

MAQ 53

SELECTA AVREA MORIENTIVM IVSTORVM ORE PROLATA.

A VARIIS PROBATISQVE AVCTORIBVS
PER IOANNEM SEVERANVM SANCTOSEVERINATEM
Congregationis Oratorij summo labore collecta.

Opus quidem

CONCIONATORIBVS OMNIBVS PAROCHISVE
apprime utile & pernecessarium, pijsque viris Religiosis, & secu-
laribus præclarum ad bene moriendum exemplar.

Quo in opere

PVLCHERRIMAE AVCTORIS ANNOTATIONES,
preces quoque morientium, fideique eorum testamenta acceperunt.

CVM TRIPlici TABVLA.

ROMAE, Apud Hæredem Bartholomæi Zannetti. M. DC. XXIX.
Sumptibus Io. Baptistæ Brogiotti.

SVPERIORVM PERMISSV.

Imprimatur, si videbitur Reuerendiss. P. Magistro Sac. Pal. Apost.

A. Episc. Bellicastren. Viccsg.

Imprimatur :

Fr. Hyacinthus Lupus, Socius Reuerendiss. P.F. Nicolai Rodulsi, sacri Palatij Magistri, ac totius Ordinis Prædicatorum Vicarij Apostolici.

S. P H I L I P P O N E R I O.

IN NVNCVPATORIA EPISTOLA.

ID quaecumque est Operis,
quo mortales præmuniren-
tur ad mortem; typis excu-
dendum; edendumq. tra-
dideram, nullius (vt solet)
auspicijs commendatum.
Quale enim poterat sibi sperare patroci-
nium frequens narratio mortis, à morituris
quidem hominibus; sed de protrahenda
vitâ, vel sic ferente natura, plus nimio soli-
citis? Et verò plerisque importunum; vel
MUSICAM impedire sæculi; vel conturbare
viuētes recordatione sepulchri. Ne tamen,
ob ipsum infausti ominis nomen, ac titulū, à
vitæ cupidis, mortis narratio proscribatur;
ac mortem subeat, tutela uiuentium desti-
tuta; ipsi Operi, fortè & moriētium utilita-
ti consultum existimans, Patronum, muta-
to consilio, delegi; sed eum, qui vitam im-

mortalem affecutus, atque in sempiternam
receptus felicitatem, nec mortem amplius
formidet, & in beata sit perennitate secu-
rus. Te iam PHILIPPE sanctissime, ac
perbeate. Te inquam inuoco, Pater, Cu-
stos, & Auriga Congregationis nostræ: cui
solemne semper fuit, suprema, tuis in Chri-
sto filiis, memorabilia proponere, tanquam
singulare remediū ad quodcunq. facinus,
peccatumq. vitandum: Mortis item assi-
dua meditatione, ad vitam cælitus acqui-
rendam (hoc est) ad commoriendū Christo
Regi, cui omnia viuunt, ad animi demis-
sionem, ad abiectam sui existimationem,
atque contemptū (id quod præcipuè profi-
tebaris) eosdē promouere; omni deniq. stu-
dio pietatis, morti proximis adiuuare. Vt
propterea istius generis lucubrationes tuæ
patrociniō commendare iure optimo de-
beam; vel ea saltem exhibere lege, qua Pa-
tri debet quæsitæ filius: hoc enim me indi-
gnū dignatus es nomine, cum in tuorum
numierum sacris excipere voluisti mani-
bus, quibus oscula dedi; tunc sanē dulcia,
& venerabunda, sed quæ chariorē in dies,

& memoria, & veneratione dulcescunt. En
igitur debitos, Pater optime, Pater mi (te-
nues licet) ex Oratorij vinea, quam planta-
uit dextera tua, tibi fructus offero. Hos ego,
quasi vitis erratica, natiua imbutos acerbi-
tate deprōmpsi, vt charitatis tuæ calore
maturati, cœlestem dulcedinem fortiantur;
tuq; insignitos nomine, auidius morituri
decerpant, atque suauius sibi pro futuros
degustent. Tu vitem, tui radijs patrocini
vide, visita, foue iacentem: precum item,
beneficio recreatam, atque erectam, dulci
Crucis alliga ligno, quo mors mihi soluta
depercat, detur triumphus gloriæ, Amen.

AD PIVM LECTOREM PRAEMONITIO.

MIRABERIS (Lector) inexcogitatum ha-
ctenus Operis argumentum ; non secus at-
que Scriptoris inanē laborem . Ac meritò
quidem . Rudi etenim , & inculto stylo seor-
sum congestisse Iustorum Obitus , quos in
eorundem gestis paruo , ac nullo negotio perlegere quis-
que valeat , superuacaneum fuisse iurē quidem optimo vi-
deri potest . Non eo inficias . Idipsum & ipse fateor : quin ,
& Opus ob id luce prorsus indignū censeo . Quid igitur
(inquies) illud in publicum proferre audes ? Ex multis
planē causis memorabo paucas , audire si libuerit . San-
ctorum vitas , plurimis ab hinc annis (ex nostræ Congre-
gationis instituto) in Oratorio enarrandas suscepi , iussus ;
casq. assidua (vt par erat) lectione percurrē ; atque illo-
rum præcipuē præclaros obitus , ac pietate insignes , dili-
genti sæpius animaduersione perpendens , concupiuit (fa-
teor) anima mea mori morte istorum ; & fieri nouissima
mea horum similia . Proinde postrema eorum dicta , pa-
riter ac facta annotare cœpi ; eo tantum consilio , vt vnius
libelli beneficio mihi consulens , meipsum ad benè mo-
riendum compararē ; atque alios in extremo vitæ discri-
mine constitutos (quos iuuare contingeret) admonerem .
Non utique , vt Opus in lucem edendum elaborarem (ex
eorum etenim exemplo , rerumq. gestarum , lectione pro-
bè noueram nonnisi lucem perpetuam ab ipso Patre lu-
minum , cum Sanctis suis mihi expetendā fore) sed illud

præter intentionem accidit, vt libellus in dies magis ad-
actus, in manus peruenerit amicorum, qui eum (ex rei
saltem argumento) plurimum, seu (verius) nimium com-
mendantes, cauendum mihi esse proclamauerunt, ne Dei
munus, apud me vtcunque depositum, in aliorum detri-
mentum iniuste detinerem; & quod pluribus prodesse
posset, mihi soli referuarem. Prodesse namque putarunt
mortalibus, Mortes simul collectas intueri posse Iustorū,
qui eorundem Viras, vel ignotas præ manibus habere
non valerent; vel forsan longiores legere detrectarent.
Vnde factum est, vt quem ego (dicam liberè cum Macha-
bæorum matre) ne quidem noueram quomodo in vtero
meo apparuisset, & ex vtero ad tumulum transferre decre-
ueram, ne oculus illum videret, in hanc quam conspicias
formam, ac methodum, Alphabeticum nempe ordine, di-
sposuerim. Temporis enim ratio in Iustorum mortibus
describendis, haberi nequaquam potuit; cum eorum plu-
rimi quando obierint ignoretur: & eò minus materiei,
quæ in singulis ferè multiplex reperitur.

Observationes item nonnullas ad obcuriora quadam
declaranda, vel Sanctorum res gestas insigniores recen-
sendas, quas in eisdem perlegendis, pia quadam curiosi-
tate ductus, mihi annotaueram, simul prodire permisi:
non omninò forsitan inutiles ad nostram in eosdem San-
ctos pietatem excitandam. Consultò verò, vbi annota-
tiones desiderantur, eas adijcere prætermisi, tum ne
Opus in immensum excrelceret; tum etiam quòd illu-
striorum facta virorum notissima cunctis esse soleant, vel
breui elogio perstringi nequeant.

Orationes pariter ac Preces, quas viri Iusti in morte
fuderunt, seorsum selegi.

Triplitem insuper adduxi indicem: Primum nempe,
Nominum Iustorum, quorum obitus recensetur.

Secundum, Dierum, quibus iidem Iusti ex hac vita
migrarunt; ut si ipsismet diebus nos migrare contigerit,
eorumdem implorare auxilium, eosdemq. præcipuos no-
stri itineris comites habere valeamus. Hunc appellare
Kalendarium libuit.

Tertium, Rerum, quæ in opere continentur, seu po-
tius ipsiusmet operis Alphabeticum Compendium.

Præfationem tandem duxi præmittendam, in qua pa-
riter vno (ut ita dicam) intuitu, ea omnia, quæ fusi-
us in eodem opere pertractantur, aspicere valeas.

Cæterum (pie Lector) quæ communis consuevit esse
plerisque Scriptoris excusatio; ut scilicet lucubrationes
suas nullo studio se effudisse profiteantur (quo ex huius-
modi negligentiae simulatione cultus videatur vberior)
ea mihi, quæ non modò nullo studio, sed (penè dixerim)
casu eiusmodi exempla mihi congressi, propria est, & pe-
culiaris. Arramen Opusculum istud, cui idem scrinium
pro sepulchro assignaueram, quod nascenti fuerat hospi-
tium, qualecumque sit, Tibi (vel iniutus) offero. Offero
quod nihil magis meum, quàm tuum; nec amplius tuum,
quàm alterius, & aliorum omnium, qui illo uti voluerint,
futurum erit. Non enim peculiare alicuius existiman-
dum, quod diuini beneficii esse dignoscitur. Vtere igitur
eo (si libuerit) ac siquid emolumenti inde perceperis, mi-
hi nullatenus, sed ei, à quo bona cuncta procedunt, accep-
tum omninò refer, Deo scilicet Optimo Maximo: cui
soli honor, & gloria.

一一

Benedi-

Index Nominum.

11	Benedictus Abb.	100	15	Chariton.	138
12	Benedictus, & Petrus.	101	16	Chunegundis.	139
13	Benedictus de Ponte.	101	17	Chunegundis alt.	140
14	Benedictus Iesuat.	102	18	Chuno.	140
15	Beniamin.	103	19	Clara de Affisso.	141
16	Benno.	103	20	Clara de Monte Falco.	142
17	Bernardinus.	104	21	Clarus.	143
18	Bernardus Abb.	105	22	Claudius.	144
21	Bernardus Monachus.	109	23	Clemens.	145
22	Bernardus Cluniacen.	110	24	Coleta.	146
23	Bernard. de Quintavalle.	110	25	Columba.	148
24	Bernard. Ord. Prad.	111	26	Columbanus.	151
25	Bertgerus.	112	27	Conon.	152
26	Bertholdus.	113	28	Conradus.	152
27	Beruardus.	114	29	Conradus alter.	153
28	Blesilla.	115	30	Conradus alter.	154
29	Boisfilius.	115	31	Corbinianus.	154
30	Bonaiuncta.	116	32	Cuthbertus.	155
31	Bonitus.	116			
32	Bramidulana.	117		D.	
33	Bruno Carthusianus.	117	1	Aniel.	159
34	Bruno Colonien.	118	2	Dauid.	160
35	Bruno Signinus.	120	3	Decrosus.	160
36	Burchardus.	121	4	Demetria.	161
			5	Didacus.	161
	C.		6	Didacus alter.	162
1	Andida.	122	7	Dionysius.	163
2	Carilephus.	122	8	Disibodus.	163
3	Carolus.	123	9	Dominica.	163
4	Cassius.	125	10	Dominicus.	164
5	Castrensis.	127	11	Dominicus Abb.	166
6	Catharina Adorna.	128	12	Dominicus Loricatus.	166
7	Catharina S. Birgitta.	129	13	Dominicus de S. Seuerino.	167
8	Catharina Bononien.	130	14	Domitianus.	168
9	Catharina S. Francisc.	131	15	Dositheus.	168
10	Catharina Senensis.	132	16	Dunstanus.	169
11	Catharina Monialis.	133			
12	Cedmon.	134		E.	
13	Cerbonius.	136	1	Arcongeta.	172
14	Cesarius.	137	2	Eberardus Dux.	173

Index Nominum.

4	Ebrulphus.	174
5	Edelhun, & Ecbert.	175
6	Edmundus.	176
7	Eduardus Rex.	178
8	Edurardus Monachus.	179
9	Aegidius.	181
10	Eimerammus.	182
11	Electus.	183
12	Elias, & Flavianus.	183
13	Eligius.	184
14	Elisabeth,	186
15	Elsgina.	187
16	Elzearius.	188
17	Emiliana.	190
18	Emma.	190
19	Epbrem.	191
20	Epiphanius.	195
21	Eppo.	196
22	Ercbanturdis.	196
23	Ereboldus.	197
24	Erendrudis.	198
25	Erminoldus.	198
26	Esica.	199
27	Ethbinus.	199
28	Euangelista.	199
29	Eucharis.	200
30	Eudocimus.	201
31	Eugendus.	201
32	Eugenius.	202
33	Eugenius alter.	203
34	Euphrasia.	203
35	Euphrasia filia.	204
36	Eupbrofina.	207
37	Eusebia.	208
38	Eustachius.	209
39	Eutichius.	210
40	Eutbimius.	212

F		
1	Amianus.	213
2	Fauftus.	214
3	Felix.	214
4	Felix alter.	214
5	Ferdinandus.	214
6	Fina.	215
7	Flavianus.	216
8	Floridus.	216
9	Francisca.	217
10	Franciscus.	218
11	Franciscus de Paula.	219
12	Franciscus Iesuat.	220
13	Franciscus Ord. Præd.	220
14	Franciscus Xaverius.	221
15	Friardus.	222
16	Fridericus.	223
17	Fridericus Monachus.	225
18	Fulbertus.	225
19	Fulgentius.	226

G

1	Aldinus.	228
2	Galganus.	228
3	Galla.	228
4	Gallus.	229
5	Gaspar.	230
6	Gaudentius.	231
7	Gebizo.	231
8	Geraldus.	231
9	Gerardus Abb.	233
10	Gerardus Magnus.	234
11	Gerardus Monachus.	235
12	Gerardus Mon. alter.	235
13	Germanus.	236
14	Geroldus.	236
15	Gerontius.	237
16	Gertrudis.	238
17	Gertrudis altera.	239

Index Nominum.

18 Gilbertus.	239	30 Hugo de Nunant.	276
19 Gilda.	240	31 Hugo de S. Victore.	277
20 Gingurianus.	241	32 Humbertus.	277
21 Goar.	242	33 Henegundis.	278
22 Godefridus.	243		
23 Godefridus alter.	245		
24 Gorgonia.	245		
25 Gotthardus.	246		
26 Gramatius.	248		
27 Gregorius Neocesariensis.	248		
28 Gregorius Ultraieclensis.	249		
29 Grimbaldus.	250		
30 Guillbelmus Bituricensis.	250		
31 Guillbelm. Dux.	252		
32 Guillbelmus Bremita.	253		
33 Guillbelmus Canailon.	254		
34 Gumpertus.	254		
35 Guntherus.	254		
36 Guthlacus.	256		

H

1 Eduuigis.	257	1 Iacobus.	279
2 Henricus.	259	2 Iacobus alter.	279
3 Heribertus.	260	3 Iacobus alter.	280
4 Hermannus.	261	4 Iacobus alter.	280
5 Hermannus alter.	263	5 Iacoponus.	281
6 Hiacyntus.	264	6 Ignatius Patriarcha.	282
7 Hieronymus.	264	7 Ignatius Loyola.	283
8 Hieron. alter.	266	8 Illuminata.	283
9 Hilaria.	266	9 Innocentius.	284
10 Hilarion.	267	10 Ioachim.	286
11 Hollonius.	268	11 Ioannes Aebatius.	286
12 Homobonus.	268	12 Io. de Aluerntia.	287
13 Honoratus.	269	13 Io. Aragonum Rex.	287
14 Hospitius.	270	14 Io. Anaboreta.	288
15 Hubertus.	271	15 Io. Augustinus.	289
16 Hugo Cluniacen.	272	16 Io. Calybita.	289
17 Hugo Altifiodoren.	273	17 Io. Chrysostomus.	291
18 Hugo Licolnien.	274	18 Io. Columbinus.	292
19 Hugo Monachus.	275	19 Io. de Dio.	294
		20 Io. Eleemosynar.	295
		21 Io. Gualbertus.	296
		22 Io. Hortolanus.	298
		23 Io. Hunniades.	299
		24 Io. Lucensis.	300
		25 Io. Monachus.	300
		26 Io. Monac. alter.	301
		27 Io. Monac. alter.	302
		28 Io. Monac. alter.	302
		29 Io. Mycus.	303
		30 Io. Nauarettus.	304
		31 Io. Neapolit.	304
		32 Io. de Niuella.	305
		33 Io. de Penna.	306
		34 Io. Prior.	306

Index Nominum:

35	Io. Sclarinus.	307
36	Ionathas.	307
37	Iobertus.	308
38	Isidorus.	309
39	Iuanus.	311
40	Iuentius.	311
41	Iulia.	312
42	Iuliana.	312
43	Iulianus.	312
44	Iuo.	313
45	Iutta.	314
L		
1	Ambertus.	315
2	Landellinus.	315
3	Lanfrancus.	316
4	Laurentius Episcopus.	317
5	Laurentius Patriarcha.	318
6	Launomarus.	321
7	Leobaedus.	322
8	Leobadia.	322
9	Leontius.	323
10	Leutfridus.	323
11	Limbana.	323
12	Lippus.	324
13	Lubertus.	325
14	Lucas.	330
15	Lucas alter.	330
16	Lucianus.	331
17	Lucianus alter.	331
18	Ludgerus.	333
19	Ludouicus Episcopus.	334
20	Ludouico Rex.	335
21	Ludouicus Rex alter.	335
22	Lupicinus.	337
23	Lyduuina.	338

M

1	M. Acharius Patriar.	342
2	Macbar. Abb.	343
3	Macrina.	344
4	Magdalena.	348
5	Maglorius.	349
6	Maolus.	349
7	Malachias.	350
8	Marcellina.	353
9	Marcellus.	353
10	Marcianus.	354
11	Marculphus.	355
12	Marcus Patauinus.	356
13	Marcus Salus.	356
14	Margarita Rauen.	358
15	Magarita Regina.	358
16	Margarita Septē pedana.	359
17	Margarita Vngarica.	360
18	Maria Aegyptiaca.	361
19	Maria Oegnies.	364
20	Martinianus.	367
21	Martinus Episcopus.	368
22	Martinus Prior.	369
23	Maternus.	369
24	Matthaus.	371
25	Maurilius.	374
26	Maurus.	376
27	Medardus.	377
28	Meinardus.	378
29	Meinuuerus.	379
30	Melania.	381
31	Mellitius.	382
32	Mengozius.	382
33	Michael.	383
34	Michael alter.	384
35	Modoaldus.	384
36	Monegundis.	385
37	Monica.	386
38	Musa.	387

Index Nominum?

1	N Atalia .	389
2	Neuolonus .	391
3	Nicolaus Faflor .	391
4	Nicolaus Miren .	393
5	Nicolaus Iefuat .	393
6	Nicol. Tolent .	394
7	Nicon .	395
8	Nilammon .	399
9	Nilus .	399
10	Noitburgis .	401

O

1	O Dilo .	402
2	Odo .	402
3	Odo alter .	405
4	Odulphus .	406
5	Onupbrius .	406
6	Opportuna .	408
7	Oftuualdus .	409
8	Otbo .	410

P

1	P Achomius .	412
2	Palatiates .	412
3	Pambo .	413
4	Papbnutius .	413
5	Patapius .	414
6	Paternus .	414
7	Paula .	415
8	Paulinus .	415
9	Paulus prim. Erem .	417
10	Paulus Iuftinian .	418
11	Paulus Epifc .	419
12	Paulus Monach .	420
13	Pelagia .	420
14	Pelagia altera .	421

15	Pelagia altera .	422
16	Petronilla .	421
17	Petronilla altera .	421
18	Petrus de Alcantara .	424
19	Petrus Burghefius .	424
20	Petrus Belfredellus .	424
21	Petrus Celeftinus .	424
21	Petrus Chriftologus .	425
23	Petrus Cluniacen .	425
24	Petrus Dagninus .	426
15	Petrus Damianus .	426
26	Petrus Fanenfis .	428
27	Petrus Fauergius .	428
28	Petrus Fulginas .	429
29	Petrus Gonzales .	430
30	Petrus Hispanus .	431
31	Petrus de Molliano .	431
32	Petrus Monachus .	432
33	Petrus & Arnol .	432
34	Petrus Pitantijs .	433
35	Petrus de S. Sever .	533
36	Petrus de Trauanda .	434
37	Petrus Vellius .	433
38	Petrus Vrfolus .	436
39	Philaretus .	436
40	Philippus .	445
41	Pius .	459
42	Plato .	460
43	Poppo .	462
44	Praxedes .	462
45	Probus .	463
46	Procopius .	463
47	Proffer .	464

Q

1	Q Virinus .	437
2	Quiflinda .	457

Index Nominum.

R

1	R adbodus.	458	17	Sidonius.	489
2	Raingarda.	458	18	Simeon Monachus.	490
3	Randiscius.	460	19	Simeon Salus.	490
4	Randiscius alter.	461	20	Simeon Stylites.	491
5	Ranimirus.	461	21	Sisinnius.	493
6	Reginaldus.	461	22	Sisois.	494
7	Rembertus.	462	23	Sophronia.	496
8	Remigius.	463	24	Spes.	497
9	Restituta.	465	25	Spiridion.	497
10	Richardus.	465	26	Stanislaus.	499
11	Richardus alter.	466	27	Stephanus Papa.	503
12	Richarius.	467	28	Stephanus Episcopus.	503
13	Robertus Nobilius.	468	29	Stephanus Grandimont.	506
14	Robertus Salentinus.	468	30	Stephanus Nylic.	508
15	Romanus.	469	31	Stephanus Monach.	509
16	Romualdus.	470	32	Stephanus Abb.	509
17	Romuoldus.	473	33	Stephanus Rex.	510
18	Romula.	473	34	Sugerius.	511
19	Rupertus.	473	35	Suitbertus.	512

S

1	S Abbas.	475	1	T Arasius.	513
2	Sabina.	475	2	Taurinus.	513
3	Sabina altera.	476	3	Terentius.	514
4	Saluius.	476	4	Tharfilla.	514
5	Samaritana.	477	5	Theobaldus.	514
6	Scholastica.	478	6	Theobaldus alter.	515
7	Sebbi.	478	7	Theoclia.	515
8	Serapion.	479	8	Theoclistes.	516
9	Servatius.	480	9	Theodora.	534
10	Servulus.	481	10	Theodorus Monachus.	535
11	Seuerinus Abb.	482	11	Theodorus Studita.	536
12	Seuerinus Boetius.	483	12	Theodosius.	541
13	Seuerinus Noricorum.	484	13	Theophanius.	525
14	Seuerus Neapolitanus.	485	14	Theophilus.	525
15	Seuerus Rauen.	487	15	Thietmarus.	526
16	Seuerus Presbyt.	488	16	Thomas Aquin.	526
			17	Thomas Patriarcha.	528
			18	Thoridgid.	528
			19	Tristanus.	549

Troia-

Index Nominum:

20	Troianus.	330	15	Vuazo.	345
21	Trudo.	330	16	Vuenceflaus.	346
22	Turquillus.	331	17	Vuillhelmus Rex.	346
23	Tuscanus.	331	18	Vuillhelmus Abb.	348
	V		19	Vuillaetm. Abb. alter.	349
1	Valerius.	332	20	Vuillhelm. Episc.	350
2	Vbaldus.	332	21	Vuinuualotus.	352
3	Vdalricus.	333	22	Vuamarus.	353
4	Venerius.	335	23	Vuebaldus.	353
5	Veranus.	335	24	Vuolbodus.	354
6	Vordianus.	335	25	Vuolphangus.	355
7	Vincentius Episc.	335		Z	
8	Vincentius Ferrer.	336		Enobius.	356
9	Virgilius.	340		Anonimi plures habentur a pag.	
10	Vlricus.	340		557. ad 594. preter eos qui in su-	
11	Volpertus.	341		pra descriptis iustorum mortibus	
12	Vrsinus.	342		reperiuntur.	
13	Vualericus.	343			
14	Vuandregesilus.	344			

F I N I S.

KALEN.

KALENDARIVM.

Ianuar.

LARVS. pag.

141. Eugen-
dus. 201

Euphrosina.

207. Fulgen-
tius. 226

Odilo. 402

2 Adbelardus. 21. Petrus. 436

3 Eduuardus. 178. Aemiliana.

190

Ranimirus. 461. Simeon. 491

6 Andreas. 56. Erminoldus. 198

Gertrudis. 239. Lucianus. 331

Nilammon. 399

8 Hollonius. 268. Lucianus. 331

Laurētius. 318. Seuerinus. 484

10 Guillbelmus. 250. Paulus. 417

11 Anastasius. 53. Ioannes. 298

Theodosius. 522

12 Remigius. 463

13 Godefridus. 243

14 Felix. 214

Odo. 405

15 Bonitus. 116. Ioannes. 289

Maurus. 376

16 Honoratus. 269

17 Antonius. 67. Antonius. 71

Petrus. 434

18 Leobardus. 322

19 Launomarus. 321

20 Euthimius. 212

21 Epiphanius. 195. Meinard. 378

22 Blefilla. 115. Dominicus. 166

Gaudentius. 231

23 Amasius. 41. Clemens. 145

Ioannes. 295. Margarita. 358

24 Babilas. 88

25 Poppo. 453. Eusebia. 208

26 Batbildis. 96. Paula. 415

Theophanius. 525

27 Domitianus. 68. Io. Chris. 291

28 Iacobus. 279. Margarita. 360

29 Gilda. 240. Valerius. 532

30 Aldegundis. 34. Sabina. 475

Febr.

1 E Phrem. 191. Seuerus. 487

3 Verdiana. 535

4 Rēbertus. 462. Teophilus. 525

5 Agatha. 24

7 Romualdus. 470

8 Iuentius. 311

9 Ansbertus. 61

10 Austrebertus. 86. Guillbelmus.

252

Scholastica. 478

11 Castrensis. 127

Seuerinus. 482

13 Stephanus. 506

Stephanus. 509

Martinianus. 367

15 Decorosus. 160

Seuerus. 488

22 Petrus. 426

24 Eberardus. 196

25 Tarasius. 513

28 Romanus. 469

Mart.

1 Vcas. 330. Suutbertus. 512

3 L Cbunegundis. 139. Vuin-

ualoeus. 552

4 Paulus. 419

5 Virgilius. 540

6 Coleta. 147

7 Thomas. 526

9 Catharina. 130. Francisca. 217

Ana-

Kalendarium.

10	Anastasia. 51. Attala.	81
12	Fina.	215
13	Euphrasia.	203
15	Probus.	454
16	Heribertus.	260
17	Gertrudis.	238
20	Ambrosius. 47. Cutbertus. 155	
21	Benedictus. 100. Lupicinus & Romanus.	469
22	Catharina.	129
26	Ludgerus.	333
27	Boisilus. 115. Ioannes. Rupertus.	300 473
28	Conon. 152. Spes.	497
29	Eustachius.	209

April.

1	V Valericus.	544
2	Fräciscus. 219. Musa.	387
3	Athanasius. 66. Richardus.	466
4	Ambrosius. 33. Guillelmus. Isidorus. 309. Plato.	253 452
5	Vincentius.	536
6	Eutichius. 240. Galla. Vuillelmus.	228. 549
7	Hermānus. 261. Theodilia.	515
9	Maria Aegypt.	361
10	Macharius.	342
11	Guiblacus.	256
12	Alferius.	37
14	Lyduuina.	338
15	Volpertus.	541
16	Ioachim. 286. Paternus.	414
18	Galdinus.	228
21	Anselmus. 63. Vuolbodus.	554
22	Opportuna. 408. Thomas.	528
23	Aegidius.	181
26	Aldobrandesca. 35. Richa rius.	467
29	Catharina. 132. Stephanus.	505
30	Hugo.	272
30	Seuerus.	485

Maij.

1	A Mator. 42. Marchulphus. 355. Pius.	451
2	Antonius.	73
4	Gothardus. 246. Monica.	386
5	Iutta.	314
9	Baptista.	89
11	Maiolus.	349
12	Modoaldus.	384
13	Servatius.	480
14	Pachomius.	413
16	Valdas.	532
17	Resitata.	465
18	Amatus.	44
19	Dunstanus. 169. Iuo. Petrus.	313. 424
20	Bernardinus.	104
21	Hospitius.	270
25	Dionysius. 163. Zenobius.	556
26	Läbertus. 315. Philippus.	437
27	Beda.	98
28	Germanus.	236
31	Petronilla.	423

Iun.

1	I Acobus. 280. Simeon.	490
4	Quirinus.	55
5	Meinuerus.	379
6	Claudius. 144. Vincētius.	535
8	Medardus.	377
9	Columba. 148. Pelagia. Richardus.	421 465
10	Margarita.	358
11	Achas.	20
12	Odulphus. 406. Onuphrius.	406
13	Antonius. 71. Gerardus.	235
15	Landelinus.	315
16	Benno.	105
17	Auitus.	86
19	Romualdus. 470. Iuliana.	312
21	Erenudis. 198. Demetria.	161
	Leutfridus.	233

Ioan.

Kalendarium.

2	Ioannes. 304. Paulinus.	415	5	Stanislaus.	499
3	Lanfrancus. 316. Maria.	364	7	Albertus.	31
4	Iuanus. 311. Lupicinus.	337	8	Famianus.	213
	Raingarda.	458	11	Taurinus.	513
5	Prosper.	455	12	Clara.	141
6	Anthelmus.	65	14	Athanasia.	79
8	Paulus.	418	15	Arnulphus. 75. Bartholom.	94
9	Abibas. 18. Cassius.	125		Hiacynthus.	264
10	Theobaldus.	515	16	Arnulphus. 74. Arfacius.	77

Iul.

1	G Allus. 229. Pambo.	413	17	Clara.	142
	Simeon.	490	19	Agibodus. 25. Ludouicus.	334
2	Monegundis. 385. Otho.	410	20	Bernardus. 105. Gerardus.	234
3	Gregorius.	248		Stephanus.	519
4	Elias. & Flau.	183	21	Richardus.	465
	Vadricus. 533. Vuillbel.	548	23	Sydonius.	489
6	Goar.	242	25	Gregorius.	249
7	Earcongota.	172		Hunegūdis. 278. Ludouic.	335
	Disibodus.	163	26	Lubertus.	324
8	Grimbaldus.	250	27	Cesarius. 137. Margarita.	359
	Vuazo. 545. Procopius.	454	28	Augustinus.	83
	Ioannes Gualbertus.	296	29	Saubina.	476
3	Eugenius.	203	31	Aidanus. 17. Amatus.	44
4	Tuscanā.	531		Ioannes.	303

Sept.

4	B ertgerus. 112. Cādida.	122			
6	Humbertus.	277			
7	Stephanus.	505			
8	Bonaiuncta. 116. Cōradus.	153			
	Corbinianus. 154. Frācisc.	220			
9	Audomarus.	83			
10	Nicolaus. 394. Saluius.	476			
11	Theodora.	517			
12	Iuuentius.	311			
13	Amatus. 43. Martinus.	369			
	Maurilius. 374. Venerius.	535			
14	Io. Chris. 291. Maternus.	369			
15	Aichadrus. 26. Catharina.	128			
22	Eimerammus.	182			
25	Euphrosina.	207			
26	Nilus.	399			

Aug.

1	F riardus. 210. Ludouic.	335
4	Dominicus.	164

Elzea.

Kalendarium.

27 Elzearius.	188	17 Eugenius. 202. Gregorius.	248
28 Charitō. 138. Gingurianus.	241	Hugo.	274
30 Hieronymus.	264	18 Odo.	402
31 Aidanus.	29	19 Elisabeth.	186
Ost.		20 Bernuardus.	114
1 B Auo. 97. Remigius.	463	23 Trudo.	330
3 Gerardus.	233	24 Conradus.	152
4 Frācisus. 218. Augustinus.	85	26 Nicon.	395
6 Bruno.	117	27 Barlaam.	91
8 Palatiates.	412	28 Iacobus.	280
Pelagia.	422	29 Illuminata. 283. Innocent.	284
9 Aloysius. 38. Dominica.	163	Paphnutius. 413. Radbod.	458
Guntherus.	254	30 Andreas. 34. Troianus.	530
10 Carbonius. 136. Ioannes.	306	Dec:	
11 Bruno. 118. Iacobus.	279	1 E Ligius. 184. Matthaeus.	
14 Burchard. 121. Dominicus.	166	371. Natalia.	389
15 Hedunigis. 257. Gramat.	248	Philaretus.	436
Ofuualdus.	409	2 Franciscus. 221. Petrus.	425
19 Amabilis. 40. Etbbinus.	199	3 Galganus.	228
Veranus.	535	4 Annon.	57
21 Gebizo. 231. Hilarion.	267	5 Sabbas.	475
23 Ignatius. 282. Seuerinus.	483	6 Nicolaus.	393
24 Maglorius.	349	7 Ambrosius.	45
30 Leonius.	323	8 Eucharis. 200. Patapius.	414
31 Noitburg. 401. Vuolphäg.	555	9 Gorgonia. 245. Leocadia.	322
Nou.		11 Daniel.	159
2 A Micus. 48. Malachias.	354	13 Arsenius.	79
Marcianus. 354. Petrus.		14 Spiridion.	497
pag.	426	15 Paulus.	420
3 Hubertus. 271. Ioannes.	307	16 Plato.	452
4 Carolus. 123. Ioannes.	286	18 Vnebalus.	553
6 Felix.	214	22 Flauianus.	216
8 Emma.	190	23 Nicolaus. 391. Serrulus.	481
10 Theoflises.	516	24 Tharfilla.	514
11 Martinus. 368. Theodorus.	519.	25 Iacoponus. 281. Matthaus.	368
Eduardus.	179	Petrus.	425
12 Didacus.	161	27 Ferdinandus.	214
13 Floridus. 216. Homobonus.	268	28 Marcus.	356
14 Laurentius.	317	29 Ebrulphus. 174. Marcellus.	353
15 Albertus.	32	31 Melania.	381
16 Edmundus.	176	F I N I S.	

PRAEFATIO.

*Qua bene moriendi doctrina, à sanctis Viris,
verbo, & exemplo tradita, breui
Compendio continetur.*

OMINES, natura sua, scientiae teneri desiderio, & cognitionis cupiditate trahi; adeo certum est, vt mirum videri non debeat, si plerique non modo res difficiles terra, mari, totoq. Caelo inuestigare non cessent, sed abditas penitus, quin & intimos animorum sensus, futurosq. rerum euentus inquirere, nequaquam dubitent. Virum profecto est, quomodo multi multa sciant, seipsos tamen nesciant: nescientes pariter praecipuam eam esse scientiam, qua homo hominem se esse intelligit: ex humo nempe rocreatum, ac proinde fragilem, & mortalem, in humum, iterum reuersurum. Vnde merito exclamat Propheta: Con-
tue Domine legislatorem super eos, vt sciant gentes quodam homines sunt. Haec est enim vera scientia (inquit D. Bernardus) scire nos mortales, & caducos, & fragiles esse; in hoc exilio, & in hoc ergastulo, in hac peregrinatione, in hac valle lachrymarum dolendum, & lugendum esse.

Nouerat quippe eiusmodi hominis propensionem callidus humani generis hostis, qui, vt primos deciperet Parentes, illis vsus est, verbis: Eritis sicut Dij scientes bonum, & malum; & ne iidem se mortales post peccatum futuros intelligerent, Mortem nullatenus visuros asseruit, dicens: Nequaquam moriemini. Cuius quidem pessimi virus mendacij adeo

Psal. 9.

*Serm. de
Don. Spiritus sancti.*

Gen. 3.

A

in

Gen. 3.

in omnem videtur manasse posteritatem, vt eodem infecti homines, Mortem singulis sibi momentis imminentem non aspiciant: & (quasi immortales se credant; nouissima sapere, & intelligere, nedum providere, omnino negligent: negligentés pariter eo, contra huiusmodi venenum, vti antidoto, quod pius, ac misericors Dominus (deceptum miseratus Protoplastum) ei propinare illicò, nobisq. parare dignatus est; dum eundem de ipsius vilitate, ac miseria: deq. futurę mortis necessitate verbis illis admonuit, dicens: In sudore vultus tui vesceris pane tuo, donec reuertaris in terram, de qua sumptus es, quia Pulvis es, & in puluerem reuertèris: dumq. post illi factas, atque circumdatas tunicas pelliceas, mortalitatis eius pariter indices, eiusdem derisit insipientiam, adiiciens; Ecce Adam quasi vnus ex nobis factus est sciens bonum, & malum; eiecitq. eundem è Paradiso: Ne (inquiens)umat de ligno vitę, & viuat in æternum.

Hoc nouerunt vtiquè Viri Dei Sancti, qui humanę mentis dementiam, humaniq. cordis vecordiam mirantes, pariter, ac dolentes, in id solum omne direxerunt consilium, omnemq. reuocarunt prudentiam, vt præsentem vitam defluentem sci- rent, in ea. ad extremi temporis articulum totos sese componerent, ac alios componere scriptis docerent suis; dantes scientiam salutis plebi Dei.

Præstiterunt hoc plurimi sanctorum Patrum, quorum aliqui ex instituto, alij (obiter saltem) de Morte, eiusq. Necessitate, Vtilitate, Meditatione, ac Preparatione luculenter, & copiosè tractarunt: præcipuè verò Cyprianus *de Mortal.* & *lib. 4. ep. 2. ad Antonian.* Climacus *de memor. Mor. gra. 6.* Gregorius Nyssenus *lib. de Anim. & Resurreç.* Basilii orat. *de Morte, quã desideratur in eius impressis operibus; habetur autem tom. 1. operum S. Ephrem.* Ephrem ipse *de record. mor.* Ambrosius *lib. de Bono mor. tom. 1. & lib. de Resurreç. tom. 3. lib. de Parad. tom. 4. c. 9. lib. super Beati immac.* Augustinus *lib. de cur. agen. pro mort. lib. de Spiritu, & ani. c. 31. tom. 3. lib. de verb. Domini ser. 21. tom. 10. lib. quinquag. Homiliarum.*

Hom.

Hom. 13. lib. de salutar. docum. 2. 34. 10. 4. lib. de Ciuis. c. 5. 6. 10. & c. 10. 5. lib. de vita Christi. lib. 2. de doctrin. christian. lib. de grat. nou. Testam. lib. de verb. Apost. ser. 5. 10. 11. alijsq. locis pluribus. Io. Chrysostomus in ps. 110. 114. 124. in Matth. 10. Hom. ij. ad Rom. in moral. , Hom. 5. 69. 70. ad Pop. Antiochen. orat. de Anima, orat. de aduersa valetudine, & med. epist. 2. 3. & 4. ad Olimpiadem Diaconissam. Andreas Cretenfis, ser. de Vit. hum. , & de Mortuis. Gregorius Magnus, Hom. 13. in Euang. lib. 4. Dial. c. 18, lib. 16. Moral. cap. 31. Isidorus, lib. de sum. bono. Anselmus in suis Meditationibus. Bernardus serm. de primord. medijs, & nouiss. nosiris, medit. c. 2. , & 3. Hugo à sancto Victore lib. 1. de Anima c. 2. , & 3. (qui liber, & Bernardo ab aliquibus tribuitur) & alij plures.

Recentiorum quoque Auctorum extant innumeri, qui de eadem pias admodum, & copiosas edidere tractationes; ex quarum omnium diligenti (vt par est) & assidua lectione comparare quisque sibi poterit ab eisdem traditam bene moriendi doctrinam, ac scientiam; non modo perutilem, sed cunctis pie mori in Domino cupientibus necessariam.

Ad hanc tamen facilius capeffendam, præstare plurimum, fateri oportet; exitus intuèri Sanctorum; qui viam ingressi vniuersæ carnis, sua nobis proposuere, ac reliquere sectanda vestigia; quoniam id omne quod Theoricè de bene moriendi Arte alij tradiderunt; in semetipsis experti, nobis imitandum Practicè reliquerunt; adeout quasi viæ Duces, nostri comites facti sint itineris, atque monitores.

Collectæ igitur eorumdem infra descriptæ Pretiosæ Mortes Iustorum, eiusdem Artis, atque Doctrinæ suppeditabunt exempla; in ijs enim faciliè erit inuenire eorum omnium Praxim, quæ in hoc supremo negotiorum negotio vniuersi docuere scriptores. Hæc autem, ne operosæ lectionis molestia prætermittantur, operepretium visum est breui compendio hic enarrare, & in Methodum vtrumque redacta, eorumdem exemplis præmittere, quò facilius, & commodius quod rei op-

portunitate expedire visum fuerit desumi ex vtriusq; valeat.

Prædicti Auctores igitur hæc docent præcipuè, quæ sequuntur.

Hebr. 9. Primo Mortem non solum aliquando cuiq; necessariò ob-
undam, quod omnes (experientia saltem) nouerint, sed se-
mel tantum, quod pauci perpendunt. Statutum est enim ho-
minibus semel mori; adeout si tunc perperam hoc grande
peragatur negotium, illud item non detur amplius iterandi,
neè denuò peragendi facultas.

Eccles. 41 Secundo, Mortem docent horribilem quidem esse, vlti-
mumque terribilium; quin & eius quoque memoriam amaram
cenferi, vt asserit Eccles. dicens; O Mors quàm amara est me-
moria tua. Non tamen à christiano viro Viatore, ac Pe-
regrino talem credi, ac duci debere. Quamuis enim propter
naturalem viuendi cupiditatem cuique insitam; Sancti quo-
que hanc animæ à corpore separationem horruerint; quinimo

Mat. 26. & Sanctus ipse Sanctorum Christus mortem timere visus fue-
Marc. 14. rit, quando cepit pauere, tædere, contristari, & mœstus esse;

eiusdem tamen mortis commoda illi considerantes, dum ip-
sam metuebant, eius quoque bono simul gaudebant. Mortem
enim memorare, non omnibus amarum esse dixit Ecclesiasti-
cus, sed ijs tantum, qui (vt ibidem subdit) pacem habent in

Psal. 38. substantijs suis. Christianus siquidem, qui (Aduenam se esse)
sciens, ac Peregrinum in hoc seculo) à mundanis animum cu-
ris abducere satagit, & ad Patriam anhelat, quando de illa co-
gitat merere nullatenus potest; quinimo, præ huiusmodi cogi-
tationis gaudio, graui se leuat itineris onere. Mors etenim cū

Hebr. 13. sit ostium vnicum ciuitatis permanentis, & futuræ, quam in-

Pf. 121. quirat, eò moriturus per mortis contemplationem, cominus

Pf. 41. viso, lætatur plurimum, quia in Domum Domini est iturus, &
ingressurus iam in locum tabernaculi admirabilis, vbi requie-

Apoc. 14. scat à laboribus suis.

Hac vtiq; de Causa plerique Mortem ardenti desiderio ex-
petunt: plerique amplius proficere cupientes; vel imparati di-
scedere formidantes, inducias aliquando rogarunt sibi dari
dicentes

dicentes cum Propheta: Remitte mihi, vt refrigerer priusquam abeam, & amplius non ero. & cum Iob: Dimitte me, vt plangam paululum dolorem meum antequam vadam, & non reuertar ad terram tenebrosam; & opertam mortis caligine. Non mortem quidem detrectantes, sed Vestem nuptialem (quam sordidatam videre sibi videbantur.) mundam habere cupientes; vt (ea induti) mensa caelesti non censerentur indigni. Illi verò de Dei misericordia confidentes, & statum se adepturos considerantes, quo sine vlla intermissione Deum amare, ac sine timore possidere possent; exclamarunt cum Apostolo: Cupio dissolui, & esse cum Christo. & cum Propheta: Educ de custodia animam meam ad confitendum nomini tuo Domine: quin & moræ quodammodo impatientes, conquesti sunt sæpenumero cum eodem Propheta dicentes: Heu mihi, quia incolatus meus prolongatus est; multum incola fuit anima mea. &: Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei. & cum Apostolo pariter: Infelix ego homo; quis me liberabit de corpore mortis huius?

*Pf. 38.**Iob 10.**Mat. 22.**Phil. 1.**Pf. 141.**Pf. 119.**Pf. 41.**Rom. 7.*

Tertio denique docent mortis Præparationem; quam duplicem constituunt, Propinquam scilicet, & Remotam.

Remotam quidem ab ipso rationis vsus exordio ineundam aiunt; adeo vt Vitam quisque suam ducere talem satagat, qualem cupit futuram mortē. Mors enim (inquiunt) est Echo vitæ; vnde si vita dixerit Bonum, Bonum respondebit & Mors: si Malum, Malum pariter mors resonabit. Et certum est, bonam, atque optimam esse mortis præparationem; bonæ, & honestæ vitæ studium, quo bona coaceruamus opera in morte nos protegentia, & post mortē comitantia. Ea verò quibus in hac Præparatione est insudandū, hæc aiunt esse præcipua.

Sancti, ac diuini timoris comparatio, studiumq. iuge, in eo sic vitam instituentes, ac ducentes, vt permaneat in sæculum sæculi. Timenti enim Deum (inquit Ecclesiasticus) benè erit in extremis, & in die defunctionis suæ benedicetur. & in Proverbijs legimus: In timore Domini esto quotidie, & spem habebis in nouissimo.

*Ecc. 1.**Prou. 23.*

Conscientiæ, quotidiana saltem, examinatio, & diligens discussio. Si enim, inquit Apostolus, nosmetipsos iudicemus, *1. Cor. 31.* non vti que iudicaremur.

Confessio peccatorum frequens, & deuota.

Oratio assidua, qua noster assuescat animus in Deum se iugiter erigere; quæ cum ipso met Deo piam quandam, & humilem ineat consuetudinem. Precatiunculas aliquas ad id accommodatas sæpius iterando, & necessitatis extremæ tempus præuenientes, auxilium opportunè postulando, quemadmodum docet nos Eccles. verbis illis: Pro morte defluente deprecatus sum, inuocaui Dominum Patrem Domini mei, vt non derelinquat me in die tribulationis meæ (mortis, scilicet) & in tempore superbiorum (nempe Dæmonum) sine adiutorio.

*Eccles.
ult.*

Ieiunium seu alia opera, quæ dicuntur Pœnalia, carnem debita cum moderatione castigantia.

Abstinencia item à temporalibus, quæ tamquam præterlabentia docemur despiciere, in eis cor nostrum nullatenus apponentes; si verò iam eisdem adhæserit, opportune illud abducentes; eum imitantes; qui arborem altis humo fixam radicibus vult euellere; hic enim terram prius adhærentem remouet, vt illa facilius integra cadat.

Tob. 4.

Psal. 40.

Eleemosyna, & in pauperes, ac egentes misericordia, quæ non patitur animam ire in tenebras, & in die mala miserantem, atque commodantem liberat.

Eleemosyna præcipuè spiritualis in animas fidelium; Purgatorij igne detentas, Suffragijs; Orationibus; Indulgentijs; Peregrinationibus; Ieiunijs; alijsque huiusmodi Pœnatis operibus eas adiuuando. Quæ quidem animæ è pœniseductæ præsto nobis erunt in opportunitatibus, in tribulatione.

Erga Gloriosam Virginem Dei Genitricem Mariam peculiaris, & intima deuotio, eiusque patrocinij iugis imploratio. Sancti Michaelis item Archangeli, quem constituit Dominus super omnes animas suscipiendas.

Angeli pariter Custodis nostri fidelissimi; quem præcipuè reuereri, ac venerari nos vbique decet; cui certè gratias debemus.

benigna custodia agere, deq. nostra ingratitude, atque inobedientia veniam sapius ab eodem efflagitare debemus.

Sanctorum itidem crebra inuocatio: eorum aliquos in Patronos nobis eligendo præcipuos, quos pio, & quotidiano prosequamur obsequio.

Patientia in aduersis, quæ cæli scala nuncupatur.

Iniuriarum tolerantia; quæ præcipuè tuti, ac immunes reddimur à Dæmonum temptationibus, atque insidijs.

Humilis, ac prompta obedientia, propriæq. voluntatis omnimoda propter Christum, Abnegatio, quæ non modò tutum, sed lætum, ac hilarem reddit, suo tempore morientem.

Mortis tandem iugis, & intima Meditatio, quanos diem quemlibet ducamus esse postremum. Vt autem salubris hæc, & sancta cogitatio menti nostræ fortius insigatur, optimum esse docent, morientes interdum aspicere, in eisque conspiciere, quæ nobis proculdubio, ea cura solutis, & vacuis euenient. Sepulchra item crebrius inuisere mortuorum, quæ iccirco Monumenta vocantur: monent enim (ea intuentes) illud Ecclesiast. Memor esto iudicij mei, sic enim erit & tuum. *Ecclef.*
Mihi heri, & tibi hodie. *38.*

Hæc quidem pertinent ad Mortis Præparationem remotam.

Ad Propinquam verò, nempe quando, infirmitate correpti, quasi nocturno clamore excitamur ad colligendas sarcinas; præcingendos lumbos; & lucernas parandas ardentes; vt *Matth.*
25.
Luc. 12. (expediti ab omnibus) in occursum properemus venientis sponsi, hæc aiunt requiri præcipuè.

Vt, deposita in primis vana, & inutili vitæ prorogandæ fiducia, morituros nos ex eadem infirmitate credamus omnino: & (nihil eorum, quæ ad corporis curationem attinent, omittentibus) ea parare diligenter, ac providere studeamus, quæ animæ nostræ ad mortis iter, quod tunc ingreditur, peragendum, opportuna sunt, & necessaria, nempe.

Peccata tempestiuè, & animo contrito confiteri.

Sacrosanctum Viaticum, & extremæ Vnctionis Sacramen-

tum humiliter postulare, libenterque, & deuotè, suo tempore suscipere.

Rem familiarem, ac temporalia omnia quantocyus disponere, & ab eis postmodum omninò se abdicare; vt animus ijs exoneratus, quæ sūt æterna, liberius cogitet, atque prouideat.

Luce 15. Oratione feruenti, ac iugi, in Dei Patris omnipotentis pijs-
Matt. 18 simas manus animam commendare, ac ponere; suppliciter
Luce 18. cum filio Prodigio; cum seruo nequam; cum Publicano, & cæteris huiusmodi, peccatorum veniam, & remissionem efflagitantes.

Christi item Domini nostri pretiosa vulnera ardentè petere, piaque contemplatione ingredi; eisdem nos foueri velle proclamantes, atque defendi quibus redempti sumus.

Beatissimam quoque Virginem, ac Sanctos omnes (præcipue quos nobis Patronos delegimus) instantius inuocare, eorumque implorare auxilium: præces aliquas ad id accomodatè repetendo (quarum nonnullæ habentur infra ex infrascriptis mortibus Iustorum seorsum collectæ.)

Ephes. 6. Tandem arma sumere ad luctam ineundam contra spiritualia nequitæ in cælestibus. Cuius quidem luctæ magnitudo, & acerbitas, vel ex eo intelligi potest, quod pijs-
Gen. 3. Dominus noster ad nos miseros, & inermes fulciendos, pro illius opportunitate temporis, & corroborandos, extremæ vntionis Sacramentum instituere, ac nostræ necessitati prospicere voluerit. Dæmon etenim, qui obseruat calcaneum (nempe finem) nostrum, eique insidiatur, acrius tunc, & fortius contra nos, vires exerendo, insurgit. Descendit namque

Apo. 13. (vt ait Ioannes) ad nos Diabolus habens iram magnam, sciens, quia modicum tempus habet: contra quem non est nobis
Psal. 43. quidem nostris purgandum viribus; nec in gladio, aut arcu sperandum nostro, sed spes in eo ponenda, qui saluat nos de afflictis gentibus nos; & iuxta quem positi, cuiusuis manus non timebimus contra nos pugnantis.

Iob 17. Humili igitur nostræ infirmitatis confessione, opem Dei
Rom. 13. implorantes, eique per fidem fortiter adhaerentes, Christum induiti,

aduri, fortes erimus in bello; & pugnabimus cum antiquo serpente, eius illæsi excipientes, ac retundentes tentationum culeos atque ictus. Qui quidem, etsi plurimi sint, ac varij; ad hos tamen quinque rediguntur omnes, quos memorare poterimus ex versiculis illis Psalmi 90. nempe. Non timeas à timore nocturno: à sagitta volante in die: à negotio erambulante in tenebris: ab incurfu: & Dæmonio meridiano. *Apoç. 12.*
Psal. 90.

1 A Timore nocturno.

Timore igitur nocturno, qui insurgit ex phantasia, & imaginatione rei amplius non visæ, moriens corripitur, & à Doemone pulsatur, dum vias alterius sæculi, sibi ignotas, ille proponit: dum peccata, ab ineunte ætate perpetrata, in mentem reuocat; infernique poenas debitas, diuinæ rigorem ostendit, & sexcenta alia inculcat, quibus miseram animam in desperationis barathrum perducatur. Vnde meritò exclamare: Cogitur cum Propheta: Circumdede runt me dolores mortis: torrentes iniquitatis conturbauerunt me: Inuenerunt me pericula Inferni, & similia, anxio pauore concussa. *Psal. 17.*
Psal. 114.

Huiusmodi autem ictum sic euadere docemur.

Diuinum scilicet, tunc auxilium suppliciter, & cum lachryis implorando (est enim Deus noster adiutor in opportunitatibus, in tribulatione, illud Ecclesiastici recolentes, & vsurpantes, nempe; Vita mea erat appropinquas in Inferno deorum: Circumdede runt me vndique (Doemones scilicet) & non erat qui adiuuaret; respiciens eram in adiutorium hominum, & non erat; memoratus sum misericordiæ tuæ Domine, & operationis tuæ, quæ à sæculo sunt, quoniam eruis sustinentes te, &c. Illud item Psalmi. Domine quid multiplicati sunt, qui tribulant me? multi insurgunt aduersum me, multi circumdant animæ meæ, non est salus ipsi in Deo eius. Tu autem Domine susceptor meus, apprehende arma, & scutum, & surge in adiutorium mihi. Conclude aduersus eos, qui me persequuntur, dic animæ meæ salus tua ego sum. Si verò ex infirmitat e *Psal. 9.*
Ecl. ult.
Psal. 3.
Psal. 34.

infirmirate hæc, & similia labijs pronunciari non possunt, satis erit mente eiusdem Prophetæ verba illa concipere: Apud me oratio Deo vitæ meæ, dicam Deo, susceptor meus es. Quare oblitus es mei, & quare contritus incedo dum affligit me inimicus? (In desperationem scilicet adducens.) Domine, ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus: Cor meum conturbatum est; dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum: Ne derelinquas me Domine Deus meus, ne discesferis à me: Intende in adiutorium meum Domine Deus salutis meæ.

Agnoscendo item, & fatendo iniquitatem nostram, quia, *Luca 15.* scilicet peccauimus super numerum arenæ maris: bona cum filio prodigo à Patre cælesti nobis elargita, dissipauimus: indigni profectò sumus filij eius vocari, quin & videre altitudinem cæli præ multitudine iniquitatum nostrarum: irritauimus utique iram suam, & malum coram eo fecimus; sperare tamen de ipsius Patris immensa pietate, ac bonitate, qua venientes ad se, non eijcit foras: qua dedit, vt filij sui nominemur, & simus: quæ tandem hæredes, & cohæredes Christi nos facere dignatus est: merita eiusdem Christi filij sui pro nostrorum expiatione scelerum aspiciendo, pariter ac suscipiendo. Qui quidem & ipse, cum Regnum cælorum duplici possideat titulo (Hæreditate scilicet, Patris, & merito passionis) altero contentus, altero nos donat, quemadmodum eidem Dæmoni respondit D. Bernardus. Ea denique recollere, quæ spem erigant nostram, & nos doceant confidere in Domino, cui proprium est misereri semper, & parcere.

Gulielm. in
vita S. Ber.
lib. 1. c. 12.

2 A sagitta volante.

Non despondet autem animum idcirco Dæmon, sed quos desperatione ad se trahere non valuit, vulnerare sagittis aggreditur, quas in pharetra sua absconditas habet, vt sagittet in occulto rectos corde; bona scilicet opera proponendo

Psal. 10.

ponendo, & commendando, quæ egimus, vt eisdem in occultam quandam superbiam, & vanam elati præsumptionem, sagitta volante in die (bonorum nempe operum) feriamur, & lapsu grauiore ruamus. Quam sic euadere possumus.

Recolendo scilicet, immensa, & incompræhensibilia Dei iudicia; quæ & ipsi Sancti ob oculos sibi ponentes, metuerunt valde, & exclamarunt: Non intres in iudicium cum seruo *Psal. 14.*
Domine, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis uiuens: Nihil mihi conscius sum, sed non in hoc iustificatus *1. Cor. 4.*
sum: Si iustus vix saluabitur, impius, & peccator vbi parebunt? Vnde exclamat iugiter Ecclesia (morientium, & iudicandorum angustias repræsentans) quid sum miser tunc dicturus? quem patronum rogaturus? cum vix iustus sit securus. *1. Pet. 4.*

Operum item nostrorum imperfectionem considerando. Iustitiæ etenim nostræ (vt ait Isaias) quasi pannus sunt mentruatæ. Conditionem pariter cælestis gloriæ expendendo, quæ quidem non est nostris meritis cœquanda. Non sunt *Rom. 8.*
nim condignæ passionibus huius temporis ad futuram gloriam, quæ reuelabitur in nobis.

Sic igitur Dei Tribunal horrificum, & iustum eius iudicium contemplantēs, non vtique nostris extollemur operibus; sed rademmet cum Iob verebimur; scientes, quia non parcat *Iob 9.*
delinquenti Deus.

3 A negotio perambulante in tenebris.

Aggreditur tunc Dæmon alia nos tentatione, atque sagitta, quæ dicitur, negotium perambulans in tenebris: nentem enim nostram tenebris infidelitatis obnubilans, fidei dogmata quæcumq. in dubium reuocat; & animæ nostræ, nostræq. salutis negotium in eisdem tenebris perambulare, non in fidei petra firmiter stabiliri, satagit.

Huiusmodi igitur sagittæ ictum sic declinare monemur.

Fidei scilicet, Catholicæ & Apostolicæ Rom. protestationē publicè emittendo, quæ quidem habetur in Ritualibus; Apostolorum

Iob 19.

stolorum item, vel S. Athanasij Symbolum recitando, seu Preces aliquas ad id accommodatas, certis verbis pronuntiando. Optimum autem erit eandem protestationem, mente saltem, concipere, & iterare in Sacrosancti Viatici, & Extremæ Vnctionis susceptione: in Crucifixi Domini nostri imaginis crebra exosculatione: in carnis propriæ contactu, illud Iob enunciando: Scio quod Redemptor meus viuit, & in nouissimo die de terra surrecturus sum, & in carne mea videbo Deum Saluatorem meum. In Cerei item accensi gestatione, per quem in fidei lumine protestamur exire: quemadmodum enim, qui in tenebris infidelitatis decedunt, in tenebras ire scimus exteriores; ita nos cum tali decedentes lumine fidei, in lucidas speramus pergere Patris nostri mansiones, ubi cum Sanctis eius lux nobis lucebit perpetua.

*Psal. 38.**Isaia 30.*

Sic fortes in fide, nullam omnino cum aduersario disputationem inire iubemur, sed penitus obmutescere, dum consistit peccator aduersum nos, illud Isaia recolentes, in silentio, & in spe erit fortitudo vestra.

4 Ab incurſu.

SI verò sagittas suas incassum emissas; quin & reuerberatis earumdem ictibus, percussus se conspiciat Dæmon, in rabiem utique vertitur, & furoris, ac iræ suæ magnæ stimulis accensus, & exagitatus, nullum non mouet lapidem, quo nos in impatientiam impellat; subitaneos quosdam in nobis iræ motus excitando, quibus noster frangatur animus, & pati amplius iam doleat, ac recuset infirmitatis incommoda.

Contra huiusmodi autem incursum, & impatientiæ temptationem, sic (sustinendo) pugnare docemur, & hoste ipso euadere fortiores.

*Luca 21.**Hebr. 10.*

Recolentes nempe illud Luca: In patientia vestra possidebitis animas vestras. & illud Pauli: Patientia vobis necessaria est, ut voluntatem Dei facientes reportetis promissionem.

Martyres

Martyres intuentes, & ipsum caput Martyrum: quem sic *Luc. 24.*
oportuit pati, & ita intrare in gloriam suam.

Recolentes item, & scientes, quod momentaneum hoc, & *2. Cor. 4.*
breue tribulationis nostrę, in peccatorum purgationem, & satisfactionem nobis computatur: quin & æternum glorię pondus supra modum in sublimitate operatur.

Dei nostri itidem memorantes repromissionem, qua non *Psal. 90.*
disceum in tribulatione se futurum ait, vniuersum stratum in in- *Psal. 40.*
firmitate versando: qui & Extremę Vnctionis Sacramentum
ad hęc præcipuè (vt dictum est) instituit, eo enim per id
temporis alleuiat nos Dominus, vt asserit Iacobus. *Iac. 5.*

5 *A Dæmonio meridiano.*

TAndem, qui sagittas suas in pharetra absconditas, frustra se ex insidijs iacere, & consumere nouit, foras egreditur Dæmon meridianus, & aperto Marte morientem terroribus, minis, ac varijs infestationibus aggreditur: Illusionibus quoque eundem decipere plerumque satagit, transfigurans se in Angelum lucis, vt mendacijs suis fidem *2. Cor. 11.*
nueniat.

Nihil autem timere prorsus eiusmodi meridiani, & visibilis aduersarij stratagemmata monemur.

Sed considerare, nihil prorsus pro sui arbitrio ab illo fieri posse, nisi quod Deus ipse permiserit.

Angelorum insuper auxilium pro nobis pugnantium, & Angeli præsertim custodis nostri, qui immittit in circuitu auxiliares copias, vt eripiat nos. *Psal. 33.*

Plura denique nobis arma suppetere, quibus hostem proligemus, & statim euanescere cogamus.

Sanctę scilicet Crucis signum: Sanctorum Reliquias: Aquam benedictam: pias ac feruentes Preces: Candelę benedictę lumen, & cætera huiusmodi, quę in hunc vsum, pia Mater nostra prouidit Ecclesia.

Hęc sunt igitur, quę nos mortales sapere, & intelligere, *Deut. 32.*
pariter

pariter ac providere monemur. Hæc certamina, quæ si bona, in consummationis præcipuè cursu, fidem seruantes, certauerimus, corona iustitiæ nobis reposita redimitos, in cælesti Regno collocabunt.

Hi sunt denique clypei, quibus aduersarij tela rejicere possumus: Qui quidem ex infra descriptis Iustorum mortibus, tamquam ex turri Dauidica, pendent multiplices; adeo ut vnusquisque aptare sibi quem libuerit, eoque se tutari quandocumq. valeat.

Canf. 4.

Eorundem verò discrimen, & vsum, rerum Iudex suppetabit vberius.

PRETIOSAE
MORTES IVSTORVM.

I.

ABBACYRVS Monachus in Aegypto, post decem, & septem annorum exercitationem (quo tempore multipliciter à fratribus probatus, & iniurijs etiam laceffitus fuerat) ad coronam tandem à Domino vocatus, & in extremis iam positus, eosdem sibi adstantes, sic est allocutus: Gratias ago Domino, & vobis Patres, quod me ad salutem meam tentastis iugiter. Hac enim de causa immūnis à tentatione Dæmonum hæcenus euasi. Quibus dictis quieuit in pace. *Ioan. Climacus Gradu. 4. de obed. Caribus. ibidem.*

ANNOTATIO.

Opportunè quidem primo loco (alphabetico ordine) Mors occurrat describenda Abbacyri, qui suæ exemplo tolerantiae docet nos quo pacto reddantur irriti Dæmonum in morte conatus. Quod certè morituris exoptandum in primis est, atque curandū.

Huius Abbacyri exercitationem, & tolerantiam admiratus Climacus (qui tunc ad illius diuerterat Monasterium) enarrat his verbis.

Admirabar ego (illic praesens) nouiter è seculo venientium fidem, & tolerantiam; atque in ignominijs, & contumelijs, & aliquando etiam persecutionibus, insuperabilem patientiam. Itaque ædificationis gratia, quemdam ex fratribus sciscitatus sum, qui annos quindecim in Monasterio egerat, nomine Abbacyrum, què
maximè

maximè affici iniurijs ab omnibus videbam: Nonnumquam verò etiam à ministris ex mensa fugari (erat enim frater ille naturaliter, linguæ aliquantulum incontinens) dicebam itaque ad illum. Quid est frater Abbacyre, quod te quotidie à mensa expelli video, ac nonnumquam dormire incēnatum? Qui ad hæc ita respondit: Crede mihi Pater probant me Patres mei, vtrum Monachus esse cupiam; non autem verè id faciunt: quam ego Patris, & aliorum intentionem non ignorans, lenissimè, ac sine vlla molestia tolero. Et ecce iam decimumquintū annū egi, istud cogitans; sicut & ipsi (quando ad Monasterium intraui) dixerunt mihi, quod vsque ad trigessimū annum renuntiantes probare solerent, & rectè quidem (Pater Ioannes) sine probatione enim aurum non perficitur. Hic igitur egregius Abbacyrus secundo anno postquam aduenissem, migravit ad Domum, &c. & infra.

Quem etiam tamquam Confessorem, & cum his, qui obierant Sanctis dignissimè equissimus Pastor sepeliri iussit. Pergit narrare Climacus ibidem aliorum exempla Monachorum, qui à Patribus sic exerceri consueuerunt; præsertim Innocentij; de quo, pariter, ac de Stephano B. Nili discipulo, iniurijs lacerato, & colaphis etiam vsque ad senectam percusso; deque Anonimo iniurias æquo animo ferente (cuius peccatorum chirographum Angelus conscidit) habetur infra suis locis, quæ quidem suppeditebunt Index.

Illud verò norandum (quod obseruat Carthusianus) nempe pro iniurijs intelligēdas esse correctiones, seu pœnales exercitationes Præsidentis. Quæ quidem dicuntur iniuriæ, non quod fuerint iniustæ, sed quod eas ille non meruerit, quamvis piè, & rationabiliter sibi infligerentur, vt in vera virtute proficeret.

II.

ABENNER Indorum Rex Idolis deditus, & Christi fidei cultoribus (Monachis præcipuè) valde insensus; quorum plurimos affecit, ac donauit Martyrio; monitis tandem, & exemplo Iosaphat filij sui pijsissimi, ad fidem conuersus, post peractam in solitudine quatuor annorum pœnitentiam, in lethalem morbum incidit. Cumque sibi vitæ finem imminere conspiceret, in metu, animique anxietate versari cepit; mala (quæ à se perpetrata fuerant) in memoriam reuocans. Iosaphat autem coortum ei mæroris onus, his verbis vtens, subleuare curauit.

Quare

Quare tristis es ò Pater? & quare te ipsum conturbas? spera in Deo, & confitere ipsi, qui est spes omnium finium terræ, & in mari longè: Qui per Prophetam clamauit: Lauamini, mundi estote, auferte malum cogitationum vestrarum ab oculis meis, discite bene facere; & si fuerint peccata vestra sicut coccinum, tamquam nix dealbabuntur: & si fuerint rubra sicut vermiculus, tamquam lana alba erunt. Quocirca ne timeas, ò Pater, nec dubio animo sis; neque enim eorum, qui ad Deum sese conuertunt peccata immensam ipsius bonitatem vincunt. Illa enim quocumq. tandem numero fuerint, sub mensuram cadunt: Hanc autem nec metiri, nec numerare quisquam potest. Quo circa fieri non potest, vt quod mensuræ subiicitur, id, quod nulla mensura comprehendi potest, superet.

Huiusmodi verbis ipsius animum leniens, cum ad bonam spem reuocauit. Vnde Pater (extensis manibus) gratias ipsi egit, ac benè precatus est: Beneficia recolens, quæ per ipsum à Domino se consecutum fuisse cognouerat: & demum, cum charissimum filium sæpius exosculatus fuisset, ac deinde preces fudisset, pronuncians illa verba, in manus tuas (ò benigne Deus) commendo spiritum meum, quieuit in pace. Quem filius lachrymis profecutus, non Regia veste, sed ciliicio obuolutum sepeliuit.

S. Io. Damascenus in vita Barlaam, & Iosaphat.

A N N O T A T I O.

Idem Io. Damascenus de eiusdem conuersione, & pœnitentia hæc ait. Porro Rex Abenner ad hunc modum ab improba, & flagitiosa vitæ ratione sese remouens, ac de perpetratis sceleribus pœnitentiam agens, Regium omne Imperium filio tradidit. Ipse autem in solitudine degens, caputque cinere sine vlla intermissione aspergens, & graues gemitus edens, ac sese lachrymis abluens, solus cum eo solo, qui vbique præsens est colloquebatur; noxarum suarum veniam ab eo petens. Quin in tantam compunctionis, atque humilitatis abyssum sese demisit, vt ipsum quoque

Dei nomen labijs usurpare recusaret; ac vix tandem a filio admonitus, illud pronuciare auderet, & paulo post.

Cum autem quatuor annis hoc pacto in poenitentia, & lachrymis, atque omni virtutis genere transegiſſet, in lathalem morbum incidit.

Narrationem hanc Damasceni de Barlaamo, & Iosaphat veram esse historiam, non sub historiae specie, tacitam vitæ monasticæ collaudationem (vt quidam voluerunt) probat Bellarminus lib. de Scriptor. Eccl. in Io. Damasceno, & Herebertus in vit. Patrum, Nor. in Barlaam.

III.

Iun. 29.

ABIBAS Dei famulus in sæculo degens, sed sæcularia fugiens, mortuo Patre, distribuit suis hæreditatem, suamque assumens portionem, pauperibus eam tradidit. Fecit autem sibi breuem cellulam, in qua solitarius viueret; sed ea consummata, mox infirmatus est ad mortem. Aderat verò illic frater eius, cui dixit: Vade frater, fac domui tuæ consolationem (erat quippe celebritas Sanctorum Apostolorum). Dixit ei frater: Quomodo dimittam te? Respondit Abibas, vade, & cum venerit hora mea, ego te vocabo: cum ergo venisset hora, surrexit ad fenestram, & pulsauit. Intendit autem in eum frater eius, & ille ipsi annuit, dicens, veni. Statim verò vt venit frater eius, tradidit spiritum. *Prat. spir. c. 102.*

A N N O T A T I O.

Fuerat Abibas hic ab annis puerilibus continentiae rerum omnium assuetus, habens in votis federe in solitudine. Cumque Pater eius vellet eum sæcularibus implicare negocijs, nec posset, obiurgabat illum assidue; ipse verò sustinebat tacens. Pater igitur moriturus, cum ab amicis rogaretur, ne Abibam velut inobedientem, exheredaret; accersuit eum, ad se, tenuitque pedes eius plorans, & dicens: Ignosce mihi fili mi, & ora Deum, ne mihi impuret, quoniam affixi te: Tu enim querebas Christum, & ego sæculariter mouebar. Vocauit quoque alios filios, & ait illis: Hic Dominus, & Pater vester est: Quidquid dixerit facite; & quod vos habere voluerit in ipsius potestate erit. *ibid.*

Simile quodammodo habetur infra in Luberto.

Abra

I V.

ABRA Virgo S. Hilarij Pictauienſis filia, cum interrogaretur à Patre, num vellent cæleſtem Sponſum, quem ei prouiderat, ac promiſerat in exilio poſitus, reſpondit ſe libenter ac deſideranter, vt celeriter ipſi iungeretur, optare. Hilarius igitur, eius voluntate cognita, intentus orationibus non ceſſauit, donec Abra, incolumis, ſine dolore, ſine contagio, ſe præſente migraret ad Chriſtum: Quam proprijs quoque manibus tradidit ſepulturæ.

Mater autem hoc intuens, poſtulauit ab eodem Hilario, vt & ipſa de mundo erepta, cum filia præſentaretur ad Regnum: cuius vota conſiderans vir ſanctus, aſſidua oratione, & ipſam ante ſe tranſmiſit ad gloriam.

Mombritius in vita S. Hilarij Pictau. tom. 2. Sur. tom. 1. in vita eiſdem. In initio operum S. Hilarij habetur quoque eiſdem vita à Fortunato preſb. deſcripta, una cum epiſtola, quam exul ad filiam dederat, lectu digniſſima.

A N N O T A T I O.

Optauerat quidem Hilarius filiam ſuam Abram Virginem permanere; cumque in exilio poſitus, Spiritu ſancto reuelante didiſſet, eandem à ſuente quodam in coniugem poſtulari, mox manu propria ſubſcriptam eidem filiæ direxit Epiſtolam; indicans ei, quod talem ſponſum prouidiſſet, cuius nobilitas cælos aſcenderet; & diuiciæ intra ſe Regna concluderet. Addiditque monitis, vt nulli ſe prius coniungeret, quàm vt Patrem expectaret, & Sponſum ſibi pollicitum cum promiſſione venturum. Quam admonitionem Abra ſecuta, cæleſti Sponſo à Patre ſibi promiſſo, in ſuo exilio reditu dignata eſt. *Idem Fortunat. ibid.*

Bar. Annal. t. 3. anno Chriſti 355. hac habet de Abra, & Hilario. Electus eſt (Hilarius nempe) Pictauien. Ciuitatis Epiſcopus, quantumlibet coniugatus eſſet, & filia una auetus. Cur autem coniugatos contigerit eligi Epiſcopos, rationem reddit S. Hieronymus contra Iovinianum lib. 1. Noſque de hiſ (inquit) 1. ſomo Annaliam pluribus egimus, &c. Cæterum ſic electorum, ex legibus Eccleſiaſticis conditio erat, vt quod ad præſentationem liberorum ſpectat, deſiuerent eſſe mariti: & infra. Quod

quidem prestitum esse à S. Hilario quis poterit dubitare? eius animus virginalis, amantissimus integritatis, filiam quoque suam, quam unice diligebat, Virginem conservari, atque Deo dicare quantopere expetierit, quæ ad eam scripta ab ipso extat epistola, docet. Hæc Baronius. Habetur simile de S. Odone Cluniacen. qui oravit Dominum, ut baptizatum nepotem ad se evocaret, & obtinuit. apud Sur. tom. 6. Non. 18. in vita eiusdem Odonis lib. 3. cap. 7. & infra in Batbilde.

V.

Iun. 11. ACHAS Puer annorum septem, cum in extremis positus exoptaret valde Sacrosancto Eucharistiæ Sacramento se communiri; nec sibi daretur ob ætatem incongruam; conuersus ad Dominum, in maxima cum anxietate, ait. Tu nosti Domine Iesu Christe, quod summum desiderium meum est habere te. Petiui te; feci quod debui. Scio quia tua me dignaberis præsentia. Quibus dictis expirauit, anno Domini 1220. die 11. Iunij.

10. Molanus in Natalibus Sanctorum Belgij, hac die. Barnabas de Montaluo in Chron. S. Bernardi Hispanicè lib. 5. c. 38. Thom. Cantiprat. lib. 2. cap. 28. De eodem etiam Meirus in Annal. Flandr. eodem anno.

A N N O T A T I O.

Puer hic apud Torothios in Flandria natus, cum adhuc esset quinquennis habitum S. Francisci ex parentum deuotione indutus est; & cum ipso habitu visus est simul quoque indui eiusdem Sancti virtutes: Exinde enim nudipes incedere cepit; durum funem, gestare; nuda in humo dormire; Ecclesiam frequentare; diuinis laudibus interesse: Et quæcumque à fratribus agi vidisset (quos auidus, & attentius intuebatur, & obseruabat) eadem ipse quoque peragere studuit: quæve itidem fratres cauebant, ea admittere nullatenus audebat. Vnde cum quidam negociatore ad eius Patris hospitium diuertentes, ea de Pueri audissent, & explorare voluissent, in calicem, quo bibiturus erat, nummum argenteum iniecerunt. Puer vero (fraudis ignarus) vinum ebibens, & nummum aspiciens, valde commotus, vas proiecit, & oculis, ac manibus in cælum erectis, ait: Tu nosti Domine, quod nesciens ordi-

nem

mem meum violari; moxque pallere; ac in mortem cedere cepit
nisi à circumstantibus sublatus, reuocatusq. fuisset: nec quieuit,
donec Sacerdos venisset, eumque confitentem absoluisset.

Aetate, ac sapientia proficiebat Puer; sæpe enim in foro (scam-
num ascendens) sermonem habebat ad eò convenientes pueros,
aliosque ætate prouectos; acriter vitia reprehendendo; Bonis,
Paradisi gaudia: Malis inferni penas proponendo: Orationem,
suadebat: Salutationem Angelicam frequenter inculcabat. Patrem
quoque suum, si quando vel irascentem, vel iurantem, vel tem-
ulentum vidisset, cum lachrymis arguebat, dicens: Nonne concio-
nator in Templo minatus est, qui talia agunt. Regnum Dei non
possessuros?

Matrem pariter vanitati nimium addictam, quadam die (dum
secum esset in Ecclesia) humiliter admonuit, & in Crucifixi Domi-
ni nostri imaginem digitum intendens, sic ait.

Intuere Mater, intuere Christum in cruce nudum, sanguine ru-
bentem: Tu verò in eius contumeliam, pretiosis his vestibus or-
nata incedis? Caue mater ne pro rubore vestium, ignem æternum
mereare. Quibus verbis compuncta, vanitatibus nuncium remi-
sit, & ad meliorem frugem se recepit.

Post pueri autem obitum, parentes ambo (facultatibus in pau-
peres diuisis) ingressa est hæc Monasteriū Cisterciensis Ordinis;
ille S. Dominici Religionem; vt reliquum temporis in Dei seruitio
expendere; & demum cum filio simul æternis gaudijs potirentur.

Ex iisdem.

V I.

ADHELARDVS Corbeiensis in Gallia vitæ suæ termi- Ian. 20
num instare prænosens, conuocatis fratribus, præcepit eis vt
humi sederent, quatenus ipse eorum ora, ipsique os eius,
erectis oculis, intueri possent: deinde sic eos est allocutus.
Ego quidem iam migraturus, de creditis mihi ouibus rationem
reddere cogor: Vos autem paulò post eòdem vocandi, de
obedientia, & rebellionem sententiam excepturi estis. Quare
attendite animis. Mementote nos vni quandoque, eidemq.
Iudici sistendos; singuli pro singulis rationem reddituri. Ego,
si fortè sciens, aut ignorans, offendiculo vobis fui, quæso in-
dulgete; & precibus, ac votis miserum subleuate. Equidem
vicissim (si quid est) quod meum sit indulgere vobis, Christi

vico lubens relaxou. His dictis, Deum his verbis enixe rogauit; dicens:

Domine pone me iuxta te, & cuiusvis manus pugnet contra me: alioquin turmas non effugiam iniquorum; quia Tu solus inuentus es inter mortuos liber. Venit enim ad te exactor, & non inuenit quidquam, quod suum esset. Idcirco fac me firmitus in te inhaerere, vt & ipse per te in tuo corpore, mali totius inueniar liber.

Diligenter etiam conscientiae suae penetralia rimatus est; si quid in ea esset, de quo (in iudicium venturus) foret sibi merito pertimescendum: cumque inuenisset aliqua, nondum (vt sibi videbatur) exhausta, voluit ea fratribus quibusdam exponere; interrogans eos, an de ijs rationem esset redditurus? Quibus auditis fratres, dixerunt, ad eum non pertinere, quae ipse quasi sua plangebat. Validissima interim correptus febris, ad vigilias nihilominus Natiuitatis Domini (noctis medio) cum alijs fratribus, iuxta consuetudinem in Templo adesse voluit; vbi quanto altius canebant Chori, edo amplius ipse flebat in iubilo. Inualescente deinde morbo, multisque doloribus pressus, non relaxabat spiritum, sed semper erat Deo intentus. Disponebat quoque omnia prouidus; ac si nihil mali pateretur; instituens, & ordinans ita singulas officinas, vt nihil eius finis imperfectum inueniret.

Ad Oratorium S. Martini (Patroni sui praecipui, ac dilectissimi) ibat quotidie; Missas ibi audiens; & Sacrosanctam, Eucharistiam percipiens ad vltimum vsque vitae suae diem.

Audiens autem Hildemannus Episcopus (quem ipse Monachum nutrierat) Sanctum aegrotate Adhelardum, aduenit illico, & excubauit iugiter ante eum, donec viuendi finem fecit. Qui dum aduenisset, gauisus est vir sanctus alacritate maxima, & gratias egit Deo immensas; dicens: Deus omnium Institutor, & Rector, gratias tibi ago, quia non sum fraudatus a desiderio meo.

Interrogatus num vellet Oleo Sancto perungi? erectis in caelum oculis, obsecrauit vt fieret; & eo munitus, extendens

in

• SANCTISSIMA
• ANNO
• NOVARI 1714

in celum manus, ait: Nunc dimittis seruum tuum Domine secundum verbum tuum in pace; quia percepi omnia tui Mysterij Sacramenta; & nunc quid superest, nisi vt ad te veniam? Non sicut ego volo, sed sicut tu vis; tantū fiat voluntas tua.

Sic tali resignatione se diuinæ subdidit voluntati; quamuis iam diu cuperet dissolui, & esse cum Christo: vnde frequenter se solabatur dicens: Hinc ibo, & ad Deum meum veniam: lætus moriar; lætusque transibo ingentes huius vitæ foveas; quoniam ad gaudia peruenturus sum sempiterna, longè mihi ante promissa.

Cum igitur quotidie se Deo taliter commendaret votis, ac laudibus, contigit aliquando (dum solus apud se ageret) vt ad eum ingrederetur Episcopus, ad quem continuo exclamans, ait: Ecce Dominus meus Iesus Christus mihi famulo suo adesse dignatur, curre velociter, o Episcope, & Sanctos eius osculare pedes. Quo dicto, recepit se sub silentio, & quieuit. Tandem appropinquante sui exitus hora, quam concupierat, & per reuelationem didicerat, cepit vigere fratres, quatenus maturas oculus præuenirent. Quibus recitatis (Sacro munitus Viatico) inter psallentium Choros feliciter migravit ad Dominum, anno Christi 822.

Sur. tom. 1. lo. Molan. in Natal. SS. Belg.
De eo Baron. Annal. tom. 9. ann. 822.

ANNOTATIO.

Fuit Adhelardus Pipini magni Nepos, & Caroli item magni Consobrinus: sub Pipino autem iuniore Italiam disponebat: inter ipsas nihilominus Palatij, & Populorum frequentias, dum Rex, & Consiliarij eius aliud quid intenderent, ac turba (more solito) vndique perstreperet, sæpe (eorum in medio positus) lugebat: Ibi enim residens, alibi cælorum Regi attendebat. Gratiâ quippe lachrymarum præcipua donatus fuit Adhelardus; quam admirâs Rathertus Paschasius eius discipulus (qui eius postea vitam conscripsit) requisivit ab eo tanti fletus causam; cui sic respondit: Plango, fili, me plango: non quasi humiliando flere me conueniam, aut vt altiora cæli Sacramenta conspiciam; sed me (inquam)

quid sim considerans; plangendo lugeo. Plango quidem, non quia
sic me vellem plangere, sed quia me ita plangendum noui, procul
dubio plango. Ibidem.

VII

Febr. 5.

AGATHA Virgo, cum post illata sibi tormenta, ducta
esset ad carcerem, extensis in cælum manibus, in hunc mo-
dum orauit. Gratias tibi ago Domine, qui me custodisti ab
infantia: qui abstulisti a me amorem sæculi: qui me dignam
ecceasti, quæ pro sancto nomine tuo decertarem: & me car-
nificum tormentis superiorem prastitisti. Tu ergo Domine
exaudi me in hac hora. Accipe animam meam, & dignare
ancillam tuam relinquere hunc mundum, ac peruenire ad di-
uitem & magnam misericordiam tuam. Peractis autem pre-
cibus, protinus migravit in cælum, anno Domini 254.

Breviarium Rom. Sur. tom. 1. Annal. tom. 2.

VIII

AGATHON Abbas dum moreretur, triduo, apertos
oculos tenuit, eos nullatenus mouens. Fratres autem tan-
gentes eum dixerunt: Vbi nunc es Abbas? At ille dixit: in
conspectu Iudicij Dei sto: & dicunt ei fratres: Numquid & tu
times? Quibus ille respondit: Interea (quantum fuit ad vir-
tutem meam) semper consideravi, ut mandata Dei mei faciam,
sed homo sum; & vnde scio, si opera mea placent Deo? cui
fratres dixerunt: Non confidis, quod opera tua secundum
Deum sunt? at ille respondit: Non confido in conspectu Dei;
quia aliud est iudicium Dei, aliud hominum. Cum autem
vellent eum adhuc interrogare alium sermonem, dicit eis:
ostendite charitatem, & nolite mecum loqui, quia occupatus
sum. Quo dicto statim cum gaudio emisit spiritum.

*Vit. Patrum par. 2. S. 151. & in nouissimis ab Hereberto collect.
lib. 3. num. 161, & lib. 5. libello 11. num. 2.*

ANNOTATIO.

Venerat aliquando Agathon in Ciuitatem, ut opera sua ven-
deret, sed inueniens Peregrinum quemdam iacentem in Angipor-
tu

in infirmorum; nullum habentem; qui ei curam adhiberet, permanfit ibi; eoduxitque sibi cellam, atque ex opere manuum suarum præstitit infirmo illi obsequium quatuor mensibus, donec sanaretur. Tunc autem ad cellam suam reuersus est.

Vit. Patrum par. 2. §. 146.

De eodem Agathone illud notandum præcipue, quod habetur in eodem. *Vit. Patrum lib. 5. libell. 15. num. 40. his verbis.*

Sedentibus nobis aliquando cum Abbate Pastore, nominauit abbatem Agathonem; & diximus ei: Iuuenis est, quare appellas eum Abbatem? & dixit Abbas Pastor; quia os suum fecit eum, appellare Abbatem. Iuuenis enim os suum refrenans, Abbas vocari potest.

I X.

AGIBODVS Monachus in Monasterio S. Attalæ Abba- *Aug. 19.*
tis, in angoribus positus, sui exitus expectabat hora: cumque
fratres adfuerent, qui animæ suprema officia persoluerent, ac
(de more) ad psallendi munus se præpararent; elapsa è cor-
pore (vt sibi videbatur) anima, vidit lucem paratam, solemque
in viro fulgore micantem: & cum obstupesceret, dixit ei An-
gelus, noueris te hodie venturum ad nos, & huius lucis fore
habitatorem: Reuersus igitur, vale die fratrum collegio, atque
domo porro ad nos redibis. Tunc ad se reuersus Agibodus, &
interrogatus vbi tam diu anticipiti exitu moratus esset; indica-
uit quid vidisset; quanta claritas sibi esset promissa: quodque
eadem hora, postquam Viaticum perceperit, & fratribus va-
dedixit, esset obiturus. Sumpto igitur sacratissimo Domini
corpore, omnibusque osculatis fratribus, rogauit eos, vt cha-
ritatis officium, eius impenderent corpori; animamque com-
mendarent Creatori: & mox, a sæculo migrans, ad promissæ
sibi claritatis splendorem, euolauit.

Beda tom. 3. in vita S. Bertolfi. Sur. ex eodem l. 4.

Ab NG N O T A T I O.

Apud Surium vbi sup. legitur Agibodum gubernasse Monaste-
rium Monialium; in Beda autem non monialium, sed Molendi-
um Monasterij: quod magis est consentaneum obedientiæ, ac
mortificationi eiusdem sancti viri; ait enim idem Beda (post nar-

ratam

ratam migrationem) reliquisse eum posteris exemplum beatæ conuersationis; vt qui eius coronam (ante exitum promissam) cognouissent, puritatis nihilominus eius, & religionis, in omnibus imitatores existerent. Is enim (subdit Beda) fuerat à pueritia sub regularis disciplinæ norma eruditus (sub B. Columbano à sæculo conuersus) simplex, & omni bonitate inter fratres habitus: obedientia, & religione pollens: malitia omnino (iuxta Euangelium) paruulus existens. Et quid aliud fuerat, quod clementissimus rerum Creator exeunti de mundo voluerit monstrare qualis futurus esset, nisi quod hi, qui simplicitate viuunt, & obedientiæ, ac mortificationi voluntariè se subiiciunt, similem retributionem expectent?

Sept. 15. **AICHADRVVS**, siue **AICHARDVS** Abbas Gemmeticensis in Normandia, cum per reuelationem didicisset, vitæ terminum iam sibi imminere; ne grex, ei à Domino creditus (nongentorum scilicet Monachorum) post mortem suam rursus mundi illecebris irretiretur, petiuit à Domino, vt illum in pace secum susciperet; aut si pro quibus suis adhuc eum laborare iuberet, ipsa quauis consilij sui dispensatione, tanti oneris alleuaret sarcinam. Cum igitur fratres membra quieti tradidissent, & ipse stratu suo cilicino accubuisset, vidit Angelum miro aspectu, & habitu coruscantem; ac virgam manu gestantem: qui post longam cum Dæmone (ex aduerso stante) altercationem, hisce eum verbis affatur. Exaudita est oratio tua, Nam in proximo est horum fratrum vocatio. Interrogatus, qui, & quot ex familia vocati? Media pars (respondit Angelus) ad expeditionem est adscripta; quam hac virga designari mox considerabis. Quæritur tunc Aichadrus, cur Pater filiis consocius non procedat? Cui respondit Angelus: venies quidem, sed non modo. Postquam igitur deambulauit per dormitorium Angelus, tangendo quos vocabat, & iam videretur abire, clamauit ad eum Pater, dicens: Si nos hinc (habiturus) relinquis Domine, quem familiæ tuæ custodem relinquis? aut quod ad officium exterminatorem hunc nobis relidere voluisti? (aderat enim illic Sarhanas, quo

quorum prius ipse pugnauerat) cui Angelus : ne verëaris (inquit) à facie eius ; nulla ei in hac Christi familia ad nocendum data est potestas ; præterquam animabus è corpore exituris , visionè sua expiabilem terrorem incutere ; vt si in eis aliquid est , quod refecari debeat , horrendo illius visionis terrore expietur : sed neque ego locum istum (ex die , qua fundari cepit) deserui nec desero . Quibus dictis disparuit .

Vir igitur Sanctus noctem illam duxit insomnem , & prima lucè fratres in adiutorium collegit ; intellectisq. singulorum eadem nocte habitis visionibus , earundem mysteria illis exposuit , ac demum cuncta , quæ & ipse viderat , atque audierat , eis ex ordine manifestauit ; cunctosq. ad instantem vltimi certaminis horam iussit esse paratos , nec mora : Corpora nuda certatim virgis cedere ; pugnis , conscientia pectora tundere ; pura (amarissimis admixta lachrymis) confessione , alijsq. poenitentia opèribus contractas animæ sordes expurgare ; atque (omnis corporis alimenti expertes) diem extremum expectare ceperunt .

Quarti ergo diei Aurora illucescente , fratres omnes in Monasterium conueniunt ; vbi post Missam Dominicam expletam , à B. Patre absolutionem sacram acceperunt . Deinde (sacramentis cælestibus refecti) Pacis sibi osculum dederunt ; sicq. in Capituli locum (subsequente Patre) se contulerunt . Ibi se , suasq. animas sibi inuicem commendarunt . Cum autem nihil superesset , nisi horam vocationis expectare . Vir sanctus singulis adhibuit custodes , qui obeuntes attentius obseruarent ; & exitum eorum diuinis psalmodijs præmunirent . Illicò visæ sunt singulorum migrantium facies indicibili claritatis specie clarescere : iamq. hora diei tertia adueniente , Pars vna (tamquam somno quietis resoluta) dulci quieuit in pace : Hora autem sexta , Pars altera (manibus inælum erectis) seipsam Domino commendauit : simili modo , hora diei nona , Pars tertia expirans obdormiuit in Domino . Vespere autem facto , subsequenter Pars , quæ residua erat facta oratione) spiritum reddidit . Quia enim erant Cor-

poris

poris Christi membra, congruum fuit, vt suum sequentes caput, hora, qua Christus ad Passionem ductus; qua Crucis patibulum sustinuit; qua etiam spiritum reddidit; imò, qua sanctum eius corpus fuit sepulchro conditum, ipsi quoque terræ corpora, Christo beatas animas redderent.

Doluit postea Vir sanctus illorum mortem, & eiusdem se-
reum, & auctorem accusabat: sed Angelus eum est consolatus; & de proximo suæ quoque vocationis tempore certior-
rem fecit. Gratias igitur tunc egit sanctus: commendauit Deo reliquos discipulos suos; eosdemq. per septem dies pijs
exhortationibus instruere non destitit. Demum septima,
die febris correptus, collegit se in lectulo, & eleuatis in cæ-
lum oculis reddidit spiritum; anno Domini 680.
Sur. 10. 5. Molan. in Indiculo SS. Belg.

A N N O T A T I O.

Cum causis Monasterij occupatus per quoddam sabbatum te-
neretur Aichadrus, adeò vt nec puncto temporis ab instanti ne-
gocio posset se eximere, immemor sui, dum cæteri fratres (ex
consuetudine) nouitia agerent, ipse sub horam nonam tardius
agebat. Accito itaque tonsore, capillos capitis forcipe iussit sibi
æquari. Quod cum ageretur, ecce Diabolus intra tenebrosam
cellæ angulum se continebat, nefandam cautionem in manibus
tenens, & semper (vt attonsa coma deorsum influebat) ipsè colli-
gere, & in numerum, capillaturam omnem redigere videbatur.
Vt ergo Vir Dei inuisam faciem recognouit, malignum artificem
interrogauit dicens: quid (animarum prædo) hoc nostri habi-
taculi diuersorium insidiaturus obsedisti? Ad hæc verba respon-
dit Diabolus, Quid tu velut ignarus requiris? Si nescis, meum
officium est seruorum Dei habitacula reuiscere, & offensas singulo-
rum Breuiario meo adnotare, & sic Principi nostro referre; ne
(ad Concilium ipsius reuertentem vacuum) supplicijs durioribus
iubeat excruciaci. Nam hodie de te singularem apud Principem
meum palmam obtinebo; dum te Dominicæ noctis tempus, illi-
cito opere transgredi renuncio; qui te formam, & Speculum Reli-
gionis, cæteris exhibere debueras. His, & alijs huiusmodi pro-
caciter insultante nequitix ministro, Vir prudens opus imperfe-
ctum

tum dimisit; deinde eidem respondit dicens. Iure tibi contigit, quod dum seruos Dei culpis irretire moliris, tibi potius pœnales cruciatus emergeris; nam apud Dominum meum Iesum Christum, veniale est, quodcumque simplici mente à suis cultoribus agitur; tum scilicet (in causis sibi dicatis occupati) tardius mundandis corporibus curam impendimus; & quantumcumque sit genus hoc relinquendi, hic remitto, non sine damnosa sorte Iudicij tui; quia nunc ut confessus pœnitentiam egero, videbis fraudis tuæ chirographum adeò elimatum, & erasum, ut nec recolligere possis, quod commisi. His dictis arrepto baculo, & signo Crucis, Vir dei in hostem cursu cum his verbis inuehitur: exi hinc immunus spiritus, & ad latebras tuas redi; nec ultra seruorum Dei haec tacla infestare præsumas. Mox hostis improbus se è cella propuit: Aichadrus autem (conuocatis fratribus) rem ex ordine peruit; culpam est fassus, & veniam poposcit, ita omnibus in commune pro excessu Patris Dominum orantibus, mira res! Insura nulla, nec vlla Capilli incisio apparuit: in signum quod iuxta verbum ipsius de infideli charta character omnis euane-
t.

Ex eodem Surio in vita ipsius.

XII.

AIDANVS Episcopus Lindisfarnensis, cum nihil pro-
pria possessionis; (excepta Ecclesia sua cum adiacentibus
cellis) haberet, ægrotans voluit sibi tendi tentorium ad oc-
cidentalem Ecclesiæ partem; ita ut parieti Ecclesiæ hæreret:
inde accliuus Destinæ, quæ extrinsecus eidem Ecclesiæ pro-
unimine erat apposita, spiritum vitæ exhalaret. anno Do-
ni 651.

Aug. 31.

Sur. 10. 7. ex Beda de Gestis Anglorum lib. 3. à cap. 3. ad 17.
in hac subdit de Destinæ.

ANNOTATIO.

Cum vicus ille in quo Antistes obiit, una cum Ecclesia flammis
sumeretur; sola illa Destinæ, cui incumbens obiit sanctus, labi-
bus circumcincta vorantibus, absumi non potuit; & cum ma-
gis utique miraculo, ipsa eius foramina ingrediens, quibus ædi-
ficatio erat affixa, perderet: ipsam tamen lædere nullatenus sine-
ur. Vnde iterum ædificata ibi Ecclesia, non ut antea de foris in

sub-

fuscimentum domus apposuerunt, sed inter ipsam Ecclesiam in memoriam miraculi posuerunt. Quin etiam Assulis ex ipsa Destina excisis, & in aquam missis, plures sibi, suisque languorum remedia conquiescere.

Accersitus fuerat Aidanus à Scotia in Angliam ab Anglorum Rege Osuualdo, ut eius Doctrina ac Ministerio gens (quam regerat) Dominica fidei, & dona disceret, & susciperet sacramenta. Qui quidem Rex sapius (Euangelizante Antistite, qui Anglorum linguam perfecte non nouerat) interpretres existerat verbi;

Die autem sancto Paschæ, cum Rex idem, una cum Aidano, consedisset ad Mensam, & positus coram eo esset discus argenteus, regalibus epulis refertus, audiuit à Ministro (cui suscipiendorum iocorum erat cura delegata) multitudinem pauperum undecumque aduenientem per plateas sedere, postulantem eleemosynam, unde subito dapes sibi appositae deferri pauperibus, & discum confringi, atque eisdem minutatim diuidi præcepit. Quo viso Aidanus apprehendit dexteram eius, dicens, nunquam inueterascat hæc manus. Quod & factum est; hætenus enim incorruptam eam perseverasse testatur Beda, suo tempore.

Pauperum amator Aidanus, cuncta quæ sibi à Regibus vel Diuitibus sæculi donabantur, mox pauperibus erogabat. Unde cum Osuinius Rex (Osuualdi successor) Equum optimum Viro sancto donasset; paruo interiecto tempore pauperi cuidam sibi occurrenti, & eleemosynam petenti, desiliens illico, præcipit Equum, (ita ut erat) stratum regaliter, dari. Quod cum Regi esset relatum, dixit Episcopo: Quid voluisti Domine, Equum regium, quem te conueniebat proprium habere, pauperi dare? Numquid non habuimus Equos viliores plurimos, & alias species, quæ ad pauperum dona sufficerent, quamuis illum eis Equum non daret. Qui statim Episcopus: quid loqueris? (inquit) Rex? Num tibi carior est ille filius Equæ, quam ille filius Dei? Quibus dictis intravit cum Rege ad prandium. Porro venerat Rex de venatu, & cepit (consistens ad focum) calefieri. Repente autem inter calefaciendum, recordatus verbi, quod dixerat illi Antistes, discinxit singladlo. Bè festinus ad Episcopi pedes corruit, postulans ut sibi placatus esset, quia nunquam (inquit) deinceps aliquid loquar, aut iudicabo, quid, vel quantum de pecunia nostra filiis Dei tribuas. Quod videns Episcopus statim exurgens leuauit eum, & cum lacrymis plorans dixit Presbytero suo lingua patriæ (Regi ignota) se id quod bono moliri tempore victurus est Rex.

inquit unum vidente hac similem Regem; unde animaduerto
us illum ex hac vita rapiendum. Non enim digna est hac gens
em habere Rectorem. Nec multo post Pius Rex (proditione
ici sui) occisus, migravit ad superos anno Christi 651. Quo
o obiit & Aidanus, duodecima post Regis occisionem, qua
edixerat, die. *Beda ubi sup. lib. 3. cap. 14.*

Aidani animam, cum Cuthbertus Pastor ouium (de quo infra)
isset in celum ferri, relictis ouibus factus est Monachus. *Idem*
in vita S. Cuthberti.

XIII.

ALBERTVS Carmelita cernens propè adesse extremum *Aug. 7.*
vitæ diem, accitis fratribus, sic eos est allocutus. Cu-
dissohvi & esse cum Christo. Hoc ipso die spiritus meus
arnis ergastulo liberabitur; eodemque temporis puncto,
igrabit metum pariter soror mea (quæ quidem ad 260,
liaria inde aberat) orante igitur illo, & grauitè laborantè,
res apud eum vigilabant pariter, & orabant. Sub horam
em vespertinam, sentiens corporis iam sibi imminere dis-
tutionem, in genna se submisit, & coram fratribus sic orauit.
Domine Iesu Christe, qui cuncta creasti, & omnia pro tua
untate disposuisti, conseruasq. ea sapientia & prouidentia
, conserua animam meam ineffabili misericordia tua;
ere eam ab hoste maligno, & perduc eam in consortium
ectorum tuorum.

Deinde legit Psalmum 53. Deus in nomine tuo salum me
, &c. cui adlunxit Psalmum 30. In te Domine speraui, &c.
o absoluto, cum dixisset semel Orationem Dominicam, &
Salutationem Angelicam, repetijt iterum eundem Psal-
m. In te Domine speraui, &c. Inde sublati in celum ocu-
animam suam Deo, & Beatissima Virgini commendauit,
paulo post alta voce exclamauit: In manus tuas Domine
nmendo spiritum meum. Quibus dictis, anima eius instar
ubæ candidissimæ visa est à fratribus orantibus, vno vola-
ex ore ipsius, rectà in celum tendere. Eodemq. momen-
compertū est obiisse sororem suam, sicut ipse prædixerat.

Sur.

Sur. tom. 4. Baptista Mansuanus Carmelita. Petrus de Natal. in append. c. 13.

ANNO TATIO.

Obijt Albertus anno Domini 1292. & ad eius obitum, campana, quam ipse fieri curauerat, per se ipsam, nullo mouente, insonuit.

X I V.

Nov. 15. ALBERTVS Magnus Ord. Præd. de imminente sibi excessu admonitum se esse cognoscens, gratias (velut alter Simeon) Deo egit, quod iam aduenisset hora, quam concupierat; hilarique, ac læto vultu diem exinde sui expectauit excessus; vnde (abiecta iam omni cura legendi, atque scribendi) soli Deo vacabat; & quotidie sepulturæ locum inuisens, ibidem exequias sibi met agebat, officium recitando Defunctorum, quousq. (breui interiecto tempore) suprema aduenit sui exitus hora; Qua instante in cubiculo sedens, cum circumstantes vbertim flentes, ad integritatem vitæ, ac Religionis Obseruantiam esset adhortatus; multa que de Deo, ac de cælesti patria suauissimè differuisset; Ecclesiasticis Sacramentis munitus; fideique protestatione publicè facta, octuagenario maior, inter adstantium lachrymas feliciter obdormiuit in Domino anno salutis 1280. 15. Nou.

Leand. Albertus de vir. Illustr. Ord. Præd. lib. 3. Ferdinand. de Castell. hist. Ord. Præd. par. 1. lib. 3. cap. 47.

ANNO TATIO.

Fuerat Albertus ab Alex. IV. summo Pont. Ecclesiæ Ratisponen. præfectus, quâuis inuitus; sed postea eamdem Ecclesiâ (eius precibus annuente Clem. IV.) dimisit; & Coloniâ ad cellulâ summopere desideratam redijt. Vbi dum (admodum senex) de more profiteretur publicè, memoria lapsus est; cumque aliquandiu reticuisset, & omnes obstupescerent, resumpto tandem animo fari capit, & huiusce rei causam exposuit; nempe se olim cum iuuenis adhuc esset, ac recens diui Dominici Miles effectus magnum à Dæmone (primis præcipuè illis mensibus) sustinuisse certamen; eo quod per id tempus hebetudine ingenij laboraret: Vnde iam decreuerat ad pristinam redire vitam, sed adfuisse sibi Beatissimam Virginem

quæ cum

um eum consolata fuerat, & confirmauerat, pollicens ei Philosophiæ scientiam, quam cupiebat, pariter ac desperabat. Insuper dum dubitaret postea ne Philosophorum illaqueatus rationibus, à Christi fide aberraret aliquando, certiores ab eadem gloriosissima Virgine fuisse redditum, se in nullo defecturum; ac integre de hac vita discessurum: in cuius rei signum, cum instaret sibi exitus, futurum, ut dum publicè profiteretur, subito in memoriæ ipsius incurreret. Auditoribus igitur (his dictis) valedixit, & ex eo loco abiens, ad mortem se parauit.

X V.

ALBERTVS alter Ord. Præd. (B. Dominico cum primis familiaris, & additus) cum eiusdem Sancti corpus post mortem, in Ecclesia delatum esset, ruit cum mæore maximo in ipsius pia oscula, charosque amplexus; nec inde recedere voluit, donec mortis suæ meruerit habere responsum. Quo accepto, surrexit, ac iucundo, & hilari vultu, ait: fides sermo, & omni acceptione dignus, Magister Dominicus me complexans, dixit mihi: Hoc anno sequeris ad Christum. Quod & factum est; eodem enim anno obiit, sicut Sanctus prophetauerat.

Sur. tom. 4. in vita S. Dominici lib. 5. cap. 4. Ferdinand. Castell. in hist. Ord. Præd. par. 1. lib. 1. cap. 56.

X VI.

ALBERTVS, seu CHALBERTVS, Sabaudus Ord. Præd. Vir pius & animarum zelator maximus, cum ultra viginti annos per Alpes, ac montes Allobrogum concionatus fuisset, diuertens ad vicum (cui nomen Aquabella) ubi primum sacrificium ante plurimos annos Deo immolarat; & plures concionibus suis à vitijs ad virtutes reuocarat, diem ultimum sibi imminere præsentiens, dixit adstantibus: Hic primam rem diuinam peregi: hic extremam peragere cupio: hic pariter locum requiei extremæ peropto. Ad sacrificium igitur celebrandum, & ad me sepeliendum necessaria præparate.

Ridebant aliqui; alij mirabantur, hominem vegetum, & incolumen, subitanè somniare mortem. Paruerunt nihilominus; & ille cum lachrymarum imbre sacra fecit.

Deinde oleo Sancto se perungi à Sacerdote voluit; ad singulas verborum formulas, alacriter respondendo. Quibus peractis, animam purissimam in conditoris manus feliciter efflauit, anno Christi 1265.

Leander Albertus lib. 5. de vir. Illustr. Ord. Præd.

ANNOTATIO.

Huius Alberti Sanctitatem pluribus post mortem voluit Deus testatam esse miraculis, vt idem asserit.

X V I I.

Ian 30.

ALDEGVNDIS Abbatiſſa Monasterij Malbodiensis in Hannonia, obitum suum instare cognoscens, multis precibus, ac lachrymis à Domino postulauit, vt hinc per aduersitates, & flagella purgari mereretur, quò (post hanc vitam) Dei posset statim perfrui conspectu. Non multò post, morbus, qui cancer vocatur, mammillam eius dexteram inuasit; qui corpus illius exæstans, vsque ad vltimum vitæ diem depastus est. Ipsa verò, (tamquam accepto diuinitus dono), congaudēs, diuinæ benignitati gratias agebat. Cum autem suæ resolutionis dies, ab Angelo sibi reuelatus, iam aduenisset; nullaque tunc molestia corporis fatigaretur, apparente sibi rursus Angelo, cæpit ipsa cum eo conqueri, cur à Regno sibi parato differretur? Cui ille scias (inquit) Sanctos Angelos hoc tibi à Domino impetrasse, vt ad perfectionem virtutum adhuc habeas temporalis vitæ spatium.

Correpta demum tertiana febris, tantus illam (immittente Diabolo) sitis ardor inuasit, vt nisi mox biberet videretur exanimari: cumque reluctans viriliter, à potu vellet abstinere, ad orationem confugit; & oratione sitim extinxit. Illicò autem vidit Sathanam tetra, & horrenda specie sibi apparentem, qui dixit ei, Dura, & arcta adhuc restat superanda via; nec tu tibi de perseuerantia quidquam polliceri potes: Cui Virgo, Dominus (inquit) mihi adiutor, non curo minas tuas. Quibus dictis continuò Dæmonem in fugam vertit.

Dum

Dum adhuc in lecto decumberet sanauit paruulum sibi oblatum (cuius vita, ob morbi vehementiam in desperatorem venerat) iubens illum ante cornu Altaris deponi; ubi protinus integram recepit sanitatem. Alium quemdam mentis infania, cum extremo vitæ periculo, laborantem, in conspectu eius adductum, Crucis signi impressione, mente, & corpore sanum effecit. Post hæc tertio ante obitum die, splendor ingens refulsit supra domum, in qua Virgo aduentum Christi præstolabatur; & cum ipsa luce ad eundem Christum veram lucem cōmigrauit, circa annum Dom. 646.

Sur. tom. 6. 13. Nou. qua die habetur eius translatio. Molanus in notis ad Vsuardum, & in indiculo Sanctorum Belgij.

De ea etiam Baron. in Annal. tom. 8. & idem Sur. tom. 5. in vita S. Gisleni. Vide infra de eadem in S. Humberto.

A N N O T A T I O.

Cum per visum ALDEGVNDIS edocta esset ab Angelo de Amandi Episcopi excessu, & gloria; & eandem ipsa S. Gisleno retulisset visionem, dixit ei vir sanctus: Quandoquidem & transi-um, & remunerationem tanti Præsulis (Virgo Christi) videre neruisti, vna hæc re, duo tibi à Domino indicata noueris: Vt scilicet sine intermissione bonis operibus intenta sis: & certum habeas breui, te quoque præmia à fidei Remuneratore percip-uram; quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor homi- nis ascenderunt. Itaque si te morbus occupauerit, Deo semper gratias agas, qui quos diligit corripit. Quod & fecit.

Sur. in vita S. Gisleni tom. 5.

X V I I I.

ALDOBRANDESCA Pontia Senensis, vltima correpta infirmitate, lecto decumbere noluit, sed per Xenodochiũ (in quò vitam agebat) perambulans, vigore spiritus debilia membra sustentabat. Sentiens autem sui transitus horam, appropinquare, genuflexa, se in orationem dedit; & in ea aliquandiu perseuerans, spiritũ Deo reddidit. anno sal. 1310.

Vita eiusdem, Senis impressa 1529. 1586. 1588. Auctor. Greg. Lombardello Italicè.

X I X.

ALEXANDER Cilix Abbas (circa finem vitæ suæ) lectulo decubuit, quasi menses tres. Ante decem verò dies, quàm ad Dominũ migraret, arreptus est à Dẽmone, cui dixit senex, ad vesperã venisti miser. Hoc magnum nõ est, quoniam in lectulo sum, & moueri non possum. Ostendisti miserrime, imbecillitatem tuam. Nam si potens, & valens es, ante hos quinquaginta, vel sexaginta annos debueras appropinquare mihi. Ego enim per confortantem me Christum ostendissem tibi infirmitatem tuam; deiecissem, rugitum tuum, atque contriuissem rigidam illam tuam inflexamq. ceruicem: Nunc autem non mea imbecillitas, sed infirmitas est quæ premit me. Gratias tamen ago Deo; ad quem proficiscens, ostendam iniuriam, quam abs te passus sum: quia post tot annorum labores, & fatigationem circa exitum sic atrociter in me inuasisti. Hæc & alia plurima, horis singulis, dicens, decima die cum omni quiete spiritum Deo reddidit.

Io. Mosch. in Prato spir. cap. 182. & Herebertus in Vit. Patrum lib. 10. c. 182.

X I X.

ALEXANDRIA, siue ALEXANDRA Virgo cum sederet intra quoddam sepulchrum; per foramen exiguum necessaria alimenta suscipiens; & neque viros, neque mulieres vnquam videns: duodecimo anno dormitionem suam aduenisse cognoscens; se ipsam composuit, & feliciter ad Deum migravit.

Palladius in laussaca cap. 5. & Vit. Patrum in Appendice in Heraclidis Paradiso cap. 1. ex Palladio.

A N N O T A T I O.

De ipsa referebat Melania Romana (quæ ad eam venerat) se vultum eius videre quidem non potuisse; stantem autem ad foramen sepulchri petiisse, vt ei diceret causam, ob quam se in illo sepulchro concluderat. Quæ per memoratum foramen locuta: animus (inquit) in me læsus erat quondam; & nõ vide-
vel contristare, vel perdere, malui me ipsam in sepulchro

ro (dum viuo) recludere, quàm nocere animæ ad similitudinem
 ei factæ. Qua dicentē rursus, quemadmodum igitur pati potes,
 neminem prorsus videas, sed in solitudine tali contra acediam,
 cogitationes habeas tam iuge certamen? Hoc illa respondit:
 principio (inquiens) diei nonam vsque horam, orationi vaco;
 cetero opus per horas singulas faciens: Reliquo autem temporis
 ratio, cogitatione discuro per sanctos Prophetas, Apostolos,
 & Martyres, & Patriarchas; Cæteris verò horis cibum panis
 pio: Appropinquante Vespera, cum maxima quiete Dominum
 cum glorifico; sinemq. vitæ meæ cū spe bona patienter expecto.
Ibidem.

XX.

ALEXIVS Romanorum Nobilissimus, post Illustrium *Iul. 17.*
 orbis terræ Ecclesiarum peregrinationem, Romam redijt, &
 Patre suo tanquam alienus pauper hospitio acceptus; cum
 eum (omnibus incognitus) decem & septem annos vi-
 sisset, relicto scripto sui nominis, sanguinis, ac totius Vitæ
 rursus, migrauit in coelum.

*Breu. Rom. hac die. de eo Mombrit. to. 1. Lippom. to. 7. Sur-
 4. ex Metaphrasæ. Petr. Damian. de eo pariter sermonem
 habet to. 2. Vbi fusus eiusdem celebrat Encomia.*

XXI.

ALFERIVS Abbas Cauensis, ante sextum sui exitus *Apr. 12.*
 em à Domind (sibi apparente) ad Coenam inuitatus, ma-
 gna læticia, & gaudio exultans, diē tantæ promissionis præ-
 olabatur; & eo tandem adueniente (Coenæ scilicet Do-
 mini) celebravit Missarum solemniam; fratrum pedes abluit;
 pauperibus dona distribuit, & dimissis fratribus cum designa-
 to successore ad Refectorium, ipse cellulam speluncæ, in qua
 manere consueuerat intrauit; se in orationem dedit; atque
 ter orationis verba, spiritum Deo tradidit, anno sal. 1098.
 corpore genuflexo remanente.

*Sur. to. 2. ex incerto Auctore, qui vitam Alferij collegisse
 ex scriptis Desiderij Abb. Cassin. qui fuit postea Victor
 papa 111.*

Ferrarius ex Paulo Regio de Sanctis Regni Neapolit.

A N N O T A T I O .

Fuerat Alferius hic Salernitanus, Salernitano Principi charus, à quo in Germaniam ad Imperatorem missus, in itinere in morbum incidit; ex quo si conualesceret, se soli Deo inferuiturum, vouit: sanitate itaque recuperata, statim ad Monasterium Cluniacense se contulit, ubi sub Odilonis disciplina mirè profecit.

Obijt senex ætatis annorum centum viginti ita sanus, & fortis vsque ad extremam horam mortis, vt nec caligaret, nec aliqua debilitate deficeret; semper clarissimè legerit, ac scripserit; missas celebrauerit; & omne Pastoralis sui ordinis ministerium (ad extremum vsque suæ vitæ tempus) valenter exhibuerit.

Post mortem lampas vitrea super eius tumulum fuit apposta, quæ plerumque lapsa, non solum frangi non potuit, sed quandoque (vt erat) plena permansit.

Cum plurimis Alferius claret miraculis (etiam dum viueret). Emergumenus quidam fuit ad eum perductus, ferro victus, vt ab eo liberaretur; Vir autem sanctus ait: Hic non me viuente, sed moriente sanabitur. Quod profectò ita impletum est. Nam ubi Sanctus obiit, ab eodem obseffo ad eius tumulum delato, immundum spiritum eiecit.

X XII.

OEE. 2.

ALOYSIVS Bertrannus Ord. Præd. cum tota Vita sua infirmitatibus pluribus decoctus esset, vltimis duobus, vel tribus annis, Ventris fluxu laborauit assiduo; hoc tamen, & alijs morbis laborans, pronuntiabat frequenter illud Augustini: Domine hic vre, hic seca, vt in æternum parcas. Ad extrema deueniens, cælesti voluit refici viatico; ante cuius perceptionem, fidem professus est catholicam: Rogauitq. Dominum ne mortis reuocaret sententiam, & animæ suæ misereretur, meritis sacratissimæ Passionis suæ, & intercessione Beatissimæ Virginis, Angelorum, & omnium Sanctorum; præcipuè Dominici, & cæterorum sui ordinis. Sumpta Eucharistia (tanta cum deuotione, vt circumstantes etiam ad lachrymas prouocaret) conualuit aliquantulum, & prorogatus est exitus eius in aliquot dies; quibus quidem orationi iugiter vacauit, vespere præsertim, & manè, quo tempore nullum

ullum admisit, qui visitationis tantum causâ ad eum veniret. Quando etiam poterat, surgebat ad celebrandum in Oratorio; sed quia post celebrationem aliquando deficiebat viribus, dictum est ei, ut à celebrando abstineret: Respondit autem Vir Dei: Sancta sacramenta Ecclesiæ neminem intericiunt.

Sacerdotum manus ad se venientium osculari, & ab eisdem supra se Euangelium legi volebat.

Aliquando ab amicis adducebantur, qui musicis concentibus eum releurent; quorum audiens melodiam erumperebat in lachrymas; operiebat se linteo; & cælestia contemplantur.

Tandem cum optata aduenisset hora, signari se à Patriarcha præsentem fecit in capite, & corde; ac legi Euangelium, dicens: en morior. Rogavit deinde adstantes fratres, ut series recitarent orationem Dominicam & salutationem Angelicam (iuxta ritum Ordinis, & eiusdem privilegia) inter duorum orationes, spiritum Deo reddidit, die nona Octobris, sicut ipse prædixerat: interrogauerat enim die Veneris, sexta eiusdem mensis, qua die contingeret festum sancti Dionysii; cum dictum sibi esset, quod Lunæ; coepit digitis numerare, dicens: dies Veneris, Sabbati, Dominica, dies Lunæ: Benedictus Deus, non desunt nisi quatuor dies: fiat voluntas Dei; & hac ipsa die obiit.

Franciscus Diagus in Hist. Prou. Arag. Ord. Præd. lib. 2. cap. 75. & seq. Hispanicè. Vincentius Iustinianus in Vita ipsius. de eodem Vide infra in Barth. in Dominica Torres. in Michaele. & in Myco.

XXIII.

ALQVIRINVS Monachus Cisterciensis, olim Medicus, qui summa charitate infirmos curabat; cum ad vitam peruenisset, & ab Abbate visitaretur, dixit eidem interroganti, se benè habere, benèq. secum agere Deum; ad quem videndum, & fruendum iam proficiscebatur; subdidit Abbas: quare non permisisti, ut exhiberetur tibi eadem cha-

ritas, quam Tu alijs exhibuisti, nec medicinam corpori tuo adhibere curasti? Non times fortasse mortem, ac rigorem extremi finis? Nescis eam esse ultimum terribilium? Quomodo eam expectas tam hilaris, & lætitia plenus? Ne mire- ris hoc (respondit Alquirinus) quia quidquid considero, & quodcumque oculis aspicio, materia mihi efficitur gaudij, & exultationis: præuenit enim me Dominus in benedictionibus dulcedinis; abstulit à corde meo omnem tristitiam, & ex corpore omnem languorem. Interrogatus qua forma vidisset Christum? Respondit, suas ei plagas ostendisse apertas, dicens: tua peccata sunt iam dimissa, osculare hæc vulnera, quæ in minimis meis adeò dilexisti, & veneratus fuisti. Idcirco non timeo mortem; immò cupio dissolui, & esse cum Christo. Reposita est hæc spes mea in sinu meo. In cuius veritatis signum, quando Missa celebrabitur in Ecclesia, ex hac vita discedam: sicque eadem hora ad cælestia Regna migravit.

Barnabas Montalvus in hist. S. Bernardi Hispanicè lib. 4. cap. 56. ex exord. Cister. lib. 4. cap. 1.

ANNO TATIO.

Medebatur Alquirinus pauperibus solummodo, ex charitate; in hisque curandis totus erat, præcipuè in ijs, quos ulceribus ob- fitos inueniebat; horum enim ulcera non solum curabat, sed oscu- labatur etiam, ac si Christi Domini vulnera conspiceret. Unde, & ipse Dominus oranti sibi apparuit aliquando, à planta pedis, usque ad verticem capitis (ut sibi videbatur) vulneratus, & è vul- neribus vbertim sanguinem fundens: Cui compatiens Vir San- ctus, caput unà cum Angelis sanguinem decurrentem colligere, & mederi pariter vulneribus illis; pannos sanguine madidos, quibus eadem tergebat, in sinu suo recondens. Ob quod præstitum fa- mulatum, idem Dominus ei benedixit, & exinde (maiori cum pietate, & charitate) pauperum curationem toto tempore vitæ suæ fuit prosecutus, *Idem.*

XXIV.

Off. 19.

AMABILIS Presbyter Aruernensis à Domino se euoca- ri sentiens, lætus expectabat suæ migrationis diem; coniu- catisque

atque discipulis, de seruanda disciplina; & charitate, pace,
 & sanctimonia sectanda eos admonuit. Deinde iussit omnem
 eum Populum ad Ecclesiam. Quo conuocato, indicauit ei
 corporis sibi iam imminere dissolutionem; vnde magnus
 creuit moeror, ac luctus omnium: Cernens itaque Vir San-
 ctus adeò lamentari eundem Populum; lachrymas, & ipse
 prohibere non potuit; corde tamen in Deum defixus, rogauit
 eos, vt domum redirent; osculatusque eosdem, & illis benè
 recatus, dimisit à se. Postea febris correptus, cepit acri fa-
 tigari dolore; sed quamuis corporis deficerent vires: ille
 tamen Psalmos, & Hymnos promere non cessabat. Tandem
 suæ vitæ terminum adesse sentiens, sacro se communiuit
 Viatico, & deinde in cilicium & cinerem se prosternens, ca-
 æstis patriæ ciues ad se venientes conspiciere visus est. Quo-
 rum visione exhilaratus, feliciter migravit ad Dominum.

Sur. tom. 5. Lipp. tom. 8.

ANNO TATIO.

Ad huius Amabilis tumulum; cum Dux Victorius despexisset
 orare, substitit immobilis è regione equus: Quem cum flagris,
 stimulisque vrgeret, & ille (quasi aeneus) staret immobilis; tandem
 aliquando Dux à suis commonitus, ad orationem descendit.
 Cumque fideliter orasset, quò voluit iuit.

Idem Sur. ibidem ex Greg. Turon. de glor. conf. cap. 33.

Seq. in antiquis, ubi X X V. 1699. 1707. 18. 19. 20. 21.

AMASIVS Episcopus Theanenſis, intelligens sibi huma-
 næ peregrinationis adesse finem, Cameterium cum colum-
 nis, in quo suum corpus conderetur, iuxta sepulchrum S. Pa-
 ridis (quem in vita dilexerat) ciuium auxilio construi curauit.
 Quibus cū salutis monita multa dedisset, suam impertiuit be-
 nedictionem dicens: serui; & intanui (filioli mei) conuerſa-
 tus coram vobis ab hora, quæ Deo placuit, vsque ad hanc
 diem; pro animabus vestris nequaquam laborem recusavi:
 Nunc verò Dominus vocat me, cui præstò sum. Estote ergo
 fideles, & operamini in dilectione Dei, & proximi vsque ad
 mortem,

mortem, & regnabitis in æternum. Benedicat itaque vobis Deus manuum vestrarum de excelso folio omne opus; & crescere vos faciat de charitate in charitatem, vt sitis ante faciem eius in fine sæculi, mundi, & immaculati.

Profusus deinde lachrymis, sacrum sumpsit Viaticum: & demum, die migrationis adueniente, Psalmis Poenitentialibus deuotè recitatis: Crucifixi imaginem sapè amplexatus, ac deosculatus: omnibusq. Ecclesiæ Sacramentis communitus (conformatis in Crucis similitudinem manibus) erexit oculos in cælum, & pronuncians: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, spiritum Domino reddidit. Anno sal. 350.

Paulus Regius de SS. Regni Neapolis. lib. 2.

Vita ipsius in off. impresso Romæ 1600. Ferrar. in Catal. SS. Italiae

ANNO TATIO.

AMASIVS hic ab Arrianis Soræ, pugnis, ac fustibus vsque ad mortem cæsus fuit: sed eis discedentibus, à loco in quo iacebat, paulatim surgens, ea vrbe relicta, Theanum se contulit; vbi paulò ante S. Paris Episcopus (sibi familiaritate coniunctus) migrauerat. eius Ciuitatis igitur Episcopus ipse eligitur, & Populum assiduis cõcionibus non solum ab Arriana labe immunè, sed à vitijs (quantum fieri poterat) alienum seruare studuit. Sorani verò poenitentia ducti, & Ecclesiæ catholicæ conciliati, templum ei (post eius obitum) construxerunt. *Iidem qui supra.*

XXVI.

May. 1. AMATOR Episcopus Antisiodorensis diuina reuelatione suæ discessionis tempus agnoscens, & eiusdem Ciuitatis Ducem, ac præfectum, nomine Germanum, sibi successorem futurum præuidens, eum totòndit, rogauitque Populum, vt sui loco reciperent. Deinde morbo correptus est lethali, quo tamen grauatus, non omisit prædicationibus plebem confirmare; eandemque lugentem, ac suum dolentem discessum flere prohibuit. Adueniente tandem sui exitus hora, ad

ad sanctam Ecclesiam, suorum se manibus, deportari fecit;
Ecclesiam autem ingressus, Pontificalem ascendit thronum,
eoque residens, inter crebros singultus, & eiusdem Populi
lamentationes, animam Deo tradidit; quæ visa est in colum-
bæ specie in caelum ferri, anno Domini 421.

Sur. tom. 4. in vita S. Germani Antistodorenfis.

ANNO TATIO.

Post mortem S. Amatoris sanatus fuit Paralyticus, aqua lotus,
cuius sacrum eius corpus perfusum fuerat. *Idem Sur.*

XXVII.

AMATVS Abbas Monasterij Romerici, de sui obitus die, *Sept. 13.*
ante annum edoctus, voluit à discipulis culcitram è cinere, &
silicio confectam (in qua peccatorum suorum poenitentiam
gereret) sibi præparari. In ipsa igitur prostratus, culpas, quas
commisisse meminit, coram fratribus voce publica confessus
est; in eademq. toto anno decumbens, diù, noctuque precibus
vacabat, & quamvis incòmoda corporis laboraret valetudi-
ne: ac perpetuo cruciaretur dolore (carnibus enim exesis,
vuda iam ossa patebāt) mirificè tamen exultabat in Domino.

Sub mortem iussit sibi afferri S. Leonis epistolam ad S. Fla-
vianum datam (in qua Catholicæ fidei ratio plenissimè con-
tinetur) eaque sibi lecta, dixit: Sic credo ò Trinitas ineffabi-
lis: ita confiteor. Deus omnipotens: ita de te sentio fili Dei
Christe Iesu: sic de te intelligo Spiritus sancte æternè Deus:
quæ vnum Deum in Trinitate, trinūque in vnitatem
confiteor.

Iussit deinde fodi sepulchrum in ipso Basilicæ aditu (in-
signum se putans, quæ intra Ecclesiæ septa sepeliretur) vo-
luitq. in eo Epitaphium huiusmodi, à se compositum, apponi
scilicet.

Omnis homo Dei, qui in hunc locum Sanctum ad oran-
dum introieris, si merueris obtinere, quæ postulas, pro ani-
ma Amati poenitentis hinc sepulti Dominum misericorditer
depre-

Deinde oleo Sancto se perungi à Sacerdote voluit; ad singulas verborum formulas, alacriter respondendo. Quibus peractis, animam purissimam in conditoris manus feliciter efflauit, anno Christi 1265.

Leander Albertus lib. 5. de vir. Illustr. Ord. Præd.

ANNOTATIO.

Huius Alberti Sanctitatem pluribus post mortem voluit Deus testatam esse miraculis, vt idem asserit.

XVI I.

Ian 30.

ALDEGVNDIS Abbatissa Monasterij Malbodiensis in Hannonia, obitum suum instare cognoscens, multis precibus, ac lachrymis à Domino postulauit, vt hic per aduersitates, & flagella purgari mereretur, quò (post hanc vitam) Dei posset statim perfrui conspectu. Non multò post, morbus, qui cancer vocatur, mammillam eius dexteram inuasit; qui corpus illius exæstuans, vsque ad vltimum vitæ diem depastus est. Ipsa verò, (tamquam accepto diuinitus dono) congaudēs, diuinæ benignitati gratias agebat. Cum autem suæ resolutionis dies, ab Angelo sibi reuelatus, iam aduenisset; nullaque tunc molestia corporis fatigaretur, apparente sibi rursus Angelo, cepit ipsa cum eo conqueri, cur à Regno sibi parato differretur? Cui ille scias (inquit) Sanctos Angelos hoc tibi à Domino impetrasse, vt ad perfectionem virtutum adhuc habeas temporalis vitæ spatium.

Correpta demum tertiana febris, tantus illam (immittente Diabolo) sitis ardor inuasit, vt nisi mox biberet videretur exanimari: cumque reluctans viriliter, à potu vellet abstinere, ad orationem confugit; & oratione sitim extinxit. Illicò autem vidit Sathanam tetra, & horrenda specie sibi apparentem, qui dixit ei, Dura, & arcta adhuc restat superanda via; nec tu tibi de perseuerantia quidquam polliceri potes: Cui Virgo, Dominus (inquit) mihi adiutor, non curo minas tuas. Quibus dictis continuò Dæmonem in fugam vertit.

Dum

Dum adhuc in lecto decumberet sanauit paruulum sibi oblatum (cuius vita, ob morbi vehementiam in desperationem venerat) iubens illum ante cornu Altaris deponi; ubi protinus integram recepit sanitatem. Alium quemdam mentis infania, cum extremo vitæ periculo, laborantem, in conspectu eius adductum, Crucis signi impressione, mente, & corpore sanum effecit. Post hæc tertio ante obitum die, splendor ingens refulsit supra domum, in qua Virgo aduentum Christi præstolabatur; & cum ipsa luce ad eundem Christum veram lucem cōmigrauit, circa annum Dom. 646.

Sur. tom. 6. 13. Nou. qua die habetur eius translatio. Molanus in notis ad Vsuarium, & in indiculo Sanctorum Belgij.

De ea etiam Baron. in Annal. tom. 8. & idem Sur. tom. 5. in vita S. Gisleni. Vide infra de eadem in S. Humberto.

ANNO TATIO.

Cum per visum ALDEGVNDIS edocta esset ab Angelo de Amandi Episcopi excessu, & gloria; & eandem ipsa S. Gisleno retulisset visionem, dixit ei vir sanctus: Quandoquidem & transi-um, & remunerationem tanti Præfulis (Virgo Christi) videre neruisti, vna hac re, duo tibi à Domino indicata noueris: Ut scilicet sine intermissione bonis operibus intenta sis: & certum habeas breui, te quoque præmia à fidei Remuneratore percepturam; quæ nec oculus vidit, nec auris audiuit, nec in cor hominis ascenderunt. Itaque si te morbus occupauerit, Deo semper gratias agas, qui quos diligit corripit. Quod & fecit.

Sur. in vita S. Gisleni tom. 5.

X V I I I.

ALDOBRANDESCA Pontia Senensis, vltima correpta Apr. 26. infirmitate, lecto decumbere noluit, sed per Xenodochiū (in quò vitam agebat) perambulans, vigore spiritus debilia membra sustentabat. Sentiens autem sui transitus horam, appropinquare, genuflexa, se in orationem dedit; & in ea aliquandiu perseuerans, spiritū Deo reddidit. anno sal. 1310.

Vita eiusdem, Senis impressa 1529. 1586. 1588. Auctor. Greg. Lombardello Italicè.

X I X.

ALEXANDER Cilix Abbas (circa finem vitæ suæ) lectulo decubuit, quasi menses tres. Ante decem verò dies, quàm ad Dominũ migraret, arreptus est à Dæmone, cui dixit senex, ad vesperã venisti miser. Hoc magnum nõ est, quoniam in lectulo sum, & moueri non possum. Ostendisti miserrime, imbecillitatem tuam. Nam si potens, & valens esses, ante hos quinquaginta, vel sexaginta annos debueras appropinquare mihi. Ego enim per confortantem me Christum ostendissem tibi infirmitatem tuam; deiecissem, rugitum tuum, atque contriuissem rigidam illam tuam inflexamq. ceruicem: Nunc autem non mea imbecillitas, sed infirmitas est quæ premit me. Gratias tamen ago Deo; ad quem proficiscens, ostendam iniuriam, quam abs te passus sum: quia post tot annorum labores, & fatigationem circa exitum sic atrociter in me inuasisti. Hæc & alia plurima, horis singulis, dicens, decima die cum omni quiete spiritum Deo reddidit.

Io. Mosch. in Prato spir. cap. 182. & Herebertus in Vit. Patrum lib. 10. c. 182.

X I X.

ALEXANDRIA, siue ALEXANDRA Virgo cum sederet intra quoddam sepulchrum; per foramen exiguum necessaria alimenta suscipiens; & neque viros, neque mulieres vnquam videns: duodecimo anno dormitionem suam aduenisse cognoscens; se ipsam composuit, & feliciter ad Deum migravit.

Palladius in lausiaca cap. 5. & Vit. Patrum in Appendice in Heraclidis Paradiso cap. 1. ex Palladio.

A N N O T A T I O.

De ipsa referebat Melania Romana (quæ ad eam venerat) se vultum eius videre quidem non potuisse; stantem autem ad foramen sepulchri petiisse, vt ei diceret causam, ob quam se in illo sepulchro concluderat. Quæ per memoratum foramen locuta: cuiusdam animus (inquit) in me læsus erat quondam; & nẽ viderer eum, vel contristare, vel perdere, malui me ipsam in sepulchro

ro (dum viuo) recludere, quàm nocere animæ ad similitudinem
 ei factæ. Qua dicentē rursus, quemadmodum igitur pati potes,
 neminem prorsus videas, sed in solitudine tali contra acediam,
 cogitationes habeas tam iuge certamen? Hoc illa respondit:
 principio (inquiens) diei nonam vsque horam, orationi vaco;
 cetero opus per horas singulas faciens: Reliquo autem temporis
 meditatio, cogitatione discuro per sanctos Prophetas, Apostolos,
 & Martyres, & Patriarchas; Cæteris verò horis cibum panis
 sumo: Appropinquante Vespera, cum maxima quiete Dominum
 eum glorifico; finemq. vitæ meæ cū spe bona patienter expecto.
Ibidem.

XX.

ALEXIVS Romanorum Nobilissimus, post Illustrium *Iul. 17.*
 Urbis terræ Ecclesiarum peregrinationem, Romam redijt, &
 Patre suo tanquam alienus pauper hospitio acceptus; cum
 aud eum (omnibus incognitus) decem & septem annos vi-
 sisset, relicto scripto sui nominis, sanguinis, ac totius Vitæ
 arsus, migravit in cælum.

*Breu. Rom. hac die. de eo Mombrit. to. 1. Lippom. to. 7. Sur-
 4. ex Metaphrasæ. Petr. Damian. de eo pariter sermonem
 habet to. 2. Vbi fusius eiusdem celebrat Encomia.*

XXI.

ALFERIVS Abbas Cauensis, ante sextum sui exitus *Apr. 12.*
 diem à Domino (sibi apparente) ad Cœnam inuitatus, ma-
 xima lætitia, & gaudio exultans, diē tantæ promissionis præ-
 volabatur; & eo tandem adueniente (Cœnæ scilicet Do-
 mini) celebravit Missarum solemnia; fratrum pedes abluit;
 pauperibus dona distribuit, & dimissis fratribus cum designa-
 to successore ad Refectory, ipse cellulam speluncæ, in qua
 manere consueuerat intrauit; se in orationem dedit; atque
 inter orationis verba, spiritum Deo tradidit, anno sal. 1098.
 Corpore genuflexo remanente.

*Sur. to. 2. ex incerto Auctore, qui vitam Alferij collegisse
 ait ex scriptis Desiderij Abb. Cassin. qui fuit postea Victor
 papa 111.*

Ferrarius ex Paulo Regio de Sanctis Regni Neapolit.

A N N O T A T I O.

Fuerat Alferius hic Salernitanus, Salernitano Principi charus, à quo in Germaniam ad Imperatorem missus, in itinere in morbum incidit; ex quo si conualesceret, se soli Deo inferuiturum, vouit: sanitate itaque recuperata, statim ad Monasterium Cluniacense se contulit, ubi sub Odilonis disciplina mirè profecit.

Obijt senex ætatis annorum centum viginti ita sanus, & fortis usque ad extremam horam mortis, vt nec caligaret, nec aliqua debilitate deficeret; semper clarissimè legerit, ac scripserit; missas celebrauerit; & omne Pastoralis sui ordinis ministerium (ad extremum usque suæ vitæ tempus) valenter exhibuerit.

Post mortem lampas vitrea super eius tumulum fuit apposita, quæ plerumque lapsa, non solum frangi non potuit, sed quandoque (vt erat) plena permansit.

Cum plurimis Alferius clareret miraculis (etiam dum viueret). Emergumenus quidam fuit ad eum perductus, ferro vincus, vt ab eo liberaretur; Vir autem sanctus ait: Hic non me viuente, sed moriente sanabitur. Quod profectò ita impletum est. Nam ubi Sanctus obiit, ab eodem obfesso ad eius tumulum delato, immun- dum spiritum eiecit.

X XII.

Ost. 2.

A L O Y S I V S Bertrannus Ord. Præd. cum tota Vita sua infirmitatibus pluribus decoctus esset, vltimis duobus, vel tribus annis, Ventris fluxu laborauit assiduo; hoc tamen, & alijs morbis laborans, pronunciabat frequenter illud Augustini: Domine hinc vre, hinc seca, vt in æternum parcas. Ad extrema deueniens, cælesti voluit refici viatico; ante cuius perceptionem, fidem professus est catholicam: Rogauitq. Dominum ne mortis reuocaret sententiam, & animæ suæ miseretur, meritis sacratissimæ Passionis suæ, & intercessione Beatissimæ Virginis, Angelorum, & omnium Sanctorum; præcipuè Dominici, & cæterorum sui ordinis. Sumpta Eucharistia (tanta cum deuotione, vt circumstantes etiam ad lachrymas prouocaret) conualuit aliquantulum, & prorogatus est exitus eius in aliquot dies; quibus quidem orationi iugiter vacauit, vespere præsertim, & matè, quo tempore nullum

nullum admisit, qui visitationis tantum causa ad eum veniret. Quando etiam poterat, surgebat ad celebrandum in Oratorio; sed quia post celebrationem aliquando deficiebat viribus, dictum est ei, ut à celebrando abstineret: Respondit autem Vir Dei: Sancta sacramenta Ecclesiæ neminem interficiunt.

Sacerdotum manus ad se venientium osculari, & ab eisdem supra se Euangelium legi volebat.

Aliquando ab amicis adducebantur, qui musicis concentibus eum releurent; quorum audiens melodiam erumpebat in lachrymas; operiebat se linteo; & cælestia contemplabatur.

Tandem cum optata aduenisset hora, signari se à Patriarcha præsentem fecit in capite, & corde; ac legi Euangelium, dicens: en morior. Rogauit deinde adstantes fratres, ut sexies recitarent orationem Dominicam & salutationem Angelicam (iuxta ritum Ordinis, & eiusdem priuilegia) inter quorum orationes, spiritum Deo reddidit, die nona Octobris, sicut ipse prædixerat: interrogauerat enim die Veneris, sexta eiusdem mensis, quâ die contingeret festum sancti Dionysii; & cum dictum sibi esset, quod Lunæ; coepit digitis numerare dicens: dies Veneris, Sabbati, Dominica, dies Lunæ: Benedictus Deus, non desunt nisi quatuor dies: fiat voluntas Dei; & hac ipsa die obiit.

Franciscus Diagus in Hist. Prou. Arag. Ord. Præd. lib. 2. cap. 75. & seq. Hispanicè. Vincentius Iustinianus in Vita ipsius. De eodem Vide infra in Barth. in Dominica Torres. in Michæle. & in Myco.

XXIII.

ALQVIRINVS Monachus Cisterciensis, olim Medicus, qui summa charitate infirmos curabat; cum ad vitæ finem peruenisset, & ab Abbate visitaretur, dixit eidem interroganti, se benè habere, benèq. secum agere Deum; ad quem videndum, & fruendum iam proficiscebatur; subdidit Abbas: quare non permisisti, ut exhiberetur tibi eadem cha-

ritas, quam Tu alijs exhibuisti, nec medicinam corpori tuo adhibere curasti? Non times fortasse mortem, ac rigorem extremi finis? Nescis eam esse ultimum terribilium? Quomodo eam expectas tam hilaris, & lætitia plenus? Ne mireris hoc (respondit Alquirinus) quia quidquid considero, & quodcumque oculis aspicio, materia mihi efficitur gaudij, & exultationis: præuenit enim me Dominus in benedictionibus dulcedinis; abstulit à corde meo omnem tristitiam, & ex corpore omnem languorem. Interrogatus qua forma vidisset Christum? Respondit, suas ei plagas ostendisse apertas, dicens: tua peccata sunt iam dimissa, osculare hæc vulnera, quæ in minimis meis adeò dilexisti, & veneratus fuisti. Idcirco non timeo mortem; immò cupio dissolui, & esse cum Christo. Reposita est hæc spes mea in sinu meo. In cuius veritatis signum, quando Missa celebrabitur in Ecclesia, ex hac vita discedam: sicque eadem hora ad cælestia Regna migravit.

Barnabas Montalvus in bist. S. Bernardi Hispanicè lib. 4. cap. 56. ex exord. Cister. lib. 4. cap. 1.

ANNOTATIO.

Medebatur Alquirinus pauperibus solummodo, ex charitate; in hisque curandis totus erat, præcipuè in ijs, quos ulceribus obfitos inueniebat; horum enim ulcera non solum curabat, sed osculabatur etiam, ac si Christi Domini vulnera conspiceret. Unde, & ipse Dominus oranti sibi apparuit aliquando, à planta pedis, usque ad verticem capitis (ut sibi videbatur) vulneratus, & è vulneribus vbertim sanguinem fundens: Cui compatiens Vir Sanctus, cepit vnà cum Angelis sanguinem decurrentem colligere, & mederi pariter vulneribus illis; pannos sanguine madidos, quibus eadem tergebat, in sinu suo recondens. Ob quod præstitum, famulatum, idem Dominus ei benedixit, & exinde (maiori cum pietate, & charitate) pauperum curationem toto tempore vitæ suæ fuit prosecutus, *Idem.*

XXIV.

Oct. 19.

AMABILIS Presbyter Aruernensis à Domino se euocari sentiens, lætus expectabat suæ migrationis diem; conuocatique

eatique discipulis, de seruanda disciplina; & charitate, pace; ac sanctimonia sectanda eos admonuit. Deinde iussit omnem acciri Populum ad Ecclesiam. Quo conuocato, indicauit ei sui corporis sibi iam imminere dissolutionem; vnde magnus extitit moeror, ac luctus omnium: Cernens itaque Vir Sanctus adeo lamentari eundem Populum, lachrymas, & ipse cohibere non potuit; corde tamen in Deum defixus, rogauit eos, vt domum redirent; osculatusque eosdem, & illis benedixit, dimisit à se. Postea febris correptus, capit acri fatigari dolore; sed quamuis corporis deficerent vires: ille tamen, Psalmos, & Hymnos promere non cessabat. Tandem suæ vitæ terminum adesse sentiens, sacro se communiuit. Viatico, & deinde in cilicium & cinerem se prosternens, cælestis patris ciues ad se venientes conspiciere visus est. Quorum visione exhilaratus, feliciter migravit ad Dominum.

Sur. tom. 5. Lipp. tom. 8.

ANNOTATIO.

Ad huius Amabilis tumulum, cum Dux Victorius despexisset orare, substitit immobilis è regione equus: Quem cum flagris, & mulisque vrgeret, & ille (quasi æneus) staret immobilis; tandem aliquando Dux à suis comunitus, ad orationem descendit. Cumque fideliter orasset, quò voluit iuit.

Idem Sur. ibidem ex Greg. Turon. de glor. cons. cap. 33.

X X V

AMASIVS Episcopus Theanensis, intelligens sibi humanæ peregrinationis adesse finem, Cæmeterium cum columnis, in quò suum corpus conderetur, iuxta sepulchrum S. Patris (quem in vita dilexerat) ciuium auxilio construi curauit. Quibus cū salutis monita multa dedisset, suam impertiuit benedictionem dicens: serui, & incanui (filioli mei) conuersatus coram vobis ab hora, quæ Deo placuit, vsque ad hanc diem; pro animabus vestris nequaquam laborem recusavi: Nunc verò Dominus vocat me, cui præsto sum. Estote ergo fideles, & operamini in dilectione Dei, & proximi vsque ad mortem,

mortem, & regnabitis in æternum. Benedicat itaque vobis Deus manuumstrarum de excelso folio omne opus; & crescere vos faciat de charitate in charitatem, vt sitis ante faciem eius in fine sæculi, mundi, & immaculati.

Profufis deinde lachrymis, facrum fumpfit Viaticum: & demum, die migrationis adueniente, Pfalmis Pœnitentialibus deuotè recitatis: Crucifixi imaginem sæpè amplexatus, ac deofculatus: omnibusq. Ecclesiæ Sacramentis communitus (conformatis in Crucis fimilitudinem manibus) erexit oculos in cælum, & pronuncians: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, spiritum Domino reddidit. Anno fal. 350.

Paulus Regius de SS. Regni Neapolit. lib. 2.
Vita ipsius in off. impresso Roma 1600. Ferrar. in Catal.
SS. Italie

ANNOTATIO.

AMASIVS hic ab Arrianis Soræ, pugnis, ac fustibus vsque ad mortem cæsus fuit: sed eis discedentibus, à loco in quo iacebat, paulatim surgens, ea vrbe relicta, Theanum se contulit; vbi paulò ante S. Paris Episcopus (sibi familiaritate coniunctus) migrauerat. eius Ciuitatis igitur Episcopus ipse eligitur, & Populum assiduè cõcionibus non solum ab Arriana labe immunè, sed à vitijs (quantum fieri poterat) alienum seruare studuit. Sorani verò pœnitentia ducti, & Ecclesiæ catholicæ conciliati, templum ei (post eius obitum) construxerunt. *Idem qui supra.*

XXVI.

Maÿ. 1. AMATOR Episcopus Antisiodorensis diuina reuelatione suæ discessionis tempus agnoscens; & eiusdem Ciuitatis Ducem, ac præfectum, nomine Germanum, sibi successorem futurum præuidens, eum torondit, rogauitque Populum, vt sui loco reciperent. Deinde morbo correptus est lethali, quo tamen grauatus, non omisit prædicationibus plebem confirmare; eandemque lugentem, ac suum dolentem discessum flere prohibuit. Aduenientè tandem sui exitus hora,

ad

sanctam Ecclesiam, suorum se manibus, deportari fecit; ecclesiam autem ingressus, Pontificalem ascendit thronum; eoque residens, inter crebros singultus, & eiusdem Populi lamentationes, animam Deo tradidit; quæ visa est in columbe specie in cælum ferri, anno Domini 421.

Sur. tom. 4. in vita S. Germani Antisiodorensis.

ANNOTATIO.

Post mortem S. Amatoris sanatus fuit Paralyticus, aqua lotus, & sacrum eius corpus perfusum fuerat. *Idem Sur.*

X X V I I.

AMATVS Abbas Monasterij Romerici, de sui obitus die, *Sept. 13.* te annum edoctus, voluit à discipulis culcitram è cinere, & illicio confectam (in qua peccatorum suorum poenitentiam gereret) sibi præparari. In ipsa igitur prostratus, culpas, quas admisisse meminit, coram fratribus voce publica confessus est; in eademq. toto anno decumbens, diù, noctuque precibus vacabat, & quamvis incòmoda corporis laboraret valetudine: ac perpetuo cruciaretur dolore (carnibus enim exesis, vada iam ossa patebāt) mirificè tamen exultabat in Domino.

Sub mortem iussit sibi afferri S. Leonis epistolam ad S. Flavianum datam (in qua Catholicæ fidei ratio plenissimè continetur) eaque sibi lecta, dixit: Sic credo ò Trinitas ineffabilis: ita confiteor. Deus omnipotens: ita de te sentio fili Dei Iesu: sic de te intelligo Spiritus sancte æterne Deus: & quæ vnum Deum in Trinitate, trinumque in unitate confiteor.

Iussit deinde fodi sepulchrum in ipso Basilicæ aditu (ingnum se putans, qui intra Ecclesiæ septa sepeliretur) voluitq. in eo Epitaphium huiusmodi, à se compositum, apponi iulicet.

Omnis homo Dei, qui in hunc locum Sanctum ad orandum introieris, si merueris obtinere, quæ postulas, pro anima Amati poenitentis hinc sepulti Dominum misericorditer depre-

deprecari digneris, vt si quid mea prauitas de meis peccatis obtinere non potuit (tepidè pœnitendo) obtineat vestra tantorum charitas, sedulè Domini misericordiam deprecando.

Tandem congregatis fratribus, & Euangelia, Psalmos, & Hymnos apud lectulum eius decantantibus, sub his vocibus veniam ab omnibus petens, omnibusq. vale dicens, migravit ad Dominum anno 660.

Sur. tom. 5. Ado. Trithemius lib. 3. cap. 88. & 90. Baron. in Annal. tom. 8.

A N N O T A T I O.

Habebat infra cellulam Amatus hic, Molam, quam tunc consueuerat manu versare, quando canenti ei, & defatigato, somnus obreperat: Illud autem spaciū, in quo molendi causa nudos pedes extendere solebat, minutis, ijsque peracutis lapillis plenum erat; sicque carnis tentationes, & corporis somnum molendi abigebat labore.

Seductus quippe olim fuerat ab Agrestino schismatico Pseudo Monacho, qui insurrexerat contra Regulam S. Columbani; sed postea resipuit, & verè se pœnitentem exhibuit. De Agrestino, vide infra in Eustachio.

De epistola S. Leonis Encyclica (quæ est 10. inter eiusdem Pontif. epist.) habetur miraculum in Præto spirituali cap. 147. & 148.) De eadem Baronius Annal. tom. 6. anno Christi 443. pluribus.

X X V I I I.

Majj 18.

Aug. 31.

AMATVS. Nusci Episcopus migraturus à vita, Missam celebrare voluit; qua peracta, cum (post exhortationis verba) Populo benedixisset, inter Sacerdotum manus animam Deo reddidit xv. Cal. Iunij Anno sal. 1193. Eius autem solemnitas habetur in Martyrol. 31. Aug.

Ferrar. Paul. Reg. ex Fel. Renda.

A N N O T A T I O.

Hic cum quadam die in venatores incidisset, ab eis grauiter fuit in capite percussus; sed cum percussor in carcere detentus, capita-

pitalem sententiam subiturus esset, facti pœnitens, Sancti im-
 prauit auxilium; qui sibi (quamuis absens) affuit, & vinculis *Apr. 4.*
 utum, è carcere liberum abire permisit: tres alios quoque,
 impeditos, etiam in carcere detentos, ipsum inuocantes, simili
 do liberauit.

X X I X.

AMBROSIVS Episcopus Mediolanensis, dum in lecto *Dec. 7.*
 cucumberet, graui correptus infirmitate, Comes Stilico (quì
 into viro recedente de corpore, totius Italiæ interitum im-
 inere dicebat) conuocatis ad se nobilibus viris illius Ciui-
 tis, quos diligi à sancto cognouerat, partim interminatus
 illis; partim blando sermone persuasit, vt pergerent ad
 nctum Sacerdotem; suaderentque illi, vt sibi viuendi
 teret à Domino com meatum. Quod Ambrosius vbi au-
 uit, respondit: Non ita inter vos vixi, vt pudeat, me viuere;
 nec mori timeo, quoniam bonum habemus Dominum.

Morti cum iam proximus esset, Honoratus Sacerdos Ec-
 cesiæ Vercellensis (in superiori parte domus ad dormiendū
 compositus) tertio vocem vocantis se audiuit: surge, festina,
 ia modò est recessurus. Qui descendens obtulit ei Sacro-
 nctum Domini Corpus; & (eo accepto) conformatis in-
 rucis similitudinem manibus, post diuinam orationem ex
 ac vita migravit, bonum secum ferens Viaticum, anno
 hrifti 397. ætatis 64.

Sur. tom. 2. Lippomanus tom. 1. & 5, Baron. Annal. tom. 4.
in vita ipsius à se descripta.

A N N O T A T I O.

Ante paucos dies quam lecto detineretur Ambrosius, cum 43.
 alium dictaret (excipiente Paulinò) subito in modum scuti bre-
 s, ignis caput eius cooperuit, atque paulatim per os ipsius
 anquam in domum habitator) ingressus est: post quod facta est
 cies eius sicut nix; postea verò reuersus est vultus eius ad spe-
 em suam. Quod cum fieret, stupore percussus Paulinus obri-
 nit, nec potuit scribere, quæ ab illo dicebantur, nisi postquam
 isso transibat. Scribendi autem, vel dictandi ipso die finem fecit

in

in illis verbis, quare faciem tuam auertis, &c. nec ipsum Psalmum explere potuit. Voluit quidem Dominus eiusmodi visione, veluti sigillo appposito, consignasse ostendisseque, tantum in Ecclesia Doctorem, non pro humani sensus arbitrio; sed ex ore Domini, diuino afflatum spiritu, docuisse, scripsisse, atque dictasse ea, quibus vel Populum erudiuit, vel Hæreticos confutauit.

Hæc Paulinus idem in vita ipsius, quam scripsit rogatu S. Augustini sibi familiaritate coniunctissimi; fuit autem hic Paulinus, Clericus minoris ordinis, qui militabat in Ecclesia Mediolanensi, sub cura (vt ipse ait) Casti Diaconi, & erat Ambrosio à manu; diuersus à Paulino Episcopo Nolano.

Dum infirmus decumberet, iacebant in porticus extrema parte, in imo positi, Castus, Polemius, Venerius, & Felix (tunc Diaconi) secumque tractabant voce ita repressa, vt vix inuicem se audirent, quis post obitum illius esset ordinandus Episcopus; & de Sancto loquebantur Simpliciano; approbans autem Ambrosius, exclamauit tertio (quamuis longè positus) Senex, sed Bonus. Qua voce audita, expauescentes fugerunt. Defuncto autem eo, S. Simplicianus ordinatus est Episcopus.

Sepulturam sibi elegit S. Ambrosius apud SS. Martyres, in Ambrosiana scilicet à se erecta Basilica, in quam transtulerat corpora Sanctorum Martyrum Cerialij, & Protasij; maiores imitatus, de quorum instituto, hæc ait, sermone 77. edit. Paris. De SS. Mart. Octauio Aduertitio, & Solutore Tauric: Ideò à Maioribus prouisum est, vt sanctorum ossibus nostra corpora sociemus, vt dum illos Tartarus metuit, nos pœna non tangat: Dum illos Christus illuminat, nobis tenebrarum caligo diffugiat. Cum Sanctis ergo Martyribus quiescentes, euadimus inferi tenebras, eorum proprijs meritis; attamen consocij sanctitate. quamuis alij hunc sermonem tribuerint S. Maximo Taurinensi, & inter eiusdem sermones reposuerint.

Hoc idem sensit S. Paulinus Episcopus Nolanus, qui ad finem Panegirici Celsi pueri, hos habet versus.

Quem Complutensi mandauimus urbe propinquis

Coniunctum tumuli fœdere Martyribus.

Vt de vicino Sanctorum sanguine ducat

Quò nostros illo purgat in igne animos.

Qui etiam literis interpellauit S. Augustinum, vt eodem argumento scriberet Commentarium: Vtrum scilicet prosit alicui post mortem, quod corpus eius apud Sancti alicuius memoriam sepeliatur.

ur. Præstititq. id, ipse Augustinus, cum de cura agenda pro
rtuis, ad eundem Paulinum tractatum scripsit.

Librum etiam edidit ipse S. Ambrosius de Bono mortis, qui ha-
ur tom. 1. operum eius, & in præcatione 2. præpar. ad Missam,
et Morituros, quæ postulent, his verbis, nempe.

Id etiam magnopere peto, vt diem obitus; diem extremi
cij; damnationem æterni supplicij; beatitudinemq. Regni fu-
i semper meminerim. & infra.

Quid sum Domine, nisi tu qui iustè iudicas, misericorditer etiã
endas? Recordare quia aduocatus meus es ipse, qui iudicas.
od si etiam in illo adhuc sæculo aliquid in me iudicandum re-
uas: Peto, ne me potestati Dæmonum tradas, dum scelus
m purgatoria pœna detergis.

Docet etiam in Commentar, in Luc. lib. 7. super illa verba: sunt.
ic stantibus, &c. quomodo iusti non timeant mortem, dicens: si
ur: us mortē non timere, stemus vbi Christus est; vt & de nobis
atur verè; sunt aliqui hic stantes, qui non gustabunt mortem.
n satis est stare, nisi vbi Christus est stetur: soli enim non
unt gustare mortem, qui possunt stare cum Christo.

Hæc satis de Ambrosio, cuius vita integra, & opera omnia
essent recensenda.

X X X.

AMBROSIVS Sanfedonius Ord. Præd. infirmitate vltima *Mar. 20.*
reptus, ne à contemplatione diuinorum impediretur, me-
i tantummodo visitationem admittebat; eademque de

sa, sapius ad parietem se conuertens, quietus orabat.

Proximus iam morti, aduocatis patribus & fratribus, eis
e vltimum dixit; eosque sermone mellifluo monitos dimi-
s: quibus recedentibus, & clauso ostio, visus est per rimulas
nuffecti, & magna deuotione, & humilitate Deum exorare.

Demum adueniente sui exitus hora, Viaticum, humilitate
xima, ac reuerentia, genuflexus accepit; sacroque inungi
eo (ad cubile reuersus) voluit. Amplexatus deinde & of-
latus dulciter fratres suos, eosdemque (eleuatis in cælum
alis) benedictione postulata, communitos, amisit loque-
n, & emisit animam, anno Domini 1286. 20. Martij.

Julius Sanfedonius Episcopus Grossetanus in vita ipsius.
Leand,

*Leand. Alber. lib. 5. hifi. Dominic. lib. 3. par. 1. Ferrarius
hac die.*

A N N O T A T I O.

Ægrotans Ambrosius in itinere (quando Lutetiam Parisiorum ad operam Theologiæ dandam sub Alberto Magno proficiscebatur) reiecit Dæmonem, reuersionem in Italiam ei suadentem, & sanitatem pollicentem.

Nouennis, officia pietatis exercens, cum à Patre impetrasset, ut Sabbato peregrinos quinque alere posset, inter eos excipere Angelos meruit.

Delectabatur plurimum Ambrosius Sacerdotibus sacra facientibus ministrare. Ipse verò celebraturus, cum totus in lachrymas resolueretur, & nonnumquam extra se etiam raperetur, conspectum hominum euitabat; & non nisi in aliquo secretiori loco, semotis arbitris sacra operabatur. Idem dicitur de S. Philippo Nerio in eius vita.

Concionandi, & Confessiones Pœnitentium audiendi studium numquam intermisit, donec Quadragesimali tempore quadam die (cum acrius contra fœneratores inflammatus inueheretur) rupta semel, & iterum pectoris vena, & sanguine copioso exuberante; dicendi pariter, ac viuendi paulò post finem fecit.

Idem Leander lib. 5. & Iul. Sanfed.

X. X. X. I.

Non. 2.

AMICVS Monachus Cassinensis, & Eremita Auellanae, cum obitum suum, ante septem menses præsciuisset, & fratribus prænucciasset, eundem trepidè præstolabatur; donec graui dentium dolore grauatus, expectatam incurrit ægritudinem, octauo scilicet die ante Sanctorum omnium solemnitate; in qua nihilominus ad mysteria diuina peragenda cum fratribus procedere voluit; & imminentis tuitionem itineris, sacratissimi corporis & sanguinis D. N. Iesu Christi curauit se perceptione muniri.

Crucis imaginem postea ad se deferri præcepit; cumque eam eminus videret, fufis lachrymis coram ea diutius orauit his verbis: Te deprecor ineffabilis misericordiæ clementissime Deus, ne me sinas in perpetuum perire, neque condem-

nes

s cum his, qui descendunt in lacum mortis; neque obliu-
ris in finem; sed iubeas me ab Angelis tuis suscipi, & ad
terram Paradisi perduc; quem generi humano per Crucem
Passionem tuam aperuisti, & ascendens in altum captiuita-
tem nostram tecum captiuam duxisti; gratisque dona homi-
bus dedisti: Vbi te credo verum Deum, & vnicum Patris
cum Spiritu sancto regnantem in sæcula sæculorum.
men.

Te iterum, atque iterum, totis visceribus flagito, vt per
tutem huius vitalis ligni, vbi tu Sacerdos, & hostia pro sa-
e totius Mundi fieri voluisti; quod sacris humeris (de præ-
rio exiens) baiulasti; in quo Diabolum, & Tartareas legio-
s roseo cruore captiuasti, vt hoc signum sanctæ Crucis sit
hi ad te reuertenti scutum inexpugnabile contra omnes
cusatores tenebrarum quærentes animam meam. Sed
que Princeps tenebrarum occurrat mihi gaudens, sed con-
us, & irretitus procul absistat.

Oratione peracta, interrogatus vbi vellet sibi parari sepul-
rum? in fouea (respondit) extra Basilicam, sicut dignum
ligantes mihi funem in pede, ac trahentes extra fores Ec-
fiæ, sic indefossam me sepelire. His dictis, sine vllius ho-
nis adminiculo, ad proprium regressus est stratum, cinere,
cilicio decorum; in quo recubans vsque ad vesperam, non
stauit omnibus ad se ingredientibus spiritualia præbere ali-
enta. Exitus tandem imminente iam hora, cunctos ad se
tres reuocari voluit; qui cum venissent, vt Sancti Patris exi-
n pariter conspicerent; & domus, in qua ille iacebat eos
bere non posset (erat enim ab angulo ad angulum mensu-
quinque pedum) rogauerunt omnes Abbatem; quatenus
atum virum peteret egredi de illa cellula; vt antequam
fungeretur, eius frui possent benedictione, ac præsentia:
e veritus Abbas ne fortè sancto viro molestus esset, profite-
tur, se dicere non audere: Ille autem hoc (Deo sibi reue-
te) cognoscens, in capaciorem domum se introduci iussit:
quam perductus, mox à fratribus pro sui communitione,

Psalmos cum solemnibus orationibus recitari voluit; & illis instantanter orantibus migravit in cælum, ætatis annorum ferme 120.

Bernard. Monach. Cassinen. in M. S. Bibliotheca nostra Vallicellane, Ferrar. in catal. Nou. 2. qui cum appellat Eremitam Auellana, & Arabona in Piceno.

A N N O T A T I O.

De Amico Ramibonensi, miraculis coruscante, & absque solemniori ritu in Sanctorum numerum relato, meminit Baron. Annal. tom. 10. ann. 997. & tom. 11. ann. 1027. & 1052. & Petr. Damian. epist. 29. ad Henricum Episcopum Ravennatem, quæ habetur t. 1. operum eiusdem, & in Bibliotheca Patrum tom. 3. eiusque fragmentum infra in Romualdo extant quoque adhuc in Piceno prope montem Melon. (vt inquit idem Ferrarius) nec procul à Ciuitate sancti Severini, insignis Monasterij Ramibonensis vestigia; & ibidem Ecclesia sub inuocatione sanctæ Mariæ de Rambona; in qua sacrum eiusdem Amici corpus conditum esse, pia, veterique traditione creditur: ipsdemque ad hanc vsque diem coruscare miraculis, norunt Piceni ferè omnes, & nostri præcipuè Seuerinates. Frequens enim perseuerat adhuc ad eandem Ecclesiam, Populi ex vicinis locis vndeque concursus, ob sanitarum miracula, quæ ibidem (Sancti viri intercessione) iugiter operari, cereæ plurimæ, imagines, pictæque testantur tabellæ: tantaque viget Populi eiusdem erga sanctum deuotio, vt pro magno munere quisque ducat, de sepulchro eius (quod in eadem videtur Ecclesia) parum aliquid abradi pulueris secum deferre.

Cum igitur Ferrarius asserat eundem esse amicum Auellanensem, & Ramibonensem: Bernardus item Cassinen. dicat. Auellanensem Camerini ortum, & in Piceno apud Esculum, locaque adiacentia diuersatum diu fuisse, eundem & ipse credideram, quem in Ramibonensi nunc Ecclesia miraculis coruscare scimus. Verum, cum hic Abbas, ille Monachus fuerit; istius corpus in Ecclesia S. Petri de Auellana in Umbria publicè colatur; illius verò in Ramibonensi & de in Piceno, cumque hic demum, ante Petrum Damianum (qui obiit anno Domini 1072.) floruerit; & à Petro Diacon. Cassinen. (qui claruit circa annum 1125.) in Catalogo Sanctorum Cassinensium (ab ipso, summa diligentia elaborato)

non

reponatur; dicendum videtur illum non fuisse Monachū Cassinensem, quem certē Petrus non prateriisset: Alterum verò (quem Bernardus Cassinensem appellat) eadem ratione cogimur dicere, quē post Ramibonensem, & ipsum quoque Petrum Diaconum, fuisse; cum idem Petrus nec eius meminerit, quamvis sanctitatis & miraculis celeberrimi.

His acceptis ab eruditissimo, & sacræ historiæ studiosissimo viro Domino Constantino Caetano, Abbate S. Baronti Congregationis Cassinensis, eius auctoritati, ac testimonio inherere libuit; diuerſeque ambos proculdubio asserendum duxi.

XXXII.

ANASTASIA Patricia Constantinopolitana, cum sub habitu, in Monasterio diu latuisset, ne Imperatori fieret cognita, diuinitus sibi extremum vitæ diem instare cognoscens, ipſit in testula ad Daniele Abbatem epistolium in hæc verba: Venerande Pater adduc tecum quamprimum Alumnū illum tuum, qui mihi ferre aquam consuevit; sumeque rumenta sepulturæ, & veni, vt cures funus Anastasij Euchii (sic enim appellabatur) scripto hoc Epistolio, & prohibus cellæ suspenſo, Daniel (per nocturnam speciem edoſus) discipulum est alloquutus dicens: propera ad Spelæum, quo frater noster Anastasius Eunuchus degit; & animadvertite ad speluncæ ostium pendere testulam literis exarata, quam ad me reuersus quamcelerrimè deferas: abiit frater, tulitque epistolium; quod cum legisset Pater, illachrymans in discipulo, rebus ad fodiendum tumulum præparatis, ad eum est profectus, vbi Eunuchum febrientem offenderunt. Tunc Pater, in pectus illius procumbens, plorauit, & ait: felices frater Anastasi, quod de hac hora semper sollicitus, terrarum regna contempseris; nobis ergo tuis votis Dominum impotia; tum illa: ego potius (inquit) Pater in hoc vitæ articulo multis precibus indigeo; & senex; si ego ante te diem meum obijſſem, pro te utique rogassem; tum residens in Throno Anastasia, Senis caput osculata, benè precata est ei; & abiit; Alumnū suū ad pedes illius collocans: Benedixit (inquit) huic discipulo meo, filio tuo; & illa: Deus (ait) qui in hac

Mar. 10

hac hora migrationis meæ mihi adstitit; qui nouit statum vitæ meæ in hoc antro, propter nomen suum; & hunc morbum, & æumnas meas, faciat, vt quiescat spiritus Patrum super eum, quemadmodum requieuit spiritus Eliæ super Eliseum; & versa ad Patrem: per Dominum (inquit) rogo te Pater, nolite mihi post mortem detrahare vestes, quibus tegor, nullique aperias conditionem sexus, & status vitæ meæ. Perceptisq. sacris Eucharistiæ mysterijs: signa me (ait) signo Christi, & preces ad Deum pro me fundite. Respiciensq. versus orientem, perinde vultus illius in specu radiauit, ac si ibi lampas aliqua præferretur. Signauit demum se signo Crucis, & dicens: In manus tuas Domine commendo spiritum meum; spiritum exhalauit.

Metaphr. in vita S. Saba tom. 6. cap. 73. Mattheus Rader. viridar. Sancti, 10. Martij par. 1. ex Metaphrasse Baron. Annal. tom. 7.

A N N O T A T I O.

a Teges, & Psiathium: Græcis est idem quod storea ex Iunco & Papyro confecta, qua pro lecto utebantur Monachi Aegyptij.

Illustris fuit Anastasia Pompei (Consobrini Imperatoris Iustiniani) Vxor, & Iulianæ illius prædiuitis, Cognata; de qua Cyrillus æuo Iustiniani, & Baron. Annal. tom. 7. anno 527. Quæ quidem inter Palatinas Imperatoris Iustiniani Patricia, Imperatricis inuidiam fugiens, cœleste Imperium sibi procurare statuit. Nauigio etenim conducto, parteq; aliqua auri secum accepta, cæteris omnibus relictis, venit Alexandriam; Vbi condito Cœnobio, vitā cœlestem duxit. Imperatrice autem aliquanto post tempore mortua, Imperator, Patriciæ recordatus, eam inquiri iussit; Quod vbi illa sensit (relicto sub noctem Monasterio) in Scetanam properauit solitudinem ad Abbatem Daniele; a quo virili induta veste, & dicta pro Anastasia Anastasius Euruchus, deducta est ad antrū quoddam admodum a Laura remotum; ibiq; inclusa, leges vinendi Daniel præscripsit; interdicens ei, ne vnquam e cella sua pedem efferret, nec quemquam vsquam ad se admitteret; vniq. ex fratribus designauit locum, qui hebdomadatim illi vas aquæ deferret, atque ante cellulam deponeret, ac statim recederet.

Octo igitur & viginti annos per neminem adita, aut visa, & præscripta Danielis norma ne latum quidem vnguem discessit Matrona; Senatorij ordinis; in Palatijs, ac Regijs Imperatorum, semper versata; in tantis virorum sceminarumq. Turbis iactata.

De eadem Baron. in Annal. tom. 7. anno Christi 519. hæc ait.

Ad postremum verò clarissimarum quoque sceminarum Hormisda Papa (datis ad eas literis) ad rem benè conficiendam imploravit auxilium. Non enim despiciendas eas esse putavit, quæ tempore persecutionis Anastasij Imperatoris, pro Catholica fide, non solum steterunt inconcussæ; sed & virorum animos perstare in sententia suaserant, atque in Pietatis officio continuabant; ut planè, acciderit, sicut tempore Passionis Dominicæ, cum, Apostolis fugientibus, mulieres Dominum Iesum nunquam, usque ad obitum, deseruerunt: Ita in tanto fidei naufragio, quamplurimis Episcopis fugam accipientibus; imò & ad hostium castra se conferentibus, scemina, fidem Catholicam profitentes, inuictò steterunt animo. Eminebant inter eas Anastasia, atque Palmatia, Senatoriæ, ac Patriciæ clarissimæ scemina, ad quas perbreuem, Hormisda Papa dedit Epistolam. Hæc Baronius.

Habetur ibidem eadem Epistola, & ea, quam scripsit Anastasia Hormisdæ; qui quidem, & aliam eidem postea dedit. Extantq. omnes inter eiusdem. Hormisdæ Epistolas tom. 1. Epist. Pont. & Conc. tom. 2. Biniij.

X X X I I I.

ANASTASIUS Monachus Abbas Suppentoniæ apud Nepitam, ante mortem, è rupe, quæ coenobio in Monte præeminebat, vocem audiuit dicentis: Anastasi veni. Quo vocato, alij quoque septem fratres vocati sunt ex nomine: Paruo autem momento, ea, quæ emissæ fuerat vox siluit, & octauum fratrem vocauit. Intra paucos igitur dies, primus Anastasius, cæteri autè eo ordine ex carne educti sunt, quo de rupis vertice fuerant vocati: frater verò ille, ad quem vocandum vox parum siluit, morientibus alijs, paucis diebus vixit, & tunc vitam finiuit. Dum autem Anastasius de corpore exiret, frater quidam super eum vivere nolens, prouolutus eius pedibus, cum lachrymis illum adiurauit, ut per eum, ad quem ibat, talitèr ageret, ne septem dies in Mundo ei superuiveret. Antè verò septem dies etiam ipse defunctus est.

*Ianuar.
2.*

*Anon.
obit.*

Greg. Dialog. lib. 1. cap. 7. & 8. Idem in Regist. lib. 2. ep. 50. c. 89. ind. ij. ubi appellat eum Anastasium de Pencumis. Ferrar. hac die.

A N N O T A T I O.

Fuerat Anastasius primò Romanæ Ecclesiæ Notarius, postea Monachus, mira fulgens sanctitate, Religione, ac pietate; Miraculis etiam clarus.

X X X I V.

ANAXANON Abbas Galata circa extrema vitæ suæ, ventris, & viscerum doloribus affectus, in Sanctam Ciuitatem delatus est, in domum infirmorum, quæ sub Patriarchæ erat cura, vt ibi curaretur. Vt autem hoc audiuit Abbas Conon, misit ei Sudarium, vnam habens benedictionem, & sex numismata; ita illi significans: ignosce mihi, quia non permittit me ægritudo ascendere, & te salutare: senex autem benedictionem quidem retinuit, nummos autem remisit dicens: siquidē voluerit Deus, vt in hac vita durē, habeo (Pater) nummos decem; cum autem eos expendero, significabo vobis, & mittetis istos. Vt autem sciatis (Pater) post duos dies sæculum istud derelinquo, quod & fecit.

A N N O T A T I O.

Sancta Ciuitas, in quam delatus fuit Anaxanon, Antiochia fuisse creditur, quæ dicta fuit Theopolis, quando toties terremotu concussa, Deus religioso cuidam homini, peruisum præcepit, hæc verba pro foribus domorum cuiusq. inscribere Christiani, nempe: CHRISTVS NOBISCVM STATE.

Baron. Annal. tom. 7. anno Christi 528. ex Nicephoro lib. 17. c. 3. Cedreno item & Miscella Auctore.

X X X V.

ANDREAS Apostolus ad locum Martyrij perductus, cū *Nov. 30.* Crucem sibi paratam, à longe vidisset, exclamare cœpit: Salue Crux, quæ in corpore Christi dedicata es, & ex membrorum eius margaritis ornata. securus & gaudens venio ad te; ita & tu exultans suscipias me, discipulum eius, qui pependit in te: quia

quia amator tuus semper fui, & desideravi amplecti te: ò bona Crux, quæ decorẽ & pulchritudinem de membris Domini suscepisti; diu desiderata; sollicitè amata; sine intermissione quæsitā; & aliquando cupienti animo preparata; Accipe me ab hominibus, & redde me Magistro meo, vt per te me recipiat, qui per te me redemit.

Ad vltimum in cruce suspensus, in ea Populum docens, bi-duò superuixit, noluitq. à Proconsule (Populi tumultum timente) deponi, sed rogauit Dominum dicens.

Ne permittas Domine Iesu Christe, me famulum tuum, (qui propter nomen tuum pendeo in Cruce) solui; sed suscipe me tu Magister mi Christe, quem dilexi, quem cognoui, quem confiteor, quem videre desidero. Suscipe Domine spiritum meum in pace, quia iam tempus est, vt ad te veniam. Suscipe me Domine Iesu Christe, magister bone; neque permittas me ex hac Cruce deponi, nisi prius spiritum meum susceperis. Quibus dictis circumdatus est magno splendore de cœlo, & abscedente postmodum lumine, emisit spiritum.

Lippom. tom. 1. ex Metaphras. Sur. tom. 6. Breuiar. Rom. omnes autem ex epistola Presbyterorum Achaiz.

De Actis passionis Sancti Andrea vide Baron. Annal. to. 1. anno Christi 69.

ANNOTATIO.

Similis docendi Populum ardor, & in martyrio pro Christo vitam ponendi, fuit in S. Quirino: de quo hæc habet Martyrol. Rom. 4. Iunij: Sisciz in Illirico S. Quirini Episcopi, qui sub Galerio Præfide pro fide Christi, molari saxo ad collum ligato, in flumen præcipitatus est; sed lapide supernatante, cum circumstantes Christianos, ne eius terrentur supplicio, neuè titubarent in fide diu fuisset hortatus, ipse vt martyrij gloriam assequeretur, precibus à Deo vt mergeretur obtinuit.

De eodem Quirino Pruden. cecinit hymno sacro, meministq. Venantius Fortunatus lib. 7. & extant acta apud Mombrit. to. 2.

X X X V I.

Ianuar.
6.

ANDREAS Corfinius Episcopus Fesulanus reuelatione accepta à B. Virgine (dum in nocte Natiuitatis Domini rem diuinam faceret) de sui obitus die, tanta perfusus est lætitia, vt qui prius, ob victus paruitatem, squalidus, ac inacilentus fuerat, Seraphico penè colore apparuerit. Morbo igitur correptus, eo die, quem Virgo gloriosa prædixerat, nempe Epiphaniæ Domini, ad eundem feliciter migravit, anno salutis 1373.

Sur. tom. 1. diſſuanus Razzius de Sanctis Heſtruria. Franciſcus Diacetus de Vitis Episcoporum Eſcol. Feſul. Ferrarius in Catal. Sanctorum Italia 14. Ianuarij.

A N N O T A T I O.

Singulari in pauperes charitate emicuit pius Episcopus, qui proprijs manibus ægrotis ministrans, vniue corum Tibiam, vlceribus plenam manu sua attingens, mirabiliter illicò sanauit.

Anon.
obit.

Andræ huius deuota virgo (cui ipse dum adhuc viueret, mortis eundem diem prædixerat, ea nocte, qua vir Sanctus obiit, alta voce clamare audita est: Eia Christi Præsul expecta me, vt vnâ celestem Patriam ingrediamur. Quibus dictis, ad cælum supplices manus extendens, ab hac luce, & ipsa migravit.

Sur. ibidem.

X X X V I I.

ANNA de Vylier Basilien. Diocæs. Virgo Deo deuota, quæ virginitatis propositum semper dilexerat, cum à parentibus nuptui, vt vnica, tradenda eſſet, nec illi auderent eius quære propositum, violentia quadam putantes eam emollire, præpararunt omnia futuris necessaria nuptijs, & ordinauerunt, vt Virgo, die, qua marito præsentari deberet, in cuiusdâ viduæ domum duceretur, quæ consensum procuraret, imminenti- bus nuptijs. Sed is qui in coelis est, irrisit hæc fraudis commẽta; nam præcedentibus octo diebus, ante nuptiarum tempus, condictarum, Virgo, ignara fraudis, febre correpta est, & lecto decubuit: Morbo dietim se intendente, vocatus est Confessarius; sumptisq. Ecclesiæ Sacramentis, vitæ interitus Vir-

gini

ini visus est appropinquare. Volens autem mater, virginitatis morem in filia verius comprobare, interrogauit eam dicens: Quæso te filia charissima in veritate dicas, iam diuino proxima examini, eligisne, potius mori, quàm viuere, & maritum, quem habere legitimum? Cui virgo cum gaudio respondit: Potius moriar. Quo dicto deuotissima virgo vita functa est; atq. ipsa die, qua homini terreno desponsata præsentari dequit, cœlesti sponso iuncta est in cœlis.

Idem ibidem.

ANNO TATIO.

Hæc ipsa virgo (paulò post vitæ exitum) apparuit cuidam sanctimoniali, à qua flagitauit Missam vnā, qua se dixit egere, & rogari voluit suo nomine matrem, vt ob reuerentiam Gloriosæ Virginis, tunicā meliorem, quam ipsa habuerat, pauperibus erogaret.

Idem ibidem.

XXXVIII.

ANNON Episcopus Colonienſis; de obitu suo imminente, per visum edoctus, intentissimis precibus Deum obsecrauit, pro defensione corporis, & animæ suæ; pro Ecclesiæ pace; pro loci conseruatione; & pro salute animarum sibi creditarum; ad singulas preces se prosternens; manusq. & oculos in cœlum attollens: Demum signo Crucis filiis suis consignatis, dum (petiturus Monasterium) exiret ostium, oblata est ei catenula quædam ferrea, eius olim iussu confecta, sed non nisi ad hanc horam (Deo disponente) exhibita: eodem igitur momento apertrouertens, locum sepulchri designauit, & catenulam illam aper tabulata submitti iussit, ad lucernam ante idem sepulchrū obuehendam. Interrogatus autem à quodam milite, cur non in choro (sacratiori templi loco) potius vellet humari? Respondit: Ego ea de causa nolo, ne tu, tuiq. similes ad sepulchrū meum orandi causa venturi, fratribus diuina officia persoluentibus, molestiam exhibeatis; Tum etiam vt pareat ad sepulcrum meum aditus pauperculis sceminabus, ex rure, pro deuotione sua, poma, vel oua, aut quodlibet aliud sanctæ simplicitatis

placitatis munusculum allaturis ; quarum cum deuotio tantò sit gravior Deo , quantò vita simplicior , non parum honori meo detraheretur, si illarum, reiectis lachrymis , & quærimonijs, ad monumentum meum solis nobilibus pateret accessus. Igitur exemplo Domini mei , duo minuta viduæ accipientis , Ego quoque harū , & munuscula complexurus, & admissurus preces, omnibus expo sitū habere volo sepulturæ meæ locū.

Podagræ demum doloribus cum ad extrema perductus esset, assidentibus iuxta se fratribus, cum Abbate, confessione publica se reum, se peccatorem proclamauit; indignum planè, qui hæc tantum Sacerdotij titulis ornaretur; stolamq. Pontificiam à ceruice remouens , eis obrulit dicens : ab hac Ego meritis longè alienus, vobis eam restituo, non enim elata ceruix mea diutius illa abutetur, qua meo iudicio nunquam sum usus. Reclamarunt autem vniuersi; sed victus tandem Abbas, ab offerente eam recepit; moxq; eidem, in virtute obedientie mandauit, vt denuò ipsam reciperet. Quod, & fecit Annon resistere non ausus; eaq. suscepta, id solum egit , vt certus Missarum aliarumq. precum numerus designaretur , quem singuli pro peccatis, quæ ipse confessus fuerat persoluerent .

Fecit postea sacras Reliquias ad Ecclesiam deportari , & ipse eleganti habitu Primarij Decani indutus , cum proprium non haberet, voluit, sellæ impositum, se eis obuiam ferri . Ad singulas autem Sanctorum Reliquias prætereuntes, caput inclinans ; vbi postremò Sancti Seuerini sacra pignora cominus adesse vidit, in ingentes prorumpens lachrymas, coram eius theca , de sella prouoluit in cœnum; adeò vt vestis illa candida, & magni pretij, maxima ex parte luto fœdaretur. Reliquijs in summam Aedem importatis , vir Sanctus eò perductus, post exactam in diuinis laudibus noctem, ob expianda peccata, Missarum celebrationem rogauit accelerari . Deinde cum honoris plurimum eisdem Sacris Reliquijs impendisset , & illæ iam in sua loca reportandæ essent , cum lachrymis eis vale dicens ; eorundem Sanctorum patrocinij animæ suæ salutem commendauit .

Mortu

Mortui iam proximus, videns Diabolum ex aduerso stantē, ait ad eum. Quid tu hīc agis sceleratissime? Quanquam non mirum est, si nos exiguos, & nullis fretos meritis attentes; quādo nec B. Martini sanctitate absteritus es, quominus eius quoque extremis insidiareris. Exclamans deinde, num quis opem sibi ferre vellet? accurrerunt adstantes omnes, à quibus Aquam benedictam petijt; & eam celerrimē exhibitam, aspergillo cum impetu iniecit in Dēmonem, qui continuò disparuit.

Ad extremum stolam suam accipiens iterum, quascunque ob causas quemquam ligasset, absoluit, & ab omnibus humiliter veniam petijt: contestans omnes, ne se celarent si quid in his ab ipso foret prætermisum.

Accitis deinde rerum Episcopaliū Procuratoribus, mandauit, vt in persoluendo ære alieno (quod non exiguū dispergendo, & dando pauperibus contraxerat) iustē sine personarum acceptione redderent omnia; certam eis pecuniam assignans, quam in hos vsus, & exequiarum suarum eleemosynas, mensæ suæ cautē subtraxerat; præter quam pecuniam (eo defuncto) nec rerum vnus repertus est, qui debitorum solutionibus, eleemosynarumq. in funere erogationibus superesset.

In extremis demum iam agenti, aderant Lectores quatuor, qui per vicem legentes, si inter legendum nonnihil errassent, ab illo (manu agitante) illicò corripiebantur: & si vel parum à legendo cessassent, oculos ille, vi quadam aperiens, eos progredi cogebat.

Tandem extollens manus, & exclamans: Sancta Maria, succurre miseris, succurre Colonia; eidemq. Gloriosæ Virgini (quam videre præseferibat, plurimum se commendans; ac aliorum Sanctorum Patrocinium efflagitans, migravit ad Dominum, anno sal. 1075.

Sur. tom. 6. Baron. in Annal. tom. 11. Molan. in addit. ad Vssard. Marian. Scot. Herman. Contract. & Lambert. in Chronicis.

A N N O T A T I O .

Quandoque febris laborans Annon, & ministerium sacri mandati, quod cupiebat (Carnæ Dominicæ instante die) implere se posse desperans; igne charitatis, febrium ignes mitigante, surrexit, & pedes abluit (de more) suorum. Quo peracto dolore correptus, ad lectum reportatur; in quo triduo iacuit, donec respiciente Domino piam eius sollicitudinem, qua timebat ne suis Græci sacri verbi pabulo per sancta solemnia careret, in ipsis Dominicæ Resurrectionis vigilijs mirabiliter sanatus est. Cum etenim Matutinalia insonuissent signa, repente è lecto prostratus, & à reclamante Cubiculario (qui eum doloris insania agitari suspicabatur) calcementa cum vestibibus vix extorquens, ad Ecclesiam latus processit, & incolumis adstitit.

Dum esset aliquando vir Sanctus apud Sigebergenses (quibus plurimum fidebat, & cordis eius arcana credebatur) dixit ad fratres illic manentes: Simeon ille nominatissimus, quo Treuiris inclyto gloriatur Patrono; sed & Bardo Sanctissimus, vrbis Moguntinæ decus, omni quidem reuerentia sunt colendi; verum, quia magni prædicantur, & sunt, donarijs amplis honorari satagunt; ac mihi meritis eorum non equè consociando, post depositionem huius corporalis sarcinæ, non erit ingrata quantumlibet parui Xenij deuotio; suscipiamque breuissimæ cæræ, linique munusculum. Ad quod eius dictum arridentibus, qui assederant senioribus, & antea ipse post mortem signis crebrescere vellet insistentibus, cum magna fiducia Respondit: Voluntatis huius magnitudinem profecto verbis aperire non sufficio; tamen ne secretorum meorum aliquid vestris inquisitionibus dehegetur, huius me desiderij semper, & fuisse sciat, & esse; ut in eorum oculis, qui me, vitamque meam insistantur, adhuc aliqua signa per me dignetur exhibere Christus: Tum & pro sui nominis augenda gloria: Tum & pro meo inferendo opprobrio; dum illi placens apparuerō, qui nunc in omnium reprehensione sum positus. Prænuñciauit deinde signa post eius mortem futura, aliaque multa de se vera prædixit.

Sur. ibidem lib. 2. cap. 2.

Deuotissimus fuit S. Severino Coloniensi, cui cum extruxisset Ecclesiam, & quadam die ad eam solemniter consecrandam pergere instituisset, imbrium vehementia fuit detentus: Cum autem plurimum orando, pluuiam sistere non valeret, velut, ex magna

iam

in commotione vocem concipiens, ipsi B. Seuerino charitatis
inas intulit dicens: si me tuis auxilijs in hac pellenda inundatio-
e, quamcelerrimè prosecutus non fueris, certè tantis irritatus
duerfitatibus, ad tui nominis reuerentiam Ecclesiam prorsus re-
gio consecrare: Mira res! Mox vt dictorum finem fecit, re-
ntina redijt serenitas. *Idem ibidem lib. 2. cap. 13.*

Duo innocentes iuuenes sententia mortis damnati, dum ad su-
pendium, ducerentur exorarunt Dominum, vt per interuentum
uiuscunque serui sui, quomodo vellet, à morte liberarentur; ipse
tem Dominus apparuit eis in forma Annonis, eosdemque à su-
pendio seruauit, ac liberauit. *Idem ibidem cap. 14.*

Rogans aliquando suos, vt post mortem in Siceberg reponerent
corpus eius, pollicitus est protectionem suam dicens: Si deliderij
ei, vobis insistentibus processerit effectus, per misericordiam
ostri Redemptoris, vestræ (vt spero) de me haurient adhuc au-
es, quod in magnæ consolationis, in magnæ spei patrocinium
obis, & Colonia vestræ ante Deum proficiat. *Idem ibidem*
cap. 24.

Per iocum prædixit cuidam claudio, cum Scipione vtcunque,
radienti; tantisper (inquiens) huic inniteris Scipioni, donec à
e curatus illuin abijcias. Qui postea ad eius tumulum quadam
e inuigilans, vis inuisibilis eum è sedè expellens, totum humi-
oram tumulo strauit. Scire ille volens, cuius impulsu id patere-
r, dñm circumfert oculos, conaturq. surgere, toto corpore se-
ntit incolumem. *Idem lib. 3. cap. 18.*

X X X I X.

ANSBERTVS Episcopus Rothomagensis imminentem
gnosens suæ vocationis horam, conuocauit fratres, fecitq. *Febr. 9.*
bi Missarum solemnia celebrari. Deinde sacri Corporis,
preciosi sanguinis Domini perceptione se muniens, ac san-
æ Crucis signo se, circumstantesque consignans, somno vl-
mo exceptus feliciter obdormiuit in Domino anno sal. 695.
Sur tam. 1. Trithemius lib. 4. cap. 52. Molan. in indic.

A N N O T A T I O.

Hujc iuueni, nobilis fuit desponsata puella; sed cum ambo ca-
ritatem seruare cuperent, orauit puella, vt speciositas sua in de-
formi-

formitatem verteretur; & illicò exaudiuit eam Dominus: facies enim eius ita exulcerata, ac immundissima lepra cooperta mox apparuit, vt ab hominum consortio segregandam decernerent; sed statim ac (de viri consensu) sacrum accepit velamen, sua etiam redijt pulchritudo.

X L.

ANSCHARIVS Episcopus Hamburgensis, cum ad obitum properaret, percepta Dominici Corporis, & sanguinis communione, Dominum exorabat, vt quicumque in eum quouis modo peccasset, diuina hoc ei pietas remitteret. Deinde versiculos istos capit frequentius repetere, nempè: Secundum misericordiã tuam memento mei tu propter bonitatem tuam Domine, & Deus propitius esto mihi peccatori, & In manus tuas commendo spiritum meum. Deficiente autem halitu, & iam eos frequentare non valens, cuidam fratri (S. Remberto scilicet) præcepit, vt eosdem frequentando caneret. Sicque oculis in cælum intentus, Domino spiritum commendatum tradidit. Anno Domini 865.

Sur. tom. 1. in vita S. Remberti. Albertus Crant. in hist. Eccles. Saxon. l. 1. c. 19. & seqq. & in Saxon. lib. 2. c. 25. Trib. de vir. Ill. lib. 4. cap. 84. Baron. in Annal. tom. 10. ann. 865.

De eodem Anshario, & de Remberto pariter, infra in Remberto.

A N N O T A T I O.

Ansgarum hunc appellat Albericus Crantius in Saxon. lib. 1. cap. 25. vbi hæc de ipso ait.

Adolescens erat admodum, **ANSGARIUS** cum de Francia transferretur, & creuit in Apostolum magnum omnium Aquilonarium Regionum, &c. Translationem autem huiusmodi describit in Metropoli, seu historia ecclesiastica Saxonum lib. 1. cap. 19. his verbis.

Iam tum multis compertum erat B. P. Ansgarij Corbeiz Monachi, & inter alios Viri doctissimi, seruens pro Christo desiderium; sed interpellare eum de seipso nemo præsumpsit. Terrificum enim videbatur, gentem de crudelitate famolam, nouz prædicatione adoriri.

loriri. Ita (cunctis musitantibus) Ansgarius cum se Domino
recibus commendasset, obuium se ferebat quærentibus Prædica-
torem: ecce (inquit) ego, mitte me.

Regem igitur Danorum, Ericum nomine, ex persecutore Chri-
tianorum, fidelem fecit catholicum. *Idem Albertus ibidem*
cap. 36.

Ericum quoque Regem iuniorem, qui Sacerdotes expulerat, &
ecclesias claudi iusserat, sic placatum reddidit, ut Christianus &
ipse fieret. *Idem ibidem cap. 41.*

Castigauit Phrysijs pro labore Dominicæ diei. Perinacius ve-
ro agentes, igne cælesti mulctauit, *Ibidem.*

Ad curam pauperum, & susceptionem peregrinorum multis in-
locis Hospitalia præparauit; quorum vnum, ac præcipuum habuit
remæ; quò per se ipsum quotidie veniens, infirmis non erubuit
ministrare; eorumque plurimos, verbo, vel tactu sanatit. *Ibidem;*
ibi sancti viri narrationem hoc claudit Encomio, nempe.

ANSGARIVS captiuos redimendo; tribulatos refouendo; Do-
mesticos erudiendo; Barbaris euangelizando; foris Apostolus;
intus Monachus: nunquam visus est ociosus.

X L I.

ANSELMVS Episcopus Cantuariensis diutina infirmitate
decoctus, cum omnes cibi, quibus humana natura vegeta-
tur, & alitur, in fastidium ei versi fuissent, vim suæ naturæ fa-
uens, eosdem sumere nitebatur; sicque per dimidium circiter
annum, vitam quoquo modo transegit, sensim corpore defi-
ciens. Spiritu itaque fortis (quamuis carne nimium fragilis)
sedes Oratorium adire non valens, diebus singulis illuc se
deferri in sella faciebat; consecrationi Domini Corporis
quod speciali quodam deuotionis affectu venerabatur) inte-
resse volens: A quo dum, qui ei seruiebant, eum declinare
cogiterentur, quia multum exinde fatigabatur, vix quinto ante
vltimum exitum die, euincere potuerunt. Exinde ergo assidue
lecto decumbens, anhela voce omnes ad eum accedentes, in
quo quenque ordine, Deo viuere hortabatur.

Illucescente interim Dominica Palmarum, vnus ex eis, qui
ibi adstabant dixit: Domine Pater, ut nobis intelligi datur,
ad Paschalem Domini tui curiam (relicto sæculo) vadis; cui
respon-

respondit: Et quidem, si voluntas eius in hoc est, voluntati eius non contradico; verum si mallet me adhuc inter vos, saltem tamdiu manere, donec quæstionem, quam de animæ origine mente reuoluo, absoluere possem, gratiosius acciperem; eo quod nescio, vtrum aliquis eam (me defuncto) sit absoluturus.

✱ Ingrauescente tandem morbo, cum iam verba, quæ intelligi possent edere nulla valeret, benedictionem omnibus, erecta dextera, & capite demisso impertiuit; cumque fratrum Conuentus in Ecclesia matutinas laudes decantaret; & vnus eorum, qui circa Patrem excubabant, sumpto Euangeliorum textu, legeret coram eo Passionem, quæ ipsa die legi ad Missam debebat; vbi venit ad verba illa: Vos estis, qui permansistis mecum in tentationibus meis, & ego dispono vobis Regnum, &c. videns eum lentius solito spiritum trahere; sentiensque eum iam obiturum, adunauit circa eum filiorum agmen; quo præsentem vir sanctus, super cilicium, & cinerem positus, migravit ad Dominum, anno sal. 1109.

Sur. tom. 2. Baron. in Annal. tom. 12. Trib. de vir. Ill. Ord. S. Ben. lib. 2. cap. 101. lib. 3. cap. 127. lib. 4. cap. 622. Auctor Catalogi scriptorum Britannia.

A N N O T A T I O.

Innumera habeantur in huius Sancti Vita, dicta, & facta admiranda, hoc autem præcipue non est tacendū, quod sub veritatis testimonio ipse profitebatur, nempe: Si hinc peccati horrorem, hinc inferni dolorem corporaliter cerneret; & necessario vni eorum immergi deberet, prius infernum, quam peccatum appeteret. Insuper, malis se pollutum à peccato, & innocentem, gehennam habere, quam peccati forde pollutum, cælorum regna tenere. Cum enim (dicebat) constet, solos malos in inferno torqueri; & solos bonos in cælesti Regno foueri, patet; nec bonos in inferno (si illuc intrarent) posse teneri debita pœna malorum; nec malos in cælo (si forte accederent) frui valere felicitate bonorum.

Cum aliquando Anselmus iter faceret, pueri, quos nutrebat, occurrentem sibi leporem in via canibus infecuti sunt; & fugitantem,

gitantem, infra pedes equi, cui Pater ipse infidebat, subsidentem, sunt consecuti. Ille sciens miseram bestiam sibi sub se refugio consuluisse, retentis habenis, equum loco fixit, nec bestię cupitum voluit denegare præsidium; quam canes circundantes, & hinc inde lingentes, nec de sub equo poterant eiicere, nec in aliquo ledere. Quod videntes socij eius admirati sunt; at Anselmus (vbi quosdam ex equitibus aspexit ridere, & quasi pro capta bestia lætitiæ fræna laxare) solutus in lachrymas ait: ridetis? Et vtique infelici huic nullus risus, lætitia nulla est; hostes eius circa eam sunt, & ipsa (de vita sollicita) confugit ad nos, præsidium flagitans. Hoc planè est, & animæ. Nam cum de corpore exit, mox inimici sui; maligni scilicet spiritus, qui eam in corpore degentem per anfractus vitiorum multis modis persecuti sunt, crudeliter adsunt, parati eam rapere, & in mortem æternam præcipitare; ipsa autem (nimis anxia) huc, illucq. circumspicit, & qua tueatur defensionis, & auxilij manum sibi porrigi, ineffabili desiderio concupiscit. Dæmones autem è contrario rident, & magno gaudio gaudent, si illam (nullo sultam adminiculo) inuestiunt. Quibus dictis laxato fræno in iter redijt; bestiam vltra prosequi clara voce canibus interdicens. Tunc illa ab omni læsione immunis exultans, prepeti cursu campos, silvasque reuisit. *Idem Sur. ibidem.*

X L I I.

ANSELMVS Ord. Iesuatorum, Hieronymi Ripæ (eiusdè ordinis) discipulus, duobus iam annis febri ethica laborans, cum audisset eundem Hieronymum post triduum discessurum, ad pedes eius prouolutus maxima cum humilitate petijt, vt à Deo sibi quoque discessum impetraret. Quod pium desiderium videns Pater, pollicitus sibi est, octauo die ab eius obitu, suo se voto potiturum. Credidit Anselmus verbo; quod dixerat ei Pater, & lætus, ac hilaris ad exitum se parauit; Sacramentis Ecclesiæ se communiuit; & orationi vacauit, donec optata aduenit dies; in qua (cum omnium admiratione, & consolatione) ad Dominum, & ipse post Patrem suum migravit.

X L I I I.

ANTHELMVS Episcopus Bellicensis moriens noluit *Iunij 26.* condere testamentum, dicens: absit à me vt faciam testamentum,

tum, qui nihil habeo; quippè qui non sum de hoc mundo: Hucusque ex ministerio Sacerdotij licuit mihi res commendatas curare, ac dispensare: At nunc, quando ijs frui non possum, nec dispensare licet. Admonuit autem Clericos, vt mutua se charitate diligenter: Rogatusque ab eis, vt Comiti cuidam sacrilego, & excommunicato (cum quo fuerat illi ob salutem suam, & Ecclesiæ libertatem controuersia) ignoscere vellet, nunquam se id facturum asseruit, nisi is à calumnia cessaret; fidemque darèt, se nihil vnquam ab Episcopi vel eius Ecclesiæ possessionibus exacturum. Compunctus Comes venit ad virum Dei; culpam suam confessus est; veniam petijt; promisitque se Ecclesiam in posterum defensurum. Cui vir sanctus (impositis ei manibus) benedixit dicens: Deus omnipotens Pater & Filius, & Spiritus sanctus benedictionis suæ, & gratiæ tibi tribuat largitatem; crescere te faciat, & multiplicari; itemque filium tuum. Cum autem non esset Comiti filius, sed filia, rati sunt plerique illum errasse, & suggererebant, vt filiam diceret, non filium: At ille semel, atque iterum filium repetijt. Quam Prophetiam non multo post (nato ei filio) completam vidit. Demum inter Litanias, & Cantica spiritum Deo reddidit circa annum Domini 1160.

A N N O T A T I O.

Cum Anthelmi venerabiles celebrarentur exequiæ, & sacrum Corpus monumento conderetur; eo loco, vbi humatum est, tres lampades erant, quæ non interdium, sed noctibus accendi solebant, præterquam in præcipuis solemnitatibus. Erat igitur etiam hæc solemnitas præclara, non funeris, sed triumphi. Ecce enim dum cuncti ad sacrum funus intenti sunt, vident in vna ex ijs lampadibus ignem, immenso lumine coruscare. Admirantibus illis, & stupentibus, etiam aliæ duæ diuinitus accenduntur, simulque omnes illustrius de se lumen spargunt.

Multi à diuersis liberati sunt malis, potu vini, quo ablutum fuerat B. Viri corpus.

Eo anno, quo ab hac vita decessit vir sanctus, magna annonæ caritas magnam famem, & calamitatem inuexit in homines, tum verò ille, confluentium vndique pauperum turbam, vsque ad Mes-

illis tempus quotidianis elemosynis sustentauit. Certum autem diem præfixerat, ad quem usque promiserat se illas elemosynas continuaturum. Itaque Domino (qui eum euocare constituerat) tantisper expectante, donec id quod uouerat esset executus, eodem ipso die, quo elemosynis illis præstandis extremum præstituerat, à Domino vocatus discessit è vita.

X L I V.

ANTONIUS Abbas (cognomento magnus) mortē suam *Ian. 17.* discipulis prædixit; eos omnes visitando, ac monendo. Metuens deinde Aegyptiorum consuetudinem referuandi cadauera super lectulos domi absque sepultura, ad proximum habitaculum celeriter (eiusdem discipulis ualedicens) repedauit. Postea vocatis duobus fratribus à se antea institutis, eos pariter monuit ne tanti temporis labores repentē perderent; & Dæmonum cauerent infidias. Ad Iesum (inquiens) suspirate; credulitatem nominis eius uestris figite mentibus; & à certa fide uniuersi Dæmones fugabuntur: In hoc autem magis estote solliciti, ut Domini præcepta seruetis; ut post mortem uestram Sancti quique ueluti amicos, & notos in æterna uos recipiant tabernacula.

Cumque hæc, & alia multa eis monita dedisset, adiecit: Si qua mei uobis cura; si qua Patris memoria est; si mihi vicarium repēdatis affectum, nullus ad Aegyptum meas perferat reliquias; ne vano corpus honore seruetur; ne vituperati à me ritus (ut nostis) & circa me seruentur obsequia. Huius enim rei gratia maximè huc sum reuersus. Vos igitur humo tegite; vos Patris operite corpusculum; & illud quoque senis uestri custodite mandatum, ut nemo præter uestram dilectionem, locum tumuli mei nouerit. Confido in Domino, quod necessario Resurrectionis tempore, corpusculum hoc resiliet incorruptum. Vestimentorum autem meorum sit ista diuisio: Melotem, & Pallium tritum, cui superiaceo, Athanasio Episcopo date, quod mihi nouum ipse detulerat: Serapion Episcopus aliam accipiat Melotem; vos cilicinum habete uestimentum, & valete viscera mea. Antonius enim migrat, & iam non erit in præsentī seculo. Verba iam finierat, & os-

tulantibus se discipulis, extendens paululum pedes, mortem; lætus aspexit, ita ut, ex hilaritate vultus eius, Angelorum, Sanctorum præsentia nosceretur,

Vit. Patrum par. 1. Sur. tom. 1. Herebertus in vit. Patrum lib. 1. Vbi plura in eiusdem notationibus. De eo etiam Baron. in Annal. tom. 3. ann. 358.

A N N O T A T I O.

Sancti Antonij Vita, Anachoreticæ vitæ fuit Prototypum, eiusque (adhuc viventis) acta S. Athanasius Romam, profugus, attulit; ex quibus quantum nobiles Romani profecerint, declarat Hieronymus, scribens ad Principiam, epistola 16. & ad Eustochium epistola 27. Quantum præterea cæteris attulerit adiuventi locuples testis est S. Aug. lib. 8. Confess. cap. 6.

Nobis quidem (quod ad propositam attinet mortis materiam) prodesse plurimum poterit, illud ex ea hic recensere, & attentius considerare quod habetur c. 38. his verbis, nempe.

Sciscitabantur aliquando fratres ab Antonio quemadmodum, se post corporis sarcinam, animâ gereret; quine ei locus post obitum concederetur, proxima verò nocte, vox desuper, nomen eius inclamitans, ait, Antoni exurge, exi, & vide. Qui exurgens egressus est; & eleuatis ad cælum oculis vidit quemdam, longū atque terribilem, caput vsque ad nubes attollentem: Vidit etiam penatos quosdam se eleuare cupientes in cælum, atque illum extensis manibus prohibere transgressum; & quibus alios apprehensos elidebat in terram, alios frustra retinere contendens, dolebat super se ad cælestia transuolare; & maximum gaudium (mixtum, merore) videri, victoresque tribuebant. Statimque ad eum vox facta est dicens: Animaduerte quod vides. Et tunc cepit illuminato corde intelligere, animarum esse consensum, & Diabolum prohibentem, qui & sibi retineret obnoxios, & in Sanctorum quos decipere non poterat, deciperetur volatu, & *supra cap. 37. eiusd. lib. 1. Vit. Patrum his pariter verbis.*

Cum hora circiter nona, ante cibum orare cepisset, raptum se sensit in spiritu, & ab Angelis in sublimè deferri. Prohibentibus autem transitum aeris Dæmonibus, ceperunt Angeli contradicentes requirere, quæ esset causa retinendi, nullis existentibus in Antonio criminibus. Illis verò ab exordio Natiuitatis replicare peccata

peccata nitentibus, calumniaſa Angeli, ora clauſerunt dicen-
tes: non debere eos à natiuitate eius delicta narrare, quæ iam
Chriſti eſſent bonitate ſopita; ſi quæ autem ſcirent ex eo tem-
pore, quo factus eſſet Monachus, & Deo ſe conſecraſſet, lice-
ret proferre. Accuſabant Dæmones, multa procaciter mentien-
tes, & cum deeſſent probamenta fallacibus, liber Antonio con-
ſenſus aperitur. Et ſtatim rediens in ſe, oblitus eſſet, ex illa hora
ocſtem gemitu, ac lamentatione tranſegit, reputans ſecum hu-
manorum hoſtium multitudinem; & colluctationem tanti exerci-
tus; & laborioſum iter ad cælum; ſimul & Apoſtoli dictum:
Non eſt nobis colluctatio aduerſus carnem & ſanguinem, &c.
Qui ſciens aereas poteſtates ob id ſemper tentare, luſtari, & con-
tendere, ne nobis liber tranſitus eſſet ad cælum, hortabatur fra-
tres his verbis: Assume arma Dei, vt poſſitis reſiſtere in die
mala; vt nihil habens mali, quod de vobis dicere poſſit inimicus,
confundatur.

Eadem viſio habetur etiam lib. 7. cap. 19. de verbis ſeniorum
in Lauſiata palladij cap. 26.

Perpendenda præterea ex hac Antonij viſione inter Baptiſmum
& Monachorum Religionem ſimilitudo; ſicut enim in Baptiſmo
emittitur omnis poena peccatis debita; ita quoque in ſuſceptione
iſtius monaſtica fieri credendum eſt. Quod Sanctorum Patrum
teſtimonijs, Sanctorum virorum exemplis; & Scholaſticorum do-
ctrina firmatur nempè.

S. Thom. 2. 2. quæſt. 189. art. 3. & in 4. ſententiarum diſt. 4. q. 3.
art. 3. quæſtiuncula 3. ad 3. Thom. Valden. tom. 3. de Sacram. tit. 9.
cap. 80. Antonin. Palud. Silueſt. Nouiſſimè verò Bellarm. tom. 4.
in Iud. de libro Concordiæ Lutheranorum, Mendacio 22.

Hieron. epiſt. 25. ad Paulam de obitu Bleſillæ, & epiſt. 8. ad De-
metriadem. Bernar. lib. de præcepto; & diſpenſatione. Io. Subdiac.
lib. 1. de Contempl. n. 9. vbi narrat de quodam magno viro ſic af-
firmante: quod virtutem, quam vidi ſtare ſuper Baptiſma, vidi
etiam ſuper veſtimentum Monachi, quando accipit habitum ſpi-
ritualem. Leontius in vita Simeonis ſali apud Metaphr. 1. Iul. nar-
rat pariter quomodo Simeon, & Io. ſancto habitu regenerandi
erant, & quantam in ſic regenerato gloriam viderit.

S. Anſelmus lib. de Similitudinibus cap. 191. de Osberto Mona-
cho, quem Angelus in extremis contra Diabolum peccata an-
te ingreſſum Religionis commiſſa, accuſantem, defendit; ea-
rum profeſſione Monaſtica abolita eſſe dicens.

ANTONIUS Bembus ex Iesuatorum familia, cum Pistorij infirmus iaceret, à B. Romulo (eius secundum spiritum Patre) interrogatus, quid de sua speraret animæ salute? Respondit, se de Dei misericordia confisum, nil prorsus de ea sibi timere; Angelus enim (inquit) eius ad me venit, iussitque me esse paratum præstituto die ad cælestes iturum nuptias.

Ex quo igitur (subdidit Antonius) magnificauit Dominus mecum misericordiam suam; duo rogo te ne deneges mihi; vnum quidem, vt eodem modo, quo in Societatem ingressus fui, discedere ex ea mihi concedatur; nempe canticis spiritualibus, & caris singulorum fratrum amplexibus: Alterum, vt Monachum quemdam (Anselmum nomine) Florentiæ commorantem adeas, & à concepta nequitia dimoueas: Statuit enim furtum, ac sacrilegium committere; è Congregatione abire; prauamque exequi voluntatem, quam diù mente concepit, nullique aperire voluit. Promisit ei Romulus vtrumque se facturum. Die igitur præstituta adueniente: Tempus est (inquit Antonius) vt ego vadam Pater mi: Tunc iussit Romulus canere fratres cantionem quamdam italicè, quæ sic incipit.

Amor di caritate, Perche m'hai sì ferito: E'l cuor tutto partito, & ardo per amore.

Quæ verba audiens Antonius, Christi amore saucius, super lectulum resedit, & dulcissimis amplexibus singulos quoque amplexari cepit; præcipuè Patrem suum Romulum, quem fortiter pectori suo annexum voluit; & ab eo tandem benedictione postulata, & obtenta, respondentibus omnibus Amen, migravit in cælum.

Romulus verò Florentiam petijt; Anselmum conuenit; eundemque precibus, ac lachrymis tandem ad meliorem frugem perduxit.

Paulus Morigius lib. 2. cap. 48. Auctor vitæ Io. Columb. cap. 25.

X L V I.

ANTONIO Monacho (S. Gregorij Magni discipulo) qui *Ian. 17.*
permultis quotidianis lachrymis ad gaudia patriæ celestis
anhelabat, dictum est per visionem nocturnam : paratus esto,
quia Dominus iussit te migrare ; cuique ille non habere
sumptus ad migrandum diceret, responsum protinus audiuit,
dicens : Si de peccatis tuis agitur, dimissa sunt . Quod cum
semel audisset, & magno adhuc metu trepidaret, nocte quoq.
alia eisdem verbis est admonitus . Tunc post quinque dies,
febre correptus (cunctis fratribus orantibus, & flentibus) de-
functus est.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 47. Ferrarius in Catal. 17. Ianuarij.

X L V I I.

ANTONIUS Vlyssiponensis (de Padua nuncupatus) lethali *Ian. 13.*
morbo correptus, ad euitandâ de corpore eius post mortem
controuersiam, Paduam se deferri voluit . Adueniente autem
sui exitus hora, facta cōfessione, Hymnū : O Gloriosa Domina
canere cepit. Deinde sublati oculis, aliquādiu fursū eos dili-
gentissimè intentos tenuit . Cum autem interrogaretur quid-
nam aspiceret ? Respondit : Dominum meum video . Fratres
igitur, qui aderant, felicem eius exitum adesse cernentes pro-
ximum, sacram ei Vnctionem impendere voluerunt : vt autem
vidit vir Sanctus fratrem ex more sacrum oleum asportātem,
intuens in eum ait illi : Hanc vnctionem intra mē habeo ; pla-
cet tamen, & utilis est : Demum Psalmis pœnitentialibus
(cum fratribus) perlectis, dimidia ferè elapsa hora, inter ma-
nus adstantium (dormienti similis) leniter expirauit, anno
Domini 1231.

*Sur. tom. 3. Anton. Chron. 3. par. tit. 24. cap. 3. Chron. Fran-
ciscan. tom. 1. lib. 5.*

A N N O T A T I O.

Obitum suum Antonius longè ante prænouerāt ; sed ne fratres
mœrore afficeret, illis indicare noluit. Decimaquinta autē ferè an-
te mortem suam die, cum è quodam colle contempleretur amœ-

nam Paduæ planitiem, exultans spiritus, situm eius vr̄bis miris eue-
 hebat laudibus; versus deinde ad fratrem, itineris sui comitem,
 multo honore ciuitatem illam breui affectam iri prædixit; non
 tamen exprimens cuiusmodi honor ille futurus esset, sed ab illius
 obitu vsque in præsens gratulatur eadem vr̄bs (felici rerum expe-
 rimento) thesaurum obtinens Sancti illius viri. Qui quidem, ob
 eius egregiam sanctitatem, anno sequenti 1232. à Gregorio IX.
 Rom. Pontifice in Sanctorum numerum receptus est.

Huius sancti prædicatione, compuncti, ceperunt tum primum
 homines cateruatim sese verberando, & pia Cantica deuotè pro-
 mendo, procedere; quæ quidem laudabilis consuetudo, à tanto
 Auctore profecta, deinceps suis est aucta incrementis; ita vt ferè
 in omnibus Italiae locis accuratissimè hodieque obseruetur.

X L V I I I.

Maj. 2.

ANTONINVS Archiepiscopus Florentinus, feбри correp-
 tus vltima, respondit cuidam valetudinem bonam, & cele-
 rem sibi promittenti: Fiat voluntas Dei; subdiditque statim:
 dies annorum in ipsis septuaginta anni; hunc enim iam attinge-
 rat ætatis. Morbo autem ingrauescente, quidquid domi esset,
 diuidi in pauperes impetrauit; adeo vt elato iam funere, quæ
 in Episcopio remanserant, quatuor aureis redemptis; atque
 ea quidem (si cochlear demas argenteum, quo ad potiuncu-
 las æger vrebatur) erant omnia vilissima. Cavit etiam testa-
 mento, ne operoso monumento, sed humi apud fratres suos
 conderetur. Sacramentis postea munitus, voluit Indulgen-
 tiam (à Pontifice obtentam) sibi impertiri. Deinde persol-
 uentibus fratribus circa lectum eius matutinum officium,
 cum peruenissent ad laudes, ipse (iam cum morte luctans)
 quo potuit conatu erupit in verba illa, quæ laudibus præci-
 nuntur: nempe, Deus in adiutorium meum intende. Crebra
 etiam (vt poterat) voce repetijt: seruire Deo, regnare est; &
 sancta, & immaculata virginitas, quibus te laudibus efferam
 nescio, incertum an ad Virginem conuersus; quæ se luctan-
 tem cum morte visitasset; an hilaratus, quod ad illum vsque
 diem virginitatem seruasset. Post laudes, cum fratres totum
 percurrissent Psalterium, eosdemq. Psalmos iterum ab initio
 resum-

resumpsissent, cum advigesimumquartū peruehissent versiculum, nempe: Oculi mei semper ad Dominum, ipse tunc sublatis in cælum oculis, ac manibus, eundem repetijt dicēs: Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos. Deinceps auditus est in psalmodia (sic agens animam) versari; & præcipuè audiebatur crebrò iterare postremum psalmum: Laudate Dominum de cælis; quo in omni vitæ cursu se oblectari cōsueuerat. Si quid verò à psallendo cessasset, complexus Crucifixi imaginem tanto ardore osculabatur, vt qui aderant, à lachrymis se contineri non possent: sicque vir sanctus in Domino feliciter obdormiuit, anno 1459. ætat. 70.

Sur. tom. 3. Vincentius Mainardus Ord. Præd. Franc. Castell. lib. 3. ac Vir. Illust. Ord. Præd. 10. Ant. Flam.

A N N O T A T I O.

Huic S. Antistiti fiscellam pomis refertam vir pauper donauit, sperans pingue aliquod se munus relaturum; Antoninus autem, hilaris vultu, & verbis dulcibus gratias agens, cum poma, & donantis animum laudasset: retribuat (inquit) tibi Deus. Ille verò amisisse oleum, & operam putans, nicens, & querulus abiit, quod nihil præter verba reportasset. Id ubi Præsuli renunciatum est, reuocari ad se hominem; tum Atramentum, Papyrus, Calamum, & Trutinam quoque afferri iussit. Mirantibus cunctis quid ageret, tria illa verba in Papyro perexigua inscripsit; tum in altera lancijum Papyrus, in altera poma omnia composuit; ac sublata trutina, statim Papyrus, tanquam si ferri massam adiecisses, pomis in sublime volantibus, præponderauit. Percussum tunc rei admiratione hominem blandè Antoninus consolatus est, dicens: Ne me ingratitudinis argue: Disce (vel serò) diuina tuis munera prægrauare.

X L I X.

A NVPH Eremita cum visitaretur à tribus Monachis (quibus reuelatum fuerat eum proximè decessurum) rogatus ab eisdem, narrauit per totum triduum, virtutes, & actus, quibus Domino placuerat; & post triduum sanctam emisit animam; quam iidem Monachi viderunt ab Angelis suscipi, vocemque

vocemque hymnorum audierunt, quibus vnà cum Angelis anima eius abscedens, Dominum collaudabant.

Vit. Patrum lib. 2. cap. 10. fol. 470.

.. A N N O T A T I O .

Hæc præcipuè de se narrauit Anuphius rogatus.

Nihil magnum me fecisse memini, hoc tamen custodiui, ex quo nomen Saluatoris nostri in persecutione confessus sum, ne post Confessionem veritatis, mendacium de ore meo procederet: Neque post amorem cælestium, terrenum aliquid amarem. Narrauit etiam ministeria Angelorum sibi exhibita, & gratias innumeras à Domino collatas, quæ habentur in eodem lib. 2. cap. 10. & lib. 8. cap. 55. & seqq. *Vit. Patrum Hereberti.*

ARNOLDVS, & Petrus, *vide infra* Petrus, & Arnoldus.
L.

Aug. 16. ARNVLPVS Episcopus Metësis in agone mortis positus, dixit Romarico Monacho adstanti: Bone vir, & Deo amabilis ora Christum pro me. Iam enim adest dies, in quo Iudici meo præsentabor: Quid faciam? Nihil equidem gessi in hoc sæculo; omnibus sceleribus, & peccatis vallatus coarctor, quorum vt veniam merear, quæso, Dominum pro me deprecetis. Sicque vir sanctus in spiritu humilitatis Animam Deo reddidit. Anno. 640.

Sur. tom. 4. Mombrist. tom. 1. apud Bedam, tom. 3. incerto Auctore. Chron. Lerinen. de eo Franc. de Rosieres stemmatum Lotharingia historia capitulari 48. Vinc. Lerinen. lib. 23. c. 72. & seqq.

A N N O T A T I O .

Iuuentutis suæ tempore ex matrimonio tres filios procreauit ARNVLPVS; cumque esset misericors, & ad pietatis opera semper intentus, præfatis filiis suis capit suadere, vt ei assensum præberent, quatenus omnes facultates suas ad vsus pauperum dispertiret. Negantibus autem, & renuentibus alijs, vnus ex eis (Anchisus nomine) fidens de Christi pietate sibi plura condonari ad omnia, quæ Pater vellet se libenter obedire promissit. Agitur

tur gratias filio Pater, benedicit eum, cunctamque progeniem, in posterum nascituram; & prædicit ei, plura quam reliquerat, se habiturum; factumque est ita. Nam plures Anchiso quam reliquerat, diuitiæ acceſſerunt; & de eius progenie multi Reges originem duxerunt: Anchisus enim genuit Pipinum, Pipinus Carolum Martellum, hic Pipinum iuniorem, ex quo Carolus Magnus, & ex hoc cæteri Francorum Reges.

Idem ARNVLPHVS cum pœnitentiam pro aliquibus excessibus ageret, contigit vt per Mosellæ fluminis pontem transiret; cumque subterfluentium aquarum profundos gurgites cerneret, extractum digito annulum, in illam aquarum profunditatem proiecit: tunc (inquiens) me putabo culparum nexibus absolutum, quando istum quem projicio, recepero annulum. Post aliquot verò annos, Episcopus factus, affertur ei piscis, quem ille sibi (quia à carnibus abstinebat) ad refectiorem vespertinam iussit præparari. Cumque minister eum exenterasset, eundem annulum intra ipsius piscis intestina reperit, & factum admirans B. Arnulpho detulit; quem ille videns recognouit, ac Deo omnipotenti, iam de remissione peccatorum fidus, gratias egit.

L I.

ARNVLPHVS Episcopus Sueffionensis, cum de obitu suo per visum fuisset edoctus, surrexit illicò, & alacrius solito sanctum Dei nomen benedixit. Corruptus deinde morbo, cum iam videretur in extremis positus, ei suggererunt fratres, vt sacris officijs se curaret præmuniri; quibus mirissima voce respondit: noui tempus, & horam; & eius vos opportunè commonefaciam.

Pridiè quam obiret, cella, in qua iacebat, mirabili tremore, & horrifico fragore tertio concussa est; ita vt qui apud illum excubabant, intolerabili percussu timore, cellæque ruinam formidantes, aufugere percuperent. At illos vir Dei hortatus est, vt se quieti darent, certi nihil ipsos incommodi passuros; & Eutolpho Presbytero respondenti, quomodo posset somnus inter hos capi terrores? ait: ne paueas dilecte frater; sunt enim hæc omnia diuinæ maiestatis signa. Porro post paululum dicam tibi quæ vis cellam quassauerit, & hunc tremotum effecerit.

Proxima

Proxima inde die, mortem sentiens imminere, dixit fratribus; parate iam funeri necessaria; nam sub noctis initium decedam, ut mihi Dominus hesternæ nocte reuelauit: Sub primæ enim cellæ quassatione B. Petrus Apostolus ad me venit, cum Beatorum frequenti cætu, significans peccata remissa, & ianuam patere vitæ: Sub altera vice cum multis angelicis Spiritibus sanctus Michael me inuisit, pollicens se duce, me ad Beatam ingressurum vitam: Tertiâ concussione adfuit Domina nostra cum Sanctis Virginibus, benignissima voce me certiore efficiens de anima mea, inter Assumptionis eius gaudia, in cælos transferenda. Quibus dictis, accepit extremam Vnctionem, dans confessionem coram omnibus, & omnium preces humiliter exposulans. Deinde ad adstantes ait, cras de Resurrectione Domini gaudium erit in cælis (erat enim dies Dominica) & de Assumpta Regina mundi, lætitia Sanctis Angelis duplicabitur; Christo largiente, tertiâ quoque materia aderit, vnde gaudia illa triplicentur. Itaque prohibeo vobis, ne die crastino mihi sepulchrum effodiatis, sed in secundam feriam id differatis; ita enim cælitus definitum est, ut in die S. Arnulphi corpus terræ reddatur. Sub hora demum vespertina corpus, & sanguinem Domini percepit; omnibusq. benè precatus, orauit ut sibi quoque omnes benè precarentur; sanctæ Crucis signo se consignauit; & de lectulo surgens, ac in pauimento (cinere, & cilicio strato) se collocans, ibi feliciter obdormiuit in Domino anno 1087.

Sur. tom. 4. Trib. de vir. Ill. lib. 3. cap. 326. Molan. in Indiculo Sanctorum Belg.

A N N O T A T I O.

Defuncto Arnulpho abstractus fuit à Presbytero aureus annulus, ne aliquis inter tot promiscuas turbas eum surriperet. Cumq. sepulturæ corpus demandandum esset, volens idem presbyter anulum in digito reponere, ut cum eo sepeliretur, contracti digiti adeò riguerant, ut id efficere non posset. Dolens ergo orabat cum gemitu, ne Dominus fineret sacrum illud corpus suo carere cultu. Et ecce (illo, & adstantibus piè conuerentibus) manus

dextera

dextera à pectore se erigit, digitos displicat; ac deducit, & annulum digito inferendi præbet opportunitatem; inde inserto annulo ad pristiūum se se locum retrahit, & digitos (vt antea) intra vocem contrahit. *Idem Sur. ibidem.*

L I I.

ARSACIVS Miles Persæ (qui Leontum, aliarumque ferarum Domitor, & Custos in Imperiali Comitatu fuerat) cum sub Licinio confessionem fidei obijisset, relicta militia, in arce Nicomediæ, intra murum, Monasticam disciplinam exercēs, habitauit. Quo in loco pietati studens, ex diuina visione, cladem ciuitati imminentem prænouit; eamque (è turri digressus) Clero, Populoque prædixit: Suadens eis, vt Deo preces offerrent, sedulisque orationibus eum placatum redderent; quò clades ab vrbe depelli posset. Sed pro ludibrio habitus, & derisus (qui casum inexpectatum promulgaret) ad arcem reuertitur, & humi in faciem se proijciens, Deum precatus est, vt ante cladem, mortem ipse oppeteret, ne calamitatem cerneret vrbs illius, in qua primum Ecclesiastica, disciplina imbutus fuerat, & Christum cognouerat. Exaudiuit autem eum Dominus: cum etenim vrbs Nicomediæ, terræ motu concussa, & incendio penè configarata, complures tunc periissent, & reliqui omnes in agros, & solitudinem profugissent: Arsacius repertus est in turri (quæ remanserat inconcussa) pronus in terra, mortuus, eodem modo, quo se ad orandum posuerat. *Sur. l. 4. Soz. l. 4. c. 15. Niceph. l. 9. c. 38.*

L I I I.

ARSENIUS Eremita propè adesse suæ migrationis tempus prænoscent, dixit discipulis suis: Nemo super me faciat charitatem, nisi in sola oblatione. Turbatis autem discipulis, quasi iam tempore propinquante, dicit eis: nec dum hora mea venit, cum autem venerit, non tacebo. Sed tamen stabitis mecum in iudicio ante tribunal Christi, si alicui de meo corpusculo aliquid (veluti Reliquias) dederitis. Illis autem respondentibus, & quid faciemus Pater, quia nescimus hominem sepelire? Respondit ille: nunquid nescitis su-

nem

nem in pedibus meis mittere, & ita me ad montem trahere? Dum ergo moreretur cepit flere; & cum fratres requirerent dicentes, quid fles Pater? Nunquid & tu times? Ille respondit: In veritate timeo, & iste timor, qui nunc mecum est semper in me fuit, ex quo factus sum Monachus. Quibus dictis, quàm fieri potuit iucundissimè, quæ in exitu dici solent verba elocutus, spiritum Deo reddidit. Cum autem vidisset Abbas Pemen quia transijt, dixit: Beatus es Abba Arseni, quia tantum in hoc seculo planxisti. Qui enim hic se non planxerit, illic in perpetuum lugebit. Aut ergo hic ex voluntate, aut illic pro tormentis impossibile est hominem non plangere.

Vit. Patrum lib. 3. num. 39. Sur. tom. 4. Lippom. tom. 6. De eo Baron. in Annal. tom. 4.

ANNO TATIO.

Tantus fuit, & tam ingis ARSENI Fletus, ut pili oculorum, eius ex eo fletu deciderint. Nam per omne tempus vitæ suæ sedens, & operans, pannum in sinu suo habebat, propter lachrymas defluentes. *Eod. lib. 3. num. 163.*

Fugiebat fratrum quoque conspectum, ut continuè cælum aspiceret. Vnde quotiescunq. in Ecclesiam cum Patribus convenisset, post columnam sedebat, ne aut ipse alterius, aut alter illius faciem inspicere posset. *Eodem lib. 3. num. 193.*

Cum operaretur, sportas ex palmarum folijs, mittebat aquam in Peluim, & cum fateretur, non permittebat ut aliam mutarent, sed super illam aliam addebat, ut semper fateretur. Interrogatus autem cur non permetteret, ut aqua mutaretur, sed pessimo fatore cellula tota repletur? Respondit: propter thimiamata, quibus in seculari conversatione fruebar, oportet nunc me (dum in hoc corpore sum) sustinere istiusmodi factorem, ut in die iudicii de illo gehennæ inenarrabili fatore liberet me Dominus. *Eod. lib. 3. num. 39.*

Ægrotavit aliquando ARSENIUS in Scithi, & opus habuit in necessitate sua usque ad unam siliquam nummi. Et cum non inveniret, accepit a quodam velut elemosynam, & dixit: Gratias tibi ago Domine, quia me dignus fecisti pro nomine tuo ad hoc perue-

peruenire, vt egens eleemosynam postularem. *Libri 3. libello 6. num. 3.*

Assiterunt aliquando ei Demones in cella sedenti, & tribulabant eum: Superuenerunt autem fratres, qui ministrare solebant ei, & stantes extra cellam audiebant eum clamantem ad Dominum, & dicentem: Domine non me derelinquas, quia nihil boni feci coram te, sed præsta mihi Domine secundum benignitatem tuam, saltem modò habere bene viuendi principia. *eiusdem lib. 5. libello 15. n. 25.*

ARSENII auctoritates & pia documenta pluribus in locis habentur in eisd. Vit. Patrum, quæ in eius indice collecta reperies.

L. I V.

ARSENIUS Monachus Constantinopolitanus, cum eò *Det. 13.* perfectionis deuenisset, vt nullo terrestri indigeret cibo, sed Angelorum pane immortalis pascere, ad caelestem euocatus vitam, accersitis vndique Religiosis viris, de rerum humanarum contemptu; de patientia, & fraterna, sanctaque charitate: De animi submissione; de præcatione, multa docendo prolocutus, flexo genu, lachrymisque oculos perfusus, sanctam animam in Dei manus tradidit.

Matthæus Raderus in Viridario Sanctorum par. 1. ex Meneis Græcorum.

A N N O T A T I O.

Dicitur fuit hic Arsenius in latro, à Monte in quo degebat, fuerat autem magnus Dux exercitus ab Imperatore creatus; sed cum classis, cui præerat in mare, expediretur, exortaque tempestate, fluctibus hausta, tota periisset, ipse (qui solus in terram emerferat) Monachum induit; & post longa virtutum exercitia, & miraculorum operationem, ad eam sanctitatis normam deuenit, vt nullo terrestri indigeret cibo, sed Angelico frueretur. *Idem Raderius ibidem.*

L V.

ATHANASIA Abbatisa duodecim diebus antequam *Aug. 14.* è vita discederet, vidit duos viros albis indutos vestibus ad se venientes, & paginam quandam ei tradentes, in qua hæc scripta erant: En libertas tua, sume hanc, & latare. Totis illis igitur duodecim diebus à cibo, & potu abstinuit, & quamuis

quamuis morbo esset grauata, assiduè tamen contemplationi vacauit, nihilque aliud dicebat, nisi hoc: psallite sorores meæ, psallite, & Deum assiduè laudate, vt propitius sit peccatis nostris.

Cum duodecimus autem aduenisset dies, deficientibus omninò viribus, dixit monialibus: succurrite quæso infirmitati meæ, & in ædem sacram ingressæ, versus, qui mihi dicendi erant, vos Deo reddite: Non enim (inquit) possum amplius Psalterium complere, cum omninò vis mea deficiat. Interrogata vndenam quod reliquum erat inciperent, respondit: Nonagesimum psalmum in ore habeo, & ulterius progredi non possum.

Psalmis expletis, benedixit Monialibus, duasque earum amplexata: en (inquit) ex hac ipsa die separamur, sed in futuro illo sæculo Deus coniunget; quibus dictis, facies eius instar luminis effulsit. Iussit tandem ne quid eorum, quæ ad diem festum Assumptionis instantem pertinebant, infectum prætermitterent, sed post diuinæ rei sacræ ministerium, humile corpus eius terræ mandarent. Hæc cum iussisset, & duas præfatas sorores iterum amplexata esset, obdormiuit in pace.

Sur. fo. 4.

A N N O T A T I O.

Cum post aliquod tempus Moniales carulea ac serica veste, Athanasie corpus vellent induere, reuultu cadauer, manus pectori adherentes tenens. Rogata verò ab vna earum, vt quemadmodum viuens obedire non recusauerat, sic mortua obedientiam seruaret, manus illico relaxauit, & se vestiri permisit. *Idem.*

Sur. ibidem.

Alia hæc ab ATHANASIA clarissima fæmina, quæ Constantinopoli vixit cū sancta Matrona, de qua Martyrol. Rom. 9. Octobr.

L. V I.

ATHANASIVS Monachus Monasterij S. Nicephori, dum extremum ageret spiritum, circumdatus à fratribus rogantibus, vt apud Deum (à quo assumebatur) memor eorum esset, hunc sermonem postremum habuit: Si ego fiduciam apud Deum inuenero, & quod cupio affecutus fuero, omninò

ipsi

ipſi ſcietis. Cum igitur hiſ dictis honeſto quodam modo pedes extendiſſet; in Dei manus ſpiritum tradidit.

Cum autē fuiſſet ſepultus ſeparatim ab alijs, & terra obritus; ne monumentum tanti viri obſcurum eſſet; ſed manifeſtum omnibus fieret; Deus (omnium rerum Dominus) fecit ut ex eiſ pectore cupreſſus naſceretur, ad quam multi euntes, & eam amplexantes; ac frondes ex eadem decerpentes; ſanitatē exinde ſunt conſecuti.

Sur. tom. 2. in vita S. Niceiæ, ex Oratione funèbri in eundem, quæ habetur apud Metaphraſt.

ANNOTATIO.

Contempſerat ATHANASIUS (adhuc iuuenis) Magiſtratus cuiuſdam præfecturam, & mundi honores nō vulgares; Monachiq. habitu ſe induerat; Pater autem id ægrè ferens, violenter illum, è monaſterio extraxit, indumentisq. monacalibus proiectis; prætioſis veſtibus induit, vel inuitum. Iuuenis verò Patrem ſic affatus eſt: Putaſne (o Pater) ſericis iſtis veſtibus me à propoſito conſilio impeditum iri? totum mundum contempſi: Quid enim prodeſt homini ſi vniuerſum mundum lucrètur, animæ verò ſuæ detrimentum pariat? At Pater illum domi concluſit, exiſtimans ita fieri poſſe, ut à bono propoſito ipſum auerteret. Iuuenis igitur occaſione naſta, ſerica illa indumenta in quatuor partes lacerauit; quod cum vidiffet Pater, alijs ſericis eum induit; ille verò, & eas ſimiliter lacerauit. Iratus igitur pater ita crudeliter filium verberauit, ut eiſ terga plagis intumuerint, & medicorum manu, atque cura indiguerint, ſed intelligens poſtea à filio nullo modo fieri poſſe, ut eiſ ſententia mutaretur, quamuiſ membratim illū diſſecaret; compunctus, ac lachrymis perſuſus, filium ſic eſt allocutus: Vade fili, & perſice iter illud bonum, quod elegiſti; & Chriſtus ipſe tibi opem ferat, teq; ab omnibus Diaboli laqueis eripiat. Iſic patris benedictione percepta, in monaſterium redijt.

LVI.

ATTALA Abbas Bobienſis cum ſupremas vitæ duceret horas, & adhuc vigeret halitus, iuſſit ſe extra Cellam perducī, vbi aſpiciens Crucem (quam ipſe poni iam diū præceperat, ut ingrediens, & egrediens, eiſ tactu frontem ſuam

Mart. 10

F muni-

muniret, eam adorauit; deinde precatus est omnes, vt abirent, sibiq. paulisper locum quietum præberent. Abeuntibus omnibus, vnus (qui in occulto remansit, vt eum iuuare, & subleuare posset cadentem) vidit eundem orantem, coelos apertos videre præferentem, & gratias Omnipotenti Deo agentem audiuit; qui sibi cœli ianuas apertas ostenderet. Demum, facto ab eodem signo, venerunt fratres, vt eum in cellam reducerent; in qua, die altera (post data singulis monita) omnibus valesfaciens, spiritum Deo reddidit.

Beda tom. 3. ex Iona Abb. Sur. to. 2. ex eodem. Chronic. Leringen. Trib. de Vir. Ill. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 71. Petr. in Catal. lib. 3. c. 190. De eo Baron. in Annal. tom. 8.

ANNO TATIO.

Habuit hic ATTALA discipulum, à quo sæpius rogatus fuerat, vt eum permitteret parentes visitare, nec vnquam permiserat. Quadam autem die, nulla de hoc amplius eo mentionem faciente, ait ille; Vade fili festinus, & matrem, fratremq. visita, sed nulla mora præpediente, quantocyus reuertere. Cum autem ille vellet professionem differre, ob hyemis asperitatem, tempusq. opportunius in proximo venturum expectandum diceret, respondit pater: accelera iter, quod dixi. Nam ignoras vtrum in posterum tibi illud agere liceat. Datis ergo comitibus ad destinatum peruenit locum, à monasterio centum quadraginta millibus distantē. Vbi, cum venisset, & à matre peramanter susceptus esset, eadem ipsa nocte febris correptus est, & inter incendia clamare cepit, se viri Dei precibus torqueri, ne inibi contra interdictum aliquantisper moram faceret: & nisi statim ad monasterium repedaret se citò morte præuentum iri. Mater igitur melius esse sciens illum ibi sanum, quam iuxta se mori, statim abire voluit: vnde vix erumpente aurora (cuius longum sibi fuit expectare aduentum) ad monasterium redire studuit; & nihil ille cibi per triduum capere voluit, donec medij penè itineris loca pertingeret. Festinantibus ergo, ac vrgentibus illum socijs, sospitatem rursus accepit; venientq. ad monasterium, Patrem ATTALAM iam febribus deuentum, ac mortj proximum; sed eius reditu gaudentem, reperit.

Idem vbi supra.

AVDO-

L V I I.

Sept. 9.

AVDOMARVS Episcopus Morinensis, acre febris pulsatus, ad limina Ecclesiæ (debilis quamvis) progredi voluit; ubi corpore humi prostratus, lachrymis ab imo pectore erumpentibus, Sacrosancto corporis, & sanguinis Christi Sacramento se communiuit; deinde in hunc modum precatus est: Agne Dei per istas æterni Patris delicias suscipe, pro tua pietate, vota supplicantis. Ecce ad te venio. Relinquo eos, quos mihi commisisti. Miserere figmenti tui; Me iam cœlestis excipiat gratia, & tuos tua seruet miseratio; ut te in paterno solio regnantem videamus; nec vnquam de membris tuis hostis triumphet. His peractis, rursum lecto excipuit, & ecce melodia cœlesti, Anima è corpore euocatur, Anno Domini 695. in cuius egressu magna fuit illic odoris fragrantia.

Sur. tom. 5. Trib. de Vir. Ill. ord. S. Ben. lib. 3. c. 104. & lib. 4. c. 160. Molan. in Ind. De eo Baron. in Annal. tom. 1. d.

A N N O T A T I O.

Vtroq. oculorum lumine fuit orbatus AVDOMARVS, qui inter coelicolas mente diuersans, etsi corpore cæcus, lucis tamen præclara præbuit exempla populo.

L V I I I.

Aug. 28.

AVGVSTINVS Episcopus, morbo lethali correptus Psalmos Pœnitentiales inscribi voluit; ipsosq. quaterniones (iacens in lecto) contra parietem positos, diebus infirmitatis suæ intuebatur, & legebat iugiter, ac vbertim flebat; neve intentio eius à quoquam impediretur, postulauit, ante dies ferme decem, quam exiret è corpore, ne quis ad eum ingrederetur, nisi ijs tantum horis, quibus medici ad eum inspicendum intrarent, vel cum ei refectio inferretur. Omni igitur illo tempore orationi vacans, demum adstantibus discipulis, & cum eo pariter orantibus, obdormiuit in Domino, anno 430. ætatis suæ 76.

Sur. tom. 4. ex Possidio. De eo Baron. in Annal. tom. 5.

4. pp? - Cum Barbari irrumperent in Africam, & omnia devastarent, rogavit Dominum Augustinus, ut suam Civitatem ab Hostibus circumdatam, liberare dignaretur, aut si aliud ei videretur, se suos ad suam perferendam voluntatem fortes faceret; vel certe de hoc seculo eum ad se acciperet. In his autem positus argutiss, cuiusdam sapientis sententia se consolabatur, dicentis: Non erit magnus magnum putans, quod cadunt ligna, & lapides, & moriuntur mortales. Tertiò igitur, post huiusmodi precationem, mensē, lecto decubuit, febri correptus ultima.

Infirmus memorabat sapius illud Sancti Ambrosij, in ultimo vitæ constituti responsum, nempe: non sic vixi, ut me pudeat inter vos vivere; sed nec mori timeo, quia bonum habemus Dominum.

Admirabatur quoque cuiusdam Coepiscopi, & familiarissimi sui amici in extremis dictum; cum enim is, manuum gestu, se de seculo exiturum sibi significaret; atque à se illi responsum esset, adhuc eum Ecclesiæ necessarium vivere posse, ait; si nūquam, bene, si aliquando, quare non modo?

Afferbat item frequenter illud ægrotantis Episcopi (à S. Cypriano relatum, sermone de mortalitate) cui infirmitate depresso, & de appropinquante morte sollicito, adstitit iuuenis statara celsus & clarus aspectu, qui non sine quadam animi, & vocis indignatione infremuit, & dixit: Pati timetis, exire non vultis: quid faciam vobis?

Dum autem sic lecto æger decumberet Augustinus imposuit manum cuidam ægroto ad se delato, & ad pristinam restituit sanitatem. Renuerat quidem vir Sanctus dicens: Si aliquid in his possem, mihi hoc utiq. præstitissem; sed subdens ægrotus, se visitatum, sibiq. per somnium dictum fuisse; vade ad Augustinum, ut tibi manus imponat, & saluus eris; assensit, & eum protinus sanum à se discedere fecit.

Frequenter quidem Augustinus ægrotare consueverat, ut ex ipsius Epistolis intelligi potest, præsertim ad suos Epistola 138., ad Victorinum Epistola 217. ad Dioscorum Epistola 36. in fine, ad Darium Epist. 262. ad Nobilium Epist. 251. & ad Profuturum Epistola 149. in qua hæc ait præcipue: secundum spiritum (quantum Domino placet, atque vires ipse habere dignatur) rectè sumus, corpore

pore ait: Ego in lecto sum: nec ambulare enim, nec stare, nec sedere possum, Raghadis, vel Exochadis dolore, & tumore; sed etiam sic, quoniam id Domino placet, quid aliud dicendum est nisi quia recte sumus? Potius enim si id nolumus, quod ille vult, nos culpandi sumus quam ille non recte aliquid, vel facere, vel sinere existimandus est. Nosti hæc omnia, sed quia mihi es alter ego, quid libentius tecum loquar, nisi quod tecum loquor? Commendamus ergo sanctis Orationibus tuis, & dies, & noctes nostras, ut oretis pro nobis; ne diebus intemperanter utamur; & noctes æquo animo toleremus; ut etiam si ambulemus in medio umbræ mortis, nobiscum sit Dominus, ne timeamus mala.

Illud verò in tanto viro magis mirandum, quod tantis, ac varijs, confectus morbis, verbum tamen Dei, usque ad ipsam extremam ægritudinem iugiter in Ecclesia predicare non destiterit. Erant autem conciones ille perbreues, dolore plenæ, ac lachrymis; quarum vltima habetur in serm. de tempor. serm. 3. ser. 5. post Domin. Pass. digna, ut legatur: Tractatus etiam duo habentur perbreues in tom. 9. operum S. Augustini, de Visitatione infirmorum; qui etsi Augustini non esse credantur; plurimum tamen utilitatis, & consolationis infirmo eos legenti; vel audienti asferre possunt.

De Morte autem plurà pluribus locis Augustinus diserit, quæ in indice eorundem operum inueniri poterunt.

L I X.

AVGVSTINVS Ord. Min. Minister in vltima positus vitæ hora, cum iamdiu perdidisset loquelam, audientibus, qui adstabant, exclamauit subitò: Expecta me Pater, Expecta; Ecce iam tecum venio. Quærentibus autem fratribus cui diceret? Nonne, respondit, videtis Patrem nostrum Franciscum, nuper defunctum, qui vadit ad cælum? & hæc dicens expirauit.

Sur. to. 5. in vita S. Francisci c. 14. Cbron. Franciscan.

A N N O T A T I O.

Minister Fratrum erat in Terra, quæ dicitur laboris; Augustin. quando Sanctus Franciscus obiit Afsisij.

Iun. 17.

AVITVS Abbas Nutiacensis, cum rogaretur à populo Castri Duncensis, vt corpus suum pro eiusdem Castri munimine apud ipsos, post eius obitum pateretur humari; & quidam (ipsius populi verbis) polliceretur egregiam fabricam eius nomine se dedicaturos: indignum est (respondit) Hominem peccatorem & multis criminibus inuolutum intra Templum tumultuari; campis patentibus, ad futuram examinationem, ossa humiliata infossahimò decet recondi; sed tamen, vt vestro satisfiat desiderio, si in proposito permanetis, Templum in Dei nomine, vt construatur non recuso; meum autem corpus ad Aurelianorum Urbem, ex Dei voluntate, conderit: si quid tamen opportunum vestro loco existimatis, inter futura mox iurgia, indignas meas, si possitis, reliquias capietis. Quod ita factum est. Non multo post tempore etenim, vir Sanctus Deo spiritum reddidit, & (post diram de eius corpore concertationem, inter Aurelianenses, & Duncenses) vir quidam, summa potestate præditus, iurgantium lites dirimere volens, corpus Aurelias deportari, & Duncensibus Reliquias eiusdem aliquas per Episcopum dari iussit.

Sur. 10. 3. Martyrolog. Rhodari, Canssus Antiq. lect. 10. 6. Baron. Annals. 7. De eodem Greg. Tur. de gl. Cons. 99. Florus hist. eccles. Dominis 3. 16.

Febr. 10.

AVSTREBERTHA virgo Abbatisa, conobij Pauliacensis in Gallia, leni febre doctores, congregavit, sorores, eisque sub obitu ihesu christo prædixit, dicens, quam reuelatione didicerat angelica. Admonuit easdem de Regno Dei, de contemptu mundi, Gloriam istorum, & carnis reproborum; & tandem, libato osculo, ad assuetum cilicij stratum est reuersa.

OITATONNA

Superueniente vero reuelata die, factus est ad eam magnus omnium ordinum concursus; quibus post data monita, valefecit. Sacro deinde Domini corpore se muniuit; ouibusq. sibi creditis iterum vale dixit, & benè peccata est. Quibus peractis,

etis, ad Deum conuersa, sic orauit : ecce Ego ad te venio, quem amavi : ad te propero ; quem desideravi : ad te sitio peruenire, quem semper ardentissimo amore, dilexi : In te confido, non erubescam : In te spero, non confundar : Tu meum suscipe spiritum in pace sempiterna, ne aduersum me praualeant inimici iacula. Sed & hoc precor (Rex æternæ) ut quicunque mei memoriam in terris habuerint, pacis, & salutis commoda de cœlo eis largiri digneris. Quibus dictis, paululum conticuit. Interim, cunctis, qui adstabant psallentibus, & Sanctorum nomina seriatim subnectentibus, illa, virtute, qua valuit, voces psallentium interrupit, dicens : Silete fratres mei, silete. Nunquid non videtis quantæ iucunditatis processio adueniat ? Certè quorum inuocatis nomina, adest Sanctorum multitudo copiosa. Cumq; in hoc, quod videbat, oculos defigeret, sancta illa anima carne soluta est circa annum Domini 649.

Sur. tom. 1. De ea Baron. in Annal. tom. 8.

Iam. 24.

BABILAS Episcopus Antiochenus, & martyr dum se morti proximum videret, ferreas catenas, quibus ē carcere vinctus ducebatur, adeo splendidas, atque honorificas duxit, ut easdem cum corpore suo sepeliendas mandauerit.

Sur. tom. 1. ex Io. Chrysost. lib. 6. con. Gentiles tom. 5. De eo Baron. in Annal. tom. 2. 3. & 4. Lipom. tom. 1. 2. 4. & 6.

ANNOTATIO.

Non incongruum duxi BABILAE martyris, præclarissimi hic recensere testamentum: quamvis etenim martyrū nobis non detur in subeundo martyrū imitatio; Bene tamen moriendi artem (quam ex Confessorum exemplis assequi cupimus) ex Martyrum etiam dictis, & gestis facile assequemur.

Plurima essent de tanto martyre hic adnotanda, sed sufficiant, quæ habentur in Notation. Martyrol. Rom. his verbis.

Non simul in ipsa morte finis fuit certaminis Babylæ, quin, velut rediuius, grauiores contra Gentiles est aggressus pugnas: Nam & more Sampsonis, ossibus pugnans, in fugam vertit Philistæos. Huius enim Illustris Martyris ossa Gallus Cæsar in Daphnem ad Antiochena suburbia transtulit, quod tanti Martyris reuerentia, inolitæ ibi Græcorum superstitiones cessarent. Res accidit ex sententia: Nam præsentia sacrorum pignorum mox loquax illud Apollinis oraculum obmutuit, nec ultra responsum dedit. Cum autem imperium impius Iulianus Apostata accepisset, ut silentis Apollinis linguam solueret, inde tollendum Babilæ corpus Christianis imperavit: quo tandem sublato, & in locum pristinum restituto, mox mutum Idolum, & non nisi sui silentij causam fari permissum, illapso de cælo fulmine, contritū est: Ingeniq. eius Aedes cælesti illo igne conflagrauit. Tantæ rei oculatus testis Ioan. Chrysost. (tunc adolescens) interfuit; ut ipse testatur; eandemque scripsit præclara illa Oratione contra Gentiles, & Homil. 4. de laudibus Pauli.

Passus est anno Christi 253. Baron. Annal. tom. 2.

-A B 4 F

BAPTI-

I I.

BAPTISTA Genuensis, cum ad suæ peregrinationis finem se peruenisse cognosceret, non solum nihil de consuetis exercitationibus remittere voluit; sed frequentioribus, & expeditionibus gressibus ad cœlestem Hierusalem properare curauit. *May 9.*

Grauata infirmitate, eò grauiori, quò multiplici, quoque acutissimis comitata doloribus, adeò vt nec tangi posset, dixit aliquando, se duodecim præmi morborum generibus; recogitans postea quod dixerat, grauiter admodum se ipsam reprehendit, & moniali (quæ subdiderat; Hoc totum, amoris ergo, à Deo sibi elargiri) A moris, ait, siue me flagellandi, & castigandi causa hoc faciat Dominus, bonum esse quodcumque facit: Tantisper iugiter excruciat doloribus, si monialis aliqua, ei compatiens dixisset, valdè se exoptare illorum leuamen; Hoc (respondebat) Deo dimittamus: Optimum quippe est quidquid in me tenella, ac delicata nimis, operatur.

Dum sic infirma refectionem sumeret, legi sibi volebat ex pijs Auctoribus aliquid; præsertim ex Diui Augustini soliloquijs; Reliquum verò temporis, orationi vacabat; oculis, ac manibus in cœlum semper intenta. Aspirationibus frequentibus se excitabat huiusmodi: Vbi es Amor meus? Indica mihi vbi pascas; vbi cubes in meridie? Quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat Anima mea ad te Deus: ò Deus meus, veni Domine, & noli tardare, & similibus.

Dum aliquando extra se rapta dixisset, osculetur me Dominus osculo diuini oris sui; ad se reuersa, de ipsdē osculis adeò feruenter eloqui cœpit, vt monialis quædam dixerit ei; quæso te mater, vnum pro me Domino præbeas osculum; ipsa verò læto animo annuente, subdidit monialis; scio te plurima daturam oscula; cui respondit Mater: quidni? si ea à nobis efflagitat Dominus; & de Phariseo quaeritur, quod suam intranti domum, osculum non dederit?

Magnificabat sæpius amorem, quo nos diligit Deus, quoque non

non vult, vt alium (præter ipsum) vocemus Patrem super terram. Illud præcipue considerans, & admirans, quomodo nos, qui Demonis mancipia esse meremur, ipsius Dei filios, & nominari, & esse voluerit.

Appropinquante demum exitu, visa est ridere, & interrogata quid sibi hoc vellet? Respondit: quia iam domum perueni. Munita igitur sacro viatico, rogauit moniales, vt eam solam dimitterent, & sic reliquum diei, manibus iunctis, ac luminibus sursum erectis, in oratione permansit. Nocte autem superueniente, visa est amore languescere; vnde verba proferre cgebatur amoris igne feruentia; inter quæ audita est dicere: Amavit me Dominus, & ornavit me, stolam gloriæ induit me; & ad portas Paradisi coronauit me.

Die sequenti sacro inuncta oleo, veniam à monialibus petijt pluries; plurimorum se ream fatendo criminum, easque ad Regulæ obseruantiam, & ad verum Dei amorem, est adhortata; illud repetens (quod eis sæpius dixerat, & scriptis etiam tradiderat) nempe, etiam si scirem poenas me subitura Inferni, Deo meo nihilominus omni conatu seruire volo.

Complexata est duas præsertim moniales, quæ sibi magna charitate famulatæ fuerant, dicens illis: Vos estis quæ permansistis mecum in tentationibus meis. Dolentibus autem illis, ac dicentibus: Quomodo relinquis nos Orphanas? sub tuum confugiemus præsidium; ipsa manum erigens sursum: ad Deum (inquit) confugite, & ego quoque memor ero vestrum, & auxiliabor vobis.

Hora tandem sui exitus adueniente, Crucifixi Domini nostri imaginem, maxima cum hilaritate suscepit, vulnerum loca singulatim exosculans; & monialibus omnibus salutatis, dixit: Exiui à Patre, & veni in mundum; iterum relinquo mundum, & vado ad Patrem. Quibus dictis, nil amplius locuta est: sed requieuit in pace anno salutis 1587. 9. Maij.

Marianus Grimaldus in sanctuario Genue. Italicè.

I I I

BARBARA Francisci Gonzagæ S. R. E. Cardinalis mater,

ter, cum ad supremum vitæ suæ diem peruenisset, adstantes aspiciens ait: Agite viri Patres, & Sacerdotes Domini; exhibete viaticum; inungite corpus: Deo animam credite, prope- rantem exire. Quod illi cum facerent, se accusare, arguere, condemnare, tanquam indignam, flagitiosam, simulque, & prouocare contra se omnes, vt detegerent si quid ignorans ipsa non proderet; si quo opus esset pro venia, atque salute, incessanter non desinebat. Tum denique extremum robur intentans, adstantium ceruicibus innixa, tremulum in genua corpus erexit, & alligari collo cingulum postulauit, atque in hunc orans modum: Parce (inquit) supplici Ancillæ tuæ Christe Saluator, & quam innumeris grauissimisque obnoxia criminibus peccatrici: Ignosce, quæ, tua (torrens prauaricando) discessit à lege: In te deliqui, Domine Deus, & malum coram te feci; indignam me esse, indignam certè, ad quam tu venias dulcissime IESV, & testor, & defleo. Sed tu, pie Domine, Rex meus, & Deus meus; tu Redemptor omnium, mihi iam adesto, & misericordiæ tuæ excipe sinu. Ne explodas à regnò gloriæ tuæ, quam creasti, & redemisti. Tua in Fide, & misericordia sperans, ad te euolat spiritus, & anima mea. Inter quæ verba, demisit lumina: os conticuit; feliciterque migravit, circa annum Domini 1481. ætatis 68.

Maribaus Bessus, Canonicus Regularis in Recuperationibus Fesulanis epist. 74. ad Franciscum Gonzagam Cardinalem, consolatoria.

BARLAAM suæ mortis tempus iam instare cognoscens, *Nov. 27.* accersito Iosaphato (qui ad eum paulò ante peruenerat) hæc ait: Iam pridem, o amice Iosaphat, in hac solitudine te habitare oportebat; atque hoc (mihi oranti) Christus pollicitus fuerat, vt te ante extremum vitæ meæ diem viderem. Vidi itaque, quemadmodum cupiebam, te à mundo, & mundi rebus auulsum, ac Christo coniunctum. Nunc igitur (quandoquidem mortis meæ tēpus instat, atque coætanea, & mihi æqualis ea cupiditas, quæ, vt cum Christo essem, semper me tenuit

renuit, iam expletur) tu quidem corpus meum terra conde-
 puluerique puluerem redde . Quibus auditis Iosaphat , vim
 lachrynarum profundens , perquam ardentem ab eo conten-
 dit, vt postremi illius itineris comitem se adhiberet; cui senex
 ait : Dei iudicijs, quæ mentis humanæ captum excedunt, re-
 luctari minimè debemus . Nam ego cum de hac re multas
 ad Deum preces fuderim ; eumque , cui nulla vis afferri po-
 test, velut per vim adigere tentauerim, vt ne inter nos disun-
 geremur; ab ipsius bonitate didici, minimè tibi nunc condu-
 cible esse carnis onus abijcere; sed in religiosa exercitatione
 tandiù permanere, quoad splendidiorē coronam tibi te-
 xueris . Quibus verbis mærentem ipsius animum leniuit .
 Deinde ad quosdam fratres (longo ab ipso disitis interual-
 lo) eum amandauit, vt ea, quæ ad Sacrosanctum sacrificium
 conficiendum opportuna essent, afferret . Cum igitur Iosa-
 phat longinquum illud iter breui confecisset ; atque ea, quæ
 iussus fuerat attulisset , Barlaam incruentum sacrificium Deo
 obtulit ; perceptisque mysterijs , ac Iosaphato item imperti-
 tis, exultauit spiritu; sumptoque (de more) cibo, ipsum vsque
 ad vesperā, ac per totam noctē salutaribus aluit sermonibus .

Postmodum succedente die , manus , atque oculos in cæ-
 lum eleuans, gratias Deo egit, quod sibi concessisset in orto-
 doxa fide, & mandatorum obseruantia , peregrinationis cur-
 sum absoluerē . Rogauit, peccatorum suorum sibi dari indul-
 gentiam ; & cæli ianuas patefieri ; orauit & pro eodem Iosa-
 phato . Demum ei valedicens, & paterno aff. ctu eundem
 amplexatus, ac osculatus, sese signo Crucis muniuit ; & pe-
 des efferens, (ingenti perfusus lætitia) abiit in cælum .

*10. Damascenus in eorum vita cap. 39. Lippom. tom. 1. Petr.
 in Catal. lib. 10. cap. 114. & alij recentiores ex eodem
 Damasceno .*

A N N O T A T I O .

Audiens aliquando Iosaphat à Barlaamo , mortem, naturalem
 debitum esse, nec vlla ratione ipsius aduentum posse vitari, inge-
 miscens

miscēs ait: acerba hæc vita est, atque omni dolore, & mæstitia plena: Si res ita se habet, & quonammodo quispiam in incertæ mortis expectatione securo animo erit?

Cuius quidem mortis memoriam Iosaphatus exinde animo identidem retinuit, ac repetijt. Ibidem.

De Barlaam hiltoria, vide notata supra in Abenner.

V.

BARTHOLOMAEVS Pauia Ord. Præd. iugi, dū viueret, tenebatur mortis desiderio; Deumque rogabat assiduè ne ad senectam perueniret. Videns autem B. Thomam siculum, eiusdem ordinis in agone mortis desudantem, enixè ab eo petijt, vt sibi commeatum à Domino quantocyus impetraret: eoque tempore, quo superstes illi fuit, sapius (eleuans ad cælum oculos) Thomam exposulabat, dicens: Frater Thoma memento mei.

Infirmitate igitur lethali, & vltima tandem correptus, à Dæmonibus valde ac dirè exagitatus, exclamabat iugiter magna voce: Domine Iesu suscipe spiritum meum. Venit autem ad eum Aloysius Bertrannus, lectisque super illo Euangelijs, cum in suum se cubiculum recepisset, & pro eo oraret, vidit in spiritu eandem luctam, quam Bartholomæus cum Dæmone habebat acerbissimam; qua, purgare datum ei erat quidquid in hoc mundo purgandum supererat; eademque, gloriam in cælis multò maiorem sibi comparare.

Sub mortem, sacratissimo Viatico se muniri volens, extra cubiculum ad illud percipiendum egressus est. Quo tandem munitus, mortem, quam concupierat, vidit; & per eam ad vitam, quam sperauerat, transiuit. Anno Domini 1574. octaua Ascensionis die, sicut expetierat.

Franciscus Diagus in hist. Ord. Præd. Aragonia lib. 2. c. 74. Hispanice.

I A N N O T A T I O.

Prælector fuit **BARTHOLOMÆVS** sacræ Theologiæ. Tanto verò æstuabat diuini ignis ardore, vt non sibi sat esset in choro, & alijs Monasterij locis, ac functionibus de Deo cogitare, & assiduè loqui; sed in ipsismet lectionibus, quas habebat scholasticis, colloquium

loquiū semper sibi cum Deo erat, & adspirationes intermiscebat; ut videre est in fragmento cuiusdam lectionis super ar. 4. quæst. 14. par. 1. S. Thomæ, a se descriptæ, nempe.

Domine mi Iesu Christe amor meus, servus tuus S. Thom. querit in hoc articulo, utrū Æternitas differat ab Æuo, & Tempore: rogo te, ut educaſ me de tēpore, & perducas ad æternitatē; temetiſſum ſcilicet. Amen, Amen. Circa concluſionē ſervi tui D. Thom. (quem tanto lumine repleviſti) occurrit mihi difficultas, cui quidē reſpondere neſcio. O Præceptor animæ meæ, per merita Beatiffimæ Virginis rogo te ut mihi largiri digneris ſpiritū tuū, quo intelligere incipiam id, quod per tuam miſericordiā ſpero aliquando videre. Amen, Amen Deus meus. Tamen ſervus tuus Caietanus exponēdo & declarādo hanc difficultatē dicit ſic & ſic, &c. Benediſtus ſis Domine, qui tam perſpicacem intellectum ei tribuiſti; credo equidem illum in cæliſ eſſe; veruntamen ſi fortē detineretur adhuc in Purgatorii poenſ, libera eum (quæſo Domine) ut frui poſſit æternitate tua, de qua tam doctē diſſeruit. Amen, Amen. Reſponderem tamen ipſe difficultati illi, hoc modo, &c. cū diſtinctione, &c. Sed quid ſum ego inutiliſ creatura tua: quidue imaginari audeō in iſ, quæ tu ſamuloſ tuos, & Eccleſiæ Magiſtroſ ac Doctoreſ docuiſti? Parce mihi Domine, condona præſumptionem, Angelorum gloria, per orationeſ eorundem Angelorum; qui quidem (quantum ad eſſe naturale) meſurantur æuo, & per gratiam tuam, fruuntur æternitate; quam ego quoque (licet peccator) per eandem gratiam perfrui ſpero.

Hunc Aloyſiuſ Bertrannuſ, in ſuæ mortis agone, deuotiſſimē admodum inuocabat, eiſque auxilium, & preceſ poſtulabat.

V I.

Aug. 15. BARTHOLOMAEVS Piccolomineuſ Ord. Ieſuatorum cum ad vltimam ſenectutem perueniſſet, nocte Sanctiſſimæ Aſſumptioniſ Dei Genitriciſ Mariæ ſurrexit cum ſuiſ Alumnſ ad orationem; ſermonemque ad eoſ habuit, de eiſdem Dei Genitriciſ gloria: Sacroſanctō deinde Chriſti Domini corpore ſe communiuit; & mox (in modum Crucis compoſitiſ brachiſ) recitauit quinquieſ orationem Dominicam, & Salutationem Angelicam in memoriā ſacraſſimæ paſſionſ. Commendauit ſubindē omnipotenti Deo ſemetipſum, Eccleſiam, & omneſ Chriſtiſfideleſ. Tandem ſe ſuper ſtratū ſuum

suum (paleis instructum) composuit, dicens adstantibus: ecce nunc ad Deum meum vado. Quo dicto, benedixit eis, & iunctis postea manibus, eisque, ac facie in cælum eleuatis læto, atque hilari vultu spiritum Deo reddidit.

Paul. Morig. in vit. Soc. Io. Colum. cap. 27. lib. 2.

ANNOTATIO.

a De ritu componendi brachia, seu iungendi manus in oratione, illud non prætermittendum quod respondit Nicolaus Romanus Pontifex ad consultationes Bulgarorum, his verbis. Dicitis, quod Græci fateantur, quod in Ecclesia, qui non constrictis ad pectus manibus steterit, maximum habeat peccatum. Hoc ut fieret, præceptum fuisse, nusquam (ni fallor) inuenitur; ac per hoc nisi fiat, peccatum non est: nam quidam faciunt hoc, quidam illud genus humilitatis: nec istud est peccatum, nisi fortè quis pertinaciter recusauerit facere, quod omnes viderit facientes. Verùm & hoc cum sit, non nisi humilitatis gratia sit: vere vera scriptum est: Oratio humiliantis se nubes penetrat. Proinde siue hoc, siue aliud quid humilitatis excoitare potest homo, non est reprehendendus, & post pauca, Quia in Euangelio reproborum ligari manus, & pedes reperiuntur: quid aliud isti agunt, qui manus suas coram Domino ligant, nisi Domino quodammodo dicant: Domine ne manus meas ligari præcipias, ut mittas in tenebras exteriores, quoniam ecce ego iam eas ligavi, & ecce in flagella paratus sum. Hæc Nicolaus, secundum illud Pauli 1. Cor. 2. Si nosmetipsos diiudicemus non utique iudicemur.

Manus etiam expandere, & in altum tollere, cum precarentur, consuevere Christiani ex institutione Apostolica. Paulus enim ad Timotheum scribens (1. Tim. 2.) volo (inquit) Viros orare in omni loco, leuantes puras manus. Deque eodem ritu hæc habet Tertullianus de orat. c. 11. & 12. Nos vero non attollimus tantum, sed etiam expandimus; & modulantes, & orantes confitemur Christo. & inferius. Atqui cum modestia, & humilitate adorantes, magis commendamus preces nostras; ne ipsis quidem manibus sublimius elatis; sed temperatè, & probè elatis, ne vultu quidem in audaciam erecto.

Duos Bartholomæus habebat filios, quibus persuasit, ut & ipsi mundum secum relinquerent, & Dominum (relictis omnibus) sequerentur. Quibus annuentibus, sua omnia in pauperes distribuit, & simul

cum

cum illis Iesuatorum Congregationem est ingressus.)

Dono lachrymarum à Domino muneratus, flebat iugiter ex desiderio supernæ Patriæ: Vnde sæpius repetebat: Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est, & quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus: Quando veniam & apparebo ante faciem Dei.

BASILIVS Theodosij Cænobiarchæ discipulus. *Vide infra in eodem Theodosio.*

V I I.

Ianu. 26.

BATHILDES Monialis (olim Franciæ Regina) cum infirmitate (quam Illeos vocant Medici) viscerum scilicet incisione, laboraret; & doloris vi torqueretur grauitè, non cessabat grâtiâs Deo agere, à quo credebat præmia æterna se percepturam. Quando autem sui corporis dissolutionem, propè adesse cognouit, mentem cum oculis, ac manibus in cælum erigens, animam Conditori suo commendauit; eamq. vt ipse susciperet, enixè rogauit; ne de ea gauderet inimicus.

Infantulam quamdam à se (adhuc Regina) ex fonte sacri Baptismatis susceptam, ante se præmittere cupiens, postulauit à Domino vt ipsam tumulari cerneret; quod & celeriter obtinuit, eadem namque hora; infantulæ anima carne soluta est. Post quam (se confidenter consignans, & pios oculos ad cælum eleuans) migravit & ipsa ad Dominum circa annum Salutis 670. *Sur. tom. 7.*

ANNOTATIO.

Fuerat BATHILDES vxor Clodouei 2. Francorum Regis, mater Clotarij, & Theodorici Regum, quæ (soluta viro) Monasterium petijt; ibique reliquum vitæ tempus transegit.

De ea Aimoinus de Gestis Francorum lib. 4. cap. 42. & 43. Trithem. de Vir. Ill. Ord. S. Bened. cap. 112. Vbi hæc ait: In hebdomada sua ministravit in officio coquinæ secundum regulam, sicut & cæteræ sorores. Immunditias purgabat etiam plusquam cæteræ, in eius obitu speciosa lux diuini splendoris apparuit; & visus est à circumstantibus Angelorum chorus ei obuiam venisse, & cum eis Sanctus Genesius Episcopus: visique sunt Angeli animam eius remigio

miglio alarum, & manibus eleuatam in cælum portare. Fuerat autem S. Genesius Episcopus Lugdunenſis, ipſius S. Bathildis moderator, & in ſpiritualibus Pater.

V I I I.

BAVO Confessor GalloBelgicus, ex Francorum Principum genere, & Auſtraſiorum Ducum Hæres, lethali quamuis morbo correptus, orabat aſſiduè; Monachos, & plebem (quæ frequens aderat) adhortabatur; lætusque ipſe, & hilaris cæteros ſuper ſe plorâtes conſolabatur; adeò vt daretur intelligi, eum (quaſi præſentem intueretur Chriſtum) deſiderare diſſolui, & ſecum eſſe.

Familiarem habebat Presbyterum quemdam (Domlinum nomine) quem cum deſideraret ad colloquendum, non facile tunc habere poterat: Iter enim prolixum; vaſta ſolitudo; nemus denſiſſimum, perarduum, ac difficilem præbebant tranſitum. Vocauit nihilominus famulum ſuum, & ad eum requirendum feſtinare iuſſit: Qui Patris imperium non recuſans, cœpit illicò ire velle, quò neſciebar; nihilque cunctanti, ſed de Magiſtri fide præſumentem, adfuit derepentè Angelus Domini, iter oſtendens, ipſique ſe comitem iungens. Presbyterum igitur deduxit; cui Vir ſanctus curam ſui fune- ris iniunxit; ab eoque, ſacro ſe voluit muniri viatico. Quibus peractis, Angelus eundem aſſumpſit, & reduxit incolumem.

Demum iam deceſſurus BAVO (manibus & toto corpore in cælum extenſis) conciuſes ſuos recognoſcere viſus eſt Angelos, eorumq. delectatus præſentia, Vale (ait adſtantibus) ſeruorum Dei Eccleſia; Chriſtus adeſt; egredere in occurſum eius anima mea. In quibus verbis emiſit ſpiritum, anno Domini 630.

Sur. tom. 5. 10. Molanus in Indiculo Sanctorum Belg. qui hunc Alloynum etiam appellat. Petr. in Catal. lib. 9. cap. 10. De eo etiam Baron. in Annal. tom. 8.

A N N O T A T I O.

Apparuit felix BAVONIS anima, in ipſa exitus ſui hora, longè manenti Sanctæ Virgini Geltrudi (de qua infra) petens vt lin-

teamina mitteret condendo funeri necessaria. Pauper enim pro Christo BAVO, nec in funere habuit, nisi aliunde peteret, lintheamina.

I X.

May 17.

BEDA Presbyter (cognomento venerabilis) infirmitate grauatus (præcipue creberrimi anhelitus, & stomachi indignatione cibos nauseantis) duobus ferè mensibus, gaudens, gratiasque agens, diu, noctuque permansit.

Quotidie interim lectiones suis prælegebat discipulis; reliquum verò temporis in Psalmorum cantu (prout poterat) traducebat: Noctem præsertim in orationibus, & gratiarum actione, Deo ducere latus studebat; & si modicus impediret aliquando somnus, euigilans postea, consueta scripturarum modulamina ruminabat; & extensis manibus, Deo itidem gratias agebat.

Canebat sapius Pauli sententiam Hebr. 10. nempe: Horrendum est incidere in manus Dei viuentis; multaque alia de Scriptura sacra; quibus discipulos de vltima admonendo hora, vt à somno animæ illi exurgerent, sedulo curabat.

Varias etiam canebat Antiphonas, & illam præcipue, O Rex gloriæ Domine virtutum, qui triumphator super omnes cælos ascendisti; ne derelinquas nos orphanos, sed mitte promissum Patris in nos spiritum veritatis alleluia. Proferens autem verba illa, ne derelinquas nos orphanos, erumpebat in lachrymas, multumque flebat; & post horam, repetebat iterum, quæ inchoauerat; sicque tota faciebat die.

Gratias agebat Deo præcipuas, quod sic meruisset infirmari; memorabatque sapius illud Pauli Hebr. 12. Flagellat Deus omnem filium, quem recipit; commemorabat etiam, & commendabat Ambrosij dictum, dum agrotaret, nempe: Non sic vixi, vt me pudeat viuere; nec mori timeo, quia bonum habemus Dominum.

Dum sic infirmus decumberet, præter quotidianas lectiones, partem Euangelij S. Ioannis, nempe à capite primo, vsque ad illa verba cap. 6. Sed hæc quid sunt inter tantos;

translu-

translulit in linguam Anglicam; & de libris Ifidori quasdam dictauit exceptiones, dicens: Nolo vt pueri mei mendacium legant, & in hoc post obitum meum sine fructu laborent.

Cum aduenisset verò FERIA IJ. ante Ascensionem, & vehementius anhelitu laborare, ac egrotare inciperet, totum illud diem hilariter dictare, & discipulos docere voluit, dicens: Discite cum festinatione, quia nescio quandiu subsistam, & si post modicum tollat me factor meus. Noctem in gratiarum actione peruigil de more duxit: manè verò illucescente (Quarta scilicet FERIA) præcepit, quæ cœpta erant diligenter scribi, vsque ad horam Nonam; quæ adueniente, iussit afferri sibi capsellam, in qua erant Piper, ^a Oraria, & Incensa; simulq. accersiri Presbyteros Monasterij, quibus ea munuscula distribuerè voluit; Vnumquemque monens, & obsecrans, vt pro eo Missas, & Orationes diligenter faceret; Multaq. ad eorum ædificationem locutus, diem vltimum vsque ad Vesperam duxit. Tandem, Sacramentis Ecclesiæ munitus, ac omnibus osculatis, contra Oratorium, in quo orare consueuerat, subiecto sibi cilicio, depositus in pauimento suæ casulæ, decantans, Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto, feliciter abiit in cœlum.

Sur. tom. 3. Baron. in Annal. tom. 9. Lippom. tom. 2.

A N N O T A T I O.

^a Orarium vocabant eam fasciā, quam nos stolam dicimus, vel velum, cui Rom. Pont. & Archiepiscopi, Pallium super humeros imponunt, *Onupbr. de Vgibus Ecclesiasticis.*

Scriptis suis recensitis in Indiculo BEDA, has subiicit mox ad Christum preces:

Te deprecor, Bone Iesu, vt cui propitius donasti verba tuæ sapientiæ, vel scientiæ dulciter haurire; dones etiam benignus aliquando ad te (omnis sapientiæ fontem) peruenire, & apparere semper ante faciem tuam, Qui viuīs & regnas per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Lectorem quoque pia admonitione interpellat dicens. Omnes ad quos hæc historia peruenire poterit, &c. suppliciter deprecor,

ut pro meis infirmitatibus mentis, & corporis apud supernam clementiam sapius interuenire meminerint; & in suis quoque Prouincijs hanc mihi suæ remunerationis vicem rependant, ut qui de singulis Prouincijs, siue locis sublimioribus, quæ memoratu digna, atque incolis grata crediderim, diligenter adnotare curauim, apud omnes fructum piæ interuentionis inueniam.

Quæ quidem enarrans Baron. Annal. tom. 9. hæc addit. Nouissima eius verba à nobis hic sunt idcirco descripta, quò ipsè verbis eius, ad suadendum fortioribus, pauperrimus ego precum stipem absque rubore à pio Lectore mendicem. Hæc Baron. Eadem, & mihi, iure potiori vsurpare cum liceat; eandem quoque stipem à Lectore pariter efflagito supplex.

X.

BEMBROCHIVS, Cumanorum Rex, ad fidem conuersus, & baptizatus, vnà cum familia eius, dum supremum traheret spiritum, dixit ad fratres sibi morienti adstantes: Discedant à me omnes Cumani, à fide Christi alieni: Video enim circa illos Demones teterrimos; solique maneat Baptizati. Conspicio autem apud me fratres Martyrio effectos) Ordin. scilicet Prædicatorum) qui me expectant, & secum ad gaudia, quæ prædicauerunt, perducant. Quibus dictis cum ingenti lætitia spiritum Deo tradidit anno Christi 1222.

Theodoricus in Vita S. Dominici.

X I.

Mart. 25.

BENEDICTVS Abbas ante sextum sui exitus diem, sepulchrum sibi aperiri fecit, & mox arreptus febribus, acri coepit ardore fatigari; cumque per dies singulos morbus ingrauesceret, sexta die se in Oratorium deportari voluit, ubi exitum suum Dominici corporis, & sanguinis perceptione præmuniens; & inter discipulorum manus imbecilla membra sustentans; erectis in cælum oculis, ac manibus, vltimum spiritum inter verba orationis efflauit, anno Christi 542.

Sur. tom. 2. Lippom. tom. 8. & 10. Greg. Dial. lib. 2.

A N N O T A T I O.

Duo Monachi animam Sancti Benedicti viderunt euntem in cælum, pallio pretiosissimo ornatam; circum eam fulgentibus lampadibus; & clarissima, grauissimaq. specie virum, super caput ipsius dicentem audierunt: Hæc est via, qua dilectus Deo Benedictus in cælum ascendit.

De eo Baron. in Annal. tom. 7.

De Benedicto S. Odonis discipulo, *vide infra in Odone.*

X I I.

BENEDICTVS, & Petrus (Ord. Prædic.) iuuenes ingenti deuotione ornat, graui ambo, vno tempore, agrotatione laborantes, in eodem Monasterio (Montis, scilicet Pessulani) eadem die decesserunt. Quum enim (de more) Petrus à domo Præsidiere visitaretur, & interrogaretur quàm benè sibi esset? Respondit, Benè. Nam certus sum, quòd ad Dominum pergo; & hoc vobis signum, quia Benedictus eadem die, & ipse migrabit. Interrogatus postea Benedictus, & se benè habere respondens, subiunxit: Cum heri meditarer, quàm bonum sit dissolui, & esse cum Christo: & ad hoc vehementissimè anhelarem; sanctissimamq. parentem, ac Reginam cælorum, ut efficeret quòd voti mei fierè compos, rogarem; è vestigio animus meus tanta fuit deuotione repletus, quòd aliud nec volo, nec cogitare possum, præter Christum. Quum igitur post paucos dies Petrus ad sepulchrum deferretur, psallentibus (secundum consuetudinem) fratribus, Benedictus à fratre sibi seruiente exquisiuit, quis esset, quem sepeliebant fratres? & audiens, Petrum, illum esse; continuò exclamans dixit: Efferte me fratres, quia debeo & ipse, ea die qua ille, ad Dominum pergere. Mox redeuntibus fratribus, ille vita excessit, & cum Socio, quem ei dederat Dominus, sepulturæ traditus est.

Leand. Alber. de Vir. Illust. Ord. Præd. lib. 5.

X I I I.

BENEDICTVS de Ponte Ord. Præd. cum in diuersas *Iunij 26.* Prouincias verbum Dei disseminasset, perueniens tandem,

ad quandam villam, verbum Dei post Missæ celebrationem populis (de more) annunciauit; & mox è suggestu descendens, vocauit Presbyterû (Parochû scilicet Ecclesiæ) rogans eum, vt protinus Oleum Sanctum ad se deferret infirmorum, quo muniretur abiturus ex hoc mundo, sicut sibi eodem tempore à Domino fuerat reuelatum. Paruit dictis Presbyter, & ille super lectulum extensus, maxima cum deuotione inungi voluit. Deinde iussit socio suo, vt Sancti Bernardi meditationes coram se legeret; cumq; ad verba illa cap. 3. peruenisset: *ò Anima mea, ornata Dei imagine, &c.* Animam suam suo reddidit Creatori, circa annum Domini 1273.

Chron. S. Dominici par. 1. lib. 2. cap. 14.

X I V.

BENEDICTVS Ord. Iesuatorum Tifernas, cum infirmus in lecto decumberet, & à quodam viro visitaretur, dictum est ei ab eodem, vt bono animo esset, ac hilari; quia cum fuerit semper Deo gratus, & bona egisset, præmia in cœlis esset accepturus. Quibus verbis plurimum turbatus Benedictus, eiecit eum à se, dicens, inendacium se proferre, cum malè egerit, & ingratus nimis Deo suo fuerit; vnde nec dignum esse vocari filium, nec suam consequi hæreditatem. Cœpit postea amarissimè flere, maximaq; cum contritione à Deo veniam suorum postulare peccatorum. Deinde paululum quiescens, & facie sursum eleuata manens, ait adstantibus: Dominus fletum meum suscepit, ac peccata deleuit, miserendo mei; ideo cras, hora Completorij ad eum videndum pergam. Monuit igitur, & adhortatus est fratres, ac sacramentis Ecclesiæ se inuniuit; die autem sequenti, hora qua prædixit, eosdem benedictione impertiuit; semetipsum signo crucis consignauit; & lætus, ac hilaris migravit ad Dominum.

Paul. Morig. lib. 6. cap. 2.

A N N O T A T I O.

Monitus hic à B. Ioanne Columbino, vt mundum relinqueret, & Deum sequeretur; respondit se minimè posse ob infirmitates plurimas

rimas, quibus premebatur; præsertim Podagra, & Apostemate, quadam in aure; Vnde impossibile sibi dabatur, nudis pedibus, & detecto capite incedere; sed animum ei addens vir Sanctus, dum Congregationem ingreditur, infirmitas pariter ab eo statim egreditur.

X V.

BENIAMIN Monachus, cum 80. annos vitam rectè, & ex virtute egisset, octo mensibus ante obitum Hydropicus euasit: & eius corpus vsque adeò intumuit, vt paruus eius digitus non posset complecti digitis duarum manuum: vnde factus est illi currus latissimus, in quo sedebat assidue, vt qui non posset in lecto accumbere. Quamuis autem laboraret hoc morbo immedicabili, medebatur alijs, qui tenebantur quibusuis ægri tudinibus; quos per impositionem manuum, aut olei à se benedicti traditione, liberabat ab omni ægitudine.

Ad hunc accedentes (tanquàm ad nouum Iob) Palladius, & alij Monachi; ac morbi grauitatem aspicere non sustinentes, atque ideò oculos auertentes, dixit eis BENIAMIN; Orate filij, ne meus internus homo sit hydropicus. Hoc enim corpus, neque cum benè se haberet mihi quidquam profuit; neque cum malè, me læsit. Egregio autem hoc viro mortuo, sublatum est limen ostij, & postes, vt corpus, posset ex cella efferri.

Palladius in Lausiaca cap. 13. Heraclidis Parad. cap. 2. Plura de eo habentur in vit. Patrum Hereberti.

A N N O T A T I O.

MYROGENES (Hydropicus pariter) dicebat ad se, visitationis causa venientibus: orate pro me, ne interior homo Hydropicus fiat: Ego enim, vt in hac infirmitate diutius durem, Deum oro. *Prat. spirit. cap. 8.*

X V I.

BENNO Episcopus Misnensis sub mortem canonicos suos conuocauit; eisq. post multa data monita salutaria, ho-

Jun. 16.

ram parefecit adesse, quam multis retrò annis, nesciebat. an maiori sollicitudine, vel desiderio semper expectasset: prædixit successorem: suæq. Ecclesiæ; ac ministrorum eius, perpetuum se fore Patronum fuit pollicitus, dicens: Quemadmodum hic in terris fui, ita & apud Deum paratum me habebitis, prout singulorum merita, vel demerita postulauerint, Patronum, vel Vindicem.

His, seuero admodum vultu, & senili grauitate, elocutis, singulorumq. manibus deosculatis, illos Hymnis, ac Psalmis insistere iussit. Ipse verò (deuota ad Deum oratione peracta) accepto viatico, in cœlum abiit anno Domini 1106. ætatis 96. *Sur. tom. 7.*

A N N O T A T I O.

Relatus est hic in Sanctorum numerum ab Adr. VI. Sum. Pontif. vni. cum S. Antonino Archiepisc. Floren. anno Domini 1524. Cuius Canonizationis diploma asseruatur hætenus Romæ in Ecclesia Sanctæ Mariæ de Anima.

X V I I.

May 10

BERNARDINVS Senensis disenterix morbo laborans, & ad extrema deueniens, Ecclesiasticis muniri se voluit Sacramentis; cumq. iam mortis aduenisset hora, & nihil loqui, valeret, quibus potuit signis indicauit fratribus, vt ipsum è lecto in terram deponerent. In pauimento igitur collocatus, erectis sursum luminibus, dum fratres in vespertinis precibus concineret: Pater manifestauit nomen tuum hominibus, spiritum Deo reddidit anno salutis 1444. ætatis suæ 66.

Sur. tom. 3. & 7. Antonin. 3. par. tit. 22. & 24. cap. 7. Chronic. Minor. par. 3. lib. 2. c. 19.

A N N O T A T I O.

Laborauit disenteria Bernardinus aliquando ad annos quatuordecim, nec tamen ideirco prædicare desijt; quod quidem prædicandi munus, quadraginta annis perfecit; nullo vnquam tædio retardatus.

Habuit

Habuit præcipuè sermones quatuordecim de duodecim doloribus in hora mortis, quos reperies tom. 1. sermonum eius.

Relatus autem fuit in Sanctorum numerum à Nicolao V. Pont. Max. anno sexto, vel septimo ab eius obitu, nempe 1450.

X V I I I.

BERNARDVS Abbas Claraualensis, vltima, ac lethali ægritudine correptus, noluit animum ad temporalia apponere; & Godefrido Episcopo Lingoniensi, qui de quibusdam eum sollicitauerat agendis, & minus apponere animum mirabatur, respondit: Ne mireris Domine: Ego enim non sum de hoc mundo. Huius ægritudinis incommoda, atque molestias descripsit ipsemet in Epistola ad Abbatem Boneuallis Arnoldum, quæ est 310. paucis ante mortem diebus, lectu digna: ex eius etenim tenore dignoscitur quanta illi fuerit, in infirmitate corporis, tranquillitas animi, suauitas spiritus; & quanta (sub fiduciæ culmine) radix humilitatis; in cuius fine hæc præcipuè habentur.

Aug. 10.

Orate Saluatorem, qui non vult mortem peccatoris, vt tempestiuum iam exitum non differat, sed custodiat. Curate munire votis calcaneum nudum meritis, vt is, qui insidiatur inuenire non possit, vbi figat dentem, & vulnus infligat.

Videns autem discipulos lugentes, & dolentes eius discessum, coarctabatur filiorum charitate, quæ eum vrgebat, vt maneret, & Christi desiderio, qui eum trahebat, vt migraret. Quid autem eligeret ignorans, totum se diuinæ arbitrio commisit pietatis. Consolatus est subinde (flets & ipse) flentes; adhortatusq; est eos verbis illis Apostoli 1. Thess. 2. Rogamus vos & obsecramus, vt quemadmodum accepistis à nobis, quomodo vos oporteat ambulare, & placere Deo, sic & ambuletis, &c. suumq. post mortem patrocinium eis non defuturum spondit. Tandem cum dies illuxisset; quo perperuus illi ortus est dies, ad eius exitum vicini Episcopi, cum Abbatum, & Prætorum copiosa multitudo sunt congregati; inter quorum singultus; ac lachrymas vberes, vtcumq. psallentium (cum prius iussisset, se sepeliri Tunica, qua Sanctus Malachias obdor-

obdormierat; quamue sibi ad Missarum celebrationem seruauerat, migravit ad Dominum anno 1153. ætatis suæ 64.

Sur. tom. 4. Baron. in Annal. tom. 12.

De eodem infra in Malachia.

A N N O T A T I O.

BERNARDVS vitam istam mortalem, Mortem appellabat, nō Vitam. Cum enim grauitè aliquando infirmaretur, & conualuisset postea ab infirmitate, scripsit Hugoni Episcopo Ostiensi se ad mortem reuocatū: Infirmatus sum (inquiens) vsque ad mortem; sed interim (vt sentio) ad mortem reuocatus.

Infirmatus fuerat aliquando grauitè, & cum extremum iam spiritum trahere videretur, in excessu mentis, ante tribunal Domini sibi visus est præsentari: Vbi adfuit, & Sathan ex aduerso, improbis eum accusationibus pulsans: Cumq. ille fuisset omnia prosecutus, & viro Dei esset pro se dicendum; nil territus ait: Fateor non sum dignus ego, nec possum proprijs meritis Regnum obtinere cælorum: Cæterum duplici hæreditate illud obtinens Dominus meus (hæreditate scilicet Patris, & merito Passionis) altero ipso contentus; alterum mihi donat; ex cuius dono, iure illud mihi vendicans, non confundor. In hoc verbo confusus inimicus, conuentus ille solutus, & homo Dei in se reuersus est. Apparuit autem ei postea B. Virgo, cum B. Laurentio, & Bénédicto, ad quorum altaria fratrem, vt pro se oraret miserat, & sanauit eum. *In vita eiusdem lib. 1. cap. 12. apud Sur.*

Laborabat Bernardus multiplicibus infirmitatum incommodis; præsertim in meatu arctissimi gutturis, nihil penitus siccum, vix solidum aliquid admittebat; Molestior erat stomachi defectus, viscerumq. corruptio, quæ quidem continuè illum vexabat.

Dum igitur infirmaretur iterum aliquando grauius; & imminere iam exitus pariter videretur; Institere fratres supplicationibus, & obsecrationibus (quibus poterant) apud Deum pro eo. Vnde cognoscens vir Sanctus eorum precibus desiderium suum differri, cum aliquantò melius habere cœpisset, congregatis fratribus, ait: Quid tenetis miserum hominem? fortiores estis, & inualuistis: Parcite quæso, parcite: finite me abire.

Tempore suæ dissolutionis appropinquante, cum lecto decumberet, misit fratrem quemdam in remotas Germaniæ partes pro qui.

quibusdam agendis. Hic ergo dū mitteretur (longioris itineris pericula timens) illud maxime verebatur, ne contingeret, ut idem Pater, priusquam ipse rediret, ab hac vita migraret; & absens ipse, benedictione extrema fraudaretur. At Pater benedicens ei, & dicens; Ne timeas, & incolumis reuerteris, & me quoque, sicut desideras, inuenies, consolatum emisit. Profectus inde frater, in Territorio Argentinensi adstrictum glacie fluuium pertransiuit; sed subito (fracta glacie sub pedibus muli, quo vehabatur) corruit, & sub glaciem vehemens, illum vnda trahebat. Sic igitur (glacie clausus, & flumine tractus) recordatus est Patris sui; eumque continuo sibi visus est habere presentem; tantaque fuit suauitate perusus, ut nec amnis impetum, nec molestiam frigoris, nec spirandi difficultatem, neve vllum incommodum senserit, aut metum. Quin & contra fluminis impetum (sine suo conatu) diuina virtute rediit, ad ipsum (per quod ante ceciderat) foramen se reperiit; marginem arripuit; exiuit intrepidus; illæsus euasit: expleto negotio, rediit incolumis; & fidelem promissionem inuenit. *In eiusdem vita apud Sur. lib. 3. cap. 1.*

Cum Gaufridus discipulus eius, primo tempore Tyrocinij sui pro Patre suo (viro nobili) quem in sæculo dereliquerat, exoraret Sanctum, ut pro eius conuersione Dominum roicaret; Ne timeas (ait Bernardus) ego illum probatum Monachum manibus meis in hac Claraualle sepeliam: Vtrumque secutum est; perfectus enim factus Monachus à Sancto Bernardo (sicut prædixerat) in Claraualle sepultus est. Tāquam enim illo absente mori non posset; quinque mensibus infirmatus; & creberrimum (imò continuum) in se ipso habens mortis responsum, sustinuit, donec vir Sanctus rediret, qui eum (ut olim promiserat) tradidit sepulture. *Ibidem lib. 4. cap. 3.*

De Capillis, Barba, Dente, Pilco, deq. Epistola S. Bernardi Reliquiarum loco habitis, vide ibidem lib. 4. cap. 4.

Plures extant Epistolæ S. Bernardi, ex quarum lectione infirmi, ac morientes solamen, & iuuamen non modicum percipere possunt: præsertim ex Epist. 144. 145. 266. & 310. postrema scilicet, quam in extremis positus ad Arnoldum dictauit. Sed præcipue ex 237. ad Eugenium Papam; cuius fragmentum saltem, hic describere non erit incongruum. Vbi enim Bernardus audiuit de sui Abbatis Eugenij electione, aureas ad ipsum dedit literas, in quibus post multa hæc habentur: Confortare, & esto robustus, &c. In omnibus tamen operibus tuis memento te esse hominem, & timor eius, qui aufert spiritum Principum, semper sit ante oculos tuos.

Quau-

Anon.
obit.

Quantorum in breui Romanorum Pontificum mortes tuis oculis aspexisti? Ipsi te Prædecessores tui tuæ certissimæ, & citissimæ decesssionis admoneant; & modicum tempus dominationis eorum, paucitatem dierum tuorum nunciet tibi. Iugi proinde meditatione, inter huius præsentis gloriæ blandimenta, memorare nouissima tua, quia quibus succelsisti in sedem. Ipsos (sine dubio) sequeris ad mortem.

De Bernardo itē in Guillelmo Eremita, & in Anonym. iv. infra

X I X.

Anon.
obit.

BERNARDI eiusdem mater dum in extremis ageret, cum clericis, qui conuenerant, psallentibus, & ipsa psallebat; cumq. iam vox eius audiri amplius non posset, adhuc tamen moueri labia videbantur, & palpitans lingua Dominum confiteri. Demum inter Litanæ supplicationes, cum diceretur: Per Crucem, & Passionem tuam libera eam Domine, eleuans ipsa manum suam, signauit se, & emisit spiritum; ita vt manum non posset deponere, quam leuauerat.

In Vita S. Bernardi lib. I. c. 2. apud Sur.

X X.

Anon.
obit.

BERNARDVS idem apparuit in visu adhuc viuens, Nouitio infirmanti, prædicens ei, quod quinta die esset moriturus. Vnde exhilaratus Nouitius retulit Abbati suo visionem, dicens: Ecce quinta die morior: adueniente autem expectata die, & in agone positus, obducto iam (vt assolet) oculorum lumine, ad exitum festinabat: quando, venit ad eum Sanctus Bernardus, & velut ab alto reuocauit somno: retrahens quasi commeantem, nec in salutatum abire permittens. Quo præsentē aperuit oculos, & miro modo, serenata facie, in eum intendit. Tunc Pater consolans eum, nil timere iubet; sed recto protinus cursu ad Dominum Iesum Christum pertingere, & ei humilem pauperis familiæ suæ salutationem offerre. Ad hanc vocem, qua potuit capitis inclinatione, & motu annuens labiorum, iterum clausit oculos, & in pace quieuit.

In Vita S. Bernardi lib. 4. cap. 2. apud Sur.

X X I.

BERNARDVS Monachus Cisterciensis, discipulus S. Roberti Abbatis, cum inferuisset maxima charitate Monachis infirmis, quadam grassante morbi influentia, ex qua plurimi occubuerunt, & cessasset iam morbus, orauit Deum enixè, vt ipsum quoque (modò inutile) è mundo tolleretur, & suis socijs ungeretur. Exaudiuit autem illum Dominus, & febris modica, pulsari voluit. Cumq. ad eum visendum se conferret Abbas, perpendens morbi leuitatem, & admirans, quod monachus, qui aliàs dolores acerbissimos, & infirmitates nihili fecerat prægraues, ob tam leuem causam in cubile se recepisset, subisit, ac iocando ait: Ne timeas: Bono esto animo; Non morieris ex hac infirmitate; nostras fabas, & olera, antequàm moriaris, comedes: Cui respondit Monachus; Non timeo Pater mi, non equidem timeo; quinimò confido, & spero firmiter, quòd non fraudabor à desiderio meo. Post quatuor autem dies, morbo incrementa capiente, cognouit Abbas, eum esse lethalem; reprehendit semetipsum, quod illam irriserit infirmitatem; & videns propè iam adesse transitus horam, nunciuit eum extremæ vnctionis Sacramento. Quo munitus Monachus, raptus est in spiritu, & per vnus horæ spatium, quasi mortuus apparuit; Deinde ad se rediens, Abbatem repperit, eiq. vultu hilari admodum, dixit: liber ex hoc eris (Pater) à promissione, quam mihi fecisti: Admirans autem Abbas, nec quid sibi promiserit recolens, interrogauit eum, quid hoc esset? Cui subdit moriens, quod, quando Nouitius erat, beatitudinem sibi promiserat, si in Religione & Superiorum obedientia perseuerasset. Interrogatus autem quomodo sciret, se Beatitudine potiturum? dixit; se ante tribunal Christi constituisse; ex eius ore absolutionem, & omnium peccatorum suorum Indulgentiam plenariam suscepisse; multos vidisse suæ Congregationis Monachos; & inter eos locum sibi iam paratum perspexisse; subdens; Et vt vera, quæ dico, esse scia-
tis, hac eadem hora ad Deum vado; quo ultimo verbo pro-
nato, expirauit. *Hist. S. Bernardi lib. 4. cap. 12. Hispanicè.*

X X I I.

BERNARDVS Monachus Cluniacensis iuuenis cum valida febre detineretur, monitus est ab Abbate Petro Venerabili, vt quamdiu sui compos esset, conscientiam scrutaretur; confiteretur peccata; nec aliquid ad animæ salutem pertinens prætermitteret. Acquiescere præsetulit monitis iuuenis, & confiteri coram eodẽ Abbate aggressus est: sed cum sequenti die ad eum Petrus rediret, & (remotis adstantibus) secretò eũ (vt prius fecerat) admoneret, ille vt potuit corpore, totus autem mente ad eum conuersus; Peccauĩ (inquit) Domine, & valdè peccauĩ, quod de hesternâ cõfessione, quã purè facere debuissẽ, quædam de industria subtraxi. Hac de causa ad iudicium hac nocte vocatus, mira, & tremenda videre coactus sum. Perrexit narrare visionem, in qua ab innumeris Demonibus sacrilega sibi obijciebatur confessio; vnde immenso labore, ac formidine totam consumere sibi visus est noctem; quãuis defensor suus, Angelus scilicet tutelaris; semper adfuerit, nec eum deserere voluerit. Subdidit postea: Nunc, quia plenè intelligo, mihi à Deo hac visione impensam misericordiam, vt fateri me velit, quod tacere decreueram; Detegam Deo cuncta ex integro, tibiq. Pater; nec ultra animam meam parata fraudabo salute. His dictis, ad confitendum rursus conuersus; quidquid exhauriendum reliquerat; totum exhaustit: expleta verò confessione; & absolutione percepta; oleo sacro se inũgi; & Christi corpore refici curauit; sicq. (paucis interiectis diebus.) feliciter obdormiuit in Domino.

Petrus Cluniacensis lib. 2. de Miraculis cap. ultimo.

A N N O T A T I O.

De alijs infirmis quorum confessionem Demon impedire nitentur. Vide infra in Anonymo xxij. ex eodem Petro.

X X I I I.

BERNARDVS de Quintaualle (Ord. Min.) infirmitate graui correptus, nil aliud, nisi diuina audire volebat; & si aliquando fratres ei leuamen aliquod præbere conarentur (nempe

Faceto, & aqua rosacea arterias confortando) illud omnino respuebat, ne à diuinorum interim contemplatione, vel minimum distraheretur. Hac etiam de causa, ne (ob corporis sollicitudinem) obliuisceretur Dei, se omnino ministri inferiorum regimini tradere voluit, dicens: Corporis mei ex hoc non recordabor amplius. Tu curam illius suscipe; si quid preceperis suscipiam; si nihil dederis, non postulabo.

Multi ad eum visendum confluxerunt, inter quos B. Aegidius adfuit, & salutauit eum dicens; sursum corda frater, sursum corda; cui (valde exhilaratus) respondit; habemus ad Dominum; iussitque mox fratribus, vt ei locum pararent contemplationi aptum, vbi, paucis illis diebus, quibus superes ipse foret, ille maneret.

Rogatus à fratribus vt aliquid memoria dignum eis relinqueret, dixit tandem (coactus) licet proprium hominis sit, vt resus doleat, & laceratus impetu afferatur (habet enim vnam aculeum contumelia, quem pati prudentes, & boni viri difficillime possunt) me tamen nullius offensa vnquam perturbatum fuisse; neque post offensam alicui mortaliū accensuisse scitote.

Ingrauescente morbo, Sacerdotem perpetuo apud se inuolare voluit, cui quando aliquid memoriæ occurrebat, quod conscientiam angeret, statim confitebatur. Tandem cum iam extremus aduenisset sibi dies; rogauit fratres, vt secum confessionem sumerent suamque vltimam cum eo celebrarent oram. Sacro deinde inunctus oleo, super lectulum sedens, eosdem monuit de mortis memoria, deque dilectione fraterna; & venia tandem ab eis petita, resplenduit illico vultus eius; sicque exhilaratus, & gaudens ad caelestia Regna migravit.

Chron. Ord. Min. par. 1. lib. 6. cap. 8. Tossinianus Hist. Sepulchrica lib. 1. fol. 60.

X X I V.

BERNARDVS Ord. Præd. apud Sancterenſes in Lusitania, sacri Templi Præfectus, pueros aliquot elementis literarum,

rum, & moribus imbuebat; qui pulsem (ex paterna domo allatam) à sacris, in ædícula Templi ientabant; vbi aliquando sculpta Christi, in gremio matris residentis, imago ad eodẽm se demisit; vnàque cum illis non semel, sed iterum, ac tertio cibum sumpsit. Quæsti sunt ea de re Alumnuli apud suum magistrum, dicentes; esse puerum secum, & nunquam suam Symbolum ad communem mensam asferre. Miratus primum Bernardus, Dei erga innocentes affectum; vbi (inquit ad pueros) ex matris sinu delapsus rursus infans vobiscum ientarit; in hæc verba illum compellat: Domine, tu semper es conuiuia noster, & nihil opsonij tecum apportas; voca nos etiam cum Doctore nostro domum Patris tui, vti (vel semel dumtaxat) tecum epulemur: Paruere suo Præceptorì dociles discipuli. Vbi igitur ad ientaculum reditum est & ille (more suo) seipsum ad pueros inuitauit; ipsi vicissim inuitari petierunt. Placuit autem Regi immortalì dare mortalibus Regnum suum; Diemque illis imminentem (qua cum triumpho cælos conscenderat) destinauit, vt secum essent futuri. Renunciant Bernardo tyrunculi responsum. Parauit se illicò Religiosissimus Magister ad cæleste Epulum. Vbi dies illuxit designatus, cæpit Bernardus maturè sacris operari ad eam aram, cui dicta Dei parentis imago imminebat; pueri duo facienti ministrare; omnesque tres cum sacrificio vitam finire, anno Christi 1246. Vnoque omnes clausi fuere tumulto.

Matthæus Raderius Soc. Iesu in Viridario Sanctorum, par. 2. cap. 5. ex Chron. Præd. Antonij Senensis. Anno 1240.

A N N O T A T I O.

Afferit Rodericus præfata omnia per oculatos testes in Acta publica redacta fuisse; eorumque sacra corpora, summa coli populi veneratione.

Simile vide infra in Anon. ij.

X X V.

Sept. 4.

BERTGERVS Presbyter Gallus cum ob eximiam cordis eius innocentiam, vitæ suæ extremam horam à Deo præscire obti-

obtinuisset, ipso quo obiturus erat die, Missarum (ex more) sacramenta consumauit; ac mox (Dominico consignatus viatico) in ipsis vestibus Sacerdotalibus, ante sanctum altare, animam Deo reddidit.

Sur. tom. 5. in vit. S. Ida lib. 1. cap. 8.

X X V I.

BERTHOLDVS Abbas Gastensis infirmitate correptus *Iul. 27.* rogauit afferri sibi de proximo fonte aquam ad bibendum; sed semel, & iterum allatam, ad haustum illius, in vinum mutatam esse conspiciens, lachrymis perfusus, quid (inquit) Saluator agis? nonne peccator sum indignus, propter quem signa facias? Interdixit autem suis ne miraculum huiusmodi quod aliàs etiam sibi euenerat) cuiquam vlllo pacto manifestarent.

Non longè ante obitum eius, ægrotus quidam ad eum mittit, vt eius exequijs adesse, & eum terræ commendare dignetur: Sed Vir sanctus legatis illius sic respondit: Reuertemini, Dominus vester melius habere capit, & benè conualecet: Rogate autem eum, vt ad me venire non pigritetur. Quod ita factum est: Conualuit enim ægrotus ille, & post modicum venit; eumque sepeliuit. Antequam autem obiret Bertholdus (vocata ad se omni congregatione) singulorum audiuit confessiones; datisque omnibus propria manu flagellis, & eos absoluit, & sibi ab eis remitti, quæ in eos deliquisset, humiliter rogauit. Demum cum (ingrauescente languore) plures sine alimento duxisset dies; iamque penè defecisset, accedens Eberhardus Capellanus eius, ac piissimus nutritor, aliquid ei in os pro refocillatione immittere capit: quo accepto, collectis in hæc verba viribus (ò inquit) quare sic fecisti? esse mihi debuit pro pænitentia manere ita absque cibo, vsque ad festum S. Petri ad vincula; vt sic, de carnis vinculis absolutus, eorundem vinculorum pro voto festum celebrarem; nunc verò quia cibatus sum (citò migraturus) constitutum diem expectare non possum. Quod, & contigit.

Nocte etenim (quæ B. Pantaleonis Mart. Festum diem

(præcedit) modicum ante nocturnale officium, vocata congregatione, ipse litaniam cæpit, & ad vsque animæ redditionem, cum alijs decantauit. Tunc leuare manus volens, sed minimè præualens, quieuit in Domino, die 27. Iulij Anno salutis circiter 1130.

Dum autem ad sepulchrum deferretur, virtute diuina, feretrum subleuatum apparuit; nec portatorum humeros, id admirantium, tetigit.

Sur. postrem. edit. eadem die ex M. S. cod. Viennen. Biblioth.

ANNO TATIO.

Plurimus erat BERTHOLDVS in confessionibus audiendis; & pænitentibus erudiendis: quibus singulis (absque personarum acceptione) disciplinas imponebat; nec vllum omninò transire sinebat implagatum.

Idem ibidem n. 13. De eodem Bertholdo infra in Ebberardo.

XXVII.

Nov. 20. BERVVARDVS Episcopus Hildesemensis cum iam transitus sui diem imminere prænosceret, Sacellum quoddam in honore S. Martini dedicari fecit; ibidemque ipso die (priorem habitum deponens) Monasticæ professionis iugum suscepit. Correptus deinde infirmitate vltima, ad idem sacellū se deferri præcepit; & ibidem è carnis ergastulo ad æternitatis gloriam in cælos migravit; cum prius iussisset, vt feretrum, quo ad tumulandum eius corpus efferretur, non pallio (vt moris est) sed cilicio tantum tegetetur, obiit Anno Domini 1022.

Sur. tom. 6. Crantzii lib. 3. Metropol. cap. 49. Baron. in Annal. tom. 3.

ANNO TATIO.

Bertuwardum appellat hunc Molanus in Martyrol. Vsuardi, Fuit hic præceptor Orthonis 3. Imperatoris. Habetur eius brevis historia apud Surium in vita S. Gothardi Episcopi tom. 3. 4. Maij.

X X V I I I.

BLESILLA Vidua Prophetam semper (quamvis infirma) aut Euangelium in manibus habebat: Mortem autem propinquam sentiens, hæc in extrema verba mandauit adstantibus, nempe. orate Dominum Iesum, vt mihi ignoscat, quia implere non potui, quod volebam.

Lippomanus tom. 1. lib. 3. num. 1. ex Hieron. tom. 1. epistola 5. ad Paulam matrem. Ferrarius Ianuar 22. ex eadem. p. ex lib. de Virginibus Rom. & ex vita S. Eustochij Virg. De ea Baron. in Annal. tom. 4.

A N N O T A T I O.

De Blesilla hæc S. Hieron. epistola 116. ad Eustochium. Melani me cum adhuc Romæ essem, & Ecclesiastem S. Blesillæ legem, vt eam ad contemptum mundi huius prouocarem, & omne quod in mundo cerneret, putaret esse pro nihilo, rogatum ab ea, vt in morem commentarioli, obscura quæque differerem, vt absque me posset intelligere quæ legebat.

Idem Hieron. d. epist. 25. Consolari volens matrem Paulam lugentem, affert in medium S. Melaniæ exemplum; quæ adhuc carente mariti corpusculo, & nec dum humato, duos simul perdidit filios, sed lachrymæ gutta non fluxit; stetit immobilis; & ad pedes obuoluta Christi (quasi ipsum teneret) arrisit: expeditius (inquit) tibi seruitura sum Domine, quia tanto me onere liberaisti.

Fuit etiam altera BLESILLA huius Auiæ, de qua Baron. in Annal. tom. 4. Anno Christi 382.

X X I X.

BOISILVS, Cuthberti Lindisfarnensis, in spiritu Pater, Mar. 27. de sui exitus tempore per reuelationem edoctus, dixit eidem Cuthberto: moneo te, vt, quia me mors vicina præstolatur, discere à me aliquid quamdiu docere valeam non omittas: Non enim plusquam septem dies sunt, quibus mihi ad docendum sanitas corporis, & linguæ suppetat virtus.

Interrogatus ab eo, quid esset optimum legere, quod vnà posset consumi hebdomada? Ioannis (respondit) Euangelium. Est autem mihi (inquit) codex habens quaterniones septem, quos singulis diebus singulos possumus (Domino adiuuante)

H 2 legendo,

legendo, & quantū opus est, inter nos conferendo, percurrere. Completa igitur lectione, post dies septem Boisilus migravit ad Dominum.

Sur. tom. 2. in vit. S. Cuthberti cap. 8. Beda tom. 3. histor. Anglic. lib. 4. cap. 27. & seqq. ubi ait, hanc ideo lectionem, tam citissime complere voluisse, quia solum in ea fidei, qua per dilectionem operatur, simplicitatem, non autem profunda questionum trahebant.

BONOS. Vide *infra* in S. Seuerino Noric. Episc.

X X X.

Sept. 8.

BONAIVNCTA Ord. Seruorum, mortis suæ præcius, ubi Sacrum in Ecclesia Montis Senarij celebrasset, fratresque ad Regulæ obseruantiam adhortatus esset; dum de Passione Domini feruentius loqueretur (sacris adhuc indutus vestibus) spiritum Deo reddidit Anno 1258. Sept. 8.

Ferrarius in. Catal. ex Chron. Ord. Seruorum.

ANNOTATIO.

De proximorum salute erat hic valde sollicitus; & eos, quos in aliquo delicto perseverantes cernebat, acrius, & liberius increpabat. Quod cum erga ciuem Florentinum sapius fecisset, ille, (benevolentiam simulans) Viro Dei cibos venenosos per famulum misit; quos à se benedictos sine vlla prorsus læsione comedit, ac seruo abeunti ait: Vade fili, nam quod Herus mihi tuus paraauerat, sibi accidisse comperies. Qui domum reuersus, Herum expirasse inuenit.

X X X I.

Ian. 15.

BONITVS Episcopus, Podagræ morbo ad extrema perductus, antequam Domino spiritum redderet, adspirans ad cælestia, fenestram cellulæ, in qua quiescebat, patefieri iussit; & solito oculos lachrymarum imbre perfundens, Psalmum, qui in ea hora (iuxta morem) canendus erat, inchoauit; & in Domino feliciter obdormiuit.

Sur. tom. 1. de eodem Baron. in Annal. tom. 8.

Hic

A N N O T A T I O.

Hic à B. Virgine veste mirifica donatus fuerat; quæ Aruernis adhuc ostenditur. Romam veniens, & Sanctorum loca perlustrans, ex B. Petri sepulchro oleum assumpsit, quo ægros polleat ungebat, & sanabat.

X X X I I.

BRAMIDVLANA Virgo, Constantiensis Diæcesis, à suis, vt nuberet sollicitata, non assensit, dicens se Christo desponsatam, nec alij nubere velle. Cumque iugiter instarent noti eius, & præcipuè Patruus, vocauit illa Decanum, velut Dei Sacerdotem; eumque rogauit, vt persuadere vellet eidem Patruo suo, vt Christo seruire in virginitatis proposito eam permitteret; quia id animo firmiter statuerat. Sed cum id attentaret ab eo Decanus, nec obtinere posset, ad sponsum suum Christum; intensissimis orationibus Virgo confugit; eique suam pudicitiam, vt illæsa seruaretur commendauit. Mox, Dei nutu, infirmari cepit, & lecto decumbere; Cumque dictus Decanus ad eam visendam accederet, & de tam subita, ac inopinata infirmitate miraretur; illa læto, ac hilari vultu dixit ei: Domine vos, & cognatos interpellaui, vt me in Virginitatis proposito Christo deservire sineretis; quod mihi denegastis; sed is, cui fidem seruauit, exaudiuit me, clementior vobis existens: Noueritis igitur quod proxima die læta moriar, à Christo exaudita. Sic igitur sequenti die inter suorum lachrymas Virgo Christi sanctè obdormiuit in Domino.

Io. Hyder hoc accepisse ab eodem Decano asserit in formicario lib. 4. cap. 4.

BRVNO S. Gothardi Episcopi Alumnus. *Vide infra in Gothardo.*

X X X I I I.

BRVNO Carthusianorum Patriarcha, sciens quia venit Ost. 6.
hora eius, conuocatis fratribus, ab ipsa infantia, suæ vitæ cursum eis patefecit; eosdem ad Charitatem, humilitatem, & perseverantiam est adhortatus. Postea fidem suam de Tri-

nitare, & Sacramentis exposuit; & demum proximo die Dominico, animam Deo reddit Anno Domini 1101.

Sur. tom. 5. Francisc. de Puteo, Petr. Sui. de vit; Caribuf. lib. 2. cap. 7. Ranulph. lib. 7. cap. 4. vit. S. Hug. Gratianopol. De eo Baron. in Annal. tom. 11. & 12.

ANNO TATIO.

Mundum reliquerat BRVNO ex occasione miserandi spectaculi, cui adfuit, Doctoris insignis defuncti, in feretro se erigentis, & proclamantis, se accusatum; postmodum iudicatum; deinde damnatum esse: quod accidit Parisijs Anno Domini 1082.

Ex quo spectaculo ita fuit perterritus, ut accersitis sodalibus persuaserit saculo secum valedicere, & locū illicō Pœnitentiæ petere: illud Gregorij commemorans, qui Pœnitenti veniam spondit, peccanti diem crastinum non promisit.

XXXIV.

Off. 11.

BRVNO Episcopus Coloniensis aduersa laborans valetudine, testamentum condere voluit; quamvis familiares eius retardare eum vellent, valetudinem sibi in breui pollicentes: Quibus dixit: Dum tempus est hoc fiat, multa post hæc nobis alia restant agenda. Vocato igitur Notario, testamentum suum ipse dictauit; dumque adhuc in bona viueret spe valetudinis, omnia, quæ habuit, à se abalienauit; eaque dispersit, ac dedit pauperibus.

Aduocauit postea Episcopos aliquos, qui simul cum eo erant; & ijs assidentibus, hæc verba, fletu inundante, profudit.

Tria mihi videntur esse genera Confessionis, quibus se cor hominis Domino Deo suo, renum testi, & scrutatori cordium, patefacit: Non ut ipsi, qui nihil non nouit, lucidius innotescat; sed ut ille, qui se parum nouit, veraciter semetipsum agnoscat; & aut Deum in benefactis laudet; aut se in malefactis accuset. Hoc cum semper fieri debeat (sic enim vigilare præcipimur, ne fur veniat) tūc pulsante Domino domus per infirmitatis molestiam, necesse est, ut mens se, quibus possit viribus erigat; qua valeat intentione Iudici suo appropinquanti assurgat; sopitis terrenis desideriis, spe ad superna flagret;

gret; bona perennia (& si non meruerit) minimè tamen desperet; sibi diffidat; in Domino confidat. Ecce, fratres dilecti (sicut cernitis) pulsatur ianua pectoris mei (Anhelitus enim respiratione laborabat) vocor ad reddendam rationem operis mei; si quid potestis, rogo, ferre praesidium; orationis vestrae porrigite manum: Incertus inter spem, & metum feror; Misericordiae remedium praestolor: In manu Creatoris mei sum; de me, quod ipsi placet fiat. Bonum est confiteri Domino. Confessio, & magnificentia in conspectu eius. Non enim aliquid boni, nisi ipso operante fieri potest. Est autem quaedam Confessio, non peccata deplorans; misericordiam tamen implorans, de qua per Psalmistam dicitur ex personâ Dei: sacrificium laudis honorificabit me; & illic iter, quo ostendam illi salutare meum. Hoc salutare, idest Dominum Iesum, nemo potest dicere nisi in Spiritu sancto. Ante illud est omne desiderium meum, & gemitus meus ab eo non est absconditus: dixi confitebor aduersum me iniustitiam meam Domino, quae est secundum genus confessionis lamentabile in peccatis. Tertium (quod commendat B. Iacobus Apostolus, confitemini alterutrum peccata vestra, & orate pro inuicem, ut saluemini) hoc vobiscum, Domini & fratres mei, agere volo: Hoc anxie quero. Spero autem quod aduocatum habemus apud Patrem, Iesum Christum iustum, & ipse est propitiatio pro peccatis nostris. His dictis, se coram Domino rotum effudit; & facta Confessione; Corporis, & Sanguinis Domini Sacramentum expetiuit: Quod cum fuisset allatum, toto corpore prostratus adorans, percepit. Refectus autem hac vitali alimonia, lectulo restitutus est, & dies quinq. in eodem corporis languore, & spiritus feruore permansit. Adueniente autem die vltima, suos videns de eius morte dolentes, dixit eis: Nolite tristari; tristibus his in breui leta succedent; illuc non absumpta vita, sed in melius mutata pergo, ubi viros longè plures, & clariores, quam hic vnquam viderim, citò videbo.

Consuetum (paulò post) vespertinae Laudis officium, &

Completorium cum fratribus consummauit; Domino Deo suo, Sanctorumque eius precibus sese (quasi mox iturum) attentius commendauit: Iter suum magno illo viatico muniuit; Episcopos, se ipsum, & eos qui præsto erant benedictione insigniuit; & ita dissolutionis suæ horam, animo intento ad Creatoris sui imperium expectauit. Exin, media nocte transacta, conuersus (nisi quo poterat) ad Theodoricum Episcopum nepotem suum, Domine (inquit) ora; & mox inter Psallentes Domino, & orantes, nimiumque flentes spiritum emisit, Anno salutis 953.

Sur. tom. 5. De eo Baron. in Annal. tom. 10. Anno eodem.

A N N O T A T I O.

Fuit alius BRVNO Archiepiscopus Colonien. qui S. Bernardum consuluit de Archiepiscopatu suscipiendo, ad quem BRVNONEM hæc scribit S. Bernardus Epist. 8. *Quæris à me consilium Vir Illustris Bruno, an volentibus te promouere ad Episcopatum acquiescere debeas? Quis hoc mortalium definire præsumat? Deus forsitan vocat; quis audeat dissuadere? Fortè non vocat; quis appropinquare consulat? Cætera per te legas, digna quæ legantur.*

Ad eundem scripsit & epist. 9. cum iam Archiepiscopus consecratus esset, in qua hæc inter cætera.

Si cunctos qui vocantur ad ministerium constat eligi, & ad Regnum; profectò securus est Colonien. Archiepiscopus. Quod si & Saulem in Regno, & Iudam in Sacerdotio legitur elegisse non alius, quàm ipse Deus; & non potest solui scriptura, quæ hæc asserit, timeat & necesse est Colonien. Archiepiscopus.

X X X V.

Iulij 8.

BRVNO Signinæ ciuitatis Episcopus transitum suum diuina reuelatione prænosçens, Clerum, & populum eiusdem ciuitatis ad se vocari fecit; & (quamvis febre correptus) ministrorum manibus sustentatus, & fenestræ domus suæ innixus, eundem populum expectantem, de fidei constantia, fraterna dilectione; & bonorum operum perseverantia compendioso sermone commonere voluit. Deinde extensa manu, benedictionem impertiens, ac valedicens omnibus; ad lectulum

lectulum est reuersus; & facta confessione; cælestiumq. Sacramentorum perceptione munitus, migravit ad Dominum die 18. Iulij, circa annum Domini 1120.

Legenda eius impressa Romæ 1543. Ferrar. in Catal. De eo Leo Ostiensis in Chron. lib. 4. cap. 33. & Petr. Diac. cap. 34. de Vir. Ill. Cassinen. Monast.

De eodem Baron. in Annal. tom. 11. & 12. Habetur etiam eius vita in M. S. Bibl. Val. ex tabulis Eccl. Signina.

X X X V I.

BVRCHARDVS Episcopus Herbipolensis, seu Vuirce-Oct. 14.
burgenfis, suum sciens instare obitum, orationem habuit ad populum; eique valedicens, successorem sibi subrogari postulauit. Aduersa deinde, & vltima correptus valetudine, tardantem, & (vt sibi videbatur) migrare recusantem animam, consolabatur, & hortabatur Psalmographi Canticis; nempe, Psal. 41. Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? Spera in Deo, &c. & Psal. 42. Quemadmodum desiderat Cervus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus: Sitiuit anima mea ad Deum fontem viuum; Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? Et Psal. 83. Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum? Cumque sic oranti, & psallenti morbus ingrauesceret, suæ migrationis æter, sacro corporis, ac sanguinis Christi viatico præmuniuit; Atque in manus Domini tandem commendatum spiritum, alacritate maxima exhalauit, Anno Domini 791.

Sur. tom. 5. Consus Antiq. lect. tom. 4. De eo Trish. de Vir. Ill. Ord. S. Ben. lib. 3. cap. 186. & lib. 4. cap. 184.

Sept. 4.

ANDIDA Iunior Neapolitana, cum Vir eius, & filius in grauiſſimum morbum incidiffent, ex quo (ſalute à Medicis deſperata) breui eos morituros intelligeret; Deum enixè rogauit, vt Viro, ac nato ſanitati reſtitutis, ſibi potius mori concederetur. Exaudiuit autem eam

Dominus; illiſque à morte (quodammodo) ad vitam reuocatis; ac priſtinæ ſanitati, reſtitutis, ipſa leui febre correpta, breui migrauit ad Dominum, Anno ſalutis 582.

Ferrarius in Catal. ex Paulo Regio lib. 2. de Sanctis Regni Neapolit. M.S. Vall. ex tabul. Eccl. Neapol.

A N N O T A T I O.

Diſta eſt Candida iunior ad differentiam alterius Candidæ ſenioris, quæ Sanctum Petrum Neapoli Hoſpicio acceperat; de qua idem vbi ſupra.

I I.

Iulij 15.

CARILEPHVS Abbas Madoalenſis morti proximus, poſt præclaras adhortationes ſuis fratribus factas, eoſdem iugentes, his verbis eſt conſolatus: Pater, & Congregator veſter, qui in cælis eſt, ſi ad eius voluntatem vos confirmaueritis, nunquam vos deſeret: Ego quidem iam diſſoluo, & tempus eſt, vt pergam ad eum, quem à puero deſideraui: Confortamini ergo, & Dominum benedicite; quia proficiſcor de morte ad vitam; à labore ad requiem. Quibus dictis, hortatus eſt eos, vt Pſalmos Domino decantarent: ipſe verò expanſis in cælum manibus, hilari facie concinere cepit illud Pſal. 88. Miſericordias Domini in æternum cantabo: & illud Pſal. 30. In manus tuas Domine commendo ſpiritum meum; ſacratiffimoque Viatico munitus, adiecit ex Annæ cantico: Confirmatum eſt cor meum in Domino, & exaltatum eſt cornu meum in Deo meo: Inter quæ verba gaudens, & exultans emiſit ſpiritum circa Annum Domini 542.

Sur. tom. 4. Molan. in Vſuard. De eo Baron. in Annal. tom. 7.

CARO.

CAROLVS Borromæus S.R.E. Cardinalis, cum sui corporis dissolutionem sibi instare intelligeret, in solitudinem Veralli montis secessit; vbi sculptis imaginibus, Dominicæ Passionis Myſteria repræſentantur: ibique diebus aliquot voluntaria caſtigacione aſperam, ſed Chriſti dolorum meditationibus ſuauem vitam ducens, in febrim incidit; qua tamen grauatus, conſueta pietatis, ac Poenitentia exercitia intermittere noluit; donec, morbo ingraueſcente, Mediolanum eſt redire coactus.

Ad Archiepiſcopatus ædes perductus (aliorum magis, quam ſuæ ſalutis anxius) ſamuli cuiuſdam infirmi curationem præcipuam, Præpoſito familia commendauit; & antequam, ipſe in lecto ſe collocari pateretur, voluit Oratorium, de more, ad orandum petere.

Accerſito deinde Medico, ſe ſe ei curandum tradidit, hac tamen cõditione, vt remedia quidem, quæ vellet ſibi adhiberet; ſed cõſuetas preces, & pias exercitationes nullatenus impediret. Quamuis, cum vellet manè Horarias preces (quemadmodum ad illud uſque tempus fecerat) recitare, Patris Adorni Confeſſarij ſui ſuaſu (cuius voluntati, & obedientia in omnibus ſe ſubdiderat) ſatis habuit, alium eas recitantem audire.

Ad interitum tandem ipſamet die properans (præcipiti lapſu viribus deficientibus) enixè petijt Eccleſiaſticis ſe muniri ſacramentis. Sacroſancta igitur allata Euchariftia, Vir ſanctus, capite, brachijs, toto denique corpore niſus eſt aſſurgere; ſed non valens, alijs iuuantibus, ita ſaltem ſeſe extulit, vt (linea veſte, ac ſtola collo induc̃ta) religioſè ſacrum acciperet Viaticum; quod extrema (ritè adhibita) Vnctio ſtatim eſt ſubſecuta.

Cum autem ſenſus paulatim reſtinguerentur, Adſtantes omnes, genibus poſiti petierunt ſibi benedicì; manumque ille ad benedicendum mouit; ſed cum tollere non poſſet vt (de more) Crucis ſigno benediceret, aliq̃ adiuuante, & brachio

chio eleuante, benedictionem omnibus impertiuit. Tum recordari familiares eius quomodo cuperet Vir sanctus incinere, & cilicio mori (quemadmodum sancti olim Episcopi consueuerant, & ipsemet in Rituali innouari iusserat) Cilicium, & cinerem ei imposuerunt; quo imposito, cum ab occasu solis, ad tertiam vsque noctis horam in mortis Agone desudasset, oculis in Crucifixi imaginem defixis; vultu hilari, & dormienti similis, requieuit in pace Pridie non. Nouembris 1584. Qui postea à Paulo V. Pont. Max. in Sanctorum relatus est numerum Anno Domini 1610. Cal. Nou.

Vit. eiusdem per Io. Giussanum Italicè.

ANNO TATIO.

Obletābatur se valde CAROLVS cadaverū aspectū, & libenter intererat eorundem sepulture, dicens hoc sibi plurimum prodesse ad mortis, & vitæ æternæ memoriā comparandam.

Obletābatur se quoq. infirmitatibus suis, easque voluptatis loco ducebat; semotis enim curis, tunc quiescere, sibi que ipsi liberris dabatur attendere.

Tanta autem fuit eius vitæ austeritas, vt (sicut Franciscus Panigarola in sua oratione funebri admirabatur) nihil amplius suis, quàm canis, Domini facultatibus vsus fuerit; Pane scilicet, aqua, ac modicis Paleis.

Plurima essent de tanti viri pietate; humilitate; rerum ac mundi contemptu; cæterisque virtutibus expendenda; sed (ijs omnibus omisis) sat erit eximiam eius charitatem in pauperes, ac morbosos commemorare; præsertim in peste laborantes; quos non solum paterno affectu respiciebat, sed Ecclesiæ Sacramentis, proprijs ipse manibus, muniens, mirum in modum solabatur. Idipsumque fieri per alios sedulo curabat.

Accidit autem, dum omnes eiusmodi charitatis, & Christianæ pietatis officijs incumbere, insigne quoddam, & memoratu dignum facinus; cum enim summo mane presbyter quidam Eucharistiam ad egrotos suos afferēs, non longè à loco, in quē cadauera deportabantur, præteriret, ex magno corporum aceruo, quæ proxima nocte illata fuerant, vnus sese attollere visus est; genibusq. consistere; qui simul voce, verbisq. interruptis: Per Deum (inquit) obsecro Pater, mihi quoque. Cumque à Sacerdote statim, omni pietatis

pietatis indicio, Sacramentum accepisset, eodem loco procumbens, nullo præterea motu iacuit.

I V.

CASSIO Episcopo Narniensi (per cuiusdam sui presbyteri visionem, mandauit Dominus dicens; age quod agis; operare, quod operaris; non cesset pes tuus; non cesset manus tua; Natali Apostolorum venies ad me, & retribuam tibi mercedem tuam. Cum igitur post huiusmodi mandatum, ad annum septimum, & ad eiusdem expectati Natalis sacras vigilias peruenisset, lenis eum calor attigit; atque ipso die Natalitio, filiis suis expectantibus, Missarum solemnia implere se posse recusauit: Illi verò qui erant de eius egressu suspecti, simul ad eum omnes venerunt; sese vnanimiter adstringentes, vt die eodem, nequaquam Missarum solemnia celebrarent, nisi pro eis ad Dominum idem Antistes intercessor accederet. Tunc ipse (compulsus eorum precibus) in Episcopi Oratorium Missas fecit, & manu sua corpus Domini omnibus tribuit. Quo sacrificii ministerio peracto, ad lectum redijt; ibique iacens, dum Sacerdotes suos, ac ministros circumstare se cerneret (quasi vale vltimum dicens) de seruando pacis vinculo; & quanta deberent inter se vniri concordia, eos admonuit. Tum subitò, inter ipsa exhortationis verba, voce terribili clamauit dicens: Hora est, moxque assistentibus ipse suis manibus linteum dedit, quod (ex more morientium) sibi contra faciem tetenderunt; quo tenso, ad Dominum feliciter migravit. Anno salutis 558. Greg. hom. 37. in Euang.

A N N O T A T I O.

De Cassio hæc subdit Gregorius in eadem homilia. Quem fratres charissimi, quem vir iste in morte sua imitatus est, nisi eum, quem in vita sua fuerat contemplatus? Dicens enim, Hora est, de corpore exijt, quia, & Iesus peractis omnibus, cum dixisset, consummatum est, inclinato capite tradidit spiritum. Quod ergo Dominus ex potestate; hoc egit famulus ex vocatione.

De

De eo etiam dial.lib.3. cap.6. hæc præcipuè.

Cum Rex Totila Narnis venisset, ei vir vitæ venerabilis CASSIVS, eiussdē vrbis Episcopus, occurrit: cui quia ex conspersione semper facies rubere consueverat, hoc Rex Totila non conspersione esse credit, sed assiduæ potationis; eumque omninò despectit: Sed omnipotens Deus, vt qualis vir esset, qui despiciebatur, ostenderet, in Narniensi campo, quò Rex aduenerat, malignus spiritus, coram omni exercitu eius, Spatharium inuasit, eumque vexare crudeliter cæpit. Qui cum ante Regis oculos ad venerandū virum CASSIVM fuisset adductus; hunc ab eo vir Domini (oratione facta) signo Crucis expulit. Sicque factum est, vt Rex Barbarus serum Dei, ab illo iam die, veneraretur ex corde, quem despectum valde iudicauit ex facie.

De eodem pariter idem Geeg. Dial.lib.3. cap.6. & lib.4. cap.56. Surius item tom.3. Petrus de Natal. lib.6. cap.25. Lippom.to.1.

^a Linteum dedit.

Quid sibi velit hæc linteï traditio, & quænam fuerit consuetudo illud contra faciem morientium extendendi, colligi potest ex Baronio Annal.tom.3. Anno Christi 337. Vbi occasione Numismatis Constantini Imperatoris, altera parte capite obuoluti (quem defunctum significari probat) hæc ait. Veli appositio apud Gentiles Hieroglyphicum erat noctis, ac vitæ humanæ termini, vltimique eius finis; prout in antiquis sepulchris hoc egregiè expressum habetur; præcipuè in Ecclesia S. Laurentij in Agro verano; in cuius ingressu à dextris sepulchrum adest: his signis nobiliter sculptum: vbi in vitæ cursus sine quadrigæ, equis in procliuē deorsum ad inferna loca labentibus; noctis inest simulachrum, velum obtendentis, per quod finis temporum designatur: & in alio sarcophago apud (ædes Tiberij) Cæuli in Atrio ad secundum scalarum ordinem posito, iuxta Cereris (quærentis Proserpinam) currum, noctis inest simulachrum, nempe, Alata fæmina cælum prætendens, quo tum lucis præsentis vitæ finis significatur. Hæc Baron.

Per huiusmodi igitur linteï, seu veli appositionem, & ostensionem, conijcere forsitan licebit, eundem ad illa vsque S. Cæsij tempora perdurasse morem; quo maiori pietate Christiani admonebantur, finem eorum iam aduenisse, iamiamque sibi esse migrandum.

Nisi forsitan animæ immortalitatem hoc eodem pio Hieroglyphico significari velimus; quo demigrans excitetur ad æternitatem ingrediendam, curandanque beatam; pariterque adstantes erudian-

erudiantur per corporis dissolutionem, animam non dissolui, sed immortalem esse: Æternitatem etenim, velo obductam consueu-
uisse effigiari, notissimum est.

Scimus etiam consueuuisse Gentiles, lecti vela obducere morien-
tium; pietatis ergò, à carorum funere oculos auertentes: sanc-
tumq. erat lege Mœnia, ne filij patribus luci claro sugillent ocu-
los, idest: Ne filij parentum oculos dum morerentur clauderent
clara luce, vt exponit Antonius. lib. de legibus, relatus à Iacobo
Gutherio de iure Manium cap. 13. Vbi de huiusmodi parentum, ac
liberorum more disserit pluribus.

Vide infra de Huberto Leodien. qui sub mortem velum pariter
sibi oppandijussit.

V.

CASTRENSIS Capuæ Episcopus obitum suum sibi im- *Febr. 1.*
minere cognoscens, conuocatis fratribus monita tradidit sa-
lutaria; eisq. omnibus osculatis, annunciauit, se post tres
dies à Christo Domino gaudium æternæ hereditatis percep-
turum. Quo temporis spacio sanctam Dei plebem iugiter
docuit, & de suo moerentem discessu est consolatus, dicens:
Nolite filij mei ad hoc mentes vestras tristando deducere, vt
vos viduatos post discessum meum ab æterno Domino cre-
datis. Ego enim de Dei misericordia securus, hoc vobis so-
latium spondeo, quia nunquam absens ero spiritu ab huius lo-
ci defensione. Quibus dictis, ita se lætum, atque iucundum
exhibuit, ac si epulaturus ad conuiuium proficisceretur.

Illucescente tandem die tertia, conuocatis omnibus, lætus
& gaudens diuina celebrauit Mysteria. In qua celebratio-
ne, dum secretæ inchoaret principia, diuinitus tanto lumine
facies eius, & corpus irradiatum est, vt nullus esset è circum-
stantibus, qui eum perspicuè conspiciere valeret. Splendor
autem non abscessit, donec expleta Missa, coram adstantibus
cunctis sese in sepulchro collocauit; vbi Sanctum Deo reddi-
dit spiritum.

*M. S. Bibl. Vall. ex antiquissimo M. S. Cod. Ecclesie maioris
Ciuitatis Montisregalis, in qua eius corpus religiosè asseruatur.
Ferrarius hac die ex Brev. antiquo Capuano, & veteri M. S.*

CATHA-

Sept. 15.

CATHARINA Adorna Genuensis ultimo suæ peregrinationis anno, non solum corporis sanitate, sed omni prorsus fuit spiritus consolatione destituta; adeò ut aspectus eorum, quos ipsa diligebat, & ipsius quoque Confessarii, ferre non posset; solitudinem tantummodo cupiens, & conuersationis refrigerium omninò abhorrens. Dum verò in huiusmodi statu arida, atque anxia permaneret, audita est ab eodem Confessario latitante, sic Deum mœrens expostulare: Quid vis, ut faciam amplius in hoc mundo Domine? Sensus meos internos, ac externos amisi; ad omnia me inutilem, & velut mortuam video: Nulla creatura me intelligit; solam, incognitam, pauperem, nudam me reperio, & à me ipsa alienam, mundo auersam, atque contrariam; & ideò non possum Domine, cum creaturis amplius vitam in terris ducere. Quibus dictis, Confessario tunc se prodente, consolatus est eam Dominus, redijtque (Deo largiente) animæ tranquillitas. Morbo tamen corporis laborauit assiduo; ardore scilicet maximo intus, & foris; ita ut aqua gelida ad suarum manuum tactu calefieret; & vas ipsum, quod eam continebat, tantum contraheret exinde calorem, ut vix tangi posset. Doloribus quoque maximis præmebatur, adeò ut ex eorum vehementia exclamare fortiter aliquando cogeretur. His & alijs grauata morbis, nullum sentiebat ex medela leuamen; quinimò grauabatur ex ea, & affligebatur magis; cumque hoc certò sciret, medicis tamen eam curantibus, semper obtemperare voluit; donec & ipsi vanam esse eorum curationem intelligerent, atque experimento dignoscerent.

Iacebat interim in lecto immobilis, extensis brachijs; Crucifixi imaginem repræsentans; tantisque oppressa doloribus, nil aliud inclamabat assiduè, nisi: benè veniat; benè veniat, hæc passio, & quoduis aliud tormentum à dulcissimo & dilectissimo Domino meo mihi elargitum. Apparuit aliquando sibi Dæmon; ex cuius aspectu territa, loqui non valebat, sed innuebat circumstantibus, ut eam signo Crucis signarent; adferrent

ferrent item superpelliceum, & stolam cum aqua benedicta. Quotidiè sacratissimo Eucharistiæ Sacramento se reficiebat; nil autem aliud (nec vnâ Aquæ guttulam) deglutire valebat.

Postreina tandem vitæ suæ adueniente die; & mortis hora iam imminente, cum interrogaretur; an vellet de more Eucharistiam sumere? Et ipsa scire vellet; an esset hora, quâ aliàs, eodem sacratissimo Sacramento refici consueuerat; audiens nondum adesse (erat quippe tunc sexta noctis) erexit digitum; cælum versus; illic significans ex tunc se refecturam; & emissio dulci suspirio, reddidit spiritum 15. Sept. 1510.

Sanctuar. Genuæ Italicæ, Auctore Mariano Grimaldo.

V I I.

CATHARINA Virgo pariter, & vidua S. Birgittæ filia, *Mart. 21* morbo lethali correpta, peccata sua, non solum quotidie (sicut consueuerat annis plurimis, sed bis, terue in die confitebatur. Eucharistiam autem moritura suscipere non valens, ob stomachi passiones, quibus laborabat, deuotione maxima est venerata, & demum eleuatis in cælum oculis, quod lingua non potuit, spiritu Dominum deprecata, spiritum reddidit Anno salutis 1381. *Sur. tom. 2.*

A N N O T A T I O.

Defuncta Catharina, stella apparuit supra domum eius, quæ antecedere funus; & super idem manere (donec sepulturæ traderetur, à pluribus visa est. *Idem Sur. cap. 18.*

Simile habetur in Præt. spir. cap. 6. de Monacho in Xenodochio Hierucūthino defuncto; quem cum fratres ad sepeliendū in Monasterio deferunt, stella super eiusdem defuncti corpus apparuit; & quasi comes itineris, funus est prosecuta, donec sepulturæ corpus traderetur.

Illud quoque mirandum accidit in Catharinæ funere: dum etenim ad eius corpus, inter concurrentium turbas, aduenisset Tordo Episcopus Strengenensis (qui dum viveret singulari familiaritate, ac deuotione erat ei coniunctus) manum eius comprehendens, & eius se precibus commendans, sensit ille manum sibi suam fortiter comprimi, vt fieri solet inter illos, qui fœdere iunguntur. *Idem Sur. ibidem.*

Virgo orbata Catharina Lubrica suæ timens ætati, dum Eucharistiam erat sumptura, orauit Dominum (ipso Sacerdote audiēte) ne sineret eam in peccata labi; & sicut militem egregium sui pudoris habuit custodem (illo iam vita functo) committere eam dignaretur S. Sebastiani custodiæ, militis cum primis strenui, & martyris sui Sanctissimi. Quod obtinuisse certum est: pluries etenim eius fuit experta postea tutelam. *Idem Sur. cap. 7.*

Plura essent hic de eius vitæ sanctitate, ac miraculis non ociosè recensenda, sed cæteris omisis, illud non reticendum quod habet. *Syrius cap. 18. his verbis.*

Accidit quandoque vt Catharina Romæ manente, Tiberis tanta existeret inundatio, vt Romani Urbis excidium vererentur. Itaque habito consilio, aduolant ad S. Catharinam, orant vt ne grauetur cum ipsis descendere ad infanientem fluuium, suas preces illi oppositura. Illa cum lachrymis negat, se indignam arbitratam. At Romani eam, vel inuitam, tollunt, & è domo exportatam, sequentibus vndis obijciunt. Mox vt illa aquas pedibus attingit, ex retrorsum abiere, suum alueum repetentes.

V I I I.

Mar. 9.

CATHARINA Virgo Bononiensis, graui se morbo corripì sentiens; eoque morituram cognoscens, antequam grauius opprimeretur, aduocauit Moniales omnes, quibuscum per trium horarum spatium locuta est; virtutum eis exercitia, quæ sectarentur, & vitia quæ fugerent ostendens.

Triduo post, in lecto decubuit, maximis afflictis doloribus; peccata confiteri voluit; & confessione peracta, oculos in cælum eleuans, & ex intimo suspiria trahens, conqueri visâ, & audita est cum Iesu, quod suo non satisfecerit desiderio (subditam scilicet non Prælatam moriendi) diuinæ tamen acquiescens voluntati: Quoniam (ait) sic placitum fuit Domine ante te, non mea, sed tua voluntas fiat.

Sacro munienda Viatico, decenter locum (vbi poneretur sanctissima Eucharistia) parari fecit; & interim Moniales allocuta est iterum, & adhortata; pacem eis pro testamento relinquens: Deinde voluit pias aliquas cani laudes Italicè; illam præcipuè, quæ sic incipit: Anima benedetta dall'altò Creatore, riguarda il tuo Signore, che confitto t'aspetta; quam

Vesperì

Vosperi etiam præcedenti, maxima cum animæ voluptate audierat, & ipsa quoque cecinerat. Flentibus autem omnibus, dixit, suam se non agnoscere filiam, quæ fleret, vel flere iam non desisteret; cum potius gaudere, & latari deberent, videntes eam de præsentis educi vitæ carcere; & illuc properare, ubi semper læta foret, ac felix.

Dum hæc & similia diceret, cognouit diuinitus, Confessarium (qui Sacrosanctam Eucharistiam afferebat) ad Monasterij-ianuam peruenisse; iussitque Ostiariæ, vt properaret, & eum introduceret. Ea igitur allata, ac de manibus eiusdem Confessarij deuotissimè suscepta (venia prius à monialibus omnibus postulata, & earumdem orationes efflagitata) facies eius mirum in modum exhilarari visa est; & paulatim deficientibus viribus, vultu pulchriori, ac lucidiori apparente, aspexit adstantes omnes; & Sanctissimi Iesu nomen tertio inuocans, breui suspirio spiritum reddidit 9. Martij. 1463. ætatis 30.

Vita ipsius per Christophorum Mansuetum cap. 27. & seq. De ea Tossinianus hist. Seraph. lib. 1. Franc. Conzaga, de orig. Seraph. rel. Francisc. p. 2.

I X.

CATHARINA Virgo, S. Franciscæ Romanæ alumna, morbo lethali correpta ad finem vitæ deuenit; eumque iam esset decessura, nec suus adesset Confessarius (qui tunc Romæ aberat) dolens Francisca orauit, precibusque à Domino impetrauit mortis dilationem, donec ille rediret, à quo Sacramentis Catharina muniretur. Sex igitur diebus; totidemque noctibus in agone desudauit moriens; iisque transactis, venit Confessarius; à quo sacris, atque expetitis fuit munita præsidij. Conuocat deinde sorores Francisca; eas pro migrante iubet orare: Recitant simul preces, quas Litaniae vocamus, Sanctorum implorantes auxilium; orat demum ipsa Francisca tacens, & cum paululum orasset, surgens à terra, ad Catharinam accedit; eamque ad Creatorem suum abire iubet. Quæ obedire assuetæ, dictis illicò paruit, & in pace quieuit.

*Inh. Orsinus Soc. Iesu in vit. S. Francisca Romana lib. 5.
cap. 16. Italicè.*

Apr. 29.

CATHARINA Virgo Senensis, cum ad supremum vitæ suæ diem peruenisset, vocauit ad se omnes, quos in Christo genuerat, egregiumque ad illos sermonem habuit; licet membris omnibus (Dæmonum crudelitate) immanissimè torqueretur. Deinde ab omnibus veniam petijt; & cum salu- tiferis Ecclesiæ Sacramentis se communiri, ac plenariam peccatorum omnium condonationem, Pontificia sibi aucto- ritate impendi curasset, mortis caput angoribus corripit; & cum terribili hoste in singulare certamen ingredi. Quod quidem ex factis, ac dictis eius animaduerti poterat; Quan- doque enim tacebat; nonnumquam respondebat; ridebat interdum, tanquam sibi obiecta irrideret. Cumque semel perticuisset paululum (quasi quæ dicebantur auscultans) læto respondit illicò vultu: Vanam gloriam nunquam; sed veram vtique gloriam, & laudem præpotentis Dei.

Tandem post longum agonem (tartareis deuictis spiriti- bus) ad se reuersa, Confessionem generalem dicere voluit; iterum sibi absolutionem, & peccatorum condonationem impendi rogans. Qua obtenta, repentè cæpit viribus desti- tui; non tamen à sacris cessabat admonitionibus; donec su- premum adesset vitæ punctum. Quo imminente, verbis illis prolatis: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, felicissimè ad Christum, quem diu concupierat, emigravit. Anno 1380. ætat. plus minus 33.

Sur. 1. 2. ex Raimundo S. Virginis Confessario, & Stephano Senensi Carthusiano, eidem Virg. familiaritate coniuncto. Antonin. 3. p. 1. 23. cap. 14.

ANNO TATIO.

Cupiens Catharina Iacobum patrem suum, morti proximum, à Purgatorij pœnis liberum, & impium reddi; rogabit Domi- num, vt illum, absque eisdem pœnis ad se reciperet; sed hac in re diuina Iustitia diu difficilem se præbente, eo quod non esset Iaco- bus

bus sine maculis quas ad parum excoqui oporteret, obfuit tantum deni, ut pœnas patris ipsa in se reciperet; & eodem puncto, quo ille abiit e corpore, Sanctam Virginem illiaci dolores inuaserunt; ij(q; sine intermissione (ad supremum usque vitæ suæ diem) ipsa laborauit.

Lapa eius mater (post mariti obitum) cepit aduersa laborare valetudine; virgini verò Catharinæ pro eius incolmitate oranti, respondit Dominus, expedire ei, ut è vita decederet. Retulit hoc matri Catharina, sed illa, vitæ præsentis amore, mortem recusans, atque abhorrens, rogabat filiam, ut à Christo Domino viuendi sibi longiora spatia impetraret. Dolet Sancta virgo; rogabat, nihilominus Christum suum, ne sineret matrem mori, nisi ipsius voluntati magis conformem. Audit igitur Dominus precantem eo Lapam extinguere: sed ecce dum inuictum Deum propemodum vincit Sancta virgo, precum suarum instantia, matrem tamen flectere non potest. Iussit itaque Christus eam dicere matri, iam quidem nolle ipsam mori; sed futurum, quandoque, ut mortem valde cupiat, nec voto possit potiri suo: & ita sanè euenit. Tot etenim aduersa ad ultimam usque senectutem ei acciderunt, ex iisdem, quas amabat rebus, ut dicere postea soleret: Ita nè transuersim posuit Deus animam meam in corpore, ut inde exire non possit? & tandem sine confessionis Sacramento mortua est. Sed virgo Sanctissima (oculos cum lachrymis ad cœlum eleuans) Dominum contestata est dicens; se ab eo loco nunquam discessuram, donec matrem ei viuam restitueret. Quæ quidem verba audientes tres fœminæ, quæ eam morientem viderant, non ausæ fuere, corpus exanime demandare sepulturæ, donec viderent, quem exitum Sanctæ virginis preces essent habituræ. Orante igitur eam, yberrimis lachrymis, reuixit Lapa; & vitam produxit adhuc ad ætatis annum 89. sed multis comitatam aduersitatibus, & afflictam iugiter, sicut ei filia prædixerat.

Plura ex Dialogorum libris, ac eius Epistolis colligi possunt notatu digna.

Pius II. Pont. Max. adscripsit eam in Sanctarum numerum: qui & luculentam habuit Orationem in publico Consistorio, ipsa die, qua eam in numerum Sanctarum erat relaturus.

XI.

CATHARINA de Vuesthusen Monialis Argentinen. dū

viueret scrupulis admodum agitata fuit; hoc tamen boni, præter alia, in se habuit, vt audito superioris sui, vel alterius ex fama, boni, & sapientis Viri iudicio, in aliqua sibi dubia materia, acquiescebat statim. Hæc igitur, cum vna die (inopinatè satis) infirmaretur, & timerent omnes, qui eam nouerant, ne tunc suis scrupulis in periculo pusillanimitatis amplius poneretur; ex Diuina misericordia actum est, vt scrupulus omnis; atque inordinatus timor ab ea discederet; Vnde ad fratrem quendam (nomine Ioannem) Confessarium suum dixit: Ecce Pater, scis quàm erronea fui, & timida in conscientia nimium; sed Dei gratia totum abscessit. De peccatis, à me confessis, & commissis remissionis gratiam piè, & fidenter spero, & credo; & ita (inuocans B. Petrum Apostolum, suumq; discipulum Apollinarem, quos peculiarissimè in Vita corde, ore, & opere dilexerat) præmunita Ecclesiæ Sacramentis, vita deuotè functa est.

10. Nyder in fornicar. lib. 2. cap. 12. Qui testatur, cum hac Moniali plurimum se occupatum fuisse, vs pusillanimitatem eius compereret.

X I I.

CEDMON Anglus Monasterio Hildæ Abbatisse inferuiens, infirmitate non admodum graui (quatuordecim iam diebus ante suum sibi præcognitum exitum) correptus, incumbente nocte, qua de sæculo erat transiturus, rogauit Ministrum, vt induceret eum in domum Monasterio proximā; in qua infirmiores, & qui propè morituri videbantur, induci solebant; qui miratus cur hoc rogaret, cum nequaquam adhuc moriturus esse videretur, fecit nihilominus, quod ille voluit. Cumq; ibi positus vicissim aliquando gaudenti animo cum eis, qui ibidem antea inerant, loqueretur. & iocaretur; atque iam mediæ noctis tempus esset transactum; interrogauit eos, an intus Eucharistiam haberent? Responderunt autem, quid opus est Eucharistia? neque enim mori adhuc habes, qui tam hilariter nobiscum, velut sospes loqueris: Rursus ille; & tamen erit; asserit (inquit) mihi Eucharistiam, qua
accepta

accepta in manu, interrogauit, si omnes placidū erga se animum, & sine querela controuersia, ac rancoris haberent? Responderunt omnes, placidissimum; eumq. vicissim rogarunt; placidam erga ipsos mentem habere; qui confestim respondit: Placidam ergo mentem filioli erga omnes famulos Dei gero; sicq. coelesti se municens viatico, interrogauit iterum, quā propē esset hora, qua fratres ad dicendas Domino laudes nocturnas excitari deberent? Responderunt, non longē est; At ille: Benē (inquit) Ergo expectemus horam illam; & signans se signo Crucis, reclinauit caput ad ceruicā; modicumq. obdormiens, cum silentio vitam finiuit.

Lippom. tom. 2. in vita Hilda Abbatisse, ex Beda Hist. Angl. lib. 4. cap. 24.

A N N O T A T I O.

Quamuis iste CEDMON, laycus, simplex, & absque literis esset, Diuina tamen gratia specialiter insignis, carmina Religioni, ac pietati apta, facere solebat; ita ut quidquid ex diuinis literis per interpretes disceret, hoc ipsum postea verbis Poeticis maxima suauitate, & compunctione compositum, in sua (Anglorum scilicet) lingua proferret: cuius Carminibus multorum saepe animi ad contemptum saeculi, & ad appetitum sunt vitae celestis accensi. Non etenim ab hominibus institutus, canendi artem didicit; sed Diuinitus donum huiusmodi gratis accepit. Vnde nihil vnquam friuoli, & superuacanei Poematis facere potuit; sed ea tantummodo, quae ad Religionem pertinent, religiosa lingua dicebat. Si quidem in habitu saeculari nil carminum vnquam didicerat; sed cum aliquando in quodam conuiuio, in quo ipse aderat, decretum esset, ut omnes per ordinem cantare deberent; ille ubi appropinquare sibi citharam vidit, surrexit à media (cena, sicut sapiens antea fecerat, & egressus in domum suam, resedit in stabulo iumentorum, quorum custodia erat ei delegata; cumq. ibi hora competentī, dedisset membra sopori, astitit ei quidam per somnium, eumq. salutans, ac suo appellās nomine: CEDMON (inquit) canta mihi; at ille respondit: Nescio cantare; nam idē de conuiuio egressus, huc secessi, quia cantare non poteram. Rursus ille; Attamen (ait) cantare mihi habes. Quid (inquit) habeo cantare?

At ille, tanta (inquit) principium creaturarum. Quo accepto responso, statim cepit ipse cantare in laudem conditoris, versus, quos nunquam audierat, nec nouerat: Exurgens autem a somno, cuncta quæ dormiens cantauerat memoriter tenuit, & his mox plura (in eundem modum) verba, Deo digni Carminis adiunxit: Veniensq. manē ad Villicū, qui sibi præerat, quid sibi accidisset indicauit; atque ad Abbatisſam Hildam perductus, iussus est, multis doctis viris præsentibus, indicare somnium, & carmina dicere; Visumq. est omnibus celestem ej. a Domino concessam esse gratiam: exponebantq. illi aliquem Sacræ Historiæ, siue Doctrinæ sermonem, & ille (suscepto negotio) manē rediens, optimo carmine compositum reddebat. Vnde mox Abbatisſa, Dei gratiam in viro amplexa, secularem illum habitum relinquere; susceptumq. in fratrum suorum Monasterio, Cohorti eorum associari; iussitq. illum seriem Sacræ Historiæ doceri. At ipse cuncta, quæ audiendo discere poterat, in carmen dulcissimum conuertebat; quo cunctos ab amore sceleris abstrahere, & ad solertiam bonæ actionis excitare curabat. *Idem ibidem.*

Accepta in manu.

Eucharistia olim in manus cuiusq. dari solebat. Accedens siquidem ad communionem expansis manuum volis, sinistram subieciat dexteræ in modum Crucis; & sic manu concia corpus Christi suscipiebat, dicens Amen. Mulieres autem non manu nuda sicut viri, sed lintheamine muudo (quod dicebatur Dominicale) cooperta, Eucharistiam percipiebant.

De huiusmodi cōsuetudine. *Baron. in Annał. to. 1. an. 57. fufus.*

X. I. I. I.

057. 10.

CERBONIVS Populonij Episcopus, cum in ea Ecclesia, cui præerat, sepulchrum sibi præparasset, ingruente ægritudine ad mortem veniens, Clericis suis, sibiq. obsequentibus præcepit dicens: In sepulchro meo (quod mihi præparauit Populonij) me sepelite; cui illi cum dicerent, corpus tuum illuc qualiter reducere possumus, qui a Longobardis teneri loca eadem; & ubiq. eos discurrere scimus? ipse respondit: Reducite me securi, nolite metnere; sed festinè sepelire me curate; moxq. vt sepulcrum fuerit corpus meum, ex eodem loco sub omni festinatione recedite. Defuncti igitur corpus imposuerunt naui; & cum immensa nimis pluuia erumperet,

circa

circa ytraq. nauis latera descendens, in eadem naui una pluuiæ guttula non cecidit. Sepulto corpore, & ad nauem, sub festinatione reuersis Clericis; mox in eundem locum, vbi vir Domini sepultus fuerat, Longobardorū Rex aduenit.

Sur. tom. 5. ex Greg. Dialog. lib. 3. cap. 11. De eo Sigebertus in Chron. anno 536.

ANNO TATIO.

Hospitalitatis studio erat valdè Cerbonius intentus; cumq. die quadam transeuntes Milites hospitio suscepisset, Gothis superuenientibus, eos abscondit; eorumq. vitam seruauit. Quod dum Totilæ Gôthorum Regi nunciatum fuisset, ad locum, qui Merulis dicebatur, octauo ab Vrbe Roma milliario (vbi tunc ipse cum exercitu sedebat) eum duci iubet; ac in populi spectaculo, Vrsis ad deporandum proijci. Cumq. idem Rex consedisset ad inspicendam mortem Episcopi, dimissus est Vrsus è Cauea, qui suæ feritatis oblitus, deflexa ceruice, submissoq. humiliter capite, lambere Episcopi pedes cepit. Tunc ad eius reuerentiam colendam, & Rex ipse cum populo perductus est. *Idem Greg. ibid.*

X I V.

CAESARIUS Episcopus Arelatensis erga Sanctum Augustinum deuotissimus, cupiens in eius die solemnī ex hac vita migrare; suumq. sibi discessum propè adesse prænosces; sciscitatus est, quàm proxima esset eiusdem Sancti solemnitas. Cumq. eam imminere iam didicisset, ad iter se accingens, testamentum condidit, piissimum, & lectu dignum. In Monasterium deinde virginum (cui præerat Sancta Cæsaria soror eius) gestari se fecit: consolatus est eas, discessum luges; & ad palmam tendere supernæ vocationis est cohortatus; dataq. eis Oratione, ac benedictione, Vale vltimum dixit, & ad Ecclesiam est reuersus. Pridie autem Sancti Augustini depositionis, cum valedixisset itidem cunctis, inter manus, qui aderant, Pontificum, Presbyterorum, ac Diaconorum, beatam animā lætus emisit, anno Domini 554. ætat. 73.

Sur. tom. 4. ex Cypriano S. Casarij discipulo. In Chronico Lerinensi habetur eiusdē vitæ prima pars ex Cypriano, & alte-

ra ex Mefiano Presbytero, ac Stephano Diacono; pluraq. de eodem Cafario ibidem leguntur.

ANNOTATIO.

De Sancta Cafaria, Greg. Turon. hist. Franc. lib. 3. cap. 40. & 42. Vbi de regulis eius à Sancto Cafario conscriptis meminit; sub quibus S. Radegundis Regina, & aliæ, monasticam vitam exercuerunt.

Voluit S. Cafarius, atque etiam compulit Laicos, & populares homines (factus Episcopus) Psalmos, & Hymnos promere: altaq. & modulata voce (instar clericorum) alios Græcè, alios Latinè, Profas, & Antiphonas decantare; ne illis spatium ad fabulas in Ecclesia effutiendas suppeteret.

Aegrotis mirè consuluit misericors Pater; amplissimis eis assignatis ædibus; in quibus sine vllō strepitu, diuina officia, quæ in Basilica peragebantur, auscultarent.

Plures edidit Cafarius Homilias, quæ eius sanctitatem legentibus redolent.

X V.

Sept. 28.

CHARITON Confessor, cum suum à corpore excessum (vel potius ad Deum accessum) ex diuina reuelatione cognouisset, accersitis ad se trium Monasteriorum Monachis, egregiam ad eos habuit orationem. Qua peracta, cum precatus esset salutem animæ; & eis benedixisset, nullum sentiens morbi sensum; nec partium corporis vllum dolorem, in quodam lecto accumbens, remisit pedes, & emisit animam.

ANNOTATIO.

Dicitur Confessor CHARITON, quia olim in tormentis, Christi Domini fidem confessus fuerat. Neruis enim aliquando crudeliter fuit cæsus.

Ad Tribunal ductus dixit se esse discipulum S. Theclæ, & Pauli, qui eam instruxit; Vnde ipse quoque dicebat confidenter: quis me separabit à charitate Christi? tribulatio? & cætera, quæ enumerat Apostolus Rom. 8. Dimissus autem à custodia, imò, abire coactus cessante persecutione, captus fuit à latronibus; à quibus etiam spon-

spontè solutus, extruxit demum sacram lauram, in qua vixit, & obiit in pace.

XVI.

CHVNEGVNDIS virgo Monialis (olim Imperatrix) Mart. 3. morti proxima, Beatorum spirituum, & Sanctorum omnium, patrocinium (Litaniae canendo) postulabat. Cum autem (super cilicio posita) esset iam emissura spiritum, videns parari sibi exequias, & vestes Imperatrici congruas, manu abnuens ait: Auferte hinc; Amictus iste non est meus; ornatus hic, alienus est; isti terreno sponso, & his (monachalibus nempè) sum copulata coelestinuda egressa sum de utero matris meae, nuda reuertar; his, miseræ carnis vilem materiam inuoluite; & corpus meum iuxta tumulum fratris, ac Domini mei Henrici Imperatoris (quem me vocatē video) in proprio Locello reponite. Quibus dictis, in manus Domini reddidit spiritum, anno salutis 1040.

Sur. tom. 2. De ea Trithem. de Vir. Illust. Ordin. S. Bened. lib. 3. cap. 158. Albert. Crant. in Saxon. Metropol. lib. 5. cap. 5. Baron. in Annal. tom. 11.

Fusus Iacobus Gretserius Soc. Iesu, qui eius vitam ex antiquis mēbranis correctioribus edidit, & Notationibus illustravit.

A N N O T A T I O.

Coronata fuit Romæ Chunegundis Imperatrix, vna cum S. Henrico eius viro, à Benedicto VIII. Pon. Max. anno Domini 1014.

In virginitate perpetua cum viro vixit, eandemq. per ignem probavit. Accusata enim aliquando de maritali pudicitia læsa, expetiuit ipsa probari per ignem, ignitosq. vomeres, non secus ac flores, illæsa contrestavit.

Mortuo verò Imperatore depositis Imperialibus ornamentis, vitam professa est Monasticam; & annis quindecim in obseruantia Regularis disciplinæ transactis, laudabiliter ad Deum migravit Bambergæ.

Cum aliquando Chunegundis post lectionem Euangelij, suo solemni more, oblationem factura, ad altare accederet, dexteræ manus suæ Chirothecam detrahens, cum nullus, qui eam recipe-

ret,

ret, adestet, à se reiecit; quam radius solis per fenestrâ rimulas intrans suscepit, & tandiu sustinuit, donec illa post oblationem eam reciperet.

. I V X

Tale etiam quid in B. Viri veste Goaris aliquando, diuina virtute ostensum fuisse legitur apud *Sur. tom. 4. lul. 6.*

X V I I.

CHVNEG VNDIS Nutembergensis, virgo Deo deuotissima, cum scrupulis dum viueret adeò angeretur, vt pacem non haberet vnquam; & in desperationem rixuram timeret omnes, si in tali statu mors eam deprehenderet; natura deficiente, lecto decubuit, & vitæ terminum appropinquare agnouit; sed ecce diuina aridente gratia, ante triduum circiter mortis suæ, scrupulus omnis, timor, & pusillanimitas plenè virginis animam reliquerunt; ita vt, sumptis Ecclesiæ Sacramentis, ad literam, in pace in idipsum dormierit, & requieuerit: quia singulariter in spè tunc eam Dominus constituerat: vnde insolitam eius hilaritatem quædam admirantes virgines sibi sociæ, dixerunt ei: Nunquid conscientia te redarguit modò sicut antea; quod Ecclesiæ quædam ieiunia non seruasti? At illa respondit: Animum (scio) paratum habui ad ieiunandum; sed quia animarum medici (Dei vicem habentes) ista inhibuerunt, obediui eis; nec exinde turbor; sperans, de Christi benignitate, suo redempta sanguine saluari, & ita feliciter requieuit in Domino.

Io. Nyder in formic. lib. 2. cap. 12. ubi asserit hanc se probe nouisse.

X V I I I.

CHVONO Episcopus Ratisponensis adstantibus &, iam morituro, suam ei salutem consulentibus, respondit: Benè quidem me monetis, ò filij vt in hac hora metuenda meæ prospiciam saluti; nunquid hoc salutis proponebatis consilium; quando placuit vobis, vt munera libenter acciperem; vt spiritualia simoniacè venderem; vt iudicia peruerterem; vt peccata subditorum dissimularem? serò prouiderem modò, si huc vsque minimè prouidissem.

In

In vita S. Almanni Episcopi Passauensis, quæ habetur in veter. Monum. contra Schismaticos pro Greg. VII. à Jacobo Gretsero ex Sebast. Zengnagel. collect. ubi nihil quidem de morte legitur tanti viri; coniectari tamen potest ex dictis, fuisse qualem prævidendo, ac providendo voluerat.

X I X.

CLARA de Assisio post diutinum languorem (annorum scilicet vigintiocto) morti iam proxima, dignata fuit Innocentij I V. visitatione: à quo post pedum, ac manuum quoque oscula, postulavit & obtinuit peccatorum remissionem, & Indulgentiam. Aug. 12

Fratri Reginaldo eam, in tantarum infirmitatum longo martyrio, de patientia admonenti, respondit: Postquã Domini mei Iesu Christi gratiam per seruum suum Franciscum agnoui, nulla poena; poenitentia nulla; nullaue infirmitas (frater charissime) grauis mihi, aut dura exitit.

Diebus decẽ, & septẽ nullum valuit sumere cibũ; tanta nihilominus fuit à Domino fortitudine vigorata, vt omnes ad se venientes susciperet, & ad Christi seruitium confortaret.

Ad exitum properans, voluit sibi Sacerdotes, & spirituales assistere fratres, qui Sacram Domini Passionem recitarẽt, & Sancta verba proferrent. Adueniente autem cum eis, & fratre Iunipero, noua hilaritate perfusa, quæsiuit ab eo, si quid noui de Domino ad manum haberet: ipsoq. loquente, magnum ex eius parabolis solatium sumpsit. Versa demum ad lachrymantes filias, paupertatem eis commendauit; Diuina recordata est beneficia; & largam precata benedictionis gratiam. Aghete verò cum lachrymis eflagitanti, ne se relicta discederet, ait: Placet Deo (soror charissima) quod discendam, sed tu flere desiste; quoniam post me ad Dominum festina peruenies. Quod quidem rei probauit euentus. Demum ad se conuersa, suam allocuta est animam dicens; Vade secura; quia bonum habes conductum itineris. Vade quoniam qui te creauit, sanctificauit, & custodiens te semper (velut mater filium) tenero amore dilexit. Tu Domine benedictus sis, qui me

me creasti. Vifa est interim ab vna monialium, turba Virginum, quæ eam pallio tegebat; eiusque thalamum ornat. Vidit & ipsa Virgo Christum; vniue illarum dixit: Vides ò filia Regem gloriæ? Sicque feliciter è corpore migrans, ipsum tenuit, quem concupierat, Anno Domini 1253.

Sur. tom. 4. ex actis quæ Alex. 4. Ro. P. conscribi iusserat. Chron. S. Francisci par. 1. lib. 8. c. 26. Anton. 2. p. tit. 24. c. 16.

ANNOTATIO.

Hanc Alexan. IV. in Sanctarum numerum retulit anno Domini 1255. cum iam ante biennium ex hac vita migrasset.

X X.

Aug. 17. CLARA de Monte falco in Vmbria, cum in morbum incidisset, dies totos in meditationibus ducebat, & diuina secum loquebatur: Quorum hæc præcipuè ab adstantibus audita sunt: Angele Dei nuncia S. Virgini, vt in suas me sedes recipiat; & paulò post: Exultemus omnes, & iubilemus Deo, & cantemus laudem: Te Deum laudamus, quoniam sponsus meus venit ad me, vt me ad gloriam suam perducatur.

Dæmoni, vt eam tentaret aduenienti, dixit. Quid à me petis cruenta bestia? Exi maledicte, & auola hinc; qui quinque mille Annis in maledictionibus fuisti, & in æternum maledictus viues. Hæc autem audiens vna ex sororibus, Crucis eam signo muniuit; sed illa, quasi è somno euigilans, ait: non est quod de me dubites filia; Crucem enim cum Christo gero in corde meo impressam.

Cum ad extremum tandem peruenisset diem, frequentes, ac suaves habuit cum Deo sermones; Aduocatisq. Monialibus Obedientiâ; Castitatem; Humilitatem; ac vitæ sanctimoniam eis plurimum commendauit; sed præcipuè Dominicæ passionis memoriam, ac meditationem; quam salutis nostræ incitamentum esse asserabat. Voluit quoque eas omnes ante se congregatas iterum, ex ordine secum Horas canonicas recitando compensare; siquid fortè in ijs recitandis negligentia aliquid ipsa commisisset.

Denum Ecclesiasticis iuncta Sacramentis, in sacellum se deferri

deferri iussit; ubi cum aliquantulum orasset, ad sorores conuersa, sermonem iterum ad eas habuit. Conscientiæ postmodum maculas (si quæ tamen erant) suo Confessario audiente emundare curauit; & iunctis tandem manibus, ac facie ad cælum erecta, quasi dormiens, spiritum emisit; monialibus eam suis meditationibus detineri putantibus, donec, facie eius præter consuetudinem elucescente, obijisse cognouerunt, anno Domini 1308. ætatis 40. alij 33. *Vita ipsius impressa Bononiæ Auctore Isidoro Mosconio 1601.*

A N N O T A T I O.

Inter cæteras virtutes, modestia, ac verecundia pollebat Clara; adeò vt dormitura, tunicam inter crura interijceret, ne caro carnem tangeret; ipsamque tunicam ad talos reuinciret, ne pedes inter dormiendum detegerentur, quod quia aliquando sibi configerat, quasi piaculum, lachrymis dolens expiauit. Nulli vnquam monialium permisit vt sibi manus tangeret; si quam autem illarum succinctam vidisset, impudentiæ eam arguebat, dicens: Ne in obscuro quidem loco decere vllas corporis nudare partes; se d ubique seruandam esse honestatem. Quod ipsa sic præstitit, vt ne Medico quidem, corporis vllam partem detegere voluerit.

Humana omnia despiciebat, miseros appellare solita, qui ea quærent; & miserrimos, qui bona, eadem appellarent.

Post eius obitum, visum est cor eius continere sacratissima Passionis Dominicæ mysteria: de qua passione frequenter, ac feruenter ad Moniales sermonem habebat.

X X I.

Iam. r.

CLARVS Abbas Viennensis in Gallia, cum suæ dormitionis tempus à Domino sibi reuelatum propè adesse sciret, vocatis ad se fratribus, prædixit eis calamitates futuras; eosque adhortatus est præcipuè, vt Dei iudicium metuerent; curam suorummet agerent; vigilanterque intenderent, vt cum tribulationis dies adueniret, paratiores ad tolerandum inuenerentur. Et demum eosdem rogauit, vt corpus suum in Ecclesiæ Martyris Blandinæ, & sociorum eius deferrent, ac sepelirent.

Post

ANNOTATIO.

Illustri Claudius Palatinorum fuit ortus familia, qui & Episcopatum reliquit, Monachus factus; sed Abbatis postea, quamvis inuitus, suscipere onus coactus est.

X X I I I.

CLEMENS Episc. Ancyranus, post innumera pro Christi fide passa certamina, ac octo, & viginti annorum iuge Martyrium, cum adueniente Epiphaniæ festo, clam è carcere educatus esset à Sophia nobili, & præpotenti scæmina (quæ ipsum olim post matris suæ mortem in filium sibi adoptauerat) & ad Ecclesiam veste candida, & superhumerali indutus, lampadibus multis, ac suffitibus circumseptus, perduceretur, ut ibi sacrificaret; sensit Dominum Iesum se vocantem in cælum; & illicò, dum adhuc esset in via, sublata dextera (altera enim Euangelium tenebat) orauit pro eadem Sophia; pro Clero, & vniuerso grege. Ian. 23.

Ingressus autem in templū, & foribus à fidelibus, qui eum comitati fuerant, obseratis, ac munitis, totam cum ipsis noctem in diuinis canendo laudibus duxit. Mane autem facto, cum Sacrosanctum celebrasset sacrificium; eoque circumstantes impertijisset, cælesti quoque doctrina eosdem pascere voluit; Quos cum videret perturbatos, ac timore affectos (ut qui suspicarentur aliquam infidelium incursionem) confirmauit eorum spiritus dicens: Bono animo sitis fratres non peribit vnus ex vobis: Duo autem quidam, & ego tertius cum eis, postremò à vobis excidemus; deinde extinguetur, quæ scæuit in Christianos rabies, & orietur pax in Imperio Romano; aperientur Aedes sacræ, & claudentur templa Gentilium.

Duodecim ergo dies celebravit festos hilariter Sophia in hoc Templo, conuocans viduas, & orphanos ad Clemenrem; & eis cibos, ac necessaria satis abundè suppeditans. Cum autem iam adesset dies à Domino præstitutus (erat autem dies Dominicus) in quo è præsentī vita erat euocandus Athleta, ille quidem diuinum celebravit sacrificium, & cum parti-

cipasset fideles, diuinis adhuc donis in sacra mensa propositis; & ad ea Martyre collum inclinatum habente, quidam ex magistratibus, impetu repente facto cum militibus, iussit vni ex suis amputari sacrum Clementis caput; atque sic quidem magnus iste Clemens sacrificans, acceptabile semetipsum Deo Sacrificium obtulit. 23. Ianuarij Anno Christi 303.

Sur. tom. 1. ex Lippom. tom. 5. Niceph. lib. 7. cap. 14.

A N N O T A T I O.

Decretauerat Clemens perpetuo sub Imperatoribus Diocletiano, & Maximiano; sub Magistratibus autem, ac Praesidibus Domitiano, Agrippino, Curicio, Domitio, Sacerdote, Maximo, Aphrodisio, Lucio, & Aliphaetro; totumque Martyrij tempus (vt dictum est) fuit ei octo, & viginti annorum Paruit siquidem matri adhortanti, de qua hæc *Idem Sur. ibidem*.

Clementis Ancyranæ mater, nomine Sophia, suum propinquum sentiens decessum, puerum, qui duodecimum tunc annum nondum compleuerat, benignè & amanter complexa, non magis eum suarum facultatum, quàm thesauri, qui in cælis est; heredem cupiens, hæc præcipit eum monuit dicens:

Ego quidem te produxi corpore, Christus autem regenerauit per spiritum. Cognosce tuum patrem, vide pe eius filij denominatione sit tibi falsò imposita: Serui soli Christo: In Christum tuam colloca fiduciam; & post multa subdidit, oculos perfusa lachrymis.

Rogo fili charissime. Rogo te, vt mihi des vnã gratiam pro omnibus? Quoniam instat tempus difficile, (eris autem ipse, quoque, vt noster dicit Dominus, ad Reges propter ipsum, Presidescq. educendus) hunc mihi honorem concede fili, vt pro ipso stes fortis, & strenuus, & mihi firmam, & stabilem conserues confessionem; & confido in Christo meo (o mentum meum) confido quod citò in tuo capite florebit corona Martyrij.

Pergenque erim adhortari ad constantiam, mercede Martyrij; exemplo Christi &c. in fine hæc quoque adiecit.

Hæc mihi tuæ matri redde (o fili) pro tuæ nutritione. Hæc sit mihi merces micorum in te patiundo dolorum, vt ego quoque mater (ex Pauli sententia) salua sum per liberorum procreationem, & in membris filij glorificer. Ecce enim (o fili) ego quidem iam recedo, & hæc lux sensibilis mihi manè non illucescet: Tu verò,

mea

mea in Christo lux, & vita, te rogo (mea viscera) ne ea spe fallar, quam de te concepi. Vna mulier Hebræa aliquando septem produxit martyres, & ipsa in illis septem decertauit corporibus; tu autem vel solus mihi sufficies ad gloriā, & beata ego inter matres, quod per te ero insignis. Ecce vado ante te (ô fili) & deinceps quidem corpore, separator hodie à tuis suauissimis oculis; animam autem meam, postquam decessero, existima (ô fil) à tua semper pendere: cum qua confidenter Christi adorabo tribunal, tuis gloriā laboribus; de tuis propter ipsum notis, ac stigmatibus me magnificè circumspiciens; & magnificorum illorum præmiorum ac lætitiæ futura particeps.

Hæc mater Clementi filio dicebat, & simul omnia illius deosculabatur membra. Felix ego (rursus dicens) quod membra Martyris deosculor; membra offerenda Christo sacrificium. Sic ergo eum amplectens, & quam suauissimè differens; verè beata quiete requieuit: Spiritum quidem Deo, corpus autem dulcissimis filij manibus commendans. Ea verò defuncta, nobilis quædam, & pietate insignis matrona, nomine pariter Sophia, eundem Clementem adoptauit sibi filium, & in ea, quæ ex Deo est sapientia, institui curauit.

X X I V.

COLETA Virgo Monialis, genere Burgunda, tribus fere hebdomadibus ante suum, quem prænouerat obitum, accessit sororibus, multa tradidit monita salutaria; & postremo adiecit dicens: Non est, quod putetis me in decessu meo quidquam aliud dicturam vobis: Nihil enim ex me tum audietis. Muniri deinde se voluit Ecclesiæ Sacramentis; & exinde, Christi etiam Domini, sequenti nocte, apparitione dignata, quatuor in ea notatu digna sunt visa. Poena scilicet quædam grauis, & insolens vsque ad supremum perdurans spiritum: Iugis ad cælestia vacatio (solis etenim precibus voluit occupari, nihilque iam, quæ sunt mundi curans, soli Deo vacabat, ore vel mente illum assidue deprecando) Quotidianæ Missæ auditio: Occultorumq; cognitio, adeo vt in Oratorio posita; & ab eo non egrediens, omnia tamen, quæ in Monasterio gerebantur, perspicuè nosset.

Accidit ei postea insolita quædam debilitas; ob quam

Confessarius timens ne moreretur, sacram, & extremam adhibuit ei vnctionem: Deinde legit apud illam Christi passionem. Quibus absolutis, aduertens nondum adesse supremum ei vitæ tempus, recessit. Altera verò die ad eius veniens Oratorium, sacrificium (de more) pro illa facturus, reperit eam perinde ac si esset incolumis. sacrificio igitur deuotissimè interfuit; & Christi sacratissimum Corpus, multis obortis lachrymis, adorauit. Vltimo tandem adueniente die, post Sacrificium, cui pariter adstitit, peractis precibus ad suum cubile abiit; quò cum peruenisset, Cruce se consignans, ait: *en extremum cubile*. Deinde in illo se reposuit, vestita more suo; sibi que ipsi nigrum imposuit velamen, quod à Pontifice acceperat, cum primùm professionem emisit. Mox clausit os, & oculos, deinceps non aperiendos. Oblatum sibi puluinar noluit, & sic manens in lecto octo & quadraginta horis, nihil loquens, neque videns; nullum vlla corporis parte gestum, vel signum edens; nihilque mutato colore, felicissimè obdormiuit in Domino Anno sal. 1447.

Sur. tom. 2. Toffinianus hist. Seraph. lib. 1. & 2. Chron. Francif. par. 3. lib. 3. fufius.

A N N O T A T I O.

Coleta Monialis S. Claræ, genere Burgunda, in manibus Benedicti 13. B. Claræ Regulam Nicie professæ est; quæ in Belgica, Celtica, atque Narbonensi Gallia, & prouincia S. Bonauenturæ multa construxit cænobia Monialium. *Toffinian. ubi sup.*

X X V.

Iun. 9. COLVMBA Scotus, cælestibus assuetus visionibus, visus est aliquando subita, & mirifica hilaritate facie immutari; tum post modicum, tristis apparere: Causam autem huius mutationis fratribus aperire coactus, sic ait: *Usque in præsentem diem, meæ in Britannia peregrinationis terdeni completi sunt anni (ex Hibernia enim in Britanniam venerat anno Domini 565.) Interea multis antè diebus à Domino meo deuotè postulauì, vt in fine huius trigesimi Anni præsentis, me de meo*

de meo absolueret incolatu; & ad caelestem patriam euocaret :
 Hæc autem fuit meæ causâ lætitiæ, pariterque tristitiæ, quia
 Sanctos Angelos de excelsis, vidi missos throno ad meam de
 carne Animam educendam; sed mox ad caelorum summa re-
 pedasse; quia Dominus, quod mihi totis viribus roganti do-
 nauit (vt in hac die ad ipsam de mundo transirem), multarum
 magis Ecclesiarum promptæ orationes exaudiens, inmutauit;
 eisdemque Ecclesijs exorantibus donauit, vt quatuor ab hac
 die mihi superaddantur anni. Quibus terminatis subita
 emigratione, nulla præcedente corporis molestia ad Domi-
 num emigrabo. ^{Id est, terminatos sup: annos quatuor}
 Annorum quatuor termino iam appropinquante, mense
 Maio, die quadam Vir sanctus ad visitandos perrexit fratres
 in insula Ioue manentes, quibus sic ait: In Paschali solemnita-
 te (nuper Aprili mense peracta) desiderio desideravi ad Chri-
 stum Dominum (sicut & mihi ab eo concessum fuerat, si ma-
 lulsem) emigrare; sed ne vobis lætitiæ festiuitatis in tristitiam
 verteretur, diem meæ de mundo emigrationis, paulò diutius
 protelari malui. Consolatus deinde marentes, & lugentes
 fratres, Insulam patriam Iouem cum habitatoribus benedixit,
 ex qua die viperarum venena nullatenus homini, aut pecori
 nocere potuerunt. ^{Id est, in hac die}
 Reuersus ad suum Monasterium (paucis transactis diebus)
 dum Missarum sollemnias ex more, Dominica die celebra-
 rentur, eloquatis sursum oculis, facies eius florido aspersa ru-
 bore subito apparuit. Eademque hora (sicut ipse fateri inter-
 rogantibus coactus est) Angelus Domini ad repetendum Deo-
 charum depositum aduenit; & expeditionis, ac migrationis
 diem (hebdomada scilicet postremum) designauit. In fine
 igitur hebdomadæ (nempe die Sabbati) perrexit cum Dior-
 minio ministro ad proximum benedicendum Monasterij hor-
 reum; eique aperuit, sequenti se nocte migraturum, dicens:
 Hæc dies in Scriptura sacra Sabbatum, id est Requies appel-
 latur; in qua mihi requies æterna paratur. Ecce enim, hæc
 nocte resurrectionis Dominicæ vado ad Dominum Iesum

Christum, magnæ Resurrectionis auctorem. Post hæc horreum egreditur, & ad Monasterium reuertitur, cui pariter à supereminenti colle benedixit. Reuersus autem sedit in tugurio, Psalterium de more scribens; & cum ad illud Pl. 33. versiculum peruenisset, nempe: Inquirentes autem Dominum non deficient omni bono: Hic (ait) in fine cessandum est pagina; quæ verò sequuntur Balthazæus scribat (erat hic eius successor, cui suafuro, & docturo filios, relinquere voluit verba sequentia, nempe: Venite filij audite me.) Post huiusmodi descriptum versum, ad vespertinam Dominicam noctis ingressus est Missam; qua consummata ad hospitium reuertens, in lectulo resedit pernox; ubi pro stramine terram nudam; & lapidem pro puluillo habebat. Ibi itaque residens vltima ad fratres mandata dedit: Dilectionem scilicet mutua, & pacem; Deispondens auxilium, & suam pro eis interpellationem. Media nocte, pulsata clocea, festinus surgens, ad Ecclesiam perrexit; citiorque cæteris currens, solus introgressus, iuxta Altare, flexis in oratione genibus, recubuit. Minister autem Diormitius, tardius profectus, eodem momento eminus totam intrinsecus Ecclesiam Angelicâ luce erga sanctum repleti videt; sed ad ianuam eo appropinquante, lux visa ocyus recessit. Diormitius ergo Ecclesiam ingrediens, flebili voce ingeminabat: ubi es Pater & nec dum altaris fratrum lucernis, per tenebras palpians, ante sanctum Altare recubantem inuenit; quem paululum erigens, & iuxta eum sedens, caput in suo gremio reclinare fecit. Interim cæteris Monachorum cum luminaribus accurrens, ubi vidit morientem Patrem, eiulare cepit; ille autem apertis oculis, sursum ad utrumque latus cum viua vultus hilaritate, atque læticia circumspiciebat, sanctos quidem Angelos obuios inuens. Tum Diormitius ad benedicendum Monachos dexteram subleuauit sancti manum; quam & ipse quantum poterat, simul monebat, & benedictione impertita; abiit in pace, anno Domini 597.

Canisius Antiquar. l. 1. c. 5. De eo Beda de gest. Angl. lib. 3.

*lib. 3. cap. 4. & 25. ubi eundem appellat Columbanum, Colum-
bum autem in Epitome anni Domini 565.*

*Sigebertus etiam in Chron. anno 596. & 598. ubi semper
Columbanum appellat. Ademannus Abb. Insula Huenfis in
Scotia apud Sur. postrem. edit.*

A N N O T A T I O.

Quidam aliquando de fratribus simpliciter ait ad S. Columbanum:
Ad celebrandas tuas post obitum exequias, totus harum Provin-
ciarum populus hanc Iouam, remigando replebit Insulam. Quod
audiens vir Sanctus sic respondit; o mi filiule, non erit sic; Nam
promiscuum populi vulgus nullo modo ad meas poterit exequias
venire; mei soli familiares Monachi mea sepulchralia comple-
bunt, & exequiarum officia honestabunt. Quod & impletum est.
Tribus enim diebus illis, quibus de Ecclesiastico more, exequiæ
peractæ sunt, tanta fuit exorta in mari tempestas, ut nullus ad
eam Insulam nauigare potuerit.

X X V I.

COLVMBANVS Monachus Sancti Columbani Abbatis
Luxouienſis discipulus, cum ad extrema venisset, diebus plu-
rimis iam febris correptus, vidit virum splendidum ad se ve-
nientem, qui sibi dixit, eum tunc è corpore educere non
posse; eo quod patris sui preces, & lachrymæ ipsum impedi-
rent. Quod audiens, & durius deflens, S. Columbanum Ab-
batem, per nuncium accersitum rogauit, ne suum impediret
transitum, cum se ad vitam iturum nullatenus dubitaret; cui
Sanctus Abbas annuens, corpus Dominicum obtulit, illeq.
sumpto pacis osculo, de patris licentia, è carne migravit.

Nov. 21.

Petr. de Natal. lib. 10. cap. 95.

A N N O T A T I O.

COLVMBANI eiusdem Abbatis in discipulos suos amor, & stu-
dium sæpius enituit; sed præcipuè quando per reuelationem di-
dicit, fratres suos, qui Luxouij erant, diuersis morborum generi-
bus vexari; nec plures superesse incolumes, quàm qui ægrotis mi-
nistrarent. Egressus etenim tunc de specu venit Luxouium; cumq.

K 4 omnes

omnes afflictos cerneret, iussit eosdem surgere, & Messiem in Area virgis cedere. Surrexerunt illicò obediētes discipuli, & ad Arcam venientes, virgis fruges cedere aggressi sunt; videns autē pater fidem, & obediētiæ gratiam in filiis abundare; Sinite (ait ad eos) modò fessa ægritudine membra à labore recreari. Mirantur fratres obediētes, nullò tunc doloris vestigio remanente, integra se sospitate frui; & eo magis, quia inobediētes quosdam, qui surgere ad patris iussu noluerunt, supra anni tempus mortis dolor tam vehementer attriuit, vt vix mortem euaderent; impleueruntq. pro inobediētia, penitentiæ mensuram.

Sur. tom. 6. in vita S. Columbani cap. 12. In ea tamen nihil habet de Columbano discipulo supradicto.

X X V I I.

Mart. 28

CONON, qui & Conus, Monachus, Naxi in Sicilia, senio iam confectus, Deum suppliciter orabat, vt se ex carnis huius ergastulo quam primum educeret. Cui oranti, & in extasim raptò, Angelus propinquam denunciauit mortem; Eo igitur nuncio latus, manus in cœlum tendens, vix ea verba; In manus tuas Domine commendo spiritum meum, protulit; cum eundem spiritum Deo reddidit; anno Domini 1236. Sonantibus autem spontè campanis, ciues accurrerunt: & illum defunctum, ac genuflexum, quasi orantem inuenerunt.

Ferrar. in Catal. ex Maurolyci Martyrol. & M. S. Eccles. Naxienfis. Molan. in addit. ad Vfuard.

X X V I I I.

Non. 24.

CONRADVS Germanus Ord. Præd. in Magdeburgensi Vrbe, grabato decumbens, cum diceretur sibi à fratre, qui ei ministrabat: Conrade, Christus Dominus Redemptor noster vocat te; itaque cum affuerit, nutu saltem id mihi significauit, annuit quidem, & promisit se facturum.

In vigilijs autem S. Catharinæ virginis, & Mart. instantē morte, cum Prior & ceteri fratres cubiculum ingrederentur, vt eius commendarent Deo animam, intonuit ipse voce magna: Cantate Domino canticum nouum Alleluia (quamuis

antea loqui non posset, & vita functus putaretur, utpote clausis oculis, & penè immortus persistens): Cumq. nihil aliud posset proferre, ceperunt fratres septem Psalmos recitare, Pœnitentiales; quibus absolutis, aperiens ille oculos, & eosdem fratres intuens, dixit: Dominus vobiscum; & illis respondentibus: Et cum spiritu tuo, subiunxit: Fidei animæ per misericordiam Dei requiescant in pace: & rursus respondētibus fratribus, Amen, conticuit: tū Graduales Psalmos recitarunt adstantes, prout in ordine consuetum est; & cum venissent ad verba illa: Hæc requies mea in sæculum sæculi, Conradus extento brachio, & in cœlum intento digito, ore iucundo, & luculenta facie spiritum Deo reddidit, anno salutis 1233.

Sur. tom. 4. in vita S. Dominici lib. 4. cap. 6. lib. 5. Chronic.
S. Dominici par. 1. lib. 1. cap. 52.

• 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000 1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050

CONRADVS Theuthonicus Ord. Præd. vltima correptus infirmitate, sæpius dicere solebat, Dilectus meus mihi, & ego illi, donec aspires dies, & inclinentur vmbra. Morti autē proximus dixit fratribus circumstantibus, mori se Fideliter, Amicabiliter, Confidenter, & Hilariter.

Fideliter, quia in fide Domini nostri Iesu Christi, & Sacramentis munitus Ecclesiæ.

Amicabiliter, quia ex quo habitum sumpsit, hoc sibi curæ
fuit operari semper, quod Maiestati Diuinæ gratum esse co-
gnosceret.

Confidenter, quia moriebatur, vt viueret in domo Domini,
ad quam ibat.

20 Hilatiter, quia punctus ille nihil aliud erat, quàm transitus
à planctu ad risum; ab ærumnis ad quietem. . .

Hæc cum dixisset, Sacratissimo Eucharistiæ Sacramento communicari voluit, dicens : Iste Deus meus, & glorificabo eum ; ecce Deus Saluator meus ; o anima mea ipsum latè suscipias, quia est Amicus dulcis ; Consiliarius prudens ; Auxiliator fortis.

Росту-

Postulauit deinde à Prouincia l'absolutionem generalem ; rogans eum, vt in pœnitentiam sibi mortem imponeret ; quibus obtentis : nunc quidem (ait) benè valeo ; & addens versiculum illum : Saluum fac seruum tuum Deus meus sperantem in te ; & orationem &c. Fidelium Deus omnium conditor : animam Deo reddidit in die Natiuitatis Beatæ Virginis sicut prædixerat ; cui quidē Virgini gloriosè fuit deuotissimus.

Chron. Ord. Præd. par. 1. lib. 2. cap. 19.

X X X.

CONRADVS alter eiusdem Ord. & Prouinciæ, qui dicebatur Conradus II. cum proximus morti esset, & oculos diu clausos habuisset, ita vt mortuus putaretur, eisdem repente aperiens ; & in Crucifixi imaginem defigens, hilari vultu, manibusq; iunctis dixit : Educ de carcere animam meam, vt confiteatur nomini tuo Domine, quibus tertio repetitis, oculos iterum clausit & vitam, anno Domini 1239.

Ibid. Leander Albertus lib. 5.

CONSTANTIA. *Vide infra in HILARIONE.*

X X X I.

Sept. 8.

CORBINIANVS Episcopus Frisingensis, appropinquare sciens exitum suum, direxit vnum ex fratribus in Iuliam ad Longobardorum Principem, postulans firmitatem possessionis, quam Ecclesiæ S. Mariæ tradiderat ; & vt suum corpusculum ad sepeliendum ibidem recipi iuberet ; Alium ex discipulis direxit ad Hucherium Principem, suum ei annuncians obitum ; & poscens vt eius cadauer deferri iuberet quò promiserat.

Veniente postmodū sui exitus die, quem prædixerat, balneum sibi parari iussit, & ex more corpus abluens, capillos tonderi, caputq. & barbam sibi radi fecit ; sicq. sacris indutus vestibus, sacrificium obtulit ; & viatico sacro se muniuit. Missarum solemnitate completa, domum ingressus, vinum sibi afferri iussit ; modicumq. degustans, nihil doloris præferens, Crucis signum capiti impressit, & spiritum Deo reddidit anno Domini 730.

Sur.

Sur. 10.5. De eo Osbo Frisingen. lib. 5. cap. 23. & 24. Baronius Annal. 10.9.

ANNOTATIO.

Dum aliquando CORBINIANVS ad Pipinum (tunc Maiorem domus in Gallia) accersitus proficisceretur, vidit reum quendam ad suspendium duci; clamauit autem alta voce, sub testificatione Diuina, vt eius expectaretur aduentus; totisq. viribus festinans, cum peruenisset ad locum, ex equo prosiliens, cepit rogare ministros, fixo in terram capite, vt sibi reum donare dignarentur; vel pœnas disferre vsque dum ad Maiorem domus peruenire posset. His verò minime petitioni obtemperantibus, vir Dei reum ipsum admonere studuit, vt omnem ei putredinem, ac saniem animæ suæ confessione pura aperiret; adstantes idcirco longius amouens; qui factorum pœnitens, viroq. Sancto obediens, promisit se vitam, ac mores correcturum, sæculumq. relicturum. Tunc idem vir Sanctus cum caput illius, & pectus signo Crucis munisset, equum ascendens, cepit peragere cepit iter; quod cum ipsa die perficere, minime potuisset, altera die compleuit, summiq. se Principis pedibus aduoluens, exposuit ei, quid sibi contigisset; simulq. humillima prece poposcit, qualitercunq. de suspenso illo actum fuerit, corpus eius sibi donare non dedignaretur; annuit Princeps, iussitq. eum (quem vltimo supplicio affectum nemo non crederet) Episcopo reddi. Nuncij igitur illico directi virorumq. (die tertia aduesperascente) perueniunt ad locum; reumq. viuum pendentem in patibulo, ac incolumem inuenerunt.

XXXII.

CVTHBERTVS Episcopus Lindisfarnensis arreptus infirmitate; eaq. tribus hebdomadibus continuè decoctus, in cellula sua inclusus (ad quam nullus ingrediebatur) ad extrema peruénit. Prima autem die infirmitatis venit ad eum. Herefridus eius discipulus de Insula, ad quam cum cœteris fratribus triidè ante adierat; & accedens ad fenestram (dato signo) petijt ab eo benedictionem: Cui benedicens, dedit in mandatis, vt Nauem cum suis ascenderet, & cum eisdem saluus demum rediret, addens.

Cum Deus susceperit animam meam, sepelite me in hac

mansione, iuxta Oratorium, ad meridiem, contra orientalem plagam Sanctæ Crucis, quam ibidem erexi: Est autem ad Aquilonarem eiusdē Oratorij partem sarcophagus, terræ cespitate abditus, quem olim mihi Cudda Venerabilis Abbas donauit; in hoc corpus meum reponite; inuoluentes illud Sindone, quam inuenietis istic: Nolui quidem ea viuens indui, sed pro amore dilectæ Deo foeminæ, quæ hanc mihi misit (Verræ videlicet Abbatis) ad obuoluendum corpus meum seruare curauit.

Renuit autem aliquem de fratribus ad sibi ministrandum remanere; sed iussit eos abire, ac redire, quando Deus voluisset. Rediens igitur Herefridus cum cæteris Monacis, post dies quinque (ob tempestatem enim exortam prius redire non valuit) inuenit eum, suo egressum Monasterio, sedere in domo, in qua fratres manere solebant; Videnſq. in eius facie, quia multum, inedia, simul & languore, erat defessus, vinum calefactum gustare coegit: Dolenti autem, quare noluerit aliquem sibi ministrantem (illo abeunte) dimitti, respōdit Cuthbertus: Dei prouidentia, & voluntate gestum est, vt præsentia, & auxilio hominum destitutus, aliqua paterer aduersa. Postquam enim à me digressi estis, continuo cœpit languor ingrauescere; ideoq. de mansione egrediens, huc intraui, vt quicumq. vestrum mihi ministraturi aduenirent, hic me possent inuenire; nec meam necesse haberent ingredi mansionē. Ex quo autem hac in sede membra composui, non moui me hinc; sed quinque his diebus, & noctibus hic quidē permansi. Interrogatus num absq. cibi perceptione tanto tempore fuerit? Recto lectisternio, cui super sedebat, ostendit ibi cēpas quinque reconditas, & ait: Hic mihi victus erat his quinque diebus; quotiescunq. enim os ariditate, ac siti nimia areſcebat, hæc gustando, me recreare, ac refrigerare curauit. Videbatur autem earum vna minus quam dimidia parte corrosa. Passus est etiam concertatores suos (Dæmones scilicet) nunquam sibi tot intulisse persecutiones, quot in illis quinque diebus.

Ingrauescente autem languore, & migrationis suæ tempus iam instare cognoscens, præcepit se referri in suam mansuonculam; & in Oratorium postmodum (ubi iusserat) sepeliri.

Rogatus ut aliquem permitteret ad sibi ministrandum intrare, circumspectis omnibus, vidit fratrem, longo ventris fluxu laborantem; qui neque à medicis potuerat curari; Hunc ergo admisit; quem & curauit, statim ut ab illo se tangi permisit. Tandem exitum suum adesse perspiciens, Ecclesiæ Sacramentis munitus, eleuatis in cælum oculis, ac manibus, intentam supernis laudibus animam, ad gaudia cœlestia transmisit, anno Domini 687.

Sur. 10. 2. Beda 10. 5. & Hist. Angl. lib. 4. cap. 27. & seq. Lippom. tom. 2. ubi eum Cuthereclum appellat. De eo Baron. in Annal. tom. 8.

A N N O T A T I O.

CVTHBERTVS hic peste aliquando correptus, sciens fratres Monasterij totam noctem pro eius vita duxisse peruigilem; ut hoc audiuit: & quid? (inquit) iaceo? neque est dubitandum, quin tot, taliumq; virorum preces Deus non respexerit: Date baculum & caligas; statimq; exurgens, cœpit tentare incessum, baculo innitens; & crescente per dies virtute, recepit sanitatem.

Cum proximè instare sui obitus diem per Diuinam reuelationem comperisset, dixit ad Hertberth Presbyterum, sibi spiritualis amicitiae fœdere copulatum, & vitam solitariam ducentem; qui singulis annis ad eum venire consueuerat, monita salutis ab eo percepturus: Memento frater ut modò quidquid opus habes me interroges, mecumq; loquaris; postquam enim ab inuicem digressi fuerimus, non ultra nos in hoc sæculo, carnis obtutibus inuicem aspiciemus, quia velox est depositio tabernaculi mei. Ille autem (hæc audiens) prouolutus eius vestigijs, eum fufis lacrymis obsecrauit dicens; Ne me deferas, sed memor sis fidelissimi sodalis; rogesq; supernam pietatem, ut cui simul in terris seruiuimus, ad eius videndâ claritatem in cælū pariter transeamus. Incubuit tūc precibus Antistes; statimq; edoctus in spiritu, se à Domino impectrasse quod petierat (ait): Surge frater mi, & noli plorare, sed gaudio gaude, quia quod rogauius superna nobis clemētia donauit. Quod rei probauit euentus: Digredientibus enim ab inuicem

vultu se corporaliter non amplius viderunt ; sed vno eodemq. die spiritus eorum è corporibus egredientes, mox inuicem visione fuerunt coniuncti. Quamuis Presbyter diutina prius infirmitate decoctus, illata (vt creditur) dispensatione Domini pietatis, vt si quid minus habuisset meriti à CVTHBERTO, hoc, longa ægritudine dolore castigatus, suppleret ; quatenus suo intercessori æquatus gratia, sicut vno, eodemq. tempore, cum eo de corpore egredi meruit ; ita etiam vnam, atque non dissimilem sedem perpetuæ beatitudinis meteretur accipere.

Vide supra de BOISILIO, quem pariter sub mortem docere voluit.

DANIEL Stylita suam ad Dominum prænoscens migrationem, apertè eam discipulis prædixit; cuius adueniente hora, benedictionem eisdem reliquit in scriptis, sicut alij factitantes relinquere solent hæredibus. Quà benedictione (testamentum scilicet sanctissimis refertū admonitionibus) iussit legi à Monachis omnibus, ad scalarū stātibus gradus. Celebrauit deinde (Sanctorum iussu, qui uem inuiserant) Diuina mysteria; eademq. ijs, quibus præerat impertuit. Demum sanctissima anima è corpore migravit; eodemq. tempore Demonem è corpore obsessi, qui tunc ibi aderat, egredi coegit.

Sur. tom. 6. ex Lippom. tom; 5. Raderius in Viridario Sanctorum par. 2. cap. 4. de Stylitis. Baron. in Annal. tom. 6. De eod. Vide infra in SIMEONE.

ANNO TATIO.

Heres fuit DANIEL Simeonis Stylitæ, quemadmodum Eliæ Elisæus; Cucullo enim à Sergio accepto eiusdem Simeonis (quo tempore mortem per visum didicerat) columnam & ipse ascendit, anno scilicet Christi 460.

Non tamen Tyro in professione tunc erat monastica; quam ab anno suæ ætatis duodecimo fuerat auspicatus, sed quia humilitatem præcipuè colens, reuerat sapius Præfecturam Monachorum, & recumbebat in nouissimo loco, dictum fuit ei à Domino: Ascende superius.

Magnus fuit ad eum hominum concursus; Imperator quoque, Leo Augustus, & ipse ad eundem ascendit super columnam; & perinde ac si Regium fastum, ac supercilium inferius reliquisset, humi se prosternere voluit; sacrosq. illius pedes tangere; quos cum tetigisset, impletus admiratione fuit; erant enim valde tumentes, & omninò scatentes ulceribus; eratq. horribile simul, & miserabile illos videre, & tangere.

Idem Imperator Leo Regem Lazorum, qui ad ipsum venerat, perduxit ad Sanctum Danielem, ut videret (inquiens) imperij sui miraculum.

Eudo-

Eudocia pariter Imperatrix ad eum visendum perrexit, petijtque enixè ab eo, vt sua inhabitare dignaretur loca; sed renuit vir Sanctus.

Non tamen renuit Raidis fidelissimæ fœminæ pia erga se officia; sed mandauit discipulis suis, vt sibi permitteretur quidquid circa funus suum agere vellet, dicens: seu Imperatores; seu Reges; aut vlli alij se inuicem superare contendant in loculi sumptu, & magnificentia, Nolite suscipere; sed & illic, & sic, corpus deponi finite, vbi, & quomodo voluerit Rais fidelissima. Quæ quidem in obitu tanti viri magnificè parauit, quæ ad sepulturam pertinebant; & cum multos adduxisset artifices, iussit fieri tumulum in inferiori parte columnæ, vsque ad fastigium: statuitq. ex vtraque parte homines, qui faces ferrèt, & lampades tenerent in manibus; ac ea canerent, quæ cani solent in decessu. Cumq. corpus infra detulisset, in plumbeo illud posuit loculo.

Viuentem quoque venerabantur Daniele homines, vnde quidam per ipsum à furore (in quem peccatis eorum existentibus versi fuerant) liberati; volentes esse descriptam suam gratiarum actionem, ex argento illius imaginem effinxerunt; & se ipsos sub eius pedibus posuerunt; Nomenq. scribentes, & gratiarum actionem, Sancti Michaelis Archangeli templo dedicauerunt.

I I.

DAVID Primus Scotorum Rex, cum vitæ suæ terminum adesse cognosceret, Sacro voluit muniri Viatico; sed indignū se reputans, ad quem Christi Sacratissimum Corpus deferretur, duobus innixus Sacerdotibus, in templum venit; ibiq. re Diuina peracta, sermonem habuit ad suos de pietate in Deū; deque ipsius bonitate, & beneficentia in eum colentes. Mox in genua procidens, ardentibus precibus, integraq. fide Viaticum sumpsit. Inde in cubiculum reductus; conuocatis primoribus Regni, Nepotes illis commendauit suos; datoq. singulis osculo, Valefecit. Deinde commendata Deo anima sua, feliciter expirauit, anno sal. 1153.

Heclor Boetius lib. 12. Hist. Scotorum sub finem. Flor. exempl. tom. 3. cap. 5. tit. 13.

I I I.

Febr. 15.

DECOROSVS Episcopus Capuanus, dum Dominico die sermo.

sermonem ad populum haberet, sincôpe correptus, ac inter Clericorum brachia ad Altare maius perductus, hisce verbis: Magnus Dominus & laudabilis nimis, cuius magnitudinis nō est finis, pronuntiatis, animam Deo reddidit, anno salutis 701.

Ferrari. in Catal. hac die. ex Breuiario antiquo, Ecclesia Capuana.

I V.

Iun. 21.

DEMETRIA (S. Bibianæ soror) ad tribunal secum perducta, in fidei confessione perseverans, ante Præfectum reddidit Deo feruentem spiritum.

In actis S. Bibianæ apud Galloniū de Virg. Rom. & in MS. Cod. Bibl. Vall. Ferrarius hac die. Petr. in Catal. lib. 5. cap. 35.

V.

Nov. 13.

DIDACVS Hispalensis Ord. Min. Apostemate in sinistro brachio laborans, dum hoc morbi genere dolores sibi augerentur, nunquam ingemuit; nihilque aliud ore, præter diuinas laudes pronunciare auditus est.

Nocte quadam in estasi raptus, cum iam mortuus videretur, paulò post, collecto spiritu, ad se ipsum reuersus, quid ex cælesti illa patria degustasset, ter, quaterque apertis verbis enarrauit, exclamans: O quales paradisi flores? Corporis autem dissolutionem imminere iam sentiens, Guardianum, ceterosque conuentus fratres accersiri, & omnes ad se venire humiliter postulauit; quos per Dei viscera, & misericordiam deprecatus est, vt sibi cordam, & habitum viliorē concederent, quo inuolutus moreretur; sicque extracto priori habitu, eo, quem concupierat, fuit indutus. Illos deinde amplexibus suauissimis deprecatus est, vt pro se Deum exorarēt; humiliter ab omnibus reposcens, vt se bonorum omnium, quæ post Religionis ingressum promeruerant, participem facerent; ex illis autem, alij omnia, alij dimidiam suorum laborum partem obtulerunt.

Denique cum à singulis veniam (profusis lachrymis) deprecatus esset, fratribusque vale dixisset; de proxima iam lætus, morte, vtrumque brachium pariter in altum erigens (quamuis

finistram vi morbi paulò ante mouere non posset) Crucem ligneam, quæ ad caput eius reposita erat, arcè complexus; & ore sapissime osculatus, cum ingenti pietate pronunciauit: Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera, quæ solus fuisti digna sustinere Regem cælorum, & Dominum, Quibus dictis sanctam Deo, reddidit animam 1463.

Penia in vita eiusdem M. Antonius Columna in relatione facta Sixto V. P. M. ibidem. Chron. Francisc. par. 3. lib. 5. cap. 1. & seq.

A N N O T A T I O.

Infirmos DIDACVS non solum omni charitatis officio prosequeretur; sed illis die, ac nocte tanta humilitate, & charitate seruiebat, vt sæpius etiam plagas sanie plenas, lingua lanibere non horruerit.

V L.

DIDACVS (Lombardus dictus) Ord. Præd. ex primis S. Dominici socijs, cum cælestibus assidue consolationibus, dum esset incolumis abundaret, infirmitate vltima correptus, in tantam deuenit tristitiam, tantumq. animi moerorem, vt in impatientiâ quoq. corruere videretur; ac omni spe destitutus appareret: Sed Pater misericordiarum, & Deus totius consolationis cõsolatus est eum tandè in tribulatione sua; imperauitq. ventis, & mari, & facta est tranquillitas magna, adedò vt cor eius, & caro quoque exultarent in Deum viuum. Cumque sic lætus in infirmitate, mortem iam præstolaretur, venit ad eum B. Iordanus, & cum iuxta eum sederet, & prima verbal proferret, nempe: Ne timeas frater, citò perges ad fruendum Christum; tanta Didacus fuit lætitia perfusus, vt quamuis ob infirmitatem immobilis, & penè exanimis iaceret, maxima cum alacritate erexit sese, & B. Iordanem amplexatus, dixerit alta voce: ò bone Iesu educ de custodia animam meam: ad consistendũ nomini tuo, Quibus verbis vix absolutis, decidit in lectulum corpus mortuum, & spiritus euolauit in cælum.

Chron. S. Dominici par. 1. lib. 2. cap. 14.

VII.

DIONISIUS Episcopus Mediolanensis in exilio positus, *Majj 25.*
cum ab Imperatore Constantio præceptum esset, vt omni
cum honore suæ sedis restitueretur, votis exegit, vt in exilio
vitam poneret; ne regressus, confusa institutis infidelium studia
inueniret. Vnde macie confecto, & corpore tandem ægri-
tudine correpto, exul, vt optauerat, vitam finiuit.

Mombrus. tom. 1. Ferrar. hac die M.S. Bibl. Vall. Baron.
in Annal. tom. 3. & 4.

VIII.

DISIBODVS Episcopus in Hibernia morti proximus *Iulij 8.*
Congregationem conuocauit; plura prædixit; & successorē,
ac sepulturam delegit; cum lachrymis, & gemitibus orans, ne
in humili Oratorij vmbraculo (in quo Deo solitarius seruie-
rat) ipsum humarent; quod fratribus, magno dolore affecti
pollicentibus; spiritum Christo, cui fideliter seruierat, red-
didit circa annum Domini 544. ætatis suæ 81.

Sur. tom. 4. ex Hildegardæ Abbatisa, quæ eius vitam con-
scripsit. Molanus in addit. ad Vfsuard.

ANNOTATIO.

Ortus fuit in Hibernia DISIBODVS in eaque insula Episcopa-
tum gessit. Pulsus autem à sede sua, peregrinationem suscepit.
Fratres deinde congregauit; quibuscum triginta annis in quodam
monte fideliter Deo seruauit.

IX.

DOMINICA Torres Virgo Hispana, imminente sibi *Oct. 9.*
mortis tempore, quod prædixerat, exultans accepit Crucifixi
D.N. imaginem; eamque tam ardentem est amplexata, vt nul-
lus ab ea potuerit auellere; sicque Christum Sponsum suum
dulciter alloquens, in manus eius reddidit spiritum; eodem
anniuersario die, qua Bertrandus obierat, sicut ipsa prædixe-
rat, nempe 9. Oct.

Franciscus Diagus in hist. Ord. Præd. Prou. Aragoniæ lib. 2.
cap. 86. Hispanicè.

A N N O T A T I O.

Virgo hæc orta Valentia, regulam tertij ordinis S. Dominici fuit amplexa; cuius mira legitur vitæ austeritas; in Deum pietas; & in proximos charitas.

X.

Aug. 4.

DOMINICVS Ord. Præd Fundator, de sui obitus die certior per diuinam reuelationem factus, alacritate multa, Domino venienti, obuiam ire properauit. Gratias igitur agēs Domino de certa expectatione futuræ gloriæ, inuisit quosdam è Cléro, Bononiæ degentes, admodum sibi charos; cumque de mundi contemptu cum eis verba fecisset, prædixit suam ad Deum profectionem ante celeberrimam Beatissimæ Virginis Assumptionem. Inuisit quoque Hugolinum, Ostiensem Episcopum, qui tùm apud Insubres sum. Pont. legatione fungebatur; suum ei ordinem commendatum volens.

Morbo tandem grauatus, quamuis eum exhaustiret dysenteria, & febris exureret, spiritu tamen Deo indefessus adhærens, hilaris semper, & iucundus apparuit, & sacco solummodo (more suo) contentus, noluit, huiusmodi afflictus valetudine, in lecto iacere.

Generaliter voluit priori domus peccata sua confiteri, multis audientibus Sacerdotibus. Testamentum quoque facere voluit, inquiring adstantibus. Hæc sunt fratres & filij charissimi, quæ vobis hæreditario iure possidenda relinquo: Charitas sit in vobis: Humilitatem sectamini: Paupertati voluntariæ studete: Monuit quoque eosdem, sceminarum vitare consortia; & vt semper cum Deo, vel de Deo loquerentur. Interrogatus vbi vellent suum sepeliri corpus; sub fratrum suorum pedibus illud se condi velle, respondit.

Suscepta demum Vnctione extrema, dum ipse cum morte iam luctaretur, videns fratres de suo mœrentes discessu, eos est consolatus, dicens: In eò loco, ad quem nunc proficiscor, vtilior vobis ero; quàm hic fuerim. Iussit subinde Priorem, & fratres

fratres se præparare ad commendationem animæ; & vt eam post modicum inciperent: commendauit & ipse Deo filios suos. Tandem in ipsa migratione, labia ad preces mouendo, dum fratres dicerent, Subuenite Sancti Dei, &c. eleuatas tenens in cælum manus, emisit spiritum, anno 1221. biennio autem post eius obitum à Greg. IX. Rom. Pontif. relatus est in Sanctorum numerum.

Sur. tom. 4. Ferdinand. Hist. Dominic. par. 1. cap. 43. Anton. 3. par. tit. 23. c. 1. & seqq. De eo Baron. in Annal. 10. 12. Leand. Alber. lib. 1.

A N N O T A T I O.

Erat in Turri quadam Romæ, iuxta portam Lateranensem, femina (BONA nomine) religione, & sanctitate còspicua. Eam morbus grauissimus infestabat, ita vt ex pectore, & vberibus eius vermes innumeri scaturirent; Quos interdum excidentes colligebat, & in pectus suum reponebat. Hanc visitabat sæpius Dominicus, eius Confessionem recipiens, & Eucharistiâ illi porrigens; Cumq. die quadam tanti Sacramenti eam fecisset participem, & consolationis, atque ædificationis verba ei loqueretur, sedens ad fenestellam eius, inter alia rogauit eam, vt locum tam immaniter corrosus sibi ostenderet; fecit hoc illa; viditq. vir Sanctus pectus eius vermibus plenum, & multa erga illam commiseratione affectus: Oro te (inquit) vt pro magno munere largiaris mihi vnum ex his vermibus; Noluit illa, nisi fidem daret vir Sanctus vermi reddituum: Illo, hoc promittente, tulit vermem à pectore, & per fenestellam ei tradidit, qui sanè magnus erat, & atro capite; vt verò illum Sanctus accepit, & digitos suos vertit, eumq. inspexit, subito, versus est in elegantissimam gemmam. Ea re perspecta, admirantur fratres, qui cum illo erant; dicebantq. viro Dei, ne gemmam restitueret, Ipsa verò lachrymante, & orante vt ipsi redderetur, vir Dei fenestellæ eam imposuit, eamq. accepta illa (cernente Beato viro, & socijs eius) ad suum apposuit pectus, repente in vermē mutatā. Dominico autem à turri descendente, postquam ei benedixit, vbera ab eius pectore, vna cum vermibus deciderūt; & ipsa extinctis eisdem vermibus, illico sanata est.

Sur. in vita Sancti Dominici lib. 2. c. 14. Leander Alber. lib. 1. vide infra simile in Simeone Stylita.

Janu. 22.

DOMINICVS Fulginas (Abbas Monasterij Sorani) Ord. S. Benedicti, morti proximus vniuersos ad se præcepit fratres conuocari; sibiq. (eorum officio) omnia protinus fieri, quæ de vsu Monasticæ consuetudinis morientibus solent exhiberi; cumq. cæteris consummatis, ad extremû Dominici Corporis & Sanguinis mysteria percepisset, eiulantes fratres egredi, forisq. paululum iussit commorari. Ingressis omnibus, cum solus in cella remansisset, à fratribus (qui loco viciniore assistebant) voces eius loquentis, & alterius cum eo colloquentis auditæ sunt; quam vir Sanctus confabulationem, cum vita pariter consummauit. Nam cum voces illæ amplius non audirentur, ingressi cuncti, eum expirasse inuenerunt; & neminem ibi videntes, certum tenuerunt omnes, ad migrantis solatium Angelos adstitisse. Obijt anno Christi 1031. ætat. 80.

Leo Ostiensis in Chron. lib. 2. c. 62. & lib. 3. c. 33. Ferrar. hac die habetur in M. S. Bibl. Val. eius vita à Domino Alberto Monacho Cassinensi, & S. R. E. Cardinali descripta.

Gaspar quoque Spittillas Societ. Iesu descripsit eius vitam Italice, quæ habetur impressa Romæ 1604.

X I I.

Oct. 14.

DOMINICVS Loricatus in vltima infirmitate grauter stomachi, & capitis doloribus cruciatus, non desijt ad vltimam vsque diem, vel modulandis Psalmis insistere, vel corrigiarum se ictibus (de more) flagellare. Qua tandem adueniente, post nocturnæ Sinaxis officium, cum hora Prima à fratribus, qui sibi aderant, cantaretur, sanctum Deo spiritum reddidit 1050.

Sur. som. 5. ex Petro Damiano. Lippom. tom. 8.

A N N O T A T I O.

Cum esset in sæculo Clericus, vt Presbyter fieret, data est à parentibus eius Episcopo, Hircinæ pellis Aluta. Sed hoc pauore porrea perterritus Dominicus, contempnit sæculum; induit Monachûs arduumq. mox Eremiticæ vitæ arripuit institutum; & quia sciebat

se male promotum esse, donec vixit, Sacrosanctum altaris vsurpare mysterium nullatenus præsumpsit.

Fuit D. Petri Damiani discipulus; quem tamen idem Petrus Doctorem, & dominum suum appellare consueuerat; eiusq. vitam admirandam contexuit; de qua lib. 6. epist. 30. ad Teuzonem Monachum. De eodem pariter scripsit ad Blancam, ex Comitissa sanctimonialem. Epist. 19. lib. 7. Et ad ipsum quoque Dominicum dedit Epist. 31. lib. 6.

X I I I.

DOMINICO de S. Seuerino in Piceno Ordin. Min. moriente, visi sunt à fratre quodam, Demones multi circa cellam eius stare; expectantes, vt inde exiret Beatissima Virgo, quæ ad eum visendum venerat. Triduò autem ante obitum; noluit à quoquam visitari; sed omnibus dictum voluit, se in animæ suæ negotio occupatum esse; eam etenim breui Domino erat resignaturus: totoq. illo tempore ad mortem se parans, & peccata sua, aliorumq. deflens, tandem in manus Domini reddidit spiritum.

Chron. 5. Francisci par. 3. lib. 7. cap. 42. ex Mariano qui Chronicon edidit Ordinis, vsque ad annum 1518.

A N N O T A T I O.

Dicitur hic, in Chronicis, DOMINICVS de Leoneſſa, quia illud incoluit oppidum diu, quamuis Sancti Seuerini Prouin. Marchiæ ortus fuerit.

Animam suam pro amicis suis, imò pro suis Ouibus (quas pabulo verbi Dei iugiter pascebat) ponere Misericors Pater, & Pastor non dubitabat. Cum enim pestem in Fabriani oppido grassari aliquando audisset, ad populum illum (quem sæpius concionibus suis erudierat) iuuandum præstò fuit: illuc etenim statim profectus, eidem populo mira famulatus est charitate; nec inde recedere voluit, donec lues abscederet; Deiq. corripientis manus recederet.

Interrogatus aliquando DOMINICVS, quid opus esset Monacho, in Dei seruicio proficere cupienti? Obedientia (respondit) Oratio; & Studium; sed hoc ordine, vt dimittatur pro obedientia studium, & oratio; pro oratione studium.

X I V.

Iann. 27

DOMITIANVS Euthimij Abbatis discipulus, cum à magistro suo in Diaconicum ductus; & ibi triduo secum moratus esset; donec ille spiritum redderet, ex eodem loco discedere amplius noluit; sed ibi mansit vsque ad sextum diem post eiusdem Euthimij obitum. Cum septimus autem iam dies aduenisset, lætus ei noctu apparuit Sanctus Euthimius dicēs: Veni huc, tibi paratam gloriā consecuturus; Ecce enim Deus tibi cōcessit, vt hic quoque nos degamus communiter. Tunc Domitianus venit ad Sinaxim: annunciauit fratribus; quæ sibi à Magistro suo dicta fuerant: & lætus in gaudio; & spe futurorum bonorum, è vita migravit. anno Christi 472. *sur. som. 1. in vita s. Euthimij, de quo infer.*

X V.

DOSITHEVS Monachus cum grauitè agrotaret, ac sanguinem euomeret, audiuit sorbilia oua, multum eiusmodi morbi laborantibus conferre; proinde dixit Dorotheo patri (sub cuius obedientia illuc usq. vitā duxerat) pater, vellēs tibi dicere de re quadā, quā profuturā mihi admodum audiui; sed nollem mihi eā cōcederes; valde etenim huiusce rei cogitatio me infestat: spondit pater non daturū; Dixitq. ille quod audierat de ouis; ne autem affligeretur, non dedit ea illi Dorotheus, sed studuit pro ouis alia quadam vtilia exhibere.

Dum sic infirmus iaceret, iugem habere studebat Dei memoriam, sæpius, iterans: Domine Iesu Christe miserere mei, & Fili Dei adiuua me.

Cum autem ita imbecillis euasisset, vt vltèrius progredi nequiret, dicebat ei Dorotheus: Dosithee meditare, & contēplare; curæ tibi sit oratio; Caue ne illam remittas: ille autem respondebat: Benè pater, ora pro me. Demum cum subingrauesceret morbus, aiebat Dorotheus, quid est Dosithee? Quomodo se habet oratio? Adhuc persistat ne, aut cessat? Cui ille: etiam pater, sed tuis precibus. Vbi verò magis idem ingrauesceret morbus; ita vt in Sindone gestaretur, ait illi: quomodo oratio? tunc respondit: Ignosce mihi pater, iam

iam amplius incumbere illi nequeo; ait igitur Dorotheus: igitur dimitte eam, & ab oratione cessa; veruntamen Dei memoria nunquam abscedat a te; cogita illum semper adesse; teq. illius conspectui semper assistere.

Cum laboraret autem nimium; significauit magno illi Barsanuphio, dicens: Dimitte me, quoniam iam ulterius nequeo; ait illi senex: sustine, & expecta paululum fili; propè est enim Dei miseratio. Rursus post aliquot dies ait seni: Domine iam amplius nequeo penitus; tum senex: Vade, (inquit) in pace fili, & re. S. Trinitati præsentâ; atque precare pro nobis. Quibus dictis, euolauit vir obediens in cœlum.

Vita ipsius ex Dorothei sermonibus. Vbi mira de eius perfectissima obedientia leguntur.

X V I.

Dunstauus Archiepiscopus, Cantuariensis, dum in Maij 19
solemnitate Sanctissimæ Ascensionis, expleto noctis officio in Ecclesia solus pro tanti gaudij consideratione, Christo totus n. hæreret; vidit innumeram candidatorum multitudinem (per Ecclesiæ ianuas irrumpentem) coram ipso consistere, à qua salutatus; ad celebranda cum illis in cœlesti curia festiua gaudia inuitatus fuit; Cui post gratiarum actiones, respondit; muneris sui esse in illa die oues sibi creditas pascere; ac vitæ æternæ pane reficere; easq. pariter, quo tramite Christum sequi deberent, quò processit, informare; cuius rei gratia plurimi conuenerant; & ideo non posse illa die venire. Dederunt ergo ei inducias vsque ad diem Sabbathi; in qua cū iusserunt præsto esse, inde cum illis Romam transiturum, & coram Summo Pontifice Sanctus Sanctus, æternum, cantaturum. Hæc autem omnia vidit, & audiuit Presbyter quidam Elfgarus nomine, qui in domus Dei excubijs, assiduus esse solebat.

Dunstanus igitur de imminente sibi æterna felicitate securus, lætabatur in Domino, & spiritali replebatur iu-cunditate. Cumq. Diuini officij iam hora instaret illud celebraturus ad a-lare festiuus accessit; & lecto ad Missam Euangelio, populo prædicaturus processit. Reuersus deinde ad al-

tare

taſe, & facta conſecratione, vbi ad Benedictionem ſuper populum ventum eſt, iterum populo prædicaturus ab altare digreditur. Sermone finito, altare repetijt, & Pontificalem Benedictionem impertiuit. Data benedictione, tertio populum (cunctis ſtupentibus) adiit. Moxq. vt os ad loquendū aperuit, tanta vultus eius claritate reſplenduit, vt in toto illo conuentu nemo eſſet, qui oculorum radios irreuerberata acie in eum figere poſſet. Deregīt autem inſtātem ſui obitus diem; populoq. mœrenti promiſit, in ſpe gratiæ Dei, quod licet corpore abſens, nunquam ramen eis, ſui præſentia ſpiritus abſuturus eſſet. Commendauit omnes Chriſto, & demum ad menſam epulaturus aſcendit: Cumq. à menſa (ſumpto cibo) ſurrexiſſet, Oratorium petijt; designatoq. loco, in quo ſepeliri volebat, ſepulchrum ſibi parari fecit. Inde languor, corporis inuaſit artus, & ſexta ſequenti feria, lecto decumbens, inceſſabili mentis deuotione Deo intentus, omnes aduentantes ad Chriſti ſectanda veſtigia incitabat. Vltimo tandem adueniente die Sabbathi, ſacro munitus Chriſti Corpore, expectabat lætus horam, ſibi angelica reuelatione prædictam; in qua ſubito, cum lecto, in quo iacebat, uſque ad ſuperiora domus eleuatus eſt; ſed trabibus obſiſtentibus, ne veheretur vltra, leniter fuit ad terram demiſſus. Pauore nonnulli circumſedentiū percuſſi in diuerſa diſſilierunt; ſed illo iam demiſſo reuertentes, iterum ſicut prius ad trabes raptum, & demiſſum viderūt: Quod tertio factum eſt. Tunc congregatis circa ſe filijs dixit pater: Vos ipſi oculis veſtris quò vocor intuiti eſtis, & quò vadam. Noſtis viam, qua inceſſi; noſtis opera, quibus inſudauim vixi: quapropter breuiter vos moneo; ſi quò vado, vultis venire, quā inceſſi non pigeat vos ire. Ipſe benignus Deus, qui direxit iter meum ad ſe, dirigat ad omnem voluntatem ſuam corda, & corpora veſtra in pace. Reſpondentibus autem cunctis, Amen, in pace quieuit, anno Domini 988.

Sur. tom. 3. De eo Molan. in addit. ad Vſuard. Triſt. de Vir. Ill. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 221. & lib. 4. c. 100. Baron. in Annal. tom. 10.

ANNOTATIO.

Cum adhuc puer DVNSTANVS languore correptus, ad exhalationem vsq. vltimi spiritus perductus esset; & veluti mortuus iaceret; circa mediz noctis silentia sanitatem diuinitus recepit; & illico, stupentibus omnibus, lecto exilijs domum exiuit; ac ad Ecclesiam pro reddita sibi sanitate, Deo gratias acturus, impiger tetendit; sed cum eam clausam omni ex parte inuenisset, Angelico ministerio intra eam sublatus, coram altari depositus fuit.

Idem Sur. in vit. ipsius cap. 2.

Quadā nocte, cum mēbra vir Sanctus quieti dedisset, per visum in superna raptus, cælestibus interfuit melodijs; & iubilantiū choros resonantes vndiq. Hymnos, ac laudes in gloriam potentissimi Regis audiuit. Interrogatus autem a iuvene quodam, cædidissimo cooperto amictu, cur & ipse illorū laudibus non se commisceret? Respondit, se quid cātare in laudem tanti Regis ignorare; vnde ab eodem iuvene hanc edoctus est Antiphonam,

O Rex gentiū dominator omniū, propter sedem Maiestatis tuæ da nobis indulgentiā, Rex Christe, peccatorum Alleluia.

Quam DVNSTANVS per visum sapius repetens, & in laudem præfati Regis frequentius canens, mira iucunditate pascebatur: expergefactus autem a somno, antiphonā statim (ne obliuioni daretur) scribi præcepit, eamq. a suis postmodum cantari sapius coram se fecit. *Idem Sur. in vit. ipsius cap. 35.*

Multa passus fuerat ab Eduuino Rege, quem tamen pœnitentem ex hac vita discedere, precibus obtinuit vir Sanctus; quod quidem narrat Osbertus (vitæ Auctor) his verbis: Interea Eduuinus è vita præfenti subtractus est, & anima ipsius DVNSTANO (in orationibus occupato) a quibusdam tereterrimis hominibus è vestigio est præsentata. Cuius miseriam miseratus (suarum iniuriarum immemor) pro liberatione eius immensos Omnipotēti Deo lachrymarum imbres effudit; nec ab eis destitit, donec se pro eo exauditum agnouit. Facto igitur nō grandi intervallo, Mauri illi ad DVNSTANVM sua præda vacui redeunt: Et quia suas iniurias vlcisci superuacue venerant, calumniosa voce depromunt; quorum ille furores nihili pensans, Deo, super ineffabili misericordia eius gratias egit.

Hæc Osbertus. Habentur ead. in. Annal. Baron. tom. 10. anno Christi 959.

De ead. Dunstano plura infra in Eduardo, & in Elfgina.

E. A. R.

Iul. 7.

EARCONGOTA Monialis in Monasterio Brigæ in Gallia, imminere sibi sciens suæ vocationis diem, cepit circumire eiusdem Monasterij cellulas infirmarum; earumque maximè, quæ vel ætate prouectæ, vel morum probitate insigniores habebantur: Quarum se omnium precibus humiliter commendans, obitum proximè suum significabat esse futurum. Ipsa autem nocte, quam migravit ad Dominum, multi de fratribus (qui alijs morabantur in ædibus) audientes Angelorum psallentium concentus, & sonitum plurimæ multitudinis domum illam ingrediētium, egressi de Monasterio, dignoscere quid esset cupientes, viderunt lucem permaximam cælitus emissam, quæ sanctam illam Animam ad cælestia gaudia ducebat.

Beda histor. Angl. lib. 3. cap. 8. ex quo Sur. tom. 4. & 7. Lippom. tom. 2.

A N N O T A T I O.

Fuit Earcongota, seu Eartongota, filia Earchomberti primi Regis Anglorum, virgo (vt inquit Bedā) magnarum virtutum, indefinenter Deo seruienti; quæ, cum suo tempore, pauca essent in regione Anglorum Monasteria constructa, Galliarum Monasterium adiuit: in quod multi de Britannia (Monasticæ conuersationis grātia) adire solebant. *Idem Beda ibidem.*

I I.

EBERARDVS Dux Vuitemberg. in Saxonia, infirmitate correptus, cum exoptatam instare sibi mortem agnosceret, curiæ primates viros; quod patriæ; quod suæ cuiusque deberetur honestati commonuit: Vxorem item oratione grati, ac longiori est consolatus. Deinde, cum de sæculi negocijs nonnullis interPELLARETUR, audire se velle (ait) sermonem, quo & fides confirmari; & spes accendi; & charitas inflammari posset: desertas esse mundi curas: vnicam diuinitatem modò agitari. Inualuit interim adeo morbus, vt linguæ etiam officium

cium ademerit ; & per nutum confiteri (interrogante Sacerdote) coactus fuerit . Sed post confessionem vires recepit corporis ; & cum dixisset aliquoties : Domine ago tibi gratias , refedit in lecto ; & voce clara , & integra in hunc modum orauit .

Creator cæli, terræque Deus, te quæ so fac agnoscam . Si quisquam est, cui præter æquitatem graue nimis fuerit imperium meum , restituatur is, rebus meis impensis omnibus .

Quod si ne hoc quidem satisfieri potest, tibi (benigne conditor) en hoc est (quod offero, quod deuoueo) corpus ; castiga iugiter ; hoc piaculum esto . Nec his plura effatus , Eucharistiæ Sacramento accepto , sequenti die feliciter obdormiuit in Domino, anno salutis 1496. ætatis 51.

Nauclet. in Chron. vol. 3.

I I I.

EBHERARDVS Monachus Bertholdi discipulus (eo defuncto) ad sepulchrum ipsius continuis precibus , lamentisque flagitabat, vt quantocyus posset suum sequi magistrum . Apparuit autem ei Bertholdus, iubens vt paratus esset, velociter ad eum venturus, sicut petierat . Visione transacta cepit infirmari; atque in grabato, in quo vir Domini obierat (propter eius amorem) decumbens (factus in extasi) vidit quadam die sanctum eundem ad altare B. Petri, quasi missam celebrare ; vnde exiliens è lecto, cepit currere, vt eum adiuuaret : & cum vsque ad ostium monasterij cucurrisset , interrogatus à videntibus quò sic properaret ? Nescitis (inquit) quod Dominus noster Missam celebrat ad altare S. Petri? illuc festino, vt eum adiuuem . Tunc ad lectum reductus est , & post modicum ex hac luce subtractus .

Sur. edit. post. in vit. Bertholdi num. 29. 30.

A N N O T A T I O.

EBHERARDVS, cum Clericus esset, à Marchione quodam (in cuius ditione erat) Monachus fieri (vinculis, atque verberibus) coactus fuit : Sed, quamuis talem habuerit Religionis initium, adeo

adeò tamen profecit in timore Domini; vt omnes, qui simul cum eo monachi fieri, pariter compulsi fuerant, superauerit.

Hunc BERTHOLDVS (de quo supra) cū in extremis esset successor sibi, proposuit discipulis (eum de successore nominando rogantibus) & quia impeditæ linguæ existens, eloquentiæ donum, non habebat, subdidit: Est quidem illi paruus defectus, sed hunc diuina prouidentia vtilliori supplebit munificentia; & minus nocebit non esse facundum, quem constat cælesti approbatum sententia. Dum hæc loqueretur BERTHOLDVS, ipse EBHERARDVS pedes sancti viri (quoniam frigidi erant) in manibus & gremio tenens (more suo) dulciter confouebat, nihil curans de illorum circa regimen confabulatione. At vbi (omnibus digressis) ipsi soli duo fuere, talibus verbis virum Dei est allocutus: Eia, (inquit) quid fecisti? Quale consilium in me dedisti? Hæcne est gratia, quam laboribus meis retribuisti? Hoc promerui? Pia merces, clemens retributio: Tu ad requiem tendis, & me tribulationibus immergis: Tu pergis ad Christum, & mihi onus imponere niteris, sub quo curuantur qui portant orbem. Huiusmodi igitur (quasi improprie) pium obiurgabat patrem, sicens largiter, & totis præcordiorum affectibus; vel simul abire desiderans; vel sub omni subsequi celeritate. Quod etiam precabatur multis contestationibus, videlicet, ne hic diutius dimitteretur. *Idem ibidem.*

I V.

Dec. 29.

EBRVLPHVS Eremita in Pago Oxomenfi in Gallia, cum iam octogesium ætatis annum excessisset, cupiebat dissolui, & esse cum Christo; illud repetens sæpius, infidelem esse se, qui nolit in conspectu venire Domini Dei sui. Incidit igitur in grauem morbum, adeò vt nihil esculenti, aut poculenti sumere posset, præter solam aquam: Atque ita sine cibo, dies quadraginta septem vitam duxit; Christi solummodò sacri corporis, & sanguinis perceptione se sustentans. Tandem cum adhortatus esset fratres, vt manerent in charitate, eisque vale dixisset; alacri, & Angelico vultu migravit ad Dominum, anno salutis 596.

Anon.
obis.

Ebrulphi autem huius Diaconus, qui ob vitæ sanctimoniam ei charus valde fuerat, videns eum iam mortuum in lachrymas erumpens, ait: Cur me Pater deseruisti? Cur non mihi licuit prius sepeliri, quàm tu exires à corpore? Hæc cum dixisset,

xisset, in cubiculum se recipiens, eadem nocte (cum esset postmodum sepeliendus EBRVLPHVS) meritis illius, Deo spiritum reddidit; & ambo ad idem sepulchrum fuerunt deportari, ac repositi.

Sur Som. 6. Vsuard. Martyrol. hac die. Petr. de Natal. lib. 11. cap. ult. num. 23. Vuillbelmus Gemiticensis in historia Anglica, Norman. &c. ex Camdemio cap. 23.

ANNOTATIO.

Cum audisset aliquando EBRVLPHVS vnū ē fratribus absque sacro migrasse Viatico, infremuit spiritu, & orans cum lachrymis, defunctum interrogauit, vtrum vellet Eucharistiam accipere? Ille verò quasi à somno expergesfactus, aperuit oculos, annuit; suscepit; & rursus in somno pacis obdormiuit. *Idem Sur.*

V.

EDELHVN, & EICBERT fratres Angli, cum essent in Monasterio, & socij ipsorum omnes, vel mortalitate de sæculo rapti, vel per alia essent loca dispersi, correpti sunt ambo eiusdem mortalitatis morbo, & grauissimè afflicti; ē quibus, EICBERT, cū se existimaret esse moriturū, egressus est matutino tempore de cubiculo, in quo infirmi quiescebant; & in opportuno loco solus residens, de actibus suis cepit sedulus cogitare; ac peccatorum suorum memoria compunctus, faciem lachrymis abluebat; & ex intimo corde Deum precabatur, ne adhuc mori deberet, priusquam vel præteritas negligentias perfectius castigaret; vel in bonis se operibus abundantius exerceret. Votum etiam vouit, adeò peregrinum, velle viuere, vt nunquam in Insulam, in qua natus erat (Britanniam scilicet) rediret. Insuper præter solemnem canonici temporis psalmodiam (si non valetudo corporis obsisteret) psalterium totum quotidie in memoriam diuinæ laudis decanare. Adiecit quoque, in omni hebdomada diem cum nocte ieiunium transire. Cumque finitis precibus, & votis, domum rediret, inuenit sodalem dormientem; & ipse quoque lectum conscendens, cepit in quietem membra laxare; cumque paululum

paululum quieuiſſet, expergefactus ſodalis, reſpexit eum, & ait: O frater Eicberte? ò quid feciſti? Sperabam quia pariter ad vitam intraremus æternam, veruntamen ſcito quia, quæ poſtulaſti accipies (didicerat enim per viſionem, & quid ille petiſſet, & quia petita impetraſſet) ipſe igitur Edelhun proxima nocte deſunctus eſt.

Eicgbert autem decuſſa ægritudinis moleſtia conualuit, ac multo poſt tempore viuens, bonis operibus plenus; ſicut optauerat, tandem ad cæleſtia regna migrauit, anno Dom. 664. *Beda hiſt. Angl. lib. 3. cap. 27.*

V I.

Nov. 15. EDMVNDVS Episcopus Cantuarienſis extremum aduertens ſibi adueniſſe diem, Sacroſanctum Chriſti corpus ad ſe aſſerri iuſſit; eoque allato, manus extendens, magna fretus fiducia, ſic orauit: Tu es Domine, in quem credidi; quem prædicaui; quem veraciter docui: Tu mihi teſtis es, quod in terris nihil præter te quæſiui; & tu noſti nihil me velle, niſi quod tu vis: Ita fiat Domine voluntas tua. Quibus dictis ſacroſanctam percepit Euchariftiam; dieque tota iucūduſ adeò, & hilaſ apparuit, vt omnis ægritudinis expers omninò videretur. Extremæ quoque vñctionis Sacramentum accipere voluit; quo munito, Crucem (non ſine lachrymis) complexus, mira deuotione, ac pietate, Chriſti vulnera (ſed lateris præcipuè) crebrò & prolixius deoſculabatur; illud repetens *Iſaïæ 12.* Hañrietis nunc aquas in gaudio de fontibus Saluatoris.

Membris autem ſenſim deficientibus, & morti iam proximus cum eſſet, nullum tamen mortis in eo apparebat indicium; non ſuſpiria; non gemitus, vel querimonix ſunt audita. Quinimò nec lecto decubuit, vt ſolent morientes; ſed vel ſedens, vel (quietem aliquando capturus) caput in manus deponens, vocatus tandem à Domino feliciter obiit, & ad ipſum abiit, anno ſal. 1240.

Surius tom. 6. & Vinc. in ſpec. lib. 31. cap. 67. & ſeq. Petr. in Catal. lib. 10. cap. 68. Antonin. par. 3. tit. 19. cap. 10.

cap. 10. Molan. in addit. ad Usuard. Hist. S. Bernardi par. 1.

EDVARVS

ANNO

Dum aliquando EDMUNDVS a sodalibus (quibuscum puer

deambulabat) se celerius subduxisset, ne conscientia contaminaret

puritatem, pueri Iesu dignatus est apparitione; a quo cum

interrogaretur, an sui hereticiam haberet? & ipse negasset, iussus

est in faciem eius aspicere, & intueri quid in ea descriptum esset.

Aspiciens autem EDMUNDVS vidit ibi (caelestibus exaratum,

literis) IESVS NAZARENVS REX IUDAEORVM, quod cum

puero Iesu indicasset, ille respondit ocys. Hoc est nomen meum,

quod tu debes affigere animo tuo; cuiusque ardenti desiderio; ac

semper noctibus tuae fronti imprimere: Quod tibi magno presidio

erit aduersus mortem repentinam; sicut & alijs, qui illud fronti

suae inscripserint: eius nempe desiderio ardentibus; & illud cordi

imprimentibus. EDMUNDVS Beati Iohanni Virginem sibi inposui-

tam elegit, castitatemque coram eius imagine aruit; in cuius

initio foederis signum, digito eiusdem facie imaginis, infixit aonu-

lum. In quo Salvatore Angelica erat inscripta; alterumque simile

indigito suo habere voluit, quod etiam se sepeliri iussit.

Post obitum sancti viri, eum sacrorum custos copere; aliquid ex

eius reliquijs adipisci, accessit ad feretrum; & abouum Pontifica-

lem nissus, ostia BVM indigito, agellere, aliam in eius locum repoy-

nere; cogitans. Sed nullo inquam conatu eum exstrahere valuit.

Vnde frustra semiri videns, os suum ad aures defuncti applicauit;

& idem illi apertis, rariq; inuocantibus, sic ait: Recedam, sancte Baser;

quod non prius peccata venia, quod tunc est tibi in corpore institui.

Sed quis id fecit, ut tolli honoris tui causa, ignoscere sollicito) con-

fiteri; & optatum munus agere petentia? His dictis, apprehendit

BVM manu; summaque facilitate phnolum, quo ram detrahitum,

quam delapsus, & digito, in eis accepit. Qui inter alias res sacras

fuit appositus; cuiusque contractum postea, multa agri beneficia,

perceperunt. Anthracem, sine Carbunculum, in ipso tulit. EDMUNDVS

aliquando Calamum igitur arripens, quo scribere solebat, tres

vel quatuor Cruces in eius circuitu; vnam super Apollonia de-

pinxit; quo facto, altera die, ita malum illud omne euasit, & nul-

lum eius vestigium temperetur.

Janu. 5.

EDVARDVS Angliæ Rex, sciens quia appropinquauetat hora eius, vt ex hoc mundo recederet, spem transitum mox in circuitu propalari iussit: ne (dicebat) mortis agnitione dilata, orationum quoq. suffragia differantur; sicq. senex, & plenus dierum feliciter migravit ad Dominum anno salut. 1066.

Sursum. 1. Roderic. Toletan. in Chron. Hisp. tom. 1. De eo Baron. in Annal. tom. 11.

ANNO TAVATIO. Plura de tanti Regis pietate; clementia; terrenarumq. rerum contemptu notari possent; sed hæc præcipue non omittenda; ex quibus (tanquam ex vngue Leo) qualis fuerit dignosci poterit. Reoumbebat aliquando EDVARDVS in lectulo; cuiusq. Camerarius interim accessit ad Thecam, in qua æs Regium seruabatur; & reposito intus quod volebat, illam claudere oblitus, foras est egressus: Anima duxit hoc, quidam, & ad eandem tacitus accedens thecam, præcipuam non modicam inde abstulit; & abscessit; Renerus quoq. denud (Rege inspectante) facinus iteravit: Quod cum torto attecherit, cernens Rex in spiritu, thesauri iamjam superuenturum custodem, ait; Importunè agis, homo; si mihi credis; tolle quod habes; & fuge; quoniam si venerit Hugolinus (hæc enim cubicularij nomen erat) nec vnum tibi nummum relinquet: fugit mox ille; & vix pedem extulerat, adest Hugolinus, qui thesaurum ablatum reperiens, exclamare cepit; tunc fortiter Rex, & quasi quid acciderit ignoraret; & acc(ait) fortè ille qui cepit, plus nobis indignis habeat sibi, sufficit nobis, quod remansit. Construxerat pius Rex Sancti Petri Apostoli Ecclesiam iuxta Palatium suum; in qua cum aliquando moraretur, venit quidam vir Hibernicus; pedis utriusq. privatus officio; neri enim in palste contracti ad postiores corporis partes drora reprobant; tali hæcibus inhaerant; scilicet scilicet caruibus; pedum articuli, & lumbis eius, & deorsum corpus omne peruerterant. Hic videns Regis cubicularij iuxta se quod pensatis impiorum (sexio Apostoli) linina, repens vt cernis, visitans, & emittens nec dum promeritis quam tamen in thi Apostolorum Prius qui non negat, sed quæ sit, sit, sit in hac miraculo habens volens EDVARDVM, quem sibi novit in omnibus esse deuotum. Ab ipso enim Apostolo in

F. 174

M

man.

mandatis acceptis Regem adire, ut in suo sacro subiectum dosq.
ad Ecclesiam eius, quæ palatio vicina est, perferat; recepturum.
(si id fecerit) memororum meorum integram sanitatem. Nun-
ciavit hæc cubicularius Regi; qui gratias Deo agens, citatus mox
Ægerum arripuit, humerosq. suos ad eum portandum supposuit.
Pendeat ex humero tanti Principis plenus sordibus pauper; Re-
giusq. illud pectus, squallidæ manibus, brachiisq. squamosis con-
picebatur. Cum itaque Rex paululum processisset, subiectæ ten-
duntur nervi; distenditq. homo crura; poplite jam flexibili, &
(sanie cum sanguine profluente), vestis Regia ornatur potius,
quam sordatur. Satis esse clamarunt omnes; sanatum jam lan-
guidum; onus ob sordes vicerum deponendum: Rex vero memior
præcepti, quod susceperat, Sirenarum cantus (obturatis auribus)
pertransiit; ingressusq. Ecclesiam, ante Sanctam altare, holocaustum
quod deferat, Deo, ac Beato Petro resignavit, incolumemq.
hominem dimisit.

EDVARDVS Monachus negligentior factus, & obiurga-
tiones patrum non sustinens, fugam meditatus est à Monaste-
rio, in quo sepultus fuerat. S. Dunstanus Archiepiscopus,
Nolens autem discedere, nisi permissu eiusdem Sancti (cui
quidem valde fuerat devotus) adiit eius sepulchrum; & humi-
stratus, oravit; ut iter suum paternæ dignaretur benedictione
prosequi; quocumq. etenim pergeret, suæ devotionis memo-
rem se futurum pollicebatur. Inde igitur discedens, è templo
exiurus; obuium habuit, reuerendo vultu, Monachum quæ-
dam scipioni inmixtum; à quo iussus est ad sepulchrum redire,
& orare attentius; voluntate inuitata; stupratus; illeredit;
sed nihil priorem precandi formulam mutavit; & denique egre-
di volens, videt eundem Monachum; à quo obiurgatus, ite-
rum redire iussus est; mentemq. cum prece mutare; Illo vero
poptius progredi, quam regredi nente; Monachus scipionem
sustollens; & in eum vibrans, compulit, vel inquit, redire.
Multo igitur paubre percussus, priores reperijt preces; & in-
de reuertens, nullum amplius videns, arbitratus est, se iam re-
de fecisse, & ad ostium cœnobij properauit; Ibi tamen stantem
eundem inuenit Monachum; qui vultu concitato, rursus quod

Nov. II.

non se sciscitatus est: sed & ipse Eduardus; commoto animo; eū
quis esset interrogauit; cuiusue auctoritatis; qui sibi hanc mo-
lestiam excitaret: Respondit ille; qui Monachus esse videba-
tur: Dunstanus ego sum; amator; & adiutor omnium bono-
rum filiorum Ecclesie huius: Tu verò peruersa voluntate
vis deserere Ecclesiam matrem tuam: vis deserere Deum
patrem tuum; & ad huiusmodi rem vis me tibi suffragari?
Mortui te sentis; atque iterum; ut resipisceres; & noluit: No-
ueris ergo; cum mea bona venta; nunquam te hinc exiturum;
sed vells; nolis; hic te permansurum; hic etiam moriturum: Et
quia me monentem audire noluisti; te ipsa te perperam fecis-
se senties.

His diebus; scipione cum grauius cecidit; & mox disparuit.
Ille vero in terram collisus; & humi prostratus; a fratribus il-
luc superuenientibus; debilis valde repertus est; & ad valetu-
dinarium deportatus: cumq; cresceret indies dolor eius; &
dolerius se haberet semper; quo laboraret morbo nemo scire
poterat; nec ipse quid passus fuerit cuiquam aperire volebat:
Accidit hoc intra duo festa Assumptionis; & Natiuitatis Bea-
tissimi Virginis: In ferijs autem Sancti Martini (morbo in-
gravescente) sacro Viatico; & Vnctione extrema se munivit;
& in terram super stratum cilicium; tanquam mox moriturus;
fuit depositus: tunc fratres (de more) Septem Psalmos recita-
runt; & Litanias pro eius felici obitu; sed cum discerent suo
loco; Sancte Dunstane intercede pro anima eius; idq; sapius
iterarent; Ipe auxilij impetrandi; quam erga Sanctissimum
patrem illum suauis conceperant; coepit agere (quiam pro-
pe animam exhalabat) respirare; & circumstantes pie intueri;
quibus tunc ad se inclinantibus; dixit: Ponite me quæso in
lectum meum; eo facto; Priorem accersuit Monasterij; eiq;
rem totam explicauit: Mala suæ voluntatis poenitentiam
egit; veniam petijt; atque absolutionem; & factus est; se nullo
pacto mori potuisse; nisi id prius noxum fecisset; & poeniten-
tiæ remedio; atque absolutione potitus esset. Prior igitur; ad-
miratus Dei misericordiam; eum absoluit; eiq; poenitentiam

iniunxit. Tunc ille mente exhilaratus, Deo gratias egit, perijtque à Priore, ut sibi iam è corpore liceret abire. Prior autem dixit ei: proficiscere cum benedictione Omnipotentis Dei; comes tui iunctus sit Beatus & pius Pater Dunstanus; & suscipiat te in Regnum suum filius Dei Dominus noster Iesus Christus. In quibus verbis, priusquam è lecto deponi posset ad stratum cilicium, feliciter migravit ad Dominum.

Sur. in Vita S. Dunstani, tom. 3. prope finem, ubi agitur de miraculis, posterius obitum.

ANNOTATIO.

Simile habetur apud Gregor. in regist. lib. 9. epist. 38. de quodā Monacho Monasterij S. Andreæ; cui fugā meditati, apparuit ipse Sāctus, & canem ad eum dilaniādum dimisit. Vrde miser tremens, ac eiulans; apertisq. oculis nihil videns, Monachorum manibus ad Altare eiusdem Sācti fuit perductus: ibiq. eorum orationibus adiutus, quæ sibi contigerant, enarrauit.

I X.

AEGIDIUS Ord. Min. Sancti Francisci tertius socius, gravi morbo correptus, adeò ut neque somnum, neque cibum, *Apr. 23.* capere posset, pridie eius diei, quo S. Georgij feria celebrabatur, cum nocte à fratribus esset in quodam lecto depositus, & Perusini ciues apud eum excubias agerent, ut sacrum eius corpus sibi post obitum retinerent, cuidam fratri illic adstanti ait: Dicitō Perusinis, eos vel propter mea miracula; vel ob mei in Sanctos relationem, siue Canonizationem, nullam unquam pulsaturos campanam; nec aliud eis datum iri signum, nisi Ionæ Prophetæ. Deinde quietissimè, & placidissimè, in lectulo decumbens, clausis oculis, & ore; absq. vlla membrorum valida protractione, aut cōmōtione, beatissimū reddidit spiritum, anno sal. 1282. eodem die, quo ante annos quinquaginta duos à S. Francisco habitu Monastico indutus fuerat.

Porro Perusini, dum saxum inquirunt, vnde eius condant monumentum, reperiunt sepulchrum marmoreum, in quo Ionæ historia sculpta erat. In eo igitur corpus eius deposuerunt, sicut ipse prædixerat.

Sur. tom. 2. hist. Sefaph. lib. 1. Chron. Francisc. par. 1. lib. 7.
X.

Sept. 22.

EIMERAMMVS, seu HEMMERAMVS Episcopus Ratisponensis, & Martyr, cum à carnificibus (post pedum, & manuum abscissionem, linguæ quoque radicis euulsionem) esset in loco Martyrij relictus, postulauit à Clericis suis (è latibulis, alijsque vicinis locis tunc accurrentibus) paululum, aquæ pro sui refrigerio; cui Vitalis Presbyter respondit: Ecquid Pater, omnibus corporis membris destitutus, refoctionem quæris, cum satius (meo quidem iudicio) mortem optares? Cernens autem Christi Martyr, Presbyteri animunt secus affectum, ac debebat; collecto spiritu, abscissa, quamuis lingua, vt potuit explicans, ad eum ait: Non tibi venit in mentem eius, cuius te sæpius admonui; Neminem scilicet ad mortem festinare debere, sed potius longiora poenitentiae optare spatia, vt contractas animi sordes in hac vitæ lachrymis abluere possit? An verò pigritiæ tuæ molestum videtur cruentum refrigerare pectus? Ecce nunc temporariæ vitæ, hanc propono poenam, vt quoties potum ori tuo applicueris, fias mentis inops; nec tamen cuiquam noceas; sed inobedientiæ de te exemplum præbeas; & quidem Viri sancti dicta effectus deinceps secutus est. Ipse autem paulò post, cum ad Pagum quoddam efferretur, inter gestantium manus sanctam emisit animam, anno Domini 702.

Sur. tom. 5. Canis. Antiq. lect. tom. 2. S. 12. De eo Baron. in Annal. Eccl. tom. 3.

A N N O T A T I O.

Fuit hic Episcopus Ratisponensis, qui ad imitationem Christi Domini nostri, aliena supra se peccata suscepit, libens volensque quousque cum liberaret à morte, qui scelus admiserat; licet postea suæ extiterit innocentiae defensor. Dum etenim Theodosis Principis filia, nomine Ora, Sigibaldo cuidam commixta, in vitæ discrimine, vna cum iubene adduceretur; ipse vt eos à nece eriperet, sibi passus est crimen ascribi; cuius causa crudelissimè à foemina illius fratre cæsus est.

Plures

Plures etiam alios SS. abscissis loquutos esse linguis, legimus in Martyrol. enim Rom. 18. Nou. mentio habetur de Romano Martyre. apud Vict. Vtic. de perfec. Vuandal. lib. 3. de plurib. Catholicis, nolentibus ad Arianorum partes transire; quorum vnus (Reparatus nomine) adhuc suo tempore subdiaconus manebat Constantinopolis in palatio Zenonis Imperatoris: Gregorius item Dial. lib. 3. cap. 23. asserit se vidisse in eadè Ciuitate aliquos Episcopos abscissis linguis loquentes; quorum quidem vnus, in crimen lapsus, donum perdiderat -

Baron. in Annal. to. 6. Anno Christi 484. eorundem, & aliorum asserit exempla, atque testimonia.

X I.

ELECTVS Ord. Min. Adolescens, cum ad extrema deuenisset, in ipso mortis articulo cœpit cantare submissa voce: Ascendo ad Patrem meum; secundò altius; terriò, voce tam alta, vt fratres omnes, ea commoti, ad ipsum conuenerint; & ita spiritum Deo reddidit in Conuentu Bremæ, Prouinciæ Saxoniae.

Petrus Rodolphus in hist. Seraph. lib. 1. De eo in Chron. Min. par. 2. lib. 5. cap. 1.

X I I.

ELIAS, & FLAVIANVS Archiepiscopi in exilium *Iulij 4* relegati, die quadam significauerunt sibi ambo mutuò dicentes; Anastasius (Imperator scilicet qui eos relegauerat) mortuus est; eamus igitur, & nos, vt iudicemur cum illo: Et post duos dies (à datis scilicet literis) ambo migrauerunt, anno Domini 518.

Prat. spirit. cap. 35. Lippom. tom. 3. Sur. tom. 6. in vita S. Saba cap. 84. Vit. Patrum lib. x. de eo Baron. in Annal. tom. 6. Niceph. hist. lib. 16. c. 32. 34. 38. hist. Miscel. lib. 15. Cedren. in Anastasio.

A N N O T A T I O.

ELIAS fuit Episcopus Hierosolymitanus; FLAVIANVS Episcopus Antiochenus; ambo in exilio positi, ELIAS autè per visum fuerat edoctus de Anastasij interitu, dum esset cum Abbate Saba, qui ad eum visendum venerat; cui quidem Saba, acerbè eiulans, dixit:

ò B. Pater, heu, hac hora mortuus est Imperator Anastasius; & oportet me quoque omninò decimo die post eum excedere, vt causam nostram agamus ante horrendum tribunal. Dedit postea literas Flauiano (biduo scilicet antequam decem illi complerentur dies) eundem de imminenti professione admonens.

De eodem Imperatore Anastasio habetur in Prato spirituali cap. 18. quod in somnis apparuit ei Vir quidam codicem scriptum tenens, ac legens; euoluensq. codicis eiusdem quinque folia, & nomen Imperatoris ibi legens; ait illi: ecce propter perfidiam tuam deleo quatuordecim; & digito suo illos deleuit. Ac post duos dies, facto fulgure magno, atque tonitruo, pauore turbatus infelix, in summa obiit angustia.

Simile quodammodo habetur infra in EYSTACHIO.

XIIII.

Dec. I.

ELIGIVS Episcopus Nouiomensis, de obitu suo per visum edoctus, conuocari iussit omnes ministros; quibus, finem suum denunciatis, mandauit vt mutuam seruarent pacem & concordiam. Febri demum correptus, morbum dissimulauit; & scipioni innixus obambulans, à Dei opere non cessabat; ac pernox in vigilijs, & orationibus, lassescentiâ membra spiritui seruire cogebat.

Appropinquante migrationis die, adhortatus est discipulos suos, vt Iesum semper suspirarent; præcepta eius suis animis affigerent; Nomen eius (sicut ipse fecerat) amarent; incertum vitæ lubricæ occasum ob oculos perpetim haberent; Deique tremenda iudicia nunquam non formidarent. Videns autem eosdem discipulos lugentes, lugens & ipse dixit eis: facessat mœror, nec mihi quæso fletu vestro molestiam afferatis: De recessu meo (si sapitis) gaudere vos potius conuenit, quam lugere; etsi enim corpore absens ero, spiritu tamen melius vobis adero; atque etiam si ego nullibi essem, Deus tamen semper vbique est. Illi equidem vos commendo. Et post multa, eisdem osculatis vale dixit, dicens: Valetate viscera mea. Deinde fixis humi genibus, orauit pro idoneo successore. Tum oculis, ac manibus in cœlum erectis, diu mente precatus in vocem prorumpens, ait: Nunc dimittis seruum

tuum.

tuum in pace: Memento quæſo, quod ſicut lutum feceris me, & : Non intres in iudicium cum ſeruo tuo Domine, quia non iuſtificabitur in conſpectu tuo omnis viuens: Memento mei, qui ſolus ſine peccato es, Chriſte mundi Redemptor; & educens me de corpore mortis huius, ſaluum me fac in Regnum tuum cæleſte: Tu ſemper fuiſti protector meus: In manus tuas commendo ſpiritum meum. Scio me non mereri conſpectum tuum; Tamen tu ſcis, quia ſemper ſpes mea fuit in miſericordia tua; & fides mea in tua credulitate permansiſit: & nunc quoque in confeſſione ſancti nominis tui moriens, extremum (Chriſte) anhelitum efflabo. Suscipe ergo me ſecundum magnam miſericordiam tuã, & non confundas me ab expectatione mea. Aperi mihi properanti ianuam vitæ; & Principes tenebrarum non occurrant mihi; nec conturbent me poteſtates aeris huius; ſed clemens dextera tua protegat me, & tua potentia me defendat; manusque tua deducat me in locum refrigerij, & vel in vltimam manſionem ex ijs, quæ præparaſti ſeruis tuis timentibus te. Sub quibus verbis reddidit ſpiritum, anno Domini 665.

Sur. tom. 6. ex J. Audano Episcopo Roſhomag. qui eius vita acta deſcripſit. Vinc. in ſpec. lib. 23. cap. 86. & ſeq. Anton. part. 2. tit. 13. cap. 6. §. 15. & ſeq. Petr. in Catal. lib. 1. cap. 17. Molan. in Indiculo. De eo Baron. in Annal. tom. 8.

A N N O T A T I O.

Sancti huius capilli cuſtodiebantur à fidelibus, dum adhuc ipſe viveret; auditaq. ſunt ſæpè Pſalmorem ſuauiſſimæ melodiz in cubiculo vbi à quadam Matrona repositi fuerant; ibique poſt longa temporis ſpatia, reperi ſunt admodum ſuaueolentes, & prorsus incorrupti. *Idem Sur. in vita eiufdem lib. 2. cap. 55.*

Diebus ſingulis vir ſanctus plebem ſibi commiſſam ad pietatis amorem excitans, eam aliquando ad mortis præcipuè meditationem, ac præparationem hiſ verbis admonuit: Diem mortis ſemper ob oculos ſtatuite; ad vitæ emendationem, quantum poteſtis feſtinate. Nolite negligere, quod vos pius Dominus peccantes ſuſtinet. Quando enim diutius expectat, vt vos corri-

gatis;

gatis ; tantò grauius vindicabit , si neglexeritis . Si fortè per-
 suasum habetis , finem mundi procul abesse ; certè cogitare
 debetis , suum cuique impendère finem . Ecce quam multi , dum
 viuunt iucundissimè , multaue in longum tempus moliuntur , re-
 pentè tolluntur è medio , & ex improvisò rapiuntur è corpore .
 Itaque beatus ille est , qui horam illam semper habuit ob oculos ,
 studuitque in ea paratus inueniri , vt possit tanti criminis expers
 esse . Scire enim debetis fratres , cum ingenti metu , magnisque
 doloribus animam separari à corpore . Veniunt enim Angeli , vt
 sustant eam ad tribunal tremendi iudicis . Tum verò illa comme-
 morans opera sua mala , quæ die , noctuque gessit , miserè contre-
 miscit , cupit ea fugere , petitque vel vnius horæ dilationem
 sibi dari . Adsunt eius opera , dicuntque illi : Tua sumus , tu nos
 perpetrasti . Non te deferimus , sed tecum ibimus ad iudicis tri-
 bunal . Interim illa infelicissima cum horrendo timore separatur
 à corpore , plena peccatis , & summa ignominia . Secus est de ani-
 ma iusti , quæ cum exit è corpore non timet , nec expauescit : Sed
 potius cum gaudio egreditur , & cum exultatione pergit ad Deum ,
 sanctis Angelis eam deducuntibus . Illam ergo horam modò timea-
 tis fratres , ne tunc timere cogamini . Hæc *ELIGIVS apud Sur-
 lib. 2. cap. 16.* Quæ quidem hic libuit recensere , vt mortis præpa-
 rationè (quam scire cupimus) eundem sanctum , non modò exem-
 plo , sed verbo etiam nos docentem audiamus .

X I V.

Non. 19. ELISABETH Vidua , Andreæ Regis Hungariæ filia , cor-
 repta infirmitate vltima , læta admodum canebat , cælestem
 audiens melodiam . Ante diem autem sui obitus tertium ,
 iussit cubiculo excedere omnes , qui ad ipsam visendam con-
 uenerant ; nullosque in posterum admitti , dicens : Volo (tu-
 multus externi vacua) meminisse iudicis mei , terribilisque
 censuræ , quam perbreui habeo subire . Pridiè quam dece-
 deret , culpas integerrimè confessa , Christum in pauperibus
 hæredem testamento reliquit ; vilem dumtaxat excipiens tu-
 nicam , in qua se sepeliri mandauit .

Paucis post horis , Eucharistiæ Sacramento refecta , oleoq.
 sancto peruncta , reliquum temporis in feruore spiritus exegit ;
 colloquens cum adstantibus de rebus , quas in concionibus
 audierat ,

audierat, vel diuino instinctu didicerat: Præcipue de historia S. Lazari; & de consolatione, quam Christus eius exhibuit fororibus, eas inuisendo, lachrymâdo, &c. De quibus quidem lachrymis tam flammea fecit verba, vt & lachrymas omnibus exciuerit.

Dæmonem sibi interim apparentem abegit dicens: Fuge miser, fuge infelix.

Appropinquante tandem noctis medio; & imminente iam sui exitus hora: Hæc est (ait adstantibus) hora virginiei partus; disputemus, ac dulciter conferamus de Iesu puello candidissimo; quemadmodum hieme; noctu; alienisque ædibus sit natus; pannis inuolutus; positus in præsepio; à Pastoribus inuentus; stella proditus; ac denique à Chaldæis adoratus. Inter quæ verba, veluti obdormiens, capite paululum labente, pia famula requieuit in pace, anno Christi 1231.

Sur. tom. 6. hist. Seraph. lib. 1. Bonfinius Decad. 2. lib. 7. Anton. par. 3. lib. 19. cap. 11. Petr. in Catal. lib. 10. cap. 79. Grant. hist. Saxon. lib. 7. cap. 48. Chron. Ord. Mir. à Marco Vlyssiponen. edita, par. 1 lib. 9. cap. 10. usque ad 19.

ANNO TATIO.

Infirmis sollicitè suadere consueuerat, vt expianda conscientia vacarent; peccata confiterentur; & Vnctionis vltimum Sacramentum perciperent. Vnde mulierculam quandam, delicta confiteri diutius detrectantem, etiam virgis castiganit, donec excusio verberibus, negligentia somno, consilij audientem effecit. *Ibidem.*

Quarto postquam decesserat anno S. ELISABETH in Sanctarum Catalogo fuit ascripta à Greg. IX. P. M.

X V.

ELSGINA mulier Angla, à S. Dunstano in via Dei instituta; cum infirmitate correpta decumberet, visitatur ab eodem Sancto, ab eoque monetur de salute animæ suæ; de gloria vitæ eternæ; de gehennæ poenis, & harum infinito fine; ac suadetur, nuncium penitus huic sæculo, eiusque rebus omnibus, remittere, & Christi sectare vestigia. Paruit illico di-

ctis

Atis **ELSGINA**; & mox, quæ sui iuris erant, Christo relin-
quens, omnia per eundem Dunstanum sine mora pauperibus
distribui voluit. Cunque dies ille ad Vesperam iam decli-
naret, Vir sanctus (ne extra cellulam suam à nocte deprehen-
deretur) ad eam properauit, & Vespertinum officium psallens,
cum ante fores Ecclesiæ perueniret, nec eam intrare (quia
clausa erat) valeret, substitit, volens pro foribus horam per-
ficere, quam inceperat. Tunc subito, ex dulcedine psalmo-
dæ, oculos ad cælum subleuans, conspexit inde columbam
miri candoris præpeti volatu descendere, domumque mo-
rientis Matronæ subintrare, illicò reflexo gressu, concitus re-
dit, & ante cubiculi introitum permanens, totum habitacu-
lum nitore videt affectum; eamque audit interius, cum quo-
dam, de cœlestis Patriæ iucunditate sermonem conferentem,
& eidem innumeras gratias persoluentem. Cuius rei fine
patienter expectato, ingreditur tandem; & præter eam ne-
minem inueniens, quis fuerit is, cum quo loquebatur, inter-
rogat: Ille idem (ait ipsa) qui tibi ante fores Ecclesiæ psallen-
ti, priusquam ad me venires, apparuit; à quo certior sum,
reddita, me non à poena infernali, sed à gloria cœlesti fore
suscipiendam: vnde nullatenus quisquam dolere debet meum
discessum; tantum precor, vt manè ad me venias, & mihi cum
Sacramēto Sacræ Inunctionis, Viaticū sacratissimū Dominici
corporis tradas. Annuit Dunstanus, & diluculò iuxta con-
dictum reuersus, eam Sacramentis Ecclesiæ muniuit. Quibus
compos (quemadmodum desiderauerat, effecta, beatum fi-
nem adepta est. *Sur. tom. 3. in eis. S. Dunstan. cap. 9. & seq.*

X V I.

Sept. 27. **ELZEARIVS**, seu **ELEAZARVS** Comes, infirmitate
lethali correptus, generalem peccatorum suorum confessio-
nem, cum multis lachrymis, facere voluit. Quotidiè, apud
lectum suum, Missæ sacrificium peraudire, & crebrius sub illa
aduersa valetudine confiteri curauit.

Dei spiritu compellente, reuelauit suam, & sponsæ virgi-
nitatem, ad adstantes ita loquens: Saluatus est homo malus
per

per mulierem bonam; quam sicut virginem accepi, ita & virginem relinquo.

In infirmitate; quæ grauissimos ei; ac perpetuos dolores afferēbat; quosue patientissimè tolerabat; spiritus eius cum Deo iunctus erat; quæ Dei sunt volebat audire; Iubebar sibi Christi Passionem legi; nec lingua eius à Diuinis cessabat vniquam laudibus; crebro repetens illud Psalm. 40. Dominus opem ferat illi super lectum doloris eius; vniuersum stratum versasti in infirmitatē eius.

Sumpta Eucharistia, & sacro perunctus oleo cum diceretur postea: Per sanctam Crucem, & Passionem tuam libera eum Domine, ipse eundem versum tertio repetiuit, addens: Hæc est spes mea, in hac volo mori. Ad extremum, iam in agone positus, vultum prætulit valde terribilem; vnde colligi potuit, in magno tunc versari labore, ob aliqua sibi obiecta; exclamauit autem dicens: Magna est Dæmonum vis, sed eam penitus eneruarunt virtus, & merita Sacrosanctæ Incarnationis, & Passionis Christi. Post paululum exclamauit rursum: Planè (inquiens) vici. Post aliquantulum verò temporis spatium, cum ingenti item clamore dixit: Totum me Diuino iudicio committo. Quibus dictis, reparatus est vultus eius; & quodam rubore, ac splendore perfusus, reddidit spiritum, anno Domini 1325. *Sur. tom. 4. Seraph. hist. lib. 1.*

ANNO TATIO.

Fuit. ELZEARIUS ex Gallia Narbonensi Oriundus, Comes Ariani seu Alsatiæ; qui sex & viginti annos cum Delphina vxore continens permansit; professus illud S. Francisci institutum, quod vocant de tertia Regula.

Quod hic Diuino monitu fecit, reuelando suam, suæq. coniugis continentiam, in alio quodam improbatum legitur, eadem (vt credendum est) iussione Diuina. Quod narrat Gregor. Turonen. *de Gloria confess. cap. 32. his verbis.*

Duos fuisse apud Aruernum, (virum scilicet, & Puellam) refert antiquitas, qui coniuncti coniugio castitatem seruantes, post multos annos ex consensu pari, vir tonsuratus ad clericatum, puella verò Religiosum induit vestimentum. Factum est autem vt imple-

ris diebus, puella migraret à sæculo. Cumq; vir eius eam sepulchro reconderet, arcanum quod inter eos conuenerat, eleuatis manibus ad cœlum, pandit, dicens: Grac̃as, tibi rerum omnium artifex ago, quod sicut mihi eam commendare dignatus es, ita tibi reddidi ab omni voluptatis contagio impollutam. At illa subridens, ait: file, file, vir Dei, quia non est necesse fatearis nostrum (nemine interrogante) secretum. Post hæc, obrecta opertorio, recessit.

Quanti verò utriq; fuerint meriti, ex his quæ Idem Greg. subdit colligi potest, pergit enim: Non post multum verò tēporis, & ipse migravit à sæculo, sepultusq; est in loco suo. Erat autem in vna quadam Basilica, sed è diuersis parietibus utrumq; sepulchrum habebatur, & vnum quidem ad meridiem, alterum ad aquilonem. Mane autem facto, inuenta sunt pariter esse sepulchra; quæ vñque hodie sic perdurant. Idcirco nunc incolæ, duos amantes, vocitant, & summo venerantur honore. *Hæc Greg. ubi supra.*

X V I I.

Ianu. 5.

AEMILIANÆ (Sancti Gregorij Magni amitæ) per visionem nocturnam apparuit soror eius S. Tarsilla dicens: Veni, vt quia natalem Dominicum, sine re feci, Sanctam Teophaniam iam tecum faciam. Cui illa protinus (de sororis suæ Gordianæ salute sollicita) respondit: & si sola venio; sororem nostram Gordianam cui dimitto? sepius enim cum viderent eam tepescere, & ad amorem sæculi redire, dicere solebat AEmilianæ Tarsilla cum gemitu: video Gordianam sororem nostram de nostra sorte non esse; perpendo enim quia foras defluit, & cor ad quod proposuit non custodit. Respondit igitur, vultu tristi: Tarsilla, veni; Gordiana enim soror nostra inter laicas deputata est. Quam visionem mox molestia corporis secuta est; atque ita vt dictum fuerat, ante Dominicæ Apparitionis diem, eadem molestia ingrauescente, defuncta est. Gordiana verò solam se reperiens, oblita pudoris, oblita consecrationis, postmodum maritum duxit.

Greg. Hom. 38. Ferrarius in Catal. Gallonius de Virginitibus Romanis.

X V I I I.

Nov. 8.

EMMA pia, ac religiosa mulier, Beatæ Virginis deuotissima, cuius Ecclesiam, quæ est Nouigenti, sapius; deuotionis ergo,

ergo, frequentabat; in ea cereos accendens; deq. suis rebus pretiosa munera altari eiusdem Sacratissimæ Virginis offerens. cum audiret, Godefridum Abbatem Nouigentensem (à quo ad pietatis studia fuerat incensa) electum esse Episcopum, humi procumbens, Deum exorauit, ne sineret ab eo loco Sanctum exire virum, priusquam ipsius corpusculum mandet sepultura. Mirares! illius preces ægritudo, Aegritudinē mors, Mortem sepultura sequuta est, qualem ipsa optauerat. Godefridus enim sollicitè eam inuisit, Sacramentis muniuit, mortuamq. honorificè, vt par erat, tumulauit.

Sur. in Vita S. Godefridi Episcopi lib. 1. cap. 30. tom. 6. Io. Bonifatius Hist. Virginali lib. 3. cap. 2. ex quo Maribaux Tyrapius in Triumpho Christianarum Virtutum, sit. de Fortunatissima morte amatorum perpetua virginis. Hist. Saxon. tom. 3. lib. 4. cap. 26.

EPHREM Syrus Edessæ Ecclesiæ Diaconus post victā *Febr. 1.* beatè q. peractam, sui obitus præscijs, testamentum condidit (lectu dignissimum) quo discipulos, & quoscuq. Monachos, atque Christifideles, de futuris admonuit; salutaribus vitæ præceptis instruxit; Hæresesq. & Apostasias detestans, errantes ad viam rectam reduxit; quæue ad salutem cuiq. necessaria sunt, proposuit. In eo autem præcipuè humilitatis suæ (quam semper excoluit) egregium specimen dedit. Pluries enim contestatione maxima prohibuit; ne exhiberi solita sanctis viris sumptuosa funera; sibi impenderentur; nempe

Ne poneretur sub Altari corpus, eius; sed neque in templo.
 Ne panni eiusdem velut Reliquiæ tollerentur.
 Ne solentini pompa ad ostentationem circumferretur, quin imò iussit Discipulis, humeris illud tollere, & cursim comitantes, funusq. curantes, sepelire tanquam opprobrium; atque abiectum.

Ne quis eorum præconijs, ac laudibus eum celebrare auderet.

Ne

Ne candelas accenderet, neque incensum in eius funere
 adhiberet. Ne in monumento cuiusquam poneretur; sed in ceme-
 terio; ubi contriti iacent corde. In tunica, & Pallio, quibus quotidie utebatur; se sepeliri; non
 veste aliqua pretiosa; quam si quis forsitan preparasset; eam
 vendi iussit; & pterium pauperibus dari. Quæ quidem omnia honoris ejusmodi officia; Defunctorum
 corporibus exhiberi solita; respuit solum humilitatis gra-
 tia; quod se illis indignum prorsus indicaret; ut potè qui (sic ut
 in testamento eodem pluries profiteretur) sceleratissimum se pec-
 catorem existimaret. Ceterum; illa postrema; quæ à Sancta
 Ecclesia pro animarum salute præstati solent (præces nempe;
 & sacrificia) non solum non requirit; sed eas sibi impendi solici-
 tus in eodem postulavit. Voluit enim ut loco odoris aroma-
 tum, orationibus eum adiuvarent. In ipsis, continuè sui me-
 moriam facerent; comitarentur eum Psalmis, & Orationibus
 & demum post diem trigessimum; ejusdem memoriam itera-
 rent. Sciens (ut ibi pariter profiteretur) mortuos beneficio affici
 in oblationibus recordationum Sanctorum viventium. Ap-
 paruit autem quanti fecerit Deus huiusmodi spiritum humi-
 litatis; dum eadem ipsa humilia proloqueretur. Cum enim
 inter innumeros Edessenos; qui adstabant; adesset unus; qui
 vestem pretiosam attulerat ad eum sepeliendum; audiens
 hic; Sancti viri præceptum; egre admodum tulit; & eam pa-
 uperibus dare distulit. Melius esse iudicans; tantum illis auxi-
 erogare; quanti vestis æstimaretur: cumq. sic agere statuisset;
 inobedientiæ protinus poenas dedit; à Demone arreptus; &
 miserabiliter tortus. Quamobrem ad Sancti leetulum coram
 omnibus se prorumpens; falsus est inobedientiam. Sanctus
 autem sola precatione; & manuum impositione liberauit eum;
 iubens quod decreverat perficere.

Pluries quoque inter dictandum; convertit ad Deum ora-
 tionem suam; Divinam implorando pietatem; & misericor-
 diam, his præcipue verbis.

Domi-

Domine Iesu Christe, Ne intrēs in iudiciū cum seruo tuo; & ne des alteri iudicium meum; sed ante gloriosum tuum tribunal, fac vt dignē astare possim. Nam quem Dominus iudicat, misericordiam promeretur, & *alibi*.

Rogo atque obsecro te Saluator, Dux, & creator meus, ne me affligens, miserum reddas, & conteres me, dolore afficias, atque condemnes: si enim dignē ea quæ à me gesta sunt per-
scrutatus fueris, vndiq. ruina me circundabit, *alibi*.

Respice Domine ad humilitatem, & supplicationem meā, & rogo te vt miserearis mei; dignumq. me facias, Vnigenitē fili Dei; neque pro rebus à me in vita gestis tribuas mihi. Nā si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit? Et si secundum maiestatem tuam reddideris nobis quis in iudicio tuo misericordia dignus censebitur? Omne enim os (inquit scriptura) obturabitur, & totus mūdus subditus fiet Deo. Non autem hæc assero, tanquam gratiam spernens; Nam ea loquor, quæ scripta sunt, clementissime Christe. Quæ enim utilitas in sanguine meo, si in ignem ardentem missus fuero? Age igitur mecum secundum consuetudinem miserationum tuarum; & in eo gratia tua cognoscatur pietatis, atque clementiæ.

Testamento huiusmodi peracto, benedixit filiis suis nouis Isaac, prædicēs eis singillatim quæ sibi ventura erant: Paulinū præsertim, quem præsenferat ex studijs, vel sermonibus, noua inuestigare, & in hæresim rendere, hæc ait.

Vide Pauline ne te submittas cogitationibus tuis, & eleue-
ris: sed cum te ad purum comprehendisse putaueris Deum, crede nec intellexisse. Quierfi (viuente Magistro) clarus in Doctoribus Ecclesiasticis fuerit, & maximus ex tempore de-
clamator; post illius tamen obitum, amore primatus, & nomi-
nis, separans se ab Ecclesia, multa scripsit fidei contraria.

Dum hæc proloqueretur, & ageret vir Sanctus, totius ci-
uitatis multitudinem circumstante, ac plorante, mulier quædā
nomine Lamprotate, senora hinc inde virorum, ac mulierū
turba, procidit ante pedes eius, & dixit: Per Deum tuum,

quem à iuuentute vsque ad senium dilexisti, permitte mihi ancillæ tuæ, vt exiguum loculum sicut præcipiendo adiurasti nos, facere possim, in quo venerabiles reliquias tuas recondā.

Ille autem, probato illius feruore, dixit ei: Mulier vade, fac quemadmodum proposuisti: ex maiore autem caue monumentum mihi feceris. Nihil enim mihi vanagloria proderit.

Mandauit ei deinde, ne in læticijs federet; Neque enim (inquit) pium est, neque licitum, vt homo ad gestamen mulieris suas ceruices reclinet. Quod cum iurasset se nullatenus permissuram, subdidit Beatus: ò filia priusquam deficiam, ac moriar benedicam tibi secundum propositum, atque desiderium tuum. Benedicens ergo illi, ait: Non deficiat ex semine tuo Sanctorum doctrina vsque in sæcula: Cum venerit Christus ad mutandum cœlum, & terram, ipse memoriam tuam in libro Vitæ inscribet in Regno cœlorum: Et Pax Dei, quæ Sanctos sertis coronat immaculatis, in vocatione præmii tibi largiatur secundum cor tuum.

Demum cum eos, qui aderant admonuisset, & ad virtutū operationem excitasset, ad æterna migravit tabernacula. Anno Domini 378.

Decessit Ephrem ex hac vita post mensis vnus circiter spatium à Sancti Basilij migratione. Expetierat enim hoc vir Sanctus ab eo in fine orationis Panegyricę, quam habuit post eius obitum, illis verbis. Deprecare pro me admodum miserabili, & reuoca me tuis intercessionibus.

Lippom. tom. 2. 3. & 5. ex quo Sur. tom. 1. Vita eiusdem in operibus per Vossium collect. tom. 1. & in vit. Patrum lib. 1. De eo Baron. fufus in Annal. tom. 4.

ANNO TATIO.

Insaniam aliquando simulauit Ephrem, ne fieret Episcopus. Cum enim quidam, ad Episcopatum gerendum suffragati, eum, comprehendere conarentur, vt ad locum in quo crearetur Episcopus deducerent; simul ac intellexit vir Sanctus, quod futurum erat.

erat, in forum cursitauit; atque incompositè incedendo; vestemq. lacerando, cibumq. palam capiendo, se furere monstrauit. Vbi verò hi, qui eum comprehenderant, è mentis potestate illum exiuisse arbitrarentur; & appetitio, qua ad eum constituendum Episcopum serebantur, relictà esset; ille (idoneum tempus nactus) clam aufugit; & tantisper latitauit, dum alius eius loco creatus esset Episcopus. *Baron. cod. tom. 4. ex Sozomen. lib. 3. cap. 15.*

Quantus verò fuerit Ephrem, ex eius colligitur apertissimè scriptis. Quæ quidem publicè olim in quibusdam Ecclesijs recitabantur. *Idem Baron. ibid.*

In ijs habentur præcipuè morientium diuersa genera, quæ ipse recenset Ser. 2. in Sanctos Patres suo tempore defunctos. tom. 3. in hæc verba.

Multi ex eis sunt, qui precibus intenti, placidè, atque mansuetè coram Domino requieuerunt.

Alij similiter in petris, ac saxis firmati, suas proprio Domino animas tradiderunt.

Alius simpliciter in monte deambulans mortuus est; factusq. est ei locus simul in tutulum, & sepulturam.

Alius rursus, signas se Crucis signo, atque seipsum in sepulchro componens (quod mortem aduenisse intelligeret) se ipse quodammodo sepeliuit, gratia confirmatus Domini.

Alius porro herbas depascens Domini, obdormiscensq. in sua ipsius mensa expirauit.

Alius autem rursus in Diuinis constitutus laudibus, à sui status voce abreptus est.

Alius dum in monte Psalmis, & Diuinis precibus recitandis vacat, venit ab inferis mors, quæ ipsius præcès obsignat, terminatq.

Sermone autem sequenti in eos, qui in Christo obdormierunt, Idem Sanctus Ephrem morientium status, angustias, terrores, mortisq. plurima signa, fusius enarrat.

X X.

EPIPHANIUS Episcopus Tioinensis vltima correptus *Ianu. 11.* infirmitate illud semper ore versabat: Mihi viuere Christus est, & mori lucrum, & versiculos illos, lato animo, ac sereno vultu sæpius reperebat, nempe: Misericordias Domini in æternum cantabo; & In manus tuas commendo spiritum meum; Adijciebat quoque: Confirmatum est cor meum.

in Domino, & exaltatum est cornu meū in Deo salutari meo-
ficq. huiusmodi Canticis, & Hymnis in morte resonans, ad
sedem suam cælestis anima remeavit anno Domini 495.

*B. Ennodius Ticinen. in eius vita ex quo Sur. tom. 1.
De eo Sigeb. de Vir. Illustr. cap. 12. Baron. in Annal. tom. 6.*

X X I.

EPPO Monachus appropinquante hora vocationis suæ,
morbo correptus, in domum infirmorum (de more) delatus
est; vbi & alij fratres erant, diuersis morbis laborantes. Ad
extrema autem perductus conspexit Dæmonum turbam cū
titionibus igne sumigantibus, irruentem per domum illam,
furioso vbiq. impetu discurrere. Qui cum ita bacchantes
huc, illucq. verterentur; ecce B. Apostoli de cælestibus ad-
uenientes, perterritos fratres, ne timerent blandè hortati sūt;
& mox sui aduentus præsentia, latrunculos illos effugarunt;
& sic domo Dei ab immundis spiritibus emundata, cælestis
visionis gloria augmentatur, & Beatīs Apostolis Sancti An-
geli coniunguntur.

Habebatur autem in domo media locus, vnus corporis
capax, ad hoc aptatus, vt fratres ibidem in cinere, & cilicio
compositi, extremum Deo inde spiritum redderent. Hunc
locum Eppo ita abhorrebat, vt nullatenus ei se appropinqua-
re pateretur. Dum ergo, quæ dicta sunt contemplaretur, vi-
dit Angelum Domini manum in sublimè porrigentem, signo
Sanctæ Crucis eundem locum signasse: quo facto, visio ab
eius oculis subla a est; & ipse iam à corde, omni sublato timo-
re, post paululum se in loco eodem reponi fecit; sicq. animam
suam Sanctis, qui apparuerant alacriter tradidit.

Petr. Venerab. lib. 1. de Mirac. cap. 19.

X X I I.

ERCHANTRVDIS Monialis in extremis posita, exclau-
mauit dicens: Citò currentes, vnā ē consortio vestro mor-
tuam segregate, atque deijcite; Non enim est dignum, vt
quæ Crucifixæ mundo, Christo non sibi viuunt, inortuam, & à
vita segregatam, inter se habeant. Conquirentibus itaque

fororibus, & quidnam dicere vellet sciscitantibus, vna earum confusa, ac terrore perculsa, solo prosternitur; noxam suam confitetur; & in omnibus se de reliquo emendaturam pollicetur: Erat enim sæculo vacans, & sæcularem vitam desiderans, nec mortificationi omnino præbebat studium, sed tota vivebat sæculo. Post hæc ERCHANTRVDIS, cum iā nox incuberet, in cellula, qua iacebat, lumē ignis rogat extinguere; Cumq. cæteræ sciscitarētur quid vellet dicere? Non videtis (inquit) quantus splendor aduenit? & choros cantantium non auditis? Quærent illæ; quid cantari audiret? illa ait: Confitemini Domino, quoniam bonus, quoniam in æternum misericordia eius: Confitemini Deo Deorum, & cætera quæ sequuntur. Hæc (inquit) omnium ora concinunt. Admirantibus verò omnibus, ipsa singulis Valedicens, emisit spiritum.

Beda tom. 3. in vita S. Burgundoræ ore qua vide infra in Anon. LIX.

X X I I I.

EREBOLBVS Monachus solitarius, cum ad vitæ mortalis finem tenderet, viribus corporis cepit admodum destitui, & nimio angore premi, ac vrgeri; Rogauit ergo Arnulphum ministrum suum (qui fuit postea Episcopus Suesionensis) vt parum lactis afferret, quo imbecille corpus refocillaret: Arnulphus ocyus id exequi volens, tulit panem vnum ex ijs, qui erant pauperibus destinati; & eo vendito emit lac, & obtulit seruo Dei. Sumpsit ille; sed parum inde profecit: dispensatio enim cœlestis ad requiem capeffendam prolixioribus flagellis eum adaptabat. Ad mortem igitur properantem rogauit Arnulphus, vt post obitum suum, quo in loco & statu animæ eius esset, ipsi reuelaret. Ille verò, quod fidei calore eum petere nouerat, se facturum promisit. Cum igitur de sæculo feliciter emigrasset, Arnulpho (iuxta promissum) iucundam de se exhibuit visionem; & cum interrogaretur ab eo, quomodo se haberet? Quid ageret? An pœnam aliquam culpæ alicuius pertulerit? Respondit: lactis illius causâ, quod tu mihi ministrasti, & ego comedi, nonnihil pœnarum perpeffus sum;

quod illud, pauperum substantia comparasses; sed tūc horum cetera peccata omnia mihi remissa sunt.

Sur. to. 4. in vita S. Arnulphi Suefion. Episcopi. c. 7. Aug. 15.

X X I V.

Iun. 21.

ERENDRVDIS Abbatissa Monasterij Nunbergen. neptis S. Ruperti, eiusdem ciuitatis Episcopi, cum sibi vitæ huius finem appropinquare intelligeret, corde, & ore sæpius ruminabat verba illa Psalm. 71. dicens: Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam, & In manus tuas Domine commendo spiritum meum: sicq. sacris munita, ad sponsum abiit.

Canif. Antiq. lect. tom. 6. De ea Trib. de Vir. Illust. Ordin. S. Bened. lib. 3. c. 206. Baron. in Annal. tom. 7.

X X V.

Ian. 6.

ERMINOLDVS Abbas necem sibi moliri sciens, obuiam ire percussoribus voluit, dicens: Absit, vt perdam paratam mihi à Domino coronam. Cæsus autem, & in lecto decumbens, prædixit fratribus, se die sequenti, cum in summo Missæ sacrificio Gloria in excelsis canerent, è corpore discessurum: ne autem signum obitus eius tunc audiētes, ea causa aliquid erroris, aut negligentiae in officio admitterent diuino, iussit, vt paucis tantum egredientibus, cæteri cum omni deuotione sacra Missarum solemnia celebrare pergerent. Et ita, sequenti die, & hora feliciter migravit in coelū, anno Domini 1171.

Sur. to. 1. Canif. antiq. lect. to. 2. De eo Baron. in Annal. to. 12.

A N N O T A T I O.

Fuit hic nobilis Sueuus, qui ex Monacho Hirsaugiensi factus est Abbas Lorfacensis; deinde primus Abbas Monasterij Brunfeningensis propè Ratisponam.

*Anon.
obit.*

Post Sancti ERMINOLDI obitum, Monachus quidam simplex, & rectus, morti iā proximus perquirebat ex ministro, qui decumbenti aderat, num aliquis illic esset? Illo respondente nullum adesse: Ecce (inquit Ægrotus) video cælos apertos, & B. Patrem nostrum ERMINOLDVM coram Deo in maxima gloria assistentem,

tem : cuius rei certum hoc erit testimonium, quod iam ecce recedo ab hac vita. & his dictis, confestim desijt esse in humanis.

Idem Sur. & Canif.

X X V I.

ESICA puer, trium circiter non amplius annorum (qui propter infantilem ætatem in virginum Deo dicatarum, nutriebatur Monasterio) pestilentia, quæ tunc ibi grassabatur, tactus, ubi ad extremam peruenit, clamauit tertio vnã de eisdem virginibus absentem, proprio nomine, quasi præsentem alloquens, Eadgit, Eadgit, Eadgit; quibus verbis temporalem terminans vitam, intrauit æternam.

EADGIT verò, quam moriens vocabat, mox in loco, quo erat, infirmitate attacta, ipso quo vocata est die, vocantem secuta est ad Regnum cœlestem.

Beda Hist. Angl. lib. 4. cap. 8.

X X V I I.

EHTBINVS Abbas Nectensis in Hibernia, morti se proximum agnoscens, conuocatos fratres commendauit Domino; locum sepulturæ delegit, ad dexteram scilicet Altaris; in quo hostias sacras pro remissione peccatorum suorum offerri iussit: & pace omnibus data, ante idipsum altare spiritum Deo reddidit; cum esset ætatis annorum 83. Ost. 19.

Sur. tom. 5. Petr. in Catal. lib. 2. c. 84. Molan. in addit. ad Vsuar. Trithem. de Vir. Illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 54. qui etiam claruisse ait anno Domini 610.

X X V I I I.

EVANGELISTA puer nouennis, Sanctæ Franciscæ Romanæ filius, lethali febre correptus, confessorium statim acgerfiri voluit; cui peccata sua (si quæ commiserat innocentiae amator) confiteretur. Morbo autem ingrauescente, cum iam exitus immineret, ad matrem conuersus plorantem, ait: En, separamur ab inuicem mater mea, sic equidem Domino placuit. Hoc mihi iam diu fuit in votis, qui (vt benè nosti) patriam suspiravi semper; hancq. non terram, sed cœlum esse duxi, ubi cum Angelis esse, & cum eisdem Deo meo adesse concupiui.

Vale igitur Mater, & Benedic mihi: Ecce aduocati mei Honuphrius, & Antonius adsunt, me proficisci iubentes. Quibus dictis, adfuit & Angelorum multitudo (sicut & eidem subdidit Matri) & clausis oculis, manibusq. per se compositis, dormienti similis migravit è vita; comitesq. secutus est cœlestes, anno Domini 1411.

Eodem temporis momento, paruula quædam, lecto infirma decumbens, iuxta Euangelistæ ædes, quæ pluribus diebus ex vi morbi loqui non potuerat, clamauit magna voce, dicens: Aspicite; videte: Euangelista de Pontianis inter duos Angelos cœlum petit.

ANNOTATIO.

Sepultum est corpus eius in Ecclesia Sanctæ Cecilie Transyberim, eo loco ubi modò est sacrariû eiusdem Ecclesiæ; ibi etenim Sacellum erat familiæ de Pontianis; ibiq. videbatur lapis Marimoneus cum eiusdem pueri Euangelistæ sculpta imagine, promissa delineata veste ad talos vsque, cû hac inscriptione: HIC IACET EVANGELISTA DE PONTIANIS

XXIX.

Dec. 8.

EVCHARIVS Episcopus Treuirensis, Sancti Petri Apostoli Discipulus, cum per Angelum didicisset imminere sibi decessum, conuocatis ad se discipulis dixit eis: Quod de me terreum est, terræ commendate; spiritum verò vestris iuuate Orationibus. Commendauit deinde Christi Ecclesiam Valerio Diacono, qui sibi in Episcopatu successit; dumque singulos admonere pergeret, subito lux clara velut fulgur, per vnus horæ spatium, totam (in qua erat) celulam circumfulsit. Ipse verò fratribus valedicens, oculis reuerenter demittens, cum ipsa luce migravit ad Christum, anno Domini 75.

Harigerus Abb. Bobiensis in gestis Pontif. Tungen. tom. 1. Molan. in addit. ad Vsuar. De eodem Sur. tom. 4. in vita S. Valerij 25. Iulij ex Metaphr.

A N N O T A T I O.

Ordinatus hic Episcopus à S. Petro Apostolo missus fuit ad Metropolim Treuironum Ciuitatem, vñà cum Valerio Diacono, & Materno Subdiacono, de quibus infra suis locis.

X X X.

EVDOCIMVS (militum Cappadociæ Præfectus) morti proximus, familiaribus suis diligenter mandauit; eosque iureiurando adstrinxit, vt eum sic indutum sepelirent; & nequaquam in ipso, quæ solent in mortuis, obseruarent. Deinde cum omnes extra fores egredi iussisset, ipse orationi se dedit; auditusque est à quodam, propè fores auscultante, orare, vt eius ad Deum excessus esset obscurus, & nulli cognitus (quomodo etiã tota ferè eius vita nulli euaserat manifesta) sicq. in oratione persistens, & Deo gratias agens, cum postremò dixisset: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, in Domino fideliter obdormiuit, anno ætatis 33.

Sur. tom. 4. Molan. in addit. ad Vsuard.

X X X I.

EVGENDVVS Abbas Monasterij Iurensium in territorio Lugdunensi, cum sex mensibus morbo laborasset, vocato vno ad se de fratribus, cui olim perungendi infirmos opus iniunxerat, secretissimè sibi quoque pectus petijt (vt moris est) perungi. Cumque transacta nocte interrogaretur à discipulo de nocturna quiete, in singultus, ac lachrymas erumpens ait: parcat vobis omnipotens Deus, qui me tanta inæqualitate constrictum, non permittitis corporeis vinculis iam resolui. Flentibus autem discipulis, subdidit: Domini mei Abbates Lupicinus, & Romanus proprijs humeris feretrum ante hunc lectum exhibentes, meque deosculatum, & compositum eleuantes, immiserunt in gestatorio deferendum: Sed cum eleuatum in Oratorium introferrent, occurrentibus vobis in ostio, violenter excussus, in hunc sum à vobis lectulum reportatus; & ideo rogo, si quid senì, siquid paternæ pietati præstatis, ne me istic retinete diutius; sed ad patres tandem

tran-

transire permittatis . Monuit deinde eos Patrum instituta
seruare ; & quinto demum die (eidem lectulo se imponens)
dormienti similis, spiritum exhalauit; & in Domino requieuit.

Sur. tom. 1. Molan. in addit. ad Vsuard.

A N N O T A T I O .

Fuit EVGENDVS Sanctorū Romani, & Lupicini discipulus;
cuius vita virtutibus, & miraculis plena refultat. Eius epistola,
ab Ægrotante quodam apprehensa, & oculis admota, ægritudinem
propulsauit: Quin, & Dæmonem ab Energumena eiecit. Precibus
enim aliquando exoratus, & coactus rogantium, qui energumene
cuiusdā liberationem efflagitabant, facta oratione; in hunc modum
scribens, atque consignans, spurcissimo transmisit Epistolam.

EVGENDVS seruus Christi, in nomine Domini nostri Iesu
Christi, Patris, & Spiritus Sancti præcipio per scripturam istam,
Spiritus gulæ, & iræ, & fornicationis, & amoris, & Lunatice, &
Dianatice, & Meridiane, & Diurne, & Nocturne, & omnis spiritus
immunde, exi ab homine qui istam scripturam habet. Per ipsum
te adiuro verum filium Dei viui, exi velociter, & caue ne amplius
introeas in eam, Amen.

Deinde orans, & complicans scripturam, tradidit eam suppli-
cibus deportandam. Sed nec dum isti, itineris medijs spatia con-
fecerant, cum ecce Dæmon frendens, & ciulans, prius egressus est
ex obfessa, quam domus limina reuertentes attingerent. Simile
habetur infra in GREGORIO THAUMATURGO.

X X X I I.

Non. 17. EVGENIVS S. Ambrosij Discipulus, & S. Zenobij Epi-
scopi Florentini Diaconus, cum graui morbo in lectulo deti-
neretur, & cuiusdam propinqui sui mortem, absque poeniten-
tia, & cæteris Sacramentis audisset, grauiter commotus, cœ-
pit illicò contristari, & valde mœstus esse: Cuius religiosa af-
fectioni S. Zenobius compatiens, aquam benedixit, deditque
Eugenio, dicens: Fili confestim surge, & accelera ad domum
defuncti; atque hanc aquam super illum asperge, vt in nomi-
ne Iesu reuiuiscat, & Deo gratias agat. Quo audito, ac si in
nullo pateretur, statim exurgens, atque iniuncta exequens,
super defuncti cadauer aquam effudit; qui confestim à mor-
tuis

tuis resurrexit, & cum Eugenio ad Episcopi domum adueniens, gratias Deo, & S. Zenobio egit. Sed Eugenius cum primum, domum applicuit, morbo statim regrauatus, super lectulum se composuit, & adstantibus Zenobio, & Ambrosio, diem sui transitus edixit. Qui cum clericis plurimis psallere coeperunt; & dum venirent ad versum illum: Ad te Domine leuaui animam meam; Deus meus in te confido non erubescam, sancta anima à corpore soluta est.

Sur. tom. 3. in vit. S. Zenobij Maij 25. M.S. Bibl. Vall. In vita eiusdem S. Zenobij.

X X X I I I.

EVGENIVS Episcopus Carthagenensis, & Martyr, cum *Iul. 13.* Victor de Martyrialibus tormentis exisset; & apud Albigensem ciuitatem exularet, suæ vocationis tempus, quo accerfaretur ad gloriam, & S. Amaranthi Martyris societatem (Domino reuelante) cognouit; vnde ad eius sepulchrum; quod erat in illa ciuitate, properauit; & solo prostratus, diutissimam orationem fudit ad Dominum; deinde expansis super pavementum brachijs, animam Deo reddidit.

Greg. Turon. Mirac. lib. 1. cap. 58. & lib. 2. de Gest. Franc. cap. 3. Baron. in Annal. tom. 6. Lippom. tom. 1. Victor V ticensis de persecut. Vuandal. lib. 2. & 3. Vbi fusijs, quæ Vir sanctus passus est in exilio, enarrantur, non sine lachrymis legenda. Molan. in addit. ad Vsuard.

X X X I V.

EUPHRASIA Vidua in Monasterio degens cum filia eius *Mar. 13.* Virgine (Euphrasia pariter dicta) vocata est aliquando ab Abbatisa eiusdem Monasterij, dictumque est ei: Domina mea Euphrasia, habeo quod indicem tibi; sed quæso ne perturbetis: Cui illa respondit: Loquere Domina mea: Tum Abbatisa, vidi (inquit) in somnis Antigonum maritum tuum in magna gloria, rogantem Christum, vt ab hac mortali vita transferaris ad illam sempiternam; liceatque tibi deinceps esse cum illo, & ea frui gloria, qua ipse fruitur. Hæc vbi dicit Euphrasia, multum exhilarata est; cupiens è rebus humanis

manis excedere, & esse cum Christo. Moxigitur accersiuit filiam suam, & dixit ei: Ego iam vocor à Christo, sicut mihi indicauit Domina Abbatissa, & propè adest finis vitæ meæ: Itaque tibi (filia mea) omnes facultates trado, quas tu ea pietate dispenses, vt possis esse consors hæreditatis sempiternæ. Hæc vt audiuit filia, ingemuit, & fleuit dicens: Hei mihi, quia peregrina sum, & orphana; dicit ei Mater eius: cum habeas Christum, nec peregrina es, nec orphana; Deum time; Dominas sorores venerare, seruiens eis cum omni humilitate: Caue ne cogites in animo tuo, regio prognata sum sanguine; nec me istis seruire par est: Sis interim pauper in terris, vt quandoque diues efficiaris in cælis; & absque intermissione roga Deum pro me. Hæc cum filiæ suæ præcepisset, tertio post die feliciter migravit ad Dominum 13. Martij.

X X X V.

EVPHRASIA verò filia cum post matris obitum (distributis in pauperes facultatibus) in eodem Monasterio multis annis Deo sanctissimè deseruisset; quadam die dictum sibi est, eandem Abbatissam de suo tunc imminente obitu per visum fuisse iam edoctam; ipsumque cum cæteris Monialibus lugere. Quo audito Euphrasia, angore correpta, cecidit in terram; rogauitque Dominum dicens.

Cur me despicias pie Iesu? Ecce nunc tempus adest, quo configere me oportebat cum improbo Dæmone; & anima mea à me reperitur? Miserere mei Domine Iesu Christe, & patere me adhuc annum vnum permanere in hac vita, vt plagam peccata mea: Sum enim Domine expers poenitentia, & omni pietate destituta. Nemo in inferno confitebitur tibi: Non est in sepulchro poenitentia; non possum post mortem quidquam lachrymis proficere; sed viuens confitebitur tibi, & laudabit nomen sanctum tuum. Hæc illam dicentem audiuit quædam è sororibus, & retulit Abbatissæ: Cui interroganti quid ingemisceret? Respondit: Ploro (Domina mea) quia sciuiſti supremum mihi impendere diem, nec indicaſti, vt peccata mea lugerem. Hæc dicens procidit in terram, tenensque

nensque Abbatisſa pedes ait: Miſerere mei Domina, & ora pro me, vt Dominus vel vnus anni mihi ſpatia impertiatur; ne me ſine pœnitentia decedentem tenebræ comprehendât.

Reſpondit Abbatisſa: Viuit Dominus (filia) quia Beatorum conſilio dignam te fecit Rex tuus Chriſtus; narrauitque viſionem, in qua thalamus & corona ei præparata, oſtenſa ſibi fuerant; & rogauit eam, vt ipſa potius Dominum oraret, quod eius particeps eſſe mereretur.

Paulo poſt febris valida Euphraſiam inuaſit; ſororesq. eam in Oratorium perduxerunt, vbi uſque in veſperâ cum illa permâſere. Veſpere autē facto iuſſit Abbatisſa omnes diſcedere ſolam Iuliam ſecum retinens; clauſiſq. oſtijs, uſque in lucem alterius diei apud illam pariter permâſerunt. Quo tempore Iulia (quæ fuerat ei ſemper comes indiuidua, & magiſtra, docuerat enim eam literas, & Pſalterium, ac exercuerat ad certamina) rogauit eam, ne eſſet ſui immemor; & vt oraret Dominum, ne ſineret vnquam ab ea ſeparari; ſed hinc ſecum egredi iuberet. Die igitur illuſcente, Abbatisſa iuſſit omnes ad eſſe ſorores (Euphraſia extremum iam trahente ſpiritum) accurrunt illico omnes, & valedicunt Euphraſiæ, cum lachrymis dicentes: Memento noſtri Domina ſoror. Ipſa autem Abbatisſam intuens; ora pro me (inquit) nam in magno certamine verſatur nunc anima mea. Orante igitur Abbatisſa, & ſororibus dicentibus Amen, Virgo ſanctiſſima migravit ad ſponſum.

Poſt dies triginta Abbatisſa, maiores natu ſorores ad ſe euocans ait: eligite vobis matrem, quæ meo loco praſit. *Anon.* Reſpondentibus illis, cur id ita iuberet? Dixit; vocat me *obit.* Chriſtus, precibus flexus Dominae Euphraſiæ; qua rogante, etiam Iulia eius conſors eſſe meruit; itaque & ego feſtino, vt poſſim digna haberi illarum in cœlis conſortio. Elegerunt igitur ſorores Theogeniam, quæ ipſis præeſſet; cui dixit Abbatisſa: Adiuro te per intemeratam, & conſubſtantialem Trinitatem, ne acquiras huic Monafterio pecunias, aut poſſeſſiones; neque huius mundi curis occupaſ ſororum animos,

vt peritura respuentes, bonis mercantur cœlestibus augeri. Rursusque sororibus ait; probè cognitam habetis Domina Euphrasie vitam, & conuersationem, ad eius vos imitationem componite, vt eius possitis effici consortes.

Hac cum dixisset; omnesque respondissent, Amen, cunctis valedicens ingressa est Oratorium; clausisque ostijs, præcepit; ne qua illarum ante alterius diei ortum introiret. Itaque manè intrantes inuenerunt eam obdormisse in Domino.

Sur. in vit. S. Euphrasie Marit. 13. tom. 2. Vita Patr. Hercher. lib. 1. f. 155.

IVLIAE obitum vide infra.

ANNOTATIO.

EUPHRASIE vir Antigonus, fuerat in Vrbe Regia Constantinopoli, ordinis Senatorij, Theodosio Imperatori & genere, & consuetudine coniunctissimus: Post cuius obitum Euphrasia cum filia ætatis annorum septem clam petijt Ægyptum; nuptias respuens, & interiorem penetrans Thebaidem, peruenit ad quoddam Monasterium virginum; quarum orationibus pia mulier commendauit sese, filiam, & animam Antigoni viri sui; munera plurima illis offerens; quamuis ille thimiam solum, & cereos ad Oratorij vsum acceperint, alia verò respuerint. Monasterium autem idem frequentantes, dixit vna dierum Abbatissa Euphrasie infanti, tentando eam: Domina Euphrasia, diligis Monasterium nostrum, & omnes sorores? Illa respondit etiam Domina, dixit ei rursum (iocas) Abbatissa; si nos diligis, esto nobiscum; Cui infantula: verè si mater mea non contristaretur, non egrederer amplius de loco isto: Subdidit Abbatissa: inter nos, & sponsum tuum, quem plus amas? Puella dixit; neque illum noui, neque ille me; vos autem noui, & vos amo; & ad moniales conuersa ait: dicite mihi, vos autem, quem diligitis, me, an illum? Illæ verò dixerunt: nos te diligimus, & Christum nostrum; puella vero respondit: ego verò, & vos diligo & Christum vestrum. Interim mater volens domum reuerti dicit filie: Aduesperasce iam filia, domum reuertamur; sed puella dixit ei, vt abiret; illic enim cum Abbatissa manere statuerat. Renuit Abbatissa, dicens ei: Non potest quisquam hic manere, nisi se deuouerit Christo; cui puella: Vbi est Christus? Illa Dominicam ei imaginem demonstrauit; osculata est igitur puella figuram, & conuersa ad Abbatissam dixit: Verè & ego me voueo Christo meo.

sto meo, & ulterius cum Domina mea matre non vado. Nolebat tunc Abbatisa; instabat illa; blandiebatur mater vt secum reuerteretur; sed videns hoc agi frustra; surgens, & assumens filiam suam, ad eandem adduxit Dominicam imaginem; & extendens ad coelum manus, cum clamore, & fletu magno clamauit, dicens: Domine Iesu Christe habe curam istius infantulae, quia te concupuit, & tibi se commendauit; & conuersa dixit ad filiam suam: Euphrasia filia mea, Deus qui fundauit immobiles montes, te quoque in suo timore confirmet, & cum haec dixisset, in manibus eam tradidit Abbatisae; & desens a Monasterio recessit.

Orientis Monasteria deinde (illinc discedens) obitendo visitaui EVPHRASIA senior, possessiones multas, & beneficia indigentibus conferens. Postea cum in morbum incidisset, reuersa est ad Monasterium, in quo filiam reliquerat; vbi requieuit in Domino.

EVPHRASIA filia ab ineunte etate varias pertulit diaboli tentationes; quas continuis occupationibus superabat: Abbatisa enim ob id exercebat eam assidue, vel laxorum molem sapius mutare, & alio reportare iubens; vel alia ei iniungens opera; adeo vt nunquam Daemon eam vacantem inueniret. Ipsa quoque nullam sibi dabat requiem, licet aliquando a Daemonibus saucia, & nihilominus Humilis virgo spatium adhuc poenitentiae exoptabat.

Ioannes Damascenus ex Euphrasiae actis petit auctoritatem, orat. 3. de Imaginibus, vbi de ostensione illa imaginis Christi, facta Euphrasiae puellae ab Abbatisa.

Claruerunt temporibus Theodosij Imperatoris.

Alia ab ista est Euphrasia Nicomediensis, quae mira arte eluse procaciam lasciuientis iuuenis, de qua Niceph. hist. lib. 7. cap. 13.

X X X V I.

EVPHROSINA Virgo Alexandrina sub Smaragdi nomine in Monasterio latitans, patrem eius Paphnutium ad eam sapius venientem; vt eius frueretur colloquio; & de amissa filia consolationem acciperet; rogauit, vt tres dies in eodem maneret Monasterio, dicens non inutilem eam sibi moram futuram. Cum autem aduenisset dies tertius (quem ex diuina reuelatione nouerat sibi esse postremum) Euphrosina prope se patrem aduocauit; suamque se esse filiam illi aperuit, vultum ostendens quam fieri potuit euidentissime, quem antea absconditum semper, & cucullo coopertum habere studerat

Ian. 1.

Sept. 25.

duerat; gratias autem Deo egit; quod licet eum per totam viderit vitam, nullum tamen ab eo affert sibi impedimentum, permiserit; & quod tunc ibi adesset, vt proprijs manibus sepulturae suas mandaret reliquias. Rogauit eum postea, vt possessiones suas Monasterio traderet; suumque corpus per semetipsum lauaret; nec id ab alio fieri permetteret. Deinum dum ei diceret; ora pro me, tradidit spiritum, post triginta & octo annos in cella solitaria peractos.

Sur. tom. 1. Prat. spir. par. 1. Lippom. tom 6. Menol. Grec. & Roman. Martyrol. 1. Ian. Vsuardi 11. Febr.

EVPRAXIVS vide infra in annot. B. Nili

X X X V I I

Jan. 29.

EVSEBIA Hospita e vita excessura, accersuit ad se sorores omnes; gratias eis de impensis sibi beneficijs egit; earumque orationibus plurimum se commendauit: Videns autem eas, flentes (& praecipue duas ancillas, quae & fugae, & vitae eius sociæ fuerant) collachrymans & ipsa, eas est adhortata, vt relictis fletibus se ipsas componerent, ne in fine ipsæ dignæ essent, quæ deslerentur. Cum verò post adhortationem lugere magis pergerent, & lecto hærent; ne minimum quid ab eo discedere sustinentes; ipsa manus, & oculos ad cœlum eleuans, ait: Deus, qui in hodiernum vsque diem, omnia mihi fuisti, benignissimus Pater, & Mater, Nutrix, & Patria, Solum, & iucundum mei hospitæ solatium; ipse quoque Domine dignare me manè suscipere in supernam patriam, & ciuitatem Hierusalem: Memento autem harum quoque omnium, quæ mihi secundum spiritum (vt sorores) coniunctæ sunt; & conserua eas omnibus maligni Dæmones insidijs superiores; harum quoque duarum mihi praecipue conseruarum, memento tu, qui bonus es; & quomodo in hac (quæ est ad tempus) vita, sociæ fuere, & à me perpetuo mansere inseparabiles, ita, vt nos quoque illic inseparabiles simus, & beata tua vita fruamur, concede. Hæc cum precata esset, rogauit sorores vt eam parum dimitterent; cumque illæ essent egressæ, è lecto ipsa descendit, & Oratorium petijt; vbi inclusa, cum genu-

genuflexiffet in terram, intensius orauit, duabus ancillis eam extrinsecus contemplantibus. Cum ergo diutiffimè produceret orationem, viderunt illæ Domum repente luce circumfusam, ipsamque lætitia perfusam; cumque suauem sensiffent quoque odorem, ostium aperientes, irruerunt simul, & inuenerunt HOSPITAM, ab Hospite susceptam cœlesti, feliciter obdormisse.

Sur. tom. 1. Lippom. tom. 5. Molan. in addit. ad Vsuar.

ANNOTATIO.

Fuerat hæc virgo nobilis Romana, quæ nuptias respuens, fugam arripuerat, rebus suis elargita pauperibus; & cum duabus ancillis (quæ se ei adiungi voluerunt) Alexandriam venerat; Inde in Mylassam ciuitatem, vbi opera cuiusdam Episcopi ad se diuinitus missi, Monasterium ingressa cum iisdem ancillis, vitam admirabilem duxit: studens autem soli Deo esse notâ, noluit EVSEBIAE nomîne, sed HOSPITAE appellari, vt quæ à rebus mundanis esset planè Hospes, & aliena.

Non multum intercessit temporis, & eius ancillæ ex hac vita migrarunt; Episcopus quoque præfatus, qui eiusdem Hospitæ fuerat spiritus moderator, migravit & ipse, paucis post diebus, vt simul in cœlesti patria beatitudine fruerentur æterna.

XXXVII.

EVSTACHIO Abbati Luxouienti, ex hac vita exitum præstolanti, & postulanti, in optionem ei per visum datur, vel litne quadraginta dierum spatio leuiori pœna cruciari; vel triginta feruentiori incendio purgatus; vitam beatam, functus, cœlos penetrare? Lata epim erat iudicis sententia, vt quod minus annorum circuli (diuersis afflictionibus peracti) purgauerant; hoc paucorum corporis infirmitas dierum sanaret. respondit igitur: Melius esse, quamuis duris, breui tempore subiacere flagellis, quàm pœnis leuioribus prolixius consumi; & sic trigesima die (sumpto Viatico) purgatus euolauit in cœlum anno Domini 615.

Sur. tom. 2. Beda tom. 3. Trist. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 70. Baron. in Annal. tom. 8.

A N N O T A T I O .

Eustasius dicitur hic in Martyrologio . Fuit autem discipulus S. Columbanus, sexcentorumq. Monachorum Pater . Qui Agrestinum Monachum schismaticum, eiusdem S. Columbanus Regulam, euertere conantem, ad iudicium diuinum citauit intra annum; intra quod tempus (triginta nempe diebus antequam anni meta compleretur) a seruo suo, quem ipse redemerat, noster Agrestinus securi percussus interijt .

X X X I V .

Apr. 6.

EVTICHIVS Patriarcha Constantinopolitanus cupiens ex hoc mundo discedere, iterabat sapius verba illa: Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus: Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? In die igitur Paschatis, cum sacrificium expleisset, & Christi corpus populo distribuisset; sacrasque postea persoluisse preces, sacrum altare osculatus, gregem suum Domino commendauit, & salutatum dimisit. Reuersus in Episcopium, in lectulo procubuit, vehementi febre correptus; ac ita mansit diebus septem, assidue precibus incumbens, seque signo Crucis muniens. Cumque ab Imperatore Tiberio medici praestantissimi fuissent missi, qui eum curarent, nullum medicamentum ab eis sibi passus est adhiberi, dicens: Medicum habeo, qui mihi pro arbitratu suo medebitur. Tandem, adueniente sui exitus expetita hora, pellem suae manus tenuit; & coram omnibus dixit: confiteor quia omnes in hac carne resurgemus. Postquam catholicæ fidei confessionem, collegit pedes suos; & in Dei manus tradidit spiritum, anno Domini 586.

Sur. tom. 2. De eo Baron. in AnnaI. tom. 7. Eustasius.

A N N O T A T I O .

* Quid sit salutare populum vide infra in lo. Episcopo Neapol. Commentarium: à se scriptum ediderat EVTICHIVS, quo firmiter aduersus Gentiles, & Hæreticos carnis resurrectionem asserue-

astruebat; sed ab Origenis erroribus petitam opinionem iisdem suis scriptis inseruerat; nimirum fore eam absque carne palpabili. Quod cum acceperisset Gregorius Ro. Diaconus, qui Constantinopoli tunc manebat, conuenit cum, atque redarguit; vtque ab æronea, & prorsus hæretica sententia recederet, verbis admonuit; atque perfecit tandem, vt damnatus liber, incendio cremaretur; ipseque Eutichius suum fuerit detestatus errorem. Quod ipsemet Gregorius in Moral. lib. 4. cap. 29. narrat his verbis (explicans illud Iob. Et rursus circumdabor pelle mea) Dum apertè pellis dicitur, omnis dubitatio veræ resurrectionis aufertur, neque sicut Eutichius Constantinopolitanæ Urbis Episcopus scripsit, &c.

Et post disputationis argumenta recensita subdit.

Tunc itaque de hac re in longa contentione perducti, grauissima à nobis capimus simultate resilire; cum (pax mem.) Tiberius Constantinus Imperator, secretò me, & illum suscipiens, quid inter nos discordiæ versaretur agnouit; & vtriusque partis allegationem pensans, eundem librum, qui de Resurrectione scripserat, suis quoque allegationibus destruens, deliberauit vt flammis concremari debuisset. A quo vt egressi sumus, me ægritudo valida, eundem verò Eutichium ægritudo & mors est sublecuta, & paulò post. Dum tamen adhuc viueret, & ego validissimis febribus ægotarem, quicunque noti mei ad eum salutationis gratia pergebant (vt eorum relatione cognoui) ante eorum oculos pellem manus suæ tenebat dicens: Confiteor quia omnes in hac carne, resurgemus.

Cæterum haud valuit Neuis iste, vel quantauis macula (quam citò absterfit) eius animæ labefactare pulchritudinem; vtpotè (etsi errauerit) haud tamen Hæreticus videri potuit; quippe qui, vbi primum à doctore & monitore Gregorio didicit veritatem, eandem coram omnibus ad se ingredientibus, certa confessione professus est; vt non immeritò eum Græci vt Sanctum colant, anniuersariaq. die, eiusdem Natale celebrent.

Comparat eum Soli, pulchra similitudine Baronius in Annal. vbi supra: sicut enim (ait) illustrans orbem Sol, rarò contingit, ad Occasum, absque nubium obice puris radijs deorsum ferri; ita sanctissimi quoque viri, virtutum fulgore coruscantes, absque aliqua labe rarò vsque ad obitum perseverant. Quod de Eutichio dici potest, qui gloria confessionis (ob exilium passum) Illustris; miraculorum operatione sublimis: Prophetiæ quoque charismate pollens; animarum lucro prædiues; victorijs aduersus Hæreticos,

longè tātēque conspicuus; propè exitum tamen (obscurò nimbo contactus) penitus obscuratur; sed quàm citissimè, flante Dei spiritui, nubibus illis procul expulsis, enitescens prioribus fulgoris radijs, ad occasum, ascensurus descendit.

Hæc Baron. De eadem concertatione Io. Diacon. in vita S. Greg. lib. 1. cap. 39. & seq.

X L.

Ian. 10. EVTHIMIVS Abbas in Palæstina, suæ mortis præsciens, conuocauit Monachos; vltimas cum eis peregit nocturnas Vigilijs S. Antonij; deiecit successorem; prædixit multa; multaque eos admonuit, præsertim, ne fratres negligerentur, qui improbis grauantur cogitationibus. Deinde hoc postremo adiecit: Si inuenerim aliquam ad Deum fiduciam, hanc primam petam ab eo gratiam, vt vobiscum & cum vestris posteris sit semper simul spiritus in sæculum. Hæc cum dixisset, omnes dimisit, præter Domitianum (quem prius accersiri fecerat, & post dies septem moriturum dixerat, sicut & contigit) cumque tres dies postea mansisset cum eo in Diaconico, ibidem obdormiuit in Domino anno 472. ætatis 99.

Sur. tom. 1. Lippem. tom. 5. de eodem Niceph. hist. lib. 14. cap. 30. 34. & 57.

A N N O T A T I O.

Fuit & alter EVTHIMIVS Abbas in Aegypto qui in Origenismum cecidit.

De DOMITIANO habetur supra.

I.

AMIANVS Eremita apud Gallesium in *Aug. 8.*

firmitate positus, dissolutionem sui corporis sibi instare cognoscens, Galleſianæ Eccleſiæ Archipreſbyterum accerſiri fecit; cui obitum ſuum octauo ab illinc die futurum eſſe prædixit; & à Deo confortatus, è lecto exiliens, manumq. eiſdem Archipreſbyteri apprehendens, locum ei è fenestra digito demonſtrauit, in quo ſepeliri deſiderabat; In hortulo ſcilicet Aſcarj cuiuſdam eius hoſpitiſ, cuiuſ domus in moenibus ciuitatis ſita erat: qui locus cum parum conueniens pro tanti viri ſepultura Archiepiſcopo videretur, reſpondit: Satiuſ eſſe in Dei Genitriciſ templo intra ciuitatem poſito, quàm in Hortulo illo, vbi nec Eccleſia, nec Eccleſiæ locus eſſet., honorificè eum condi: Sed videns illum in propoſito perſiſtere, eundem locum ab Hoſpite impetrauit. Octauo deinde die, Archipreſbytero, & Sacerdotibus omnibus dictæ Ciuitatiſ ad eum accedentibus, iniunxit humiliter, vt eiſ corpus poſt obitum cuſtodirent; Nā Dei magnalia viſuri eſſent. Nec multò poſt Aſcaruſ prædictuſ, qui tunc, & iam diu renum laborauerat doloribus, ad lectulum Sancti viri aſportari ſe fecit; & illiuſ manuſ deuotè exoſculatuſ, à morbo quo detinebatur, continuò liberatuſ ſe cognouit; ſummaſq. Deo Opt. Max. & Beato Famiano gratiaſ egit: qui hoc peracto ſigno, in cælum ſuſpiciens; clero aſtante, & orante, in manuſ Domini tradidit ſpirituſ, anno ſal. 1150. ætatiſ vero 60.

Vita eiſdem Sancti impreſſa Galleſij anno 1576. Ferrariuſ in Catal. ex Monum. Eccl. Galleſiana, & ex lib. qui fabrica Hortana inſcribitur.

A N N O T A T I O.

Patriam ſuam hic (Coloniã ſcilicet Agrippinam) adoleſcens reliquit, & ſuiſ facultatibus in uſuſ pauperum erogatiſ, loca Sæcta, deuotioniſ affectu perluſtrauit: factuſ deinde Ciſterciendiſ Ere-

mita, Galleſij triennium in aſſidua carnis maceratione permanſit, & in Monaſterio annos vigintiquinque vitam herbis, pane, & aqua tranſegit. Qui Sanctitate, & Miraculis clarus, quadriennio poſt eius obitum (anno ſcilicet 1154.) ab Hadriano IV. in Sanctorum numerum relatus fuit.

I I.

~~Dec. 24~~ FAVSTVS Romanus, Sanctarum Daſroſæ & Bibianæ propinquus, cum ad tribunal perductus, fidem Chriſti (quam nuper ab eiſdem acceperat) conſtantiffimè profiteretur, poſitis ibidem genibus; & in eadem confeſſione perſeuerans, Deo ſpiritum reddidit.

In actis S. Bibiane apud Gallonium de virg. Rom. & in M. S. Cod. Biblioth. Vall. Petr. etiam de eo in Catal. lib. 1. cap. 19.

I I I.

~~Jan. 14~~ FELIX Presbyter Nolanus adueniente ſuæ migrationis tempore, die Dominico, confeſſis Myſterijs, & data pace vniuerſo populo, proijciens ſe in pauimentum, orans perrexit ad Dominum.

Mombritius tom. 1. S. Paulinus ex quo Beda, & Sur. tom. 1.

A N N O T A T I O.

Præclarum hoc de eo Baronium habet elogium in notationibus Martyrologij, nempè.

Vix credi poteſt (ſuperant enim humanum captum) quot Deus per S. Felicem miracula ſit operatus. Obſtupuit hoc ipſum S. Auguſtinus epiſt. 137. qui & de eodem agit libro de cura agen. pro mort. c. 16. Item S. Damasus in carmine, quod de eo ſcripſit, vota perſoluens, &c. ſcribit quoque de eo Gregor. Turonen. de Glor. mar. cap. 104.

I V.

~~Dec. 25~~ FELIX Martyr in Aphrica, confeſſus, & ad tormenta dilatus, alio die inuentus eſt in carcere exanimis.

Martyrol. Rom. ex S. Aug. tract. in Pſal. 127.

V.

Dec. 27. FERDINANDO Magno, ſiue Fernando, Regi Caſtellæ de

de vitæ iam termino sibi imminente, apparuit S. Isidorus Hispalensis Episcopus, & diem sui obitus intimavit: cumq. cœpisset post modicum infirmari, fecit se Legionem adduci, vbi erat corpus eiusdem S. Isidori; & ingressus Ciuitatem (de more) corpora Sanctorum flexis genibus adorauit; petens & supplicans, vt cum dies obitus iam instaret, anima eius ab Angelis duceretur in æternam requiem. In ipsa nocte Dominicæ Natiuitatis, licet æger, & itinere fessus, Matutinis interesse, cum Clericis voluit, concinens & ipse, quantum sibi ex infirmitate dabatur: facto autem die, fecit sibi Missam solemniter celebrari, in qua Corpus, & Sanguinem Domini mira deuotione percepit. In crastino vocatis Episcopis, Abbatibus, & viris Religiosis, vnà cum eis fecit se ad Ecclesiam deferri; capiti imposito diademate, & regalibus indutus indumentis. Cum peruenisset autem ad Sancti Isidori sarcophagum, coram eo astans, clamauit ad Dominum clara voce: Tua est potentia; tuum Regnum Domine; tu es super omnes Reges; tuo imperio omnia sunt subiecta: quod te donante accepi, restituo tibi regnum; tantum animam in æterna luce iubeas collocari. Et his dictis, exutus regalibus ornamentis, pro venia exorabat; & recepta ab Episcopis poenitentia, & gratia vltimæ victionis, indutus cilicio, & conspersus cinere, duobus diebus in poenitentia, & lachrymis superuixit. Tertia autem feria, in festo Sancti Io. Euangelistæ, reddidit Deo spiritum immaculatum, anno sal. 1065.

*Rodericus Teletanus de rebus Hispania tom. 1. lib. 6. c. 14.
Baron. in Annal. tom. 11.*

V I.

FINA Virgo Hetrusca, ex oppido S. Geminiani, in domo *Mar. 12.* paterna, quasi in Monasterio degens, aded graui morbo percussa est, vt vix in lectulo volutari posset. In carne autem eius (à vermibus consumpta) lata conspiciebantur foramina: Quin & tabula ipsa lignea, super quam accubabat, ex carnis tabe computrescebat. Nèc tamen in tantæ ægritudinis doloribus, longum ducens martirium, illa conqueri, aut animum

despondere visus est vniquam : Sed miram patientiam , tranquillam mentem , hilaremq. vultum omnibus aduenientibus ostendebat . Tandem post diutinam tantæ calamitatis , summæq. insuper paupertatis perpeffionem , à S. Gregorio Papa (quem illa præcipuè colebat) de sua instanti migratione fuit per visum admonita . Vnde pia virgo sacris se muniens ; & ad iter se præparans, octaua adueniente prænunciata die, ad momentaneæ tribulationis retributionem æternam læta migravit, anno Domini 1253.

Ferrarius in Catalog. ex vita ipsius edita Florentia anno 1598.

A N N O T A T I O .

In eius obitu Campanas sponte sonasse ferunt ; & (quod etiam mirandum est) cum sepulturæ tradenda esset , manum attollere, visam, nutriceq. suam tactu ab insanabili morbo curasse.

FLAVIANVS, & ELIAS, vide sup. in Elia.

V I I .

Dec. 22. FLAVIANVS Pater Sanctæ Bibianæ in exiliū ad Aquas Taurinas, apud Centum Cellas, propter fidei confessionem deportatus; sibi post triduum, orando spiritum Deo reddidit.

In Actis S. Bibianæ apud Gallon. de virg. Rom. Greg. Dialog. lib. 4. c. 55. Plura habet de Aquis Taurinis. Ferrarius ex eisdem Actis.

FLORENTIVS. Vide infra in Io. Gualberto.

V I I I .

Nov. 13. FLORIDVS Episcopus Tifernensis cum Diocesim visitaret, pleurisi correptus, in urbem relatus est . Laurentius autem Episcopus Aretinus, per quietem excitatus his verbis : Laurenti festina, quia Floridus migrat, venit ad eum vnâ cum Habentio Episcopo Perusino, & Leontio Episcopo Vrbinate, à quibus sacro Viatico munitus, obdormiuit in Domino .

Ferrar. in Catal. hac die, ex Monum. Eccl. Tifernatis . Eius meminit S. Greg. Dial. lib. 3. c. 35.

I X.

FRANCISCA Romana febris correpta dissolutionem sui corporis (sæpius optatam) concupiuit; & exorauit; cumq. de sui obitus die per visum esset edocta, mira exinde exultatione tempus illud intermedium trālegit; quo non murmur aliquod, non querimonia; sed corde tacito, mens bene conscia seruauit patientiam. *Mart. 9.*

Die igitur exoptata adueniente, sacrum in eodem cubili, in quo iacebat, audire voluit; Sacram Eucharistiam cum cæteris monialibus (ibidem assistentibus) sumpsit; & illicò fuit in extasim rapta; cumq. postea ad se rediret, coelestis vim amoris, singulari quodam, & admirabili modo in se expertam esse asseruit. Rogata à Monialibus vt vehemens moriendi desiderium remitteret; & vt diutius cum eis permaneret, à Domino deprecaretur, eleuatis in cœlum oculis, in diuinæ voluntatis beneplacito se resignauit; eadem quæ Sanctus Martinus, verba proferens, nempè: Domine si adhuc pusillo huic gregi sum necessaria, non recuso laborem, fiat voluntas tua. Consolata est deinde sorores flentes; Dei amorem erga eas insinuās; & consequenter protectionem spondens.

Denum, extrema Vnctione (quam postulauerat) munita, quietem à circumstantibus, & solitudinem quæsiuit. Quibus recedentibus, antequam ex hoc mundo exiret, coronam Beatæ Virginis recitare voluit; cumq. in huiusmodi deuotione ab hora nona ad Vespertinā vsque perdurasset, videns sibi aliquid adhuc virium superesse, voluit etiam Vesperarū eiusdem B. Virginis horam recitare. Videbantur autem eius labia moueri, sed verba distinctè audiri nequibant; Vnde confessarius eam interrogauit, quid faceret? Cui B. Mulier spiritum, quod minimum supererat, omni colligens nisu, respondit, se nunquam ex quacumq. infirmitate Officium Beatissimæ Virginis omisisse; cumq. tunc esset Vesperarum hora, eandem in vltimo vitæ suæ recitare (sicut par erat) voluisse. Quibus dictis, per se mēbra componēs, & oculos in cœlum erigēs, quasi placidissimo correpta somno, spiritū exhalauit. ann. sal. 1410.

Vita ipsius impressa Romæ Auctore P. Iulio Societ. Iesu & M. S. Bibl. Val. ex Archivio Monasterij Turris Specularum.
 Relata fuit in Sanctorum numerum à Paulo V. anno sal. 1608.
 X.

O. Tob. 4. FRANCISCUS de Assisio, Ord. Min. Institutor, suum obitum longè ante prænosens, fratribus indicavit; ejusque die imminente, ad S. Mariæ Ecclesiam (de Portiuncula dictam) deportari se fecit: Vbi super nudam humum, se totum nudatum prostravit; ut in illa hora extrema, nudus cum nudo lucretur.

Decubans sic in terra, faciem (de more) leuavit in cælum; manuque sinistra, dextri lateris vulnus, ne videretur, obtexit; tum ad fratres conuersus ait: Ego quod meum est feci, quod vestrum est, vos Christus edoceat. Guardianus autem, votum ipsius ex diuina inspiratione cognoscens, acceptam cum corda, & scemoralibus tunicam, pauperculo Christi obtulit dicens: hæc tibi tanquam pauperi commodo; tu illa suscipias obedientiæ mandato. Hæc audiens Franciscus gaudius est valde; palmasque ad cælum eleuans, Christum suum magnificauit pro eo, quod exoneratus ab omnibus, ut concupierat, liber & expeditus sibi daretur ad ipsum transitus.

Apropinquante verò sui exitus hora, fratres conuocari fecit, & circumfidentibus omnibus, post data monita, extendit super eos manus (brachijs in modum Crucis cancellatis) & presentibus, atque absentibus benedixit, ac valedixit. Deinde codicem Euangeliorum sibi afferri fecit; & Euangelium S. Ioannis legi poposcit; ab eo scilicet loco, Ante diem festum Paschæ, &c. Ipse verò (prout potuit) Psal. 141. pronuncians, nempe: Voce mea ad Dominum clamaui, in eo versiculo: Me expectant iusti donec retribuas mihi, ad æternam retributionem in societate iustorum percipiendam, commigravit; anno sal. 1226.

Sur. tom. 5. cap. 14. Breuiar. Rom. Chron. Ord. Seraph. hist.

A N N O T A T I O.

Cum infirmitatibus multiplicibus laboraret aliquando FRANCISCVS, adeò vt vix in eo membrù aliquod absque ingenti passionis doloris remaneret, & semel (solito grauius) dolorum vrgeretur aculeis; frater quidã, simplex admodũ dixit ad eum: Pater ora Dominũ vt mitius tecum agat; manũ enim suam plus debito super te grauare videtur: Quo audito Vir Sanctus, cum eiulatu exclamans, ait: Nisi in te simplicem agnoscerem puritatem, tuum ex nunc confortium abhorrerem; qui ausus fueris circa me diuina iudicia reprehensibilia iudicare; & (licet totus attritus esset granis prolixitate languoris) in terram se proiecit; ossa debilia duro casu collidens; & humum deosculans: gratias (inquit) ago tibi Domine Deus de omnibus his doloribus meis; teque (mi Domine) rogo, vt centuplum (si tibi placuerit) addas; quia hoc erit mihi acceptissimum, vt affligens me dolore, non parcas; cum tuarũ sanctissimæ voluntatis adimpletio, sit mihi superplena consolatio.

Relatus fuit in Sanctorum numerum bienniũ post eius obitum à Gregorio IX. Eiusque ordo breui tempore adeò propagatus est, vt (S. Francisco adhuc viuente) ad nonaginta millia fratres excreuerit, quod testatur Sabellicus Ennead. Decad. 9. lib. 9.

Vide infra in Anonimo xxvi. De mortua suscitata precibus S. Francisci vt peccatum panderet, quod nec dum confessã fuerat.

X I.

FRANCISCVS de Paula, Ord. Minimorum institutor, *April. 2.* pridie quam ex hac vita decederet (die scilicet coenæ Domini) pluribus è fratribus suis (qui ex varijs prouincijs, & Regnis tunc ad eum venerant) astantibus in Ecclesia, post Pœnitentiæ Sacramentum deuotè susceptum, sacrosancto Eucharistiæ Viatico, magna cum deuotione se communiri voluit. Postea, peractis gratiarum actionibus, ad cellam suam proprijs pedibus (licet debilis & infirmus) baculo innixus redijt. Sequenti verò die (nempè Veneris sancti) cum tempus migrationis adesse cognosceret, eosdem fratres ad se iterum conuocari iussit; quos salutaribus monitis erudiuit, & benedictione donauit. Demum circa horã, qua Christus Dominus noster pro nobis passus est, signo sanctæ Crucis deuotè consignatus; omnibus

nibus Sacramentis communitus; passione Dominica coram eo perlecta; iunctis manibus, erectisque in coelum oculis; Crucis trophæum amplectens, & osculans; ac sæpius: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, aliasque pias orationes iterans; absque doloris, aut mortis signo feliciter migravit ad Dominum anno sal. 1507.

Sur. tom. 2. ex bulla Canonizationis eius, data à Leone X. David Romanus in eius vita à se conscripta.

X I I.

FRANCISCVS de Montecchiello Ord. Iesuatorum cum assidue dissolutionem sui corporis precaretur, eamque promissam à B. Io. Columbino (cuius inigrationi interfuerat) responderet; feбри tandem correptus, exultauit spiritu, & ait: Benedictus Deus, qui recordatus est mei. Ingrauescente morbo, viaticum petijt; quo allato, genuflexus fidei confessionem fecit, ad eiusdem B. Io. imitationem; quam à tabelione, & ipse in acta publica redigi voluit. Cum plurimi verò eum inuiserent, & aliqua salutis monita ab eo peterent, sic respondebat omnibus: Quid dicam vobis nescio, nisi hoc tantummodo: Temporis iacturam vnusquisque timeat. Tandem Sacramentis munitus, feliciter migravit ad Dominum.

In vita B. Io. Columbini cap. 83. de quo infra.

X I I I.

Sept. 8.

FRANCISCVS de Retza Ord. Præd. Magister, dum Antiphonâ Salve Regina suis discipulis exponeret, feбри correptus, ad socium ait: miror satis, quid sibi hoc velit Virgo Beatissima, quod infra suam octauam (Assumptionis scilicet) celeberrimam, & in suo occupatum opere, ita me alterari permittit. Ingrauescente igitur morbo, deuotè confessus est peccata sua Ioanni Nyder, eiusdem Ord. Magistro; & Eucharistiam suscepturus, ad S. Martini Cappellam properauit; vbi Missa audita, & sacrosancto Viatico cõmunitus, oleo quoque sancto inungi voluit. Deinde ad cellam reuersus, die sequenti (ipso videlicet B. Virginis Natiuitatis festo) mortis agonem ingressus est; & exinde in Salutationem Angelicam, de more,

pro-

(prorumpens, eandem iugiter repetijt, quousque labia claudere valuit; quinimò, & semiclausis labijs, verba salutationis ipsius, formare balbutiendo nisus; in iisdem sic prolatis verbis vitam (nullo mortis apparente signo) finiuit. floruit circa annum Domini 1415.

10. *Nyder in formicario lib. 4. cap. 7. Leon. Alberi. de Vir. illustr. Ord. Præd. lib. 4.*

ANNO TATIO.

Fuit FRANCISCVS hic mirum in modum Sanctissimæ Virginis addictus à iuventute sua; adeò vt quoties nomen eius audiret, statim in eius reverentiam, & honorem, Salutationem Angelicam occultè recitaret. Idem faciebat ubicunque eiusdem sacratissimæ Virginis imaginem aspiceret. Hac deuotione fretus, in singulis dormitorij, & conuentus locis; in choro; & ubi conuersari conueuerat, Iconam tantæ Virginis poni curauit. Quandocunque inter doctores, legendi ordo ipsum tangebatur sabbatinis diebus, thema lectionis (pro medietate saltem) ad Beatissimæ Matris laudem dirigebatur; & dum de eadem gloriosa Dei genitrice disserteret, in tantas prorumpbat lachrymas, vt vix verba (præ fletu) intelligibilia formare posset. *Idem 10. Nyder ibidem.*

X I V.

FRANCISCVS Xauerius societ. Iesu, cum febri æstiuans subdio iaceret, à Lusitano quodam prætereunte exceptus, & domum suam, quæ erat in deserto colle, seu potius tugurium deductus est. Rogatus ab eodem hospite, vt venam sibi incidi patiatur, Xauerius, quanquam non ignarus quales haberet deserta insula medicos, tamen ait se in rebus omnibus, quæ ad sui corporis curationem pertinerent, in medentium fore omninò potestate. Sanguinem igitur misit, non sine spasmis, ac neruorum distentione.

Dolorem corporis subsecutum est ciborum omnium fastidium; quanquam cibi nulli, ægrotis idonei, præter paucas amigdalas, suppetebant.

Biduò iam inedia traducto, cum morbus magis magisque ingrauesceret, magis etià Francisci virtus, ac patientia enituit:

Huma-

Humanis eten. subsidjs omnibus destitutus (imita iam hieme) iacebat in tugurio, ventis, atque imbribus peruiro; maximoq. pestiferæ febris iactabatur æstu: Nil aliud tamen dolebat, nisi se naturali, vulgarique morte extingui in lectulo; & expetitam martyrij palmam, in manibus penè sibi infringi. Cæterum tam insigni beneficio se indignum existimans, ad providentiæ diuinæ rationem suum composuit animum.

Eadem faciebat moribundus, quæ sanus facere consueverat; nunc scilicet defixò in cœlum oculorum obtutu, cum Christo Domino colloquens; nunc Psalmorum versus piè admodum vsurpans; sed præcipuè illas identidem iterabat voces: Iesu fili David miserere mei: Tu autem peccatorum meorum miserere: Mater Dei memento mei. Quibus, alijsq. eiusmodi vocibus biduum extraxit. Adueniente tandem suprema illi hora, Christi effigiem manu tenens, intentisque oculis intuens, crebros edebat gemitus, & subindè succlamabat: Iesu Deus cordis mei, lachrymas precibus miscens; donec eum vox, pariter ac vita deseruit. Sicque die 2. Decembris, Iesum & Mariam sæpius inclamans, obdormiuit in Domino, anno salutis 1552. ætatis 55.

Vita ipsius ab Horatio Tursellino descripta, lib. 5. cap. 11. & in hist. Societ. lib. 12. à num. 107. De eodem vide infra in PETRO Vellio.

A N N O T A T I O .

Ob insignia, & crebra miracula in Sanctorum numerum relatus fuit FRANCISCVS à Gregorio XV. vna cum Ignatio, Isidoro, Teresa, & Philippo Nerio anno 1622. 12. Martij.

X V.

FRIARDVS Reclusus, feбри correptus, cum suæ vocationis diem sibi imminere prænosceret, misit discipulū suum ad Felicem Episcopū Nanneten. vt nunciaret ei discessum, in hæc verba Frater tuus FRIARDVS dixit, ecce, cōsumato cursu vite huius, de hoc mūdo absolvor, & vt certior sis de hoc verbo, die

die Dominica transitum accipio, & vado ad requiem, quam promisit mihi Rex æternus: Veni, obsecro, vt videam te priusquam abeam. Episcopus autem occasione quadam detentus, mandatum remisit dicens: Rogo te (si fieri potest) vt me modicum expectes. His auditis FRIARDVS, cum iam lectulo decubaret, ait: Surgamus ergo, vt sustineamus fratrem nostrum; sicque protinus (quiescente feбри) sanus surrexit. Post multum verò temporis, adueniente Episcopo, à feбри iterum correptus est; & ingressum ad se eundem Episcopum salutauit dicens: grandes mihi moras de itinere debito facis, ò sancte Sacerdos. Cum igitur tota nocte simul vigilassent, & collocuti essent, manè factò, Vir Sanctus reddidit spiritum, circa annum Domini 574.

Lippom. tom. 8. Sur. tom. 4. ex Greg. Tur. vit. Patrum c. 5. habetur etiam tom. 7. Biblioth. veter. Patr.

X V I.

FRIDERICVM Episcopum Traiectensem IVDITHA Regina Adultera per Sicarios à se mercede conductos, occidi curauit. Quibus Traiectum venientibus, significatum est ei (tunc ad sacrificandum se præparanti) adesse Reginae nuncios, qui aliqua habeant in mandatis sibi dicenda. Ingemiscens autem Episcopus, & sursum oculos, ac manus erigens, Deo prolixè gratias egit, quod optatæ mortis tempus iam sibi adesset. Deinde ad astantes vultu conuersus Angelico: (scio ait) quid isti velint, sed expectare eos iubeo, donec peractum sit sacrificium. His dictis, ò cathedra Pontificia surgens, Missam celebrauit; & post lectum Euangelium, sermonem ad Populum habuit, obitum suum subobscurè prædicēs: Cumque oues suas diuino pabulo corporis, & sanguinis Domini paussset, eas Pastori summo commendauit; vltimumque eis Vale dixit.

○ Absoluto sacrificio (sic vt erat vestitus) in oratorium S. Io. Euangelistæ, vbi eius Sarcophagus positus erat, ingressus, exclusis omnibus præter vnum Cappellanum suum, Sanctorum omnium cum lachrymis patrocinium implorauit; & deinde

deinde nuncios iussit introduci. Illis intrantibus, præcepit Cappellano suo, ut retrò Altare Saluatoris ambularet; nec rediret, nisi ab ipso vocatus. Cumque iam solus cum Sicarijs remansisset, eosque trepidantes cerneret: Facite (ait ad illos) quod iussi estis, intrepidi: Ego enim aduentus vestri causam antequam huc veniretis probè noui. Id ubi audierunt impij, percusserunt eum in extis; irridiculè vicissim dicentes: Vltimè est de te Regina nostra. At Martyr Dei, quibus potuit viribus, vulnera compressit, ne sanguis, & intestina effluerent; dixitque illis, ut propetè abscederent, ne comprehenderentur. Aufugientibus igitur, accersit (post aliquantulam moram) Cappellanium; iussitque ei, ut ex muro contemplaretur, num ij Rhenum traiecissent; & qua, uterentur celeritate, ipsi renunciarer. Fecit ille, ut iussus fuerat; reuersus autem ad Episcopum, ubi eum vidit in facie mutatum, penè exanimis, quæsiuit; quid illi accidisset? Tum Vir sanctus, rogans eum ne perturbaretur: percussus (inquit) sum fili mi: Aduocæ fratres, & commilitones meos; accersi populum Dei, ut reddant me vnde egressus sum; terram terræ; orentque ut spiritus meus (licet indignus) dirigatur ad Dominum; pro cuius amore, & legibus sanguis meus hodie fusus est.

Aduocato igitur per Cappellanium Clero, & populo, simulque omnibus ciulantibus, dixit sanctus; si qua mihi pars est cum sanctis in cælo, non vos relinquam desolatos; sed pro vestra salute, & incolumitate perpetuus ero intercessor.

Prædixit deinde clades Regni futuras; & cum populo benè precatus esset, viuis in tumulum intrauit; ac Psalmodias in funere cantari solitas, ipse inchoauit dicens: Placebo Domino in regione viuorum. Deindè crebrò repetens: In manus tuas Domine commendo spiritum meum; & cælum supinus intuens, cum dixisset: hæc requies mea in sæculum sæculi; hic habitabo quoniam elegi eam, requieuit in Domino, anno sal. 838.

Sur. tom. 4. De eo Baron. in Annal. tom. 9. Vbi nonnihil dubitat de dicta Martyrij causa; aliamque præcessisse putat.

Molan. in addit. ad Vsuard. & in Indiculo pluribus.

X V I I.

FREDERISIVS Monachus Cluniacensis Amalphitanus, extra Monasterium in cella quadam manere iussus, negligenter admodum vixit; atque Religionis splendorem infelicibus actibus deturpauit. Post aliqua temporis spatia in Monasterio sui Abbatis (S. Petri scilicet Cauensis) languore correptus est, & ad extrema perductus: Cumq. & mori se videret; & culpas suas cōfiteri erubesceret, mirabili pietate cū eo actū est, vt magnis cruciatibus hunc languor in mortem traheret; & mori tamen non posset. Corpus etiam Dominicum, quo se indignum negligenter viuendo, & indigniorem, culpas occultando, fecerat, sæpè sibi oblatum, sumere nunquam valuit. Cum igitur eum fratres sæpius admonerent; & ille se excusando tegeret, consilijs eorum tandem acquieuit; & (ex more Monasterij) Domino Abbati culpas confitendo aperuit. Qui nullum ad agendam poenitentiam vitæ spatium superesse considerans; ne impurgatus abiret, eum flagris cecidit; & corporali vindicta expiatum soluit: Paternæ autem dilectionis illius verbera, mira diuinæ clementiæ signa subsequuta sunt; statim enim vt meritorum suorum iudicium patienter excepit, oblatum sibi Corpus Dominicum sumpsit; & tanta pace statim obiit, vt in eo non solum sui Patris affectus; sed etiam Domini promissio firmaretur; quia hora, qua peccator conuertitur, vita viuet, & non morietur.

Sur. in vit. S. Petri Abb. Cauensis tom. 2. Simile habetur apud eundem Sur. in vit. S. Bernardi lib. 1. cap. 11. de non valente Eucharistiam glutire, donec eidem sancto plenè confessus fuerit.

X V I I I.

FVLBERTVS Abbas Persorensis post obitum in feretro positus, redeunte spiritu erexit sese, cunctis trepidantibus; aitque se à S. Benedicto ad Dei conspectum fuisse perductum; Deum sibi peccata, ob meritum dilecti sui Osuualdi (cuius fuerat discipulus) remisisse; ac eiusdem sanctitatis declarandæ causâ, reuixisse. Quibus dictis conticuit; & percepto

sacro Dominici corporis viatico, dimidium superuixit diem; ac rursus in Domino feliciter obdormiuit.

Sur. tom. 5. in Vn. S. Osualdi, de quo infra.

X I. X.

Jan. 1.

FVLGENTIVS Episcopus Ruspensis, ante annum quàm de hoc sæculo raperetur, Episcopatus curam relinquens; & de ipso quoque Monasterio suo, secretò recedens, ad insulam Circinam migravit; vbi in quodam breui scopulo (in quo Monasterium iam fabricari mandauerat) lectioni; orationi; & ieiunijs vacans, maximæ se dedit poenitentiae: inde tamen (charitatis necessitate constrictus) discedere, & ad suum Monasterium fuit redire coactus. Vbi, vltima correptus infirmitate, & septuaginta propè diebus ægitudine, accerrimisque passionibus fatigatus, hoc solum frequenter dicebat: Domine da mihi modò hîc patientiam, & postea Indulgentiam. Persuadentibus Medicis, vt lauacris balnearibus vteretur, renuit dicens: nunquid balnea facere poterunt, ne homo mortalis (expleto suæ vitæ tempore) moriatur? Si verò proximam mortem, nec aquarum calidarum possunt fomenta repellere, cur mihi (obsecro) persuadetis, vt rigorem diu seruatae professionis in fine dissoluam? Morti iam proximus accersitos Clericos, Monachis præsentibus, sic est allocutus: Ego fratres animarum vestrarum saluti prospiciens, molestus apud vos forsan, & difficilis extiti; & ideo obsecro vos, vt ignoscat mihi quisquis aliquid dolet; & si forsitan seueritas nostra modum transgressa est debitum, orate ne mihi hoc Dominus imputet ad peccatum. Deinde pauperum curam gerens, requisita summa, de qua fidelissimus dispensator quotidie egentibus ministrabat, totum iussit expendi; ac per seipsum (memoriter recolens egentium singulorum nomina) quibus, quid singulariter daretur, propria deliberatione constituit. Quibus ordinatis; orans iugiter; & intrantes singulos benedicens, vsque ad extremam horam sana mente permansit, & sic peracta vespere sanctam emisit animam.

Sur.

*Sur. tom. 1. De eo S. Isidorus de Vir. Illust. cap. 14. &
Baron. in Annal. tom. 6. & 7.*

ANNO TATIO.

Fuit FVLGENTIVS vnus ex numero illorum ducentorum viginti Episcoporum, quos Trasamundus Rex Vandalorum in Sardiniam relegauit, quibus B. Symmacus Papa quotidiana subsidia ministranda curauit.

I.

Apr. 18.

ALDINVS S. R. E. Cardinalis, & Archiepiscopus Mediolanensis, secunda Dominica, post Pascha Resurrectionis, zelo Dei in Hæreticos accensus, S. Theclæ petijt Ecclesiam, diuina officia de more in ea peracturus: sed

quia multa corporis debilitate laborabat, Missarum solemnia à Cimiliarcha (qui ei postea in Episcopatu successit) celebrari præcepit; ipse verò, confessione cum fratribus facta, priusquam Euangelij lectio populo recitaretur, pulpitum ascendens, contra dictos Hæreticos præclarissimam habuit concionem: Cumq. finem dicendi faceret, eam illicò cœpit corporis sentire molestiam, qua anima separatur à corpore: quauè dabatur intelligi, sui certaminis cursum iam consummasse. Mutationem itaque vultus ipsius, fratres considerantes, eumq. paulatim deficere videntes, ibidem, leui motu, deposuerunt. Perlecto autem Euangelio, & Missarum solennijs peractis, cum ipse in eodem pulpito iacens, nutibus, quibus potera, astantibus fratribus animam suam commendasset, in pace spiritum Deo reddidit, anno Christi 1177.

Mombriz. tom. 1. Ferrarius in catal. ex Breu. & Actis Ecclesia Mediol. M. S. Bibl. Vall. De eo Taron. in Annal. to. 2.

I I.

Dec. 3.

GALGANVS Eremita apud Senas, post multorum miraculorum operationem, Humilitatis studiosissimus, sui corporis dissolutionem à Domino postulauit, & obtinuit. Cœlitus enim vocatus his verbis: satis est, quod laborasti, mete nunc quod seminasti, maxima perfusus luce; genibus flexis; manibus iunctis; oculisq. in cœlum erectis, Deo spiritum reddidit anno salutis 1181.

Siluanus Razz. in vitis Sanctorum Hetruria, Gregor. Lombardel. Ord. Præd. in vita ipsius impressa Senis anno 1577. ex qua Ferrar.

I I I.

Apr. 6.

GALLA vidua, & Monialis, Symmachi Consulis filia, cancri

canceri vulnere in mammilla percussa, cum nocte quadam iaceret ex eadem infirmitate fatigata, videt B. Petrum Apostolum, inter vtraq. candelabra, quæ ante eius lectum nocturno tempore lucere semper consueuerant, sibi apparentem; cuius visione nihil fuit perterrita; sed ex amore sumens audaciam, exultauit, eiq. dixit: Quid est Domine mi? Dimissa sunt mihi peccata mea? Cui ille (benignissimi vt est vultus) inclinato capite annuit, dicens: Dimissa; Veni. Sed quia quandam Sanctimonialem feminam in eodem Monasterio præ ceteris diligebat, illico Galla subiunxit: Rogo vt soror Benedicta mecum veniat; cui ille respondit: Non, sed illa talis veniet tecum; Hæc verò quam petis, die te erit trigesimo secutura. Retulit hæc Galla matri: tertia autem die cum ea, quæ iussa fuerat sorore, defuncta est. Illa verò, quam poposcerat, die trigesimo est subsecuta.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 13. ex quo Petrus in Catal. lib. 9. c. 25. Trith. de vir. Illust. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 13. & alij, præsertim Ferrarius, qui putat obijisse 6. April. de Benedict. (quæ trigesimo die eam est subsecuta) in Martyrol. habetur 6. Maij.

I V.

GALLVS Episcopus Aruernensis cum, grauatus, incommodo decubaret, ita febris omnia eius membra depilauit; vt capillos, & barbam simul amitteret. sciens autem post triduum se migraturum, conuocato populo suo, Panem ei cœlestem præbuit; & die tertia postmodum aduenientem, interrogauit quid in Ecclesia fratres psallerent; & audito quod psallerent Benedictionem; Psalmo quinquagesimo, & Benedictionem decantata, ac Alleluatico cum Capitello expresso, consummauit officium totum temporis Matutini. Quo iam perfunctus ait: Valedicimus vobis fratres. & hæc dicens, extensis membris, intentum cœlo spiritum præmisit ad Dominum, anno sal. 573. ætatis 65.

Sur. tom. 4. Lippom. tom. 8. Gregor. Tur. de vit. Patrum c. 6. & de gest. Franc. lib. 4. cap. 5. & 6. Baron. in Annual. tom. 7.

Jul. 1.

A N N O T A T I O.

* Benedictionem 1. Psalmum, seu Canticum Benedicite omnia opera Domini Domino. *Baron. in Annal. tom. 7.*

* Alleluaticum.

Refert Victor Vticenf. de persecut. Vuand. lib. 1. propè finem martyrium SS. plurimorum, qui in persecutione Geiserici Regis Ariani, in die Paschæ, in Ecclesia cæsi sunt; quorum vnus, Lector, pulpito sistens, dum ALLELVIATICVM melos caneret, sagitta in gutture transfixus est. Eorundem omnium memoria habetur in Martyr. Rom. 5. Aprilis. Vbi in notis multa Baronius de vsu canendi hanc vocem ALLELVIA in Ecclesia; sed plura Duran. ration. Diuin. Offic. & alij, qui Commentarios de rebus Ecclesiasticis conscripserunt.

Patruus fuit GALLVS Sancti Gregorij Turonensis, qui de eo plura conscripsit admiratione digna lib. 2. de glor. Mar. cap. 23. vbi hæc præcipue.

Cum Aruernensis Ciuitas maximo incendio cremaretur; & hoc Sanctus comperisset, ingressus Ecclesiam diutissime Dominum, ante Sanctum Altare cum lachrymis exorauit: surgensq;, Euangelij comprehensis, apertisq; obuiam se igni obtulit; quo obtemperante, protinus, ad aspectum eius, ita omne incendium est extinctum, vt nec fauillæ quidem in eo igne remansissent. Hæc Gregor. qui & lib. 4. cap. 5. narrat de luc. precibus eiusdem ab Aruernensibus prosligata.

V.

GASPAR de Cella Ord. Iesuatorum, vltima infirmitate grauatus, qua diu, noctuq; afflictabatur, nullius vnquamurbationis edidit signum; sed hoc erat ei semper in ore: Deus meus es tu; & ego seruus tuus. Morte autem imminente, è lectulo surrexit; & flexis in terram genibus; iunctis manibus; voce clara, & expedita ait: Domine scis, quia meus es tu, & ego tuus. quibus verbis emisit animam, & dimisit corpus (ita vt erat) genuflexum.

In visis B. lo. Columb. & soc. cap. 6. per Faum Belcarium, & in recentioribus per Paulum Morigium cap. 5.

V I.

GAVDENTIVS Episcopus Nouariensis, diem obitus sui *Ian. 22.* prædixit: quo adueniente; dum ad populum concionem haberet, sanctum Deo reddidit spiritum.

Ferrar. in Catal. hac die ex Breu. Nouariensf. Nombritius etiam tom. 1. eius vitam refert à S. Leone Episcopo scriptam. in ea tamen non habetur, quod concionando obierit.

A N N O T A T I O.

Huius Sancti corpus sex mensibus iacuit inhumatum, & incorruptum; crescentibus iugiter Cæsariæ, barba, & ungulis.

Hic idem **GAVDENTIVS** Sanctum Ambrosium prætereuntē, & eius equum, quominus ulterius progrediretur, fixit, donec ad se visendum remearet.

Nouariæ celebratur eius depositio die 3. August. *Idem Ferrar.*

V I I.

GEBIZO Monachus Cassinensis; infirmitate vltima depressus, noluit vitæ rigorem remittere: Absit (inquiens, id rogantibus) vt abstinentiam, quam toto vitæ meæ tempore seruavi, nunc in mortis constitutus articulo perdam; iam enim Domini mei repræsentabor conspectui.

Apparuit ei B. Virgo, & eum confortans ait: Sustine viriliter, quia per ardorem hunc momentaneum, euasurus es illum intolerabilem, & perpetuum. Hac itaque consolatione suscepta, sterit hilarior; & salutatis confratribus, post pusillum, diem feliciter clausit extremum.

Paul. Diaconus in M. S. Bibl. Vall.

V I I I.

GERALDVS Comes Aureliacensis dissolutionem sui corporis instare cognoscens, Episcopum iubet euocari, vt eius transitum suis muniret orationibus. Interim cuncta, quæ vel funeris causâ, vel remanentium necessitas poposcisset, sano sensu, & integra mente disponens. Cum verò fama velox circumquaq. volitasset, virum Dei ad transitum propinquare, accurrunt omnes cateruatim, eius discessum lugentes; ille autem solus hilarius, ac lætabundus perstabat.

Per omne sui languoris tempus nec vnum quidem matutinale officium, nisi in Ecclesia passus est celebrare; ad quam, suorum portabatur manibus; missam verò vnam diei competentem; alteram pro Defunctis, coram altari positus audire voluit.

Tandem ingrauescente morbo, iussit vt Nocturnum officium coram se Cappellani peragerent; Episcopo cum suis in Ecclesia illud celebrante: Cum psallentibus autem, & ipse psallebat, donec post Matutinas, omnes etiam diei horas compleret. Tum verò Completorium finiens, signo se Sanctæ Crucis armavit, & subiunxit Respōsorium illud, quod ei semper familiare fuit, nempe: Subuenite Sancti Dei, &c. Quo absoluto siluit. Episcopo igitur ab assistantibus aduocato, sancta illius membra in Cilicio imposuerunt; cæterisque pro exitu psallentibus, quidam de Sacerdotibus Missam concitus celebravit, atque Sacrosanctum attulit Mysterium. Cum verò quidam dicerent quod iam discessisset, ille sensum adhuc retinens, oculos aperuit, & hoc indicio nondum se discessisse monstravit. Tum verò Dominicum corpus, quod expectabat, accepit; & ita felix anima ad cœlos migravit anno Domini 907.

Odo Cluniacensis in vita eiusdem lib. 2. nu. 5. & seq. Habetur in Biblioth. Cluniacen. ubi præclara eius gesta, atque miracula, quatuor libris fusius enarrantur.

ANNO TATIO.

Cum esset de more lavandum nudatum cadaver, Ministri qui id agebant, manus ytrasq. pectori eius applicuerunt, cum subito dextrum brachium ipsius extensum est, & ita verenda contextit. Quod illi quidem casu contigisse putantes, manum ipsam denuò inflexerunt; sed iterum sicut prius extensa est, & ad sexum contegendum sese aptavit. At illi stupere iam ceperunt; sed rem diligentius scire volentes, adhuc tertio brachium reflectunt, manumq. super pectus ad alteram reducunt; quæ protinus summa velocitate prædicta membra, sicut prius repetijt, & obtexit. Pollinctores igitur

igitur admiratione simul, & pauore perculsi, corpusculum festinan-
ter operuerunt. Postquam verò indumentum accepit; nullatenus
vspiam se se manus illa extendit. *Ibid. lib. 1. n. 20.*

Simile contigit in S. Patris nostri Philippi Nerij sacro cadaue-
re abluendo, *vide inf. in PHILIPPO.*

Romam frequētius petebat, GERALDVS, Beatōrū Petri, & Pauli
deuotissimus, quibus non solum insigne prædium delegauerat; sed
sibi hanc præfixerat legem, vt secundo semper anno ad sepulchra-
corum recurreret; Decemq. solidos, ad proprium collum depen-
dentes, tanquam supplex seruus Domino suo, quasi censum defeb-
ret. *Ibid. lib. 2. num. 17.*

Per septem & eo amplius annos (nouus Tobias) Iamen oculo-
rum amissit, *lib. 3. num. 2.*

Responsorium illud, Subuenite Sancti Dei, semper ori eius fue-
rat familiare; quod ad cuiuslibet casus cūctum inclamare solebat.
Ibid. lib. 3. num. 3.

I X.

GERARDVS Abbas Broniensis apud Belgas, diem sibi *Octob. 3*
vltimum imminere sciens, omnia sibi subdita visitare voluit
Monasteria; quorum omnium cura à se abdicata, ad eorun-
dem pauperius (Broniense nuncupatum) se recepit, in eo mo-
riturus; Respondens ijs, qui in alijs ditioribus eum detinere
volebant: Hæreditas mea (paupertas nempè) præclara est
mihi; vbi requies mea; vbi habitare constitui; quoniam præ-
cunctis eam mihi elegi.

Sub mortem, data fratribus pace, & Viatico sacro munitus,
iussit pulsari campanam (ipso volente) fusam, & Episcopali be-
nedictione benedictam; in cuius sonitu abiit in cælum. anno
Domini 958.

Sur. tom. 5. Trist. de Vir. Illust. Ord. S. Bened. lib. 3. c. 270.
qui lib. de script. Ecclæs. asserit S. Odonem Cluniacensem scripsis-
se eius vitam. De eo Baron. in Annal. tom. 16. Molanus in ad-
dit. ad Vsuard. & in indiculo.

A N N O T A T I O.

Cum Arnulphus Flandriæ Comes calculo excrucietur, orauit
Abbatem GERARDVM, vt sibi precibus obtineret sanitatem;

Cui

Cui lachrymanti dixit Abbas; Ne videaris frustra à me petijſſe remediũ; indicabo tibi quid facias: Iacta ſemper in Domini cogitatione tuum, & quia multis auctus es diuitijs, aliquid ex ijs erogato in pauperes; & poteris abolere enormitatem ſclerum tuorum. propter peccata enim interdum eiũſmodi mala accidunt; vbi verò hac ratione Chriſtum tibi propitiũ reddideris, etiam optatam licebit recuperare ſalutem. Annuens autem Comes, & præcipiens domesticis ſuis, vt fideliter Sancti viri conſilium exquerentur, indicxit ei Abbas etiam triquannũ ieiunium; quod & ipſe ſeruauit. Miſſam deinde celebrauit; Euchariftiam ei impertiuit; & conſeſſit Comes ſanatus eſt. *Idem Sur. tom. 5. c. 23.*

Cum Anuli eius irruerent quadam die in Templum, vt eum ad aram occiderent, mira animi conſtantia obuiũ procedens, alacriter ſeſe illis obtulit dicens: O Fratres, quia tanta exagitat veſtras infania mentes, vt aduerſum me imbellem arma corripiaſis? Et ſi autem nullis ego ſum terreſtribus munitus armis, cœleſtia tamen mihi non deerunt: Itaque non me terrent veſtra ſp̃cula. Non ego recuſo pro Domino Ieſu haurire mortis calicem; cum ille pro me tam multa perpeſſus ſit. Quibus verbis illi territi, veniam ſupplices petierunt, & obtinuerunt. *Ibid. cap. 24.*

X.

Aug. 20.

GERARDVS Diaconus (cognomento Magnus) Prædicator eximius, dierum ſuorum ſentiens adeſſe finem, ſalutare Viaticum petijt, & accepit; & agonem ſuum ſiducialiter Domino commendauit. Deinde ad aſtantes ita breuiter eſt allocutus: En vocor à Domino, & tempus resolutionis meæ iſtat: Auguſtinus, & Bernardus pulſant ad oſtium, nec poſſum præterire terminum à Deo conſtitutum: Deus tueatur exitum meum: pergat ſpiritus ad Dominum, qui fecit illum: Togat terra corpusculum, non diu ibi manſurum: Det mihi Deus inuenire requiem poſt mortem, pro cuius amore laboraui, ſcripſi, & prædicaui. Conſolatus eſt autem diſcipulos plorantes, monens eos firmiter ſtare in propoſito ſancto; commendauitq. eos Deo, & Sanctis eius. Spopondit eis in ſuper auxilium Dei certiffimè aſſaturũ; & ſubdidit: Vt primum venero ad Dominum, ſpero, quod proijciam vobis flores de cœlo, vt gratiam ſentiaſis, & fructum in mundo faciaſis.

Vene-

Venerunt ad eum interim quidam deuoti scholares, pestilentia morbo percussi, cupientes pro remedio animæ salutare verbum ab eo audire; Ad quos ille clementer sic allocutus est: si habetis bonam voluntatem Deo seruiendi, securè potestis mori: omnes lectiones, quas didicistis, reputabuntur vobis sicut Oratio Dominica; propter piam intentionem, quam in studendo habuistis. His auditis iuuenes, consolati reuerſi sunt ad hospitia sua; & in bona confessione defuncti. Ipse verò cum S. Bernardi (eius præcipuè Patroni) illuxisset dies festus, feliciter ex hoc Mundo migravit.

Thomas de Kemp. in eius Vita.

X I.

GERARDVS Monachus Cisterciensis, decem dies ante eius obitum audiuit pulsari signum, quò conuocantur Monachi ad Agonizantem iuuandù; & accurrens illicò ad infirmorù locum, nullumq. ibi reperiens morientem, recordatus est Reginaldi (de quo infra) & illicò, leui morbo percussus, ad extrema deductus fuit. Quando igitur morti se proximum vidit, eleuauit manum, & brachium; quod ante non poterat; sustinens Crucifixi imaginem, & sic, vultu sereno reddidit spiritum.

Hist. S. Bernardi Hispaniè lib. 4. cap. 51.

X I I.

GERARDVS Monachus, S. Bernardi germanus, cum se decessui propinquum agnosceret, ad Dominum conuersus ait: Deus tu scis, quod quantum in me fuit, semper optaui quietem; mihi intendere, tibi vacare; sed implicitum tenuit timor tuus; voluntas fratrum; studium obediendi; & super omnia, Abbatis, pariter & fratris, germana dilectio. Sub mortem verò, in vultu, & voce exultationis, erupit subito in illud Davidicum: laudate Dominum de cœlis, laudate eum in excelsis; stupentibus autem qui aderant, accitus est S. Bernardus; quo præſente, & extrema iam Psalmi clara voce complente, suspiciens in cœlum ait: Pater in manus tuas commendo spiritum meum, & repetens eundem sermonem, ac frequen-

frequenter ingeminans, Pater, Pater, conuersus ad Bernardum exhilarata facie: quanta (inquit) dignatio Dei, Patrem hominum esse? Quanta hominum gloria, Dei filios esse, & hæredes? Nam si filij, & hæredes, &c. Sic igitur cantabat moriens, quem S. Bernardus lugebat.

Idem Bernar. serm. 26. in Cant. relat. à Sur. tom. 3. & Lyppom. tom. 1.

ANNO TATIO.

De GERARDI morte nihil aliud habet in eo sermone S. Bern. In fine tamen, hæc addit. Cum pro causa Ecclesiæ anno præterito Viterbij essemus, ægrotauit illo (GERARDVS scilicet) & inualefciente languore; cum iam proxima videretur, vocatio, ego ægerri-
mè ferens comitem peregrinationis in terra relinquere aliena, nec resignare his qui mihi eum commiserunt, quoniam amabatur ab omnibus, conuersus ad orationem, cum fletu, & gemitu; Expecta (inquam) Domine vsque ad reditum; restitutum amicis, tolle iam eum si vis, & non cadu labor: exaudisti me Deus: Conualuit: opus perfecimus: Rediimus tum exultatione. Porro ego oblitus penè sum meæ conuentionis, sed non tui.

X I I I.

May 28.

GERMANVS Episcopus Parisiensis diem obitus sui diuina reuelatione præcognitum, in suo cubiculo supra lectum inscribi fecit, hoc modo: Quinto Calendas Iunias. quo die postea feliciter migravit ad Dominum, anno 579.

Lippom. tom. 8. Sur. tom. 3. Greg. Tur. hist. Franc. lib. 4. c. 51. lib. 5. cap. 8. lib. 8. cap. 33. & de gloria confess. cap. 92. Aimoinus scripsit duos libros de Miraculis ipsius, qui apud Sur. extant tom. 7. die 25. Iulij. De eo Baron. in Anna. tom. 7.

X I V.

GEROLDVS Episcopus Lubicensis infirmitate correptus orant Deum, vt differretur sibi vltima, quousque dedicaretur Oratoriũ Lubicense, & Clerus recēter adunatus, conualesceret in statu suo. Nec in ora diuinitus adiutus, dilatus est ad modicum; & aggressus est dedicationis opus. Quo peracto, sentiens dilatos ad tēpus doctores rursus incalefcere, statim visitare sua Diœce-

sim

qua perlustrata, & peracto negotio, expletisque diuinis mysterijs, viribus corporis cœpit repentè destitui; multisque diebus lecto decubuit: Nunquam tamen Missarum solemnij, vsque ad diem sui obitus, deesse voluit. Audita ergo boni pastoris ægritudine, venerunt ad eum plurimi venerabiles Viri; qui cum lecto ægrotantis appositi, optarent ei adhuc vitæ dilationem, ipse respondit: Quid precamini mihi, fratres, quod inutile est? Quantumcunque viuam, mors semper restat. Iam nunc vtique fiat, quod quandoque futurum est: Melius est euicisse, quod effugere nemini licet. Inter loquendum autem dedit suis lectionem de Psalmo: Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi, in domum Domini ibimus. Interrogatus quas pateretur molestias? nullos se torsionis dolores professus est, sed tamen defectu virium prægruari. Cum verò fratres consummationis finem imminere viderent, impenderunt ei sacræ vnctionis officium. sicque Sacramentis salutaribus communitus, illucescente die feliciter migravit ad Dominum.

Helmoldus in Chron. Sclauorum lib. 1. cap. 94. & 95.

X V.

GERONTIUS Monachus in Monasterio S. Gregorij, dum graui molestia corporis esset depressus, in visione nocturna, albatos viros in idipsum Monasterium descendere de superioribus, aspexit. Qui dum coram lecto iacentis assisterent, vnus eorum dixit: ad hoc venimus, vt de Monasterio Gregorij quosdam fratres in militiam mittamus; atque alteri præcipiens dixit: scribe Marcellum, Valentinianum, Agnellum, & quosdam alios. Quibus expletis, addidit dicens: scribe, & hunc ipsum, qui nos aspicit. ex qua visione Gerontius certus effectus, facto mane, innotuit fratribus quot, & qui essent ex eodem Monasterio morituri; seque illos continuo secuturum, sicut & contigit. Die enim altero præfati fratres mori cœperunt, eodem ordine, quo fuerant in descriptione nominati. ad extremum & ipse obiit, qui eosdem fratres morituros præuidit.

Io. Diaconus in vit. S. Gregorij lib. 1. cap. 18. relat. à Sur. tom. 2. & idem Greg. Dial. lib. 4. cap. 26. ubi ante decennium scribit hoc contigisse; nempe anno Christi 583. Dialogos enim scripsit sanctus anno Christi 593. ut habet Baron. in Annal. tom. 8. eodem anno.

X V I.

Mar. 17.

GERTRVDIS Virgo Niuellensis in Brabantia, Pipini Ducis filia, cum (Domino reuelante) didicisset propè adesse suam è corpore migrationem, Abbatissæ statim se abdicauit ministerio; & deinde triennij ferè spatio, ad cœlestem suspirans patriam, perpetuis vacauit precibus; parauitque sibi interium cistellam, in qua conderetur corpus eius: & decreuit ne vllum aliquod indumentum eius corpusculo adhiberetur, præter velum quoddam penè nullius pretij, quod quædam Peregrina Sanctimonialis, illi pro benedictione miserat, ut eo caput contegeret: Porro in sepulchro poneretur cilicium; neque alio operimento se contegi voluit, nisi cilicio quo fuisset induta, & panno veteri, quo cilicium tegebatur, dicens: superflua nihil neque viuientibus, neque morientibus posse conferre.

Migrationis autem instante die, misit vnum è fratribus ad peregrinum quendam Monachum, sciscitaturum ab eo, quo die esset ex hac vita decessura; nunciaturum ei quoque, se valde formidare, pariter ac lætari. Accepit verò ab eo responsum, quod die crastina intra Missarum solemnias è corpore sibi abscedendum esset; & quod nullatenus trepidare, sed læta proficisci deberet; cum Sanctus Patritius Episcopus, vnà cum Sanctis Angelis, eam esset cum ingenti gloria excepturus. Grantias igitur Deo egit; noctemque totam cum sororibus in Psalmis, & precibus duxit insomnem. Die autem sequenti, cum sacratissimum Viaticum suscepisset; & Sacerdos precem illam, quam secretam vocant, absoluisset, feliciter obdormiuit in Domino, anno Christi 644.

Sur. tom. 2. Molan. in Indic. Sanct. Belg. Baron. in Annal. tom. 8. De ead. vide supra in Bauone.

GER-

XVII.

GERTRVDIS Virgo ab Oesten apud Batauos, cum ad *Iann. 6.*
eam peruenisset diem, qua ad sponsum erat itura coelestem,
sacrosanctis munita mysterijs, ad sorores ait: Ego domum
proficiscor. Illis autem existimantibus, præ morbi dolore
sic eam loqui, dicentibusque ipsam domi tunc esse, rursus ait;
nequaquam domisum, sed illic volo esse, vbi plateæ sternun-
tur auro mundo. Quibus dictis, paulò post obdormiuit in
Domino. anno sal. 1358.

*Sur. tom. 7. Molanus in Natal. Sanct. Belg. fusus,
vbi habetur etiam Apologia pro ea, quæ fuerat olim Beghina,
non autem ex damnatis, & abolitis à Clemente V.*

ANNOTATIO.

Solebat GERTRVDIS quotidie se exercere in vita, & passio-
ne Christi meditanda. In Christi autem Natiuitate, versans ani-
mo summam eius humilitatem; extremam paupertatem; & id
genus alia; seque parvulo Iesu oblectans, dignata est aliquando
ut virginea eius vbera tumescerent; lacteque manarent quotidie
ab eadem Christi Natiuitate, usque ad Purificationis festum.

Idem Sur. ibidem cap. 5.

GILBERTVS *vide infra* in Vincentio Ferrerio.

XVIII.

GILBERTVS Monachus Cluniacensis ex infirmitate,
quam incurrit, ad extrema deuenit; cumque (de more) in sub-
strato cilicio, & cinere à fratribus compositus iaceret; atque
horam suæ vocationis expectaret; ecce subitò, resumpto spi-
ritu & apertis oculis, acclamare coepit professionem fidei,
nempè: Quicumq. vult saluus esse, &c. & cum prius idiota, &
literarum imperitus ab omnibus agnosceretur, ita distinctè, &
apertè singula proferebat, ut peritissimus in talibus extitisse
videretur: vnde cum diu, qui adstabant admirantes hæssissent,
Prior tandem intelligens, eum aliquid in occulto vidisse, ad
eum se inclinauit, & quæ causa clamoris esset interrogauit.
Ad quod ille, vidisse se (ait) personam reuerendæ formæ, vas
aquæ deferentem, qua pedes eius ablueret inquinatos; & eis
ablutis

ablutis, totum mundatum redderet, qui sibi admiranti dixerat: non nosti ad purgationem tuam, hanc aquam esse necessariam, qui tale (quod ipse nosti) crimen commisisti, & de industria celans, nulli reuelare voluisti? Vnde scias te nullatenus posse saluari, nisi quod perniciosè celaueras, salubriter studeas confitendo manifestare. Deus verò multa sua misericordia ad sensus corporeos te redire permittit, vt de tanto crimine, confitendo poenitere; & poenitendo salutem consequi merearis. His dictis, Priorem seorsum aduocauit; peccatum illud ei confessus est; & absolutione suscepta, altantibus, & orantibus fratribus, læto vultu bono fine quieuit.

Petr. Venerab. Cluniac. miracul. lib. 1. cap. 4.

X I X.

Jan. 29.

GILDA Presbyter (cognomente sapiens) de sui corporis imminente dissolutione, quam concupierat & exorauerat, edoctus ab Angelo, conuocauit discipulos, dixitque eis: quoniam (ego filij charissimi) viam ingredior vniuersæ carnis, dissolui mihi expedit, vt possim Deum videre. Sermonem deinde ad eos habuit de Christi imitatione, & amore; de mutua charitate; cæterarumque virtutum studio, pariter ac viriorum fuga; cumque per septem continuos dies (quamuis inualecente morbo) monita eis dare salutaria non destitisset, octaua die, quæ erat vltima ab Angelo sibi præfinita, iussit se in Oratoriū duci; ibique oratione facta, Viaticum Dominici corporis suscepit. deinde discipulos cōtestatus est dicens: Per Christum vos filios meos moneo, ne contendatis pro corporis mei cadauere; sed mox vt spiritum exhalauero; tollite me, & in nauim deponētes, supponite humeris meis lapidem illum, super quem recumbere solebam; nemo autem ex vobis in naui mecum remaneat, sed impellentes eam in mare, permittite eam ire quò Deus voluerit. Prouidebit autem Dominus sepulturæ mihi locum, vbi fuerit ei placitum. Confido quoque in Domino, quod in die Resurrectionis resurgere me faciet cum cæteris. Deus autem pacis, & dilectionis sit semper cum omnibus vobis. & cum respondissent omnes;

Amen,

Amen, sancta anima migravit è corpore 4. Cal. Febr.

Discipuli verò tollentes corpus eius, fecerunt sicut eis preceptum fuerat; sed qui de Cornugallia venerant, conabantur illud tollere, & in patriâ suam transferre. Dum ergo inter se colloquerentur, navis, Dei nutu, cum sancto corpore demersa est in profundum; nec potuit inueniri, donec post tres menses (à discipulis triduo statuto ieiunio) vni eorum reuelatum est vbi esset. Inuenerunt igitur nauem in domo sanctæ Crucis cum sancto Corpore integro, & illæso, sicut ab ipsis collocatum fuerat; lapidemque posuerunt super altare in testimonium; & celebrarunt deinde sacri corporis inuentionem 5. idus Maij.

Vita ipsius in Bibl. Floriac. cap. 18. & 19.

ANNO TATIO.

Oriundus fuit GILDA Arecluta in Britannia, maximusque fuit verbi Dei prædicator, & miraculorum operâtor.

IN DOMO. In oratorio scilicet, quod Vir sanctus olim construxerat in honorem S. Crucis.

X. X.

GINGVRIANVS Monachus laicus in Monasterio sancti Sept. 28.

Gildæ, cum de vitæ suæ termino per Angelicam reuelationem esset edoctus, venit quadam die ante Abbatem, atque omnem congregationem; humiliter satisfaciens, & petens ab omnibus sibi veniam dari. Dùm igitur in circuitu, tanquã innocenti, & simplici viro, respondissent: Dimittat tibi Dominus ignorantias tuas, atque ab omnibus peccatis tuis te absoluat: Scitote ergo (inquit ille) quia ab hodierna die, neque ambulare inter vos, neque manere potero: Rogo charitatem vestram; vt vestris orationibus me commendetis Deo; & Oleo sancto vngatis. Mirantur omnes, quod quem sanum videbant, vngi se rogaret. Ille autem rogabat instantius, vt quândiu loqui poterat vngeretur. Post Capitulum autem, detulit omnia utensilia, atque ferraamenta sua, & posuit ante pedes Abbatis, dicens; Domine ecce obedientiam,

quam

quam mihi seruare præcepisti : commenda eam alicui ex fratribus , fuerat enim ipse B. Vir custos aluearij ab initio conuersionis , habens sub iura sua plurima Apum vasa . deinde cum Missa celebraretur , ad sanctum accedens altare Communionem sanctam de manu Sacerdotis accepit ; & ambas manus ad pectus adducens , iuxta gradum altaris se extendens , recubuit .

Eductus est autem inter manus fratrum , in domum infirmorum ; ubi statim (sicut postulauerat) à fratribus Oteo sancto vnctus est ; atque ab illo die (sicut prædixerat) per totum annum paralyticus solutus , in lecto iacuit ; neque in latere altero se vertere , neque manum ad os ducere valens . Post annum verò exactum , adueniente sui obitus die , ab Angelo sibi denunciato , dixit cuidam Monacho , vt nuntiaret fratribus , quia eadem die de corpore exiret ; & quod gratias eorum charitati referebat , quia obsequium ipsi per totum annum exhibuerint . Obsecrauit autem , vt Communionem sanctam sibi deferret , atque ab hora vespertina obitum suum obseruaret . Post vespervas igitur dixit astanti sibi : voca fratres meos ad me , quia iam de hac vita exeo . Omni itaque Congregatione ad eum coadunata , de hac vita , eadem qua prædixerat hora , migravit ad Dominum .

Bibl. Floriacen. cap. 28. vit. S. Gilda .

X X I .

Iul. 6.

GOAR Presbyter Episcopatum Treuerensem à Rege Sigeberto oblatum renuens ; nec obstinato Regis animo obistere valens , petijt & obtinuit viginti dierum inducias ad deliberandum . Moxque ad cellam rediens , in orationem se prostravit ; Deum intentè & cum gemitu deprecans , vt se à tanto onere misericorditer dignaretur eripere . Cumque in his precibus persistens semetipsum affligeret ; ex voluntate Dei , febri valida correptus ægrotare coepit ; adeò vt , quem Rex post viginti dierum excursum se visurum existimauerat , nec in septem annorum spatio , quo ægitudine laborauit , videret . Euolutis autem iam septem annis (quibus quidem in

infr-

infirmatē positus ; pro Episcopo criminoso deponendo orare , & poenitentiam agere (sicut ipsi sponderat , non cessauerat) misit ad illum Rex , vt ad se veniret . Sed vir Dei sciens sui corporis dissolutionem sibi iam imminere , respondit ijs qui missi fuerant , in hæc verba : Dicite ò filioli Domino vestro , quoniam faciem meam non est in presenti vita visurus ; nisi fortè velit ad cellulam nostram ipse venire : Infirmatē enim grauissima comprehensus , nusquam progredi valeo ; quanquam hæc diuinæ pietatis flagella longè sunt meis meritis leuiora . Misit alios denuò Rex ; quibus apud se (grauius tunc ægrotantem) positis , dixit : nolite filioli vos ipsos , aut Regem vestrum vltius fatigare , quoniam certum habeo , me neque extra spatium loci istius amplius egressurum ; neque vllam euectionem aliam , quam ad sepulturam propriam subiturum . Percontantibus quid sibi per ipsos à Rege vellet impetrare ? respondit : petitio mea sola hæc est , vt (si ei placeat) de hoc loco amplificationem meritorum , & causam retributionis æternæ sibi in Regno coelorum acquirat ; & cum extremus mihi in hac vita dies aduenerit , auctoritate sua , & imperio , ad me Agrippinum , & Eusebium Sacerdotes venire faciat ; qui meum corpusculum debeant sepulturæ demandare . Tandem post septem annos , & tres menses in infirmitate , & Dei laudibus exactos , Vir sanctus coram eisdē Sacerdotibus , & compluribus alijs deuotis Viris , in cellula sua , in qua multos annos Domino deseruierat , Domino spiritum reddidit , anno salutis 575 .

ur. tom. 4. Petrus Cratopol. de Sanct. German. Vinc. in spec. l. b. 22. cap. 13. Petr. in Catal. lib. 6. cap. 62. De eo Sigebert. in Chron. ann. 600.

X X I I.

GODEFRIDVS Monachus Præmonstratensis , cum assistentibus fratribus diceret , se magno tenerē vita abeundi desiderio ; & vnus ex illis respondisset : absit Domine , vt ita nos desolatos relinquant ; tanquam indignabundus ait : quid est quod loqueris ? Quamobrem (oro) poenitentiae habitum

accepimus? Quare, & pro Christo nitimur mortificari tota die, si non hisce laboribus id spectamus, vt quamprimum liceat euolare ad Christum? optandum profectò mihi est, vt breuiori possim via ire ad eum; & ad conspectum vultus illius (quem semper concupiui) celerius pertingere, Ad fratrem autem germanum, de sua morte lugentem, conuersus ait; Ea causa (mi frater) omnia propter Deum reliquimus, quod nos morituros certissimè sciremus; nec possumus optatam operum nostrorum mercedem recipere, nisi corpus hoc morti succumbat.

Sacro deinde inunctus oleo, pacis osculum cunctis præbuit fratribus; ab eisque veniam petijt, si quem ex ipsis, diuini honoris & ordinis zelo permotus, seuerius interdum fuisset allocutus. Paulò post ait ad fratrem; frater mi audio vocem dicentem: exite obuiam ei. Interrogatus autem ab eodè, quid haberet spei? Respòdit: spe magna ego sum; nec si mihi liceret toto potiri orbe terrarum; vel paululum velim in hoc exilio degere. His dictis, cum parum quieuisset, apertis mentis oculis, subitò cum ingenti exultatione dixit: veniunt, nuncij Domini, & Creatoris mei. in quibus verbis abiit in cælum.

Sur. tom. 7. De eò etiam tom. 3. In vita S. Norberti, Baron. in Annal. tom. 12. Petr. Cratopol. de Sanct. German.

A N N O T A T I O.

Fuerat hic Comes Cappenbergensis, porrò Castrum suum & omnia sua Deo obtulit; triaque Monasteria ædificauit; & factus Monachus, Othonem fratrem suum ad idem propositum perduxit; quin & eiusdem coniugem prorsus renitentem, salutaribus adhortationibus eò permonuit, vt sacrum velamen acciperet.

Pro Christo mori iucundissimum putabat; dicebatque: quemadmodum scopæ, multo vsu detrita tandem in ignem iniiciuntur, ita ego cupio corpus meum, Christi seruitio confectum, & exhaustum, vexationum & afflictionum igne demum consumi. Tanto flagrabat ex hac vita migrandi, & ad Christum proficiscendi desiderio, vt sæpè (socijs eius in itinere quiescentibus) supinus ipse iacens, manus, & brachia componeret, vti solet funus componi, dum celebrantur exequiæ; & magno cordis clamore diceret; ò
utinam

utinam veniat hora illa , qua hinc discessuri sumus : Utinam illi
horæ me præparare digneris Domine Deus meus .

X X I I I.

GODEFRIDVS Monachus Cisterciensis, visione Beatissimæ Virginis , & eius benedictione dignatus, postmodum infirmitate correptus fuit ; qua tamen non obstante, chorum, & officia diuina (de more) frequentare voluit, donec eadem infirmitate prægrauatus ad infirmorum locum semiuuius fuit perductus ; Vbi cum iam proximus morti esset ; & interim Refectorij signum pulsaretur, infirmorum Præfectus (qui ibi tunc aderat) anxius, quid faceret nesciebat ; obedientiam scilicet, an charitatem exerceret : timebat enim, si ad prandium cum alijs iret, ne rediens eum mortuum inueniret. Hanc igitur animi dubietatem perspiciebat Godefridus, rogauit eum, vt pransum iret ; & absque vlla hæsitacione certò sciret se inuicem iterum ante mortem visuros . Hac promissione fretus infirmarius ad Refectoriũ perrexit ; & paulò post, inter comedendum vidit illum ingredientem, & postulata à Patre benedictione, statim egredientem : cumque secum cogitaret, eum conualuisse, & propterea è lectulo surrexisse, audiuit pulsari campanã ad conuocandum Monachos in morientis agone. Tunc recordatus id, quod sibi dixerat (nempe sese ante mortem visuros) cognouit impletum, & credidit eum iam defunctum . Quod rei probauit euentus ; cum enim ad cellulam eius cum Monachorum conuentu properasset, inuentus est migrasse ad Dominum.

Hist. S. Bernardi Hispanicè lib. 4. cap. 14.

A N N O T A T I O.

Campana quæ dicitur audita ad conuocandos Monachos in morientis agone, per se mirabiliter (nullo pulsante) insonuit. *idè. ibidè.*

X X I V.

GORGONIA S. Gregorij Nazianzeni soror, cum ad vitæ terminum se proximam esse per visum didicisset, quamuis resolutionis desiderio teneretur ; ac esse cum Christo exoptaret,

Dec. 9.

taret, antea tamen baptizari maritum percipiens, id à Domino precibus postulauit, & obtinuit. Deinde comparata sese ad mortem, monuit astantes; disseruit de futura vita; & diem extremum, festiuium, ac solemnem fecit.

Iam soluebatur, atque extremos efflabat spiritus: Illaque nec spirabat, nec mouebatur, nec sonum vllum edebat: Pastor autem eius, qui facta, dictaque illius omnia obseruabat, labia moueri sensit, auremque propius admouens, Psalmodiam audiuit submussitare, ac psalmodiæ verba excessuris accommodata; ex quibus illud vltimum pronunciauit: In pace in idipsum dormiam, & requiescam. quo hilari, & spe lætissima perfusa, obdormiuit in Domino.

Greg. Naz. in oratione funebri eiusdem Lippom. tom. 1.

ANNO TATIO.

Aduersa corporis valetudine laborabat sæpius GORGONTIA, præcipuè subita totius corporis inflammatione, ac velut ebullitione quadam, & feruore sanguinis; quam sequebatur deinde eiusdem sanguinis concretio, torpor, pallorque incredibilis, & mentis ac membrorum dissolutio.

Cum aliquando morbo insolenti, & prodigioso, doloreque maximo premeretur, desperatis aliorum omnium auxilijs, noctis intempesta caligine obseruata, cum aliquando leuius morbus vigeret, ad altare cum fide procubuit; eumque, qui super illud colitur, cum magno clamore obtestans, eam, quæ Christi simbria sanguinis profluium compressit, imitata est; caput cum pari clamore vberrimisque lachrymis, ad instar Magdalenz, admouit; nec se ante ab eo discessuram est minitata, quam sanitatem consequeretur. Quo facto protinus liberatam se sensit. Facti autem miraculum, quandiu ipsa vixit contestum, & silentio compressum voluit. *Idem ibidem.*

X X V.

May 4.

GOTHARDVS Episcopus Hildemesis prædixit obitum suum in die Ascensionis futurum, & pueri item cuiusdam (qui vocabatur BRVNO) cui vilia sua vestimenta, & calceos dare solebat: Hunc vltima, correptus ipse, infirmitate, indui voluit vestibus, quas deposuerat; & cum antea sæpius eum admonisset,

nūisset, vt se pararet ad secum in patriam proficiscendum; eadem hora, qua fuit vestibus indutus, morbo correptum, & ipsum decumbere oportuit. Quo audito Vir Sanctus per nuncium hæc ei mandauit: Consolare puer meus, & confortare in Domino, quia iam tempus instat, quo ad patriam, æternæ beatitudinis re vera mecum proficisceris. Ea verba, puer latus accepit; & ipsamet die (Ascensionis nempe Domini) sacrosanctam Eucharistiam sibi porrigi rogauit; eaque percepta, iucundo animo B. Antistitis pollicitationem sustinebat: qui quidem Antistes (linguæ cessante officio) corde, & mente psallere non cessabat; cumque pueri quatuor scholastici, ex vtraque lecti parte positi essent, vt Psalterium totum ab initio recitarent, eos audiens B. Pater, valde est delectatus; & nonnunquam cum eis psallere iucundum fuit; præcipue versus illos, qui ad deprecandum Dominum pertinebant; quos apertis, & sursum erectis oculis, altius vt poterat exprimebat.

Media nocte, absoluto iam Psalterio, matutinas preces inchoarunt fratres astantes; & cum ventum esset ad Cantici Zachariæ versum illum: Illuminare his, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent, in supremo ipse iam agone desudans, ægrè apertis oculis, quod reliquum est pronunciauit, nempe: Ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. sub quibus verbis concinente Clero, Gloria Patri, cum Antiphona, Ascendo ad Patrem meum, &c. sublatus ab astantibus è lecto, felicissimè migravit ad Dominum, anno sal. 136.

Concrepātibus autem campanis, BRVNO puer prædictus (qui eodem momēto præmortuis membris decumbebat) supremo spiritu in solo pectore palpitante, tanquam à sono expectectus, stupens rogabat, quid hoc sibi veller? Respondit Mater dissimulanter, ad nocturnas preces pulsari; at ille stomachabundus, Matris, & aliorum dissimulationē arguens: cur (inquit) rem ipsam me celatis? Reuera Dominus meus Gothardus cælum ascendit; & promissionum suarum (proh dolor) oblitus, me hic dereliquit: Surgite, & eleuatis manibus,

bus, & cordibus, eius dilectam animam diuinæ clementiæ commendate; & vt mei meminerit eum obsecrate: ac subinde quibus potuit viribus, oculos ad cælum sustollens: ò sancte Præsul (inquit) per illum te adiuro, ad quem vadis, vt nunc sis memor mei; nec me patiaris tibi superstitem in car-nē manere, cui toties pollicitus es, quod tecum essem in patriam abiturus. Ad has voces stupent astantes, nec sine formidine faciunt, quod iussit; & ecce vix ad eum reflectunt oculos, eum iam cernunt exanimem, & Patrem suum esse subsecutum.

Sur. tom. 7. Petr. Cratopol. Minorit. de Sanct. German. Baron. in Annal. tom. 11.

X X V I.

Off. 15. GRAMATIVS Episcopus Salernitanus, dissolutionem sui corporis sibi imminere sentiens, Ecclesiam adiit, vt oraret; audiuitque ibi vocem dicentem sibi: Veni serue bone, & fidelis, accipe requiem, quam tibi præparavi. His auditis, cum clericis in cubiculum se recepit; eosque benedictione donatos, paternis monitis ad pacē est exhortatus. Post hæc, suppellectilia domus, proprijs manibus, pauperibus erogauit: leuium culparum remissionē, per poenitiæ Sacramentum, accepit: & deinde corpus stramini aliquantisper dedit. Deum sacra Vnctione perunctus, Psalmos alternatim cum clericis, dimidio horæ spatio, vt potuit, cantare voluit: Et tandem elatis in cælum oculis dicens: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, spiritum Deo reddidit, anno salutis circiter 400.

Tabula Eccles. Salernitan. Ferrar. ex eisdem & ex Gaspare Musca de Episcopis eiusdem Ecclesia.

X X V I I.

Iul. 3. *Nou. 17.* GREGORIUS Neocesariensis Episcopus (cognomento Thaumaturgus) sub obitum visitauit suam Diæcesim, scire volens qui adhuc essent extra fidem relictī. Vt autem cognouit nō plures septendecim esse, qui in antiquo errore permansissent: Acerbum quidem etiam hoc, inquit, ad Deum suspi-

suspiciens, deesse aliquid eorum plenitudini, qui seruantur. Veruntamen magna gratiarum actione dignum esse (aiebat) quod totidem simulachrorum cultores successori relinqueret quot ipse Christianos acceperat. Precatus autem credentibus incrementum ad perfectionem, & incredulis conuersionem, ad Deum feliciter migravit; suos necessarios obrestatus ne peculiarem sibi locum sepulturae compararent. Nam si viuis nullius loci dominus vocari voluisset, sed in alienis (tanquam inquilinus, & peregrinus) habitans, vitam transigisset; ne post mortem quidem prorsus inquilinatum sibi dedecori fore putare; sed in sequenti (inquit) saeculo fama prodatur, quod Gregorius nec viuens ab aliquo loco cognominatus sit, & post mortem, alienorum locorum fuerit inquilinus: cum enim ab omni terrena possessione sese abstinuisset; ne sepeliri quidem in proprio loco sustinuit; solamque illam possessionem pretiosam, & expetendam putauit, quae fraudis, & auaritiae vestigia in se non admittit. obijt anno Domini 389.

Greg. Nyss. orat. de eodem. Lippom. tom. 4. Sur. tom. 4. Baron. in Annal. tom. 2. ubi fusus praclara eius gesta digesta habentur.

ANNO TATIO.

Cum in Idolorum templum aliquando GREGORIVS noctu diuerti coactus esset; & Dæmones idcirco illud ingredi amplius non valerent, vt ædituo conquerenti, diuinam ostenderet virtutem, eorundemque dæmonum imbecillitatē; scripsit in libelli particula hæc verba: GREGORIVS SATHANÆ INGREDERE eius modi autem libello super altare posito, vidit ædituus consuetos nidores. Vnde in Christum credidit, & eiusdem Gregorij factus est diaconus, & comes indiuiduus. *Ibidem.* Simile supra habetur in EVGENDO.

X X V I I I.

GREGORIVS Episcopus Vltraiectensis cum per triennium paralyfis morbo detentus esset, ad extrema deueniens, imbecillia eius membra candida apparuerunt; vt foris videntibus innotesceret, quàm mundus eius spiritus in oculis existeret.

Aug. 25.

steret Domini. Audiens autem contristari circumstantes discipulos de electi filij eius Albrici absentia (erat enim in Italia, regali seruitio deputatus) dixit eis: Nolite timere: Non transibo antequam ipse veniat, quod factū est. tertio namque post eius aduentum die, petita abeundi licentia, iussit se ante Oratorium Saluatoris collocari; ibique oratione facta, & communione percepta; aspiciens ad altare, deuotus migravit ad Dominum anno sal. 784. ætat. 70. *1001. millia 2. 1017*

10. Molan. de Sanct. Belg. & in indic. Trib. de vir. Ill. or. S. Ben. lib. 3. cap. 284. & lib. 4. cap. 188. Deco Sur. in vita S. Ludgeri 26. Marsij tom. 2. & in post. edit. eadem. die 25. Aug. 1001. imp. de sanct. 7. 1017. 1018. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1026. 1027. 1028. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1036. 1037. 1038. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1046. 1047. 1048. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1056. 1057. 1058. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1066. 1067. 1068. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1076. 1077. 1078. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1086. 1087. 1088. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1096. 1097. 1098. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1106. 1107. 1108. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1116. 1117. 1118. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1126. 1127. 1128. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1136. 1137. 1138. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1146. 1147. 1148. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1156. 1157. 1158. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1166. 1167. 1168. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1176. 1177. 1178. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1186. 1187. 1188. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1196. 1197. 1198. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1206. 1207. 1208. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1216. 1217. 1218. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1226. 1227. 1228. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1236. 1237. 1238. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1246. 1247. 1248. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1256. 1257. 1258. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1266. 1267. 1268. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1276. 1277. 1278. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1286. 1287. 1288. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1296. 1297. 1298. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1306. 1307. 1308. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1316. 1317. 1318. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1326. 1327. 1328. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1336. 1337. 1338. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1346. 1347. 1348. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1356. 1357. 1358. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1366. 1367. 1368. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1376. 1377. 1378. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1386. 1387. 1388. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1396. 1397. 1398. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1406. 1407. 1408. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1416. 1417. 1418. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1426. 1427. 1428. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1436. 1437. 1438. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1446. 1447. 1448. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1456. 1457. 1458. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1466. 1467. 1468. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1476. 1477. 1478. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1486. 1487. 1488. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1496. 1497. 1498. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1506. 1507. 1508. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1516. 1517. 1518. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1526. 1527. 1528. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1536. 1537. 1538. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1546. 1547. 1548. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1556. 1557. 1558. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1566. 1567. 1568. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1576. 1577. 1578. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1586. 1587. 1588. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1596. 1597. 1598. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1606. 1607. 1608. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1616. 1617. 1618. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1626. 1627. 1628. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1636. 1637. 1638. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1646. 1647. 1648. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1656. 1657. 1658. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1666. 1667. 1668. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1676. 1677. 1678. 1679. 1680. 1681. 1682. 1683. 1684. 1685. 1686. 1687. 1688. 1689. 1690. 1691. 1692. 1693. 1694. 1695. 1696. 1697. 1698. 1699. 1700. 1701. 1702. 1703. 1704. 1705. 1706. 1707. 1708. 1709. 1710. 1711. 1712. 1713. 1714. 1715. 1716. 1717. 1718. 1719. 1720. 1721. 1722. 1723. 1724. 1725. 1726. 1727. 1728. 1729. 1730. 1731. 1732. 1733. 1734. 1735. 1736. 1737. 1738. 1739. 1740. 1741. 1742. 1743. 1744. 1745. 1746. 1747. 1748. 1749. 1750. 1751. 1752. 1753. 1754. 1755. 1756. 1757. 1758. 1759. 1760. 1761. 1762. 1763. 1764. 1765. 1766. 1767. 1768. 1769. 1770. 1771. 1772. 1773. 1774. 1775. 1776. 1777. 1778. 1779. 1780. 1781. 1782. 1783. 1784. 1785. 1786. 1787. 1788. 1789. 1790. 1791. 1792. 1793. 1794. 1795. 1796. 1797. 1798. 1799. 1800. 1801. 1802. 1803. 1804. 1805. 1806. 1807. 1808. 1809. 1810. 1811. 1812. 1813. 1814. 1815. 1816. 1817. 1818. 1819. 1820. 1821. 1822. 1823. 1824. 1825. 1826. 1827. 1828. 1829. 1830. 1831. 1832. 1833. 1834. 1835. 1836. 1837. 1838. 1839. 1840. 1841. 1842. 1843. 1844. 1845. 1846. 1847. 1848. 1849. 1850. 1851. 1852. 1853. 1854. 1855. 1856. 1857. 1858. 1859. 1860. 1861. 1862. 1863. 1864. 1865. 1866. 1867. 1868. 1869. 1870. 1871. 1872. 1873. 1874. 1875. 1876. 1877. 1878. 1879. 1880. 1881. 1882. 1883. 1884. 1885. 1886. 1887. 1888. 1889. 1890. 1891. 1892. 1893. 1894. 1895. 1896. 1897. 1898. 1899. 1900. 1901. 1902. 1903. 1904. 1905. 1906. 1907. 1908. 1909. 1910. 1911. 1912. 1913. 1914. 1915. 1916. 1917. 1918. 1919. 1920. 1921. 1922. 1923. 1924. 1925. 1926. 1927. 1928. 1929. 1930. 1931. 1932. 1933. 1934. 1935. 1936. 1937. 1938. 1939. 1940. 1941. 1942. 1943. 1944. 1945. 1946. 1947. 1948. 1949. 1950. 1951. 1952. 1953. 1954. 1955. 1956. 1957. 1958. 1959. 1960. 1961. 1962. 1963. 1964. 1965. 1966. 1967. 1968. 1969. 1970. 1971. 1972. 1973. 1974. 1975. 1976. 1977. 1978. 1979. 1980. 1981. 1982. 1983. 1984. 1985. 1986. 1987. 1988. 1989. 1990. 1991. 1992. 1993. 1994. 1995. 1996. 1997. 1998. 1999. 2000. 2001. 2002. 2003. 2004. 2005. 2006. 2007. 2008. 2009. 2010. 2011. 2012. 2013. 2014. 2015. 2016. 2017. 2018. 2019. 2020. 2021. 2022. 2023. 2024. 2025. 2026. 2027. 2028. 2029. 2030. 2031. 2032. 2033. 2034. 2035. 2036. 2037. 2038. 2039. 2040. 2041. 2042. 2043. 2044. 2045. 2046. 2047. 2048. 2049. 2050. 2051. 2052. 2053. 2054. 2055. 2056. 2057. 2058. 2059. 2060. 2061. 2062. 2063. 2064. 2065. 2066. 2067. 2068. 2069. 2070. 2071. 2072. 2073. 2074. 2075. 2076. 2077. 2078. 2079. 2080. 2081. 2082. 2083. 2084. 2085. 2086. 2087. 2088. 2089. 2090. 2091. 2092. 2093. 2094. 2095. 2096. 2097. 2098. 2099. 2100. 2101. 2102. 2103. 2104. 2105. 2106. 2107. 2108. 2109. 2110. 2111. 2112. 2113. 2114. 2115. 2116. 2117. 2118. 2119. 2120. 2121. 2122. 2123. 2124. 2125. 2126. 2127. 2128. 2129. 2130. 2131. 2132. 2133. 2134. 2135. 2136. 2137. 2138. 2139. 2140. 2141. 2142. 2143. 2144. 2145. 2146. 2147. 2148. 2149. 2150. 2151. 2152. 2153. 2154. 2155. 2156. 2157. 2158. 2159. 2160. 2161. 2162. 2163. 2164. 2165. 2166. 2167. 2168. 2169. 2170. 2171. 2172. 2173. 2174. 2175. 2176. 2177. 2178. 2179. 2180. 2181. 2182. 2183. 2184. 2185. 2186. 2187. 2188. 2189. 2190. 2191. 2192. 2193. 2194. 2195. 2196. 2197. 2198. 2199. 2200. 2201. 2202. 2203. 2204. 2205. 2206. 2207. 2208. 2209. 2210. 2211. 2212. 2213. 2214. 2215. 2216. 2217. 2218. 2219. 2220. 2221. 2222. 2223. 2224. 2225. 2226. 2227. 2228. 2229. 2230. 2231. 2232. 2233. 2234. 2235. 2236. 2237. 2238. 2239. 2240. 2241. 2242. 2243. 2244. 2245. 2246. 2247. 2248. 2249. 2250. 2251. 2252. 2253. 2254. 2255. 2256. 2257. 2258. 2259. 2260. 2261. 2262. 2263. 2264. 2265. 2266. 2267. 2268. 2269. 2270. 2271. 2272. 2273. 2274. 2275. 2276. 2277. 2278. 2279. 2280. 2281. 2282. 2283. 2284. 2285. 2286. 2287. 2288. 2289. 2290. 2291. 2292. 2293. 2294. 2295. 2296. 2297. 2298. 2299. 2300. 2301. 2302. 2303. 2304. 2305. 2306. 2307. 2308. 2309. 2310. 2311. 2312. 2313. 2314. 2315. 2316. 2317. 2318. 2319. 2320. 2321. 2322. 2323. 2324. 2325. 2326. 2327. 2328. 2329. 2330. 2331. 2332. 2333. 2334. 2335. 2336. 2337. 2338. 2339. 2340. 2341. 2342. 2343. 2344. 2345. 2346. 2347. 2348. 2349. 2350. 2351. 2352. 2353. 2354. 2355. 2356. 2357. 2358. 2359. 2360. 2361. 2362. 2363. 2364. 2365. 2366. 2367. 2368. 2369. 2370. 2371. 2372. 2373. 2374. 2375. 2376. 2377. 2378. 2379. 2380. 2381. 2382. 2383. 2384. 2385. 2386. 2387. 2388. 2389. 2390. 2391. 2392. 2393. 2394. 2395. 2396. 2397. 2398. 2399. 2400. 2401. 2402. 2403. 2404. 2405. 2406. 2407. 2408. 2409. 2410. 2411. 2412. 2413. 2414. 2415. 2416. 2417. 2418. 2419. 2420. 2421. 2422. 2423. 2424. 2425. 2426. 2427. 2428. 2429. 2430. 2431. 2432. 2433. 2434. 2435. 2436. 2437. 2438. 2439. 2440. 2441. 2442. 2443. 2444. 2445. 2446. 2447. 2448. 2449. 2450. 2451. 2452. 2453. 2454. 2455. 2456. 2457. 2458. 2459. 2460. 2461. 2462. 2463. 2464. 2465. 2466. 2467. 2468. 2469. 2470. 2471. 2472. 2473. 2474. 2475. 2476. 2477. 2478. 2479. 2480. 2481. 2482. 2483. 2484. 2485. 2486. 2487. 2488. 2489. 2490. 2491. 2492. 2493. 2494. 2495. 2496. 2497. 2498. 2499. 2500. 2501. 2502. 2503. 2504. 2505. 2506. 2507. 2508. 2509. 2510. 2511. 2512. 2513. 2514. 2515. 2516. 2517. 2518. 2519. 2520. 2521. 2522. 2523. 2524. 2525. 2526. 2527. 2528. 2529. 2530. 2531. 2532. 2533. 2534. 2535. 2536. 2537. 2538. 2539. 2540. 2541. 2542. 2543. 2544. 2545. 2546. 2547. 2548. 2549. 2550. 2551. 2552. 2553. 2554. 2555. 2556. 2557. 2558. 2559. 2560. 2561. 2562. 2563. 2564. 2565. 2566. 2567. 2568. 2569. 2570. 2571. 2572. 2573. 2574. 2575. 2576. 2577. 2578. 2579. 2580. 2581. 2582. 2583. 2584. 2585. 2586. 2587. 2588. 2589. 2590. 2591. 2592. 2593. 2594. 2595. 2596. 2597. 2598. 2599. 2600. 2601. 2602. 2603. 2604. 2605. 2606. 2607. 2608. 2609. 2610. 2611. 2612. 2613. 2614. 2615. 2616. 2617. 2618. 2619. 2620. 2621. 2622. 2623. 2624. 2625. 2626. 2627. 2628. 2629. 2630. 2631. 2632. 2633. 2634. 2635. 2636. 2637. 2638. 2639. 2640. 2641. 2642. 2643. 2644. 2645. 2646. 2647. 2648. 2649. 2650. 2651. 2652. 2653. 2654. 2655. 2656. 2657. 2658. 2659. 2660. 2661. 2662. 2663. 2664. 2665. 2666. 2667. 2668. 2669. 2670. 2671. 2672. 2673. 2674. 2675. 2676. 2677. 2678. 2679. 2680. 2681. 2682. 2683. 2684. 2685. 2686. 2687. 2688. 2689. 2690. 2691. 2692. 2693. 2694. 2695. 2696. 2697. 2698. 2699. 2700. 2701. 2702. 2703. 2704. 2705. 2706. 2707. 2708. 2709. 2710. 2711. 2712. 2713. 2714. 2715. 2716. 2717. 2718. 2719. 2720. 2721. 2722. 2723. 2724. 2725. 2726. 2727. 2728. 2729. 2730. 2731. 2732. 2733. 2734. 2735. 2736. 2737. 2738. 2739. 2740. 2741. 2742. 2743. 2744. 2745. 2746. 2747. 2748. 2749. 2750. 2751. 2752. 2753. 2754. 2755. 2756. 2757. 2758. 2759. 2760. 2761. 2762. 2763. 2764. 2765. 2766. 2767. 2768. 2769. 2770. 2771. 2772. 2773. 2774. 2775. 2776. 2777. 2778. 2779. 2780. 2781. 2782. 2783. 2784. 2785. 2786. 2787. 2788. 2789. 2790. 2791. 2792. 2793. 2794. 2795. 2796. 2797. 2798. 2799. 2800. 2801. 2802. 2803. 2804. 2805. 2806. 2807. 2808. 2809. 2810. 2811. 2812. 2813. 2814. 2815. 2816. 2817. 2818. 2819. 2820. 2821. 2822. 2823. 2824. 2825. 2826. 2827. 2828. 2829. 2830. 2831. 2832. 2833. 2834. 2835. 2836. 2837. 2838. 2839. 2840. 2841. 2842. 2843. 2844. 2845. 2846. 2847. 2848. 2849. 2850. 2851. 2852. 2853. 2854. 2855. 2856. 2857. 2858. 2859. 2860. 2861. 2862. 2863. 2864. 2865. 2866. 2867. 2868. 2869. 2870. 2871. 2872. 2873. 2874. 2875. 2876. 2877. 2878. 2879. 2880. 2881. 2882. 2883. 2884. 2885. 2886. 2887. 2888. 2889. 2890. 2891. 2892. 2893. 2894. 2895. 2896. 2897. 2898. 2899. 2900. 2901. 2902. 2903. 2904. 2905. 2906. 2907. 2908. 2909. 2910. 2911. 2912. 2913. 2914. 2915. 2916. 2917. 2918. 2919. 2920. 2921. 2922. 2923. 2924. 2925. 2926. 2927. 2928. 2929. 2930. 2931. 2932. 2933. 2934. 2935. 2936. 2937. 2938. 2939. 2940. 2941. 2942. 2943. 2944. 2945. 2946. 2947. 2948. 2949. 2950. 2951. 2952. 2953. 2954. 2955. 2956. 2957. 2958. 2959. 2960. 2961. 2962. 2963. 2964. 2965. 2966. 2967. 2968. 2969. 2970. 2971. 2972. 2973. 2974. 2975. 2976. 2977. 2978. 2979. 2980. 2981. 2982. 2983. 2984. 2985. 2986. 2987. 2988. 2989. 2990. 2991. 2992. 2993. 2994. 2995. 2996. 2997. 2998. 2999. 3000. 3001. 3

procedensque Saluatori obuiam, sub ipsius aspectu, flexis genibus, totus lachrymis diffuens, illum adorauit; utque sæpius posset genua flectere, crebrò prostratus, erigere se curauit. Demum cum proluxius coram Domino sic prostratus orasset, suumque illi agonem commendasset, tota deuotione postulās, ut siquid purgandum superesset, ipse purgare dignaretur; manibus in Crucis formam expansis, & oculis in cœlum sublatis, sacrosanctum Viaticum sumpsit; & postmodum ad stratum redijt. Vbi cum paululum respirasset, caput nutibus indicare, se velle ut corpus eius in quodā Monasterio (cui præerat) humaretur. Reluctantibus autem fratribus, cum lachrymis obsecrauit eos, ut quod cuius catholico licet, liceret & sibi, nempe sepulturam deligere. Ea re tandem ab inuitis obtenta, omnes est osculatus, & exoratus ut pro ipso Dominum deprecarentur; & ceu filij pacis, pacem inter se amarent, & cōlerent.

Nihil à morbo impediri se passus est, quin totus in Dei oratione versaretur. Temporibus, & horis congruis diuina coram se officia recitari voluit; & quos ipse ore non poterat promere psalmos, auribus auscultare curauit. Iussit sub aspectum suum ē serinijs vestes Pontificales proferri; & ex ijs quasiam minoris pretij ad se deferri voluit, quibus tunc vsus fuerat, quando fuit Episcopus consecratus, quasue ad sepulturæ suæ vsum diligenter mandauerat asseruari: Eas autem omnes cuidam familiari ad breue tempus seorsum seruandas tradidit.

Adesse tandem extremam iam horam præsentiens, preces nocturnas præuenire voluit. signo itaque dato, & conuenientibus fratribus, ut laudes Domini inchoarent, ipse prior labijs, & pectori suo, Crucis impresso signo, hæc duo verba utcunq. pronuncianit, nempe: Domine labia; reliqua verò pronunciare non valens, mente persoluit, & à fratribus recitantibus audire studuit. Quibus completis, voluit in sparsos humi cineres deponi, cilicio (quo vsus perpetuò fuerat) indutus: Cumque paululum hinc iacuisset, benedicens fratribus, spiritum Deo reddidit, anno sal. 1199.

*Sur. tom. 1. Franc. Hareus de vit. Sanctior. Vinc. Bell.
biss. lib. 29. cap. 62.*

A N N O T A T I O.

Funera prosequi consueuerat GVILLHELMVS, & pauperum, ac peregrinorum humanis corporibus libens necessaria praebebat. Intererat autem huiusmodi spectaculis, vt inde in memoriam rediret conditionis humanæ, extremorumque suorum; & huiusmodi cogitatione, aduersus peccata se muniret. *Idem Sur. ibidem.*

X X X I.

Febr. 10.

GVILLHELMVS seu GVLIELMVS Eremita, Dux olim Aquitaniz, infirmitate correptus, iussit Alberto discipulo suo, vt Sacerdotem accersiret, a quo peccatorum suorum absolutionem acciperet; nec moram faceret, vt posset spiritum suum Deo creatori suo reddere. Tunc Albertus foras exiens, vt obedientiam perageret, vidit aerem, ac coelum turbatum nimis; & niue, glacie, frigoreque nimio omnino impediri. Vnde territus redijt ad magistrum; & omnia exponens, dicit ei Guillelmus, vt nihil omnino timeat, sed securus vadat, quod nihil patietur incommodi. Processit igitur Albertus, nudisque pedibus properans, Sacerdotem adduxit, & felicissimum peregit iter; quo quidem non solum, nihil passus est incommodi, sed se leuiatum, & delectatum sentijt. Suscepit igitur de manibus Sacerdotis Guillelmus Ecclesiz Sacramenta. Deinde appropinquante exitus hora, subito primus ille pallor, qui ex cilicio, ferro, ac inedia corpori eius obrepserat, abscessit; vultuque clarificato, lætis oculis, & inuiso antea colore, visus est perfundi. Tunc rogauit Sacerdotem, & Albertum astantes, vt sacram illam canerent Antiphonam: Subuenite Sancti Dei, &c. ipse quoque cum eis exili spiritu (quomodo poterat) eandem canens; cumque peruenissent ad verba illa: Occurrite Angeli Domini, Guillelmus oculos ad coelum eleuans, manibus iunctis dixit: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, &
ultimo

ultimo prolato verbo, spiritum commendatum emisit, anno Domini 1157.

Sur. tom. 1. Guillhelm. Caualcantin. in vita ipsius. Baron. in Annal. tom. 12. Ferrar. in Catal.

ANNOTATIO.

Fuerat GVILLHELMVS hic, discolus valdè, spirans minarum, & cædis (tanquam alter Saulus) in discipulos Domini, sæuo schismatè perturbans Ecclesiam; cuius conuersionem plurimum exoptauit S. Bernardus; qui, cum semel, atque iterum eum conuenisset, & nihil profecisset, accessit ad eum tertio, pro foribus Ecclesiæ stantem, dum Missarum solemnia agerentur; & sacratissimam Eucharistiam secum deferens, in spiritu vehementi eum corripuit his verbis: Ecce, post seruos, ad te Dominus omnium supplicaturus aduenit. Ecce caput Ecclesiæ, quam tu persequeris. Adest Iudex tuus, in cuius nomine cūruatur omne genu; in cuius manus est tuus ille spiritus deuenturus. Nunquid & illum spernes? Nunquid ipsum contemnes, sicut seruos eius? Quibus auditis GVILLELMVS contremiscens; velut extra mentem, propositus, ad terrā usque prosternitur: Resipiscit; veniam petit; Bernardi paret imperio; & exinde, quæ audierat, mente reuoluens, conuersus est ad Dominum, & eremum petijt. Habet hoc idem Bernard. Boncuallis in vita S. Bernardi.

ALBERTI obedientiā in itinere tam arduo suscipiendo, in hoc quoque Dominus gratiam sibi fuisse demonstrauit. cum etenim, ille exundo, vt ad Sacerdotem pergeret, paucillum candelæ ardentis supra caput Magistri, ex obliuione, & ignoranter dereliquisset, quando redijt, eandem ardentem, vt prius reperijt, & in nullo immutatam.

XXXII.

GVILLHELMVS Eremita apud Seculum, oppidum Siciliæ, Syracusanæ Diæcesis, cum obitum suum imminens, cuidam amico suo prædixisset; & calceos suos ad illius domum detulisset; sequenti nocte migravit ad Dominum, anno sal. 1404. campanis (nullo pulsante) sonantibus. Qua nouitate populus Seculensis commotus, ad cellam B. Viri pergens, illius cadauer genuflexum, manusque adhuc in cælum tendens,

Apr. 4.

e. 200

tendens, & locum celestis splendore illustratum inuenit.

Ferrarius in Ital. ex monumentis Oppidi Seculen.

X X X I I I.

GVILLELMVS Cauailonius Ord. Præd. iuuenis, modestia; humilitate; obedientia; cunctisque virtutibus ornatus, cum lecto decumbens morbo grauatus, audisset ab infirmorum Præfecto, se breui ad cælos iturum, lætitia perfusus, cepit, magna vocis suauitate, illos decantare versiculos: Gloria, laus, & honor tibi sit Rex Christe Redemptor: cumque fratres astantes particulam ligni S. Crucis ad eum attulissent; ille maioris spiritus deuotione proclamans: ò Crux aue spes vnica, animam Deo reddidit, anno sal. 1260.

Michael. Pius Bononien. de Vir. Illustr. Ord. Præd.

X X X I V.

GYMPERTVS Herbipolensis, mortuo Præsule Herbipolensi, cum (propter insignem eius probitatem) eiusdem Ecclesiæ creatus esset Episcopus; & inuitus ad id subeundum onus traheretur, orauit Deum, vt absolueretur ab officio: cuius preces exaudiuit Dominus, & Vir sanctus (ante consecrationem) vita functus est.

Petrus Cratopol. Minorita de Sanct. German.

A N N O T A T I O.

Fuerit hic antea miles, qui Ecclesiis earumq. bona, & priuilegia, contra improbos directores sacrilegos semper fideliter, & constanter defenderat: militiam postea sacularem deseruit, & Religiosam conuersionem amplexus (mortuo Episcopo Herbipolensi) eiusdem Ciuitatis creatus est Episcopus. *Idem Cratopol. ibidem.*

X X X V.

Octob. 9.

GVNTHERVVS Eremita, cum à Duce Bredislao (quem ipse è sacro fonte susceperat) inuentus esset in spelunca, vbi triginta & septem annis vitam egerat; & eogeretur ab eo ad terram sui Ducatus pergere, ne tantus Vir incognitus lateret hominibus, noluit acquiescere. Vnde Dux valde miratus, orationibus se sancti Viri commendauit, & vt deinde nulla ei decessent

deessent necessaria, se de apparatu proprio daturum promisit. Cui Guntherus ait: mea dilectionis causa, si venisti fili, mea petitioni contrarius esse noli: Corpusculi mei iam dissolutionis instat; & quamvis de sepultura mea diversi diuersa sentiant; Ego tamen (vt in spiritu loquar) corpusculi mei depositionem Brunonix locandam testor, & quod in spiritu loquor, id ab omnipotente (vt fiat) exopto. Proinde (charissime fili) memoriam meam causa, praedicto loco aliquid solatii apta, vt & mei in Domino, & tui, tuorumque omnium in posterum in Deo memoria habeatur: super hac autem omnia, si mea dissolutionis terminum te scire delectar, crastinae diei tertia hora, quid de meo transitu Diuina operatio sentiat, mea fragilis vitae terminus declarabit. Plorauit & doluit Dux, se tam cito eius priuari praesentia; sed iubetur à Sancto discedere, crastinò reuersurus, vt suae interesset migrationi. Sequenti igitur die, assumpto Episcopo Seuero, summo diluculo ad Viri Dei cellam peruenit. Completa verò oratione, post longa de futura vita colloquia; peractis à Seuero Episcopo Missarum solemnijs, Vir Domini, sacrosancti corporis & sanguinis Christi perceptione se inaniuit; & hora demum diei tertia, clementibus qui aderant & flentibus, inter verba orationis, immaculatum Deo spiritum reddidit, anno Domini 1045.

Canis. Antiq. lect. tom. 2. ex M.S. Cod.

ANNO TATIO.

Cum saepius inuitatus GÜNTHERVS, inuitus tandem, ad Stephanum Hungarorum Regem cognatum suum accessisset, & ad mensam secum sedisset, iussus est à Rege comedere carnes, quas sibi Vir sanctus interdixerat; cumque inter prandentes (more solito) orationi insisteret; caputq. manibus inclinando, profusis lachrymis, ne illicitis cibarijs pollueretur, Diuinam clementiam imploraret; Mira res! Completa oratione, caput de manibus eleuat Dei famulus, & Pauo assatus, mensaeque superpositus (de quo edere iubebatur) pristinae vitae redditus, euolauit, & ab eius esu gratia diuina virum liberauit.

Simile de Sancto Nicolao Tolentino legitur, de quo infra.

-IUVCH

GUTHAL-

Apr. 11

GVTHLACVS Anachoreta, propinquam sui exitus diem sentiens, vocato Discipulo, dixit ei: ad laborum meorum (fili) stipendia vado: bonum est mihi dissolui, & esse cum Christo. Iussit deinde suo nomine salutem propriæ Sorori dicere; & eam exorare, vt corpus eius sepeliri curâret; causam aperiens, quare in hac vita eius aspectum vitare voluerit; vt scilicet in æterna se inuicem viderent.

Rogatus ab eodem Discipulo vt reuelare dignaretur, quid sit, quod ab ea die, qua primum sibi cohabitare cœpit, quotidie, manè, & vespere, se cum alio loquentem, mutuosq. sermones audierit, nec tamen scire potuerit, cum quo verba faceret; fassus est, Angelum ei in Eremito degenti, quotidie locutum esse. Instante autem mortis hora, lucis candor inæstimabilis totam circumfulsit domum; quæ (paulò ante) rosarum floribus, aut effusi balsami liquore videbatur aspersa. Tandem (oriente luce) dixit eidem Discipulo: Tempus est (fili) vt ad Christum transeam; & eleuatis ad coelum oculis, ac manibus, obdormiuit in Domino circa sal. annum 706.

Sur. tom. 2. Molan. in addit. ad Vsuard. vitam eius scribere Viri Sancti Gulielmus Ramesij Anglus; & Felix Crolandensis Benedictini.

EDVVIGIS Monialis, olim Poloniæ Ducif-
 fa, sciens imminere sibi sui corporis dissolu-
 tionem, adhuc incolumis acciuit ad se Catha-
 rinam puellam, quam ipsa è sacro fonte su-
 sceperat, & ob multam familiaritatem, mul-
 tarum suarum cogitationum participem fe-
 cerat; mandans illi, ne moras nectat; sed ocyus aduolet, ser-
 uitura ipsi in ægritudine imminente. Veniens igitur properè
 fidelis famula, videt eam sanam; nec recedit tamen, sed in
 omnibus ei officiosè suam nauat operam. Cum autem He-
 duuigis in quoddam esset cubiculum ingressa, Catharina vi-
 dit tres Dæmones humana effigie, cum ingenti strepitu in eam
 irruere; eamque atrociter flagellare, dicentes: Quid tu adeò
 sancta es? Cur tot sanctitatis opera efficis? Illa verò eam
 Dæmonum vim, & impetum sustinens; & cum tremore,
 Crucis signo se communiens, illæsa euasit: cumque ab eo
 loco egrederetur, Catharina eam sequens, eique condolens,
 crebrò à tergo illius, signum Crucis exprimebat: quod qui-
 dem Hedduigis videre non poterat; sed virtutem Crucis
 Christi sentiens, conuerso ad eam vultu: Catharina (inquit)
 semper hoc me signo munias; mirandam enim habet vim, &
 efficaciam ex Domini passione. Priusquam etiam in morbum
 incideret, accito confessario, extremæ Vnctionis Sacramen-
 tum ab eo sibi petijt ministrari. Id ubi sanctimoniales agno-
 uerunt, non mediocriter consternatæ sunt; inde intelligentes
 propinquare iam tempus migrationis eius; quamuis eam nul-
 lo morbo laborantem viderent: & vna earum percontata
 est, quare vellet eas affligere, petendo Sacramentum, quod
 ministrari non solet, nisi ubi est de ægroti periculo metus? Cui
 illa respondit: scio ita esse; sed est tamen, quod hic aduertere
 te oporteat: cum enim extremæ Vnctionis Sacramento mor-
 iturus homo, tanquam armis contra spirituales nequitias
 muniatur, eiusmodi præsidium cum summa deuotione est ac-
 cipiendum. Ego autem (& si incolumis adhuc sim) mox

R

tamen

tamen secus habitura sum; vereorque ne incremente morbi dolore, tam salutare auxilium cum tanto possim deuotionis feruore percipere, quanto par est animam ad Dominum properantem. Ita ergo satisfactum est eius desiderio; & oleo sancto inuncta, paulò post in morbum incidit; nec Sacramentum hoc denuò percipere voluit. Quod quidem admirandum est potius, quàm imitandum in ea; cui spiritus Domini per reuelationem id iussit; & in qua (vt piè creditur) sancta deuotio dispensauit.

Postquam decumbere cœpit, filia eius Abbatissa seuerè prohibuit cunctis sororibus, vt alijs ei ministrantibus, nulla accederet, & ne grauarent eam. Interim tamen multa ei pandebantur diuinitus, quæ ab vlla nec audierat, nec didicerat; cognoscebatque ad se intrantes, quamuis eas minimè videret. Reprehendit autem inobedientem, quæ ad se visendam, absque superioris licentia venerat.

Morbo ingrauescente, eadem filia eius Abbatissa (Gertrudis nomine) interrogauit eam, vbi vellet humari; Illa verò: in communi cœmeterio, respondit; sed cernens filiam non assentiri, in domo capitulari (vt vocant) elegit sepulturam; at neque hoc probante filia, sed dicente: In Ecclesia te, in Patris mei sepulchro reponemus, respondit: Si me omninò necesse est humari in Ecclesia, contestor te per Deum, & obsecro, filia, ne in tumultu Patris tui deponas corpus meum. Nolo enim, vel mortua, mortuo coniungi, à quo castitatis amore diù seiuncta fui. Dicente rursus filia: condam igitur te in monasterio fratris mei, filij tui; illa dixit: cum nullo volo habere sepulchri consortium; sed si decreuisti me tumulare in templo, fiat id (oro) ante aram B. Io. Euangelistæ. Iterum dicente filia: coram altari B. Petri te sepeliemus, vt monumentum tuum semper nobis ob oculos versetur; illa (prophético illustrata spiritu) respondit: Id quidem si feceritis, breui vos poenitebit, ob crebras molestias, quas meum vobis pariet sepulchrum: & planè sic accidit; magnam enim quietis iacturam fecerunt sorores, ex nimia hominum frequentia,

quentia, eius monumentum visitantium. Tandem aduentante tempore, quo laborum suorum fructum à Domino perciperet, Dominus eam coelestibus repleuit consolationibus: Sanctæ, de coelis sibi apparuerunt multæ; quibuscum ea latine loquens audita est: & cum iisdem feliciter migravit ad Dominum, anno sal. 1243.

Sur. tom. 5. Chromer. lib. 7. & 8. de gestis Polonor. Io. Bonifatius de Hist. Virginali lib. 2. cap. 6. Tympius in Triumpho Tit. Prem. imag.

ANNOTATIO.

Sanctissimæ Virginis Mariæ parvam apud se habebat effigiem HEDVVIGIS, quam manibus tenebat assidue, oculisq. inspiciebat; ut illius conspectu, diuinæ Matris amor magis, magisque auferret. Hac ipsa, cum interdum signaret ægrotos, sanitati eos restituebat. Moriens autem, tam arcto eam nexu tenuit, ut sibi relinqui necesse fuerit; ne si vis in ea extorquenda validius adhibita fuisset, rupta, & lacera reciperetur. Eam ergo in sepulturam mortua intulit. Cum autem in translatione corporis eius, facta vigintiquatuor annis post eius obitum, aperiretur sepulchrum, exesa carne, & membrorum soluta compage, tres illi digiti sinistræ manus integri reperti sunt; inter quos parua illa adhuc erat sacratissimæ Virginis Mariæ imago.

Sanctos mirifice coluit; in eorumque periculis durum sibi indicabat ieiunium, dicens: Sancti nobis sunt necessarii; meritoque eos venerari debemus, ut nobis subueniant, et in morte assistant.

I I.

HENRICVS Vratislaviensis in Slesia Ord. Præd. & D. Dominici discipulus, ad extrema deductus, & Sacramentis Ecclesiæ munitus; cruce ad se (de more) allata, & ante se posita, capit Antiphonæ verba illa decantare: Securus, & gaudens venio ad te; ita & tu exultans suscipias me discipulum eius; qui pependit in te: & in eandem Crucem defigens lumina, dulciter ridere, manibusque plaudere cepit; vultu, oculis, manibusque gaudium immensum præferens. Deinde post pusillum, astantibus fratribus & orantibus ait: adsunt

Dæmones, & meam conantur subuertere fidem; sed ego credo in Deum Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum. Quibus dictis expirauit, anno Donimi 1245. *Leand. Alber. lib. 8.*

I I I.

Mart. 16

HERIBERTVS Archiepiscopus Colonienfis, cum in quadam suæ Diœcesis villa febre corripetur; & vrgente, atque ingrauescente molestia vexaretur, properè Coloniam mittens, Abbatem Eliam accersiu: quo veniente, sacro voluit vngi oleo; & pariter Dominici corporis, & sanguinis perceptione muniri. Demum Carinæ impositus, cum Coloniam deductus esset, in Apostolorum Principis oratorium iussit se deferri: vbi coram altari positus, capite, oculis, ac manibus in cœlum protensis, prout valuit, prolixius orauit. Oratione completa, in oratorium, cubiculo coniunctum, delatus est. Omnia sua interim largiri iussit pauperibus. Residebat autem ad caput lectuli eius, frater suus Comes, nomine Geremianus, profundens lachrymas, atque amarissimos continuas gemitus: Cui Vir Sanctus valde compatiens, ait: Quid frater mi, tam miserabili afficeris eiulatu? Parce lachrymis, & gemitibus; quia sperantibus in se non deerit consiliarius, & consolator Deus. Tu ergo iacta cogitatum tuum in illo; & quia cunctis in hoc sæculo viuendi tempus breue est, & migrare oportet; nunc interim præpara te, & miserere animæ tuæ, vt dignus habearis sæculo venturo. Præparationis autem hic modus tibi pernecessarius est, & optimus; vt de rebus tuis, quoad potes, pauperibus impertiendo, amicos tibi facias, vt cum defeceris recipiant te in æterna tabernacula. Post hæc, morbo inualecente, iussit fratribus spirituales exequias, psalmodum decantatione inchoare; psallens & ipse pariter quoad potuit; vt illud dicere verè posset: Ingrediar in locum tabernaculi admirabilis, vsque ad domum Dei; in voce exultationis, & confessionis. Vidit interim inter astantes, pauperum Procuratorem, cui eorundem curam cōmiserat, & ait illi: Quid agunt nunc fratres mei? (pauperes scilicet) num illorum seruitio deest aliquid? Quo respondente, se cuncta assigna-

assignata expedisse, nihilque superesse erogandum, accersitis Ecclesiæ Præposito; & ciuitatis Aduocato, eisdem commendauit illis pauperes; & vltimum iam trahens spiritum, illos obsecrauit, vt animæ suæ hoc impenderent solatium, nempe, donec successor subrogaretur, curarent, ne refrigerium à se pauperibus constitutum, vllō modo deesse contingeret. Quibus dictis, feliciter migravit ad Dominum, anno sal. 1021.

Sur. tom. 2. ex Ruperto Abb. Tuitien. Baron. in Annal. tom. 11. De eo infra in VOLBERTO.

I V.

HERMANNVS (dictus quoque Ioseph) Coloniensis, *Apr. 7.* Canonicus Ord. Præmonstratensis, interrogatus de quodam vehementi sono in medio Monasterij audito, quid portenderet? subridens ait: Eo loco, quo extirrit strepitus ille, quidam suo tempore sepelietur; ad cuius monumentum magnus erit hominum concursus, & strepitus frequens. Quæ quidem Prophetia in semetipso impleta est, eodem loco post mortem tumulato, & populi frequentia honorato. Circa idem tempus autem, quo sepulturæ locum prædixit, suæ resolutionis tempus sibi iam instare cognoscens, ad quosdam fratres accessit, qui maiori secum erant familiaritate coniuncti; & ad vnum eorum præcipuè, qui primæ iuuentutis dies mundo dicauerat, dixit: Quoties (frater) hunc Psalmi versum proferes: Bonitatem (scilicet) fecisti cum seruo tuo Domine, meritò debes magnam cordis deuotionem adhibere. At ille (non intelligens) respondit; non solum hunc versum, sed etiam preces omnes magna cū deuotione esse recitandas. Tum HERMANNVS subiicit: est & alius Psalmi versiculus, quem itidem singulari semper deuotione debes, & attētionē proferre, nempe: Quia misericordia tua magna est super me, & eruisti animam meam ex inferno inferiori; innuens ei bonitatem, quam secum fecerat Deus, hanc fuisse, quod ex inferno (quem per peccatum meruerat) animam suam eruerit. Accessit quoque ad alios, dicens eis. Ecce cuiusdam Sacerdotis amici nostri

finis appropinquat ; rogo vos propter Deum , vt illum precibus vestris Domino commendetis . Quarentibus autem illis , quis esset ? breui (ait) quis sit , re ipsa comperietis .

Appropinquante demum sui decessus tempore , insolitas perpeffus est tentationes ; quibus supra modum vexatus , ad quendam accessit Sacerdotem , vt ab eo curaretur . Territus autem ille Sacerdos (vt qui se eius meritis longè imparem esse cognosceret) renuebat eum audire ; sed Hermannus ait : Equidem ad te missus sum , vt Diabolum mihi insidiatorem coerceas : insidiabatur enim ei Dæmon carnem excitando ; alijsq. intolerabilibus tentationibus , sub Diuinis quoque mysterijs , eum excruciendo ; ad eò vt propterea ab altaris ministerio nonnunquam abstinuisset . Videns autem Sacerdos deprecantis instantiam , Dæmonem adiurauit ; & statim ab eiusmodi molestijs Vir sanctus liber euasit .

Correptus tandem febris , lectulo decubuit ; & hora obitus eius impendente , circumfidentibus valedicens ; & in manus Iesu spiritum commendans , erecto corde , & vultu migravit ad Dominum ; anno sal. 1236.

Sur. tom. 2. Molan. in addit. ad Vsuarium , & in Natal. Sanctior. Belg.

ANNO TATIO.

HERMANNVS hic puer septennis , dum eius condiscipuli (vt moris est) festiuis diebus luderent , ab eorum consortio se subducens , Ecclesiam B. Virginis dicatam ingrediebatur ; et ante illius imaginem (pueri Iesu formam in sinu gerentem) manere consuevit ; modò cum imagine matris ; modò cum filij , tanquàm cum viuus verba faciens ; et si quid fortè manu gerebat , panis , aut fructuum (vt pueri assolent) nunc Matri , nunc filio porrigebat . Stetit autem aliquando (de more) coram imagine B. Virginis , et potum quod attulerat , illi cum magna instantia , et deuotione præbebat : Et ecce benigna Mater , vt deuotionem pueri commendaret ; neue sibi deuotam contristaret infantem , imaginis manum extendit , & porrectum sibi munusculum de manu pueri gratis , & comiter accepit . *Sur. in vita eiusdem cap. 3.*

Cum esset idem HERMANNVS pauper , & nudis incederet pedibus

diſus, non habens calceos, miſſus fuit à B. Virgine ad lapidem, quendam, ſub quo denarios inuenit, quibus ſibi calceos emeret; & iuſus eſt ab eadem altrice ſua, vt quotieſcunque indigeret aliquo, calceis nempè, tabulis, ſtylis, aut alijs neceſſarijs, ad eundem accederet locum; vbi reperturus eſſet denarios, quibus neceſſitas ſubleuaretur. Alij verò pueri videntes vbi HERMANNVS toties ſibi neceſſaria reperiret, acceſſerunt ad eundem locum, diu quærentes, ſed nihil talium potuerunt inuenire. Retulit hæc puriſſimus puer, pia calliditate inductus, paucis ante mortem diebus. *Sur. ibidem cap. 6.*

Sæpiſſimè apparuit ei B. Virgo, vocabatque eum Cappellanium ſuum; ipſe viciffim tantis ab ea dignatus gratijs, B. Virginem ſuam ſpecialeſ agnoſcebat patronam; eiufque ſanctiſſimum, Nomen adeò reuerabatur, vt ad eius inuocationem, terræ proſtratus adhereret.

Idem Sur. in eadem vita pluribus in locis.

V.

HERMANNVS de Allis, Ord. Eremit. S. Auguſtini, annuam ægritudinem patientiſſimè ſuſtinuit; & quamuis eadem iugiter affligeretur, Horas tamen canonicas deuotè quotidie recitare, & Miſſam celebrare voluit, quandiu ſe de lecto mouere valuit. Deficientibus autem viribus eandem coram ſe celebrari, vſque ad vltimum ſui tranſitus diem curauit. Appropinquante igitur ipſius diei hora nona, fratres vocari fecit, dicens, horam eſſe decedendi; iuſſitque afferri librum pro commendatione animæ: ſed cum non inueniretur liber, quia ad alium quendam infirmum in ciuitate delatus fuerat, hocq. ſibi agonizanti diceretur: mittatur (ait) pro eo, & expectabimus. cumq. demum allatus fuiſſet, legerunt fratres commendationem, ipſo cum eis legente, ac respondente; quæ abſoluta, petijt ſibi legi. Paſſionem Domini noſtri Ieſu Chriſti; & legebatur coram eo Paſſio ſecundum Matthæum, libro ſuper lectum poſito: ipſe verò ponens manum ſuper eum, innuebat legenti, quando pauſare, & quando vltra legere deberet; vt animum ſuum ijs, quæ legebantur, ſic melius incendere poſſet. Perlecta Paſſione ſecundum Matthæum, legi ſibi fecit quoque ſecundum Marcum; & cum perueniret

lector ad verba illa: Iesus emissâ voce magna expirauit, ipse quoque spiritum Deo reddidit.

Chron. Ord. S. Aug. vitas fratrum nuncupat. lib. 2. cap. 13.

A N N O T A T I O.

Eius vitæ auctor (Iordanus nempe de Saxonia) hunc sibi notum fuisse; quinimmò ei famulatum in infirmitate sua præbuisse asserit.

HEREBERTVS *supra* in CVTHBERTO.

V I.

Aug. 15.

HIACYNTHVS Polonus Ord. Præd. S. Dominici discipulus, cum post quadraginta propemodum annos in Religione sanctè perfunctos, dissolui cuperet, & esse cum Christo; in peruigilio Assumptionis Beatissimæ Virginis, fratribus Monasterij Cracouiensis accersitis, moriturum sese definito die prædixit; eosque lugentes amantissimè consolatus, valere in Christo; Deumque perpetuò timere iussit. Postridiè sacrosanctis Ecclesiæ sacramentis summa cum veneratione perceptis; pijsque, atq. canonicis precibus recitatis; cum versum illum, extremo iam vitæ spiritu, prætulisset: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, in Domino obdormiuit, anno sal. 1257.

Martin. Cromer. de orig. & rebus gestis Polonorum lib. 7. & 9. Leand. Alber. lib. 5. Ferdinand. de Castell. in hist. S. Dom. lib. 1. cap. 48.

V I I.

Sept. 30.

HIERONYMVS Ecclesiæ doctor senio confectus, & laboribus fractus, adeò vt nisi fune manibus apprehenso (qui ad hoc ei de trabe pendebat) surgere de lecto non posset, sui corporis dissolutionem sibi imminere sentiens, veluti auis quædam à nexibus expedita, nihil aliud nisi cælum spectabat, ac petebat. Vnde longum peregrinationis suæ tempus considerans, clamabat sæpius cum Propheta: Hei mihi quia incolatus meus prolongatus est, habitauit cum habitantibus Cedar, multum incola fuit anima mea. & illud: Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum; concupiscit, & deficit.

anima

anima mea in atria Domini. illud quoque : Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. Sicut anima mea ad Deum fortem viuum, quando veniam; & apparebo ante faciem Dei? Dumque ijs cogitationibus Vir sanctus exarsuat, in leuem incidit febriculam, quæ illum (iam in carne sua præ mortuum) cum diu exaret, reputabat animo, mundi quas pertransierat miseras omnes; mortemque propterea, veluti sororem charissimam, ut sibi quæ videbat, futura concederet, precabatur. Aderant iuxta cum Monachi, & Christo dicatæ Virgines cum alijs plurimis, qui ex varijs Sanctorum locorum undiq. ad talis viri exitum confluxerant: Quos omnes, ille læto, ac alacri vultu conspiciens, ut Deo omni seruirent nixu exhortabatur. Aderat Eusebius eius discipulus, & cæteri Presbyteri, qui secum Christo militauerant; & abeuntem à se communem Patrem lamentabantur omnes. Solabatur autem ille cunctos, & ad humilitatem, patientiam, charitatem, cæterasque hortabatur virtutes: & ne sibi cœlestem inuiderent patriam precabatur; quando se nihil aliud optasse semper aiebat, quàm ad eum diem peruenire, vnde illi ad cœlestem beatitudinem daretur aditus. His & huiusmodi verbis omnes, qui aderant postquam est adhortatus, versus ad animæ suæ sponsum Iesum, quem iam sibi adesse videbat, illi spiritum suum commendans, obdormiuit in Domino, anno sal. 420. ætatis 78. quamuis ob fractam tot ætatis senectutem longè senior creditus sit decessisse, nempe ann. 98. vel. 99. secundum aliquos.

Marian. Victor. Episcop. Reat. in eius vita. Sigebert. in Chron. Baron. in Annal. tom. 5.

A N N O T A T I O.

Alia quædam egisse HIERONIMVM, & contigisse in eius morte narrant Eboensis, & Marulus; quibus consulto omissis, sat erit de tanto Viro illud memorasse, quod ipsemet de se ait in Regul. Monachorum cap. 30. nempe: siue comedam; siue bibam; siue aliquid aliud agam, semper insonat in auribus meis vox illa horifica: Surgite mortui venite ad iudicium.

HIERO-

VIII.

HIERONYMVS Ripa Mediolanensis Ord. Iesuatorum, nocte sacratissimæ Resurrectionis incolumis cum alijs surgens ad orationem, post susceptam cum eisdem sacratissimam Eucharistiam, sciens instare sibi migrationis tempus, sermonem ad suos habuit de suimet contemptu; de oratione; obedientia; & charitate; prædicens eis se post biduum decessurum: tota verò die in Oratorio mansit. Nocte sequenti, febricula correptus, sacram extremam Vnctionem sibi adhiberi; nocteq. altera (febri ingrauescente) animam suam omnipotenti Deo à fratribus (de more) commendari voluit. Qua commendatione peracta, rogauit eosdem, vt nil aliud sibi dicerent; sed eum in silentio manere patientes, in orationibus ipsi vsq. ad exitum perseverarent; & vnus eorum Passionem Domini nostri Iesu Christi legeret. Rogatus tunc à fratribus, vt benedictionem eis impertiret, ter semetipsum signauit; & afferri iubens aquam benedictam, se & alios aspersit, ac omnibus postea benedixit. Dederunt se deinde singuli ad orationem; vnusque ex eis Passionem legere cepit; quam Pater deuotissimè auscultabat. Ea verò perlecta, dixit: Omnis spiritus laudet Dominum, & hæc dicens, ad Deum laudandum, carne solutus, migravit, anno sal. 1519.

Paulus Morig. cap. 7. lib. 2. hist. Iesuai.

IX.

HILARIA Claudij Martyris vxor, cum ad sepulchrum filiorum pariter Martyrum, frequentius oraret, ibi ab Urbis Præfecti apparitoribus comprehenditur, cumque inde abstraheretur: finite (inquit ad eos) precationem meam absolueret, & veniam quocunque volueritis. Cum igitur genibus flexis, expansis manibus, oculos in cælum sustulisset: Domine (inquit) Iesu Christe, quem ex toto corde confiteor, nunc me filijs meis adiunge, quos ex ventre meo ad tuam religionem aduocasti, Hæc cum dixisset, tacita precationi se dedit, atque inter precandum, spiritum reddidit.

Sur. tom. 5. in Actis Sancti Chrysostomi & Dariae. 13.

HILA-

HILARION Abbas mortis proximus testamenti loco, breuem propria manu scripsit epistolam absenti Esycio discipulo suo, omnes diuitias ei derelinquens; nempe Euangelium, tunicam saccam; cucullam; & palliolum. Venerunt itaque ad ægrotantem multi religiosi viri; quos omnes adiurauit, ut ne puncto quidem horæ post mortem reseruaretur; sed statim cum in eodem loco terra operirent, sicut vestitus erat, in tunica, cuculla, & sago rustico. Exitus autem adueniente hora, cum præter sensum nil quidquam viui hominis superesset, apertis oculis locutus est sc̃um dicens: Egredere quid times? Egredere quid dubitas anima? Septuaginta propè annis seruisti Christo, & mortem times? Quibus dictis, in occursum Domini egressa est; anno sal. 372. ætatis 80.

Sur. tom. 5. Lippom. tom. 1. & 6. S. Hieronym. in vit. Patr. lib. 1. cap. 38.

A N N O T A T I O.

Tunica, quæ cum pallioso, & cuculla Esycio testamento legauit, recens ipsi cesserat, ex ministris eius morte, qui ante paucos dies obierat; ut in eadem narratione habetur. Ipse enim duplicia vestimenta nunquam habuit, quorum alia in sepulturam reseruasset, alia legare posset, vnica semper contentus tunica.

Post eius mortem venit Esycius, & simulans se in eodem loco habitare velle, ut diligentis custodiæ suspicionem accolis tolleret, cum ingenti vitæ suæ periculo, post decem serè menses, corpus eius furatus est, & aliò detulit. Quo audito **CONSTANTIA** mulier sanctissima, cuius generum, & filiam Vir sanctus de morte liberauerat; & idcirco ad eius felicem transitum adesse voluerat; & ad eius postea sepulchrum noctes ducere solebat peruigiles; perlato nuncio, statim exanimata est: veram in seruum Dei dilectionem, morte etiam comprobans.

Adhuc puer **HILARION** inuentus à latronibus, dum solitarius discurreret, eisdem interrogantibus: Quid faceret si latrones ad se venirent? Nudus (respondit) latrones non timeo; et subdentibus illis: Certè occidi potes: Possum (subdidit) possum; et idè latrones non timeo, quia mori paratus sum.

HOLLO-

X I.

Jan. 7.

HOLLONIVS Monachus, natione Saxo (qui dicebatur etiam Tillo) cum nonagenarius esset; & ex leui febricula semoriturum sciret; fratribus, post pacis osculum, valedixit; & Episcopum Lemouicensem (nuncio ad se misso) vocauit. Qui quamuis in lecto ex infirmitate decumberet; mox reddita sanitate, venit; & Virum sanctum sacramentis Ecclesiæ, antequam vitæ periodum absolueret, communiuit.

Molanus in Natal. Sanct. Belg. De eo S. Audenus in vita S. Eligij apud Sur. lib. 1. cap. 10.

X I I.

Nov. 13.

HOMOBONVS Cremonensis adueniente suæ vocatiōis die; sine morbo suauiter obdormiuit in Domino. Cum enim (de more) matutino officio penitus incolumis interfuisset; deinde, curuatis ante Domini Crucem genibus, in oratione usque ad horam Missæ perstitisset; Sacerdote Hymnum Angelorum inchoante; manibus in modum Crucis in terra extensis, ante Crucem procubuit, simul & occubuit feliciter in Domino, an. 1197. Anno verò sequenti 1198. ab Innocentio III. in Sanctorum numerum relatus est.

Sur. tom. 6. Ferrarius in Catal. Baron. in Annal. tom. 12. Petr. de Natal. in Catal. lib. 10. cap. 56.

A N N O T A T I O.

Mercaturam exercebat HOMOBONVS; pietatis tamen opera nunquam prætermisit. uxorem quoque duxit, ut parentibus morem gereret; sed cum ea castissimè vixit. Mortuis autem parentibus, opes mercimonio comparatas, cepit pauperibus distribuere; quibus & ceteras quoque impertiuit; vno tantummodo ex multis prædijs sibi reservato, et illo quidem exiguo.

Horis canonicis (etiam nocturnis) intererat semper; et cum aliquando Adituus ad Ecclesiæ fores referandas tardior fuisset, illæ sibi diuinitus patefactæ fuerunt.

In orationibus verò ita assiduus fuit, ut et inter orandum expirauerit.

XII I.

HONORATVS Episcopus Arelatensis, vltima correptus *Iam. 162* infirmitate, operari non deslitit; & (reluctantibus etiam doloribus) sermonem, Epiphaniarum die, in Ecclesia habere voluit. Sub mortem fuit religiosè sollicitus, ne quid imperfectum relinqueretur; interrogando singulos, & ad suggerendum hortando, si quid suam subterfugisset memoriam.

Videns discipulū suum (Hilarium scilicet Arelatensem) plorantem: Quid (inquit) desles inevitabilem humani generis necessitatem? Imparatum ergo te inuenire meus transitus debuit, cum me paratum inuenerit? Et respondentem, se non dolere decessum, sed suorum dolorum vulnere affligi; ac diffcilium inter extrema luctaminum, subdidit: Et quid ego minimus omnium perfero ad ea, quæ Sanctorum plurimi in supermis suis acerbissima pertulerunt? Et aliquot commemoratis, adiecit: Magni viri multa patiuntur; & vt alios pati doceant, nati sunt in exemplum.

Confluentibus ad se Potestatibus, Præfecto, & Præfecto-rijs viris, benedictionem, & monita salutaria impertiuit, dicens: Videtis quàm fragile habemus hospitium. & post multa: Hanc vobis Honoratus vester hæreditatem relinquit: supremo halitu suo ad hæreditatem vos Regni cœlestis inuitat: nullus nimium huius amore mundi teneatur: optimum est, vt voluntate quisque id fastidiat, quo se videt necessitate cariturum.

Ordinatis omnibus, cum charos suos mente singulos percurreret, quos nominatim proferre lassitudo non vetuit, per eos, qui astabant saluari iussit, subdens, & in eiusdem discipuli (S. Hilarij scilicet) aure loquens: Excusa, ait. graui tandem somno oppressus, feliciter, & suauiter obdormiuit in Domino, anno sal. 449.

Chron. Lerinen. ex serm. S. Hilarij de vita eiusdem, quæ habetur in M. S. Bibl. Vall. & vita ipsius separatim impressa Venet. 1501. incerto Auctore. De eo Baron. in Annal. tom. 5. & 6.

HOSPI-

Majj 21.

HOSPITIVS Nicensis reclusus, appropinquante sui obitus die, vocavit ad se Monasterij Præfectum; & parietem, quo erat inclusus, irrumpi; ac Episcopum Nicensem ad eum sepeliendum accersiri fecit, dicens: Die tertia ab hoc egrediar mundo, & vadam in requiem destinatam, quam mihi Dominus repromisit. Vir quidam (nomine Crescentius) venit interim ad fenestram; & videns eum catenis vinctum, ac verminibus plenum, ait: ò Domine mi, qualiter tam valida tormenta tolerare potes? Cui dixit Hospitius: Confortat me ille, pro cuius nomine hæc patior. dico autem tibi, quia iam absolvor ab his vinculis, & vado in requiem meam.

Die igitur tertia adueniente, depositis catenis, prostravit sese in orationem; & cum diutissimè orasset, collocans se super scamnum, extensis pedibus, eleuatisque ad cælum manibus, gratias Deo agens, reddidit spiritum: statimque vermes illi, qui sanctos perforauerant artus, euauerunt. Adueniens autem Episcopus, beatum corpus studiosissimè sepulturæ mandauit.

Sun. tom. 3. Lippom. tom. 8. Greg. Tur. hist. Franc. lib. 6. & 7. & de glor. Confessor. cap. 97. Paul. Disc. de gest. Longob. lib. 3. cap. 1. Ferrar. in Catal. Petr. in Catal. lib. 5. cap. 27. De eo etiam Baron. in Annal. tom. 11.

A N N O T A T I O.

Cum Longobardi in eam Regionem irrumperent, anno Domini 575. venerunt ad locum vbi Sanctus Dei HOSPITIVS clausus erat; qui per fenestram turris sese eis ostendit. Illi verò circumuehentes turrim, et aditum non inuenientes per quem ingrederentur, ascenderunt, et detexerunt tectum; videntesque eum catenis vinctum, indutumque cilicio, cogitauerunt illum esse malefactorem aliquem, et homicidam; vocatoque interprete sciscitari sunt ab eo, Quid mali fecerit: at ille falsus est, se homicidam esse, omnisque criminis reum: peccatum enim quodlibet perpetrare minimè prætermisisset, nisi Deus gratia sua eum munivisset: Tunc vnus ex eis gladium educens, vt caput illi amputaret, dexte-

ram

ram extensam sibi sic obligere sensit, vt nec illam contrahere posset, donec Vir sanctus, signo Crucis brachium sanitati restituit. Ille autem in eodem loco conuersus, tonsurato capite, Monachus efficitur.

X V.

HVBERTVS Episcopus Leodiensis, seu Tungrensis (vt Nou.3. habetur in Martyrol.) suæ resolutionis tempore imminente, de quo ante annum per visum fuerat edoctus, discurrebat per loca orationū, & memorias Sanctorum, exitū suum per eorum intercessionem Domino commendans. Cumque ante altare, quod in honorem B. Albini consecrauerat, diutius orasset, surgens, ait: In memoria æterna erit iustus; ab auditione mala non timebit: conuersusque ad parietem, protensis brachijs, locum sepulturæ dimensus est.

Rogatus postea, profectus est Brabantiam, consecraturus nouam Basilicam: & consecratione peracta, nauem conscendit, ac in propria (febri correptus lethali) redijt. Cumque domum peruenisset, consueta primum oratione, & lachrymis refectus, cornu altaris deosculatur; & demum lectulo superimponitur. A prima autem feria, ad sextam vsque (febri augmenta capiente) somni expers, solabatur se tantummodo decantatione Psalterij.

Quadam nocte, Dæmon ei minas intentauit; belluinis increpans eum vocibus: Sed Vir sanctus hunc sibi illudentem effugauit, cantando Psalmum, Qui habitat, &c. Et monendo ministrum, vt aquam benedictam asserre, & aspergere curaret.

Consueto orationum operi constanter institit; horasque canonicas (morbo non obstante) persoluit. Tandem instante mortis hora, orationes astantium postulauit, dicens: Mi prædilecti filij, apud Christum iam nunc pro meis interuenite fragilitatibus. Iam enim terminus irreuocabilis vitæ meæ adest, quo iubeor luteum hoc habitaculum relinquere, & rationem ante iudicem actuum meorum positurus, apparere. Et quia tanto imparem me examini, obustente meorum mole pecca-

peccatorum, perferentio, vtpotè cui exeunti vitiorum acies, phalangesque tristes occurrent: precor, precum vestrarum clypeos opponite; & vt piam Christi maiestatem propitiam habere merear, deposite. Manibus deinde ad cœlum eleuatis, ac oculis lachrymarum fonte rigatis, Apostolorum Symbolum, & Orationem Dominicam recitauit: Ori^a velum oppandi iussit, & inter orationis verba migravit ad Dominum, anno 730.

Sur. tom. 6. Melan. in Indic. Gest. Pontific. Leodienfium. De eo Baron. in Annal. tom. 8.

A N N O T A T I O.

*VELVM OPPANDI. De huiusmodi consuetudine, velum, seu lintheum expandendi ante faciem morientis, consule quæ dicta sunt in Cassio *supra*.

X V I.

Apr. 29.

HVGGO Abbas Cluniacensis depositionis diem optatum sibi instare cognoscens, laboribus labores addidit; multiplicauit ieiunia; vigilias patiebatur longiores; orationi, & lectio- ni instabat acrius; parumque videbatur ei spiritum natura ad egressum vrgeri, nisi & cruciatibus adhibitis vrgeretur.

Dum autem sic Quadragesimam transigeret, venit ad eum vir Agricola, cui semel, & iterum iusserat B. Petrus Aposto- lus proximum sibi denunciare depositionis diem, dicens, ver- bis ipsius Apostoli: Dispone domui tuæ, viam vniuersæ car- nis ad præsens ingressurus. Quo audito nuncio, latus expe- ctavit vocationem, cum Paulo dicens: Cupio dissolui, & esse cum Christo.

Adueniente sacratissimæ Cœnæ die, Dei seruus Capitulū ingreditur: vbi cum affluentem iussisset eleemosynam fieri, rogatus Conuentum absolueret, fleuit vberimè. Tandem singultu fatigatum promens responsum: Ego ne (inquit) vos absoluiam, quem propria ligat conscientia? Quomodo iugum soluet peccatorum subiugata peccatis oratio? Nos tamen (licet indigni) debitum prosequemur officium: Dominus

aut em

autem, qui soluit compeditos, & elisos erigit, quod suæ pietatis est, in vobis interius dignetur operari. De hinc eleuatis in cœlum oculis, persusis ora fletibus, commissum sibi gregem absoluit, & benedixit. Deinde pauperum expleto obsequio, hora mandati in Capitulum redit; lauatque fratrum vestigia, de Euangelica lectione sermonem subnectens.

Sequenti quoque sabbato sacris interfuit officijs; columnam nouæ lucis salutans, & crebris exorans suspirijs, vt ad terram promissionis, quam velut è confinio intuebatur, inoffenso gressu peruenire mereretur.

Celebrauit etiam in Ecclesia Paschalem solemnitatem; & refectus illic alimentis spiritualibus, ad domum, in qua morari consueuerat, diuertit. Vespere autem facto, decidit in lectum. Tertia verò feria, cum iam caligantes oculi, linguæ deficiens, & cæterorum sensuum officium, præsentem transitum acclamarent, interrogatus si viuificatricem Domini carnem cognosceret: cognosco (inquit) & adoro. Oblatum quoque salutiferæ Crucis signum deuotissimè studuit venerari. Porro exiturus ex hac Aegypto, B. Marcelli capsam sibi iussit præsentari; pium lachrymis interpellans aduocatum, vt eius conductu, post exilium, patriæ redderetur. Flentibus autem filiis assidentibus, suum ille significans excessum: Benedicite (protulit) & loquendi facultatem amisit. Deinde delatus est in Ecclesiam, vbi cineri, ac cilicio impositus, sole occumbente, Sol occubuit, anno Domini 1109.

Sur. tom. 2. Biblioth. Cluniac. De eo Baron. in Annal. tom. 12. Trith. de Vir. Illustr. Ord. S. Bened. lib. 3. cap. 328. & Petr. Cluniacen. lib. 1. & 2. Mirac.

ANNOTATIO.

Habetur statutum Petri Cluniacensis, in eadem Bibliotheca, de offerenda Cruce lignea infirmo inuncto, vt eam adoret, & osculetur; non autem aurea, nec argentea.

XVII.

HVGO Episcopus Ahtisiodorensis cum extrema ægritudine

dine laboraret; sibi que diem sentiret adesse nouissimum, fratres circumstantes, circa horam diei nonam, his verbis admonuit: Fratres charissimi, Horas diei, quæ supersunt, Domino persoluamus; quia ijs finitis, in Domino obdormiam, & requiescam. Cantauerunt ergo Domino laudes; & Completorio dicto, Vir sanctus (sicut prædixerat) in pace quieuit, anno Domini 1137.

10. Tri. h. in chron. Monast. Hirsaugien. eodem anno, & de Vir. Illustr. Ord. S. Bened. lib. 4. cap. 249. Vbi hunc dicit, nepotem fuisse S. Hugonis Cluniac. de quo supra.

X V I I I.

Nov. 17. HVGO Episcopus Lincolnienſis, in vltima infirmitate sua, morbo ingrauescente, sæpius orando, hæc verba repetebat; ò pie Deus, requiem: Bone Domine, Deusque verax, dona tandem requiem. Cuidam autem de astantibus dicenti sibi: Iam Domine quiesces, respondit: O verè beatos illos, quibus, vel in extremi iudicii die, requies inconcussa donabitur. Dicente rursus eo ipso, illum futurum ei iudicii diem, quo esset è vita decessurus, cum magna fiducia ait: non rectè sentis; non enim iudicii, sed gratiæ, & misericordiæ dies erit, quo ego defungar.

Admonitus vt testamentum (de more) faceret: Tædet me (ait) huius consuetudinis, iam passim in Ecclesiam introductæ: Nec habui quidquam, nec habeo, quod non sit Ecclesiæ, quam regendam suscepi. Attamen, ne fiscus rapiat, tribuatur pauperibus quod videor possidere. Orationi deinceps mens eius intenta fuit, donec agnouit venisse horam, qua transiret ex hoc mundo ad Patrem. Tunc enim, sacro iam inunctus oleo (quod contigit eadem ipsa anniuersaria die, qua Episcopus consecratus fuerat) cernens vbertim flentes filios, suauissimis eos consolari sermonibus nixus, dexteram suam singulorum capitibus imponens, Domino singulos commendauit. Deinde pavimento coram eo nudato, & cinere benedicto, in Crucis formam sparsa, preces completorij inchoarunt astantes. ipse verò, audito versu Psal. 91. Clamauit ad me, & ego exau-

exaudiam eum, imponi se cineri voluit; & psallentibus illis festinanter, cum inciperent Canticum: Nunc dimittis, &c. spiritum feliciter in manus conditoris posuit, anno salutis 1200. ætat. 60.

Sur. tom. 6. De eo Petr. Sutor de vit. Carthuf. lib. 2. cap. 5. Baron. in Annal. tom. 12. Petr. Dorland. Dießens. lib. 3. Chron. Carthuf.

ANNO TATIO.

Ad Sancti Hugonis funus, Anglorum, & Scotorum Reges, Archiepiscopi quatuordecim, cum innumerabili Comitum, nobiliū, populique multitudine concurrerunt. Porro Reges feretrum humeris suis detulerunt.

Apparuit HVGO quindecim diebus ab eius obitu, Decano Lincolnienſis Ecclesiæ, dicens ei: Concessit mihi Dominus noster Iesus Christus sua gratia, quod vnus ex fratribus meis, in proximo veniet ad me, cum Domino regnaturus: Estote ergo parati, & vigilate, quia nescitis diē, neque horam quando Dominus venturus est. Et his dictis disparuit. Mane factō, Decanus narrauit visionem omnibus fratribus in capitulo; & quamvis cuperent omnes mole carnis resolui, & esse cum Christo, vni tamen eorum soli datum est; nempe ROBERTO de Capella. Qui statim incæpit ægrotare, et infra triduum, emissō spiritu, ad Dominum migravit.

Ad eiusdem S. Hugonis feretrum orans vir quidam Pius, vt dissolui, et esse cum Christo mereretur, sequenti nocte (rebus suis benè dispositis) bona ac felici morte decessit. *Anon obit.*

Idem Sur. in vita eiusdem Hugonis circa finem.

X I X.

HVGO Monachus Cluniacensis in agone positus, dixit S. Petro Cauensi (qui ad eius animam Deo commendandam aduenerat) duas adesse in fenestra aues; pulcherrimam vnā; alteram verò horribilem valde, & nigram; quam rogauit, vt eiiceret. Tunc admirantibus fratribus, nec videntibus quod Petrus intelligebat, aquam ille exorcizatam sibi afferri iussit; qua dum orando aspergens, fenestram tangeret, nigram illam auem protinus discedere idem moriens vidit: cumque Deo gratias ageret, sancta eius anima carne soluta est.

Sur. tom. 2. in vita S. Petri Cauensis cap. 19.

X X.

HVGO de Nunant Episcopus Couentrensis, graui (dum Romam tenderet) infirmitate correptus, mortem sibi instare cognoscens, accersiri fecit religiosos viros totius Nortmanniæ, quos habere potuit; & illis audientibus, maxima cordis contritione, ac lachrymarum iugi effusione, confessus est omnia peccata, scelera, enormiaque delicta, quæ sibi memoria occurrerunt. Deinde flens, & eiulans, manibus conser-tis, eosdem viros Religiosos (pariter flentes) in virtute Dei adiurauit, quatenus sibi pœnitenti, pœnam infligant, & satisfactionem, tantis flagitiorum condignam excessibus. Illi vero vitam adeò flagitiosam, simul, & admirabilem cordis contritionem considerantes, obmutuerunt vniuersi; & ad inuicem se contuentes, quid consilij darent, quidue responderent, nesciebant. Quod cernens Episcopus ait: scio, scio quod tantis enormitatibus auditis, hæsitatis inter vos, quid mihi pro pœnitentia infligatis: Sed obsecro vos in nomine Iesu Christi Domini nostri, quatenus loco pœnitentiæ iniungatis mihi, vt, secundum voluntatem Dei, sim in pœnis purgatorii vsque in diem iudicij: vt tunc per misericordiam Redemptoris nostri saluus fiam. Quod quidem consilium placuit vniuersis; salua ei semper clementia diuina, quæ omnes saluari desiderat, & neminem vult perire. Tunc Episcopus (cunctis pariter audientibus) ingenti mœrore, adiecit aliud flagitium expiandum; expulsionem scilicet quorundam Monachorum, in quorum locum clericos irreligiosos introduxerat. Ad cuius flagitij satisfactionem, vitam finire concupiuit in eorundem Monachorum habitu; magnoque eiulatu Abbatem (qui inter cœteros aderat) deprecans adiurauit, quatenus intuitu charitatis, ad diaboli confusionem, habitum sibi concederet monachalem; vt illos haberet patrônos in sæculo futuro, quos (diaboli exagitatus spiritu) persecutus fuerat in hoc mundo. Quod cum impletum esset, omnia quæ possidebat, pauperibus erogauit. & sic in spe bona assistentium omnium, & iugi lachrymarum effusione, sine insperato quieuit, anno Dom. circiter 1191.

Baron.

Baron. in Annal. tom. 12. ex Roger. Annal. Anglic. De eodem Petr. Blesens. qui ad eundem scripsit epist. 118. pæneticam.

X X I.

HVGO de S. Victore Canonicus Regularis cum, in extremo senio, morti foret proximus; & stomachi nauseam pateretur, sacratissimi Corporis Domini nostri Iesu Christi communionem, instanti & feruenti deuotione poscebat. Quam cum nonnulli, parum sapientes, consulerent ob nausæ periculum, fictè præparari, & simulatam hostiam, à Sacerdote minimè consecratam, ægroto offerri, Spiritus sancti illuminatione ipsam dignouit, & fortiter exclamauit; illud non esse corpus Domini Dei sui; cui verus, & catholicus Christianus sacramentali vnione iungeretur. Cumq. tandem (simulatione detecta) Sacramentalis hostia deferretur; nec eā propter stomachi indignationē tutò desumere posse videret, illud verbum, deuotissimo quodam necessitatis impulsu, protulit: Ascendat Filius ad Patrem, & seruus ad Dominum suum. Quibus dictis, Eucharistia disparuit, & ipse Vir sanctus Deo suo reddidit spiritum, anno Domini 1140.

S. Anton. Chron. par. 3. cap. 1. Thom. Garzen. in vita ipsius, quæ habetur tom. 1. operum eiusdem Hugonis. De eo Baron. in Annal. tom. 12.

X X I I.

HVMBERTVS Confessor sui obitus aduenisse iam tempus prænosces, misit ad B. Aldegundem, vt vestes in exequiarum vsum sibi mitteret; linteis, virgineis textis manibus, virgineos artus componi cupiens. Missus itaque nuncius, cum iter medium compleuisset, ecce à B. Aldegunde missus alter occurrit, secum linteamina ferens, quibus defuncti corpus obuolueretur; & aduerterunt, vnā eandemque horam fuisse, qua vterque executionis mandata suscepit.

Sur. tom. 5. Molan. in Indic. Sanctior. Belg.

A N N O T A T I O .

Ortus fuit claris Francorum Proceribus in Hannonia HVMBERTVS, qui Sacerdotio initiatus, pietatis exercebat officia; Hospitalitatem præcipuè, qua Sanctum Amandum, Romam proficiscentem excepit, eique se comitem in eodem itinere iunxit; atque deinceps maxima familiaritate, & consuetudine fuit deuinctus.

S. Aldegundi quoque familiarissimus fuit; cui sitienti, cum ad eum visendum venisset, precibus aquam è terra miraculosè proficere fecit. De eadem Aldegunde *supra*.

Romam aliquando veniens HVMBERTVS, dum in Oratorio S. Petri, orationi diù incumberet, Angelus Domini, super eius verticem, Crucis signum, multis videntibus, expressit: Quod & Amandus quoque in eius fronte coruscare, postea incredibili fulgore vidit.

X X I I I .

Aug. 25. HVNEGVDIS virgo Veromadenfis, in agone posita, sacro Dominici corporis percepto viatico, iussit astantes, promere Psalmos; & ipsa ex cilicio, & cinere caput erigens, dicebat: Adsum ego Christe ancilla tua: Veni obsecro Rex pijsime, & me benigne suscipe. Cumque in huiusmodi voce ab hora noctis media, usque in die; tertiam horam persisteret, repente cum immenso lumine odor suauissimus illic diffusus est; & sancta illa anima in cælum euolauit.

Sur. som. 4. Molan. in addit. ad Vsuar.

A N N O T A T I O .

Orta fuit HVNEGVDIS in Pago Veromandensi, hodie oppidum Sancti Quintini. Desponsata viro, virum à nuptijs auocat; secum Romam venit; ubi à Summo Pont. velum capiti eius imponitur, & Deo consecratur. Sua deinde omnia cænobio tribuit; in quo se Deo seruituram obtulit.

I.

ACOVS Alemannus Ord. Præd. mortem. *Octob. 11*

sibi imminere sentiens, accersiri fecit Monasterij Præfectum, cui generalem fecit omnium peccatorum confessionem: Dumque in extremis positus esset, accessit ad eum vnus ex canonicis (Dionisius nomine) cui intestina fluctabant, rogans & dicens: Dilecte frater, tu quidem ad Patriam properas: Ego autem hinc atroci morbo crucior, nec possum cantare, neque concionari: Te per Deum rogo, ad quem tendis, ut cum illi iunctus fueris memineris mei; ac tuis precibus hanc à me molestiam depellas. Spondit Vir Sanctus id se facturum. Cum autem ad ultimum deuenisset, priusquam expiraret, ipse sibi manus decenter, & pedes composuit; & ita spiritum Deo reddidit, anno Christi 1491. ætatis 84. Accedens autem morbidus ille ad eius cadauer amplectendum, & promissa repositus; antequam inde abscederet, se morbo liberatum sensit.

Sur. tom. 5. ex 10. Ant. Flam.

II.

IACOBVS Eremita in Palæstina, morti proximus, accersiri fecit Episcopum; eumque rogauit ut in spelunca, in quam iamdiu ipse domicilium habuerat, sepulchrum ei curaret; corpusque suum in eo sepeliri iuberet. Id cum Episcopus facturum se promississet, & in urbem esset reuersus; post paucos dies obiit sanctus feliciter in Domino, annum agens quintum & septuagesimum. *Ian. 18.*

Lippom. tom. 7. Sur. tom. 1. ex Metaphr.

A N N O T A T I O.

Virtutibus & miraculis clarus IACOBVS, post triginta annorum habitationem in spelunca, misere cecidit, in superbiam elatus; stuprum, ac homicidium committens: sed ad se reuersus, in sepulchrum ingreditur; ibique decem annos in durissima peregit penitentia; quousque Episcopo loci illius innotuit; cui per vi-

sum reuelatum fuerat, huius viri Sancti precibus Deum fore placandum; & pluuiam (quam publicis supplicationibus frustra postulauerat) impetrandam. Quam & impetrauit IACOBVS, licet coactus; eodemque anno obiit.

I I I.

Nov. 28. IACOBVS à monte Brandono (de Piceno nuncupatus) Ord. Min. suæ ex hoc mundo migrationis tempus non longè abesse prænoscingens; antequam infirmaretur, rogauit fratres, vt precibus sibi à Domino obtinerent, ne viscerum infirmitate in extremo vitæ grauaretur. timebat enim valde, ne dolores illi, impedimento essent deuotioni, & debitæ ad mortem præparationi. Sed post triduum ab eadem (quam timuerat) correptus fuit infirmitate; eaque diebus quinque afflictatus; & ad extrema perductus, magnam præsetulit patientiam; eosdemque dolores in Iesu, & Mariæ nomine (quod frequentissimè inuocabat) libentissimè tolerauit; idemque dulcissimum Iesu nomen, iussit fratribus, vt sibi in auribus insonaret, quando per se illud amplius inuocare non posset. Veniam cum lachrymis à fratribus postulauit; eosdemque rogauit, vt corpus suum ante claustræ fores sepelirent; vt sic ab omnibus transeuntibus tereretur. Tandem loquela destitutus, manus in cælum, & oculos copiosis perfusus lachrymis, erigens, Deo spiritum reddidit, anno 1476.

Cbron. S. Francisci par. 3. Tossinian. hist. Seraph. lib. 1.

I V.

Iun. 1. IACOBVS (dictus de Venetijs) Ord. Præd. dum ægrotus iaceret, noluit vnquam à diuinis laudibus, & officij diuini recitatione cessare; nec ipsamet die, quæ fuit sibi vitæ postrema.

Multis cellam eius frequentantibus, & requirentibus qualiter se haberet: Benè, respondebat humiliter omnibus; eosq. benignè iubeat statim abire, vt spiritus eius liberius in Deū dirigi posset. Cum iam migraturus videretur, fratresque ad animæ commendationem (de more) conuenissent, ait illis; nimis citò venistis, cum nondum venerit hora mea. Discedente Conuentu, post nonam cæpit ab astantibus de vesper-

tina

tina hora diligenter inquirere; & responso accepto, quod nondum adesset, rogauit vt cuncti discederent, & soli eum Domino vacare permitterent.

Facto ad Vesperas signo, vnus è seruientibus, putans eum, ideò fuisse de vespertina hora sollicitū, vt hora debita Vesperas persolueret, ait ad eum: adest hora Pater, de qua hodie sollicitè quæsiuisti: si vis vocabo fratres, qui Vesperas coram te dicant; cum tu debilis nimis videaris. cui respondit: Non expedit fili, omnes enim Horas meas dixi, & iam de Vesperis sum expeditus. Ex tunc autem neminem abire voluit; & confestim visus est corporis virtute destitui. Facto igitur signo, & conuenientibus iterum fratribus, vnus ex eis obtulit illi Crucem osculandam, dicens: Confide Pater in adiutorio Crucifixi, & nullum metuas periculum. cui (sursum eleuatis oculis) respondit: Non timeo fili, non timeo. Fratribus verò, commendationis animæ officium prosequentibus, ipse cum eis pariter prosequabatur; & dum cum eisdem Litanias quoque diceret, eleuatis in cœlum oculis, exhilarata facie migravit ad Dominum, anno 1314. ætatis 83.

Ferrar. in Catal. Chron. Ord. Præd. par. 2. lib. 1. cap. 29. Habetur eius vita in M.S. Bibl. Vall.

V.

IACOPONVS Tudertinus Ord. Min. cum, dierum plenus, & poenitentiae laboribus fractus, morti iam videretur proximus, suadetur à fratribus, vt Ecclesiae Sacramentis semuniat; sed respondit eis: Nondum adesse tempus. cumque subderetur sibi, quod tanquam infidelis moreretur; aperiens tunc oculos, fidei professionem statim emisit; & Symbolum apostolorum illicò recitauit. Vrgent nihilominus eum fratres rursus dicentes, hoc sibi non sufficere; sed necessarium esse diuina suscipere Sacramenta: Præstolari se (respondit) Ioannem de Aluernia, de cuius manibus illa reciperet. Quo audito fratres tristati sunt valde; scientes illum longè abesse, nec tempus suppetere, quo eum accerferent. Dum autem sic anxij Præparationem inculcant, cecinit IACOPONVS Canti- Dic. 25.

Canticum illud, quod incipit : Anima benedetta dall'alto Creatore, contempla il tuo Signore . Quo absoluto cantico, adfuit Ioannes , per visum diuinitus edoctus ; & de manibus eius Sacramenta reuerenter suscepit. Quibus perceptis, lætitia perfulsus, cecinit aliud Canticum, quod incipit : Giesù nostra confidanza , e del cor somma speranza . Deinde ad fratres conuersus, cum eos hortatus esset ad virtutum viam persequendam, eleuatis oculis, ac manibus in cœlum, ait : In manus tuas Domine commendo spiritum meum . & hæc dicens expirauit .

Chron. S. Francisci par. 2. lib. 6. cap. 38. hist. Seraph. lib. 1.

V I.

Octob. 29 IGNATIO Patriarchæ Constantinopolitano, extremum iam agenti spiritum, astitit minister iuxta Ecclesiæ regulam, qui magna voce clamans, dixit : Benedic Domine . Beatus autem, os suum, cum (manu) signo Crucis signasset, & labia parum mouisset, interrogauit voce submissa : cuius sancti hodie fit commemoratio ? Astantes verò aiunt : Iacobi fratris Domini, amici tui, Pater . Tunc Vir sanctus ad illos : Domini (inquit) mei. Valete igitur. deinde subdidit : Benedictus Deus noster nunc, & in sæcula sæculorum, Amen . cum quo Hymno migravit è vita, anno Domini 878. ætatis 70.

Anast. Bibliothecar. in eius vita. habetur in M. S. Bibl. Vall. ex Biblioth. Columnensi, qua fuit Sirleti. De eo Baron. in Annal. tom. 10. fusus.

A N N O T A T I O.

Fuit IGNATIVS Nicephori Imperatoris ex filia nepos ; filius autem Michaelis Imperatoris, qui Regno exciderat . Hic (eiecto Patre ab Imperio) Eunuchus factus, in Monasterium detruditur : sed eiusdem Monasterij fit Præfectus, & ex Præfecto Patriarchæ Constantinopolitanus (sicut sibi prædictum fuerat) creatur .

Mira, & magna sunt, quæ passus est ab eius persecutore Photio ; miraque pariter in aduersis patientia : Cuius acta, ex dicto M. S. Bibliothecæ Cardinalis Sirleti, vberius digesta habentur in Annal. tom. 10.

IGNA-

V I I.

IGNATIVS Loyola, Societ. Iesu Fundator, cum, contem- *Iul. 31.*
plandi studio, secessisset ad Villam (quam non longè ab æde
S. Balbinæ, Romæ ad Thermas Antonianas, in vsum præcipuè
Romani Collegij, amicorum benignitate nuper extruxerat)
ibi vel tectorio noui operis malè acceptus ; vel vrgente iam
senio, lethalem in febrem incidit ; sic vt cum eius intima vre-
rentur præcordia, nullus in facie pallor, nulla in toto corpore
signa mortis existerent ; tantum insolita quædam lassitudo in
membris, ac motu apparebat . Itaque domum relatus, & in
lectulo collocatus, quamuis Medici bono animo alumnos ef-
se iuberent , ipse vltimum sibi diem instare sentiens , miranti-
bus cæteris, misit , qui à Summo Pont. sibi decedenti, saluta-
rem expiationem , & indulgentiam ritu catholico, precare-
tur. Deinde cum ad multam noctem (de more) vigilasset; quin
etiam nonnulla cum domesticis in rem Collegij transegisset,
sopori se dedit ; itemque qui aderant, cubitum discessere, ni-
hil admodum periculi suspicantes . At ecce manè postridie ,
duo è fratribus, eius vitæ quotidianæ administri, cubiculum
(visendi Patris causa) introeunt; ac præter omniū opinionem,
vitali spiritu penè defunctum offendunt . Accurritur illicò ad
socios ; alij ad medicum aduolant ; alij interea, ad refocillan-
das vires (vt assolet) iusculum porrigunt : Quibus ille cum
nihil opus esse dixisset , Iesum inter mortuis vocibus identidè
appellans, placidissimè efflauit animam, pridie Cal. Aug. anno
Domini 1556.

*Maffæus in vita eiusdem lib. 2. cap. 23. & Ribadenera
Molan. in Addit. De eo in hist. Soc. Iesu par. 1. lib. 16. n. 95.
& seq.*

V I I I.

ILLUMINATA Virgo Rauennas, tempore persecutionis *Nov. 29.*
Maximiani Imperatoris delitescens ; & valde timens, ne in-
discrimen à Paganis eius virginitas adduceretur , Deum assi-
duè, & feruenter precata est, vt se de eiusmodi periculo libe-
raret, & vnà cum Patre, & Matre de hoc mundo ad cœlestem
gloriam

gloriam transferret. In ipsa igitur oratione cepit psallere psalterium; & cum ad Psalmum quinquagesimum pervenisset, finita oratione, cum Patre & Matre sua, emisit spiritum.

Ex tabul. Eccle. Tudert.

ANNO TATIO.

In Diœcesi Tudertina, & Castri Massæ territorio, extat Ecclesia sub inuocatione S. Illuminatæ; in qua eius corpus requiescit. Eiusdem Ecclesiæ Rector fuit Benedictus Caietanus, qui fuit postea Papa Bonif. VIII.

I X.

Non. 29.

INNOCENTIVS Discipulus cuiusdam rigidi Monachi, scum nouem annis eum sustinisset, ad Dominum tandem migravit. Quem iam sepultum, volens Monachus ille moderator ostendere alteri Monacho non credenti, & interroganti iæpius, num mortuus esset; audiuit eundem mortuum respondentem: quomodo fieri potest, vt homo obedientiæ deditus moriatur? Tum senex ille, qui Innocentij fuerat moderator, rei miraculo attonitus, cum lachrymis in terram se prostravit, & iuxta eius tumulum sibi collocavit domicilium. In quo reliquum vitæ tempus religiosè transegit, & eam demum beatè concludit.

Io. Climacus gradu 4. ubi, secundum aliquas versiones, Innocentius hic, appellatur suo Greco nomine, ACHATIVS.

ANNO TATIO.

Testatur idem Climacus se hæc accepisse à Ioanne Opanio Sabaita, qui cum eodem mortuo Innocentio locutus fuerat.

De eodem Innocentio hæc habetur in Menzibus Græcorum, à Climaco prætermissa, nempe.

Post mortem Innocentij, cum illius cænobij Monachi, tempore messis ad segetes colligendas exiissent, duobus tantum in Monasterio

sterio relictis; altero eorum ægrôto; altero verò, qui domus tumulâ haberet, defunctus est æger, quem custos ædium, cum solus, tumulum fodere non posset, & cadauer curare, aperto Innocentij monumento, ibi cum eodem collocauit. Postera autem die, cum sepulchrum reuiferet, fratris pridie sepulti cadauer, extra tumulum reperit; rursusque in eodem monumento reposuit: sed cum postridie eodem modo cadauer extra sepulchrum offenderet, cepit idem custos cum Sancto Innocentio expostulari, dicens: Audi mi (Sancte Innocenti) te olim in vita, præter omnes alios, obsequentissimum fuisse: at nunc (vt video) refractarius factus es, & superbus, vt qui fratrem non admittas in societatem sepulchri, sed eijcias illum. Aut ergo permittre, vt tecum requiescat; aut si illum iterum eieceris, ego te quoque non feram; sed ex tuo te sepulchro eijci. m. Altera igitur luce reuersus, illius quidem fratris, quod imposuerat corpus in tumulo, cernit; sed Sancti Innocentij, non vidit amplius.

Idem serè habetur apud Sur. tom. 3. Sept. 4. In Vita S. Ida cap. 29. de filio cuiusdam Ludolphi Comitis; qui cum ab hac luce (dum adhuc in albis esset) raperetur, ad Ecclesiam, in qua sepulta iacebat Sancta Ida, delatus est: & quia Sanctæ Dei opinio nec dum in aperto emicabat, peres eam, infantem sepelierunt: qui die sequenti de tumulo extractus, ante ianuam vestibuli inuentus est, in quo erat inclusus. Stupore percussus, quibus res erat commissâ, corpusculum denuò, pristino loco condiderunt: Quod nihilominus, inuisibili iterum violentia, eminens proiectum repererunt. Obstinati ergo animis incassum laborem præstigijs imputantes, tertiam vicem audenter auxerunt. sed & frustra. eundem enim tunc, viderunt, in extremo atrij angulo, euulsam. Qui demum pudore mulctati, ibidem terræ commiserunt.

Abbas Thomas pariter, in Cœmeterio sepultus, cum sequenti die supra eum mulier sepeliretur, euomit eam semel, & iterum; idemque fecit de alia, post paucos dies. *Prat. spir. cap. 88.*

Cosmas Eunuchus, Vir singularis pietatis; idem ostendit cum hæretico quodam Episcopo sepultus. ex eius enim sepulchro audita est vox: Noli me tangere hæretice; Ne accedas ad me hæretice. *Prat. spir. cap. 41.*

Contra verò reperiuntur, sanctitate pares, mutuo sibi dedisse locum, cum in eodẽ tumulo collocarentur, SS. scilicet Seuerus Ra-uennas, Laurentius, Theodorus Thessalonicens. Io. Eleemos. & alij.

Vide infra in Anon. IX.

X.

Apr. 16.

IOACHIM Senensis ord. Seruorum, adeo graui morbo correptus fuit, vt caro illius ab exortis vermibus assumere-
tur; nec tamen à medicis curari, aut Deum (quem pro alijs infirmis exorabat) rogare voluit; illud Apostoli vsurpans: Cum infirmor tunc potens sum. Cum autem qua die Christus pro mundi salute cruce affixus est, mori à Deo postulasset; in die Coenæ Domini, sacra refectus communione, fratres caput rogare, vt pro se preces ad Deum fuaderent, quò securior sequenti die migraret. Itaque dum illi in die Parasceues, Passionem Dominicam decantantes, ea verba pronunciarent: Et inclinato capite emisit spiritum, ipse quoque spiritum suum Deo reddidit, anno sal. 1335. ætat. 47.

Ferrarius hac die ex officio Romæ approbato à Paulo V.

A N N O T A T I O.

Fuerat hic IOACHIM frequens in visitatione infirmorum, Cumque aliquando Aretium, ex obedientia proficiscens, in itinere apud quendam (qui morbo Epileptico affligebatur) diuersatus esset, illum ad patientiam frustra hortatus. Deum precatus est, vt morbum illum in se transferret. Quare, vix completa oratione, illicò ægrotus ille sanatus est; ipse verò eo morbo vsque ad mortem laborauit. Aretij nihilominus in festo Assumptionis B. Virginis, dum celebranti ministrans, eodem morbo correptus, corrueret; cereus, quem ille ad eleuationem Sanctissimæ Eucharistiz manu tenebat (stupentibus qui aderant) in aere suspensus, diuinitus mansit. Reuersus item Senas, cum ex eodem morbo cadens, mensam cibis instructam, secum traxisset, nihil tamen aut contrafactum aut (in ea) loco deturbatum fuit.

Idem Ferrarius.

X I.

Nov. 4.

IOANNES (cognomento Achatius Constantinopolitanus, in obitu suo, quem longè ante præsciuit, dignatus est apparitione D.N. Iesu Christi, Sanctorum corona stipati; cum quo, ad extremum vsque spiritum, colloqui auditus est. tunc autem, sacris ritè perceptis, in hæc verba prorumpens: Iesu

mi

ni Rex omnipotens, porrigit manum, emisit spiritum.

*M. S. Bibl. Vall. ex Græco M. S. Cod. Bibliotheca Sfortiana
per P. Sermundum translata.*

ANNOTATIO.

Dicitur est Achatius ex thuris, in manu incensi, miraculo quod perpetravit: Cum enim soleret pius Vir, Deo thus offerre festis diebus; & quadam die, carbones quidem in promptu essent, thuribulum verò non reperiretur; accensos carbones manu sustulit, thus iniecit, & vices thuribuli suapte manus explevit. *ibidem.*

XII.

IOANNES de Firmo, nuncupatus de Aluernia, in ultima sui transitus hora, diu ante præiussa, ingentem in vultu passus est alterationem, & faciem terribilem ostendit; adeò circumstantibus terrorem incuteret: sed paulò post, serenata facie, ac vultu hilari, eisdem aspiciens, fratri Ioanni de Septimana interroganti, quid sibi mutatio illa voluisset, quid vidisset; Respondit: si quæ vidi dicerem, non crederer: sed vnum scitotè, quod: Qui vult æternam adipisci salutem, soli Christo Crucifixo ardentè inhærere debet. Quibus dictis, reddidit spiritum anno 1322.

Chron. S. Francisci par. 2. lib. 8. cap. 9. Conformis. S. Fr. lib. 1. fol. 8. Hist. Seraph.

XIII.

IOANNES Aragonum Rex piissimus ad extrema deveniens, dum sacro munitus Viatico, lectioni Euangelicæ, & recitationi Psalmorum intenderet, subito languore concidit; ita ut clausis luminibus, defecisse iam, & animam efflasse crederetur. Verum respirans, & reclusis oculis, omnes qui aderant aspiciens, sic exclamavit: O vanas hominum cogitationes! O miseros homines, qui ad principatus aspirant; qui divitias, opes, & nimios honores affectant! O felicem pauperum conditionem; & securam illorum vitam, atque beatam, qui panem comedunt cum sudore vultus sui; qui viuunt labore manuum suarum. Nam mihi misero, Quid Regnum;

Quid

Quid honores ; Quid obsequium plurimorum contulerunt
 Quid ? labores scilicet magnos, & multa corporis, & animæ
 pericula subiui : nec vnquam ætate tam longa potui mihi
 dies aliquot videre bonos . O me miserum, & infelicem, qui
 tam serò fallacem mundum cognosco : Qui vitam certè vi-
 xissem multò meliorem, si non Rex, sed agri cultor fuisset .
 Conuersus autem ad Christi Crucifixi imaginem ; defixisq.
 in cælum oculis; ait : ò Pientissime Redemptor , Parce mihi
 indignissimo seruo tuo : Miserere mei clementissime Iesu, &
 à peccatis meis auerte faciem tuam : Non meis meritis Do-
 mine (quia nulla sunt) sed illa tua ineffabili pietate , & infi-
 nita misericordia motus, qua hominem redimere à morte per
 Crucem tuam voluisti. Atque inter hæc verba (quæ cum ma-
 gna animi cōtritione protulit) Christi patibulum sæpius oscu-
 latus, extinctus est, plenus dierum, anno Domini 1479.

*Lucius Marineus lib. 18. Rerum Hispan. Simon Maiolus
 par. 2. Dier. Canicul. Colloq. 7. ex quibus Flor. ex: impl. tom. 4.
 cap. 8. tit. 9.*

X I V.

IOANNES Anachoreta, in spelunca sua, defunctus re-
 pertus est, crucem argenteam habens in manu, & chartam,
 in qua scriptum erat: Defunctus sum ego Ioannes humilis
 Indictione quintadecima. Computatis autem annis, inuen-
 tus est, ante septem annos obiisse.

Vit. Patrum lib. 10. ex Prat. spir. cap. 87.

A N N O T A T I O.

Hic dicebatur IOANNES humilis, Repertus est autem indi-
 cio lucis, quæ videbatur per noctem supra speluncam eius, ab ha-
 bitatoribus cuiusdam vici, propè montem, vbi erat ipsa spelunca.
 Hi enim putantes, quod ignem aliquis illic accendisset, & nullum
 postea ignis indicium inuenientes; tandem signato, & obseruato
 loco, vbi lux videbatur; mane facto repperunt ibi parnam spelun-
 cam, & in ea Anachoretam defunctum.

X V.

IOANNES Augustinus Hispanus (Ord.Præd.) vltima correptus infirmitate, cum Eucharistiam sacrosanctam esset sumpturus, è lectulo surrexit, & genuflexus eam adorauit: sumere tamen noluit (se ex humilitate indignum esse cognoscens) donec à Priore, sub obedientiæ præcepto, sibi iuberetur. Viatico igitur, & deinde Vnctione munitus, gratias egit Deo, Priori, & Benefactoribus omnibus; Professus est fidem Catholicam Romanam; & recitauit insuper cum alijs Matutinas preces. Tandem in agonia positus, visus est cum Dæmone luctari; Trinitatis, & Vnitatis Mysterium digitis demonstrando. Cumq. in hac lucta diceret: Vnus, Vnus est. his verbis reddidit spiritum. anno 1476.

Franc. Didacus in Hist. Prou. Arag. Ord. Præd. lib. 1. cap. 43. Hispanicè.

X V. I.

IOANNES Calybita, tanquam pauper incognitus, à sua Matre despectus, & à conspectu suo auerti iussus, de sua migratione diuinitus edoctus, post gratiarum actionem, & orationem, accersiri fecit familiæ Præfectum, rogans eum, vt Dominæ suæ hæc suis verbis diceret: Pauper ille quem ad fores iacentem expelli iussisti, per me à te petit, ne superbo animo pauperem & inopem despicias; Iesum Christum Dominum nostrum despiciens, sed patienter digneris ad eum accedere; quippe qui habet quædam tibi dicere. Abijt ille, & nunciauit Dominæ suæ, quæ à Ioanne acceperat: sed renuens Domina ad eum accedere, quem nec aspicere possedicebat, rursus ad eam misit Ioannes, qui eius verbis diceret: Post tres dies ego morior; at si huc venire, & me videre nolueris, postremo te ipsam poenitebit. Illa cum de morte audisset, præcepit tandem pueris suis, vt pauperem illum ad se afferrent. Qui (contactus adeò vt agnosci minime posset) ad eam dixit: Merces tua, Domina, completa est, sicut Dominus dixit in Euangelijs suis: Quæcumque feceritis vni ex istis fratribus meis minimis, & mihi fecistis; Ego verò vt

Ian. 13.

T pau-

pauper; & nihil habens benedictionem quandam tibi volo derelinquere; sed iure iurando promittas velim, te facturam, quæ dixerò. Iuravit illa. Tum ipse, per eum (inquit) te obtestor, per quem iurasti, ne iubeas me alia veste tectum sepeliri, nisi hac ipsa, quam nunc habeo; & in hoc ipso loco, vbi tugurium meum est, facias me humari; quoniam neque alijs vestibus, neque nobiliori aliquo loco dignus sum. Hæc cum dixisset, tradidit illi Euangelium dicens: Hoc tibi in hac vita propugnaculum, & illius futuri æui bonum, tam tibi, quam Viro tuo Domino meo, sit viaticum. Agnouit Mater Euangelium illud esse, quod filio suo à Patre datum fuerat; Agnouit & Pater: Agnoscendum se, & ipse præbuit, percontatus, dicens: Ego sum Ioannes filius vester. Sed illis lugentibus, præ gaudio, & eiulantibus, Ioannes emisit spiritum. Oblita autem Mater quod iurauerat, laceratis filium exuens vestibus, & pretiosis induens, continuò paralytica effecta est; nec sanata, donec eisdem laceris vestibus, filii corpus iterum induisset.

Sur. tom. 1. Lippom. tom. 7. M. S. Bibl. Vall. ex M. S. Cod. Sanctæ Mariæ Maioris. Ferrar. in catal. De re Nicæb. hist. lib. 13. cap. 23.

A N N O T A T I O.

IOANNES hic Romanus fuit, nobilibus ortus parentibus; quos vnâ cum Patria, clam dereliquit, vt Monachus fieret. Cum teneretur autem iugiter immodico Parentum desiderio; & ex hac Diaboli tentatione velut vmbra effectus esset, iam iam moriturus, rogauit Archimandritam, vt sibi impertiret abeundi licentiam, qua posset (Deo iuuante) Dæmonem conculcare. Ea igitur obtenta, abscessit à Monasterio, & venit Romam ad Parentum ædes, mutato habitu, & pauperis cuiusdam vestibus laceris assumptis. E regione autem paternæ domus, statim vt eas prospexit, genuflexus, Deum orauit dicens: Deus ne derelinquas me.

Eiectus à domo Præfecto, precibus obtinet ab eo, vt in angulo atrij sub dio manere permittatur: Vbi exeuntes parentes intuentur lachrymans, dicitq. secum; En (Diabole) Parentes meos, Deo ita volente, aspexi; & sagittas tuas contemno, Christi ope adiutus,

tus, orauitque rursus: Domine Iesu Christe ne derelinquas me.

Eijcitur inde, & pertrahitur, matris iussu. aliquantulum autem à foribus longè manens, illinc non discedebat; obtinuitque precibus à Præfecto, vt ibi tugurium sibi pararetur, quo tegeretur à glacie nec videretur à Domina. Tertio autem post anno, Dominus sibi apparuit & ad coronam vocauit.

Græci Sanctum Ioannem, Calybitam vocant, quod in tugurio intra septa paternæ domus habitauit: Tugurium enim græcè καλύβη dicitur.

XVII.

IOANNES Chrysostomus, cum ex vno loco in alium *Ian. 17.*
duceretur exul, appropinquans Comanæ, mansit in templo *Sept. 14.*
quodam. Ipsa autem nocte martyr ipsius loci, Basiliscus nomine (qui Nicomediæ passus cum Luciano Antiochiæ presbytero fuerat, dum esset Comanensis Episcopus) apparuit ei dicens: Confide, frater Ioannes: cras enim simul erimus. Presbytero quoque Ecclesiæ apparuerat prius Martyr, dicens ei: Præpara Ioanni fratri locum: venturus est enim. Nihil igitur de eo dubitans Chrysostomus, in crastinum orauit milites, qui eum ducebant, vt illic vsque ad quintam horam permanerent: Qui inuicem acquiescentes, iter perurgebant. Profecti verò quasi stadijs triginta rursus ad idem templum, vnde exierant, redire sunt coacti; ipso febribus iam laborante. Illuc ubi redijt, candida vestimenta quæsiuit, exutusque prioribus, ea se induit, omnibus vsque ad calceos mutatis, reliqua astantibus ipse distribuit. Diuina celebrauit demum mysteria: extremam orationem fudit, dicens more suo: Gloria sit Deo omnium causæ; & consignans se signo Crucis, extendit speciosos pedes, atque, excusso puluere, migravit ad Christum, anno 407. ætatis 52.

Sur. som. 1. Baron. in Annal. som. 4. & 5. uberrimè.

ANNOTATIO.

Plurima essent de S. Io. Chrysostomo notanda, sed ad morientium, ac languentium solamen, satis erit eorum aliqua colligere, quæ ipse de semetipso varijs in epistolis ad Theodorum, & Olimpiadem scripsit.

Ad Olimpiadem igitur, dum exul Cucusi maneret, hæc scribit, epistola 6.

Ab ipsis mortis ianuis reuocatus, hæc ad te scribo, &c. & infra. Hiems enim grauior quàm solebat exorta, grauiorem quoque nobis stomachi hiemem inuexit; nihiloque melius, ac commodius, quàm qui mortem obierunt. Immo etiam grauius hos duos menses confeci. Hactenus enim lucis huius vsura fruebar, vt maiorum, quibus vndique cingebar, sensu afficerer; omniaque mihi noctis instar erant, hoc est tam dies, quàm diluculum atque ipsa meridies, totosque dies lecto affixus exigebam. Cumque innumeras rationes comminiscerer, contractum tamen ex acerrimo frigore detrimentum haud quaquam excutere poteram. Quamuis enim ignem etiam accenderem; & grauissimum fumum perferrem; & cubiculo inclusus tenerer; sexcentisque vestibis memet obuoluerer; ac ne limine quidem pedem efferre auderem, nihilo minus tamen extremos cruciatus patiebar. Quippè cum vomitus subinde oriretur; capitis dolores, cibi fastidia; perpetuæque vigilæ; siquidem noctis pelagus, vsque adeo longum, in somnis exigebam.

Et ad eandem, epistola 14. Dum in exilium deportaretur. Triginta propemodum dies, aut etiam amplius, cum acerbissimis febribus colluctari non destiti: atque ita longum, ac molestum iter agebam. alijsque etiam stomachi grauissimis morbis obsessus, iam quæ sequuntur considera, nempe cum nec medici prestò essent; nec balnea; nec res necessariæ; nec aliæ animi leuationes; atque præterea metus Isaurorum nos vndique premeret; aliæque mala, quæ ex itinerum difficultate nasci consueverunt, &c. & infra. Postquam autem tandem aliquando Cæsaream ingressus sum, labore, ac macie confectus, in ipso febris ardore positus languens, atque extremos dolores perpetuens, hospitium in vltimo Urbis recessu nactus sum; dabamque operam, vt Medicos conuenirem, ac fornacem illam extinguerem: erat enim in ipsa febris tertianæ flamma, quò etiam accedebat itineris ærunna, & fatigatio; corporis contritio; eorum à quibus curarer inopia; rerum necessariarum penuria; illudque item, quod nullum Medicum prestò haberem; quodque & labore, & lassitudine, & caloris æstu, & vigilijs diu vexarer; ac denique penè exanimis in urbem ingressus essem.

Ad Theodorum autem epist. 129. hæc scribit.

Confecti, atque consumpti sumus; sexcenta mortis genera optemus;

petimus; idque accuratus, ac ceteris narrare poterunt; qui has literas tibi reddent; quamvis aliqui perexiguo temporis puncto mecum fuerint; quibuscum etiam ne tantillum quidem colloqui potui, continuis nimirum febribus deiectus, atque consternatus; quibus cum tenerem, dies, noctesque iter facere cogebam: sic videlicet, ut & aestu opprimerer; & vigiliis conficerer; & rerum necessariorum penuria; eorumque (qui mei curam agere possent) inopia, perditis conficerer. Siquidem his, qui ad metalla damnati sunt; & in vinculis tenentur, grauiora, atrocioraque pertulimus; atque etiam nunc perferimus. Tandem autem aliquando, & aegre, Caesaream perueni; perinde atque a tempestate ad litus appulsus. Caesaream autem ingressus, animi aliquantulum resumpsit, quoniam puram aquam bibi, panemque minime foetidum, ac praeurum comedi. Quoniam in doliorum fragmentis minime corpus laui, verum balneum qualecunque tandem nactus sum; quoniam denique potestas mihi lecto inhaerendi facta est.

Quibus in angustiis positus Vir sanctus alta philosophabatur: eademque nos philosophari cupiens (si quando molestiis premimur) tractatum illum edidit, ultimamque suam lucubrationem; Quod nemo laeditur, nisi a seipso; quam eidem Olimpiadi transmisit.

Nec illud omitendum de tanto Viro, quo ultimis perpeesus est diebus. trimestris enim temporis spatio difficillimum iter conficere est coactus, dum de loco in locum duceretur, a militibus male habitus, & id solum curantibus, ut moreretur. Vnde cum imber esset vehemens, tunc egredi necesse erat; ingentem rursus Solis aetum ut pateretur; curabant, scientes, hoc affigi sancti Viri caput, instar Elisaei, caluum. Ex quo expendi licet quanta Sancti passi sunt tormenta, ut securi peruenirent ad regna.

Eodem tom. 5. Annal. narrantur huiusmodi mirae, quae contigerunt in sacri corporis translatione; post annum circiter trigesimum, ab eius obitu: Immobilitas scilicet eiusdem, supplicis libelli Imperatoris super pedibus impositio, quo veniam pro parentum delictis, & relictum precabatur; Navis appulsio ad agrum viduae, cuius causa exulauerat; & collocatio eius sacri corporis in Episcopali throno, in quo plebem totam circumfusam salutauit; dicens: Pax vobis. *Vide ibidem* haec, & alia lectu dignissima.

XVI. Iul. 31.

IOANNES Columbinus Ord. Iesuatorum fundator, ultima correptus infirmis, sacro viatico muniri se petijt, quo

Iul. 31.

allato, se reum, peccatorem maximum, omniumq. primum, ingratum; gehennam tandem dignum, confessus est; sperare nihilominus, vitam (per Dei misericordiam) se consecuturum æternam.

Professus est deinde catholicam fidem, & sanctæ Romanæ Sedi Apostolicæ obedientiam; quam præcipue suis commendatam voluit. Hæc autem omnia in acta publica redigicarij. Deinde tanta cum deuotione. Sacrosanctum suscepit Viaticum, vt astantium omnium cierit lachrymas. Postmodum suos admonuit, eosque Francisco eius socio in Domino commendauit. Qui, paratum quamuis ad subeundum onus se præberet, idoneum tamen minime esse cum profiteretur, obsecrauit enixe eundem Ioannem, vt à Domino suis precibus celerem eius decessum obtineret. quod se facturum tandem Vir sanctus spondit. Benedixit demum suis omnibus præsentibus, & absentibus; consolatus est lugentes; eisque suum pollicitus est apud Dominum patrociniū. Tandem extremæ sacro Vnctionis oleo perunctus; inter astantiū, & orantium choros, cum legerentur passionis Christi verba illa: Pater in manus tuas commendo spiritum meum, requieuit in pace, anno Domini 1367.

Vita ipsius a Pheo Belchario edita c. 76. & à Paul. Morig. cap. 58. Siluan. Razz. de Sanct. Eibrun. Ferrar. in Catal.

ANNOTATIO

Testamentum condidit IOANNES; quo statuit vt cadauer eius (rudi inuolutum linceo) super iumentum impanderetur, & sic ad locum sepulcræ, quem elegerat, nempe propè claustrum Monasterij, deferretur.

XIX.

IOANNES (cognomento) de Deo, in extremis positus cum sacram Eucharistiam percipere, præ infirmitate, non posset, eam ad se allatam deuotissime est veneratus; & postmodum (è lecto exiliens) Crucifixi imaginem, genuflexus, reue-

renter

reuer est amplexatus. Cumq. diu in huiusmodi amplexu tacitus permanisset, exclamans tandem voce magna: Iesu, Iesu, in manus tuas commendo spiritum meum, spiritum emisit; corpusque eius sic genuflexum remansit.

Franciscus de Castro, Hispanicè, ex quo Io. Franc. Bordin. in vita ipsius à se Italice reddita cap. 20. T. 2. p. 2. 300. 1. 2. 1790. X X.

Ian. 23.

IOANNES (cognomento) Eleemosynarius, Patriarcha Alexandrinus, morti cum se proximum videret, testamentum huiusmodi suis ministris scribere fecit, nempe: Ioanes seruus; propter eam, quæ superposita est mihi dignitate in Sacerdotij, liber, gratias ago Deo tibi, quoniam exaudisti me pro misera anima mea rogantem bonitatem tuam, ne inueniretur mihi morienti, nisi vna tremulis. Inueniens enim in Episcopo sanctæ Ecclesiæ Alexandrinorum circiter octoginta centinaria auri, & quæ intraverunt mihi ab amicis Christi, pend-
numerum transcendentia; in memet mentem colligens, & cognoscens, hæc omnia dominatoris omnium esse, festinaui ea, quæ Dei erant, Deo dare: Vnde & quod remansit mihi hoc tremisse Dei, & hoc iubeo dari his, qui Dei sunt. Cumque hoc testamentum condidisset, in manu Dei viuentis deposuit spiritum, anno Christi 610.

Vit. Patr. lib. 1. scripsit eius res gestas Leont. Episc. Neapolis Cypri, cuius fidei subscribunt Patres in Synodo Nicænâ 2. A. 7. 4. & Io. Damascenus orat. 3. de imaginibus. Easdem Anastas. Bibliothec. latinitate donauit, quæ habentur apud Lippom. 1. 2. & Sur. tom. 1. De eo Baron in Annal. tom. 8.

ANNOTATIO.

Cum esset deponendus Ioannes in quadam capsa, in qua erant duo corpora Episcoporum, visa sunt hæc (veluti animata) tribuere cultum sancto Viro; à se enim inuicem seiuncta, corpus ipsius medium acceperunt.

Fuit Cyprius genere, Epiphaniij (illius regionis Ducis) filius. Mortis assiduum mediator; cuius ut memoriam iugiter haberet, fuisse vivens sibi monumentum extrui; nec ei finem imponi. Sed

eos qui praefecti erant operi, cum esset aliquod festum solenne, accedentes in conspectu omnium, aperte dicere, monumentum tuum in hodiernam, usque diem est imperfectum: iube ergo ut finem accipiat. Incertum est enim qua hora mors ingrediatur.

Funerum etiam obsequia sedulo frequentabat: Valde enim dicebat hoc esse proficuum, & sepulchrorum considerationem. Multoties quoque assidebat & his, qui morituri, vexationem in exitu animae patiebantur: ipseque eorum oculos proprijs manibus claudebatur; memoriam ex hoc sempiternam, & sui exitus curam, habere volens. Dicebat enim, ad salutem sufficere si assidue, & dolenter cogitetur, & sollicitudo habeatur de morte; de qua, & de exitu animae disputabat iugiter, his praecipue verbis, quae habetur l. i. Vic. Patr. c. 40. Nempe, Quomodo (humilis IOANNES) transire poteris bestias arduineti, quando obuiabunt tibi exauctores? Vbi qualis timor & tremor obtinet animam, tunc rationem ponentem tantis exquiritoribus tam amaris, & immisericordibus. & memorans S. Hilarionis eloqui in, quando è vita egressurus erat, dicebat sibi: Si is, qui octoginta annos seruivit Christo, & mortuos suscitauit, & signa fecit, timuit amaram illam horam, quid habes tu humilis IOANNES dicere, aut facere, quando obuiauerint in faciem tuam crueles illi, & immisericordes exauctores, & inquisitores? Ad quantos poteris rationem reddere? ad eos qui exquirunt de mendacio; ad eos qui de detractioe; ad eos qui de crudelitate; ad eos qui de auaritia; ad eos qui de memoria mali; ad eos qui de odio, ad eos qui exquirunt de periurio, & dicebat: Deus tu eos increpa; nam omnis fortitudo hominum eis resistere non valet: Tu Domine da nobis duces Sanctos Angelos, qui custodiant, & gubernent nos. multus tremor. multum periculum perlagi huius aeris. Si enim de ciuitate in ciuitatem super terram ambulantes, deprecamur eos, qui nobis duces sunt, ne in praecipitia cadamus, aut in agrestium bestiarum loca, quot ductoribus fortibus, & diuinis custodibus opus habemus, pergentes longa via hac, & aeterna; quae videlicet ex corpore est egressio, & ad caelum ascensio?

Hæc igitur diserebat Vir sanctus, & istiusmodi erant eius quotidianæ curæ, ac meditationes.

XXI.

Iul. 12. IOANNES Gualbertus, diei mortis suæ praescius, repetebat sæpius verba illa Psal. 41: Sitiuit anima mea ad Deum viuum;

viuum; quando veniam, & apparebo ante faciem Dei sub-
dens: Satiabor cum apparuerit gloria tua. Morti proximus,
rogatus vt exhortationem aliquam fratribus relinqueret, eam
de charitate dictauit, & scribi iussit, pro ædificatione fidelium,
imposterum seruandam.

Tertia die antequam obiret, vidit astantem sibi iuuenem
(Angelum scilicet eius custodem) quem cum ipse solus cer-
neret, ait fratribus: quare fratres illum (talis enim sibi vide-
batur) non vocastis vobiscum dum comedistis? Cui fratres:
de quo dicis Pater? De illo (inquit) pulchro iuvene, qui ad
nos venit, & nobiscum moratur ingrediens, & egrediens. at
illi: Vnde est? & quo nomine vocatur? Nescitis (ait) quia
de monte Domini est, & vocatur Benignus? hoc fortitan
dixerat illi Angelus interrogatus, ne mentiretur: verè enim
Benignus, & de monte Domini, idest de cælo erat. Quibus
auditis fratres abierunt, & super mensam victum vnius homi-
nis posuerunt. Quo impleto, quieuit Vir Sanctus. Cum ad
exitum autem appropinquaret, fecit hæc in Breuiculo scribi,
& præcepit in sua manu poni post mortem, sibi que consepe-
liri, nempe: Ego Ioannes credo, & confiteor fidem, quam
Sancti Apostoli prædicauerunt, & Sancti Patres in quatuor
concilijs confirmauerunt. Demum corporis sacri, & pretiosi
sanguinis Christi perceptione munitus, migravit: ad Domi-
num, anno 1073.

*Sar. tom. 4. M. S. Bibl. Vall. Anton. par. 2. lib. 15. cap. 17.
Baron. in Annal. tom. 11. Ferrar. in Catal.*

A N N O T A T I O.

IOANNES hic cum amore Christi inimico veniam petenti per-
cussit, ingressus Ecclesiam, & genuflexus coram Crucifixi ima-
gine, vidit eiusdem caput ad se inclinari, tanquam sibi gratias
agenti: Vnde ea vocatione attractus, reliquit sæculum, & Mona-
sterium petijt: sed cum differrent Monachi, eum, propter Patris
metum ac minas, recipere, ipsemet caput sibi totondit, & eius-
dem Monachi habitum induit.

Eius

Eius familiaritate vñ fuerunt plures Pontifices, præsertim Gregorius Septimus: qui cum soleret ad sacrosancta Missarum solemnia in multa compunctione accedere, & continuis tribus diebus compunctio sibi consueta decederet, in memoriam ei venit nomen, & sanctitas amici sui IOANNIS; quæ dum in suum auxilium humiliter inuitasset, mox gratiam eiusdem sanctæ compunctionis, multo largius quam solebat habere, resumpsit. Idem Pontifex, audita morte ipsius, hortatus fuit Discipulos ad magistri imitationem; deditque ad illos literas, quæ habentur in *Annal. Baron. tom. 11.*

De eodem illud quoque hic annotandum, quod narrant Sur. & Anton. loc. cit. nempe.

Alius quidam nomine Florentius (seu Forentius, ut habet Anton.) qui Simoniaca perfidia valde se contaminauerat, cum grauissimè decumberet, iamiamque moriturum se affirmaret, inter acerbos, mœstosq. luctus, per amicos à B. Io. Gualberto habitum sui ordinis sibi donari petijt. Assensit Vir sanctus & Nouitiorum habitum eum induit; quo induto, cum iam reualuisset, & Scipioni innixus, Monasterium perlustrasset, prior morbi vis eum inuasit, ita ut morti propinquus videretur. Id ubi audiuit IOANNES, ad lectum ægroti cum multis fratribus accessit; eumque à corpore migraturum, Domino commendauit. Aeger autem caput super pallio, quod erat opertus, texit, & Viro sancto cur id faceret inquisienti, respondit; tremens ac timens: Video Sathanam propè assidere, è cuius ore vasta flamma funditur; & ex naribus fumus prodit sulphureus: Cumque locum, in quo illum cernebat, Viro sancto indicasset, ille ablata, è manu tenentis, Cruce, eam Diabolum egregiè verberauit. Tum ille mox instar fumus euasit, & ægrotus in has prorupit voces: Grátias Deo. Ecce aufugit Sathan; Ecce recessit. Ecce adest B. Maria, sanctique Petrus, & Benedictus. Quibus dictis spiritum exhalauit.

X X I I.

Jan. 12.

IOANNES Hortolanus Ord. Min. cum ad vltimum suæ vitæ diem, sibi à Domino reuelatum, peruenisset, visitauit (de more) Ecclesias, quæ erant in Ciuitate; mundauit lampades, & eas instruxit oleo; ornauitque pariter Ecclesiæ suæ altaria; in quorum vno, cereum album posuit: deinde orationi se dedit. Nocte autem sequenti, hora vndecima surgens, ad cellulam Confessarij sui perrexit; rogauitque eum,

241.

ut sur-

ut surgeret; lumen accenderet; & ad eum iret, quia hora iam sui discessus aduenerat: cumque hæc dixisset, ad cubile proprium remeavit; sæpius consuetam repetens precationem: Amor meus Iesu adiuua me; Beatissime quoque Virginis, ac Sanctorum omnium postulans patrocinium.

Cum venisset autem Confessarius, rogauit eum, ut iret in Ecclesiam, & cereum, quem ante altare B. Virginis collodauerat, ad se afferret, & in cellula dum moreretur arderet. Alito cereo, confessus est peccata sua: cumque absolutionem percepisset, exultans surrexit; in lecto se composuit, eadem verba repetens: Amor meus Iesu adiuua me; Professionem fidei emisit; & accepto cereo accenso in manibus, accepit pariter Crucifixi D. N. Iesu Christi imaginem; ad quam suspirans expirauit.

Chron. S. Francisci par. 3. cap. 9. lib. 3.

XXXI II.

19 IOANNES Hunniades Princeps Hungariæ, ubi adesse extremum vitæ tempus agnouit, volens sacro, ad iter peragendum, Viatico se muniri, non est passus Dominicum Corpus ad se deferri: neque enim digoum existimauit, seruum a Domino visitari. Surrexit igitur è lectulo (quamuis labentibus membris) & cum, deficiente virtute, suis pedibus incedere non posset, in ædem se vehi sacram aliorum manibus iussit; ubi (de more Christiano) sacramentali Confessione peracta, & sacrosancta Eucharistia suscepta, inter Sacerdotum manus, terrena fastidientem animam exhalauit.

Aeneas Silvius hist. Boem. cap. 67. & lib. de Europa cap. 1. Flor. exempl. tom. 3. ubi perperam Rex Hungaria appellatur.

ANNOTATIO.

Fuerat hic Vir militaris, Turcis tam formidabilis, ut plorantibus pueris, Matres taciturnitatem non aliter imperarent, quam Hunniadis præsentiam minitantes.

Eius familiaritate vñ fuerunt plures Pontifices, præsertim Gregorius Septimus: qui cum soleret ad sacrosancta Missarum solemnia in multa compunctione accedere, & continuis tribus diebus compunctio sibi consueta deesset, in memoriam ei venit nomen, & sanctitas amici sui IOANNIS; quæ dum in suum auxilium humiliter inuitasset, mox gratiam eiusdem sanctæ compunctionis, multo largius quàm solebat habere, resumpsit. Idem Pontifex, audita morte ipsius, hortatus fuit Discipulos ad magistri imitationem; deditque ad illos literas, quæ habentur in *Annal. Baron. tom. 11.*

De eodem illud quoque hic annotandum, quod narrant Sur. & Anton. loc. cit. nempe.

Alius quidam nomine Florentius (seu Forentius, vt habet Anton.) qui Simoniaca perfidia valde se contaminauerat, cum grauissimè decumberet, iamiamquæ moriturum se affirmaret, inter acerbos, mæstosq. luctus, per amicos à B. Io. Gualberto habitū sui ordinis sibi donari petijt. Assensit Vir sanctus & Nouitiorū habitū eū induit; quo induto, cū iam reualuisset, & Scipioni innixus, Monasterium perlustrasset, prior morbi vis eum inuasit, ita vt morti propinquus videretur. Id ubi audiuit IOANNES, ad lectū ægroti cum multis fratribus accessit; eumque à corpore migraturum Domino commendauit. Aeger autem caput suum pallio, quod erat opertus, texit, & Viro sancto cur id faceret inquirenti, respondit; tremens ac timens: Video Sathanam propè assistere, è cuius ore vasta flamma funditur; & ex naribus fumus prodit sulphureus: Cumque locum, in quo illum cernebat, Viro sancto indicasset, ille ablata, è manu tenentis, Cruce, eā Diabolum egregiè verberauit. Tum ille mox instar fumī euasit, & ægrotus in has proripit voces: Grātiās Deo. Ecce aufugit Sathan; Ecce recessit. Ecce adest B. Maria, sanctique Petrus, & Benedictus. Quibus dictis spiritum exhalauit.

C I T X X I I .

Jan. 11.

IOANNES Hortolanus Ord. Min. cum ad vltimum suæ vitæ diem, sibi à Domino reuelatum, peruenisset, visitauit (de more) Ecclesias, quæ erant in Ciuitate; inundauit lampades, & eas instruxit oleo; ornauitque pariter Ecclesiæ altaria; in quorum vno, cereum album posuit: deinde orationi se dedit. Nocte autem sequenti, hora vndecima surgens, ad cellulam Confessarij sui perrexit; rogauitque eum,

3412

vt sur-

ut surgeret; lumen accenderet; & ad eum iret, quia hora iam sui discessus aduenierat: cumque hæc dixisset, ad cubile proprium remeavit: sæpius consuetam repetens precationem: Amor meus Iesu adiuua me: Beatissime quoque Virginis, ac Sanctorum omnium postulans patrocinium.

Cum venisset autem Confessarius, rogauit eum, ut iret in Ecclesiam, & cereum, quem ante altare B. Virginis collocauerat, ad se afferret, & in cellula dum moreretur arderet. Alito cereo, confessus est peccata sua: cumque absolutionem percepisset, exultans surrexit; in lecto se composuit, eadem verba repetens: Amor meus Iesu adiuua me; Professionem fidei emisit; & accepto cereo accenso in manibus, accepit pariter Crucifixi D.N. Iesu Christi imaginem; ad quam suspirans expirauit.

Chron. S. Francisci par. 3. cap. 9. lib. 3.

XXXI.

IOANNES Hunniades Princeps Hungariæ, vbi adesse extremum vitæ tempus agnouit; volens sacro, ad iter peragendum, Viatico se muniri, non est passus Dominicum Corpus ad se deferri: neque enim digoum existimauit, seruum a Domino visitari. Surrexit igitur e lectulo (quamuis labentibus membris) & cum, deficiente virtute, suis pedibus incedere non posset, in ædem se vehi sacram aliorum manibus iussit; vbi (de more Christiano) sacramentali Confessione peracta, & sacrosancta Eucharistia suscepta, inter Sacerdotum manus, terrena fastidientem animam exhalauit.

Aeneas Silvius hist. Boem. cap. 67. & lib. de Europa cap. 1. Flor. exempl. tom. 3. vbi perperam Rex Hungariæ appellatur.

ANNOTATIO.

Fuerat hic Vir militaris, Turcis tam formidabilis, ut plorantibus pueris, Matres taciturnitatem non aliter imperarent, quam Hunniadis præsentiam minitantes.

IOANNES Lucensis Ord. Min. ex familia Bonuista, infirmitatis, & dolorum cupidus, cum infirmitate vltima corripere retur; gaudens, & exultans: completa sunt (inquit) iam vota mea. Rogauitque fratres, vt sibi patientia: conseruationem à Domino impetrarent.

Interrogatus à Medico quid vellet, aut concupisceret: nil aliud (respondit) nisi videre Deum meum. iterum quoque ab eodem interrogatus: Nil aliud magis, quam mortem desiderare, ait. Quousque autem loqui potuit; semper in prece habuit verba illa: Dominus meus; & Deus meus; & ita ad visionem, & fruitionem dilecti anhelans, tandem eo, quod concupierat est potitus, anno Domini 1471.

Chron. S. Franc. par. 3. cap. 43. l. b. 5. Iossinian. hist. Scraph. lib. 1.

.IX X V.

Mart. 17 **IOANNES** Monachus Aegyptius cum suis iussisset, vt per tres dies neminem sinerent ad se venire; genibus flexis ad Deum pergens, in oratione consummatus est.

Pallad. Laus. cap. 43. 46. Vit. Patrum par. 1. De eo Niceph. bist. lib. 1. cap. 34.

Notissimus hic apud Scriptores ecclesiasticos. De eo etenim (præter supra notatos) Aug. de Ciuit. Dei lib. 5. cap. 26. Cassian. lib. 4. cap. 23. Insit. & collat. 11. cap. 9. & collat. 24. cap. 26. Hieronymus ad Ctesiphonem con. Pelagianos. Rufinus hist. lib. 2. cap. 31. Palladius in Eruasiaca, qui eum vidit, eoque familiariter vsus est, ac alij innumeri.

Habitabat **IOANNES** in Thebaidis partibus, in eremo, quæ adiacet ciuitati Lyco, in rupe quadam ardui montis, cuius ascensus difficilis; aditusque Monasterij eius erat obstructus, & clausus ita vt à quadragésimo ætatis suæ anno, vsque ad nonagesimum, nullus Monasterium eius intrauerit. Adueniensibus, verò, per fenestram se videndum præbebat; & inde eis verbum Dei ad ædificationem, vel responsa reddebat: cellam quidem Hospitalem extrinse-

trinfecus fieri permisit, in quā aduentantes è longinquis Regionibus paululum requiescerent. Ipse verò intrinfecus solus soli Deo vacabat.

Rogatus aliquando à fratre, qui tertiana febris grauissimè vexabatur, vt ab eo curaretur, ait ad eum: rem tibi necessariam cupis abijcere, vt enim corpora nitro, vel alijs, huiusmodi lenimentis abluuntur à fordibus; ita animæ à languoribus, alijsque huiusmodi castigationibus purificantur.

Multa & præclara quidem, dicta, gesta que de sancto Viro narrantur, quæ ibi videri poterunt.

X X V I.

IOANNES Monachus S. Eleutherij germanus, ante diēs quatuordecim, suum fratribus exitum prædixit: Cumque decrescentes quotidie computaret diēs, ante triduum quàm vocaretur ex corpore, febris correptus est. Ad horam verò mortis veniens mysterium Dominici corporis, & sanguinis accepit; vocatisq. fratribus coram se, psallere cæpit: Quibus tamen Antiphonam ipse per semetipsum de semetipso imposuit, dicens: Aperite mihi portas iustitiæ, & ingressus in eas confitebor Domino: Hæc porta Domini iusti intrabunt per eam. Cumque coram eo assistentes fratres psallerent, emissâ subito, & productâ voce clamauit, dicens: Vrsè veni. Quod mox vt dixit, eductus è corpore; mortalem vitam finiuit.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 35. ubi pergit de Vrsò hæc narrare, videlicet.

Mirati sunt fratres, quia hoc quod moriens frater clamauerat ignorabant. Quo defuncto, in Monasterio facta est magna tristitia. Quarto autem die, quiddam fratribus necessarium fuit, vt ad monasterium aliud longè positum transmitterent. Illuc ergo euntes fratres, omnes eiusdem Monasterij monachos tristes vehementer inuenerunt. Quibus cum dicerent, quid habetis, quod vos in tanto mœrore deprimitis? Responderunt dicentes: loci huius desolationem gemimus; quia vnus frater, cuius nos vita in hoc Monasterio cõtinebat, hodie quartus est diēs, quod ex hac luce subtractus est. Cumque fratres, qui venerant studiosè inquirerent, qualiter dictus

dictus fuisset, responderunt : Vrsus. qui vocationis eius horam subtiliter inquirentes, ipso in momento cognouerunt exisse de corpore, quo per Ioannem, qui apud eos defunctus est, fuerat vocatus. *Hæc Gregorius.*

X X V I I.

IOANNI Monacho in Monasterio S. Gregorij ægrotanti, & ad extremum perducto apparuit Sanctus Andreas Apostolus per nocturnam visionem; & hunc virga tetigit, eique dixit: Surge. ex hac enim molestia modo minimè morieris; sed paratus esto, quia longum tempus hic facturus non eris. Qui repentè sanatus est. Rem, quam viderat narrauit; sicque per biennium in Dei seruitio, ultra ætatis suæ annos (erat enim adolescens) exhibuit. Euolutis autem duobus annis, cum quidam frater fuisset mortuus, atque in cæmeterio eiusdem Monasterij sepultus; cunctis fratribus, & Gregorio ipso, ab eodem cæmeterio exeuntibus, idem Ioannes (sicut postmodum pallens, & tremens indicauit) solus inuentus, ab eodem fratre, qui sepultus fuerat, de sepulcro vocatus est. Quod mox etiam subsequens finis ostendit. Nam post dies decem correptus febribus, moriendo vocantè est subsecutus.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 37.

X X V I I I.

IOANNES Monachus adolescens, statim vt se grauari morbo sensit, totum cor, totam operam ad ea, quæ post mortem sequuntur, conuertit: & licet nondum desperaret de vita, adhuc integro sensu vigente, & ratione animi in nullo dimi-
nuta, cuncta quæ de præterita vita sua occurrere potuerunt, integerrimè confessus est. Flebat autem ita de leuibus, ac si de grauissimis peccatis; & quantum poterat, sincerissima ac luctuosa confessione animam, corpusque suum benigno Saluatori affectuosissimè commendabat. Cum in confessione illa, gloriøsæ Virginis, casu aliquo, occurrisset memoria, singultus singultibus, fletus fletibus iungebantur; & confessionis continuatio ad illius nomen (cuius se maximè auxilio saluari sperabat) lachrymosæ deuotionis augmento interrompebatur.

tur. Cum pariter morbi importunitas eum confitentem aliquando vehementius aggrauaret: Sanctæ Spiritus (inquit) auxiliare mihi; & si quid de confessionibus oblitus sum, mihi ad memoriam reuoca. Tandem absolurus, bîduò superuixit; quo toto, omni corporis cura abiecta, ad diuinam tandem clementiam inuocandam, totum animum, & quidquid virium habere poterat, contulit; atque in hac mentis intentione diem vitæ suæ vltimum clausit.

Petr. Venerab. lib. 5. epist. 39. ad Abbat. de Rupibus.

X X I X.

IOANNES Mycus Ord. Præd. Hispanus infirmitate vltima, in peruigilio Assumptionis beatissimæ Virginis correptus, *Aug. 31.* noluit prædicationis officium sequenti die prætermittere; quamuis cum concionaretur, deliquium passus, aliorum manibus ad cubile perducî coactus fuerit. Confluentibus autem populis; & ei certatim famulantibus, dicebat ad Dominum: Domine quid est hoc? mercedem in hac vita vis mihi tribuere? Cum autem eius salutem desperassent medici; sibi quæ à fratre quodam hoc relatum esset, gavisus est valde; & pro læto nuncio gratias ei plurimas egit. Munitus igitur diuinis Sacramentis, professionem fidei emisit, multis cum suis, & circumstantium lachrymis. Videns autem fratres plorantes, ait: Hæc est hora, quam semper optaui: Rogate pro me, vt liberer à potestate tenebrarum; eroque in cœlis amicus, & frater amantior quàm fuerim in terris. Dum sibi legerentur meditationes S. Augustini, & alia quædam ad excitandam animæ deuotionem, venit Aloysius Bertrannus nouitiorum Præfectus, nouitios ad eum adducens, vt ab ipso benedicerentur. Quibus (antequam benedictionem impertiret) plurima dedit eis monita salutaria, ad vitæ spiritualis profectum conducéntia, præcipuè verò: Vt perfectam obedientiam superioribus exhiberent: Vt omni diligentia, & obseruantia, custodirent Religionis statuta, etiam minima: Vt mulierum conuersationem fugerent; quod instantius eos monuit, Senis

dicens: Facies mulieris ventus vrens. & si S. Catharina de Senis veniret de cœlo ad vos visitandum, dicite ei, vt in cœlum reuertatur, & illic eam videbitis. Quamuis graui torqueretur morbo, & præcipue æstu, ac siti; nunquam tamen voluit se tunica exui; nec potu abundanti recreare.

Rogauit fratres, ne eum detinerent; sed sinerent, iter quod valde cupiebat, perficere. Ad exitum igitur optatum properans, præcepit ministro, vt pararet candelam Conuentus (vt aiunt) de Victoria; qua in articulo mortis conceditur morienti indulgentia plenaria: Sed cum pluries eam accendere voluisset minister, credens tunc obiturum, prohibuit eum, semper Vir Dei, dicens: Nondum venit hora. Qua tandem veniente, iussit eam accendi; & quia ad Crucifixi Domini nostri pedes mori cupiebat, caput sub eius imaginem habere curauit; ibique spiritum reddidit, anno Domini 1555.

Franc. Didacus hist. Ord. Præd. Prou. Aragon. lib. 1. cap. 59.

X X X.

IOANNES Nauarettus Hispanus Ord. Min. dum iter ad concionandum ageret, à mulo (quem conscenderat) fuit in terram deiectus; ibique collisus, & contractus iacens, vocauit rusticum quempiam prætereuntem, qui suæ professionis fidei, in qua mori gaudebat, testis esset. Deinde per eundem accersiri voluit Prebyterum; cui bis (eadem die) peccata sua confessus est. Demum cum Sacramentum etiam extremæ Vnctionis accepisset, letus, ac hilaris migravit ad Dominum, anno salutis 1528. *Chron. S. Franc. par. 3. lib. 9. cap. 21.*

X X X I.

Iun. 22.

IOANNES Neapolitanus Episcopus, ad Acquarula dictus, ante diem tertium suæ migrationis retulit clericis suis, vidisse se S. Paulinum, qui fauum mellis candidissimum in manu tenebat, & dixit ei: Frater IOANNES quid hic facis? solue vincula tædiorum tuorum; & iam veni ad nos; hæc enim esca, quam in manu teneo, apud nos satis abundat: Et cum hæc dixisset, amplexatus est eum, & immisit in os eius partem faui illius. Eadem igitur die, quinta scilicet feria in cœna

Domini,

Domini, iuxta consuetudinem suam remuneratis omnibus clericis, atque pauperibus, Dominicam coenam incolumis celebrauit; sexta feria Parasceue pariter, orationi vacauit; Sabbato verò hora diei sexta ad Ecclesiam latus processit, & ascenso tribunali (ex more) populum, salutauit; ^b resalutatus à populo, ^c orationem dedit; ^d collecta autem oratione, super altare spiritum exhalauit.

Sur. tom. 3. in vita S. Paulini cap. 8. Habetur eius vita in M. S. Bibl. Vall.

A N N O T A T I O.

Obijt quidem post Parasceuen, sed hac die celebratur translatio, de qua in Romano Martyrologio.

^a Salutare populum ex more, & eiusdem populi ^b resalutatio, idem est quod: Pax vobis, Et cum spiritu tuo. ^c Orationem dare est illud quod ante Orationem præmittitur: Oremus. Tunc enim populus aliquantulum orabat in silentio, & Episcopus postea populi communes preces vnica sua voce recitabat, & Deo offerebat. Idcirco Oratio Ecclesiæ dicitur ^d Collecta. *Baron. in not. eiusdem Martyrol.*

X X X I I.

IOANNES de Niuella Canonicus Regularis cum in infirmitatem grauem incidisset, & in agonia constitutus iam esset, eo Vespere (cuius nocte sequenti defunctus est) ecce Vir vagus, & nudus (ex his quos ribaldos vocant) in exteriorem partem domus venit, qua ille interius decumbebat. Rogauit autem vagus de confessione loqui sancto Viro; sed ei responsum est, quod non posset: mœsto autem illo abeunte, ex circumsedentibus quendam aduocat Vir beatus, dicens: reducite illum ad me, quem repulistis. Hoc audito (mirati, & confusi omnes) hominem reducerunt; qui cum omni diligentia peccata sua confessus est, & absolutione suscepta recessit. Dixit autem omnibus Vir sanctus: nollem pro mille marchis auri me hominem non audisse. Qui quidem vix per quartam Leucæ partem progressus, repentina morte percussus, cecidit in terram defunctus. IOANNES autem paulò post migravit ad Dominum,

Gesta Pontif. Ledden. tom. 1. cap. 128.

Habet eadem Thom. Cantiprat. in libro Apum 1. cap. 31.

Vbi oculatum se testem asserit.

X X X I I I.

IOANNES de Penna S. IOANNIS, Ord. Min. cum sibi ab Angelo dies vitæ suæ extremus denuntiaretur, quem tantum diu optauerat; dareturque sibi parceret in optationem, vellet ne purgatorij poenas per diem sustinere; vel septem diebus, vitæ præsentis doloribus, & afflictionibus cruciari, elegit potius hic purgari diutius; & statim graui correptus fuit, ac multiplici infirmitate; qua tamen grauior, & molestior fuit Dæmonis tentatio vehementissima; ex ea enim in tantam deuenit animæ amaritudinem, ut in desperationem penè prolaberetur, & se perditum esse existimaret; sicut ei Sathan per ostensionem peccatorum suorum, in quadam charta descriptorum, suaserat: sed septem transactis diebus, recessit tentator, & accessit Dominus; in cuius manibus maxima perfusus consolatione, obdormiuit.

Chron. S. Francisci par. 1. lib. 2. cap. 25. Toffinian. hist. Seraph. lib. 1.

X X X I V.

Octob. 10. IOANNES Prior Canonicoꝝ Regularium Bridlingtonienſium in Anglia, peste correptus, fratres ad se venientes hortabatur, diuitias contemnere, humilitatem, obedientiam sectari, & statuta monastica, etiam minima, custodire: morbo autem ingrauescente, cilicio ad nudam carnem indutus, quamuis cuperet dissolui, & esse cum Christo hortatu tamen Medici, medicinam ab eo sibi porrectam sumere non recusauit; paulò verò post dicit Cappellano: sentio iam ut medicina morbi vim à corde depulerit; mors nihilominus pro foribus adest. Sic igitur tribus diebus, Beatorum spirituum visitatione, & celestibus visionibus crebrius confortatus; adeò ut pro illorum supernorum ciuium reuerentia (quos sibi astare cernebat) pileum sæpius deponeret, eosque hilari vultu saluaret. Tandem ea ipsa hora, quam prædixerat, in manus

Dominij

Domini spiritum tradidit, anno Christi 1379. ætatis suæ 60.
Sur. tom. 5.

X X X V.

IOANNES Scalaris de Gualconia, Ord. Præd. scrupulis *Nov. 3.*
 permaximè dum viueret, agitur, ad mortem veniens, Ec-
 clesiæ Sacramentis munitus, in lecto resedit; & manus cum
 gaudio extendens, canere coepit: In manus tuas Domine,
 commendo spiritum meum, alleluia, alleluia. Fratribus autem
 (eius iussu) idem repetentibus, subdidit: Redemisti me Do-
 mine Deus operantem. & hæc dicens, ac deuotissimè cantâs,
 reddidit spiritum, anno Domini 1272.

Chronic. Dominic. par. 1. lib. 3. cap. 8.

A N N O T A T I O.

Magnam reliquit IOANNES fratribus materiâ considerandi
 verba illa: Operantem; quibus quidem, fateri voluit, operum ne-
 cessitatem opus esse fidelibus Christi; cuius redemptio non com-
 municatur ociosis, & negligentibus; sed in vineâ suâ operantibus.

X X X V I.

IONATHAS Antiochenus latro pessimus, cum se perse-
 quentes fugeret, ingressus est monasterium S. Simæonis
 Stylitæ senioris; amplexatusque columnam, cepit ibi ama-
 rissimè flere. Interrogatus autem à Simeone quis esset?
 cur illuc venisset? Respondit: Ego sum Ionathas latro, qui
 omnia mala feci; veni, hic poenitere. Air itaque senex: ta-
 lium est regnum cœlorum; sed ne velis me tentare, ne ite-
 rum inueniaris in sceleribus ipsis, quæ reliquisti. Hæc eo lo-
 quente, ecce Officiales, qui eum insequabantur, adueniunt, &
 requirunt eum à Simeone dicentes: trade nobis inimicum, &
 maleficum, ne subito commoueat civitas in seditionem:
 bestia enim paratæ iam sunt ad deuorandum illum. Respon-
 dit autem eis Simeon dicens: filioli mei, ego non adduxi
 eum huc: qui adduxit eum maior nobis est, & istis talibus
 subuenit; etenim talium est Regnum cœlorum: Si potestis
 igitur intrare, rapite eum hinc; ego quidem non possum; quia

timeo eum, qui misit illum ad me. Audientes autem hæc viri illi, regressi sunt cum timore magno: sed Ionathas per septem dies amplexans, & tenens columnam, ijs transactis dixit B. Simeoni: Domine (si iubes) ambulare volo. Respondit ei Simeon: iterum in ipsa mala festinas? Dixit illi Ionathas: Non Domine: sed tempus meum impletum est. & sic loquens cum eo, reddidit spiritum. Volentibus verò eum sepelire iuxta Monasterium, ecce alij Officiales venerunt ab Antiochia; & coeperunt clamare, ac dicere: Da nobis inimicum nostrum; omnis enim ciuitas turbata est propter illum. Respondit autem Simeon: qui illum adduxit, venit cum multitudine cœlestis militiæ; qui potens est in tartarum mittere ciuitatem vestram cum habitantibus in ea: qui etiam hunc reconciliauit sibi; & ego timui, ne subito occideret me. Ne ergo amplius fatigeris me humilem, & pauperem.

Vit. Patr. lib. I. in Simeone Stylite cap. 15.

X X X V I I.

IOSBERTVS Vir nobilis, & S. Bernardi Clarœuallensis cognatus, morbo graui correptus, obmutuit subito; nec peccata confiteri, aut Viaticum sacrum sumere valuit. Quod cum nunciatum esset S. Bernardo absenti, diuertit illicò sanctus ad Ecclesiam quandam, & pro eo (agente tunc animam) obtulit salutarem hostiam. Eadem autem hora (in se rediēs) IOSBERTVS loqui cœpit, & peccata sua cū lachrymis enunciare. Sed (vt diligenter probatum est) vbi Vir sanctus Sacrificium consummanit, ille rursus obmutuit. Veniens igitur (peracto sacrificio) Bernardus ad morientem, & rogatus enixe ab assistantibus, vt pro eo oraret, dixit illis: Scitis quanta mala fecerit homo iste, & quanta abstulerit: reddat ablata, & consuetudines prauas super pauperes vsurpatas abneget, tam ipsè, quàm filius, & familia sua; & christiano more morietur. Factum est, quod præcepit sanctus, & protinus secutum est, quod promissit. Solutum est enim vinculum linguæ eius, & confessus est cum gemitibus, & lachrymis peccata sua, magna cum deuotione, manus Bernardi interim exosculans;

lans ; & sumpto sacro Viatico, ac peraëtis omnibus, quæ eum
facere oportebat, sequenti nocte obdormiuit in Domino .

Sur. tom. 4. in vit. s. Bernardi lib. 1. cap. 9.

IOSEPH *vide supra* HERMANNVS .

X X X V I I I .

ISIDORVS Archiepiscopus Hispalensis cum, ægritudine *Apr. 4.*
affiduè fatigatū corpus, & finem suum iam prospiceret, eleemo-
synam quotidianis diebus, per sex penè menses, seu ampli-
us, vberiore solito, pauperibus erogari voluit . Dumque
febris in corpore conualesceret, & cibum rejiceret debilita-
tus stomachus, suos Coepiscopos (Ioannem scilicet & Apar-
cium) accersiuir ; seque cum illis à cellula sua ad Basilicam,
S. Vincentij Mart. adduci voluit . Ibi iuxta altaris cancellum,
in medio positus choro, mulierum turbas, quæ cum reliquo
populo ciuitatis eum secutæ fuerant, longius stare præcepit ;
vt in accipiendo ipse pœnitentiam, virorum tantum, non illa-
rum circa eum cerneretur præsentia . Tum à præfatis Sa-
cerdotibus, ab vno cilicium, ab altero super se cinerem poni
poposcit; deinde, expansis in cœlum manibus, ita exorsus est.

Tu Deus, qui nosti corda hominum ; & Publicano longe
posito, dum pectus percuteret suum, dimittere peccata di-
gnatus es : Qui Lazarum dormientē, de monumento, post re-
solutionē carnis, die quartā dignatus es resuscitare, & vt Abra-
hæ Patriarchæ sinus eum reciperet, voluisti ; suscipe in hac
hora confessionem meam ; & peccata, quæ innumerabiliter
contraxi, ab oculis aufer tuis : Ne reminiscaris mala mea, &
iuuentutis delicta ne memineris . Tu Domine non posuisti
pœnitentiam iustis, qui non peccauerunt tibi ; sed mihi pec-
catori, qui peccaui super numerum arenæ maris . Non inue-
niat in me hostis antiquus quod puniat . Tu scis, quia post-
quam infelix ad onus istud, potius quàm ad honorem, in hanc
sanctissimam Ecclesiam indignè perueni, peccare nunquam
finiui ; sed vt iniquè agerem laboraui . Et quia tu dixisti, in
quacunque hora peccator à vijs suis reuerterit, omnes iniqui-
tates suas traderes obliuioni, huius præcepti memor sum tui .

Clamo utique cum spe, & fiducia ad te, cuius coelos aspicere non sum dignus præ multitudine peccatorum, quæ conuersantur in me. Adesto, & suscipe orationem meam; & mihi peccatori dona veniam postulatam. Quod si cœli non sunt mundi in conspectu tuo, quantò magis ego homo, qui bibi quasi aquas iniquitatem, & sumpsi ut colostrum peccatum?

His dictis, corpus, & sanguinem Domini (cum profundo gemitu cordis) ab ipsis suscepit Pontificibus. Deinde eorundem Sacerdotum, & quicumque de clero erant, ciuium, cunctorumque plebium, veniam precatus est, dicens: Deprecor vos sanctissimi DD. mei Sacerdotes, sanctamque congregationem Clericorum, & populi, ut pro me infelici, & pleno omnino sorde peccati ad Dominum vestra porrigatur oratio; ut qui meo merito, Dei non sum dignus impetrare clementiam, intercessu vestro merear consequi meorum veniam delictorum. Dimittite mihi obsecro indigno, quod in vnumquemque commisi vestrum: Dimittite nunc petenti, immò, & poenitenti. Dumque vna voce omnes pro eo indulgentiam postulassent; circumstantes iterum admonuit, & adhortatus est ad charitatem. Deinde cum residuam egenis, & pauperibus dari iussisset pecuniam, voluit se ab omnibus osculari dicens: si ex toto corde dimiseritis ea, quæ in vos aduersa, vel praua usque hactenus intuli, dimittet vobis Creator omnipotens omnia delicta vestra; ita ut sacri fontis vnda, quam hodie deuotus est populus percepturus (erat enim ea die Baptismus sollemnis Cathecumenorum) sit vobis in remissione in peccatorum; & hoc osculum inter me & vos, maneat in testimonium futurorum.

His omnibus cõpletis, ad cellulam reductus est; & post diem quartum confessionis, & poenitentiae, finem suum consummauit in pace, anno Domini 636.

*Redemptus Clericus in initio operum eiusdem Isidori. Sur.
tom. 2. ex S. Braulio Episcopo Casaraug. Baron. in Annal. t. 8.
ubi tamen eum obijisse in Ecclesia asserit.*

A N N O T A T I O .

Colostræ . idest, lac recens . Dictus est hic ISIDORVS iunior, ad differentiam senioris, S. Augustino & Paulo Orosio æqualis . Habetur infra eiusdem ISIDORI oratio, seu confessio (lectu quidem digna) quam satis duxi, in operis fine, cum alijs similibus seorsum collectis, apponere .

X X X I X .

IVANVS filius Gestimuli Regis Croatia, cum in quadam *Iun. 24.* Boemiæ solitudine vitam ageret, morti proximus, à Paulo quodam Sacerdote, quem S. Ludmilla in somnis admonita, ad eum miserat, confessionem sacramentalem, sacram Communionem, & sepulturam obtinuit; uti semper hæc omnia preceus à Deo fuerat . Obijt enim, eodem Sacerdote præsentente, & ipsa die S. Ioannis Baptista, patroni sui præcipui; à quo, cum iam, post multa cum Dæmone certamina, fugere è loco decreuisset, Cruce donatus fuerat, qua spiritus malignos exinde exturbauerat .

Greg. Barsold. in Boemia pia lib. 4. num. 50.

X L .

IVVENTIVS Episcopus Ticinensis, cum in basilica beati *Febr. 8.* Nazarij, quam ipse construxerat, pernôtaret in orationibus, *Sept. 12.* apparuerunt sibi, circa mediæ noctis silentium, SS. Cyrus (eius prædecessor) Nazarius, Celsus, Protasius, atque Geruasius, & dixerunt ei: Iuuenti dilectissime iam te oportet gaudere nobiscum in coelestibus; ac scias te proximè ad nostra consortia transiturum, atque tertium post hunc diem, aulam coelestis patriæ percepturum . Quibus dictis, recesserunt . Ipse verò perfusus gaudio, intra Ecclesiam biduò permansit . Tertia autem die (quæ fuit Dominicæ Resurrectionis) Misfarum solemnij celebratis, omnibus benedixit, & euolauit in coelum .

Sur. tom. 5. Mombris. tom. 2. De eo Petr. in Catal. lib. 8. cap. 68.

X L I.

IVLIA Monialis, magistra Euphrasie (de qua supra) cum eandem Euphrasiam decedentem rogasset, ne sui immemor esset; sibi que à Domino obtineret, ne vnquam ab ea separaretur; ea defuncta, triduo flens, ab eius monumento non recessit; quarto autem die repente exhilarata dixit Abbatissæ: ora pro me Domina, quia vocat me Christus, Euphrasia pro me peccatrice intercedente. Quibus dictis, osculata est sorores omnes; eis valedicens, & sequenti die læta migravit ad Dominum.

Vis. Patr. lib. I. cap. 33.

X L I I.

Iun. 19.

IVLIANA Virgo ex nobili familia Falconeria Florentiæ orta; cum ex assidua ieiunandi consuetudine, assiduisque vigilijs difficillimum stomachi morbum contraxisset adeò, vt iam acceptum cibum retinere non posset, læta nihilominus erga omnes, & ad paradisi gaudia aspirans, quærule nulla promebat verba; illud tantum maximè dolens, quod cœlesti refici Viatico non daretur. Cumque morti proxima ad se Eucharistiam sanctissimam, vt illam veneretur, afferri postulasset; eaque pectori suo, vt ipsa petierat post humillimam, & non absque singultibus, adorationem, à Sacerdote fuisset admota, miranda res! & ipsa mox ridens expiravit, & simul sanctissima Eucharistia disparuit. migravit autem 19. Iunij, anno Domini 1341.

Ferrar. in Catal. hac ipsa die ex monum. Cœnob. Annuntiate eiusdem ciuitatis (vbi religiosè colitur, & caput eius in vase aureo asseruatum fideles venerantur) & ex Chron. Ord. Seru. ac peruetusto illius epitaphio.

X L I I I.

IVLIANVS Fauentinus Ord. Præd. in infirmitate positus interrogauit Priorem domus de statu suo; cui cum respondisset Prior, mortem sibi imminere, statim exhilaratus, facie, manibus, ac toto corpore plaudens, clamare coepit: iucundum audiui nuncium fratres: breui extra corpus egressura est

ANIMA

anima

anima mea, & beatas cœli sedes aditura : Gaudete mecum, quia multa superabundo lætitia ; & eleuatis oculis, ac manibus in cœlum, orauit dicens : Educ de carcere Domine animam meam : Veni ò Domine Iesu, & noli tardare : ecquid animam hanc misellam ex hoc corpusculo non educis ? Inde, leui somno obdormiens, audiuit beatum Euangelistam Marcum ad se venientem ; vocem quoque audiuit Marco dicentem : quid vis, & quid hic agis ò Marce ? audiuit pariter ipsum respondentem : Ad morientem istum veni : Nam cum specialem in me deuotionem habuerit ; & locum vbi corpus meum quiescit, multa pietate, ac reuerentia visitauerit, sciens ministerium eius Domino acceptum fuisse, veni eum in hora sui exitus visitare. viditque alios albis indutos vestibus, qui totam domum repleuerant, vt eius animam suscipiētes, eam Domino præsentarent. Euigilans autem, hæc omnia Priori narrauit, qui toto corde Deum precatus, vt aures suas & oculos aperiret ad videndum mirabilia, audiuit & ipse cantus, & melodias cœlestes : viditque pariter albatos, animam in cœlum deferentes Iuliani, qui tunc summo gaudio emigrauerat, anno Domini 1241.

Chron. Dominic. Par. 1. lib. 2. cap. 22. M.S. Bibl. Vall. ex tabul. Eccl. Fauentine.

X L I V.

IVO Presbyter in Britannia, mortis suæ, diuina reuelatione, præsciis, quando se debilitatum sensit, nullum adhiberi voluit corpori remedium ; sed humi cubans, nonnullis substratis paleis, conuersus ad Crucis imaginem (quam perpetuò in suo asseruabat cubiculo) cum suspirijs, & lachrymis agonem suum Domino commendauit. Ecclesiasticis Sacramentis munitus, Crucis signo se se consignauit ; & deinceps nihil amplius locutus est ; sicque tota nocte oculis apertis, & in Crucis imaginem defixis, tacitus iacuit, orauit, & illucescente die expirauit.

Sur. tom. 3. Petr. in Catal. lib. 5. cap. 21. habetur etiam eius vita impressa Romæ 1581. De eo Toffin. Serapb. hist. lib. 1.

Maj 5.

IVTTA Pruthena vidua infirmitate correpta, sæpius hæc verba repetebat: O quam multum prodest, ad quæuis à Deo impetranda, aduersa valetudo, miseria, & paupertas læta, his qui confidunt in Domino! Tertiò in eadem infirmitate Christum Dominum cum Angelis multis, multisque sanctis sibi apparentem vidit, qui eam his verbis ad se inuitauit: Veni iam ò famula mea in Regnum meum. Heiderico igitur Episcopo confessario suo accersito, primum sibi ab eo Passionem Domini nostri Iesu Christi legi petijt; deinde viuificis Sacramentis communiri. Quibus magna cum deuotione susceptis, omnibus astantibus valedicens, animam puram in manus Creatoris sui commendans, læta migravit ad Dominum, anno salutis 1260. ætatis 40.

Mart. Baron. ex script. rerum Polon. & Monum. Eccl. Galbedr. Cbelmzens. Vbi corpus eius requiescit.

A N N O T A T I O.

Plurimum fuit hæc sancta mulier pietatis operibus addicta, cumque ob id à suis ludibrio, ac despectui haberetur, apparuit ei Christus Dominus dicens: Omnia mea tua sunt, & tua mea: Quibus verbis recreata, eiusdem operibus pietatis, & pauperum præcipuè obsequio, ardentius se addixit, Egrotis charitate sedula ministrando, leproforumque corpora iugiter lauando, atque curando.

AMBERTVS Episcopus Venciensis, & Insular *May 26*

Cirenen. monachus, appropinquante suæ resolutionis tempore, mentem, ac spiritum ab orationis intentione non relaxabat. Concurrente autem ad eum visitationis gratia, ex vicinis ciuitatibus, & castellis, virorū ac mulierum innumerabili multitudine, cuidam mulieri longius manenti (quæ per quinquennium cæca extiterat) visum est per somnium, se quoque ante sanctum virum assistere, & per tactum illius manus, visum recipere: Cuius visionis non immemor, quantocyus potuit, ad locum vbi erat, perrexit; & ingressa deprecabatur obnixius, vt eam benediceret. Dum igitur eam benedixisset eleuata manu, apprehendit eam mulier; eaque osculata, oculos suos tetigit, & statim visum recepit.

Morti iam proximus audiuit coementarios in Ecclesia tundentes lapidem: cumque interrogaret, quid ageretur, dictum est ei à circumstantibus, quod sepulcrum, in quo ponendus esset, pararetur. tūc rogauit eos, vt se adiuuarent, & ad videndum illud ducerent: Quod cum factum esset, eleuata manu benedixit illud, & signauit. Postmodum ad lectulum reuersus, quieuit aliquantulum; ordinauitque (duobus Episcopis, & Cleri, ac populi numerosa multitudine circumstantibus) quæ ad eum pertinebant. Tandem in extremis positus, cum interrogaretur quomodo se haberet, respondit: benè me habeo; & bona Domini in terra viuentium me visurum credo. quibus verbis Deo spiritū reddidit 26. Maij. 1154.

Chron. Lerinen. ex Tabul. Eccl. Vencien. De eo Baron. in Annal. tom. 12.

LANDELINVS Abbas, leui quamuis febricula correptus, mortem nihilominus propinquam agnoscens, aduocauit vndique fratres; quos vt lachrymantes vidit, lachrymabundus & ipse, est allocutus dicens: ne quaeso vos (charissimi fratres)

Iun. 15.

eres) decessus meus mœrore afficiat : Planè non deerit vobis pastor æternus, Dominus omnium Iesus Christus, si eius amori inhærere studueritis. Seruite ergo ei in timore, & exultate ei cum tremore: Nulla vobis nocere poterit aduersitas, si nulla dominetur iniquitas. Quibus dictis, in cinere, & ciliicio iacens, eisdem astantibus, animam Christo reddidit, circa annum Domini 660.

Sur. tom. 3. Molan. in addit. ad Vfsuard. Trith. de Vir. Ill. Ord. S. Bened. cap. 100. De eo Baron. in Annal. tom. 8.

III.

Iun. 23. LANFRANCVS Episcopus Papiensis infirmitate correptus ad Monachorum cænobium se contulit, & accersito Monasterij patre, vt sibi, tanquam vni de fratribus suis infirmis, visitatio fieret, ab eo sollicitè impetrauit. Cumque fratres cum Cruce, & aqua benedicta, accensis cereis, cuncta ex more prosequentes, sibi assisterent, talibus eos est allocutus verbis: Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum antequam moriar; Eucharistiam intelligens; quam subindè petijt, ac suscepit, Præcepit postea sibi Monastici habitus indumenta fieri, quatenus à Pontificali sollicitudine absolutus, ea indueret; seque iugo obedientiæ (sicut statuerat) subiugaret.

Significauit quoque Abbati imminentem sui obitus diem, quem prænouerat; eundemque propensius exorauit, vt sibi sepulcrum parari præciperet. Die autem quadam, cum languor ingrauesceret & resolutionis tempus instaret, de domo hospitem, ad infirmorum voluit pergere domum; veniensque ad eam claustrum partem, in qua eius sepulcrum parabatur, substitit; & vtrum perfectum esset, requisit: cumque frater (à quo sciscitauerat) imperfectum adhuc assereret, exprobrans illorum negligentiam vir sanctus, & operis exhorrens dilationem, infremuit spiritu, &: Quare (ait) mihi sepulcrum condere distulistis? Ingressus dictam domum, cœperunt singula illius membra resolui; conuocatisque ad se fratribus, ab eis cum omni deuotione extremæ Vnctionis Sacramentum

mentum postulauit. Quo suscepto, cum (iuxta morem) sibi officium fieret, sedulus ipse cum alijs respondebat. Allata Cruce, quam postulauit, Crucifixi D. N. pedes cum lachrymis deosculabatur. Cum autem hora transitus aduenisset, sanctum Syrum inuocauit, dicens: Glorioso confessor beate Syre, roga Dominum Iesum Christum, vt dignetur accipere spiritum meum. Nec multò post migravit ad Dominum anno 1194.

Ferrar. in Catal. ex vita à S. Bernardo eius successore scripta M.S. Bibl. Vall.

I V.

LAVRENTIVS Episcopus Dublinensis, sub mortem Sacramento Pœnitentiæ, & Eucharistiæ munitus, accersiri fecit Abbatem, & fratres eius loci, in quo decumbebat; seque in eorum collegium, & fraternitatem recipi postulauit. Percepta deinde extrema Vnctione, cum de faciendo testamento admoneretur, respondit: Nouit Dominus, mihi ne nummum quidem sub sole relictum esse (quidquid enim ad manum habere potuerat, in cœlestes transfuserat thesauros) tandem indefinenter Domino gemitus, & suspiria pœnitentis offerens; menteque, & ore illud Psal. 56. Reuoluens: Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea, confidenter in manus Domini reddidit spiritum, anno salutis 1181.

Sur. tom. 6. De eo Baron. in Annal. tom. 12.

A N N O T A T I O.

Cantuariam cum venisset aliquando LAVRENTIVS, volens ad altare S. Thomæ Martyris (in cuius Ecclesia, deuotionis ergo pernoctauerat) sacrum celebrare. Quidam fatuus audiens eum, virum sanctum, & religiosum esse, simplici sua fatuitate sibi persuasit, se piè facturum, si tam beatum virum, S. Thomæ redderet Martyrio parem. Mox igitur fustem ingentem arripuit, & per medium irruens populum, in B. Antistitem, totis viribus cum in capite percussit. Ille verò statim corruit ad cornu altaris, graui-
ter vulneratus: At post breuem morulam, leuato capite, dari sibi
aquam

aquam in vasculo postulavit; & super eam dicens orationem Dominicam, eamque benedicens, signo sanctæ Crucis imposito, lauari vulnus capitis imperavit. Quo facto, cessavit sanguinis fluxus, & protinus vulnus sanatum est. sicque (sanus effectus) Inchoata Missarum perfecit solemniam. *Idem Sur. cap. 19.*

V.

Ianu. 8. LAVRENTIVS Iustinianus Patriarcha Venetus, cupiens dissolui, & esse cum Christo, dicebat sapius: Quàm libenter abirem, si Domino placeret: veruntamen ò bone Iesu, obsequi non debes voluntati meæ, sed vtilitati populi tui. Febri tandem correptus, videns lectum sibi parari, indignanti similis, ait: mihi ne plumam paratis? Qui molibus vestiuntur in domibus Regum sunt: Non in pluma Dominus meus, sed in durissimo ligno cubavit. Vnde coacti sunt eius discipuli ad propriam, & consuetam mattam inter brachia eum deferre.

Videns item circa se ministrantium studium, compunctus animo dixit: en quanta ob huius sacci vilis parantur sanitatem! Quanta perduntur, cum interea pauperes Christi non panem, non stratum, non ignem habeant, vbi calefiant.

Intelligens suæ migrationis aduenisse iam diem: Propè est (inquit) sponsus, eundum ei obuiam; & sublatis in cælum oculis, ait: venio ad te ò bone Iesu.

Inter timorem autem, & fidaciam incedens, cum fiducia metuebat, nec sine timore confidebat. Vnde dicenti sibi: quàm læto animo migrare debes, ò Pater, cui parata est palma cælorum! Respondit: Decerni (fili) fortibus solet hæc palma, non ignavis, meique similibus. Cum autem lachrymantes videret suos, dixit: Abite hinc cum vestris lachrymis; tempus lætitiae est, non lachrymarum.

Sacramenta, quibus suum munire exitum, suscepturus, ad facellum inter discipulorum manus deferri postulavit, & humero sui lachrymantis discipuli innixus: Quid ploras (ait) Bernarde fili? Da mihi dexteram; quam cum tenuisset ambabus manibus: Confide (subdidit) & bono esto animo; nunquam enim te deferam. Marcello quoque, suo intimo familiari, pariter ploranti, dixit: Nihil est, quod de meo discessu

cunctis: ego quidem præcedo; tu verò hoc Paschate meis in cœlo frueris amplexibus. Quod & contigit. Hieronymo autem, discipulo item suo, infirmanti, & omni medicorum spe iam destituto, infirmus ipse, & moriens reddidit sanitatē.

Sacramentis munitus, testamentum facere voluit; non ut suppellectilem, aut alia aliquibus legaret bona (cum nec vllum omnino possideret librum; quamvis quotidie legeret, aut scriberet) sed ut in eo, nulla pompa ad suum se Monasterium efferri, iubere posset. Suscepta deinde Olei sancti extrema unctione, sermonem astantibus de mortis utilitate, ac de cœlesti vita habuit in hæc verba, à vitæ eius auctore tunc præsentē, pro viribus (ut asserit) excepta. Videlicet.

Videtis ò filij horam meam aduenisse. Benedictus Deus, qui eam tandem aduenire voluit, cum nulla sit alia via, quæ ducat in cœlum. Ille enim venit nobis via, veritas, & vita, ut eiectis de Paradiso miseris exulibus, viam signaret in patriam redcundi. Si enim in hac vita tantum sperantes sumus, miserabiliores sumus omnibus hominibus; sed absit à nobis tam stulta cogitatio. Quid enim vita hæc, nisi lanugo quædam, & veluti memoria hospitis vnius diei prætereuntis? Christus pro nobis mortuus est primitiæ dormientium: pudeat nos mortem timere, cum Dominus noster propter nos mori voluerit. Hunc diem semper ante oculos habui. Tu scis Domine. Quanquam dum vitam meam considero, confusio sit mihi potius appellanda, quàm vita. Sed in spiritu humilitatis suscipe me bone Iesu, vita, & salus animæ meæ. Neque enim in iustificationibus meis prosterno preces meas ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Illa ego quis amissa ad te Pastorem redeo. Vocem tuam noui, non alienorum. Peto Domine ut ad ouile me reducas. Potestne spernere vocem clamantis, & confugientis ad te? Nonne tu ille, qui dixisti: Clamabit ad me, & ego exaudiam eum, cum ipso sum in tribulatione? Ecce clamo plus corde, quàm ore, Domine. Ecce tribulatio proxima est, & non est qui eripiat, nisi tu bone Iesu. Sed neque felicitium spirituum sedes affectare

sectare ausim, qui speciem intuentur sanctissimæ Trinitatis: Portio tamen aliqua creaturæ tuæ postulat micæ suauissimæ mensæ tuæ: Nimum mihi fuerit & (heu) quam nimum, si subtrus calceos infirmi electi tui loculum aliquem huic pusillo tuo seruulo non negaueris. Conuersus deinde ad astantes: Vos interea (inquit) fratres seruare Domini præcepta: omnis enim caro fœnum, & omnis gloria eius tanquam flos fœni. Contemplamini me. Ecce aruit fœnum, & flos eius cecidit. Horam hanc quis poterit euadere? Sed mihi credite filij, nihil est præstantius, quam seruire Deo. Hæc cum dixisset sublato paulisper brachio, astantibus, Crucis signo benedixit, dicens: Benedicat vobis Dominus Iesus (fratres & viscera mea) & benedicat filiis meis, qui absunt, quos in Domino parturij: Det vobis cor vt colatis eum; aperiat animum, in lege sua; nec vos deserat in tempore malo. Tandem, cum etiam Principi, ac Senatui, totique populo pariter benedixisset, claudere paulatim coepit oculos, facie quadam hilariori; & membra omnia explicare, quasi de labore ad requiem transiturus. & sic, Angelorum comitatus cætibus, migravit ad Dominum, anno salutis circiter 1410. ætatis 74.

Sur. tom. 1. Habetur eius offic. in M. S. Bibl. Vall. Vbi eius vita fufus.

A N N O T A T I O.

Plurima habentur in LAVRENTII vita notatu digna, & plures quidem auræ sententiæ, sed præcipuè sequentes.

Paupertatis donum quantum sit, neminem nosse, nisi qui secreto cubiculi, & contemplatione delectatur.

Consultò Deum gratiam Religionis hominibus occultasse: nam si cognosceretur illius felicitas, omnes ad eam currerent.

Neminem benè scire, quid sit humilitas: in nullo enim tam falli homines, quàm in vera humilitate dignoscenda. & rursus de eadem.

Humilitatem esse torrenti similem, qui æstate prosperitatis tenuior, hieme tribulationis abundantior est.

Veram scientiã esse, scire hæc duo: Deum esse omnia, & se nihil.

LAVNO.

V. I.

LAVNOMARVS Abbas Corbionensis, in Pago Dorca- *Iann. 19.*
fino, sciens propinquum esse vitæ suæ terminum (iam gran-
dæuius) ad Carnotensem urbem, ab Episcopo accersitus, pro-
perauit: Vbi febris correptus videns plorantem eundem Epi-
scopum, & de suo instante obitu dolentem, consolatus est eū
his verbis: Cessa à lachrymis Pater Beatissime: Hæc est rerum
conditio humanarū; hanc vitæ metam prætergredi nemo po-
test: Ego quidem lætissimo animo ineffabilem Dei mei mise-
ricordiā appello, vt ianuam pietatis suæ mihi velit pateface-
re: & subinde ad Dominum conuersus ait: Quàm sunt enim
dilecta Tabernacula tua Domine virtutum! concupiscit, &
deficit anima mea in atria Domini, quia melior est dies vna
in atrijs tuis super millia: Sitiuit anima mea ad Deum fontem
viiuum, quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? Do-
mine spes, & fortitudo mea, vita mea, & salus mea.

Prædixit deinde futuras clades, & eiusdem Episcopi mor-
tem antequam eas videret; sicque obitum suum intrepidus
expectans, ad cœnam nuptiarum agni tandem vocatus abiit,
circa annum Domini 570.

*Sur. tom. 1. Molan. in Addit. ad Vsuard. Baron. in Annal.
tom. 7.*

A N N O T A T I O.

Illud de tanto viro non omittendum, quod narrat idem Surius
his verbis. Vir quidam ad extrema perductus, dum mortis ang-
oribus premeretur, misit ad LAVNOMARVM solidos quadragin-
ta, obnixè eum rogans, vt ipsi iam in supremo constituto spiritu,
vellet opitulari; & suis precibus efficere, vt sanitas, ipsi præstare-
tur. Illam autem pecuniam Vir sanctus prorsus recipere noluit:
attamen (urgente latore) tandem accepit illam quidem; sed in-
gressus Oratorium, fudit preces ad Dominum, vt accepta foret in
conspectu illius oblatio hominis; imponenq. altari pecuniam, &
manu reuersans, crebròque flectens genua, & orans Dominum;
ad extremum non nisi vnum ex omnibus sibi retinuit solidum,
quem per spiritum cognouit non rapina, sed iure partum esse, re-
liquos

liquos autem restituens illi, qui eos attulerat, ait: hæc pecunia per iniquitatem constata est; nec potest mutare sententiam Dei; nec vitæ spatia producere; nec peccatorum veniam impetrare. Scriptum est enim (Prouerb. 15.) Victimæ impiorum abominabiles Domino; vota iustorum placabilia. Celeriter ergo annuncia Domino tuo, vt præ animæ suæ salute sit sollicitus; iniusteq. alijs ablata restituat: Noueritque, hoc morbo vitam se amissurum, temporariam. Nos verò (Christo propitio) donis omnibus abundamus; nec quidquam nobis (in Christum firmiter credentibus) poterit deesse. Dominus tecum sit (fili), vade in pace. Abijt autem ille (his auditis) ad Dominum suum, quem tum quidem, adhuc viuentem reperit; sed idem tamen, inualecente morbo, excessit è viuis.

VII.

Ian. 18. LEOBARDVS Reclusus, cum ieiunij austeritate confectus, labore contractus, & oratione indefinente debilitatus, capisset paulatim corporis firmitate destitui, aduocari fecit Gregorium Turonensem sibi familiaritate coniunctum; cui post Fulgias ab eo flagitatas, & acceptas, sui transitus diem breui aduenturum denunciauit; Eo autem adueniente vocauit ministrum suum, & ait illi: præpara quiddam cibi, quod accipiam. Illo autem respondente: præsto est Domine, subdidit egredere foras, & aspice si iam celebratis solemnij populus egrederetur (hoc autem dicebat, non quod cibum capere vellet, sed vt transitus sui nullus adesset testis) Ille igitur egressus, ac postmodum reuersus, inuenit virum Dei, extensum corpore, clausis oculis, spiritum exhalasse, circa annum Domini 583.

Greg. Tur. in lib. SS. Patr. cap. ult. ex quo Sur. t. 1. Lipp. t. 8.

VIII.

Dec. 9. LEOCADIA virgo Toletana, dira carceris custodia macerata, cum grauissimos B. Eulaliæ, & reliquorum Martyrum, qui à Daciano interficiebantur, audisset cruciatus, genibus in oratione positis ante Crucem (quam ipsa digitis in lapide durissimo impresserat) impollutum Christo spiritum reddidit.

Roman. Bede, & Vsuar. Martyrol. 9. Dec. Thesaur. concion. Petr. in Catal. lib. 1. cap. 48. Marin. Sicul. rerum Hisp. lib. 5.

LEON-

I X.

LEONTIVS Campaniæ Præses, cum circa S. Casarium *Oct. 30.* Martyrem, lucem ingentem, quæ illum operiebat, vidisset; ad Christum conuersus, & baptizatus, paulò post sacrosancto Domini corpore refectus, nulla oppressus infirmitate, mirabiliter obdormiuit in Domino.

Ferrar. in Catal. ex Passon. S. Casarij & Monum. Eccl. Tarracinen.

X.

LEVTFRIDVS Ebroicensis Abbas febris correptus, congregari ad se fecit filios suos, & eos multis sermonibus est exhortatus. Deinde misit Eulogiarum benedictionem per loca Sanctorum plurima, etiam longè posita, perens ut Religiosorum intercessionibus, apud Sanctorum memorias indulgentia sibi, & delictorum remissio obtineretur. His ita expletis, ipse vir Dei, dissolutionem sui corporis expectans, animum à Dei laudibus non passus est quiescere; quin & noctem ipsam ultimam in vigilijs, & laudibus Dei totam traduxit; psalteriumq. ex integro cum suis recitauit. Matutinorum igitur sinaxi cum fratribus peracta, exitum suum sacramentorum perceptione muniuit; & valedicens fratribus, inter verba orationis, diem clausit extremum, circa annum Domini 680.

Eucherius Lugdun. in Chronol. SS. Lerinen. vit. eiusdem. cap. 25. De eo Petr. in Catal. lib. 5. cap. 136. Trib. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 136.

X I.

LIMBANIA Monialis Cypria (quæ à vino & esu car- *Aug. 16.* nium perpetuò abstinens, quotidie ieiunabat, & membra, ferro pectine dilacerans, verberabat) cum ad extremum suæ vocationis diem peruenisset, visa est ab Abbâtissa, quæ, diuino monitu, locum in quo stabat (in specu scilicet sub Ecclesiæ pauimento) ingressa erat, coelesti lumine circumfusa. Moniales igitur ad rei nouitatem vocauit Abbâtissa; & cum illis ingressa, Limbaniam, flexis genibus, erecta ceruice, extensis

in altum manibus (in morem orantis) defunctam inuenit, & corpus eius odore flagrans suauissimo.

Ferrar. in Catal. ex eius lectionibus nuper approbatis diplomate Pauli V. anno Domini 1609.

A N N O T A T I O.

Hæc vñdecim annos nata, spreto connubio, clam nauì cum nutritio, & nutrice conscensa, Genuam appulit, ibique Monialis effecta est.

X I I.

LIPPVS Pisanus Ord. Iesuatorum cum pestilentia morbus Pistorij (vbi ipse manebat) grassaretur, instantèr petijt à Domino, vt cum ad se vocaret. Post paululum infirmatus est, & cum interrogaretur quomodo se haberet, respondit; Rectè quidem me haberè, nisi impedirer ab eo, qui mei exitus dilationem, à Deo precibus contendere (quamuis longè positus) video. Inuentus est autem Pater eius (Prior scilicet Conuentus, nomine Christianus) in dormitorio orans pro eo: sed quia cum resignatione orabat, exaudiuit Dominus discipuli vota, misitque ad eum Angelum; qui die sequenti, hora tertia ad aeternam gloriam se ducem sibi futurum nunciaret. Ad exitum igitur properans, petiit sacrosanctum Viaticum; quo allato, in terram se proiecit, & genuflexus, ac lachrymans per horæ spatium multa de Deitate; de Incarnatione Verbi; de B. Virgine; de B. Ioanne; deque vitæ statu à se assumpto, cum feruore disseruit. Demum sumpto (magna cum deuotione) sacrosancto Christi corpore, spiritum reddidit.

In vit. Io. Columb. cap. 46. & apud Morigium cap. 41.

X I I I.

Aug. 26. LVBERTVS Bernerus Belgicus, cognominatus de Silua, Canonicus Regularis Dauentriæ, & D. Florentij (Viri sanctissimi) discipulus, morbo pestilentiali correptus, moriturum se sciens, complures dictauit epistolas ad amicos suos, vt sibi ad Purgatorium, & loca poenarum transeunti, Missis, vigilijs, & orationibus subuenirent. Deinde conuocari voluit fratres domesticos; vt cum quibus tot annis conuersatus fuerat, ab

cis

eis pacificatus discederet; & veniam, ac indulgentiam peteret. His igitur conuocatis, stans apud eos, innixus baculo, quo sustentabatur, reum se proclamauit vitiorum plurium: Scandalum dixit se fuisse omnibus; nihilque egisse eorum, quæ in suæ conuersionis initio proposuerat; quæue se fecisse (moriturus iam) gauderet. Deinde humillimè (quantumcunque debilis) prostratus in terram, cum lachrymis veniam ab omnibus postulauit.

Eleuatus autem à terra, & baculo innixus, cæpit iterum loqui ad fratres, & exhortari eos, vt fideliter, & ex corde seruarent vnionem, & charitatem ad inuicem; inuicem item se custodirent, charitatiuè alterutrum admonendo, & corripiendo, non autem in vitijs, & negligentijs blandiendo; semper niterentur se subijcere; sibi inuicem acquiescere; & vt quilibet reputaret secum, se minimum, & aliorum seruū esse. Postea rogauit eosdem, vt fideliter pro se orarent, & memores sui essent in orationibus; præcipuè in ijs, quibus quotidie inter laborem manuum se exercerent, legendo quandoque orationem pro defunctis; & sic (valedicens fratribus) dimisit eos.

Dictauit deinde epistolam D. Florentio, & alijs fratribus tunc absentibus in hæc verba.

Salutem, & omne bonum. Charissime pater de infirmitate mea Amulius dilectus noster (credo) vobis scripsit: hoc tamen addo, quod à sexta feria, qua obruebar, penè vsque ad feriam terriam, sine sensibus dormiēs, nesciui quomodo huc, illucque in lecto me verterem. Sed nunc, cum Dominus propter bonitatem suam ingeniolum meum modicum reilluminauit, non potui pacificè ex hac miseria transire, nisi vobis (saltem semel, & nunquam amplius) in hac vita, dolorem meum, & necessitates infinitas, mihi præcipuè imminentes, obuolutus pedibus vestris, filialiter aperirem. Iam enim terribili Dei iudicio coram Angelis eius, & aduocatis nostris præcipuis presentandus sum, cum maxima verecundia peccatorum

catorum illorum, de quorum remedijs vos me sapissimè instruxistis. Prædilectissime Pater si apud vos præsens essem, flebilibus oculis vos rogarem, vt mihi præcipuè de inobedientia, & alijs offensionibus (vt inde non terribilius damnaver) paternaliter, & sincerè velitis indulgere; sicut non dubito, quod libenter indulgetis. Nunc loquar ad vos dilectissimi fratres, qui vita vestra, & conuersatione me tepidum, & negligentem toties ad emendationem reuocastis. Sed heu miser, ego (vt sciris) me non emendaui quantum potui, & debui: & post multa.

Nunc ergo de omnibus negligentijs meis, humiliter me pedibus vestris prosternens, corde, & ore coram Deo, & vobis me accuso; & veniam de singulis peto. Rogo etiam vos, quatenus obitus mei diem, quibus expedire visum vobis fuerit, denunciari facere velitis; & pro me diuina Officia, vigiliæ, & alia quæ vobis videntur fieri, faciatis. Valete; valete; & in æternum valete, quos amplius in hac vita non sum visurus.

Dictata epistola, inuasit eum subitò tantus horror, & tanta debilitas, vt omnibus viribus destitueretur: Et statim post hoc cœpit magnis doloribus, & angustijs agitari, ita vt instantissimè peteret conuocari iterum fratres, vt orationibus suis sibi succurrerent. Quibus conuocatis, incæpit mirabiliter tremere, pallefcere, sudare, versis oculis horribiliter aspicerè, & ore, ac dentibus fremens, rugitus anxios, & voces lugubres emitte. Interea cum lachrymis pro eo instanter orantibus qui aderant, respiciens ad eos, & ipse aliquantulum incæpit lachrymari. Tunc amotò cereo, quem in manibus (quasi statim moriturus) habebat; cœperunt astantes legere septem Psalmos; cum quibus ipse quoque alternatim eosdem recitare voluit. His finitis dixit: Maneamus omnes in fine apud sanctam Mariam; & sic incæpit Salve Regina, cum collectis: quam Antiphonam sapius magno cum affectu, & deuotione repetiuit; dicens collectam, & mutans sapius verba, secundum affectum, & deuotionem suam: Et cum sibi successit

siue

sue vis loquendi subtraheretur, sæpissimè eandem Antiphonam incæpit, ut alij prosequerentur.

Quo satis diù continuato, dixit vni ex astantibus, ut rogaret fratres orare pro eo sub silentio in compunctione cordis. Post hoc diù iacuit sine loquela; & (ut videbatur) in magnis pœnis, & angustijs. Postquam autem sic iacuisset diù, sentiens loquendi virtutem sibi restitutam, rogare voluit fratres denuò, ut quilibet eorum legeret Psalterium; in principio, & sine cuiuslibet Psalmi, semel Salutationem Angelicam recitando; subdidit postea: Non curo multitudinem Psalmorum; sed aliquando expectate modicum intra Psalmos, meditâtes, & in compunctione cordis pro me Dominum orantes; ne præ multitudine Psalmorum obruatur intellectus. Dictum etiam voluit omnibus Congregationibus, ut orarent pro eo septem Psalmos, Horas de Domina; Horas sancti Spiritus; & siquid aliud scirent, perseverantes secum in orationibus; sic expectando mortem suam.

Apparuerat ei (dum sic anxiabatur) Satanæ in specie cuiusdam fratris collegæ, pridem defuncti; qui multis modis nitebatur eum decipere; valde multa, & mirabilia de gloria cœlesti, de diuersis subtilibus, & alijs materijs differens; quæ ipse falsus est nescire se exprimere, quia loquendi modus fuerat spiritualis; & videbatur spiritus ille coniunctus spiritui suo; adeò ut ipse loqueretur, & spiritus suus responderet ei: Retulit autem Amulio prædicto, quæ potuit, his verbis.

Isti spiritui fuit valde contrarium, quod aliquando alloquebar vos. Quando volui vos alloqui, tunc dixit mihi: Non loquaris carni; non loquaris carni. Etiam fuit ipsi valde contrarium, quod ego feci fieri tam multas orationes à deuotis; & quod tantum in eis confidebam: Et quando ego petij à vobis, quod legerentur Psalteria, ipse dixit mihi ad intra: stercus, stercus; ut quid confidis in istis Psalmis, Maria, Gregorio, Hieronymo, & similibus? Tu deberes in Deo confidere: Deus irascitur tibi, quod tantum confidis in istis rebus; & non in se solo; sed quia pusillanimis, & timidus es, & non

fecisti ex malitia, ipse indulget tibi: sed noli amplius talia facere. Ego sic non feci; tamen sine Purgatorio veni ad Regnum cœlorum. Me verò requirente, quomodo hoc esset? Subiunxit duas causas.

Vna erat, quod omnibus bonis, & diuitijs temporalibus purè propter Deum renunciaffet. Secunda quod cum magno affectu & desiderio in humili coquinæ statu perseuerasset, sine vilo desiderio redeundi ad pristina. Dixit etiam mihi, quod ego sine Purgatorio venirem ad Regnum cœlorum; me verò inquirente causam, respondit: Tu coram Deo Martyr es, eò quod pro fratribus, & sororibus tuis posuisti animam tuam; quia ex affectu, & charitate elegisti apud eos manere in tali periculo mortis; sicque multis verbis nitebatur me inducere, vt considerem in proprijs meritis, & virtutibus. Ego tamen semper timidus, nunquam confisus sum in me ipso; nec adhuc confido: sed omnis confidentia, & spes mea est in misericordia Dei; in precibus, & meritis gloriosæ Virginis Mariæ, & aliorum sanctorum; & orationibus deuotorum hominum. Aliquando priuauit me omnibus sensibus, præter solum auditum; & illum similiter conabatur auferre, sed non potuit. Plura etiam alia mirabilia dixit mihi hæretica, & cōtra fidem, ad quæ nitebatur me trahere; sed multa intermiscuit vera. Apparet igitur mihi quod valde vtile, & necessarium sit homini morienti, vt habeat hominem intelligentem apud se, vsque in exitum. Hæc Lubertus amico suo Amulio.

In magna deinde tranquillitate, & pace cordis vsque ad mortem perdurauit. Valde autem ardentem cupiebat dissolui, & esse cum Christo, & in tali ardenti desiderio cum magno feruore orans, suspirans, ruminansq. deuotos Psalmos (præcipuè) Beati immaculati, inquirebat sapius, quàm propinquus esset morti; & an adhuc haberet omnia signa mortis: An ne breuis anhelitus, esset verum signum mortis, & huiusmodi. Et in nullo melius eum consolari poterant fratres, quàm vt mortem propinquam esse dicerent.

Aliquando cum magna fiducia exclamabat: O quando veniet

niet Dominus Iesus, & sancta Maria cum Angelis sanctis absolvere me? Spero quod non diù expectabunt: O si vellent citò venire; ò si vellent facere finem, & huiusmodi. Sæpissimè inuocabat sanctam Mariam, Hieronymum, & Gregorium (quos specialiter dilexerat) & alios sanctos, vt orarent pro eo; & adessent, & succurrerent ipsi in hora mortis.

Petijt etiam aliquando, vt breuiter alloquerentur astantes, eum excitando ad inuocationem Sanctorum, & orationem; alioquin orarent pro eo in silentio, & suspirijs, ac gemitibus in compunctione cordis ad Dominum secum, suam mortem expectantes. Sic peruenit ad horam extremam, quam concupierat. Sed cum iam in membris omnibus præmortuus esset, & totus frigidus, sola vita in lingua, & pectore videretur palpitare, ecce subito seipsum, nullo fulciente, erigens, complois, eleuatisque manibus, oculis sursum, versus parietem defixis, illuc reuerentissimè se inclinauit, & viribus, quibus potuit exclamauit: In gloria; in gloria; in bonitate; in bonitate; in misericordia; in misericordia suscipe; suscipe; suscipe: & dum sic erectus sedens, hæc sæpius iteraret; tandem reclinatus ad lectum, iterum, & tertio eisdem motibus, & gestibus eadem replicans, se erexit. Qui vltima vice reclinatus, in magno stupore, & admiratione iacere visus est. Interrogatus autem, quid esset; quomodo secum esset; Magna cum admiratione respondit: mira; mira; mirabilia, mirabilia vidi. Quo dicto, vocari voluit fratres. Quibus conuocatis, modicum agonizando, feliciter obdormiuit in Domino, anno 1398. 7. Cal. Aug.

Tom. de Kempf. lib. de Discip. D. Florentij cap. 4. Qui eiusdem Luberti pia admodum exercitia collegit, & post vita enarrationem descripsit.

A N N O T A T I O.

Plura essent de tanti Sacerdotis humilitate, obedientia, ceterisque virtutibus (quibus apprimè fuit excultus, hic recensenda) quæ quidem fufius ab eodem Thoma in eius vita enarrantur; sed quia

quia proluxa nimis (fortasse) fuit mortis eiusdem enarratio, ob representatam in ea veram tentationis maligni spiritus imaginem, quæ præteriri non debuerat, consultò reliqua omittuntur. Illud solummodo de sancto Viro recolendo, quod de Abiba quoque superius notatum est, nempe, inuitis parentibus, Christi seruitio se, mancipasse; & intrepidum restitisse Patri, cum à proposito recedere conanti. Qui Pater postea, ægritudine correptus, ad extrema deueniens, veniam à filio petijt, & omnia ei dari præcepit, quæ hereditario iure ad ipsum pertinebant. Hæc autem LVBERTVS in pios fratrum vsus tradidit dispensanda.

XIV.

Mart. 1. LVCAS Abbas (Leolucas dictus) Siculus, dissolutionis suæ diem prænosceus, eundem suis patefecit fratribus; quibus etiam successorem sibi delegit. Aegrè autem ferentibus illis discessum suum; & propterea dicentibus: Infirmitas hæc non est ad mortem; affirmauit eisdem se non ultra ad istius mundi agonem reseruandum, sed à pio Rege Regum ad misericordiosissimæ remunerationis præmia iam esse vocatum.

Noctem illam totam, cum fratribus peruigilem ducens, orationibus institit: In crastinum autem, proprio gressu, ac si nullius molestiam ægritudinis pateretur, sanctam petijt Ecclesiam, & Missarum solemnij deuotissimè astans, sacrosancto Viatico se munivit. Reuersus in cellam, totius cœnobij fratribus sanctæ pacis osculum dedit; eosque admonuit præcipuè, vt cui se deuouissent, sapius recordarentur; subdens in fine: Confido in Domino Deo meo, quia semper vobiscum (etiam post obitum) ero. Quibus dictis, inter psallentium eorundem fletus sanctam emisit animam.

Ferrar. in Catal. ex lectionibus quæ in eius officio græca lingua recitantur. M. S. Bibl. Vall. ex Codicibus Eccl. Patrum.

XV.

LVCAS de Sambyca, seu de Laterina, Ord. Iesuatorum sollicitus de sui salute discipuli, orauit Deum, ne sibi superstes foret; statimque à Deo exauditus, infirmitate corripitur idē discipulus (PVCCINVS nomine) & Sacramētis munitus, dormiuit in pace. Ipse autem LVCAS, vltima correptus infirmi-

infirmirate, presbyterum accersiri fecit; eodemque tempore simul parari sepulcrum. Deinde erectis in cœlum oculis, pœnas à Deo sibi multiplicari petijt; si eæ, quas patiebatur non Iuſſicerent. In extremis tandem positus; Sacramentis Ecclesiæ munitus, afferri sibi fecit aquam benedictam, quam aspergendo se, & circumstantes, benedixit omnibus, & requieuit in pace.

In vit. 10. Columb. cap. 45. & apud Morig. cap. 39. & 40.

X V I.

LVCIANO Monacho (Marcelli Abbatis discipulo) im- *Ian. 6.*
minentem exitum eiusdem Abbatis deploranti, ac roganti ne sineret eum longo tempore sibi esse superstitem, respondit Marcellus: esto bono animo fili: nam cum ego excessero, tu quoque consequeris. Cum igitur paulò post hic obiisset, totos deinceps quinque dies, & noctes ad eius sepulcrum mansit Lucianus; cui apparuit in somnis Marcellus (dicens:) Certe afflctas, & quereris de tarditate, nec credis? Ego Deum pro te precatus, effeci id quod tibi expedit, & statim ad me venies. Tertio igitur post die excessit LVCIANVS, cum solos octo dies Abbati suo fuisset superstes.

Sur. tom. 6. in vit. S. Marcelli 29. Dec. cap. 35. Lippom. tom. 5. Baron. in Annal. tom. 11.

A N N O T A T I O.

De LVCIANO hoc habet elogium Metaphr. apud Sur. loc. cit. Despectis humanis omnibus, Monasteriũ ingressus Lucianus, brevi tempore per Marcellũ multos eorum, qui consenuerant in exercitatione, longè à tergo reliquit: quem dicunt à nullo vnquam esse visum nec irascentem, neque multa loquentem; sed neque ulli præbentem iræ occasionem. De MARCELLO infra.

X V I I.

LVCIANVS Presbyter Antiochenus diutina fame (qua *Ian. 7.*
tuordecim scilicet dierum) in carcere confectus, consuetà facere, & verbis doctrinæ animum addere ijs qui secum inclusi erant, nunquam destitit. Cum autem appropinquaret dies
festus

festus Epiphaniæ, discipulos (qui sibi plures aderant) subijce tristitia, reputantes fore vt Magister abiret, non valens diuturnæ illi fami resistere, ipsique non censerentur digni, eundem festû diem cum eo celebrare. Tunc Vir sanctus consolatus est eos, bonoq. animo esse iussit, dicens: Ero vobiscû; & diem festum Teophaniorum vobiscum celebrabo: recedam autem postridiè. Cum ergo aduenisset dies festus, qui expectabatur, desiderabant quidem discipuli hanc vltimam à magistro consequi diuini mysterij celebrationem. Videbatur autem esse dubium quonam modo mensam in carcerè inferrent, aut laterent impiorum oculos; cum multi quidem tunc partim illic adessent, partim autem accederent. Ille verò: Mensa quidem (inquit) erit vobis hoc meum pectus, non (vt arbitror) Deo futura minus honesta, ea quæ sit ex inanimi materia: Templum autem sanctum vos mihi eritis, me omni ex parte circundantes. Deo igitur efficiente, vt remissis custodibus, omnia citra impedimentum fierent, fecit eos (Martyr) omnes in orbè consistere; iussit suo pectori imponi signa diuini Sacrificij; deindè cum sacro ritu omnia peregisset, ipse & fuit particeps Sacramentorum, & transmisit ad eos, qui aberant. Et hunc quidem diem transegit cum eis, sicut erat pollicitus.

Postridiè autem cum venissent quidam ab Imperatore, visuri an adhuc viueret (videbatur enim eis valde mirandum, quod vitam hucusque produxisset) postquam propè se stantes aspexit eos qui aduenerant, cum se quantum poterat extendisset, & ter dixisset: Sum Christianus, simul cum vltima voce emisit spiritum, anno Domini 311.

Sur. tom. 1. Baron. in Annal. tom. 3.

A N N O T A T I O.

Eius venerandum corpus lapidi alligatum. & in mare demersum, Delphinorum obsequio, Drepanum in Bithiniam fuit delatum, ibique ab Helena Constantini matre, in eiusdem honorem, egregia fuit constructa Basilica, Heleopolis appellata.

Lippo-

Lippomanus tom. 2. in vit. S. Maris serui Dei meminit de Theodoreto Episcopo Cypri, qui ut gratum faceret eidem Mari Eremita, Sacrificium in ministrorum manibus celebrauit.

X V I I I.

LVDGERVS Episcopus Monasteriensis, ægritudinis incommodo quamuis grauatus, Missam ferè quotidie celebrare voluit: semper autem legebat aliquid, aut psallebat; quando aurem (morbo ingrauescente) per se ipse legere non poterat, diuinos libros coram se legere alios faciebat. Mar. 16.

Dominica, quæ noctem dormitionis præcessit, in duabus Ecclesijs suis publice prædicare, & in harum vna, Missarum vltima solemnia celebrare voluit. Seorsum postea vocatis clericis, se ex hoc mundo, nocte sequenti exiturum prænuñciauit: Locum deinde sepulturæ delegit. Sed quia sciebat populum, ne illuc deferretur contradicturum, iussit corpus ad Ecclesiam quandam deferri; ibique inhumatum relinqui; fratrem suum Episcopum cum Rege iubens agere, vt in loco delecto sepeliretur: affirmans hoc sine dubio concessurum Regem; in cuius rei signum, visuros esse sanguinem, post eius mortem, ex naribus suis profluentem. Reliquum autem temporis, cum his, qui secum erant, in Psalmis expendit, & orationibus; inter quas animam Deo reddidit, anno Domini 809.

Sur. tom. 2. Trithem. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 196. & lib. 4. cap. 187. De eo pariter Albert. Crant. in Metrop. Saxon. lib. 2. cap. 16. & hist. Saxon. lib. 1. cap. 5. & Baron. in Annal. 1.9.

A N N O T A T I O.

Mulier quædam, illicito matrimonio incestuosa, timens ne Ludgerus, qui Diocesim circumibat, coniugium illud dissolveret, muneribus tentauit animum eius flectere; vasque testem prægrande melle plenum ei, quasi pro benedictione, misit. Vir sanctus autem respuit oblatum munus, dicens ei, se illud ab ea suscipere non posse, quæ se illicito connubio alienam ab Ecclesia fecisset: Ita illi qui missi fuerant, simul cum munere repulsi, plerosque ex discipulis eius conuenerunt, orantes, vt ipsi saltem transmissum

Eulo.

Eulogium susceperent, illi verò cupiditate ducti, mel ab eis (Episcopo nesciente) susceperunt; & se ei persuasuros repromiserunt: Sed quia repente alium ubi reponerent, locum inuenire nequiverunt, subtus altare, linteis undique coopertum, illud locarunt. Adueniente autem tempore, quo Sacerdos Missam celebrare debebat; cum iam coram altari stans, os ad orationem aperuisset, vas illud, quod sub altari erat, crepuit, & melle effuso, minutatim discissum est, ac si pro oratione, lapidem in illud iniecisset.

Idem Sur. in vita ipsius lib. 1. cap. 21. Qui eodem lib. cap. 25. hoc etiam valde admirandum de eo recenset, his ferè verbis, nempe.

Cum aliquando LVDGERVS Frisiam pergeret, in oppidi cuiusdam vicinia (Meppea nomine) in Saxonia, haud longè à via, aspexit vulgi Concilium die Dominica congregatum. Illuc itaque diuertit, volens cognoscere, quæ causa huiusmodi conuenticuli esset talè die; viditque in colle, quem circumuallauerant, reo cuidam suspendium præparari. Accedensq. propius affatus est eos blandè, postulans sibi concedi hominem; aut si necesse esset eum interfici; hoc eo die non facerent: magis ipsi ad Ecclesiam Missas audituri conuenirent. Cumque nihil horum à rusticis impetrare posset, contumeliosus insuper verbis Clerico insultantibus, vix obtinere potuit, vt parumper cum homine loqui super eius penitentia permitterent. Factum est hoc. Discessit Episcopus, & homo in patibulum est suspensus. At verò vespere illius diei, cum antistes itineris sex ab eo loco milliaria peregisset, manès in villa quadam, en veniens homo ille, quem paulò ante suspenderant, ad pedes Episcopi corruit. Mirantibus, ac sciscitantibus quomodo de eo gereretur; sic ait: Dum ego, Episcopo inde digresso, sursum in patibulum traherer, videbam duos, incredibilis decoris viros à latere Episcopi equitantes, & aliquandiu pariter cum eo loqui. De hinc post paululum alter festinè rediens, nescio quid mihi pendenti supposuit, super quod firmiter stans, cruciatum non sentiebam, donec dispersis his, qui me suspenderant, & ad occasum vergente Sole, me idem ipse deponeret. Deposito itaque iussit ocyus iter vestrum sequi, & pro concessa vita, sacro antistiti gratias agere, quam ipse, dum à fatuis contemneretur, à Domino impetrauit.

X I X.

Aug. 19. LVDOVICVS Episcopus Tolosanus vltima infirmitate decumbens, sacrosanctum Viaticum percepturus, de lecto
(quamuis

(quamvis debilis) exiliens, in occursum Domini exire voluit. Crucem in lecto genuflexus (ut poterat) sæpius adorando deosculatus est; & tandem in oratione, & silentio diu permanens, reddidit spiritum, anno Domini 1297. ætat. 33.

Sur. tom. 4. Martin. Polon. in Cbron. Anton. par. 3. tit. 24. cap. 14. Cbron. Franciscan. par. 2. lib. 6.

X X.

LVDOVICVS Francorum Rex morbo correptus, à diuinis laudibus nunquam cessabat; sæpè orationem illam eis interserens; Fac nos Domine, pro amore tuo, prospera mundi despiciere, & nulla eius aduersa formidare: Orabat & pro ijs, quos secum ad recuperandam terram sanctam adduxerat dicens: Esto Domine plebi tuæ sanctificator, & custos. *Aug. 25.*

Mortis proximis, voluit se corporis Christi sacramento muniri; cumq. Sacerdos, illud ei ostendens, de more perquireret, Num crederet? Respondit: Minus id apud se habere dubij, quam si videret Christum in ea forma, qua ascendit in cœlum. Supremum tandem trahens spiritum, suspiciens in cœlum, ait: Introibo in Domum tuam Domine, adorabo ad Templum sanctum tuum, & confitebor nomini tuo. Quibus dictis, obdormiuit in Domino, anno 1270.

Sur. tom. 4. De eodem Anton. 3. par. tit. 20. cap. 1. §. 12. Papyrius Masson. Annal. Franc. lib. 3.

A N N O T A T I O.

Habentur apud Surium ibidem institutiones eiusdem LVDOVICI sanctissimæ, Philippo primogenito filio, sub mortem propositæ, & quasi testamento relicte.

X X I.

LVDOVICVS Crassus, Rex pariter Francorum, quem *Aug. 1.* (etsi viuentem) sanctus Bernardus in epistola ad Honorium Papam, valde perstrinxit, quod cum bellici furores in Religiosos monachos interdum delinquere adegerût; pœnitentia tamen (qua diem clausit extremum) cum pietate, religioneq. valde

valde reddidit commendatū . Qui miseratus animæ suæ , frequenti confessionis & orationis sibi deuotione prouidit : hoc vnū toto animi affectu peroptās , apud sanctos scilicet Martyres Protectores suos Dionisiū , sociosq. eius se quomodocūq. deferri (egrotabat enim diarrhetica) & ante sacratissima corū corpora , Regni , & coronæ depositione , coronam pro corona , pro regalibus insignibus humilē B. Benedicti habitum cōmutando , Monasticum ordinem profiteri . Morbi molestiam patientissimē ferens , querit peccata confiteri , & Dominici corporis , & sanguinis Viatico , exitum suum munire . Cum igitur ipsum preparare festinant , Rex inopinatē se leuans , & præparahs , vestitus , cameram (cunctis admirantibus) obuiam corpori Domini nostri Iesu Christi exit , & deuotissimē assistit . Vbi videntibus cunctis , Regem exuens , Regnum deponit : peccando , Regnum administrasse confitetur : Filium suum Ludouicum annulo inuestit : Ecclesiam Dei ; pauperes , & orphanos tueri : ius suum vnicuique custodire , fide obligat . Vbi etiam aurum , & argentum , & vasa concupiscibilia , & pallia , & omne nobile quod possidebat , & quo ei seruebatur , Ecclesijs & pauperibus , ac egenis pro amore Dei distribuit . His igitur exoneratus , & Dei misericordia perfusus , humillimē flexis genibus ante sacratissimum corpus , & sanguinem Domini nostri Iesu Christi , in hanc catholicæ confessionis vocem erupit .

Ego peccator Ludouicus , confiteor vnum , & verū Deum Patrem , & Filium , & Spiritum sanctum ; vnā ex hac sancta Trinitate personam ; videlicet ; vnigenitum , & consubstantialē , & cōeternum Dei Patris Filium , de sacratissima Maria Virgine incarnatum , passum , mortuum , & sepultum , tertie die resurrexisse , coelos ascendisse , ad dexteram Dei Patris confidere , viuos , & mortuos , extremo , & magno iudicio iudicaturum . Hanc autem sacratissimi corporis eius Eucharistiam , illud idem credimus corpus , quod assumptum est de Virgine : quod discipulis suis ad cōfœderandū , & vniendum , & in se commanendum contradidit : hunc sacratissimum sanguinem ,

guinem, illum eundem, qui de latere eius in cruce pendens defluxit, & firmissimè credimus, & corde, & ore confitemur: hocque securissimo Viatico decessum nostrum muniri, & contra omnem aeream potestatem certissima protectione defendi peroptamus.

Cum deinde (facta peccatorum confessione) deuotissimè corpori, & sanguini Iesu Christi communicasset, tanquam illicò conualescere incipiens, ad cameram redijt; omni- que Regali reiecta pompa, sola linea culcitra decubuit.

Reciduiua postea profluuij dysenteria, cum grauissimè fatigaretur, omninò deficiebat. Accito igitur Parisiensi Episcopo (cui primum fuerat auersatus) & Abbate Hilduino, qui familiarius confitebatur, & confessionem repetijt; & exitum suum Viatico sacro muniri voluit. Cumque se deferri ad Ecclesiam Sanctorum Martyrum faceret, vt quod votum sæpius sponderat, humillimè persolueret, ægritudinis anticipatus angustijs, quod opere non potuit, corde, & animo compleuit. Præcipiens ergo tapetum terræ, & cineres tapeto in modum Crucis deponi, ibidem manibus suorum depositus, signo sanctæ Crucis consignatus, spiritum emisit.

Baron. in Annal. tom. 12.

X X I I.

LVPICINVS Reclusus resolutionis suæ diem propè adesse se sentiens, vocauit ministrum, & dixit ei: scito me post tri- *Iun. 24.* duum ab hoc sæculo liberandum: voca ergo nunc fideles quosque fratres, & filios, quibus sum valedicurus, vt ad nos visitandum veniant.

Illucescente autem die tertia, & confluentibus fratribus, ostium aperuit; atque ingredientibus cunctis consalutatis, & oscularis, orationem fudit ad Dominum dicens: Gratias tibi ago Domine Iesu Christe, qui me saluari iussisti ab huius mundi impedimentis; & ita me fodere dignatus es in hoc sæculo, vt nihil suum in me auctor criminis inueniret. Conuersus deinde ad plebem, ait: Magnificate quæso dilectissimi Dominum mecum, & exaltemus nomen eius in commune, qui

me crectum de stercore; erutum de tenebrarum opere, amicorum suorum fecit esse consortem: qui misit Angelum suum ad me accersendum ab hac mundana statione; meque pollicitus est in requiem sempiternam perducere, ut collega amicis suis effectus, Regno suo merear ascribi. His dictis, humo incumbens, spiritum cœlo intentum, præmisit ad Dominum.
Sur. tom. 3. Lippom. tom. 8. Greg. Turon. in vit. Sanctior. Patr. cap. 13.

ANNOTATIO.

Quotquot migrationis huius sancti Viri ariterunt, in fletu prostrati, de pariete beatum sanguinem, qui ab eius ore fuerat proiectus, inter se excavautes excusserunt; Miserum se quisque putans, si immunis ab eius pignoribus discessisset.

Testis (inquit Auctor) est paries; qui tot fossulis patet, quot ab ore B. Confessoris sputa emeruit. Testis ipse canalus, de quo Vir beatus aquam sumpserat, quem fideliter osculantes hauriunt sanitatem. Quam etiam meruerunt accipere, qui euulsa à pariete sacri oris sputa, in diversis infirmitatibus apposuerunt. *Idem.*

X X I I I.

Apr. 14. LYDVVINA Virgo de Schiedam in Hollandia, morti proxima accersitis domesticis omnibus, ab illis veniam petijt. Inde imminens repleta gaudio rogauit Dominum, ut vernaculam suam à carcere mortis huius educere dignaretur. Cumq. sola esset & contemplationi vacaret, vidit ad se venientem Dominam, orauitque eam, ut extremum vitæ eius tot doloribus & afflictionibus cumularet, ut à corpore exiens anima, mox ad illum Tunc Purgatorio euolare posset. Respondit autem ei Dominus: Ita fiet filia, ut petis; & post bidduum cantabis alleluia, cum alijs virginibus, in cœlesti Regno, atque his dictis disparuit. Mansit verò apud eam in infirmitate Angelus, quocum familiariter loquebatur.

Aduenienti mox confessorio, & congratulanti sibi de mirifici odoris fragrantia, quam apud eam sentiebat, falsa est, se visitatione diu ina fuisse dignatam; sed statim corporis dolores

res augendos. Non indicauit autem ei suum decessum: multo enim tempore Dominum rogauerat, vt sola sine vllius mortalis consolatione redderet spiritum.

Quando igitur intellexit migrationis aduenisse diē, obnixē conuocatos rogauit, vt abirent, dicens: si inueni gratiam apud vos, quāso, vt hac die patiamini me solam manere, solo apud me relicto nepotulo meo, per quem indicabo, siquid à vobis mihi præstari velim. Illis abeuntibus, capit Virgo exitum suum Domino commendare; & cum subinde calculi doloribus, & spasmate vrgeretur, ac diro vomitu (quo vices è pectore, fellis particulas reiecit) cum iam loqui amplius non posset, puer eiulans acciuit confessorium, & quos inuenire potuit; sed venientes inuenerunt eam agonizantem, moxque properauit victrix ad palmam, anno Domini 1433, ætatis 53.

Sur. tom. 2. Thom. de Kemp. qui appellat eam Lyduuinam Lyduigen, & Lidiā in eius vita, à se Fusus descripta.

ANNOTATIO.

Cum quintumdecimū annum ageret LYDVVINA, ne post gregem sodalium vagari inciperet sæcularium, Medicus animarum Christus, corporali quadam infirmitate eam piē visitabit, & coercuit. Cum enim inuitata à sodalibus virginibus, cum eis super glaciem graderetur, vna de consodalibus eius, cursu rapido super glaciem pergendo, nec gressum figere valens, Lidiā (sic eam appellat sæpius) manu apprehendit, moxque super fragmenta glaciē improvisè ipsa cecidit, & grauitè lesa, vnam paruam costam, dexteri lateris sui confregit; ex qua fractura multa et incommensurata pronexerunt; & exinde iā capit continuis infirmitatibus laborare. Idem Thom. lib. 1. cap. 4. Qui eiusdem Virginis infirmitates enumerat his verbis: Eodem lib. 1. cap. 7.

Hæcbat in lectulo duro, Virgo, miserabiliter afflicta, & corrosa à vermibus, qui de virgineo corpore ex putrefactione orti, capres eius comedebant; & tamen nullus sector ex eis procedebat. Isti vermes erant grisei coloris, pleni aqua grisea, habentes capita nigra, grossi ad spissitudinem extremæ partis vnus fusi, longi ad mensuram parui articuli digiti humani.

Habebat etiam in corpore suo tria magna foramina, ex quorum uno effluebant quandoque vermes prædicti copiose. Supponebatur autem huic vulneri, emplastrum de recenti farina tritici, cum melle permixtum; vt ex tali confectione, & alijs pigmentis vermes innati sugerent; alias enim ipsam vsque ad mortem torfissent. Erat itaque Virgo eadem ex diuturno, & graui vulnere, in inferiori parte corporis putrefacta; & ne sancta eius viscera penitus effluerent, molli quodam operculo foramen infixum obturabant.

Alias quoque quamplurimas patiebatur infirmitates. Habuit enim dolores capitis sæpe excessiuos vsque ad mortem: Dolores dentium multipliciter, sæpiissime vsque ad mortem: febres quoque diuersas: Hydropsim: tempore pestilentie tria apostemata: caliculum quoque pregrandem, cum quo & mortis debitum soluit. Nec quidquam mouere poterat in corpore suo, excepto capite, & brachio sinistro cum scapula eiusdem.

Ex abundantia autem charitatis, & interni feruoris stimulatione ausa est, quodammodo, Dominum prouocare; quatenus super eam miseras, & dolores multiplicaret. Cuius preces exaudiens Dominus, cum duo tunc haberet apostemata in corpore, tertium ei quoque addidit in maxilla. *T O V V I.*

Nulla ferè pars corporis fuit, quæ non aliqua speciali plaga doloris contabuerit. Siquidem in fronte habuit fracturam vsque ad medium nasi protensam: Similiter in labio inferiori, & in mento rupturam sanguine coagulatam, vt ex hoc incommodo vix loqui vajeret: Dexter oculus eius omnino cæcus erat; sinister vero, tam debilis, quod nullo materiali lumine, nec in die, neque in noctibus vti poterat. Quapropter continuè in tenebris iacebat; & locum lectuli eius continua simplex ambiendo obuoluebat.

Rursus de eiusdem infirmitatibus *cap. 8. eiusdem lib. 1.*

Per decem & septem annos, tertianas febres præcipuè sustinuit grauissimas; quibus cessantibus ita insensibilis permanebat, quod se ipsam ignorans, nec audire, nec loqui poterat.

Cum vero sentiret accessum febrium, apræbat se ad exercitia Dominicæ Passionis; commendans & suas passionem passioni illius, in quo omnia amara dulcorantur.

Conuenienter igitur in hebdomada Paschali ex hoc sæculo migravit, vt quæ longo tempore participis fuerat Christi passionum, meditando, & compatiendo, cum ipso etiam in sancta festiuitate Paschali lætissimæ Resurrectionis eius ad æternæ vitæ gaudia transiret,

transfret, completis ægritudinum suarum annis triginta & octo, ac sequenti incepto.

Mira quidem sunt, & multa quæ de ea recenset idem Thomas secū dignissima. Illud tamen hic non omittendum, quod ei contigisse (dum ægra iaceret in lectulo) narrat *eademmet lib. 1. cap. 3.* his verbis.

Duo viri in ciuitate inter se animo concitati, litigare cæperūt, & vnus alterum, euaginato gladio, persequabatur, vt eum percutiendo necaret: Alter igitur eorum perterritus, fugere cæpit in domum, & cellulam huius Virginis, vt ibi latendo manus se persequentis euaderet: Quem alius mox insequutus, quærebat à matre eius vtrum domum suam intrasset: Cui illa (volens mendacio suo saluare fugientem) respondit, eum non intrasse. At ille incredulus verbis matris, intrauit ad abdita Virginis ægrotantis, & cum interrogasset an cellam eius intrasset, respondit (confidenter in Deo spem habens) quod sic. Super quo responso mater commota dedit alapam filiz tanquam prodicionem malitiz, suæ miseriz, ex incauta locutione superaddidisset. Tunc filia constanter matri respondit: Ego propterea veritatem dixi, quia sperabam, quod veritas occultaret ad se fugientem. Quod & factum est (Deo providente) nam is qui ad interitum quærebat, ante oculos persequentis stabat, & penitus non videbatur. Recesit ergo omittens persequi fugientem, ignorans ibi assuisse Dei virtutem. Hæc Thomas.

De matre (Petronilla nomine) *vide infra.*

Apr. 10.

MACHARIUS Patriarcha Antiochenus immanissimam pestem precibus auertere contendens, peste correptus ipse fuit: prædixit tamen præter se, & duos alios, nullum deinceps eo morbo occubiturum: quod rei probauit euentus. Quando igitur se vidit pestilentia infectum, Abbatem quendam acciri iussit cum fratribus; quos rogauit, vt quamprimum caput ei tonderent, & barbam; cuius quidem barbæ partem remisit matri suæ: Ne (inquiens) diu suspensam torqueret longa filij nunquam redituri mora. Ingressus deinde cryptam B. Virginis, locum sepulturæ baculo designauit: postea in refectorio cum alijs accumbens, vt vidit illos non nisi parum panis, & aquæ sumere, obsecrando, & imperando iussit vt mutarent ieiunium; & ipse hilarem se omnibus præbens, de cibis apposis pauxillum ex charitate comedit; vltimumq. eis Vale dicens, Episcopalem impertiuit benedictionem.

Demum ad cellam reuersus, vbi emigrandi horam adesse cognouit, in lectulo residens, expansis manibus, ac sursum, luminibus erectis, Domino se cum lachrymis commendauit, sanctorumque suffragia, pariter ac protectionem, multis precibus postulauit. Tantus autem eos qui aderant horror inuasit ex beatorum (vt creditur) spirituum præsentia, vt omnes absque mora fugere voluerint, nisi eorum animos crexisset fratrum conuentus, ad exequias surgentium. Quibus congregatis, Vir sanctus caput suum in terra reclinans, inter psallentes, & orantes, Deo spiritum reddidit, anno salutis 1012.

Sur. tom. 2. Baron. in Annal. tom. 11.

ANNO TATIO.

Horror similis inuasit eos, qui S. Paulinum Nolanum migrantem viderunt. *Vide infra* in eodem Paulino.

Fuit MACHARIUS genere Armenus, educatus a seniori Machario eiusdem sedis Antistite, cui in sede successit; qui post multa

in

in cura Pastoralis egregiè præstita, atque miracula edita, abdicans se Episcopatu, venit Hierosolymā; ubi multa passus ab infidelibus; & ab ijs in carcerem detrusus, diuinitus liberatus, multos ad fidē conuertit. Inde verò fama celebris, ignotus latere cupiens, migrans in occidentem, Boreales lustrans Ecclesias, redditus iam, virtute miraculorum vbique conspicuus, substitit in Monasterio S. Bauonis in Flandria; ibique sancto sine quieuit.

I I.

MACHARIUS Abbas discipulus olim S. Antonij sciens appropinquare sibi exitum de hoc sæculo; & quem Dominico gregi Pastorem subrogaret inquirens (acceperat enim à S. Antonio, Monachorum ferè quinquaginta millia gubernanda) venit ad Posthumium, de cuius sanctitate & cœlesti eius nomine acceperat; & cum eius sibi placuisset conuersatio, eum suadere cæpit, vt S. Antonij Anachoretarum principis non grauaretur visitare Reliquias; sed cum omni virtute reniteretur, & abire penitus noluisset, in somnis ab Angelo sine aliquo cunctamine ire iussus est. Itaque cum Machario aggredditur iter Posthumius, & multitudinem Congregationis Monachorum, quæ à solo gubernabatur Machario, ingreditur. Macharius autem in extremo iam vitæ istius temporalis se aspiciens, aduocato ad se Posthumio, ita exorsus est: En, frater tempus resolutionis meæ instat, quapropter audiens bonum testimonium de te, finem senectutis meæ debilitatis supposui gressibus ad pertingendum vsque ad te. Nunc igitur benè fecisti venire mecum. Suscipe ergo paterno amore gregem Dei ad regendum. Noli quærere, quod tibi vtile est, sed quod multis, vt salui fiant. Ne ergo nèges suscipiendi honoris gratiam, mercedem à Deo recepturus tempore opportuno. Tunc Posthumius pedibus eius prouolutus, cæpit se excusare, eumque rogare, vt alium prouideat. Sed Macharius subdidit: Excusationem non audio, neque causas recipio: Te electione sua Dominus designauit; nequaquam cœlesti poteris contradicere iussioni. Nihil ex hoc locutus est

Posthumius, sed cum Macharij verba secum in animo volueret, Macharius emisit spiritum.

Vit. Patr. lib. 1. in vita Posthumij cap. 7.

A N N O T A T I O.

De Posthumio hæc habet Auctor in notationibus, nempe. Aliæ editiones habent Pasthumij, de quo nihil in tabulis Ecclesiasticis, vel apud historicos. Multa autem habentur ibi affinia cum Pachomio, eiusque regula; & cum Pachomius dicatur quibusdam Pasthumius, fortè Pasthumius ex Pachomio irrepsit.

I I I.

Iul. 19.

MACRINAE Virginis (S. Basilij magni, ac S. Gregorij Nysseni sororis) describit obitum ipsemet Nyssenus in Epistola ad Olympium Monachum, post enarratum suum, diuina dispensatione, ad Monasterium eiusdem sororis, aduentum, his verbis.

Vehementius autem tùm ægrotabat (Macrina scilicet) neque verò in lecto aut strato quopiam, sed humi quiescebat, subiecta sacco tabula, & altera caput eius sustinente tabula, quæ puluinaris loco, insigni figura, collum eius subibat.

Cum igitur vidisset me propè fores esse, sese in cubitum erigens, accurrere illa quidem non potuit, nam febri defecerunt vires, sed tamen solo manus affigens, seque quantum poterat ex humili lecto promouens, honorem habuit, quem mihi obuiam præstare non poterat. Sed ego accurrens, manibusq. suscipiens, cubili restitui. Hic illa, manibus ad Deum sublatis: Gratias (inquit) tibi ago Domine Deus, qui & hoc mihi largitus es; nec quod optabat animus meus ei denegasti, sed impulsisti seruum tuum, vt me tuam ancillam inuiseret.

Pergit narrare Gregorius, quæ, diuino spiritu afflata, Macrina tunc disseruit de occulta Dei in rebus aduersis prouidentia; deque vita futura; quæ quidem ipsemet Gregorius pertractauit postea fusiùs, ac recensuit in libro de Anima, & Resurrectione.

Commemorat etiam quæ contigerunt, factò à sorore dicendi fine; quomodo (scilicet) iussit eum abire, & paulisper quiescere; sed coniiciens illum maximo angustia morore, vt potè
qui

qui se cito morituram crederet, misit qui lætiora nunciaret; iuberetque suo nomine, bono esse animo, quia morbum ipsa, in melius verti senserat (intelligens quippe de vocatione ad æterna præmia, ad quæ non nisi per mortem peruenire poterat) quibus recreatus Gregorius, rursus ad eius venit conspectum; quæ non permittens inaniter tempus consumi, à pueritia sua memoriam eorum repetens, quæ sibi contigerat, omnia recensere voluit; commemorans pariter, quæ parentes eorum pro Christo passi fuerant; quæ ipse Gregorius, quæ cunctis beneficia Deus fuerit elargitus. Narrationi autem (inquit Gregorius) is erat propositus finis, ut Deo simul gratias ageremus: interim (subdit) dum hæc persequeretur, advesperascente die, cantantium vox me ad gratias agendas Vespertinas vocabat. Quamobrem cum ad Ecclesiam me dimisisset, ipsa precibus ad Deum accessit, ac nox quidem ita transacta est. Cum autem diluxisset, mihi ex indicijs manifestum erat, diem illum ei huius vitæ terminum fore; cum quidquid in natura viriū erat, febris consumpsisset: sed illa cogitationis nostræ respiciēs imbecillitatē, præclaris illis sermonibus effundens quod reliquum erat afflictæ animæ, in summa spirandi difficultate, nos à tristiore spe adducere conabatur.

Et post pauca. Iam maxima diei pars præterierat, & Sol ad occasum appropinquabat; at illa mentis alacritatem non remittebat, sed quò magis ad exitum appropinquabat, eò maiori festinatione ad Amatam contendebat; non amplius nos præsentem, sed illum ipsum alloquens, quem defixis oculis contemplabatur.

Desinens igitur nobiscum loqui, precibus deinceps loquebatur cum Deo; manibus supplicās, & tenui voce ita submurmurans, ut quæ dicebantur mediocriter à nobis exaudirētur.

Tu (inquebat) Domine, mortis metum nobis absterxisti. Tu effecisti, ut huius vitæ finis, veræ nobis esset principium vitæ. Tu nostra corpora ad tempus somno tradis; rursusque è somno suscitās extrema tuba. Tu terram nostram quam manibus formasti, tanquam depositum terræ committis; & quod

quod ei dederas, rursum repetis; quod in nobis mortale atque deforme est, immortalitate, & gratia decorans. Tu nos ab execratione; peccatoque liberaſti, vtrumque pro nobis effectus. Tu draconis capita colliſti, qui per voraginem contumaciæ faucibus hominem corripuerat. Tu portis tartari confractis, & debilitato qui mortis habebat imperium, nobis ad reſurrectionē aditum patefecisti. Tu ad hostis perniciem, & vitæ nostræ ſecuritatem, dediſti ſignum metuentibus te, notam S. Crucis. Aeternæ Deus, cui addiſta ſum ex vtero matris; quem ex totis viſceribus dilexit animus meus; & cui, & carnem, & animum ab adoleſcentia mea ad hoc uſque tempus conſecraui: Tu mihi adhibe Angelum lucis, qui me ducat ad locum refrigerij, ubi quietis eſt aqua in ſinus Sanctorū Patrum: Tu qui flammeum fregiſti gladium, & Paradiso reddidiſti hominem, qui tecum Cruci ſuffixus erat, & ad miſericordiam confugerat tuam, memento etiam mei in Regno tuo: Siquidem & ego crucifixa ſum tecum, conſigens timore tuo carnes meas, & ab iudicijs tuis metuens. Ne ſeparet me chaos illud formidandum ab electis tuis. Ne impediatur inuidus iter meum: Ne reperiantur ante oculos tuos peccata mea. Si propter naturæ infirmitatem collapſa, aut verbo, aut opere, aut cogitatione peccaui, condona id mihi Tu, qui habes in terra dimittendi peccata poteſtatem, ut refrigerer; & in corporis ſpoliatione, ante conſpectum tuum inueniar non habens maculam in forma animæ meæ; ſed ſine reprehensione, & labore ſuſcipiatur animus meus in manibus tuis, tanquam incenſum in conſpectu tuo.

Hæc dicens, oculis, & ori, & cordi Crucis ſignum appoſuit; lingua verò, paulatim febri penitus exiccata, verba amplius non exprimebat, & vox implicabatur: quare ſola labiorum dilatatione, & manuum motu eam precationi incumbere cognoſcebamus. Cum interim Veſpera adueniſſet, & lumen illatum eſſet, illa oculorum orbeim explicans, & ad ſplendorem reſpiciens, ad veſpertina gratiarum actionem pronuntiandam promptum animum præſerebat: ſed voce deſiciente,

ficiente, corde, & manuum motione, proposito satisfaciebat; & ad interiorem affectionem labia commouebat. Absoluta autem gratiarum actione, manum ad faciem signandam admouit, & voti finem adesse declarauit; & magnum quendam, ac profundum spiritum ducens, precationem simul, & vitam terminauit, anno Christi 378.

Hæc Greg. in d. epist. ad Olymp. quæ quidem desideratur in eius operibus; habetur autem apud Lippom. tom. 2. & Sur. tom. 4. De eadem fufus Baron. in Annal. eodem Christi anno 378. tom. 4.

A N N O T A T I O.

Mandauerat MACRINA Gregorio in primo congressu, vt sua manu sibi oculos clauderet, & solitum ori suo præstaret officium; quod cum præstare vellet, & manum admouisset, nè iussa negligere videretur, animaduertit, oculos (quemadmodum fit in somno naturali) palpebris decore contectos, & labia itidem clausa, manusq. venuste pectori coherentes; totum denique corporis situm ea dignitate compositum, vt ornantium manu non indigeret. Induit eam Gregorius veste propria, quia nulla MACRINA, paupertatis amanti, erat suppellex; nec aliud quippiã, præter pallium, capitis tegmen, & trita (quæ gerebat) pedum calceamenta possidebat; nisi addas ferream Crucem, annulumq. ferreum, Crucis ligno decoratum, quæ cordi adhærentia iugiter gestabat; quæue Gregorius idem, & Vestiana nobilissima fœmina, MACRINÆ discipula, quæ simul cum eo funus curabat, partiti sunt simul. Dumque vestis apponenda esset, eadem Vestiana, pectoris partem Sanctæ Virginis denudans, ostendit Gregorio obscurum sub collo signum, puncto simile, tenui acu confectum; referauitq. miraculum, quod illa perpetrauerat, dicens: Morbo laborasse aliquando MACRINAM incurabili sub collo, quod ad cordis locum, appropinquabat, & immedicabile, ac lethale reddebatur: & quia grauius ipso morbo ducebat honestissima virgo, corporis partem aliquam Medicis aperire, in sacellum ingressam, totam noctem, (prostratam) Deo supplicasse; & quæ ex oculis defluebat, aquam cum terra commiscendo lachrymarum, lutum morbo medicamentum adhibuisse: matri autem (quæ tunc cum ipsâ in Monasterio degebat) hortanti vt Medico vteretur, respondisse, sibi ad expellendum

dam S. Benedicti visitare. Arrepto igitur itinere, cum ad territorium Aruernense pervenisset, in loco (Silviniaco nuncupato) vestima cepit egitudine exerceri; Cumque a fratribus, an aliquid doleret, interrogaretur, respondit: Nihil se habere molestiae, sed omnia quiesca, & tranquilla prospicere; videre insuper bona Domini in terra viventium; Deumque fontem vivum totis medullis sirire, & anhelare. Gaudens autem frequentabat hos versus: Domine dilexi decorem domus tuae, & locum habitationis gloriae tuae, & Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum; concupiscit, & deficit anima mea in Atria Domini, & Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Benedictionem demum, & absolutionem, lachrymans, fratribus in terra prostratis, eamque lachrymabiliter postulantis, impertiuit; & sacro tandem inunitus Viatico. Crucis etiam inunitus signaculo, quod sepius dextera sibi depingebat; eisdemque versiculos identidem repetens, feliciter migravit ad Dominum, anno sal. 993.

Biblioth. Cluniac. & in vita eiusdem, quae habetur ibidem.

De ea Petr. Cluniac. lib. 2. mirac. cap. 31. Thibem. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 230. Sur. tom. 3.

V. L. I.

Nov. 2.

MALACHIAS, Episcopus Connerthenfis in Hibernia, vestima correptus infirmitate, cum videret assistentes omnes, circa frequens ministerium sollicitos, medicamenta perquirere; eumque urgere ad gustandum, ait ad illos: sine causa, hæc; sed charitate vestri, quidquid iniungitis, facio (sciebat enim suæ migrationis tempus adesse.) Cumq. fratres fidentius instarent dicentes, non oportere de vita diffidere, cum nulla in eo mortis apparerent indicia: Hoc anno (respondet) oportet Malachiam de corpore exire; & ecce appropinquat dies, quam optavi, resolutionis meæ. Scio cui credidi, & certus sum, non fraudabor reliquo desiderij mei, qui partem iam teneo.

Qui me sua misericordia perduxit ad locum, quem petij (Claram vallem scilicet) terminum, quem æquè volui, non negabit. Quòd ad corpusculum attinet, hic requies mea: quòd ad animam, Dominus prouidebit, qui saluos facit sperantes in se. Nec parum spei repositum mihi in die illa (commemorationis nempe omnium defunctorum, iam imminente) qua mortuis tanta à viuis beneficia impenduntur. Interea iubet se sacro inungi oleo: videns autem exeuntē ad se fratrum conuentum, vt solemniter fieret, non sustinuit; sed ipse ad eos descendit (iacebat siquidem in superiori domus solario) sacra deinde Vnctione percepta, & sumpto Viatico, fratrum se orationibus, fratresq. Deo commendauit, & ad lectum suis pedibus reuersus est. Sub noctis autem crepusculo, febre inualecente, horam adesse sentiens, fratres accessit fecit; oculosq. in circumstantes dirigens, ait: Desiderio desiderauì hoc Pascha manducare apud Vos. Gratias ago supernæ Pietati; non sum fraudatus à desiderio meo. Habere curam mei; ego vestri (si licuerit) non obliuiscar; licebit autem. Credidi in Deum, & omnia possibilia credenti. Amaui Deum, amaui Vos; & Charitas nunquam excidit; suspiciensq. in cælum subdidit: Deus serua eos in nomine tuo. Deinde singulis manus imponens, & benedicens, paulatim eos ire iussit. Redeuntibus verò circa noctis medium, & cantica, psalmos, hymnosq. cantantibus, felicissima Anima migravit ad Dominum, anno salutis 1148. ipsa die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum, qua opauerat mori; licet Ecclesia transtulerit eius solemnitatem in diem sequentem.

Sur. tom. 6. ex S. Bernardo.

ANNOTATIO.

Vitam eius descripsit S. Bernardus, eundemq. viuentem, ac postea defunctum mirifice coluit: quod apparet præcipuè ex ijs, quæ de ipso habetur in Præfatione eiusdem Vitæ his verbis. Me inter speciales amicos Sanctus ille habebat; & coloci, vt nulli in hac parte

parte gloriæ, secundum fuisse me credam. & in fine eiusdem Vitæ. In extremis positus erat. Accurri ergo vt benedictionem morituri super me veniret. At ille cum iam membra alia mouere non posset, eleuatis manibus super caput meum, benedixit mihi, & benedictionem hereditate possideo. extant eiusdem Bernardi ad Malachiam epistolæ 315, 316. & 317. sermo quoque in eius festiuitate.

Interrogatus aliquando MALACHIAS, quonam in loco (si optio detur) extremum malit agere diem, respondit: si hinc migro (Hibernia scilicet) nusquam libentius, quam vnde vna cum nostro Apostolo (Patritio nempe) resurgere possim: Si peregrinari oportet, Claram vallem delege. Requisitus item de tempore: Diem (respondit) solemnem omnium Defunctorum. Peregrinationem autem suscipiens, Claram vallem venit; vbi summa lætitia & hilaritate exceptus, præcipue à S. Bernardo, ipsamet expectata Defunctorum solemni die quænit in Domino. Illud de tanto Viro non prætereundum, quod habetur c. 31. eiusdem Vitæ, nempe:

*Anon.
Obis.*

Cum infirmaretur Vxor, cuiusdam Viri nobilis ad mortem, rogatus est MALACHIAS, vt eam oleo sancto vngeret priusquam moreretur, Qui intrauit ad eam, & ad eam vngendam se parauit: sed quia illa viso eo exultauerat, spe animata salutis, visum est omnibus differendum potius vsque ad manē (erat enim Vespera) acquieuit MALACHIAS; & data benedictione super ægram, exiuit cum his, qui secum erant. At verò post modicum mortua est. Accurrit igitur Vir sanctus, tumultu audito, & accedens ad lectum, vt certò compèriri expirasse, consternatus est animo, sibi impütans; quod fraudata obierit gratia sacramenti; & eleuatis in cælum manibus ait: obsecro Domine, insipienter egi: Ego peccaui, qui distuli, non ista, quæ voluit. Hæc dicens, contestatus est coram omnibus; nullam se recepturum consolationem, nullam datorum requiem spiritui suo, nisi, quam abstulerat, liceret restituere gratiam: & stans super eam, tota nocte laborauit in gemitu suo, eam lachrymarum imbre perfundens. Ad suos item Discipulos, qui secum erant conuersus, ait: Vigilate, & orate mecum. Itaq. In Psalmis illi, ipse in lachryinis, noctem duxere peruiilem. Et mane facto exaudiuit Dominus sanctum suum. Aperuit enim oculos, quæ fuerat mortua; & vt solent qui de graui somno euigilant, fricans sibi manibus frontem, & tempora, super lectum se erexit, & agnito MALACHIA, inclinans deuotè salutauit eum. Qui gratias agens benedixit Dominum, &

vixit

vixit nihilominus eam, ac postmodum abiit: Illa verò conualuit, & viuens incolumis aliquanto tempore, vt Gloria Domini manifestaretur in ea, perfecta tandem pœnitentia, quam sibi MALACHIAS iniunxerat, in bona confessione iterum obdormiuit in Domino. *Sur. ibid. cap. 32. ex eod. Bernardo.*

V I I I.

MARCELLINA Virgo duobus orbata fratribus, *San- Iul. 17.*
ctis Ambrosio scilicet, & Satyro, vltimum vitæ suæ tempus
venerandis eorum tumultis dedicauit; ante quos excubias
agens; & die, noctuq. sacras persoluens preces, Deo spiritum
reddidit, anno salutis 397. dle 17. Iulij.

*Mombrit. tom. 2. M. S. Bibl. Vall. Ferrar. in Catal. Baron.
in Annal. 10. 4. plura de ipsa S. Ambros. epist. 13. lib. 2. & 46.
ad Siagrium lib. 6. edit. Rom.*

I X.

MARCELLVS Archimandrita Monasterij Acœmetorū *Dec. 29.*
(idest non dormientium) ipsa quoque vltima suæ vitæ die,
consueta charitatis officia exercere non destitit; multorum
inimicitias conciliando; multorumq. controuersias compo-
nendo. Quando verò in extremo spiritu, carnis iam dissol-
uebantur vincula, cum plurimi adessent Monachi, & ex ijs,
qui mundanis opibus, & gloria erant insignes, locutus est
cum eis de anima, & corpore, & de ea, quæ est illic vita; &
vnumquemque est adhortatus, prout conueniebat vnuscu-
iusque ætati, & dignitati. Demum cum esset etiam præca-
tus, iussit eos secedere, dicens se velle parum dormire; sicq.
in somno pacis dormiens, sanctam emisit animam.

Sur. 10. 6. Lippom. 10. 5. De eo Baron. in Annal. 10. 6.

A N N O T A T I O.

Plura, & quidem mira de tanto Viro essent hic recensenda, quæ
breuitatis ergo præmittuntur. Illud autem non reticendum,
quod habetur apud eundem Sur. cap. 36. hisce verbis.

In tota vita MARCELLVS, totam quidem noctem, diei verò
plurimum, dabat canticis, & precibus, & alijs Dei ministerijs:
reliquum autem his tribus dispertiebat. Et primi quidem ad eum

accedebant qui vexabantur cogitationibus; quibus dabat unicuique medicamentum conueniens, & partim quidem diuina scriptura ea suppeditante; partim autem prudentia ex experientia. Post illos accedebant qui erant affecti iniuria. Cum verò pro eis literas scripisset ad praesides, iudices, ad illos ipsos, qui faciebant iniuriam, & si opus erat, etiam ad ipsum Imperatorem (nam illi quoque erat reuerendus, & obtemperabat ad id quod magnus volebat MARCELLVS) conuertebat deinde ad agrotantes, & omnes obiens, eis exhibebat, quae eis erant necessaria ad alimentum, & ad curandum corpus.

X.

Nov. 2.

MARCIANVS Monachus Cyri in Syria, morti proximus, cum sciret multos iam sibi aedificare Oratoria, ubi conderetur, rogauit Eusebium discipulum, omniq. terrore pleno cum iureiurando astrinxit, vt corpus in certo loco deponeret, & nemo praeter duos alios, qui simul habitabant, sepulcrum dignoscerent, donec praeterisset magnus annorum numerus: hoc autem iusiurandum impleuit Eusebius; postquam enim illius animam Angelorum chorus ad coelestem transtulit mansionem, non prius eius significauit obitum, donec cum duobus praefatis, facta fossa, & corpore deposito, complanauit terrae superficiem; adeòt quinquaginta, & pluribus annis ignotum manserit sepulcrum.

Theodoret. in Hist. S. Patrum cap. 3. & Hist. Ecclesiast. lib. 4. Pallad. in Laus. in Vit. Patrum lib. 9. c. 4. M. S. Bibl. Vall.

A N N O T A T I O.

Multi MARCIANO (vt dictum est) adhuc viventi aedificabant oratoria; in Cyro quidem eius Sororis filius Alippius; in Chalcide Zenobia quaedam, genere clara, & insignis virtute. Alij quoque non pauci hoc faciebant; post mortem illum rapere contententes. *Idem Theod. ibidem*, qui haec etiam addit non praetermittenda, nempe.

Cum datam sibi curationum gratiam celare vellet MARCIANVS, inuitus, & nolens nihilominus miracula faciebat: contigit enim aliquando vt Vir quidam habens filiam à malo Demone diu vexatam, veniret in solitudinem ad Virum Dei, sperans propter priorem consuetudinem eum conuenire; & pro ea rogare i-

spe autem frustratus, cum non liceret ei Dei videre seruum, rogavit quendam senem, cui illo tempore diuini illius Viri commissum fuerat ministerium, ut paruum lecytum, oleo plenum, acciperet, & ad ostium domunculæ poneret: Senex autem sæpe quidem id facturum inficiatus, sæpe etiam rursus rogatus, victus est à precibus. Cum autem strepitum sensisset MARCIANVS, interrogavit, quisnam esset, & quodnam opus habens veniret? Is autem (veram celans causam) simulavit se venisse, ut sciret num aliquid iuberet; & hoc dicens dimissus est. Cum verò sub aurora rursus Pater Puellæ rogasset, ut sibi redderetur lecytus, ille, timens quidem, iuit quàm maximo potuit silentio, & porrecta manu, acceptoq. lecyto cupiebat latere; sed MARCIANVS audiens, rursus rogavit, quidnam volens veniret? postquam autem eandem dixit causam, quam Vespere præstulerat, ægrè ferens homo Dei, ut potè quod præter consuetudinē fuisset eius aduentus, iussit vera dicere. Ille igitur timens, & cōtremiscens, cū non posset eū latere, qui plenus erat Dei gratia, dixit & quis esset qui supplicabat, morbi docuit tragædiā, & ostendit lecytum. Is autē succensuit quidē, quod nollet virtutem ostendere, minatus tamen quod si hæc rursus auderet, & ab eius priuaretur consuetudine, & auferretur ministerium, remisit; iubens reddere ei, qui dederat. Reuertenti autem Patri Puellæ, cum pauca stadia abesset ab Vrbe, occurrit quidam seruus à Domina missus in agrum, qui cum videret Dominum, attulit ei nuncium abscessionis Dæmonis, & liberationis Puellæ, quatuor ante diebus dicens factum esse miraculum. Diebus ergo supputatis, & tempore rectè examinato, didicit illud fuisse, in quo senex attulit lecytum. Si igitur Vir ille magnus, etiam cum studeret celare, quam acceperat virtutem, tantum ostendit splendore, quid non fecisset, si miracula facere voluisset? *Simile habetur infra de Syfoio, & Besarione.*

X I.

MARCVLPHVVS Abbas in Pago Laudunensi, modica *May 1.*
corruptus molestia, gaudens, & exultans præstolabatur suæ
vocationis horam. sub mortem autem, cum suos ad perfe-
uerantiam esset adhortatus, oculis, & manibus sursum ere-
ctis, ait: Domine Iesu Christe, Patris æterni fili vnigenite,
miserere mei senis iam fatiscantis; & si iam satis est bonitati
tuæ, quod hucusque militavi in castris tuis, liceat mihi dein-

ceps diu optata libertate donato, ad Ciuium supernorum transire consortium. Quibus dictis, animam Deo reddidit.

Sur. 10. 3. Molan. in addit. ad Vsuard.

X I I.

Dis. 28.

MARCVS Patauinus Ord. Iesuatorum sæpius prædixerat se non moriturum, nisi prius Eugenius Papa Romam rediisset. Illo igitur redeunte, cum exultatione magna, cecinit Canticum; Nunc dimittis seruum tuum Domine &c. & ad extrema deueniens, cum interrogaretur, num aliquid vellet? Lac (ille respondit) vellem Beatissimæ Virginis. Quibus verbis prolatis, cum pulsaretur tunc signum pro Ave Maria, reddidit spiritum, anno Domini 1444.

In Vita B. lo. Columbini cap. vlt. & apud Morig. cap. 51.

A N N O T A T I O.

Canere solebat sæpius hunc Richmū Italicè MARCVS, nempe: *Dica il mondo ciò che vole. Io non curo di sue sole. Purche io habbia nel mio core, Giesu Christo mio amore.*

X I I I.

MARCVS Salus Genuensis, cum graui morbo (cancrena scilicet in naribus) laboraret, & desperata salute impatiens nimis euasisset, vxor eius (Argētina nomine) accersuit B. Catharinam Adornam, rogans eam, vt virum suum visitaret, & Domino commendaret. Quæ misericordia mota, accessit statim ad eum, & paucis, sed humilibus, ac ignitis verbis infirmum consolata, discessit cum Argentina; cum qua Ecclesiam sanctæ Mariæ Gratiarū, iuxta mare, ingressa, orauit pro infirmo; & oratione facta, vnaquæq. reuersa est in propria. Argentina autem inuenit virum suum valde immutatum, adeo vt Angelus, non Dæmon (vt antea) sibi videretur. Qui etiam dixit ei, quænam est anima illa sancta, quam ad me adduxisti? Et audiens, illam esse Catharinam Adornam, miræ sanctitatis mulierem, rogauit vt eandem ad se denuò adduceret. Quæ rogata venit iterum, & cum ad lectum eius accede-

accederet, MARCVS cum lachrymis gratias ei egit, pro charitate sibi impensa; narrans quomodo post eius discessum apparuit sibi Dominus noster Iesus Christus in ea forma, qua dignatus fuerat in horto ostendere se Magdalenæ; & benedictionem, ac peccatorum remissionem sibi impertiuuit, præcipiens ei vt pararet se, quia in die suæ gloriose Ascensionis ad eum iturus erat. Rogauit deinde Catharinam, vt accipere dignaretur sibi Argentinam in filiam, eamque exinde perpetuo secum habere: Idipsum ab Argentina postulans, vt sibi gratum foret. Cumque ambæ libentissimè annuerent, discessit Catharina: Marcus verò accersiri fecit confessarium; cui diligenter, maximaque cum contritione peccata sua confessus fuit; sacrosanctam Eucharistiam reuerenter suscepit; testamentum condidit; & omnia prudenter disposuit: Cumque à propinquis (qui putabant eum, præ doloris magnitudine, rationis vsu carere) suaderetur bono esse animo; cum nihil horum opus esset, ipse noluit se ab eorum persuasionibus decipi, nec animæ suæ curam omittere, quin ad eius salutem, omnia, quæ posset disponderet.

Adueniente Ascensionis peruigilio, confessarium accersiri iterum voluit, & denuò poenitentiae Sacramento expiatus, & sacro Viatico munitus, oleo sancto inungi, & quæ ad commendationem animæ, atque ad præparationem itineris essent opportuna, sibi impertiri curauit. Vespere autem facto dixit confessario, vt ad suum reuerteretur Monasterium, quia moneret eum, cum tempus foret. Discedentibus igitur omnibus, præter Argentinam, Crucifixi Domini nostri imaginem accepit in manibus, & ad vxorem conuersus, ait: Vxor mea carissima, ecce sponsus tuus: Hunc tibi relinquo: Præpara te ad ferendam Crucem, quia multa patieris. & per totam noctem hortatus est eam ad patientiam, quam cœli scalam esse dicebat. Illucescente autem aurora, Vale vltimum ei dixit, & sic emisit spiritum: Qui confessarij fenestram illicò pulsans, dixit ei: Ecce homo: Quod audiens Confessarius, cognouit eadem hora Marcum migrasse ad Dominum.

lendum morbum satis esse, si manu sua locum illa sancto signo muniret; cumque mater in sinum eius manum intulisset (vt eam parrem signaret) signum quidem ab ea factum fuisse, morbum vero abiisse, relicta parua nota, quæ tunc apparebat.

Illud quoque non reticendum, quod narrat idem Gregorius de MACRINÆ miraculis. Cum enim(iustis peractis)ad sua rediret Gregorius, comes factus est sibi itineris vir quidam Illustris; qui narrauit ei, se filiam habuisse, oculo ex pestilenti morbo laborantem, & adeò malè affecto, vt visu quoque esset horribilis: Cumq. cum vxore sua Monasterium S. Macrinæ petiisset, quod iamdiu utrique concupierant, secum eandem ducentes puellam; cum vellet inde recedere, rogati sunt à sancta Virgine, vt paululum consistenter, donec apparata iam mensa recrearentur; addens: si hoc mihi concesseritis, medicamentum ad hunc oculum appositum præstabo, amplexans interim, & exosculans puellam. Manentes igitur, sicut illa voluerat, & postmodum discedentes; dum quæ illic utrique viderant, & audierant, ædificationis gaudiò pleni, loquerentur in via; & opportunus sermo de S. MACRINÆ benignitate erga puellam incideret, recordati sunt, se neglexisse Collyrium petere promissum; & volentes aliquem ad illum poscendum transmittere, puella interim, quæ in manibus nutricis erat, matrem respicit, mater ad eius oculos aciem intèdens, videt oculum sanatum; adeò vt ne vestigium quidem in eo morbi relictum fuerit. Hæc (inquam) narrat Gregorius audiuisse à præfato viro; multaque eiusdem MACRINÆ miracula attexere se potuisse, asserit, quæ consultò omittit.

Qualis autem quantaue fuerit virgo hæc; & quo sanctitatis, & doctrinæ fastigio sublimata, ex ijs quæ idem Greg. d. lib. de Anima, & Resurrectione scribit, facillimè potest intelligi; dum se illius esse discipulum, illam verò magistram sæpè ingenuè profiteatur. Ab ipsa enim abdita quæque Christianæ Theologiæ, purgatis tantum mentibus peruia, se accepisse testatur.

Nec prætereundum, hanc dictam esse iuniorem, respectu alterius Macrinæ Auix, discipulæ Gregorij Thaumaturgi, de qua Martyrol. Rom. 14. Ian.

I V.

MAGDALENA Abbatisa Monasterij de Luco, qua die erat migratura è carnis ergastulo, cum, refectionis hora, sanctimoniales in refectorium conuenissent, vocans vnā ex
sororibus,

fororibus, quæ cum ægrotante remanserat, assistens lectulo? Audis (inquit) soror istos cantus suauissimos? Negans illa se audire, interrogauit quid canerent; & illa: Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Iterum iubet sororem ad se propius accedere, & eam interrogans, an audiret suauiter psallentes, atque dicentes: Beati qui habitant in domo tua, in sæcula sæculorum laudabunt te; nihil se audisse respondit (vidisse autem se testata est soror illa, ægrotantis vultum, tanquam vultum Angeli, utique exultantem in Domino, & hilaritatem, ac lætitiā plurimā, oculis coruscantibus, in iubilo præferentem) Superuenientibus vero sororibus ceteris, atque (audito miraculo) stupentibus, & colachrymantibus præ gaudio, paulo post, Sacramentis Ecclesiasticis munita, euolauit ad superos.

P. Delphinus lib. 11. Epistolar. epist. 79.

V.

MAGLORIVS Episcopus Dolensis dum, relicta Dolensi Ecclesia, solitarius degeret, de sui obitu imminente die ab Angelo fuit edoctus; quem rogauit, ut antequam discederet, benedictionem sibi impertiret. Renuens autem Angelus respondit ei: Quonammodo ego benedicam tibi, cui benedixit is, à quo omnes sancti benedicti sunt, & sanctificati? Post dies autem paucos ipsemet Angelus tradidit ei (tanquam breui morituro) Viaticum; & ab illo die, de suo sollicitus obitu, usque ad diem vocationis suæ, versum hunc Psal. 26. sæpius repetebat, nempe: Vham petij à Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini; omnibus diebus vitæ meæ; nec vnquam visus est à templo recedere, donec consummato cursu, inter sanctæ exhortationis verba animam Deo reddidit. Claruit anno Domini 826.

(10 Sur. tom. 4. De eo Petr. in Catal. lib. 9. cap. 103. Trithem.

de Vir. Ill. lib. 3. cap. 50. & lib. 4. cap. 47.

V.

MAIOLVS Abbas Cluniacensis, circa finem vitæ suæ biennio ante sibi prænuntiatum, voluit Monasterium quod-

dam

dam S. Benedicti visitare. Arrepto igitur itinere, cum ad territorium Aruernense peruenisset, in loco (Siluiniaco nuncupato) vltima cepit agitudine exerceri; Cumque a fratribus, an aliquid doleret, interrogaretur, respondit: Nihil se habere molestiæ, sed omnia quieta, & tranquilla prospicere; videre insuper bona Domini in terra viventium; Deumque fontem viuum totis medullis sirire, & anhelare. Gaudens autem frequentabat hos versus: Domine dilexi decorem domus tuæ, & locum habitationis gloriæ tuæ, & Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum; concupiscit, & deficit anima mea in Atria Domini, & Elegi abiectus esse in domo Dei mei, magis quam habitare in tabernaculis peccatorum.

Benedictionem demum, & absolutionem, lachrymans, fratribus in terra prostratis, eamque lachrymabiliter postulanti-
 bus, impertiuit; & sacro tandem munitus Viatico. Crucis
 etiam munitus signaculo, quod sæpius dextera sibi depinge-
 bat; eisdemque versiculos identidem repetens, feliciter mi-
 grauit ad Dominum, anno sal. 993.
Biblioth. Cluniac. & in vita eiusdem, que habetur ibidem.
De eo Petr. Cluniac. lib. 2. mirac. cap. 31. Thibrem. de Vir.
Ill. lib. 3. cap. 230. Sar. tom. 3.

V L I

Nov. 2.

MALACHIAS, Episcopus Connerthenfis in Hibernia,
 vltima correptus infirmitate, cum videret assistentes omnes,
 circa frequens ministerium sollicitos, medicamenta perqui-
 rere; eumq. vrgerere ad gustandum, ait ad illos; sine causa,
 hæc; sed charitate vestri, quidquid iniungitis, facio (sciebat
 enim suæ migrationis tempus adesse.) Cumq. fratres fiden-
 tius instarent dicentes, non oportere de vita diffidere, cum
 nulla in eo mortis apparerent indicia; Hoc anno (respondet)
 oportet Malachiam de corpore exire; & ecce appropinquare
 dies, quam optavi, resolutionis meæ. Scio cui credidi, &
 certus sum, non fraudabor reliquo desiderij mei, qui partem
 iam teneo.

Qui

Qui me sua misericordia perduxit ad locum, quem petij (Claram vallem scilicet) terminum, quem æquè volui, non negabit. Quod ad corpusculum attinet, hic requies mea: quod ad animam, Dominus prouidebit, qui saluos facit sperantes in se. Nec parum spei repositum mihi in die illa (commemorationis nempe omnium defunctorum, iam imminente) qua mortuis tanta à viuis beneficia impenduntur. Interea iubet se sacro inungi oleo: videns autem exeuntē ad se fratrum conuentum, vt solemniter fieret, non sustinuit; sed ipse ad eos descendit (iacebat siquidem in superiori domus solario) sacra deinde Vnctione percepta, & sumpto Viatico, fratrum se orationibus, fratresq. Deo commendauit, & ad lectum suis pedibus reuersus est. Sub noctis autem crepusculo, febre inualecente, horam adesse sentiens, fratres accessiri fecit; oculosq. in circumstantes dirigens, ait: Desiderio desiderauī hoc Pascha manducare apud Vos. Gratias ago supernæ Pietati; non sum fraudatus à desiderio meo. Habete curam mei; ego vestri (si licuerit) non obliuiscar; licebit autem. Credidi in Deum, & omnia possibilia credenti. Amaui Deum, amaui Vos; & Charitas nunquam excidit; suspiciensq. in cælum subdidit: Deus serua eos in nomine tuo. Deinde singulis manus imponens, & benedicens, paulatim eos ire iussit. Redeuntibus verò circa noctis medium, & cantica, psalmos, hymnosq. cantantibus, felicissima Anima migravit ad Dominum, anno salutis 1148. ipsa die Commemorationis omnium fidelium Defunctorum, qua optauerat mori; licet Ecclesia transtulerit eius solemnitatem in diem sequentem.

Sur. tom. 6. ex S. Bernardo.

ANNOTATIO.

Vitam eius descripsit S. Bernardus, eundemq. viucentem, ac postea defunctum mirificè coluit: quod apparer præcipuè ex ijs, quæ de ipso habetur in Præfatione eiusdem Vitæ his verbis: Me inter speciales amicos Sanctus ille habebat; & eo loci, vt nulli in hac parte

parte gloria, secundum fuisse me credam. & in fine eiusdem Vitæ. In extremis positus erat. Accurri ergo ut benedictionem morituri super me veniret. At ille cum iam membra alia mouere non posset, elevatis manibus super caput meum, benedixit mihi, & benedictionem hereditate possideo. extant eiusdem Bernardi ad Malachiam epistolæ 315. 316. & 317. sermo quoque in eius firmitate.

Interrogatus aliquando MALACHIAS, quonam in loco (si optio detur) extremum malit agere diem, respondit: si hinc, migro (Hibernia scilicet) nusquam libentius, quam vnde vna cum nostro Apostolo (Patritio nempe) resurgere possim: Si peregrinari oportet, Claram vallem delege. Requisitus item de tempore: Diem (respondit) solemnem omnium Defunctorum. Peregrinationem autem suscipiens, Claram vallem venit; ubi summa lætitia & hilaritate exceptus, præcipue AS. Bernardo, ipsamet expectata Defunctorum solemni die quænit in Domino. Illud de tanto Viro non prætereundum, quod habetur c. 31. eiusdem Vitæ, nempe:

*Anon.
Obit.*

Cum infirmaretur Vxor, cuiusdam Viri nobilis ad mortem, rogatus est MALACHIAS, ut eam oleo sancto vngeret priusquam moreretur, Qui intrauit ad eam, & ad eam vngendam se parauit: sed quia illa viso eo exultauerat, spe animata salutis, visum est omnibus differendum potius vsque ad mane (erat enim Vespera) acquisiuit MALACHIAS, & data benedictione super eam, exiuit cum his, qui secum erant. At verò post modicum mortua est. Accurrit igitur Vir sanctus, tumultu audito, & accedens ad lectum, ut certò compèriri expirasse, consternatus est animo, sibi imputans, quod fraudata obierit gratia sacramenti; & elevatis in cælum manibus ait: obsecro Domine, insipienter egi: Ego peccaui, qui distuli, non ista, quæ voluit. Hæc dicens, contestatus est coram omnibus; nullam se recepturum consolationem, nullam daturum requiem spiritui suo, nisi, quam abstulerat, liceret restituere gratiam: & stans super eam, tota nocte laborauit in gemitu suo, eam lachrymarum imbre perfundens. Ad suos item Discipulos, qui secum erant conuersus, ait: Vigilate, & orate mecum. Itaq. in Psalmis illi, ipse in lachrymis, noctem duxere peruiilem. Et mane facto exaudiuit Dominus sanctum suum. Aperuit enim oculos, quæ fuerat mortua; & ut solent qui de graui somno euigilant, fricans sibi manibus frontem, & tempora, super lectum se erexit, & agnito, MALACHIA, inclinans deuotè salutauit eum. Qui gratias agens benedixit Domino, &

vixit

vixit nihilominus eam, ac postmodum abiit : Illa verò conualuit, & viuens incolumis aliquanto tempore, vt Gloria Domini manifestaretur in ea, peracta tandem pœnitentia, quam sibi MALACHIAS iniunxerat, in bona confessione iterum obdormiuit in Domino. *Sur. ibid. cap. 32. ex eod. Bernardo.*

V I I I.

MARCELLINA Virgo duobus orbata fratribus, *San- Iul. 17.*
ctis Ambrosio scilicet, & Satyro, vltimum vitæ suæ tempus
venerandis eorum tumulis dedicauit; ante quos excubias
agens; & die, noctuq. sacras persoluens preces, Deo spiritum
reddidit, anno salutis 397. die 17. Iulij.

*Mambrit. tom. 2. M. S. Bibl. Vall. Ferrar. in Catal. Baron.
in Annal. 10. 4. plura de ipsa S. Ambros. epist. 13. lib. 2. & 46.
ad Siagrium lib. 6. edit. Rom.*

I X.

MARCELLVS Archimandrita Monasterij Acœmetorū *Dec. 29.*
(idest non dormientium) ipsa quoque vltima suæ vitæ die,
consueta charitatis officia exercere non destitit; multorum
inimicitias conciliando; multorumq. controuersias compo-
nendo. Quando verò in extremo spiritu, carnis iam dissol-
uebantur vincula, cum plurimi adessent Monachi, & ex ijs,
qui mundanis opibus, & gloria erant insignes, locutus est
cum eis de anima, & corpore, & de ea, quæ est illic vita; &
vnumquemque est adhortatus, prout conueniebat vniuscuiusque
ætati, & dignitati. Demum cum esset etiam precat-
us, iussit eos secedere, dicens se velle parum dormire; sicq.
in somno pacis dormiens, sanctam emisit animam.

Sur. 10. 6. Lippom. 10. 5. De eo Baron. in Annal. 10. 6.

A N N O T A T I O.

Plura, & quidem mira de tanto Viro essent hic recensenda, quæ
breuitatis ergo prætermittuntur. Illud autem non reticendum,
quod habetur apud eundem Sur. cap. 36. hisce verbis.

In tota vita MARCELLVS, totam quidem noctem, diei verò
plurimum, dabat canticis, & precibus, & alijs Dei ministerijs:
reliquum autem his tribus dispertiebat. Et primi quidem ad eum

accedebant qui vexabantur cogitationibus; quibus dabat uni-
euique medicamentum conueniens, & partim quidem diuina
scriptura ea suppeditante; partim autem prudentia ex experien-
tia. Post illos accedebant qui erant affecti iniuria. Cum verò
pro eis literas scripsisset ad præfides, iudices, ad illos ipsos, qui
faciebant iniuriam, & si opus erat, etiam ad ipsum Imperatorem
(nam illi quoque erat reuerendus, & obtemperabat ad id quod
magnus volebat MARCELLVS), conuertebat deinde ad ægro-
tantes, & omnes obiens, eis exhibebat, quæ eis erant necessaria
ad alimentum, & ad curandum corpus.

X.

Nov. 2.

MARCIANVS Monachus Cyri in Syria, morti proxi-
mus, cum sciret multos iam sibi ædificare Oratoria, ubi con-
deretur, rogauit Eusebium discipulum, omniq. terrore ple-
no eum iureiurando astrinxit, vt corpus in certo loco depo-
neret, & nemo præter duos alios, qui simul habitabant, se-
pulcrum dignoscerent, donec præterisset magnus annorum
numerus: hoc autem iusiurandum impleuit Eusebius; post-
quam enim illius animam Angelorum chòrus ad cœlestem
transtulit mansionem, non prius eius significauit obitum, do-
nec cum duobus præfatis, facta fossa, & corpore deposito,
complanauit terræ superficiem; adedut quinquaginta, & plu-
ribus annis ignotum manserit sepulcrum.

*Theodoret. in Hist. Ss. Patrum cap. 3. & Hist. Ecclesiast.
lib. 4. Pallad. in Laus. in Vit. Patrum lib. 9. c. 4. M. S. Bibl. Vall.*

A N N O T A T I O.

Multi MARCIANO (vt dictum est) adhuc viventi ædifica-
bant oratoria; in Cyro quidem eius Sororis filius Alippius; in
Chalcide Zenobia quædam, genere clara, & insignis virtute. Alij
quoque non pauci hoc faciebant; post mortem illum rapere con-
tendentes. *Idem Theod. ibidem*, qui hæc etiam addit non præ-
termittenda, nempe.

Cum datam sibi curationum gratiam celare vellet MARCIA-
NVS, inuitus, & nolens nihilominus miracula faciebat: contigit
enim aliquando vt Vir quidam habens filiam à malo Dæmone,
diu vexatam, veniret in solitudinem ad Virum Dei, sperans pro-
pter priorem consuetudinem eum conuenire, & pro ea rogare;

ipse

spe autem frustratus, cum non liceret ei Dei videre seruum, rogavit quendam senem, cui illo tempore diuini illius Viri commissum fuerat ministerium, ut paruum lecytum, oleo plenum, acciperet, & ad ostium domuncule poneret: Senex autem sæpè quidem id facturum inficiatus, sæpè etiam rursus rogatus, victus est à precibus. Cum autem strepitum sensisset MARCIANVS, interrogauit, quisnam esset, & quodnam opus habens veniret? Is autem (veram celans causam) simulauit se venisse, ut sciret num aliquid iuberet; & hoc dicens dimissus est. Cum verò sub aurora rursus Pater Puellæ rogasset, ut sibi redderetur lecytus, ille, timens quidem, iuit quàmmaximo potuit silentio, & porrecta manu, acceptoq; lecyto cupiebat latere; sed MARCIANVS audiens, rursus rogauit, quidnam volens veniret? postquam autem eandem dixit causam, quam Vespere præfeterat, ægrè ferens homo Deū, ut potè quod præter consuetudinē fuisset eius aduentus, iussit vera dicere. Ille igitur timens, & cōtremiscens, cū non posset eū latere, qui plenus erat Dei gratia, dixit & quis esset qui supplicabat, morbi docuit tragædiā, & ostendit lecytum. Is autē succensuit quidē, quod nollet virtutem ostendere, minatus tamen quod si hæc rursus auderet, & ab eius priuaretur consuetudine, & auferretur ministerium, remisit; iubens reddere ei, qui dederat. Reuertenti autem Patri Puellæ, cum pauca stadia abesset ab Vrbe, occurrit quidam seruus à Domina missus in agrū, qui cum videret Dominum, attulit ei nuntium abscessionis Dæmonis, & liberationis Puellæ, quatuor ante diebus dicens factum esse miraculum. Diebus ergo supputatis, & tempore rectè examinato, didicit illud fuisse, in quo senex attulit lecytum. Si igitur Vir ille magnus, etiam cum studeret celare quàm acceperat virtutem, tantum ostendit splendore, quid non fecisset, si miracula facere voluisset? *Simile habetur infra de Syfoio, & Esarione.*

X I.

MARCVLPHVVS Abbas in Pago Laudunensi, modica *May 1.* correptus molestia, gaudens, & exultans præstolabatur suæ vocationis horam. sub mortem autem, cum suos ad perseverantiam esset adhortatus, oculis, & manibus sursum erectis, ait: Domine Iesu Christe, Patris æterni fili vnigenite, miserere mei senis iam fatiscentis; & si iam satis est bonitati tuæ, quod hucusque militauim in castris tuis, liceat mihi deinceps

ceps diu optata libertate donato, ad Ciuium supernorum transire consortium. Quibus dictis, animam Deo reddidit.

Sur. 10. 3. Molan. in addit. ad Vsuard.

X I I.

Dis. 28.

MARCVS Patauinus Ord. Iesuatorum sæpius prædixerat se non moriturum, nisi prius Eugenius Papa Romam rediisset. Illo igitur redeunte, cum exultatione magna, cecinit Canticum; Nunc dimittis seruum tuum Domine &c. & ad extrema deueniens, cum interrogaretur, num aliquid vellet? Lac (ille respondit) vellem Beatissimæ Virginis. Quibus verbis prolatis, cum pulsaretur tunc signum pro Ave Maria, reddidit spiritum, anno Domini 1444.

In Vita B. lo. Columbini cap. vlt. & apud Morig. cap. 51.

A N N O T A T I O.

Canere solebat sæpius hunc Rithmū Italicè MARCVS, nempe:
*Dica il mondo ciò che vole . Io non curo di sue sole
 Purche io babbia nel mio core; Giesu-Christo mio amore .*

X I I I.

MARCVS Salus Genuensis, cum graui morbo (cancrena scilicet in naribus) laboraret, & desperata salute impatiens nimis euasisset, vxor eius (Argentina nomine) accersiu it B. Catharinam Adornam, rogans eam, vt virum suum visitaret, & Domino commendaret. Quæ misericordia mota, accessit statim ad eum, & paucis, sed humilibus, ac ignitis verbis infirmum consolata, discessit cum Argentina; cum qua Ecclesiam sanctæ Mariæ Gratiarū, iuxta mare, ingressa, orauit pro infirmo; & oratione facta, vnaquæq. reuersa est in propria. Argentina autem inuenit virum suum valde immutatum, aded vt Angelus, non Dæmon (vt antea) sibi videretur. Qui etiam dixit ei, quænam est anima illa sancta, quam ad me adduxisti? Et audiens, illam esse Catharinam Adornam, miræ sanctitatis mulierem, rogauit vt eandem ad se denuo adduceret. Quæ rogata venit iterum, & cum ad lectum eius accede-

accederet, MARCVS cum lachrymis gratias ei egit, pro charitate sibi impensa; narrans quomodo post eius discessum apparuit sibi Dominus noster Iesus Christus in ea forma, qua dignatus fuerat in horto ostendere se Magdalenæ; & benedictionem, ac peccatorum remissionem sibi impertiuisset, præcipiens ei ut pararet se, quia in die suæ gloriosæ Ascensionis ad eum iturus erat. Rogauit deinde Catharinam, ut accipere dignaretur sibi Argentinam in filiam, eamque exinde perpetuò secum habere. Idipsum ab Argentina postulans, ut sibi gratum foret. Cumque am bæ libentissimè annuerent, discessit Catharina: Marcus verò accersiri fecit confessarium; cui diligenter, maximaque cum contritione peccata sua confessus fuit; sacrosanctam Eucharistiam reuerenter suscepit; testamentum condidit; & omnia prudenter disposuit: Cumque à propinquis (qui putabant eum, præ doloris magnitudine, rationis usu carere) suaderetur bono esse animo, cum nihil horum opus esset, ipse noluit se ab eorum persuasionibus decipi, nec animæ suæ curam omittere, quin ad eius salutem omnia, quæ posset disponderet.

Adueniente Ascensionis peruiugio, confessarium accersiri iterum voluit, & denuò poenitentiae Sacramento expiatus, & sacro Viatico munitus, oleo sancto inungi, & quæ ad commendationem animæ, atque ad præparationem itineris essent opportuna, sibi impertiri curauit. Vespere autem facto dixit confessario, ut ad suum reuerteretur Monasterium, quia moneret eum, cum tempus foret. Discedentibus igitur omnibus, præter Argentinam, Crucifixi Domini nostri imaginem accepit in manibus, & ad uxorem conuersus, ait: Vxor mea carissima, ecce sponsus tuus: Hunc tibi relinquo: Præpara te ad ferendam Crucem, quia multa patieris. & per totam noctem hortatus est eam ad patientiam, quam cœli scalam esse dicebat. Illucescente autem aurora, Vale vltimum ei dixit, & sic emisit spiritum: Qui confessarii fenestram illicò pulsans, dixit ei: Ecce homo: Quod audiens Confessarius, cognouit eadem hora Marcum migrasse ad Dominum.

Sanctuarium Genue, in vltia B. Catharina Adorna.

Sur. tom. 7. Hieron. Rubeus bist. Rauenn. lib. 8.

Jan. 23.

MARGARITA Virgo Romana, cum in febriculâ incidisset, mortem præsentiens, plurimum de rebus diuinis locuta, sese; cumque ad extrema venisset, assurgens, animam exhalauit, anno Domini 1505. ætatis 63.

Discipula autem eius, Gentilis nomine, testata est, tunc se cœlites vidisse, qui ad magistræ animam, ex corpore migrantem, accipiendam accesserant; ob idque ipsam venerabundam assurrexisse.

Sur. tom. 7. Hieron. Rubeus bist. Rauenn. lib. 8.

A N N O T A T I O.

In oppido Ruffio, Lungipresso nuncupato, Rapennatis ditionis, orta est **MARGARITA**, quæ per annos quatuordecim assidue grauissimis morbis miserè afflicta, illustre præbuit patientiæ exemplum; præcipue cum à plerisque sanctitas eius, & morbus irrideretur; multisque calumnijs proscinderetur.

Post eius obitum cum biduo insepulta seruaretur, visa est facies eius sudore madescere; cumque à pia quadam muliere linteolo detergeretur, idem linteolum ad ignem exiccatum, suauissimum afflauit violarum odorem; qui multis etiam deinde annis in eodem permansit. *ex Hieron. Rubeo.*

X V.

Jan. 10.

MARGARITA Scotiæ Regina ad exitum suum, longè ante migrationis tempus, præparare se volens, accersuit confessorium, vitamque suam cum lachrymis ei replicauit; & demum ipsi valedicens, ait: Ego posthac diù in hac vita non subsistam: duo sunt, quæ à te postulo; vnum vt quoad vixeris, animæ meæ in Missis, & orationibus tuis meminisse velis; alterum vt liberorum meorum curam habeas; amorem eis impendas; Deum præcipue timere eos doceas; & cum ad culmen terrenæ dignitatis quemlibet eorum euehi conspexeris, illius vel maximè patrem, & magistrum simul te exhibeas; admonendo, & (vbi res postulauerit) etiam obiurgâdo:

Ne

Ne propter mundi prosperitatem æternæ vitæ felicitatem sua negligentia amittat.

Dimidio post hæc anno, ingrauescente morbi molestia, è lecto raro surgere potuit; audita tamen Regis, & filij sui occisione; & morbo nonnihil de sua acerbitate remittente, Oratorium adire voluit, vbi Missas audire, & exitum suum Dominici corporis, & sanguinis Viatico præmunire studuit. Mox prioribus grauata doloribus, cum, lecto prostrata, ad exitum vehementius vrgeretur, Crucem Scotiæ nigram, quam semper in veneratione habuerat, amplecti; exosculari; illaque crebrò oculos, & faciem signare curauit. Redeunte interim altero eius filio de exercitu; & audita denuò ab eo, coniugis, & alterius filij morte, manus ad cælum eleuans in laudes Dei, & gratiarum actionem prorupit dicens: Laudes, & gratias tibi ago, omnipotens Deus, quod me tantas in exitu meo angustias perpeti; easque tolerantem, à quibusdam (vti spero) peccatorum maculis emundare voluisti.

Sentiens tandem mortis aduenisse horam, sic orauit: Domine Iesu Christe, qui voluntate Patris, cooperante Spiritu sancto per mortem tuam mundum viuificasti, libera me. Atque sub his verbis, à vinculis liberata corporis, ad veram transijt, libertatem, anno Domini 1097.

Sur. tom. 3. ex hist. Scotor. lib. 12. Baron. in Annal. tom. 11. Molar. in addit. ad Vsuar.

X. V I.

MARGARITA Septempedana, seu de sancto Seuerino, Aug. 28. in Piceno, cum imminere sibi mortem præuideret, suis aduocatis, obitus diem prænunciauit; multisque sermonibus, ad virtutem sectandam, & ad amorem Dei cunctos est adhortata. Filia autem ad eius pedes accedens, amoris aliquod monumentum à matre postulabat; quæ dixit ei: En tibi pedum calceamenta relinquo. Sed filia: quomodo (inquit) id fieri potest, cum nudo semper ambulaueris pede? At illa: curæ omninò id tibi sit (filia) vt mortuæ mihi calceos è pedibus detrahas. Ea itaque iam defuncta, caput filia nescio quos

calceos in tenues membranas deductos, è pedibus educere; distincta apparente in eis digitorum omnium cum suis ungui- bus imagine. Qui postea seruati ab eadem filia; & demum ad Ecclesiam delati, videntur adhuc in eadem Ecclesia Sancti Dominici, eiusdem Ciuitatis S. Seuerini. obiit anno Domini 1395.

M. S. Bibl. Vall. ex aet. ipsius apud Seuerinales. Ferrar. in Catal.

A N N O T A T I O.

Multis fuit illustrata miraculis MARGARITA, quæ leguntur in eiusdem actis, vbi hæc præcipue de calceamentis habentur.

Seruantur adhuc eadem calceamenta vna cum clauo ferreo in calce infixio Extat autem dictorum index, & quasi testis, vetusta ædmodum ipsius MARGARITAE imago ad D. Seuerini, in eo pariete depicta, quæ ad sinistram est ingredientibus; vbi ante Virginem, ita cernitur prostrata, vt clauum itidem pedum alteri affixum gerere videatur. Hæc in actis. Pariete autem, in quo eiusmodi cernebatur imago, occasione nouæ absidis in eodem templo diebus nostris extructæ, demolito, periit memoria tam insignis; quemadmodum, & clauus ipse (nostrorum pariter incuria) qui nullatenus reperitur.

Imitari voluisse credendū est eiusdem nominis Virginem MARGARITAM Vngaricam, quæ (vt infra dicitur) clauos in calceis deferens pedes & ipsa cruentari curabat.

X V I I.

Ian. 28.

MARGARITA Virgo Vngarica obitum suum anno vno ante præuidit, & prædixit, & tandem decima nona die Ianuarij, cum sana esset corpore, dixit se post dies decem obituram. Tertia verò die postquam ista prædixerat, febre correpta decubuit. Munita igitur Ecclesiasticis sacramentis, semper orans, & de Deo cogitans, vbi ad extremam horam diei, qua se morituram prædixerat, venisse cognouit, incepit Psalmum trigessimum: In te Domine speraui: & cum dixisset: In manus tuas commendo spiritum meum, felicem animam transmisit in cœlum, anno Domini 1270. ætatis 28.

Sur. tom. 1.

ANNO:

A N N O T A T I O .

Fuit hæc Belæ Regis Vngarorū filia, quæ in Dominicano cœnobio, insulæ Vespriemensis Diœcesis (nuptias respuens) monasticam professæ est Religionem. Ingens sibi fuit edomandæ carnis studium; adeò ut in calceis quoque, quosdam ferreos haberet clauiculus, quorum acumina ita erant disposita, ut quandocunque, vel ambularet, vel subsisteret, plantas pedum eius pungerent, atque, cruentarent.

X V I I I .

MARIA Aegyptiaca, ex meretrice pœnitens, in eremo *Apr. 9* degens, suæ migrationis temporis præscia, Zosimam Abbatem (qui diuina dispensatione ad eam venerat) post mutuam orationem, & anteaactæ vitæ expositionem, obtestata est per Dominum Salvatorem Iesum Christum, ne cui diceret, quæ audierat (mira quidem) quoadusque de vinculo carnis absolueretur, & subdidit: Iterum hoc eodem tempore, adueniente anno, apparebo tibi, & videbis me, Dei nos gubernante gratia: fac autem propter Dominum, quæ nunc tibi iniungo, ut sacris ieiunijs recurrentibus anni venturi non transeas Iordanem, ut consuetudinem habetis in Monasterio, neque enim, si exire volueris quòquam, valebis; Vespere autem sacratissimæ Dominicæ cœnæ, diuini corporis, & viuifici sanguinis portionem, vase sacro, dignoque tanti mysterij affer; & sustine me in parte Iordanis, quæ coniungitur sæculo, & veniens viuifica accipiam dona. Rogo meam ne spernas petitionem; sed per omnia ipsa viuifica, atque diuina mysteria affer in ea hora, qua Dominus discipulos diuinæ cœnæ participes fecit. Demum cum secreta aliqua Monasterij, emendatione indigentia, ei reuelasset, Abbati eiusdem monasterij denunciandæ, orationem postulando, in interiorem solitudinem velocius festinauit.

Zosimas igitur, quando aduenit sacra ieiuniorum prima Dominica, exeuntibus (de more) post orationem alijs, ipse, modica febris infirmitate detētus, mansit in Monasterio. Record-

cordatusq. est sibi prædictum à Sancta illa, quia neque volens
exire valebis. Vnde reuertentibus Monachis sacra Coenæ
Vespere, fecit quod iussu fuerat; & mittens in modico ca-
lice intemerati corporis portionem, & pretiosi sanguinis Do-
mini nostri Iesu Christi, venit ad ripam Iordanis; & ibi sede-
bat, aduentum sanctæ mulieris præstolans: quæ (Zosima
orante) & sustinente, veniens, in parte alia fluminis sterit; &
edito signo Crucis, ambulauit super aquas Iordanis; quod vi-
dens Zosimas, & stupens, genua flectere volebat; sed exclamans
illa super aquas, prohibuit dicens: quid facis Abba?
(2. 10) quia Sacerdos Dei es, & diuina portas mysteria. Qui statim
obediuit dicenti: Illa autem descendens de aquis, dixit seni:
benedic Pater, benedic: deinde postulauit vt diceret sanctum
Symbolum, & sic Dominicam inchoaret orationem: Et ex-
pleto Pater noster, sancta (sicut mos est) pacis osculum ob-
tulit seniori; & sic viuifica mysteriorum suscipiens dona, in
coelum extensis manibus, ingemiscens cum lachrymis, ita cla-
mabat: Nunc dimittis Domine Ancillam tuam secundum
verbum tuum in pace: Quia viderunt oculi mei salutare tuum,
& seni dixit: Ignosce Abba, & aliud meæ petitionis imple
mandatum: Vade nunc ad Monasterium, recursu autem anni
aduenientis, iterum veni in illo torrente, in quo tecum sum
prius locuta. Per omnia non omittas, sed propter Deum ve-
ni, & videbis me iterum qualiter Deus voluerit. Orauit eam
Zosimas vt modicum cibi ex eo, quod attulerat dignaretur
accipere; & ostendit ei, quod secum attulerat canistrum,
nempè carycas paucas, Dactylos, & parū lenticulæ infusæ in
aquis. Illa igitur extremis digitis lenticulam contigit, & tria
tollens grana intulit ori; sufficere (dicens) gratiam spiritus, vt
custodiret animæ substantiam immaculatam. Deinde dicit
Seni: ora pro me propter Deum, & meæ memor esto sem-
per infelicitatis; ille verò deprecans cum lachrymis vt oraret
pro Ecclesia, & pro Imperio, & pro se, dimisit eam abire, flens
& eiulans: Quæ Crucis iterum impressione Iordanem signās,
ascendit ambulans super liquidum elementum, & transiit si-
cut

cut ante veniens fecerat. Senex igitur reuersus, & gaudio, & tremore repletus; reprehendens tamen semetipsum, quia nomen Sanctæ, vt cognosceret, non inquisiuit. Transacto autem eodem anni cursu, venit iterum Zosimas in eandem deserti solitudinem; & perambulans, nec inueniens aliqua cupiti loci indicatia signa, lugens orauit Dominum, vt dignaretur ostendere sibi in corpore Angelū illum; cui totus cōparari indignus erat mundus; & hæc orando, peruenit ad locum torrētis designatū in cuius extrema parte superiore vidit splendentē solē, & aspiciens vidit sanctæ mortuū iacens corpus; & manus, vt oportet, compositas habens ad Orientē porrectas. Currens autem, lachrymis lauit beatissimæ pedes, non enim aliud corporis membrū audebat contingere: lachrymans autē aliquandiu, & Psalmos dicens, tempori & rei congruētes, fecit sepulture orationē, & dicebat sibi ipsi: forsitan non complacet sanctæ, hæc fieri. Hæc eo cogitante, designatā scripturam vidit in terra, vbi hæc legebantur: Sepeli Abba Zosima miseræ Mariæ corpusculum: Redde terræ quod suum est, & pulueri adijce puluerem. Ora tantum pro me propter Dominum transeunte, mense Parmothi, secundum Aegyptios, qui est secundum Romanos, Aprilis, die nona salutiferæ Passionis, post diuinæ & sacræ cœnæ communionem. Has senex cum legisset literas, cognouit quia mox, vt diuina in Iordane mysteria participauit, in eadem hora in locum illum venit: vbi mox de hoc mundo transiuit; & idem iter, quod Zosimas per dies viginti ambulans vix consumimauit laborans, vnus horæ cursu Maria consumpsit, & statim migravit ad Dominum.

Volens autem Zosimas sepulchrum parare, vidit paruum lignum iacere; quo accepto cœpit fodere terram: sed nullatenus valens, ob eiusdem terræ duritiem, & suorum virium imbecillitatem, superuenit Leo ingentis formæ; qui cum Sanctæ plantas lambisset, & senem blandis nutibus saluasset, eiusdem senis iussu fecit vnguibus foueam; quanta ad sepeliendum sanctæ corpusculum sufficere posset. Senex verò lachrymis pedes abluens; & multipliciter effusa prece exorans,

rans, operuit terra corpusculum, astante Leone.

Vit. Patr. lib. I. ubi res eius gesta fusus enarrantur à Sophr. descripta, & à Paulo Ecclesia Neapol. Diac. latine reddita, qua quidem citantur in Nicena 2. Syn. Act. 4. & à S. Io. Dam. inorat. 3. de imaginibus in fine. Habemus easdem Græcolas. M. S. in Bibl. Vall.

X I X.

Iun. 23.

MARIA de Oegnes Niuelensis Virgo (quæ virum, cui nupta fuerat, virginitatem pariter excolere suasit) ultimo eius vitæ anno adueniente, longè ante, diuina reuelatione sibi præcognito, præ desiderio supernæ patriæ se amplius continere non valens, anhelabat, suspirabat; & quasi moræ impatiens, inclamabat: Non cupio hic morari amplius: Domum ire volo. Confessario suo (Iacobo nempe de Vitriaco S. R. E. Cardinali, qui eius postea descripsit vitam) Zonam, qua cingebatur & sudariolum, quo iuges lachrymas detergebat, cum ad huc esset incolumis, testamêto relinquere voluit, affirmans eidem, se citò morituram.

Appropinquante autem extremæ atque optatæ egrotationis tempore, dixit ancillæ suæ: Vereor ne tibi, & alijs molesta fiam; diuturnæ enim, & graui ægritudine confecta proficiscar ad Dominum. Reformidabat enim ne causa eius quifquam grauaretur. Prædixit quoque se quadam secunda feria humi collocatam iri. Itaque toto illo anno semper ferè illa feria ieiunabat, nihil prorsus cibi recipiens. Quantò verò tempus mortis eius magis accedebat, tantò illa sine intermissione, diebus, ac noctibus Domino studiosius deferuire, & placere nitebatur.

Correpta demum ægritudine, quam concupierat, caput clara voce, & alta canere; nec per trium dierum spatium ac noctium; laudare Deum cessauit. Canticum præcipuè Magnificat creberrimè repètebat, miram ex eo suauitatem persentiens: Cumque iam sub finem cantionis, ad canticum Simeonis peruenisset, omnes amicos, & amicas suas Domino deuotissimè commendauit; & pro pace illorum orans, per singulas

ſingulas clauſulas repetebat: Nunc dimittis Domine, &c. Expletis tandem tribus iubilationis diebus, lectulum ſuum in Eccleſia ante aram præparari iuſſit: & accitis fratribus dixit: præceſſerunt lamentationes, me pro peccatis lugente; præceſſit carmen, me propter bona ſempiterna exultante, & iubilante; & ecce ſequitur vñ infirmitatis, & mortis: Nunquã deinceps cibum ſumptura ſum: Nunquam in hoc codice lectura; atque ita tradens libellum, quem habebat, in quo præces, & carmina quãdam erant, quæ in honorem Beatiffimæ Virginis canere ſolebat, diſciplinæ Domini patienter ſe ſubdidit, ſinemque beatum cum ſilèntio expectauit.

In infirmitate, qua diebus quinquaginta tres laborauit, nihil prorsus comedere potuit; nec modici quidem panis odorem perferre; facilè tamen, & crebrò, ſacroſanctum Chriſti Domini corpus ſumebat.

Tentata aliquando, num hoſtiam non conſecratam ſumere poſſet, cum non niſi exiguam particulam dentibus attigiffet, caput clamare, expuere, & perinde ac ſi pectus rumperetur, anhelare, atque cum ingenti anxietate ſingultire: Cumque diù præ dolore clamafſet, & ſæpius aqua os abluiffet, magna noctis exacta parte, vix potuit quieſcere.

Quinta feria ante obitum eius, nec loqui, nec ad aſtantes aſpicere voluit; in cœlum autem deſixis oculis, vultus eius clarere cœpit; & illa præ gaudio diutiffimè ſubridens, neſcio quid ſubmiſſa voce cantabat; nec aliud audiri potuit, niſi: Quam pulcher es Rex noſter Domine! In eo gaudio, poſtquam diù perſiſtit, cantando, ridendo, & manibus interdum plaudendo, ad ſe tandem reuerſa, ſciſcitantibus qui aſtabant, quidnam vidiffet? mirabilia (reſpondit) dicerem ſi auderem.

Imminente iam die mortis, dulci voce Allelûia cantauit, & noctem totam in iubilo, & exultatione duxit. Apparente ſibi ſub mortem Sathana, caput pauſcere, & à circumſtantibus opem poſcere; ſed fiduciam poſtea in Domino concipiens, ſeſeque Crucis ſigno muniens, increpauit eum, dicens: Diſcede à me ſanies & turpitudò. illoque proſtigato, cantauit

tavit rursus, Alleluia; & gratias agens Domino, ad Dominum migravit, ea ipsa hora, qua Christus in Cruce spiritum reddidit, anno Domini 1213. ætatis 36.

Sur. tom. 3. ex Iacobo de Viteriaca. hist. S. Bernardi Hispaniæ par. 1. lib. 5. De ea etiam Vinc. Bek lib. 32. cap. 16. & seqq. Caesarus Dial. 5. cap. 21. & Dial. 10. cap. 32.

ANNOTATIO.

Iure quidem optimo Iacobus Vitriacus plurimi fecit sudarium, sibi testamento relictum; quod tantis madidum lachrymis, veluti margaritis, ornatum ac pretiosum nouerat. Tanta siquidem lachrymarum gratia in diuinorum contemplatione donata, fuerat à Domino pia Virgo, ut earum impetus nullatenus cohibere posset; adeo ut vestigia eius per Ecclesiam ingredientis, lachrymæ, in pavementum vberim desipientes, prodirent. Vnde quadam die ante Parasceuen, cum (imminente Christi passione) maiori lachrymarum imbre perfunderetur, gemitusq; atque singultus vehementes (vel inuita) ederet, quidam ex Ecclesiæ Sacerdotibus, quasi blandè increpando, hortabatur eam, ut cum silentio oraret, & lachrymas compesceret. Illa verò obedire studens, cum non ignoraret id se præstare non posse, clam è templo egrediens, in secretum quendam secessit locum; impetrauitq; à Domino, ut illi Sacerdoti indicaret, non esse in hominis potestate lachrymarum impetum retinere, quando flante spiritu vehementi fluunt aquæ. Cum igitur eodem die presbyter ille Missam celebraret, tanto lachrymarum diluvio submersus est spiritus eius, quod parum abfuit, quin præfocaretur: & quò plus nitebatur coercere impetum, tantò amplius, multo lachrymarum imbre, non ille duntaxat, sed & liber, & altaris linteamina irrigabantur. Post multos singultus, cum multa inordinatè, & cum interruptione pronunciaffet, tandem à naufragio vix euasit. Qui vidit (subest auctor) & cognovit, testimonium perhibuit. Diu post Missæ absolutionem, Christi ancilla reuertès, miro modo, perinde ac si præsens fuisset, quæcunq; acciderant Sacerdoti illi, retulit, dicens: Iam nunc propria didicisti experientia, non esse in manu hominis, impetum spiritus Austro flante continere. *Idem Sur. ex Iacobo lib. 1. cap. 5.*

Satagebat pro viribus cuncta misericordiæ opera exercere, & vel maximè adesse, & opitulari ægrotis, & defunctorum sepulture interesse. Cum igitur aliquando mulier quædã supremum traheret spiritum,

ritum, illa intra cellulam suam perſenſit multitudinem fremen-
tium, & rugientium dæmonum ad eius ægrota lætū adēſſe, cum
iam pro ea fieret commendatio; putabant enim iam deſunctam.
Tūc illa ad lætū illius accurrit, tetrifq. illis ſpiritibus ſe oppo-
nens, non ſolum precibus eos oppugnabat, ſed etiam pallio, tan-
quam muſcas abigebat. Cum autem ſceleſti illi terribiliter reſi-
ſterent, mulierifque animam vt ſuam, ſibi vendicare vellent, tūc
illa amplius non ferens, clamabat ad Chriſtū ſuum, eiufque Cru-
cifixi ſanguinem, & mortem implorabat: cumque rugientes illi,
præparati ad eſcam, multis calumnijs animam illam exagitant,
illa tandem à Spiritu ſancto fiduciam concipiens, in hæc verba,
prorupit: Domine, ego pro hac anima fideiubeo. Nam tameti
peccauit, at conſeſſa eſt peccata ſua. Quod ſi fortaſſis negli-
gentia, aut ignorantia quippiam in ea hæſit, licet loqui non poſſit,
manet tamen adhuc illi, tua benignitate, contritionis ſpatium.
Fratreſ interim, qui morienti aderant, voces tantūm, & geſtus
eius aduerſus dæmones percipiebant; & Domino pro anima illius
deuotas preces fundebant. Tandem victis, & pudore affectis dæ-
monibus, ſanctiſque Angelis aduentantibus, illa Deo laudes, gra-
teſque agens, ad ſe reuerſa, quicuit: receptoque pallio ſuo, quod
in illo conſpectu abiecerat, ad cellulam ſuam cum verecundia re-
currens, clauiſto oſtio deliteſcebat. Non diu poſt cum illa obijſſet,
à S. Petro Apoſtolo ſibi apparente, didicit eam purgatorii poenis
detineri, cui, non contenta precibus ſuis, multa etiam ab alijs pre-
cum, & ſacrificiorum ſuffragia conciliauit. *Idem lib. 2. cap. 3.*

Illud etiam de ea non prætermittendum, nempe. Cum aliquan-
do paralyſi vexata præ nimio labore clamare, & pectus tundere
cogeretur, quidam eius familiaris, ei condolens, in quodam
loco, clam pro ipſa Domino ſupplicabat; illa autem ſentiens,
pij hominis precibus, dolores ſuos non nihil miſeri, dicit ancillæ
ſuæ: vade dic homini illi, vt ceſſet orare pro me: eius enim pre-
cum medicina, huius caſtigatiōis meæ (dam melius habeo) acci-
pio detrimentum. *Idem Sur. lib. 2. cap. 26.*

X X.

MARTINIANVS Eremita, cum eſſet migraturus ad Do-
minum, venit Athenas; & ingreſſus Eccleſiam, cadens ſuper
ſcamnum, dixit ijs, qui illic erant: Vocate ad me citò veſtrum
Epiſcopum: illi autem, quamvis exiſtimarent eum eſſe ſtul-
tum, adhuc tamen magis rogati, proſecti ſunt ad Epiſcopum,
dicentes

Febr. 13.

dicentes ei: Domine homo quidam iacet in Ecclesia super scamnum, & nescimus sit ne stultus, aut quis sit; nobis certè dicit, vocate ad me citò Episcopum vestrum. Pius autem ille Episcopus, cui reuelatum erat de decessu viri Dei: stulti (inquit) estis vos; & surgens protinus iuit properè ad Ecclesiam. Beatus verò cum eum vidisset, non potuit quidem surgere; sed manus suas supra pauimentum extendit; & sic debitum ei honorem reddidit: Episcopus abundantiorẽ ei honorem tribuit, suisque se intercessionibus commẽdauit, dicens: Tu autem quando habitabis in Regno cœlorum, meæ quoque animæ recordare, rogo te. Sanctus verò respondens dixit ei: Benedic mihi venerande Pater, & ora pro me, vt inueniam fiduciam, quando sistar ante terribile tribunal Christi. Hæc cum dixisset, sustulit oculos suos in cœlum, & dixit: In manus tuas Domine commendo spiritum meum; & cum totum corpus suum obsignasset ait Episcopo: commenda me Deo, Pater. Quod cum dixisset (subridente vultu) Domino tradidit spiritum. *Sur. tom. 1.*

X X I.

Nov. 11. MARTINVS Episcopus Turonensis morti proximus, discipulorum fletibus permotus, orauit Dominum dicens. Domine si adhuc populo tuo sum necessarius non recuso laborem; fiat voluntas tua. Cum autem per aliquot dies vi febrium teneretur, in stratu suo (cinere, & cilicio confecto) recubans, inuictum ab oratione spiritum non relaxabat; oculis ac manibus, in cœlum semper intentus. Rogatus vt saltem vilia sineret sibi stramenta supponi; respondit: Non decet (filij) Christianum, nisi in cinere mori: Ego si aliud vobis exemplum relinquo, ipse peccaui. Rogatus pariter, vt corpusculum, lateris mutatione releparet; respondit: Sinite me (fratres) cœlum potius respicere, quàm terram, vt suo iam itinere iturus ad Dominum spiritus dirigatur. Hæc locutus, instante iam morte, vidit astantem humani generis hostem, cui ait: quid adstas cruëta bestia? nihil in me funeste reperies. Qua in voce, animã Deo reddidit, anno salutis 402, ætat. 86.

Sur.

Sur. tom. 6. ex Seneca Sulp. Breuiar. Rom. Baron. in Annal. tom. 5.

X X I I.

MARTINVS (Tertius Prior generalis Camaldulensium) *Sept. 3.*
finem suum non longè esse cognoscens, in Ecclesiam sancti
Saluatoris Florentiæ, per manus discipulorum se deferri vo-
luit; Vbi Sacramentis diuinis refectus, cum diù orasset, reci-
tauit Psalmum vigesimum quintum: Iudica me Deus, quo-
niam ego in innocentia mea ingressus sum; & in verbis illis:
Domine dilexi decorem domus tuæ, & locum habitationis
gloriæ tuæ, reddidit spiritum, anno Domini 1259.

Silu. Razz. Vit. SS. Camaldulen.

X X I I I.

MATERNVS Episcopus Treuirensis, & Colonienfis, *Sept. 14.*
B. Petri Apostoli discipulus, cursu vitæ foeliciter consumma-
to, dum nocte quadam in Ecclesiam ingressus; & precum in-
stantia lassatus, leui corripere somno, apparuerunt ei sancti
Eucharis, & Valerius, eius olim sodales, & quod die tertia
esset migraturus ad Dominum, ei prædixerunt; Vnde à som-
no excitus, & molestiam corporalem sibi adesse iam sentiens,
die crastina conuocauit fratrum cateruam; ad eosque sermo-
nem instituit, & in multam noctem protraxit; reliquum autem
temporis cum eisdem psallendo peregit. Demum corporis
Dominici Viatico munitus, & coelesti euocatus voce, quæ
clare dixit: Veni dilecte Dei Maternæ, feliciter obdormiuit
in Domino.

*M. S. Bibl. Vall. ex Martyr. Rom. Beda, Vsuardi, & Adonis,
potissimum ex Molano in Indic. SS. Belgij. De eo apud Sur.
in Afl. S. Gereonis tom. 3. cap. 12. & 14. & apud Petr. Vener.
lib. 1. ep. 2. In gestis quoque Pontif. Tugrens. per Io. Chapeau.
tom. 1.*

A N N O T A T I O.

Fuit MATERNVS cum SS. Eucharis, & Valerio à B. Petro Apo-
stolo ad prædicandum missus; cumque in Elegiam, castellum Ar-
genti-

gentinen. Diæcesis, prædicandi gratia moraretur, à febris valida interceptus, humanis subito rebus est exemptus. Reliqui dolore percussis, beato sepulto corpore, protinus ad Apostolum Petrum, regressi sunt; infortunium quod acciderat nunciantes. Beatus itaque Petrus Pastoralem virgam per eos, ad eum suscitandum, misit, qui venientes ad locum sepulcri, inuenerunt cum triginta, tres dies, vel (ut alij volunt) quadraginta in monumento iacentem; attamen Viri Dei (sub obedientia Magistri) admota virga, socium à morte suscitauerunt. Qui postea cum Tungrenses, & Agrippinenses conuertisset, eorum Episcopus tot annis exiit, quot diebus in sepulcro iacuit.

In tribus ciuitatibus, quibus Pontificali iure præfuit, nempe Treurense, Tungrense, ac Coloniensi, vno eodemque die, Angelo ducente, miraculosè, diuinum Officium celebrauit.

Hæc in Gestis Pontific. Tungrense eadem Otto Frisingen. in suo Chronico lib. 3. cap. 15.

Non MATERNVM autem, sed Martialis quendam discipulum, per S. Petri baculum, volunt alij suscitatum, nempe Vincent. Bell. lib. 9. spec. hist. cap. 39. Anton. par. 1. tit. 6. cap. 25. §. 2. & alij, vtz S. Martialis Auctores. Adstipulatur autem horum opinioni Synodus Lemouicensis his verbis.

Ipsam testificationem Dei, eius nomen resonare videtur, Martialis quippe interpretatur græco nomine, Testimonium, siue Testis vitæ, vel sicut alij volunt, immortalitatis, quia discipulum, virtute Resurrectionis, de morte post tres dies, Petri Bacterio tactum, resurgere fecit.

Gulielmus Durandus lib. 3. Ration. cap. 15. Discipuli etiam nomen prodiit, Frontonem cum appellans.

Alij verò, miraculum hoc non MARTIALI, sed Frontoni ipsi tribuunt; discipulumq. à Frontone, Petri baculo suscitatum, appellant Gregorium. Ita Petr. de Natal. lib. 9. cap. 109.

Porro cæteri MATERNO tribuunt, vel potius Eucharìo Episcopo Treurense, qui MATERNVM socium, & postea successorum suum in via mortuum, Petri baculo suscitauit, ut dictum est; Innocentius nempe 111. lib. 1. de mysterijs Eccl. cap. 62. Gulielmus Durand. ibidem. Io. Nauclerus vol. 2. gen. 2. & Io. Steph. Durantus lib. 2. cap. 9. de Ritibus.

Quare, quod Innocentius III. in fine extr. de sacr. Vnct. cap. vnic. scribit, Romanum Pontificem non uti Baculo pastoralium præter historiam, tum propter mysticam rationem, &c. Historiam

idem

idem Innocentius, Naclerus, Durandus, ac Durantus referunt ad MATERNVM, quamvis Antoninus ad Martialem.

Et baculum quippè Petri seruari in Ecclesia S. Martialis Burdegala, scribit Antoninus. In Ecclesia Treurenfi Innocentius & Durandus. Partem eius superiorem, Colonia, inferiorem Treuiris, Naclerus.

Ideoque Papam pastoralis virga, uti, cum est in Diœcesi S. Martialis, addit Antoninus: cum est in Diœcesi Sancti MATERNI, Durandus.

Gloss. in cap. 5. de sacr. Vñct. discipulum à Martiale suscitatum, appellat Matthæum, nescio quo Auctore, adderem ipse, hoc factum forsitan librorum errore, qui Matthæum pro MATERNVM scripserint.

De Valerio *vide infra*.

X X I V.

MATTHAEVS S. R. E. Cardinalis, Episcopus Albanensis, ex Monacho Cluniacensi, longa dissenteria ægritudine laborans, nolebat de labore solito quidquam intermittere; nec corpori suo, vel in modico parcere. Pugnabat enim cum morbo (singulari deuotione) pertinaciter, & sicut de sancto MARTINO (suo præ alijs deuoto) legitur, inuictum ab oratione spiritum non relaxabat. Altaris autem sacrificium, (quod omni tempore vite suæ, insatiabili desiderio, perpetuauerat, nulla debilitas, ut (vel una die) intermitteretur, cogere potuit. Naturæ tandem defectum iam ferre non valens, lecto decubuit; & cum iam vitæ finem instare sensisset, aduocauit fratres sibi obsequentes; vocauit & famulos, & benignè illos alloquens, & consolans, iussit eos ex parte sua affectuosè salutare totum Cluniacensium Conuentum; & præcipuè quosdam sibi familiares, & dilectos filios, quos ipse in Dei seruitio educauerat.

Nocte præcedente Natiuitatem Domini, subito velut in perturbatam vocem prorumpens, circumiacentes vocauit: Quibus astantibus horribilem malignorum spirituum turbam sibi apparuisse, seque valde terruisse narrauit; sed signo Crucis facto, disparuisse, ac intolerandi foetoris reliquias reliquisse. Urgebatur magis, ac magis ad extrema, nec (suspensio pror-

sus in cœlum corde) à diuinis Officijs, vel operibus auocari poterat. Si quis enim ei sermonem de rebus transitorijs afferebat, nullum prorsus responsum reddebat; nec audire putabatur. Si verò quis de spiritualibus sermonem coram eo proferret, statim illuc conuertebat auditum; & velut nihil patiens, paratissimè respondebat.

Quoties ad eum Episcopi, Monachi, Religiosi, Clerici; quoties ipsi socij accedebant, toties, & vnicuique, suum Confiteor Deo, quod in Monachatu pro more didicerat, proferbat. Confitebatur sic omnibus; absolui postulabat ab omnibus (nempè generaliter; illis verbis Misereatur, &c. Indulgentiam, &c.) commendabat se omnibus; & confessione, fratrum absolutione, atque oratione, magis ac magis sanctificari contendebat.

Nocte iam secundam feriam præcedente, nocturnas laudes parum ante tempus (quia sic ipse iusserat) socij decantabant, & ecce circumsonante vndique psalmodia, subito ille rapitur, & à sensibus humanis alienatus, ipsa vultus immutatione cognoscitur. Instant fratres acrius diuinis Officijs; & velut tunc defungi deberet, expectant. Arripit frater quidam, sibi familiaritate coniunctus, Euangelium, & ei assidens, Passionem Domini secundum Matthæum, secundum Marcum, & secundum Lucam deuotè recitat; cumque (his perlectis) finem legendi fecisset: & vbi est (inquit ille beatus vir) Passio Domini secundum Ioannem? Si placet (fili) lege & illam. Perlecta igitur: retribuatur (inquit) tibi omnipotens Deus (fili) cuncta quidem à te mihi semper impensa beneficia; sed specialiter hoc (in æterna retributione) seruitium.

Iam verò ipso Natalis Domini peruigilio, transcurfis (more suo) tam nocturnis, quàm diurnis officijs; iamque Vespertina hora instante, Dominicum corpus sibi rogauit afferri. Quo allato: Audite (inquit) fratres confessionem meam; & fidei meæ, hîc, & in æternum testes adestote. Confiteor (ait) hoc sacrum Saluatoris mei corpus, illud verè, & essentialiter esse, quod de sancta Virgine ab ipso sumptum est;

quod

quod pro mundi salute in Cruce pependit; quod tertia die à mortuis resurrexit; quod in coelos ascendit; quod venturum est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem. Per ipsum credo incorporari ei; & fieri vnum cum ipso; & habere vitam æternam. Hoc dicens, refectus est salutari Christi corpore.

Cumque prima sacræ noctis vigilia aduenisset, & signa totius vrbs ad nocturnas laudes pulsari audisset, statim tota, mente, ac voce, in vocem exultationis prorumpens, qua poterat voce, quo poterat gestu lætitiæ: Christus natus est nobis: Gloria in excelsis Deo, socijs & omnibus inclamabat, Angelico verò hymno, sicut ad Missas canitur, ex integro decantato, reliqua circumstantibus, ad quæ non sufficiebat, dimisit. Animo tamen ad illas sacras Dominici Natalis laudes suspensus, quoties in lectionibus, B. Virginis matris Domini nomen legi, vel cantari aduertebat, toties oculis sursum leuatis, toties manibus in cœlum extensis, quò sancta illa anima raperetur monstrabat.

Iam nocturnis laudibus consummatis, dum Sacerdos astãs sacro Altari, Missam (quæ dicitur de nocte) cantaret, erexit se nixu, quo potuit, & iuuante se quodam fratre, in lecto reposedit: conuersusque ad Crucem, quæ coram eo erat, velut si in ipsa Saluatorem aspiceret, ait.

Iam ò misericors Saluator, tempus est, vt quod promissisti adimpleas; & tuo instante Natali, à vita mortali migrandi licentiam concedas (promiserat enim sibi Dominus, vt eadem die, qua ipse de Virgine natus ad homines venit, eadem ille ab hominibus recedens, ad ipsum pergeret) his dictis, & in lectum reclinatus, inde post modicum, ad cilicium cinere conspersum, à fratribus (sicut ipse antea rogauerat) translatus est. Vbi, horam vocationis suæ vltimam sustinens, cum iam noctis tenebræ in lucem verterentur, & à Monachorum conuentu ad secundam Missam cantaretur: Lux fulgebit hodie super nos, mundi huius tenebras deseruit, & ad sempiternam lucem peruenit, anno Christi 1134.

*Petrus Venerabil. lib. 2. de Mirac. cap. 17. & seqq. Baron.
in Annal. tom. 12.*

A N N O T A T I O.

Hic ob defensionem suorum Cluniacensium, cum ex Abbatis præcepto Romam venisset, & qualis esset, Honorio II. Pontifici annouisset, absoluta causa, creatus fuit ab eodem Cardinalis, & Episcopus Albanensis; tenacissimè tamen institutum Monasticum in ipso Cardinalatu seruare voluit semper.

Plurimas obiit legationes, & postremò (solutò iam Concilio Pisano) missus est inde cum sancto Bernardo, & alijs Mediolanum ab Innocentio II. ad reconciliandos Mediolanenses, & ablucendum schisma, per Anselmum Archiepiscopum in eadem Vrbe cõstatum,

Reuersus deinde Pisas ad eundem Innoc. post aliquot menses, longo fatigatus morbo, nempe ab idibus Iulij ad vsque 8. Kal. Ianuarij, eo die feliciter ex hac vita migravit.

De eiusdem laboribus pro Ecclesia Catholica exantlatis, extat epist. 3. lib. 4. Petri Cluniacen. ad eundem Innoc. in qua hæc habentur præcipuè.

Inter illos, quibus magis debitor totius amoris, & beneficij est charitas vestra, Dominum Albanum Episcopum hucusque existimauimus. Quid enim ille pro vobis fecerit, quid pertulerit; quid perdiderit; quàm fidelis in Regno Ecclesiæ, cui præsidetis, ingrediens, & egrediens, ad Imperium vestrum fuerit, super se deo referre; cum & sapientiæ vestræ hoc benè notum sit; & tam diutina, infirmitas; immò ipsa mors, à cuius ianuis vix tandè reductus est, satis indicare possit. Quæ omnia cum propter immensos labores, & assiduos per totum penè mundum procursum, & excursus pertulisse, ob vestra (ni fallor) seruitia, omnibus manifestum est.

X X V.

Sept. 13. MAVRILIUS Episcopus Andegauensis, ante mortem sibi curauit præparari sepulcrum. Quo completo, quadam die Dominica, dum sanctæ solemnitatis Officium (de more) celebrasset, modica pulsatus infirmitate, conuocauit omnem Clerum, commendans illis vltimum sui transitus diem, dicens: Ego ingredior viam vniuersæ carnis: vos autem admonéo, seruate charitatem, custodite dilectionem, diligite castitatem, patientes estote ad omnes, & mementote semper pretio sanguinis

sanguinis Christi vos omnes esse redemptos. Cum verò in summo iam mortis articulo constitutus esset, eundem Clerum, & populum innumerum confluentem absolvens, & benedictionibus corroborans, nonagenarius abiit in cœlum.

Sur. tom. 5. Mombris. tom. 2. De eo Petr. Clun. lib. 1. ep. 2. Vincent. lib. 17. cap. 30. & seqq. Anton. par. 2. tit. 10. cap. 13. Baron. in Annal. tom. 7. Habetur eius Vita per Magnobodu in Episcopum Andegauensem descripta in M. S. Bibl. Vall.

ANNOTATIO.

Inuitus ad Episcopatum Andegauensem raptus MAVRILIUS, dum à S. Martino Turonensi consecraretur, visibiliter super caput eius columba resedit; quæ, dum idem sanctus manus extendebat ad sacram consecrandi Sacerdotis benedictionem, semper ei aditum dabat. Eoque sic Pontifice constituto, sanctus Martinus referre solitus erat, quod ad benedicendum sanctum MAVRILIUM Pontificem, in columbæ specie, non solum Spiritus sanctus, sed etiam adfuerit Angelorum exercitus. *Idem Sur. in vita ipsius cap. 12.*

Hic idem MAVRILIUS aduocatus ad confirmandum puerum morientem, cum paululum moraretur, & moreretur interim puer, lachrymis multo tempore, suæ negligentiæ culpam defleuit; cumque nec ista sibi sufficerent, ut piaculum eiusdem negligentis expiaret, clam se ab Episcopatu subduxit, clauis Reliquiarum secum deportans. Cumque ad mare peruenisset (diuina providentia) qui mapebat in litore sui transitus diè in lapide exaravit; & ascensa puppi procedens in altum, clauis detulisse secum animaduertit; quæ repente de manibus elapsæ, submersæ sunt in æquore. Tunc cum lachrymis exclamauit: Nisi has iterum videre meruero, patriam urbem nunquam reperam, quam ego effugio. Perquisitus postea, septem annis tota fere Europa à quatuor viris, & inscriptionis illius indicio tandem repertus apud quendam principem, cuius excolebat hortum; & clauibus etiam (quas in piscis secore idem viri miraculosè inuenerant) sibi ostensis, cum suis reuertitur; & puerum (iam tot annis mortuum) ad eius tumulum veniens, excitat. Qui postea eidem MAVRILIO in Episcopatu successit. *Idem. Sur. ibidem.*

Hunc, in exemplum adducit Petr. Dam. in Apolog. ad Greg. 7. Rom. Pont. de abdicatione Episcopatus.

I. 17. 15.

MAVRVS Abbas, S. Benedicti discipulus, lateris dolore correptus, ingravescente morbo; ante altare S. Martini super sui stratus cilicium decubans, cum exitum suum Sacramento- rum percptione munisset, abiit in cœlū, anno Domini 584.

Sur. tom. 1. Lippom. tom. 4. De eo Baron. in Annal. tom. 7.

A N N O T A T I O.

Construxerat Maurus in Gallia cœnobiū, in quo centum quadraginta Monachos adunauerat. Trigesimo autem à fundatione ipsius Monasterij anno, cum gregi suo, de die in diem incrementa sanctæ Religionis in melius augmentari conspiceret, finem vitæ suæ appropinquare cognoscens, delecto successore, ædificauit sibi domunculam iuxta S. Martini Ecclesiā; ubi cum duobus ipsius Congregationis fratribus remotiorem vitam ageret. Quādam igitur nocte MAVRVS cum (more sibi solito) Ecclesiā B. Martini intrare vellet, & vota precum, ac lachrymarum Domino persolvere, diabolus, magna obsequentium constipatus caterva, ab ingressu eum prohibuit basilicæ, insultansq. eidem quod à proprijs ipsum deturbare vellet sedibus, ait: ego, pro vt libuerit, strages diuersarum mortium inferendo, de tuis nunc debacchans triumphabo, ita vt vix aliqui de tanta istic adunata remanere videatur congregatione. Cui cū vir Domini respondisset: Increpet Dominus in te satan, statim inimicus velut fumus euauit. Ingressus autē Ecclesiā vir Dei, nimia afflictione ac tædio mœrēs pro his, quæ audierat, Domini precatur, quò illi certius ea, quæ malignus spiritus ei dixerat, reuelare dignaretur. Cui statim afficit Angelus Domini, dicens: quid tanto mœrore pro his, quæ à Deo agi disposita sunt, afficeris? Nam diabolus, licet totius caput obtineat mendacij, multa tamen coniiciendo, de ijs præcipue, quæ frequenter est expertus, prænoscit. Vnde scias eum non sua voluntate, sed imperio Dei, ea quæ tibi prodidit, reuerasse: nam aliquo modo verum est, quod audisti. Pars enim huius congregationis maxima infra breue tempus colligetur ad Dominum, vt ab ipso præfixum, atque præordinatum est. Sed non propter hoc ipse (vt asseruit) de aliquo illorum, vel ad modicum triumphabit: Tuis enim admonitionibus, & exhortationibus instructi, paratus vnusquisq. vocationis suæ diem expectabit gaudens. Quos cum omnes pramiseris felix, vt promeruisti, felicior subsequeris.

His diebus, visio Angeli ablata est. Sanctus autem factus manet, omni

omni congregationi cuncta, quæ viderat, per ordinem enarravit. Deinde taliter illos allocutus est: De his, quæ serui Domini vel cognouerint, si aliquo modo tristari ceperint, voluntati Domini contraire; ipsa sua videntur tristitia. Et ideo quia ipse mortalibus terminum finiendæ istius posuit vitæ, qui præteriri à nullo natorum valet; nos quibus, quo posuit ordine, dies huius vitæ in proximo finiendos esse patefecit, maculas omnisforti facinorum, lachrymis poenitentia, & maceratione tergamus corporis; & scrutantes sollicitè vias operis nostri, præueniamus faciem Domini in confessione, ut atria supernæ ciuitatis in Hymnis valeamus intrare confessionum; eiusque claritatem cum sanctis omnibus, reuelata facie perpetuò contemplari digni inueniamur. Et quia dilectissimi fratres, nunc tempus adesse cognouimus, ut incipiat iudicium de domo Domini, iudicia eius, quæ aliquando quidem occulta; nunquam tamen sunt iniusta, reuerenter, ut seruos boni Domini decet, suscipientes, ac perferentes, sursum erectis adoremus cordibus; summopere procurantes, ne qua minus perfecta, nos accuset actio; ac attentius inuigilantes, ne calcaneo nostro tentator insidians, muscipula nos deceptionis in via hac, quæ iam vndecima ingredimur hora, illaqueare possit.

Hac exhortatione, & admonitione sancti viri omnis congregatio ad horam ultimam liberè expectandam, præparare se cepit. Factum est autem, ut infra quinque menses centum, & sexdecim ibi morerentur fratres, nec plus de tanto grege, quam viginti quatuor remanerent monachi. Expleto autem tanto numero, eo tempore, in eodem loco mortuorum, migravit & ipse Maurus sicut ei prædixerat Angelus.

Vide supra simile quodammodo in AICHADRO.

XXVII.

MEDARDVS Episcopus Nouiomensis, sub mortem visitatus à Clothario Rege, cum de sepultura tractaretur, quam in sua sede se præordinauerit sepeliri, obstinatæ Regis voluntati (qui eum Sueffionem transferre volebat, super eius corpus Basilicam ædificaturus, & coenobium ordinaturus) cedere coactus est. Indefessè autem se, suosque Domino commendans, finita oratione, spiritum exhalauit, anno Christi 556. eadem anniuersaria die, qua natus, & Episcopus ordinatus est, vnà cum Gildardo Episcopo, fratre gemello, eadem pariter die nato, ordinato, defuncto.

Anon.
Obis.

Iun. 8.

Sur. tom. 3. De eo Greg. Turon. de glor. Conf. cap. 93. & de gest. Franc. lib. 4. cap. 19. Vinc. lib. 22. cap. 62. Anton. Cbron. par. 2. lib. 12. cap. 8. S. I. Baron. in Annal. tom. 7.

A N N O T A T I O.

Defuncto MEDARDO, mox (eorum qui aderant certissimo testimonio) aperti sunt cœli; & diuina luminaria, serè per duarum horarum spatium, ante Sancti apparere præsentiam.

Rex autem Clotharius per medias plorantium lachrymas irumpens, cum Episcopis, & optimatibus, suis ipsius humeris corpus sustulit Sancti, Sueffionem efferens sepeliendum.

X X V I I I.

Jan. 21.

MEINARDVS Eremita, Alemannus, videns venire latrones ad ipsum perimendum, post peractum sacrificium, capsulis Reliquiarum manu susceptis, & deoscularis, agonem suum Domino & sanctis (quorum complectebatur Reliquias) commendauit. Aperuit deinde ostium sicarijs (qui per foramen quoddam parietis, hæc omnia viderant) & post salutationem, ait eis: ò socij, cur tam serò venistis? Quare non maturastis venire ad audiendam paruitatis meæ Missam, vt pro vobis communem Dominum deprecarer? Iussit postea eos ire ad sacellum, vt orarent; & inde reuersis, cucullam, & tunicam suam tradidit; panem insuper & potum addidit, dicens: Hæc de manibus meis percipite. Postquam autem id quod facere decreuistis, compleueritis, ex ijs, quæ adsunt, per vosmetipsos tollere potestis, quod cupitis: Sciò enim quod ad me occidendum intrastis: Vnum autem à vobis exposco beneficium, vt dum præsentis vitæ cursum in me terminaueritis, candelas, quas inspicitis, quas etiam ad hoc ipsum formauimus, vnâ ad caput meum, & aliam ad pedes ponatis, citòque postea ex hoc loco recedatis, ne comprehendamini. Quibus dictis, fustibus percussus, & tandem suffocatus, manibus ad Deum extensis, reddidit spiritum, anno Domini 860. in cuius egressu miræ suauitatis odor totum peruasit cellulæ locum.

Sur. tom. 1. Trisbem. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 209. Habentur eius Acta in M. S. Bibl. Vall. ex Martyrologijs Eccl. Constant.

A N N O T A T I O.

Defuncto MEINARDO latrones illi nudauerunt eum veste, qua erat indutus, & posuerunt in lecto, in quo vir Dei quiescere solebat, nudoque imposuerunt pannum rudem, atque etiam stramenta quædam; candelas quoque (sicut vivens rogauerat) sumptulerunt, vnam ponentes ad caput, & cum alia currentes ad sacellum, lumen allaturi, quod in eodem Oratorio iugiter ardebat. Regressi verò ad sancti Viri corpusculum, inuenerunt ardentem candelam, quam posuerant ad caput. Tantus autem eos inuasit timor, ut nihil contingere de rebus ad altaris Officia pertinentibus ausi sint; moxque fugam arripuerint; sed eos fugientes, corui, qui ad famulum Dei venire, & annonam de manibus eius accipere consueuerant, insequerantur, vocibus eorum aduolantes, perpetratum prodentes quodammodo facinus; cuius non multò post poenas dederunt. Viui enim fuerunt incensi. Candela porrò, quam ad caput viri Dei posuerant, & quæ cælitus accensa est, ardebat vsque ad stramenta; quæ in etiam partem, ipse ignis inuasit; sed ad membra defuncti perueniens, sicut diuinitus fuerat accensus, sic Dei nutu illicò extinctus fuit.

X X I X.

MEINVVERCVS Episcopus Patherbornensis infirmitate correptus, diem suæ vocationis instare sentiens, precibus, & elemosynis continuè capit operam dare. In capellam demum SS. Primi, & Feliciani ante Ecclesiam se deferri mandauit, hora diei prima in vigilia Pentecostes: ubi Dominici corporis, & sanguinis perceptione munitus; sublati ad cælum manibus, & oculis, hora eiusdem diei tertia, inter verba orationis, animam suam in manus Patris commendauit, anno salutis 1000.

Sur. post. edit.

A N N O T A T I O.

MEINVVERCVS Regia stirpe genitus, Regius capellanus Ottonis III. fuit. mortuo autem Ottone, Henrico IX. Regi, tam-
cargis

carnis propinquitatem, quam vitæ sinceritate iam dudum potissimus, factus est ei in negocijs publicis, & priuatis comes indiuiduus. *Idem ibidem num. 6. & 13.*

Episcopatum suscepit Patherbornensis pauperrimæ Ecclesiæ, cui dum adhuc Palatinus esset, prædium donauerat.

Celebrare volens in Ecclesia S. Stephani Abbatia Corbeiensis, Diœcesis suæ, prohibitus est à custode eiusdem Ecclesiæ (nomine BOSO) Episcopus autem habito ad fratres verbo de Prælatorum reuerentia, & subiectorum inobedientia, iniuriam facientem, & Monachos consentientes, ad satisfactionem vocare curauit. Quibus eum non audientibus, pulpitem ascendit; & pauca pro re, ac tempore ad populum locutus, omnibus quæ facta fuerant aperuit; & eum, qui iniuriam irrogauerat ad satisfactionem publicè coram omnibus vocauit. Qui cum tertio vocatus non venisset, non vindictæ voto, sed prophetiæ præconio ei præcepit, vt quacunq. die, ipse de corpore exiret, ille secum ad tribunal Christi, sibi responsurus de illata iniuria, migraret. Eadem igitur die, & hora, qua Episcopus ex hac vita migrauit, BOSO cum raderetur in claustro, sanus, & incolumis, intuens intuentes, alloquens alloquentes, repente expirauit. *Idem Sur. num. 43. & 124.*

Miratus Imperator Henricus multiplicem Episcopi, erga Deum cultum, deuotionem, experiri voluit, an verè ex Deo esset, & accitis notarijs scribi fecit literis aureis in schedulis. MEINVERCE EPISCOPE DISPONE DOMVI TVÆ, MORIERIS ENIM QUINTA DIE. Episcopo autè ad mensam cõsidente, de superiori cubiculo, per postes schedula (ab huius rei cõscio, occultè dimissa) ante ipsũ corruit: qua accepta Episcopus, ac perlecta, primò stupens inhorruit; deinde, alia per loca, dispersas similes schedulas inueniens, & certissimæ vocationis suæ indices credens, Deo gratias egit, & omnia quæ habuit vniuersa, Ecclesijs & pauperibus erogauit. Vix autem quibusdam vilibus indumentis, sepulture suæ necessarijs contentis, expeditus à curis omnibus, horam vocationis suæ gaudens expectabat; & precibus, ieiunijs, ac vigilijs iugiter in-eumbebat. Transacta verò quinta die, cum in cryptæ solo prostratus, vsque in mediã noctem exitum suum præstolaretur, nihilq. molestiæ sensisset corporalis, suspicatus (vt reuera erat) Imperatoris machinamenta, ad cubiculum rediit; & cibarijs de foro allatis, corpus, ieiunijs, & vigilijs attenuatum, cibo, somnoq. refecit. Manè factò, Imperator cum Principibus quasi de resurrectione Lazari gratulante, antequàm Missarum solemnia Episcopus

initia-

initiares, ad populum locutus, Episcopalem irrisiōnem, & rerum omnium Ecclesiæ distractionem innotuit; & eius rei auctores, ac fautores Apostolica auctoritate ab Ecclesiæ gremio, usque ad condignam satisfactionem segregauit. Imperator protinus cum Imperatrice, cæterisq. facti illius conscijs, inde egrediens & excessum leuitatis humiliter recognoscens, discalceatus, & cilicio indutus, aduentum Episcopi ante fores Monasterij publicè expectauit; & post Missarum solemnias, egredienti Episcopo, in animo contrito, & spiritu humilitatis prostratus, absolutionē anathematis impetrauit; distracta multipliciter (Imperiali manu) restituit; & deinceps cordatenus Episcopo vnitus, ad omnia, quæ expectasset, benignissimè annuit. *Idem Sur. ibidem num. 82.*

X X X.

MELANIA Iunior Romana videns sorores decessum eius lugentes, consolata est eas, dicens: Ego (ò charissimæ) à vobis iam recedo, cum hoc ita Deo visum sit. Vos verò ita vitam agite, tanquam præsentibus, & intuentibus Dei oculis; qui cogitationes scrutatur, & videt corda. Hæc & alia cum dixisset, templum ingressa, ad precandum constitit; sentiensque vicinam sibi instare mortem, Cantica consueta, & Hymnos cecinit Matutinos: Dato deinde migrationis signo, diuina suscepit Sacramenta; & facta ad omnes admonitione, extremam hanc vocem effata: sicut Domino placuit, ita factum est, sanctam emisit animam.

Dec. 31.

Sur. tom. 1. l. 1. 31. Lipp. tom. 5. Baron. in Annal. tom. 5.

A N N O T A T I O.

De Melania hæc habet Baronius præcipuè loc. cit.

Quantum superuixerit (à curatione scilicet Eudociæ Imperatricis) non constat; sed illud certum est, ipsam Monastica vita magna obseruatione perfectam, & miraculis pluribus illustratam, die quam prenouit (Decembris scilicet vltima) ad Deum migrasse. Fuit hæc, iunior dicta, respectu senioris, cuius neptis erat; quæ etiam senior, non imparis virtutis, aut minoris laudis fuerat aliquando; sed postea Origenis fuligine præclarissima opera obscurauit. Postremò tandem catholica reddita. Hæc Baronius, qui de eis-

de eisdem ibi fufius . De vtraque etiam Palladius cap.33 . De hac Iuniore verò,eiusque viro Piniano, agit S.Aug.ep.224.225.& 227. & S.Hieron.ep.79.

X X X I.

MELLITVS Monachus Monasterij Portuenfis,adhuc in annis iuuenilibus constitutus,appropinquante vocationis die, clade mortalitatis (quæ tunc urbem vastabat) percussus , ad extrema deductus est . Quod vir vitæ venerabilis,Felix,eiusdem ciuitatis Episcopus , audiens, ad eum accedere studuit ; & ne mortem timere debuisset, verbis hunc persuatorijs confortare ; cui etiam adhuc de diuina misericordia , longiora vitæ spatia polliceri cœpit . Sed ad hæc ille respondit : cursus sui tempora esse completa , dicens , apparuisse sibi iuuenem,atque epistolas dedisse dicentem : Aperi & lege.Quibus apertis , asseruit , quia se , & omnes , qui eodem tempore à prædicto Episcopo in Paschali festiuitate fuerant baptizati, scriptos in eisdem Epistolis, literis aureis inuenisset . Primum quidem (vt dicebat) suum nomen reperit; ac inde omnium in illo tempore baptizatorum . Qua de re certum tenuit , & se,& illos de hac vita esse sub celeritate migraturos.Factumq, est, vt die eadem ipse moreretur; ac post eum cuncti illi, qui baptizati fuerant , ita secuti sunt , vt intra paucos dies nullus eorum in hac vita remaneret .

Greg. Dial. lib 4 cap.26.

X X X I I.

MENGOZIVS Ordinis Cisterciensis conuersus , vir simplex, & religiosus , in coquina conuentus seruiens , cum quadam die eum Monacho, coquinæ hebdomadario, lignum scindere velleret, eiusdem Monachi inaduertentia, pede sibi discisso, in infirmatorium deportatus, ac morti proximus, inunctus est . Accidit autem,vt eodem tempore Abbas eius (Gisilbertus nomine)ad generale capitulum properare cogeretur , qui dixit ei: Frater Mengozi non debes mori , sed expectabis me . Respondente illo: si in me fuerit, faciam . subiunxit Abbas: Ego præcipio tibi . Iuit ergo ad capitulum,

& mora-

& moratus est diutius. Reuerso autem eo, & veniente ad portam, pulsata est tabula, & campana ad conuocandos (de more) fratres ad morientem. Interrogauit Abbas, cui pulsaretur, & dicente Portario, quia fratri Mengozio, respondit Abbas: ego deberem ei adhuc loqui; festinauitq. ad orationem. Sed cum venisset in Infirmatorium, ille expirauerat. Inclinauit se igitur ad mortuum, & alta voce clamauit; frater Mengozi; sed non erat ibi vox, neque spiritus; cumque secundo idem nomen repetisset, dixit Prior: nolite vos fatigare, iam enim expirauit. Tunc Abbas se ad illius aures magis inclinans, clamauit dicens: Ego tibi præceperam ne morerere donec venirem; Ego tibi iterum præcipio vt respondeas mihi. Ad quod verbum ille, quasi de graui somno excitatus, oculos aperuit, & ingemuit, dicens: Oh Pater quid fecisti? Bene eram, vt quid me reuocasti? Vbi (inquit) eras? Respondit conuersus: In Paradiso posita mihi erat sedes aurea secus pedes Dominæ nostræ; & cum me reuocares aduenit Dominus Issembardus sacrista noster, trahensque me de sede eadem, dicebat: non hic sedebis; inobedienter huc venisti: Reuertere ad Abbatem tuum, sicque reuersus sum. Attamen promissum est mihi, quod eadem sedes foret reseruanda. Aduocati sunt igitur nouitij, de quorum manibus cibum sumpsit, in signum veræ resurrectionis. Post hæc, licentiâ ab Abbate postulauit redeundi; benedixit autem ei Abbas, & dixit: Modò vadas in pace. Ad quod verbum, mox oculos clausit, & expirauit. Cæsar. lib. i i. cap. i i.

A N N O T A T I O.

Hæc omnia asserit ibi Cæsarius à senioribus audiuisse; & præcipue ab vno ex dictis nouitijs (nomine Marciniano) qui miraculis interfuit.

X X X I I I.

MICHAEL de S. Dominico Ord. Præd. cum infirmis deservisset, peste laborantibus, peste & ipse quoque correptus est: sed consuetum abstinentiæ rigorem remittere noluit; & quamuis

quamvis poenitentiae operibus semper vacauerit, in extremo tamen positus, horae vnius spatium à Domino postulabat, vt poenitentiam ageret. Obijt autem feliciter in Domino, anno 1557. & apparuit gloriosus post mortem ALOYSIO Bertranno, qui postea moriens, hunc quoque, inter alios cœlestes ciues, in sui adiutorium inuocabat.

Franc. Diagus in hist. Prou. Arag. Ord. Præd. lib. 2. cap. 74. Hispanicè.

A N N O T A T I O.

Cum hic ob Monasterij negocia quotidie inter homines versaretur, adeundo curias, nihil tamen de cordis recollectione, & Dei meditatione remittebat, vnde quidam Aulici de eo dicebant: Quotidie videmus sanctum vnum in inferni medio; quamvis melius dixissent, se videre Moisen, quietè, & pacificè in medio nubis, ignis, fumi, tonitruorum, & fulgurum, facie ad faciem cum Deo loquentem.

Post negocia in sæculo pertractata, ad Conuentum rediens, Missam celebrabat, deuotione tanta, tantoque spiritu, atque seruiore, ac si in cella contemplationi quietus iugiter vacasset.

X X X I V.

MICHAEL Florentinus, Ord. Iesuatorum, vltima infirmitate correptus, visitatur ab Angelo, à quo certior redditur de suorum remissione peccatorum; deque sui transitus hora, qua ab ipso ducendus erat ad nuptias. Hoc igitur audito nuncio, canere coepit Michael; cumque à Patre audiretur, aperuit ei visionem; quin & (eius iussu) fratribus etiam cæteris. Quam, veram fuisse, rei probauit euentus. Adueniente enim hora ab Angelo præstituta, post dulces amplexus, coepit iterum canere pro viribus; & deficiente voce, defecit, & vita.

In vita S. Io. Columb. cap. 44. & apud Morig. cap. 38. lib. 2.

X X X V.

May 12. MODOALDVS Episcopus Treuitensis, certior de expectatione vicini obitus redditus, repente mutatus est in quandam incredibilem exhilarati cordis læticiam; conuocatisque discipu-

discipulis, sui exitus diem, & horam lætus exposuit. Inde-
 recto demum decumbens, discipulis eisdem suggerentibus, ut
 fatiscienti corpufculo aliquantulum mifereretur (nihil enim
 de solita austeritate remittere volebat) respondit: Nolite spi-
 ritum ad Deum iturum, fomento carnis impedire; cui scilicet
 tunc maior misericordia impenditur, cum spiritu superante
 mortificatur.

Adhortatus est suos ad mandatorum Dei obseruantiam,
 & mortis sedulam memoriam. Videntes autem multos suum
 dolentes decessum, lachrymas omnium prohibuit, dicens,
 eos gaudere magis debere, quippe qui Patrem non amitte-
 rent, sed feliciter ad Deum pramitterent.

Appropinquante tandem hora, exitum suum Sacramen-
 torum perceptione communiuit, dilectosque filios læto
 vultu deosculans, æterno Patri commendauit. Tum à ter-
 renis oculos reiciens, & Angelorum choros adesse perci-
 piens, toto corpufculo (dilecto exercitui obuiam ituro) se-
 crexit; manus, & oculos in cælum protendit; crucisque si-
 gnaculo bis, terre se consignans, caput reclinauit, & inter
 orationis verba obdormiens in pace quieuit. *Sur. tom. 3.*

ANNO TATIO.

Normannorum barbarie grassante, sacra Virgines Deo dica-
 tæ in Monasterio à sancto MODOALDO constructo apud Tre-
 viros, ad orationis arma confugientes, non pro vita præfenti
 tuenda, quam despexerant, sed pro castitate seruanda, quam de-
 uouerant, supernum auxilium, & eiusdem B. MODOALDI (ad cuius
 sepulcrum erant aduolutæ) patrocinium implorabant. Precibus
 igitur fufis, intra dies triginta, in pace, læto decumbentes, è vita
 decesserunt omnes. *Idem Sur. tom. 3. lib. 3. vita eius cap. 3. & 4.*

Ex eisdem S. MODOALDI reliquijs furtim ablatiis, copio-
 sum manasse sanguinem tradit Idem Surius *ibidem. cap. 3. IV.*

X X X V I.

MONEGVNDIS Coniugata, sub mortem videns mo-
 niales, quas secum habebat, flentes eius discessum, flens &
 ipsa, eas est consolata, dicens: Si pacem sanctificationemq.

sequamini, Deus erit protectio vestra, habebitisq. sanctum. Martiniū Antistitem pastorem magnum; Ego quoque non discedam a vobis; sed innocata, ydero in medio charitatis vestrae. Rogantibus autem illis, & dicentibus: venturi sunt multi infirmi ad nos; flagitantes benedictionem a te accipere; quid faciemus cum te non viderint esse superstitem? Saltem digneris oleum, salemque benedicere, de quo possumus benedictionem flagitantibus ministrare. Tunc illa, benedicto oleo, & sale, tradidit eis; & postmodum requieuit in pace.

Sur. tom. 4. Lippom. tom. 8. ex Greg. Turan. In vit. SS. PP. cap. 19. & de glor. Conf. cap. 24.

A N N O T A T I O.

Fuit hæc Carnotenz urbis indigena; copulata coniugio, & duobus aucta filiabus. Quibus orbata, non diebus neque noctibus a flatu cessabat. Tandem ad se reuersa ait; si nullam consolationem de obitu filiarum capio, vereor, ne ob hoc, & idam Dominum, meum Iesum Christum. Unde hæc lamenta, linquens, cum S. Iob consolata, decantabo: Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Domino placuit ita factum est; sic nomen Domini benedictum. & hæc dicens, exuta veste lugubri, iussit sibi cellulam paruulam præparari; in qua fenestellā tantummodo (vnde modicum lumen posset cernere) præcepit aptari; ibique contempto mundi ambitu, soli Deo vacare statuit; habens puellulam vnā, cuius ei famulatu ministrabatur aqua. Accipiebat enim ipsa farinam hordeaceam, infusosque aquæ cineres diligenter colans, ex ea massa mixturam conficiebat; formatosque proprijs manibus panes, ipsa coquens, post longa ieiunia, sumebat. Ibi postea, paucas colligens Moniales, ad obitum vsque permansit.

X X X V I I.

Maſ 4. MONICA, S. Augustini mater, imminente die, quo ex hac vita erat migratura, incumbens cum S. Augustino ad quandam fenestram domus, apud ostia Tiberina; cum plurima de celestibus esset secum collocuta, ait: Quid hic faciā adhuc; & cur hinc sim nescio, iam consumpta spie huius sæculi. vnum erat, propter quod in hac vita aliquantulum immorari cupiebam,

bam, ut te catholicum Christianum videre priusquam morer. Cumulatius hoc mihi præstitit Deus, ut te etiam, contempta felicitate terrena, seruum eius videam. Quid hic facio? Vix autem intra quinque dies, decubuit febribus; & cum ægrotaret, quodam die animæ defectum passa est; sed cito, rediens, & astantes aspiciens, ait: Vbi eram? Deinde, filios suos mœrore attonitos intuens: Ponetis hic (inquit) matrem vestram? Silente vero, & flentem comprimente S. Augustino, dixit alter filius quiddam, quo eam non peregrè, sed in patria defungi, tanquam felicius optaret. Quo audito illa, vultu anxio reuerberans cum oculis, quod talia saperet; atque inde S. Augustinum intuens: vide (ait) quid dicit! & mox ambo- bus: ponite (inquit) corpus hoc ubicunque: nihil vos eius cura conturbet: tantum illud vos rogo, ut ad Altare Dei memineritis mei ubi fueritis.

Differuerat quidem antea cum quibusdam amicis de contemptu vitæ huius, & bono mortis; quærentibus autem illis, num formidaret, tam longe a civitate sua corpus relinquere? Nihil (respondit) longe est Deo; neque timendum est, ne ille non agnoscat in fine seculi, unde me suscitet. Nono autem ætutudinis die, in pace quævit, anno Christi 389. ætatis 36.

Sur. tom. 3. S. Aug. Confess. lib. 5. cap. 8. lib. 6. cap. 12. & lib. 9. à cap. 8. ad 12. Baron. in Annal. tom. 4.

XXXVII

MVSA virgo Romana, adhuc puella, nocte quadam, Apr. 2. dum placide dormiret, vidit B. Deipham cum pluribus Virginibus, candidis indutis vestibus, ad se venientem, quæ sic eam est affata: si cum his virginibus vis adiungi, nihil leue, nil puerile agas; teque à risu, & locis contineas; sic enim post diem trigesimum, voti tui compos fies. Puella igitur post hæc in alteram mutata, omnem leuitatem puerilem in admirandam conuertit grauitatem. Quam mutationem parentes mirati, & causam percontantes, acceperunt ab ea, quod sibi à Dei genitrice præceptum fuerat; quodque post

Bb 2 dies

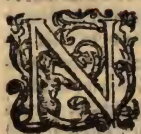
des triginta ad illius obsequium transferenda foret. Vigésimoquinto igitur die, febri corripitur, & die trigesimo beatam Dei genitricem, cum puellis, quas antea viderat, ad se rursus venire conspexit: Cui etiam vocanti, respondere coepit, & depressis reuerenter oculis, aperta voce clamare: Ecce (Domina) venio: In qua etiam voce spiritum Deo tradidit.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 17. Ferraf. in Catal. hac die.

Grig. Dial. lib. 4. cap. 17. Ferraf. in Catal. hac die. Vigésimoquinto igitur die, febri corripitur, & die trigesimo beatam Dei genitricem, cum puellis, quas antea viderat, ad se rursus venire conspexit: Cui etiam vocanti, respondere coepit, & depressis reuerenter oculis, aperta voce clamare: Ecce (Domina) venio: In qua etiam voce spiritum Deo tradidit.

NATALIA S. Adriani martyris vxor, pro- *Dec. 1.*
fecta Bizantium (vbi corpus S. Viri sui quie-
scebat) eiusdem secum deferens abscissam
manum, quam dum ipsa teneret, absciderant
carnifices; cum ad sepulcrum eius, flexis ge-
nibus orasset, & ab oratione surrexisset, fra-
tres & sorores, quæ ipsam è Nicomedia comitata fuerant, &
alios, qui illuc conuenerant, salutauit; & eis valedicens, eo-
rum orationibus se commendauit. Demum cum se quieti
dedisset, apparuit ei S. Adrianus, dicens: Benè huc aduenisti
in pace Ancilla Christi, & filia Martyrum; Veni ad nos in
requiem tuam; Veni & percipe ea, quæ tibi debentur. Illa
euigilans, visionem indicauit, & rursum obdormiens reddidit
spiritum.

*Sur. 10. 5. in Vita S. Adriani 8. Sept. Petr. in Catal. lib. 1.
cap. 18.*

A N N O T A T I O.

Audiens NATALIA virum suum Adrianum, Christianum effe-
ctum, & cum ijs, qui cruciandi erant martyribus, se quoque de-
scribi ab exceptoribus postulasse; exhilarata valde (Christiana &
ipsa, sed occulta propter immanitatem persecutionis) iuit ad car-
cerem; & ad pedes pronoluta viri, vincula eius exosculans, ani-
mum ei addidit, & ad martyrium fortiter subeundum est adhorta-
ta, his præcipuè verbis (mortem cuiuslibet detrectanti, valdè pro-
ficuis) nempe.

Vide (mi Domine) ne te moueat elegans forma corporis tui,
neque decor iuuentutis tuæ. Hæc enim omnia esca vermium sunt.
Non tibi imponat aurum, & argentum; non vestes pretiosæ; non
possessiones, & id genus alia impedimenta: nihil enim hæc pro-
derunt in illo tremendo iudicij die. Omnia enim hic remanent.
Nec quisquam ibi, vel dabit munera pro anima sua; vel ea oblata
recipiet. Sola animarum sanctarum munera suscipiet Deus.

Cumque Adrianus ei spopondisset, se missurum ad illam, quan-
do vocandus esset ad quæstionem, domum redijt, osculatis pariter
aliorum vinculis martyrum, qui in carcere erant; quibus etiam

virum suum plurimum commendauit, rogans eos vt confirmaret animum illius, quò futura credens, compleret agone m.

Post dies aliquot audiens Adrianus, ad tribunal se cum alijs vocatum iri, datis muneribus ijs, qui custodiæ præerant, domum properat, vt adducat vxorem suam. Quæ videns eum, suspicata illum fugisse martyrium, & à Christo defecisse, fleuit amare, & clauso ostio, exclamauit dicens: Facéssat hinc procul à me, qui defecit à Domino, & mentitus est Deo suo. Non mihi contingat loqui ori illi, quo Dominum suum abnegauit. O sine Deo, mortallum mi-ferri-me. & plura alia (incredibili affecta dolore) in eum est elocuta. Adrianus interim eius sermonibus valdè delectabatur, immò & confirmabatur, itaut ardentius cuperet implere quod promiserat. Certiorem autem eam reddidit, se venisse, vt secum iret, & præsens martyr certamini (quemadmodum ei promiserat) interesset. Tunc NATALIA referauit fores perfusa gaudio, & læta secum abiit.

Inter eundem verò dixit ad eam Adrianus: Dic quæso (soror mea) quid constitueris de facultatibus tuis. Illa respondit: Noli (Domine mi) noli meminisse eorum, quæ sunt mundi huius, ne animum tuum illiciant. Id solum cogita ad quod vocaris. Excitant ab animo tuo omnia, mundi huius corruptioni obnoxia; ad ea sola videnda festines, quæ non deficiunt.

Peruenit ergo secum ad carcerem; comitata est etiam ad tribunal: confortauit ad supplicia: & demum, cum in carcerem redi-ctus esset Adrianus, prohibitaq. essent mulieres illuc adire, & Sanctis ministrare, totondit capillos suos; & sumpto viri habitu, ingressa est in carcerem, & omnium ibi manentium vulnera fouebat sola. Veniens autem ad virum suum, sedensq. ad pedes eius, ait ad eum: Obsecro te (mi Domine) sis memor coniunctionis nostræ, & quomodo ego in hoc martyrio tibi astiterim; teq. in hoc agone confirmauerim. Deprecare igitur Dominum nostrum Iesum Christum, vt me tecum accipiat: vt quemadmodum communicauimus in hac vita misera, & plena peccatis, ita simul esse possimus in illa beatissima vita, quæ est omnis doloris expers. Oro te (mi Domine) vt has primas preces offeras Deo. Scio enim præstiturum tibi Deum quidquid ab eo petieris.

Tandem cum lictores incudem afferrent in carcerem, vt martyribus supposita, veste ferreo manus, ac tibias illorum confringerent, NATALIA id videns, occurrit eis, rogauitq. vt ab Adriano inciperent ne, pœna atrocissima Sanctis illata, terreretur. Obtemperarunt

perarunt ei carnifices; & cum imposuissent Adriani tibiā super incudem, illa pedem eius apprehendens, extendit super incudem. Carnifices verò amputarunt pedes, & crura confregerunt. Porro beata ait ad eum: Precor te, mi Domine, serue Christi, dum adhuc in te hæret spiritus, extende etiam manum, ut amputet eam. Extendit ergo manum Adrianus, & porrexit eam NATALIAE; illa verò imposuit eam incudi, & carnifices amputarunt. Deinde amouent ab illo incudem, & mox spiritum reddidit.

Cum autem iussisset Tyrannus corpora martyrum (qui eodem supplicio martyrium subierunt) flammis exuri, NATALIA abscondit manum S. Adriani in sinu suo, ne ignibus assumeretur: quā purpura obuolutam, & myrrha persusam, reposuit ad caput lecluli sui. Postulata verò à Tribuno in vxorem, tridui perijt inducias ad se præparandum, animo fugam meditans: & consensa interim, naui, relictis omnibus, manum S. Adriani solummodò secum deferens, venit Bizantium; vnde sedulitatis, fortitudinis, eximia q. suæ pietatis præmia, in cælum perceptura abiit. *Idem Sur. ibid.*

I I.

NEVOLONVS Sutor Fauentinus, cum ad decrepitam peruenisset ætatem, & suæ dissolutionis tempus iam instare, cognosceret, orans genibus flexis, reddidit spiritum, anno Domini 1280.

M. S. Bibl. Vall.

A N N O T A T I O.

Infirmirate correptus NEVOLONVS, quasi flagello admonitus, neglecto lucri, & pecuniæ desiderio, totum se Dei obsequio tradere decreuit. Vnde sanitati restitutus, quas habebat facultates distribuit pauperibus: quibus etiam postmodum vetera resticiebat calceamenta. Ieiunijs & orationibus intendit. S. Iacobi Apostoli Patroni sui præcipui Reliquias in Compostella decies visitauit: duodecies Romam ad Apostolorum veneranda limina venit; & virtutibus tandem, ac miraculis clarus, migravit ad Dominum. Eius autem obitum, campanæ indicarunt Ecclesiæ, quæ nullo mouente tunc sonuerunt.

I I I.

NICOLAVS Factor, Ord. Min. Observantiæ, infirmitate *Dec. 23.* correptus, qua præcipuè graui pectoris dolore laborabat, pa-

tientia admirabili, & in Dei beneplacitum resignatione, enituit; febricq. ac doloribus grauissimis non obstantibus; ad superna iugiter animo intentus erat; obsecrans eos, qui ad illum visendum veniebant, ne sibi molestiam facerent, quia colloquia sua cum solo Deo iam esse debebant.

Ingrauescente morbo, misit ad Prælatum suum, vt sibi benedictionem, & facultatem impertiret confitendi generaliter, & ad mortem se præparandi: qua obtenta, parauit se ad vitæ exitum per Pœnitentiæ sacramentum. Viaticum subindè maxima instantia, & deuotione postulauit; atque allatum, genuflexus, omni (qua potuit) humilitate, suscipere voluit; eadēq. humilitate rogauit astantes, vt suo tempore sacro eum oleo communirent: Insuper, vt ex charitate concederent sibi habitum, & cordam, qua (de Religionis more) sepeliretur. Quod quidem sibi à Guardiano præsentì pollicitum fuit, magna sui animi exultatione. Postulauit deinde, vt in stabulo sepeliretur; nullam aliam sibi sepulturam magis congruentem affirmans: Guardianus autem respondit ei, non adesse in Conuentu stabulum; sed non defuturum in hoc, officio suo.

Appropinquante tandem hora, quam tandiū concupierat; frater quidam nunciauit ei, ipsum breui decessurum, cui lætus, & subridens respondit: bonum tibi concedat nuncium Deus, frater mi; bonum tibi concedat, sicut modo tu mihi attulisti: & statim eleuans ad cœlum oculos, ait: lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi; in domum Domini ibimus; stantes erant pedes nostri in atrijs tuis Hierusalem: astantibus autem, de tam subita exultatione mirantibus; dixit vt extremam afferrent Vnctionem, & Confessarium aduocarent: facta igitur confessione, sacro fuit inunctus oleo, maxima cum deuotione, & attentione; quin & cum cœlesti quadam degustatione; os nempe lambebat, cum illud inungeretur. Rogauit deinde, fratres iterum, vt eum sepelirent in stabulo, & cum multi apud eum, post susceptam Vnctionem extremam, remansissent, eos abire rogauit, dicens: Duos tantum ex eis sibi sufficere. Quibus iniunxit, vt sæpius sanctum Iesu Nomen, & Gloriosa Vir-

ginis

ginis Mariæ pronunciarent ; Symbolumq. fidei recitarent .

Cum interim à medicis porio quædam amara sibi propinaretur, eam vir obediens, quamuis morti proximus, hâuſit ; ſuauiſſimamq. eſſe duxit, ſel, & acerum recordatus, quò Dominus noſter ante mortem potatus fuit . Audita eſt ſubinde in eius cubiculo cœleſtis melodiâ ab aſtantibus, & ab alijs quoque propè idem cubiculum manentibus ; cui forſitan intentus, rogauit ſimul colloquentes fratres, vt paululum quieſcerent, & ſilerent : ſicq., eleuata in Deum mente, aſtantibus fratribus, ſigno conuocatis, feliciter migravit ad Dominum . anno 1583.

Vita ipſius per Fr. Chriſtophorum Morenam edita, & Roma impreſſa 1590. Chron. S. Franc. par. 4.

I V.

NICOLAUS Epifcopus Myrenſis, cum intelligeret ſuâ Dec. 6. migrationis horam adēſſe, in hymnos, & orationes diffuſus, in cœlum ſuſpexit; & cum Angelos ſibi occurrentes intueretur, illo pſalmo pronunciato : In te Domine ſperaui, vſque in eum locum, In manuſtuas commendo ſpiritum meum, omni lætitiæ ſignificatione, aſtantibus Vale dicto, in cœlum abiit . anno Domini 326.

Breuiar. Rom. de eo Sur. to. 6. Lippom. to. 1. 2. 4. & 8. Baroni in Annal. to. 3. Ferrar. in Cætal.

V.

NICOLAUS à Monte Politiano Ord. Ieſuatorum ad extrema perductus, & ſacramentis munitus, quando ſupremam ſibi horam adēſſe cognouit, ſignauit ſe ſigno Crucis; & aquam benediſſam afferri iubens, eadem ſe ipſum, & omnes aſperſit aſtantes; quos (ad ſpiritualem pugnam excitans) his præcipue verbis eſt allocutus, nempe : Hæc memento reſemper nemo coronabitur, niſi qui legitime certauerit : certate igitur vſque in finem, & coronam à Domino percipietis . Quibus dictis, benedixit eis, & benedicendo, ſpiritum emiſit, circa annum Domini 1479.

Paul. Morig. cap. 53. lib. 2.

Sept. 10.

NICOLAUS Tolentinas ante suum obitū mensibus sex, qualibet nocte, (ante preces nocturnas) cantus Angelicos audire dignatus est; cuius suauitate, cum iam Paradisi gaudia, prægustaret, frequentius illud Apostoli repetebat: Cupio dissolui, & esse cum Christo. Ab illo tempore suū fratribus prædixit obitum; sensitq. maiori se infirmitate grauari: infirmos nihilominus ad eum venientes, eiusq. opem implorantes, sanitati reddebat. Appropinquante mortis hora, accitos ad se fratres ita allocutus est: Et si nihil mihi conscius sum, non tamen in hoc iustificatus sum. Itaq. si cuiquam ex vobis iniuriā irrogavi, parcite quæso erratis meis, vt & vobis remittantur à Domino peccata vestra. Rogauit deinde Priorem, vt primum ei peccatorum omnium tribueret absolutionem, & sacramenta ministraret; præsertim sacrosancti Corporis Domini, vt (inquiens) tanto munitus viatico, non deficiā in via, ad patriam cœlestem profecturus: & si ob demerita mea improbus Belial hostis meus mihi occurrerit, possim fidenter dicere; Dominus mihi adiutor, & ego despiciā inimicos meos. Sacro igitur Viatico refectus (quod maxima deuotione suscepit dicens: Benedictus qui venit in nomine Domini) rogauit eundem Priorem, vt sibi ante mortem, Crucem offerret inspiciendam, quam, eius monitu, Tolētinates faciendam curauerant; & in qua, ipso vidente, sacratissimæ Crucis Christi particula inclusa fuerat, vt (inquiens) eius virtute, ceu baculo altissimæ potestatis fultus, Iordanem huius mundi liberè transmittere, & ad Paradisi gaudia feliciter peruenire queam. Alata cruce, in genua (vt potuit) lecto incumbens, & flens largiter, dixit: Salue Crux pretiosa, quæ digna fuisti portare mundi pretium, quod in te quicuit, & sedit; & passionis æstu roseum sanguinem sudauit; Latroni misericordiam imploranti pepercit, suam Matrem Virginem virgini discipulo commendauit; Deumq. pro se crucifigentibus rogauit; ille me per te defendat in hac hora ab hoste maligno. Exosculata deinde Cruce, sese vt prius reposuit; & ministrum suum vocauit

(ait)

(ait) ne cesses in aures meas pronunciare : Dirupisti Domine vincula mea tibi sacrificabo hostiam laudis ; vt si , debilitatus viribus , proprio ore nihil queam pronunciare , mente saltem , cum Deo meo loqui possim . Tandem imminente morte , cū Christi vocem audisset se vocantis ; fratribus , Deum , & sanctos solitis precibus inuocantibus , ipse (iunctis manibus , & sursum oculis ad Crucem sibi propositam sublatis) iucundo , & hilari vultu , pronuncians : in manus tuas commendo spiritum meū , spiritum commendatum Domino tradidit , anno salut. 1306. die 10. Septembris .

Breuiar. Rom. Mombrit. 10. 2. Sur. 10. 5. Chron. Ord. seu Vit. fratrum lib. 2. cap. 13.

V I I

NICON Myroblites monachus in Armenia, obitū suum, Non. 26. Deo reuelante prænoscens ; supremūq. diem sibi adesse sciens , leniter ægrotus in monasterij vestibulo exponi se iussit ; Ciuitatisq. Primoribus euocatis , cum omni monachorum , & sæcularium genere , summa animi modestia , primum quidem singulas vitæ suæ partes , & quæ antea occultauerat , ab origine patefecit : Deinde & patriam ; & genus ; modum abdicationis ; Diuinum insuper , sincerumq. æterni Patris amorem , quem infixum animo gerebat ; quibus à Deo muneribus affectus ; quanta spiritus gratia decoratus fuisset ; omnes denique res suas , ordine commemorauit ; exitumq. imminens ; & quàm ardenti desiderio ad Deum pergeret , significauit . Hortatus est eos deinde animarum suarum salutem seriò amplecti ; ex quo , post discessum ex hac vitâ , nulla sit pœnitentiæ vis . Pietatem pariter ; humilitatem ; charitatem suasit ; æterno Patri eosdē commendauit ; & post manus illis , orādo , impositas ; post suprema (vt potuit) dictæ salutis officia , cum postremò adiecisset : Deus cum charitate vestra sit vobiscum , oculos in cœlum intendēs : Dōmine (ait) Iesu Christe Deus , in manus tuas commendo spiritum meum . Quibus verbis puram , sacramq. efflauit animam , anno Domini 998.

M. S. Cod. Græc. Biblioth. Sforiana , latinè reddit. per P. Ser-

*P. Sermundum Soc. Iesu. habetur in M. S. Bibl. Vall. 112
Menolog. Græcor. eadem die, qua Martirol. Rom. nempe
26. Nou. De eo Baron. in Annal. to. 10.*

ANNOTATIO.

Hic (in Armeniæ regione ortus) primarij cuiusdam viri filius fuit; qui cum Domini vocem audisset: Omnis qui reliquerit patrem &c. relictiis omnibus ad monasteriũ quoddam profectus est; in quo omni genere monasticæ exercitationis ita profecit, vt summa vitæ asperitate, omnes, qui ante eum fuerant, sit supergressus. Quod cum ad patris eius notitiam peruenisset, omnes Monachorũ cellulas inuestigando perlustrauit. Ipse verò inde abiens, totum Orientem obiit, clamans iugiter: Pœnitentiam agite (ex quo & cognomen Metanoitæ sortitus est) Peragrata autẽ Insula Creten- sium, & Peloponeſo, alijsq. Vrbibus, & gentibus, Lacedæmonem denique se contulit: vbi varijs editis miraculis, templum erexit Saluatori nostro; in eoq. monasticam vitam perducens, ad eum tandem, quem desiderabat, certaminum coronam percepturus, excessit.

Mira sunt quæ de hoc S. Viro narrantur, sed hæc præcipuè non omittenda, quæ à Baronio Annal. to. 10. recensentur, anno Christi 982. nempe.

Lacedæmonij peste laborantes legationem decernunt ad virum S. NICONEM, vt Spartã vsque venire velit; quod se diuinis eius precibus liberandos confiderent. Ille verò legationem benignè excepit, annuiq. petitioni, & ingruentis mali propulsiõnem spon- dit; si modò ipsi Iudaicam gentem ex Vrbe sua pellerent; ne exe- crandis (vt aiebat) eorum moribus, piaculisq. Religioni suæ, diu- tius eam contaminarent. Cumq. illi omnia, quæ iusserat facturos promitterent, nihil amplius cunctans, cum legatis illis profectus est, & ad eius aduentum lues cessauit, & Iudæi Vrbe pulsi sunt.

Aratus autem quidam, Iudæorum Patronus, inuidiæ stimulis cõ- citatus, ira, & odio aduersus Niconem insaniebat; vnde Iudæorũ fugam iniuria, & immeritò factam affirmabat; eamq. ciuibz vi- tio vertere, atque illos hoc nomine fugillare non verebatur. Cumq. opificij cuiusdam obtentu, quo poliri, & illustrari textilia solent, Iudæorum vnum in urbem introduxisset, intercessit illic NICON, bellatorq., iuxta Prophetam, factus, consueta lenitate paululũ in- termissa, leoninum animum induit, & fuste, qui propè iacebat, ar-

repto,

repto, Iudæum male acceptum foras extruxit, formidabiliorq. hostibus; quàm Hercules illè sua claua visus est. Iudæorum enim gentem vsque adeò auerfabatur, vt nec lingua, nec auribus vsurpare illorum nomen vellet.

Hæc verò cum audisset Aratus, rabie tumens, in sanctum anhelans irroere cœpit, conuicijs onerare, proscindere, minis detertere: quanquàm inanis hæc illi strepitus erant. Qui leni ad eū voce: Abi (inquit) & ad te redi, infelix. Desse scelera tua: breui enim senties, quis arrogantia fructus, & qualia nequitia sint præmia. Non destitit nihilominus amens ab incepto, quin aduersus Sanctū fremeret, proscindens illum probris, & contumelijs, quin etiam minas intentans: Sed dignos amentia suæ fructus tristi, & miserabili vitæ exitu percepit. Nec tarda fuit vindicta, sed è vestigio, de repente, nec opinantem oppressit. Nocte enim proxima obiecti sunt infelici duo lenes in somnis, quos alij duo sequebantur, forma quidem eunuchi, sed longè quàm humana præstantiore. Ab his verò flagris cædi sibi videbatur, & sic verbis increpari: Quomodo tu eò es prouectus audacia, vt seruum Dei contemnere, & conuicijs appetere non dubitares? deinde in obscurum post verbera carcerē detrudi. Et cum veniam multis orasset, vix tandem cædendi finem fecisse, nec tamèn è custodia dimisisse. Experrectus igitur, grauem statim in febrim incidit; accitoq. NICONE, ad eius pedes aduolutus, misericordiam implorauit. Cui beatus: quæ in me pertractasti, ait, ea tibi frater, quantum in me est, condonabuntur: sed quoniam vitæ finis tibi, cælesti decreto, præstitutus est, nemo erit de cætero, quemadmodum ait Propheta, qui Dei consilium dissipare possit. Et his dictis, ad monasterium reuersus est. Illi verò tertia post dies infelici morte vitam eripuit.

Refert etiam Baronius ibid. ex Ioanne Curopalata in Basilio, & Constantino facinus admirabile sancti Viri non reticendū, nempe.

Ioannes quidam Malacenus, nobilitate generis, ac splendore, nec non summæ sapientia laude, non inter Lacedæmones modò, verum etiam tota Hellade, & Peloponeso facillè princeps, iniussè actusq. apud Basilium Imperatorem, cum eius iussu comprehensus esset, euocauit confestim virum Dei NICONEM, quem præcipuo in honore habebat; grauiq. dolore anxius: Ora (inquit) pro me misero, serue Dei; nè Imperatoris ira male peream. Quem, Sanctus, blandis contra, mellitisq. verbis respondens, confirmare animum iussit, nihilq. tristius formidare. Tum eximia quadam vi charitatis, mensæ simul accubans, & lætitiæ poculum, malorum omnium

omnium obliuionem, merenti propinans, oraculum adiecit; Regiã potius beneuolentiam adepturum; altiores ad honorem gradus consensurum; de omni denique molestia, & calamitate triumphaturum; & me (inquit) videbis, & in patriam sub finem reuenteris. Malacenus ergo vehementer exhilaratus, nauigationem (salutato NICON) securus animo exorsus est. Postquam autem ad Imperatorem peruenit, & conficta criminatio, veritatis luce, sed NICONIS maxime precibus, discussa est; maiorem deinceps apud Imperatorem gratiam, & gloriam est adeptus. Transactio deinde non breui tempore, cum Malacenus Constantinopoli adhuc esset, NICON obiit: quod ille cum accepisset, vehementer angere animo, varijsq. æstare cogitationibus cœpit; grauem præterea uitã ducere, nisi quod ille promiserat (videndum scilicet se præbere) perfici videret. fide igitur confirmatus, pictorem aduocat, & qualis habitu, veste, capillis sanctus fuisset, verbis designat; tum aptis coloribus in tabula totam eius imaginẽ exprimi voluit. Reuersus domum pictor, post varios conatus, frustra tandem se laborare animaduertit; nec enim ex sola narratione poterat, quem nunquam viderat, ad veram similitudinem exprimere. In hac igitur cura, versanti, vehementerq. dolenti, quod oris lineamenta effingere nõ posset, ante oculos repente extitit Monachus quidam, qui in ædes clam penetrarat, statuta procerus; habitu Eremitico; obsoleta, veste amictus; coma squalens; capillitio, barbaq. niger; in omnibus denique B. Viro similimus: nam & virgam manu gerebat, cuius apex in Crucem desinebat. Qui, pictore comiter salutato, meroris, & sollicitudinis causam est sciscitatus: Ille verò & causam, aperuit, & operis difficultatem demonstrauit. Tum leni voce, ad eum Monachus: Me (inquit) aspice frater, mihi per omnia similis est quem depingis. Vt ergo acrius oculos in illum intendit pictor, penitusq. circumspexit; illum ipsum esse agnouit, quẽ Malacenus verbis designarat. Quare ad tabulam reflexus, vt conspectam formam imitaretur, sacram Beati effigiem in tabula, suis lineamentis, suapte expressam sponte, videt. Cumq. miraculo obstupescens, ad Sanctum subito (Kyrie eleison cum horrore inclamans) se vertisset, illum amplius non vidit; iam enim auolauerat.

Itaq. ad delineatam diuinitus formam reliqua colorum pigmenta adiciens, perfectam imaginem, qualis hodieq. (ait Curopolata) in sacro Beati templo suspensa visitur, omnibus numeris absoluit; statimq. ad Malacenum cum illa properans, omnia ei, vt acciderant ordine percensuit.

V I I I.

NILAMMON monachus, cum Gerā in Aegypto Episcopus à Populo electus esset, sacerdotio se indignum putans, includit se in domunculam, in qua habitabat; ianuam lapidibus obstruens: Aduenienti autem Teophilo Episcopo Alexandrino, & instanti, ut ordinationem à se oblatam acciperet, respondit tandem: Cras ita facies, o Pater, si placet: Ego hodie res meas antea disponam. Postridiè, cum Teophilus ex conducto venisset: Age verò (ait Nilammon) oremus primum. Quo laudato, Teophilus quidem orauit; sed Nilammon inter orandum, hanc vitam reliquit, anno Domini 403.

Jan. 6.

M. S. Bibl. Vall. ex Sozom. l. 8. c. 19. De eod. Niceph. lib. 13. c. 17. Martyrol. Rom. Baron. in Annal. 10. 5.

I X.

NILVS Iunior Rossanensis, Abbas Cryptæ ferratæ, morti proximum se cognoscens, vestes laceras, & paucas suas diuisit fratribus, qui ad eum visendum venerant. Sacro deinde munus Viatico, rogauit Præpositum, & fratres dicens: Quæso Vos (si morior) quamprimum terra meū cooperiatis corpus; nec illud in aliquo templo deponatis; neque supra me cameram; vel aliud quoduis ornamentum faciatis; si verò aliquod omnino volueritis apponere signum, ut ubi positus sim, cognoscatis, planum sit desuper, & humile, ut aduenæ ibi requiescere possint (aduena enim ego fui omnibus diebus, quibus vixi) & mei in orationibus vestris mementote. Hæc cum dixisset, fratresq. suos benedixisset; ac super omnes Deum orasset, pedes suos, ac se ipsum supra cubile suum extendit; duosq. dies ita se habuit; nec loquens; nec oculos aperiens; labia tantū mouens; & manu dextera Crucem signans, ac benedicens: videbatur quidem præsentibus orare, & alios benedicere; nihil tamen eorum, quæ dicebat, audiri poterat; nisi tantummodo verbum hunc psalmi 118. Tunc non confundar cum perspexero in omnibus mandatis tuis, à fratre quodam, qui auribus ad os eius accessit.

Sept. 26.

Cum autem Lucernarij aduenisset hora, & omnes qui ad
cum

cum visendum venerant, recessissent; eo maximè, quod medicus nec febrem, nec aliud mortis signum adesse affirmaret, visum est fratribus cum ad Ecclesiam deducere: erat enim cōmemoratio Apostoli Ioannis; & meminerāt deuotionis, & dilectionis eius, quā erga Sanctorū cōmemorationes ostendere solebat; meminerant insuper desiderij eius sæpe dicentis: oportet Monachum omninò in Oratorio mori. Illuc itaq. perlatius, & Vespertinis hymnis iam peractis, cognouit occasum suum, solq. cum sole occidit, in Dei manus animam reddens. ætat. 95. floruit anno Christi 1000.

M. S. Bibl. Vall. Sar. in edit. postrema ex M. S. Græco Cod. Crypta serrata, latine reddito à Federico Metio Episcopo Thermularum, ubi etiam habetur officium de eodem.

Ferrar. in Catal. Baron. in Annal. to. 10.

De eodem Vide infra in STEPHANO eius discipulo.

De Lucernarij hora Vide infra in Paulino.

ANNOTATIO.

Educauerat NILVS in monasterio, sororis suæ filium, qui aliquando cum fratribus iter agens, & calicem argenteum gestans, inuenit pulcherrimum fontem. Cum igitur voluissent illi ex aqua bibere, ipse extracto calice, & allectus metalli splendore, omnes cum illo bibere voluit. Quod cum rescuisset B. NILVS, valde iratus aduersus eum, multis contumelijs eum cum affecisset, auersatus est ipsum; adeo vt non amplius ei alloqueretur: frater verò ille dolore obiurgationis confusus, & auersione auunculi afflictus, graui morbo correptus, & ex eo mortuus fuit. Beatus autem NILVS, omnibus diebus, quibus ille morbo laborauit, ingrediens, vel egrediens Ecclesiam, & ante illius cellulam transiens, nunquam respexit eum, neque ipsum audire voluit, vsque ad eius mortem. Tunc autem cum quidam vidisset Beatum, plorantem post mortem fratrem illum; & dolentem eius obitu, accessit ad eum, & seorsum cum ipso loquutus est, quasi a grè ferens fratris mœrorem, cum quo è vita egressus fuerat propter suam auersionem. Cui respondit NILVS: Nisi ego illum auersatus essem, nullo pacto Deus eum suscepisset. Consolor autem, quod per hanc paruam afflictionem, magnam eius anima consequetur læticiam. Non enim est iniustus Deus, vt è carcere eruat quemquam, & in carcerem tradat.

Anon.
Obit.

Illud etiam de tanto viro non est omittendum, quod ei contigit cum EVPRAXIO Præfecto; qui quidem fastu multo, & superbia elatus, contra sanctum machinabatur: Sed à Deo morbo incurabili percussus fuit. Eum igitur sic languentem visere, quamvis rogatus, renuit NILVS; donec per triennium eiusmodi purgatum morbo, & humiliatum, ad extrema devenisse cognosceret. Tunc verò ad illum accedens, charitate maxima, & humanitate illum, suscepit plorantem, ad eius prouolutum pedes, & pœnitentiæ habitum enixè postulantem. Quo tandem induto, parari iussit prandium EVPRAXIVS, & qui (ante multos dies) è cubili surgere, non poterat, accinctus, instar famuli, conuiuantibus maximo vigore deseruiuit. Cumque (post hæc) omnia sua pauperibus distribuisset, die tertia cum omni contritione, & gratiarum actione, ad Dominum profectus est.

Innumera quidem adhuc essent de S. NILO commemoranda, sed fatius erit ea in Baron. Annal. tom. 10. perlegere, vbi ex citato M. S. fusius enarrantur.

X.

NOITBVRGIS Virgo, in Monasterio degens, cum accepisset, se a suis cognatis, nuptui esse tradendam, abnuuit prorsus; mortalesq. sponfos omnes fastidians, totam se ad deprecandum Dominum contulit, vt ipsam prius è vita tolleret, quàm sineret vim à cognatis perpeti. Nec defuit CHRISTVS deprecanti, eius enim sanctissimam animam ad se euocauit; ipsumq. exanime corpus insigni miraculo cohonestauit: duobus nempe luminaribus, altero ad caput, altero ad pedes eius diuinitus ardentibus. Floruit anno Christi 700. *Sur. tom. 5.*

A N N O T A T I O.

Cum inter funeris exequias, alterius defuncti cadaver in templum inferretur, & iuxta eius feretrum deponeretur, ad vitam defunctus ille redijt; affirmans, se S. NOITBVRGIS meritis, ac precibus, à mortuis fuisse excitatum. *Idem ibidem.*

Ian. 1.

ODILO Abbas Cluniacensis, quinque ferè annis, grauissimis languoribus cruciatus, limina beatorum Apostolorum inuifere uoluit; ut quasi sub eorum pedibus (si sibi daretur, quod semper in votis habuerat) posset ex hoc mundo transire. Quatuor autem mensibus Romæ cum æger decubuisset, cōtra spem aliquantulum postea conualefcens, ad propria remeare coactus est. Cluniacum igitur deneniens, in oratione (ferè per annum) totus permansit; seseq. ieiunijs ac uigilijs (quantum per ægritudinem sibi licuit) uehementer afflixit. Ad sui obitus diem tandem perueniens, dum in agone constitutus esset, diabolum altare conspexit; quem per nomen tremendi Iudicis, ut abscederet, terribiliter increpauit. Demum, sacro munitus Viatico, animo, uultuque hilari migravit ad Dominum, anno salutis 1048. ætatis anno 87.

Sur. tom. 1. Petr. Dam. in Vita ipsius Chron. Lerinen. De cō Trithem. de Vir. Ill. lib. 2. cap. 75. & lib. 3. cap. 235. Baron. in Annal. tom. 11.

ANNO TATIO.

Tanta **ODILO** Sanctissimæ Dei matris deuotione flagrabat, ut quoties in choro psallentium ueniebatur ad versiculum illum. Tu ad liberandum suscepturus hominem, non horruisti Virginis uterum; in terram illic se prosterneret.

Hic in suis Monasterijs instituit, ut sicut prima die Nouembris, sanctorum omnium solemnitas agitur; sic sequenti die, omnium in Christo quiescentium memoria, in psalmis, eleemosynis, & præcipue in Missarum solemnij celebraretur.

II.

Nov. 18.

ODO Abbas Cluniacensis, cum (Romæ manens) acuta, corriperetur febris; quamuis nihil aliud cuperet, quàm dissolui, & esse cum Christo; cupidus tamen admodum erat S. Martini sepulcrum prius inuifendi, & ei extremum spiritum comen-

commendandi . Nec defuit pijs votis diuina clementia : sequenti enim nocte vidit virum quandam præstanti forma, qui dixit ei: Iam quidem, ò Deo dilecta anima, instat tempus vocationis tuæ; sed Martinus te suis precibus retinet; vtque possis redire in patriam, vires tibi subministrat; cum autem eo perueneris, mox tibi vita pro morte, & beata electorum societas pro laboribus tuis à Christo donabitur. Incolumis igitur factus dedit se itineri, & venit Turones, imminente iam B. Martini celebritate: In qua beatus Vir de sua vocatione, sollicitus, sola cœlestia contemplantatur: atque cum in modum, maxima deuotione totam illam diem transiens, cum videret se ab expectata corporis emigratione differri, angustissimo animo cœpit, ac tristari. Ecce autem, quarto inde die, febris redit; & ille (tanquam iam voti compos effectus) de Dei misericordia fit securus. Monachos igitur, vndique aduolantes, instruit; precibus Deo commendat; benedictione impertit; eisque nō sine lachrymis, vltimum Vale dicit. Sacro deinde munitus Viatico, octaua die S. Martini, Martinum ipsum suspiciens, & orans, abiit in cœlum, anno salutis 942.

Sur. tom. 6. Biblioth. Cluniacen. Petr. in Catal. lib. 10. c. 83. Thritem. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 215. Baron. in Annal. tom. 10.

A N N O T A T I O.

Cum infans in cunis iaceret ODO; ingressus Pater eius piissimus in cubiculum, & eum videns sine custode relicto, huc, illucque circumspectans, & videns adesse neminem, e cunis sublatum manibus tenens, sursum erectis luminibus: Accipe (ait) puerum hunc gemma Sacerdotum beatissime Martine; moxque eum reponens intra cunas, e cubiculo excessit. Vir autem factus, tanta erga sanctum Martinum visus est animi deuotione feruere, vt præ cæteris Sanctis eum diligeret; eiusque protectioni quotidie se cōmenderet.

Monachus factus degebat in quodam Monasterio, in quo præ cæteris Regulis, habebatur vna præcipue, qua præcipiebatur, vt micæ panum decedentes in mensa singuli colligerent diligenter, & ante lectionis finem, cum gratiarum actione sumerent. Quod quidem oblitus aliquando facere ipsemet ODO (qui lectioni

intentus, ea absoluta, cognouit se habere micæ manu clausas, nec absumptas) culpam publicè fateri illicò voluit; sed easdem micæ, negligentix indices in medium proferens, visæ sunt omnium oculis, Margaritæ. Hoc quidem miraculum narrabat ODO tanquam de alio, humilitatis ergò. Non leuem autem fuisse huiusmodi culpam, apparuit in fratre quodam eiusdem Monasterij valde idoneo, & omnibus charo.

*Anon.
obit.*

Qui ad extrema perductus, coram fratribus, qui ad eum venerat, vt spiritum eius Domino commendarent, subito exclamauit: Adiutate me (obsecro) propter Dominum : iam enim raptus fui ad Tribunal Christi; & ecce teterrimus humani generis hostis, & accusator diabolus sacculum plenum micis ostendit, quas ego pro consuetudine comedere nolui, atque ita à mensa deciderunt. Paulò post, rursus clamauit horrendum in modum : En adest diabolus ferens sacculum, de quo dixi vobis. Fratribus autem ad hæc territis, & admirantibus, iterum in has prorupit voces : Illo in loco stat, sed eum vos minimè videtis. Postea totum se signo Crucis communiens, inter preces reddidit spiritum.

Venit sæpius ODO Romam, cumque maneret aliquando in Monasterio S. Pauli, cum discipulis suis, pergens (deuotionis ergo) ad Monasterium, quod erat in monte Auentino, rogatus fuit ab Abbate, vt ob amorem sanctissimæ Dei genitricis, illa die (quæ erat Assumptionis eiusdem) ibi Missam celebraret; suisque manibus corpus, & sanguinem Domini sibi, ac Monachis porrigeret: cumque assentiri cogeretur vel inuitus, Ecclesiam intrauit; sed cum paululum orasset, egressus est: Illis autem eum retinere volentibus, ait; obsecro vos, abire me patiamini. Duo enim fratres mei extremas ducunt horas, ad quos mihi properandum est, ne (me absente) exeant de corpore; moxque subiunxit: En ad portam Monasterij adest, qui me ire compellat. Nec dum hæc locutus erat, & adfuit, quem dixit. Cum autem ad sanctum Paulum venisset pro fratre BENEDICTO Missam celebrauit, eique sacrum Viaticum præbuit, quo munitus, Domino spiritum reddidit. alter verò frater, GISEBERTVS nomine, octauo die Benedictum secutus est.

Iter agens aliquando per latronum fines, quidam ex eis, ætate iuuenis, simulatque vultum eius amabilem, & serenum intuitus est, corde punctus ad eius pedes corruit, demissa voce obsecrans, vt ipsius miseretur. Misericordia igitur motus vir pius, Monachum tandem eum effecit, & cellerario obedire iussit: Cumque

idiota

idiota esset, & obedientiæ labor, & studium pariter ei iniunctum fuit. In utroque verò tam strenuè ille se exhibebat, ut altera manu seruiret cellarario fratri, altera psalterium deferret. Non multò post eum Dominus ad se vocauit.

Vbi autem ad extrema deuenit, B. ODONEM rogauit, ut ipsum inuideret, volens illi soli loqui. Venit ergo ad eum Vir sanctus, & perquisiuit num sibi alicuius (postquam Monachus effectus est) peccati sit conscius? Respondit ille: Tunicam meam nudo cuidam (te ignorante) mea culpa dedi; & funem è pilis contextum, è cellario abstuli. Interrogante ODONE, quid illo fecisset? Strinxi (inquit) illo ventrem meum, ut eius coercerem ingluuiem, cui antea assueueram. Obstupefactus ea re pius Pater, voluit tam durum solvere ligamen; sed secuta (cum sanie) cutis est, cui inhærebat. Inde addidit frater ille: Hac nocte Pater in cælum raptus sum, & venit mihi obuiâ illustrissima sc̃mina; & cum propè esset: Cognoscis me? inquit: Me id pernegante: Ego sum (ait) misericordiæ Mater. & ego: Quid me (inquam) vis facere, o Domina? Tum verò (ait illa) post triduum venies huc, certam mihi indicans horam. Venit igitur illa dies, & hora, & Monachus vita functus est, veram probans visionem fuisse. Exinde autem beatus ODO sanctissimam Virginem consuevit, Matrem misericordiæ appellare.

*Anon.
obit.*

Collocauerat idem ODO Virginem quandam nobilem in Monasterio; Cui cum ad exitum vitæ peruenisset, aderant moniales, ut suis eam adiuuarent precibus; cumque velut mortua appareret, illa repente (voce qua potuit) petijt se è lecto subleuari; sciscitantibus autem sororibus, quid hac re sibi vellent? Video (inquit) beatissimum Paulum ad me venientem, eique occurrere volo. Nec dum verba compleuerat, cum extendisset brachia, ut posset ocyus surgere, eadem repetens. Moniales igitur eam infanire existimabant; at illa, vi qua potuit, assurgens in genua, submisso capite, ab eo, quem videbat, benedictionem petijt, dicens: Benedicite. atque interim feliciter in Domino obdormiuit.

*Anon.
obit.*

De eodem ODONE vide supra in ABRA.

III.

ODO Monachus Carthusiensis, cum moribundus decumberet, conuocato clero, diem, & horam sui exitus præ-nunciavit; futuram nempe sequenti die; eademque recurrente hora, subdens: Rogo vos ex parte Dei, nullum mihi mundanum

Ian. 14.

danum conferte honorem; sed tantum in vili sacco (quem me portare videtis) corpus reponite; & Crucem hanc ligneam (quam propriis manibus ipse confecerat) ad caput meum in tumulto collocare. Postera itaque die, & hora adueniente, quam prædixerat, dicere, auditus est: Expecta me Domine; ecce ad te venio. Interrogatus autem, quemnam alloqueretur: iam (inquit) Regem meum video; iam in conspectu eius assisto. Quibus dictis, mox de stratu erectus, eleuatis & extensis in Crucis similitudinem manibus, spiritum Deo reddidit, anno Christi 1200. ætatis 100. die 14. Ianuarij.

Ex M.S. Monast. Sublaten. S. Pauli via Ostiensis, & Tagliacotij (ubi vir sanctus obiit) & ex processu post eius mortem confecto iussu Greg. IX. cuius literæ habentur ibidem.

A N N O T A T I O.

Cum sacrum ODONIS corpus sepulcro conderetur, cuiusdam ossa (quæ ibi prius humata fuerant) nullo mouente, in angulo sepulcri, viro sancto locum dando, recesserunt; & iure quidem optimo. Ei etenim qui viuens (humilitatis ergo) locum se persequentibus cesserat, locum mortuos ipsos præbere par erat.

I V.

Iun. 12.

ODVLPHVS Presbyter, S. Friderici Episcopi Traiectensis adiutor, suæ migrationis tempus adesse prænoscingens, fratres accersuit, quos secum Psalmos pro expectatione sui decæsus cantare voluit. Omnibusque ex ipsius præscripto peractis, rogauit eos vt pro ipso Dominum deprecarentur; pollicitus se quoque pro ipsis, loco, & habitatoribus, preces perpetuò oblaturum Domino. Deinde, cum eis valedixisset, ad Dominum conuersus, nil morte trepidans; hilarisque mente, ac vultu, dixit: In manus tuas Domine commendo spiritum meum. sub quibus verbis anima sancta è corpore migravit.

Sur. tom. 3.

V.

Iun. 17. ONVPHRIVS Eremita sui exitus horam aduenire prænoscingens, orauit cum Paphnutio Monacho, qui (dispensatione diuina)

diuina) ad eum tunc superuenerat. Videns autem Paphnutius illius faciei aspectum post preces esse immutatū, extimuit; cui dixit Onuphrius: ne timeas frater, Deus enim, qui est in omnibus misericors, te ad me misit, vt curam geras sepulturæ mearum Reliquiarum. Ecce enim hodierna die perficio meā administrationem, & ab eo in requiem meam vsque in sæculum. Deinde subdidit: Si in Aegyptum exieris, annuncia mei memoriam, ad Thimiama ei præbendum in medio fratrum, & omnium Christianorum. Tunc Paphnutius, pedibus eius aduolutus, rogauit eum, vt benedictionem sibi impertiret; quatenus efficeretur sibi in virtute similis; & sua interuentione spiritus eius dirigeretur; ac in futuro, secum participari mereretur. Dixit autem ei Onuphrius: Paphnuti ne contristeris: Petitio tua (tribuyente Domino) erit stabilis. Sta in fide; viriliter age; oculos cum mente ad Deum erige; in mandatis corroborare; bonum facere impiger contende; & vitam æternam apprehende. Protegant te Angeli Dei, & conseruent te ab omni consilio prauitatis, vt purus, & immaculatus ante Deum in die sui examinis inueniaris. Post hæc surrexit, & ad Dominum lachrymans orauit; genuflexit; atque subito dixit: In manus tuas Deus commendo spiritum meum. Cumque hæc dixisset, lumen splendidum corpus eius obumbravit; & cum ipsius claritate luminis, anima sancta carne soluta est, anno Domini 380.

Paphnutius in vit. Patr. lib. 1. ab Heriberto collect. Sur. tom. 3. M.S. Bibl. Vall.

ANNO TATIO.

ONVPHRII Director. qui per singulos annos eum visitare consueuerat, suum pariter prænoscentis exitum, venit ad eum; & inter salutationis verba prostratus, in terram corruit, & in Domino obdormiuit. Post cuius obitum ONVPHRIUS, in eadem eremo manens septuaginta annis, neminem vidit, præter Paphnutium: quotidie autem panem, & aquam ab Angelo accipiebat; & singulis diebus Dominiæ ab eodem Angelo sacram Communionem.

Ibidem.

*Anon.
obit.*

Apr. 22. OPPORTVNA Abbatiſſa cū diu oraſſet, vt poſſet diſſolui, & eſſe cum Chriſto, & cum fratre ſuo Godegrando martyre; intelligens tandem ſe à Domino exauſitam; & diem ſuæ vocationis imminere iam ſciens, conuocauit moniales; ante quarum pedes proſtrata, ream ſe, & peccatricē confeſſa, veniam ab omnibus poſtulauit. Reſidens poſtea cum illis, plurima dedit eis monita ſalutaria. Quibus peractis, graui cœpit corporis infirmitate detineri: ſed quamuis morbi grauitate omnes artus eius deficerent, ab ore tamen eius, Dei laus nunquam receſſit.

A SS. Cæcilia, & Lucia (ſibi apparentibus) vocata vt iret obuiam ſponſo, mira exultatione perſuſa eſt. Poſt lætitiā autem viſionis huiusmodi, vidit imperterrita, in cubiculi angulo Dæmonem aſtantem; cui præcepit ne loco moueretur; & aduocatis ſanctimonialibus, denunciauit eis, quā terribilis adeſſet inimicus; quomodo omnibus diebus impugnet; quomodo eius reſiſtendum ſuggeſtionibus. Deinde ad Dæmonem conuerſa, cum abire iuſſit dicens: In nomine Domini recede à me, quia non me ancillam Chriſti ſuperabis, ſicut Heuam primam ſceminam ſuperavi. Demum adueniente ſuæ vocationis die, quam prædixerat, rogauit Sacerdotes, vt pro animæ ſuæ commendatione, Miſſarum ſolemnia celebrarent; & ſanctimoniales, vt orarent: Sacroque munita Viatico, dum Pſalmos cum aſtantibus cantaret, reſpiciēs ad Oſtium domus, dixit: Ecce aduenit Domina mea B. Virgo Maria, cui vos commendo; & extendens brachia, quaſi eam amplexari vellet, ſancta eius anima, carne ſoluta eſt. *Sur. ſomp. 2*

A N N O T A T I O.

Godegrandus Martyr (ſanctæ OPPORTVNÆ germanus) fuit Episcopus Sargienſis, de quo Molan. in addit. ad Viuar. 6. Martij. Plura de eodem habentur in eiufdem ſanctæ OPPORTVNÆ vita; à Surio enarrata.

V I I.

OSVVALDVS Episcopus Eboracensis, seu Vuigornien-
 sis, in Anglia, quodam die egressus cum suis ex Oratorio, sub
 dio stans, in cœlum intentissimè oculorum aciem defixit;
 Christum pio corde, & ore attentius deprecans, quem suspi-
 rabat; intellexitque tunc suæ remunerationis tempus adesse:
 Vnde in Oratorium reuersus, conuocatis fratribus, ministe-
 rium sanctæ Vnctionis, cum Dominici corporis Viatico sibi
 voluit impendi. Nocte autem sequenti, suæ aduersæ oblitus
 valetudinis, in templum se contulit; diuinum Officium ex-
 pleuit; & reliquæ noctis spatia in Dei laudibus expendit.
 Manè verò (solito more) linteo præcinctus, pedes pauperum
 lauit; & eisdem exosculans, atque extergens, quindecim Psal-
 mis (quos in illo ministerio dicere solebat) persolutis, subiun-
 xit: Gloria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. cumque paupe-
 res tunc (pro more) gratias agentes surgerent, ille dicens:
 Spiritui sancto, ante illorum pedes in manus Domini, spiritum
 reddidit, anno 992.

Othob. 15

Sur. tom. 5. Baron. in Annal. tom. 10. Matth. Tymp.

A N N O T A T I O.

Cum corpus OSVVALDI ad Ecclesiam deferretur, niuea co-
 lumba è cœlo descendens, expansis alis, lento volatu illud prote-
 gere visa est. Ignea quoque sphaera cœlitus lapsa super feretrum
 apparuit. *Idem Sur. cap. 15.*

Dum ædificare Monasteriū veller, OSVVALDVS non longè ia-
 cebat lapis, illi structuræ, quam moliebatur pernecessarius; sed cū
 artifices eum tollere conarentur, nec mouere poterant. Cernens
 igitur Vir sanctus magnam hominum multitudinem (nempe octo-
 ginta Virorum) casto labore fatigari, preces Deo obtulit; vidit-
 que lapidi Ethiopem quendam insidere, & laborantes irridere;
 quem Crucis signo fugauit, & lapis deinde à paucis facillimè sub-
 latus est. *Idem Sur. ibid. cap. 6.*

De eodem OSVVALDO vide supra in FVLBERTO.
 OTBERTVS Abbas vide infra in VVAZONE.

Iul. 2.

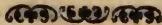
OTHO Episcopus Bambergensis, completo iam vitæ præsentis cursu, cum sanguinis fluxu vehementissimè laboraret, gratias Deo agebat in infirmitate sua; exitumque suum Deo, ac B. Michaeli, sanctoque Ioanni Apostolo (quos speciales sibi patronos delegerat) quotidianis suspirijs ardentius commendabat. Tanta autem virtute, artus, morbo fatiscences, spiritui seruire cogebar, ut (excepta dormitionis suæ die) nunquam lecto decumberet, sed quotidie in sede sua residens, interdum quoque (baculo sustentatus) procedens, Psalmis, & Orationibus vacaret: Quin & oleo sancto infirmorum, non iacendo, sed sedendo inunctus fuerit. Adueniente demum festiuitate SS. Apostolorum Petri, & Pauli, suæ vocationis diem inflare sciens, vocauit ad se Decanum Ecclesiæ, eique dixit: hodie natalitius est dies Domini mei Principis Apostolorum Petri; cui res à Deo mihi donatas offerri volo, ut ipse mihi ianuam Regni cœlestis aperire, & cum collega suo Paulo, me illuc quantocyus dignetur introducere. Deinde astantibus ait: Dilectionem vestrâ, cum vniuerso ouili meo, summo Pastori, qui vos mihi assignare dignatus est, commendo. Ipse vos integros mihi reconstituet in requie claritatis æternæ: & data super eos benedictione, sumptoque sacro Viatico, in oratione peruigil excubauit, ut pulsanti Domino confestim cum exultatione aperiret. Nocte tandem, qua B. Pauli festiuitas agebatur, in supremo spiritu constitutus, diuinis intendebat laudibus; ita ut Clericis Matutinum cum eo persoluentibus, ille eleuatis manibus, sursumq. erectis oculis, ad singulas lectiones, voce qua poterat, Deo gratias, responderet. Sicque feliciter Deo spiritum reddidit, anno salutis 1139.

Sur. tom. 4. lac. Gretser. lib. 4. vita eiusd. m cap. 4. Baron. in Annal. tom. 12. De eo Plura Albert. Crant. in hist. Eccl. Saxonum lib. 6. cap. 5. & in Metropol. lib. 5. cap. 41. & 45. In Chronic. item Bamberg. & hist. Pomer. lib. 4. cap. 7. & seq.

ANNOTATIO.

Sancti OTHONIS vitam quatuor libris scripsit Andreas Abbas Monasterij S. Michaelis, quam Iac. Gretserus primùm in lucem protulit, & notationibus illustrauit. in ea plurima leguntur notatu digna, sed præcipue sequentia.

Diuiinarum rerum studiosus cum esset OTHO, Indicem reliquiarum legens, & in ara Ecclesiæ cuiusdam vici suæ Diæcesis multas, & permaximas SS. Reliquias reconditas agnoscens, ad nobiliora loca eas transferre cogitauit: assumptis itaque Clericis, ieiunio, & oratione præmissa, sigillum altaris solus præcepit: sed hæsitantibus cunctis, & trepidantibus, ipse ferramentum accipiens, bis aut ter sigillum malleo percussit, statimque sanguis de ci-stula plumbi cucurrit, ac si de corpore viuentis fluere. Turbatus igitur Episcopus ferramentum proiecit, & ad orationem cum alijs se prostrauit, commissi veniam postulans: Pater autem omnipotens, qui ad disciplinam filium erudire parabat, graui illicò languore OTHONEM tetigit, adeò vt vitæ terminum ipse putaret adesse. Inualecente igitur morbo, accersito Abbate S. Michaelis, Monachi habitum ardentissimè flagitauit; à multis annis (inquiēs) in proposito se habuisse, depositis pontificalibus, in paupertate spiritus, & cōtritione cordis Deo seruire sub magistri obedientia. Abbas verò obedientiam quidem ægrotantis suscepit, desiderium laudans & petitionem; porro de habitu ingeniosè distulit. Post aliquot dies melius habens ægrotus, voti memor habitum quærit Religionis; de rebus suis disponit; & ad Monasteriū portari se mādāt. Abbas igitur de seruire lætus, adhibitis cōpluribus honestis Viris, de hoc verbo cum eis cōmunicat. Qui quidē perspectis omnibus, non expedire dicunt, personam huiusmodi, Ecclesiæ, & pauperibus Christi tam necessariam, ad monasterij transire silentium. Tunc Abbas, cum reuerentia Episcopum interrogat, si promissam sibi obedientiam implere velit; ille verò: in eius (inquit) nomine, qui pro nobis Deo Patri ad mortem vsque obediuit, tibi obedire paratus sum; cui Abbas: & ego (inquit) in nomine ipsius tibi iubeo (Pater sanctissime) sub onere accepti regiminis, vsque ad diem vocationis tuæ permanere.

Maij 14.

PACHOMIVS Abbas corpore ægrotus, mortis proximus, vultu admodum lætus, conuocatū gregem suum, de sobrietate; vigilantia; de nō communicando cum Hæreticis, sed cum ijs, qui prodesse possent animis, admonuit. Delecto deinde successore (pro quo infirmo orauit) & ad eum accersendum misso, sub mortem se signauit; & Angelum lucis, qui fuerat ad se directus, aspectu intuens hilari, sanctam emisit animam, anno Domini 405. ætatis 110.

Vit. Patrum lib. 1. cap. 53. Lippom. to. 6. Sur. to. 3. De eo Baron. in Annal. to. 3. & Sigebert. in Chronico. Sozom. lib. 3. c. 13. Niceph. lib. 4. c. 14.

A N N O T A T I O.

Theodorus discipulus, cum acerrimis laboraret capitis doloribus, rogauit aliquando **PACHOMIVM**, vt cum suis releuaret orationibus; cui dixit Vir sanctus: putasne (fili) quod alicui contingat dolor, aut passio, aut aliquid huiusmodi sine permissione Dei? Idcirco in dolore sustine, & in humilitate patientiam habe; quando enim voluerit Dominus tibi conferet sospitatem; Quod si & diutius probare dignatur, esto gratus, vt fuit perfectissimus & patientissimus Iob; qui multas tribulationum, & cruciatuum tentationes excipiens, Dominum benedicebat: Et sicut ille, tu quoque pro doloribus tuis maiorem requiem à Christo percipies. Bona quippe est abstinentia, & in oratione perseuerantia; tamen infirmus præmium magnum adipiscitur, cum longanimis, & patiens inuenitur. *Ibid. cap. 51.*

I I.

Oct. 3.

PALATIATES (quæ & **PALATIA**, & **PALATIATES**) Virgo Tyria, à Patre accusata quòd esset Christiana, post varia tormenta à Iudice sibi illata, demum Romam perducta, inde deportata est exilio in Ciuitatem Firmanam, vnà cum Laurentia nutrice sua; vbi dum teneretur, positis genibus, cum eadem orauit in hæc verba: Domine Iesu Christe suscipe spiritum nostrum. & dum orarent, ambæ emiserunt spiritum, tempore Diocletiani Imperatoris.

M.S.

M. S. Bibl. Vall. ex M. S. Cod. Basilicæ S. Petri. Ferrarius in Catal. die 8. Oct. Marcyrol. autem Rom. die 9. Petr. in Catal. lib. 11.

ANNO TATIO.

Corpora earundem habentur Ancônæ. Hanc autem PALATIA-TEM puto esse quam Rustici nostrates vocant, S. Palazzata; ex cuius nomine forsan denominatur Pagus illè in nostro Comitatu S. Seuerini, vulgò dictus S. Palazzata.

III.

PAMBO Abbas nulla febre, vel ægritudine correptus ad *Iul. 1.* extrema deueniens, astantibus dixit, quod ex quo Eremū intrauerat, nec panem comederat; nec sermonis, de quo locutus fuisset, aliquando, eum poeniteret: & tamen sic ad Deum ibat, quasi adhuc initium ei seruiendi non fecisset. Accersito deinde Palladio eius discipulo, tradidit ei sportam, quam adhuc contexebat, dum adesset iam extremus stimulus, & dixit eidem: cape hanc sportam a meis manibus, vt mei memineris; nihil enim aliud habeo, quod tibi relinquam. & cum hoc dixisset, migravit ad Dominum, ætatis 70.

Idem Pallad. Laus. cap. 10. De eo Socrates lib. 4. cap. 18. Niceph. lib. 9. cap. 14.

IV.

PAPHNVTVS, ab Angelo (conceptis verbis) vocatus, *Nov. 29.* cum ad extremum suæ vitæ diem peruenisset, presbyteris, qui ad eum visitandum venerant, hæc præcipue monita tradidit: Nullus in hoc sæculo est despiciendus; etiamsi cultum ruris exerceat, & coniugio videatur astrictus; etiamsi negociator dicatur, & mercimonijs seruiat; tamen in omni ordine humanæ vitæ, sunt animæ Deo placentes, & habentes actus aliquos occultos, quibus delectatur Deus. Cumque plura his similia subdidisset, sanctam emisit animam; quam presbyteri, qui aderant, & fratres omnes viderunt ab Angelis suscipi, hymnum canentibus, & collaudantibus Deum.

Vita Patrum lib. 2. cap. 16.

A N N O T A T I O .

Expertus loquebatur PAPHNVTIVS. orauerat enim aliquando, vt sibi reuelaretur, cui esset similis, & æquatus fuit Symphoniaco; Viro cuidam Primario Vici, qui in matrimonio erat; & Negociatori.

Plures quidem fuerunt Paphnutij; Hic tamen creditur esse, qui Thaidem meretricem, tresq. Viros, sæculo ereptos lucratus est: de quo Maurolicus in suo Martyrol. 29. Nouembris; & Florariū Sanctorum M.S. 8. Martij; de quo pariter in Vit. Patrum lib. I. in Thaidis vita cap. 1. & seq.

Dec. 8.

PATAPIVS Abbas Aegyptius, videns discipulos suos, iugentes exitum, ad eos amanter se inclinans, eosq. intuens: ne sic (ait) o charissimi, ne sic vestrum Patrem lachrymis prosequamini, sed precibus: nam illud quidem, & Vos, & me lædit; hoc autem præbet auxilium. Cum autem sedasset eorum luctum, ac fletum; & de anima, deq. futura vita multa esset philosophatus; & deinde Dominum deprecatus, tanquā in somnum resolutus, puram emisit animam.

Sur. tom. 6. Lippom. tom. 5. ex Metaphr.

V I.

Apr. 16.

PATERNVS Episcopus Abrincensis in morbum incidit eadem die, qua Scubilio eius olim socius, cum quo monachus degerat. Mutuo igitur sibi vtrinq. miserunt nuncios, qui alterum accerlerent, & rogarent, vt priusquam migraret ex hac vita, mutuo conspectu frueretur. Sed cum sinus maris impedimento esset, quominus alter alterum viseret, vtrique animas suas ad cælum, eadem omnino hora, transmiserunt. Cumq. Paterni exequias celebraret Laudo Episcopus (qui ante dies octo, eum inuisendi causa illuc venerat) eiusq. sacrum corpus ad Basilicam deportaret: Itemq. Lauscius Episcopus Scubilionem ad eandem Basilicā adduceret; ambo Pontifices, concinente psallentium choro, præter omnē expectationem, sibi inuicem occurrerunt; pariterq. in eodem loco conuenerunt. Sic igitur Viri sancti, qui in vita dilexerunt se, in morte non sunt separati; quique eodem obierunt momento, monumento quoque

quoque eodem conditi (Diuina dispensatione) fuerunt. Clauit Paternus circa annum Domini 560.

Sur. tom. 2. Baron. in Annal. 10. 7.

V I I.

PAVLA Romana senior, sub mortem à D. Hieronymo *Ian. 26.* interrogata, cur taceret? cur noller respondere? an doleret aliquid? Græco sermone respondit: nihil se habere molestiæ; sed omnia quieta, & tranquilla prospicere. Post hæc obmutuit; & clausis oculis vsque ad expirationem, repetebat sæpius (ita tamen vt vix audiri posset) Domine dilexi decorem Domus tuæ, & Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutū; concupiscit, & deficit anima mea in atriis Domini. Digitumq. ad os tenens, & Crucis signum in labiis pingens, feliciter obdormiuit in Domino; anno 404.

Hieron. to. 1. epist. 27. ad Eustochium eius filiam. Sur. 10. 1. Lippom. to. 1. lib. 3. n. 12. Vit. Patrum lib. 1. c. 25.

A N N O T A T I O.

Testatur D. Hieronymus, ne vnum quidem vnum à PAVLA derelictum Eustochio filia, sed magnum æs alienum. Tanta siguidem fide, foemina, nobilissimæ familiæ, magnis quondam opibus abundans, omnia dilargita fuit, vt ad ægestatem vltimam perueniret.

V I I I.

PAVLINVS Episcopus Nolanus ante triduum, quàm de *Iun. 22.* hoc mundo ad cœleste habitaculum vocaretur, cum iam de salute eius omnes desperassent, & duo ad eum Episcopi (visitandi studio) conuenissent, ita in eorum aduentu est recreatus, vt omnem infirmitatem oblitus, totum eis exhiberet affectū; & quasi ad Dominum profecturus, iussit sibi ante lectulū suum Missæ sacrificium celebrari; vt (scilicet) vnā cum Sanctis Episcopis, oblato sacrificio, animam suam Domino commendaret. Deinde, extensis ad cœlum manibus, decantauit psalmū 120. Leuaui oculos meos in montes &c. Postmodum commonitus à quodam presbytero, quod pro vestimentis, quæ Pauperibus erogari mandauerat, deberentur quadraginta solidi,

Idi, subridens ait: Securus esto fili: Crede mihi, quia non de-
erit, qui debita pauperum soluat: & (non longa mora inter-
posita) venit presbyter quidam à S. Exuperantio missus, qui
eius nomine quinquaginta solidos, muneris gratia, detulit; ex
quibus ipse Pāulinus manu sua duos dedit dicto presbytero;
reliquis autem negociatoribus, qui vestimenta pauperum de-
derant, reddi mandauit. Diei sequentis adueniente luce,
quamuis laterum dolore grauatus, consuetudinem suā agno-
scens, excitatis omnibus, Matutinum (ex more) celebrare vo-
luit. Facta autem die, concionem de pace ad Clerum habuit.
quibus peractis, tacitus vsque ad Vesperam perdurauit. De-
inde quasi è somno excitatus * lucernariæ deuotionis tempus
adesse cognoscens, extensis manibus (lenta licet voce) ait:
Paraui lucernam Christo meo. Tunc facto silentio, circa
quartam noctis horam, ingenti cellula concussa tremotū, ita
vt assistentes lectulo, exterriti, atque turbati, ad orationem se
iactarent, nihil scientibus his qui pro foribus erant (priuatus
enim in cella fuerat tremotus) Angelicis susceptus mani-
bus, euolauit in cœlum anno Domini 431.

Greg. Dial. lib. 3. cap. 11. Sur. 10. 3.

A N N O T A T I O.

Quanti PAVLINVM fecerit S. Augustinus, eius ad ipsum re-
stantur scriptæ Epistolæ, nempe epist. 32. 34. 65. & 260. meminit
eiusdem lib. 1. de Ciuitate cap. 10. & libro ad ipsum scripto De Cu-
ra agenda promouitis.

* Lucernariæ deuotionis tempus.

Hora scilicet prima noctis, qua consueuerant fideles ad Deum
preces fundere, & psalmos canere. Testatur id Basilii in *reg. in-
terrog.* 37. ubi hæc ait: Completo verò iam die, pro ijs omnibus,
quæ in eo nobis data fuerunt, gratulatio succedet; eorumq. quæ
vel prudenter, vel imprudenter prætermissa sunt, confessio: ac si
cubi latens delictum aliquod admissum fuerit verbis, operibusve,
aut etiam corde; pro his omnibus oratione adhibita, veniam nobis
à Deo precæbimur: siquidem ad similia peccata iterū euitan-
da, valde utilis est præteritorū consideratio. Idcirco Dauid dicit:
Quæ dicitis in cordibus vestris, & in cubilibus vestris compungi-
mini.

gimini. Tum autem primis se iam noctis intendentibus tenebris, sequetur petitio, ut quies, quam sumus capturi, ex omni perturbatione, ac vitio libera sit. Qua hora etiam necessario nonagesimus recitari Psalmus debet (nempe, Qui habitat &c.)

Et ad Amphilochium *de Spiritu sancto* c. 29.

Vilum est (inquit) patribus nostris beneficium vespertini luminis non silenter suscipere, sed statim ut apparuit, gratias agere. At quoniam fuerit pater illorum verborum LVCERNARIAE gratiarum actionis, dicere non possumus: populus tamen antiquam edit vocem: laudamus Patrem, & Filium, & Spiritum sanctum Dei. Hæc Basilus, insinuans hæc non nisi ex Apostolorum traditione ad Ecclesias esse perlata;

Ea de causa Epiphanius *in compend* Psalmos, qui ea prima noctis hora cani consueverant, lucernales appellat, cum ait: Matutini etiam hymni in ipsa Sancta Ecclesia perpetuo sunt, & orationes matutinae & LVCERNALES simul Psalmi, & orationes.

De iisdem etiam LVCERNARIIS precibus est mentio, apud Clementem *Const. lib. 8. c. 40.* & Calsianum *lib. 2.*

Chrysostomus pariter *in Ps. 118.* LVCERNARIVM illud appellat officium, dicens: Ad solis occasum, quod etiam LVCERNARIVM appellamus, orandum scilicet: quia tum ob diei transitum, Deo gratias agimus.

Plura adhuc essent dicenda de alijs noctis horis, quibus fideles consueverant ad preces De profundis consurgere: sed hæc sufficiant ad nostram desideriam arguendam, & eorumdem fidelium imitationem in nobis pro viribus excitandam. Habentur tamen hæc omnia uberius pertractata à Baronio *in Annal. tom. 1. anno Christi. Hi 52.*

IX.

PAVLVS primus Eremita migrationis suæ tempus adesse, cognoscens, ad Antonium Abbatem, qui tunc ad eum visendum venerat, sic locutus est: Iam dormitionis tempus aduenit, & (quod semper cupiebam dissolui, & esse cum Christo) peracto cursu, superest mihi corona iustitiæ: tu missus es à Domino, qui humo corpusculum tegas; imò terram, tetra reddas. His auditis Antonius flere coepit eumque rogare, ne se deferret, sed comitem talis itineris acciperet. Cui Paulus: Non debes (inquit) quæ tua sunt quærere, sed quæ aliena.

Ian. 10.

D d

(nempe

(nempe discipulorum institutionem, & vtilitatem) rogauit eū deinde vt pergeret, nisi molestum sibi esset, & pallium quod ei Athanasius dederat, ad obuoluendum corpus illuc deferret; Non (vt ait S. Hieronymus) quod magnopere curaret, vtrum testum putresceret cadaver, aut nudum; sed vt a se recedenti, merore suae mortis alleviaretur. Nihil igitur ausus responde-
re Antonius, cum silentio lachrymans, exosculatis eius oculis, & manibus, ad Monasterium perrexit; rediensq. cum pal-
lio (adhuc in itinere) vidit inter Angelorum cateruas, & inter Prophetarum & Apostolorum Choros, Paulum, candore ful-
gentem, in coelum conscendere. Introgressus autem spelun-
cam, vidit, genibus complicatis, erecta ceruice, extensisq. in
altum manibus, corpus exanime. Obijt, anno Christi 342.
vel 344. ætatis in 4.

Vit. Patrum lib. 1. Sum. to. 1. De eo Baron. in Annal. to. 3.

cap. 10. §. 1. X.

Iun. 28.

PAVLVS Iustinianus Camaldulensis, cum Romam venis-
set, vt locum in monte Soracte a Pontifice obtineret, dolore
capitis, leuiculaq. febris correptus, ad ipsum se contulit mon-
tem, vt Romam (peste tunc laborantem) fugeret, & salubrio-
rem experiretur aerem. Ibi autem breui temporis spatio ad
mortis articulum senex detuenit; Cumq. itineris comes, Con-
uersus scilicet, Iacobus nomine, patria Eugubinus, in lachry-
mas prorumperet, dixit ei Paulus: Quid luges frater? Cui
ille: lugeo (inquit) videns te morti propinquum, nec adesse,
qui te exeuntem pijs verbis (vt fieri solet) consoletur: Modicæ
fidei (infirmus ait) nunquid deerit nobis Deus? & si ille
nobiscum est, alterius auxilio non egeamus: Bono esto animo;
non deerunt consolatores; aderunt, & adiutores tibi; cuncta
Deo dimitte; disponat ipse, quod ei fuerit beneplacitum. Vix
vntis horæ spatio transacto, cellam ingreditur Maior Eremitæ
Camaldulensis, alio Sacerdote comitatus, apud quem Paulus
in magna semper veneratione fuerat. Hic autem Maior, dum
Romam pergeret, dispensatione diuina, ad radices eiusdem
montis transiens, & de quodam Eremita gripiet infirmo au-
diens,

diens, illuc diuertit. Valde ergo exhilaratus Paulus ex aspectu, & sermonibus amici, gratias Deo egit, quod illum miserit ad se exhortandum, & morientem, in fide confirmandum; & exclamans ait: Suavis Dominus vniuersis, & miserationes eius super omnia opera eius, subdidit postea: Oro supplex, ut sicut latatus sum in his, quæ modo dicta sunt mihi; ita cōcedere digneris Domine, animam Serui tui latantem ire in domum suam supernam; eiusq. pedes stare faciat in atrijs cœlestis Hierusalem. Adesto iam mihi, ò bone Iesu, unica spes mea; sola salus mea; cui soli vixi; cui vni morior: & suscipe in misericordia tua spiritum meum, quem in manus tuas commendo; quia tu redemisti me Domine Deus veritatis. Quibus dictis, requieuit in pace. anno Domini 1528.

Eremitica Hist. seu Romualdina, per Lucam Eremitam, lib. 3. cap. 16.

X I.

PAVLVS Episcopus Leonensis in Britannia minori, cum per Angelum sibi apparentem, denunciatus ei fuisset vltimus vitæ suæ dies, discipulis congregatis eundem indicauit; & vbi sepeliri veller, patefecit; in loco scilicet vbi Populus ad eius Reliquias venturus, maris violentiam non pateretur. Deinde vsque ad horam nouissimam eisdem lectione diuina instrueret, & mysticæ intelligentiæ sententias docere non cessauit; noctibus (de more) orationibus incumbens. Adveniente autem exitus sui hora, astantibus fratribus dixit: Filii mei, nouissima exitus mei hora appropinquat: Ecce quod aui iam video; quodq. desideravi iam intueor; Regem Dominum Christum, cui quod sum, debeo; iam contemplor. Vniuersis autem stentibus, post promissionem patrocini sui, ait: Scripsit quæ ostenderim vobis exempla vitæ; & quæ tradiderim dogmata cœlestis disciplinæ: Hæc facite, & Deus pacis erit vobiscum. His dictis; & diuinis postea munitus sacramentis, eleuata manu benedixit omnibus, dicens: Benedictio Dei Patris omnipotentis, Filij, & Spiritus sancti super vos descendat: Cumque respondissent omnes, Amen, in conspectu eorum,

absque vlllo membrorum dolore, vitam centenariam cum æterna commutauit.

Vita eiusdem in Biblioth. Floriacen.

X I I.

Dec. 15.

PAVLVS Monachus Anachoreta, decimo ante obitum, sibi præcognitum, diè, summo mane ad Lauram festinatò descendit (habitabat enim in monte latro, monachorum Sinaitarum illustri) signumq. cogendis monachis præmaturè dari iussit, & sacram peragi Mystagogiam. Qua absoluta, duobus fratribus: Properatè (ait) ad speluncam, & Euangelij codicè mihi inde afferte; illuc enim amplius non ascendam. Postmodum febris correptus, in lecto se collocauit; quod nunquam antea facere visus erat. Orationem tamen, diuinorumq. psalmodum cantum, nec sic quidem intermisit. Quando autem supremum sibi diem adesse cognouit, accersitos monachos amplexatus salutauit, & verbis vtilitate plenis admonuit. Successorem deligere tenuit, dicens: alij nulli, sed Christi, ac Dei mei manibus vos relinquo: erit porro & putre hoc corpus meum; sed spiritum semper ero vobiscum. Deinde singulis ad cellas suas dimissis, vnus (qui ad lucernam excitandam ibi relictus fuerat) dixit: ceruical attolle. Quo facto, manus ipse sursum attollens, leuiq. susurro: In manus tuas Domine commendando spiritum meum, pronuncians, sanctissimam reddidit Deo animam. Anno sal. 957.

M.S. Bibl. Vall. ex M.S. Græc. Biblioth. Sfortiana, Baron. in Annal. 10. 10. ex eod.

PAVLVS Maximus Vide in Philippo.

X I I I.

PELAGIA B. Aredij Abbatis genitrix, cum vrgeretur febribus, & iam esset in transitu, rogauit filium dicens: Quæso (fili dulcissimè) ne me antè diem quartum sepeliri permittas; vt venientes famuli, famulae omnes videant corpusculum meum; nec vllus frustretur ab exequijs meis, de his quos studiosissimè enutriui. Et hæc dicens expirauit.

Greg. Turon. de Glor. Confess. cap. 104.

A N N O T A T I O.

Quarto die priusquā sepeliretur, tantus odor efflagrauit à corpore, vt omnes admirarentur. Nocte verò globus ignis magnus apparuit; qui ab Oriente consurgens, & per cœli circuitum currens, super Ecclesiam stetit, in qua corpus Defunctæ iacebat, & statim Energumēni multi exclamauerunt dicentes; quia Martinus venit ad transitum PELAGIÆ.

Succedente Dominica die postquam sepulta est, posuerunt cerēū ad caput eius dicentes: Parum nobis est ceræ, & iam nox prolixior habetur; cum ad Matutinum consurgimus, accendatur cerēus ille; & clauso ostio abierunt. Expleto autem somno, ingressi Basilicam inuenerunt cerēum ardentem, quem extinctum reliquerant.

De S. Aredio meminit Idem Greg. hist. Franc. lib. 10. cap. 29. de gloria Confess. cap. 9. & de vit. Patr. cap. 17. In Martyrol. Adonis habetur S. Aredius 19. Aug.

X I V.

PELAGIA Virgo & Martyr Antiochena, ætatis annorum *Iun. 9.* quindecim cum circundari vidisset eius domum à militibus, qui eam capere volebant, Præsidi præsentandam, rogauit eos paulisper expectare, quoad induta descenderet. Acquieuerunt illi, credentes facturam, quod promiserat. Sed illa stans, ad Orientem spectans (quemadmodum orare consueuerat) extensis manibus, & oculis erectis in cœlum, Deum precata est, ne ipsam traderet militibus; sed priusquam detenta esset, intacta ad Deum descenderet. Cum hæc dixisset, matris in gremio ornata capite, & nuptiali induta veste, tanquam non ad mortem, sed ad spōsum itura esset, è sublimi domus tectō, spontaneo præcipitio manus carnificis, & sententiam Principis (qui Lenonibus Christianas fœminas cōdemnabat) elusit.

Baron. in Annal. tom. 3. ex S. Ambros. de Virginibus lib. 3. Menolog. Græcor. die seq.

A N N O T A T I O.

Hanc laudat sæpè pro concione sanctus Io. Chrysostomus, & extant duæ, eo argumento ab ipso dictæ orationes; quas habet Lipom. tom. 7. & Sur. tom. 3. die 9. Iunij.

De eadem etiam PELAGIA est illustris memoria in actis sancti Luciani Mart. apud Syr. *tom. 3. die 7. Ianuar.*

*Anon.
obit.*

Huius mater & sorores in eodem discrimine politæ, cum fugam arriperent, & Persecutoribus imminentiæ, torrente fluuio excluderentur à fuga: Quid veremur? (inquit) Ecce aqua, quis nos baptizari prohibet? Excipiat nos aqua, quæ regenerare consuevit. Te igitur rerum conditor precamur Deus, ne exanimata spiritu corpora, vel vnda dispergat; ne mors separet funera, quarum vita non separauit affectus; sed sit vna constantia, vna mors, vna etiam sepultura. Hæc effata, & suspensa paululum, succincto sinu (quo pudorem tegerent, nec gressum impedirent) consertis manibus, tanquam choros ducerent, in medium progrediuntur alueum. Videres piam Matrem stringentem nodo manus; gaudere de pignore; timere de casu, ne sibi filias vel fluctus auferret: Hæc tibi (inquit) hostias Christe immolo, Præsules Virginitatis, Duces Castitatis, Comites Pasionis. Sicque defunctas non rapidi cursus fluminis volutarunt; non cadauera vnda nudauit, sed sancta mater (licet sensu carens) pietatis adhuc seruabat amplexum, & religionem, quem strinxerat nodum, nec morte laxabat.

Harum meminisse visus est S. Augustinus *lib. 1. de Ciuit. cap. 26*, Vbi de Circuncellionibus suo tempore, cupiditate martyrij, mortem sibi consciscientibus agens, hæc de his ait.

Sed quædam (inquiunt) sanctæ feminae tempore persecutionis, vt insectatores suæ pudicitiae deuitarent, in rapturum, atque necaturum se flumen proiecerunt; eoque modo defunctæ sunt; earumque martyria in catholica Ecclesia veneratione celeberrima frequentantur. De his nihil temerè audeo iudicare, &c. Excusans eas, quod priuato Dei quodam consilio, sibi ipsis necem intulissent.

Scribit etiam S. Athanasius in *Apolog.* Quod nonnullæ Virgines Alexandrinæ, dum grassarentur in eas Arriani, sese in puteos precipites egerint. Suntque alia complura de his exempla, admiranda quidem, sed non imitanda.

X V.

Offob. 8.

PELAGIA altera Antiochena illustris mulier, cum vidisset pariter circundari domum suam à militibus, eam ad Præsidentem ducere volentibus, rogauit illos, vt paulisper expectarent, quoad induta descenderet. Acquieuerunt illi credentes futuram quod promiserat. Stans illa ad Orientem spectans, extensis manibus, & oculis erectis in cælum, Deum precata est,

est, ne ipsam traderet militibus; sed priusquam detenta esset, intacta ad cœlum ascenderet. Cumque hæc dixisset, honesta in veste induta, spiritum Domino tradidit.

Menolog. Græcorum 8. Idus Octobris.

ANNO TATIO.

Diuersa hæc à superiore Pelagia, pariter Antiochena; de qua idem Menologium Græcorum diuersa die. *Baron. not. Martyrol. 9. Iunij.*

Persianus. Vide infra in Philippo.

X V I.

PETRONILLA Virgo, cum venisset ad eam Flaccus Comes cum militibus, ut eam sibi uxorem acciperet, elusit illum dicens: Ad puellam inermem cum militibus armatis venisti? Si uxorem me habere vis, fac Matronas, Virginesq. honestas ad me post tres dies venire, ut cum ipsis veniam ad domum tuam. Trium dierum ergo accepto spatio, toto triduo cum Felicula Virgine collactanea, precibus, & ieiunijs fuit intenta: Tertia verò die Nicomedes Presbyter eam inuifens, diuina, apud ipsam celebrauit mysteria; eamque sacrosancto Christi corpore, & sanguine refecit. Quo sumpto, mox Creatori suo beatum tradidit spiritum.

Martyrol. Rhabani apud Canisum Antiq. lect. tom. 6. Sur. in vit. SS. Nerei Achillei, &c. tom. 3. Ferrarius in Catal. Baron. in Annal. tom. 1.

X V I I.

PETRONILLA S. Lyduinæ mater, cum iam senuisset, & in morbum incidisset, dolens se adolescentiæ tempus parum fructuosè exegisse, in hæc verba prorupit: En morior paupercula, quæ nihil boni fecerim cunctis diebus vitæ meæ. Sed si tu (filia mea) pro delictis meis velis intercedere, læta moriar. Respondit illa: forti animo esto, Mater mea; propè est Dominus, qui non despiciet contritum, & humiliatum cor tuum. Mea verò omnia, dolores, vlcerà, plagas, tormenta, vigilias, precatiunculas, & exercitia libens tibi impertior. Ea

re mirificè exhilarata Petronilla, migravit ad Dominum.
*Sur. tom. 2. 14. Apr. in vita S. Lydwinae par. 1. cap. 6. Thom.
 de Kemps in eiusdem vita. De S. LYDWINA supra.*

X V I I L

PETRVS de Alcantara, Ord. Min. cum ad ultimum vitae
 suae terminum se peruenisse cognosceret; post monita fratri-
 bus data, incoepit Psalmum: Lætatus sum in his, quæ dicta
 sunt mihi; in domum Domini ibimus. Quo absoluto, geni-
 bus positus, orando occubuit.

*In vita B. Tiresia cap. 27. Vbi plura eadem B. Mater de hoc
 Viro Dei mirabilia refert.*

X I X.

PETRVS Burghesius Ord. Iesuat. humilitate conspicuus,
 cum ad extrema peruenisset, genuflexus, sacrosancto Viatico
 se communiri voluit; & eo sumpto, abiit spiritus, corpore
 adhuc genuflexo remanente.

In vit. Io. Columb. cap. 33. Morig. lib. 2. cap. 33.

X X.

PETRVS Belfredellus Florent. Ord. Iesuatorum, cum in
 infirmitate sua ultima, validâ cum Dæmone pugnam sustinuis-
 set; & vicisset; in extremo positus, surrexit; & genuflexus,
 manibusq. iunctis, in cælum aspiciens, ait: En Dominus meus
 Iesus Christus venit ad me. Quibus verbis reddidit spiritum,
 corpore adhuc genuflexo, post abscessum, remanente.

In vit. B. Io. Columb. cap. 22. Morig. lib. 2. cap. 20.

X X I.

Maïj 19. PETRVS de Morono (dictus Cœlestinus V.) post Ponti-
 ficatus abdicationem, in carcere positus Arcis Fumonis, cum
 die sancto Pentecostes Missam celebrasset, milites ad sui cu-
 stodiam deputatos vocari fecit; eisque dissolutionem sui cor-
 poris, infra proximam Dominicam, imminere prædixit. Ab
 illa autem die grauissimè infirmari cœpit; & fecit sibi Sacra-
 mentum extremæ Vnctionis ministrari. Quo munitus Vir san-
 ctus, super tabulam, absque culcitra, aut palea recubans (aliud
 enim, vbi quiesceret, non habebat) Psalmis, & orationibus se
 munire

munire studuit; fratresque suos, vt eum in hoc iuuarent; secumque in eis assidue vacarent, enixè rogauit (duo etenim fratres sibi dati fuerant; cum quibus in carcere diuinum ageret officium) cum igitur septem diebus ita perseuerasset, mortis horam sibi iam instare cognoscens, eisdem psallentibus, & ipso dicente Psalmum: Laudate Dominum in sanctis eius; completo versu: omnis spiritus laudet Dominum; ipso die sabbati, in statu tenuissimo spiritum emisit ad laudandum cum sanctis Spiritibus, Dominum, anno sal. 1296.

Sur. tom. 3. ex Petro de Aliaco Card. vita eiusdem impressa Roma 1445. Auctore Maffeo Vegio Laudensi. Habetur eadem in M. S. Bibl. Vall.

X X I I

PETRVS Chrisologus diem sui obitus prænoscens, statuit *Dec. 2.* sibi Ciuitatem, & Ecclesiam illam, à qua ortum, & doctrinam sumpserat, suis cineribus perpetuò decorare. Vnde allatis secum quamplurimis donarijs auréis, & argenteis, forum Cornelij (Imolam scilicet) petijt. Vbi exceptus à suis summo honore, summaque lætitia, postero die, in templo eosdem conuocari fecit; ibique (sacris peractis) sermonem habuit; testamentum fecit (vasa nempè omnia, aurea, & argentea, diuo Cassiano, ad vsum sacrorum mysteriorum dicendo, & populo pacem, ac venerationem eiusdem S. Cassiani relinquendo) Deum ad Sanctum cōuersus, ait: Pater Cassiane, quem admodum viuentem in sinu tuo me educaisti, ita morientem accipere; ne dedigneris; Deumque pro me exora. Quibus dictis, statim sanctissimus Vir genuflexus spiritum Deo reddidit; anno sal. 449.

Sur. tom. 6. ex hist. Raven. Rubi. Ferrarius in Catal. Baron. in Annal. tom. 6. Petr. in Catal. lib. 1. cap. 20. Habetur eius vit. M. S. in Bibl. Vall. ex antiquis scriptoribus à Toffn. collect.

X X I I I

PETRVS Cluniacensis (Venerabilis nuncupatus) adueniente Natiuitatis Dominica: peruigilio, capitulum (de more) sanus, & incolumis ingressus; vbi eiusdem Natiuitatis pronuncia-

nūnciationem audiuit, humili deuotione toto corpore prostratus, tantæ festiuitatis nuncium adorauit; & post lectionem, ac defunctorum absolutionem, sermone sublimiter inchoato, Natiuitatis Dominicæ præconia celebrare coepit. Sed in sermonis medio, oculis illius, lachrymarum flumine, præ deuotione non tam madentibus, quàm inundantibus, morbo statim corripitur, & de ipso Capitulo, filiorum manibus, ad cubiculum deportatur; vbi tota die, & nocte sequenti custoditus; tandem illucescente aurora, ea nempe hora, qua Christus mundum ingressus esse creditur, mundo exiens, ad solemnitatem Domini ortus, cum Angelicis spiritibus celebrandam, perrexit, anno Domini 1157.

Biblioth. Cluniac. De eo pluribus Baron. in Annal. tom. 12.

X X I V

Nov. 3.

PETRVS Dagninus S. Romualdi discipulus, primusque eremi Camaldulensis Prior, cū esset morti proximus, post exhortationem suis monachis factam, erigens se in genua, amplexatus est Crucem, deuotione maxima; & cū semel, & iterum dixisset: Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera, dulcedine maxima animæ, animam Deo reddidit 1061.

Silu. Raz. De vitis Camaldul. & Lucas eremita in eremitica hist. seu Romualdina lib. 1. cap. 9.

X X V

Febr. 22.

PETRVS Damianus (S. R. E. Cardinalis) febri correptus, horam sui exitus appropinquare cognoscens; ea nocte, quæ Cathedram S. Petri præcedit, extemplò, circumstantibus nocturnum officium peragere iussit; volens prius Apostolicæ solemnitati vota persolvere; & sic demum abire. Tota igitur peracta sinaxi, post modicum, Deo spiritum reddidit, anno sal. 1080.

Sur. tom. 7. ex hist. Hieron. Rub. lib. 5. Baron. in Annal. tom. 11. Constant. Caiet. initio operum D. Petri Damiani.

A N N O T A T I O.

Ægrotauerat aliquando PETRVS vsque ad mortē: eius autem ægritudinis molestias; suamque in illa ferenda tolerantiam ipse met

met enarrat, epistola ad Rodulphum, & Ariprandum Monachos data; cuius fragmentum ad infirmorum, ac morientium solamen hic recensere operæpretium duxi. sic igitur ait.

Castigans castigauit me Dominus, & morti non tradidit me. Oraueram planè quamspè, vt in me cœlestis disciplinæ vigor irrueret, & petulantem mei corporis insolentiam non leui languoris ægitudine castigaret. In quo me diuina clementia non despectit: sed vltra spem precibus annuens, non sine sænore mea vota compleuit. Dedit enim mihi Pentecosten lugubrem, non Paschalem: & vt ita dixerim, contulit mihi Iubilæum, non Sacerdotaliū tubarum clangoribus intonantem; sed suspirijs potius, ac gemitibus lachrymabiliter obrepentem. Dominico nimirum die febrecitans, in lectulo decidi; septemq. transactis hebdomadibus, æquè Dominico die (qui nimirum quinquagesimus erat) Deo me resuscitante, surrexi: veruntamen lege dietæ (vt asserbant medici) per incuriam violata, vix tres, siue quatuor dies sub coloratæ sanitatis lenocinio mihi malè blanditi sunt; & ecce in recidiuum corruens, per viginti postmodum dies, eiusdem valetudinis laborare molestia non cessauī. Sic itaque post Iubilæum, non quietis, sed turbinis, impleta est quodammodo Septuagesima captiuitatis. Porro autem dum me tantæ passionis ardor exureret, dum mixtū flegmati sanguinem spuerem, dum tot certè imminentis obitus signa prætenderem, vt medici quoque circumstantes propemodum desperarent, hoc mihi dedit omnipotens Deus, vt in nullius querelæ murmur excederem, sed cuncta libenter, & ex animo tolerarē.

Gratias (inquam) ago tibi, misericors Deus, qui cum dignatus fueris, sub peccatorum ruderibus meorum, ad supplicium rapi, dignatus es me paternæ seueritatis igne decoquere, & animæ meæ rubiginem, tanquam mallei eudentis, impactione purgare. Quamobrem non mea voluntas fiat, Domine, quæ praua semper est, & iniusta; tua potius, quæ cœli virtutibus, & hominibus est adoranda. Vre, seca, concide, omnesque vulnerum meorum sinus, ac latebras perscrutare; nihilque prorsus in me lateat putridum, quod curationis tuæ præteruolet ferramentum. Nec tamen, dum hōs disciplinæ cœlestis ictus æquauimur fero, meæ patientiæ (quod absit) ascribo. Tu nimirum (Domine) tu sic flagella tua, dum cœdis attemperas, vt dum ad summum doloris, & angustię perforror (ita vt spasimum patiens, penè mox expirare compellor) illico sentiam pondus intimi doloris imminui, & cadentis manū, dispensatione quadam, lenitate suspendi. Non ego itaque; sed tu clemen-

(clementissime) huius patientiæ auctor es, qui sub tanto modamine flagella tua disponis. licet enim elegiacum quid, & lugubre, nimietate languoris aliquando depressus, effutire compellar, ardeo, morior, intercidor; hoc simplex corporis gemitus, non querulæ mentis est murmur. Vnum præterea te rogo, piissime, ut modo vitæ meæ terminum ponas, nec me ulterius vivere in consuetæ ignaviæ tepore permittas. Quod si placet incomprehensibili tuæ maiestatis arbitrio, me in huius carnis ergastulo diutius protrahi, da mihi quæso, potiozem amoris, tui vim, vel vberiore compunctionis gratiam: aut certè cuiuslibet virtutis augmentum, quod hæcenus non habuerim; aliòquin numquam clementiæ tuæ placeat ut enadam, ni quantulacunque mihi virtutis gratia, quam necdum sum consecutus, accrescat &c.

Pergit narrare, diuinitus recuperatam valetudinem, quæ in ea sibi contigerit, lectu quidem digna, pariter ac iucunda.

Petr. Dam. epist. 19. lib. 6.

X X V I

PETRVS Fanensis, Eremita Camaldulensis, Romam veniens, cœpit grauius infirmari; & cum morti iam appropinquasset, vocē omnino priuatus obmutuit. Interim tamen virgētissimis animi passionibus, ac dæmonum tentationibus cruciatus, passim gemitibus, atque suspirijs dolores intrinsecos manifestare cogebatur. Tandem cum iamiam spiritum exhalare vellet, ecce repentē os eius apertum est, & exclamantis exultantis modo, ter hanc vocem repetitam emisit: Ego vici, Ego vici, Ego vici: Te Deum laudamus, Te Dominum confitemur. Tunc sequentē versum suscipientes fratres, totum Canticum alternatim dicentes perfoluerunt. Quo finito, felix eius anima ad cœlos migravit. anno 1534.

Eremitica Historia seu Romualdina lib. 4. c. 3.

X X V I I

PETRVS Fauerus Chartusianus, cum per iniunctam sibi obedientiam, in quadam Ciuitate maneret, contigit, eū graui infirmitate vexari; & (ordinatione Diuina) eodem tempore ad eum venire Hubertum Priorem, quem mox ut infirmus vidit, gauisus est gaudio magno valde, dixitq. ei: Pater mi, Tu me trades sepulturæ. Sciens autem finem suum adesse, Confessione

fessione eidem facta, Vnctionem sacram cum Diuino viatico
 ab eo petijt, & accepit. Huberto verò, alia occasione, ab in-
 firmo recedente; ecce Satan ante lectum eius statim adfuit,
 magnum volumen portans, in quo omnia peccata, quæ dictus
 infirmus cõmiserat, conscripta erant: qui ante faciem eius ma-
 gna cum proteruia se ponens, eadem peccata illi procaciter
 cachinnando improperebat. Cum autem infirmus præ timo-
 re, & tremore horribilis Visionis, quid responderet, nesciret,
 nisi hoc tantummodo, quòd in Confessione facta, consideret
 Indulgentiam peccatorum se percepisse, magis, ac magis Sa-
 tan eum nitebatur ad desperationem inclinare. Cœpit autẽ
 infirmus tremore pallescere, ac ferè in Barathrum iam cade-
 bat desperationis, nisi suprema eum gratia, clementi oculo,
 respexisset. subitò namq. affuit Beatiss. Virgo Maria, in bra-
 chijs Puerum deferens; dictoq. infirmo cominus astans: fra-
 ter mi (inquit) cur times? cur diffidis? Per istum enim Puerũ
 speciosum omnia peccata tua sunt dimissa. Ad hæc verba Sa-
 tan confusus, de loco illo turpiter est egressus; statimq. ab
 oculis infirmi Virgo gratiosa disparuit; & ipse inexplicabili læ-
 titia, & exultatione cordis perfusus remansit: cumq. dictus
 Hubertus rediisset, eidem omnem Visionem narrauit. Demũ
 post Matutinas horas noctis sequentis, cœpit solus (prout po-
 terat) septem psalmos decantare: sed cum in dicendo nimium
 grauaretur, dictum Hubertum rogauit, vt se iuuaret. Cum igitur
 Litaniam communiter decantarent; & ad illum locum ve-
 nissent, vbi dicitur: Omnes Sancti, orate pro nobis, subitò,
 post dictam postulationem, eleuans infirmus digitum dexteræ
 manus, cum cordis lætitia maxima, subiunxit, dicens: Omnes
 Sancti, qui modò hic estis, orate pro nobis. Quam postula-
 tionem crebrius cum seruiore magno ingeminans, reddidit
 spiritum.

Spec. Exemplorum tit. Maria ex. 38. ex Collect. speculi.

X X V I I I.

PETRVS de Fulgineo, de sui exitus die diuinitus edoctus,
 graui inde fuit languore correptus. Orationi autem seruētius
 vacans,

vacans, non desistit (more solito) quosdā Missam in Ecclesia S. Feliciani audire, & sacramenta Pœnitentiæ, atque Eucharistiæ suscipere. Tandem infirmitate grauiori decensus, in loco cōsuetō (campanili scilicet eiusdem Ecclesiæ) super duos lapides iacens; noluit (exemplo S. Agathæ) cōsilijs ac quiescere suadentium carnalem medicinam corpori exhibendam, sciens breui se migraturum. In vltima porro nocte, qua migravit ad Dominum, circa matutinas, transitus sui horam instare cognoscens, rogauit virum quendam, secum ibi commorantem, vt de Ecclesia lumen ad eum deferret; sed is cum renunciarēt, se lampades extinctas inuenisse, denuō redire iussus, eas accensas repetijt. Orauerat enim magna fiducia Dominum, vt qui esset vera lux, aliquantulum sibi in illa hora concederet luminis; dixeratq. viro illi, vt ante Imaginem iter Gloriosæ Virginis, ei q. diceret, quod toties lampades suas ipse accenderat, & lumen ante ipsam posuerat, ideo placeret sibi aliquantulum luminis concedere. Viso igitur lumine, gratias egit: astantem dæmonem aspexit, & despexit, inquitens eum S. Martino: Quid astas cruenta Bestia? & accepta idem Crucifixi imagine; eaq. sapius amplexatus, Deo animam reddidit. Anno salutis 1323.

M. S. Bibl. Vall. ex legenda eiusdem; edita à fratre Iōanne Gorini de S. Geminiano Ord. Præd. de mandato Episcopi Fulginatensis. Ferrarius in Catal.

PETRVS Gonzalez, seu Gonsalvus, Ordinis Prædicatorum, eūm post Quadragesimæ, & concionum labores, secūda die Paschæ, in Ciuitate Trudenſi graui corriperebatur febris, cupiens in proprio defungi Conuentu, à quo tunc aberat, iter arripuit, vt illuc pergeret; sed paululum progressus, vi morbi redire coactus est eō, vnde discesserat; & Diuina reuelatione, mortem sibi instare prænosens, exultans spiritu, ac vultu hilaris, Socio suo sui cordis latitudinē patefecit. Sacramentis Ecclesiæ muniri se statim voluit. Deinde hospiti suo dixit: En morior frater mi, & ad Dominū propero meum; qui ob pau-

ea ſeruitia multam vult mihi reddere mercedem, & honore
me affici, quem non merui: Vide quàm bonum eſt, & quàm
iucundum huiusmodi deſeruere Domino: Qui inſuper ſi mei
gratiam pollicitus eſt in hanc reſpicere Ciuitatem, eamq; à
flagellis, & malis plurimis, quæ mereretur, liberare: ſed &
iple Protector tuus ſemper. Vale igitur, & dimitte quidquid
incommodi, & moleſtiæ (meæ cauſa infirmitatis) perpeſſus es,
firmiter ſperans te à Deo munerandum: Pàuper quidem Ego
ſum, & niſiil temporale habeo, quod tibi relinquam: Sume
tamen hoc cingulum, gratitudinis ergo, & ſerua illud, aliquan-
do tibi proſuturum. Quibus dictis, ad Deum conuerſus, &
orationi inſiſtens, feliciter obdormiuit in Domino.

Ferdinand. in Chron. Ord. Prædicator. lib. 1. cap. 25.

*Leand. Albert. lib. 5. de Vir. Ill. Ord. Præd. ubi appellat
eum Petrum Gonſalinum.*

A N N O T A T I O.

Plura habet Ferdinandus loc. cit. de eodem cingulo, in Eccleſia
reposito cum alijs ejuſdem Reliquijs.

Petrum hanc Nautæ præcipuè colunt veneratione, appellantes
eum S. Thelmum. Vide *Flos Sanctorum par. 3. Hispanicè, & Ri-
badener. April. 1.*

X X X.

PETRVS Hispanus, tertij Ordinis S. Franciſci, ſeu de Poe-
nitentiâ, inuentus eſt Urbini mortuus; genibus flexis, ſuper
vitis faſciculo, manibus eleuatis, quemadmodum orare con-
ſueuerat.

Chron. S. Franc. par. 3. lib. 1. cap. 32.

X X X.

PETRVS de Molliand. Ord. Min.; inappetentia grauatus *Iul. 15.*
& ad extrema perductus, lætus admodum mortem præſtola-
batur. Suſcepturus autem ſacrum Viaticum, ad Eccleſiam
deſcendere voluit; vbi genuflexus, & magna cum deuotio-
ne, & lachrymis, facta generali Confessione; & abſolutione
à quatuor ibi præſentibus ſacerdotibus ſimul, accepta, poſt
longam orationem ſanctiſſima Euchariſtia ſe munific. Biduo
demum

semum grauissimas à Dæmone, de fide tentationes sustinuit; & auditus est à circumstantibus respondere, & verbis, ac gestibus cum inimico pugnare; donec allato Missali, & lecta Passione Domini nostri secundum Matthæum, eadem pluribus in locis, dum legeretur, Dæmonem redarguendo, Victor in pacè quieuit; anno Domini 1489.

Chron. S. Franc. par. 3. lib. 7. cap. 13. Hist. Seraphic. lib. 1.

XXXII.

PETRVS Monachus, omnium virtutum honestate conspicuus, religionisq. exemplar erat, & speculum; conscientiam tamen (vltra quam credi potest) timidam, scrupulosam, & pusillanimum habuit: & quanquam fortis corpore, complexionem viuidus esset, & vix attingeret annum trigesium; timor tamen iste (vt apparuit) vitam eius læsit. Vnde quadam die satis improuise ægitudinem incidit; ex qua statim necesse fuit, vt decumberet. Cumque in infirmaria, vsu rationis perfectè vtens, patientia lenis, & deuotione solida feruidus iaceret, ex improuiso coepit agonizare; & religiosis gestibus diem subitò clausit extremum. Creditum est autem, Diuina clementia, inopinata morte ereptum, ne haberet suis scrupulis intendendi spatium.

Io Wyder, fornicar. lib. 2. cap. 12.

PETRVS & Arnoldus Montepessulani, gemelli fratres; vno partu in lucem effusi; vno die ad studia discenda Lutetiam missi; vna hora in Prædicatorum Ordinem, ac Religionem ascripti; vna pariter die vita functi, pari humilitate, deuotione, & sanctitate vixerunt; virtutibusq. inter se certarunt. Petrus igitur ad extrema deductus, cum sacròsanctam Eucharistiam suscepisset, atque extrèma Vnctione deliburus esset, ad Priorem, vnà cum fratribus astantem, conuersus: Quid sibi iuberet; Quòue sibi eundum esset iniungere postulauit. Cum verò Prior imperasset, vt ad Iesum Christum præstolante (quem tunc in sacra perceperat hostia) rectà iret; Petrus vultu sereno respondit: Ita planè propter auctorem, nec aliū præter

Iesum,

Iesum, qui me vocauit quæsiuero. Quibus dictis, expirauit. Fratres autem ad Arnoldum iam animam-agentem aduentarunt; & vnus illorum (nomine Vincentius) cæteris sanctior, multitudinem innumerabilem Angelorum, & inter eos Diuū Dominicum aspexit; qui Arnoldi spiritum suscepit, & in cœlum deportauit anno Domini 1250.

Leand. de Vir. Illust. Ord. Prædic. lib. 5.

X X X I V.

PETRVS cognomento Pitantius, Monachus Cluniacensis, in monasterio Cauensi (Vir aliàs bonus, sed quodam ne-
tulo auaritiæ infectus) cum iam ad exitum appropinquaret, eiusdem vitij Dæmonem sibi vidit assistere; quem cum quid illic quæreret, exprobrando inquireret, malignus spiritus respondit: Pro Tareno illo, quem habes, mihi hodie tradendus es. Tunc monachus aliorum bonorum operum suorum labore confusus, cum Dæmoni exprobraret, ac (pro simplicitate) eum percutere baculo niteretur, Dæmon abscessit, & non modico terrore monachum turbatum reliquit. fortè tunc senior quidam illum à longè, quasi cum alio loquentem, audiuit; & solum inueniens, cum quo fuisset loquutus, ab eo inquirere studuit. Cui omnia per ordinem enarrauit; veniamq. sui delicti postulans, vt id Abbati suggereret rogauit. Quod vt Pater (Petrus scilicet Cauensis) agnouit, corporali eum vindicta expiatum soluit (flagris nempè eum cedendo) & eo die mori iam liberum dimisit.

Sur. to. 2. 4. Mart. in Vita S. Petri Cauensis.

X X X V.

PETRVS de S. Seuerino in Piceno Ord. Min. virtute, & miraculis clarus, vltima infirmitate correptus, horam sui exitus agnoscens, ad Ecclesiam pergere voluit, vt ibi sacrosancto se communiret Viatico: quo percepto, post varias Dæmonū superatas tentationes, victor ad coronam migravit percipiendam. Cuius anima, in cœlum visa est conscendere à quodam Religioso viro, inde absente; qui propterea ad monasterium in monte properauit, inuenitq. eum ipsa eadem hora migrasse.

Corpus autem eius post mortem candidius, & pulchrius apparuit, quàm vnquam antea visum fuerit.

Chron. Ord. Min. par. 3. lib. 8. cap. 29.

X X X V I.

Ian. 17.

PETRVS de Trauanda Ord. Min. nunquam in lecto quiescens, nec alibi adhærens, stando, somnum per duas horas capere consueuerat: Cumq. iam senex moneretur, vt illa saltem ætate quiesceret, respondit admonenti: Quando (fili) me videris in lecto extendere, tunc aperiatur mihi sepulchrum; quia morti proxinus ero. Adueniente igitur suæ vocationis tempore, in lecto se posuit: Quod videntes fratres, memores verborum eius, circa eum genuflexi, audierunt eius monita; & ipse, eadem die, susceptis omnibus Ecclesiæ Sacramentis, migrauit ad Dominum, anno 1492.

Chron. S. Franc. par. 3. lib. 7. c. 19.

X X X V I I.

PETRVS Vellius Sinensis, Institor, B. Francisci Xauerij familiarissimus, de instante decessu diuinitus (quemadmodum sibi idem Xauerius promiserat) præmonitus, rebus domesticis compositis; req. familiari, magna ex parte, in pauperes diuisa, adhuc valens, vicensq. ad vltimum illud discrimen se comparare cœpit. Aderat igitur iam supremus vitæ dies, cū ille, ad Ecclesiam profectus, Parochum rogauit, vt Missam pro se (quæ à Defunctis nomen habet) celebraret; Cui ipse (in mortuis iam se numerans) interesse voluit. Inde singulos conuenit amicos, eosq. valere iussit peregrè abiturus. Sciscitantibus, quò tandem iter intenderet, respondit: in cœlum. At illi iocari hominem, cæteroqui facetū, ac lepidum, putabant; sed postquam ille omni asseueratione in cœlum ire se, perseuerabat, ægritudinem animi, & insaniam interpretati sunt. Petrus itaq. domum reuersus, sacramentis munitus, mortis præstolabatur aduentum: Quod amici percipientes, domum eius frequenter coeunt, eumq. à tristi (quam putabant) illa cogitatione abducere conantur. At ille, vultu gaudium præferens, satis ostendit nullam subesse animi ægritudinem, & si-
mul

mul Xauerij prædictionem, eiusq. euentum ipsis lætabundus exponit. Demum de tota re edoctos, rogat ut amici eorum (mox obituri) funus eodem ipso die prosequantur. Atque ita prorsus euenit. Eum etenim repentina mors abstulit; eodēq. die, funere elatum, amici ad templum sunt profecuti.

Hist. Soc. Iesu lib. 12. n. 100. Tursellinus in Vita B. Franc. Xauerij lib. 5. c. 3.

ANNOTATIO.

De dicta Xauerij prædictione hæc ait Tursellinus loc. cit.

Machaum Emporium Sinarum sanè celebre delatus est (nempe Xauerius) ibi cum Puellam offendisset, cuius pudorem inopia prodebat, pecuniam corrogare cepit, vnde ei dotem conficeret. Venit igitur ad PETRVM VELLIVM veterem familiarem, eundēq. institutorem satis pecuniosum. Offendit hominem latrunculis ludentem domi alienæ. Re breuiter exposita, aurum ab eo mutuum petiit, centuplicato scènore reddendum in cælo. Ille intempestiuo Xauerij interuentu nonnihil offensus, negare illud esse tempus accipiendi quod petebat, se domo sua abesse, ubi aurum haberet. Instare comiter Franciscus, mortali semper esse tēpus rectè faciendi. Itaq. ille hac voce motus, clauem ei (ut erat domesticarum rerum satis gnarus) Arcæ nummariæ tradidit; auferre iubens quantum vellet. Xauerius trecentis nummis aureis, ex arca depromptis, PETRO reddidit clauem, quantum auri abstulisset renunciāns. Tum ille: Errasti (inquit) Pater: tuusq. pudor mihi iniuriā fecit: Utique multò minus sumpsiisti, quàm volebam. Namq. arcæ clauem tradens, dimidiam auri partem tradebam tibi. Incrant nummorum aureorum trigintamillia; hanc summam inter nos ex æquo diuisam oportuit. At tu quotam inde particulam tibi sumpsiisti? Sensit Franciscus VELLIVM sincerè, & ex animo locutum; eaq. verba non comitatis esse magis quàm veritatis. Itaq. admirans: Macè Vir liberalitate esto, Velli inquit. Grata & accepta Deo est egregia voluntas tua, haud dubijs testata factis: proinde eius ego tibi verbis polliceor, nunquam Deum tibi defuturum. Insuper hoc daturum esse, ut supremum vitæ diem, ipso pronunciante, cognoscas. Nec Franciscum Deus, nec VELLIVM Franciscus fefellit. VELLIVS quippe ex eo alius Vir extitit, adeò se benignitati pietatiq. addixit.

Jan. 2.

PETRVS Vrsiolus Monachus, die quadam cum oraret Dominum, vt notum sibi faceret finem suum, sensit quasi iaculo se retrò percussus; & ex hoc eius extrema dignoscens, humiliter supplicauit Domino, vt ipsum seruare dignaretur credulum, fidelissimum, & attentum; statimq. febris leuissima correptus, conuocatis fratribus, exitum suum indicauit; eosq. singillatim in pace deosculatus, & ad patientiam, ac orationē adhortatus, Corpus & sanguinem D. N. Iesu Christi deuotissimè suscepit. Tunc vir nobilis Oliba, illius patriæ dominus, Sanctum videre desiderans, ad eum accessit; quo præscito Vir sanctus, super cathedra positus, eum humiliter ad se venientem, osculo pacis, recepit; Deumq. colere, ac mundum despicere, tanto spiritus seruire suavit, vt monachalem vitam, ille elegerit. Petrus autem in hisce sermonibus perseuerans, tandem hora nona, qua Dominus expirauit, eiusdem verba proferens, nempe: In manus tuas Domine commendo spiritum meum, spiritum Deo reddidit.

M.S. Bibl. Vall. ex M.S. Cod. sacr. Erem. Camald. Hist. Eremitica lib. 1. cap. 5.

A N N O T A T I O .

Fuerat PETRVS Vrsiolus Venetiarum Dux, qui relicto Ducatu, per magnum delictum acquisito, cum Ioanne Grandenico eiusdē delicti focio, ad S. Romualdum confugiens, Monachi habitum suscepit.

X X X I X .

Dec. i.

PHILARETVS cum tempus suæ ad Christum migrationis sibi instare cognouisset, omnes sanguine coniunctos conuocauit, eosq. sic admonuit: Filioli, Hospitalitatis nolite obliuisci; Aegrotos, & in carcere detentos visitate; Viduarum & Orphanorum patrocinium suscipite; Res alienas nolite appetere; ab Ecclesiasticis Congregationibus abesse ne patiamini; & vt summam dicam, vt me facere vidistis, ita & vos facere ne desinatis. His dictis, precibus ad Deum missis, in pace quieuit.

Menolog. Græcorum hac die.

A N N O T A T I O .

Fuit hic PHILARETVS sub Imperio Constantini, & Irenes, e regione Paphlagoniæ, probitate vitæ, & eleemosynarum largitate insignis; quippe qui plurima pauperibus distribuens, eò pauperatis deuenit, vt necessarius etiam victus illi defuerit; sed benignus Deus illum inopia vexari non permisit: eius enim Neptem (Mariam nomine) decoram, & speciosam, Reginæ filio Constantino vxorem dari, diuinæ prouidentie dispensatio disposuit; & illum ipsum, Consulis dignitatem ornari; ac multarum pecuniarum Dominum fieri; quæ pariter pauperibus ipsis abundè suppetebat. *Ibidem.*

X L.

PHILIPPVS Nerijs Pater noster optimus, nostræq. Congregationis Oratorij fundator, cum per totum mensem Aprilis anni 1595. molestissima laborasset febris, Natali Apostolorum Philippi, & Iacobi (quibus peculiari deuotione erat addictus) eorum ope implorata, mirabiliter conualuit; è lectulo exiit; rem sacram, quam in ipsorum solemnitate facere concupierat, peregit; astantesque sacratissimo Christi corpore refecit. Quarto verò idus Maias (ad quem vsque diem sacrum quotidie facere perrexerat) nouo, ac repentino morbo oppressus, eam sanguinis copiam de repente euomere cœpit, vt pallente facie, expiranti similis, & propè exanimis iaceret in lectulo. Cum igitur, actum de illo iam affirmarent Medici, confestim à Cæsare Baronio (Federico Cardinali Borromæo præsentem, & inspectantem) Oleo sancto inunctus est. Mox cum paululum recuperasset virium, idem Federicus (Augustino Cardinali Cusano, cæterisque è Congregatione patribus, ac fratribus; & alijs quamplurimis astantibus) sacrosanctum Viaticum ad eum detulit. Vix autem cubiculum erat ingressus, sanctissimi Christi corpus in manibus gestans, cum Philippus (viribus quamuis destitutus) maxima illicò voce, obortis lachrymis, clamare cœpit. Ecce amorem meum: Hic ille est, in quo me oblector: solum id est charum mihi. Præbe ergo, præbe mihi amorem meum; præbe mihi eum,

Maij 26.

quam celerrimè . Cumque Federicus : Domine non sum dignus (de more) pronuntiaret, eadem Philippus verba, clarissima voce, manantibus præ dulcedine, ac dilecti desiderio, vbertim lachrymis, repetijt dicens : Qui tuo corpore pascar, dignus fui nunquam . Quæ quidem, & alia huiusmodi verba, ea spiritus vi proferebat, vt astantes omnes ad lachrymas, & admirationem excitaret . Caterum, licet ea ipsa die sub vesperam ter, quaterue multum euomuerit sanguinem, parumq. abfuerit, quin ex accedente tussi, & sanguinis ruentis impetu suffocaretur ; neque adhibita medicamenta quidquam proficerent, biduò tamen post, cum prima luce misisset, qui varijs Religiosorum familijs, vt pro illo sacrum facerent, eleemosynas distribuerent, continuò manente vomitu (Medicis, alijsque omnibus miraculo attonitis) deperditas recepit vires ; atque ex illo die, ad obitum vsque, optima ea, semper vsus est valetudine, rem sacram quotidie faciens, ac suorum confessiones (de more) audiens ; vt iure meritòque videretur, ad aliquot annos spiritum traducturus . Ipse tamen, breuem sui tabernaculi futuram depositionem (diuinitus prænoscent) eandem cuidam de recuperata valetudine latanti, non obscurè significauit dicens : Et si ego præsentem morbum euasi, optimèq. habeo; erit tamen filiorum gaudium breue : Adest enim pugnae finis; eritq. obitus meus eiusmodi, vt cum contigerit, vix aduertatur à quoquā; auditusq. vix credatur . Quem quidem eundem instantem sibi obitum diuersimodè suis prædixit Alumnis: vni tamen eorum apertius . Cum enim idibus Maij eum interrogasset, quot esset Mensis dies, illeque decimus quintus dixisset, decimo post die (inquit Philippus) qui erit 8. Kal. Iunias, ego moriar . Octauo igitur ipso Kal. Iunias (qui dies eo anno, & sacratissimo Christi corpori sacer, & eius vitæ postremus fuit) rem sacram, quasi præ gaudio canens, peregit ; magnam eius diei partem in confessionibus audiendis consumpsit ; multos ex Alumnis, suis ipse manibus, Eucharistia refecit; sanctorum historias, & præcipuè S. Bernardini Senensis vitam, ab vno ex iisdem alumnis semel, &

ite-

iterum cum legeretur audiuit attentissimè; vnàq. cum eis diuinum recitauit Officium; ac post sobriam cœnam, plus solito lætus, & optimè valens, cubitum iuit. In lectulo cum esset, supremam sibi horam adesse sciens, astantibus dicere cœpit: En morimur omnes: tùm quota hora esset, rogitat; cumq. tertiâ noctis esse didicisset, illicò secū ipse: tertia hora est (inquit) huic si addantur binæ, quinta hora erit, si ternæ, sexta. Demū astantes filios dimisit; qui nihil omnino periculi suspicantes; cubitum discesserunt. Sub horam autem noctis sextam (sanguine iterum, ac pituita in fauces magno impetu confluentibus) cum accurrissent omnes, & frustrâ cuncta adhibuissent medicamenta, iam mortis proximus, super lectulum, vbi iacebat, quasi eam ad pugnam prouocaturus, sedentis instar, alleuauit sese; ac tandiu in eo corporis situ mansit, donec spiritum exhalauit. Interea Cæsar Baronius cum eius animam (lachrymas precibus miscens) Deo sanctisque (de more) cōmendasset, rogauit vt astantibus filiis, & cōmunis iacturam parentis insolabiliter lugentibus benedictionem impertiret. Ille oculos confestim in cœlum tollens, aliquantulum orauit; supplicationeq. completa, astantes circumspectans, quasi sua eos benedictione muniret, nullam passus vel minimam membrorum distorsionem, nulloque edito molestiæ signo, placidissimè obdormiuit in Domino, intra horam noctis sextam, quam ipse prædixerat die 26. Maij, anno Domini 1595. ætatis suæ 80.

Gallonijs in eius vita impressa Roma. Baccius in eiusdem vita, Romæ itidem nuper impressa.

A N N O T A T I O.

Quod in sacratissimi corporis Christi solēnitate, Sacerdotumq. peculiari festo, piissimus Dominus Sacerdotem suum PHILIPPVM ad cœlestia Regna vocarit, non vacare mysterio credendum est. Fuit etenim ille, vt quiuis alius (ætate nostra) verus Dei Sacerdos; pius nempè; prudens; humilis; pudicus; sobrius; castus; mitis; & quietus; sed præcipuè diuinissimi Sacramenti, supraquàm dici potest, cupidissimus semper, & amantissimus; adeo vt ex eo

solum, quod vacuum calicem in manibus teneret, incredibili perfunderetur lætitia. Porro sacrum celebraturus, antequam sacris se indueret vestibus, id omni studio sibi curandum erat, ut spiritus vehementiam, & ardorem, quo assidue æstuabat, utcumque comprimeret. Tanta verò in sacro agendo, diuini spiritus abundantia replebatur: talesque diuini amoris impetus sustinebat, ut totus lachrymis conficeretur; singultus frequentissimos ederet; ac toto denique corpore contremiscere, exilire, ac saltitare quodammodo videretur. Quo autem tempore salutarem attollebat hostiam, ita mens eius rapiebatur in Deum, ut non modò manus (sublimè erectas) deponere non posset; sed & toto corpore à terra eleuatus aliquando à circumstantibus visus fuerit; luceque admirabili circumfusus. In sacratissimo sanguine Christi ebibendo; eiusque sanctissima carne degustanda, panis cœlestis pinguedinem, & Regum delicias utique degustare videbatur; labia etenim ille sibi audivissimè lambebat; iterumque ac sæpius ori calicem admoventem observabatur.

Hunc verò eximium in PHILIPPO Eucharistiæ amorem, caritatem comitatur virtutes, quæ verum decent Sacerdotem.

Charitas siquidem in Deum, qua vulneratus, languebat iugiter, adeò ut de rebus diuinis (maximè autem de Domini nostri Iesu Christi passione, ac morte) loqui vix posset; quin lachrymæ ex oculis vberimè fluerent; tantaque cor eius diuini amoris flamma æstuabat, ut ipsius ardor in corpus etiam redundaret; illud sensibilibiter inflammando, ut (confecta quamvis ætate, omni que prope modum natiuo calore destitutus) ad eam amoris flammam aliquo modo restringendam, ipsa media hieme, mediaque nocte, pectus nudare, fenestras aperire, alijsque huiusmodi refrigerationibus indigeret.

Humilitas item, quam perpetuò quidem coluit, & amauit, quæ amplexatus constanter tenuit semper: Quia sæpius dignitates Ecclesiasticas (Cardinalatus etiam semel & iterum) à diuersis Pontificibus sibi oblatas, constantissimè recusauit: Quia sibi ipsi viluit, omni que studio curauit vilis ab omnibus reputari, non humilis prædicari: Quia denique se mortalium omnium infimum, & Dei seruum prorsus inutilem putauit semper, ac pronunciauit. Vnde rogatus postremo vitæ suæ tempore ut (S. Martini instar) Dominum in hanc sententiam rogaret: Domine si adhuc populo tuo sum necessarius, non recuso laborem: Absit à me (respondit confestim) ut ita orem; non enim is ego sum, qui mortalium salutem prodesse

me

me posse confidam. Alteri quoque dicenti sibi, sperare se eum & vita tunc minimè discessurum, cum adeò suis necessarius esset; ipse dolorem ex verbis istis se percipere ostendens: si putarem (inquit) me vobis necessarium esse, me perditum crederem; nihil enim prorsus valeo. Sic Sacerdos magnus coram Domino, paruulus in oculis suis voluit esse PHILIPPVS.

Pudicitia pariter & castitas (peculiaris ac propria Sacerdotum virtus) in eo fuit admirabilis; animæ etenim, & corporis virginalem integritatem ad extremum vsque spiritum, absque ulla labe, aut suspicione; intactam penitus, atque illibatam seruauit; eiusdemque virginitatis candor in ipsa etiam facie quodammodo enitere videbatur: quin & ad eum accedentes, castitatis, ac puritatis odorem ab ipso emanantem, sentire sibi videbantur; quem admodum ille puritatis eundem odorem, & è diuerso immunditiæ fœtorem, in alijs sentiebat.

Tantus denique fuit in eo angelicæ huius virtutis amor, & studium, vt (nec ægrotus) vllam sui corporis partem passus fuerit à quoquam videri. Et (quod est mirabile dictum, credituque difficillimum, nisi plurium depositione testium firmaretur) cum defuncti iam corpus de more lauaretur, eiusdē manus (supra naturæ vires) moueri, easque corporis partes, quas indecorum ostendi viuo fuisset, occultare cœperunt; idque non semel tantū, sed quoties corpus moueri opus esset. Ac id ipsum accidit prorsus, dum à Medicis disseicaretur: Vnde exclamare præ rei nouitatæ auditi sunt astantes: ò egregiam hominis puritatem! ò castitatem eximiam!

Plura quidem essent de tanti Viri in proximos eximia charitate recensenda, qua eorum saluti ardentissimè studuit semper, eorumque inopias subleuare curauit.

Plurima de cæteris eiusdem virtutibus, quibus vrbi, ac orbi mirificè illuxit; quibusue cognitis, ac per trecentos quinquaginta & amplius testes, omni exceptione maiores, ritè probatis fel-rec. Paulus V.P.O.M. eum in Beatorum ascripsit numerum, nostræq. (immò suæ) Congregationi, officium Ecclesiasticum solemniter celebrandi facultatem fecit, anno Domini 1615. quo pariter anno sacra Rituum Congregatio de eiusdem B. PHILIPPI sanctitate, virtutibus, ac miraculis apertè constare censuerat; ac demum sanctæ mem. Greg. XV. P. O. M. eundem in Sanctorum cætum cooptauit, anno Domini MDCXXII. die 12. Martij. Sed si virtutes omnes optimi Patris essent hic commemorandæ, eius vitam hic pariter describere opus esset; nec forsitan ociosè; in ea siquidem

dem utramq. mortis præparationem, & bene moriendi doctrinam quam nosse cupimus; quamvis in Iustorum exemplis inquirimus, abundè satis contineri certissimum est. Quod verò ad institutum attinet, satius erit nonnullorum exitus recensere, qui in viam pacis, ac mandatorum Dei ab ipso directi, feliciter eiusdem viæ, ac vitæ perfecerunt iter, & requieverunt in pace.

Inter cetera namque charitatis, & pietatis officia, quæ Pater optimus filijs à se institutis exhibere consueverat, illa certè erant præcipua, quæ ipsdem ægrotantibus in agone positis ostendebat. Ægrotantium siquidem curâ perpetuò gessit, eosque singulis visendo diebus, omni ope, atque opera iuabat: apud eos verò, qui in ultimo vitæ periculo constituti erant, pernoctare non grauabatur; illosque ad supremum illud certamen roborans, atque confirmans, de se nimium confidentes ad humilitatè inducebat; quos verò ad desperandum de Dei misericordia Dæmones urgebant, hos ille ad spem divinâ, divinamq. fiduciam mirificè erigebat. Eorundè igitur exempla, quæ fufius enarrantur in eius vita, à Gallonio, & nuper à Baccio (nostræ Congregationis Presbyteris) edita, hic recensere, operæpretium duxi: proluxa quidem, & longiuscula forsàn videri poterit narratio, sed non importuna, nec proculdubio, inutilis. Ex ea etenim nō modo S. Patris, quæ diximus, charitatis, & pietatis officia magis elucescent, sed & Dæmonis insidias, eiusq. mille nocendi artes, quibus ille in agone positos aggreditur, probè dignoscere, atq. euitare (Deo dante) poterimus, sunt autè hæc sequentia.

PERSIANVS Rosa Sacerdos, qui B. PHILIPPO à Confessionibus erat, cum à Dæmone sub mortem graui, ac diuturno certamine vehementer urgeretur, in angustijs positus diuinum, implorabat auxilium; illud Psal. 43. frequenter inclamans: Iudica me Deus, & discerne causam meam. Cumq. in hunc modum cum hoste decertaret, venit PHILIPPVS; quem ubi ille vidit, clamare continuò cæpit: Adiua me S. PHILIPPE: est hic canis colore nigerrimus, qui me lacerare nititur; succurre quæso; succurre, quod potes, ne deuorer. Quibus verbis motus B. Pater, humi illicò procubens, astantes omnes iubet secū orare; quibus preces fundentibus, ille de repētè magna voce dicere cæpit: canis recedit; fugit canis; en stat in limine ostij. Tum surgens ab oratione PHILIPPVS aquæ benedictæ aspersione Dæmonem ab eo etiam loco fugauit, magno cū solatio morietis, qui nullū faciebat gratias agēdi Deo, Beatoq. Patri modū. Ea verò molestia, horribiliq. visu liberatus paulò post (magna cū animi tranquillitate) è vita migravit, ann. Christi 1538.

GABRIEL

GABRIEL Tana Mutinensis, iuuenis vitæ integerrimæ) quem à mundi illecebris iam pridem PHILIPPVS ad pietatis studia traduxerat, & inter præcipuos habebat Alumnos) morbo correptus, vltimam vitæ horam valde formidans, ac viuere diutius cupiens, breui etiam conualescendi spem concepit inanem. Quas diaboli insidias præsentiens PHILIPPVS (vt qui de eius morte, diuina reuelatione cognouerat) petit ab eo, vt quidquid suæ incolumitatis esset, id omne suo committeret arbitrio. Paruitque alacriter Tana. Tum PHILIPPVS, astantibus orare iussis, preces pro eo fundere aggressus est; eoque orante, tantum mox illum præsentis vitæ odiū cœpit, vt mutato protinus consilio, diceret cum Apostolo: Cupio dissolui, & esse cum Christo; palamque profiteretur, nihil iam se magis cupere, quàm sui corporis dissolutionem. Vnde PHILIPPVM his verbis compellare cœpit: Ora Pater, vt in Paradisum quantocys ingredi merear: Vitæ odium cœpi; vitaque mihi molesta valde est, ea causa, vt cum Deo sim. Astantenq. subinde respiciens, in has sæpè prorumpebat voces: Vita præsens (credite) mihi fastidio est, mori vellem, vt Deum meum contemplari possim assidue; iterumq. PHILIPPVM appellans: ad hanc diem rogaui te Pater (dicebat) vt cum Deo ageres, vt saluti me restitueret, nunc rogo te vt (orationibus me tuis) ex ergastulo corporis liberares, atque absolvas.

Interea deficientibus in eo corporis viribus, die sequenti (qui fuit eius vitæ postremus) in id totum incubuit, vt se ad piæ Christianæq. moriendum præpararet. Erant apud eum assidue ex B. Patris schola quamplurimi, quibuscū & ipse aderat Pater; qui tamdiu apud eum esse voluit, dum in vesperam inclinaret dies; quo tempore iterum dicere cœpit æger: In cælum proficisci cupio Pater: hoc vnum ex omnibus mihi cordi est; cui cum respóderet PHILIPPVS: si Deo placeret, vt præsentem morbum diutius sustineres, nonne voluntatē eius cupiditati tuæ præferres? Tum Gabriel, & quid est hoc verbum? Iam dixi tibi sæpius, ex corporis vinculis in cælum emigrare ardentem cupio; adeò totus Dei videndi adeo cupiditate vt nulla res me grauius afficiat, quàm hic manere diutius, ergo precare Dominum, vt ante quintā noctis horam ad eum euolem: Tum PHILIPPVS: quod petisti consequeris; id tamen te monitum velim, Dæmonem multas tibi paraturum insidias, varijsque tentationibus (quas singillatim enumerauit) animi tui constantiam aggressurum; sed nulla in re (crede mihi) nocere tibi poterit, si memoria vel maximè retinebis, te voluntatem tuam dedisse Deo: caueas ne quidquam formides; Christus in te ipse vincet omnia. Quibus dictis

dicitis domum remigrat, sacrum pro eo facturus; & grum Io. Bapt. Saluato, & Francisco Mariæ Taurussio commédans, ac iubés se (neceffitate ingruente) accerfiri. Vix hora abierat, cum Gabrieli comparanti se ad quàm religiofiffimè deeedendū eam objicit mentem Diabolus, vt cogitare cepit se iustum esse, nulloq. pacto sibi de æterna felicitate ambigendum: cumque ij qui afsidebant Litanias pro eo recitatēt, ad illam precē: A mala morte libera eū Domine, subrifit ille, caputq. agitans aliquantulū, fecum ipse dicere cepit. Is, in cuius corde Chriftus inhabitat, liber est à malæ mortis periculo: Sed statim Dæmonis infidias agnofcens, eam cogitationē à se reijcere omni studio contendit, clamans, dicenſq. Quæ est hæc ſuggeſtio diabolica, quæ me inuaſit? veſtris quæſo fratres orationibus me adiuuate. Eius autem virtute victus iſteſtiſſimus hoſtis, aliud pugnæ genus excogitauit: eū etenim impedire conatus eſt, ne ſanctiſſimū Ieſu nomen pronunciare poſſet. Rogarat ſiquidē ille amicos, vt (ſupremis appropinquant) id nomen in memoriam redigerent, quod inuocare ſummoperè cupiebat. Quamobrem clamare cepit, ac dicere: Eia fratres, opem ſerte, pronūciare nequeo proſus, ſuccurrite: cumq. rogaretur quid eſſet, quod proferre non poſſet, an ne ſanctiſſimū Ieſu nomen? annuit illi: cōdicens, quid hoc rei eſt, quod Ieſum inuocare nequeam? atqui ex his ſumma viſ Dæmonis dignoſcebatur; quandoquidē cum idem nomen clara voce frequenter repeteret, videbatur nihilominus ſibi illud exprimere neutiquam poſſe: aſtantiſq. qui monebant, vt quod ore dicere nequiret, corde tacitus proferret, in hæc verba reſpondit: Graue iam mihi videtur, fratres ſanctiſſimū Ieſu nomen appellare, quinimmo eò redactus eſſe miſeriarum mihi videor, vt eius ne ſonum quidem ſuſtinere poſſim. In hac igitur tam acri pugna, cum aliquantulū vehementer anxius perſtiſſet, nec quidquā aſtantes precibus, vel cohortati onibus proficerent, reuocatus tandē Pater continuo accurrit, cuius aſpectu eger mirificè recreatus, ſæpius (tāti Viri horationibus) vnā cum eo ſanctiſſimum Ieſu nomen expedita lingua inclamauit: Mi Ieſu (inquiens) mi amor; mi ſponſe. Quibus dictis mox ſecum ipſe, ac cum amicis quærebatur de tam graui certamine, quod integram circiter horā ſuſtinuerat. Cumq. lætus ſic eſſet, cepit iterū non multo poſt clamare: Eia Pater, filio ſuccurre tuo; eadem, qua ante teneor difficultate ſanctiſſimū Ieſu nomen pronūciandi. Hæc cum ille dixiſſet, PHILIPPO pro illo precibus inſiſtente, mox ea liberatus moleſtia, Ieſū libera voce, magnoq. ſenſu Crucifixi imaginem intuitus, identidem appellabat. Interim cum quieto iam animo eſſet, ecce ruſſum Satan, longè diuerſo, ac peti-

culofiori

culosiori certamine acius eum innadit, adeò vehementer Infidelitatis cogitationē obijciens animo, vt de Christianæ Religionis veritate iam prorsus ambigeret. Nouas igitur Diaboli fraudes PHILIPPO aperit; cui ille: Contemne fili, contemne diabolicas hæc machinationes: Dic, Credo, Credo: quæ verba; quanquā vnā cum B. Patre repetebat crebrius, tamen cū ipse sibi videretur in his, quæ ad fidem spectant, suspenso animo esse: Affer tu itaque Pater (iterū clamat) afflictissimo opem, ne peream. His verbis cōmotus PHILIPPVS, circumstantibus primò, deinde ægroto iniunxit, vt Symbolum Apostolorum clara voce pronunciaret; idque si ore præstare non posset, corde saltem vnā cum alijs recitare conaretur. Tum in preces sese dante, extemplò omnis illa diabolica tentatio euanesce cœpit, maximo cum solatio morientis; qui paulisper respirans, Satanicis illis laqueis absolutus, Dæmoni (recepto animo) his verbis insultat: Te inuito credam; te nolente credam: velis, nolis credam; Deo meo, repugnante te, quoad vixero fidelis ero asfiduè. Id iniquius ferens Diabolus, etsi sæpè victus, tertio in eum insurgit, maiorem actus in rabiem; tetrasq. ac foedas horribilium tanum formas illi obijciens, de statu mentis eum deturbare; qmniq. conatu in desperationem inducere contendit. Erat itaque iuuenis graui pressus molestia, totusq. præ horrore contremiscebat; terribilibus oculis cuncta mirabundus circumspiciebat, dicebatq. secum ipse; Heu, Heu, quā infelix es Gabriel? Heu quot commissi flagitia? ò me miserum! pelle Pater hos canes nigerrimos, qui me circumstant; si me Pater amas, hos Dæmones fuga; pelle eos. Cuius necessitati occurrens PHILIPPVS, confirmat timentem; excitat fidem; commemorat diuinam misericordiam; ad eam confugiat hortatur; Christum pro eo passum monet; rogatq. vt vnā cum sponsa in foramina petreæ, inque cauernā maceræ sese recipiat; victoriam pollicetur. Tum genibus humi positis nefarios spiritus increpauit dicens: iubeo vos Christi nomine omnes abscedere. Ad eā vocem, monstrorū turba (veluti profligata) illico aufugit, iuuenem relinquens lætitia gestientem, exclamantemq. Eia fratres, gaudeamus; effugiunt canes; PHILIPPVS eos pepulit: Videte eos, videte (locū digito ostendens) fugā arripuerūt, fugiuntq. velocissimè. ergo vicimus; fugistis tandē miseri, fugistis; vobis inuitis libet iā millies Iesum inuocare. Atque in hunc modū spiritu exultās, versus ad sanctā Crucifixi imaginē, eo animi ardore orauit, vt nemo ex ijs, qui aderāt, lachrymas continere potuerit. Cernere erat eū totū esse in agendis gratijs, cōmemorandoq. quod à Deo acceperat beneficiū; atque inter hæc dicentē: Mi Iesu dulcissime; mi amor; mi creator; mi

mi redēptor, quis enumerare poterit vnquā, quē à te acceperim beneficia? Tū ad amicos cōuersus: ò quē fratres hīscē ego vidi oculis! Monentē rogo audiatis: Deo O.M. Vos totos tradere nē grauemini. Postulata deinde Crucifixi imagine, in ea religiosissimē exosculanda has iterabat voces: Dominus meus Iesus Christus perpetuō viuat: quis erit (dulcissime Iesu) qui me à charitate tua separari possit? Deinde ira in Dēmonē commotus, eiusdē imbecillitati pluribus insultauit; sed cū videret B. Pater, eū in his plus nimio defatigari, suspicatus ne exitū sibi ipse his motibus acceleraret: Iam satis (inquit) est filij mendacē, impiumq. Dēmonem missum facias velim; totā spem tuam in Deo, inq. sanguine eius pretiosissimo, quē pro te fudit colloces, moneo; ipse enim tibi victoriam largitus est: Is ipse in te, ac pro te Dēmonē vicit iniquissimum. Quibus verbis auditis Gabriel paulisper interim acquieuit. Interea astantes credere cōeperunt eum ad sequentem vsque diem vitam producturū, vtpotē qui expedita lingua loqueretur, & viribus valens appareret. Idq. cum à Medico quoque ad PHILIPPVM deferretur: haud ita erit (respondit ille) vbi situm mutabit, illicò morietur: nec in cassum verba; siquidem vix medietas horæ abierat, cum ille se ad eam partem componens, vbi PHILIPPVS erat, Christi nomen, eius opēra inclamans, in manu Iesu spiritum exhalauit. anno 1558.

Simile ferē contigit SEBASTIANO cuidam ex spiritualibus PHILIPPI filijs; qui cū in morbum incidisset, vitæ sine iam instante, à communi humani generis hoste grauissimis cōcepit tentationibus impetiri. Diabolus enim vt hominem in desperationem induceret, aspectu illi sese terribilem ad videndum obiecit; cuius horribili visu perterritus æger, magnis vndique afflictationibus oppressus in graue incidit animæ discrimen; de salute propemodum desperans; & se æternis pœnis addictum pronuncians. Ad Parochum igitur descenditur, qui rectā ad ægrum contendens, nihil profusus effecit: namq. vbi eum ille vidit, mox perinde ac si dirum aliquod vidisset monstrum, obuersus in aliam partem, ab eo refugit clamitans: nullam se (quod à Deo derelictus erat) salutaris spē habere. Interim accersitur PHILIPPVS, qui cubiculum ingressus, his repetito: Quid hic rei est? Sebastianum manu leniter apprehendit; quō attactu illud confestim factum est, vt æger à summa desperatione, atque tristitia, ad magnā animi tranquillitatem, (cunctis qui aderant admirantibus) traductus, alta voce dicere cōeperit: PHILIPPVS Pater Dēmones fugat, & abeunt Dēmones à PHILIPPO fugati: ò magnam PHILIPPI vim! Viuat Christus; Viuat PHILIPPVS; cuius opē ab Inferni faucibus ereptus sum.

sum. Læticia ergò perfusus quammaxima; diuinas laudes concinere non desistebat; cantiunculam illam præsertim sæpius repetens. Iesu, Iesu, Iesu, innocet quisque Iesum; cumq. frequenter diuicissimum hæc nomen innocaret, in hæc tandem verba prorupit: En fratres, Angelorum aspectu fruor; Angelos intueor, qui me ut in cælum perducant adsumt. & paulò post: Ecce Archangeli, Ecce Throni, Ecce Dominationes, ac reliquos aliorum ordinum Hierarchiarumq. enumerans; & hæc cum diceret, exultans, diuinasq. laudes concinens; paulò post animam inter manus B. Patris reddidit Deo 4. Kal. Octobris; ipso S. Michaelis Archangeli peruigilio 1562.

Alios item commemorant Baccius, & idem Gallonius ibidem, quos B. Pater è desperationis Barathro, & Dæmonum insidijs sub mortem eripuit; quos etiam (Dei spiritu actus) ex insperato; in eodem mortis articulo inquit, ac iuuuit: sequentes præcipuè, cæteris omisissis nempe.

Cum quodam die anni 1563. PHILIPPVS ad Xenodochiũ sancti Spiritus veniret, suis precibus ante aram sacrosanctæ Eucharistiæ in Vulneratorum Valètuinarium, repètè, diuino agitatus spiritu, digreditur, conuersusq. ad suos: Huc (inquit) vocat nos Deus; huc diuinitus impelli me sentio: & hæc dicens, confestim rectà ad vnus lectulum, qui animam agebat, aduolat; eumq. non viribus modò destitutum, sed voce etiam defectum (labente: propè spiritum) offendit. Hunc ergo inclamans, id mirabiliter effecit, ut moribundum (suppentibus, qui aderant) ad loquendum primum; deinde ad Confessionem peragendam; tum ad sacrum Viaticum recipiendum; & demum ad Vitæ cursum sanctè, pièq. conficiendum perduxerit.

Anon.
obit.

Mulier primaria in Vrbe, ad vltimum (summa vi morbi) adducta venerat. Hanc PHILIPPVS iussit, suisq. pro illa precibus, mox, ut alium agrotum inuideret, abiit. Inter eumdum autem, ita secù ipse eloqui cœpit: Heu miseram illam! Heu miseram! quàm indiget auxilio! Inter hæc aliquantulum progressus: Atqui (inquit) illi omninò subueniendum est; ac ijs, qui secum erant: reuertamur (ait) ad moribundam. Mirantibus illis, & de mutato consilio sciscitantibus: Ad eam (inquit) diuinitus euocari me sentio: Diutius si vixerit, cum graui periculo fiet. Demum reuersus, ac iterũ cubiculum ingressus, eam egregiè adhuc robustam, & ad alterum saltem diem spiritum omninò traducturam reperit. Asstantibus nihilominus recedere iussis (præter suos, ac feminas nonnullas,

Anon.
Obit.

quæ

quæ rei exitum expectantes in proximum cubiculi angulûm concesserant) ad ægram propius accedens, in eius faciem semel, atque iterum exufflat; tûm preces pro ea ad Deum fundens; ipsamq. sermone de rebus diuinis perbreui confirmans; oculis in eam defixis, in hæc tandem verba prorupit dicens: Iubeo te anima, Dei nomine, ex hoc corpore excedere. Quibus dictis extemplò mulier (cunctis, qui aderât stupentibus factumq. initio non credentibus) spiritum efflauit. Sic B. Viri imperio non minus iussæ abire, quàm reuocatæ ad corpus animæ parebant; & qui pluribus præsentem vitam oratione producere consueuerat, nouo commiserationis genere, huic temporariâ mortem accelerauit, ne incurreret æternam.

Sed maximè omnium est admirabile, nec vllatenus prætereundum; quod in Pauli Maximi suscitatione contigit.

PAVLVS siquidè Maximus ætatis annorû quatuordecim, diutino plusquam duorû mensiû languore correptus; sacramentis ritè munitus obiit: cumq. accersitus (dum ille animâ ageret) PHILIPPVS, qui eius morti velle se interesse dixerat, non ita subito (sacro, quod interim faciebat, impeditus) ad eum venire potuisset, inuenit eum iam vita functum; cunctaq. ad funus necessaria iam parata. Vrget nihilominus PHILIPPVS, vt in cubiculum, in quo puer lectulo iacebat composuit, inducatur. Ingressus procumbit humi; orat breui; aqua sancta mortuum respergit; in eius faciem exufflat. tûm manu fronti imposita, bis nominatim eum inclamat. Mira res! ad eius vocem reuocatur ad vitam PAVLVS, ac diutius inter se collato sermone, cum is iterum confiteri se velle diceret, confidentem PHILIPPVS audit: Quærit ab eo subindè, malitne viuere an mori; cumq. se libentius mori annuisset, benedictione impertita; Vade (inquit) felix; ora Deum pro me. & statim veluti potestate facta moriendi, iterum in eiusdem PHILIPPI complexu efflauit animam. Anno Christi 1583. die 16. Martij.

Plurimorum quoque absens Pius pater nouit diuinitus necessitates morientium; quibus si ipse, alijs præpeditus negocijs, eo tēpore succurrere non valebat, per suos statim subuenire mira solitudine curabat. Quorum plura ex eius Vita, & ex dictis depositionibus testium recensentur exempla; sed hoc præcipuè notatu dignissimum, quod contigit anno Domini 1559.

Venerat Cæsar Baronius (de more) ad B. Patrem, vt confiteretur peccata sua quadam die Dominica; qui iussus est ab eodem Patre properare statim, nulla interposita mora, ad Xenodochium sancti Spiritus; cumq. responderet Baronius, horam ægris mini-

grandi

Frangi iam abiisse; quin & capiendæ, tunc quietis tempus esse, subiecit mox PHILIPPVS: properè quod mandauit facias; percontari definas; nihil aliud dicas. Paruit mox ille, ne minimo quidè spatio temporis interiecto; inq. Nosocomium ingressus, secum ipse animo agitans, non sine causa eò se à PHILIPPO missum esse, circumspicere cœpit, si quem cerneret sua ope indigentem; eiq. sese obicit æger, extremum agens spiritum; candela (de more) ad eius caput accensa: quamobrem arbitratus illum ipsum esse, ad quem mitteretur, ad lectulum accedit; ægrotum vitali spiritu penè defectum offendit; quarit ab eo peregerit ne peccatorum Confessionem; sacramue Eucharistiam suscepit; cui cum ille inter mortuis vocibus, sine eiusmodi sacramentorū perceptione se mori respondisset; aduolat illicò Baronius ad Sacerdotem, qui accedens ad morientem, confessionem eius audit; sacrum viaticū ei tribuit; eiq. suscepto Vir ille (stante semper Baronio stupore attonito) expirauit. Venerat quippe pridie eius diei ad Nosocomium intempestiuè æger (à prandio scilicet) & in lectulo collocatus fuerat à ministris, confessione nondum expurgatus; eo quod tempore incōgruo accesserat. Interea eius rei oblitis ministris, ægrotus adeò morbo improviso opprimitur, vt repentè ad vltimum venerit vitæ articulum: id vbi comperit Sacerdos, ad eum accurrens, & viribus, ac loquela destitutum reperiens, animamq. iam agentem, sacro tantummodo inunxerat oleo, cæteris sacramentis non administratis; quorum etiam beneficio caruisset, ni Baronius PHILIPPO, de eiusmodi necessitate diuinitus admonito, paruisset.

Simile huic accidit Francisco Mariæ Taurisio, cum ita PHILIPPVS ex improviso eum ad visendam mulierem quamdam misisset, quam in Nosocomio S. Iacobi Insanabilium dedicauerat ægrotantium mulierum obsequio. Inuenit enim eam (etsi paucis ante diebus optimè valeret) tūm repentino morbo oppressam, iam cum morte luctantem; omnibusq. iam sensibus destitutam, spiritum efflantem; quem fœminæ statum, diuinitus, nullo significante, præsenferat optimus Pater.

Hoc ipsum etiam de Duce quodam militū, eodem prorsus modo, idem Franciscus Maria sibi euenisse, narrauit.

Nec prætereundum (cæteris omisiss) quod habetur de Nicolao Lilio nostræ Congregationis Oratorij presbytero, qui dum supremis appropinquaret, & ab aduersario varijs modis impugnaretur, adeò ut strepitus etiam quasi tonitruī, seu lapidum prægrandium, qui super Triclinij fornitem traherentur, à pluribus è Patribus au-

diti fuerint (erat quippe is locus cubiculo proximus ubi æger iacebat) S. PHILIPPVS, qui tunc in Sacello quodam, eidem cubiculo pariter proximo, Diuina peragebat, & pro ægro tunc precibus insistebat, aduocatis ministris, vni eorum, qui primus accessit, Petro scilicet Consolino, pergere iussit ad Nicolaum quantocyus, ut quid de eo esset certò sciret. Aduolat confestim Petrus, & moribundum Sacerdotem iunctis manibus, hilari, serenoq. vultu dicentem reperit: Gratias agamus Domino Deo nostro; accessit; recessit; victus est. Diabolus nempe, cum quo dimicauerat; & à cuius furore, & minis, PHILIPPI opera, liberatus fuerat. Merito quidem vir obediens loquebatur Victoriæ: sancto etenim Patri obedientiæ cultor ita obtemperauit semper, ut nemo magis; adeò ut alter videretur Dositheus nouo Dorotheo factus obediens vsque ad mortem. Testantur id omnes, qui eum nouerunt. Affirmant nostræ Congregationis presbyteri adhuc superstites, qui simul cum eo sub eiusdem Patris regimine vitam ducentes, miratos certè se esse, aiunt, in Deum pietatem; charitatem in proximos; humilitatem, suiq. ipsius despicientiam; orationis assiduitatem; laborum indefessam tolerantiam; cæterasq. huiusmodi Christiani hominis virtutes, quibus apprimè erat excultus; sed miris extollunt laudibus. atque præconijs, in tanto viro propriæ voluntatis perfectam abnegationem, omnibusq. absolutam numeris obedientiam; cuius argumenti plura quoque memorant eiusdem præclara facinora; & illud præcipuè, quod in hac eadem postrema infirmitate contigit, nempe quando sacrum de more suscepturus erat Viaticum. Ad eius enim aspectum cœpit pius sacerdos in hunc modum orare: Domine Iesu Christe fili Dei viui, qui pro me nasci, & mori dignatus es, Gratias tibi ago, & mox à B. PHILIPPO tacere iussus, feruorem illicò compescens & verba, conceptum sermonem tenere voluit, ac valuit. Qui tandem Ecclesiasticis munitus sacramentis maxima cum significatione pietatis obdormiuit in Domino. anno salutis 1591. die 14. Iunij. Cum verò noctu cadauer illius in Ecclesia seruaretur, suo tempore sepeliendum, visus est idè S. Pater, semotis arbitris, per rimulas tamen ostij obseruatus, illud circumire cum iubilo; eius faciem, & aures contrectare sæpius; aliaq. consuetæ familiaritatis, ac benevolentie signa, ac si videret iterare. Qui etiam eiusdem Nicolai puluinar, super quo decubuerat, & occubuerat, reliquiarum loco ducens, pia deuotione apud se recondere, atque seruare voluit.

Hæc de Nicolao nostro commemorare, ac S. PHILIPPI narrationi,

tioni, tanquam Coronidem attexere, libuit: Gloria etenim Patris est filius sapiens.

X L I.

PIVS V. Pont. Max. dum infirmitate vltima premeretur, *Maj 1.* doloribusq. maximis angeretur, suspiria quædam, in Christi de Cruce pendentis imaginem effundens, identidem dicebat: Domine adauge dolorem, dum adaugeas & patientiam. Septem Psalmos pœnitentiales prælegi sibi mandauit, legenti præcipiens, id faceret alta voce, ad singulos versus paululum subsistens, quò melius ipse posset Diuinos illos sensus meditando degustare. Itidemq. sibi sæpius Euangelicam Domini- cæ Passionis historiam legi iussit; & vbi sanctum Iesu nomen audiret, ob reuerentiam, pileolo manum intendebat.

Quarto ante obitum die, rem diuinâ facere, atque ita sese Diuinis præsidij magis communire concupiuit; sed viribus destitutus, cum id non posset, interfuit sacrificantis; & cœlestæ Eucharistiæ cibum summa pietate suscepit. Pridie autem, quam obiret, sacram (quam sæpius efflagitauerat) sibi Vnctionem adhiberi iussit. Quinquaginta dies, & amplius acerbissimos dolores, toleranter passus, citra vllam seu vultus, seu animi perturbationem, identidem in genua procumbens, supplex Deum, tum pro se, tum pro Sancta eius Ecclesia enixè deprecabatur; ac de morte verba faciebat, quam sub ipsum ægrotationis initium imminere sibi præsenferat. Demû paulò antequam efflaret animâ, intimam lâneam subuculâ, quam cuti proximam semper induere consueuerat, ad humeros retortam, brachiorumq. partem nudam se habere compèriens, modicis quæ supererant viribus, ipsemet nitens extendere, corporis nuda contexit, modestiæ suæ non immemor. Deinde, manibus in modum Crucis conformatis, intermortuis vobiscum, hos versus pronuncians: Quæsumus Auctor omnium, in hoc Paschali gaudio, ab omni mortis impetu tuum defende populum, absque alio motu, placidissimè Deo reddidit spiritum. Kal. Maij 1572.

10. Ant. Gabutijs Cleric. Regul. in Vita ipsius.

Dec. 16.

Apr. 4.

PLATO Confessor cum in exilio positus, morbo lethali corripereur, in urbem Constantinopolitanam ab Imperatore transferri iussus est. Vbi modò lectulo recumbens, modò in humili aliqua sede requiescens, Davidis Psalmos pronuntiabat, & mente Deum ipsum precabatur; quæq; ad fratrum Societatem iuandam pertinebant, omnia conferebat salutaria monita, atque consilia. Non tamen valebat opus facere, neque genuflectere, neque Lectionibus vacare, nisi quantum. Ministri alicuius, propè se legentis, opera utebatur; nihilominus dolebat, ac tristis erat, quasi animam perdidisset, eo quod sacra, & diuina Mysteria non obiret, sed à corpore, & laboribus vacaret. Si quem cibum sumebat, morbo congruentem; vel lauacro (vt iussis pareret) utebatur, Deo quidem ipse gratias agebat, sed ægrè ferebat tamen, quod remissius viueret. Cum igitur post decem & nouem annos, quos in infirmitate corporis transegerat, expectatæ migrationis tempus adesse cõspiceret, orationem à fratrum Societate circumfusa postulauit; eosdemq; singulos amplexatus, benedixit. Postea ad sepulchrum, quod iam pridem videre concupierat, admodum lætus abiit; illudq; cum vidisset (valdè hilaris) Deo gratias agens, ait: Hæc requies mea in sæculum sæculi: Voluntatem timentium ipsum faciet Dominus. Sub mortem funebre canticum, ipse sibi modulatus est. Cum enim Thoracis morbo teneretur, & assiduo laboraret anhelitu, labia ex consueta meditatione commouens, submissa voce illam præcipuè Cantici partem canebat: Resurgent Mortui, & exurgent, qui sunt in monumentis, & lætabuntur, qui sunt in terra: quem versum, vt secum canerent astantes, quoad loqui potuit, hortatus est; Canticumq; illud obitus est consecutus. anno Domini 812. ætatis 79.

Sur. to. 6. Lippom. to. 7. ex Theodoro Studita, qui eius Acta luculenta scripsit oratione. Habetur eius officium in M.S. Bibl. Vall. De eo Baron. in Annal. to. 9.

A N N O T A T I O .

PLATO iste Monachus Constantinopolitanus (de quo Martyrol. Rom. 4. Aprilis) è carcere tractus fuit ad Conciliabulum, iussu Imperatoris congregatum, vt Iosephus quidam Oeconomus, antea damnatus, restitueretur. Miserabile autem spectaculum erat, Senem videre, propter imbecillitatem ingredi non valentem, sublatu portari, catena vinctum, & ab alijs humeris in alios, indecora traiectione, transmitti. In hac autem pseudosynodo, exilio destinatus est in quendam Insulam; ad quam à duobus hominibus adductus, & huc, atque illuc protrusus (eo quod amplius progredi non posset) inhumaniter raptatus fuit in exilium.

Concluserunt autem eum in cella quadam (hominem scilicet senio confectum, & morbo vexatum) quem sub vnus cuiusdam Serui potestate reliquerunt, vt ab eo semel in die, vel bis, videretur. Quo tempore autem Senex eum rogabat, vt ad necessarium vsu corporis duceretur; iniquus ille Seruus id ei exprobrabat: Petebat aliquid imbecillitati suæ consentaneu, & peruersus ille fores claudebat. Eius carceris causa incidit in lethalem morbum; quod cum audisset Cæsar, eum in Urbem transferri iussit; quamuis quod proposuerat ad finem perducere ipse non valuit. Imperator enim (Dei iusto iudicio) interim exanimatus est.

X L I I I .

POPPO Abbas Stabulensis sub mortem post Sacramentorum susceptionem Cilicium, quod sibi sterni fecerat, nudis pedibus adiit, terramq. deosculans in ea supinum se collocauit; tum Responsorium: Subuenite Sancti Dei, ipse inchoauit; quod circumstantium fratrum caterua (ipsius iussu) cum subiuncta Litania compleuit. Resedit deinde, & sermonem ad eosdem fratres habuit; quibus etiam criminum veniam, Sacerdotali auctoritate, & stola, impendit. Orauit demum, & postulauit à Domino id, quod semper fassus est exoptasse, & postulasse; nempè, vt in signum suæ conuersionis, in S. Pauli Conuersione ex hac vita migraret. Quod obtinuit: eadem enim nocte in Cilicio recollectus; manibus eleuatis, reddidit spiritum, anno Domini 1048.

Sur. 10. 1. Sigebertus in Chron. anno Domini 1048. Tribem.

in Chron. Hirsaugien. & de Vir. Ill. lib. 3. cap. 242. Baron. in Annal. tom. 11.

De eodem vide infra in THIETMARO.

X L I V.

Iul. 21.

PRAXEDES Virgo Romana, afflictione constricta ob tot Martyrum cædes, ingemuit, & orauit ad Dominum, vt ex hoc mundo transfret; cuius preces exaudiens Dominus, trigesimoquarto die à martyrio Sanctorum, qui in domo sua conuenerant, eam ad coronam vocauit, anno salutis 164.

Membris. to. 2. M. 5. Bibl. Vall. ex epistola Pastoris presbyteri ad Timotheum conpresbyterum. Ferrar. in Catal. Baron. in Annal. to. 1.

X L V.

Mart. 15

PROEVS Episcopus Reatinus mortis instante tempore, Medicos, & alios astantes ad refectionem ire iussit, relicto tantum puero, qui lecto assisteret. Abeuntibus autem illis, aspexit puer intrantes ad virum Dei quosdam, stolis candidis amictos; qui eundem quoque candorem vestium, vultuum suorum luce vincebant; qua splendoris etiam claritate percussus, quinam illi essent emissæ cœpit voce clamare: quæ voce etiam **PROBVS** Episcopus commotus; intrantes eos aspexit, & cognouit; atque eundem stridentem, vagientemq. puerum consolari cœpit, dicens: Noli timere, quia ad me Sancti Iuuenalis, & Eleutherius martyres venerunt. Ille autem tantæ visionis nouitatem non ferens, cursu concito extra fores fugit; atque eos, quos viderat, Patri S. Probi, ac Medicis nunciauit. Qui concitè descenderunt; sed ægrum, quem reliquerant, iam defunctum inuenerunt; quia illi eum secum tulerant.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 12.

X L V I.

Iul. 4.

PROCOPIVS Confessor Bohemus, mortem suam infra triduum, insuper, & ventura mala suis prædixit discipulis: pauperi autem cuidam stipem à se exigenti, respondit, vt paulisper præstolaretur, quò sibi vita functo, tunicam, eleemosinæ loco, aspor-

asportare liceret. Quod & factum est; Ipso in Domino, paulò post quiescente. anno Christi 1053.

Sur. to. 7. ex Annal. Bohemorum. De eo in Bohemia pia Georgij Bartholdi lib. 4.

ANNOTATIO.

Ter post mortem apparuit PROCOPIVS Cænobij sui Præposito (nomine Blasio) mandans ei, vt Romano Pontifice adito, eum, quò se albo Diuorum ascriberet, excitaret. Paruit tandem iussis Blasius; sed iussa distulit, ac neglexit Pontifex. Sic ergo, attenuato sumptu annuo, salutatis Apostolorum liminibus, nocte abibat Legatus; cum PROCOPIVS, indignanti similis, Pontificem sopitum corripuit, quod seignius honori suo studens, preces sacerdotis sui ita repulisset, vt ieiunis oculis, excedere Vrbe cogeretur; adiecitq. ni hominem, via D. Laurentij suburbani gradientem, reuocaret (tum verò pedum in sublime tollens) se illum perfofurum. Pontifex horribilis ostenti facie somno resolutus, semisopita voce, quis esset percontatur: PROCOPIVS (ait ille) & euauit. Procopij igitur Sacerdotem Pontifex per expeditos cursores reductum, cum auidè, præsentibus tredecim purpuratis Patribus, de eiusdem Viri sancti gestis audisset, Diuina re facta, Sanctorum numero illum ascripsit; missoq. in Bohemiam Guidone, Sanctæ Mariæ In Transiberim S. Calixti presbytero Cardinali (Legato à latere vulgo dicto) PROCOPIVM Sanctum, beatum, felicemq. credens, vocandum, colendum, pronunciauit; eiq. tanti nominis, & tituli apud omnes ferendi auctor fuit. Idq. anno Domini 1204. 4. Non. Iunij. Qui quidem Legatus non solum confirmator nobilium facinorum PROCOPII, sed reuertens Præco, ac Testis virtutum illius apud suos Romæ fuit. *Idem Sur. circa finem Vitæ ipsius S. PROCOPII.*

Plura, & mira recenset, ab eodem patrata miracula, Georgius in Bohemiæ piæ loc. cit.

XLVII.

PROSPER Aquitanus Episcopus Regiensis in ægritudine *Iun. 25.* positus, suos ad se conuocatos filios, ad ferendum eius ex hoc mundo discessum, hortatus est; cum multò magis in posterum esset cum eis futurus: & si illucque putarunt se eis po-

tuisse prodesse, multò magis credere deberent, se profuturum, vbi inexhaustum bonorum omnium thesaurum attigisset. Quibus dictis, & omnibus præsentibus, benedictione imperita, oculos, & manus in cœlum sustulit: Tunc verò facies illius mirè exhilarata est, atque resplenduit, & stupentibus qui aderant; ac psalmis, & hymnis egredientem animam comitantibus, feliciter migravit ad Dominum, anno salutis 466.

Sur. tom. 3. Petr. in Catal. lib. 6. cap. 7. De so. Baron. in Annal. tom. 5. & 6.

PVCCINVS. Vide in Luca Abbate.

QVIRINVS *vide supra in Andrea.*

I.

QVISILINDA Monialis, corporis infirmitate correpta, cum diuersis anxietatibus angere-
tur, coepit lätos ad cœlum vultus referre, &
ignotas sibi dudum scripturas enarrare; exor-
diens à principio libros Moyſis, & eos per or-
dinem recitās; deinde Euangelica, atque ſimul
Apoſtólica documenta. Monuit poſtea ſorores, ne ſe tristi-
tiæ ſubderent, certum habentes, quia citò de aduerſarijs ſuis
Dominus ultionem eſſet daturus (erat enim tunc aduerſa-
rius quidam Monasterij, Egon nomine, qui mox poſt promiſ-
ſam ultionem interijt) Coepit quoque Virgo Orationes, & de-
precationes dulci modulamine canere: Vnde dum valde ad-
mirarentur aſtantes, vnam de ſororibus ſic alloçuta eſt: Eia,
(inquit) ſoror, foras iacta quiſquillas. Cum igitur aliæ con-
quirerent, quid ſibi vellent verba iſta, ruſus adiecit: non
aſpicitis quantis ſordibus mentem habeat occupatam? nec
enim omninò per Confessionem, pectoris ſui aream purgatam
reſtituit: quam, in ſæculo poſita, priuſquam hîc clauderetur,
omni ſpurcitia maculauit. Percuſſa metu, verecundia cor-
repta, & à lumine Spiritus ſancti comprehenſa, cui talia dice-
bantur, ſolo proſternitur illicò; celataq; vitia, matri humillimè
fatetur. Coepit poſt hæc QVISILINDA (quæ vitæ exitum
expectabat) rogare, vt ſpacio factò, locum venientibus da-
rent: obtemperantibus autem ſororibus, illa inclinato capite,
hilari vultu dixit: Benedicite Dominae meæ. Inquirentibus
quæ aſtabant, quibus ſalutationis verbum exhiberet, re-
ſpondit: Non agnoſcitis ſorores, quæ de Collegio veſtro ad
cœlos migrarunt? Cumq; ſciſcitarentur, ſi ipſa cognosceret
eas? increpantis voce ad vnam earum loquitur, dicens: vel
tu non cognoviſciſ ſororem tuam Anſhildem, quæ dudum ad
cœlos migravit, candidatorum choriſ inſertam? Hæc ea di-
cente, anima è carne elapſa eſt; qua egreſſa, cantus Angelicus
mox in aere auditus eſt. *Beda in vita S. Burigundæ ſororæ tom. 3.*

RADBQ-

Nov. 29.

ADBODVS Episcopus Traiectensis, dum in quodam pago consisteret, febris correptus, sciens adesse migrationis suæ tempus (longè ante præuiſum, & prænunciatum) voluit inde discedere, & ad locum ubi sepulcrum delegerat, proficisci. Ibi cum extremas duceret horas, Psalmos assiduè recitabat. Lætus quoque & gaudens, quoad lingua moueri potuit, identidem repetebat Antiphonam illam: Ecce læti, &c. Quæ est prima in B. Martini Confessoris (ab ipso compositis) Responsorijs; quem etiam sanctum, eius patronum, crebrius salutare videbatur. Tandem inter hæc, diem clausit extremum; & lætus pariter in cælum migravit, anno 917.

Sur. tom. 6. Molanus in Natal. SS. Belg.

A N N O T A T I O.

Cum aliquando graniter decumberet RADBODVS, apparuit ei B. Virgo cum S. Agnete, & S. Tecla, totum habitaculum splendore perfundens. Timore autem perterritum, nec loqui valentē consolata est B. Virgo dicēs: Ne timeas RADBODE, certus eā intueri cui tu crebrò supplices offers preces: Non ego te mea dedignor consolari præsentia, qui in tuis ad Deum precibus, mei semper memoriā vsurpas. Dixit autem ei, nihil ex illo morbo periculi imminere, quamuis non diu postea in carne victurum fore; suavitque eum, vt vigilaret; nec operari cessaret; sed pergeret, vt cœperat.

I I.

Jan. 24.

RAINGARDA (mater B. Petri venerabilis) post viri obitum, Monialis effecta, cum de vocatione sua ad mortem, per visum esset edocta, & illicò morbo correpta, sororibus se defungi mandauit: colloquitur eisdem; confitetur peccata; expectatq. firma spe Dominum suum, quando reuertatur à nuptijs. Inde sua postulatione, oleo sacro inuncta; Christi corpore ad æternitatem refecta; humilitate munita; confessione secuta, Crucem cum Domini imagine sibi deferri rogauit. Qua allata, adhibet ori suo Dominicam effigiem; & pedes eius lingua

lingua allambens, vultui suo tota virtute corporis imprimit: Adorat Saluatoris Passionem, & eius mortem, ac vulnera salutem conferre adiurat: Nullam sibi gloriam, nullam spem, superesse salutis, nisi in Cruce Domini sui, omnibus audientibus proficitur. Cumque expleta oratione, circumstantes à vultu eius imaginem Domini amouere tentarent, accensa calore fidei, ait: Quid vultis auferre Dominum meum? Permittite eum mihi quamdiù uiuo; ad quem statim sum moriens transitura. Ita ipsum Christum in Cruce illa se videre reputans, ab amplexu eius diuelli non poterat. Tandem infirmitate simul, & oratione fatigata, corporis viribus sensim deficientibus, tertia die, ex quo morbo correpta fuerat, ad extrema peruenit. Tunc visum est sororibus, ut eam à lecto leuatam, in cinere, & cilicio componerent; cumque manus ad hoc faciendum aptarent: finite (ait) & me paululum sustinete. Et cum eam dimisissent, conuersa ad Dominum: Noui (inquit) piissime Domine, quò corpus hoc deferatur; sed quò anima sit transferenda ignoro. Habet corpus (Redemptor) suum ad præsens in terra hospitium; anima autem (ò benigne Iesu, ò aterne Saluator) ubi hac nocte hospitabitur? Quis eam suscipiet? Quis occurret? Quis consolabitur? Quis à morte, mœrore, doloribus liberabit? Quis locum, vitam, quietem, post tot mundi labores prouidebit? Nullus nisi tu pie Iesu, Saluator meus; longe fient à me omnes proximi mei; nec poterò inuenire refugium, nisi apud te Deus meus. Tibi ergo quod creasti committo; tibi me omnium malorum ream confiteor; à te misericordiam, quam diù expectaui, nunc postulo; & in manus tuas corpus, & animam meam commendo. Iam nunc (inquit sororibus) me accipite, & quò portare volebatis deferre. Tunc in nouos fletus, & lachrymas vniuersis commotis, subleuata est, & in cinere, & cilicio reposita; ubi postmodum placido fine transiit ad Dominum. Vultus. autem luce clarior post mortem renitere visus est.

Petr. Venerab. eius fil. lib. 4. epist. 17. Habetur eius vita per eundem in M. S. Bibl. Vall.

ANNO-

A N N O T A T I O .

De obitu Raingardæ scripsit etiam fratribus Cluniacensibus epistolam Petrus, in hæc verba. Charissimis, & honorandis fratribus nostris Prioribus, obedientiarijs, & alijs per diuerfas terrarum partes diffusis, Fr. Petrus Humilis Cluniacensium Abbas salutationem, & æternam à Domino benedictionem.

Si vestræ charitatis affectus, si viscera pietatis, si vbera misericordiarum erga me qualescumq. seruum vestrum, & ministrum vigent, nunc precor experiar. Vnde absens corpore, præsens spiritu, pedibus Sanctitatis vestræ toto me cordis affectu prosterno, & vt à vobis audiri merear, quantis possum precibus imploro. Ancilla Dei, carnalis mater mea, spiritualis soror vestra, Marcianensis Monacha RAINGARDA, post diuinam, & optimam cum Sanctis sororibus conuersationem, secundum Domini voluntatem, 7. Kal. Iulij commune debitum mortis in sancta confessione exsoluit. Quæ quoniam, dimissis omnibus, ad vos specialiter de sæculi naufragio confugit; & in vobis totam spem salutis suæ reposuit, non solum meis precibus, sed & ipsius deuotioni debetis, vt animæ illius (ad æternum translata iudicium) succurratis. Orat ergo, & per filium Mater, & pro Matre filius, vt Tricenarius Missarum ei per loca, vbi possibile fuerit, persoluatur, & duodecim pauperes reficiantur. Reliqui Sacerdotes duas pro eius requie Missas decantent, absque Officio, & Missa generali, quæ iuxta morem agitur; & exceptis his, quæ charitas Dei diffuderit in cordibus vestris per Spiritum sanctum qui datus est vobis.

I I I.

RANDISCIVS Monachus Cassinensis, cum expleto vitæ cursu, mortis debitum iam persolueret, cœperunt fratres (de more) eius animam Deo commendare: Cumque extremum traheret hâlitû, ad fratres conuersus ait: Tacete, tacete; Nunquid non auditis quantæ in cœlo resonant laudes? Nunquid pueros, qui mihi eas decantant non videtis? Nam vestimenta, vultusq. eorum est sicut nix. Vnde per Deum obnixè vos rogo, vt sileatis, mihiq. tam suauissimum cantum audire sinatis. Hæc dum diceret, migravit ad Dominum.

Leo Ossien. Chron. Cassinen. lib. 3. cap. 50. Petr. Diac. de obit. & vit. SS. Monach. Cassinen. M. S. Bibl. Vall.

RANDI-

I V.

RANDISCIVS alter, Monachus, in articulo mortis constitutus, vidit Sanctum Prothomartyrem Stephanum ad se venientem, cum innumerabili turba. Quod cum fratribus, sibi astantibus, narrasset, inter loquendum emisit spiritum.

Petr. Diac. ibidem M. S. Bibl. Vall.

V.

RANIMIRVS Rex Hispan. cum Ouetum, orationis causa, adiisset, ibidem grauitè ægrotauit; & Legionem allatus, in vigilia Epiphaniæ (facta Confessione) deuotè suscepit sacrosanctum Corpus, & Sanguinem Domini nostri Iesu Christi. Quo facto, à se Regnum, quod à Patre susceperat, abdicauit; proclamans cum lachrymis: Nudus egressus sum de vtero matris meæ, nudus reuertar illuc: Dominus mihi adiutor non timebo quid faciat mihi homo. His ita peractis, vitam finiuit, & ad æterna Regna feliciter migravit, æra 958. nempe anno Christi 950. *Ian. 5.*

Rodericus Toletanus de Reb. Hispan. lib. 5. cap. 8. in Chron. Hisp. tom. 1. Baron. in Annal. tom. 10.

V I.

REGINALDVS Monachus Cisterciensis, B. Virgini deuotissimus, sex dies ante eius obitum, audiuit pulsari signum, quo solent conuocari Monachi ad Agonizantem iuuandum; & accurrens illicò ad infirmorum locum, cum nullum ibi infirmum reperisset in huiusmodi versantem periculo, cogitauit hoc suæ mortis fuisse præsagium; & incipiens tremere, ac horrore vicinæ mortis commoueri, eadem die infirmitate correptus est; in qua non cessauit vsque ad obitum, salutationem recitare Angelicam; & in illis verbis: Sancta Maria Virgo Mater Dei ora pro nobis peccatoribus nunc, & in hora mortis, reddidit Deo animam, veste pretiosissima induendam, & ornandam, quam sibi eadem gloriosa Mater, ante quinquaginta dies, ostenderat, & promiserat.

Hist. S. Bernardi Hispanicè lib. 4. cap. 51.

A N N O T A T I O .

Hoc idem signum audiuit (nullo pulsante) GERARDVS Monachus eiusdem ordinis, vide supra GERARDVS.

V I I .

Febr. 4.

REMBERTVS Archiepiscopus Bremensis, morbo correptus, psalmodijs, & sacris lectionibus semper intentus, se ad futuram ex hac vita migrationem (quam ante annum præviderat, ac prædixerat) præparauit: & quamuis languoris immanitas, corporis vires omni robore destitueret; animo tamen semper inuictus, Apostolicam præseferbat fortitudinem. Septimo ante obitum die, extremam Vñctionem sibi dari præcepit; sacram verò Eucharistiam, ad supremum vsque spiritum, quotidie percipere voluit. Cumque iam esset migraturus, conuocatis Presbyteris, & vniuersis fratribus, veniam sibi dari petijt eorum omnium, quibus fortassis illorum quemquam offendisset: ipse vicissim condonauit omnibus; eiusque veniam à Domino preceatus est. Tandem cum, ex humilitatis studio, præcepisset, ne in templo corpus eius sepeliretur, percepto sacrosancto Viatico, migrauit ad Dominum, anno salutis 888.

Sur. tom. 1. De eo Albert. Crantz. hist. Saxon. lib. 2. cap. 10. & Baron. in Annal. tom. 10.

A N N O T A T I O .

REMBERTO, dum adhuc esset in ministerio Anscharij Episcopi (de quo supra) apparuit presbyter quidam iam pridem defunctus; qui ab eo de statu suo interrogatus ait, se dum viueret negligenter admodum animæ suæ curasse salutem; nec eam seruasse, quam decebat morum grauitatem; ocio sæpe vacasse; vetita in cibo, & potu frequenter vsurpasse; ob quas culpas hæcenus indigni exitisse admitti ad conspectum Dei. Orauit autem REMBERTVM, vt quadraginta dierum ieiunium pro eo suscipere vellet. Qui visionem indicauit Anschario, & eius consilio, per dies quadraginta pane solo, & aqua vsus est. Quo tempore tam immanis dentium dolore cruciabatur, vt panem edere non posset, nisi
(manibus

(manibus contritum, & comminutum) aquæ immitteret, & instar pulvis prius emolliret. Expletis autem huius abstinentiæ diebus, apparuit presbyter cuidam piæ admodum fœminæ paraliticæ, & gratias REMBERTO agere iussit pro cibi, ac potus tolerantia tolerata; quam vsque adeo sibi profuisse aiebat, vt prius negatum ipsi Dei conspectum, & cœlestis aulae ingressum, propter eam iam permissum sibi gauderet.

Eidem Anschario morienti astitit REMBERTVS; & psalmorū versus, quos ille dicere amplius non valebat, ipse suppleuit.

In redimendis Captiuis (factus Episcopus) studium adhibuit maximum; cumq. venisset aliquando ad partes Sclauorum, vbi nouellam recens ad Christum conuersorum Ecclesiam extruxerat, vidit multitudinem Christianorum in catenis captiuam teneri, inter quas Virgo quædam Deo sacrata, vt eminus illum conspexit, tam genuflectendo, quàm caput crebrò inclinando, tum honorem illi exhibere, tum eius misericordiam pro sui liberatione implorare videbatur: atque vt intelligeret esse Christianam, sublata altius voce, cœpit cantare psalmos. Tum Episcopus miseratione commotus orauit pro ea cum lachrymis; & ad preces eius mox dirupta est catena, qua ad collum vineta tenebatur; non poterat tamē (detinentibus Paganis) effugere. Tunc Vir sanctus oblata redemptione, & renuentibus illis quamcunque conditionem, nisi eam solum, vt Equum suum ipsis daret, repentē de Equo desiliit, & cum pro captiua liberanda dedit.

V I I I.

REMIGIVS Archiepiscopus Rhemensis, reuelatione accepta de sui obitus die, lætus testamentum condidit, & omnia disposuit. Oculorum postea lumine priuatus fuit à Domino; quatenus mentis oculis intentius superna (ad quæ toto desiderio anhelabat, contemplari valeret. Studebat autem in suæ probationis tentatione semper gratias agere; Hymnis, ac Dei laudibus vacans diebus, & noctibus. Antequam decederet, visus ei fuit restitutus; & in die sui transitus, post Missæ celebrationem, & sacrae communionis largitionem, suis valescit; eisq. pacem tribuens, animam Deo reddidit. anno Christi 541. ætat. 96.

Sur. to. 1. ex Hincmaro Rhemenfi. De eo plura Greg. Tur. de gest. Franc. lib. 2. c. 31. Bayen. in Anna. to. 6. c. 7.

A N N O T A T I O.

Vide apud Sur. de S. Albino Episcopo cæcitate pariter donato
to. 5. Oet. 19.

Franchorū Apostolus dictus fuit (iure optimo) S. REMIGIVS, qui Franchorum gentem, eiusq. Regem Clodoveum, seu Ludovicū prædicatione sua, è tenebris gentilitiæ superstitionis ad lucem, Euangelicæ veritatis adduxit; Domino quidem cooperante, & sermonem confirmante sequentibus signis. Testatur id Hormisda Papa, in epistola ad eum data, his præcipuè verbis.

Vices itaque nostras per omne regnum dilecti, & spiritualis filij nostri Ludouici, quem nuper (adiminicante superna gratia) plurimis, & Apostolorum temporibus æquiparandis signorum miraculis, prædicationem salutiferam comitantibus, cum gente integra conuertisti, & sacri dono baptismatis consecrasti, præsentia auctoritate committimus &c.

Testatum hoc ipsum reliquit ipsemet S. REMIGIVS publicæ testificatione, nempe testamento suo, in quo ista leguntur apud Brissonium *de formulis lib. 7.*

Villas, quas mihi dominus, illustrisq. memoriæ Ludouicus Rex (quæ de sacro baptismatis fonte suscepi, cum adhuc Paganus Deū ignoraret) ad proprium vsum tradidit, locis pauperibus deputavi; ne fortè cum esset infidelis, cupidum terrenarum rerum me arbitrari posset, & non potius suæ salutem animæ, quàm exteriora ab ipso requirere. Quod admiratus, intercedere me pro quibuscumque necessitatem patientibus, & fidelis, & ante fidem benignè, liberaliterq. concessit. Et quia ex omnibus Episcopis Galliarum pro fide, & conuocatione Franchorum potissimum me laborare cognouit; dedit mihi Deus tantam gratiam in conspectu eius, virtusq. diuina (quæ per Spiritum sanctum me peccatorem plurima signa ad salutem præfatæ gentis Franchorum operari fecit) vt non solum ablata, omnibus Ecclesijs Franchorum restitueret, sed etiam de proprio, gratuita lenitate, plurimas ditaret Ecclesias.

Hæc ex verbis ipsius S. REMIGII, aureis (vt inquit Baronius) planè exaranda notis, ex ijs etenim apparet quā merito dictus fuerit illius gentis Apostolus, dum quod Apostolum decet, & Apostolus docet, non quæ sua quæsiuit, sed aliorum; neque quod sibi vtile, sed multis, vt salui fiant: illud ore versans, & opere: Non quæro vestra, sed vos.

Quod verò de miraculis plurimis, Apostolicis temporibus æquiparandis

parandis tradit Hormisda editis ab eodem sancto, hæc summata in eius vita apud Surium leguntur, nempe.

Videntes, *Franebi scilicet idololatra*, miracula, quæ fiebant per beatum REMIGIVM, reuerabantur eum; & licet Paganis, diligebant eum, in quo lux cælestis gratiæ omnibus resplendebat. Erat enim S. REMIGIVS vir sapiens, atque sanctissimus, egregius rethoricus, præclarus in virtutibus, cæcis visum restituens, mortuis vitam reparans, demonia eiiciens, omniumq; infirmitatum languoribus medelam præbens. *Hæc Sur.*

Quamvis satis fuerat dixisse: Fecit mirabilia in vita sua. Post aurum etenim non abiit, nec sperauit in pecuniæ thesauris: utique dignus qui laudetur ab omnibus.

I X.

RESTITVTA Virgo à Proculo Iudice in Africa variè tortâ, & in nauicula pice, & stupa referta, vt in mari combureretur, imposita; immisso igne, cum in incensores flamma conuerteretur; ipsa in oratione spiritum Deo reddidit: cuius corpus cum eadem nauicula (Dei nutu) ad Aenariam Insulam, propè Neapolim deuectum, à Christianis magna veneratione susceptum est; & in eius honorem Constantinus Magnus Basilicam postea Neapoli erigendam curauit.

Martyrol. Rom. Maij 17.

X.

RICHARDVS Anglicus Episcopus Andriensis, cum vitæ finem sibi adesse, per reuelationem didicisset, accersito corâ se Clero, & Populo vniuerso, eos admonuit, vt perseverarent in fide; Dei præcepta seruarent; nevé alter alteri nocerét. Deinde versus ad Clerum, præcepit vt conseruarent illi Populo semen, quod ab eo sparsum fuerat; rebusq; Ecclesiæ, & Diuino cultui essent intenti. Tandem sumptis Ecclesiæ Sacramentis, humi procumbens, oculos ad cælum leuauit dicens: In manus tuas Domine commendo spiritum meum; & hæc dicens expirauit.

Ferrar. in Catal. M. S. Bibl. Vall. Vbi eius Acta fusu habentur.

X I I I.

ROBERTVS Nobilius Politianus, S. R. E. Cardinalis, Iulij iij. Sum. Pont. Pronepos, cum per sex menses, insigni patientiæ exemplo, febri mortifera correptus decubisset; morti iam (immò vitæ æternæ) proximus, ad Dominum conuersus dixit: Adimpleui mandata tua; moxq. (ac si multum sibi his verbis assumpsisset) humili voce subiunxit: Humilitas, Humilitas Domine, sic ergo fiducia inuictus, & humilitate securus, Deo animam reddidit, anno Christi 1599. ætatis 18.

Hieronymus Garimbertus, & Alfonsus Ciacconus de Viâ Pont. & Cardd.

A N N O T A T I O.

Fuit hic, annorum tredecim natus, in Cardinalium collegio coopratus. Purpura verò insignitus, vitæ sanctimoniam non solum retinuit, sed augere, nouo virtutum ornamento curauit. Dum enim ludis, & spectaculis vacabat populus, ipse exiguo, & honesto comitatu, martyrum cryptas, & vetusta extra Vrbem templa lustrabat: Vbi non rarò suggestum conscendens, coram familiaribus, in aliquius Sancti laudem prolocutus, eos, vt alterna dicendi vice contenderent, hortabatur.

Ieiunijs, verberibus, vigilijs, & asperæ corporis castigationi, cœlestisq. Patriæ amor addictus, fluxa hæc omnia ita respuebat, vt de relinquenda purpura, & Religioso Societatis Iesu induendo habitu cogitaret; sed ab eiusdem Societatis Patribus dissuasus, propositum distulit. Domi verò suæ, Diuinis rebus intentus, humi super leue tomentum cubans; & verberibus, abstinentia, & cilicio corpus affligens, pristinam vitæ conditionem seuerius persequébatur, donec, febri correptus, ad extrema deuenit. *Iidem Alfonsus, & Garimbertus.*

X I V.

Iul. 18.

ROBERTVS Salentinus Monachus Cœlestinus senio cōfectus, ad extrema deueniens, Ecclesiæ Sacramentis munitus, se erigi (ita vt sederet) præcepit; vno fratre ponere eum stante, atque sustentante, ne recideret. Igitur in hunc modum positus, eleuatis ad cœlum oculis, hilari admodum vultu, serenaq. & ridente facie, Altissimum magnificare cœpit Dominum;

& viuâ,

& viua, atque sonora voce (profluio madens lachrymarum) Apostolorum Symbolum tractim; & grauius recitare: singulos ipsius distinguens articulos; & singillatim quibusq. Apostolis suum attribuens. Post hoc, decem præcepta legis enumerauit; septemq. Ecclesiæ sacramenta, atque adiecit: Credo, & credidi; Teneo, & tenui; Confiteor, & confessus sum fidem illam sanctissimam, quam Christus docuit; quam Apostoli prædicauerunt; quamq. Sancta Dei Romana Ecclesia, (in qua nunc præsidet Domnus Benedictus Papa xij.) tenet, & docet. Et his dictis, adiunxit: Deo, & Beatæ Mariæ, ac B. Ioanni Baptistæ commendo spiritum meum; ac me Domino Abbati nostro, & omnibus fratribus recomendo, vt pro me debeant Dominum suppliciter exorare. Hæc vt perorauit, iam ad mortem festinans, eleuata (vt potuit) voce, astantibus fratribus, de sancta Obedientia; obseruantia Religionis; vigilantia castitatis, amoreq. Paupertatis, feruentem sermonem faciens, in fine, latis oculis, in cœlumq. directis, rutilanti vultu, omnibus fratribus præsentibus, & absentibus benedixit; signans eosdem signo Sanctæ Crucis, & dicens: Benedicat vos omnipotens Deus, Pater, & Filius, & Spiritus sanctus. Tandem ad nouissimum agonis terminum accedens, Crucem sæpissimè amplexus (in qua se pro Crucifixo sæpè suspenderat, ob cuius amorem, etiam, ligneam Crucem ab initio suæ conuersionis supra pectus nudum semper gestauerat), & expansis in lectulo suo, in modum Crucis, brachijs, coram fratribus pro eo psallentibus, feliciter migravit ad Dominum, anno salut. 1341.

Vita ipsius in Bibliotheca Floriacensi cap. 10.

X V.

ROMANVS Abbas interrogatus à Lupicino fratre suo, in quo Monasterio constitui deberet eorum sepulchrum, vt simul quiescerent, respondit: Non posse fieri, vt ipse in monasterio sepulchrum haberet, à quo mulierum accessus prohibetur; Magnus enim (inquit) futurus est ad tumultum meum concursus, ob curationum gratiam mihi à Domino elargitam.

Febr. 29.

Mart. 21

Quod quidem rei probauit euentus. Post eius etenim mortē, cum in monte paruulo sepultus esset, eminus à monasterio; ibi magnum postea fuit ædificatum templum, & frequentia decoratum populorum.

Lippom. to. 8. Sur. to. 1. 28. Febr. & in Vita S. Eugendi 1. Ianuarij. Gregor. Turon. in Vit. SS. Patrum cap. 1.

A N N O T A T I O.

Dum ROMANVS Abbas iter ageret ad visitandum fratres, diuertit ad Hospitium Leproforum, in quo erant nouem viri leprosi: omnium pedes lauit; lectumq. spatiosum fieri curauit, vt omnes in vno stratu requiescerent. Obdormientibus autem leprosis, ROMANVS, inter decantationem psalmorum vigilans, extendit manum suam, & tetigit latus vnus infirmi, qui statim mundatus est: iterumq. tangens alium, & ipse quoque mundatus fuit. Cumque ambo se redditos sanitati sensissent, tetigit vnusquisque proximum sibi, vt expergefati rogarent Sanctum pro emundatione sua; sed cum tacti ad inuicem fuissent, & ipsi mundati sunt.

X V I.

*Febr. 7.
Iun. 19.*

ROMVALDVVS Abbas, cum iam finem suum imminere conspiceret, ad Monasterium, quod in Valle de Castro ædificauerat, redijt. In eo igitur appropinquantem mortem expectans, cellam sibi cum Oratorio construi mandauit; in qua recluderetur, & vsque ad mortem silentium seruaret. facto Reclusorio, corpus eius coepit magis molestijs ingrauescere; à medio etenim ferè anno, nimia sibi phlegmatis abundantia, cum ipso læsi pulmonis marcore defluerat; & graui eū tussis anhelatione vexauerat; quamuis non idcirco vir Sanctus, vel lecto decumbere, vel (in quantum possibile erat) ieiunij rigorem relaxare acquieuerat. Quadam igitur die, coepit paulatim corporis virtute destitui; & ingruente molestia, grauius fatigari. Sole itaque in occasum vergente, præcepit duobus fratribus, qui astabant, vt foras exirent, & cellula post se ianuam clauderent; celebraturi verò sibi Matutinos hymnos, ad eum diluculò remearent. Illis igitur exeuntibus, sed anxius sæpe cellam latenter obseruantibus, anima, nullo præsentē
(sicut

(sicut concupierat, & prœdixerat) feliciter migravit ad Dominum, anno salutis 1027. ætatis annorum 120.

Sur. 10. 3. Petrus Damianus cap. 69. Ferrarius in Catal. De eo Baron. in Annal. 10. 10. & 11.

ANNOTATIO.

Sanctorum numero ascriptus fuit S. ROMVALDVS quinquenniò post eius obitum, ut idem Petr. Damian. affirmat *cap. 79. Vite eius, his verbis*:

Post quinquennium verò à Sancti viri obitu data monachis ab apostolica Sede licentia, ut super venerabili corpus eius altare construeretur &c.

Qui quidem ritus tunc temporis erat in usu, nempe, ut petentibus concederet sedes apostolica super corpus, altare cõstrui. Quod testatur Baron. *Annal. 10. 10.* & factum esse de alijs Sanctis viris miraculis coruscantibus; qui hoc eodem tempore vixere, testatur Idem Petr. *in epist. ad Henricum Archiepiscopum Ravennatem cap. 39.* nempe Romaldo Camerinesi, Amico Ratisponensi, Guidone Pomposiano, Firmano Firmensi, & alijs compluribus; supra quorum corpora, altaria fuere erecta; atque desuper sacrosancta sacrificia immolata.

Dum ROMVALDVS in Galliæ partibus moraretur, indeq. discedere disposuisset, ut Patrem suum, monachum iam effectum, sed retrò aspicientem, reduceret, Regionis illius incolæ, tractarunt (impia pietate ducti) ipsum interimere; cadauer saltem exanime pro terræ patrocinio retinere volentes, qui eum viuum retinere minimè valebant. Sed his cognitis Vir sanctus, caput suum decalnavit; & comedere primo diluculo, quasi per aniditatem, illis præsentibus cœpit; qui eum insanum existimantes, abire permiserunt.

Lepidū fuit id, quod refert Petr. idē Dam. *ad Marinū Patruclē epist. 26.* de ROMVALDO, nempe, quod aliquando rediens à Sibillæ Comitissæ colloquio, callidè dixit discipulo: Quam elegātis, & venusti vultus scēmina, nisi (proh dolor) vnus oculi dispendio laboraret; Cui Discipulus: Absit Magister (inquit) sicut decora certè facies, ita quoque oculi (prout sagaciter deprehendi) incolumes vigent. Quem Magister, acerrima protinus animaduersione corripiens: Et quis te (inquit) in faciem scēminarum respicere docuit? Simile habetur de S. Saba, qui corripuit Discipulum, affirmantem duos oculos habere mulierem, quam, ut eum tentaret, ipse dicebat esse monoculam.

Anon.
obit.

ROMVALDI eiusdem quidam alius Discipulus, cum esset mortis proximus, videre se dixit quasi Æthiopes cubiculum ingredientiē. Quod cum audisset S. ROMVALDVS, monuit eum, vt peccata sua confiteretur. Confessus est autem hoc solummodò peccatum, quo grauatum se sentiebat, nempe, nondum paruisse Priori, qui ei iniunxerat, vt quasdam scopas acciperet; hocq. maximè dolere. Confessione igitur peracta, in pace quieuit. Ad eius autem sepulchrum veniens postmodum cæcus quidam, lumen recepit, alijq. infirmi ab ægitudine sunt liberati. Obijt 1061. *Idem B. Petrus ibidem, et Siluanus Razz. de Viti Camaldulensi.*

X V I I.

ROMVOLDVS Abbas, languore diuturno ad extremam perductus, illa ipsa die erigens se de lectulo, tunica amictus; oratio accepto; & agmine fratrum collecto, resedit in medio ac potenti sermone eos est adhortatus. Tum summa humilitate inter eum, & fratres, alterna facta Confessione, nec non precata peccatorum Indulgentia, intimis suspirijs primū summo Pastori commendauit gregem sibi commissum; deinde fratribus valedicens, ait: Abite, fratres charissimi, & præparate vos ad celebrandum diuinum officium; atque summa festinantia concurrite ad complendum ex more ordinē sacrum; & hoc vltimum senis memoriale pro benedictione habetote: In nomine Domini, salus omnium nostri. Cumq. omnes cōmuniter dicerent, Amen, atque exirent inuesti, vir Dei præsentens animam de corpore celeriter dissolui, fuisse se ab his qui aderant in Oratorium, cellæ suæ proximum, deportari, & inter duo altaria deponi. Conuersus quidem caput ad aram S. Patris Benedicti, pedes verò ad altare S. Kiliāni martyris; præcepitq. ibi Missam celebrari. Qua peracta, cum ventum esset ad Communionem, ipse Vir Dei, vt accepit sacri Corporis, & sanguinis Dominici Eucharistiam, mox ad æternam Patriam, è carnis ergastulo, emisit centenarius animam, anno Domini 1008. Cuius feretro Henricus (qui postea creatus est Imperator) supposuit humerum ad portandum.

Canis. Antiq. lect. 10. 2. de S. Eimerami mirac. lib. 2. ex Arnolpbo. Baron. in Annal. 10. 11.

X V I I I.

ROMVLA Ancilla Dei, Paralyſis morbo percuffa, cum *Iul. 23.*
 annis multis in lecto decubuiffet, nocte quadam, Redemptam
 Magiſtram ſuam vocauit dicens: Mater veni; Mater veni.
 Quæ mox, cum alia eius condifcipula ſurrexit: Cumq; lectulo
 iacentis aſſiſterent, ſubito cœlitus lux emiſſa omne illius cell-
 ulæ ſpatium impleuit; & ſplendor tantæ claritatis emicuit,
 vt corda aſſiſtentium inæſtimabili pauore perſtringeret, atque
 omne in eis corpus obrigeſceret, vt & in ſubito ſtupore ma-
 nerent. Cœpit namq; quaſi cuiuſdam multitudinis ingredien-
 tis ſonitus audiri; Oſtium cellæ concuti, ac ſi ingredientium
 turba premeretur: atque intrantium multitudinem ſentiebāt,
 ſed nimietate timoris, & luminis videre non poterant. Quam
 lucem protinus eſt miri odoris fragrantia ſubſecuta; ſed cum
 vim claritatis illius ferre non poſſent, cœpit eadem ROMV-
 LA aſſiſtentem, & trementem Redemptam blanda voce
 conſolari dicens: Noli timere Mater, non moriar modo:
 cumque hoc crebrò diceret, paulatim lux, quæ fuerat emiſ-
 ſa, ſubtracta eſt; ſed odor remanſit: ſicq; ſecundus & tertius
 dies tranſijt. Noctē igitur quarta Magiſtram ſuam iterum
 vocauit, qua veniente, Viaticum petijt & accepit. Nec dum
 eadem Magiſtra Redempta, vel illa alia eius Diſcipula à le-
 ctulo iacentis abſceſſerant, & ecce ſubito in platea, ante eiuf-
 dem cellulæ oſtium, duò Chori pſallentium conſtiterunt, &
 (ſicut ſe dicebant, ſexus ex vocibus diſcreuiſſe) Pſalmodiæ
 cantus dicebant viri, & fæminæ reſpondebant. Cumq; ante
 fores cellulæ exhiberentur cœleſtes exequiæ, ſancta illa ani-
 ma carne ſoluta eſt.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 15. & Hom. 40. in Euang.

X I X.

RVPERTVS Epiſcopus Salisburgenſis, cum agerentur *Mart. 27*
 dies Quadrageſimalis obſeruantiæ, febrium ardore agitari
 cœpit; cumque ſacratiffimus Reſurrectionis dies illuxiſſet,
 Miſſarum ſolemnia celebrauit; &, ſacroſancto Corporis &
 ſanguinis Chriſti Viatico munitus; poſt dulces paternæ pie-

tatis

tatis admonitiones ; & post extrema charitatis verba , vocante Deo , sua sponte ad sepulchrum (à se dum viueret conditum) decucurrit ; & illo Saluatoris verbo prolato : In manus tuas Domine commendo spiritum meum , inter lachrymantium voces , & Angelorum concentus (qui à quibusdam Religiosis auditi fuere) sancta anima in cœlum abiit , anno Domini 623. vj. Kal. Aprilis .

Canif. Antiq. Lect. tom. 6. Sur. tom. 2. Baron. in Annal. tom. 8.

I I

SABBAS morbo correptus, in cella iacens, rerum *Dec. 5.*
omnium egenus, à Patriarcha rogatus, expor-
tari se permisit ad sibi subiectam Ecclesiam, ut
ibi curaretur. Per visionem autem edoctus de
proximè futuro excessu, ad eandem se fecit sta-
tim reportari cellam: & cum vltima dixisset verba fratribus,
eisque postremum dedisset osculum, delecto successore, à
terrenis ad cœlestia migravit, anno Christi 531. ætatis 92.

*Lippom. tom. 5. Sur. tom. 6. cap. 99. Baron. in Annal. tom. 7.
M.S. Bibl. Vall.*

A N N O T A T I O .

Plura essent de tanto Viro recensenda, quæ fusiùs descripta ha-
bentur à Baron. in Annal. tom. 6. & 7. Illud autem non reticen-
dum, quod Ecclesia catholica (diuino semper lumine illustrata) quem
ex certis signis nouit receptum in cœlis Sanctum SABBAM,
eundem in terris colere, ab ipso transitus eius die, repetito ipsius
anniuersario cultu, tam in Oriente, quàm in Occidente nunquam
desistit celebrare, ut perpendit Baronius *Ibidem*.

Est vetus Romæ memoria S.SABBÆ, eiusdemq. nomine Mo-
nasterium, cuius meminit Io. Diac. in vita S. Greg. lib. 1. cap. 9.
his verbis.

In huius sacri Monasterij (S. Andreæ scilicet) penetrabilibus,
idem Vir omnipotentis Dei Gregorius à matre Siluia, tunc tem-
poris iuxta portam S. Pauli Apostoli, loco, qui dicitur Cella noua,
quo hætenus Oratorium nomini eius dedicatum, & famosum,
S. SABBÆ Confessoris Christi Monasterium, cuius laus est in 6.
& 7. Synodo, constitutum videtur, degente, crudis leguminibus
pascabatur, &c.

De eodem supra in ELIA & FLAVIANO.

I I.

SABINA, quæ & SAVINA, matrona Religiosissima Me- *Ian. 30.*
diolanensis, ad sepulchra SS. Naboris, & Felicis orans, ob-
dormiuit in Domino.

Martyrol. Rom. ex tabul. Ecclesia Mediolanen.

SABINA

Aug. 29. SABINA S. Sabiniani Martyris soror, cum Angeli monitu, vnà cum famula, suum fratrem quæreretur; veniens Trecas, audiuit à quodam, illum paulò ante pro Christo decollatum, & ibi in quadam domo sepultum. Quibus auditis prostrauit sese ante tumulum fratris, & orauit Dominum dicens: Domine Deus, qui me semper in castitate seruasti, non me permittas amplius duris itineribus fatigari; sed iube, corpus meum à loco isto vltèrius non moueri: Commendo tibi famulam meam, quæ propter me tanta sustinuit; & fratrem, quem hic videre non potui, da vt in Regno tuo videam. Quibus dictis, statim migravit ad Dominum, anno ætatis 49.

Petr. in Catal. lib. 7. cap. 134. Vitr. Spec. historiali lib. 11. cap. 107. Mombrist. tom. 2. De S. Sabiniano in Martyrol. Rom. ian. 29. Sur. edit. post. hac die.

I V.

Sept. 10. SALVIVS Episcopus Albrigenensis, cum (reuelante Deo) tempus suæ vocationis agnosceret; ipse sibi sarcophagum composuit; corpus abluit, vestes induit, & sic (intentum semper cœlo) spiritum exhalauit, anno Domini 587.

Lippom. tom. 8. Greg. Turon. hist. lib. 7. cap. 11. lib. 5. cap. 50. & lib. 6. cap. 29. Sur. tom. 5. Baron. in Annal. tom. 7.

A N N O T A T I O.

Fuerat hic Monachus inclusus; & aliquando, nimia febre exhaustus, anhelus iacens in lectulo, cellula magno clarificata lumine, extensis ad cœlum manibus, cum gratiarum actione spiritum exhalauerat. Abluto autem corpore, vestimentis induto, & in ferebro supposito, exacta in Psalmis nocte, cum, facto mane, superis officium præpararetur, moueri cœpit; & (quasi de graui somno excussus) apertis oculis, & elevatis manibus, queri, quod in hunc tenebrosam habitacionis mundanæ locum redire Deus permiserit. Surrexit itaque nihil incommodi de præterita sentiens valetudine, & post triduum astantibus reuelauit quæ viderat. Odor verò, quo per illud triduum, sine vlllo cibo sustentabatur, statim recessit ab eo: factus deinde Episcopus, decem egit in Episcopatu annos.

SAMARITANA Monialis, B. Catharinæ Bononiensis alumna deuotissima, quamuis toto tempore vitæ suæ virtutem obedientiæ coluisset, nec illam vnquam (vel in minimo) subterfugisset, ante exitum tamen, voluit Deus eam per viam arctam admodum, & difficilem ad ipsum peruenire; adeo vt extrinsecus etiam appareret; & in infirmitate sua vltima, plurimum terroris immitteret in eas, quæ eius vultum, gestus, & poenam (quam biduo passa est) aspiciebant: Mater autem Catharina nunquam eam deserebat, sed Psalmis, Orationibus; & sermonibus dulcissimis animam eius consolabatur; quin & cibum apud ipsam sumebat, ne inde discedere cogeretur: Cumque à coeteris filiabus suis rogaretur, vt cubitum iret, & quiesceret, renuebat dicens: Ne cogatis me; finite me hic esse, ne inimicus aliquid noui faciat; video enim eius nequitiam; & prauam voluntatem; hanc vehementius cruciandi. Tandem precibus importunis coacta recedere, vix egressa, cum sacrarij Præfecta, vnam è duabus candelis benedictis (quas Catharina illuc usq. accensas ibi haberi voluerat) extinxisset, Dæmon extinxit alteram, & Samaritana, adeo territa, & timore concussa apparuit; vt statim ab astantibus Catharinam accersiri necesse fuerit. Quæ veniens exprobrauit inimico dicens: Nonne cognoui te hoc facturum, si ipsa discederem? Sed non tantum præualebis, vt animam huius famulæ Dei perturbare possis; salua est enim; cum fidelis fuerit Christi Sponsa; & accepta aqua benedicta, aspersit cubile totum; & infirmam confortauit, animum ei addens, & de Dei potentia confidere suadens. Præcipiens postea omnibus vt orarēt, ipsa centies circiter sanctissimum Iesu nomen inuocauit, & rediens ad infirmā dixit ei: filia mea quiesce iā; vade in pace: Præcipio tibi in virtute sanctę obedientiæ, vt statim ad vitā proficiscaris eternā. Quibus auditis obediēs infirma, læta respiciens sorores omnes astātes, migravit ad Dñum.

In vit. B. Catharina Bononiens. cap. 24. auctore Christophoro Mansueto, impressa Roma 1597.

Febr. 10.

SCHOLASTICA Virgo, ante mortem cupiens cum S. Benedicto fratre suo, sacra protrahere colloquia, & reuertere fratre, orans, inferas digitis, manus super mensam posuit, & pluuiam impetrauit, ac tempestatem. Conquerenti vero fratri, & contristanti, eo quod ad Monasterium remeare non posset, ac dicenti: Parcat tibi omnipotens Deus soror, quid est quod fecisti? Respondit: Ecce, te rogavi, & audire me noluit; rogavi Dominum meum, & audiuit me: Modò ergo si potes, egredere. Totam igitur noctem, peruigilem duxerunt, & tertia deinde die, visa est à S. Benedicto, animam S. Scholasticæ, in Columbæ specie, celos penetrare. *sup. 100 Greg. Dial. lib. 2. cap. 33. 34. 1000 & sup. 1000*

Sebastianus vide in Philippo.

SEBBI: Rex Saxonum, cum annos triginta in Regno exegisset, correptus est corporis infirmitate permixta, & quia priuatam vitam, & monasticam, cunctis Regnis prætulit semper, ac diuitijs, quam etiã (si non obstinatus coniugis animus diuortium negasset) olim relicto Regno subiisset. Admonuit, infirmitate correptus, coniugem ut vel tunc, diuino se seruitio pariter manciparent, cum amplius pariter mundum amplecti, vel porius mundo seruire non possent. Quod cum (ægrè licet) ab eâ impetrasset, venit ad Londoniæ Ciuitatis Antistitem, & per eius benedictionem, Religionis habitum, quem diu desiderauerat, accepit. Ingrauescente vero ægitudine, cum diem sibi mortis imminere sensisset, timere coepit, ne ad mortem veniens, tanto affectus dolore, indignum aliquid suæ personæ, vel ore proferret, vel aliorum generet motu membrorum. Unde accito ad se præfatus Episcopus, rogauit ne plures (eo moriente) quàm ipse Episcopus, & duo sui ministri adessent. Quod dum Episcopus libentissime se facturum promississet, non multò post idem Vir Dei, cum membra sopori dedisset, vidit visionem consolatoriam, quæ omnem ei anxietatem abstulit, iussit, & quæ die esset hæc vi-

tam terminaturus ostendit. Vidit enim (ve ipse postea referebat) tres ad se venisse viros, claro indutos habitu, quorum vnus ante lectum eiu^s recubans, dixit comitibus, de statu eius interrogantibus, quod apina eius, & sine vlllo dolore, & cum magno lucis splendore esset de corpore egressura, tertia exinde die. Triduo igitur transacto, hora nona, subito, quasi leniter obdormiens, sine vlllo doloris sensu emisit spiritum.

Beda hist. Angl. lib. 4. cap. 11.

ANNO TATIO.

Illud de tanto Rege non est reticendum, quod idem Beda miratur, nempe Sepulchrum lapideum, quod ad ipsum conuulsum breuiss, & incapax aptari contigerat, excreuisse mirabiliter ad sui corporis mensuram, adeo vt cervical etiam a parte capitis potuerit imponi.

V I I L I U S.

SERAPION Aegyptius Senex, lapsus, sed poenitens, (quatinus enim magnam vitæ partem integrè, & incorruptè transegisset, tempore tamen persecutionis, præ infirmitate animi, idolis sacrificauerat) in grauem morbum delabens, triduo deinceps mutus, & absque sensu vixit: quarto autem die paululum releuatus, Nepotè ad se accersiu^t dicens: Quousq. filij me detinetis? Propter te obsecro, & me ocius dimitte. Aliquem ex presbyteris aduoca ad me. Quæcum dixisset, iterum fuit mutus. Puer autem cucurrit ad presbyterum; & quia nox erat, & ille fortè morbo vexatus ad eum accedere non poterat, dedit Puero exigua^m quandam Eucharistiæ partem; præcipiens vt eam madefactam in os senis infunderet: Quam puer secum asserens, rediit. Cui iam appropinquanti, priusquam ædes intraret, **SERAPION** denuo (voce recuperata) dixit: Venisti fili? tamen si presbyter non potest venire. Tu tamen præsta, quod tibi in mandatis dedit; & dimitte me abire. Particulam igitur puer, quam attulerat, madefactam, in os senis infudit; atque ille (simul ac eam paulatim per fauces dimisit) illico extremum spiritum edidit, anno Domini 355.

Dionis.

Dionis. Episc. Alexandr. in epist. ad Fabianum Episcopum Antiochenum, habetur apud Euseb. hist. lib. 6. cap. 36. & Baron. in Annal. tom. 2. Niceph. hist. lib. 6. cap. 6.

ANNO TATIO.

*Hic se penumero in Ecclesiam recipi postulauerat, sed nemo unquam (quia idolis sacrificauerat) eius postulationem ausculta-
uerat. Leges enim eodem seruabantur in Aegypto de lapsis, quæ
Romæ antea, atque etiam in Africa fuerant constitutz; nimi-
rum lapsos probandos prius in pœnitentia nec (nisi ea absoluta)
recipiendos. Illo tamen, excepto casu, cum pœnitens; grauius
laborans infirmitate, ex hac vita migraturus videretur: Tunc,
quippe illi pacem dandam, & Eucharistiam esse impertiendam.*

May 13.

SERVATIVS Tungrensis, seu Leodiensis Episcopus, cum Romam perrexisset, si quomodo orationibus valeret Gallias ab Hunnis liberare, orans ante sepulchrum S. Petri, per visum de euersione Galliarum; & de suo obitu est edoctus. Dixit enim ei S. Petrus (postquam de subuersione Ciuitatum illarum eum edocuit) tu autem in breui es transferendus, ne videant oculi tui mala, quæ superuentura sunt in terra: Nec habebis in vrbe scelerata, & ideò peritura, sepulchrum, sed placuit Altissimo oppidum tibi seruare Traiectum, vt illic sepe-
liatur corpus tuum. Rediens igitur, cum recensisset Clero, & populo, quæ Romæ didicerat; & ad pœnitentiam eos hortatus esset; ostendens eis clauem argenteam, à S. Petro sibi datam, qua significabatur; se correctis coelum aperire, incor-
rectis claudere, Sanctorum Reliquias transferri Traiectum imperauit; simulque Cruces, & diuini mysterij Vasa; necnon sepulturæ suæ necessaria. Curauit plurimos infirmos; deinde valedicens omnibus, discessit ab eis stentibus; & cum retine-
re conantibus, ac etiam insequētib; quos tamen (data eis benedictione) redire coegit. Veniens postea Traiectum, Sarcophagum suum curauit; diem sui obitus præcognouit; & per triduum lenta febre correptus est. Angelus enim Domini cum Missarū mysteria celebraret, à dextris altaris apparuit, &
certum

certum ei finem, ac requiem ostendit. Vnde confortatus angelica visione, & diuinis participans Sacramentis, commo-
nesecit plebem vsque ad horam diei nonam. Qua adueniente
conuertit faciem in Orientem, & oculis in cœlum eleuatis,
commendauit in vltima hora oues Domino, quibus timebat.
Tunc splendor nimius de cœlo superilluxit, & tertio Idus
Maij cum ipso splendore ad luminis patriam ascendit. Spe-
ctante autem omni populo & admirante, velamen quoddam
sericum, Angelicis manibus allatum est super venerabile cor-
pus; & auditæ sunt etiam voces in excelsis Deum laudantium.

*Sur. tom. 3. Gesta Pontif. Tüngren. tom. 1. De eo Milan. in
Indic. Greg. Turon. de glor. Conf. cap. 72. & de gest. Franc.
lib. 2. cap. 4. 5. & 6. Barón. in Annal. tom. 3.*

ANNO TATIO.

Illud de tanto Viro non est omittendum, quod habetur in Mar-
tyrol. Rom. his verbis.

Ad cuius (S. SERVATII scilicet) meritum omnibus demonstfran-
dum, cum tempore hiemis omnia in circuitu nix repleret, sepul-
chrum eius nunquam operuit, donec industria ciuium, Basilica
super illud ædificata est.

X.

SERVVLVS Paralyticus, cum se iam morti proximum
agnouisset, peregrinos Viros, atque in Hospitaliratem suscep-
tos admonuit, vt surgerent, & cum eo Psalmos pro expecta-
tione sui exitus decantarent: Cumque cum eis, & ipse mo-
riens psalleret, voces psallentium repente compescuit, cum
terrore magni clamoris dicens: Tacete, nunquid non auditis,
quantæ resonant laudes in cœlo? & dum ad easdem laudes,
quas intus audierat, aurem cordis intenderet, sancta illa ani-
ma carne soluta est: Sed exeunte illa, tanta illic fragrantia,
odoris aspersa est; vt, qui aderant, per hoc patenter agno-
scerent, quod eā, laudes, quas audierat in cœlo, suscepissent.

Dec. 23.

*Greg. Dial. lib. 4. cap. 14. & Hom. 15. in Euang. ex Greg.
Sur. tom. 6.*

A N N O T A T I O .

SERVVLVS hic à prima ætate, vsque ad finem vitæ, Paralyticus iacuit; stare non potuit: nunquam in lecto suo surgere (vel ad sedendum) valuit: nunquam manum suam ad os ducere: nunquam se potuit in latæ aliud declinare. Huic igitur ad seruiendum mater cum fratre aderat, & quidquid ex eleemosyna potuisset accipere, pauperibus erogabat: Nequaquam literas nouerat, sed Scripturæ sacræ sibi met codices emerat, & Religiosos quosq; in Hospitalitatem suscipiens, hos coram se legere, sine intermissione faciebat. Studebat, in dolore semper gratias agere; Hymnisque, & Dei laudibus, diebus, ac noctibus vacare. *Idem Greg. ibidem.*

X I.

- *Febr. 11.* SEVERINVS Abbas Agaunensis, sentiens aduentare suæ migrationis tempus, Regi Francorum, & Parisiensibus valedixit, & ad Castrum Nantonienſe properauit; vbi erat Oratorium ex lignis constructum, in quo presbyteri duo (Paschasius nempè, & Vrsicinus) Deo ministrabant. Ad illos igitur accedens, & comiter eos alloquens indicauit se propterea illuc aduenisse, vt illic functus vita, ab illis sepeliretur. Commendauit porro eis Faustum presbyterum, suæ necessitatis ministrum fidelem; ac Vitalem Monachum Discipulum suum. Cumque se multis lachrymis, assiduisque precibus ad imminentem huius vitæ supremam horam præparasset, vndecimo Februarij die (cum totus ille locus, in quo decumbebat, multo lumine circumdatus appareret) feliciter occubuit.

• *Sur. tom. 1. Trist. de Vir. Illustr. lib. 3. cap. 257. & Petr. in Catal. lib. 3. cap. 115. De eo Baron. Annal. tom. 6.*

A N N O T A T I O .

Dum SEVERINVS iter aliquando ageret, perueniens ad oppidum Niuernense; ibique orandi causa templum ingressus, sciscitatus est vbi esset Episcopus, & dictum est ei, iamdiu illum grauitè decumbentem, loquendi, & audiendi beneficio priuatum, toto anno è lecto surgere non potuisse, & nec sacrificasse interim, neque populo bene precatū esse. Misericordia igitur motus, ad Episcopum

pum (Eulalius nomine) lecto iacentem festinus accessit; visoque illo, se prostravit, & cum diu orasset, è terra surgens dixit ei: Surge & mite Episcopo, loquere (oro) mecum, Sacerdos Domini. Tum ille. Sit (inquit) nomen Domini benedictum in secula, qui per te mei misertus est: SEVERINVS autem porrigens ei manum: Surge, ait serue Dei, in nomine Domini nostri Iesu Christi qui propterea castigauit, vt saluum faceret; flagellauit, vt coronaret. Hodie mecum in altari sacrificabis, & pro more, populo benedictionem largieris. Sub his verbis surrexit Eulalius, eademque die Missam celebrauit, & populo benedixit.

X I I.

SEVERINVS Boetius Romanus, cum à regio spiculatore, *Of. 33.* in carcere apud Ticinum (vbi detinebatur) lethale vulnus accepisset, vtraque manu diuulsam caput sustinuit; atque ita in vicinum templum venit; & flexis genibus ante altare, sacra percepit, ac post paululum expirauit anno Christi 526.

In vit. ipsius operibus præfixa. De eo Baron. in Annal. tom. 7. fufus, Ferrar. hac die.

A N N O T A T I O.

Dionysius quoque Areopagita subm' abscissum caput in manibus sustulit, & progressus ad duo millia passuum, gestauit.

Breuiar. Rom.

Vrsus pariter, & Victor cum socijs 66. è legione Thebea, Diocletiano, & Maximiano imperantibus, cum è ponte in præceps dati fuissent in flumen, vna cum eorum capitibus abscisis, mirabiliter eisdem in manus assumptis, ex alueo emergentes processerunt ad locum quendam, in quo genua flectentes, quasi horæ spatium precati sunt Deum, & mox ad terram se submittentem, acquieuerunt.

Gulielmus Badesanus in hist. Martyrum Thebeorum relata. à Thoma Bozio de signis Ecclesie Dei tom. 2. fig. 65. lib. 15. cap. 9.

Lambertus Martyr Hispanus ab Hæro suo, cui in agriculturæ seruiebat officio, capite truncatus, eoquod fidem abnegare nollet, mox capite in manus resumpto, vltra quatuor passuum millia, profectus est ad locum vbi multi iacebant sancti Martyres occisi. Quo cum peruenisset, elata voce, dixit: Exultabunt Sancti in gloria: responderuntq. Sancti Martyres: Et letabuntur in cubilibus suis, atque illico acclinauit se, iunxitq. illis.

10. *Vasæus in Chron. sub anno Domini 306. Lucius Marinus Siculus de rebus Hispania lib. 5.*

Caput itē absdissū fustulit Dominus Martyr de quo *Sur. 9. Oñ. tom. 5. Mombric. & alij. Eliphius Martyr pariter de quo idem Sur. to. 5. 16. Oñ. Iustus itidē puer apud eundem Sur. 18. Oñ. Lucianus quoque Martyr. apud Mombric. to. 2. de quo in Martyrol. 26. Oñ.*

X I I I.

Ian. 8.

SEVERINVS Abbās (dictus Noricorum Episcopus) de sua proximē futura migratione fratres alloquens, prædixit loca illa, in quibus habitabant, cultoribus tunc frequentata, in tam vastam solitudinem esse redigenda, ut hostes, existimantes auri se copiam reuerturos, etiā mortuorum sepulchra, effossuros esse. Unde iussit ossa eius, in transmigratione, quam facturi erant, secum asportari, dicens: Mementote præcepti S. Ioseph Patriarchæ, cuius vos, ego indignus, & infirmus, attestatiōe convenio. Visitatione visitabit vos Dominus, rollite ossa mea hinc vobiscum; quod non mihi, sed vobis erit profuturum. Diem etiā, quō transiturus esset, ante duos, seu amplius annos, hac significatione demonstravit. Epiphaniarum die, cum Lucillus presbyter, ad B. Valentini Rhetiarum quondam Episcopi, diem depositionis annua solemnitate in crastinum celebrandam, sollicitus se præparasset, & hoc Seuerino indicasset, ille respondit: Si Beatus Valentinus hæc tibi solemnia delegavit celebranda; ego quoque tibi in eodē die, Vigiliarum mearum studia derelinquo. His ille sermonibus tremefactus, cum se magis (utpotē homo decrepitu) enixius ei commendaret, quasi primitus transiturus: Hoc erit (inquit) sancte presbyter quod audisti. Nonis itaque Ianuarij coepit lateris dolore pulsari; quo durante per triduum, medio noctis tempore fratres adesse præcepit; quos paternā informatione corroborans, cunctos postea ad osculum iussit accedere: & sacro munitus Viatico, flere se penitus prohibuit. Totum deinde corpus signo Crucis, extenta manu, consignans, ut psallerent imperavit: Sed illis mœroris suffusione cunctantibus, ipse Psalmum protulit ad cantandum, dicens: **Laudate Dominum in sanctis eius, &c. & in versiculo: Om-**

nis Spiritus laudet Dominum, fratribus vix præflectu respondentibus, quieuit in Domino anno 482.

Sur. 10. 1. M. S. Biblioth. Vall. ubi Acta vberiora, Baron. in Annal. 19. 6. pluribus.

A N N O T A T I O.

Habuit discipulum SEVERINVS nomine Bononem, seu Bonosum, Barbarum genere; qui oculorum imbecillitate plurimū prægrauatus, medelam sibi præstari eius orationibus poscebat, dicēs: aduentitios, & externos salutaris gratiæ sentire præsidia, sibi verò nullam remediorum opem aliquatenus exhiberi. Cui Sanctus: Nō tibi (inquit) expedit (fili) corporeis luminibus aciem habere perspicuam, & exterioris oculi præferre conspectum; ora magis, vt obtutus vegetetur interior. Talibus igitur monitis informatus Bonos, dedit operam corde magis videre, quàm corpore; meruitque absque vilo fastidio orationi iugiter instare, ac demum quadraginta ferè annis in Monasterij excubijs perseverans, eodem, quo conuersus est fidei calore, transiit ad Dominum. *Idem Sur. ibidem,* vbi alia quoque notatu digna.

X I V.

SEVERVS Episcopus Neapolitanus, ante triduum quàm *Apr. 30.* de hoc sæculo vocaretur, conuocari iussit Clerum suum, & ante lectum sacra Mysteria sibi exhiberi fecit; vt (scilicet) vnà cum Clericis oblato sacrificio, animam suam Domino commendaret; simul etiam, & eos, quos per disciplinam Ecclesiasticam à communione sacri Mysterij extorres esse præceperat, ad pacem pristinam reuocaret. Et cum hæc omnia cum dictis Clericis celebrasset, clara voce interrogare cœpit, vbi essent fratres sui: tunc Vrsus Diaconus, cogitans, quod fratres suos idest Diaconos quæreret, ait illi: Ecce hic sunt fratres tui. Cui ille respondit dicens: scio, scio, quia hic sunt fratres mei; sed ego nunc fratres meos Ianuarium, atque Agrippinum dico, qui modò mecum loquuti sunt, & continuo ad me venturos esse dixerunt. His dictis, extensis ad cœlum manibus, hunc psalmum Domino decantauit dicens: Leuaui oculos meos in montes, vnde veniet auxilium mihi; Auxilium

meum à Domino, qui fecit cœlum & terram. Deinde collecta oratione siluit, & quieuit. Facta autem die, Presbyteris, & Diaconibus, atque omnibus Clericis, exemplo Domini, Pacis hæreditatem prædicauit; & postea tacitus vsque ad Vesperam perdurauit. Tunc quasi de graui somno euigilans, extensis manibus in cœlum, lenta voce orauit ad Dominum dicens: Ad te leuaui oculos meos, qui habitas in cœlis: Paraui lucernam Christo meo; & facto deinde silentio, circa quartâ noctis horam (omnibus qui aderant sollicitè vigilantibus) subito ingenti terræmotu cubiculum eius concussum est; & ipse orans, & psallens, Deo spiritû reddidit, anno salutis 381.

Paulus Reginus de Sanctis Reg. Neap. p. 2. c. 2. Ferrar. in Catal. M. S. Bibl. Vall. ex Tabul. Eccl. Neap.

A N N O T A T I O.

Homo quidam cum balneum ingressus esset; & post ablutionem recordatus esset, se non adduxisse pretium, quod custodi solueret, rogauit eundem vt sustineret, donec domû reuenteretur, & id quod debebat (minimum quidem) afferret. Sed hoc quoque oblitus, non post multum temporis mortuus est. Balneator autem interpellauit iudicem super Vxorem defuncti, quod Vir eius dare debuisset solidos centum aureos. Cumque mulier quid responderet nesciret; iussit iudex, vt aut debitum redderet, aut ipse creditus haberet eam, vnâ cum filiis suis in suo famulatu. Quæ venit ad S. SEVERVM, & prostrata pedibus eius, deprecata est eum, vt sibi succurreret, quia inimicus homo fallacia sua opprimeret eam. SEVERVS autem ait; Viuit Dominus, quia non habeo solidos, nec quidquam, vnde te redimere possim; sed sustine me in crastinum, quia facturus est Dominus mirabilia sua. Manè igitur factio (vt mos erat suæ Ciuitatis) dedit Clerico Tintinnabulum, vt circuiret Ciuitatem, & conuocaret Populum ad Ecclesiam. Quo conuocato, Episcopus cum eodem Populo in Psalmis & Canticis, Processionaliter ab eadem Ecclesia vsque ad Cryptam, vbi ille humatus fuerat extra portam Ciuitatis, peruenit. Ibi Vir sanctus orauit, iussit aperiri sepulchrû, & cum omnes vidissent cadauer, quod iam multo tempore iacebat exanime, ait defuncto: In nomine Domini nostri Iesu Christi filij Dei viui, surge, sede in tumulo tuo, & dic

dic nobis, si debuisti dare solidos huic homini, an non? Qui statim surrexit, & cepit loqui dicens: Per Iesum Christum Dominū nostrum, in cuius conspectu astas, & exoras die, ac nocte, non debeo solidos dare, nec quidquam aliud, nisi tantummodò parūm pretium pro ipso balneo. Tunc exurgentes omnes in balneatorem, voluerunt eum lapidibus obruere, sed Beatissimus SEVERVS prohibuit: conuersus autem ad Defunctum, sic ait: o Homo vis viuere adhuc in isto præsenti sæculo, aut deprecabor Deum omnipotentem pro te, vt faciat te inter Sanctos suos æternis gaudijs perfrui? Cui ille respondit: si tibi placet, inter Sanctos consortem me esse gaudijs concede: Cui Pontifex ait: Requiesce in pace securus; nam & ego rogabo Dominum Iesum Christū, vt quidquid postulas merearis adipisci. & illicò requieuit iterum in pace. *Idem ibidem.*

Habetur in Vitis Patrum *libri 6. libello 2. §. 9.* De Emilo Abbate, qui videns quendam Monachum à quibusdam, tanquam homicidam, detentum, accessit ad sepulchrum occisi; orare iussit astantes; ipsoq. manus ad Deum expandente, surrexit Defunctus, aperuit veritatem, Monachiq. innocentiam detexit. Quibus peractis, ait ad eum Abbas: Vade dormi donec veniat Dominus, & resuscitet te, & confestim obdormiuit in Domino.

Idem præsiterunt Sanctorum Stanislaus, Spiridion, Philippus, & alij.

X V.

SEVERVS Rauennæ Episcopus, cum de certa die, qua *Febr. 1.* esset migraturus è corpore, diuinitus certior factus fuisset, eadem ipsa die, sacris (ex more) peractis; & sermone habito apud omnes qui aderant de rebus diuinis, impertitaq. illis pace, & benedictione; ita vt erat vestibus sacris, ac Pontificalibus indutus, ad sepulchrum proficiscitur (in quo antea vxorē, & filiam ipse posuerat) ibiq., eisdem vxori, & filiæ medium se collocans, clara voce, & vultu viuido, Vale vltimum dixit filijs suis, marmorq. imponi monumento iussit: sicq. post fusas aliquandiu preces obdormiuit in Doinino, anno sal. 348.

Sur. to. 1. M. S. Bibl. Vall. Ferrar. in Catal. Hieron. Rubens Hist. Rauenn. lib. 2. de eo Baron. in Annal. 10. 3.

A N N O T A T I O.

SEVERVS hic, cum filiam suam Innocentiam (quam ante Epi-

scopatū ex matrimonio habuerat, in monumento matris suæ Vincentiæ iam demortuæ, sepulturæ tradere vellet, eiusdem autem matris cadaver, per illud sparsum, non relinqueret filiæ locum, ad uxorem versus: Quid (inquit) molesta esse pergis? Onus tuum, suscipe, neque velis esse pertinax. Ad cuius vocem, Vincentiæ cadaver sese colligans, filiæ locum fecit. *Idem ibidem*. Simile habetur infra in Anonimo ix.

X V I.

Febr. 15. SEVERVS Presbyter Prouinciæ Valeriæ (quæ nunc S. Seueri Vallis nominatur) dum in vinea laboraret, accersitus fuit, vt quantocyus veniret ad quendam ægrotum, qui ad extrema deuenerat, vt suis orationibus pro peccatis eius intercederet; & acta de malis suis pænitentia, solutus culpa ex corpore exiret. Qui Sacerdos, cum ad se venientibus dixisset: Antecedite; Ecce ego vos subsequor, opus quod restabat explere voluit, & deinde ad ægrum perrexit. Eunti verò in itinere occurrentes hi, qui prius venerant, obuiam facti sunt dicentes: Pater, quare tardasti? noli fatigari, quia iam defunctus est. Quo audito ille contremuit, magnisq. vocibus se interfectore illius clamare coepit. Flens itaq. peruenit ad corpus defuncti; seq. coram lecto illius cum lachrymis in terram dedit. Cumque iam vehementer fleret; in terram caput tunderet; seq. reum mortis illius clamaret, repente is, qui defunctus fuerat, animam recepit. Quod dum multi, qui circunstabant aspicerent, admirationis vocibus emissis, coeperunt amplius flere, præ gaudio. Cumque eum requirerent, vbi fuerit, vel quomodo rediisset, ait: tetri valde erant homines, qui me ducebant; ex quorum ore, & naribus ignis exibat, quem tolerare non poteram: Cumq. per obscura loca me deduceret, subito pulchræ visionis iuuenis, cum alijs, nobis euntibus obuiam factus est; Qui, me trahentibus, dixit: reducite illum, quia Seuerus Presbyter plangit: eius enim lachrymis Dominus eum donauit. Qui S. Seuerus protinus de terra surrexit; eiq. poenitentiam agenti, opem suæ intercessionis præbuit; & dum per septem dies de perpetratis culpis poenitentiam æger redi-

uius ageret, octaua die, lætus de corpore exiuit. Ipse verò Seuerus senio confectus migravit ad Dominum.

Greg. Dial. lib. 1. cap. 12. Ferrar. in Catal.

ANNOTATIO.

Perpendit loc. cit. Gregorius quàm dilectum SEVERVM Dominus attendit, quem contristari, nec ad modicum pertulit.

XVII.

SIDONIVS Appollinaris Episcopus Aruernensis, febr. *Aug. 23.* correptus, cum se mortis indicij vrgeri sentiret, in Ecclesiam se, suorum manibus, deferri curauit: vbi inter eorum lachrymas animam Deo reddidit, anno salutis 484.

Sur. to. 4. Baron. in Annal. to. 6. Greg. Turon. de gest. Franc. lib. 2. cap. 22. 23. 24. Molan. in addit. ad Vsuard.

ANNOTATIO.

A duobus Presbyteris, Disciplinam odientibus, & auersantibus, iniurijs multis lacessitus, & contumelijs affectus fuit SIDONIVS; Vnus autem ex istis, cum minatus esset insuper eum de Ecclesia, velle extrahere, signum ad Matutinum audiens, voluit contra Sanctum explere, quod tractauerat; sed ingressus in secessum suum, dum ventrem purgaret, fœtidum spiritum (sicut Arius) emisit.

Migrante SIDONIO Presbyter ille requam, alter ex duobus, qui remanserat, protinus omnem facultatem Ecclesiæ, tanquam si iam Episcopus esset, inhians cupiditate, præoccupat dicens: tandē respexit in me Deus, cognoscens me iustiorē esse SIDONIO; largitusq. est mihi hanc potestatem. Cumq. per totam Urbem superbus efferretur, adueniente diē Dominico, qui imminēbat post transitum sancti Viri, præparato epulo, iussit cunctos Cines in domo Ecclesiæ inuitari, despectisq. senioribus, primus recumbit in toro. Cui oblato Pincerna poculo, ait: Domine mi, vidi somnium, quod si permiseris edicam. Videbam hac nocte Dominica, & ecce erat domus magna; & in domo erat thronus positus, in quo quasi Iudex residebat, cunctis potestate præstantior: cui assisteant multi sacerdotum in albis vestibus; sed & promiscuæ Populorum turbæ valde innumerabiles. Verum cum hac trepidus contemplerer, conspicio eminus inter eos Beatum altare SIDONIVM, &

cum

cum Presbytero illo tibi charissimo (qui ante hos paucos annos de hoc mundo migravit), attentè litigantem; quo deuicto, iuber Rex, ut in imis carceris angustijs retrudatur: ablatoq; isto, contra te iterum suggerit, dicens: te in eo scelere, propter quod ille, prior damnatus fuerat, fuisse participem: Verum ubi Iudex, quem ad te transmitteret sollicitè cœpit inquirere, Ego me inter reliquos occulere cœpi, & à tergo steti; tractans apud memetipsum, ne fortè Ego, qui notus sum homini, mittar. Dum hæc tacitus voluerem, amotis omnibus remansi solus in publico; vocatusq; à Iudice propius accessi. Et ille: ne timeas (inquit) sed vade, dic Presbytero illi; Veni ad respondendam causam, quia SIDONIUS te accersiri deprecatus est. Tu verò ne moram facias ad eundem, quia sub grandi testificatione mihi præcepit Rex ille, tibi hæc loqui, dicens: si tacueris, morte pessima morieris. Hæc eo loquente, exterritus Presbyter, elapso de manu calice, reddidit spiritum. *Hæc Greg. obi supra.*

X V I I I.

Iun. 1.

SIMEON Monachus Treuirensis resolutionem sui corporis sibi imminere prænosces, rogauit Episcopum Treuirenses, ut expensas, & operarios mitteret, qui sibi lectum componerent; ipse autem in parte sui diuersorij locum sepulturæ parauit dicens: Hæc requies mea in sæculum sæculi. Rogauit pariter discipulum suum, ut corpusculum, suis vestibus exuēs, alijs quas ad hoc parauerat, indueret; & in eodem loco sepelirer. Deinde voluit sibi requiem per aliquot dari dies, quò plus solito contemplationi vacare posset. In qua quidem requie sibi concessa, vltima die (celebrantibus duobus fratribus exequijs, quæ pro absolutione animæ celebrari solent) spiritum Deo reddidit, anno salutis 1037. quo etiam anno in Sanctorum numerum relatus est.

Baron. in Annal. to. 11. Sur. to. 3. Thritem. de Vir. Ill. lib. 3. c. 238. & in Chron. Monast. Hirsaugien. 20d. anno.

X I X.

Iul. 21.

SIMEON Salus (duobus diebus antequam è vita excederet) Io. Diacono, vitæ suæ institutum aperuit; & cum plurima ei dedisset monita, hæc tandem subdidit: Totis viribus curam geras animæ tuæ, ut possis transmittere absque vlla tempesta-

te Principes tenebrarum huius aeris. Scit enim Dominus, me magno vexari metu, & sollicitudine, donec ab eorum sauitia sacro liberatus. Hic est enim dies malus, de quo dicebat Apostolus, & David. Quamobrem rogo te, fili & frater Ioannes, omni (si fieri potest) studio, esto misericors: Misericordia enim nos tunc iuvat plusquam omnes virtutes; Dicit enim: Beatus qui intelligit super egenum, & pauperem, in die mala liberabit eum Dominus. Cumq. hæc, & plura his, ei dixisset, abiens se recepit in tugurium suum. Quando autem communem sensit sibi horam adesse, nolens (ne post mortem quidē) humanum ferre honorem, ingressus subter sarmentorum fascem, in eodem sacro tugurio, illic dormiens in pace, Domino tradidit spiritum.

Sur. 10. 4. Lippom. 10. 6. ex Leontio Episcopo Cypri. De eo Eulogius hist. lib. 4. c. 33.

ANNO TATIO.

20 Dictus est Salus, quasi stultus; stultum etenim se simulauit, ut mundi sapientiam ludificaret.

20 Huius sancti Viri funus, Angeli sunt comitati: Cum enim corpus eius subter sarmentorum fascem fuisset repertum, duo quidam portauerunt illud (absque eo quod lauissent) sine psalmodia, sine cereis, sine suffumigationibus, ut sepelirent in sepulchro Peregrinorum; sed dum transirent iuxta domum Hebræi, vitreorum poculorum opificis, quem SIMEON Christianum fecerat, audiuit ille psalmodiam, cuius ea erat harmonia, ut nulla vox humana eam posset psallere; & tantam vidit multitudinem, quantam humanum genus congregare non potest. Vnde stupefactus exiit foras, & vidit Sanctum ab illis duobus tantum elatum, dixitq. Beatus es Salus, quod cum non habeas homines tibi canentes, habes cœlestes Potestates, quæ te Hymnis honorant. Et statim descendens, suis manibus eum sepeliuit. *Sur. in Vita eiusdem c. 45.*

X X.

SIMEON Stylites senior (magnum Orbis miraculum nuncupatus) cum diu vixisset, & laboribus; ardore solis; hiberna glacie; vehementibus ventorum insultibus; & humanæ naturæ imbecillitate inexpugnabilis mansisset, ad immensum

Ian. 5.

certa-

certaminum coronas accipiendas migraturus, inclinauit se ad orationem, tres dies sustinens; post quos anima in cœlum euolauit: corpus verò, ne sic quidem cadere sustinuit, sed rectum stetit in loco certaminum, tanquam inuictus Athleta. Obijt circa annum Domini 460. Centenario maior.

Vit. Patrum Heribert. lib. 1. & lib. 9. cap. 26. ex Philoberto Theodoresi Cypri. Baron. in Annal. to. 5. & 6.

ANNO TATIO.

SIMEONIS Discipulus nesciens an migrasset, posuit aurem suam ad auscultandū; & sensit odorem quasi multorum aromatum ascendere de corpore eius; & sic intellexit, quia requieuit in Domino: Vnde consternatus fleuit amarissimè, & tandem præ multa tristitia obdormiuit. Sed statim apparuit ei Vir sanctus dicens: Ego requieui, sicut Dominus voluit; tu verò descende; satisfac Populo; & annuncia de me Antiochiæ secretè, ne tumultus fiat in Populo. Exurgens autem à somnò Discipulus, procidit ad pedes eius, osculatusq. est illius vestigia; & tenens manus eius posuit super oculos suos, dicens; Benedic obsecro mi Domine. Cumq. diceret ei quæses Reliquias tollam à te in memoriam? motum est illicò corpus eius: Vnde tremefactus timuit eum tangere. Descendit autem, & pergens Antiochiam, fecit, quod sibi per visum iussu fuerat.

Solemni admodum ritu ac pompa delatum est funus, quod ibidem latè describitur. In eo autem aliud contigit mirabile. Cum enim Episcopus Antiochiæ vellet de barba sancti Viri pro benedictione aliquid accipere, extendit manum, statimq. arefacta est. Non solum homines (vt par erat) solemnes illius celebrarunt exequias, sed cœlites quoque easdem cœlestibus honoribus sunt prosecuti. Idem enim Discipulus, vidit Angelum, funus (dum Antiochiam deferretur) comitantem, & seniores septem cum eodem Angelo colloquentes.

Daniel Stylita pariter, longè latèq. absens, solemnem pompam exhibitam à cœlitibus ipsa die, qua triumphans cœlum conscendit SIMEON, agnouit, vt habetur in eius Vita *apud Sur. to. 6.*

Eadem Visio de Triumpho oblata fuit S. Auxentio, cum esset in Bithinia, vt habetur *apud eundem Sur. to. 2.*

Eiusdè quidem SIMEONIS Acta vniuersa essent hic describenda, cum nihil in eis reperiatur, quod non sit notatu dignum. Illud tamen

men ex eisdem non reticendum quod habetur in *Vit. Patr. cap. 7. lib. 1.* his verbis, nempè.

Multitudo vermium scatebat de vulnere putrefacto super semur eius, dum in columna maneret; descendensq. de corpore decurrebat in columnam, & de columna in terram. Antonius autem eius Discipulus, iuxta præceptum illius, colligebat vermes, qui cadebāt ad terram, porrigebatq. illi sursum: At ille ponebat eos sibi in ipso vulnere ad similitudinem iusti Iob, dicens: Manducate, quod vobis Dominus dedit. & *cap. 8. eiusdem lib. 1.*

Audiens autem Basilicus Rex Saracenorum famam eius, venit ad eum; videns autem illum stantem sursum, & orantem, subito cecidit vermis de corpore eius. At ille currens apprehendit eum in fide, & posuit super oculos suos, & videns SIMEON ait; Quare hoc fecisti, Vir illustris, & me grauasti? Vermis enim est de corpore meo putrido; Et eum hæc dixisset, Rex Basilicus aperiens manum suam, inuenit margaritam pretiosissimam, & dixit ad B. SIMEONEM: Non est vermis putridus, sed margarita pretiosissima; Cui ille respondit: Homo, secundum fidem tuam data est tibi, & benedicetur in manibus tuis omnibus diebus vitæ tuæ. Vide simile in Annot. S. Dominici.

Tres fuere Simeones Stylitæ in Orbe clarissimi. Hic nempè, dictus Senior; Junior alter, de quo in Martyrol. 3. Sept., Seniori notissimus, ambo in Syria; tertius in Cilicia, qui percussus fulmine interijt; anima verò eius visa est ab Abbate Iuliano Stylita, cum tripudio, & exultatione in cælum ferri. Vnde eadem hora iussit Discipulis suis mittere thimiama in thuribulum. Quod olim incendi solitum in honorem Sanctorum satis insinuat Io. Chrysost. *hom. 41. de S. Pelagia Antiochena*. De hoc in *Prat. spir. c. 57. & Vit. Pat. lib. 10. ex cod. Prati Auctore*.

Illud etiam non omittendum de tanto Viro, quod habetur in Notis Martyrol. Rom. Non. Ian. ex Theodoro his verbis. Huius egregia sanctitas admirandumq. vitæ genus, quod excoluit, non tantum in Syria (ubi agebat) sed toto innotuit Orbi. Romæ etenim, vt præsens, adeò notus fuit, vt Opifices in omnium officinarum vestibulis; Alij in porticubus, imaginem eius affigerent; hinc vnusquisque sibi auxilium ac tutelam parantes.

De Matre eius vide infra in Anon. xxiv.

X X I.

SISINIVS Anachoreta infirmatus vsque ad mortem orauit Dominum, ne de hoc sæculo migraret, donec audiret Grego-

Gregorium Archimandritam venisse in illam Regionem: Adueniens autem Gregorius qui Constantinopolim ad Imperatorem iuerat accessit ad SISINIVM, & cum diu pulsasset, post multam horam aperuit discipulus eius; qui cum annunciasset Seni illum aduenisse, post prolixam horam descendit, dicens ei: Ascende, pater. Ascendentes verò simul, inuenerunt eum obdormisse in pace. Cognouerunt ergo, quia mox ut didicit Gregorium esse, qui pulsauerat, migravit ad Dominum. Cumq. illum amplexaretur Gregorius, ait illi defunctus, leni voce: Benè veniat Abbas meus, rursumq. obdormiuit.

*Anon.
Obit.*

Discipulus autem istius defuncti, dum effoderetur sepulchrum, dixit fodientibus: facite charitatem, & aliquantulum latius fodite, vt duos capiat: Illisq. fodientibus, posuit se ipsum in * Pfiathio, & requiescens in pace, simul cum Seno sepultus est.

Prat. spirit. cap. 93. in Vit. Patrum Herab. lib. 10. c. 93.

A N N O T A T I O.

* *Pfiathium* idem est Græcis, quod Storea ex Iunco, & Papyro confecta.

Reliquerat SISINIVS Episcopatum propter Christum, & veniens propè Iordanem ibi vitam solitariam agebat.

X X I I.

SISOIS Abbas, in die dormitionis suæ, cum sederent circa eum Patres, & resplenderet tanquam Sol facies eius; dixit ad eos: Ecce Abbas Antonius venit ad nos. Et post pusillū, rursus dicit eis: Ecce, & chorus Prophetarum. Et iterum, amplius refulsit facies eius, & dixit: Beati quoque Apostoli adfunt; visusq. est cum quibusdam loqui. Deprecati sunt autem illum Senes dicentes: cum quo loqueris Abba? Qui dixit eis: Ecce venerunt Angeli accipere me, & supplico illis, vt paululum me pro pœnitentia agenda sustineant. Dicunt ei Seniores: Tu non indiges pœnitentia Pater. Dixit autem illis: verè fratres, nescio, me ipsum, vel initium fecisse pœnitentia.

rentiæ. Et rursus facta est facies eius sicut Sol, & timuerunt omnes. Dixit autem illis: Ecce Dominus venit; & continuo reddidit spiritum. factus est autem ibi splendor magnus, & repletus est totus locus ille odore suauitatis.

Vit. Patrum par. 2. lib. de Conuersatione optima diuersorum Sanctorum, & in collectis per Heribertum lib. 3. n. 162. & lib. 6. libell. 3. n. 6.

ANNOTATIO.

Venit aliquando ad Abbatem SISOIVM sæcularis quidam cum paruo filio, percipiendæ Benedictionis gratia. Contigit autem ut infans moreretur in via. Quem Pater (sine vlla perturbatione mentis) sublatum cum fide portauit ad Senem: Ingressusq. cellulam tam se, quam infantem proiecit in terram, ut moris est postulantium benedictionem. Oratione autem expleta, exurgens Pater egressus est foras, filij corpusculo derelicto ante pedes Abbatis; quem cum adhuc Senex (orandi causa) iacere crederet. Surge, (inquit) fili, & egredere (Defunctum enim esse nesciebat) confestimq. puer exurgens, egressus est, *Vit. Patrum lib. 3. nu. 120. & lib. 6. libell. 2. nu. 13.*

Simile habetur eodem *lib. 3. nu. 121.* de Abbate Besarione. Qui veniens ad Ecclesiam, & inueniens ibi sæcularem quendam ab immundo spiritu vexatum (quem fratres de industria illic sedere fecerant, quasi dormientem) cum sibi ab eisdem fratribus diceretur, ut illum suscitaret, accedens excitauit eum, dicens: Surge, & egredere foras; & mox ab eo egressus est spiritus immundus, & sanus factus est ex illa hora.

Paralyticum etiam eodem stratagemate sanari contigit ab ipsomet Besarione: Quidam enim habens filium Paralyticum in Ægypto attulit eum in cellam B. Besarionis, & reliquit eum super ostium plorantem, atque recessit. Cum autem Senex per fenestrâ vidisset eum, dixit: Quis te huc detulit fili? Cui infans respondit: Pater meus detulit me, & ipse discessit; Cui senex dixit: Surge, & adiungere illi; & mox sanus effectus, surrexit, & peruenit ad Patrem suum. *eod. lib. 3. n. 122.*

Renuebat quidem SISOIVS ex humilitate maxima, qua prædictus erat, huiusmodi signa, rogatus, facere; nec quisquam audebat fratrum, eius opem, aut preces implorare. Ipse tamen, qui charitate etiam flagrabat maxima, aliorum videns necessitatem, auxilio

xilio non deerat opportuno ; eisq. (etiam non requisitus) præstò erat . Quod præcipuè apparuit in eo quod habetur in eisdem *Vit. Patrum lib. 6. libell. 2. n. 14.* his verbis :

Tentatus est aliquando Abraham Discipulus eius à Dæmonio, & videns eum Senex quia cecidit , surrexit , & expandit manus suas ad Deum dicens : Deus, vis non vis, non dimitto, nisi curaueris eum & curatus est frater illius .

Innumera sunt huius sancti Viri documēta, quæ sparsim in dictis Vitis Patrum leguntur, & ex rerum indice colligi possent . hoc tamen non prætermittendum quod habetur *lib. 5. libell. 4. n. 39.* his verbis :

Dixit aliquando cum fiducia Abbas SISOI, Crede, quia ecce triginta annos habeo, quod non deprecor Deum propter peccatū, sed orās hæc dico: Domine Iesu Christe protege me à lingua mea; & vsque nunc per singulos dies corruo per ipsam, & delinquo . nec illud omittendum quod habetur libri eiusdē *libell. 11. n. 27.* nēpē;

Frater inertogavit Abbatem SISOIVM dicens: Desidero custodire cor meum . Dicit ei Senex : & quomodo possumus custodire cor nostrum , si lingua nostra ianuam apertam habuerit ? Illud quoque non prætereundum quod legitur *lib. 7. c. 37. n. 1.* his verbis nēpē .

Abbas SISOIVS dixit, cum fuissē aliquando in Mercato, & spottellas meas fratri venderem, videns, quia iracundia approximabat mihi, dimisi vascula mea fugiens .

SOPHIA Clementis Ancyranī Mater, Vide supra in CLEMENTE.

X X I I I.

SOPHRONIA Romana, cum audiret, pro foribus stare Maxentij Tyranni ministros, qui eam ad turpitudinem admittēte vellent, & Virum suum (Romanorum Præfectum) metus causā, eos permisisse ipsam arreptam perducere, paululum temporis poposcit, ut corpus suum decenter exornaret . Itaq. cubiculum ingreditur, & cum sola esset, ense se ipsam transfixit, & mortua statim concidit, cadauere perducătoribus Imperatoris relicto .

Baronius in Annal. Eccl. 10. 3. anno Christi 309. ex Eusebio lib. 8. cap. 26.

A N N O T A T I O .

Excusat eam Baronius, quod contra leges gentiles, ac Christianas violentas manus sibi intulerit; cum hoc ei latenter Spiritus sanctus iusserit; sicut de Sampson ait Aug. *lib. 1. de Civitate Dei cap. 11.* & aliarum foeminarum similia affert exempla, nempe Pelagiz Antiochenæ, & eiusdem Pelagiz Matris, & Sororum, de quibus supra.

X X I V .

SPES Abbas, cū iam quadraginta annis cæcus fuisset, lumē recepit à Domino, & notitiam pariter sui vicini obitus. Monasterijsigitur (circumquaque constructis) verbum vitæ prædica-
uit; & quintodecimo die ad Monasterium suum (peracta præ-
dicatione) reuersus est. Vbi fratribus conuocatis, astans in
medio, sacramentum Dominici Corporis, & sanguinis sum-
psit; moxq. cum eis, mysticos psalmorum cantus exorsus est;
& illis psallentibus, ipse orationi intentus, animam emisit, in
columbæ visam specie, cœlos penetrare.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 10. ex quo Ferrarius in Catal.

X X V .

SPIRIDION Archiepiscopus Trimituntis, dum segetes
meteret, suum astantibus prædixit obitum; quem insuper ma-
gna gloria à Domino fore circundandum, & ab vtriusque se-
xus hominibus splendidè, & magnificè suum peragendum fe-
stum asseruit. Quibus dictis, facta admonitione, & oratione,
non multò post spiritum Deo reddidit.

Sur. 10. 6. Dec. 12. Lippom. 10. 5. Baron. in Annal. 10. 3.

A N N O T A T I O .

Tempus erat æstatis, & ipse Spiridion, qui suis manibus pluri-
mum vtebatur in opere, accepit falcem, & incæpit metere: re-
pentè verò admodū tenues guttæ roris (Deo tunc minime pluen-
te) solum sacrum illius caput petierunt. Hanc rem admirabilem,
alia quoque consecuta fuit admirabilior. Cum enim ille suū caput
dextera tenens, ijs, qui aderant ostenderet roscidum, continuò
capilli effloruerunt simul flauī, nigri, & albi: Ille autem cognouit
tunc proximum sibi adesse exitum, quem prædixit gloriosum, ve
dictum est.

Ante Episcopatum obierat vxor, quam habuerat, relicta filia, nomine Irene, quæ ipso absente, pariter mortua est. Reuersus autem, cum quædam mulier tristis admodum, & desens accessisset ad eum, dicens, se apud filiam, ornamentum quoddam aureum deposuisse; & illa celeri morte præcepta, quod eius fidei creditum fuerat, apud eam mansisse, nec inueniri, totam domum suam SPIRIDION diligenter scrutatus, nec id quod quærebatur reprens, accessit ad loculum filia, multis presentibus; eaque suo nomine vocata, cunctis audientibus, filia Irene (inquit) ubi est ornamentum, quod apud te fuit depositum? Illa: tanquam ex molli somno expergescens: Domine mi (inquit) in hac parte domus fuit à me repositum: Quo audito: Dormi de cætero (inquit) filia, donec, communis Dominus te cum omnibus excitauerit. Deinde accessit ad locum, inuenit ornamentum, & mulieri tradidit.

Idem Sur. cap. 16.

Simile habetur apud Mombritium, S. Anton. & alios de S. Donato Episcopo Aretino, qui suscitauit pariter mulierem nomine Euphrosinam in sepulchro iacentem, ut pecuniam fisci, quam ipsa absconderat, & ob quam Vir eius Eustasius ad supplicium trahebatur, reuelaret. Suscitauit etiam idem Donatus (ad horam) quendam defunctum, qui à creditore suo, ob non sibi solum debitum (quemadmodum ille falso assererat) sepeliri non permittebatur; accedens etenim Donatus ad feretrum defuncti, cum illico surgere, & causam cum creditore suam agere iussit; qui in lectulo statim rediuius residens, eundem creditorem falsitatis arguit: Chirographum, sua incuria non deletum, sibi reddi facit; edoque confisso, conuersus ad Virum sanctum: iube me (ait) iterum dormire; respondens autem Donatus: vade fili in pace, in pace denuo requieuit.

Suscitauit etiam SPIRIDION puerum mortuum, quem ad pedes eius deposuerat Mater, sed cū excitatus esset precibus sancti Viri, Mater (nimiam non ferens lætitiā) in terra cadens expirauit. In cælum ergo intuens SPIRIDION, & Dominum precatus, dixit ei, quæ iacebat: Surge, & sta supra pedes tuos: Illa autem repente surrexit, & ei astetit, atque infantem in vlnis accepit.

Idem Sur. cap. 25.

Cum venisset SPIRIDION ad Constantium Imperatorem morbo laborantem, videns Triphiliū, eius celsitudinem admirantem, dixit ei: sed mihi Triphiliū illum ipsum ostende Imperatorem; neque enim possum scire, quisnam sit. Is autem manu eum ostendens:

Quid

Quid est ergo (inquit Vir sanctus) hic alijs admirabilior, nisi eum etiam dixeris iustiorē ob fastum, & splendorem? Non æque ac quivis pauper ignotus morietur? Similiter verò sepultura mandabitur, & interibit! Similiter quoque sistetur ante incorruptum iudicem? Cur quæ fluunt, tanquam quæ sunt stabilia, honoras; & quæ nihil sunt habes in admiratione? cum liceat potius ea, quæ sunt materiæ expertia, & æterna quærere, & gloriam amare cœlestem, in quam non cadit interitus.

X X V I.

STANISLAVS Hosius S. R. E. Cardinalis Vermicēsis post longos, pro Ecclesia exantlatos labores, mortē vicinam cogitans, suum condidit in scriptis testamentum. Menses igitur aliquot ante eius obitum cœpit valdè languidè valere, & atque fluxu paulò vehementiori laborare. Nunquam tamen adduci potuit, ut de studio, lectione, scriptione, cæterisq. pietatis exercitijs quidquam remitteret. Rogatus, ut antequam cœlum Romanorum ignibus vehementioribus, quibus solebat vim penè totam languidi corporis exhaurire, inflammarētur, ab Urbe secederet; valetudini operam daret, seque Christianæ Reipublicæ conseruaret, nullatenus voluit Roma pedem efferre, nisi post festum Beatissimorum Petri, & Pauli, quos ille in summo semper cultu, & veneratione habuit; maluitq. subire suæ valetudinis periculum, quàm honori tantorum Apostolorum in ipso loco deesse, in quo profuso pro Christi fide sanguine, Deo suum spiritum reddiderunt. Sic igitur quinto idus Iulij, Capranicā versus, ex Urbe discessit; vbi magis ac magis cœpit ventris profluuiō laborare. Quæ res illi, & cibi appetentiam ademit, & somni cursum impediuit; omnesq. in vniuersū corporis vires vehemēter exhaustit. A veteri nihilominus suo instituto (in Ecclesijs nempe, Missæ sacrificiū offerendi, vel aspiciendi) ne in illa quidem tanta corporis debilitate, & languore; sibi putauit esse recedendum. Quamobrem, etsi vix pedibus posset consistere, ad Ecclesiam tamen singulis diebus accedebat; sed hanc illi facultatem morbi vehementia paulò post abstulit, ita ut non posset nec extra priuatos parietes pedem efferre. Obtena idcirco facultate ce-

lebrandi in priuato cubiculo, adduci non potuit, vt languens corpusculum in lectulo contineret; sed in aliud nihilominus cubiculum, offerendo sacrificio destinatum, ita vt poterat, secedebat; in quo, genibus flexis, & manibus in cœlum eleuatis, vim lachrymarum profundens, Dei misericordiam tota mentis, animique contentione implorabat. Cum ad cibum sumendum illi accedendum erat, ad pœnam se vocari dicebat; ac sæpè coram medicis de suo Patre familias (stomachum autem intelligebat) questus est, quod perperam suo munere fungeretur: alimenta enim, quæ reliquorum membrorum sustentandorum gratia recipiebat, non in corporis membra diuidebat; sed sine vlllo fructu, non autem sine maximo cruciatu, subinde foras emitteret. Quoties à suis rogabatur, vt cibo reficeretur, suam ille vicissim infelicitatem deplorabat, quod in sua, inque tam numerosa familia nemo inueniretur, qui ad recitandas preces; vel ad Missæ sacrificium audiendū adhortaretur; aut ad debitas Deo laudes tribuendas inuitaret; sed omnes (quasi conspiratione facta) cibum istum corporalem obtruderent; seque vellent facere Helluonem, & in eo summam recuperandæ valëtudinis esse constitutam existimarent.

A Gregorio XIII. summo Pontifice, pluribusque S. R. E. Cardinalibus grati animi diuersa sibi exhibita fuere officia. Plures etiam eum visitarunt; quorum vni, cum illum ad sustinendam morbi molestiam esset adhortatus, dixit Stanislaus (ex alto suspiria ducens, & oculorum acie in cœlum conuersa) paratus sum, & non sum turbatus; fiat voluntas Domini; fiat voluntas Domini.

Accidit autem, vt pedem eius dexterum grauissimus quidam, & acerbissimus dolor inuaderet; qui nullo momento temporis intermisso, quod vnum adhuc illi remanebat, omnium laborum, & sollicitudinum perfugium, somni quoque facultatem perturbabat; nec vllum prorsus ocij; & quietis beneficium concedebat. In summis autem illis angustiis (facta Pij Papæ V. honorificentissima mentione) frequentius in-

clamabat

clamabat ipse quoque : Auges Domine dolorem ; auge & patientiam . Tum & illa Psalmistæ verba , sæpius iterata , proferebat : Si iniquitates obseruaueris Domine , Domine , quis sustinebit iram tuam ; & flagella quis sustinebit ? Tum & illud : Non secundum iniquitates nostras retribuas nobis . Cumq; (adhibitis remedijs) vis doloris nequaquam remitteret , significauit medicis , vtrum fortè expediret , afflictum , & dolentem , vel etiam vtrumque pedem potius abscindere , & reliquum vniuersum corpus seruire . Sperare namque se in Dei misericordia , quod etiam claudus ad Regni cœlestis possessionem perueniret . Interim preces suas ad Dominum effundere non cessabat . Illud autem decantabat sæpissimè : O Crux auespes vnica . Et intentis in cœlum oculis , signo sanctissimæ Trinitatis (pro veteri more suo) tribus coniunctis digitis , ad significandum sanctissimæ Trinitatis mysterium , subindè se muniebat . Medicis meliorem valetudinem promittentibus , dicebat : Non est , quod deinceps tanto studio de valetudine mea laboretis : iam enim tempus resolutionis meæ instat . Immò verò , quantas maximas animus meus capere potest , Deo meo ago gratias , quod ad eum ætatis annum peruenire me voluit , ad quem peruenit sanctissimus & doctissimus Doctor ille Ecclesiæ (quem ego præ cæteris omnibus in vita mea colui , & imitari quantum potui conatus sum) diuus Augustinus , qui , & ipse in septuagesimo sexto ætatis suæ anno sanctissimam suam animam Deo Saluatori suo reddidit . Quis scit , an hanc mihi præterea gratiam impetrabit , vt ego quoque animam meam non solum eodem quo ille ætatis anno , sed etiam eodem quo ille die , Iesu Christo Deo , & Saluatori meo restituum ? Sed nihil aliud volo , quàm quod tu vis Domine : Fiat voluntas tua ; fiat voluntas tua : Paratus sum , & non sum turbatus ; paratus sum , & non sum turbatus . Spero , certè quod mihi sanctus ille doctor in occursum veniet , & animam discipuli sui , Deo meo (cui semper seruire conatus sum in veritate) repræsentabit . His dictis , cum quidam familiaris bono animo esse iuberet , multos ei promittens an-

nos : Rogo te (inquit) noli mihi adulari . Et quoniam instabat festum sanctæ Marthæ, ego (inquit) cum Martha Deum meum sub tectum meum excipere hoc ipso die decreui . Itaq. die sanctæ Marthæ sacro , cum horas canonicas deuotissimè genibus flexis absoluisset , Missam attentissimè audiuit , iungis semper , & in cœlum eleuatis manibus ; cumque tempus Eucharistiæ sumendæ aduenisset , in nudam humum ante altare se proiecit ; Confessionem dixit, lachrymis & singultibus interruptam ; & tandem sacratissimam Eucharistiam suscepit .

Ingrauescentē in dies morbo , & omni prorsus cibi appetentia deperdita, quando vt cibi aliquid amplius sumeret admonebatur, respondebat : Cum olim pro continentia virtute Dominum deprecaretur D. Augustinus, dicebat ille, Domine da quod iubes , & iube quod vis ; sic & ego vobis omnibus possum respondere ; date vt possim facere quod iubetis, & iubete quod vultis .

Pridie eius diei, quo sanctissimam suam animam Deo reddidit, totius anteaactæ vitæ generalem confessionem præmittendam esse existimauit . Noctem verò totam, ex alto subinde suspiria ducens, dicebat : Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit ? Domine quis sustinebit ? Nec vlllo momento temporis animum à futuræ vitæ contemplatione , atque à fundendis orationibus auertit . Horam septimam, quæ fuerat ad celebrandam Missam designata, sollicitè, & cupidissimè expectabat ; quæ imminente, oris siccitatem abluere cupiens, & ieiunij obseruationem violare timens, quia sanctissimum Christi corpus sumere decreuerat, ab eius Confessario certiorari voluit, id licere . Maxima nihilominus cautione hoc egit , vt ne vel guttam quidem vnicam passus sit paulò profundius descendere . Quod vbi factum est , capit cum assistente Matutinas horas de B. Maria virgine ad Niuēs, cum lachrymis, & suspirijs deuotissimè recitare . Vbi verò ad Hymnum, Te Deum laudamus ventum est, languentia membra in terram voluit prosternere , & genibus flexis totam illam gratiarum actionem recitare .

Hora tandem septima Confessarius ad celebrandum Missæ sacrificium accessit; ipse verò (suis reluctantibus) conabatur ante ipsum altare in medio cubiculo genuflectere; & quamvis id obtinere non valuerit, cum aduenisset tempus Eucharistiæ sumendæ, nullis precibus, nulloque conatu retineri potuit, quominus è lectulo in terram se demitteret; & quantum poterat demissè, humiliterq. Dominum reciperet. Absolutq. Missæ sacrificio, Sacramentum sacræ Extremæ vñctionis impertiri sibi petiuit: illudq. deuotissimè, & inuictò, quodam animi robore suscepit. Deinde cum paululum à labore respirasset, oculos ad vniuersam familiam conuertit, in terra prostratam, orantem, & plorantem; cumque omni humilitate ab omnibus in vniuersum, condonari sibi petiuit, si quemquam offendisset; seque vicissim omnium erroribus veniam ex animo impertiri professus est, à quocunque læsus aliquando esset. Ad extremum sacra sua manu altius, vt poterat, eleuata, ternis vicibus eiulanti familiæ benedixit, dicens: Dominus vos benedicat; Dominus vos custodiat; Dominus vos ab omni malo conseruet, Amen: Ite in pace. Tunc accepta benedictione, sacram eius manum omnes ex ordine, sunt deosculati. His omnibus peractis, ad orationem se conuertit, & Primam, Tertiam, Sextam, cum assistente deuotissimè recitauit; subinde Virginis gloriosæ intercessionem implorans; vt sibi viam, ad perpetuas Niues, & sempiterni temporis refrigerium, orationibus suis patefaceret. Cum autem ad Nonam ventum esset: sufficit (inquit) iam non dicemus Nonam, nisi fortè cum Angelis in cœlo.

Quoniam autem Episcopus Nepefinus triduanas per omnem Diæcesim suam supplicationes, pro salute tanti Viri indixerat, accidit, vt hoc ipso temporis momento, penès Palatium transirent ad Ecclesiam B. Virginis, puellæ quædam Virgines non paucæ, cantantes Lirianas, & valetudinem Cardinalis Domino commendantes; quarum voces cum audisset, quæsiuit, quanam essent ista Cantica? Audiens autem quod Episcopus publicas supplicationes instituisset, & quod voces,

quas audiret, erant virginū pro incolumitate sua Deum suppli-
cantium, ille vehemēter exhilaratus, eleuatis in cœlum mani-
bus: magnas (ait) ago gratias Episcopo, & istis Virginibus, &
omnibus, qui pro me miserrimo peccatore sollicitudinē istā
capunt: Scio quod magnum pondus habere apud Dominum
castissimarum Virginum, & innocentium puerorum orationes
consueuere: Sed nihil aliud ego volo, quā quod tu vis Do-
mine, fiat voluntas tua: Ne momento quidem temporis vi-
uere cupio, vltra quod constituit mihi Dominus: Paratum
cor meum, paratum cor meum. Iussit deinde Dominicæ pas-
sionis historiam legi: quoties autem fiebat nominis Iesu com-
memoratio, toties languentem, atque deficientem dexteram
ad caput atrollens, pileum deponebat. Cum alapæ mentio
facta est, os ipse quoque suum, eleuata manu verberauit. Vbi
verbis flagella, & spinea corona commemorarentur, & Confes-
sarius acerbiter illius doloris, quem Saluator noster pertu-
lit, ob oculos poneret, atque ad fortiter perferendam mor-
tem adhortaretur; Cardinalis respondit: fortiter, & constan-
ter. Cum autem ad illa verba ventum esset, vbi Dominus
emississe spiritum legitur, ad parietem capite paululum con-
uerso, alta voce (ita vt ab omnibus audiretur) Dominicam
orationem, & Angelicam salutationem articulatim, & distin-
ctè recitauit; item: O Crux Aue spes vnica, o Crux aue spes
vnica; tum & illud: Per passionem tuam Christe salua nos;
tum & illud quoque: Iesu Christe fili Dei viui miserere mei.
& (quod in omni vita sua, in ore, & animo perpetuò habuit)
Mane nobiscum Domine, Mane nobiscum Domine.

Crucifixi præterea imaginem quā in manibus habebat,
sic amplexabatur, clauorumq. vestigia osculabatur, vt planè
ostenderet, quā ardentibus fuerit erga Deum charitatis
ignibus inflammatus.

Tandem orationibus, quæ legebantur intentus, & signo
sanctissimæ Crucis pectus suum frequenter muniens, cum ali-
quoties illa Saluatoris verba iterasset: In manus tuas Domi-
ne commendo spiritum meum: Iesu quoque salutare nomen

inuocat.

inuocasset; postquam prorsus omnia, quæ pro animæ commendatione præcipit Ecclesia, lecta, perfecta q. fuere, illo ipso B. Virginis Mariæ festo, nonis Augusti, hora nona obdormiuit in Domino, anno 1579.

Stanislaus Rescius in vita ipsius, Roma impressa 1587.

Vide infra testamentū ipsius piissimum, & lectū dignissimū.

X X V I I.

STEPHANVS Papa X. apud Florentiā decumbens, dum *Apr. 29.*

Hugo Abbas Cluniacensis eum visitaturus accēderet, eūq. Sanctis consolationibus, & orationibus releuaret, vidit Dæmonem (qui sibi morituro manifestus aduenerat) territum exire, & Viro sancto recedente, iterum redire. Vnde sapius ad se Pontifex Hugonem reuocauit, sapiusq. Vir sanctus Dæmonem (reuocatus) abegit; sicut ipsemet Pontifex astantibus reuelauit; qui postmodum eiusdem Sancti se precibus commendans, coram eo spiritum Deo reddidit, anno salutis 1058.

Baron. in Annal. tom. 11. De eodem Sur. tom. 4. in vit. Io. Gualberti.

X X V I I I.

STEPHANVS Episcopus Diensis, cum in morbum incidisset, & multi circa eius ministeriū essent solliciti, agrē ferebar, sciens adesse iam migrationis tempus. Vrgentibus Ecclesiæ suæ filiis, vt testamentum faceret: Non est (inquit) necesse, cum omnia sint sponsæ meæ, quam gubernandam suscepi. Porro quædam agrotā mulier, quæ nulla medicorum arte poterat curari, vt audiuit virum Dei decumbere, pro recuperandā salute, benedictionem eius summopere expetiit; & ad illum intromissa, benedicitur, ac sana recedit: Ita ille dum corporis aduersa valetudinē contabescit, alijs sanitatem impetrat. Videns autem adesse supremum vitæ diem, confessus est peccata suā, petiit Ecclesiæ Sacramenta; cunctisq. ritē confectis, inter verba orationis migrauit ad Dominum, anno salutis 1213.

Sur. tom. 5.

Sept. 7.

ANNO.

A N N O T A T I O.

Cum aliquando concionaretur STEPHANVS ad populum duræ ceruicis, qui diem Dominicum præcipuè, non solum non honorabant, immò contra Dei præceptum, Diabolo dedicabant (illo nempe solo die exercentes nundinas, tabernas, choreas. ludos, luxus, & perniciosa spectacula) nec admitterent sermones eius, quibus eos arguebat; præcepit Dæmonibus (qui ad illa facinora eos incitabant, & quorum voluntati parebant) vt sine ulla cuiusquam læsione palàm se eis visendos exhiberent. Mox parent STEPHANO Dæmones, quem homines peruicaces audire nolebant; & huiusmodi horrendo, ac terribili spectaculo, cæpit obscæcans aperire oculos, & vitam ac mores corrigere. *Idem Sur. in vita ipsius cap. 9.*

Anon.
obit.

Quidam ex subditis eius ægrotans, diabolo illum possidente, vultu, voce, alijsque signis se desperare significans, & peccata sua confiteri renuens, a nemine voluit audire verbū Dei. Vbi id cognouit STEPHANVS, ad eum accedit, hortatur ad faciendam confessionem, Dei misericordiam, & clementiam pollicetur: Sed emolire eum non poterat. Ad solitas igitur preces cum lachrymis se conuertit. Et ecce æger homo, ad virum Dei se vertens, peccata sua integrè confitetur, absolutionem impetrat, expetit sacrosanctam Vnctionem: & vtraque percepta, mox spiritum reddidit.

Idem Sur, cap. 11.

X: X I X.

Febr. 13.

STEPHANVS Ordinis Grandimontensis institutor, obitum suum, per Spiritum sanctum appropinquare prænoscent, ab exteriori cæpit vacare colloquio; seque totum doctrinæ discipulorum, & orationi commendare. Cum autem eos commoneretur, illique de suo decessu dolentes, absque eo viuere non posse dicerent (pro cuius amore necessaria sibi Deū præbuisse nouerant) subdidit Vir sanctus: Deum solum vobis relinquo, cuius sunt vniuersa; Si amando paupertatē ei constanter adhæseritis, ipse prouidentia (qua gubernat omnia) largietur vobis quod nouerit expedire: Si verò (quod absit) amando temporalia ab eius amore recesseritis, nolo vobis, vnde ad ipsum impugnandum pascamini, relinquere. Tandem lethali morbo correptus, & Sacramentis Ecclesiæ munitus

migravit

migrauit ad Dominum in illis verbis : In manus tuas Domine commendo spiritum meum , anno Christi 1126. ætatis suæ 80.

Vinc. Belluac. spec. hist. lib. 25. cap. 46. & seqq. Antonin. Chron. par. 2. tit. 15. cap. 21. Baron. in Annal. tom. 12.

ANNOTATIO.

Huius sancti Viri obitus (quem fratres celare statuerant, ut eius exequias sine tumultu celebrarent) Deo reuelante innotuit. Puer enim quidam in extremis positus, cum a Matre sua (exitum præstolante) seruaretur, subito in hæc verba prorupit : Video (inquit) scalam lucidissimam; cuius altera pars tangit Muretum (locum scilicet ubi sanctus manebat) & Angeli multi descendunt per eam, ut animam D. Stephani perducant ad gloriam : Quod & Sacerdori illius vici, ac monachis quibusdam (ad rei nouitatem vocatis) enarrauit, subdens : Hoc erit vobis indicium, quod veritatem dixi, quod iam moriar, nec ultra vobiscum loquar; sed ascendam cum sanctissimo Patre, & Angelorum multitudine. Quibus dictis expirauit. Sacerdos autem cum monachis eiusdem, ac populi multitudine ad sancti Viri Monasterium properans, eundem obijisse, eodem temporis momento, didicit; ac ianitorem (id patefacere detrectantem) fateri coegit. Translatum deinde sancti Viri corpus, & sub altare (paucis scientibus) reconditum diuinitus pariter, ubi esset innotuit. Miles enim quidam infirmus illuc deportatus, ut in orationibus fratrum reciperetur, cum ante altare deferretur, mox ut lapidem sepulchri, pedibus suis tetigit, exclamans, ait : Sinite me, quia modò factus sum sanus : Iacet hic aliquis Sanctus tumulatus, proculus meritis sanitatem mihi contulit Dominus. Cumque Prior eum increparet vehementer, & ne hoc diceret, prohiberet, ille validius præ gaudio clamabat : Hic sanus factus sum.

*Anon.
obit.*

Hiscæ, alijsque miraculis plurimis, mirificauit Dominus sanctum suum. Idem autem Prior timens sibi, suisque quietem minui, si populorum turbæ locum, ob crebra miracula, frequentaret, venit ad sepulchrum, & ita locutus est : serue Dei, tu ostendisti nobis paupertatis viam, & docuisti nos incedere per eam : Nunc verò de arcta via ad latam, & spaciosam tuis vis miraculis reuocare? Et qui prædicasti solitudinem, nunc in solitudine soros, ac nundinas vis congregare? Non curiositate ducimur, ut miracula videre velimus; sanctitati tuæ satis credimus : Caue igitur ne de cetero

A N N O T A T I O .

Cum aliquando concionaretur STEPHANVS ad populum dixerat ceruicis, qui diem Dominicum præcipue, non solum non honorabant, immo contra Dei præceptum, Diabolo dedicabant (illo nempe solo die exercentes nundinas, tabernas, choreas. ludos, luxus, & pernicioſa ſpectacula) nec admitterent ſermones eius, quibus eos arguebat; præcepit Dæmonibus (qui ad illa facinora eos incitabant, & quorum voluntati parebant) vt ſine vlla cuiuſquam læſione palam ſe eis viſendos exhiberent. Mox parent STEPHANO Dæmones, quem homines peruicaces audire nolebant; & huiuſmodi horrendo, ac terribili ſpectaculo, cæpit obſcæcata gens aperire oculos, & vitam ac mores corrigere. *Idem Sur. in vita ipſius cap. 9.*

Anon.
obit.

Quidam ex ſubditis eius ægrotans, diabolo illum poſſidente, vultu, voce, alijsque ſignis ſe deſperare ſignificans, & peccata ſua confiteri renuens, a nemine voluit audire verbū Dei. Vbi id cognouit STEPHANVS, ad eum accedit, hortatur ad faciendam confeſſionem, Dei miſericordiam, & clementiam pollicetur: Sed emolire eum non poterat. Ad ſolitas igitur preces cum lachrymīs ſe conuertit: Et ecce æger homo, ad virum Dei ſe vertens, peccata ſua integrè confitetur, abſolutionem impetrat, expetit ſacroſanctam Vnctionem: & veraque percepta, mox ſpiritum reddidit.

Idem Sur. cap. 11.

X X I X.

Febr. 13.

STEPHANVS Ordinis Grandimontenſis inſtitutor, obitum ſuum, per Spiritum ſanctum appropinquare prænoſcens, ab exteriori cæpit vacare colloquio; ſeque totum doctrinæ diſcipulorum, & orationi commendare. Cum autem eos commoneret, illique de ſuo deceſſu dolentes, abſque eo viuere non poſſe dicerent (pro cuius amore neceſſaria ſibi Deū præbuiſſe nouerant) ſubdidit Vir ſanctus: Deum ſolum vobis relinquo, cuius ſunt vniuerſa; Si amando paupertatē ei conſtanter ad hæſeritis, ipſe prouidentia (qua gubernat omnia) largietur vobis quod nouerit expedire: Si verò (quod abſit) amando temporalia ab eius amore reſceſſeritis, nolo vobis, vnde ad ipſum impugnandum paſcamini, relinquere. Tandem lethali morbo correptus, & Sacramentis Eccleſiæ munitus

-OKNA

migravit

migrauit ad Dominum in illis verbis : In manus tuas Domine commendo spiritum meum , anno Christi 1126. ætatis suæ 80.

Vins. Belluac. spec. hist. lib. 25. cap. 46. & seqq. Antonin. Chron. par. 2. tit. 15. cap. 21. Baron. in Annal. tom. 12.

ANNOTATIO.

Huius sancti Viri obitus (quem fratres celare statuerant, vt eius exequias sine tumultu celebrarent) Deo revelante innotuit. Puer enim quidam in extremis positus, cum à Matre sua (exitum præstolante) seruaretur, subito in hæc verba prorupit : Video (inquit) scalam lucidissimam; cuius altera pars tangit Moretum (locum, scilicet vbi sanctus manebat) & Angeli multi descendunt per eam, vt animam D. Stephani perducant ad gloriam : Quod & Sacerdori illius vici, ac monachis quibusdam (ad rei nouitatem vocatis) enarrauit, subdens : Hoc erit vobis indicium, quod veritatem dixi, quod iam moriar, nec ultra vobiscum loquar : sed ascendam cum sanctissimo Patre, & Angelorum multitudine. Quibus dictis expirauit. Sacerdos autem cum monachis eiusdem, ac populi multitudine ad sancti Viri Monasterium properans, eundem obijisse, eodem temporis momento, didicit; ac ianitorem (id patefacere detrectantem) fateri coegit. Translatum deinde sancti Viri corpus, & sub altare (paucis scientibus) reconditum diuinitus pariter, vbi esset innotuit. Miles enim quidam infirmus illuc deportatus, vt in orationibus fratrum reciperetur, cum ante altare deferretur, mox vt lapidem sepulchri, pedibus suis tetigit, exclamans, ait : Sinite me, quia modò factus sum sanus : Iacet hic aliquis Sanctus tumultatus, pro cuius meritis sanitatem mihi contulit Dominus. Cumque Prior eum increparet vehementer, & ne hoc diceret, prohiberet, ille validius præ gaudio clamabat : Hic sanus factus sum.

*Anon.
obit.*

Hicce, alijsque miraculis plurimis, mirificauit Dominus sanctum suum. Idem autem Prior timens sibi, suisque quietem minui, si populorum turbæ locum, ob crebra miracula, frequentaret, venit ad sepulchrum, & ita locutus est : serue Dei, tu ostendisti nobis paupertatis viam, & docuisti nos incedere per eam : Nunc verò de arcta via ad latam, & spaciosam tuis nos vis miraculis reuocare? Et qui prædicasti solitudinem, nunc in solitudine foras, ac nudinas vis congregare? Non curiositate ducimur, vt miracula videre velimus; sanctitati tuæ satis credimus : Caue igitur ne de cætero

egre eo ea miracula facias, quæ tuam extollant sanctitatem, & nostram destruant humilitatem.

Sic S. Stephani alumnus (humilitatis, ac solitudinis studio, zeloq. permotus) virtutes, quas à Magistro didicerat, vel inuitus patefecit.

Plura quidem, ac præclara de tanto viro narrantur facinora, scitu, & imitatione dignissima; satis autem erit hic recensere flagrantissimum eius in Deum amorem, quo ab ipsa ineunte ætate astutare cœpit; quando Divino se mancipans famulatui, professionem suam in hæc verba descripsit:

Ego Stephanus abrenuntio diabolo, & omnibus pōpis eius, & offero me, ac reddo Deo Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Schedulamq. super caput suum imponens diuinæ lætus se subdidit; ac dicauit sequenti:

(Animarum item zelum; precumq. eius efficaciam; quæ apparuit præcipuè in conversione cuiusdam Militis, immensi criminis rei. Qui timens ne Vir sanctus pro eo oraret, rogauerat eum ne deprecaretur pro eius salutē; eo quod peccatum quoddam intantum diligebat, vt nullatenus illud relinquere, vel odire vellet: Sed Vir sanctus illico tristis ad Oratoriū cum fratribus pergens; tam diu lachrymis, ac precibus Diuinæ misericordiæ pulsauit ianuam, donec Miles idem compunctus redijt, & veniam de stultitia sua postulans, iniquitati de corde renunciauit.

X. X. X.

STEPHANVS B. Nili Iunioris Discipulus, cum lethali morbo laboraret, iamq. animam ageret, B. Nilo vocante, frater Stephane, resedit statim, manibusq. leuatis, mentem adhibebat, quid B. Nilus dicturus esset; qui dixit ei: Benedic fratribus tuis, frater Stephane, quoniam iam deficis: ille verò cum extendisset manus, oratione facta, eosdem circumstantes benedixit. Item; inquit illi B. Nilus: Nunc requiesce, quoniam non potes amplius; & peracta obedientia (vel in ipsa morte) reclinans requieuit.

M. S. Bibl. Vall. in Vita B. Nili Iunioris Abbatis.

A. N. N. O. T. A. T. I. O. Dormitabat sapiens, & vbiq. STEPHANVS. Vnde B. Nylos fecit ei scabellum, vnicum pedem habens, & dixit illi: tu quidem pedes habes duos, & scabellum, vnum; ecce tres pedes; & ta se-

d'ens

dens meditationis non obliuiscaris. Ille verò ex eo tempore nulli sedebat, nisi in illo scabello, & in meditatione, & in Ecclesia, & in sumendo cibo. frequenter autem, à dormitatione victus, cadebat in terram.

Quando autem in Ecclesia aliquis fratrum dormiens stertebat, dum legeret B. Nylus, vel interpretaretur aliquid, quamprimum Beatus, quasi ignorans quisnam ille esset, dicebat; nullus est, qui stertat, nisi STEPHANVS, eijcite ipsum foras, ne doceat vos malum hunc abusum: frequenter etiam illum ex mensa cum cōuitijs, & contumelijs eiecit, vt inurbanè comedentem, corrigens hoc pacto alios, qui hoc faciebant: Et si quis error fiebat in vniuersa fraternitate STEPHANVS dabat pœnas, quasi omnium reus esset. Sicq. non desijt vsque ad senectam illum colaphis etiam percutere; sciens ipsum agonistam, & certatorem bonum esse. Ille verò hoc si bi satis esse non reputans, cum fratribus laborabat, licet Senex esset supra septuaginta annos, & multum incuruatus, non solū præ senio, verum etiam multis morbis, quibus premebatur; nec reuebat idcirco ætate, vel in messe, vel in aream, totam diem laborare; & vbi sordidius opus erat, vel laboriosius, ibi ipse reperebatur; & omninò nesciuit requiem, vel relaxationem aliquam omnibus diebus vitæ suæ. *In eadem vita B. Nyli. ibid.*

X X X I.

STEPHANVS Monachus, pridie quam obiret, repente obstupuit animo; apertisq. oculis ad dexteram, atque sinistra partem lectuli circumspeciebat; & quasi rationem quidam à se exigent, cunctis, qui astantibus, aiebat aliquando quidem: ita sanè; sic reuera est; sed pro hoc tot annis ieiunau. Aliquando verò: non certè; sed mentimini; hoc non feci. Deinde rursus: ita verè est; hoc ita est, sed fleui, sed ministraui. Ac rursus: verè me accusatis. In quibusdā etiam aliquando aiebat: ita sanè; & quidem, ad hæc quid dicam, non habeo; & quidem misericordia opus est.

Climacus gradu 7. cap. 1. Lippom. to 8. ex eod. Climaco.

X X X I I.

Ad STEPHANVM Abbatem Monasterij Reatini, suæ *Feb. 13.* mortis tempore conuenerunt multi, vt tam sanctæ animæ de hoc sæculo recedenti, suas animas commendarent: cumque lecto

lecto illius omnes assisterent, alij ingredientes Angelos viderunt; sed dicere aliquid nullo modo potuerunt; Alij omnino nihil viderunt; sed omnes qui aderant, ita vehementissimus timor perculit, vt nullus (egrediente illa sancta anima) illic stare potuisset. Hi ergo qui viderant, & hi qui omnino nihil viderant, vno omnes timore perculsi, territi fugerunt. Vt palam daretur intelligi, quæ, & quanta vis esset, quæ illam egredientem animam susciperet, cuius egressum nemo mortalium ferre potuisset.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 19. & hom. in Euang. 35. Ferrar. in Catal. ex Greg.

XXXIII.

Aug. 10.

STEPHANVS Vngarorum Rex suæ sentiens adesse migrationis tempus, accersitis Episcopis, & Primoribus Palatij, postquam tractauit de substituendo sibi Rege, monuit eos catholicam seruare fidem; amare iustitiam; fraternæ studere charitati. Hisq. dictis manus, & oculos in cœlum erigens, ait: Regina cœli, mundi inclyta Reparatrix, tuo Patrocinio sanctam Ecclesiam, cum Clero, & Episcopis; Regnumq. cum Primatibus, & Populo, tuis precibus commendo: Quibus ego nunc vltimum Vale dicens, animam quoque meam tuis manibus committo. Deinde cum percepisset sacram extremam unctionem, & Eucharistiam, in manus Domini tradidit beatum spiritum, anno Domini 1038.

Sur. to. 4. Leo Ostien. in Chron. Cassin. l. 2. c. 79. Anton. Bonfinius, Rerum Vngaricarum Decadis 2. lib. 1. Baron. in Annal. tom. 11.

ANNOTATIO.

Dum STEPHANVS lecto decumberet morbo grauatus, quatuor Viri primarij in eius necem conspirauerunt. Quorum vnus aduersperascente die, in cubiculum Regis, antequam lucerna accenderetur, cœlo obscuro ingressus est, nudum sub chlamide ferens enssem, quo erat Regem iugulaturus; sed cœlesti impulsu gladio excidente, audito à Rege sonitu, agnouit quod futurum erat. Delinquenti tamen pepercit veniam postulanti.

SVGE-

X X X I V.

SVGERIVS Abbas, cum, valetudine (quā mortuus est) vexari cœpisset, fratrum manibus sustentatus, in Capitulum se duci voluit: ubi post verba ædificationis, cum lachrymis, omnium pedibus prouolutus, fratrum iudicio se exposuit; lachrymabiliter postulans, ut quod in eos deliquerat; vel negligentius egerat, ei pietatis respectu relaxarent. Adueniente autem hora, qua transiret ex hoc mundo ad Patrem, inter verba orationis Dominicæ, & Symboli apostolici lætus migravit, anno salutis 1151. ætat. 70.

Chron. Dionis. de eo Baron. in Annal. 10. 12.

A N N O T A T I O.

Fuit SVGERIVS, amicitia scelerē, S. Bernardo coniunctissimus; qui ad eum, in extremis feruē laborantem, breuem quidē, sed tanto viro dignam dedit Epistolam: quam hic describere operæpretium duxi, mortem præcipuē detrectantibus profuturam.

S. Bernardi Epistola ad Sugerium.

Homo Dei ne trepides exuere hominem illum, qui de terra est, illum qui te deprimit vsque ad terram, & conatur deprimere vsque ad inferos. Ille est, qui vexat, qui onerat, qui oppugnat. Quid tibi, & terrenis exuijs, qui ad cælum iturus, stola gloriæ mox indui habes? Præstō est, sed vestito non dabitur. Vestire nouit illa, non superuestire. Sustine ergo patienter, immò libenter accipe, nudus, & non vestitus inueniri. Denique, & Deus ipse vult vestiri, sed cum nudus est, non cum vestitus. Homo Dei non reuertetur ad Deum, nisi is, qui de terra est, & in terram ierit. Hi enim duo homines sibi inuicem aduersantur, nec erit pax, donec ab inuicem separentur. Et si pax fuerit, non erit pax Domini, non erit pax cū Domino. Non es tu de illis, qui dicunt Pax, & non est pax. Te expectat pax illa, quæ exuperat omnem sensum; te expectant iusti; donec retribuatur tibi; te expectat gaudium Domini tui. Et ego quidem (charissime) vehementer afficior ante videre te, ut benedictio morituri veniat super me. Et quoniam non est in homine via eius, non audeo vnde certus non sum pro certo polliceri: sed quod nondum video quomodo possum, satis ago ut possum. forte veniam, fortè non veniam. Sed quodlibet horum sit; dilexi à principio, diligam te sine fine. Fidenter dico, non possum perdere sic dile-

dilectum usque in finem. Non mihi perit, sed præit: cuius animæ anima mea adhæsit glutino, quod nō dissipabitur, & vinculo, quod non dirumpetur. Tantum memento nostri cum perueneris quō nos præuenis, vt & nobis citō detur venire post te, & ad te peruenire. Interim tamen nullatenus putes, quia tua dulcis memoria recedat à nostra, etsi præsentia dolentibus subtrahatur. Quanquam potēs est Deus te adhuc nobis donare rogantibus, seruare indigentibus; quod vtique non est diffidendum.

Hæc Bernard. epist. 266. ad Sugerium.

X X X V.

Mart. I.

SVITBERTVS Episcopus Vuerdensis, cupiens dissolui, & esse cum Christo, cum in festo Cathedræ Principis Apostolorum, in suo Monasterio diuina celebrasset, mox (languore cum inuadente) lecto decubuit; & languore ingrauescente, conuocauit fratrum suorum collegium; & admonuit eos, vt Christi vestigia sequerentur; virtutem dilectionis, ac pacis, ad inuicem, & ad omnes domesticos Dei seruarent; institutaq. disciplinæ Regularis, quæ ab eo didicissent, & in ipso vidissent, indefessa fide custodirent. Subiunxit deinde, obitus sui diem in proximo instare; & flentibus subdidit: Nolite flere; iam enim laborum meorum gloriosissimum recipiam fructum, & præmium: Recessui fragilitatis meæ debitum charitatis impendite, & illum orationibus protegente. Cumq. in Domino gaudens, plura eis dixisset de contemptu mundi, appetitu Regni cœlestis, & mortis præparatione, illi accepta benedictione, ipsius iussu, tristes ad Ecclesiam exierunt. Retinuit autem secum S. Vuillericum, cum quo diuina meditans, Deum corde deuotissimo inuocabat. Appropinquante denique die obitus, quem Angelico ministerio præsciuit, conuocauit iterum fratrum suorum cateruam, & celebrari sibi fecit Missarum sollempnia. Deinde sacrosancto, ac Diuino Viatico se muniens, ac sanctæ Crucis vexillo, se cunctosq. circumstantes consignans, feliciter obdormiuit in Domino, anno salutis 717. ætatis 69.

Sur. to. 2. de eo Beda hist. Angl. lib. 5. cap. 12. Trithem. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 165. Baron. in Annal. to. 8. & 9.

TARA-

ARASIVS Archiepiscopus Constantinopoli- *Febr. 25.*
 tanus morbo graui, & senio laborans, nequa-
 quam satiabatur sacrosancti Mysterij celebra-
 tione, adeò vt pectore innitens mensæ ligneæ
 (quæ ponebatur ante aram) sancta peragere
 vellet. Sub mortem visus est velut in extasi,
 & luctans cum aduersarijs: tanquam enim verba faciens cum
 aliquibus, qui eum examinarent, & anteaactæ vitæ, ab eo ra-
 tionem exigent, ita causam suam agebat. Quamdiu autem
 linguæ vsum habuit, verbis resistebat, & pròpta dabat respon-
 sa ad ea, quæ obijciebantur; dicens, audientibus qui aderant,
 se nullius eorum esse sibi conscium, quorum eum accusabant.
 Quando autem linguæ obtorpuit instrumentum; nec se verbis
 poterat defendere, labro, manu, & nutu eos euertere, & ex-
 pellere non cessabat. Videbatur enim, tanquam in inimicos,
 ferociter freinere, & eos cum ira repellere, donec sensus con-
 niuere cœperunt. Tunc autem tranquillissimo habitu, Vesper-
 tinas laudes celebrante Ecclesia, & clamante: Inclina Domi-
 ne, & exaudi me, Victor ascendit in cœlū, anno Domini 806.

Lippom. 10. 5. Sur. 10. 1. Baron. in Annal. 10. 9.

I I.

TAVRINVS Episcopus Ebroicēsis, suæ migrationis tem- *Aug. 11.*
 pus aduenisse cognoscens, conuocari fecit Populum in Eccle-
 sia; ipse verò inchoato officio & (ex more) peracto, consolatus
 est eundem Populum vehementer lugentem discessum suum;
 & post multa prædictionis verba, residens in Sede Episcopali,
 benedixit omnibus, dicens: Abite filioli mei in pace: Domi-
 nus autem erit vobiscum. Tunc apparuit subitò multitudo
 Candidatorum circa altare, eum ad cœlos inuitantium; &
 nubes odore fragrans, Ecclesiam impleuit. Quā (post horam)
 recedente, inuentus est in eadem sede sua, manibus expansis,
 & oculis in cœlum erectis, ad Dominum conuolasse.

*Peir. de Natal. lib. 7. c. 5. o. Vinc. Belluac. spec. histor. lib. 10.
 c. 79. de eo Molan. in addit. ad Vsuar.*

Iul. 30. TERENTIUS Leuita, Forocorneliensis Ciuis, & Urbis Fautinæ Protector, de migrationis suæ vicino tempore certior factus, & hilari; conuocatis propinquis illius loci Religiosis viris, diem sui obitus aduenisse dixit; Orationem habuit de Dei, proximiq. dilectione; veniam petijt; Dei auxilium sibi, & illis est deprecatus; & demum oculis, ac manibus in coelum sublatis, cum magna veneratione astantium; inter Hymnos, & Psalmos animam reddidit.

M. S. Bibl. Vall. ex Monum. Eccl. Fautin. ex quibus Ferrar. in Catal.

Dec. 24. THARSILLAE Virgini, S. Gregorij Amitæ, quæ virtute continentia; orationis; afflictionis studio; abstinentia singulari; grauitate vitæ venerabilis, in honore, & culmine sanctitatis excreuerat, per visionem S. Felix Papa (S. Gregorij Atauus) apparuit (sicut eidem S. Gregorio illa narrauit) eiq. mansionem perpetuæ claritatis ostendit, dicens: Veni, quia in hac te lucis mansionem recipiam. Quæ subsequenti nocte mox febre correpta, ad diem peruenit extremum; & sicut nobilibus fæminis, virisq. morientibus; multi conueniunt, qui eorum proximos consolentur, eadem hora eius exitus, multi viri, ac fæminæ eius lectulum circumsteterunt; inter quas Mater eiusdem S. Gregorij etiam affuit; cum subito sursum illa respiciens, Iesum venientem vidit; & cum magna animaduersione cœpit circumstantibus clamare, dicens: Recedite, Recedite, Iesus venit: cumq. in eum intenderet, quem videbat, sancta illa anima à carne soluta est; tantaq. subito fragrantia miri odoris aspersa est, vt ipsa quoque suauitas cunctis ostenderet, illic auctorem suauitatis venisse.

Greg. Dial. 4. cap. 16. & hum. 38. in Euang. ex quo Petr. in Catal. lib. 11. c. 110. & Ferrar. hac die. Baron. in Annal. to. 6. De eadem supra in AEMILIANA.

THEOBALDVS Monachus, cum lætus in stratu suo decumbe-

cumberet, accersitis fratribus valedixit; & eadem hora se è corpore migraturum prædixit. Sacrum igitur viaticum accepit, & Antiphonam ipse imposuit dicens: Ibunt Sancti de virtute in virtutem; videbitur Deus Deorum in Sion. Quæ absoluta, lætus, & summa hilaritate refertus, reddidit spiritum.

Sur. tom. 4. in vit. S. Bertulphi. Abb. Bobiensis cap. 12.

V I.

THEOBALDVS Senonensis presbyter, & Eremita, biennio antequam ex hoc mundo migraret, ita corporis vlcibus obfusus fuit, vt neque gressum figere, neque manum ori suo admoovere posset. Vigore autem corporis planè destitutus, accersuit Petrum Abbatem, intima sibi familiaritate confectum; cui Matrem (quæ sibi adhæserat, Deo seruitura) suosque spirituales filios, cum totius Eremitæ cura, illi commendauit. Ante verò diem tertium, quàm corporis vinculis solueretur, quinquies ingenti motu terra quassata fuit; cumque diu in agone desudasset, Epulo cœlesti refectus, cum sæpius iterasset: Domine miserere populi tui, tradidit spiritum.

Sur. tom. 3. M. S. Bibl. Vall.

V I I.

THEOCLIA S. Calliopij Martyris mater, cum audisset latam esse mortis sententiam in filium suum; vt scilicet in Crucem ageretur, quinque nummos ministris dedit, vt eum contraria ratione, quæ Christus Dominus, crucifigerent. Cum esset igitur Martyr pronus in caput affixus Cruci; & die ipsa Parasceues animam emisisset, Mater sanctissimi Filij corpus complexa, & Christum laudans, in eius complexu spiritum reddidit.

Sur. tom. 2. in vit. S. Calliopij 7. Aprilis Lippom. tom. 7.

A N N O T A T I O.

Cum primum audiuit THEOCLIA filium suum vinculis in Cilicia detineri, facto testamento, ducentos quinquaginta seruos libertate, peculione donauit; & quicquid auri, argenti, aut vestimentorum habebat, pauperibus reliquit. Possessiones autem Ecclesiæ

clesiæ sanctæ largita est. Tum celeriter è Pamphilia in Ciliciam ad filium suum contendit; & in carcerem ingressa, procidit ante pedes eius, & vulnere cruorem absterfit: Sanctus autem Calliopius catenis, & corporis tumore ex verberibus contracto, cohibebatur, quominus posset assurgere, & ad matrem accedere; sed ita locutus est: Opportunè venisti mater, ut testis esses Christi cruciatuum. Mater autem, filij corpus aspiciens dilaniatum: Beata ego (inquit ad filium) & beatus fructus ventris mei, quoniam, ut Anna, dicaui te sacrum munus Domino Iesu Christo. Mansit autem totam noctem illam in carcere, ad ipsius pedes prostrata; simulque ambo precabantur, & laudabant Deum; & circa mediam noctem, magna lux carcerem illustravit, & vox eos sic allocuta est: Vos estis Sancti Dei, & Christi Confessores, euersoresque Idolorum, qui patriam, & pecunias reliquistis, ut cum Christo pateremini. Cum autem illuxisset, in Martyrem sententia lata est. *Idem ibidem.*

V. I. I.

Nov. 10.

THEOCTISTES Virgo Lesbia, cum in Eremo Pari insulæ degeret, ab occurrente Venatore pio valde, petijt asferri, anno sequenti, * Corpus Christi. Quo allato, & ab ipsa (humili prostrata) percepto, dixit: Nunc dimittis Ancillam tuam Domine, quia viderunt oculi mei salutare tuum; quoniam remissionem peccatorum in manibus accepi. Nunc abibo, quò me tua iubet potentia. His dictis, & manibus diu in cœlum extensis, dimisit Venatorem. Qui cum paucos dies cum socijs venatus esset, volens cum eisdem reuerti, accessit ad eam denuò, ut illius beatæ preces, viæ comites acciperet, sed inuenit eam in eodem loco migrasse ad Dominum, anno 902.

Sur. tom. 6. Lippom. tom. 5. Baron. in Annal. tom. 10.

ANNOTATIO.

* Corpus Christi. Adhuc vigeat mos in Oriente ut deferendi Eucharistiam, laico licentia esset, quod iamdiu in Occidentali Ecclesia constat fuisse vetitum.

Vitam perquam similem ei, quam S. Maria Aegyptiaca in deserto duxit, quinque & triginta annis exegit **THEOCTISTES** ab hominibus

minum consortio prorsus seiuncta, lupinis, & herbis quæ in solitudine nascuntur se sustentans.

Vide eius vitam lectu dignam in eisdem Annalibus Baronij tom. 10. ubi fusius recensetur.

I X.

THEODORA Alexandrina; quæ in Monasterio (sub Sept. 11. Theodori nomine) latebat, sciens adesse tempus vocationis suæ, infantem, quem ipsa nutrierat in Monasterio tanquam ex se natum, tollens in conspectu multorum (cum iam esset Vespera) & seipsam includens, coepit eum adhortari, non secus ac parens germanum filium: Quod cum rescivisset Abbas, misit quosdam è fratribus audituros verba, quæ puero diceret. Audierunt itaque dicentem: Tempus vitæ meæ (fili mi charissime) iam spectat ad finem, & de cætero festino ire ad sæculum, quod illic est: Ego autem te Patri orphanorum, & Deo commendo, ac Domino huius nostri Monasterij. Habebis autem Monachos quoque, qui in te servabunt fratrum affectionem, & infra. Somnum odio habe: Duram & asperam viuendi rationem amplectere: Renuncia mollibus vestimentis: Consuetas preces nunquam neglexeris; neque horas, quæ sunt constitutæ fratribus ad conueniendum, Matutinæ inquam, Tertix, &c. Abstine ab alienis: Accusare fratres, ne tibi quidem veniat in mentem: Interrogatus responde respiciens in terram: Alterius casum ne irriseris: Luge, vt consolationem consequaris: Aliquos audiens male viuentes, ne negligas pro eis precari: Ire ad eos, qui sunt infirmi non recuses; & vt semel dicam: Omne malum declinans, vendica tibi virtutem: Serui fratribus tanquam Dominis, vt euadas Christi amicus; qui pro te serui formam induit: Assiduè precare ne incidas in tentationem; quod si incideris, ei fortiter resiste: & rursus precare ne supereris, si sic viuas (ò dilecte) non procul aberit, qui tibi opem ferat, & qui bello appetito tibi sit porrecturus dexteram. Quibus dictis iucundè in Dei manus tradidit spiritum.

Lippom. tom. 6. Sur. tom. 5.

ANNOTATIO.

Passa fuerat THEODORA crimen sibi imputari, quod non admiserat; sollicitata enim à quadam impudenti puella (quæ eum virum credebatur) cum fugisset, illa filium ex alio susceptum, illius esse dixit, eidemq. transmisit educandum. Quod verum esse putantes Monachi, THEODORAM à Monasterio expulerunt, quæ nihilominus in ipso Monasterij aditu septem transegit cum puero annos. Post quos misericordia moti Patres; & peccatum THEODORI iam expiatum arbitrantur, in eorum numerum denuò recipi à Monasterij Præfecto curarunt: Qui illum suscipiens, in intima cella manere iussit; & inde nunquam progredi; neque ullum ei committi ministerium voluit. Ibi igitur biennio cum eodem puero mansit, donec idem Præfectus didicisset eam miraculorum donum esse consecutam: sed paucis exinde transactis diebus, migravit ad Dominum.

X.

THEODORVS Monachus in Monasterio S. Gregorij, iuxta SS. Ioannis, & Pauli Ecclesiam sito, negligens admodum, & incorrigibilis viuens; in eodem Monasterio, necessitate potius, quam voluntate; pestilentia (quæ tunc grassabatur) iam correptus, perductus est ad mortem: Cumq. extremum spiritum ageret, conuenerunt fratres, ut egressum illius orando protegerent. Iam corpus eius ab extrema fuerat parte præmortuum, in solo tantummodo pectore vitalis adhuc calor anhelabat. Cuncti autem fratres tantò pro eo cœperunt enixius orare, quantò eum iam videbant sub celebritate discedere. Tunc repentè cœpit (eisdem fratribus assistentibus) adnifu, quo poterat, clamare, & orationes eorum interrompere, dicens: Recedite; ecce draconi ad deuorandum datus sum, qui propter vestram præsentiam deuorare me non potest: caput meum iam in suo ore absorbit; date locum, ut me amplius non cruciet, sed faciat quod facturus est: Si ei ad deuorandum datus sum, quare propter vos moram patior? tunc fratres cœperunt ei dicere: Quid est, quod loqueris frater? Signum tibi sanctæ Crucis imprime. Respondit

debat ille, vt poterat, dicens: Volo me signare, sed non possum, quia à dracone premor. Cumque hoc fratres audirent, prostrati in terram cum lachrymis, ceperunt pro ereptione illius vehementius orare. Et ecce subito cœpit melioratus æger, quibus valebat vocibus exultare, dicens: Gratias Deo. Ecce draco, qui me ad deuorandum acceperat, fugit; orationibus vestris expulsus est, & stare non potuit; Pro peccatis meis modò intercedite, quia conuerti paratus sum; & sæcularem vitam funditus relinquere. Morti igitur tunc subtrahatus est, sed non plenius vitæ restitutus. Quia diuina dispensatione actum est, vt prolixiora vitia prolixior ægritudo exurgeret. Doloribus enim, & febribus diù fatigatus est; donec longis, & continuis flagellis eruditus, excreſcente tandem corporis molestia, defunctus est.

Greg. hom. 19. & 38. in Euang. & Dial. lib. 4. cap. 37.

X I.

THEODORVS Studita morbo lethali correptus, nec extremis quidem diebus, orari linguā voluit, aut ab officio cessare; sed ijs qui aduentabant (erat verò innumerabilis accurrentium multitudo) suis prodesse conabatur verbis: absentibus autem manu, & atramento, colloquij implebat vices, Laborabat præcipuè stomachi dolore vehemēti, & quamuis mortuo similis esset, totus tamen in Discipulos ferebatur; cumque refocillari paululum videretur, dolorisque vis remitti, statim ex labris oratio, & doctrina perfluebat. Sed cum febris ardore adusta lingua officium negaret, accito Notario, dictans, quæ volebat, per illum ad alios verba transmisit. Hoc peracto, remisit continuo morbus; quare viribus confirmatus, suisque pedibus incedens, Ecclesiam petijt; sacra in ea celebravit solemnia; & post orationem ad eos, qui conuenerant habitam; ac post communem cum illis mensæ participationem, lectulo iterum decubuit; atque Oeconomum vocauit, cui dixit: Num aliquid à nobis prætermisum est in officio? Num aliquid remissius, aut negligentius, quàm par fuit actum socordia nostra? Mihi enim æstuat animus, & angitur, reco-

Nov. 11.

gitans omnium subeundum esse iudicium: Et quænam ad tantum tribunal omnino sufficient, cui sisti tantummodo, formidandum est, ac penitus intollerabile?

Postero die Ecclesiam rursus petijt, sacra operaturus, & ad fratres verba facturus. Vesperij autem cum solitos cum illis Hymnos persoluisset, solus cellam oraturus ingreditur. Profunda verò nocte ingrauescere sentiens morbum, acrioresque dolores augeri, eorum laborem tacitus ferre amplius non valens, eum (qui pro cellæ foribus dormiebat) accersiu. Quo præ mæroris magnitudine flebiliter exclamante, accurrerunt illic discipuli flentes, & eiulantes, Patrem iam iam extinctum fore arbitantes. Biduo tamen his doloribus excruciat, ut sensit instare obitum, perfusus manantium lachrymarum riuulis, pulcherrima oratione suos est adhortatus dicens.

Iam adest fratres mei (ut videtis) vitæ meæ finis, quem semper expectaui: commune enim est omnibus hoc poculum, citius alij licet, tardius alij bibant: Ex quo enim in hanc vitam introducti sumus, vitæ finem capiamus necesse est; optimo Domino ita statuente, ut qui vitam fruuntur, mortem quoque sustineant. Mihi ergo eadem cum alijs ineunda est; eoque obeundum, quod Patres mei antecefferunt; ubi vita sempiterna, immò ubi Deus, ac Dominus meus, quem dilexit anima mea; quem cor concupiuit; cuius famulus dictus fui, quamuis obsequium neglexerim; cui totam vitam meam credidi. Vos verò filij, manete in sermonibus meis, seruantes quæ accepistis; vitamque simul & fidem vestram illibatam custodientes. Spondeo autem vobis (si quam in die Domini fiduciam humilis nanciscar) me pro vobis postulaturum, ac precaturum incessanter, ut & ipsi ad meliora prouehamini; & cœnobium hoc vestrum maiora semper incrementa capiat: Singulos ex vobis, ordine vnumquemque Deo viuenti oblaturus assumam. His & alijs discipulos affatus, adiecit postremo. Absentes Patres meis verbis salutate. Episcopos, presbyterosque, quo par est alloquio, impertite. Omnibus ubique fratribus, aliisque omnibus, qui in eadem confessione perseuerant,

seuerant, supremam ex me allocutionem reddite.

Duos alios dies in hunc modum exegit; accedentibus benedicens; Crucisq. signum imprimens: frequentes autem in horas aduentabant hinc inde plurimi; adeo vt digredientes; alij semper interuenientes occuparent. Tandem cum supremum aduenisse tempus animaduerneret, consuetas laudum, preces inchoari iussit; Deinde sacro se Viatico communiuit; & mox lumina succendi, & exodios, seu exitus Hymnos canit inuit. Discipulorum igitur corona circumstante, ac psalmum Beati immaculati decantante, in illis verbis: In æternum non obliuiscar iustificationes tuas, quia in ipsis uiuificasti me, animam Deo reddidit, anno salutis 826. ætatis 67.

Michael Studita græcè in M. S. Bibl. Vall. (ubi & latine reddit. à P. Sermundo Societ. Iesu) Baron. in Annal. tom. 9. fufius.

ANNO TATIO.

Huius sancti Viri testamentum lectu dignissimum, quod sub vitæ finem ipse conscripsit, habetur infra.

Omissis autem innumeris dictis, & factis tanti Viri, quæ hic essent describenda, illud omnino non reticendum quod pro Christo exul pluries, & in carcere positus passus est, relatum à Michaele Studita in hæc verba.

Quas ærumnas, quas molestias in tenebricoso illo, & angustissimo Ergastulo pertulerit, sola dicere potest experientia, nec ulla ad declarandum satis esse potest oratio. Quis enim tum frigus describat, quo tenuissimum, & aranei instar corpusculum illud hinc me vexabatur? Quis flagrantem æstus, quibus per æstatem suffocabatur, ardentem ducens spiritum, & cum alijs incommodis coluctans? Quis pediculorum, pulicumq. examina, & pusilla id genus animalia, quæ caliginosus hic recessus, puluere, ac sordibus obitus parturiebat, & alebat? Quis (vt quod acerbissimum omnium erat, commemorem) plagarum inflammationes, omniumq. membrorum intumescens dolores, & cruciatus explicet; & pro rei gravitate repræsentet? Mittò custodum ludibria, & subsannationes, famemq. ab illis irrogatam; omnia denique acerba adhibita, quibus naturam penitus prosternerent; sic enim illi siti atque fame cruciabantur, vt vix frustulum panis, non quotidie, sed alternis diebus

diebus iniicerent per angustum foramen, quod vnicum & apertum reliquerant. Quo tempore fama est, Patrem summa illa inedia pressum, Discipulo hæc dixisse: Conantur (vt video) fili, homines isti ad ceteras acerbitates, quas in nos exercent, etiã fame nos extinguere, quam omnium miserimam mortem esse norunt: sed collocemus etiam num spem nostram in solo Deo, qui non in solo pane alere potest, sed alio longo præstantiori cibo: quandoquidem spiritus omnis, eius solius nutu sustentatur. Et quoniam mihi præ cæteris, Dominici Corporis participatio, corporis simul & animæ alimentum esse solet (habebat enim vbique Pater secum partes aliquas viuifici Corporis; peragebatq. diuina mysteria quando-cunque celebrandi facultas erat.) hunc ego solum cibum capiam, alium penitus nullum degustans: tibi verò vni ad victum cedant, quæ duobus præberi solent; quamquam id ægrè tibi suffecturum sit, vtpotè perexiguum: sed sic fortasse corpusculum sustentabis hoc leui solatio, & vitam produces; excessumq. meum Occononio, & fratribus nunciabis; siquidem ita statuer Dominus.

Ferre autem secum solitos sanctos Viros Eucharistiam in itinere, moris fuisse olim tam in occidentali, quam in orientali Ecclesia, pluribus in locis docet Baronius, præcipuè *d. 10. 9. Annal.*

Dum sanctus Vir in carcere detineretur, plures ducētis epistolis scripsit ad diuersos. Quæ quidem quanti sint faciendæ, Deus ipse insigni miraculo comprobauit; quod idem Michael Studita narrat his verbis:

Narrabat præterea Diuino Sophronio mulier quædam, genere nobilis, miraculum quod sibi acciderat, in hunc modum.

Inuaserat (inquit) domū meam incendium nec injecta vis aquæ, nec machinæ ullæ ad restinguendum aptè domare flammam poterant. In hoc rerum articulo subiit animum, Patris Epistolâ, quam ad me nuper miserat, & pera tollere, atque in ignem iniicere; si fortè illam reueritus, vehementem illum impetum aliquo modo repelleret. Vt ergo ad rem veni, & venerandas litteras flammæ inieci, hoc simul clamans: S. THEODORE adiuua periclitantem famulam tuâ: videre mox fuit atrocem illam vim ignis restinctam subito languere, ac cinerem solum, fumumq. post se relinquere.

X I I.

Ian. 11.

THEODOSIUS Cænobiarcha, sciens nihil æquè conducere ad virtutem parandam, & partam conseruandâ, ac mortis memoriam; sepulchrum construere suis iussit Discipulis.

Quo

Quo peracto, & parato, astantibus (lepidè) eisdem dixit Discipulis. Sepulchrum quidem paratum est; quisnam autem ex vobis, est eius Encenia celebraturus? quidam verò BASILIVS, dignitate Sacerdos, & magistrì sui imitator præcipuus, sciens quæstionem non frustrà ab ipso propositam; mortemq. non repudiandam, sed vtilem valde, & conductibilem, genibus flexis, protinus, cum se humi proiecisset: Benedic mihi Pater (ait) Ego huius sepulchri primus celebrabo Encenia. Hic petijt, ille dedit. Iussit namq. Pater omnia ei fieri, quæ lex vult morituris, ^a Tertianas nempè, & Nouenas, & consequenter etiam Quadragenas. Cum autem iam finem acciperent Quadragenæ, BASILIVS, neque à febre arreptus, neque capitis dolore vexatus, aut vllum in aliqua corporis parte dolorem sentiens, tamquam suavi ac molli somno sopitus, excessit ad Dominum. Qui quadraginta deinceps dies visus, & auditus est à Theodosio in Canticis Vespertinis, inter Discipulorum chorum simul cantare. Ipse verò Theodosius triduo antequam ad cœlestem transmitteret Patrem, tres Episcopos accersivit latus, quasi de re aliqua communi cum eis tractaturus. (Turbam enim, & tumultum vitabat) eisq. salutatis, tertia die, cum ad orandum sustulisset manus; & post orationem eas decorè pectori imposuisset, feliciter obdormiuit in Domino, circa annum sal. 536. annos natus 105.

Eius officium in M.S. Bibl. Vall.

A N N O T A T I O.

^a Tertianæ, Nouenæ, & Quadragenæ, quas THEODOSIVS Basilio fieri iussit, explicantur à Durando *in Ration. Diu. off. lib. 7. c. 35.* his verbis.

Hoc officium initium habuit in veteri lege, nam sicut ait Ambr. 12. q. 11. Mortuo Iacob, Ioseph, & alij fratres fleuerunt eum quadraginta diebus in Ægypto, & postea fleuerunt cum septem diebus in Arcà Atad. *Gen. 50.*

Item legitur, quod mortuo Moyse fleuit Populus Israel triginta diebus, & similiter fecerunt de Aaron, & Maria.

Item dicit Salomon *Ecc. 23.* luctus filij sapientis mortui, septem diebus, luctus stulti filij, sempiternus.

Qui-

Quidam igitur faciunt memoriam pro Defunctis die tertia, seu tribus diebus repræsentantes triduanam Domini sepulturam; seu respectum habentes ad Resurrectionem Christi, qui die tertia resurrexit.

Alij septem diebus, primò vt Defunctus ad sabbatum æternæ quietis citius valeat peruenire. secundò vt remittantur ei omnia peccata, quæ commisit in vita, quæ per septem diès ducitur.

Alij Nouennale, idest officium nouem dierum, vt per hoc officiū, Mortuorum animæ à pœnis liberatæ, nouem Angelorum ordinibus associantur. Hoc autem à multis non probatur, ne gentiles imitari videamur, qui nouem diès lugebant mortuos suos, & in die nona cineres eorum in Pyramidibus, seu alibi recondebant.

Alij triginta ad imitationem Patrum veteris testamenti, & vt, quod in obseruatione Decalogi, & contra Trinitatē peccauerunt, eis Dei misericordia condonetur.

Alij Quadragenarium faciunt, repræsentantes Dominicam sepulturam; & optantes mortuos gloriam habere cum Christo, qui quadraginta horis iacuit in sepulchro, secundum Augustinum.

Alij Quinquagenarium, significantes annum subilæam, in quo erat remissio, & plena libertas.

Alij sexagenarium, significantes mœrorem propter absentiam Defuncti, quemadmodum sexagesima significat mœrorem Ecclesiæ propter absentiam sponsi: In cuius Defuncti expiationem, offerunt Deo sacrificium, & Pauperibus elemosynā. Hæc Durandus.

Speciatissimus fuit THEODOSIVS, non solum ob exactam vitæ Monasticæ exercitationem, sed etiam ob egregios labores aduersus Acephalos Hæreticos exantlatos. Tantaq. fuit huius Viri sanctitatis fama, vt Kericus Romani Dux exercitus, incursionem factururus contra Persas, ad eum accedere prius voluerit, auxilium petiturus: Cuius Cilicio, pro benedictione obtento, indutus, consueti aggressus est certaminis, & paulò post Victor ad eundē rediit gratias acturus. Quod Cyrillus apud *Sur. 11. Ian. 10. 1.* narrat his verbis.

Rursus venit ad sanctum cum vehementi cordis exultatione, & gratias agens, & ei vniuersam ascribens Victoriā, dicebat enim: Illo ipso tempore pugnæ, mihi quidē (cum pro thorace tuū induissem cilicium) veniebat in mentem confidere, & in hostes irruere: Cum autem manus conseruissemus, magnæ exoriebātur tenebræ, tanquam in densa caligine; & ab alijs quidem omnibus, ea etiam, quæ propè erant cerni non poterant; Ego autem te solum mihi videbar

videbar videre me præcedentem, & manu significantem, & admonentem, vt has quidem prælij partes dimitterem, in has autem pugnarem; & te duce Equum agere, donec conspectus terribilis, & intolerabilis inimicis, vehementi terrore omnibus iniecto, efficerem, vt se conijcerent in pedes, & turpem fugam lubenter eligerent.

Non ad Kericum autem solum; sed etiam ad alios Magnus THEODOSIVS, in corpore positus, apparuit: ad multos quidem inter nauigandum; ad multos in faciendo itinere; singulos à periculis eruens.

Illud verò non præmittendum, duos fuisse THEODOSIOS Canobiarchas, eodem sæculo, in Regione Palæstina; sed alter Hæreticus Eutichianus, Homo nequissimus. De vtrisque Baron. in *Annal. ubi supra, & Conc. to. 2. apud Binium.*

X I I I.

THEOPHANIVS Comes Centumcellensis, operibus *Ian. 26.* Misericordiæ deditus, appropinquante suæ mortis tempore, cum grauissima aeris tempestas obsisteret, ne ad sepeliendum duci posset; Vxori, cum fletu vehementissimo querenti, & interroganti, Quid faciam? Quomodo te ad sepeliendum eijcio, quæ ostium domus huius egredi præ nimia tempestate non possum? Respondit dicens: Noli mulier flere, quia mox vt Ego defunctus fuero, aeris serenitas redibit. Cuius protinus vocem mors, & mortem serenitas secuta est.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 27. & hom. 36. in Euang. ex quo Ferrar. in Catal.

X I V.

THEOPHILVS Pœnitens (qui ab Oeconomi officio depositus, vt restitueretur, Diaboli opem per Magiam implorauerat) post pœnitentiam quadraginta dierum peractam, ab Episcopo, qui eam sibi iniunxerat, suscepit Communionem; statimq; resplenduit facies eius sicut sol, & accurrens illic ad Beatissimæ Virginis templum, vbi pœnitentiam egerat; cum parum in eo requieuisset, & corpore infirmus euasisset, in ipso loco (in quo antea Beatam viderat Visionem, vbi etiam fuit postea sepultus) cum se inclinasset, tanquam ibi affixus, tribus

bus post diebus, salutatis omnibus qui aderant fratribus, animam Deo reddidit.

Sur. 10. 1. Lippom. 10. 5. Molan. in Notationibus ad V'suard.

X V.

THIETMARVS Carpentariorum Magister, S. Popponi Abbati valde charus, cum audisset eundem Sanctum ex hac vita migrasse, venit admodum tristis ad Monasterium; & percontatibus eum fratribus, quid causæ haberet? Respondit, se priuatum esse beneficio, quod sibi iure perpetuo concefferat Homo Dei Poppo. Tunc sancti Viri nepos dixit ei: non est mortuus Dominus tuus Poppo; sed verè viuít: perge quanto cyus ad ipsam, & narra ei siquid habes. Credidit autem homo sermoni, & præpeti cursu ad sepulchrum Viri Dei peruenit; ibiq. amarissimè clamitandò, super corpus Sanctum se prostrauit, dicens: Heu mi Pater, & Domine, vt quid me diutius finis viuere in hac conualle plorationis? Contestor te per omnipotentem, cui in hac vita fideliter seruisti, ne me permittas in hac miserabili vita, octo diebus viuere. Vt ergo se exauditu credidit, surrexit; Domum redijt; in lectum se proiecit; Viaticum petijt, & accepit; & sicut à sancto Viro petierat, ante octauum diem de hac luce subtractus est.

Sur. 10. 1. in Vita S. Popponis cap. 28.

X V I.

Mart. 7.

THOMAS Aquinas cum ad Conc. Lugdunensè profisceretur, præteriens cænobium Fossæ nouæ Cisterciensis Ordinis; & apud Abbatem, & fratres diuertens, sensit ibidem ex diuina reuelatione, non longè abesse supremum vitæ suæ diem. Vnde fratri Reginaldo eius socio dixit: Hæc requies mea in sæculum sæculi; hîc habitabo, quoniam elegi eam. Interea morbo superueniente, & ingrauescente, in lecto decubuit; cumq. videret fratres Monasterij cum tanta reuerentia, & humilitate sibi ministrare, dixit: Quis ego sum, vt serui Christi mea causa tantos suscipiant labores? Morbus in dies capiebat augmentum; nec tamen Sanctus à salutarî doctrinâ se potuit continere. Vnde illic exposuit (rogatus à fratribus) Can-

tica

rica Canticorum, vsque ad illa verba : Veni dilecte mi , egrediamur in hortum . Cum autem sentiret paulatim se viribus destitui, sacram sibi petijt Eucharistiam exhiberi : Quam allatam, humi prostratus adorare voluit ; & interrogatus (ut habet consuetudo) num crederet, in sacra illa Hostia esse verum Dei filium ? Respondit libera voce, & deuotione maxima, persusus lachrymis : Ego planè credo, immò pro certo noui, hunc esse verum Deum, & Hominem Iesum Christum æterni Patris, & Virginis filium ; & quod puro corde credo, etiam labijs sincerè confiteor . Deinde illud viuificum suscepit sacramentum, hæc verba præmittens,

Sumo te Pretium redemptionis animæ meæ ; Viaticum peregrinationis meæ ; pro cuius amore studui, vigilauī, & laboraui . Te prædicaui ; Te docui ; Nihil vnquam (scienter) contra te dixi : si quid autem de hoc sacramento, & de alijs minus benè dixi, aut scripsi, totū relinquo correctioni Sanctæ Matris Ecclesiæ, in cuius obedientia nunc transeo ex hac vita. Suscepto demum sacrosancto Viatico, sequenti die sacramentum etiam extremæ Vnctionis petijt, & accepit, ad singulas verborum formas respondendo, Amen . & eo munitus, iunctis ad Deum manibus, reddidit spiritum, anno salutis 1274. ætatis 49.

Sur. to. 2. Möbrit. to. 2. Leand. Albert. lib. 4. ex Io. Garzonio. Chron. Ord. Præd. par. 1. lib. 3. Anton. Chron. par. 3. tit. 23. c. 7. & seq.

A N N O T A T I O.

In notis Martyrol. Rom. hoc habet Baron. de Thoma Elogium, nempe .

Vix quisquam enarrare sufficiat, quot Vir sanctissimus atque eruditissimus Theologorū præconijs celebretur ; quantumq. eius illibata Doctrinæ à Sanctis Patribus in SS. Oecumenico Concil. confedentibus, fuerit acclamatum : iureq. ob eam causam à Sanctissimæ me. Pio V. Rom. Pont. inter celebriores Doctores Ecclesiæ fuit adnumeratus anno Domini 1567.

Plura quidem hic essent Angelici eiusmodi Viri dicta præclara recensenda, quæ breuitatis ergo prætermittuntur : illud tamen

non

non omittendum quod interrogatus quid in hac Vita cuperet, sapientissimè protulit, nempe: BENE MORI.

X V I I.

Apr. 22. THOMAS Patriarcha Constantinopolitanus audiens à Theodoro Archimandrita plurimas Ecclesiæ imminere clades, & persecutiones, non permisit eum ab Vrbe discedere, dicens, se precibus eius apud Deum pro Populo indigere, vt saltem mala differat, quæ comminatur. In morbum autem incidens Patriarcha, ad B. Theodorum (qui se in mansione S. Stephani incluserat) misit, rogans eum, vt Deum precaretur sibi dari vitæ finem. Renuit Theodorus, & ait, se potius oraturum, vt illi vitam, & sanitatem largiretur pro populi salute: sed nuncium rursus ad Dei seruum misit Patriarcha: Per Deum (inquiens) obtestor te Pater, si diligis me, vt pro mutua, & fraternâ inter nos beneuolentia, Deum obsecres, vt depositum pignus suum recipiat è corpore meo; meq. ab imminentibus periculis liberet; neque enim spectare possum, quæ tu prænucciasti. Tunc Dei seruus, flexis genibus, & fuis pro ipso precibus, nunciauit ei, se iussis ipsius obtemperasse; & Deum illi, quæ cuperet concessurum: Quin & petitionē eius eadem die implendam fore. Quamobrem, si iubes (inquit) vt veniam ad te, id statim faciam; sin minus, nos vicissim apud Christum Dominum conspiciemus. Hoc audito Patriarcha gavisus est; noluitq. seruum Dei à quietis, & abstinentiæ suæ discedere instituto; contentus eius promisso, nempe, quod se vicissim apud Christum essent conspēcturi. Benedixit itaque Imperatorem (qui eum inuiserat) omnesq. astantes; & ante horam vespertinam, eadem die migravit ad Dominum.

Sur. to. 2. in Vita S. Theodori Archimandrita circa finem.

X V I I I.

THORIDGID Sanctimonialis, cum per annos nouē grauissimo corporis morbo decocta esset, ita vt vix ossibus hæret: ad vltimum, cum iam tempus resolutionis eius instaret, non solum cæterorum membrorum, sed & linguæ motu, triduo caruit. Post triduum autem subito, visione spiritali re-

creata

creata, os, & oculos aperuit, aspiciensq. in cœlum, sic ad eā, quam intuebatur Visionem cœpit loqui: Gratus est mihi valde aduentus tuus; & benè venisti. Hoc dicto parumper reticuit, quasi responsum expectans; rursusq. quasi leuiter indignata subiunxit: Nequaquam hoc læta ferre queo. Rursusq. modicum silens, tertio dixit: Si nullatenus hodie fieri potest, obsecro ne sit longum spatium in medio; & sicut antea, parum silens, ita sermonem conclusit: Si omnimodis ita definitū est, neque hanc sententiam licet immutari, obsecro, ne amplius, quàm hæc solummodo nox interfit. Quibus dictis, interrogata à circumfidentibus, cum quō loqueretur? cum charissima (inquit) mea Matre Edilburga. Ex quo intéllexere, quod ipsa ei tempus transmigrationis suæ proximum nunciare venisset. Nam & ita, vt rogabar, transacta illa die, ac nocte, soluta carnis simul & infirmitatis vinculis, ad æterna gaudia salutis intrauit.

Beda hist. Angl. lib. 4. cap. 9.

A N N O T. A T I O.

De eadem Edilburga hæc quoque narrat Beda loco cit. nempe: Quædam Monialis cum multis iam annis omni corporis officio, esset destituta, adeò vt ne vnum quidem membrum mouere ipsa valeret; vbi corpus Edilburgæ Abbatissæ in Ecclesiam delatū esset, postulauit se illò afferri, & in modum orantium ad illud inclinari. Quod dum fieret, quasi viuentem allocuta, rogauit vt apud misericordiam pij Conditoris impetraret, se à tantis tamque diutinis cruciatibus absolui: nec multò tardius exaudita est. Nam post diēs duodecim, & ipsa educta ex carne, temporales afflictiones æterna mercede mutauit.

Anon.

Obit.

TILLO. Vide supra **HOLLONIVS.**

X I X.

TRISTANVS de Penacoua ord. min. senio confectus, & infirmitate, Missam quōtidie celebrare volebat; & interrogatur cur id faceret, cum tali grauaretur incommodo? Respondit: Ne moriar sine perceptione sanctissimi Sacramenti. Laborabat autem Asmate præcipuè, adeò vt in lecto recumbere

non valeret; sed sedere cogeretur: Nocte nihilominus extrema vitæ suæ, antequam ad Matutinum pulsaretur, inuenit eū frater quidam, flagris se cadentem. Accessit postea suo tempore cum alijs ad chorum: sed morbo prægrauatus, ad cubile redire coactus est, antequam synaxis absolueretur. Tunc petijt sacramentum sibi extremæ Vnctiōis ministrari; & eo munitus: Gratias (inquit) ago tibi Deo meo, quod me in hac hora, & in tuo seruitio vocasti. Quibus dictis, lætus migravit ad Dominum octogenarius.

Chron. S. Franc. par. 3. lib. 9. cap. 35.

X. X.

Nov. 30.

TROIANO Episcopo Sanctonicensi, visitanti loca Sancta in Urbis circuitu, apparuit ei globus magnus luminis, quasi de cœlo descendens; & cum rogaretur à Subdiacono (qui secū erat, & viderat) vt aperiret, quid hoc esset, falsus est apparuisse sibi S. Martinum, & ei locutum fuisse; sed caueret, ne cui diceret, quia statim moreretur. Mortuo demum S. Troiano, cum ægre ferret Subdiaconus (dierum iam plenus) virtutem Sancti non manifestare; conuocato Episcopo, & Clero, ac quibusdam Senioribus, cuncta ex ordine reserauit, adiiciens: vt probetis vera esse, quæ loquor, finito sermone, finem facio vitæ. Quibus dictis, clausis oculis migravit ad Dominum, anno 400.

Anon. obit.

Sur. 10. 6. x Greg. Turon. de Glor. Confess. cap. 59. Petr. in Catal. lib. I. c. 11.

X X I.

Nov. 23.

TRVDO Presbyter, cupiens dissolui, & esse cum Christo sæpius ingeminabat illud psalmi 41. Quando veniam, & apparebo ante faciem tuam Domine misericordiosissime? Præmonitus tandem de vicina sui obitus hora, mira exhilaratione perflatus, Discipulos conuocauit; iucunditatis causam aperuit; ac eos monitis instruxit salutaribus. Accessit subinde infirmitatis languor, & facta hora, sacramentis se muniuit; ac demū, protensis manibus, & toto corpusculo in obuiam cœlestis exercitus erecto, ingeminato signaculo S. Crucis: Dirige (ait)

Domine

Domine viam famuli tui in conspectu tuo. Quibus dictis, in
manus Domini caput reclinavit, & obdormiuit, anno sal. 701.
Sur. 10. 5. de eod. Trib. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 101. Molan. in
Indic. Sanct. Belg. & in addit. ad Vsuarium Baron. in Annal.
tom. 8.

X X I I.

TVRQVILLVS Monachus Cluniacensis, morti proxi-
mus, cum in cinere, & cilicio positus illum fratres undique
circunstarent, repente ab eis spiritu raptus, obmutuit. Inter-
rogatus autem postea, si aliquid spiritualium rerum vidisset,
his verbis latinis respondit: Vidi Dominum, & dulce confor-
tium eius, & paruo deinde interueniente temporis spatio, de-
functus est.

Petr. Venerab. lib. 1. de Mirac. cap. 21.

X X I I I.

TVSCANA Iebet (Pago Veronensi) nata ad superas Se-
des euolutura, Angelica visitatione, & locutione dignata est.
Incidens itaq; in febrim, cum medici vinum, ne hydropisim
incurreret, illi constituissent, non solum vinum, sed & medici-
nam omnem aspernata est: lamq; migratura, cum vocem coe-
litus factam audisset: Veni sponsa Christi Tuscana; accipe co-
ronam, quam tibi Dominus preparauit in aeternum, expira-
uit, anno Domini 1343.

Ferrarius in Catal. ex lib. de Sanctis Eccl. Veronen.

A N N O T A T I O.

Fuit haec TVSCANA Vidua, cuius pudicitiam tres iuuenes vio-
lare contententes, eius domum sunt aggressi, sed vnus post alium
expirauit. Quos tamen sancta Vidua ad Parentum preces (Deo
dante) ad vitam reuocauit. *Idem Ferrar. ibid.*

148. 29.

VALERIVS Treuirorum Episcopus, cum ad canos peruenisset, apparente sibi B. Euchariorum, vocationem suam imminere cognouit: Vnde (sicut ab eodem Sancto iussus fuerat) die sequenti venerabilem Maternum, in conspectu totius Ecclesiae, ad Sacerdotalem gradum solemniter prouexit. Cumque fideles, qui ob eius depositionis famam aduenerant, adiuuasset, quinta die Oratorium ingressus, Viaticum sumpsit, quod ipse consecrauerat; & post hæc, sacris extensis membris inter Discipulorum manus, Deo reddidit spiritum, anno Dominicæ incarnationis 54.

Sur. tom. 1. Gesta Pontif. Tugren. tom. 1.

De **VALERIO** vide supra in **MATERNO**, & in **EVCHARIO**.

Maj 16.

VBALDVS Episcopus Eugubinus, ante obitum suum, ferè bienniò; grauissimè laborauit aduersa corporis valetudine; in qua tamen cum Apostolo gloriabatur, Ante diem sanctum Paschæ (durissima licet pressus ægitudine) ita ut vix è lecto subrigere se posset, precibus à Domino obtinuit, ut per semetipsum surgeret, nullius adiutus ope; Missam celebraret; & ad populum sermonem haberet. Inde (cum esset ei bene precatus) ad lectum redijt. Pridie autem Pentecostes, ciues cum foeminis ad eum venerunt cereis accensis; eius exitum præstolantes; suisque precibus se commendant: Idemque fecerunt toto illo sabbato, & sequenti die Dominico sacre Pentecostes; illum nempe aduendo; & eius manus, & pedes exosculando. Demum, proxima nocte, Ecclesiasticis munus Sacramentis, orans; & psallens migravit ad Dominum, anno 1171. ætatis 81.

Sur. tom. 3. Petr. in Cal. lib. 5. cap. 6. Ferrar. in Catal. Baron. in Annal. tom. 12. Molan. in addit. ad Vsuard.

A N N O T A T I O.

Cum in calcē aliquando iniuriosē proiectus fuisset VBALDV^s Episcopus, & populus vicisci vellet sibi illatam iniuriam, eum compescuit tumultuantem; & tanquam se de viro illo vindicaturum, suo eum iudicio reservari voluit. Adductus igitur reus ille coram Episcopo, rogatur ab eo, num vellet iussis parēre suis? Pollicetur ille omnia se facturum, etiamsi mortis sententiam in eum pronunciet. Episcopus contra asserit sibi verisimile non videri paratē illam excepturum sententiam, quam ipse in eum laturus esset. Perstat ille, & promittit se nihil recusaturum. Dum autem omnes admiran- tur, & quid Antistes in eum promulgaturus sit, suspensī expectant, ecce alacer ille surgit ē sede sua, propiusq. ad hominem accedens: Præbe mihi (inquit) osculum fili: Deus autem, & hoc, & cætera peccata tibi condonet. *Idem Sur. ibidem.*

I I I.

VDALRICVS Episcopus Augustanus, moriturus, sup-^{lul. 4.} pellectilem, & omnia, quæ habebat, distribui fecit; nempē pauca camisia; septem vel octo mensalia; duo sarcilia, & de argento decem solidos; ingemiscens, quod tam copiosa esset, & ingemiscēdo dicens: Ah, quid mihi hæc omnia? Ingemuit, & doluit præterea, quod Nepotem suum sibi successorem procurauerit, dicens: Heu, Heu, quod illum Adalberonem Nepotem meum vnquam vidi; quia pro eo, quod consenticbam secundum suum desiderium, nolunt me impunitum in suum recipere consortium: ad Tribunal enim Dei per visum raptus, didicit se ob id ad Purgatorium condemnatum. Instante autem solemnitate sancti Ioannis Baptiste in eiusdem sancti Ecclesiam à se constructam, quamvis languore grauter oppressus, sine alicuius ope venit; ibique bis (si-² cut ea die statutum erat) Missarum solemnità celebravit. Quibus expletis resedit, & astantibus Clericis, dixit, illius celebrationem officij, non suarum virium possibilitate; sed ex diuinitate præsumpsisse Christi, atque iussione; retulitq. eis visionem, qua sibi hoc iniunctum fuerat. Ad cubiculum re-³ diit his dictis; & ibi præstolabatur suæ vocationis diem, illud

Psalm. 41. sæpius repetens, nempè : Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei mei ? Interrogatus quem Episcoporum vellet ad suum sepeliendum corpus vocari, respondit : Nostis terram, terræ commendare : Vos tantum (cum tempus fuerit) quod vestrum est facite : Dei est, mei corporis commendatorem providere.

In Vigilia porrò Apostolorum Petri, & Pauli, sperans certissimè se de hac vita migraturum, signis omnibus ad Vesperam circumquaq. sonantibus, ipse balneatus, & sacris vestibus (ad hos vsus paratis) indutus, humi se prostravit, ac si eadem hora esset moriturus : Sed spe frustratus, finita Sinaxi vespertina, ab alijs adiutus, se leuauit ; & quasi quodammodo mente consternatus, ait : ò Sancte Petre, modò non fecisti sicut existimaueram. Tandem, quinque transactis diebus, quod concupiuit tenuit ; & Clericis canentibus, ac flentibus, petita ab omnibus Indulgentia, omnibusque benedictione impetrata ; in manus Domini tradidit spiritum, annò Christi 973. ætatis 83.

Sur. tom. 4. Trist. de Vir. ill. lib. 3. cap. 223. & lib. 4. c. 222. Baron. in Annal. tom. 10.

A N N O T A T I O.

Missarum solemnia. legitur de hoc sancto Viro, quod Missas tres, vel duas, aut vnā quotidie celebrare consueuerit, prout datur ei temporis spatium. In quo notandum, fuisse olim liberum Sacerdotibus quot vellent vna die Missas celebrare, quod ex Vualafrido colligitur cap. 21. & fortasse ex S. Leonis Papæ Epistola 79. ad Dioscorum cap. 2. donec Salegustadiense Concilium anno 1022. constituit cap. 5. Ne quis trium Missarum numerum excederet. Alexander verò Pontifex, qui obiit anno 1073. ad vnā reuocauit. Habetur in c. sufficit, de consecr. dist. 1. Vide Baron. Annal. to. 10.

VDALRICI Nepos Adalbero, fuerat omni virtute præditus, ab ipso met pie educatus, & dignissimus qui Episcopali ornaretur dignitate, quam etiam citò deposuit : obiit enim paulò post, subita morte, & ante ipsum VDALRICVM ; nihilominus, ob affectum cognationis & carnis, quo in condescendendo eius petitioni, duci se passus est ; Purgatorij pœnas fuit subire coactus.

Habetur

Habetur simile de Paschasio Diacono in Dial. S. Greg. lib. 4. c. 40.

I V.

VENERIVS Monachus Solitarius apud Tibur, ex moni- *Sept. 13.*
tu S. Romualdi, sub Abbatis cuiusdam obediētia degens, cum
per plurimos se exercuisset annos, inuentus est accliuus ante
altare, in cubitis & genibus, quasi orans, mortuus iacens.

Ferrar. in Catal. ex Chron. Gamaldul. Petr. Dam. in vit.
S. Romualdi cap. 24. Petr. in Catal. lib. 8. cap. 66.

V.

VERANVS Episcopus Cauillicensis, cum inter orandum *Oct. 19.*
frequentissimē vsurparet illud Psal. 38. Notum fac mihi Do-
mine finem meum, voti sui compos fuit effectus; & in Arela-
tensi Prouinciali Concilio (quo à Metropolitano suo fuerat
euocatus) collegis Episcopis, quo die ex hac vita migraturus
esset, aperuit. Quibus sciscitantibus, vbi potissimum humari
vellet à placido vultu respondit, se id prouidentia diuinā to-
tum, penitusq. committere. Cumque hæc dixisset, oculis in
cælum sublatis, & sereno vultu reddidit spiritum.

M. S. Bibl. Vall. De eo in notis Martyrol. Rom. ad diem 19.
Oct. in Verano Aurelianen.

V I.

VERDIANA Virgo Ordinis Vallis vmbrosæ, apud Ca- *Febr. 1.*
struū Florētinum, cum in Eremita triginta annos inclusa vixis-
set, diem extremum sibi instare cognoscens, dum Psalmos
Pœnitentiales genuflexa recitaret, animam Deo reddidit:
Sicque post mortem, genibus flexis, & manibus ad cælum
elevatoris remansit, anno salutis 1222.

Ferrarius in Catal. ex Siluano Razzio de SS. Hetruria &
Chron. Ord. Vallis vmbrosæ.

V I I.

VINCENTIVS Episcopus Meuania post multa tormen- *Iun. 6.*
ta à Capitolino Thuscia Præfecto, & Porphyrio eius succef-
sore sibi inflicta, ad cellam suam rediens, sublequenti die Do-
minico, celebrata Missa, coram Populo spiritum emisit.

Petr. de Natal. lib. 5. cap. 94. Ferrarius in Catal.

Apr. 3.

VINCENTIVS Ferrerius Ord. Præd. quamuis in vltima ægritudine totus defecisse videretur, non potuit tamen retardari quominus suo fungeretur officio. Sub mortem, indicato fratribus sui obitus die, Ecclesiasticis Sacramentis se communicauit. Triduò autem toto suscepit, & admonuit eos, qui visitandi causa ipsum adibant. Valefecit deinde omnibus; prohibuitque, ne tam frequentes ad eum inuisendum admitterentur, vt posset maiori quiete frui, & diuinarum rerum contemplationi vacare. Patientia eius in infirmitate apparuit eximia, & incredibilis: Vnde cum quidpiam facerent Medici, quo corpus læderetur, nullus in eius ore clamor, sed Iesu nomen, aut Mariæ, aut alicuius è Sanctis resonabat.

Dempto cibi ac somni tempore, semper Deo laudes offerebat.

Interrogatus quem vellet habere sepulturæ locum (nullum enim erat Venetijs (vbi decumbebat, Dominicanorum cœnobium) respondit: Ego sum professione Monachus, pauper, & seruus Iesu Christi; itaque non de meo sepeliendo corpore; sed de animæ potius cogito salute: Verum, vt pacem habeatis, rogo vos vt Priori cœnobij, quod vrbi vicinus est, curam sepeliendi corporis huius relinquatis.

Tandem, quando dies aduenit vltima, petijt sibi legi Passionem Christi secundum quatuor Euangelistas. Deinde recitari voluit Psalmos Pœnitentiales; quos, atque etiam totum Psalterium, tandiù dixit, donec linguæ esset destitutus officio. Ad extremum lecta est litania; qua absoluta, mox totus quadam hilaritate perfusus, iunctis, sublatifq. manibus, & oculis in cœlum, lætus migrauit ad Dominum anno salutis 1419.

Sur. tom. 2. Petr. Rau. Ord. Præd. Anton. Chron. par. 3. tit. 23. cap. 8. Vinc. Iuss. in vit. à se edita ex processu Canonizationis anno Domini 1575. Leand. Alber. Franc. Didac. in eius vita Hispanicè.

A N N O T A T I O .

Frater quidam Augustinianus multa (cum alijs quibusdam medicis & obrectatoribus) in S. VINCENTIVM, eiusque doctrinam iactauerat. Cernens autem eius mansuetudinem, & in perferendis iniurijs constantiam, à se falsò eum criminatum doluit; ipsumque adiit, & veniã ab eo petijt, dicens, se vnum ex illis esse, qui contra ipsum, eiusque sanctam doctrinam conspirasset: sed sua humilitate, & mansuetudine certò sibi polliceri, non se repulsam apud eum passurum. Cui sic Vir sanctus respondit; Ego iam pridem tibi tuisque socijs ignoui; sed multò etiam magis tibi pepercit Deus, qui hanc tibi adspirauit mentem, vt hodie ad me venires. Festina igitur & consule animæ tuæ, certus te breui mortuum: quamprimum adito Sacerdotem; eique peccata omnia quorum potes meminisse, confitearis. Ille valdè perterritus, fecit vt iusserat sanctus, deinde accepta benedictione, & pacis osculo, à Viro Dei recessit. Necdum deuenerat ad locum, quò ire constituebat, & ecce subitò corruens expirauit.

Anon.
obit.

Porrò sanctus VINCENTIVS eodem momento ait ad illos, qui ipsum comitabantur: Oremus pro anima fratris illius, quem paulò ante hortatus sum, vt sua peccata confiteretur; iam enim mortuus est. Itaque eodem in loco eius exequiæ sunt celebratæ. Quibus peractis, nuncius adfuit, repentinum eius obitum indicans. *Sur. lib. 3. vit. ipsius in principio.*

GILBERTVS Monachus, & Præfectus cœnobij S. Mariæ de Podio, quod est Valentis, abdicata cœnobij sui cura, constituerat cum cæteris sequi Virum Dei. Eius animi pietatem animaduertens Vir sanctus, libenter eum recepit. Paucissimis autem elapsis inde diebus, illi ad se accito ait: Hortor fili, vt protinus coram me confitearis, ac deinde ad tuum reuertaris Monasteriũ; illic enim tibi sepulchri locus erit. Porrò dum iter facis nunquam cesses à laudibus Dei; & siquid vnquam veræ contritionis habuisti, id iam in te excitare coneris: Ad fores Monasterij fratres ferè omnes te cupidissimè præstolantur. Ille tametsi, non satis Viri sancti dicta assequeretur, tamen fecit libens omnia, factaque Confessione, & percepta sancti Viri benedictione, ad suum properauit cœnobiũ: mox verò vt eius limen attigit, spiritum exhalauit; eodemque momento ei quoque iussit sanctus absens exequias fieri. *Idem ibidem.*

Quidam

Anon.
obit.

Quidam ex eius Socijs, dum in Britannijs cum Sancto moraretur, vexatus febri petijt ab eodem benedici, & consignari, vt posset eo morbo liberari: & manus quidem suas illi B. VINCENTIVS imposuit; sed mox cum intuens: Noueris (inquit) fili frustra te expetere sanitatem; namq. post dies octo, hora prima Dominica diei morieris: Consule igitur saluti animæ tuæ. Paruit ille B. Viro, & eadem hora, qua prædictum erat, vita sanctus est. Cumq. ad eius exequias multi conuenissent Sacerdotes, petijt ab eis Vir sanctus vt singuli pro illius anima ter missas celebrarent, dicens, reuelatione diuina se didicisse, triduo illam Purgatorij penas lustram. Offeruntur itaque ab illis Missarum sacrificia, & à VINCENTIO gratiæ eis aguntur, asserens missarum, & precem suffragijs animam illam à peenis ereptam ad cælos euolasse. *Idem ibidem*

Muta interrogata à sancto Viro, quid vellet? loquuta est, & postulauit loquelam, & panem: Panem (inquit Vir sanctus) habebis, sed cum ob animæ tuæ salutem, linguæ officio careas, noli frustra illud petere, quod nunquam sis impetratura. si enim loqui potuisses, immodica mordacitate, & corporis, & animæ vitam perdidisses. Abi igitur, & mente Deum laudare non cesses. Respondit illa; faciam Sancte Pater quod hortaris, statimq. obmutuit; & post annos septem mortua est. *Idem ibidem*.

Muta etiam alteri loquelam reddidit Vir sanctus, qua sub mortē peccata confiteretur, Lepida quidem, & fortasse ridicula, erit eiusmodi narratio, non autem ociosa, neque inutilis; quam idcirco Leander in eiusdem Sancti vita, non duxit esse prætermittendam (vt ipse ait) his verbis.

Nec illud prætermittendum est, quod contigit in agro ciuitatis Darturiensis, quæ vrbs; Carhalonum lingua, Traiguerra dicitur. Erat in turba, quæ B. VINCENTIVM sequebatur ex Gallia Cisalpina, quidam iuuenis, Deum quidem, quo norat affectu & poterat, colens: sed rudis admodum, & plus æquo simplex, Is proximè audierat B. VINCENTIVM narrantem fuisse aliquando ab inelyta, virgine Margarita diabolum sub humana specie superatum, & pedibus conculcatum. Optabat iuuenis, desiderio ingenti pelle eius, talem sibi certaminis occasionem dari; ac eodem modo diabolum offerri. Cupiditate eiusmodi pugna accensus, & plenus minarum exit in prædium quoddam, vbi seges erat matura messi. Ibi solus, & latitans: o si mihi hoc in loco (inquit) hostis ille generis humani teterrimus detur, & luctari cum eo possim, quibus eum afficiam

etiam modis, quot pugnis, quot calcibus onerem! Certè victam & ego, atque conculcem. An mihi sit minus virium; quàm illi semellæ virgunculæ olim, à quo victus, & prostratus ille dicitur? Et hæc dicens, flexis genibus orabat Deum, vt se voti compotem faceret. Totus in hoc erat. Ecce tunc fortè venit in eundem agrum annosa mulier, non tam senio, quàm magis confecta; & plusquàm dici possit informis. Inerat ori macies ingens, rugæ, squalor, oculi introrsum reiecti, rara canicie caput inspersa; manu falcem tenens. Nam veniebat, vt meteret. Sed is ubi falcem vidit, in sententia confirmatus, auditam esse à Deo præcationem suam, & optatum sibi palæstritam esse datum. Et heus tu (inquit) certissima pestis, venisti ne tandem ad exoptatum mihi certamen? Accede huc infande diabole. Illa autem, quæ Muta esset, nescio quid immurmurans nutibus, & falce, iuueni visa est minitari, tanquam certamen infutura. At ille: In me etiam lacessis, & provocas verbero? Et hæc dicens, impetu fertur in illam, & paruo negotio prostravit. Et, age (inquit) maledicte diabole, age: Hic te habeo, hic te teneo, measq. non effugies manus. Tandem quod votis omnibus, ac precibus expetiui sum assecutus: & cum hæc diceret, pugnis, calcibusq. infelicem animum pulsabat. Neque his contentus, erepta illi falce, multis etiam vulneribus affecit. Clamabat quo poterat modo misera, & opem implorabat: sed ille non ante pulsandi, & ferendi finem fecit, quàm exciti clamore, ac strepitu, ex propinquis locis multi ex incolis accurrere. Seminecem animum, & illum adhuc in vulnera prorum inveniunt, comprehendunt, atque in vincula coniungunt elamentem, & affirmantem, diabolum esse quem occiderit, non vetulam: precatum se Deum esse, vt talis sibi certaminis copia daretur: datam esse; mirari se quomodo indigne id ferant; quod necem diaboli parent vicisci; præmia sibi, quod hostem generis humani peremerit, non supplicia deberi. Vbi rem B. VINCENTIVS cognovit, afferri ad se animum iussit: cuius ubi frontem, ac pectus signo Crucis tetigit, reuixit illa continuo: & quam omnes natam esse mutam nouerant, perfecte loqui illico cepit, & sacerdotem poscere, cui delicta confiteretur: quod quidem ita fecit, ac si nunquam muta fuisset. Cumq. peracta illi cætera essent, vt ipsa petierat, quæ circa morientes, ex ritu Christiano, fieri consueverunt, post quas horas expirauit. Iuuenis autem, qui capitis supplicio puniendus erat, B. VINCENTII precibus liberatus, in Italiam (ab eo iussus) remeavit. *Leand. Alber. in Chron.*

*Anon.
obit.*

Habet hoc idem Franciscus Didac. vbi supra Hispanicè, qui id contigisse ait anno Domini 1413.

Supra vigintiquinque millia Iudzorum ad Christi fidem conuertit S. VINCENTIVS. Habeturq. apud eos adhuc memoria tantæ Conuerſionis in libro quem appellant Gazareth, ſive ſtrages à fratre VINCENTE in Hiſpania editæ.

Saracenorum octomillia, eratq. numerus cum ſequentium aliquando decem millium Virorum. Vnde in campeſtribus cogebatur concionari; ad cuius conciones aliquando octoginta millia hominum conueniſſe viſa ſunt. Ducebat autem ſecum Sacerdotes multos ad audiendas confeſſiones pœnitentium, & ad miſſarũ ſolemnia ſolemniter celebranda, nempe Subdiacono, & Diacono, & muſico concentu; Quin & organa quoque ad hunc effectum deferri faciebat.

VINCENTII eiufdem Soror, quæ multis annis, reuerenter admodum, quandam fratris ſui lineam tunicam apud ſe conſeruarat, cum eſſet morti proxima eandem tunicam ſuo corpusculo imponi voluit; ſicq. iacens, inter alia crebrò hæc verba repetebat; Ora Deum pro me chariſſime frater VINCENTI. Tandem poſt duas horas, hæc illius ſuprema verba fuere: En frater meus VINCENTIVS me deducit ad tribunal Chriſti. Quibus dictis, mox expirauit. Hæc autem omnia idem S. VINCENTIVS, inter ſacriſcandum, per diuinam cognouit reuelationem; & peracto ſacriſcio, ſuggeſtum aſcendens, omnibus indicauit. Idem *Sur. eod. lib. 3.*

I X.

Mar. 5.

VIRGILIUS Episcopus Arelatenſis, diem ſui obitus vicinum eſſe cognoscens, eundem omnibus humiliter ſtudit indicare, & cum in ſtratu ſuo, tanquam ſoporem capiens, recubaret, diuinumq. impletet officium, hymnos, & cantica pſallens, emiſit ſpiritum, & ad cœleſtia migravit, anno Chriſti 640. ætatis anno 127.

Vinc. Barralis in Chronol. SS. Lirinen. De eo Greg. Turon. de geſt. Franc. lib. 9. c. 23. Extant ad eum S. Gregorij Papa plures Epiſtola in Registro.

X.

VLRICVS Friſacenſis Ord. Præd. cum ſæpius à Diuinarum rerum contemplatione, ſenſuum uſu, ac miniſterio deſtitutus, extra ſe raperetur, quadam die ſeruentius orans, tanta

luit

fuit suauitate perfusus, vt liquefieri videretur; nullaq. febris exustus, nulla correptus agitudine, à solo Diuino amore in lectulum (morti iam proximus) prostratus fuit. Mirabantur fratres tam citam mortem Viro sancto imminere; Mox verò poscenti sacrosanctam Eucharistiam, & postremam Vnctionem ministrarunt; qua munitus in extasim illicò raptus est; apparuitq. facies eius admirando splendore effulgens. Deinde ad se reuersus, vrgente Priore, vt quod sibi accidisset indicaret, narrauit se conspexisse S. Paulum Apostolum, vnà cum Diuo Patre Dominico, à quibus (ad eorum consortium inuitatus) dictum sibi fuisse, crastina luce, hora tertiarum à corpore se migraturum: Subsequenti igitur die vocauit VLRICVS fratrem, seruitio infirmorum deputatum; quem rogauit vt quam diligentissimè cubiculum exornaret, pro aduentu (inquiens) quorundam magnæ auctoritatis hospitem. Obediuit ille, & fratribus, quæ audierat nunciauit; qui hora designata adfuerunt omnes; cum Vlrícus: Date (inquit) locum Saluatori meo Iesu, nunc testis hæc subintranti; Date (subdit) & sanctissimæ Virgini Deiparæ, S. Ioanni Præcurfori, S. Paulo, & alijs Sanctis (quos singulos nominatim salutabat) me miserum inuisentibus: Date denique & S. Agneti, S. Catharinæ, S. Agathæ, huic, & alteri, quarum nomina recensebat. Hæc dum fratres in terram prostrati audirent, ad signum Tertiarum ab ædituo datum, felix illa anima migravit in cœlum, anno Domini 1236.

Leand. Albertus lib.

X I.

VOLPERTVS Abbas Tuitiensis, cum quadam nocte, *Apr. 14.* Matutinos (de more) præuenisset Hymnos, illo diutius orante contremuit locus, in quo stabat; propè sepulchrum nempe S. Hereberti Colonienfis Archiepiscopi, & illius Monasterij fundatoris, pridem defuncti; quem viuentem ardentè dilexerat. Cum igitur locus intremuisset tam validè, vt tota monasterij fabrica funditus quati videretur, inhorruit quidem, sed non modicam habens fidem, cœptam continuauit orationem,

cornu

i cornu altaris apprehendens . Iterum verò murus templi cum sonitu magno intremuit , & omnia circumstantia moueri visa sunt . Ecce autem , & sepulchrum B. Viri patefactum est ; & Sanctus Dei egressus propè eum stetit ; leniterq. tangens illū , quid operaretur sciscitatus est : Cum igitur Herebertus alloqui inciperet , tangens prius latera eius baculo pastoralis , cum quo fuerat tumulatus , vires ille resumpsit , & ad interrogata respondere præualuit . Confestim autem , qui apparuerat hæc intulit : Orationibus (frater mi) sedulus vigilanter insiste ; & viuorum , atque mortuorum Parentum , vel familiarium tuorum salutem exorans , mei quoque memoriam abundantius habe : scito enim quia obitus mei die trigesimo mecum præsurus es . Hoc ille audito , penè exanimatus , resedit in eodem loco . Tandem spiritum paulatim attrahens respirauit , baculoq. innixus surrexit ; mane facto in fratrum conuentum (de more) processit , & sermonem protulit ædificationis ; inter cætera illud maximè exhortans , quod egregium decus est monachorum (videlicet) vt oris sui custodiam haberent ad silentium . Conuentu soluto , seniores tantum , & qui magis spirituales esse videbantur secretius aduocauit , & quæ viderat quæuè audierat cuncta eis per ordinem retulit ; quamuis illi minus crederent . Obitus igitur B. Hereberti instabat dies trigesimus ; & Volpertus ad eundem diem , copiosas pauperibus impensas præparabat . Oportebat autem illum , propter hoc ipsum , ad quandam suæ Ecclesiæ possessionis exire villā , quæ decem fermè milliaribus à monasterio procul aberat ; vbi quæ necessaria erant futuro diei præparare , præfens ipse , properanter iussit . Hoc facto , nauem conscendens , velociter per alueum Rheni ad monasterium est reuersus . Iam autem hora sexta , rogabatur à comitibus , vt pranderet , quoniam , & ipsis ira iucundum erat , & hora satis opportuna commonebat . Ipse quoque non abnuens , immò & ex charitate iuuentuti famulanti condescendens , præmittere voluit Dei opus ; Sextāq. horam cum duobus , qui obsequio eius aderant fratribus , canere incoepit . At vbi ventum est ad lectionem , quam nos Capitulum

pitulum dicimus, hæc autem erat: Christus resurgens ex mortuis iam non moritur, mors illi ultra non dominabitur &c. respondentibus illis, Deo gratias, continuò spiritum exhalauit.

Sur. 10. 2. in Vita S. Hereberti cap. 35. de quo supra.

X I I.

VR SINVS Presbyter ad extrema deductus, cum eum
 * Presbyteræ sua conspiceret, solutis iam membris, quasi in morte distentum; si quod ei adhuc vitale spiramen inesset, naribus eius apposita curauit aure dignoscere: Quod ille sentiens, cui tenuissimus inerat flatus, quantulo adnifu valuit, ut loqui potuisset, inferuescente spiritu, collegit vocem, atque erupit, dicens: Recede à me mulier; adhuc igniculus viuit, paleam tolle. Illa igitur recedens, crescente virtute corporis, cum magna cœpit lætitia clamare: Benè veniant Domini mei; Benè veniant Domini mei. Quid ad tantillum seruum vestrum estis dignati venire? Venio, Venio, Gratias ago, Gratias ago. Cumq. hoc iterata crebra voce repeteret, quibus hoc diceret, noti sui, qui illum circumsteterant, requirebant. Quibus ille admirando respondit dicens: Nunquid hic conuenisse Sanctos Apostolos non videtis? B. Petrum, & Paulum, primos Apostolorum non aspicitis? ad quos iterum conuersus dicebat: Ecce venio, ecce venio, atque inter hæc verba reddidit spiritum.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 11.

ANNOTATIO.

* Ad Presbyteræ nominis intelligentiam sciendum ex *Baron. Annal. to. 1.* Post Diaconorum electionem, Viduas illas, quæ præerant ministerio quotidiano, ab eo desisse, ac cessasse, alijsq. fuisse functionibus mancipatas. Munera autem quæ obibant, hæc erant præcipuè: Præesse Ecclesiæ portis, quibus ingrediebantur mulieres; sicut & Ostiarij, quibus ingrediebantur Viri; Vnde S. Ignatius eas, sacrorum Vestibulorum custodes, appellat (Erant enim in templo fæminarum portæ, & loca orationis, à viris seiuncta.) Alijs quoque muneribus Diaconissæ sungebantur, de quibus in *Clem. const. lib. 3. cap. 13.* & apud Epiphaniū in *hæresi 79.* vberius.

Diacono

Diaconissæ igitur huiusmodi Viduz, quæ Seniores erant, dicebantur etiam Presbyteræ, ob ætatem, vt declarat *Canon. xi. Conc. Laodiceen.* posterioris translationis.

Aliquando verò, & frequentius, dictæ esse Presbyteræ reperiuntur, quarum Viris in Presbyteros electis, ipsæ interim vitam cœlibem agerent. Quo sensu & illæ habentur Episcopæ appellatæ, quarum Viri fuissent postea in Episcopos consecrati; sic Subdiaconissæ &c. Habentur hæc omnia nomina expressa in *Conc. Turon. 2. cap. 13. 14. & 20.* sicq. accipiendum quod scribit Gregorius de VRSINI Presbyteræ.

X I I I.

Apr. 1.

VVALERICVS 'Abbas apud Ambianum, adueniente suæ migrationis tempore, die quodam Dominico (cum ad suum Monasterium reuertisset) abiit ad verticem montis, vbi arbor erat, vepribus vndique cinctâ; quo in loco furtiuas Deo præces offerre consueuerat. Aderant autem illi quidam fratres, in quorum præsentia certum designauit locum, aitq. ad illos: Vbi de hac vita (Deo volente) tandem discessero, hoc in loco me sepeliatis. Proximò inde Dominico die, feliciter migravit ad Dominum, circa annum salutis 620. atque iuxta illam arborem, sicut iusserat, sacrum eius corpus fuit humatū.

Sur. 10. 2. Vinc. lib. 23. c. 23. Petr. in Catal. lib. 4. c. 21. Thrit. de Vir. ill. lib. 3. c. 78. De eo Baron. in Annal. 10. 8.

X I V.

Iul. 22.

VVANDREGESILVS Abbas, in vltimo senio constitutus, Domino sæpissimè supplex aiebat: Heu mihi quia incolatus meus prolongatus est, & Iesu Benigne, Verbum Patris æternum, de hac plorationis conualle eripe me; & tuis fac quantocyus dignum apparere conspectibus. Exauditus autē à Deo, iam proximus morti, tribus diebus, totidemq. noctibus in excessu mentis raptus, vidit cœlos apertos; monuit, & consolatus est Discipulos suos; accepit sacrosanctum Viaticū; & videns Hostem astare cruentum, cum eo luctari auditus est à circumstantibus; & Victor dicere, se fonte lauacri Christi tinctum.

Astantibus Monachis trecentis imperauit, vt cum psallentibus,

tibus, iunctis psallerent vocibus (multi enim sibi apparuerant Sancti) ille autem iucundo aspectu, lætatus in Domino, gratias Deo egit, quod cœli ianuam sibi reserasset. Tandem signo Crucis se muniens, eorundem Sanctorum caterua vallatus, migravit ad Dominum, anno salutis 665. ætatis 96.

*Sur.to.4.Petr.in Catal.lib.6.c.127.Molan.in Indic.Baron.
in Annal.to.8.*

X V.

VVAZO Episcopus Leodiensis, febris correptus, non valens chorum Ecclesiæ frequentare, intra domus suæ penetralia, psalmodiæ dulcedine spiritum reficiebat. Ingrauescente autem morbo, Abbates, & Presbyteros, ac inferioris Ordinis Clericos, in Cappellam cubiculo proximam, conuocari iussit; ut illis præsentibus de rebus Ecclesiæ disponderet; Confessionem suam ipsis testibus Deo offerret; & eis orantibus, ac psallentibus, Vnctionem sacram perciperet. Ipse verò cum duobus tantum (secreti huius arbitris) corpus lauit, ob reuerentiam sanctæ Vnctionis, & in spem Resurrectionis æternæ. Post hæc, albis indutus vestibus, in Oratorium deducitur; ibique in Sedili locatus, missam audiuit, & sacrosancto Dominici Corporis Viatico, felicem animam præmuniuit. Deinde res Ecclesiæ disposuit; quarum partem vnā Successori suo; alteram Pauperibus, & Deo seruientibus delegauit.

Dispositis igitur prudenter omnibus, Otbertus Abbas Gēblacensis, ad peragenda circa eū sanctæ Vnctionis obsequia, sacerdotali veste induitur: Quo propinquante, Christi Sacerdos, quantulo valuit annisu, è lectulo surrexit; coram altari genua flexit; & audientibus, qui aderant, peccata sua, cum summa cordis contritione confitendo replicauit.

Suggestit autem ei Otbertus, ut confiteretur, siquid in Imperatorem (cum quo similtas fuerat) deliquisset. Sed respondit: securum se prorsus esse; Imperatori nunquam nocuisse, in hoc verò solum esse culpabilem, quod cum esset à culpa immunis, humiliatione iniusta se pedibus eius aduoluisset; insuper & sacerdotalem dignitatem laicali personæ subijcere non

timuisset. His dictis, siquid in fratres peccauit, rogauit veniam, & tandem solemniter à præfato Abbate inuictus, cuncti recesserunt in sua; ipse verò mansit in lecto, intentissimè pro exitu suo supplicans.

Sequenti die post octauam sanctorum Apostolorum (septima nempe Iulij) cū iam imminens exitus putaretur, regressis ad eum fratribus cum Abbate, vt (morientium more) solo decessurum submitterent: Nolite (inquit) hodie circa me frustra fatigari; sed die crastino occurrite discessuro: quo quidem migravit feliciter ad Dominum. Ad hanc vocem Abbas OTBERTVS, in lachrymas resolutus; leuatq. oculis ac manibus in cælum: Potentissima (inquit) Dei pietas, non me sinat post te, septem dierum spatio in hoc morari corpore; & exauditus est. Obijt Vuazò, anno Domini 1408.

Ansel. Leod. in Gestis Pontif. Leodien. tom. I. cap. 110.

X V I.

VVENCESLAVS Presbyter, Vladislaus Diaconus, & Vislaus Subdiaconus fratres Vterini, Cracouienses, in Polonia (qui vno die habitum Religionis Prædicatorum è S. Hyacinthi manibus sumpserunt) cum, iisdem institutis efformati, puritatis, sanctitatisq. conspicuæ illustria specimina dedissent; vna quoque die, nempe feria v. in cœna Domini, dum sacrosancta Eucharistia refecti, pro antiqua Prouinciæ Poloniæ cōsuetudine, ante aram maiorem prostrati, gratias Deo persoluerent, subito exanimati, non amplius cum reliquis fratribus surrexere. Quorum animæ sanctæ Priori cœnobij (de earum salute dubitanti) apparuere, certiore ipsam reddentes se cœlestes petiisse sedes, & ab illis aris ad regis Regum mensam obtinuisse locum. Contigit hoc, anno Christi 1272.

Diar. Ecclesiæ Cracouiensem par. 1.

X V I I.

VVILLHELMVS primus Rex Angliæ, post multa perpetrata scelera, diuino tandem numine vlcescente, morbo correptus, & ad obitum vsque, acerbissimo fuit dolore confectus: cumque per medicos nuncium audisset mortis, eiulare cœpit,
& con-

& conqueri nimum, quod eum præoccuparet mors, emendationem vitæ iamdudum meditantem. Resumpto autem, animo, peccata sacramentali statim confessione diligenter expiare; seque sancto Viatico munire curauit. Postmodum, (exuberante intrinsecus contritione) ex abundantia cordis, parum habuit, peccata sua, secreta confessione Sacerdoti ostendisse; sed eadem, cunctis qui aderant audientibus, voluit propalare; & quidem non solum, quæ nuper Ecclesiarum incendio publicè perpetrasset (quorū causa ea tunc pati commersuisse fatebatur) verum & ea, quæ adhuc impubes deliquisset, sic inquit.

Multis (ò amici) grauiusq. peccatis onustus contremisco, & mox ad tremendum Dei examē rapiendus, quid faciam, ignoro. In armis enim ab infantia nutritus sum; & multi sanguinis effusione admodum pollutus sum. Nullatenus enumerare possum mala, quæ feci per sexagintaquatuor annos, quibus in hac ærumnosa vita vixi; pro quibus absque mora rationem reddere nunc cogor æquissimo Iudici. Pergit eadem facinora singillatim recensere cum lachrymis. Quibus enarratis, conuersus ad eos, qui aderant Sacerdotes, sic locutus est: Vnde vos (ò Sacerdotes, & ministri Christi) suppliciter obsecro, vt orationibus vestris me commenderis omnipotenti Deo, vt peccata, quibus admodum premor, ipse remittat, & per suam insatigabilem clementiam inter suos saluum me faciat. Thesauros quoque meos iubeo dari Ecclesijs, & pauperibus, vt quæ congesta sunt ex facinoribus dispergantur in sanctis Sanctorum vñsibus.

Ne verò tantorum criminum recordatione in desperationem prolaberetur, multa etiam, quæ ipse fecerat bona subinde recensuit; constructa nempe ab eo decem & septem cænobia Monachorum; sexque Sanctimonialium; eleemosynas plurimas iisdem, alijsque locis erogatas; Ecclesiæ Dei defensionem contra omnes æmulos fortiter susceptam; & alia huiusmodi recoluit, vt seipsum depressum, in spem violentus erigeret.

Tandem, quinto Idus septembris feria quinta summo mane excitus Rex, sonum maioris signi audiuit in metropolitana Basilica: percontante eo quid sonaret, responderunt ministri: Domine, hora prima iam pulsatur in Ecclesia S. Mariæ. Tum Rex, cum summa deuotione, oculos ad cælum erexit, & sursum manibus extensis dixit: Dominae meæ sanctæ Genitrici Mariæ me commendo, vt ipsa suis sanctis precibus me reconciliet charissimo Filio suo, Domino nostro Iesu Christo. His dictis protinus expirauit, anno salutis 1087.

A N N O T A T I O.

Operapretium visum est, inter Iustorum obitus, exitum quoque huiusmodi recensere olim facinorosi Regis; vt quem in vita sequuti fortè sumus errantem, sequamur & in morte pœnitentem.

X V I I I.

Apr. 6.

VVILLHELMVS Abbas Hirsaugiensis instante Natali Beatissimorum Apostolorum Petri, & Pauli, languore correptus est; qui licet debilis esset, nocturnis tamen vigilijs, & diuinis officijs cum alijs interesse, in die autem festo ipsorum Apostolorum, Missam in priuato, celebrare voluit; manibus ab utroque latere sustentatus fratrum, cum stare per se nullatenus posset. Cum maxima igitur mentis in Deum deuotione, qua potuit altitudine vocis, Missam inchoauit, dicens verbis Apostoli: Scio cui credidi, & certus sum quia potens est depositum meum seruare in illum diem iustus Iudex. Ad eum enim proficisci nouerat, cui in hac vita fideliter seruierat; & à quo sui operis erat mercedem recepturus.

Quarto dehinc die in Capitulum se portari fecit, conuocatisq. omnibus, exhortatus est eos de continuo Dei amore habendo; de seruiore Monasticæ Religionis; de obseruantia, mutua dilectionis; deque Hospitalitate sollicitè custodienda.

Alterà demum die in Oratorium B. Virginis (quod ipse construxerat) se denuò deferri fecit, celebrataq. coram se Missa, Corpus, & sanguinem Domini nostri Iesu Christi de-

manu

manu Sacerdotis, cum ingenti deuotione suscepit. Deinde (sacro inunctus oleo) ad cellam suam reportatus est, vbi valedicens fratribus; die postera feliciter obdormiuit in Domino 4. Nonas Iulij 1091.

Io. Thritheimius in Chron. Monast. Hirsaugien. anno 1091. Baron. in Annal. tom. 11.

X I X.

VVILLHELMO Abbati Roschildensi in Dania, ante annos septem priusquam è vita migraret, nocte quadam astitit ei Vir in visione dicens: Septem dies viues. Illo autem disparente, Vir sanctus mansit sollicitus, nesciens quinam accipienda essent, quæ audierat. Cunque iam septem sospes exegisset dies, putat septem hebdomadas, aut menses septem, aut certè totidem annos significari. Ab eo igitur tempore vsque ad supremum vitæ suæ diem, adeò carnem suam crucifixit cum vitijs, & concupiscentijs, vt anteacta vita (asperrima licet) huius extremæ comparatione, delicata videri posset. Atque vt hinc probator, & purgator exiret, immisit Dominus in totum corpus vlcera, quæ ille patienter tolerauit.

Iam septimus voluebatur annus, & Quadragesimæ tempus agebatur: Eratque Vir Domini sedulo occupatus commemorandis nouissimis suis; & quotidie cum summa cordis contritione, & lachrymarum profusione sacrificium Missæ Domino offerebat, & corporis & sanguinis eius sacrosancta Communionem se præmuniebat. Adueniente verò die Cœnæ Dominicæ, ad sacrum altare sacrificaturus accessit; & omnibus fratribus Eucharistiam suis manibus porrexit. Peraçto sacrificio, cum circa pauperes mandatum impleisset, vltimam cum fratribus cœnam factururus ingreditur: Visaque sunt in eius vultu futuræ beatitudinis indicia; tanta in illo, præter solitum, refulgebat lætitia. Absoluta cœna surrexit, vt fratrum lauaret pedes; sed grauissimo lateris dolore impeditus, recedere coactus est. Morbo itaque ingrauescente in lecto reponitur; & deficientibus corporis viribus, in sabbato sancto fratres eum hortabantur, vt sacram perciperet Vnctionem. At ille liben-

per se illius sacratissimæ noctis vigilijs interesse velle aiebat; sed neque viriū imbecillitas, neque fratres id vt faceret permiserunt. Designati autem sunt certi fratres, qui apud illum ea nocte permanerent; ex quibus vni ad se accersito, ait: scis fili, quia noua adest solemnitas, Christianis omnibus veneranda. Itaque & nos debemus nouis vestibus indui: affer (quæso) ad me vestem, quam habeo, vt illa induar. Intellexit ille quam diceret vestem, attulitq. ei nouum cilicium; eoque (veteri prius ablato) eū induit. Rursus autē admonitus ab altantibus, vt admitteret Vnctionem, respondit: Lucem (præstante Domino meo Iesu Christo) expectabo. Aurora igitur rutilante, cum canerent in Ecclesia fratres: Vt venientes vngerent Iesum, &c. Prior (accitis aliquot fratribus) chorum exijt, sacrum ferens oleum, & accessit ad Virum sanctum, ad extrema iam tendentem; & quia hoc expectabat, crebrius repetentem: Citò, citò. Peracta autem sancta Vnctione, depositus est super cinerem, & cilicium; ibique sanctum emisit spiritum, anno Christi 1202. ætatis 98.

Sur. tom. 2.

X X.

VVILLHELMVS Episcopus Roschildensis audita Sue-
nonis Regis Danorum morte, dum corpus eius Roschildiam
(sicut ipse Rex iusserat) perducitur, in occursum eius, cursu
festinato contendit; & accersitis qui terram foderent, prius
Regi, deinde sibi tumulum extrui iubet; afferens eisdem fos-
foribus (iussu admirantibus) non se voto fraudandū, quo cum
eo commori semper optauerat. Deinde citato equo in oc-
cursum exequiarum contendens, cum ad nemus quoddam
peruenisset, duabus miræ proceritatis arboribus secus iter
conspectis, vtramque præcidi, inque vsum lecti funebris aptari
præcepit. Illi sibi Regalis feretri constructionem præcipi rati,
imperium exequuntur; compactumq. vehiculum equis im-
ponunt. Cumque Pontifex, Regium in vicino funus adesse
cognosceret, aurigam sistere iussit; ac protinus (veluti laxa-
menti gratia) amiculum quod habebat, exiit: eique humi
expanso,

expanso, seipsum superiecit: Deinde (erectis supernè palmis) si quo rerum auctori seruitio placuisset, vitam à se finiri petiuit; absque vlla cunctatione amicum potius morte insequi, quam vitam deferere præoptans. Hæc fatus, veluti in domestico lectulo acquiescens, exstinguitur, anno Domini 1077. A suis igitur feretro (quod sibi parari voluerat) exceptus, atque ante Regem eleuatus, exequijs impensius actis, amborum corpora coniunctis admodum tumulis concluduntur.

Saxo Grammaticus in Danorum hist. lib. II. De eo Baron. in Annal. tom. II. Anno Christi 1077.

ANNOTATIO.

Recenset ibidem Baron. ex eadem Danor. hist. facinus illustre tanti Viri, ex quo eiusdem seueritatis pulcherrimum, pariter ac Regis certissimum moderationis documentum, cunctis exhibetur. est autem huiusmodi.

Ipse Sueno Rex, sacro Circūcisionis peruiugio, solemnī magnatum conuiuiū seruiatus, cum, quorundam Principum clandestina obtestatione, parum honoratè de se habitum sermonem comperisset, iræ aculeis actus misit, qui ipsos maturino tempore intra Trinitatis Eadem oraturos confoderent. Qua in re VVILLHELMVS Antistes, templi (vt par erat) violatione permotus, cum Rem Diuinam Pontificali more peragere debuisset, non solum aduentantem Regem occurrendi veneratione excipere superse-
dit, sed etiam sacrarium subire conuictum, à primis eius liminibus absque respectu familiaritatis, Sacerdotij insignibus ornatus, baculo, quo utebatur, exclusit; suppressoque dignitatis nomine, non Regem eum, sed humani cruoris carnificem appellabat. Nec reu-
m obiurgasse contentus, aculeum virgæ eius pectori infixit: nec dubitauit insuper, in præsentem, damnationis quoque proferre sententiam. Quamobrem infesto militum concursu petitus, applicatos cervici suæ gladios animi firmitate contempsit; tantumque in despiciendis periculis gessit, quantum egerat in prouocandis.

Cuius Rex inhibita nece, cum eum non temeraria offensa, sed publicæ seueritatis fiducia concitatum animaduertetet, conscientia rubore peresus continuo Regiam repetit; Regiaque veste deposita, obsoletam accepit. Neque enim tam tristi Pontificis sententia percussus, Regalis magnificentiæ cultum gestare sustinuit,

sed abiectis Regiæ maiestatis insignibus pœnitentiæ sagulum sumpsit, deinde nudatis pedibus ad atrium regressus, in eius sed aditu prostravit; terramq. suppliciter osculatus, dolorem, qui ex contumelia acerrimus infligi solet, verecundia, ac moderatione compressit. Antistes interea inchoamento psallendi facti, primaq. concentus parte edita, cum Græcæ precatiōni *Kirie eleison* solemnem ritè Gloriam subnectere debuisset, supplicem foribus Regem adesse cognouit. Cessato igitur cantu, Cleroque continere iussu, fores repetens, cum Regem, quid ita se gereret, percontatus fuisset, atque ille criminis confessione facta, religioni sese satisfacturum promittens, sacerdotalis subsidij veniam postulasset: continuò execratione remissa, iacentem amplexus, obortis lachrymis, depositisq. doloris insignibus, & cultum, & animum Regium resumere iussit. Deinde imperatis pœnitentiæ rebus, cantores, quorum frequentia solemnitas agebatur, in occursum eius procedere iussit; statimq. venerabiliter exceptum, ad aram vsque perduxit, & omissa altaris sacra repetijt.

Post triduum idem Rex regio cultu ornatus, inter ipsa Misarū solemnia excelsam ædis partem conscendit, silentioq. per præconem acto, coram omnibus iterum semet grauissima accusatione perstrinxit, acerbum religioni vulnus infixisse confessus. Deinde collaudata Antistitis indulgētia, quod tanto crimini tam repente ignouerit, pro tam cruenti imperij expiatione, muneris loco, Stenicæ Prouinciæ dimidium, aris à se conferri publicat. Orthodoxis Principibus Christianis veræ Pœnitentiæ exemplum derelinquens, pariter ac in Ecclesiasticos venerationis.

X X I.

Mart. 3. VVINVALOCVS Abbas in Britannia per visum edoctus fuit de sui obitus die iam instante. Nocte enim quæ eius obitum antecessit, apparuit illi Angelus Domini dixitq. ei: Euge VVINVALOCE serue Dei, Coelicolæ omnes te ciuem cupiunt habere suum. Hodie migrabis ad Dominum, & iam emeritus miles nobis in regno sociaberis. Euigilans autem Vir sanctus, accitis ad se fratribus retulit visionem, suum exitum commendauit; & successorem delegit. Demum sacrum fecit, & communione percepta, communicato cum discipulis, pacis osculo, ita vt aræ assistebat, spiritum Deo reddidit circa annum salutis 459.

Sur.

Sur. tom. 2. Molan. in Natal. SS. Belg.

X X I I.

VVLMARVS Confessor, multo iam senio grauatus, in *Iul. 29.*
molestam corporis incidit infirmitatem; accitisq. ad se fra-
tribus, suum sibi imminem, prædixit obitum. Quod cum
ad sanctimonialiū notitiam peruenisset (quæ non longè abe-
rant) rogauerunt eum, vt se inuisendi copiam ipsis faceret:
verum ille renuit omninò; protestatusq. est, quod nunquam
hìc aliqua mulier eum esset visura. Eadem nocte feliciter ob-
dormiuit in Domino; & accurrentes moniales, vt eum Sar-
tophago impositum viderent, nebula corpus eius obtegit;
nec nisi luminaria, quæ funus antecedeabant, & turbam quæ
sequebatur conspicerè potuerunt. Obijt circa annum Do-
mini 689.

*Sur. tom. 4. Molan. in Indic. SS. Belg. Trith. de Vir. Ill.
lib. 3. cap. 293. Baron. in Annal. tom. 8.*

X X I I I.

VVNIBALDVS Abbas Heyndelamensis cum iam sibi *Dec. 18.*
mortem instare videret, accersitis fratribus iussit, vitas eorum,
& mores ad Dei voluntatem componere; fidem catholicam;
charitatem mutuam; & monasterialis vitæ disciplinam serua-
re, subdens: Regularis vitæ constitutionem, & obedientiæ
vinculum, quod mihi promissistis, & ego vos ligatos habebam,
illo vos absoluo; sed rectæ institutionis formā, quam vos Deo
subdidistis, illo vos non absoluo, nec meum est vobis laxare;
sed omni modo, prout vobis vires sufficient, Deo reddite.
Omnium, quæ in mea obedientia neglexistis, indulgentiam
à me accipite; & quidquid vobis per me contrarium accidif-
set, remissionem vos omnium tribuite; & Deo commendati,
in pace perseuerate; mihiq. prædestinatum iter (quod nunc
est) ad pergendum de hoc sæculo, cum licentia, & reconcili-
atione concedite. Cumque hisce, alijsq. verbis luctuosam
fratrum multitudinem compellarèt, rursus eleuatis in cælum
oculis, dixit: In manus tuas Domine commendo spiritum
meum; & sic sedens coram lectulo, sanctum exhalauit spi-
ritum,

rum, circa annum Domini 740. ætatis 60.

Canis. antiq. lect. tom. 4. Molan. in Indic. SS. Belg. De eo Trith. de Vir. Ill. lib. 3. cap. 187. & 188. Baron. in Annal. tom. 8.

ANNO TATIO.

Missus fuit hic cum S. Vuilibaldo eius fratre, & alijs decem Apostolicis Viris ex Anglia ad prædicandum Germanis catholicam fidem; dictusq. est & ipse Germanorum Apostolus.

XXXI V.

Apr. 21.

VVOLBODVS Episcopus Leodiensis, Paschali solemnitate deuotissime peracta, sensit se (vocante Deo) ad peregrinis Paschæ gaudia inuitari. Cumque ingrauescente morbo decumbere cogeretur, spiritum cœlo intentum, psalmodia, & oratione roborabat; vilibus stramentis, & superiecto nudus incumbens cilicio, fratres sibi assistentes monebat, quatenus instantem sibi mortis horam præsenri exemplo reformidare discerent. Omnibus ingressuris, domus (in qua iacebat) fores patere volens, suæ mortis præbebat spectaculum, vt ratio cuique sua caro in puluerem redigenda vilesceret, quanto eam abiectius in Episcopo emori viderent.

Astantem Satanam exprobrauit, & asperione expulit aquæ benedictæ. Apparuit illi B. Laurentius, & diem obitus prænuñciauit, dicens: Quinta feria mecum eris in Paradiso. Qua consolatione refectus, maioribus Ecclesiæ, Clericorumq. nonnullis latabundus visionem exposuit; & Vnctione sancta, ac Viatico Christi se communiuit. Sed cum dies expectatus aduenisset, suo frustratus est desiderio; & culpam in se deprehendens, nempe visionem indignis æque ac dignis innotuisse; Clericum sibi familiarem obtestatus est per tremendâ diuinitatis maiestatem, quatenus astrictum se loris, districtis subijceret verberibus. Vincitum igitur suum Dominus non despexit: sensit enim per spiritum, carnis se vinculis iamiam absoluendum, nempe feria quinta subsequētis hebdomadæ. Rogauit quoque circumstantes, vt orarent sine intermissione

pro

pro exitus expectatione; orans & ipse, ac psallens pro posse; atque ut hoc efficacius implere posset, linguam (vicina iam morte siccam) madidari interdum aqua faciebat. Tandem oblata Crucifixi imagine, caput suum, eius petijt admoueri vestigijs; & inter salutandū, & inexplebili dulcedine deosculandum Crucifixum Dominum (cuius imaginem foris amplectebatur) reddidit spiritum, anno 1021.

Anselm. in Gestis Pontif. Leodiensium tom. 1. cap. 65. & seqq. Meyerus Annal. Flandria lib. 2.

X X V.

VVOLPHANGVS Episcopus Ratisponensis sub mortem omnia quæ habebat; pauperibus distribuit, iussitque se deferri in Oratorium, & ante aram deponi: Vbi Orarium accipiens, per Confessionem sese expiauit. Deinde omnes, qui aderāt, luculenta oratione admonens, eos, omnesq. sibi commissos Domino commendauit. Postea (sacro accepto Viatico) humi se prostrauit; cumque æditui; & cubicularij eius vellent omnes è templo, præter familiares, eijcere, Vir Dei illos prohibuit, dicens: aperite ostium; nec quenquam ingredi volentem excludite: nos enim mortales homines non nisi malefactis erubescere debemus: Mortis autem debitum necessario soluendum nobis est. Itaque cum etiam Christus, qui nihil morti debuit, nudus in Cruce mori non erubuerit pro humani generis salute, aspiciat quisque in morte nostra, quod reformidare, & cauere debeat in sua. Deus verè pius, & bonus misereri dignetur, & mei miseri peccatoris, nunc mortem obeuntis, & omnium, id cum timore, & humilitate adspectantium. Quibus dictis, reuerenter oculos clausit; & tanquam se sopori tradens, in pace quieuit, anno Domini 999.

Sur. tom. 1. Consf. Antiq. l. 1. tom. 2. Trib. de Vir. III. lib. 3. cap. 229. & lib. 4. cap. 226. Baron. in Annal. tom. 10. & 11. M. S. Bibl. Vall. ex Martyrol. Eccl. Constantiensis.

Maij 25.

ZENOBIVS Episcopus Florentinus, morbo, quo laborabat ingrauescente, cum iam certum suæ resolutionis diem sibi instare, Clericis ministrantibus prædixisset; & fama de hoc usque ad vicinas Vrbes confestim conuolasset; Pontifices, Clerus, & Populus ad eum venerunt, vt benedictionem paternam ante separationem perciperent. Iussit igitur Vir sanctus lectulum aliquantulum ex superiori parte eleuari; & sic omnes est allocutus, dicens, se à Domino protinus euocari; monuitq. vt recordarentur, quæ frequenter ab eo audierant; solliciti essent in precibus; sobrii in operibus; cauere ab Hæreticis, & Schismaticis; ac obedirent Prælati. Tandem ait: Iam Zenobius vester ad Deum suum migrat, cui crebras pro vobis propinquius preces effundet; & iam non erit amplius in præsentī sæculo vobiscum. His dictis, eleuata aliquantulum manu, benedixit omnibus; rogauitque astantes Episcopos, vt suis manibus eum quoque Crucis signo communirent, & paululum extendens pedes, mortem lætus aspexit, anno Domini 424.

Sur. tom. 3. Io. Aresinus, qui eius vitam conscripfit, Petr. in Catal. lib. 5. cap. 41. Anton. 2. par. tit. 10. cap. 12. Baron. in Annal. tom. 10. De eo Paulinus in vita S. Ambrosij, & supra in EVGENIO.

Hactenus Iustorum, quos Alphabeticō ordine collegeram obitus. Sed quia plerique obierunt Iusti, quorum nomina in libro quidem sunt descripta vitæ, nobis tamen ignota penitus existunt: eorundem etiam Anonymorum obitus, præter eos, quos in superscriptis mortibus Iustorum recensere contigit, hic seorsum collectos, describere libuit. Sunt autem sequentes.

ANONY-

ANONYMORVM OBITUVS IVSTORVM.

I.

IUVENIS quidam mundanæ vanitati deditus, cum æger lecto decumberet, & iam proximus morti fieret, monitus est à Presbytero, vt peccata sua confiteri non erubesceret; & præsertim crimen quoddam (vnde infamatus fuerat) salubri confessione manifestaret, vt eum sacrosancta Eucharistia, quam attulerat, reficere posset. Acquieuit ille, & confiteri scelera sua aggressus est. Quod dum expleisset, & rursus de præfato crimine interrogaretur, mentitus est, dicens se inde nullatenus reum esse. Cumq. Presbyter ab inquisitione non desisteret, ait ille: Sic (inquit) hoc Domini Corpus, quod attulisti, ad salutem suscipere merear, sicut huius rei, quæ mihi obijcitur, aliquando culpâ non incurri. Hac igitur Presbyter assertionem credulus redditus, Dominicam ei communionem, iam securus, tradidit. Qua ore suscepta, glutindi virtus ægro protinus est ablata: vnde cum multoties conaretur, & frustrari semper suos cerneret conatus, ipsa glutindi impotentia coactus, iuxta lectum, quo decumbebat, illud expuendo proiecit. Cuius rei euentu valde territus, Presbyterum, qui discesserat, ad se reuocari iussit; cui (spiritu Dei agente compunctus) confessus est se male egisse; Deo mentitum fuisse; verumq. id, quod ante negauerat, esse. Eum igitur cū multo gemitu pœnitentem, & satisfaciētem, is, qui aduenerat Presbyter intuens, compassus est; absoluit confitentem; & rursus Dominico refecit sacro Corpore. Quo suscepto, cū tanta illud libertate deglutiuit, vt verè tunc appareret non casu, sed diuina virtute prohibitum antea fuisse. Post hanc igitur

igitur Confessionem, & Christi Corporis perceptionem paululum superuiuens, in pace quieuit.

Petr. Cluniac. lib. 1. de Miracul. cap. 3.

I I.

FRATER quidam cum infirmaretur, ficta confessione, peracta, sacratissimum Christi Corpus sumere ausus est. Hic etiam, glutire nec ipse valens, in vas, quod ori eius suppositum fuerat, refundere coactus est. Vnde compunctus, corde contrito, & veraciter, quæ ante lethali pudore celauerat, euomit; & allatam postmodum Eucharistiam, deuotè, & absque vlla difficultate suscepit, sicq. in Domino confortatus, tertia deinde die defunctus est.

Idem Petr. lib. 1. Mirac. cap. 5.

I I I.

PVER paruulus inter Nouitios Ord. Præd. receptus, cum ex animi puritate, & simplicitate sæpius Christo Paruulo (Matris pectori adhærenti, cibos obtulisset (qui ab efficta Christi forma videbantur assumi) ab eodem tandem inuitatus est ad secum die Dominico in domo Patris sui comedendum. Sed cum puer Nouitius respondisset, sibi non licere extra conuentum, absque sui Præfecti licentia, comedere, licentiam ab eodem iussus est petere Præfecto. Qui cum causam cognouisset; & quid sibi hoc vellet intellexisset, puero dixit; Vade; dic, te ex ordinis consuetudine non posse absque Præfecto venire; & quod Ego (si velit) tecum veniam. Retulit puer quæ audierat; & hoc accepit ab imagine responsum: Abi, dic Religioso Patri tuo, vtrumque ipso die Pentecostes sub initiū Hymni, Veni Creator Spiritus, ad nuptias meas venturum. Dictum, factum. Ipsa die, hora, atque momento, vterque in ipso templo decessit, & ad Agni nuptias beatas accessit. circa annum Domini 1345.

Roder. in Virid. Sanctorum par. 2. cap. 5. Franciscus Dicus in Hist. Prou. Aragonia Ord. Prædic. Hispaniæ lib. 2. cap. 43.

I V.

CONVERSUS quidam de fratribus Claravallis, cum grauitè aliquandiu ægrotasset, tandem ad extrema deuenit. Intrauit autem ad eum visitandum B. Bernardus, & confortans eum ait: Confide fili, quia migraturus es iam nunc de morte ad vitam, de labore temporali ad requiem sempiternam. Ille verò cum ingenti fiducia respondit: Quidni pergā ad Dominum, & Creatorem meum? verè confido; & quantum de misericordia Domini mei Iesu Christi præsumere audeo, certus sum quia citò videbo bona Domini in terra vidèntium. Porro B. Bernardus timens homini rusticano, ne tam fida responsio, de præsumptionis magis temeritate, quàm conscientia puritate procederet, ait illi: signa cor tuum frater; signa cor tuum. Quid est, quod locutus es? Vnde tibi subrepere potuit tantæ præsumptionis audacia? Enimuero tu es ille pauperculus, & miserabilis homo, qui cum nihil, aut propè nihil haberes in sæculo, ne essitate forsan magis quàm timore Dei cogente, ad nos confugisti; multis precibus tandem aditum impetrando: nos verò Dei causā collegimus inopem; & parem te fecimus victu, atque vestitu, cæterisq. cõmunitatibus, his, qui nobiscum sunt sapientibus, atque nobilibus viris; & factus es quasi vnus ex illis. Quid igitur tribuisti Domino pro omnibus istis? Et ecce non sufficit ingratitude tuæ gratis accepisse te tot beneficia de manu Domini, nisi & Regnum ipsius hæreditario iure vendices tibi! Ad hæc ille respondens blando vultu, & animo tranquillo dixit: Benè Pater charissime, Benè vtrique perorasti, & vera sunt omnia, quæ dixisti; Verum tamen si iubes, loquar ad te Patrem meum; & paucis aperiam, vnde mihi pauperi, & misero, suggeri potuit tantæ, non præsumptionis, sed (vt ego spero) deuotionis occasio; si tamen vera est illa prædicatio tua, quam nobis sæpius inculcasti; qua scilicet Regnum Dei non carnis nobilitate, non terrenis diuitijs possidetur, sed sola obedientia virtute acquiritur. Hanc inquam sententiam sedula commemoratione apud me retinui. Quæritè (si placet) ab omnibus magistris,

gistris, & socijs, quibus me obsequi, ac seruire iussistis, si cuiquam illorum aliquando inobediens fui; si de fratribus nostris quempiam verbo, aut signo, vel quolibet alio modo (quantum in me fuit) contristavi. Si igitur operam dedi, omnibus in Christo obedire; omnibus seruire; cunctosq. per Dei gratiā diligere, quis prohibere me potest, vt de misericordia ipsius non confidam? Beatus itaq. Pater cum tale responsum accepisset, gauisus est valde, & ait: Verè Beatus es fili charissime, quia caro, & sanguis non reuelauit tibi sapientiam hanc; sed Pater coelestis ipse te docuit; ipse posuit animam tuam ad vitam, rectissimoq. tramite perduxit ad patriam. Iam ergò securus egredere, quoniam patefacta est tibi ianua vitæ. Mortuus est igitur frater, & exequijs celebratis, B. Bernardus sermonem in Capitulo habuit luculentum de conuersatione, & consummatione eius.

Spec. Exempl. de Vir. Illustr. Ord. Cisterciens. dist. 3. ex. 39. & edit. post. tit. Mori. ex. 12.

V.

FRATER quidam Sacerdos cum quotidie magna cum deuotione celebrare consueuisset, sentiens imminere iam sibi mortem, ad missam se parauit, & eandē (gravi quamuis morbo prægrauatus) celebrare voluit; Qua peracta, ad lectum se composuit, & eadem die spiritum Deo reddidit.

Chron. Ord. S. Aug. seu Vitas fratrum, Auctore B. Iordano de Saxonia lib. 2 cap. 13.

V I.

PVELLA quædam in monasterio S. Cæcilie apud Coloniā degens, ad extrema peruenit, quando Sorores (hora Completorii iam instante) Chorum petierant, & primū tantummodo inchoauerant psalmum, sed nec dum perfecerant. Cum igitur subitò, tactu signi notissimi, Sorores ad egressionem animæ migrantis euocatæ, Diuinæ laudis opere neglecto, singulæ Chorum relinquentes, ad morientem concurrerent, ad earum introitum oculos, mortis sopore clausos, aperuit violèter Puella; & impetu magno (quasi nil aduersi passa) electo

è lecto profilijs: Abbatissam cursu petijt; eiusq. apprehensa tegminis parte, stridens dentibus, ac toto tremens corpore, se tenaciter obuoluit, clamans, & dicens: fer præsidium Domina mihi; fer præsidium. Cunctis autem in angustia positis, Mater & ipsa tremebunda: Quid habes (inquit) filia? illa respondit monstruosorum Dæmonum ingens, & horrenda multitudo cum Sororibus fores ingredientibus irrumpens, ad inferos me secum abducere vellē minantur. Cumque causam huius mali Mater lachrymans sciscitaretur: nullas (inquit) alias ob culpas id patior, nisi quod propter me detrimentum seruitij sui Christus habet; cuius laudes (si mihi Sorores aliquid conferre vellēt) oportebat prius debito fine concludi. Protinus ad imperium Matris cunctæ ad Chorum regressæ, tantò deuotius diuinis cœperunt laudibus insistere, quantò manifestius intellexerunt propter illas neglectas, Puellā esse periclitatam; & se transgressionis offensam incurrisse. Quibus cubiculi limen excedentibus, puella lectum reperens, ibi se strauit; & Sororibus ad psallendum Deo Chorum tenentibus, ipsa (nullius horroris gestus præseferens) paulatim, ut solent morientes, vita functa est, & in pace quieuit.

Sur.to.6.in Vita S. Annon.Colon.cap.36.

V I I.

20 ANACHORETA quidam consueuerat die Dominico ad Monasterium venire, & ibi sacra sumere Mysteria. Semel autem scandalizatus, quinque hebdomadas manserat, nunquam iuxta consuetudinem veniens. Venit postea Dominica die, quem cum vidissent fratres gauisi sunt; prostratiq. petierunt ab eo veniam: Ille similiter veniam petijt, fcceruntq. charitatem. Anachoreta autem cum accepisset Corpus, & sanguinem D. N. Iesu Christi, posuit se in Ecclesiæ medio, statimq. obiit; cum antea prorsus non ægrotaasset. Cognoueruntq. Patres, quia præscisset diem sui obitus Anachoreta; & idcirco venisset, ut (nihil habens aduersus aliquem) migra-
ret ad Dominum.

Prat. spirit. cap. 86.

SENI cuidam morienti circumsteterunt fratres, & vestie-
 tes eum ceperunt flere. Ille autem aperuit oculos suos; &
 risit; iadecitq; iterum ridere. Hoc autem factum est tertio.
 Quod cum vidissent fratres rogauerunt eum dicentes: Dic
 nobis Abba: Quare nobis flentibus tu ridēs? & dixit eis: Pri-
 mō risi, quia vos timetis mortē. Secundō risi, quia non
 estis parati. Tertiō risi, quia à labore ad requiem vadō. Hæc
 cum dixisset, statim clausit oculos in mortem. *¶* *Vit. Patrum par. 2. c. 194.*
 CONVERSVS quidam Cisterciensis tertio in præcipitiū
 Apostasiae periclitatus; tertioq; à fratribus receptus; com-
 punctus tandem, & quotidianis precibus, ac lamentis præte-
 rita sua peccata diluere sollicitus (Deo disponente) percussus
 est cunctis febribus, & pestifero; Apostemare scilicet cance-
 roso, ingruenteque putredo in ossibus eius. Et crescente in-
 dies angustia doloris, totus distabuit; ita vt carnibus circa lo-
 cum vlcēis undique corrossis, ossa nuda patescerent; & vlcera
 vermibus seaturirent. Annis itaq; plurimis Diuinæ animad-
 uersionis flagellis humiliter subditus, quot horis vivebat, to-
 tidem penē interitionibus subiacebat. In doloribus autem,
 & pressuris suis, gratias semper agere satagebat; corde cre-
 dens, & ore confitens, sese longē adhuc imparia meritis reci-
 pere. Tandem cum anima illa beata transferenda iam esset
 ad summi Regis Palatium, igne (velut argentum) examinata,
 meruit in hac vita prælibare fructum laboris, & patientiæ suæ;
 & nescio quid cœlestis dulcedinis prægustare. Qua gustata,
 erupit protinus in iubilum cœlestis præconij: Et serena facie
 coepit (quamvis idiota, & qui nunquam cantare, aut le-
 gere didicerat) suauissima melodia quosdā nouos, multumq;
 delectabiles Hymnos, ac modulos cantare de canticis Sion.
 Facta autem hac vocē cōuenit fratrum multitudo videre eum
 (grandi miraculo) tantis miserijs, & calamitatibus oppres-
 sum, in ipso mortis accessu, cantando, ac tripudiando, quasi

mortem insultantem. Ita ergo modulizans, latabundus, & laudans, in vocē exultationis, & confessionis beatam illam animam exhalauit. De cuius felici consummatione S. Bernardus hilaratus sermonem ad fratres in Capitulo habuit. In *Specul. Exemplorum dist. 3. & in edit. post. tit. Inconstans, exemplo 2. ex lib. de Vir. Ill. Ord. Cisterciens.*

PATERMVTIVS Abbas, cum sibi reuelatum esset, quendam ex eius Discipulis in extremis agere, festinauit de Erema venire, vt eum videre posset; & quia hora erat iam ad Vesperam declinans; & longē adhuc aberat à vico, vbi decumberet ager, solē stare iussit in nomine Domini, donec ad vicū perueniret. Cum igitur ingressus fuisset domum illius fratris, pro quo festinauerat, & inuenisset eum iam defunctum, oratione facta accedens ad lectulum, osculatus est eum, & ait: Quid magis desideras frater? abire, & esse cum Christo, an permanere in carne? Tunc ille (recuperato spiritu) paululum resedit, & ait ad eum: Quid me reuocas Pater? melius est mihi redire, & esse cum Christo: Permanere autem in carne, mihi necessarium non est. Cui dixit: Dormi ergo in pace fili, & ora pro me. At ille continuò reclinans se in lectulo obdormiuit in Domino.

Spec. Exemplorum dist. 2. & in edit. post. Ver. Mors & mori exempla 4. ex Vitis Patrum in Vita S. Genesii 3. De eo plura in Vitis Patrum lib. 2. cap. 9.

ANNO TATIO.

Diuersus est hic à Patermuthio Mart. sub Iuliano, de quo cum Coprete celebratē agimus die 9. Iulij.

X I I I.

IDEM PATERMVTIVS Monachus, inter alia pietatis exercitia, multa solitudine curabat Christianorum defunctorum corpora sepelire: Quē cum videret Adolescens quidam Discipulus suus, summa cum diligentia mortuis indumentā aptantem, dicit ad eum: vellem, vt & me mortuum ita indueres,

dueres, ac sepelires Magister. At ille ait: ira faciam (fili mi) & tam copiosè te induam, donec dicas, sufficit. Post non multum verò temporis, defunctus est Adolescens; & prædictus sermo completur. Cum enim plurima ei circumdeditset indumenta, ait ad eum coram omnibus: sufficiunt tibi hæc ad sepulturam (filiolè) an adhuc vis ut aliquid addamus? Tunc Defunctus vocem, cunctis audientibus, emisit (obuelata iam facie, ac vultu cōstricto) & dixit: sufficit Pater, implesti quod promiseras. Admirantibus autem qui aderant, ille, sepulto Adolescente, continuò ad Eremum redijt, summo studio iactantiam declinans.

Vita Patrum lib. 2. cap. 9.

XIV.

Idem quoque PATERMVTVS visitans fratrem in lecto decumbentem, vbi vidit eum quietem mortis difficulter accipere, & grauiiter conscientia suæ metu redargui, ait ad eum: cur imparatus es fili ad professionem? Accusatrix (vt video) ignauia tuæ tecum pergit conscientia. Tunc ille exorauit eū dicens: obsecro te Pater, intercede pro me apud Deum, vt mihi paruum spatium temporis largiatur, quo possim emendare vitam meam. At ille, post reprehensionem negligentia, ait ei: si vltèra non addes malis tuis mala, orabimus pro te. Bonus enim Deus est, ac patiens, & indulgebit tibi parum aliquid temporis vitæ, vt omnia debita tua persoluas. Et cum post hæc orasset, surgens de oratione, ait ad eum: Ecce tres annos tibi Dominus concessit in hac vita tantum, vt ex animo ad poenitentiam conuertaris; & apprehensa manu eius dextera, eleuauit eum de lectulo. At ille surgens, sine aliqua dilatione secutus est eum ad Eremum: & vbi completi fuerunt tres anni, reuocauit eum ad locum, vnde assumpserat, nō iam quasi hominem, sed quasi Angelum ex homine factum, Deo consignans; ita vt omnes mirarentur de conuersatione eius. Cumq. venissent ad eum fratres plurimi, statuit eū in medio, atq. ex ipso sumens materiam, per totam noctem Doctrinā de fructibus poenitentia, & conuersionis produxit ad fratres.

(Ipso vero sermonem faciente, quasi dormitare paululum factus ille coepit, & continuo quieuit in pace.)

Vita Patrum ibid.

MONACHVS. quidam senex, nimis, & intolerabili infirmitate confectus, cum non inuenirent fratres, qualiter succurrerent eius aegritudini, passus est se deportari in Civitatem ad cellulam famulae Dei; quae cum (sicut rogauerat) gubernandum suscepit. Cumq. per tres, & amplius annos apud eam sic affectus mansisset, & audisset quosdā de eo suspicari, quod non sinceram haberet conscientiam cum virgine, praeiit Dominum, ut retribueret famulae suae mercedem in vita aeterna; & appropinquante eius transitu, dixit astantibus, ut baculum suum post eius mortem tollerent, ac super sepulchrum plantarent; & cum radices mitteret, & faceret fructum; scirent mundam esse conscientiam à famula Dei, quae sibi ministrabat. Cum ergo Vir Dei exisset de corpore, plantauerunt baculum super sepulchrum ipsius, & fronduit; accedente q. tempore, fructum etiam protulit.

Vita Patrum lib. 2. c. 33.

Cum quaedam **MVLIER**, in Castro Montis Marani prope Beneuentum, S. Francisco peculiari deuotione cohaerens, mortua esset; conuenientibus Clericis nocte ad exequias, & vigilas cum Psalterijs decantandas, subito (cunctis cernentibus) erexit se mulier super lectum, & vnum de astantibus aduocauit Sacerdotem, dicens: volo confiteri Peccata. Ego enim mortua, duro eram carceri mancipanda; quoniam peccatum (quod tibi pandam) nec dum confessa eram: Sed orante pro me S. Francisco, redire nunc ad corpus indultum est mihi; ut (illo reuelato peccato) sempiternam promerere vitam. Ecce (vobis videntibus) postquam illud detexero, ad praemissam requiem properabo. Trementer ergo, Sacerdoti trementi-confessa, post absolutionem receptam, quiesce se in lecto collegit, & in Domino feliciter obdormiuit.

Sur.

Sup. tom. 5. in Vita S. Francis. De mortuis ab eo susci-
tatis.

X V I I.

DISCIPVLVS cuiusdam senis Anachoreta; cum sepe-
 set patrem suum, descendit de monte iuxta loca habitabilia;
 inuenitq. hominem exercentem terram, & ait illi: fac charita-
 tem frater, accipe fossorium, & sarculum, & veni mecum.
 Rusticus vero continuo securus est eum; Cumq. venissent in
 montem, ostendens ei Anachoreta sepulchrum Senis, dixit
 ei: Iode hic. Cum autem effodisset sepulchrum, Anachore-
 ta stetit ad orationem, & finita oratione, oscularus est saecu-
 larem dicens: Ora pro me frater; descendensq. collocavit se-
 metipsum supra senem suum, & continuo reddidit spiritum.
 Sæcularis autem rursus apertis sepulchro, Deo gratias egit.
 Cum autem descendisset de monte quantū latus est lapidis,
 ait intra semetipsum: Verè debui accipere benedictionem
 Sanctorum, reuersusq. illorum sepulchrū inuenire non potuit.

Prat. Spirit. cap. 90.

X V I I I.

RELIGIOSVS quidam, in hora exitus sui, Ionam Pro-
 phetam, Ezechielem quoque, & Danielelem cœpit aspicere;
 eosq. Dominos suos, ex nomine clamare. Quos dum ad se
 venisse diceret; & depressis luminibus eis reuerentiæ obse-
 quium præberet, ex carne eductus est.

Greg. Dial. lib. 4. cap. 33.

X I X.

DVAE adolescentulæ in monasterio S. Burgundoforæ,
 vna capitis dolore, altera febrium incommodo detenta supre-
 mum exitum præstolabantur. Cumq. iam adesset sodalium
 cohors, & ad psallendi officium in earum exitu se præpararēt,
 cœpit vna earum humanis auribus inaudita dulcia modulami-
 na pio ore canere, orare conditorem miris sermonibus, inau-
 ditis precibus, ineffabilibus sacramentis. Odor autem miræ
 suauitatis quasi odor balsami totam cellulam replebat, & ab
 hora nona, vsque ad horam nonam sequentis diei vna cū mo-

dulamene cantus perseuerabat . Deinde matrem astantem canere poscunt , & se iam abituras prædicunt : sicq. reddito spiritu , cum earum decessione , recessit & odor fragrantia .

Beda 10. 3. in Vita S. Burgundoforæ .

X X .

ZOSIMVS Abbas inuenit Senem quendam Anachoretā ; qui post salutationem , dimisso eo , abiit quantum iactus est lapidis , & cum duas horas in oratione complexset , venit , & faciem eiusdem Zosimi osculatus , dixit ei : Fili charissime , benè venisti . Deus enim te huc adduxit , vt commendes terræ corpus meum . Dixit autem ei Zosimus : quot annos in hoc loco habes Abbas ? & respondit : quadraginta & quinque annos impleo . Apparuit autem facies eius tanquam ignis , & ait : Pax tibi fili , ora pro me . Quibus dictis , collocauit seipsum , & requieuit .

Prat. Spir. cap. 123 .

X X I .

FRATER quidam negligens , repente visus est cum omni studio , & alacritate se exercere ; qui id admiranti , & laudanti respondit : Domine Pater , modò moriturus sum . & post tres dies mortuus est .

Prat. Spirit. cap. 5 .

X X I I .

FRATER quidam deferens vasa defuncti in locum Dispensationis , flebat dicens : hodiè fratris vasa fero , & post duos dies alij portabunt mea . Tertiaq. die requieuit frater ille , sicut prædixerat .

Prat. Spirit. eod. cap. 5 .

X X I I I .

SENI cuidam simplici circa fidem , qui (vbicunq. eum esse contigisset) indiscretè communicabat , apparuit Angelus , dicens : Dic Senex ; si mortuus fueris , quomodo vis sepeliamus te ? vt Aegyptij Monachi faciunt ; vel vt Hierosolymita ? Senex autem respondit : nescio . Tunc ait Angelus : Cogita , & delibera . Post tres autem hebdomadas veniam , & dices mihi .

mibi. Accessit Senex ad alium, & ab eo edoctus, & iussus, ne extra Sanctam catholicam, & apostolicam Ecclesiā communicaret, bi nominantur Sanctæ quatuor Synodi; & ut venienti Angelo diceret, sicut Hierosolymita sepeliri volo, fecit; quod sibi iussum fuerat; & cum venisset Angelus statuto tempore; & cum sic respondentem audisset, ait Angelus: Bene. Senex autem continuo reddidit spiritum.

Præf. Spirit. cap. 178.

X X I V.

MATER S. Simeonis Stilitæ, cum per tres dies, & tres noctes non cessasset filium exorare, ut à se videri pateretur; nec obtinere posset (respondente Simeone, se visuros post modicum tempus in æterna vita) præ tristitia, & planctu in somnum conuersa est. Tunc B. Simeon orauit ad Dominum, pro illa, & statim reddidit spiritum.

Vit. Patrum par. I. & apud Herebert. lib. 1. cap. 9.

De S. SIMEONE sup.

X X V.

PVELLA quædam Olyssiponenfis, morbum Aethicæ febris per nouem menses (maxima cum patientia) pertulit; Deo semper gratias agens: cumq. erat sola, audiebatur verba proferre Crucifixi Domini nostri imagini, satis deuota, & amoris plena; sæpèq. dicere audiebatur: Domine quando me de hoc carcere erues? Quando veniam, & apparebo coram te, & præsentia, ac pulchritudine tua fruar? Exaudiuit autem eā Deus, promisiq. fore, ut eam gloriolæ Ascensionis die secum ad cælum tolleret. Consolata est itaq. Matrem lugentem, quod eam à Medicis derelictam sciret, dicens: ne lugeas Mater; has lachrymas in diem Ascensionis differas. Adueniente verò huius diei Vespere, non magis suo morbo, quam antea afficiebatur. Vnde quædam illius familiaris, ei ridens dixit: mendax quidem es, nosq. decepisti, cum diceres te Ascensionis die migraturam. Aegrota autem nihil respondit; sciens id quod dictum erat proculdubio futurum. Die autem postero illius festi, nescio quid Confessori suo domum misit;

cui dictum voluit suo nomine, bene valere; eo quod profici-
 scbatur eo; ubi suo Sponso, & Domino frueretur. Statim
 etiam Matrem vocavit; & nonnullas Reliquias, quas in capi-
 te habebat, ei tradidit; Annulum quoque cuidam amicæ suæ
 reddi iussit. Iussit præterea Nutrici; ut novum sibi ferret in-
 dulum, quod ipsa habebat; & ut eidem duo nummi aurei sol-
 uerentur, quos ab eâ multo acceperat; & ob id quædam eius
 vestis venderetur; ac reliquum, quod superesset daretur pau-
 peribus. His peractis, ubi Meridiei hora aduenit, Crucifixi
 imaginem altera manu accepit; altera cererum; & ita morien-
 di iter est ingressa. Cum verò Mater id vidisset, filia (inquit)
 ora Deum pro me, ut hunc haustum deglutire possim. Illa au-
 tem multa fide dixit fore, ut quod postulabat, illi concedere-
 tur. Hæc autem dicens; & deuota verba Crucifixi pronun-
 cians, spiritum Deo reddidit.

*Aloysius Granat. in Cathec. in symbolum fidei lib. 2. relat.
 ab Aug. Manno Hist. select. cap. 236.*

X X V I.

MILES quidam, cum omnia loca, in quibus steterunt pe-
 des Domini deuotè adorasset; & cum lachrymis exosculatus
 esset; vltimo loco ad Montem Oliueti perueniens, longam
 ibi habuit orationem, & largas effudit lachrymas. Deinde
 cum amore nimio anima eius liquefacta esset; hæc verba est
 prolatus: Ecce Domine; vbique te quæsiui sollicitè; nunc
 autem cum venerim ad locum, vnde cœlos ascendisti, vbi am-
 plius te requiram ignoro. lube ergo suscipi spiritum meum,
 ut ad dexteram Patris tui te videam in gloria coruscantem,
 & his dictis spiritum suum sine dolore reddidit.

Idem Mannus hist. select. cap. 237.

Vide simile infra in Anon. XLVII.

X X V I I.

MONIALIS quædam adolescens (quæ Matrem etiam
 habebat in Monasterio) quadam die vidit cœlos apertos; &
 ad cœlestis claritatis lumen intenta, audire meruit, veni ad
 nos dilecta; & corporeis nexibus absoluta, æternam suscipe
 clari-

claritatem. Illucescente autem in crastinum Dominica die, febris correpta adolescentula, supremum expectabat exitum. Quod videns anxia genitrix, inter singultus, ac gemitus, à filia poscit, ut si valeat impetrare, nondum excedat è vita, sin minus, ipsam citò post se ducat; quia non poterit post eius viuere exitum. Ad hæc illa: carnalibus (inquit) licet adhuc plus iusto desiderijs stimuleris; ego tamen (si valero) post digna poenitentiae medicamenta, Te (Christo fauente) attraham. Nec mora, in extremis posita, B. Burgundoforam vocat; cumque festina ad egressuram adueniret Mater, eam aspiciens puella, ouans gratulatur; eique ac omnibus valedicens, genitricem commendat, & silentium deinde fieri postulat. Facto igitur silentio, & expectantibus omnibus animæ egressione, illa ait: date locum; ecce iam Creator meus venit; Saluator ad me properat: rogauitq. Matrem, ut Dominicam Orationem, ac Symbolum recitari iuberet; quia ipsa tumentibus labijs, exprimere verba nequiret. Quibus peractis, nimio splendore cellula renitente, animam cum laudibus reddidit Creatori.

Illud genitrix morbo corripitur, & quadraginta dierum, spatio in corpore flagellatur. Quo expleto, primum terribilibus Dæmonum aspectibus territa est; deinde (largitoris ope) consolata, veniam se intercessione filiae suae meruisse fatetur; animamq. deinceps nexibus solutam, coelo reddidit.

Anon.
obit.

Beda in vita S. Burgundis furit tam. 3. si quid ora ffo 213
X X X I I

RELIGIOSVS quidam Ord. Præd. (qui elemosynam ostiatim pro fratribus quaeritabat, & Clericorum cuiusdam Ecclesiae Confessiones audiebat) cum esset in extremis positus, & fratres ignorarent, vocantur dicti Clerici ab Angelo, in Religiosi eiusdem ordinis specie, eis apparente; qui dicebat se missum à Priore, ut ad exequias illius veniret. Venientes igitur (Priore, & fratribus valde admirantibus) & ad cellam Religiosi properantes, inuenerunt eum agentem animam. Qui statim confessus peccata sua, & Sacramentis Ecclesiae muni-

rus, obiit; Clericis eisdem præsentibus, & exequias, ad quas vocati fuerant, celebrantibus.

Franc. Didacus in hist. Prou. Aragon. Ord. Præd. lib. 2. cap. 48. Hispanicè.

X X I X.

RELIGIOSVS alter eiusdem Ordinis Theologus, qui singulis noctibus accipiens Crucifixi imaginem, de cella sua ibat in comunem Bibliothecam, ibique in capite libri, super mensam ponens eandem imaginem, perseverabat in lectione ad noctis vsque dimidium; quadam nocte, cum (de more) lectioni incumberet, audiuit sonitum tubæ, procul (vt sibi videbatur) à conuentu; cumque intempestiuum, & non consuetum miraretur sonum, audiuit eundem iterum, quasi in platea Ciuitatis, audiuitq. pariter tertio paulò post, quasi in porta Conuentus. Tunc prostratus ante dictam Crucifixi imaginem, à Domino misericordiam postulauit. Vix hoc egerat, & audiuit quartò eundem sonitum in Claustro Monasterij. Surgens igitur cum timore, & vna manu Christi imaginem, altera candelam accipiens, ostium aperuit, vt è Bibliotheca exiret: illicò verò audiuit eandem tubam apud se, & cognouit, tubam esse iudicij sui, ac propinque mortis significationem. Vnde parauit se, & sub auroram cubiculum Prioris adiuit; ab eo exoptulans Pœnitentiæ Sacramentum; & subinde sacrosanctum Viaticum, dicens ei admiranti, se mentis omninò compotem esse. Munitus autem Viatico, petijt itidem sacram extremam Vnctionem; quam cum sibi negaret Prior, eo quod nullo derineretur morbo, precibus obtinuit, & illicò febris correptus est: qua mediante, vitam cum morte commutauit.

Idem Didacus eod. lib. 2. cap. 48. Hispanicè.

X X X.

VIRGO quædam, quæ frequenter cōmunicare consueuerat, cum esset morti proxima; & ex vi morbi contractis neruis (quibus labia, & mandibulæ moueri solent) ora ad cibum capiendum aperire nullatenus posset; æstuans cordis desiderio
sacro-

sacrosanctum sumere Viaticum, nec valens, aduocato Sacerdote, & allata per eum Diuina Eucharistia, vt eam saltem infirmus adoraret, statim cum eleuaretur, ora amplè satis laxata sunt; quibus confectum Sacerdos Dominicum corpus lætenter immisit, & eam Viatico, quod concupierat, cōmuniuit.

Io. Nyder in fornicariol. 2. cap. 7.

X X X I.

RELIGIOSVS quidam in Monasterio Clarævallis, qui oblitus erat confiteri peccatum graue in sæculo perpetratum, videns monachum sibi familiaritate coniunctum, in extremis vitæ suæ, maxima hilaritate, ac lætitia perfunctum, sui corporis dissolutionem expectantem, rogauit eundem, vt postquam in cœlum abierit, recordaretur sui, & obtineret sibi bonam, atque celerem mortem. Paucis transactis diebus apparuit ei Monachus ille, & docuit eum de peccato, quod duodecim iam annis oblitus fuerat confiteri. Vnde lætus, confessus est generaliter peccata sua omnia; poenitentiam peregit, & paulò post, quod concupierat obtinuit, migrans feliciter ad Dominum.

Cbron. S. Bernardi Hispan. lib. 4. cap. 57.

X X X I I.

FRATER quidam infirmus vociferabatur clamoribus continuis, & toto anhelu in clamabat: ò fratres, quare non succurritis? Cur non miseremini? Cur non remouetis à me maximum, & terribilem Runcinum istum, qui posterioribus pedibus contra me versis, calcibus caput meum conquassat; faciem dissipat, dentes conterit? Et conuersus ad eum, quem in forma Equi conspiciebat Dæmonem; loquebatur, cunctis audientibus: per Dominam meam sanctam Mariam matrem Domini, & per sanctos Apostolos adiuro te, ne me torqueas; sed me in pace dimittas: quos clamores Petrus Cluniacensis tunc infirmus, & in proximo cubiculo decumbens, fateatur, per totam quadragesimam pertulisse. Transacta autem Paschali solemnitate, cum ipse Petrus aliquantulum conualuisset (adhuc tamen æger) ad ægrum accessit, & quid sibi in tam diuturna vociferatione vellet, requisivit. Ad quod ille re-

spondit:

spondit: Runcinus ille mihi intolerabiliter molestus est: Vul-
 num meum assiduus ictibus conterit; & inter hæc ostendebat
 quasi digito locum (murum scilicet) cui ipse adhærebat. In-
 terea, videntibus quamplurimis qui astabant, cœpit caput
 huc, illucque conuertere; & quasi à ferientibus ictibus subdu-
 cens, nitebatur illud in puluinari, vel desubtus abscondere.
 Misertus Petrus, afferri præcepit aquam benedictam; eademq.
 infirmum ipsum; & locum, quem ostendebat asperxit. Post
 asperisionem, verò, utrum Dæmonem illum adhuc videret,
 quaesivit: Quis, & illum videre, & solita ab eo pati denun-
 ciauit. Quod statim ut aduertit, eum ut audiosè vitam suam
 præteritam perscrutaretur, & si quid in ea nouum (maximè
 de grauioribus) recognosceret, confiteretur hortatus est: Et
 postquam anduit, remotis alijs ante illum confedit; & Cru-
 ciculam ligneam cum imagine Domini, ut magis ad confiten-
 dum animaretur, donec omnia consummata sunt, ante ipsum,
 tenuit. Confiteri ergò cœpit, & confitendo aliquandiù
 processit; cumque plurima explicuisset, & iam ad alia expli-
 canda pergeret, ecce rursus auertere faciem, & huc, illucque
 conuertere, atque sub puluinari, aliquando nitebatur abscon-
 dere. Cumque quaereret Petrus, quid sibi hoc veller: ecce
 (ait) Domine ille, qui mihi semper adest Runcinus, solito
 acrius instat. At Petrus: Insta ergo, & tu frater, malignus
 spiritus est; impedire festinans salutem tuam, quem si persi-
 teris, vinces. Mox ille ad Confessionem reuersus, deuotius,
 quam cœperat, confitebatur; cum ecce subito noua querela
 exoritur, & vox infirmi ad alterum dirigitur: Quid (inquit) me
 impedis? Quid verba mea intercidis? Aut dic quod dicere
 volo; aut me dicere sine. Cum verò interrogaretur, cui, vel
 quare ista loqueretur? Respondit: adstat capiti meo Vir pro-
 prius incognitus, à quo omnia quæcunque malè gessi narrari au-
 dio; sic tamen illa memorat, ut me illa proferre non sinat.
 Verà quidem dicit; sed me ea volentem loqui impedit. Pe-
 trus, & hunc Dæmonem esse dicens, ne à proposito desiste-
 ret exhortabatur. Sed mirum erat speculaculum cernere, quo-
 ties

ries ille verba mutare coactus, nunc peccata sua confitens loquebatur; nunc de Dæmonibus, aliquando verbis, aliquando verberibus os eius obturare laborantibus, conquerebatur; ferre enim quadragies hæc Confessionis interruptio à Dæmonibus facta est; productumq. est hoc prælium ab hora diei prima, usque ad tertiam: tunc planè hora illa victus est hostis miseratione diuina; quæ perfectam fratri (in extremis agenti) purificationem, per plenam confessionis satisfactionem largita, est. Confessione ergo completa, fratres aduocans Petrus, agnum absoluit, poenitentiamq. pro eo fratribus (si ille defungeretur) indixit. Quam absolutionem multa cum deuotione frater ille suscipiens, Crucem sibi oblatam adorauit; atque salutifera Passionis animam, corpusque suum intensissime commendauit. His omnibus expletis, coram cunctis interrogatus, quid de Runcino, quid de pessimo illo Consiliario esset, eum multo timore eleuans caput, & oculos ad locum solitum dirigens, subito gaudio obortis lacrymis, abscessisse ait. Gratias igitur omnes ex toto corde egerunt Deo, qui saluat sperantes in se. Exinde verò, proprijs deputatis custodibus ad eum obseruandum, non fuit, qui postea eum (saltem in modico) clamantem audiret; totoque illo die cum subsequenti nocte latus superuiuens, sequenti (circa sextam) in pace vitam finiuit.

Petr. Cluniacen. mirac. lib. I. cap. 6.

ANNOTATIO.

Notat ibi Petrus causam, quare Dæmon aqua benedicta fugatus non fuerit, dicens. Sed ne miretur aliquis benedictæ aquæ aspersione Dæmonem non fugatum. Agnoscat tamen interius latente, vnguenta exterius adhibita nihil proficere. Tabem autem vocalethale peccatum; quod quandiu in interioribus cuiuslibet latuerit, nullius exterius Sacramenti perceptio ei prodesse poterit. Quod in præcipuis Ecclesiæ Sacramentis, videlicet Baptismate, & corpore Domini manifestè ostenditur, &c. assert ibidem rationes, & exempla præsertim Iudæ, & Simonis Magi.

X X X I I I.

LAICVS quidam, cum infirmitate carnis vrgente, ad Monasterium Cluniacensium venisset, habitu à fratribus (vt fieri solet) induendus ; & ab eisdem susceptus esset, ac ad domum infirmorum delatus ; per aliquot dies , inter vitæ , mortisque confinia laborauit . Nocte itaque obitus sui diem præcedente, velut mortui iam proximus ; à duobus famulis, per vices sibi succedentibus, custodiebatur ; quorum vnum æger ille vocauit , dicens : Qui sunt isti Rustici deformes , & rostrati , quos huc confluere , & paulatim totam domum implere video ? Ad quod cum famulus respondisset, neminem in domo illa haberi ; admirans ille adiecit : Non cernis (air) tetros homines omnē iam huius domus spatium compleuisse ? quorum horrenda species, terrorem mihi non paruū important . Tunc demum famulus intellexit , non hominum sed malignorum spirituum hanc esse frequentiam , vnde alta voce socium , vt surgeret inclamans, vas, quod fortè cum aqua benedicta in proximo dependebat, fide plenus accepit ; & huc illucque eam confidenter aspergens, omnia illius habitaculi loca infudit . Hoc dum faceret, clamare ille fortiter coepit ; eia (inquit) eia, fac quod facis ; intra, perurge aduersarios ; quoniam ecce velut à facie gladij fugientes , summa cum celeritate exire contendunt . Quo ille audito , instare acriter , & aqua benedictionis, maledictionis filios à domo excludere contendebat . Quibus (ægro testificante) exclusis, à Dæmonum infestatione liberatus est ; & die subsequēti fratribus , huius visionis relatione lætificatis, in bona confessione nouus ille monachus obiit .

Petr. Cluniacen. Mirac. lib. 1. cap. 7.

X X X I V.

QUIDAM Canonicus Regularis apud Sueffionem in Gallia , Vir miræ sanctitatis , ante mortem infirmitate grauissima laborauit ; & ecce Diabolus immisit mēti eius præsumptuosæ exultationis tripudiū ; ita vt lingua, & facies eius tanto iubilo resularet , quod circumstantes eum crederent iam cœlestem

Patriam,

Patriam, & gloriam intueri. Solus quidem Vualterus, cognomento Paruus, magnus tamen merito sanctitatis, de huiusmodi tripudio morientis tacitus tristabatur. Cumque moriens agonizare inciperet, per spatium temporis ab illa exultatione retractus, flere cœpit vberimè. Ad eum ergo quidam accedens de fratribus, quæsiuit causam tristitiæ post exultationem. Et ille, facias mihi (inquit) conuentum fratrum conuenire: nec mora: factum est vt rogauit; & mox omnibus dixit: Heu charissimi, vidistis in me (suggerente Diabolo) vanæ, & præsumptuosæ exultationis audaciam; sed non permisit me periclitari Mater misericordiæ, & Domina, quæ me redarguit, & admonuit, potius cum spe, & Dei timore diem vltimum expectare. Vos autem fratres charissimi Deum rogate, vt mihi de ista noxa, & alijs multis ignoscat; & iudicet me non secundum opera mea, sed secundum misericordiam suam saluet me. Mox vt hæc verba compleuit, & omnes respondissent, Amen, solutis in fletum oculis, expirauit.

Thom. Cantipraten. lib. 2. cap. 50. par. 9.

X X X V.

FRATER quidam Ord. Præd. grauiter infirmatus, cum lætissimo vultu appropinquare videretur morti, frater alter eiusdem Ordinis cum lachrymis flagitauit, vt siquid consolationis accepisset a Domino, sibi dicere dignaretur. Cui ille (filere præ gaudio non valens) verè (inquit) accepi; quia Dominus ipse Iesus se morti meæ præsentialiter adesse promisit. Cui frater: Et ego (inquit) per eundem Dominum contestor te, vt mihi digito, vel nutibus innuas, cum eum præsentem videris. Cui ille; faciam (ait) libenter; siquidem permiserit Dominus. Die postmodum tertia, iugraefcente morbo, tabula percussa est, & fratres ad infirmorum locum concurrerunt. Præstolantibus ergo, & orantibus fratribus, moriens digitum ad certum locum extendit; & circumfusus oculis, cum cantu lenissimo cœpit dicere: In Galilæa Iesum videbimus, Alleluia. & hæc dicens expirauit.

Thom. Cantipraten. lib. 2. cap. 50. par. 10.

211551

O o

INFIR-

X X X V I

INFIRMVS quidam hornbilis, & foetidus iacens ad portam cuiusdam Ciuitatis, susceptus est ab inde transeunte Eremita qui ei inferuire, & ministrare voluit. Infirmus autem dicebat: Sic Deus altissimus benedictus qui mihi hanc donauit infirmitatem, sed timeo ne Deus minuat mihi primum in cœlis propter riuum humile seruitium; & ille: non est ita, sed pro mea mercede iussus sum huc venire. Sic sancta lites quotidie inter eos oriebatur; & quanto plus Eremita seruiebat, tanto plus seruire affectabat; & infirmus eum seruire non sinebat, vt magis sustinendo, magis premiaretur. Tandem post annos quindécim expletos, infirmus deosculari coepit manus Eremita, gratias eidem referens de pietate sibi impetrata. Eremita autem rogabat Dominum, vt ostendere dignaretur, qualiter hæc anima sancta egrederetur de corpore; & ostensum est. Cum enim ad horam nouissimam deuenisset, audiuit vocem dicentem illi: Veni dilecte mi. Tunc illa felicissima anima ad omnes sensus corporis dicebat. Gratias ago vobis, quia mihi obedistis: oculi, vanitatem non concupiuitis; aures, vanitatem non audistis; manus, in delicijs delectata non fuistis; pedes, ad vana non cucurristis; olfactus, delicias contempsisti; Gustus, aliquid delicate non edisti. Tu igitur (o corpus meum) in pace quiesce, vt opportuno tempore recipias pro labore æternam remunerationem. Et hoc dictum cum concentu Angelorum euolauit in cœlum.

Spec. exempl. dist. 9. exempla 136. & in ed. 1. pass. 11. infirmitas, exemplo 19.

X X X V I I

SENEX Solitarius agrotabat aliquando; & quia non habebat, qui ei seruiret, surgebat, & quodcumq; inueniebat in cella sua, manducabat. Transactis autem triginta diebus, & nullo veniente ad eum, misit Dominus Angelum suum, qui ministraret ei; & cum sic fieret per septem dies, recordati sunt Patres, & dixerunt ad inuicem: Eamus, & videamus ne forte infirmetur ille Senex. Cum ergo venissent, & pulsassent, dis-

cessit

secessit Angelus ab eo. Senex autem de intro clamauit: discedite hinc fratres. Illi autem leuantes a cardine ostium intrauerunt; & interrogauerunt eum; quare clamauerit; & ille dixit: Quia triginta dies habui laborans infirmitate; & nemo me uisitauit; & ecce iam dies septem sunt; ex quo Dominus Angelum misit; ut ministraret mihi; qui cum uenisset recessit a me. Et hæc dicens; dormiuit in pace.

Vita Patrum lib. 5. libello 7. De patientia; se. fortitudine.
S. 44.

XXXVI

DISCIPVLVS cuiusdam Senis ebriosi (qui uendens opera manuum utrorumq. in vico vicino, quodcunq. lucrabatur expendebat in uino; & ipsi discipulo afferēbat solummodo modicum panis) cum per triennium sustinisset eum sine querimonia; cogitauit tandem inde discedere. Sed in se reuersus dixit in semetipso: Quo ibo? Sedebo hic. Propter Deum enim sedeo in hac uita communi. Et statim apparuit ei Angelus Domini dicens: nusquam discedas, ueniet enim cras ad te. Rogauit igitur Senem ipsa die dicens: Non discedas hinc alicubi; quia ueniet hodie mei tollere me. Sed cum facta fuisset hora, qua solebat Senex discedere ad vicum, dixit discipulo: non ueniet hodie; fili mi; iam enim tardē est; & ille dixit ei; modis omnibus ueniet: & hæc dicens; dormiuit in pace. Senex autem compunctus, factus est sobrius; & probatus.

Vita Patrum lib. 5. libello 16. cap. 18.

XXXIX

DVO fratres erant vicini cuidam Seni, unus peregrinus, & unus Inchoris. Erat autem peregrinus, illo modicum negligentior: ille uero Inchoris studiosus valde. Contigit uero, ut dormiret peregrinus in pace. At Senex uicinus eorū, cum esset prouidens, uidit multitudinem Angelorum deducētem animam eius; & cum perueniret ad cælum, ut intraret, facta est questio de illo; & uenit vox desuper dicens: Manifestum est, quia modicum negligentior fuit, sed propter peregrinationem

eius, aperite ei. Post hæc dormiuit & ille Inchoris; & venit
 omnis cognatio eius ad eum. Cernens verò Senex non veni-
 re Angelos ad deducendam animam eius, miratus est; & ca-
 dens in faciem suam in conspectu Dei, ait: Quomodo Pere-
 grinus ille, cum negligentior fuerit, talem gloriam habuit; &
 hic, cum studiosus esset, nihil huiusmodi meruit? Et venit ei
 Vox dicens: Hic studiosus, cum venit vt dormiret, aperuit
 oculos suos, vidit Parentes suos flentes, & consolata est ani-
 ma eius; Peregrinus verò ille, licet negligentior fuerit, nullum
 fuorum vidit, & fleuit; & Deus consolatus est eum.

Vit. Patrum libri 6. libello 1. §. 12.

A N N O T A T I O.

• Inchoris, idest Incola.

Negligentiam suam expiasse credendum est Peregrinum; fletus
 suorum Priuatione; Peregrinatione; vel alijs huiusmodi in hac vi-
 ta. Non etenim absque Purgatorij poenis, cælorum ianua sibi pa-
 tulisset; cum nihil coinquinatum illic admittatur.

X L.

DVO magni Senes ambulabant in Ereino iuxta Scithim;
 & audientes murmur cuiusdam Vocis de terra, quæ fuerunt in-
 troitum spelunçæ; in quam ingressi repererunt ibidem quan-
 dam Aniculam virginem, iacentem infirmam; & dicunt ei:
 Quando huc venisti Anus? aut quis est, qui tibi ministrat? Ni-
 hil enim inuenerunt in ipsa spelunca nisi solam ipsam iacentem
 infirmam. At illa dixit: trigessimum octauum annum habeo in
 spelunca hac Eremitæ, seruiens Christo; & non vidi hominem,
 nisi hodie: misit enim vos Deus, vt sepeliatis corpus meum.
 Cumq; hoc dixisset; quieuit in pace.

Vit. Patrum libri 6. libello 3. nu. 9.

X L I.

SENEX quidam, Eremum perambulans, inuenit Virum,
 cuius capilli erant pro indumento. (erat autem & terribilis
 aspectu) Qui cum vidisset Senem stetit ad orationem; & ex-
 pleto, Amen, cognoscens eum esse hominem, tenuit manum

eius,

eius, & interrogauit eum dicens: Quomodo huc aduenisti? & si adhuc constant omnia, quæ sunt in mundo? si adhuc sunt persecutores? Senex autem dixit ei; Velltri gratia, qui in veritate Domino Iesu Christo seruitis, hanc perambulo Eremū; Persecutio verò cessauit per potentiam Christi: edissere mihi nunc (obsecro te) & tu quomodo huc aduenisti? At ille cum lamentatione plorans, cœpit dicere: Ego Episcopus eram, & persecutione facta; multis mihi illatis supplicijs, cum iam ferre non possem tormenta, postea sacrificauī. In meipsum deinde reuersus, agnouī iniquitatem meam, & dedi me ipsum ad moriendum in hanc Eremum; & sum degens hīc annis quadragintanouem in confessione, & obsecratione ad Deum, si fortē dimittatur mihi peccatum meum: & victum quidē præstitit mihi Dominus ex hac Palma: Consolationis verò indulgentiam non accepi vsque ad quadraginta octo annos. In hoc autem anno consolatus sum. Hoc autem dicens repentē surrexit; & currens exiit foras, & stetit in oratione diū. Cum autem compleisset orans, venit ad Senem; Qui intuens faciem eius, exterritus trepidauit (factus enim erat ipse tanquā ignis) Dixit ergō ei; noli timere; Deus enim te misit, vt funeri tradas corpus meum, atque sepulturā. Dum autem consummasset hæc dicens, statim extendens manus, pedesq., finem vitæ fecit.

Vita Patrum libri 6. libello 3. §. 12.

X L I I.

SANCTVS quidam Vir cupiens videre animam Peccatoris, & Iusti, quomodo abstraheretur à corpore; & nolens Deus contristare eum in desiderijs suis, dum federet in cella sua, ingressus est Lupus ad eum, & tenens ore suo vestimenta ipsius fratris trahebat eum foras. Surgens autem frater sequebatur eum: Lupus autem duxit eum vsque ad aliquam Ciuitatem; & dimittens illum, recessit. Cum verò federet foras Ciuitatem in Monasterio, in quo erat quidam habitans, qui habebat nomen quasi magni solitarij (ipse verò solitarius infirmus erat, expectans horam mortis suæ) vidit Frater multam præpara-

eius, aperite ei. Post hæc dormiuit & ille Inchoris; & venit
 omnis cognatio eius ad eum. Cernens verò Senex non veni-
 re Angelos ad deducendam animam eius, miratus est; & ca-
 dens in faciem suam in conspectu Dei, ait: Quomodo Per-
 grinus ille, cum negligentior fuerit, talem gloriam habuit; &
 hic, cum studiosus esset, nihil huiusmodi meruit? Et venit ei
 Vox dicens: Hic studiosus, cum venit vt dormiret, aperuit
 oculos suos, vidit Parentes suos flentes, & consolata est ani-
 ma eius; Peregrinus verò ille, licet negligentior fuerit, nullum
 suorum vidit, & fleuit; & Deus consolatus est eum.

Vit. Patrum libri 6. libello 1. §. 12.

ANNO TATIO.

• Inchoris, idest Incola.

Negligentiam suam expiasse credendum est Peregrinum, stetit
 suorum Priuatione; Peregrinatione; vel alijs huiusmodi in hac vi-
 ta. Non etenim absque Purgatorij pœnis, cœlorum ianua sibi pa-
 tulisset; cum nihil coinquinatum illic admittatur.

X L.

DVO magni Senes ambulabant in Eremito iuxta Scithim,
 & audientes murmur cuiusdam Vocis de terra, quæ fuerunt in-
 troitum spelunçæ; in quam ingressi repererunt ibidem quan-
 dam Aniculam virginem, iacentem infirmam; & dicunt ei:
 Quando huc venisti Anus? aut quis est, qui tibi ministrat? Ni-
 hil enim inuenerunt in ipsa spelunca nisi solam ipsam iacentem
 infirmam. At illa dixit: trigessimum octauum annum habeo in
 spelunca hac Eremitæ, seruens Christo; & non vidi hominem,
 nisi hodie: misit enim vos Deus, vt sepeliatis corpus meum.
 Cumq. hoc dixisset; quieuit in pace.

Vit. Patrum libri 6. libello 3. n. 9.

X L I.

SENEX quidam, Eremitum perambulans, inuenit Virum,
 cuius capilli erant pro indumento. (erat autem & terribilis
 aspectu) Qui cum vidisset Senem stetit ad orationem; & ex-
 plecto, Amen, cognoscens eum esse hominem, tenuit manum
 eius,

eius, & interrogauit eum dicens: Quomodo huc aduenisti? & si adhuc constant omnia, quæ sunt in mundo? si adhuc sunt persecutores? Senex autem dixit ei; Vestræ gratia, qui in veritate Domino Iesu Christo seruitis, hanc perambulo Eremum; Persecutio verò cessauit per potentiam Christi: edissere mihi nunc (obsecro te) & tu quomodo huc aduenisti? At ille cum lamentatione plorans, cœpit dicere: Ego Episcopus eram, & persecutione facta, multis mihi illatis supplicijs, cum iam ferre non possem tormenta, postea sacrificauit. In meipsum deinde reuersus, agnouit iniquitatem meam, & dedi me ipsum ad moriendum in hanc Eremum; & sum degens hinc annis quadragintanouem in confessione, & obsecratione ad Deum, si fortè dimittatur mihi peccatum meum: & victum quidē præstitit mihi Dominus ex hac Palma: Consolationis verò indulgentiam non accepi vsque ad quadraginta octo annos. In hoc autem anno consolatus sum. Hoc autem dicens repente surrexit; & currens exiit foras, & stetit in oratione diu. Cum autem compleisset orans, venit ad Senem; Qui intuens faciem eius, exterritus trepidauit (factus enim erat ipse tanquā ignis) Dixit ergo ei; noli timere; Deus enim te misit, vt funeri tradas corpus meum, atque sepulturæ. Dum autem consummasset hæc dicens, statim extendens manus, pedesq., finem vitæ fecit.

Vita Patrum libri 6. libello 3. § 12.

X L I I.

SANCTVS quidam Vir cupiens videre animam Peccatoris, & Iusti, quomodo abstraheretur à corpore; & nolens Deus contristare eum in desiderijs suis, dum federet in cella sua, ingressus est Lupus ad eum, & tenens ore suo vestimenta ipsius fratris trahebat eum foras. Surgens autem frater sequebatur eum: Lupus autem duxit eum vsque ad aliquam Ciuitatem; & dimittens illum, recessit. Cum verò federet foras Ciuitatem in Monasterio, in quo erat quidam habitans, qui habebat nomen quasi magni solitarij (ipse verò solitarius infirmus erat, expectans horam mortis suæ) vidit Frater multam præpara-

tionem fieri cereorum & lampadarum propter Solitarium illum; tanquam per ipsum Deus panem, & aquam inhabitantibus Ciuitatem illam præstaret, atque saluaret eos; & dicebāt: Si hic finierit, simul omnes moriemur: facta demū exitus eius hora, vidit idem tartaricum Inferni descendentem super solitarium illum, habentem tridentem igneum; quem deposuit in cor eius, per multas horas torquens eum; & sic abstraxit animam eius. Post hæc autem ingressus frater ille Ciuitatem, inuenit hominem peregrinum iacentem in platea ægrotum, non habentem qui curam ei adhiberet; & mansit cum eo die vna. Et cum venisset hora dormitionis eius, conspicit frater ille Michaellem, & Gabrielem descendentes propter animam eius, vt egrederetur foras; & non exibat, quasi nolens relinquere corpus suum. Dixit autem Gabriel ad Michaellem: Assume iam animam istam, vt eamus; Cui Michael respondit: Iussi sumus à Domino, vt sine dolore eiciatur; ideoq. nō possumus cum vi euellere eam. Exclamauit ergò Michael voce magna, dicens: Domine quid vis de anima hac, quia non acquiescit nobis vt egrediatur? Venit autem ei Vox: Ecce mitto Dauid cum cithara, & omnes Deo psallentes in Hierusalē, vt audiens Psalmum, ad Vocem ipsorum egrediatur. Cumq. descendissent omnes in circuitu animæ illius, cantantes hymnos, sic exiens anima illa sedit in manibus Michaelis, & assumpta est cum gaudio.

Vita Patrum libri 6. libello 3. S. 13.

X L I I I.

SENEX quidam sedebat in Monasterio Turrium. Patres igitur eiusdem Monasterij, ipsum, & Magnum, & virtutibus clarum voluerunt constituere Abbatem. Senex verò orabat dicens: Ignoscite mihi Patres. & permittite me flere peccata mea. Ego enim talis meriti non sum, vt possim animarum curam gerere: Negocium istud magnorum, & excellentium Patrum est, Antonij, Pachomij, sanctiq. Theodori. Cum verò fratres illi non acquiescerent, ipsumq. diebus singulis oraret; videns se ab eis nimium vrgeri, dixit eis: Permittite me tribus diebus

diebus orare; & quidquid me Deus facere iusserit, faciam. .
 Erat autem Parasceue dies. Dominica verò die, manè requieuit.

Pras. Spir. cap. 7.

X L I V.

FRATER quidam defunctus est in Monasterio B. Gerasimi; cumq. ad Ecclesiam efferretur, & elationis signum audiret Monasterij Præfectus (nomine Agiodulus) qui eum mortuum ignorauerat, accurrit citius, & videns cadaver in medio Ecclesiæ iacere, contristatus est valde, quod non illum salutasset priusquam migraret è sæculo: Accedensq. ad lectulū, ubi iacebat, ait Defuncto: Surge frater, & da mihi osculum: qui protinus surgens osculatus est Senem. Tum dixit Senex: Dormi iam, quousque veniat Christus filius Dei, & resuscitet te; & iterum inclinavit se, & obdormiuit in pace.

Vite Patrum lib. 10. cap. 11.

X L V.

MONACHVS quidam cum negligentissimè per summum ocium vitam suam omnem exegisset, infirmatus est ad mortē. Cumq. iam vltimum spiritum duceret, suam ipsius mortem nequaquam perhorrescens, summa voluntate, magnaq. cum gratiarum actione (exolutus vinculis) excedebat. Ad quem assidentium Patrum vnus: frater (inquit) persuasum tibi habeto, & purasse nos, & vidisse, summa negligentia, animiq. remissione vixisse te utique ad hoc vsque tēpus; & vnde hæc tibi nunc tanta securitas? Cui respondit frater: Est ita omnino Patres; vitam per summam negligentiam duxi: sed Angeli Dei eadem hac ipsa hora, peccatorum meorum ad me chirographum attulerunt; cumq. ea quæ fecissem (postquam sæculo renunciaissem) peccata legissent, numquid agnoscerem, rogauerunt; Quibus ego: maximè verò (inquam) agnosco; sed idem ex quo renunciaui sæculo, vitamq. institui Monasticam, nec iudicaui quemquam; nec ab vllō mihi factam iniuriam meminisse volui. Igitur Domini verba ad me quoque pertinere opto, & oro, qui dixit: Nolite iudicare, & non iudica-

dicabimini; Dimittite; & dimittetur vobis. Quæ postquam Angelis dixi, chirographum peccatorum meorum conſciderunt; & ideo nunc ſumma cum lætitia, & ſecuritate proſciſcor ad Dominum. Hæc ubi frater ille narrauit l'atribus, Domino in pace ſpiritum reddidit.

Baron. in Annal. ſo. 8. anno Chriſti 599. ex Anaſtaſſo Synaita Epifcopo Antioceno in oratione de ſacra ſinaxi.

X L V I.

ADOLESCENS Indus ad fidem conuerſus ſacroſanctæ Eucharistiæ myſteria, præcipuo quodam ardore, coluit ſemper; ſed ſupremo potiſſimum vitæ die. Tunc enim, accepto ſalutari Viatico, hæc effatus eſt: Delectabat (inquit) hæc antea me vita; nunc autem poſtquam Chriſtus ſuo Corpore me famelicum paut, cur moror in terris? Aut quid cauſæ eſt, cur non his vinculis expeditus, cum Chriſto feror in cœlū? Atque in his verbis, è cuſtodia, vinculis diſruptis corporis, anima eduſta eſt.

Flor. Exempl. to. 3. cap. 5. tit. 13. ex literis Annalibus Soc. Jeſu an. 1585. è Prou. Braſil. Reſid. libem.

X L V I I.

FRATER quidam Anglus Ord. Præd. cum iam animam ageret, ſuauiffimè ridebat; cauſam verò interrogantibus, dixit: Primò S. Edmundum; deinde Beatiffimam Virginem; & tandem Saluatorem Jeſum ad ſe venire. Ad Virginis igitur Deiparæ aſpectum inuitauit aſtantes, vt proni in terram melos illud, Salue Regina recitarent. Introcunte autem Jeſu, cœpit angi, pauere, & (præ anguſtia) ſudorem quoque emitte- re: ad Iudicium enim tunc veniſſe ſuum dicebat; vnde ſæpius auditus eſt reſpondere: Iſtud quidem verum eſt; Iſtud autem non admiſi (Oculos interim, ac vocem ad Sanctiſſimā Virginem eleuans, & ſuum implorans auxilium) inimicū item ſibi apparentem increpare; & Jeſum, vt ſibi hanc modicam offenſam dimitteret, flagitare. Interrogatus autem ab aſtanti- bus, an grauioribus criminibus leues quoque noxæ adnume- rentur? Vtrique dixit. Monitus ſubindè, ne de miſericordiæ

diuinæ

diuinæ benignitate spem deponeret; eandem erga se exhibitam confessus, expirauit. anno 1250.

Franc. Didacus in Hist. Prou. Aragon. Ord. Præd. Hispanice. Ferdinand. & Leand. in Chron.

X L V I I.

VIR quidam Pius (ex oppido Dinantheo) mare transijt: & ingressus terram Sanctam, loca singula (in quibus stetisse pedes Domini ferebatur) summa deuotione, & lachrymis visitauit. Cum verò venisset ad Caluariæ locum, vbi Redemptor noster mortis angustias, & Crucis supplicia pertulit, grauissimis suspirijs ingemiscens, cum clamore valido, & lachrymis ait: Quid tibi benignissime Domine; Quid (inquam) tibi Christe retribuâ pro omnibus, quæ prius (Amator amabilis) mihi mirabiliter tribuisti? Vidi prius loca, in quibus natus, & inter homines conuersatus, Doctrinam Euangelicam prædicasti; & Deitatis tuæ indicia per miracula demonstrasti. Hæc quidem ob tui amorem, & reuerentiam sincero corde amplexus sum; Hunc verò locum Passionis, & mortis tuæ æquo animo videre non possum; vbi clavis configi; terebrari lancea; & animam pro nobis tradere voluisti. Hæc ut Beatus ille perorauit, exclamans, ruptis præcordijs, spiritum exhalauit anno Domini 1216.

Thom. Cantiprat. lib. 1 c. 25. qui floruit anno Domini 1267. & à fide dignis quod narrat accepisse testatur. simile ferè supra in Anonimo xxv1. nisi idem sit à Manno relatus in sua Historia, in qua huius exempli auctor desideratur.

X L I X.

QVIDAM Reus ducebatur vt decollaretur extra Ciuitatem, ad locum vbi perpetrauerat Homicidium. Monachus autem sequebatur retrò, vt illum decollari conspiceret. Qui autem ducebatur, cum vidisset Monachum sequentem, ait illi: Nunquid Abba non habes cellam, & opus manû? Respondit Monachus: Parce mihi frater, & cellam enim, & opus habeo. Qui respondens ait illi: Quare ergo non resides in cella, & desles peccata tua? Dicit ei monachus: Verè frater mi, valde

valde me ipsum negligo, compunctionemq. anima mea non habet; & idcirco venio, vt aspiciam te dum morieris; vt vel sic in compunctionem veniam. Tunc ait illi Reus: Vade frater, per Dominum, sede in cella tua; & gratias age Saluatori nostro Iesu Christo; ex quo enim ille Homo factus est, & pro nobis Peccatoribus mortuus est, homo iam non moritur.

Prat. spir. cap. 71.

L.

DVO Monachi ferentes ficos ad ægrotum, in itinere ex inedia, nolentes eos tangere, orando mortui sunt.

Vii. Patrum lib. 4. cap. 30.

L. I.

LAICVS quidam Ord. Erem. S. Augustini, sanus existēs, & incolumis, accersuit fratrem quendam, enixeq. postulauit ab eo, vt secum ad Ecclesiam pergeret; Confessionem suorum peccatorum audiret; & Ecclesiæ sacramenta sibi (iam morituro) tribueret. Excusauit se frater ille, vt qui varijs implicatus occupationibus existeret; sed verius, quia iste sibi delirare videbatur. Importunis tamen eius precibus victus, secū vadit; & facta Confessione, ante altare procumbentem, sacro viatico communiuit. Deinde frater idem laicus posuit se ad sedem coram altari, & rogauit eundem, vt eum sacro inungeret Vnctionis oleo: & quamuis rursus contradiceret Sacerdos, cum iste sanus sibi videretur, precibus tamen iteratis instans, obtinuit quod petebat. Vnde per semetipsum calceos extrahens, sacramentum extremæ Vnctionis, maxima cum deuotione suscepit. Demum calceos induens, voluit se à Barbitonfore barbam, & caput radi; mundum se dicens, & comptum velle ante Deum venire. Surgens autem de rasura: modo (ait) ad lectum ire volo, & inde nunquam exurgere, statimq., vt decubuit, ægrotare cœpit, & sequenti die spiritum Deo reddidit.

Chron. Ord. S. Aug. (Vitas fratrum inscriptus) lib. 2. cap. 13.
A. Elere B. Iordane de Saxonia, qui ibidem laycum hunc sibi notum, plurimum commendat.

VIRGO

L I I.

VIRGO quædam cum impleisset sexaginta annos in exercitatione sua, cum Matre propria, nunquam progressa, erat iam vita excessura. Ad eam igitur accedens Martyr, qui in eo loco erat, nomine Coluthus, ei dixit: Hodie es itura ad Dominum, & visura Sanctos omnes; Veni ergo, & prande nobiscum in * martyrio. Cum ergo mane surrexisset, & in sporta panem accepisset, & oliuas, ac minuta olera, post tot annos est egressa; & cum venisset in martyrium orauit; cumq. toto die obseruasset tempus, in quo nullus erat, & sedisset, rogauit martyre dicens; Benedic cibos meos Colluthe Sancte, & me in via comitare tuis precibus. Cum ergo comedisset, & rursus orasset, domum venit circa occasum Solis. Et cum dedisset matri suæ opus Clementis Stromatei in Prophetam Amos, dixit ei: Da id Episcopo relegato, & subdidit: ora pro me, vado ad Dominum meum. Cumq. nec febris laborasset, nec ei caput doluisset, seipsam ad sepulturam composuit, & in manus Domini emisit spiritum.

Pallad. in Lausiaca cap. 139. relatus in Vit. Patrum lib. 8. Heraclid. Paradis. c. 48.

A N N O T A T I O.

* MARTYRIVM est idem quod Confessio, seu Oratorium, in quo Martyrum corpora requiescunt.

Martyr autem hoc loco, non qui præest martyrio (vt in versione Hæneti, Notator adscripsit in Margine) sed ipse martyr Coluthus, qui ibi colebatur.

Diuersus verò ab alio Colutho Presbytero, hæreseos damnato, de quo Baron. in Annal. to. 3.

In dicta Versione Hæneti noster hic Martyr, Colothus appellatur, non Colluthus.

L I I I.

IN Monasterio (Aquæ nigrae nuncupato) propè Brixiam, facebat Monachus quidam Vallis umbrosæ, agens animam; cumq. illac transiret B. Bernardus de Vbertis Florentinus, S. R. E. Cardinalis, fratres in illo degentes exceperunt eum
omni

omni qua potuerunt humanitate; & rogauerunt vt mortem inuiferet, ac ipsius animam suis precibus Domino commendaret; sed alijs tunc detentus, & impeditus negocijs, dixit eis, vt præciperent animæ eiusdem morientis (ex obedientia, & in Dei nomine) ne discederet, donec ipse, quod à se volebant fratres, perfecisset. Paruerunt fratres. Paruit morientis anima; quæ tamdiu morata est in corpore, donec B. Vir redeunte, commendata Domino, eius iussu feliciter ingrauit.

Siluan. Razz. in Vit. Sanctorum Hebruria in Vita eiusdem B. Bernardi S. R. E. Cord. Episcopi Parmensis, olim Monachi Vallis umbræ.

L I V.

CVM Sanctus Franciscus (Patriarcha Minorum) de ultra mare rediens, Celanum prædicaturus accederet, Miles quidam supplici cum deuotione cum instantia magna inuitauit ad prandium. Venit itaq. ad Militis domum Vir Sanctus; antequam verò cibum sumerent, de more offerens Deo preces, & laudes, oculis stabat eleuatis in cælum. Oratione completa, benignum hospitem (familiariter aduocatum in partem) sic alloquutus est: Ecce frater hospes, tuis victus precibus, vt manducarem, domum tuam intraui: Meis nunc citò monitis acquiesce; quoniam non hic, sed alibi manducabis. Confitere nunc peccata tua, veræ poenitentiae dolore contritus; nec in ea te remaneat quidquam, quod veridica confessione non pandas: Reddet tibi Dominus hodie vicem, quando tanta deuotione pauperes suscepisti. Acquieuit continuò Vir ille sermonibus Sancti; socioq. ipsius vniuersa peccata in confessione detegens, disposuit domui suæ; & ad mortem suscipiendam, se (quantum valuit) præparauit. Intrauerunt tandem mensam, & incipientibus alijs manducare, hospes subito spiritum exhalauit.

S. Bonau. in Vita S. Francisci lib. 1. cap. 11. nu. 4. Habetur eadem apud Sur. 10. 5.

QVIDAM Nobilis moriturus, postquam Interrogauit si temporalia sua fuerant omnia benè disposita soluendis; & responsum esset, ita esse; conuersus ad Dominum dixit: Ecce Domine, sum positus extra manus hominum, in manus tuas commendo spiritum meum. Sicque tetrenis exoneratus spiritus, rediit liber ad Dominum, qui fecit illum.

Io. Gerson. Cancell. Parisien. qui id suo contigisse tempore narrat. tom. 2. operum eius, consideratione 3. de testament. condendo.

Vide infra Peregrini quotidianum testamentum, quod idem Gerson, sub orationis Typo, subdit ibidem.

MVLIER quædam Palæstina (Cleopatra nomine) in Aegypto cum unico filio suo degens, ac ieiunijs, & orationibus vacans, corpus sancti Martyris Vari (cui decertanti propè aderat) noctu sublatum, aromatibus conditum, & splendidis indutū vestibus, sub lectum suum reuerenter deposuit, accendens lumina, & suffitibus, vt potuit, ei honorem tribuens. Procedente tēpore, rediens in patriā, à Præsīde corpus mariti sui (Militis strenuissimi pridē defuncti) secū deferēdi, pecunijs traditis, licentiam obtinuit; eiusq. loco, Martyris sacras Reliquas accepit, viri dimisso cadauere. Cum verò in Palæstinam regressa esset, in honorem sancti eiusdem martyris, templum magno sumptu construere cœpit. Cumque interim ab Imperatore literas accepisset, quibus dignitatem filio suo (sicut petierat) tribuebat, rem distulit quousq. templi fabrica perficeretur. Qua absoluta conuocauit prouinciæ Episcopos, & Presbyteros ad templi eiusdem consecrationem: Conuocauit & Monachos sanctitate insignes; & cū ē loculo sacri corporis Martyris extulisset, id in magnifico lecto præclare deposuit. Imposuit etiam clamydē, & zonā dignitatis, quam filius suus erat induturus; volens, vt primum benedicerentur ab illis, qui illuc conuenerant; deinde vtramque indueret. Itaque cum per noctem (simul cum toto populo) vigilas ibi egisset,

omni qua potuerunt humanitate; & rogauerunt vt mortem inuiferet, ac ipsius animam suis precibus Domino commendaret; sed alijs tunc detentus, & impeditus negocijs, dixit eis, vt præciperent animæ eiusdem morientis (ex obedientia, & in Dei nomine) ne discederet, donec ipse, quod à se volebant fratres, perfecisset. Paruerunt fratres. Paruit morientis anima; quæ tamdiu morata est in corpore, donec B. Vir redeunte, commendata Domino, eius iussu feliciter migravit.

Siluan. Razz. in Vit. Sanctorum Hetrurie in Vita eiusdem B. Bernardi S. R. E. Card. Episcopi Parmensis, olim Monachi Vallis umbrosæ.

L. I V.

CVM Sanctus Franciscus (Patriarcha Minorum) de ultra mare rediens, Celanum prædicaturus accederet, Miles quidam supplici eum deuotione cum instantia magna inuitauit ad prandium. Venit itaq. ad Militis domum Vir Sanctus; antequam verò cibum sumerent, de more offerens Deo preces, & laudes, oculis stabat eleuatis in cælum. Oratione completa, benignum hospitem (familiariter aduocatum in partem) sic alloquutus est: Ecce frater hospes, tuis victus precibus, vt manducarem, domum tuam intraui: Meis nunc citò monitis acquiesce; quoniam non hîc, sed alibi manducabis. Confitere nunc peccata tua, veræ poenitentiae dolore contritus; nec in ea te remaneat quidquam, quod veridica confessione non pandas: Reddet tibi Dominus hodie vicem, quando tanta deuotione pauperes suscepisti. Acquieuit continuò Vir ille sermonibus Sancti; socioq. ipsius vniuersa peccata in confessione detegens, disposuit domui suæ; & ad mortem suscipiendam, se (quantum valuit) præparauit. Intrauerunt tandem mensam, & incipientibus alijs manducare, hospes subito spiritum exhalauit.

S. Bonau. in Vita S. Francisci lib. I. cap. II. nu. 4. Habetur eadem apud Sur. to. 5.

QVIDAM Nobilis moriturus, postquam interrogauit si temporalia sua fuerant omnia benè disposita soluendis; & responsum esset, ita esse; conuersus ad Dominum dixit: Ecce Domine, sum positus extra manus hominum; in manus tuas commendo spiritum meum. Sicque terrenis exoneratus spiritus, rediit liber ad Dominum, qui fecit illum.

Io. Gerson. Cancell. Parisien. qui id suo contigisse tempore narrat. tom. 2. operum eius, consideratione 3. de testament. condendo.

Vide infra Peregrinū quotidianum testamentum, quod idem Gerson, sub orationis Typo, subdit ibidem.

MVLIER quædam Palæstina (Cleopatra nomine) in Aegypto cum unico filio suo degens, ac ieiunijs, & orationibus vacans; corpus sancti Martyris Vari (cui decertanti propè aderat) noctu sublatum, aromatibus conditum, & splendidis indutū vestibus, sub lectum suum reuerenter deposuit, accendens lumina, & suffribus, vt potuit, ei honorem tribuens. Procedente tēpore, rediens in patriā, à Præsīde corpus mariti sui (Militis strenuissimi pridē defuncti) secū deferēdi, pecunijs traditis, licentiam obtinuit; eiusq; loco, Martyris sacras Reliquas accepit, viri dimisso cadauere. Cum verò in Palæstinam regressa esset, in honorem sancti eiusdē martyris, templum magno sumptu construere cœpit. Cumque interim ab Imperatore literas accepisset, quibus dignitatem filio suo (sicut petierat) tribuebat, rem distulit quousq; templi fabrica perficeretur. Qua absoluta conuocauit prouinciæ Episcopos, & Presbyteros ad templi eiusdē consecrationem: Conuocauit & Monachos sanctitate insignes; & cum è loculo sacrū corpus Martyris extulisset, id in magnifico lecto præclarè deposuit. Imposuit etiam clamydē, & zonā dignitatis, quam filius suus erat induturus; volens, vt primum benedicerentur ab illis, qui illuc conuenerant; deinde vtramque indueret. Itaque cum per noctem (simul cum totō populo) vigilas ibi egisset,

egiſſet, ipſa & filius ſimul ſubeuntes primi corpus Martyris,
 & id ſerentes, depoſuerunt in aram templi. Poſt hæc Cleo-
 pãra ardentè inſtans, & lachrymans, filio ſuo, & ſibi bona
 fideliter petebat à Martyre. Deinde (myſterio peracto) Epi-
 ſcopos, & reliquos omnes ſplendida recreauit menſa; ipſa
 met miniſtrante cum filio, cui uſſerat, vt nec cibum, nec po-
 tum ſumeret, priuſquam finitum eſſet conuiuium. Finito verò
 conuiuiò, & die iam inclinante, puer deſeſſus in ſuo lecto de-
 cumbebat; mater autem (filij oſculata oculos) ſurge fili (di-
 cebat) & cum matre cibum ſume. Ille autem, cum à vehē-
 menti, & acuta febris decineretur, nec matri quidem poterat
 reſpondere: Tum mater, reuertè (inquit) nec ego quidem ci-
 bum ſumam, aut aliquid aliud guſtabo, niſi prius intellexero,
 quomodo hæc res euenerit filio. Ei igitur aſſidens inſomnis,
 circa mediam noſtem vidit filium iacentem mortuum. Huius
 igitur decidit mater; eamque ſtatim vox deſecit, ſed cum
 parum ad ſe rediſſet, humeris tollens mortuum filij corpus,
 & ad ſacram aram deferens, ibi depoſuit, & capillos vellens
 ac filium lugens, alloquitur cum lachrymis Martyrem, reco-
 lens, quæ in ſui honorem fecerat, quæue petierat; filij nem-
 pè ſalutem. Rogatque ſibi eundem reſtitui, vel ſe quoque
 ſecum tolli. Interim ſomnus illi obrepens, eam fecit quie-
 ſcere; & filius ei apparuit cum Martyre; amictus autem erat
 utriſque pulcherrimus, ac ſplendidiffimus; & coronæ miræ
 pulchrytudinis ornabant eorum capita. Videbatur autem
 Martyr dicere. Cur non lætaris o mulier, ſed tuus grauis lu-
 ctus cor tuum affligit? num ſum aded ingratus, vt qui nihil
 ſenſerim eorum, quæ à te facta ſunt? Num pro ijs non ſum te
 præclarè remuneraturus? Non vides qualem gloriam ſit filius
 tuus conſecutus? Cur non ergo hæc relictã trititiã, tranſis ad
 animi tranquillitatem? Vocauit deinde puerum, vt ad ma-
 trem propius accederet; puer autem magis adhærebat Mar-
 tyri, nolens eum omnino relinquere; nec volens ullatenus ad
 matrem venire, ſed: abi mater mea, abi dicebat reſiſtens, &
 minimè te dedas his ludibus. Malle enim vitam veſtram
 quam

quàm hanc mortem, æquè absurdum existimo, atque dolo-
rem præferre voluptati, quæ non desinit, & vitam breuem,
quæ est ad tempus, æuo sempiterno. Hæc cum mater audis-
set à filio, ut ipsa quoque assumeretur vehementer rogabat
Martyrem. Ille autem suadebat ut magis eam viam seque-
retur, quæ ducit ad salutem. Tandem (data pace) abiit
Martyr cum puero, suo adherenti sinui, & vterque ab illius
d' fecit oculis. Satim igitur expetrecta, & ad se reuersa mu-
lier, narravit ij, qui aderant, quantam eò Martyris, & filij
aduentum consecuta esset animi tranquillitatem. Deinde
cum filij sui corpusculum splendide composuisset, id com-
mendat Martyri, tota nocte cum consanguineis, & alijs quam-
plurimis faciens gratiarum actionem; mysticum demum cu-
rauit peragi sacrificium; & cum ad lautam cœnam, eos, qui
secum fuerat, inuitasset, in pauperes omnia sua distribuit; mun-
dum valere iussit; & vili se induens tunica, sepulchro de cæ-
tero ministravit Martyris; ieiunijs vacans, & orationibus.
Singulis autem Dominicis ei Martyr apparebat & filius, in
eodem quo prius amictu, eam consolantes; & septimo tan-
dem suæ in melius vitæ mutationis anno, in pace quieuit.

Sur. tom. 5. in actis SS. Vari. & Soc. Mart. 19. Oct. à c. 9.

LVII.

MVLIER quædam Alexandrina infidelis, sed misericors
in æt. alieno oppressum, ob idque se præfocare volentem,
misericordiam à Domino consequitur; lumine etenim donata,
fidei, ab Angelis ad Baptismum ducitur; Angelosq. humana
specie Sponsores habet. Quod cum Episcopo admiranti de-
tregisset, statim obdormiuit in Domino.

Præf. spir. cap. 207. Relat. in Annal. tom. 7. anno Domi-

ni. 537.

ANNOTATIO.

Facinus hoc tam præclarum his verbis ibi descriptum habetur.
Puella quædam relicta fuerat pupilla à parentibus, magna fa-
cultate locupletibus. Erat autem adhuc sine Baptismo. Die verò
quadam;

quadam, ingressa pomarium, vidit quendam parantem sibi laqueum, ut se præfocaret. Cucurrit igitur, & dixit ei: Quid facis o homo? dixit autem ei: Dimitte me mulier, quoniam in multa tribulatione sum; quæ ait: dic mihi causam, & fortassis adiuvare te potero. Dixit ille: Graui ære alieno premor, & valde suffocor, à creditoribus; elegi, potius semel vitam finire, quam quotidie mori; quæ dixit illi: Quæso te, accipe omnia, quæ habeo, & redde; tantum ne perdas te ipsum. Sumens verò ille, reddidit omnia. Puella ergo angustiari cœpit, non habens, qui sibi curam gereret. Itaque destituta parentum solatio, fornicari instituit, & inde sibi victum querere. Post aliquantulum verò temporis infirmata est Puella; & in se conversa, compuncta est, orauitq. Pontificem (Paulum scilicet Patriarcham Alexandriæ) ut faceret illam Christianam. Omnes autem aspernabantur eam, dicentes: Quis hanc suscipiat, quæ meretrix est? Affligebatur autem vehementer. Cum vero in his esset angustiis, astitit illi Angelus in specie hominis, cum quo misericordiam fecerat; cui illa dixit: Cupio fieri Christiana, & nemo vult pro me loqui. Qui ait: Nunquid re vera ista cupis? Respondit illa: Vtique Domine, & deprecor te ut hoc mihi impertias. Qui ait: Noli tristari; ego adducam aliquos, qui te accipiant. Adduxit ergo alios duos, & ipsos sanctos Angelos, duxeruntq. illam ad Ecclesiam; rursusq. se ipsos transformantes in personas quasdam illustres, & notas ex ordine Augustalium, vocant Clericos, Presbyterum scilicet & Diaconum, qui in hoc ipsum constituti erant. Dicunt eis Clerici: Vestra charitas pro ea pollicetur? illi autem responderunt: Etiam, nos pro illa pollicemur. Sumentes ergo illam baptizauerunt, & albis induta, rursus ab eis subuecta est. Quam cum deposuissent, euauerunt. Vicini ergo cum illam ita albis indutam viderent, postquam recesserunt illi, dixerunt ei: quis te baptizauit? Nunciauit autem eis rem totam dicens: Venerunt quidam, & tulerunt me in Ecclesiam, locutique sunt Clericis, & baptizauerunt me. Et dixerunt ad eam: Qui sunt illi? Cum verò non posset dicere qui essent, illi abeuntes nunciauerunt Episcopo. Dixit autem Episcopus his qui ad baptizandum constituti erant: vos illam baptizastis? & confessi sunt, se illam baptizasse exoratos ab illo, & illo Augustalibus. Porro accersitis ex prætorio his, quos Clerici dixerant, dixit Episcopus: Num ipsi fideiussistis? Qui dixerunt: neque nouimus, neque conscij sumus nobis hoc fecisse. Tunc verò iam cogitauit Episcopus, Dei hoc opus esse, conuocansq. illam dixit ei: Dic mihi

filia,

filia, quid gessisti boni? Quæ ait: Meretrix existens, & pauper-
culâ, quid boni operari potui? Dixit illi Episcopus: Nihilne omnino
operata es? Dixit ei: non, nisi quod videns quendam, qui à cre-
ditoribus premebatur, se suffocare volentem, data illi omni sub-
stantia mea liberaui eum. Et his dictis continuo obdormiuit in
Domino. Tunc Episcopus glorificans Dominum dixit: Iustus es
Domine, & rectum iudicium tuum.

L V I I I.

MVLIER quædam amisit in gremio ægotantem filium
cathecumenum lactentem. Quæ cum vidisset amissum, & ir-
reparabiliter perditum, cæpit eum magis flere fideliter, quàm
mater. Non enim filij sui desiderabat vitam, nisi in futuro
sæculo; & hanc sibi ablatam, & perijsse plangebat. Impleta
affectu fiduciæ tulit illum mortuum, & cucurrit ad memoriam
beati Stephani Martyris; & cæpit ab illo exigere filium, & di-
cere: Sancte Martyr, vides nullum mihi remansisse solatiũ.
Non enim possum dicere filium præcessisse, quem nosti perijs-
se: Tu enim vides quare plangam. Redde filium meum, vt
habeam eum ante conspectum Coronatoris tui. Hæc, & ta-
lia cum precaretur lachrymis, quodammodo non petenti-
bus, sed exigentibus, reuixit filius eius: & quia dixerat, nosti
quare illum quæram; ostendere voluit etiam Deus verum
animum ipsius. Continuo tulit illum ad Presbyteros; bap-
tizatus est; sanctificatus est; vnctus est: imposita est ei manus;
completis omnibus Sacramentis, assumptus est. Illa autem
tali eum cum vultu deduxit, tanquam non deduceret ad re-
quiem s. pulchri, sed ad sinum Martyris Stephani.

S. Aug. serm. 37. de diuersis.

L I X.

MONACHVS interrogatus à quodam sene quid lucra-
tus esset in tanto tempore solitaria vitæ, spiritualisq. exercitij,
respondit: Vade, & post decimum diem veni ad me, & dicam
tibi. Sene autem abiens, post decimũ diem redijt, inuenitq.
Monachum migrasse ad Christum, & testam, in qua sic scrip-
tum erat: Ignosce, pater, quia nunquam, dum opus Dei age-

rem, aut horis constitutis psallerem, mentem meam diuinsi in terram.

Prat. spir. cap. 98.

L X.

Iuuenis quidā nobilis Flander, qui Dei seruitio, inuitis parentibus, se mancipauerat; & ab eisdem idcirco derelictus, summam rerum inopiam pati coactus fuerat: cum aliquandiu eiusmodi paupertatis incommoda, patienter admodum sustinisset, ad cœlestes diuitias à Patre cœlesti euocatus, febri modica corripitur, lecto decumbit, & mortis iura lætus expectans, ad eiusdem venit tandem mortis agonem. In quo cum paululum laborasset, resumptis viribus, se super se erigens, in lecto refedit; & oculis, ac manibus in cœlum erectis Patrem omnium inuocauit. Deinde ad sibi astantes conuersus ait: Pater meus, & mater mea dereliquerunt me; Dominus autem assumpsit me. Et hæc dicens, in sinum cœlestis Patris, spiritum non magis emisit, quàm posuit.

Spec. exempl. dist. 10. exemplo 11. & in edit. post. tit. Mori mori exemplo 25.

SELE-

SELECTAE MORIENTIVM

IVSTORVM PRECES.

Preces varias conceptis verbis effuderunt Sancti in conspectu Domini, tribulationes, pariter ac desideria cordium (dum premerentur mortis angustiis, ante ipsum pronunciantes. Quæ autem habentur in supradescriptis eorundem mortibus, hæc sunt præcipuè.

QUARTO RATIO (in primis) Dominica, & Salu-
tatio Angelica. *Albertus A. 13. pag. 31.*
Aloysius. A. 22. 38. Bartholomæus. B. 6. 94.
Fræcisus. F. 13. 220. Hubertus. H. 15. 271.
Lubertus. L. 13. 327. Maria. M. 18. 362.
Reginaldus. R. 6. 461. Stanislaus. S. 26. 504.

Symbolum Apostolorum. *Hubertus. H. 15. 271. Maria. M. 18. 362.*

Corona B. Virginis. *Francisca. F. 9. 217.*

Officium eiusdè. *Francisca. F. 9. 217. Lubertus. L. 13. 327.*

Officium S. Spiritus. *Lubertus. L. 13. 327.*

Litaniz. *Austrebertha. A. 61. 86. Catharina. C. 9. 131. Ch-
nugundis. C. 17. 140. Eduardus. E. 8. 180. Iacobus. I. 4. 281. Pe-
trus. P. 27. 429. Vincentius. V. 8. 536.*

Cantica nonnulla, nempe

Benedictus Dominus Deus Israel, &c. *Gotthardus. G. 25.*

247.

Magnificat anima mea Dominũ, &c. *Maria. M. 19. 364.*

Nũc dimittis, &c. *Aabelardus. A. 6. 23. Eligius. E. 13. 184.*

Marcus. M. 12. 356. Maria. M. 18. 362. Maria. M. 19. 365.

Hymni pariter

Te Deum laudamus. *Clara. C. 20. 142. Petrus. P. 26. 428.*

Stanislaus. S. 26. 502.

O Gloriosa Domina. *Antonius. A. 47. 71.*

Quæsumus auctor omnium, &c. *Pius. P. 41. 451.*

Psalterium totum. *Antoninus. A. 48. 72. Leusfridus. L. 10. 323. Lubertus. L. 13. 327. Vincentius. V. 8. 536.*

Psalmi, qui dicuntur Pœnitentiales. *Amasius. A. 25. 42. Antonius. A. 47. 71. Augustinus. A. 58. 83. Lubertus. L. 13. 327. Petrus. P. 27. 429. Verdiana. V. 6. 535. Vincentius. V. 8. 536.*

Qui etiam apud morientes ab astantibus recitari consueverunt. *Conradus. C. 28. 153. Eduardus. E. 8. 180. Lubertus. L. 13. 326.*

Psalmi Graduales. *Conradus. C. 28. 153.*

Psalmi aliqui præcipui, nempe
Pf. 25: Iudica me Deus, quoniam ego in innocentia, &c. *Martinus. M. 22. 369.*

30: In te Domine speravi. *Albertus. A. 13. 31. Margarita. M. 17. 360. Nicolaus. N. 4. 153.*

53: Deus in nomine tuo saluum me fac. *Albertus. A. 13. 31.*

90: Qui habitat. *Hubertus. H. 13. 271.*

120. Leuavi oculos meos in montes. *Paulinus. P. 8. 415.*

118. Beati immaculati. *Lubertus. L. 13. 328.*

121. Lætatus sum. *Petrus. P. 18. 424.*

141. Voce mea. *Franciscus. F. 16. 218.*

148. Laudate Dominum de cœlis. *Antoninus. A. 48. 73. Gerardus. G. 12. 235.*

Laudate Dominum in sanctis eius. *Petrus. P. 21. 424. Seruinus. S. 13. 484.*

Psalmorum aliqui versiculi, nempe

4. In pace in idipsum dormiam, & requiescam. *Gorgonia. G. 24. 246.*

5. Introibo in domum tuam Domine; adorabo ad templum sanctum tuum. *Ladouicus. L. 20. 335.*

16. Satiabor cum apparuerit gloria tua. *Ioannes. I. 21. 296.*

24. Secundum misericordiam tuam memento mei Domine. *Anscharius. A. 40. 62.*

- Pf. 24. Oculi mei semper ad Dominum, quoniam ipse euellet de laqueo pedes meos. *Antoninus. A. 48. 73.*
25. Domine dilexi decorum domus tuæ, & locum habitacionis gloriæ tuæ. *Maiolus. M. 6. 350. Martinus. M. 22. 369. Paula. P. 7. 415.*
30. In te Domine speravi non confundar in æternum. *Margarita Vngar. M. 17. 380. Nicolaus. N. 4. 393.*
- In manus tuas Domine commendo spiritum meum. *Sancti ferè omnes.*
38. Notum fac mihi Domine finem meum. *Veranus. V. 5. 535.*
41. Quemadmodum desiderat ceruus ad fontes aquarum, ita desiderat anima mea ad te Deus. *Burchardus. B. 36. 121. Eutichius. E. 34. 210.*
- Sitiuit anima mea ad Deum viuum: Quando veniam, & apparebo ante faciem Dei? *Hieron. H. 7. 264. Io. Gualb. I. 21. 196. Trudo. 7. 530. Valtricus. V. 3. 534.*
- Quare tristis es anima mea, & quare conturbas me? spera in Deo, quoniam adhuc confitebor illi, salutare vultus mei, & Deus meus. *Burchardus. B. 36. 121.*
42. Iudica me Deus, & discerne causam meam. *Persianus in Phil. P. 40. 44.*
47. Magnus Dominus, & laudabilis nimis, & magnitudinis eius non est finis. *Decorosus. D. 3. 161.*
56. Miserere mei Deus, miserere mei, quoniam in te confidit anima mea. *Laurentius. L. 4. 317.*
72. Mihi autem adhærere Deo bonum est, ponere in Domino Deo spem meam. *Erendrudis. E. 24. 198.*
83. Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutum; concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini. *Burchardus. B. 36. 121. Hieronymus. H. 7. 264. Maiolus. M. 6. 350. Paula. P. 7. 415.*
85. Misericordia tua magna est super me: quoniam eruisti animam meam ex inferno inferiori. *Herman. H. 4. 260.*
88. Misericordias Domini in æternum cantabo. *Carilephus C. 2. 122. Epiphanius. E. 20, 195.*

Pf. 115. Dirupisti Domine vincula mea, tibi sacrificabo hostiam laudis. *Nicolaus. N. 6. 395.*

117. Dominus mihi adiutor, & ego despiciam inimicos meos. *Nicolaus. N. 6. 394.*

118. Bonitatem fecisti cum seruo tuo Domine. *Hermannus. H. 14. 260.*

120. Leuavi oculos meos in mōtes, vnde veniet auxilium mihi. *Seuerus. S. 14. 485.*

121. Lætatus sum in his, quæ dicta sunt mihi: in domum Domini ibimus. *Nicolaus. N. 3. 312.*

122. Ad te leuavi oculos meos, qui habitas in Coelis. *Seuerus. S. 14. 486.*

129. Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit? *Stanslaus. S. 26. 501.*

141. Educ de custodia animam meam ad constituendum nomini tuo. *Conradus. C. 30. 154. Didacus. D. 6. 162. Iulianus. I. 43. 313.*

148. Laudate Dominum de coelis, laudate eum in excelsis. *Antoninus. A. 48. 73. Gerardus. G. 12. 235.*

150. Laudate Dominum in sanctis eius. *Petrus. P. 21. 425. Seuerinus. 499.*

Omnis spiritus laudet Dominum. *Hieron. H. 8. 266. Petrus. P. 21. S. 13. 484.*

Præter hos psalmorum versiculos, alios quoque à sanctis Viris (in locum tabernaculi admirabilis, vsque ad domum Dei, in voce exultationis, & confessionis ingredi fatagentibus) pronunciatos esse, ex supradescriptis eorundem mortibus, probè nouimus. Quia verò quales ii fuerint ignoramus, coniectari libuit fuisse sequentes, nempe.

3. Tu autem Domine susceptor meus es. Exurge Domine, saluum me fac Deus meus.

6. Domine ne in furore tuo arguas me; neque in ira tua corripas me.

Miserere mei Domine, quoniam infirmus sum.

Conuertere Domine, & eripe animam meam, saluum me

me fac propter misericordiam tuam ; **Ps. 7.** Domine Deus meus in te speraui ; saluum me fac ; & libera me .

12. Illumina oculos meos , ne vmquam obdormiam in morte , ne quando dicat inimicus meus prauaui aduersus eum .

16. Sub vmbra alarum tuarum protege me .

17. Deus meus adiutor meus ; & sperabo in eum .

20. Circumdederunt me dolores mortis ; & pericula inferni inuenerunt me : In tribulatione mea inuocaui Dominum , & ad Deum meum elamaui .

21. De vêtre matris meæ Deus meus es tu , ne discesseris à me .

28. Quoniam tribulatio proxima est ; & non est qui adiuuet .

Tu autem Domine ne elongaueris auxilium tuum à me ; ad defensionem meam conspice .

24. Ad te Domine leuaui animam meam ; Deus meus in te confido ; non erubescam .

Reminiscere miserationum tuarum Domine , & misericordia tuæ , quæ à sæculo sunt .

Delicta iuuentutis meæ , & ignorantias meas ne memineris Domine .

Secundum misericordiam tuam memento mei Tu , propter bonitatem tuam Domine .

Propter nomen tuum propitiaberis peccato meo ; multum est enim .

Respice in me , & miserere mei , quia vnicus , & pauper sum ego .

Custodi animam meam , & erue me : non erubescam quoniam speraui in te .

26. Ne auertas faciem tuam à me : & ne declines in ira à seruo tuo .

Adiutor meus esto , ne derelinquas me : neque despicias me Deus salutaris meus .

Credo videre bona Domini in terra vluentium .

30. Esto mihi in Deum protectorem , & in domum refugij , vt saluum me facias .

- Pf. 30. Illustra faciem tuam super seruum tuum, saluum me fac in misericordia tua; Domine non confundar quoniā inuocaui te;
31. Tu es refugium meum à tribulatione, quæ circumdedit me: exultatio mea, erue me à circumdantibus me.
32. Fiat misericordia tua Domine super nos, quemadmodum sperauimus in te.
37. Domine ne in furore tuo arguas me, neque in ira tua corripias me. Quoniam iniquitates meæ supergressæ sunt caput meum, & sicut onus graue grauatae sunt super me.
- Domine ante te omne desiderium meum, & gemitus meus à te non est absconditus.
- Cor meum conturbatum est, dereliquit me virtus mea, & lumen oculorum meorum, & ipsum non est mecum.
- Ne derelinquas me Domine Deus meus; ne discesseris à me.
- Intende in adiutorium meum, Domine Deus salutis meæ.
39. Tu autem Domine ne longe facias miserationes tuas à me. Complacet tibi Domine vt eruas me, Domine ad adiuuandum me respice.
- Adiutor meus, & protector meus tu es Deus meus, ne tardaueris.
40. Ego dixi Domine miserere mei quia peccaui tibi: Tu autem Domine miserere mei.
41. Apud me oratio Deo vitæ meæ; dicam Deo susceptor meus es.
50. Miserere mei Deus secundum magnam misericordiam tuam. *cum reliquis eiusdem psalmi.*
53. Ecce enim Deus adiuuat me, & Dominus susceptor est animæ meæ.
54. Cor meum conturbatum est in me: & formido mortis cecidit super me, & contexerunt me tenebræ.
61. In Deo salutare meum, & gloria mea: Deus auxilij mei, & spes mea in Deo est.
68. Saluum me fac Domine, quoniam intrauerunt aquæ vsque ad animam meam.

PL68. Exaudi me Domine; quoniam benigna est misericordia tua: secundum multitudinem miserationum tuarum respice in me.

68. Ne auertas faciem tuam à puero tuo: quoniam tribulor velociter exaudi me.

69. Intende animæ meæ, & libera eam: propter inimicos meos eripe me.

69. Deus in adiutorium meum intende, Domine ad adiuuandum me festina.

70. Ego verò egenus, & pauper sum, Deus adiuua me.

Adiutor meus, & liberator meus es tu; Domine ne moreris.

70. In te Domine speravi non confundar in æternum; in iustitia tua libera me, & eripe me. Inclina ad me aurem tuam, accelera ut eruas me. Esto mihi in Deum protectorem & in domum refugij, ut saluum me facias.

In te confirmatus sum ex vtero: de ventre matris meæ tu es susceptor meus.

Ne proijcias me in tempore senectutis, cum defecerit virtus mea, ne derelinquas me.

Deus ne elongeris à me, Deus meus in auxilium meum respice.

72. Quid mihi est in cælo? & à te quid volui super terram?

72. Defecit caro mea; & cor meum Deus cordis mei, & pars mea Deus in æternum.

78. Ne memineris iniquitatum nostrarum antiquarum: citò anticipet nos misericordia tua, quia pauperes facti sumus. nimis. Adiuua nos Deus salutaris noster, & propter gloriam nominis tui libera nos: & propitius esto peccatis nostris propter nomen tuum.

85. Tu Domine suavis, & mitis, & multæ misericordiæ omnibus inuocantibus te.

90. Dicam Domino susceptor meus es tu, & refugium meum, Deus meus sperabo in te.

Quoniam tu es Domine spes mea.

Ps. 114. Circundederunt me dolores mortis, & pericula inferni intenerunt me: O Domine libera animam meam misericors Dominus, & iustus: & Deus noster miseretur.

115. Quid retribuam Domino pro omnibus quæ retribuit mihi? Calicem salutaris accipiam, & nomen Domini invocabo. O Domine quia ego servus tuus; ego servus tuus, & filius ancillæ tuæ. (*gloriosa nempe matris nostræ Mariæ.*)

Dirupisti vincula mea; tibi sacrificabo hostiam laudis;

118. Tuus sum ego; saluum me fac. Suscipe me secundum eloquium tuum, & viam, & non confundas me ab expectatione mea.

Erravi sicut ovis, quæ periit, quære servum tuum.

Ps. 122. Sicut oculi servorum in manu dominorum suorum. Sicut oculi ancillæ in manibus domini suæ, ita oculi nostri ad Dominum Deum nostrum donec misereatur nostri.

123. Adiutorium nostrum in nomine Domini; qui fecit cælum, & terram.

129. Si iniquitates observaveris Domine; Domine quis sustinebit?

Quia apud te propitiatio est; & propter legem tuam sustinui te Domine.

Apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio.

138. Proba me Domine, & scito cor meum; interroga me, & cognosce semitas meas. Et vide si via iniquitatis in me est; & deduc me in viam æternam.

141. Clamaui ad te Domine; dixi, Tu es spes mea, portio mea in terra viventium.

142. Non intres in iudicium cum servo tuo Domine, quia non iustificabitur in conspectu tuo omnis vivens;

Velociter exaudi me Domine, defecit spiritus meus;

143. Misericordia mea, & refugium meum, susceptor meus, & liberator meus.

Emitte manum tuam de alto; eripe me, & libera me de aquis multis. &c.

Preces itidem habentur, in supradescriptis Iustorum mortibus, variæ; ab eisdem suscipi. Dum infirmi decumberent: Dum Ecclesiæ Sacramenta susciperent: Dum fidei professionem, ac protestationem emitterent: Dum tandem ex hac vita migrarent. Sunt autem hæc sequentes.

In infirmitate.

Domine hic vire hic seca, vt in æternum parcas: Domine hic non parcas, vt in æternum parcas. *Aloysius. A. 22.38.*

Sancta, & immaculata virginitas; quibus te laudibus offeram nescio. *Antoninus. A. 48.71.*

Vbi es amor meus? Indica mihi vbi pascas, vbi cubes in meridie: quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? O Deus meus! Veni Domine, & noli tardare. *Baptista. B. 2.89.*

Domine Iesu Christe miserere mei: Fili Dei adiuua me. *Dionysius. D. 15.168.*

Mihi viuere Christus est, & mori lucrum. *Epiphanius. E. 20.195.*

Domine da mihi modò hic patientiam, & postea indulgentiam. *Fulgentius. F. 19.226.*

Domine adauge dolorem, dum adaugeas patientiam. *Pius. P. 41.451. Stanislaus. S. 26.501.*

Deus meus es tu, & ego seruus tuus. *Gaspar G. 5.230.*

Domine tu scis, quia meus es tu, & ego tuus. *Idem ibid.*

Gloria, laus, & honor tibi sit Christe Redemptor. *Gulielmus. G. 33.254.*

Dilectus meus mihi, & ego illi donec aspiret dies, & inclinentur umbræ. *Conradus. C. 29.153.*

O pie Deus, requiem: Bone Domine, Deusq. verax dona tandem requiem (æternam scilicet) *Hugo. H. 18.274.*

Dominus meus, & Deus meus. *Ioannes. I. 24.300.*

Sit Deus altissimus benedictus, qui hanc mihi largitus est infirmitatem. *Anon. 36.578.*

Domine

Domine quando me de hoc erues carcere? quando veniam, & apparebo coram te, & præsentia, ac pulchritudine tua fruar? *Anon. 25. 569.*

Non secundum iniquitates nostra retribuas nobis. *Stanislaus. S. 5. 501.*

Si iniquitates obseruaueris Domine, Domine quis sustinebit? Iram tuam, & flagella quis sustinebit? *Stanislaus. 525. 501.*

Ante Confessionem Sacramentalem.

TV Deus, qui nosti corda hominum, & Publicano longè posito dum pectus percuteret suum, dimittere peccata dignatus es: Qui Lazarum dormientem, de monumento post resolutionem carnis, die quarta dignatus es resuscitare, Suscipe in hac hora Confessionem meam, & peccata, quæ innumerabiliter contraxi, ab oculis aufer tuis. Ne reminiscaris mala mea; & iuuentutis delicta ne memineris.

Tu Domine non posuisti pœnitentiam iustis, qui non peccauerunt tibi, sed mihi peccatori, qui peccaui super numerum arenæ maris. Non inueniat in me hostis antiquus, quod puniat. Tu scis quia peccare numquam finiui, sed ut iniquè agerem laboraui: Et quia tu dixisti, in quacunque hora peccator à vijs suis reuersus fuerit, omnes iniquitates suas traderes obliuioni, huius præcepti memor sum tui. Clamo utique cum spe, & fiducia ad te, qui cœlos aspicere non sum dignus præ multitudine peccatorum meorum. Adesto, & suscipe orationem meam, & mihi peccatori veniam dona postulatam. *Isidorus. I. 38. 309.*

Ante Sacrosancti Viatici sumptionem.

Iste Deus meus, & glorificabo eum. Ecce Deus Saluator meus. O Anima mea, ipsum lætè suscipias, quia est amicus dulcis; consiliarius prudens, auxiliator fortis. *Conradus. C. 29. 153.*

Ascen-

Ascendat filius ad Patrem , & seruus ad Dominum suum ,
Hugo. H. 21. 277.

Benedictus qui venit in nomine Domini . *Nicolaus. N. 6.*
 394.

Dominus mihi adiutor , & ego despiciam inimicos meos .
Idem Ibidem .

Ecce Amorem meum , ecce amorem meum . Domine
 non sum dignus, nec fui vnquam dignus, qui tuo sacro corpo-
 re pascas . *Philippus. P. 40. 437.*

Ego N. peccator confiteor vnum, & verum Deum Patrem,
 & Filium, & Spiritum sanctum, vnam ex hac Trinitate perso-
 nam videlicet vnigenitum, & consubstantialem, & coeternum
 Dei Patris Filium, de Sacratissima Maria Virgine incarnatum,
 passum, mortuum, & sepultum tertia die resurrexisse; coelos
 ascendisse; ad dexteram Dei confidere; viuos, & mortuos
 extremo, & magno iudicio iudicaturum. Hanc autem sacra-
 tissimi corporis eius Eucharistiam, illud idem credimus cor-
 pus, quod assumptum est de Virgine: quod discipulis suis ad
 confœderandum, & vniendum, & in se commanendum con-
 tradidit. Hunc sacratissimum sanguinem, illum eundem, qui
 de latere eius in Cruce pendentis defluxit, & firmissimè credo
 & corde, & ore confiteor. Hocque sacratissimo Viatico de-
 cessum meum muniri, & contra omnem aeream potestatem
 certissima protectione defendi peropto. *Ludauicus. L. 21.*
 336.

Confiteor hoc Sacrum Saluatoris mei corpus, illud verè, &
 essentialiter esse, quod de sancta Virgine ab ipso sumptum est;
 quod pro mundi salute in Cruce pependit; quod tertia die
 à mortuis resurrexit; quod in coelos ascendit; quod ventu-
 rum est iudicare viuos, & mortuos, & sæculum per ignem.
 Per ipsum credo incorporari ei, & fieri vnum cum ipso, & ha-
 bere vitam æternam. *Mattheus. M. 24. 372.*

Ego planè credo, imò pro certo noui, hunc esse verum,
 Deum, & hominem Iesum Christum, æterni Patris, & Virgi-
 nis Filium. Et quod puro corde credo, etiam labijs sincèrè
 confi-

confiteor . Sumo te pretium redemptionis animæ meæ, Viaticum peregrinationis meæ . *Thomas . T. 16. 527.*

Tu es Domine, in quem credidi, quem prædicaui ; tu mihi testis es , quod in terris nihil præter te quæsiui , & tu nosti nihil me velle, nisi quod tu vis . Ita fiat Domine voluntas tua .
Edmundus. E. 6. 176.

Sumpto Viatico .

Agne Dei per istas æterni Patris delicias, suscipe pro tua pietate vota supplicantis . Ecce ad te venio . Misere re figmenti tui . Me iam coelestis excipiat gratia, vt te in paterno solio regnantem videam . *Audomarus. A. 57. 83.*

Confirmatum est cor meum in Domino ; & exaltatum est cornu meum in Deo meo . *Carilephus. C. 2. 122.*

Nunc dimittis Ancillam tuâ Domine, quia viderunt oculi mei salutare tuum ; quoniam remissionem peccatorum in manibus accepi . Nunc abibo, quod me tua iubet potentia .
Theoelistes. T. 8. 516.

Post extremam Vñtionem .

Nunc dimittis seruum tuum Domine secundum verbum tuum in pace ; quia percepi omnia tui Mysterij Sacramenta : & nunc quid superest , nisi vt ad te veniam ? Veruntamen non sicut ego volo, sed sicut tu vis ; tantum fiat voluntas tua . *Adbelardus. A. 6. 23.*

Ad Crucis oblatae conspectum .

Salue Crux , quæ in corpore Christi dedicata es, & ex membrorum eius margaritis ornata ; securus , & gaudens venio ad te, ita & tu exultans suscipias me.

O bona Crux, quæ decorem , & pulchritudinem de membris Domini suscepisti , accipe me ab hominibus , & redde
me

me Magistro meo, vt per te me recipiat, qui per te me redemit. Suscipe me tu Magister mi Christe, quem dilexi, quem cognoui, quem confiteor, quem videre desidero. Suscipe Domine spiritum meum in pace, quia iam tempus est vt ad te veniam. *Andreas. A. 35. 54. Henricus. H. 2. 259.*

Haurietis nunc aquas in gaudio de fontibus Saluatoris.

Edmundus. E. 6. 176.

Iesu Deus cordis mei. *Franciscus. F. 14. 222.*

Te deprecor, ineffabilis misericordiae clemētissime Deus, ne me sinas in perpetuum perire; neque condemnes cum ijs, qui descendunt in lacum mortis, neque obliuiscaris in finem; sed iubeas me à sanctis Angelis suscipi, & ad patriam Paradisi perducì, quam generi humano per Crucem, & passionem tuam acquisiisti, & ascendens in altum captiuitatē nostram tecum captiuam duxisti, gratisque dona hominibus dedisti: vbi te credo verum Deum, & vnicum Patris Filium cum Spiritu sancto regnaturum in saecula saeculorum, Amen. Te iterum, atque iterum totis visceribus flagito, vt per virtutem huius vitalis ligni, vbi tu Sacerdos, & hostia pro salute totius mundi fieri voluisti; quod nudus sacris humeris de Prætorio exiens baiulasti; in quo Diabolum, & tartareas legiones roseo cruore captiuasti, vt hoc signum sancte Crucis sit mihi ad te reuertenti scutum inexpugnabile contra omnes accusatores tenebrarum quærentes animam meam, ne princeps tenebrarum occurrat mihi gaudens, sed confusus, & irretitus procul abscedat. *Amicus. A. 31. 48.*

O crux aue spes vnica. *Guilhelmus. G. 33. 254. Stanislaus. S. 26. 504.*

O pientissimæ Redemptor parce mihi indignissimo seruo tuo. Miserere mei clemētissime Iesu, & à peccatis meis auerte faciem tuam. Non meis meritis Domine, quia nulla sunt, sed illa tua ineffabili pietate, & infinita misericordia motus, qua hominem redimere à morte per carnem tuam voluisti. *Ioannes. I. 13. 288.*

Dulce lignum, dulces clauos, dulcia ferens pondera; quæ
sola

sola fuisti digna sustinere Regem cælorum, & Dominum. *Didacus. D. 5. 460. Petrus. P. 24. 126.*

Salve Crux pretiosa, quæ digna fuisti portare Mûdi pretiû, quod in te quieuit, & sedit, & passionis æstu roseû sanguinem sudavit; & latroni misericordiam imploranti pepercit; suam Matrem Virginem Virgini discipulo commendavit; Deumq. pro se crucifigentibus rogavit. Ille per te me defendat in hac hora ab hoste maligno. *Nicolaus. N. 6. 394.*

Gratias tibi ago Domine Iesu Christe pro omnibus beneficijs quæ mihi præstitisti: pro pænis, & opprobrijs, quæ mea causa pertulisti. Tu nosti Domine, quod si tibi placeret, omnia opprobria, atque tormenta, ipsam denique mortem propter te paratus sum tolerare; & sicut tu nosti me vera dicere; ita miserêaris quæso mei, quia tibi commendo animâ meam. *Richardus. R. 11. 466.*

Fidei professionem emittentes.

Symbolum præcipuè Apostolorum recitarunt. *Hubertus 264. Iacoponus. I. 5. 281. Robertus. R. 14. 469.*

Vel ab astantibus recitari curarunt. *Maria. M. 18. 362. Nicolaus N. 3. 393. Anon. 27.*

Symbolû S. Athanasij, Quicumq. &c. *Gilbertus. G. 18. 239.*
Epistolam S. Leonis Papæ ad Flavianum, in qua Catholice fidei ratio plenissimè continetur. His additis.

Sic credo ò Trinitas ineffabilis. Ita confiteor Deus omnipotens. Ita de te sentio fili Dei Christe Iesu. Sic de te intelligo Spiritus sancte æterne Deus, atque ita vnum Deum in trinitate, trinumque in vnitatem Confiteor. *Amatus. A. 27. 43.*

Confiteor quia omnes in hac carne (pellêm suæ manus tenens) resurgemus. *Eutychius. E. 34. 21.*

Ego N. credo, & confiteor fidem, quam sancti Apostoli prædicauerunt; & sancti Patres in quatuor Concilijs firmaverunt. *Io. Gual. I. 21. 297.*

Credo,

Credo, & credidi, teneo, & tenui, confiteor, & confeſſus ſum fidem illam ſanctiſſimam; quam Chriſtus docuit; quam Apoſtoli prædicauerunt; quamq. ſanctâ Dei Romana Eccleſia (in qua nunc præſidet Domnus N. Papa) tenet, & docet.
Robertus. R. 14. 469.

Vide ſupra, ante ſacroſancti Viatici ſumptionem, eiſdem fidei profeſſionem ab Edmundo, Ludouico, Matthæo, aſque Thoma emiſſam.

Sub mortem.

IN manus tuas, ò benigne Deus, commendo ſpiritum meum. *Abenner. A. 2. 17. & ſerè luſti omnes.*

Domine pone me iuxta te, & cuiuſuis manus pugnet contra me; alioquin turmas non effugiam iniquorum; quia tu ſolus inuentus es inter mortuos liber. Venit enim ad te exactor, & non inuenit quidquam, quod ſuum eſſet. Idcirco fac me firmiter in te inhærere, vt & ipſe per te in tuo corpore, mali totius inueniar liber. *Adbelardus. A. 6. 22.*

Gratias tibi ago Domine, qui me cuſtodisti ab infantia. Exaudi ergo me in hac hora. Accipe animam meam, & dignare me relinquere hunc Mundum, ac peruenire ad diuitem, & magnam miſericordiam tuam. *Agatha. A. 7. 24.*

Domine Ieſu Chriſte, qui cuncta creasti, & omnia pro tua voluntate diſpoſuiſti, conſeruaſq. ea ſapientia, & prouidentia tua; conſerua animam meam ineffabili miſericordia tua. Tuere eam ab hoſte maligno, & perduc eam in conſortium electorum tuorum. *Albertus. A. 13. 31.*

Sancta Maria ſuccurre miſeris. *Annon. A. 38. 59.*

Secundum miſericordiam tuam memento mei Domine. Deus propitius eſto mihi peccatori. *Anſcharius. A. 40. 62.*

Ecce ego ad te venio, quem amaui. Ad te propero, quem deſideraui. Ad te ſitio peruenire, quem ſemper ardentifſimo amore dilexi. In te conſido non erubeſcam. In te ſpero non confundar. Tu meum ſuſcipe ſpiritum in pace ſem-

terna, ne aduersum me præualeant inimici iacula. *Austreber-
iba. A. 61. 87.*

Exiui à Patre, & veni in Mundum, iterum relinquo Mun-
dum, & vado ad Patrem. *Baptista. B. 8. 90.*

Ascendo ad Patrem meum. *Electus. E. 11. 183.*

Egredere in occursum Christi anima mea. *Bauo. B. 8. 97.*

Parce supplici famule tue Christe Saluator, & quā innume-
ris, grauissimisq. obnoxia criminibus peccatrici: Ignosce, quæ
tua (toties præuaricando) discessit à lege. In te deliqui Do-
mine Deus, & malum coram te feci. Indignam me esse, indi-
gnam certè, ad quā tu venias dulcissime Iesu, & restor, & de-
fleo: sed tu pie Domine, Rex meus, & Deus meus: Tu Redem-
ptor omnium mihi iam adesto, & misericordiæ tuæ, excipe si-
nu. Ne explodas à Regno gloriæ tuæ, quam creasti, & rede-
misti. Tua in fide, & misericordia sperans, ad te euolat ani-
ma mea. *Barbara. B. 3. 91.*

Domine Iesu suscipe spiritum meum. *Bartholomæus. B. 5,
93. Palatiales. P. 2. 412.*

O Rex gloriæ, Domine virtutum, qui triumphator super
omnes, cœlos ascendisti, ne derelinquas nos Orphanos.
Beda. B. 9. 98.

Vade secunda anima mea, quia bonum habes, conductum
itineris. Vade quoniam qui te creauit, sanctificauit; & cu-
stodiens te semper (velut Mater filium) tenero amore dilexit.
Tu Domine benedictus sis, qui me creasti. *Clara. C. 19. 141.*

Saluum fac seruum tuum Deus meus sperantem in te.
Fidelium Deus omnium conditor, & Redemptor, animæ
meæ remissionem cunctorum tribue peccatorum, vt indul-
gentiā, quam semper optaui, pijs supplicationibus consequar.
Conradus. C. 29. 154.

Nunc dimittis seruum tuum in pace. Memento quæso
quod sicut lutum feceris me. Non intres in iudiciū cū seruo
tuo Domine, quia nō iustificabitur in conspectu tuo omnis vi-
uens. Memento mei, qui solus sine peccato es Christe Mun-
di Redemptor, & educens me de corpore mortis huius, sal-

num me fac in Regnum tuum cœleste . Tu semper fuisti protector meus . In manus tuas commendo spiritum meum . Scio me non mereri conspectum tuum ; tamen tu scis , quia semper spes mea fuit in misericordia tua , & fides mea in tua credulitate permansit : & nunc quoque in confessione sancti nominis tui moriens , extremum Christe anhelitum efflabo . Suscipe ergo me secundum magnam misericordiam tuam , & non confundas me ab expectatione mea . Aperi mihi propteranti ianuam vitæ ; & principes tenebrarum non occurrant mihi ; nec conturbent me potestates aeris huius ; sed clemens dextera tua protegat me , & tua potentia me defendat ; manusq. tua deducat me in locum refrigerij , & vel in ultimam mansionem ex ijs , quæ præparasti seruis tuis timentibus te .
Eligius. E. 13. 184.

Per Crucem , & passionem tuam libera me Domine .
Elzearius. E. 16. 189.

Domine Iesu Christe ne intres in iudicium cum seruo tuo , & ne des alteri iudicium meum ; sed ante gloriosum tribunal fac vt dignè astare possim . Nam quem Dominus iudicat , misericordiam promeretur . Rogo , atque obsecro te Saluator , Dux , & Creator meus ne me affligens miserū reddas , & conterens me , dolore afficias , atque condemnes . Si enim dignè ea , quæ à me gesta sunt perscrutatus fueris , vñdique ruinā me circumdabit . Respice Domine ad humilitatē , & supplicationē meā : rogo te vt miserearis mei , dignumq. me facias , vnigenite Fili Dei : neque pro rebus à me in vitā gestis retribuas mihi . Nam si iniquitates obseruaueris Domine , Domine quis sustinebit ? Et si secundum maiestatem tuā reddideris nobis , quis in iudicio tuo misericordia dignus cēsebitur ? Omne enim os (inquit scriptura) obfcurabitur , & totus Mūdus subditus fiet Deo . Non autē hęc afferō tanquā gratiā spernēs , nam ea loquor , quæ scripta sunt clementissime Christe . Quæ enim utilitas in sanguine meo si in ignē ardentē missus fuero ? Age igitur mecū secundum consuetudinē miserationum tarū , & in eo tuæ cognoscat gratia pietatis , atque clementiæ .
Ephren. E. 19. 193.

Iesu fili Dauid miserere mei. Tu autem peccatorum meorum miserere. Mater Dei memento mei. *Franciscus. F.*
14. 222.

Iesu Deus cordis mei. *Idem ibid.*

Dominus meus, & Deus meus. *Ioannes. I. 24. 300.*

Domine tu scis, quia meus es tu, & ego tuus. *Gaspar. G.*
5. 230.

Pater, Pater, In manus tuas commendo spiritum meum. Pater, Pater. Quanta dignatio Dei, Patrem hominum esse! Quanta hominum gloria, Dei filios esse, & hæredes! *Gerardus. 12. 235.*

In pace in idi, sum dormiam, & requiescam. *Gorgonia. G.*
24. 246.

Subuenite Sancti Dei, occurrere Angeli Domini suscipientes animam meam, & offerentes eam in conspectu Altissimi. *Geraldus. G. 8. 232. Poppo. P. 43. 433.*

Adsum ego Christe Ancilla tua. Veni obsecro Rex pijsime, & me benigne suscipe. *Hunegundis. H. 23. 278.*

Benedictus Deus noster nunc, & semper, & in sæcula sæculorum Amen. *Ignatius. I. 6. 282.*

Iesu mi Rex omnipotens porrige manum. *Ioannes. I. 11.*
286.

Gloria tibi Domine omnium causæ. *Ioannes. I. 17. 291.*

In manus tuas Domine commendo spiritum meum. Alleluia alleluia. Redemisti me Domine Deus veritatis. Alleluia Alleluia. *Ioannes. I. 35. 307.*

Venio ad Te ò bone Iesu. In spiritu humilitatis suscipe me bone Iesu, vita, & salus animæ meæ. Neque enim in iustificationibus meis prosterno preces meas ante faciem tuam, sed in miserationibus tuis multis. Illa ego ovis amissa ad te Pastorem redeo; vocem tuam noui, non alienorum. Peto Domine vt ad ouile me reducas. Potestne spernere vocem clamantis, & confugientis ad te? Nonne Tu ille, qui dixisti, Clamabit ad me, & ego exaudiam eum; cum ipso sum in tribulatione? Ecce clamo plus corde, quam ore Domine. Ecce

ce tribulatio proxima est, & non est, qui eripiat, nisi Tu bone Iesu. Sed neque felicitum sedes affectare spirituum ausim, qui faciem intuentur Sanctissimæ Trinitatis: portio tamen aliqua creaturæ tuæ postulat micæ suauissimæ mensæ tuæ. Nimium mihi fuerit, & heu quam nimium, si subtus calceos infimi electi tui loculum aliquem huic pusillo tuo seruo non negaueris. *Laurentius. L. 5. 319.*

Amor meus Iesu adiuua me. *Ioannes. I. 22. 299.*

Educ de carcere Domine animam meam. Veni ò Domine Iesu, & noli tardare; ecquid moraris? ecquid animam hanc misellam ex hoc corpusculo nõ educis? *Iulianus. I. 43. 313.*

Quam dilecta tabernacula tua Domine virtutū, Rex meus, & Deus meus; concupiscit, & deficit anima mea in atria Domini. Sitiuit anima mea ad Deum fortem viuum, quando veniam & apparebo ante faciem tuam: Domine spes, & fortitudo mea, vita mea, & salus mea. *Launomarus. L. 6. 321.*

Venio ad te ò bone Iesu. *Laurentius. L. 5. 318.*

In gloria, in gloria, in bonitate, in bonitate, in misericordia, in misericordia suscipe, suscipe, suscipe. *Lubertus. L. 13. 329.*

Domine Iesu Christe, Patris æterni filii vnigenite misere mei senis iam fatiscientis; & si iam satis est bonitati tuæ, quod hucusque militaui in castris tuis, liceat mihi deinceps, diu optata libertate donato, ad ciuium supernorum transire consortium. *Marculphus. M. 11. 355.*

Tu Domine, mortis metum nobis absterxisti, Tu effecisti vt huius vitæ finis, veræ nobis esset principium vitæ. Tu nostra corpora ad tempus somno tradis, rursusq. è somno excitas extrema tuba. Tu terram nostram, quam manibus formasti, tanquam depositum, terræ committis; & quod ei dederas, rursus repetis, quod in nobis mortale, atque deforme est, immortalitate, & gratia decorans. Tu nos ab execratione peccatorum liberaisti, vtrumque pro nobis effectus. Tu draconis capita collidisti, qui per voraginem contumaciæ faucibus hominem corripuerat. Tu portis Tartari confractis, &

debilitato qui mortis habebat Imperium, nobis ad resurrectionem aditum patefecisti. Tu ad Hostis perniciem, & vitæ nostræ securitatem dedisti signum metuentibus te, notam sanctæ Crucis. Aeternæ Deus, cui addicta sum ex utero Matris, quem ex totis visceribus diligit animus meus; & cui, & carnem, & animam ab adolescentia mea ad hoc usque tempus conseruavi: Tu mihi adhibe Angelum lucis, qui me ducat ad locum refugij, vbi quietis est aqua in sinu Sanctorum Patrum. Tu qui flammæ fregisti gladium, & Paradiso reddidisti hominem, qui tecum Cruci suffixus erat, & ad misericordiam confugerat tuam, memento etiâ mei in Regno tuo: siquidem & ego crucifixa sum tecum, configens timore tuo carnes meas, & ab iudicijs tuis metuens. Ne separet me chaos illud formidandum ab electis tuis. Ne impediatur Inuidus iter meum. Ne reperiantur ante oculos tuos peccata mea. Si propter naturæ infirmitatem collapsa, aut verbo, aut opere, aut cogitatione peccaui, condona id mihi Tu, qui habes in terra dimittendi peccata potestatem, vt refrigerer; & in corporis spoliatione ante conspectum tuum inueniar non habens maculam in forma animæ meæ; sed sine reprehensione, & labe suscipiatur animus meus in manibus tuis, tanquam incensum in conspectu tuo. *Macrina. M. 3. 345.*

Domine Iesu Christe, qui voluntate Patris cooperante Spiritu sancto per mortem tuam mundum vniuicasti, libera me. *Margarita. M. 15. 359.*

Ecce Domina venio, ecce Domina venio. *Musa. M. 38. 388.*

Suauis Dominus vniuersis, & miserationes eius super omnia opera eius. Oro supplex Domine, vt animam serui tui laxantem ire concedas in domum suam supernam, eiusq. pedes stare facias in atrijs cœlestis Hierusalem. Adesto iam mihi o bone Iesu, vnica spes mea, sola salus mea, cui soli vixi; cui vni morior: & suscipe in misericordia tua spiritum meum, quem in manus tuas commendo, quia Tu redemisti me Domine Deus veritatis. *Paulus. P. 22. 425.*

Domini

Domine Iesu Christe suscipe spiritum meum. *Palatiates.*

P.2.412.

Sancte Pater N. quemadmodum viventem in sinu tuo me educaſti, ita morientem accipere ne dedigneris; Deumq. pro me exora. *Petrus Chriſol.* P.22.425.

Noui piſſime Domine quò corpus hoc deferatur, ſed quò anima ſit transferenda ignoro. Habet corpus, Redemptor, ſuum ad præſens in terra hoſpitiū: Anima autem, ò benigne Ieſu, ò æterne Saluator, ubi hac nocte hoſpitabitur? Quis eā ſuſcipiet? Quis occurret? Quis conſolabitur? Quis à morte, mœrore, doloribus liberabit? Quis locum, vitam, quietem, poſt tot Mundi labores providebit? Nullus niſi Tu pie Ieſu Saluator meus. longe ſient à me omnes proximi mei, nec poterò inuenire refugium niſi apud te Deus meus. Tibi ergo quod creaſti committo. Tibi me omnium malorum reum conſiteor. A Te miſericordiam, quam diu expectaui nunc poſtulo, & in manus tuas corpus, & animam meam commendo. *Raingerda.* R.2.459.

Nudus egreſſus ſum de utero Matris meæ, nudus reuertar illuc. Dominus mihi adiutor, non timebo quid faciat mihi homo. *Ranimirus.* R.3.461.

Maria Mater gratiæ, Mater miſericordiæ, Tu me ab hoſte protege, & hora mortis ſuſcipe. *Richardus.* R.11.467.

Ego ingredior viam vniuerſæ carnis, tantum mihi miſericors ſit Saluator Mundi; & me modo defendat ab hoſte, qui me olim ab hoſte redemit, & quærit præſentis vitæ habui conſolatore, æternæ vitæ mihi inueniam largitore. *Richardus.* R.12.467.

Per paſſionem tuam Chriſte ſalua nos. Ieſu Chriſte filii Dei viui miſerere mei. Mane nobiſcum Domine, mane nobiſcum Domine. *Stanislaus.* S.26.504.

Regina Cœli, Mundi inclyta reparatrix, Animam meam tuis manibus committo. *Stephanus.* S.33.510.

Dirige Domine viâ famuli tui in conſpectu tuo. *Trudo.* T.

21.531.

Ecce Domine sum positus extra manus hominum, In manus tuas commendo spiritum meum. *Anon. 55.589.*

Pater, ecce positus sum in articulo mortis, quoniam media vita in morte sumus. Compareo coram curia misericordiae tuae; cui me submitto, & adeo cum fiducia Thronum gratiae, ut misericordiam consequar, & gratiam inueniam in auxilio opportuno, dum tempus est miserendi, & hora comparendi. Da poenitentiam veram. Da remissionem plenam. Da sanctorum contra potestates contrarias consolationem. Da in exitu vitam aeternam. Et quoniam nudus egressus sum de utero matris meae, & nudus reuertar illuc, temporalia temporalibus relinquo. Reuertatur puluis in terram suam unde erat (precor ad Ecclesiasticam sepulturam) & spiritus redeat ad Dominum, qui dedit illum. Domine Iesu Christe suscipe spiritum meum. *Anon. Idem Ibidem.*

O Rex gentium, Dominator omnium, propter sedem maiestatis tuae da nobis indulgentiam Rex Christe, peccatorum, Alleluia. *Dunstan. D. 16. 155.*

Expecta me Domine, ecce ad te venio. *Odo. O. 3. 406.*

Nihil aliud ego volo, quam quod i Tu vis Domine. Fiat voluntas tua. Ne momento quidem temporis viuere cupio, ultra quod constituit mihi Dominus. Paratum cor meum. Paratum cor meum. *Stanislaus, S. 26. 501.*

Quid sum Domine, nisi tu, qui iuste iudicas, misericorditer etiam defendas? Recordare quia aduocatus es meus ipse, qui iudicas. Quod si etiam in illo adhuc saeculo aliquid in me iudicandum reueruas; peto ne me potestati Daemonum tradas, dum scelus meum purgatoria poena detergis. *Ambrosius A. 29. 47.*

TESTAMENTA

IUSTORVM.

Scu

PRECES MORIENTIVM.

Quæ superius (breuitatis ergo) consulo prætermiseram, libuit hic addere, Iustorum testamenta; sic appellata, quod iisdem ultimâ voluntatem (fidei nempe protestationem, peccatorum confessionem, & eximiam in Deum pietatem) illi voluerint esse testatam. Preces verò potius, sicut & superscriptæ, morientium sunt appellandæ.

S. THEODORI STVDITAE

TESTAMENTVM.

DAVIDICAM vocem audiens: Paratus sum, & non sum turbatus; & iterum: Paratum cor meum Deus, paratum cor meum, cum assidua miseri corporis infirmitate captus, non possum vos omnes, filij mei, & fratres, atque Patres, sub excessus mei tempus adducere; propterea quod monasteria ista in diuersis locis sita sunt, & quidam præterea peregrè profecti; veluti instante iam migrationis ex hac vita meæ articulo, testamentum hoc vobis prius condere institui; rem congruam, atque vilem me facturum arbitratus, vt cognoscant qui supremam meam vocem audient, quemadmodum credam, & sentiam; & qualem post me futurum Præpositum relinquam; tum vt concordiam inde, pacemq. in Christo seruetis, quam ascensurus in coelos Dominus sanctis discipulis suis, & Apostolis reliquit.

Credo igitur in Patrem, Filium, ac Spiritum sanctum, sanctam consubstantiali Trinitatem, sicut baptizatus fui, regeneratus, & consummatus, Deum Patrem confitens, Deum Filium, Deum Spiritum sanctum, vnum tres deitate, sicut vice versa, tres vnum subsistentijs. Vnus enim est Deus Trinitas propter consubstantialitatem, licet distincta sit propter subsistentiarum distinctionem. Confiteor deinde vnum e Trinitate Dominum nostrum Iesum Christum per immensam erga homines charitatem suam in carne venisse ad salutem generis nostri; ex sancta, & immaculata Deipara sine humano semine carnem sumpsisse; atque ex utero secundum diuinum oraculum naturæ lege natum esse, duplicem ipsum existentem, totum perfectum deitate, quatenus non immutatum est, id quod erat, & totum perfectum humanitate, quatenus non dimisit quidquam ex eo quod assumpsit, eundem vnum iuxta hypostasim, sicut in duabus naturis cognitum, sic in totidem voluntatibus, atque operationibus, per quas diuina, & humana congruenter operatus est.] Ista de sanctissima Trinitate, atque Christi incarnatione præmissa confessione, subiicit professionem eorum, quæ ab illius temporis hæreticis impugnabantur. Deinde Præpositum futurum pluribus admonet, & fratres pariter, quibus hæc præcipue.

Adeste & vos filij mei ac fratres, & audite miserrimam vocem meam. Si diligitis me, mandata mea seruate, & pacem inter vos habetote: Angelicum promissum vestrum incorruptum custodite. In coelis ambulantes, mundum odio habentes, ad mundi opera ne conuertamini. Solutis vinculis carnalium affectuum, ne in eisdem iterum impingatis, qui omnibus caducis huius vitæ illecebris renunciastis; à proposito vestri studio ne resiliatis, risum dæmonibus præbentes. Ad cursum obedientiæ vsque ad finem insistite, vt inimarscibilem iustitiæ coronā reportetis; humilitatem sectantes, voluntatem propriam abnegate, ad ea solum vos conformantes, quæ à Præposito vestro fuerint approbata. Et siquidem hæc fecitis, beati si ad finem vsque illa seruabitis. Vos enim Mar-

tyrum

tyrum chorus excipiet, coronisq. in Regno saeculorum redim-
ti sempiternis bonis fruimini.

De cætero, fratres, valete. Iter enim ingredior, vnde re-
ditus non patet, quod omnes ab æuo ingressi sunt, quod & vos
postmodum, hac vita peracta, ingressuri estis. Ignoro autem,
fratres mei, quò pergam, & quale iudicium me maneat, aut
quisnā me locus excipiet. Opus enim bonū in conspectu Dei
nullum egi, ne vnū quidem: at cōtra, reus sum omnis peccati;
ita sanctus ex affectu timoris (vt perpendit Baronius) seipsum
considerans vt hominē. At secundum illud Daudicum: Ad
me ipsum anima mea cōturbata est, propterea memor ero tui,
statim inter scribendū, diuinę bonitatis cōsideratione, spe ere-
ctus, & fiducia exaltatus, lōgē diuersa profert, ista mox subdes.
(1) Veruntamen lator, & gaudeo quod ex hoc mundo in cœ-
lum abeo, à tenebris in lucem, à seruitute in libertatem, ab in-
colatu in veram habitationem, & patriā, à peregrinis, & alie-
nis (incola enim sum, & peregrinus, sicut omnes patres mei)
ad mea, & propria: confidentius adhuc dicam, quod ad Do-
minum meū abeo, ad Dominum, & Deum meum, quē dilexit
anima mea, quem agnoui patrem, tametsi non colui vt filius,
quem possedi præ omnibus, tametsi vt germanus seruus non
seruiui. Hæc vt insipiens dixi, sed propter vos dixi, vt propen-
siores sitis, & oretis pro salute mea, quam vbi adeptus fuero
(ea spondeo in oculis veritatis) non defuturum me confiden-
ter orare Deum, ac Dominum meū pro omnibus vobis, vt be-
nè vobis sit, vt saluemini, vt impleamini, expectās vnūquemq.
singillatim, cum ex mundo migrabit, vt videam, & excipiam,
& amplectar. Fiduciam enim hanc habeo, quod bonitas eius
in idipsum nos omnes hic seruabit, & in futuro sæculo, eius
mandatis obsequutos ad celebrandam eius summam poten-
tiam. Recordamini humilium sermonum meorum, filij. De-
positum custodite in Christo Iesu Domino nostro. Cuius glo-
ria, & imperium in sæcula sæculorū Amen. Hactenus Theo-
dori sanctissimi testamentum.

Ex M. S. Bibl. Vall. & Baron. in Annal. tom. 9.

TESTA-

T E S T A M E N T V M

Stanislai Hofij S. R. E. Card.

Seu potius

Protestatio fidei, ac precatio sub mortem.

CVM crebro aures meas insonet præclara Sapiientis illa vox: Nescit homo finem suum, sed sicut Pisces hamo capiuntur, & Aues laqueo comprehenduntur, sic rapiuntur homines: Nec unquam illorum verborum obliuisci possim, quibus nos moher ipsa Sapientia, parati semper ut simus, & euigilemus, quia, Nescitis (inquit) diem, neque horam: Quare quoad & mentis, & corporis viribus non esse videor destitutus, ut meæ domui disponderem, & ea, quæ sunt nouissima prouiderem, faciendum esse duxi. Quocirca facultate mihi per Pium V. P. M. concessa, meam ultimam voluntatem continens, hoc Testamentum facio, condo, & ordino in hunc, qui sequitur modum.

In primis Profiteor, & præmefero, testatum etiam omnibus esse cupio, quocumque tempore Deus de statione vitæ huius me decedere iusserit, quod non nisi in Christi nominis, & Catholicæ fidei confessione decedere cogito; eius inquam fidei, quæ non quinquaginta his annis nata, sed ab ipsis fundatissimis Apostolorum sedibus in hodiernum usque diem, succedentibus sibi Episcopis, secundum seriem successionis, & populorum confessione firmata, nobis est per manus tradita: eius fidei, quam puer didici, quam à beata Matre, deinde & à nutrice mea cum ipso quodammodo lacte suxi; quam postea iustis aucta incrementis professus, orbi testatam feci: quæ ex omnibus Mundi partibus in vnum congregati Patres, frequenti numero, nec pietate minus, quam doctrina præstantes in sacro Concilio Tridentino, cui (quamuis indignus) Pij IV. Pont. nomine cum alijs legatis S. R. E. Cardinalibus præfedi, vnanimi

unanimi consensu receperunt, & approbaverunt: Denique per longam Pontificum Romanorum successionem sibi per manus traditam, sequitur Pius quoque V. Pontifex, qui nunc in eius Cathedra sedens, eandem cum illo fidei Doctrinam profiteretur. Quam etiam ob causam, quod aliquando quendam à Sanctis Patribus dixisse recordor, cum ad Ro. Pont. Damasum verba faceret: Non novi Vitalem, Melerium respuo, Paulinum ignoro; quicumque tecum non colligit spargit, hoc est, qui Christi non est, Antichristi est. Hoc ego totidem verbis, mutatis Hæreticorum nominibus, ad successorum Damasi, qui nunc præsidet Ecclesiæ Catholicæ, dico. Non novi Lutherum, Calvinum respuo, Seruetum ignoro. Quicumque tecum Pie Pontifex non colligit, spargit. Qui Christi non est, Antichristi est. Qui Papista non est, satanista est. Nullum itaq. primum nisi Christum sequens, tuæ Beatitudini, idest Cathedræ Petri communionem consocior. Super hanc petram, Ecclesiam ædificatam esse scio: Cui si quis iungitur, meus est. Huic igitur adhærere, nec unquam ab ea, quoad spiritus hos reget artus, auelli me clara voce pronuncio: Ac secundum illud, quod Christiani censetur omnes, nullum vel gloriosius, vel salutare magis nomen mihi tribui posse persuasum habeo, quàm si Papista vocer. Si quid autem à me vel dictum, vel scriptum est aliquando, quod cum huius Cathedræ doctrina non consentiat (quod certè sciens, & prudens feci nunquam): id pro non dicto, & pro non scripto haberi volo. Quin si deinceps etiam graviore morbo correptus dicerem tale quid, id errori mentis potius ascribi velim, quàm quod ex animi mei sententia profectum esse iudicetur. Hæc est enim vltima mea voluntas, quam (Dei fretus auxilio) mutabo nunquam. Quod sicut per omne vitæ meæ tempus ab Ecclesia Catholica me non disiunxi, sic nec moriens, ab ea, vel eius Doctrina disungi cupio; ac non in ea modò, verum & pro ea, si res ita postulauerit, mori me paratū offero. Non meis vllis viribus confisus, quas infirmas esse scio, verum Dei misericordia fretus, quod qui dedit promptam hanc voluntatem,

tem, si conferenda fuerit ad rem aliquando, dabit etiam facultatem.

Hæc solemnè facta protestatione: quod & viuere; & mori cogito in Ecclesiæ gremio, in qua sola spiritum veritatis, extra eam vero spiritum erroris, vertiginis, mendacij: in qua sola remissionem peccatorum, extra eam verò spem salutis nullâ esse, mihi certum est, & indubitatum; quandoquidem in illius fide permansi semper, nec ab ea me disjungi, vel etiam deinceps disjungiturus sum vnquam, tanto maiore cum fiducia accedo ad gratiæ tuæ Thronum, qui Pater es misericordiarum, & Deus totius consolationis, vt misericordiam consequar, & gratiam in tuis oculis inueniam. Quocumque tempore depositum tuum repetere à me tibi visum fuerit, in manus tuas commendo spiritum meum. Quem si tu contempleris qualis ipse est ex se, fateor quod non est dignus; qui sub oculos tuæ Maiestatis veniat, cum sit omni sordè plenus. Cæterum si filij tui sanguinem, quò lotus, & emundatus est: si Cruciatibus inspexeris, quos longè tulit acerbissimos pro peccatis nostris, vt nos tibi redderet acceptabiles, digni certè sunt illi, propter quos tanto pretio redemptum, facias eum participem gloriæ tuæ sempiternæ.

Noli Pater clementissime, noli respicere in faciem meam; quin auertè potius à peccatis meis faciem tuam. & O Prorektor noster aspice Deus, respice in faciem Christi tui. Respice in faciem dilecti filij tui pro peccatis meis in Cruce pendētis, & morientis, & in eorum remissionem, de saucio latere, copiosum sanguinē profundentis. Confiteor tibi Pater, quod grauius sunt peccata mea, quibus iram tuam promerui. Sed vtinam appenderes ea Domine, in statera, & quam pro mea calamitatem pertulit innocens filius tuus; certè multò grauior apparebit hæc, & magis digna, propter quam effundas in me misericordiam tuam, quàm illa sint, vt propterea contineas in ira tua miserationes tuas. Indignus ego sum, quem oculis tuæ Maiestatis aspicias, verum interea dignissimus est ille, propter cuius passionis, & mortis meritum, non modò respicias

picias me, verum, & coronas. Quamobrem venio ad Te Pa-
 ter clementissime, venio ad Te nullis meis, sed multis filij tui
 Domini, & Redemptoris mei Iesu Christi meritis onustus: qui
 cum pretiosa morte sua non modò pro meis, verum etià pro
 totius Mundi peccatis abundè tibi satisfecerit, huius mortis
 meritum, in quo solo meam spem, & fiduciam omnem habeo
 defixam, afferò ad Te: Hæc est iustitia mea, & satisfactio mea,
 redemptio, & propitiatio mea. Meritum meum est mors
 Domini mei. Non sum inops meriti, quamdiu miserationum
 Dominus non defuerit. Et si multæ sunt misericordiæ Domi-
 ni mei, nullus, & ego sum in meritis meis. Quanto potentior
 Ille ad salvandum, tanto sum ego securior. Vides igitur Cle-
 mentissime Pater, quibus meritis cnustus ad te veniam; ijs
 nimirum, quibus negare nihil potes. Quamobrem quocun-
 que tempore repetere tibi visum fuerit, accipe Pater coelestis,
 accipe spiritum meum, non corruptibilibus auro, & argento,
 sed pretioso filij tui sanguine redemptum. In hoc pretium,
 respice; propter hoc pretium esse me dignum pronuncia,
 quem inter oves tuas à dextris colloces, & vnà cum alijs ele-
 ctis tuis exoptatam illam vocem audire facias, Venite bene-
 dicti Patris mei, possidete paratum vobis Regnum à constitu-
 tione Mundi. Quod vt consequi possim, B. Mariæ Virginis,
 & Sanctorum, qui vel in cœlo cum Christo iam triumphant,
 vel in hac lachrymarum valle nobiscum adhuc militant, pre-
 cipibus adiuvare peto, spiritum meo Patri cœlesti commendato,
 quod circumferò corpus mortis huius, vnde prodijt manda-
 ri terræ volo.

Hucusque testamenti verba, omisis alijs quibus, Christu,
 & seruos eius, exiguae suppellectilis, quam relicturus erat, He-
 redes instituit.

TESTAMENTVM

quotidianum Peregrini.

Ioannes Gerson Cancellar. Parisien. vbi plura de Testamento condendo disseruit, monet postremò peregrinos, homines nempè cunctos, eiusmodi condere quotidianum Testamentum, sic inquit.

Dispone domui tuæ, quia morieris tu, & non viues. *Esaï. 38.* Sicut homo peregrè profecturus in longinquam regionem, solet condere testamentum, & copiam secum ferre, sic agere nos conuenit, qui non habemus hic ciuitatem manentem, sed futuram inquirimus. Sic igitur sub orationis typo quotidianum peregrini testamentum.

PATER: Ecce positus sum hic, & nunc, velut in articulo mortis: quoniam media vita in morte sumus. Compareo corā Curia misericordiae tuæ; cui me submitto iugiter: & adeo cum fiducia Thronum gratiae, vt misericordiam consequar, & gratiam inueniam in auxilio opportuno, dum tempus est miserendi, & hora comparendi. Da continuè mentem sanam: Da potentiam veram: Da, saltem in affectu, communionem sacram: Da sanctā Vnctionem: Da remissionem plenam: Da Sanctorum, contra potestates contrarias, consolationem: Da in exitu vitam æternā. Et quoniam nudus egressus sum de vtero matris meæ, & nudus reuertar illuc; temporalia temporalibus relinquo. Reuertatur puluis in terram suam, vnde erat, precor ad Ecclesiasticam sepulturam, & spiritus redeat ad Dominum, qui dedit illum. Domine Iesu Christe suscipe spiritum meum.

Gerson. 10. 2 tract. de testam. conden. vbi idem Testamentum aliquibus considerationibus, veluti commentarijs explicat p̄missis, lectuq. dignissimis.

ORATIO, VEL CONFESSIO

B. Isidori Episcopi.

VCCVRE mihi Domine Deus meus, antequam moriar, antequam mors me præueniat, antequam tartara me rapiant, antequam flamma me comburat, antequam tenebræ me inuoluât. Subueni mihi priusquam sine termino crucier.

Reus enim, iudicij tui timore terreor; pauore peccati iram tuam formido; immanitate sceleris examen tuum trepidans, conscientia metuo. Si enim iustus vix saluabitur, ego impius ubi ero? quid faciam, dum venerit tremendi hora iudicij? cū examen venerit, quid respondeam? quid ero dicturus, cum ante tribunal Christi fuero præsentatus? Væh diem illum, quando peccaui: væh diem illum, quando transgressus sum; vtinam non illuxisset mihi; vtinam non esset super me ortus; vtinam non apparuisset super me. O dies detestanda! ò dies penitus abominanda! ò dies penitus nec dicenda! quæ me in hoc sæculo protulit, quæ mihi claustra partus aperuit, quæ ortus mei ostia reserauit. Dies illa à luce in tenebras permutetur, profunda illa caligo confundat, æterna illa cœcitas obruat, amittat temporis statum, omni memoria extinguatur, nulli digna sæculi memoretur. Melius mihi fuerat non esse, ortum, non fuisse genitum, melius non esse in sæculo procreatum, quàm æternos perpeti cruciatus. Optabam à peccati nexu resolui; cupiebam à consuetudine mala retrahi, desiderabam à vitio recedere: sed difficile est peccandi consuetudinem vincere. Prauus vsus vix aboletur, assidua consuetudo in naturam vertitur vitij, animus sceleribus deditus, ab his diuelli neutiquam potest. Tanta sunt mea vitia, vt vix euelli possint; vix credo peccata mea vllo spatio temporis exolescere. Vltrò me miserum ante vitiaui, spontaneo dudum studio me pollui, propria voluntate mea me maculaui. Bonus eram; spontaneè ad peccatum dilapsus sum. Liber eram,

spon-

Spontanè factus sum debitor mortis. Infelix ego peccatum spontè mihi prius ipse paraui; ego prius occasionem peccandi amplexus sum, nunc peccando vsu astrictus teneor: mala consuetudo me sibi grauitè implicauit: longa consuetudo in me vim sibi, & legem fecit; peccandi consuetudine etiam, quando nescio, sic delinquo: peccandi vsui, non optando incurro malum. Volo agere bonum, sed desideria consueta non sinunt. Prauo vsui contraire nitor; sed carnis desiderio aggrauor. Ad iustitiam me amor erigit, sed ad peccatum consuetudo constringit. Flete me cœlum; & terra: lugete me omnes creaturæ: ingemiscite super me vniuersum genus, & omne, quo prauales vsu, super me lamentum effunde. Peccaui enim crudeliter, lapsus sum fortiter, cecidi grauitè, corruì miserabiliter: nullum enim inuenitur peccatum, cuius sordibus non sum coinquinatus: nullus est enim morbus vitiorum, à quo non contraxerim contagium: nulla sordium sentina extitit, quæ in me miserum non confluxerit. Probrosus, sceleratus, flagitiosus, cunctis obrutus vitijs, innumerabiliter frequentauì impudicitiam foeditatis. Vt benè viuerem, vltro promisi: quod pollicitus sum, nunquam seruauì. semper ad peccatum redij, semper delicta mea iteraui: prioribus sceleribus semper deteriora iunxi, nunquam in melius mutaui mores, nunquam à malis factis meis veraciter recessi, plurimos etiam maculaui, me perdens, plurimos prauis moribus meis in iniquitatem peruertere, scelere meo multæ animæ perierunt, exemplis vitæ meæ subuersi sunt multi, ego multis causâ malorum fui, per me multorum propositum maculatum est, per me nomen maculatum est sanctitatis. Obsecra pro me plebs omnis Sanctorum, si fortè misereatur mihi Deus, si fortè recipiat me, si fortè deleat peccata mea, si fortè auferat iniquitates meas, si fortè misericordiam præstet mihi. Iratus est super me nimis, quia creuerunt versiones meæ, quia multiplicatæ sunt præuaricationes meæ. Ideo implorate pro me Dei omnipotentis misericordiam, omnes chori Beatorum. Intercedite pro me, omnis multitudo Electorum; ne infundat omnipotens

nipotens Deus super me irā indignationis suæ propter multitudinem iniquitatum mearum . Væh mihi Domine, quia consumptus sum : væh mihi, quia defecit anima mea . Cur infelix natus sum ? vt quid miser hanc lucem vidi ? vt quid misero mihi huius vitæ ortus occurrit ? Parce Domine, parce dolori meo, parce, quæso, mœrori meo . Da veniam, da indulgentiā . Heu mihi infelici, heu mihi misero in tantis peccatis præcipitato . Quis miserebitur mihi ? quis consolabitur me, nisi tu Redemptor animarum ? Miserere mei, quia est in tempestatibus anima mea . Vbi es Custos hominum ? vbi es animarum Redemptor ? vbi es o Pastor bone ? cur spreuisti me ? cur auertisti faciem tuam à me ? vt qui longè factus es consolator animæ meæ ? Reuertere iam Deus meus , & non me obliuiscaris in finem ; non me in perpetuum deferas ; non me in potestate dæmonum derelinquas . Licet enim offensa sit gratia ; tu tamen clemens, tu patiens, tu multum misericors, nullum relinquis, nullum spernis, nullum detestaris, nullum recusas à misericordia tua ; sed vltro offers clementiā, peccantes expectas, vt redeant . Quanti enim scelerati ? quanti luxurijs dediti ? quanti concupiscentijs sæculi saginati , bonitate tua ad indulgentiam peruenerunt ? multis non merentibus gratis peccata donasti . Ostende igitur in me clementiam tuam, pateat mihi venia , pateat indulgentia ; non abneges vni , quod plurimis largitus es . Scelera mea non defendo, peccata mea nō vendico . Displicet mihi, quod malefeci : displicet mihi quod peccaui . Offensam fateor, errorem confiteor, culpam agnosco, vocem confessionis aperio . Suscipe, quæso, vocem confitentis, attende vocem deprecantis, audi vocem peccatoris ad te clamantis . Peccaui Domine Deus, peccaui , miserere mei , parce malis meis, ignosce peccatis meis, dele omnes culpas meas . Si enim iniquitates obseruaueris Domine , Domine, quis sustinebit ? Ad examen tuum nec iustitia iusti secuta est . Quis est enim iustus, qui se audeat dicere sine peccato ? Quis præsumat contra te aliquid de iustitia ? Nullus enim hominū absque peccato , nullus est mundus à delicto . Ecce qui ser-

uiunt

uiunt Deo, non fuerunt stabiles, & in Angelis reperta est prauitas. Astra munda non sunt coram te: cœli non sunt mundi in conspectu tuo. Quantò magis ego abominabilis, & putredo, & filius hominis vermis; qui hausi quasi gurgites, peccata; & bibi quasi aquas, iniquitates? Qui habito in domo lutæ, qui commoror in puluere, qui terrenū habeo fundamentum? Memorare Domine, quæ sit mea substantia: nō memento quia terra sum: memento, quia puluis sum, & cinis. Operi manuum tuarum porrige dexteram. Consule infirmæ materiæ, succurre humanæ fragilitati. Patent tibi vulnera mea, coram te ægritudo mea; tu vides, quantum sauciatus sum, & languidus; medicinam, qua saner, tribue; medelam, qua curer, impende: refice insectum vitij, reforma corruptum peccatis, extingue in me flammam concupiscentiæ, iacula ignita diaboli ultra me non penetrent, & non exardescant in me ulterius. Tu enim scis tempestates, quas fero: tu scis fluctus, quos patior: tu nosti tempestates; quibus percutior; vbi lapsus sum, vbi deflexerim, vbi infelix demersus sum, tu scis. Incurri enim negligens in ruinam: corruui incautus in turpitudinis foueam: decidi in cœnum flagitiorum: descendi in profundum malorum. Eripe animam meam ab inferis: erue me de immanissimo abyſso: non me concludat profundum: non mihi deneget exitum. Ecce dies metueendus iam imminet: iam vltimus dies appropinquat: instant limites vitæ: nihil superest mihi præter sepulchrum. Parce mihi antequam eam; munda me, antequam ab hac vita egrediar; solue, priusquam moriar, peccatorum vincula, Trinitas sancta, qui viuis, & regnas in vnitæte Deitatis, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Ex M. S. per antiquo Codice Biblioth. Cœnob. Sublacen. à Constantino Abb. Caiet. in SS. Isidori, Ildefonsi, & Greg. Ossien. vit. & action. nuper edit.

LAVS DEO.

INDEX RERVM

ABSCONDERE. Ab-
sconditus in propria
domo manet ac mori-
tur. *Alexius, pag.*
37. Ioannes. 289.

Abscoditum, & secretum optat,
& curat obitu. *Eudocimus. 207.*
Optat, & curat sepulchrum. *An-
tonius. 67. Marcianus. 354*

Abscodit se semper post colum-
nam in Ecclesia, ne facies eius
cernatur ab alijs. *Arsenius. 78*
Vide. Humilitas Solitudo.

ABSOLVTIO. Absoluit sibi subdi-
tos generali absolutione sub mor-
tem. *Annon. 59. Hugo, 273.*
Maurilius, 375. Senerus, 485.
Absolui vult moriens ab omni-
bus Sacerdotibus cum visitanti-
bus. *Matthaus. 372.* Sacramen-
taliter a quatuor Sacerdotibus
simul. *Petrus. 433*

Absolutionem generalem, & mor-
tem sibi dari postulat in pœni-
tentiam moriens. *Conradus.*
pag. 154.

Vide plura ver. Confessio.
ABSTINENTIA. Abstinentiæ ri-
gorem non vult remittere, licet
infirmus. *Fulgentius. 226*
Gebizo. 231
*Hugo. 272. Matthaus. 371. Mi-
chaël. 383. Modoaldus. 383*
Romualdus. 470. & plurimi, qui

habentur ver. Infirmus.
Ne carnem edere cogatur, pano-
nem assatum auolare facit qui
esum carnum sibi interdixerat.
Guntherus. 255

Inedia mori malunt duo Mona-
chi quam gustare ficus, quos ad
ægotu deferrebant. *Anony. 586*
ABSTINENTIA squalidus, sub
mortem Seraphico apparet co-
lore. *Andr. 56.* Eo perfectionis
peruenit, vt nullo terrestri cibo
egeret, sed Angelico pascereretur.
Arsen. 79. De suis facultatibus
nihil amplius quam canis acci-
pit, panem scilicet, aquam, & pa-
leas. *Carolus. 123.*

Grauius ægotans nihil gustat
per quinque dies, nisi modicum
cepæ, & vix, rogante discipulo,
vinum. *Cuthbertus. 156*

In pernigilijs Sanctorum durum
sibi indicit ieiunium, dicens, eos
esse colendos, vt nobis in morte
assistant. *Hedduigis. 259*

A vino, & esu carnum perpetuo
abstinet, & assidue ieiunat.

Limbania. 323. Offerente Zosi-
ma cibos in canistro, tria tahn-
tum lenticulæ grana summis di-
glitis in os mittit. *Maria. 362*

In cella clausa, post longa ieiunia
reficitur pane ex farina hordea-
cea, & cinere a se confecto, & co-

Index Rerum .

80. *Monegundis*. 386
 In graui morbo, licet æstu, & siti
 maxima vrgeatur, non vult abun-
 danti recreari potu. *Ioannes*.
pag. 302. 304
AVSTERITATE vitæ omnes ante
 ipsum superauit. *Nicon*. 396
 Ieiunijs, & vigilijs se (licet ægro-
 tus) affligit. *Odilo*. 402
 Singulis diebus panem sumit, &
 aquam. *Onuphrius*. 407
 Ex quo Ereum intrauit, nun-
 quam se panem comedisse, di-
 cit moriens. *Pambo*. 413
 Pro liberatione animæ de Pur-
 gatorio (quæ vetita in cibo, &
 potu frequenter vsurpauerat) ie-
 iunat ab ea rogatus quadraginta
 diebus, & immanem pro eadem
 patitur dentium dolorem. *Rem-
 bertus*. 462. Ieiunijs, verberibus,
 vigilijs, cilicio, & abstinentia,
 corpus castigat. *Robert*. 468
 Triginta annis in Eremito lupi-
 nis, & herbis pascitur. *Theocti-
 stes*. 516
 Vide plura ver. Ieiunium .
ACCIDIA Accidie tentationem,
 domare docet. *Alexandria*. 36
 Vide Dæmon. Iudicium .
ADHORTARI. Adhortatur disci-
 pulos, & amicos sub mortem .
Albertus Magnus. 32. *Amabilis*.
 41. *Amatus*. 44. *Ambros*. 47
Amicus. 49. *Andreas*. 51. *An-
 selmus*. 63. *Anthelmus*. 66. *Arse-
 nius*. 79. *Attala*. 82. *Auspreberta*.
 86. *Baptista*. 90. *Barlaam*.
 91. *Benedictus*. 103. *Benno*. 103
Bernardus. 111. *Bonaiuncta*.
 116. *Bruno*. 113. 120. *Burchard*.
 121. *Carilephus*. 122. *Cassius*.
 125. *Castrensis*. 127. *Catharina*.
 130. 132. *Chariton*. 138. *Clara*
 141. 141. *Clarus*. 143. *Claudius*.
 144. *Coleta*. 147. *Columba*. 150.
Daniel. 159. *David*. 160. *Domini-
 nicus*. 164. *Dunstanus*. 169.
Eberhard. 172. *Ebrulphus*. 174
Ephrem. 191. *Ethbinus*. 199. *Eu-
 charius*. 200. *Eugendus*. 202. *Eu-
 phrasia*. 204. *Eusebia*. 208. *Eu-
 thimius*. 212. *Franeisca Rom*.
 217. *Franciscus*. 218. 219. *Frî-
 dericus*. 223. *Gerardus*. 234. *Gil-
 da*. 240. *Gramatius*. 248. *Hiero-
 nymus*. 265. 266. *Ioannes*. 297
 306. *Landelinus*. 315. *Lucas*. 330
Marchulphus. 355. *Margarita*.
 359. *Maternus*. 369. *Modaal-
 dus*. 385. *Monegundis*. 385. *Ni-
 con*. 395. *Odo*. 403. *Opportuna*.
 408. *Pachom*. 412. *Patapius*. 414
Paulus. 419. *Paulus*. 420. *Petrus*
 426. 434. 436. *Plato*. 452. *Poppo*.
 453. *Quirinus in Andrea*. 55
Richarius. 467. *Robertus*. 469.
Rupertus. 475. *Seuerinus*. 484.
Simeon. 490. *Spiridion*. 497. *Ste-
 phanus*. 510. *Sugerius*. 511. *Suit-
 bertus*. 512. *Trentius*. 514. *Tru-
 do*. 530. *Valerius*. 532. *Vincen-
 tius*. 536. *Volpertus*. 542. *Vuan-
 dregefilus*. 544. *Vuolbodus*. 554.
Vuolfangus. 555.
 Adhortantur certis verbis. *Adhe-
 lardus*. 21. *Amasius*. 41. *Anta-
 nius*. 67. *Bernardus*. 105. *Bruno*.
 118. *Eligius*. 184. *Franciscus*.
 220. *Fulgentius*. 226. *Honoratus*
 269. *Ioan*.

Index Rerum.

269. *Ioannes*. 303. *Laurent*. 319.
Lubertus. 325. *Maurilius*. 374.
Melania. 381. *Nicolaus*. 393. *Pa-*
pbnutius. 413. *Philaretus*. 436
Romualdus. 472. *Sophia in Cle-*
mente. 446. *Stephanus*. 506
Theodora. 517. *Theodorus*. 520
Vunibaldus. 552. *Zenobius*. 556.
 In testamēto. *Ephreim*. 191. *Theo-*
dorus 520, 617. *Scriptis*. *Io. Gual-*
bertus. 297. *Theodorus Studita*.
 Qui in carcere plusquā ducentas
 ad diuersos scripsit epistolās. 540
 Adhortatur breui morituros certis
 verbis. *Maurus*. 376. per episto-
 lam. *Bernardus in Sugerio*. 511.
ADOLESCENS. Infirmus licet de
 vita non desperaret ad mortem
 ramen diligenter se praparat.
Ioannes. 303
 Vide Puer.
ADVENA. Aduenam se in mundo
 esse profitetur moriens. *Nilus*.
 399. De aduenis cura est morien-
 ti. *Ioannes*. 297.
AGONIA. Vide Damon. Mors.
ALLELVIA canit sub mortem.
Ioannes. 307. *Maria*. 365. Ad
 canendum cum SS. Virginibus
 in celis inuitatur. *Lyduina*.
 338. Alleluaticum canere quid
 sit. vide in Gallo. 230
ALTARE osculatur antequam in-
 lecto decumbat. *Eutichius*. 210
Hubertus. 271. Ante Altare de-
 cumbens reddit spiritum. *Deco-*
rosus. 161. *Ethbinus*. 199. *Mau-*
rus. 376. *Romualdus*. 472. *Pe-*
nellus. 546. Altari caput ad-
 monens infirma statuit non re-

cedere, nisi sanitate recepta. *Gor-*
gonia. 246. Altaris cornu tan-
 gens infirma sanatur. *Aldegun-*
dis. 35. *Gorgo*. 246. apprehendit
 orans timore percussus. *Volper-*
tus. 542. ad Altare B. Virginis, &
 S. Laurētij mittēs infirmus quen-
 dam, qui pro se oret, eorundē vi-
 sitatione sanatur. *Bernard*. 106
 Ex Altari offerri iubet sibi moriens
 tū cereum, & accendi. *Ioan*. 299
 Altaris vice, vititur proprio pecto-
 re, celebraturus in carcere. *Lu-*
cian. 332
 Pro Altari, ministrorum manus
 inferuiunt celebranti in eremo.
Theodoretus in Luciano. 333
 Vide Oratio.
AMEN respondētibz ad oratio-
 nem, quæ dicebatur, migrat.
Euphrasia. 206. *Osualdus*. 409
AMENTIA. Amens efficitur mi-
 nister morientis inobediens. in
Eimeram. 182. Liberatur a mo-
 riente. *Aldegundis*. 35
 Amentiam simulat, effugere vo-
 lens destinātā sibi necē ab in-
 colis, qui eius reliquijs (si recē-
 deret) priuari nolebant. *Ro-*
mualdus. 471. Simulat, ut mun-
 dum, & semetipsem contemnat,
Simcon. 491.
AMICVS. Amici se inutuo sub
 mortē videre non valentes, mo-
 riuntur eodem tempore, sibi que
 occurrunt mortui, dum sepellen-
 di deferuntur ad tumulum. *Pa-*
ternus. 414. Amico mortuo oc-
 currēs, eo viso, procumbit, orat,
 moritur. *Vuilselmus*. 550

Index Rerum.

Amicos, & longè positos visitat moriturus. *Dominicus*. 164

Ad amici sepulchrum plorans, & orans celerem obtinet mortem. *Thietmarus*. 526

Amicum longè positum optat videre moriens, quem accersitum, Angelus deducit, ac comitatur. *Baudo. 97*. Singulis annis visitat, ut monita salutis accipiat in. *Cuthberto*. 157

Audiens migraturum, obtinet eodem tempore cum eo mori. *ibidem*. Mittit ad Episcopum,

amicum suum, ut suæ morti interfit; sed illum impeditum audiens, dilationem mortis precibus obtinet donec veniat: quo tandem veniente, iterum ægrotat, & moritur. *Friandus*. 223

Ab apparète sibi S. Petro petit, & obtinet, ut quadam monialis (quam præ cæteris diligebat) secum mariatur. *Galla*. 229.

Ab amicis per epistolas petit suffragia moriturus. *Lubertus*. 225

Amicissimi inuicem, ambo iuvenes, ambo eadem die ægrotant, eademque moriuntur. *Benedictus*. 101. Duo gemelli fratres mutuo se diligentes, eadem die studij causa Lutetia petunt, eadè hora Religio iè ingrediuntur, eadè die migrant è vita. *Petrus*. 432

Amicissimus S. Paridi fuit *Amas*. 42. *S. Catharine Tordo Episc.* 129. *S. Amando Aldegundis* 35. *Humbertus*. 277. *S. Bernardus Malachie*, quem defunctum desbet, amarissime. *Malasbias*. 353

AMOR DEI. Amore Dei se flagrare, ac languere ostendit moriens. *Baptista*. 89. Flagrans, aspirationes emittit amoris ardētissimi. eadem ibidem.

Ad verum Dei amorem hortatur suas. ead. ibid.

Magnificat Dei in nos amorem, quo non vult ut aliū (præter ipsū) vocemus Patrē ead. De osculis Domini sæpe loquitur. ead. ibid. Orando moritur. *Anonym.* 570 & 585. Infirmatur, & moritur. *Vlric*. 541

In omnibus actionibus, & scholasticis etiā lectionibus, de Deo cogitat, & aspirationes interferit. *Bartholomæus*. 93

Post amorem cælestē, nihil unquam (ait) amasse terrenum. *Anuph*. 74

Amoris Divini effectus, in *Philippo*. 437. Vide Charitas, Oratio, Raptus.

AMPLEXVS. Amplexatur astantes Moriens. *Ambrosi* 47. *Antonius*. 70. *Atbanasia*. 80. *Baptista*. 90. *Barlaam*. 92. *Didacus*. 161. *Michael* 384. *Paulus*. 429

Crucem propè mortem. *Petr.* Dagn. 426. *Didac.* 161. Crucifixi Imaginem. *Stanislaus*. 504. Vide Crux. Christus.

Annunciantem sibi mortem. *Didacus*. 162. In amplexu B. Virginis sibi apparentis moritur. *Opportuna*. 408

ANGELVS. Astat infirmo sub humana specie, & Benignum de monte Dei se nominat. *Ioan.* 297

Astat

Index Rerum.

Astiat diebus plurimis infirmo non habenti, qui sibi ministrarent; ijs autē venientibus, recedit. *Anonym.* 578. Viaticū affert morienti. *Maglorius.* 349 Corripit morientem de morte sollicitum. *Augustinus.* 84 Docet quomodo respondeat. *Anonym.* 568. Pugnat pro anima migrante. *Antonius.* 68. *Bernardus.* 110. Non deserit tentatos à dæmone. *Aichardus.* 26 Angelus reuelat obitū. *Aldegund.* 34. *Antonius.* 70. *Austreber.* 86. *Columba.* 149. *Conon.* 152. *Dunstanus.* 169. *Gingurianus.* 241. *Maglorius.* 349. *Suitbertus.* 512. *Anonym.* 568. Obitū plurimorū. *Maurus.* 376. Multorum monachorum, qui simul erant morituri. *Aichadus.* 26. *Maurus.* 376 Mortem, & migrationis diem. *Columba.* 149. *Mich.* 384. *Paul.* 419. Mortis horam. *Agibodus.* 25 Angelus ostendit morienti nomen suum aureis literis descriptum. *Mellitus.* 382. Lucis regionem. *Agibodus.* 25. Schedulam tradit libertatis. *Athanasia.* 79. Describere videtur nomina eorum, qui ad miliciam cœlestē mittebantur. *Gerontius.* 237 Benedicere Crucis signo locū, in quo morientes ponebantur. *Eppo.* 196. Inuitat ad cœlum, & vocat morituros. *Dunstanus.* 169. *Godefridus.* 244. *Iutta.* 314. *Lupicinus.* 337. *Papbnutius.* 413 Se ducem ad æternam gloriam pollicetur. *Arnulphus.* 75. *Lip-*

pus. 324. Optionem dat morituro, malitne vna die in Purgatorio, quàm hic septem purgari. *Ioannes.* 30. Mori cupienti, dilatam sibi vitam (ait) ad perfectionem virtutum assequendam. *Aldegundis.* 34 S Michael, Gabriel, & David cū cithara mittuntur ad animā Peregrini in platea obefitis, placidissimè educendam. *Anonym.* 582 S. Michael cum Angelicis spiritibus pollicetur morienti, se ducere ad beatam vitam ingressurū. *Arnulphus.* 76 Angeli apparent animabus è corpore migrantibus. *Agibodus.* 25. *Bauo.* 97. *Columba.* 147. *Dominicus.* 150. *Eppo.* 196. *Euangelista.* 200. *Godefridus.* 244. *Iulianus.* 313. *Iussa.* 314. *Modoaldus.* 385. *Nicolaus.* 393. & 394. *Pachomius.* 412. *Sebastianus in Philipppo.* 446. *Servatius.* 480. *Sifois.* 494. *Stephanus.* 510. *Taurinus.* 513. *Tuscan.* 531 Descendunt ad animas in cœlū deferēdas. *Marg.* 358. *Steph.* 510 Angeli in cœlum deferunt egressam è corpore animam. *Iulianus.* 312. *Papbnutius.* 413. *Paulus.* 418. *Petrus.* 433. Hymnos cum ipsis canentem. *Anuph.* 73. Cum tripudio. *Simoon.* 491. Alarum remigio. *Bathildis.* 96 Veniunt ad suscipiendā animam, cū S. Dominico. *Arnold.* in *Petro.* 432. Cum S. Patritio *Gertrudis.* 238. Venientes ad accipiendam animam Episcopi, rogantur

Index Rerum.

- ab eo dimitti, donec plebem suā
in cœlū ascendere doceat. *Dun-*
stanus. 169. Clericos vocant, vt
curent funus morientis. *Anonym.*
571. Celebrant, & comitantur
funus. *Simeon.* 491. Velamen se-
ricū afferunt super defuncti cor-
pus. *Seruatius.* 481. Interrogant
senem, quomodo sepeliri se velit.
Anonym. 568
- Angelorum concentus audit. *Dun-*
stanus. 171. Per sex menses ante
obitum audit. *Nicolaus.* 194
Audiuntur in funere. *Simeon.* 491
- Angelus scindit chirographum pec-
catorum neminem iudicantis, &
iniurias dimittētis. *Anonym.* 584
Crucis signum visibile exprimit
super caput S. Viri. *Humbertus.*
278. Benedicere renuit Episco-
po, cui benedixit Dominus. *Ma-*
glorius. 349. Iter ostendit, seq-
comitem exhibet discipulo obe-
dienti. *Baudo.* 97. Monet mulierem
quærere fratrem suum martyre.
Sabinus. 476. Iubet Monachum
ire, quò suadebatur. *Macharius.*
343. Docet Dunstanum antipho-
nam canere. *Dunstanus.* 169.
Introducitur eundem in Ecclesiam
ianuis clausis. *Idem ibid.* Singu-
lis diebus panem, & aquam, Do-
minicis verò Eucharistiam præ-
bet sancto viro. *Onuphrius.* 407
Apparet quotidie sancto viro, &
cum eo loquitur. *Guthlacus.* 256
Ministeria sibi ab Angelo exhi-
bita refert. *Anuph.* 74
Angelico cibo, & non humano
pascitur. *Arsenius.* 79
- Angelorum consortio familiariter
vititur. *Clara.* 126. *Guthlacus.*
256. *Ioannes.* 296. *Lyduuina.*
338. *Maglorius.* 349
- Angelorum exercitus altat conse-
crationi Episcopi. *Maurilius.*
pag. 375
- Angeli baptizari curant mul-
tū erem-
misericordem, & Paternos se illi
exhibent. *Anonym.* 591
- Angelos hospitio recipit inter pe-
regrinos. *Ambrosius.* 47
- Angelum orat conceptis verbis.
Clara. 126
- Angelus sustinet pendente in pa-
tibus donec populus abscedat,
& ille liber euadat. *Ludger.* 334
- Vide Cantus, Melodia, Lumen,
Lux, Splendor, Visio.
- ANIMA. Morientis videtur cœlū
conscendere. *Petrus.* 431. In co-
lumbæ specie, cernitur volare ad
cœlum. *Albertus.* 31. *Amator.* 43.
Scholastica. 478. *Spes.* 497. Vi-
detur in cœlum pergere, pallio
ornata, & lapidibus circumdata.
Benedictus. 101. Videtur à Sanctis in
Cœlum deferri. *Aidanus.* 31. *Iu-*
lianus. 313. *Paulus.* 418
- Dū à dæmonibus ducitur, ob la-
chrymas orantis redire iubetur.
Seuerus. 488. Præsentatur à dæ-
monibus, cui iniuriā fecerat, sed
eius precibus liberatur. *Dun-*
stanus. 171. Solitarij in Infernum
à dæmonibus; Peregrini verò in
platea morientis, ab Angelis in
cœlū deferri videtur. *Anonymus.* 582
- Animam Regis, sibi infesti, videns
manibus dæmonū ferri, lachry-
mis.

Index Rerum .

mis liberat . *Dunstanus* . 171.
 Suam alloquitur sub mortem .
Clara . 126. *Hilarion* . 267. In-
 sequuntur canes dæmoniaci, ve-
 lutiferam . in *Ansel* . 65
 De animæ suæ salute, non de se-
 pulchro cogitare vult moriens .
Vinc . 536. De anima, non de ijs ,
 quæ sunt mundi cogitare iube-
 tur . in *Natalia* . 189. In animæ suæ
 negotio occupatum se esse dicit
 moriens, qui ab hominibus visi-
 tari recusabat . *Dominicus* . 167
 Animarum curam, negotium esse
 magnorum, & excellentissimo-
 rum Patrum pronūcians, ne fiat
 Abbas, precibus obtinet die ter-
 tia mori . *Anonym* . 583
 Ne anima proximi ad imaginem
 Dei creata pereat, in sepulchro
 se perpetuò claudit . *Alexan-
 dria* . 36
 Animas, ministerio Angelorum
 susceptas, ac in Cælum ductas .
 Vide Angeli .
 ANNVLVS. Annulum in flumen
 elapsum recipit post multos an-
 nos Episcopus, in signum remis-
 sionis peccatorum suorum . *Ar-
 nulpbus* . 75. Episcopalem rece-
 pturus, eleuat manum defunctus .
Arnulpbus alter . 75. Reliquiarū
 loco sumere volens, è defuncti
 Episcopi digito extrahere non
 valet, nisi post petitam ab eodē
 defuncto licentiam . *Edmundus* .
 177. Salutationem Angelicā con-
 tinentem, tradit imagini B. Vir-
 ginis; ipseque alterum similem
 gestat . *Idem ibid* .

Ferreum, cum particula ligni
 sanctæ Crucis, gestat ingiter .
Macrina . 347
 ANTIPHONA. Antiphonam quā-
 dam canere docetur cœlitus ,
Dunstanus . 155. Ascendo ad Pa-
 trem meum, canit moriens . *Ele-
 ctus* . 183. Dum eandem canunt
 astantes, eleuatur è lecto; & mi-
 grat . *Gotbardus* . 247. Aperite
 mihi portas iustitiæ, incipit ca-
 nere moriens . *Ioann* . 301
 O Rex gloriæ canit sub mortem .
Beda . 98. Ibunt Sancti de virtute
 in virtutem cani voluit moriens .
Theobaldus . 515. De S. Martino,
 Ecce lætus, repetit . *Radbod* . 458
 Antiphonam Sancta, & Immaculata
 Virginitas, canit prope mortem .
Antoninus . 72. Salve Regina, ex-
 ponens Vir sanctus, in morbum
 incidit . *Franciscus* . 220. Eandem
 recitat sæpius, & recitari vult ab
 astantibus . *Lubertus* . 326
 Eandem cani iubet, ad aduentū
 B. Virginis, moriens . *Anony* . 584
 APOSTASIA. Apostatate volens
 arguitur, & verberatur à Sancto
 sibi apparente . *Eduardus* . 179
 In Apostasiam tertio prolapsus,
 tandem conuertitur, & vlcere
 pessimo corripitur . *Anonym* . 563
 APOSTOLI. Vide Sanctorum ap-
 paritio .
 APPARITIO. Vide Angeli. Anima.
 Dæmon. Iesus Christus . Maria
 Virgo .
 AQUA. Aquam postulat moriens,
 nec obtinet . *Eimeram* . 182. Infir-
 mus, è proximo fonte sibi affer-

Index Rerum.

- ri postulans, in vinum tertio cō-
uersam reperit, ac dolet. *Ber-
thold.* 113. Gelida, calefit ad con-
tractum Infirmæ manus. *Catha-
rina.* 128
- Aqua se lauans Paralyticus, qua
defunctus ablutus fuerat, sana-
tur. *Amator.* 43
- AQUA BENEDICTA. Aquâ be-
dictam iubet afferri moriens,
eaq. fugat dæmones. *Annon.* 59.
Catharina. 129. *Hubertus.* 271.
Volbodus. 554. Cum stola, & su-
perpelliceo, eadem aqua benedi-
cta fugatur dæmō in forma auis
nigerrimæ. *Hugo.* 279. Item, in
forma canis nigerrimi. in *Phi-
lipp.* 442
- Aqua benedicta se, & circumstan-
tes aspergit moriens. *Hierony-
mus.* 266. *Lucas.* 331. *Nicolaus.*
393. Aspergit quandam Virgi-
nem, cuiq. Cubile, contra terri-
bilem dæmonum tentationem.
Catharina in Samaritana. 477.
Videns fugari dæmonem, eā iu-
giter inclamat, aspergi. *Anony.*
576. Aliquando non fugantur dæ-
mones, propter peccatum in Cō-
fessione celatum. *Anonym.* 574
- A S Zenobio benedicta, mortuus
excitatur. *Eugen.* 202. A se bene-
dicta, vulnus, sibi celebranti illa-
tum, abluit, & incolumis sacrifi-
cium pergit. *Laurentius.* 317
Cum aqua benedicta, Cruce, &
cereis adeunt Monachi Episcopū
moribundum. *Lanfranc.* 316
- ARCANVM. Vide Absconditum.
Secretum.
- ASCENSIO DOMINI. Ad Ascen-
sionis festum in Cælis celebran-
dum inuitatus renuit ire, volens
illa die docere populum suum.
Dunstan. 169. In Ascensionis fe-
sto moritur, sicut optauerat. *Bar-
thol.* 93. *Beda.* 99. *Bernard.* 112
Eadem die moriturus, se præpa-
rare iubetur. *Marcus.* 357
- ASSUMPTIO B. VIRGINIS. Assū-
ptionis festum Gloriosæ Dei Ge-
nitricis sollicitè celebrari curat.
Athanasia. 80. Celebrās, Sermo-
nem ad Populum habet, orat, &
benedictione astantibus imper-
tita, moritur. *Bartholomæus.* 94
- ATTENTIO. Attentionē sibi im-
pediri nolens infirmus, visitari
renuit. *Aloys.* 39 *Ambros.* 47. *Au-
gustinus.* 83. *Dominicus.* 167.
Nicolaus. 392. Attentē audiens
psalmos, qui apud se sub mortem
legebantur, malè recitantes ad-
monet. *Annon.* 59 Recitandos
esse quosdam psalmorum versus,
docet moriens. *Herman.* 261
- Attendens, & mente assistens cœ-
lorum Regi, luget iugiter in me-
dio turbarum, & in ipsa populo-
rū frequentia. *Adheard.* 23
- AVARITIA. Infectus, ab eiusdem
vitij dæmone sub mortem terre-
tur. *Petr.* 433. Nullatenus labo-
rat Rex, qui sibi furari pecunias
videt, & patitur. *Eduard.* 178
- AVDITVS. Auditum aurium im-
pedire nititur agonizāti dæmon,
sed frustra. *Lubertus.* 328
- Vide Damon. Infirmitas.
- S. AVGVSTINVS. S. Augustinum
summè

Index Rerum.

summè colit , & ad eum numerū se peruenisse annorum , quo ille obierat , gaudet moriturus. *Stanislaus*. 501. Non longè à S. Augustini festo semigraturum sperat , & optat. *Idem ibid*.
S. Augustini meditationes sibi legi curat moriens. *Ioannes*. 303.
Eiusdè soliloquia. *Baptista*. 89
AVSTERITAS. Austeritatem vitæ remittere non vult Infirmus. *Mattæus*. 371. *Modoaldus*. 385. *Petrus*. 430. *Vuillhel*. 549. Remittit. *Anaxanon*. 54. Ad austeritatem vitæ hortatur puerum moritura. *Theodora*. 517
Vide Abstinencia.
AUXILIUM. Auxilio humano penitus destituitur moriens. *Cuthber*. 156. Destitutus , eodem se non egere ait moriens , fretus diuino. *Paulus*. 418
Auxilium poscit à circumstantibus moriens. *Bruno*. 119. *Didacus*. 161. *Hermannus*. 261. *Odulpbus*. 406. *Patapius*. 414
Vide Oratio .

B

BACVLVS. Baculo arrepto dæmonem fugat Vir sanctus. *Achadrus*. 29. *Petrus*. 473. Verberat Vir sanctus apostatare volentem. *in Eduar*. 179
Baculum suum super sepulchrum poni iubet moriturus , ut (eo florente) innocens , ac mundus à Virgine , quæ sibi ministrauerat , appareat. *Anonym*. 566. Mittit

S. Petrus Apostolus , quo suscitetur mortuus. *Maternus*. 370
BALNEVM. Sibi præparari iubet , & corpus lauat sub mortem. *Corbinianus*. 154. *Saluus*. 476. *Velabicus*. 134. *Vuazo*. 545. Renuit infirmus , nolens austeritatè rigoris remittere. *Fulgent*. 226
BAPTISMVS. Baptizatorum nomina , literis aureis ab Angelo describuntur. *Mellitus*. 382
Baptizati simul eadem die , simul quoque ad cœlestia regna vocantur. *Ibid*.

Baptizatum nepotem mori cupit , & precibus obtinet. *Abra*. 19.
Baptizandæ misericordie mulieri , Angeli Patrinatorum loco assistunt. *Anonym*. 591. Baptismo comparatur Religio. *Anton*. 69
BARBA. Barbæ partem matri deferri iubet moriturus. *Macbarius*. 342. Barbam sibi radi facit , & caput , morti proximus. *Corbinianus*. 154. *Macbarius*. 344. *Anony* 586. De Barba sancti Viri volens pro deuotione accipere , extēdit manum , quæ statim arefcit. *in Simeone*. 492

BENEDICTIO. Benedicit discipulis , & astantibus moriens. *Amasius*. 41. *Ambros*. 47. *Annon*. 59. *Ansbertus*. 61. *Anselmus*. 63. *Athanasia*. 80. *Bartbol*. 94. *Benedictus*. 102. *Bruno*. 120. *Carolus*. 124. *Casarius*. 137. *Chariton* 138. *Clara*. 141. *Columba*. 149. *Cuthbertus*. 155. *Franciscus*. 218. 219. *Fulgentius*. 226. *Gramatius*. 248. *Guillbel*. 251. *Hieron*. 266.

Index Rerum .

266. *Honoratus*. 269. *Hugo*. 272
 274. *Ioannes*. 294. *Macarius*.
 342. *Malachias*. 351. *Maiolus*.
 349. *Maurilius*. 375. *Nicolaus*.
 393. *Nilus*. 399. *Odo*. 403. *Onu-*
phrius. 407. *Otho*. 410. *Paulus*.
 419. *Plato*. 452. *Prosper*. 456.
Stephanus. 508. 509. *Suuibertus*.
 512. *Theodorus*. 521. *Thomas*.
 528. *Zenobius*. 556
- Benedicit aſtātibus quaſi nouus I-
 ſaac futura prædicēs. *Ephrē*. 193
 Inſigni benedictione mulieri ſim-
 plici, tumulum non ſuperbum,
 offerenti, *idem ibidem*. Suis in
 modum Crucis complicatis bra-
 chijs. *Franciſcus*. 218. Humi
 proſtratus. *Maiolus*. 350. Suis,
 Principi, Senatui, & toti populo.
Laurentius. 320. Suis propè
 mortem, & per duos alios dies
 nihil loquens, videtur ſtare tan-
 quā alijs benedicens. *Nilus*. 399
- Benedicit ter ſuis propè mortem .
Stanisl. 503. Signo Crucis tam
 præſentibus, quā abſentibus.
Robert. 469. Animam ferè agēs,
 iuſſus fratri benedicere, illicò, re-
 ſidet, & benedicit. *Stephanus*.
 508. Imperatori propè obitum.
Thom. 528. Præſectis, Magiſtra-
 tibus, & omnibus confluentibus.
Honorat. 269. Clero & populo.
Maurilius. 374. Clero, & popu-
 lo, petitq. ipſe ab Episcopis ſi-
 gno Crucis communiri. *Zeno-*
bius. 556. Nouitijs ad eum mo-
 rientem à Bertrando miſſis.
Ioannes. 303. Omnibus propè
 obitum. *Vitalis*. 534. Omnibus,
- manus imponens ſingulis. *Hugo*
Episcopus. 274. *Malachias*.
 351. *Nicon*. 395. Eſenckra po-
 pulum. *Bruno*. 120. populum ſe-
 ſequentē, & in ſua redire iubet.
Seruat. 489. Horreum Monaste-
 rij, & è ſupereminenticolle Mo-
 naſterium ipſum. *Columba*. 149.
 Inſulam cum habitatoribus ſuis,
 & eam à viperarum veneno exin-
 de liberat. *Idem ibidem*. Se-
 pulchrum, in quo ponendus erat,
Lambertus. 315. Sal, & oleum,
 ægrotis de more dandum. *Ibidē*.
- Benedicere ſolebat ægrotis ad ſe
 venientibus. *Monegundis*. 386
 Vt poſſit fratres, exit moriens è
 cella quæ eos capere non valem-
 bat. *Amicus*. 49. Volens ſuis mori-
 turus, nec valens manus eri-
 gere, adiuuatur ab eiſdem. *Caro-*
lus. 123. *Columba*. 250. Recuſat,
 ſuis tandem benedicit, & abſo-
 lutionem impertit. *Hugo*. 272
- Benedicens ægrotus ægrotam mu-
 lierem, ſanat eam. *Stephanus*,
 505. Ægrotum ſocium, qui à
 morbo liberari petierat, prædi-
 cit eum breui moriturum.
Vincentius. 538. Cibos venena-
 tos, & ex illis comedens, nihil
 mali patitur. *Bonauiuntis*. 116
- Benedicente Bonam Dominico,
 cadunt illicò vermes ab eius vi-
 ceribus, & ſanatur in *Dominico*.
pag. 165
- Benedicit Angelus locum, in quo
 ponebantur morientes. *Eppo*.
pag. 196
- Benedictionem cum lachrymis per-
 ten-

Index Rerum.

rentibus alumnis suis, orat, erigit ad cœlum oculos; inde deprimat, innuens impetrasse. *Philippus*. 439. Astantibus impertiri iubetur moriens. *Anastasia*. 51. *Stephanus*. 508

Benedictionē à moriente postulant astantes. *Anastasia*. 51. *Carol*. 123. *Ign*. 282. *Io*. 303. in *Malach*. 352. in *Onuphrio* 407. *Philippus*. 439

Postulat moriens ab astantibus *Anastasia*. 51. *Hugo*. 273. *Martinianus*. 368. *Zenobius*. 556

A Christo Domino sibi apparente. *Marcus*. 357. Ab Angelo, qui tamen renuit, dicens illum esse à Domino benedictum. *Maglorius*. 349. A S. Paulo ad se veniente, assurgens in genua, & submitto capite dicens, Benedicite, in *Odono*. 405. A Sanctis. *Quisilinda*. 456. A matre sua. *Evang*. 199. A patre suo spiritali benedictionem postulat, quā obtenta illic moritur. *Antonius*. 70

A Prælatō suo absente. *Nicolaus*. 392

Visus est in Refectōrio postulare qui tunc in agone desudabat in cubiculo. *Godefridus*. 245

Benedictionē Pontificali, & solemnī benedicit populo. *Amatus*. 44. *Dunstaunus*. 154. *Eutychius*. 210. *Fridericus*. 223. *Iuuentius*. 311. *Macharius*. 342. *Taurinus*. 513. De Episcopali sedē benedicit populo ad hoc cōvocato, & in ea moritur. *Idem ibidem*, Pro benedictione eulogiam, longē positis, transmittit.

Leobardus. 322. *Leutfridus*. 323. Librum Evangeliorum tribuit parentibus. *Ioannes*. 289.

Benedictionem canere quid sit vide in *Gallo*. 230

Bibere. vide Potio. Abstinencia. Bona à Deo poscens, & mereri bonis operibus satagens, vnico filio priuatur. *Anonym*. 589

Vide Mundus. Eleemosyna. Paupertas.

BRACHIUM. Brachijs super paumentū expansis, orando moritur. *Eugenius*. 203. Expansis in lectulo, in modum crucis, moritur. *Robertus*. 469

Vide Manus.

C

CADAVER. Vide Mortuus. Sepelire.

CALCANEVS. Calcaneum nudū meritis, rogat moriturus aliorū orationibus muniri, ne ab insidiatore vulneretur. *Bernard*. 105

CALCEAMENTA. (Pedum scilicet pellem in tenues membranas deductam) relinquit mater moriens mœrenti filia. *Margarita*. 359. Desert ad amici sui domū, pridie quā moriatur. *Guillbel*. 253. Extrahit à semetipso moriens, vt sacro extremæ vñctionis oleo in Ecclesia inungatur. *Anonym*. 586

CAMPANA. Campanam fundere facit, & benedici ab Episcopo. *Gerardus*. 233. Pulsari iubet moriens. *Idem ibid*. Non fore pulsam propter eius miracula, aut.

Index Rerum.

- ant Canonizationem, prædicat
moriens. *Aegidius*. 181
- Campana per seinetipsam, nullo
pulsante, insonuit in morte plu-
rimorum. *Albertus*. 32. *Conon*. 152.
Fina. 216. *Guillbelmus*. 253. *Go-
defridus*. 245. *Neuolonus*. 391
- Campana agonizantium vltro pul-
sante, intelligit instare sibi mor-
tem. *Gerardus*. 235. *Reginal-
dus*. 461. Campanæ pulsantur
in signum agonizantium, ad Mo-
nachos conuocandos. *Reginald*.
461. *Gerard*. 235. *Godefrid*. 245.
- Campana, seu tintinnabulo facit
conuocare populum. *Sauerus*.
pag. 486
- Clocea pulsante, confert se ad
Ecclesiam media nocte mox mo-
riturus. *Columba*. 150
- De signis matutinalibus pulsari
solutis, habetur in *Annone*. 60
- CANDELA. Candelam sibi parari
iubet ad exitum properans. *Ioann*.
304. Sibi format ad funeris vsu,
& eam iubet accendi. *Meinar-
dus*. 379. Plurles accendere volē-
tes prohibet, dicens horam non-
dum adesse. *Idem ibid*. In Altari
pridem collocatam, ad se deferri
iubet moriens. *Ioannes*. 298. Ar-
dentē in manibus tenet moriens.
Lubertus. 326. Benedictam, &
ardentem, apud morientem po-
sitam, extinguit dæmon. *Sama-
ritana*. 477 Accensam super mo-
rientis caput relinquēs minister,
nihil imminutam & post longum
iter redeundo reperit. *Guillbel*.
253. Diuinitus accenditur super
defunctæ corpus. *Pelagia*. 421.
- Ad caput defuncti posita, cæli-
tus accenditur; quæ cum lectuli
stramenta incendisset, ad sancti
Viri membra perueniēs, calitus
etiam extinguitur. *Meinard*. 379
- Candela Conuentus, seu de Vi-
ctoria dicebatur, quæ accendi
consueuerat à Monachis in arti-
culo mortis; quæ concedeba-
tur Indulgentia plenaria. *Ioan-
nes*. 304
- Candelas in eius funere accendi
prohibet ex humilitate. *Ephrē*.
192. Ante lectum lucentes, singu-
lis habebat noctibus. *Galla*. 229
- Candelis illustrare consueuerat B.
Virgini dicatam Ecclesiam. *Emma*. 190. *Petrus*. 430
- Vide Cereus.
- CANONIZATIO. Pro Canoniza-
tione sua, nunquā pulsandas fore
cāpanas, dixit moriēs. *Aegid*. 181
- Canonizatur, & Sanctorum ascri-
bitur albo, quarto post mortem
anno. *Elisabet*. 187
- Post quinquennium. *Romualdus*.
471. Tertio anno *Famianus*. 213
- Eodem quo obiit anno. *Simeon*.
490. Ab ipso die obitus, nunquā
destitit Ecclesia celebrare anni-
uersarium. *Sabea*. 475. De vsu
petendi à Sede Apostolica licen-
tiam ædificandi Altare super Cor-
pora sanctorum virorum. Vide
in *Romualdo*. 471
- Alia vide ver. Sancti, & Reliquiæ.
- CANTVS. Cantat dum moritur.
Conradus. 152. *Electus*. 183. *Elis-
abet*. 186. *Gerardus*. 235. *Iaco-
ponus*.

Index Rerum .I

- ponus.* 281. *Ioannes.* 307. *Maria.* 364. *Michael.* 348. *Plato.* 452. *Quisflinda.* 457. *Anon.* 367. Cantabat ingiter hūc Richmum Italicè. Dica il Mondo. ciò che vuole &c. *Marcus.* 356. Propè mortem, Anima benedetta dall' alto Creatore, &c. & Giesù nostra confidanza &c. *Iacoponus.* pag. 282. Cantare facit dū moritur. Amor di Caritate &c. *Antonius.* *Bembus.* 70. Cantari. vult à circumstantibus. *Antonius.* 70. *Cathar.* 130. *Anon.* 568. Ut secum cantent rogat astantes. *Plato.* 452. *Anon.* 568. Audit moriens à celestibus choris. Gloria in excelsis Deo. *Magdal.* 349. Beati qui habitant in domo tua Domine, in sæcula sæculorum laudabunt te, cantari audit. *Ibid.* Confitemini Domino quoniā bonus, audit *Eubantrudis.* 197. Cantus cœlestes audiens, moritur. *Randiscius.* 460. Audiuntur in funere. *Simeonis Salic.* 491. In morte plurimorum. Vide ver. Angel. Cum cātoribus, & citharra mittitur David ad suauiter educendum peregrini animam, de corpore. *Anon.* 582. Cantibus musicis, & organis. sacra celebrari faciebat Vir sanctus; quem prædicantem multa hominum millia sequebantur. *Vincentius.* 540. Cantare iubetur, ac docetur Antiphonam. O Rex gentium &c.
- Dunstan.* 171. Cantandi artem diuinitus docetur. *Cedmon.* 135. Cantare cum alijs in choro non valens, cruciatur valde infirmus. *Monachus.* *Iacobus.* 279. CANTIGA. Spiritualia canunt viri, catervatim sequentes S. Antonium de Padua; ac flagris se cedentes. *Antonius.* 72. Canticum B. Virginis Magnificata repeſebat frequenter, mirā suauitatem ex eo percipiens. *Maria.* 364. Canticum. Zachariæ recitantibus fratribus coram moriente, pronunciat ipse verba illa: Ad dirigendos pedes nostros in viam pacis. *Gotthardus.* 247. Canticum. Simeonis. Nunc dimittis &c. canit sub morte. *Adhel.* 23. *Eligius.* 184. *Marcus.* 356. *Maria.* 362. 364. Dum cantatur ab astantibus. moritur. *Hugo.* 275. Cantici Annæ pronunciat moriens verba illa. Confirmatum est cor meum &c. *Carislephus.* 122. *Epiphanius.* 195. Te Deum, &c. deuictō dæmone pronunciat, & alternatim cum astantibus recitat. quo absoluto, moritur. *Petr.* 428. Genus flexus recitat. *Stanislans.* 502. CAPILLI. Capillos tondet in obitu. *Corbinianus.* 154. *Machar.* 342. *Anon.* 586. Colligit dæmon, ab intempestiua tonsura decedentes. *Aichadrus.* 208. Capillorum incisio nulla appareret, post intempestiua tonsura per-

peractam pœnitentiam . *Ibid.*
 Capilli seruantur sancti Viri , &
 vbi repositi manent , cœlestes au-
 diuntur melodix , *Eligius.* 183.
 Succrescunt post mortem . *Gau-
 dentius.* 231. Efflorescunt simul
 flauī , nigri , & albi , ex rore su-
 per morituri caput defluente ,
Spiridion. 497

CAPVT . Diuulsum in manu susti-
 net , & sic ad templum properat .
Seuerinus. 483. *Dionysius Vr-
 sus, Victor cum 66. socijs & alijs
 ibidem.* In terra reclinans mori-
 tur . *Maachar.* 341. In manibus
 reclinans . *Edmundus.* 176. Sub
 Christi Crucifixi imaginis pedes .
Ioannes. 304. *Vuolbodus.* 555
 Pallio operit prae timore sub
 mortem . *Florent.* in *Ioanne.* 298
 Capitis dolore aliorum oratio-
 nibus subleuari postulans , susti-
 nere iubetur . *Theodorus in Pa-
 chom.* 412

CAPITVLVM . Ad Capitulum de-
 portari se facit moriens , vt ibi
 fratres adhortetur . *Vuillhelm.*
 348. Descendit , vt ibi a fratribus ,
 eorum pedibus prouolutus , ve-
 niam postulet . *Sugerius.* 511
 In Capitulo conueniunt fratres
 plurimi simul morituri ; & ibi ani-
 mam , seque inuicem Deo com-
 mendant . *Aicbadus.* 27

CARCER . In Carcere Missam ce-
 lebrat sub mortem . *Lucianus.*
 332. *Petrus.* 424. ē Carcere edu-
 citur , lampadibus multis comi-
 tatus , vt Missam in Ecclesia ce-
 lebrat . *Clemens.* 149

CARMEN . Lamentationes , & vtrū
 processisse iam ait moriens . *Ma-
 ria.* 365. Carmina , & preces ha-
 bet in libro descriptas , quas in
 honorem Beatissimæ Virginis
 decantat , sancta mulier . *Ibid.*

CARO . Carnem comedere visus
 Eremita , assatum pavonem auo-
 lare facit . *Guntberus.* 256
 Carni maior impenditur miseri-
 cordia , dum mortificatur . *Mo-
 doaldus.* 385
 Caro infirmis ab exortis vermi-
 bus absumitur . Vide Vermis .
 Carnis mortificatio . Vide Au-
 steritas , Mortificatio .

CASTIGATIO . Castigari in hac
 vita cupiens infirma , detrimen-
 tum se dicit accipere ab aliorum
 orationibus . *Maria.* 367
 Vide flagella . Pati .

CASTITAS . Castitatis amore ma-
 xime opere cauet ne pars vlla nu-
 da corporis aliam tangat , neque
 inter dormiendū detesta ab alijs
 videri possit . *Clara.* 143. Non
 permittit a sororibus sibi ma-
 num tangi , nec a medico partem
 vllam corporis videri . *Ibidem.*
 Castissimus puer fugiens cetero-
 rum consortium , pueri Iesu ap-
 paritione dignatur . *Edmundus.*
 177. Despondet se B. Virgini ,
 cuius imaginī annulum impo-
 nit . *Idem ibidem.*

Castissime vixit cum uxore , quam
 duxerat , vt suis parentibus ob-
 temperaret . *Homobonus.* 268
 Vide ver. Modestia . Mulier . Vir-
 ginitas .

Index Rerum.

- CATENA.** Catenas, quibus circumdatus erat, deponit moriens, tunc se absoluit & ad requiem transire dicens. *Hospitius.* 270
- Catenis, quibus circumdatus erat vult sepeliri. *Babylas.* 83
- Catenas, & vincula martyrum in carcere osculatur. *Natalia.* 389
- Catena, qua virgo quadam detinebatur captiua, orante S. Viro dirumpitur. *Rembertus.* 463
- Catenulam submitti iubet ante sepulchrum suum moriturus, ad lucernam subuehendam. *Adrianus.* 497
- CÆCITAS.** Cæcitate percussus lumen oculorum recuperat, antequam moriatur. *Remigius.* 483.
- Spes.* 497
- Cæca mulier à moriente benedicta, lumen recipit. in *Lambertus.* 313
- Cæcos sanatos. Vide *Miracula.*
- CELLA.** Concutitur, in qua iacet moriens. *Arnulphus.* 75. *Paulinus.* 416
- è Cellula, in qua erat inclusus, sub mortem egreditur. *Amicus.* 49
- Cuthbertus.* 356. Exit ut in capaciore positus, fratres, eius presentia, ac benedictione potiantur. *Amicus.* 49
- Cellulam suam repetere vult moriturus. *Monachus in xenodochio positus.* *Sabbas.* 475
- Vide *solitudo.*
- COELVM** supinus intuens, dum iacet in tumultu, migrat. *Friedericus.* 224. Apertum videt moriens. *Attula.* 82. *Vuandregeffis.* 344
- Cælum appellatur Roma, in *Dunflano.* 169
- In cælum sublata dextera orat. *Clemens.* 145
- Elevat faciem iacens nudus in terra. *Franciscus.* 218
- Oculos, & manus elevat benedicens suis. *Prosperus.* 456
- Elenans vultu ægrota, de scripturis sibi ignotis mirabiliter disferit. *Quisinda.* 457
- Manibus ad cælum erectis migrat. *Dominicus.* 165. *Verdianus.* 535
- Manus & oculos in cælum elevat moriturus. *Modoaldus.* 385
- Sublatis oculis in cælum moritur. *Ioannes.* 288. *Aeranus.* 315
- Oculis, ac manibus in cælum erectis migrat. *Meinshæus.* 379. *Vincentius.* 336
- Supinus iacens vult cælum respicere moriturus. *Mart.* 368
- Cælorum gaudia prægustat moriens. *Didacus.* 161
- Vide *oculus, Oratio, Mors.*
- COEMETERIVM** construatur in quo sepeliatur. *Amas.* 41
- è Cæmeterio vocatur in eo mortuum sepeliens, & breui moritur. *Ioannes.* 303
- Vide *Sepulchrum.*
- COENA Domini.** Cœnæ Domini solemnitate peragit moriens. *Alferius.* 37. *Annon.* 66. *Ioachim.* 286. *Ioannes.* 304. *Vuillhelmus.* pag. 549
- Solemnitatem peragentes tres fratres, ante altare moriuntur. *Vuenceslaus.* 546

Index Rerum

- CEREVS.** Cereum Paschalem lucis columnam esse ducens, quæ iter ostendat ad promissionis terram, eius benedictioni, ac solemnitati vult moriens interesse. *Hugo.* 113. 273
- Cereus** frequenter accendebat in Ecclesia B. Virginis. *Erasmus.* 191
- Cum cereis,** Cruce, & aqua benedicta, adeunt Monachi Episcopum obeuntem. *Lanfrancus.* 316
- Cum Cereis,** accensis viri, & mulieres, accedunt ad Episcopum moribundum. *Vbaldus.* 332
- Sine cereis,** & fuhere sepelitur Vir sanctus, canentibus tamen Angelis. *Simeon.* 491
- Vide Candela, Lampas, Lumen.**
- CHARITAS.** In Deum. Vide ver. Amor Dei, Eucharistia, Lux, Missa, Oratio, Raptus, Splendor, & similia. 2
- In proximum.** Charitatem Discipulis testamento relinquit. *Dominicus.* 164. Ostendit erga Sicarios, & suimet occisores. *Fridericus.* 224. *Meinardus.* 378
- Charitate** flagrans recipit in se peccatas aliorum. *Catharina.* 132. *Goar.* 242. *Ioachim.* 286. *Rembertus.* 462. Mortem à Deo postulat, & obtinet, vt vir eius, & filius sanentur. *Candida.* 122
- Charitatis,** & pietatis officia exercens, meruit Angelos hospitio recipere. *Ambrosius.* 48
- Xenodochia** pauperum, & peregrinorum construit, seq. dat captiuis redimendis, ac tribulatis, resouendis. *Ansebarius.* 161
- Hospitalitate** insigni, Vrsus, cui datur deuorandus, pedes lambit. *Cerbonius.* 137. Ad ministrandam Fabrianensi populo pestem laborantia accessit vltro *Dominicus.* 167
- Ques** sibi creditas verbo Dei, & panis cælestis pascere cupiens in die Ascensionis, Angelis (qui eum ad eandem solemnitatem in celesti Curia celebrandam, iuuuauerant) se tunc venire non posse humiliter respondit. *Dunstan.* 169. Vagi hominis confessionem, in agonia positus, vult audire. *Ioannes.* 243
- Pro liberatione** animæ de Purgatorio ieiunat, quadraginta dies solo pane, & aqua contentus, & maximos dentium dolores sustinet. *Rembertus.* 462. 463. Totus erat in redimendis captiuis. *Idem.* 11
- Matri** moritimenti, eo quod nihil boni egisse sibi videretur, impertitur filia labores, & agnitiones, & omnia opera sua. *Lydus.* 242
- Ad Charitatem** mutuam hortatur suos. *Anthelmus.* 86. *Ebrulphus.* 174. *Ioannes.* 297. *Isidorus.* 310. *Terentius.* 514
- CHORVS.** Chorū adire vult morti proximus. *Godofridus.* 245. *Tristan.* 530. Relinquentes Moniales, vt ad morientem pergerent, ab eadem (ex hoc detrimentum passa) durius arguuntur. *Anonym.* 560
- In Choro** apparet mortuus, ad Vespertina Cantica, cum alijs Monachis.

Index Rerum: I

- Monachis: *Basil. in Theodōso*. 523. Vide Psalmi.
- CHRISTIANI: Christianos templum esse Dei, dicit, ac dūcīt vir sanctus. *Lucianus*. 332
- Christianum non decere nisi in cinere mori, ait. *Martinus*. 368
- CHRISTVS. Vide Iesus.
- CIBVS. Cibus sub mortem vult cum Fratribus in Refectorio sumere. *Masbar*. 342. Sumere non renuit inuitatus; sed prae-mittere vult opus Dei, Sextae scilicet Horae recitationem, quā dum perfolueret, moritur. *Volfpertus*. 342
- Cibos parari iubet moriens, vt ministro egrediente, solus ipse maneat, ac moriatur. *Leobard*. 332. Vult, vt secum fratres sumant. *Bernard*. 103. Iubetur sumere in Ecclesia, moriturus. *Anon*. 387. Infirmo sollicitē inge-rentes arguuntur, eo quod nemo in pascenda anima ea vtatur, quā in corpore pascendo diligentia. *Stanislaus*. 500
- Cibi loco, sustentatur per triduum odore caelesti. *Saluus*. 476
- Sustentatur cepae dimidio quinque diebus, infirmus. *Cutbertus*. 156
- Cibo abstinet diebus pluribus. *Athanasia*. 79. *Clara*. 141. *Cutbert*. 156. *Ebrulphus*. 174. *Lucianus*. 331. *Maria*. 365
- Noribus diebus ante obitum abstinet, & abstinere statuit adusq; festū Iuinēs S. Petri ad Vincula, quod in Coelis celebraturum se
- sperat: sed sumere coactus, dolet se obvidē ante praestitutum diem morieturum. *Bertholdus*. 115
- Cibo nullo indiget: sed Angelorum pane pascitur. *Arsenius*. 79. Nō indiget, sed sacratissima Eucharistia nutritur. *Theodor*. 521
- Vide Abstinētia.
- CILICIUM, & CINIS. Imponū-tur super moriente. *Carolus*. 123
- Cilicium, & cinerem poni super se vult & Sacerdotibus publicē in Ecclesia, antequam Eucharistiam sumat. *Isidorus*. 309
- Cilicium suscipit cinere conspersus, & eo indutus manet biduū moriturus. *Ferdinandus*. 214
- E Cilicio, & cinere culcitram confici curat, in qua anno integro poenitentiam agit, & moritur. *Amatus*. 43
- In Cilicio, & cinere ponebantur morientes in quodam loco; ad hoc parato. *Eppo*. 196. Ponebantur etiam humi, in cinere, & cilicio. *Eduardus*. 180. *Gilbertus*. 239. Ponenda moriens, sustineri iubet, donec prius oret, certis verbis. *Raingarda*. 458
- Cinis in crucis formam spangebatur super pavementum, in quo morientes collocabatur. *Hugo*. 274. *Ludouicus*. 337
- In Cilicio, & cinere moritur. *Amabilis*. 41. *Amatus*. 43. *Amicus*. 49. *Anselmus*. 64. *Arnulphus*. 76. *Austrebertus*. 86. *Beda*. 99. *Cbunegund*. 139. *Clarus*. 144. *Eduardus*. 180. *Eppo*. 196. *Ferdinandus*. 215. *Geraldus*. 232. *Gilbert*. 239.

Index Rerum .

- Guillelm.* 251. *Landelinus.* 316.
Ludouicus. 337. *Martinus.* 362.
Mattheus. 373. *Maurus.* 376.
Poppo. 453. *Raingarda.* 459. *Tur-*
quillus. 531. *Vuillhel.* 550. *Vuol-*
bodus. 554.
 Cilicio tantum induta, vult sepeliri.
Gertrudis. 238. Vult feretrum
 regi, quo erat efferendus. *Beru-*
gardus. 114.
 In Cilicina tunica, qua moriens erat
 indutus, vult sepeliri. *Hilarion.*
pag. 267.
 In Cilicio, & non in veste regia, se-
 pelit Iosaphat patrem suum.
Abenner. 17.
 Cilicium, relinquit discipulis suis.
Antonius. 67.
 Cilicio, sancti Viri pro thorace in-
 dutus, hostium cuneos penetrat
 securus, ac dispergit. *Xericus.* in
Theodos. 533.
 Cilicio indutus, & catenis vinctus
 erat. *Hospitius.* 170. Ad nudam
 carnem vititur, licet peste labo-
 ret ad mortem. *Ioannes.* 306.
 Corpus castigat. *Robertus.* 468.
 ex Cilicio contractus pallor ab-
 scedit propè mortem, & redit in-
 natus color. *Guillelm.* 252.
 CLAMARE. Clamat voce magna
 sub mortem. *Cassius.* 125. *Elzea-*
rius. 189. *Gilbertus.* 239. *Ioann.*
295. *Musa.* 388. *Theodorus.* 518.
 Infirmus, ex dolorum vehemètia.
Catharina. 365.
 CLAUDVS. Iuxta S. Annonis Sepul-
 chrum inuigilans, vi quadà impul-
 sus inuisibili, surgit statim inco-
 lumis. in *Annon.* 61.
 Claudus ad Regni cœlestis posses-
 sionem peruenire posse, non du-
 bitat. *Stanislaus.* 501.
 CLAVIS. Clauæ argentea dona-
 tur à S. Petro, orans ad sepulchrum
 eius. *Seruatus.* 480.
 Clauibus in mare decidentibus sta-
 tuit Episcopus non redire, nisi
 eis inuentis, & post septem an-
 nos in pisce repertis, redire co-
 gitur. *Maurilius.* 375.
 CLEMENS. Clementis Stromata
 in Amos, dari iubet Episcopo
 moriens. *Anonym.* 587.
 CODEX. Ostenditur in somnis
 morituro, à quo deletur nomen
 eius, & post biduum moritur.
 in *Elia.* 184.
 Codicem, in quo Beatissima Vir-
 ginis Rythmi aliquot erant de-
 scripti, tradit astantibus moriens.
Maria. 365. Nullum possidet,
 quem testamento relinquere pos-
 sit Episcopus. *Laurentius.* 318.
 Codices emi curat infirmus, quos
 apud se legi gaudet. *Seruulus.*
pag. 482.
 COGITATIO. Cogitationibus im-
 probis grauatos, non esse negli-
 gendos suadet moriens. *Euthi-*
mius. 212.
 Cogita, & delibera, dixit Angelus
 morituro. *Anonym.* 568.
 COLVMBA. Miri candoris ingre-
 di videtur in morientis domum.
Eligina. 188. Super caput Epi-
 scopi dum consecratur, residens,
 aditum benedictioni præbet.
Maurilius. 375. Lento volatu
 contegit, ac protegit corpus
 sancti.

Index Rerum.

sancti Viri dum ad sepeliendum
deserunt. *Osualdus*. 409
Vide Anima.
COMMENDARE. Commendat
suos Deo sub mortem. *Aichardus*.
28. *Annon*. 57. *Dominicus*. 165
Dunstanus. 154. *Ethbinius*. 199.
Gerardus. 234. *Medardus*. 377.
Modoaldus. 385. *Otho*. 410. *Pau-
lus*. 420. *Vuolphangus*. 555
Certis verbis. *Otho*. 410
Beatissimæ Virgini certis verbis.
Stephanus. 510. Alijs. *Domini-
cus*. 164. *Ioannes*. 294. *Seuerinus*.
482. *Theobaldus*. 515
Commendat se orationibus visitan-
tium. *Matthæus*. 372
Commendant circumstantes mori-
enti animas suas. *Stephanus*.
305. *Vbalus*. 532
Commendat me Deo, dicens Epi-
scopo altanti, moritur. *Marti-
nianus*. 368
Commendationem animæ consue-
tam, ab astantibus postulat mori-
ens. *Dominicus*. 165. *Hierony-
mus*. 266. Differri vult. *Iacobus*.
280. *Iacoponus*. 281. Expectat, in
mortis articulo positus, donec
Commendationis liber è Cui-
tate afferatur. *Hermannus*. 263.
Expectat iussus, donec qui eam
commendaturus erat, alijs so-
lutus negocijs, ad se veniat.
Anonym. 588
Sibi iuicem faciunt plures infi-
mul morituri. *Aichardus*. 27
COMMUNICATIO. Cōminator suis
moriens, nisi distis pareant.
Proianus. 530

Vide Corripere. *Zelus*.
COMPASSIO. Compatiuntur a-
stantes morienti, à quo tamen
redargnuntur. *Honoratus*. 269.
Hospitius. 279
Compatientibus sibi dicit infirmus,
optimum esse quidquid in ea Do-
minus operatur. *Baptista*. 89.
Beniamin. 103
CONCIO. Cōcionē habere cupiens
ad populum, nec valens præ in-
firmitate, morientem orat, ut si-
bi sanitatem impetret. *Iacobus*.
279. Habere vult, quamvis infir-
mus, & morti proximus. *Ama-
tor*. 42. *Benedictus*. 101. *Castren-
sis*. 127. *Dunstanus*. 169. *Fride-
ricus*. 223. *Galdinus*. 228. *Gat-
dientius*. 231. *Guillhelmus*. 250.
Honoratus. 269. *Ioannes*. 303.
Ludgerus. 333. *Paulinus*. 415.
Petrus. 426. *Richardus*. 466. *Ser-
uatius*. 481. *Seuerus*. 487. *Spe-
s*. 497. *Theodorus*. 519. *Vbalus*.
532. Tertiò habet eadem die sub
mortem. & inter concionandum
facies coruscat. *Dunstanus*. 170
Habere cupiens in die Paschatis
Infirmus, è lecto surgit incolu-
mis. *Annon*. 60
Ut habere possit, moriens, in-
ducias petit ad migrandum.
Dunstanus. 169
Cōcionē habere vult moriturus de
Euangelica lectione post lotionē
pedū, seu mandatum. *Hugo*. 273
Habet ad Populum, licet adesse
sciret Regis sicarios ad se inte-
rimendum. *Fridericus*. 223
Habet propè obitum de dilectio-

Index Rerum.

- ne Dei, & proximi. *Tarentius.* 314. De oris custodia. *Volpertus.* 342. In foro habet sapius, puer paruulus. *Achas.* 20. In campis peditibus habere cogitur, cum eum sequerentur decem millia virorum. *Vincentius.* 340. Fenestræ domus suæ innixus, docet populum expectantem moribundus. *Brüno.* 120. Conciōe habere efferatæ genti vltro se offert, cæteris recusantibus. *Ansgarius.* 62. Concionantem, homines innumeri cateruatim sequuntur, se verberantes. *Antonius.* 72. Inter concionandum nocte Natiuitatis Domini in lachrymas resoluitur, & morbo corripitur. *Petrus.* 425. Per diuersas Prouincias verbum Dei disseminans, quadā die post concionem, nullo grauatus morbo, petit se oleo Sancto inungi, & inuictus moritur. *Benedict.* 101. Ad concionandum pergens, à mulō deijcitur in terram; ibiq. deuotissimè moritur. *Ioannes.* 304. Ex feruore maximo, quo concionatur rumpitur ei vena pectoris, & moritur. *Ambrosius.* 48. Moritur in concione habenda. *Bonaiuncta.* 116. *Decorusus.* 161. *Galdinus.* 228. *Gaudentius.* 231. Concione habita moritur. *Ambros.* 48. *Benedict.* 101. *Seruatius.* 481. Urbis Ecclesias visitans, sæpe de suggestu verbum Dei coram familiaribus tractat, & eisdem idipsum alternatim facere hortatur. *Robertus.* 468. Verbo Dei populum iugiter pascit. *Dominic. de S. Seuerino.* 151. De ijs, quæ in concionibus audierat, & de mysterijs pueri Iesu differit moribunda. *Elisabet.* 186. CONCVRSVS. Fit magnus populi ad morientem. *Austreberta.* 86. *Cassius.* 125. *Honoratus.* 269. *Lambertus.* 315. *Theodorus.* 521. *Vbaldus.* 532. *Vuandregefilus.* 944. *Zenobius.* 556. Ne fiat, impedire nititur moriens. *Vincentius.* 336. Concursum ad eius tumulum prædicit futurum. *Romanus.* 469. Vide Sepulchrum. Opinio sanctitatis. CONFESSARIVS. Morti iā proximus, confessionem audire vult hominis perditissimi ad eum venientis. *Ioannes.* 305. Confessarium apud se iugiter habere curat moriens, vt sapius confiteatur. *Bernardus.* 111. Absentem expectat moriens, sex diebus in agone defudans. *Catharina.* 131. Accersit moriturus, eum surgere iubens, & ad se venire. *Ioann.* 298. *Anonym.* 386. Videre nō vult infirma omni deuotione destituta. *Catharina.* 128. *Sebastianus in Philippo.* 446. Confessario recedente, adest infirmo dæmon, qui eum in desperationem trahere nititur. *Petrus.* 429. Acquiescens in omnibus scrupulosa, à scrupulis omnibus libera in fine, maxima cum spe salutis moritur. *Catharina.* 113.

Index Rerum .

- Valedicit moritura , animam suam , & filios ei commendans . *Margarita* . 358
Eulogias mittit , & suo nomine bene valere dictum voluit . *Anonym* . 569 . Zonam suam testamento reliquit . *Maria* . 364
- CONFESSIO.** Confitetur peccata sua sæpius in infirmitate . *Bernardus* . 111 . *Elzearius* . 188 . *Petrus* . 430 . *Marcus* . 357 . Pluries in die , infirma . *Catharina* . 129
Per nutum ægrotus , linguæ officio destitutus : & confessione peracta , vires resumit , & loquelam . *Eberardus* . 123
- Coram omnibus peccata quæ celauerat , à moriente monita , in *Quisilinda* . 457 . Quæ celauerat , ab apparente sibi sub mortem iussus . *Gilbertus* . 240
- Confiteri detrectans moritura creditur ab *Elisabeth* . 187
- Confiteri se velle dicit , mortuus ad vitam reuocatus , in *Philippo* . 448 . Ut confiteri possit , & viaticum sumere , redditur moribundo loquelam . *Idem ibidem* .
Vult , peccata sua , licet à Christo sibi remissa audierit . *Marcus* . 357 . Illicò iubetur confiteri , statim moriturus in *Vincentio* . 537 . *Anonym* . 588
- Confessionem generalem suorum peccatorum facit sub mortem . *Dominicus* . 164 . *Elisabeth* . 186 . *Elzearius* . 188 . *Iacobus* . 279 . *Ioannes* . 302 . *Margarita* . 358 . *Petrus* . 431 . *Stanislaus* . 502 . *Anonym* . 573
- Faciendi licentiam postulat à superiore . *Nicolaus* . 392
Publicam suorum peccatorum facit sub mortem . *Anatus* . 43
Annon . 58 . *Bruno* . 119 . *Dominicus* . 164 . *Hugo* . 276 . *Vuazo* . 545 . *Vuillhelmus* . 547
Alternam (de more) facit cū fratribus , & indulgentiā precatur , sibi que vult precari sub mortem ; *Romuald* . 472 . Confiteor Deo , &c . pronunciat cuique ad se venienti Sacerdoti moriens , ut vnusquisq . generaliter (de more) Absolutionē sibi precetur . *Mattheus* . 372
Integrā ut facere possit infirmus , gratiam S . Spiritus inter confitendum sæpius postulat . *Ioannes* . 303 . Non faciens ad Iudiciū per visum pertrahitur , & dirē sub mortem à Dēmone vexatur . *Bernardus* . 110 . *Anonym* . 573
Qui non fecerat , respiscit ; & integrē confitetur , *Friderisus* . 225 .
Donec integrē confiteatur , Eucharistiam sæpius oblatam sumere non valet . *Idem ibidem* .
Intrant Dæmones cellam morientis , qui peccatum in confessione celauerat , & facta confessione integra fugiunt . in *Romualdo* . 472 . *Anonym* . 576
- Confessionē impedire nititur dæmon . *Anonym* . 573
Suadet infirmis . *Elisabeth* . 187
Romuald . 472 . Mox morituro , quamuis in columi , *Franciscus* . in *Anonym* . 588 . Triplicem ab infirmo faciendam docet moriens .

Index Rerum.

riens. *Bruno*. 119
 Confessum se esse respondit Dæmō
 ni, peccata exprobranti. *Pē-
 trus*. 429
 Confessione dicit se obliteraturum
 omnes defectus à Dæmone sibi
 notatos. *Aichadrus*. 29
 Nisi confessione, & pēnitentiā
 peracta, mori nequit Monachus
 à sancto percussus, qui prius fu-
 gam à Monasterio meditabatur.
Eduardus. 179
 Sine confessione mortuam ma-
 trem suscitatur. *Catharina*. 173
 Mortuus excitatur in *Vinctio*.
Anonym. 366
 Sine confessione saluari non
 posse dicit morienti vir illi ap-
 parens, & confessionis effectum
 docet, exemplo lotionis pedum.
Gilbertus. 299
 Confessarium, & Ecclesiam ad con-
 fitendum adire vult morti pro-
 ximus. *Claudius*. 144. *Ioannes*.
 298. 299. *Vuolfgangus*. 555
 Confessiones singulorum audire,
 vult morti proximus. *Berthol-
 dus*. 113. In confessionibus au-
 diendis, & pēnitentibus instru-
 dis, totus erat. *Idem ibid*. 113
 Pēnitentium audire nunquam
 destitit. *Ambrosius*. 47. Ad ex-
 tremam vsque diem perseuerat.
Philippus. 438
 Ad Religiosi ignotum obitum,
 conuocant Angeli Clericos, qui-
 bus venientibus, confessione, &
 cæteris Sacramentis moribun-
 dus munitur. *Anonym*. 571
CONQVERI. Conqueritur cum

Dōminō certis verbis moriens.
Catharina. 128. 130. *Euphrasia*.
 204. Se non obiisse in festo S. Pe-
 tri Apostoli, *Valsicus*. 534
 Se mori Prælatam, non subdi-
 tam. *Catharina*. 130
 Nepotem suum sibi successorem
 delegisse. *Valsicus*. 533
 Vide Lamentari.

CONSCIENTIA. Conscientiam
 examinat diligenter moriturus.
Adelmar. 22
 Propè mortem conscientia exa-
 minans, oratione, & lachrymis
 obtinet dilationē mortis ad pē-
 nitentiā agendam. *Edelbuh*. 175
 Examinare diligenter cupiens,
 orat cum lachrymis B. Virginē,
 ut sibi in memoriā peccata re-
 uocet, quæ commisit, leuiāq. de-
 flet tanquam essent grauissimæ.
Ioannes. 302

Cōsecratio Ecclesiæ. Vide Ecclesia.
CONSOLATIO. Consolationem
 cœlestem accipit in infirmitate
 sua. *Hospitius*. 170

Consolatione omnimoda destituitur
 in infirmitate annua. *Catharina*.
 128
 Destituitur sub morte. *Didac-
 tus*. 161. Perfunditur post animæ
 maiorem. *Idem ibidem*.

Consolatur moriens astantes. *Bra-
 no*. 119. *Castrensis*. 127. *Clara*.
 141. *Dominicus*. 164. *Eligius*.
 184. *Fridericus*. 224. *Heribet-
 tus*. 260. *Honoratus*. 269. *La-
 rentius*. 313. *Modoaldus*. 385
Monegundis. 385. *Vuandregi-
 silus*. 544. Lugentem prædicem

Index Rerum.

- ei, breui se quoque moriturum .
Laurentius. 319. Morientem .
 Patrem filius, atque timentem ,
 certis verbis . *Abenner.* 16
 Semetipsum infirmum, mortis ex-
 pectatione . *Adbelardus.* 16
 Vide Apparitio . Infirmus .
- CONTRITIO .** Contritione ma-
 xima confitetur peccata sua .
Elzearius. 188. *Hugo.* 276. *Vil-*
helmus. 347. Suscipit viaticum
 moriens . *Barbara.* 90. *Ioannes.*
 293. Penitentia habitum . *Aben-*
ner. 17. *Isidorus.* 309. *Hugo.* 276
Isidorus. 309. Reum se profite-
 tur, & Deo ingratum, dum lau-
 datur . *Benedictus* 102
 Moritur . *Abenner.* 17. *Luber-*
tus. 328. *Petronilla.* 423. *Hugo.*
 276. *Vuillbel.* 347
- Vide Confessio, Conuersio, La-
 chrymæ, Peccatum, Penitentia.
- CONVERSIO .** Conuertitur, vi-
 dens lucē Martyrem circumfu-
 sum; & baptizatus, paulò post
 moritur . *Leontius.* 323
 Ad spectaculum Doctoris defun-
 cti, de feretro se erigentis, & iu-
 dicatum, ac damnatum esse pro-
 clamantis . *Bruno.* 218
 Latro, sancti Viri amabilem
 vultum aspiciens . *Odo.* 404
- Conuertit vigintiquinque millia
 Hebræos, cuius cōuersionis me-
 moria apud ipsos habetur in li-
 bro Gazareth, siue strages . *Vin-*
centius. 340. Octomillia Sara-
 cenos . *Idem ibidem.*
 Moriens suæ, morti affantem .
Petrus. 436
- Conuertit curat moriens peccato-
 rem absentem . *Antonius.* 70
 Conuersus ad Deum, quid agere
 debeat, docetur moriens . *Her-*
man. 261. In veræ suæ conuersio-
 nis signum, mori in festo Con-
 uersionis S. Pauli cupit, & obti-
 net . *Poppo.* 433
- CORONA .** Coronam Beatissimæ
 Virginis recitat sub mortem .
Francisca. 217
 Coronam Regni deponit moritu-
 rus . Vide Regnum .
- CORPVS,** quod omnipotenti Deo
 deseruiert, iubet quiescere mo-
 riens, tempore suo recipiendum .
Anonym. 378. Nec prodessecum
 benè se habet, nec obesse cum
 malè, asserit moriens . *Benia-*
min. 103
- Corporis sui sepeliendi vult euita-
 re controuersiam . *Antonius.* 71
 Membra infirmi candida appa-
 rent sub mortē . *Gregorius.* 249
- CVRA .** Vide Curatio . Prodigia,
 Sepelire .
- CORRIPERE .** Corripit alios mo-
 riens . *Eimerammus.* 182. *Er-*
chantrudis. 196. Pontificem san-
 ctus, eo quod in Sanctorum albo
 eum describere negligeret . *Pro-*
fopius. 453. Intrepidè Regem ho-
 micidam Episcopus, Baculo Pa-
 storali eum è sacrario exclu-
 dens, & eiusdem Baculi aculeum
 pectori admoens . *Vuillbel-*
mus. 351
 Lepidè Discipulum sœminam ré-
 spicientem . *Romualdus.* 472. *Si-*
mle habetur de Saba . *Ibid.*

Index Rerum.

- Acerrimè fratrem, qui in calice argenteo alijs potum dederat, & eundē ob huiusmodi correptionem aegrotantem, non vult videre. *Nilus.* 400. Errantes (proprios etiam parentes) puer septennis. *Achas.* 21. Acriter quoscunque scit in peccato perseuerare. *Bonaiuncta.* 116. Lectores non rectè legentes, moribundus. *Annon.* 59
- Corripit socium, & minatur se vitaturum eius consortiū eò quod sibi infirmo dixerat, ora Dominum, vt mitius tecum agat. *Franciscus.* 219
- Vt corripiatur frater longè positus, qui furtum; & apostasiam,, meditabatur, curat moribundus. *Antonius.* 70
- Vt corripiat filios suos Confessarium supplicat moriens. *Margarita.* 358
- Vt corripiantur se inuicem, hortatur suos. *Lubertus.* 325
- Vt corripiat sibi iniuriosum ad satisfactionem tertio vocat, quem tandem venire nolentem, prouocat ad Christi tribunal, eademq; hora venturum qua ipse migraret, eademq; miser expirat. *Meinuerus.* 379
- Segregat ab Ecclesię gremio Imperatorem, & eos, qui sibi illuserant, schedulis quibusdam, simulatam Episcopi mortem, quinta die futuram, continentibus. *Idem ibid.*
- Corripiendo acerrimè seneratores inter concionandum, rumpitur ei semel, & iterum iuena pectoris, & sic dicendi, atque viuendi finem facit. *Ambrosius.* 48
- CRVX. Crucem aspiciens, in ea Christum alloquitur. *Matthaus.* 573. Oblatam aspiciens, commendat Deo animam suam, & per Crucis potentiam diuinum implorat auxilium. *Amicus.* 48. Visam dulcissimè salutat, & concupiscenti animo desideratam, proclamat. *Andreas.* 54
- Erekerat ad orientalem plagam, iuxta quā voluit sepeliri. *Cuthbertus.* 155. Ante cellula ostium ponit, vt frontem eius tactu, ingrediendo, atque egrediēdo muniat. *Athala.* 81
- Crucem adorat sub mortem. *Amicus.* 48. *Andreas.* 54. *Attala.* 81. *Didacus.* 162. *Edmundus.* 176. *Guillelm.* 254. *Henric.* 259. *Homobonus.* 268. *Hugo.* 273. *Iacobus.* 280. *Ioannes.* 294. *Iuo.* 313. *Lanfranc.* 317. *Ludou.* 335. *Margarita.* 359. *Nicol.* 394. *Petr.* 426. *Raingarda.* 459. *Anonym.* 575
- Certis verbis. *Amicus.* 48. *Andr.* 54. *Didacus.* 162. *Edmund.* 175. *Guillelmus.* 254. *Henricus.* 259. *Nicolaus.* 394. *Petrus.* 426. *Richardus.* 466. Adorat in genua super lectum prouolutus. *Hugo.* 273. *Ludou.* 335. *Nicolaus.* 394
- Amplexatur, & osculatur moriens. *Franciscus.* 220. *Ludouicus.* 335. *Margarita.* 359. *Petrus.* 426. & 430. *Richard.* 466
- In eius amplexu moritur. *Didacus.* 162. *Dominica.* 163. *Gerard.* 225.

Index Rerum . I

225. *Ioannes* . 294. *Petrus* . 430.
Vuolbodus . 555
- Crucem comparat baculo , quo cū
transiuit Iordanem *Iacob* . *Nico-*
laus . 394. In se habere cū Christo
impetratū , & ideo dæmonē nō ti-
mere fatetur moriēs . *Clara* . 142
- Tenet ante confitentem Confes-
sarius , ne dæmon eius confessio-
nem impediāt . *Anonym* . 574
- Crucē argenteam in manu tenens
reperitur in spelunca , septimo
post mortem anno . *Ioannes* . 288
- Crucē argenteam fabricari curat ,
& in ea lignū S. Crucis recondit .
Nicolaus . 394. Eandem sibi mori-
enti portare faciens , adorati-
onem , super lectum prouolu-
tus , eamq; deuotissimē respiciēs
migrat . *Idem ibid* .
- Crucē ferream cum ligno S. Crucis
gestat iugiter . *Macrina* . 347
- Non aurēam , nec argenteam , sed
ligneam offerendam esse ait mo-
rienti . *Hugo* . 273
- Ligneam a conuersionis tempo-
re super pectus gestauit semper .
Robertus . 469
- cum Cruce lignea , quam viuens si-
bi consecerat , mortuus vult se-
peliri . *Odo* . 406
- Cruce lignea verberat Diabolum ,
morienti astantem . *Ioan* . 298
- Crucē donatur a S. Io. Baptista , qua
fugaret dæmones cum infestantes .
Iuanus . 311
- ante Crucem , lapidi a se digitis im-
pressam , orat , & migrat . *Leoca-*
dia . 322
- Crucem Domini cogitat , dum le-
ctum sibi parari videt . *Lauren-*
tius . 318
- Per Crucem , & Passionem tuam ,
audiens pronuciari in Agone ,
positus , subdidit ipse : In hac vo-
lo mori . *Elzearius* . 189
- O Crux aue spes vnica &c. iterat
sæpius moriens . *Guillelmus* . 234.
Stanislaus . 504
- cum Cruce , & cereis adeunt Mo-
nachii Episcopum moribundum .
Lanfrancus . 316
- Crucēs , & cetera sacra vasa aliq;
transfert , prauius Urbis excidio .
Seruatius . 480
- Cruce deosculanda offertur moriēti .
Iacobus . 281
- in Crucis forma ponitur cinis in
pauimento , vbi morientes col-
locantur . *Hugo* . 274. *Ludou* . 337
- Crucis amor , & desiderium eximium
apparet in *Andrea Apostolo* . 54
- Crucis supplicio damnatum filiū ,
vt contrario , quo Christus situs ,
affigatur , quinque nummos mi-
nistriis erogat mater . *Theoclia* .
pag . 515
- ad Crucem ferendam preparari iu-
betur vxor a viro moriente .
Marcus . 357
- Crucis signum .
- Crucis signo semetipsū signat mo-
riens . *Anastasia* . 52. *Ansbert* . 61.
Arnulphus . 76. *Barlaam* . 92. *Ba-*
thildis . 96. *Benedictus* . 102. *Ced-*
mon . 134. *Colata* . 148. *Corbinia-*
mus . 154. *Eutichius* . 210. *Franci-*
scus . 219. *Geraldus* . 232. *Ignat* .
282. *Ioan* . 291. & 313. *Macri-*
na . 346. *Mauiolus* . 350. *Margari-*
ta .

Index Rerum.

- sa.* 359. *Maria.* 365. *Martinianus.* 368. *Modoaldus.* 385. *Nicolaus.* 393. *Pachomius.* 412. *Paula.* 415. *Senarin.* 484. *Stanislaus.* 504. *Suibertus.* 512. *Trudo.* 530. *Vuandregefilus.* 545. *in Bernar-*
do. 108. *in Odone.* 204
 Iugiter signat cor, os, & oculos,
 moriens. *Macrina.* 346. *Ma-*
iol. 349. *Paula.* 415. *Stanisl.* 504
 Signare se iubetur, qui de prę-
 sumptione tentari credebatur.
Anonym. 559
 Crucis signo Tribus digitis ducto,
 se signat, ad significandum Tri-
 nitatis mysterium. *Ioan.* 289
Stanisl. 501
 Signat se, & emittit spiritum. *Corbinianus.* 154. *Francisc.* 219
Ioan. 291. *Macrina.* 346. *Maio-*
Ius. 350. *Modoaldus.* 385. *Paula.*
 415. *in Bern.* 108. *in Ephrę.* 195
 Signat alios moriens. *Annon.* 57
Ansbertus. 61. *Benedict.* 102. *Ro-*
bertus. 469. *Suibertus.* 512
 Signari vult ab astantibus. *Ca-*
tharina. 128. *Hedunigis.* 357. *Ze-*
nobius. 556. Signatur. *Clara.* 142.
Hedunigis. 257. A sacerdotibus.
Aloysius. 39. *Anastasia.* 51
 Ne signetur prohibetur a dęmo-
 ne moriens. *Theodorus.* 518
 Signat se contra dęmones. *He-*
dunigis. 257
 Signat Angelus locum (cinere, &
 cilicio stratum) in quo ponebā-
 tur morientes. *Eppo.* 196
 Signat sepulchrum suum. *Lam-*
bertus. 315. Signat reum suspen-
 dendum, qui triduo suspensus,
 seruatur viuus, donec Regis au-
 thoritate eum liberat. *Corbinia-*
nus. 31. 155
 Aquę benedicit Episcopus lethā-
 liter vulneratus, qua lotus illicō
 sanatur. *Laurent.* 317. Brachium
 arefactum sanat. *Hospiti.* 271
 Morbus filij manu matris signa-
 tus, euanescit. *Macrina.* 347
 Crucis signū Calamo depingit In-
 firmus super carbunculo, quo la-
 borabat, & sanatur. *Edmund.* 177
 Crucis signum coruscare videtur in
 fronte sancti Viri, ab Angelo im-
 pressum. *Humbertus.* 278
 Contra hostes nobis datum, asse-
 rit. *Macrina.* 346
 Crucis signo siccis pedibus pluries
 transit Iordanem. *Maria.* 362.
 in Crucis modum cancellatis ma-
 nibus benedicit discipulos. *Frā-*
ciscus. 218
 CRUCIFIXI IMAGO. Crucifixi
 Imaginem osculatur, & ample-
 ctitur moriturus. *Amasius.* 42.
Antoninus. 73. *Baptista.* 90. *Dō-*
minica. 163. *Edmundus.* 176. *Gu-*
briel. *in Phil.* 445. *Ioan.* 288
Lanfranc. 317. *Petrus.* 430.
Raingarda. 458. *Vuolbodus.* 554
Stanislaus. 504
 Vna manu tenens, & ad eam su-
 spirans, migrat. *Ioannes.* 299.
 Eleuans manu, quam prius mo-
 uere non poterat, moritur. *Ge-*
rardus. 235. In manibus habens,
 moritur. *Gerardus.* 233. In manu
 tenens, orat certis verbis. *Ami-*
cus. 48. *Franciscus.* 222. *Richar-*
du. 466. Semper in capite libri
 super

Index Rerum .

super mensam ponebat, quando
lectioni operam dabat. *Anonym.* 572
in Crucifixi Imaginem oculos de-
figens, & tertio repetens; Educ
de custodia animam meam, abit
e vita. *Conradus.* 154. Oculos
defixos habens, moritur. *Caro-
lus.* 124
Ab eius amplexu non potest di-
uelli. *Raingarda.* 459. In eius am-
plexu moritur. *Dominica.* 163
Crucifixi imagini se commendans
migrat. *Io. Rex.* 288
sub Crucifixi imaginem caput ha-
bens migrat, qui ad pedes Cru-
cifixi mori cupiebat. *Ioan.* 304
Imagine accepta, dixit vxori mori-
riens. Ecce sponsus tuus. *Marcus.* 357
ad Crucifixi imaginē suspirat in-
grauissimis doloribus. *Pius.* 451
Crucifixi imago caput inclinat ei,
qui inimico pepercerat. *Ioā.* 297
Christum Crucifixum se in corde
gestare dicit. *Clara.* 142
Vide Iesus.
CYBICVLVM. Exornari iubet mo-
riens pro aduētū (inquiens) ma-
gnorum Hōspitum; Sanctorum
nempe, qui ad se venturi erant.
Vlricus. 341
CYRATIO. Curationem sui cor-
poris respuit Infirmus. *Ioachim.*
286. *Petrus.* 430. Doleat. *Lan-
uentius.* 318. Infirmatio tradit
omniñō, ne ob eius sollicitudinē
obliuiscatur Dei. *Bernard.* 111.
Carolus. 123. *Franciscus.* 221.
In potestate dimittit medentis,

quamuis imperiti. *Idem ibidem.*
Accipit, quāuis frustra sibi mo-
rituro adhiberi dicat, ne mini-
strātes cōtristet. *Malachias.* 350
in Curationis domum se asportari
facit moriturus. *Cedmon.* 135.
Se deferri permittit. *Sabbas.* 475
vt Curetur, in Ciuitatem, depor-
tari se patitur Eremita. *Anaxa-
non.* 54. *Anonym.* 566
Curari passus est à Virgine Eremita,
tres, & amplius annos apud
eam mānens. *Idem ibid.*

CVRIA. Curias adeundo, & ne-
gocia ex obedientia pertractan-
do, nihil de cordis in Deum ele-
natione remittit. *Adelmar.* 21.
Michael. 384. Absque animæ
detrimento frequentans, velut
Moyſes cum Domino, inter to-
nitrua, colloquens, habetur.
Idem ibid.

D

DAEMON. Prædicat, Dei im-
perio, plurium Monacho-
rum obitus. *Maurus.* 376. In spe-
cie Æthiopis lapidi insidere vi-
detur, vt homines frustra labora-
re faciat. *Osuualdus.* 409
Silere cogitur, nec responsa dare
valet in Idolo, ob Martyris præ-
sentiam reliquiarum. *Babilas.* 88
Dæmones videndos se exhibent, &
Concionatore iussi, qui huius-
modi aspectu volebat audientiū
vitam, ac mores corrigere. *Ste-
phanus.* 506
Dæmoni scribit epistolam, qua eū
ab

Index Rerum.

- ab energumeno exire compellit. *Eugendus.* 202
- Dæmon potestatem per epistolam facit in suum ingrediendi templum. *Gregorius.* 249
- Dæmon insidiatur morienti. *Aicbadrus.* 26. *Aldegundis.* 34. *Annon.* 59. *Bartholomæus.* 93. *Bernardus.* 106. & 110. *Catharina.* 128. & 132. *Cuthbertus.* 155. *Dominicus.* 151. *Elisabeth.* 187. *Elzearius.* 189. *Eppo.* 196. *Euphrasia.* 205. *Gabriel in Philippo.* 443. *Henricus.* 259. *Hermannus.* 261. *Hubertus.* 271. *Hugo.* 275. *Ioannes.* 306. *Lubertus.* 326. *Odilo.* 402. *Opportuna.* 408. *Persianus.* in *Phil.* 442. *Petrus.* 424. & 428. & 431. *Stephan.* 503. *Tarasius.* 513. *Vuandregefilus.* 544. *Anonym.* 573. in *Romualdo.* 472
- Dæmoni insidias passurum se timet in transitu. *Simeon.* 491
- Vt eorum insidie a sororibus supererentur, orat. *Eusebia.* 208
- Dæmones apparent morientibus. *Aldegundis.* 34. *Gabriel in Phil.* 443. *Hubert.* 271. *Hugo.* 275. *Maria.* 365. *Martinus.* 368. *Persian.* in *Phil.* 442. *Seba.* in *cod.* 446
- In specie Auis nigerrimæ. *Hugo.* 275. *Canis.* *Gabriel in Phil.* 443. *Persianus in eod.* 442. *Equi.* *Anonym.* 573. *Draconis.* *Theodorus.* 518. In specie Æthiopum ingrediuntur cellulæ morientis. *Anonym.* in *Romualdo.* 472. *Belluinis* vocibus terrent morientem. *Hubertus.* 271
- Dæmones ne sibi occurrant, orat. *Eligius.* 185
- Dæmonem videns, & expauescens morti proximus, peccata confiteri suadetur. *Anonym.* in *Romualdo.* 472
- Dæmones astant morienti, astantibus peccatoribus. *Brembachius.* 100
- Dæmon videtur cum titionibus fumigantibus per infirmorum domum discurrere. *Eppo.* 196
- Dæmones altare videntur circa morientis cellam, expectantes, vt inde exeat B. Virgo. *Dominicus.* 151. Expectantes vt exeat Abbatissa. *Samaritana.* 477. Vt exeat Confessarius. *Petrus.* 429
- Exeunt Viro sancto ingrediente, & eo recedente redeunt. *Stephanus.* 503
- Apparente B. Virgine fugiunt *Petrus.* 429
- Fugari videntur ab Apostolis. *Eppo.* 195. A Sanctorum exercitiis. *Clarus.* 144. A sancto Viro. *Philippus.* 442. 445. & 446
- Dæmonum tripudia per penitentiam irrita redduntur. *Aicbadrus.* 16
- Dæmonem altare sibi morienti cōspiciens, præcipit ei ne loco moueatur, aduocat Moniales, & coram ipso de eius cauēdis ipsi dijs admonitione habita, eundem exprobrādo fugat. *Opportuna.* 408
- Dæmon exprobratur, & fugatur à moriente. *Aldegundis.* 34. *Alexander.* 36. *Annon.* 59. *Bernard.* 106. *Catharina.* 132. *Catharina in Samaritana.* 477. *Clara.* 142. *Eli-*

Index Rerum.

- Elisabeth.* 187. *Hedwigis.* 257.
Maria. 365. *Martin.* 368. *Odilo.*
 402. *Opportuna.* 408. *Petrus.* 424.
 428. & 431. *Vuolbodus.* 554.
Anon. 584
 Dæmonem vt fugare possit per vir-
 tutē Crucis, precatur. *Amicus.* 48
 Dæmoni post mortem sibi occur-
 ro, sacrosanctum Viaticum, quo
 erat munitus, se obijcere velle,
 ait. *Nicolaus.* 394
 Dæmon fugatur decantatione psal-
 mi Qui habitat. *Hubertus.* 271.
 Fugatur aspersione aquę benedi-
 ctę. *Annon.* 59. *Catharina.* 129.
Hubertus. 273. *Hugo.* 275. *Ano-
 nym.* 574
 Vidē Aqua benedicta.
 Dæmones abeuntēs factorem relin-
 quunt. *Matthæus.* 371
 Dæmones terrere curant moribun-
 dos. *Aichardus.* 26. *Aldegundis.*
 34. *Catharina.* 128. *Hubert.* 273.
Ioannes. 298. *Samaritana.* 477.
Stephanus. 509. *Anonym.* 560.
 Terrent, & apprehendere se velle
 ostendunt morientem, eoquod
 eius causa moniales eorum re-
 liquissent. *Anonym.* 560. Terren-
 tur morientes, vt purgentur.
Aichadus. 27
 torquet Dæmon membra morien-
 tis. *Hedwigis.* 257. *Samarita-
 na.* 477. *Theodorus.* 518. *Ano-
 nym.* 573
 Arripitur a dæmone, & vexatur
 sub mortem. *Alexander.* 36
 Arripitur paruipendens morien-
 tis præceptum. *Annon.* in *E-
 phrem.* 392
 Tridente igneo trahūt dæmones
 solitarium ad inferos, qui obie-
 rat cum opinione sanctitatis.
Anonym. 582
 a Dæmonibus Regis animam por-
 tari videns, lachrymis eam libe-
 rat. *Dunstanus.* 155. Defuncti
 animam de manibus dæmonum
 eam trahentium, lachrymis libe-
 rat. *Seuerus.* 488
 Dæmon visus est obseruare minima
 quæque, & in suo describere bre-
 uiario, vt Principi referat. *Ai-
 chardus.* 28
 Accusat. *Bernardus.* 106. *Petrus.*
 429. Vnius tarenī proprietariū.
Petrus. 433. Sacculum plenum
 micis, ex inobedientia in mensa
 relictis, ostendit morienti. *Odo.*
pag. 404
 Dæmonū tentationes considerans,
 quibus morientes præmuntur,
 plorare cogitur, suosq. discipulos
 reprehendit ridentes. *Anselmus.*
 164. Quales futuræ sint, exemplo
 canis, leporem insequentis, ostē-
 dit. *Ansel.* *Ibid.* Earum exempla
 in morientis apparent agone.
Gabriel in Philippo. 443. *Luber-
 tus.* 327
 Dæmonum multitudinem, & tanti
 exercitus colluctationem consi-
 derans, diem, ac noctem in ge-
 mitu ducit. *Anon.* 69
 Dæmon tentat de præsumptione
 morientem. *Anonym.* 577. In de-
 sperationē trahere conatur mo-
 rientem, ostendendo illi sua de-
 scripta peccata. *Ioannes.* 306.
Petrus. 429. Fidem subuertere
 in

Index Rerum .

- in moriente conatur . *Ioan.* 289
Petr. 432. Pluribus hereticalibus
tætationibus impugnatur morien-
tem . *Lubertus.* 327. Non in
Psalms , & B. Virgine cæterisq.
sanctis , sed in solo Deo confidere
suadet *Ibidem* .
Confessionem impedire nititur
peccatorum . *Anonym.* 574
Cæli transitum . *Antonius.* 68
Contra Dæmonem ab astatibus
auxilium , exclamando , postulat .
Anonym. 404. Ut eum coerceat ,
ad Sacerdotem , meritis sibi lon-
gè imparem , accedit . *Her-
mannus.* 262
Contra Dæmonis tentationes
dimicare , suos docet discipulos .
Antonius. 67
Pugnaturus cum Dæmone se pa-
rat ad luctum , & orat certis ver-
bis . *Adhelardus.* 22
Luctari videtur cum Dæmone
moriens . *Ioannes.* 289. *Petrus.*
429. Luctari auditur . *Cathari-
us.* 132. *Ioannes.* 289. *Petrus.* 424
429. et 432. *Samaritana.* 477. *Ste-
phanus.* 509. *Tarasius.* 503.
Vuandregefilus. 544. *Anonym.*
584. Luctans , vicisse se ait mo-
riens . *Elzearius.* 189. *Petrus.*
428. *Vuandregefilus.* 544
Fugisse Dæmonem ait . *Gabriel*
in Phil. 445. *Sebastianus in eo-
dem.* 446. *Anonym.* in *Ioan.* 298
Dæmonem , sibi sanitatem pollicen-
tem , reijcit . *Ambrosius.* 48
cum Dæmone dimicare volens ,
simplex iuuenis & eum pedibus
conculcare præsumens , vetulam
quandam , Dæmonem esse cre-
dens , aggreditur , & interficit .
Anonym. in *Vincentio.* 338
Vide Crux . Passio , Tentatio .
DESPERATIO . Desperare de Dei
misericordia non vult moriens .
Bernardus. 106. In Desperatio-
nem trahere nititur Dæmon mo-
rientem . *Aldegundis.* 34. *Ga-
briel.* in *Phil.* 443. *Ioannes.* 306
Petrus. 429. *Sebastianus in*
Phil. 446. Ne trahatur , opera ,
quæ fecerat bona , commemorat .
Vulhelmus. 546
in Desperationem pene lapsus ,
moriens , Sancto Viro aduenien-
te , & manu eum contingente , ad
ad animi tranquillitatem illicò
redit . *Sebast.* in *Phil.* 446
Vide Dæmon . Mors , Spes , Tentatio .
DEVOTIO . Deuotionem sibi à
viscerum doloribus auferri ti-
mens , orat , ne huiusmodi morbo
in extremis corripiatur . *Iaco-
bus.* 280
Deuotionis ariditatem quadragin-
ta & nouem annis in eremo su-
stinens , vltimo tantum vitæ suæ
anno deuotione perfunditur .
Anonym. 581
Deuotione in Missarum celebra-
tione destitutus , implorata amici
sui pridem defuncti , oratione ,
compunctionis gratia , statim
donatur in *Ioanne.* 298
Deuotionem in Missarum celebra-
tione , iubet abhæberi moriens .
Erminoldus. 198. Ostendit popu-
lus erga morientem . *Cassius.* 125
Seruatius. 481. *Vbaldu.* 532
Deuotio

Index Rerum.

Denotio erga sanctos. Vide Sancti.
 DEVS. Deum videre, nec aliud
 expectare respondet moriens me-
 dico, quid ipse vellet interrogan-
 ti. *Ioannes.* 300
 Patrem habere Deum plurimi
 facit, plurimumque ex hac con-
 sideratione latatur moriens,
Gerardus. 235
 Deum omnia sibi fuisse, Patrem,
 nempe matrem, nutricem & so-
 latium proficitur moriens. *Eu-
 sebia.* 208
 Dei conspectum timet, moriens.
Abenner. 18. *Agathon.* 24
 Nomen pronunciare non audet.
Abenner. 28
 Dulce Dei consortiū se vidisse ait,
 moriens. *Turquillus.* 331
 Dei providētia apparet in morien-
 te. *Ambrosius.* 45
 Vide etiam Mori.
 Providentiæ tribuit infirmus,
 humani destitutionem auxilij.
Cutbertus. 156
 Cum Deo colloquium iugiter
 habet in omnibus agendis pius
 Vir. *Bartholomæus.* 93
 DIACONVS. Diaconissæ, & Pre-
 sbyteræ quænam fuerint, vide in
Vrsino. 543
 In Diaconico tribus diebus man-
 sit, & obiit. *Euthimius.* 212
 DIES. Diem suæ mortis sibi re-
 uelatum inscribi super lectulum
 facit, in quo recumbat. *Ger-
 manus.* 236
 Quo se moriturum sperat, digi-
 tis enumerat. *Aloisius.* 39
 Diem eligit, quo mori desiderat,

Natiuitatis nempe Domini.
Matthæus. 373
 Conuersionis S. Pauli. *Poppo.* 453
 Dierum numero septē, præscribun-
 tur morituro totidem anni.
Cassius. 35. *Vuillhelmus.* 349
 Die trigesimo completo, ut sui fiat
 memoria, curat moriens.
Ephrem. 193. *Raingarda.* 460
 DIGITVS. Digito in cælum in-
 tento moritur. *Conrad.* 253
Petrus. 429
 Ostendit astiti, sicut promiserat,
 Iesū ad se venientē. *Anony.* 577
 Digitum ad os tenens, Crucis si-
 gnum in labijs iugiter pingit
 moriens. *Paula.* 415
 DILIGENTIA. Diligentiam in
 diuino Officio adhiberi curat
 moriens a suis. *Erminoldus.* 198
 Ob non adhibitam, reprehē-
 duntur Moniales a moriente.
Anonym. 560. In sui curatio-
 nem adhibitam reprehēdit.
Laurentius. 318
 an Diligenter suo functus ipse fue-
 rit officio, sciscitatur ab alijs
 moriens. *Theodorus.* 319
 Vide Negligentia. Ocrum.
 DISCIPVLVS sepulchrum Patris
 sui latius fodit, & in eo cum,
 Patre suo defuncto, se collocat,
 at moritur. *Sisinius.* 494. *Ano-
 nym.* 567
 Rogat Patrem morientem, ut
 eū se sequi iubeat. *Lucian.* 331
 Pro Discipulo suo orat Pater, ne
 sibi sit superstes, & statim Sacra-
 mentis munitum, præmittit ad
 Dominum. in *Luca.* 330

Index Rerum.

DISPUTARE. Disputantes de carnis Resurrectione, ex vehementi, & longa contentione ægrotant ambo, eorumque alter moritur.

Eutichius. 211

DOCERE. Adhuc sub mortē suos cupit Discipulos. *Anselmus.* 63

Boisilus. 115. *Cuthbertus.* 157

Geroldus. 237. *Paulus.* 410

Theodorus. 519. *Thomas.* 527

DOLOR. Doloris, aut molestiæ nihil se pati, asserit moriens.

Paula. 415

Doloris præ angustia exclamat flebiliter. *Theodorus.* 520

Dolore viscerum carere cupit moriens, ne oratio sibi impediatur.

Iacobus. 280

Dolores, & passiones non sine Dei permissione contingere, docet moriens. *Pachomius.* 412

Dolet Mater non filij mortem temporalem, sed æternā. *Anony.* 593

Vide Infirmitas Patientia.

DOMINICA DIES. Dominica, die gaudium in cælis esse præcipuum ait moriens. *Arnulphus.* 76

Dominicæ diei festum non observantes, igne cœlesti mulcantur.

Ansebarius. 63. Dæmonum aspectu terrentur. *Stephanus.* 506

Vide Festi dies.

DOMVS. Domum se adire velle ait moriens. *Gertrudis.* 239

Se peruenisse lætatur. *Baptista* 90

DONVM. Vide Munera.

DORMIRE. Se velle ait moriturus, & astantes recedere iubens, in somno pacis requiescit. *Marcellus.* 353

E

ECCLESIA. Ecclesiam, seu Oratorium petit infirmus antequam moriatur. *Amator.* 43

Audomarus. 83. *Carolus.* 123.

Eusebia. 208. *Ferdinandus.* 215

Franc. 218. *Gramatius.* 248. *Herbertus.* 260. *Isid.* 309. *Laurent.* 318. *Lucas.* 330. *Margarita.* 359

Martinianus. 367. *Melania.* 381

Osuualdus. 409. *Petrus.* 434

Theodorus. 519. *Valerius.* 532

Vuazo. 545. *Vuolphangus.* 555

Anonym. in *Euphras.* 206

Consecrat moriturus, in honorē Sancti, sicut concupierat. *Richardus.* 466. Se non consecratum minatur nisi Sanctus impediētem sistat pluuiam. *Annon.* 60. Vt ad consecrandum, pergat, nauem conscendit sub mortem. *Hubertus.* 271

Ecclesiā ædificare se velle ait Populus in honorē tunc morientis, ut ibi suas condant Reliquias, quas ab eodem postulat. *Auitus.* 86

Ædificat populus in honorem adhuc viuentis, ut in ipsa post mortē, eius condantur Reliquiæ. *Marcianus.* 354. *Medardus.* 377

Ecclesiam Deo commendat moriens *Bartolomeus.* 94

Commendat Diacono sibi in Episcopatu successuro. *Eucharis.* 200

Ecclesiam S. Marci sapius visitanti succurrit idem sanctus in morte sua. *Iulianus.* 313

Ecclesias, quæ erant in ciuitate visitat,

Index Rerum.

ſtat, mox moriturus. *Ioan.* 298
 Eccleſiam Chriſti ducit, ac dicit
 eſſe aſtantes, in carcere celebra-
 turus. *Lucianus.* 332
 In Eccleſia triduò permanet, donec
 optatus, ac reuelatus ſui obitus
 adueniat dies. *Iuentius.* 311
 Permanet, nec inde vult exire,
 donec animam Deo reddat.
Maglorius. 349
 Donec à Patre ſibi apparente, ac-
 cipiat mortis reſponſum. *Do-
 mitianus.* 168
 Moritur. *Aidanus.* 29. *Amator.*
 43. *Benedictus.* 100. *Bernardus.*
 112. *Bonaianſis.* 116. *Bergerus.*
 113. *Beruardus.* 114. *Clara.* 143
Clarus. 144. *Columba.* 159. *De-
 coroſus.* 161. *Domitianus.* 168.
Eugenius. 203. *Eufebia.* 208. *Eu-
 thymius.* 212. *Franciſcus.* 218.
Fridericus. 224. *Galdinus.* 228.
Gilda. 240. *Gregorius.* 250
Homobonus. 268. *Ioannes.* 305
Iſidorus. 309. *Iuentius.* 311
Maglorius. 349. *Martinia-
 nus.* 368. *Martinus.* 369
Maurus. 376. *Nilus.* 400
Oſuualdus. 409. *Petrus.* 425.
Romualdus. 472. *Sidonius.* 489.
Taorinus. 513. *Theophilus.* 525
Valerius. 532. *Vincentius.* 535.
Vuinualocus. 552. *Vuolphan-
 gus.* 555. *Anonym.* 558. 561. 562
 Eccleſiæ Altaria ornata, lampades
 mutat, cereumq. in Altari ponit
 mox moriturus. *Ioannes.* 298
 Eccleſiæ bona, & redditus, in pau-
 perum uſus erogat moriens.
Herebertus. 260. *Ioannes.* 295

Laurentius. 317.
 Bonorū partem vnā ſucceſſori,
 pauperibus alterā, erogari vult
 moriens. *Vuazo.* 545
 Bonorū occupatori non vult be-
 nedicere Episcopos moribundus,
 niſi data fide id amplius non
 perpetrandi. *Anthelmus.* 66
 De Eccleſiæ redditibus teſtari, &
 diſponere renuit moriens. *An-
 thelmus.* 65. *Stephanus.* 505
 Pro Eccleſiæ pace oranti ſuus re-
 uelatur obitus. *Annon.* 57
 Vide Oratio. Oratorium.
 in Eleemoſynam diſtribuit omnia
 ſua pauperibus moriens. *An-
 non.* 59. *Elifabeth.* 186. *Elſgina.*
 188. *Ephrem.* 191. *Euphraſia.* 1
 204. *Euphroſina.* 208. *Fulgen-
 tius.* 226. *Gramatius.* 248. *He-
 ribertus.* 260. *Hugo.* 274. 276
Ioannes. 295. *Ludouicus.* 335
Nilus. 399. *Paulinus.* 415. *Pro-
 copius.* 454. *Vadricus.* 533. *Vuil-
 lhelmus.* 547. *Vuolphangus.* 555
 Eleemoſynam erogans miles viro
 Sancto, ab eodem docetur de
 mox ſibi imminente morte, & ad
 eam ſe præparandum iuuatur.
Anonym. 588
 Erogat ſub mortem. *Alferius.* 37
Meinuuerus. 380
 Erogare ſuadetur mulier à Sancto
 viro. *Elſgina.* 187. Infirmus ſa-
 nitatem cupiens. *Gerardus.* 233
 Vt erogat horratur Vir ſanctus
 Comitem fratrem ſuum, dicens,
 eam optimam eſſe præparatio-
 nem mortis. *Heribertus.* 260
 Ad plurima loca mittit, vt ſancto

Index Rerum.

- rum intercessionibus peccatorū
 Indulgentia sibi donetur. *Leutfridus*. 323. *Philippus*. 438
 Quotidianam elargitur vberio-
 rem, per sex menses ante transi-
 tum, infirmus. *Isidorus*. 309
 Quadraginta Solidorum, ex rap-
 to sibi à moribundo transmissam
 remittit, vno tantum Solidore-
 tento, quod ex rapto non esse
 cognouit. *Launomarus*. 321
 Ex iniquitate partam non posse vi-
 tam producere, nec peccatorum
 impetrare veniam, respondet lar-
 gienti Vir sanctus. *Idem ibid.*
 Petenti, iubet moriens suam sibi
 tunicā accipere. *Procopius* 454
 Eleemosynas largiter erogando, es
 alienum contraxit. *Annon*. 59
 Eleemosynas largiores fieri iubet
 Episcopus, audita domus, &
 aliorum bonorum exustione.
Richardus. 467
 Eleemosynarius insignis eò pau-
 pertatis deuenit, vt etiam, ad
 victum sibi necessaria, deessent;
 sed ex insperato fit Consul, nep-
 tem dat in uxorem filio Regis, &
 Deo retribuyente, ditissimus eua-
 dit. *Philaretus*. 437
 Orat, & obtinet, vt de immensa
 auri copia, tremissis tantū apud
 se reperiatur in morte, quem etiā
 pauperibus dari pręcipit. *Ioan-
 nes*. 295
 Eleemosynarij Regis dexterā oscu-
 latur Vir sanctus, quę post mor-
 tem non computrescit. *Aida-
 nus*. 36
 Equum Regium sibi donatum tri-
 buit pauperi Episcopus, eleemo-
 synam petenti; arguitq. Regem
 ægrę ferentem, quod carior illi
 esset filius equæ, quàm filius Dei
Idem ibidem.
 Quod eleemosynam accipere ob
 inopiam cogatur; gaudet pluri-
 mum, & gratias Deo agit. *Ar-
 senius*. 782
 Vide Paupertas. Charitas.
 ELEVARE ERIGERE. Eleuatio-
 nem nullam aliam se passurum,
 ait episcopandus, quàm ad se-
 pulchrum. *Goar*. 242
 Eleuat sese, & erigit moriens, quasi
 cœlesti obuiam iturus exerci-
 tui. *Lubertus*. 329. *Margarita*.
 358. *Modoaldus*. 385
 Eleuari visus est moriens vnā cum
 lectulo, in quo iacebat. *Dusta-
 nus*. 154
 EMENDATIO. Emendationem,
 vitę meditans, ac protrahens,
 valde luget se die mortis præoc-
 cupatū vidēs. *Vuillhelmus*. 547
 EPIPHANIA. Epiphanię Domini
 festum celebratures, è carcere à
 fidelibus clanculum educitur, &
 ad Ecclesiam perducitur. *Cle-
 mens*. 145
 Celebrat cum discipulis in car-
 cere. *Lucianus*. 332
 Vult, vt secum celebret in cœlo,
 moriturę soror. *Aemiliana*, 190
 in Epiphanię festo sermonem,
 ad populum habere vult mori-
 turus; *Honoratus*. 269
 Moritur, à Beatissima Virgine
 vocatus. *Andreas*. 56
 EPISCOPVS. Episcopū suę morti
 astare

Index Rerum.

- astare vult, & absentē expectat. *Friardus.* 222. *Gerardus.* 231
Hollonius. 268
 Astare gaudet, & ob id gratias Deo agit. *Adbelardus.* 22
 Astare cupiens, & ab eo sepeliri, mortem orationibus impetrat, antequam Episcopus loco discedat. *Emma.* 190
 Accersiri facit moriturus, super scamnum, interim in Ecclesia, se proijciens. *Marcianus.* 367
 Episcopum iamdiu graviter decumbentem, manu Vir sanctus apprehendit, & sanum reddens, eadē die sacrificare, ac populo benedicere iubet. *Seuerinus.* 482
 Episcopus infirmus ad morientem iuvandum vocatus, surgit incolumis. *Hollonius.* 268
 Moritur ea ipsa anninersaria die, qua fuerat consecratus. *Hugo.* 274. *Medardus.* 377
 in Episcopali throno post mortem positus, populū salutat. *Ioan.* 293
 Intrepidē corripit delinquentes Principes, nec mortem timet. *Vuillhelmus.* 551
 Episcopatum dimittens, omnia sua erogari facit in pauperes, quorum nomina singulorū memoriā retinebat. *Fulgentius.* 226
 Episcopatum dimittere prohibetur qui Monachus fieri statuerat. *Otho.* 411. Ve accipiat suadere non audeat Vir sanctus consilium postulanti. *Bruno.* 120
 Eidem, cum Episcopatū accepisset, securitatem non pollicetur. *Idem ibidem.*
- Episcopo relegato dari iubet moriens Clementis Stromata. *Anonym.* 587
 Episcopatum nolens, insaniam simulat. *Epbrem.* 194
 Mortē à Deo obtinet. *Goar.* 242
Gumpertus. 254. *Nilammon.* 399
 Episcopatu relicto, se dat lectioni, ieiunijs, & orationibus in Monasterio. *Fulgentius.* 226
 Episcopus infirmus dum adhuc spē valetudinis habet, omnia quæ sibi erant disperfit, ac dedit pauperibus. *Bruno.* 118
 Iubet dari bona Ecclesiæ moriens, ne (inquiens) rapiat fiscus. *Hugo.* 274
 De testamento condendo admonitus moriens, respondet, nec nummum quidem reliquum esse, quia omnia in cœlestes transmiserat thesauros. *Laurentius.* 317. Quidquid habebat domi distribui voluit pauperibus moriturus. *Antonius.* 72. *Isidorus.* 310
 Omnia sua statim distribuit pauperibus, qui in schedula fictum suæ mortis legerat diē. *Meinuerus.* 380
 Episcopi summa apparet paupertas. *Aidanus.* 29. *Annon.* 586
Antonius. 72. *Gregorius.* 248
 Episcopalem dignitatem onus potius, quam honorem ducit, eaque se indignum fuisse publicē fatetur moriens. *Isidor.* 310
 EPISTOLA, Epistolam tradit Angelus morituro, in qua nomen suum, & nomina aliorum secum Baptizatorum, aureis erant de-

Index Rerum.

Scripta literis. *Mellitus*. 382
 S. Leonis afferri sibi iubet moriens, & ea perlecta, fidei professionem certis verbis emittit.
Amatus. 43
 Epistolam appendit ostio cellulæ suæ moritura, qua petit ad se mitti, qui funus eius curet. *Anastasia*. 51. Scribit ad Fratres de obitu matris suæ. in *Raingarda*. 460. Ad Monachos scribit de suæ ægritudinis molestiis, deq. sua in ipsa ferenda tolerantia. *Petr.* 426. Consolatoriâ ad amicum in extremis laborantem. in *Sugerio*. 511
 Epistolas plures dicitur amicis moriturus, eorum preces, & suffragia postulans. *Lubertus*. 325
 Plusquam ducentas scripsit & cære ad diuerfos. *Theodorus*. 523
 Earum vna in ignem iniecta extinguit incendium. *Idem ibid.*
 Epistola viri sancti pellit ab oculis morbum, & ab obsessio dæmonem. *Eugendus*. 202
 per Epistolam Vir sanctus iubet dæmoni in Templum regredi, vnde eum eiecerat. *Gregor.* 249
 EPITAPHIUM. A se compositum, suo iubet apponi sepulchro. *Amatus*. 43
 ERVBESCERE. Quid debeant homines, a moriente docentur. *Vulpfang*. 555
 EVANGELIUM. (Codicem, scilicet Euangeliorum) Testamento relinquit Discipulo suo moriens. *Hilarion*. 267. Tradit matri suæ sub mortem dicens, sibi tradere

propugnaculum vitæ. *Ioann.* 290
 In manibus habebat iugiter Infirma. *Blesilla*. 115. In sinistra desert, è carcere egrediens. *Clementis*. 145. Sibi afferri vult sub morte. *Fræcise*. 218. *Paulus*. 420
 Euangelij Codex igni oppositus, ignem extinguit. *Gallus*. 130
 Euangelium legitur apud morientem. *Amatus*. 44. *Bartholom.* 93. *Franciscus*. 218
 Euangelium S. Ioannis exponit Discipulis sub mortem. *Beda*. 98. *Boisilus*. 115
 EVCHARISTIA. Eucharistiam quotidie sumit. *Adbelar.* 22. *Petrus*. 430. *Rembertus*. 462
 Sumit sæpius in eadem infirmitate. *Maria*. 365. Sine ægritudine sumit pro Viatico, sciens se moriturum. *Bartholom.* 94. *Letitius*. 323. *Anonym.* 586. Sibi ministrari curat. *Barbara*. 91. *Lamfranc.* 316. Misso procul ad id Iosaphat. *Barlaam*. 92. Accersiri iubens amicum longe positum. *Bauo*. 97. Ad moribundo ministrandam mittit Sacerdotem, in somnis admonita. in *Iuano*. 311
 Sibi afferri curat moritura, in Eremito degens. *Maria*. 361. *Theoëtistis*. 516. Desert Angelus morituro. *Maglorius*. 349
 Eucharistiam sumere non valet ob passionem stomachi. *Catharina*. 129. Sumere non valens, eam veneratur. *Catharina*, 129. *Ioann.* 294. *Iuliana*. 312
 Super pectus appositam, corde eam attraxisse creditur moriens, cum

Index Rerum.

- cum subito illa disparuerit. *Iuliana*. 312
 Ad eam sumendā os aperire non valens Virgo præ agitudine, dū affertur ad adorandum, aperiuntur ei mandibula mirabiliter, & communicat. *Anonym.* 572
 Quotidie sumere solita, & in die obitus non valens, in cælo se ea reficiendam (digito intento) indicat. *Catbarina*. 129. Non valēs præ ætate puer, in cælo se ea potiturum ait. *Achas*. 120
 Deglutire non valet, non integre confessus. *Fridericus*. 285. *Annon*. 557. & 558. Facile suscipit crimen confessus. *Idem ibid.* Facile suscipit, quæ nec cibum sumere, nec panis odorem ferre poterat. *Maria*. 365
 Eucharistiam sumpturus peccatorem se maximum, & indignum, fatetur. *Ioann*. 293. Sumens pius Rex peccatorem se dicit, coronam etiam, & regias vestes deponit. *Ludovicus*. 337. Allatam agnoscens, qui mortuus credebatur, oculos aperit, & eam deuotè sumit. *Geraldus*. 252
 Inter mortuorum cadauera, vt mortuus proiectus, eam postulat à prætereunte Presbytero; & ea sumpta, moritur. *Anonym. in Carolo*. 124
 Eucharistiam sumpturus interrogat astantes, si placidum habeant erga se animum. *Cedmon*. 135. Fidei professionem emittit antequam eam sumat. *Aloysius*. 38. *Edmundus*. 176. *Franciscus*. 220. *Ioannes*. 294. *Ludovicus*. 336. *Mattheus*. 372. *Thomas*. 527
 Sumpturus, orat conceptis verbis. *Audomarus*. 83. *Conrad*. 153. *Edmund*. 176. *Guillel*. 251. *Hugo*. 277. *Ludovic*. 335. *Mattheus*. 372. *Nicolaus*. 394. *in Phil*. 450. *Theophilus*. 516. *Thomas*. 527
 Sumens Vidua, orat Dominum, ne vnquam se in peccatum labi permittat, & Viri loco, pridem defuncti, S. Sebastianum sibi in Custodem, & Protectorem delegit. *Catbarina*. 130
 Sumentis resplendet facies sicut sol. *Gastrensis*. 127. *Theophil*. 525
 Manu sua, extra missam sumit. *Cedmon*. 135. In vola accipere solebant præsci viri Christiani, alia manu in modum Crucis supposita. Mulieres vero in linteamine mundo. *Ibid.*
 Sæcum deferendi vsus antiquus habetur. *in Theophile*. 516
 Gestans Zosimas, & genuflectere volens ad aspectū Mariæ Egyptiacæ, ab ea reprehenditur. *in Maria*. 362. Solemniter in processione deferens, ea delata, statim moritur. *Anonym*. 362
 Eucharistia adoranda deferitur eam sumere non valenti, qui dicens, Ascendat filius ad Patrem, & seruius ad Dominum, disparente, Eucharistia, ad Patrem, & Dominum migrat. *Hugo*. 277
 Eucharistia indignum se iudicans, eam non accipit, donec sibi per obedientiam præcipiatur. *Ioannes*. 289

Index Rerum

Eucharistia in carcere inedia consumptus pascitur. *Theodorus*. 522.
 Pascitur infirmus, qui dies quadraginta septem sine alio cibo vitam duxit. *Ebrulpbus*. 174.
 Reficit etiam astantes moriturus. *Barlaam*. 92. *Philippus*. 438.
Cassius. 125. *Gallus*. 229.
 Eucharistia sumpta, canit præ iubililo. *Iacoponus*. 281. Sanatur à calculi morbo. *Gerardus*. 233.
 Illicò moritur. *Agibodus*. 25.
Ambrosius. 45. *Bergerus*. 113. *Bonaiuncta*. 116. *Cedmon*. 119. *Felix*. 214. *Gregorius*. 250. *Leotius*. 323. *Lippus*. 324. *Maria*. 363. *Martinus*. 369. *Melania*. 381. *Petronilla*. 423. *Petrus*. 424. 432. *Rembertus*. 462. *Romwold*. 472. *Serapion*. 479. *Seuerinus*. 483. *Seuerus*. 487. *Theoclistis*. 516. *Valerius*. 532. *Vincentius*. 535. *Vuenceslaus cum Diac. & Subd.* 546. *Vuinuualocus*. 552. *Anonymus*. 561. & 584.
 nisi Eucharistia accepta, mori non potest. *Serapion*. 479.
 Eucharistia mysterium præcipuo colens affectu, supremo vitæ die Eucharistia reficitur, & statim moritur, sicut concupierat. *Anonymus*. 584.
 Eucharistia ardentissimus amator, & cultor in eius solemnitate, mira exultatione, missam celebrat, & sequenti nocte incolumis moritur. *Philippus*. 439.
 in Eucharistia sacramento, se minus habere dubij dicit, quàm si Christum vidisset in ea forma,

qua ascendit in celum. *Leobardus*. 335.
 Eucharistia loco, Hostiam non consecratam ad se allatam cognoscit moriens, & asserentem corripit. *Hugo*. 277. *Maria*. 365.
 Vide Missa Sacrificium Viaticum.
 EVLOGIE. Eulogias mittit per diversa loca moriturus. *Leobardus*. 323. *Philippus*. 438.
 Tribuit Discipulis. *Leobardus*. 322.
 Vide Eleemosyna. Munera.
 EXEMPLVM. Præbet semetipsum Discipulis moriens. *Bernardus*. 105. *Dunstanus*. 170. *Philaretus*. 436. *Sumithbertus*. 512. Abbatissa propè mortem proponit Monialibus conuersationem vitæ Euphrasie iam defunctæ, ut eam imitentur, in *Euphrasia*. 206.
 Exempla vitæ à se tradita, proponit imitanda. *Paulus*. 419.
 Multa Sanctos passos esse, & ad hoc natos, ut alios, pati docerent, ait *Honoratus*. 269.
 EXEQVIÆ. Exequias, quæ pro absolutione animæ celebrari solent, vult sibi viuenti moriens celebrari. *Dominicus*. 166. *Fridericus*. 224. *Lanfrancus*. 317. *Simæon*. 490. in *Theodosius*. 523.
 Psalmorum decantatione inchoari iubet. *Odulphus*. 406. Sibi fieri à Fratribus, non à vulgaribus, cupiens hominibus, Maris tempestate eorumdem hominum accessum impediendum prædicit. *Columba*. 151.
 Exequias sibi facit, quotidie officium defunctorum, super sepulchrum recitans suum. *Albertus*. 32.

Index Rerum.

- Sibi fieri curat antequam mori-
tur, in sepulchro se componens,
& eandem incipiens. *Frideri-
cus*. 224
Ad Exequias morientis vocatur
per Angelum Viri Religiosi.
Anonym. 571
Exodios, idest, exitus Hymnos, cani
sibi vult moriens. *Theodorus*. 521
Vide Funus.
EXILIVM in exilio, vt moreretur
orat, & voto potitur. *Diony-
sius*. 163
Multa patitur. *Ioannes*. 292
Plato. 453
Moritur, *Dionysius*. 163. *Elias*
183. *Eugenius*. 203. *Flavianus*.
216. *Ioannes*. 293. *Palatiales*. 412
in Exilio mortuus transferri ad se-
dem suam se permittit post an-
nos triginta, supplici Imperato-
ris libello rogatus, & in Episco-
pali throno positus, plebem salu-
tat. *Ioannes*. 293
Exuli Episcopo vult dari, moriens,
Clementis stromata. *Anony.* 587
EXPECTARE. Vult longè manen-
tem, qui sibi Sacramenta mini-
stret. *Friardus*. 223. *Iacopo-
nus*. 281
Expecta me Pater, clamat infirmus
videns morientis animam in cœ-
lum deferri, statimq. & ipse mo-
rietur. *Augustinus*. 85
Vide Commendatio.
EXTREMA VNCTIO. Extremam
Vnctionem tanta suscipit devo-
tione, vt os etiam lambere visus
sit ab ea inunctū. *Nicolaus*. 392
Solicite admonet infirmos eam
accipere. *Elisabeth*. 187
Differt accipere moriens. *Ar-
nulpbus*. 75. *Villhelmus*. 549
Accipere vult, quamuis eam in-
tra se habere dicat. *Antonius*. 71
Sibi dari vult post Missæ cele-
brationem, & habitam concio-
nem. *Benedictus*. 102
Deuotione maxima accipiendam
esse docet moriens. *Heduni-
gis*. 257
Eam suscepturus, exit obuiam de-
ferenti. *Malachias*. 351
In Oratorio eam lætissime su-
mit. *Adbelardus*. 22. *Osuald*.
409. *Vuillhelmus*. 548
In Ecclesia munitur, post susce-
ptum Sacrosanctum Viaticum.
Franciscus. 220
Extrema vñctione se communicari
gaudet. *Adbelardus*. 22. *Anto-
nius*. 71. *Barbara*. 91. *Trista-
nus*. 530
Inungendus, ob reuerentiam sa-
cræ Vñctionis, & in spem Resur-
rectionis, corpus lauat, deinde
genus flexus inungi voluit. *Vua-
zo*. 545
Sedendo, non iacendo, quilecto
decumbere, nec infirmus vole-
bat. *Orbo*. 470
Antequam muniatur, moritur,
sed reuiuiscit orationibus, & la-
chrimis donatus eam ministrare
negligentis. in *Malachia*. 352
Inungitur anniuersaria die, qua
Episcopus inunctus fuerat. *Me-
dardus*. 377
Inungi vult incolumis, mox se
morum sciens. *Albertus*. 34

Index Rerum.

Benedictus. 102. *Gingurianus.*
241. *Hedduigis.* 257. *Osualdus.*
409. *Anonym.* 572. & 586
Dum inungitur orat certis ver-
bis. *Adhelardus.* 23
Respondet Sacerdoti ministran-
ti. *Lanfranc.* 317
Absque extrema Vnctione mor-
tuum, suscitatur, ut inungatur.
Malacbias. 352
EXVLTARE. Vide Lætari.
EXTASIS. Vide. Raptus.

F.

FABRICARE. Fabricans sibi
cellulam, ea fabricata, mori-
tur. *Abibas.* 18
FACIES. Resplendet morientis in
Aichadro. 27. *Anastasia.* 51
Athanasia. 80. *Bernardus.* 111
Castrensis. 127. *Clara.* 143. *Co-*
lumba. 149. *Dunstanus.* 170. *El-*
zearius. 189. *Guillbelmus.* 252
Maria. 365. *Onuphrius.* 407
Prosper. 456. *Raingarda.* 459
Sisoi. 495. *Theophilus.* 525. *Vi-*
ricus. 541. *Anonym.* 568. *Ano-*
nym. 581
Concionantis sub mortem.
Dunstanus. 170
Dum Psalmum 43. Exponit mo-
riturus. *Ambrosius.* 45
Dum propè mortem celebrat.
Castrensis. 127
Ob abstinentiam squalida, re-
splendet sub mortem. *Andreas.*
56. *Guillbelmus.* 252
Post quadraginta dierum pœni-
tentiam. *Theophilus.* 525

Faciem terribilem, ac demum fe-
renatam, & hilarem ostendit mo-
riens. *Ioannes.* 287
Hilarem, & post modicum, tri-
stem. *Columba.* 148
Hilarem ostendit. *Antonius.* 68
Vide Lux. Lumen. Splendor. Visio.
FAMES. Famè conficitur. *Lucia-*
nus. 331. *Theodorus.* 522
Vide. Abstinentia. Patientia.
FAMVLVS. Famulum suum vult
secum mori. *Gothardus.* 246
FOEMINA. Fœminam qui aspe-
xerat. lepidè corripitur à Sancto
Viro. *Romualdus.* 471
Fœminis pauperculis vult aditum,
ad suum patere sepulchrum.
Annon. 57
Vide. Mulier.
FENESTRA. Fenestram cellulæ,
in qua decumbebat, iubet ape-
tiri moriens. *Bonitus.* 116
Confessarij, pulsata anima de suo
egressu, sicut promiserat, cum
faciens certiorè. *Marcus.* 357
è Fenestra fratrem suum vocat, ut
ad se morientem veniat. *Abi-*
bas. 18
Concionem habet ad Populum,
morti proximus. *Bruno.* 120
FERETRV. In quo collocetur,
ante lectum sibi à sanctis deferri
videt moriens. *Eugenus.* 207
Feretrum non pallio, sed cilicio te-
gi iubet. *Bernardus.* 114
Feretrum sancti Viri supponit hume-
rum Henricus, postea Impera-
tor. in *Romualdo.* 472
Vide. Funus. Miracula. Prodi-
gia. Sepelire.

FESTI

Index Rerum.

FESTI DIES. Festos dies perti-
naciter violantes, coelesti igne
multantur. *Ascharius.* 63

Festum diem Dominicum prophana-
ntes, corripuntur ab Episco-
po. *Stephanus.* 506

In festo die Dominico capillos
tondens, à Dæmone in libro ad-
notatur suo. *Aichadrus.* 28

Festum suum à Populo peragendum
predicit moriens. *Spiridion.* 497

FIDES. Fidem veram docetur ab
Angelo moriturus. *Anonym.* 568

Confitendo ante Præfectum, mo-
ritur. *Demetria.* 161

Moritur, ante eundem, genibus
positis. *Pausus.* 214

Post fidei confessionem in car-
cerem delatus, & ad tormenta
dilatus moritur. *Felix.* 214

In carcere moritur dicēs tertiō:
sum Christianus. *Lucianus.* 332

Fidei professionem emittit moriēs.

Albertus. 32. *Aloysius.* 38. *Amā-
tus.* 27. *Bruno.* 217. *Henricus.*

260. *Iacoponus.* 28. *Io. Aug.* 289.

Io. Hort. 299. *Io. Myr.* 303. *Io.*

Nauar. 304. *Ludouicus.* 334.

335. *Matthæus.* 372. *Tho-
mas.* 527

Emissurus moriens secus viam,
Rusticum prætereuntem aduo-
cat in testem. *Ioannes.* 304

In acta publica per Notarium
redigi vult moriens. *Franciscus.*

209. *Ioannes.* 293. in testamen-
to. *Theodorus.* 617

Describi vult, sibi in manu post
mortem poni, atque cum ea se-
peliri. *Ioannes.* 297

Fidei professionem emittit, certis
verbis. *Amatus.* 43. *Edmundus.*

176. *Eutichius.* 216. *Henricus.*

260. *Ludouicus.* 335. *Matthæus.*

372. *Robertus.* 469. *Theodorus.*

617. *Thomas.* 527

Emittit recitando, quamvis im-
peritus, Symbolum Athanasii.

Gilbertus. 239

Symbolum cum lachrymis reci-
tando Apostolorum, decem præ-

cepta, & septem Ecclesiæ Sacra-
menta. *Robertus.* 469

Fidei Symbolum recitari sibi faciēs
in extremis. *Nicolaus.* 393

S. Leonis epistolam ad Flavianum
recitans. *Amatus.* 43

In fide Christi, & fideliter se mo-
ri dicit. *Conradus.* 153

Viaticum sumpturus interroga-
tus, an crederet, respondit, id

minus habere apud se dubij, quā
si Christum videret in ea forma,

quā ascendit in cælum. *Ludo-
uicus.* 335

Fidei tentationem patitur in mor-
te. *Lubertus.* 327

Eandem patitur biduo propè
mortem, & vincit, legi sibi fa-

ciens passionem Christi secun-
dum Matthæum. *Petrus.* 432

De fide tentatus à Dæmone, di-
gitis demonstrat Trinitatis, &

Vnitatis mysteriū. *Ioannes.* 289

Vnus, vnus est repetit moriens.

Idem ibid.

Fidei lumine diuinitus donatur, &
Angelorum auxilio baptizatur

infidelis mulier, quæ, ære alieno
grauatū, suffocare se volentē li-
berauit.

Index Rerum.

- berauerat. *Anonym.* 391
- Fidei ubet pro moriente pia Virgo, remissionem peccatorum à Domino postulans. *Maria.* 367
- FILIVS. Filios nos esse Dei, qui demonis meremur esse micipia, miratur valde moriens. *Baptista.* 90
- Filiam à sæculo migrare impetrat pater, vt illa sponso iungatur cælesti. *Abra.* 19
- Filia concedit morienti matri opera omnia, quæ ipsa ad illū vsque diem in Dei seruitio operata fuerat. *Petronilla.* 423. Promittit matri moriens, eam, post peractam poenitentiam, ad se vocaturam. *Anonym.* 571
- Moriens, patrē rogat, vt facultates suas pauperibus distribuatur. *Euphrosina.* 208
- Filijs per Confessariū vult dari monita, certis verbis, moriens mater. *Margarita.* 358. Pater suadet, vt secum Mundum relinquat, vnde facultatibus in pauperes distributis, omnes simul Dei seruitio mancipantur. *Bartholomeus.* 95
- Filius libenter assentiens voluntati Patris, omnia scilicet in pauperes distribuendi, pluribus augetur diuitijs, & honoribus. *Arnulphus.* 74. A patre è monasterio extractus, & preciosis indutus vestibus, vestes lacerat semel, & iterum, verbera, & plagas patienter tolerat, donec pater, visa eius perseueranti constantia, conuertitur. *Athanasius.* 81
- Filiū suū duodecennem hortatur mater ad fortiter, & constanter martyrium subeundum. *In Clemente.* 146
- Filix, & vxori defunctæ medium se collocat in sepulchro moriturus, ibiq. moritur. *Seuerus.* 487
- FLAGELLA. Diuini pietatis, ducit esse infirmitatem moriens. *Beda.* 98. *Goar.* 243. *Anonym.* 563. Quomodo sint accipienda docet moriens. *Baptista.* 89
- Flagellis duris breui se tempore subijcere eligit moriens, potius quàm leuioribus consumi. *Estachius.* 209
- Flagellis, seu flagris cædit se sub mortem. *Dominicus.* 166. *Tristanus.* 130
- Cedi se iubet eo quod visionem, quam viderat reuelauerit. *Vulobodus.* 554. Cæditur in peccatorum poenam. *Fridericus.* 225. Monachus vnus tarenī propriē tarius. *Petrus.* 433. Cæsus moriens, Eucharistiam sumit, quam antea sumere non valebat. *Fridericus.* 225
- Cædit pia mulier infirmam, confiteri peccata detrectantem. *Elisabeth.* 187
- Cæternatim incipiunt homines sese verberando procedere, Viri sancti prædicatione compuncti. *Antonius.* 72
- Flagella porrigit singulis de sua Cōgregatione post auditas, propè mortem, eorum confessiones. *Bertholdus.* 113. Singulis etiam alijs poenitentibus disciplinas imponit.

Index Rerum.

- inponere post auditas eorum confessiones. *Idem.* 114
 Verberibus corpus suum castigat. *Robertus.* 468
- FLERE.** Vide Lachrymā.
- FLORES.** Paradisi se vidisse testatur moriens. *Didacus.* 161
 Se de cœlo proiecturum promittit moriens, auxilium, & protectionem pollicendo. *Gerard.* 234
- FRATER.** Fratrem suum, eodem quo ipse correptum morbo, secū non mori dolet. *Edbelun.* 173.
 Quærens, & decollatum audiens, ad eius sepulchrum orat, & moritur. *Sabina.* 476. E fenestra vocat, & iubet ad se morientem venire. *Abibas.* 18
- Fratres gemelli simul ad studium, missi, simul religionem ingressi, eadem die moriuntur. *Petr.* 432
- FVGERE.** Iubet sicarios ab eis percussus. *Fridericus.* 223
- FVLQVR.** Fulguris, ac tonitruī timore turbatus moritur Imperator. *in Elia.* 184
- Fulgure percussus interiit Vir sanctus, cuius animā visa est cum tripudio, & exultatione in cœlum ferri. *Simon.* 493
- FVNVS.** Funeri necessaria parari curat moriturus. *Agibodus.* 25.
Anastasia. 51. *Arnulphus.* 76.
Baao. 97. *Richarius.* 467
 Vestes funeri opportunas. *Cuthbertus.* 156. *Humbertus.* 277
 Expensas sibi prouidet. *Annon.* 59. *Simon.* 490
- Funeris pompam renuit. *Cbun-gandis.* 223. *Danish.* 160. *Ephrē.* 191. *Eudocimus.* 101. *Gertrudis.* 238. *Ioannes.* 290. *Laurent.* 319. *Richarius.* 467. *Vdalricus.* 534
- Funeris Officiū. & Exequiæ fiunt morienti ante migrationem. *Fridericus.* 224. *Heribertus.* 260
Macbarius. 42. *Poppo.* 453. *Simon.* 490. *in Theodosio.* 523
 Fiunt ab Angelis. *Romula.* 475. *Simon.* 491. & 492. Vt fiant, curant Angeli. *Anonym.* 571
 Officiū inchoat implet moriens. *Conradus.* 152. *Fridericus.* 224. *Heribertus.* 260. *Poppo.* 453. *Seuerinus.* 484
 Officiū, & Exequias vult differri moriens, vt plures ad eas celebrandas cōueniant. *Pelagia.* 420
- in Funeris officio sibi post mortem exhibendo, corpus suum custodiri iubet moriens, Dei magnalia in cōvisuris. *Famianus.* 213
- Funus impediendum fore ab aeris tempestate dolet morientis vxor, quæ ab eodem, bono esse animo iubetur. *Theophanius.* 525
- Impediendum fore, sicut optauerat, a maris tempestate, prædicat moriens. *Columba.* 151
- Funera prosequitur, & humanis corporibus libenter interest. *Carolus.* 124. *Guillbelm.* 252
- Stella Funus antecedit. *Catharina.* 129. *Anonym.* *in ead. ibid.*
- Vide Exequiæ. Sepelire.

G

GAVDIVM. Vide Lxtari.
GENVFLEXIO. Genibus flexis

Index Rerum.

- xis adorat. Infirmus sacrosanctā
 Eucharistiā & eam suscipit.
 Vide supra Eucharistiā.
 Genus flexus missam audit, & horas
 recitat, licet ægrotus. *Stanisl.*
 302. Ad pedes Fratrum veniati
 petit ab omnibus. *Sugerius.* 311.
 Ante pedes Theodosij. petit di-
 scipulus benedictionem, licentiā
 moriendi, & novi sepulchri en-
 cania celebrandi. in *Theodosio.*
 pag. 320. 321. 322. 323. 324. 325.
 Orat sub mortem. Vide Oratio.
 Moritur. *Aldobrandesca.* 35. *Al-*
ferius. 37. *Arsacius.* 77. *Arsen.* 79.
Caban. 152. *Paustus.* 214. *Galga-*
nus. 228. *Gaspas.* 230. *Guillbel-*
mus. 253. *Hamoban.* 268. *Ioannes.* 295.
300. *Leocadia.* 322. *Limbanius.*
323. *Neodolus.* 391. *Onuphrius.*
407. *Paulus.* 417. *Petrus.* 424.
425. 426. & 431. *Seuerin.* 483.
Venerius. 535. *Verdiana.* ibid.
 in Genua assurgens benedici postu-
 lat moriens a S. Paulo sibi appa-
 rente. *Anonym.* in *Odone.* 429.
 GLORIA CÆLESTIS. Gloriam
 cælestem sibi paratam videt. I
Agibodus. 25. Certo scit se con-
 secuturum moriens. *Dominicus.*
 164. *Elsgina.* 187. *Euphrasia.* 203.
 Certiores quoque de hoc reddit
 astantes. *Hospitius.* 270. *Lucas.*
 330. *Lupicinus.* 338. *Onuphrius.*
 407. *Sunithertus.* 312.
 Ad cælestem Gloriam, inuitatus,
 proclamat sæpius, O quales
 Paradisi flores. *Didacus.* 161.
 Ad festina gaudia in cælesti Cu-
 ria celebranda inuitatur a can-
 didatis Viris. *Dunstanus.* 169.
 GLORIA in excelsis Deo pronun-
 ciat moriens. *Matthaus.* 373.
 Dum in Missæ sacrificio dicitur,
 eidem astans moritur. *Homobo-*
nes. 268.
 In lecto decumbens, tunc se mo-
 riturum prædicit, & moritur.
Erminoldus. 198.
 Cani cœlitus audit. *Magda-*
lena. 349.
 Gloria Patri decantat moriens.
Beda. 99. *Osuwaldus.* 409.
 Gloria sit Deo omnium causæ, pro-
 nunciat moriens. *Ioan. Chris.* 291.
 Gloria, laus, & honor tibi sit Chri-
 ste Redemptor, decantat læta-
 bundus suæ mortis. audito nun-
 cio. *Guillbelm.* 254.
 GRATIAS AGERE. Deo gratias
 agere de infirmitate iubetur in-
 firma. *Aldegundis.* 35.
 Agit de infirmitate. *Aldegundis.*
 35. *Batildis.* 96. *Beda.* 98. *Fran-*
ciscus. 219. *Margarita.* 359.
Otho. 410. *Petrus.* 427. *Remigius.*
 463. *Servulus.* 482. *Anonym.* 563.
 Sub mortem. *Ahenner.* 17. *Aicha-*
drus. 28. *Barlaam.* 92. *Eudocim.*
 201. *Fridericus.* 223. *Hospitius.*
 270. *Ioann.* 289. *Lupicinus.* 337.
Macrina. 344. *Malachias.* 351.
Margarita. 359. *Maria.* 366.
Paulus. 419. *Plato.* 452. *Richar-*
du. 466. *Tristanus.* 530. *Vuan-*
dregefil. 545. *Anonym.* 583.
 Gratiās agit de collatis sibi benefi-
 cijs, eademq. agere vult fratrē
 suum astantem. *Macrina.* 345.
 De fugato dæmone. *Hugo.* 275.

Index Rerum .

in Ioanne. 298. Theodorus. 519.

Anonym. 575

Quod fratrem suum ad eam morientem transmiserit. *Macrina. 344.*

De transmissio ad eum morientem Eremita. *Pauli. 419*

De recuperatis viribus, & loquela post confessionē. *Ebberard. 173*

In Ecclesia de liberatione à læthali morbo. *Dunstanus. 171.*

De Mariti, & filij morte. *Marg. 359*

Quod vnus tantum tremissis in morte sibi remanserit. *Ioan. 295*

Quod moriatur in fide, & mandatorum obseruantia. *Barlaā. 92*

Quod potuerit Ecclesiam S. Edmundi consecrare. *Richard. 466*

Agit infirmus Monachus Priori, & omnibus sibi bonafacientibus.

Ioannes. 289. Ministris dum cibum sumit. *Plato. 452.*

Familiaribus suis de exhibito sibi famulatu. *Eusebia. 208.*

Ginguriannus. 242

Agit præcipuè de Passione Domini sibi in agone perlecta. *Mattheus. 372*

Agit singulis sui corporis membris, quod Deo deseruierint.

Anonym. 578

Christo Domino de pœnis, quas pro se in Passione sustinuit. *Richard. 466*

Quod pro Christi nomine ad tantam peruenisset inopiam, vt egēs eleemosynam postulet.

Arsenius. 78

Apostolis ad se morientem aduentantibus. *Vrsinus. 543*

Sancto Viro mulier, sic iussa ab

anima, suis precibus à Purgatorio liberata. *Rembertus. 463*

Sancto Viro Dux Romanorum, quod ei in bello periclitanti (licet absens) assuerit. *Theodosius. 524*

Gratus in sui occisores exitit moriens. *Fridericus. 224.*

Meinardus. 378

In Hospitem, cingulum suum ei tradendo, quod sibi profuturum pollicetur. *Petrus. 432*

Gratitudinem moriens expostulat à B. Virgine, qui viuens eam veneratus semper fuerat. *Petr. 430*

H

HÆREDITAS. Hæreditatem cœlestem relinquit astantibus suspirandam moriens. *Honoratus. 269*

Hæreditario iure sibi vendicandam asserit. *Anonym. 559.*

Non mereri proficitur. *Benedictus. 102*

Duplici titulo cū Dominus possideat, vno eorum contentum,

altero nos donare, ait moriens, Desperationis baratrum euadere volens. *Bernard. 106*

Hæreditauit spiritum Simeonis Stylitæ Daniel, sicut Eliseus Eliæ.

Daniel. 159

HÆRESIS. Vide Concio, Correctio, Zelus.

HILARITAS. Hilarem se præbet omnibus moriens. *Dominic. 164.*

Macbarius. 342. *Philipp. 439*

Vide Latari, Læticia.

HOMO. Hominum consortia deuotanti

Index Rerum.

- uitanti ; omnia sunt solatio , nec
Angelorum deest consolatio .
Guiblacus . 256
- Humanæ conditionis memoriam
iugiter habere volens , funera
prosequitur , humandisq. paupe-
ribus necessaria præbet . *Guil-
lhelmus* . 252
- HORA . Horam percontatur , &
expectat moriens . *Cedmon* . 134 .
Iacob . 280 . *Ioan* . 303 . *Philip* . 439
Nondum adesse ait astantibus ,
pluries candelam accendere vo-
lentibus . *Iacobus* . 280 . *Ioan* . 304 .
Sacramenta sibi ministrare vo-
lentibus . *Arnulphus* . 75 . In Ci-
nere , & Cilicio eum collocare
parantibus . *Vuazo* . 546
- Hora est exclamat moriēs . *Cassius* .
125 . *Hermannus* . 263 . *Paul* . 419
- Horam , qua pœnitentiam agat , sibi
dari postulat moriens . *Michael* .
384 . Vide Mortis hora .
- HORAE CANONICAE . Vide Of-
ficiū Diuinum . Psallere .
- HORREVM . Monasterij benedicit
sub mortem . *Columba* . 149
- HOSPITALITAS . Hospitalitatem
exercebat . *Humbertus* . 278
Ad eam propè mortem hortatur
suos . *Vuillel* . 548
- HOSTIA . Vide supra Eucharistia .
- HVMVS . Humi cubat substrata
tabula . *Macrina* . 344 . Super to-
mentum . *Robertus* . 468 . Terram
pro stramine , & lapidem pro pul-
uillo habens . *Columba* . 150
- Humi decumbens docet suos mori-
turus . *ibid* .
- Decumbit , & occumbit . *Franci-
scus* . 218 . *Iuo* . 213 . *Ludouic* . 331 .
Lupicinus . 338 . *Matthæus* . 373 .
Vadricus . 354 . *Vuolpbang* . 555
Procumbens orat , & occumbit .
Eugenius . 203 . *Felix* . 214 . *Ho-
mobonus* . 268 . *Lupicinus* . 338 .
Richard . 465 . *Theophilus* . 525
Se deiicit Infirmus audiens sibi
consulentem , vt mitius secum
agi à Deo precibus impetret .
Franciscus . 219
- HVMILITAS . Ex Humilitate pec-
catorem se , & peccatis opultum
dicit . *Amatus* . 43 . Peccatorem
se maximum vocat , & omnium
primum . *Ioannes* . 294 . *Isidorus* .
309 . Peccatricem se maximam
fatetur , *Barbara* . 91
Peccatorem se palam coram om-
nibus confitetur , seq. peccando
Regnum administrasse . *Ludouic* .
336 . Amarissimè peccata deflet .
Benedictus . 102
Coram suis , plurimorum crimi-
num se reum facit moriens , &
idem profitetur absentibus per
epistolam . *Lubertus* . 326
Ante pedes Monialium prostrata
se ream , & peccatricem dicit .
Opportuna . 408
De suo imminente obitu edocta
Monialis , orat Dominum , vt sibi
concedat vnus anni spatium ,
quo plangat peccata sua , & idip-
sum vt sibi impetret Abbatissa
ante pedes eius prostrata , curat ,
Euphrasia . 204
Summa humilitate alternam fa-
cit cum fratribus confessionem .
Romualdus . 472

Index Rerum.

Inclusus, & catenis, amore Dei, circumdatus respondit Longobardis id admirantibus, se homicidam esse, & pluribus sceleribus obnoxium. *Hospitius.* 270
In testamento à se cōdito Deum orat, ne eum condemnet, & sapius se scelestissimum peccatorem proclamat. *Ephrem.* 191
Omnis peccati reum, & quò iturus sit ignorare se dicit. *Theodoros.* 619
Videns sibi tertio aquam in vinum conuersam, præ humilitate confunditur, peccatorem se proclamat, & manifestari miraculū verat. *Bertholdus.* 113
In acerbissimis doloribus peccata recogitat infirmus, sapius repetens, Si iniquitates obserueris Domine, & Non secundum iniquitates nostras, quas fecimus nos, &c. *Stanislaus.* 501
In solitudine pœnitentiam agēs, Dei nomen inuocare non audet. *Abenner.* 18
Præ humilitate mulier recusat esse coniux Imperatoris fugit in solitudinē, & sub virili habitu inter Monachos degit. *Anastasia.* 52
Se peccatorem, & Sacerdotio indignum coram omnibus proclamat Episcopus stolam Pontificiam deponit, & à fratribus precum, & Missarum suffragia postulat. *Agnon.* 58
Cingulo ad collum alligato accusat se coram omnibus, veniamq. petit, & correctionem.

Barbara. 91
Vitæ suæ acta manifestare rogatus, nil (ait) magnum me fecisse memini. *Anuph.* 74
Instāte morte nihil se boni egisse fatetur, & initium benè viuendi sibi concedi cupit. *Arsenius.* 79
Grauiter se reprehendit, quod duodecim infinitatum genera, quibus premebatur, manifesta-uerit. *Baptista.* 89
Hebdomadam suam facit in coquina, & Monasterij purgat immunditias. Mōnialis olim Regina. *Barbildis.* 96
Turbatur, dum laudatur, & se ingratum vocat ac Sacerdotio, cæterisq. beneficijs indignum. *Benedictus.* 102
Violenter trahitur ad Ripam Tyberis, vt pedum suorum tactu sistat fluminis immundationem. *Catharina.* 130
Moriens petit à fratribus bonorum operum participationem. *Didacus.* 161
Leprosus suis humeris ad Ecclesiam deferendo sanat Rex. *Eduardus.* 178
Se non mereri Dei conspectum dicit moriens. *Eligius.* 185
Orat moriens, vt sit obscurus exitus eius, quemadmodum fuerat vita. *Eudocimus.* 201
Monet filiam mater moriens, vt sorores velut Dominas veneretur cum omni humilitate, nec vnquam se Regio prognatam sanguine cogitet. *Euphrasia.* 204
Ad Regis mensam sapius inuitatus

Index Rerum :

tus accedit, sed inuitus. *Gunterus*. 255
 Humilis cognomento vocabatur *Io. Anachoreta*. 288
 Nolebat Eucharistiam accipere, nisi ex obedientia sibi iniungeretur. *Ioannes*. 289
 Eucharistia indignum se dicebat *Ioannes*. 294
 Miraculorum gratiam omnistudio occultabat. *Marcianus*. 354
 Renuit miracula facere Vir sanctus, & ideo fratres non audebant eius opem in necessitatibus postulare. *Sisoi*. 495
 Miraculum, quod sibi contigit de micis in margaritas in manu sua conuersis, refert, quasi alij contingerit. *Odo*. 403
 Ne vitam suam cuiquam dicat, donec ipsa moriatur, obtestatur *Zosimam*. *Maria*. 361
 Commendat se eidem *Zosimæ* dicens meæ infelicitatis semper memor esto. *Eadem*. 362
 Noluit nomen suum ei viuens aperire, sed scriptum in morte reliquit. *Eadem*. 363
 Videns fratres cum tanta reuerentia, & humilitate sibi infirmo ministrantes, admiratur, dicens, quis ego sum? *Thomas*. 526
 Infirmitas horribilis, & cremita, qui eum curabat, præ humilitate, iugiter altercantur, ille ministerium renuens, hic exhibens. *Anonym.* 578
 Accusat se moriens Episcopus; quod humilitate iniusta Sacerdotalem dignitatem Imperatori

subiecisset. *Vuazo*. 345
Præ humilitate honores fugiit, & recusant Sancti.
 Catharina, cum Christo queritur, quod suo non satisfecerit desiderio subditam scilicet, non Prælatam moriendi. 130
 Ebherardus queritur cum sancto Bertholdo, quod eum sibi in successorem elegerit. 174
 Fulgentius Episcopus Episcopatum renunciat, adit Monasterium, unde etiam occultè ad aliud fugit. 226
 Coar, ut oblatum à Rege Episcopatum fugiat, postulatis ab ipso viginti dierum inducijs, à Deo mori interim obtinet. 242
 Gregorius nullius loci Dominus sed & sepulchri etiam inquilinus appellari voluit. 249
 Gumpertus cum ad Episcopatum inuitus traheretur, orat ut ab officio absolueretur, & moritur. 254
 Marcianus Oratoria sibi ædificari sciens, in loco incognito vult sepeliri. 354
 Nilammon, ne Sacerdos crearetur, domi includitur, ostio lapidibus obstruendo, & aduenienti Episcopo dicens, Oremus primū inter orandum migrat. 399
 Philippi Nerij humilitatem eximiam vide in S. Philippo. 440
 Posthumus enixè, & genibus flexis rogat Macharium, ut Monachorum curam non sibi, sed alij tribuat. in *Machario*. 343
 Simeon salus etiā post mortem hono-

Index Rerum.

honores fugere volens, abscondit se iam moriturus sub fasce Samentorum, ibiq. moritur. 491
 Idem dictus est Salus, quia factum se esse simulabat. ibid.
 Senex recusat fieri Abbas, dicens esse negocium maiorum, & excellentiorum Patrum, sed cum fratres non acquiescerent, postulatis trium dierum inducijs, inter orandum migrat. *Anony.* 582
 Humilis mulier detegi nolens, nec etiam post mortem, sub virili habitu inter Monachos degens, petit, ne sibi vestes detrahantur. *Anastasia.* 52
 Vestes Imperiales funeri præparatas auferri iubet, & Monasticis indui. *Chunegundes.* 139
 Petit à Guardiano moriens dari sibi chordam, & habitum villioris. *Didacus.* 161. Vestibus Regalibus prope mortem exuit se Rex in Ecclesia, & Deo Regnū, animāq. consignat. *Ferdinand.* 215
 Nudus in terra iacens, eadem suscipit à Guardiano iussus. *Franciscus.* 3218. Facit se in vilibus stramentis, & cilicio collocari moriens. *Vuolbodus.* 554
 Humilem se ostendit moriens. *Agathon.* 24. *Amatus.* 43. *Amicus.* 49. *Annon.* 58. *Arnulphus.* 74. *Augustinus.* 84. *Bernard.* 105. *Bruno.* 119. *Chunegundis.* 139. *Disidebodus.* 163. *Ephrem.* 191. *Gregor.* 249. *Hilarion.* 267. *Ioannes.* 294. *Laurentius.* 317. 318. *Lubertus.* 326. *Ludouic.* 336. *Marcian.* 354. *Nilus.* 399. *Opportuna.* 408. *Pä-*

bo. 413. *Robert.* 468. *Troian.* 530
 Humilitas, Humilitas, subdit statim qui moriens dixerat, cum Deo loquens, Adimpleui mandata tua. *Robertus.* 468
 Humilitatem ostendit, ac docet sub mortem. *Dominicus.* 164. *Ephr.* 191. *Euphrasia.* 204. *Lubert.* 326
 Vide Cilicium, Eucharistia, Genuflexio, Obedientia, Oratio, Peccatum, Sepulchrum, Vestis.
 HYMNI. Hymnos cælestes audit, & cantare iubetur, ac docetur. *Dunstan.* 171
 O Gloriosa Domina &c. canit moriens. *Antonius.* 71
 Te Deum laudamus &c. recitat alternatim moriens cum astantibus. *Petr.* 428. Recitat è lecto surgens, & in terram se prosternens. *Stanislaus.* 502
 Hymni Paschalis verba illa. Quasumus auctor omnium &c. *Pius.* 451
 Hymnus Angelorum. Vide supra Gloria in Excelsis.

I EIVNIVM. Ex obedientia non seruasse nihil angitur moriens, scrupulosa quamuis. *Chunegundis.* 140
 Quadraginta dierum pro se fieri rogat anima Purgatorij pœnis detenta. *Rembertus.* 462
 Ieiunij obseruationem violare timens, os non vult abluere, Viaticum sumpturus. *Stanisl.* 502
 Ieiunijs fuit intenta moritura.

Index Rerum

Petronilla. 1143
 Vide Abſtinentia. 1143
 IESVS. De Ieſu oſculis loquitur
 ſub mortem. *Baptiſta.* 89
 ad Ieſum videndum. ſe pergere di-
 cebat moriens. *Benedict.* 102
 cum Ieſu breui ſe futurum audiens
 morti proximus, erigit ſe magna
 cum alacritate, & talia nuncian-
 tem amplectitur. *Didacus.* 162
 de pueri Ieſu myſterijs dulciſſimè
 in nocte ſui obitus diſſerens, mo-
 ritur. *Elisabeth.* 187
 in puero Ieſu mirè obleſtabatur, in
 cuius paſſionis meditatione,
 quotidie ſe exercebat. *Gertru-
 dis.* 239
 Ieſu Chriſto Crucifixo adherere,
 neceſſarium eſſe ſaluari cupienti
 ait moriens. *Ioannes.* 287
 Ieſu Chriſti lavaero ſe tinctum eſſe
 reſpondet demoni moriens. 287
Vuandregilius. 344
 Ieſum Chriſtum nudum in Cruce,
 mori non erubeſcentem velle ſe
 imitari dicit moriens. *Vuol-
 phangus.* 555
 Ieſu Chriſti imaginè ſibi oſtenſa à
 Monialibus, quæ ipſarum ſpon-
 ſum eſſe dicebant, ſtatim illi ſe
 vouet, nec vult amplius è Mona-
 ſterio exire. *Euphraſia.* 206
 Ieſu Chriſti imaginem tenens, &
 fixis oculis intuens moritur.
Franciſcus. 221
 Vide Crux.
 IESVS APPARET. Adhelardo, qui
 Epifcopo aſtanti dixit, Curre
 velociter è Epifcopo, & ſanctos
 eius oſcularè pedes. 23

Alferio, qui die Cenæ obijt, ad
 Cenā à Ieſu Chriſto inuitatus. 32
 Alquirino, cui plagas oſculadas
 offertur, & ad ſe eum 46
 Antonio, qui ſurſum intentis o-
 culis aſpiciens, dixit interrogā-
 tibus quid videret, Domini
 meum video. 71
 Bauoni, cui morienti cum An-
 gelis occurrit. 97
 Clara, quæ interrogauit aſtan-
 tem, an & ipſa videret Regem
 gloriæ. 143
 Clementi Ancyrano, cum in cæ-
 lum vocans. 145
 Colera, quæ poſt apparitionem
 ſibi factam pœnas ſuſtinet gra-
 uiores. 147
 Edmundo, ſcriptum habens in frōte
 IESVS NAZARENVS REX IV-
 DAEORVM. eo quod purita-
 tis amore, à cæterorum adole-
 ſcentium conſortio ſe ſubtrahe-
 bat. 177
 Ioanni Achatio ſanctorum coro-
 na comitatus, cum quo ipſe Io-
 annes vſque ad extremum ſpiri-
 tum colloqui auditus eſt. 286
 Io. de Penna, qui poſt demonis
 tentationes maxima conſolatione
 ex Chriſti apparitione perſu-
 ſus migrat. 306
 Iuſta, charitatis operibus dedi-
 ta, & ob id à cæteris deſpectui
 habitæ, dicens omnia mea tua
 ſunt. 314
 Ter eidem ægrotanti apparet cū
 Angelis, & Sanctis eam ad cœ-
 leſte Regnum inuitans. ibid.
 Lydunæ, quæ ab eo petijt do-
 lorum

Index Rerum.

lorum incrementa , vt sine Pur-
gatorio ad illum euolaret. 338
Marco Salo in forma, qua Mag-
dalene apparuit in horto, ei be-
nedicens, & remissionem pecca-
torum tribuens. 357
Nicolao , qui eius vocem se vo-
cantis audiuit in extremo. 395
Odoni, qui videns Dominum sibi
apparentem, exclamauit dicens,
expecta me Domine , ecce ad te
venio. 406
Petro, qui migrans ait, En Do-
minus meus Iesus Christus venit
ad me. 424
Sisoi , qui post apparitionē Pro-
phetarum, Apostolorum , & An-
gelorum, apparenē Christo, mi-
grat, dicens , Ecce Dominus ve-
nit. 494
Thasilla, quæ apparenē Do-
mino in maxima odoris fragran-
tia, reddidit spiritum dicens, Re-
cedite, Iesus venit. 514
Turquillo , qui dicens se Iesum
vidisse , & dulce consortiū eius ,
paulo post migrauit. 531
Mrico, cui & B. Virgo, & Sancti
simul apparuerunt. 541
Moniali morienti, quæ iubet a-
stantes dare locum Christo oc-
currenti. 571
Fratri, cui promittit sibi in mor-
te assistentiam, veniens autem, ab
eodē fratre, ubi eum videat,
digito demonstratur. 577
Fratri moribundo rationem ab
eo de omnibus actionibus exi-
gens. 584
Puero Nouitio , quem ad secum

comedendum die Dominico in
domo Patris sui inuitat, eo quod
Imagini Christi pueruli cibos af-
ferre, ex sancta simplicitate con-
sueuerat. 558

Iesu Nomen.

Ter inuocando moritur. *Catha-
rina.* 131
Inuocando sapius grauissimos
tolerat dolores Infirmus. *Iacob.*
280. *Vincentius.* 536
Iesu , & Mariæ nomen pronuncian-
do moritur. *Franciscus.* 222
ne Iesu nomen inuocet moriēs, im-
peditur à dæmone. *Gabriel in
Philippo.* 443
Nomen in fronte depingi ab ip-
so Iesu docetur. *Edmund.* 177
Inuocandum docet, ac suadet
moriens. *Eligius.* 184
Sibi morienti vult frequenter in
auribus intonari à circumstanti-
bus. *Iacobus.* 280. *Nicolaus.* 392
Centies circiter inuocatur, vt
moriens à dæmonis incurſu libe-
retur. *in Samaritana.* 477
ad Iesu nomen dum Passio sibi mo-
rienti legitur, pileolo manū ad-
mouet præ reuerentia. *Pius.* 451
Per hæc verba [Christus nobiscū
state] scripta præ foribus domo-
rum, Vrbs Theopolis à terramori-
bus liberatur. *Anaxanon.* 54
ILLUDERE. Illudit Virgo Mili-
tes, à quibus erat comprahen-
denda. *Pelagia.* 421. 422. *Petro-
nilla.* 423
IMITARI. Vide. Exemplum.
IMAGO. Imaginem suam Nicon
post mortem apparenē, reliquit

Index Rerum:

- in tabula expressam, cuidā eam
desideranti. 398
- Imago Christi Crucifixi.
- Vide Crux. Iesus.
- Imagines Sanctorū. vide Sancti.
- INCENSVM. In funere sibi adhi-
beri prohibet, humilitatis ergo.
Ephrem. 192
- Sibi adhibendum post mortem
curat. *Onuphrius*. 407
- Largitur astantibus. *Beda*. 99
- Incensum incendit, manu carbo-
nes accensos, Thuribuli loco su-
stinens. *Ioannes*. 287
- Cum sufficibus, & lampadibus
excipitur, & in Templum ad Mis-
sarium solemnia celebranda per-
ducitur. *Clemens*. 145
- INCOGNITVS. Vide sancta. Ab-
sconditum.
- INDVCIÆ. Inducias ad delibe-
randum petit, Episcopari nolens,
& interim orando moritur.
Goar. 242
- Nubenda, & in viri potestate
tradenda, quæ interim moritur.
Pelagia. 421. 422. *Petronilla*.
423. *Sophronia*. 496. *Anonym. in*
Pelagia. 422
- Vide Humilitas.
- INDVLGENTIA. Indulgentiam a
summo Pontifice sibi obtineri
curat moriens. *Ignatius*. 283
- Obtentam sibi impertiri. *Anto-
ninus*. 72. *Catharina*. 132
- Obtinet a se visitante summo
Pontifice. *Clara*. 141
- Illic indulgeatiam, hic patien-
tiam rogat infirmus. *Fulgen-
tius*. 226
- Docetur ab Angelo sibi appa-
rente, canere antiphonam, in
qua petitur indulgentia pecca-
torum. *Dunstanus*. 178
- Indulgentia plenaria concedi con-
sueverat morientibus, dum ac-
cendebatur eis Candela quædam
dicta Conuētus, vel de victoria,
Ioannes. 304
- INFANS. Infantem a se enutritum
adhortatur sub mortem. *Theo-
dora*. 517
- Infantis mortem a Deo postulat, &
obtinet. *Bathildis*. 96
- INFERNVS. Inferni pœnas ma-
uult eligere quam peccatum.
Anselmus. 64
- Fœtorem euadere cupiens, aquā
fœtidissimam in cella retinet.
Arsenius. 78
- INFIRMITAS. INFIRMVS. Infir-
mitatem suam amicis per Epi-
stolam denunciat, & eorum po-
stulat preces. *Augustinus*. 84
- Io. Chrysost.* 291. *Lubertus*. 325
- in Infirmitate orat. *Baudo*. 97. *Eu-
tichius*. 210. *Franciscus*. 222
- Gramatius*. 248. *Guillelmus*. 251
- Vide Oratio.
- Orat in infirmitate conceptis
verbis. *Aloysius*. 38. *Beda*. 98
- Clara*. 142. *Dositheus*. 168. *Epi-
phanus*. 195. *Franciscus*. 222
- Fulgentius*. 226. *Gaspar*. 230
- Hugo*. 274. *Ioannes*. 300. *Lau-
rentius*. 319. *Ludouicus*. 335
- Pius*. 451. *Anonym.* 569. *Ano-
nym.* 578
- Orationibus aliorum se com-
mendat, dicens sibi compatien-
tibus,

Index Rerum .

- tibus , orate ne meus Internus
homo sit hydropicus . *Benia-*
min . 103 . Myrogenes . Ibidem .
Orat fratres , vt sibi patientiam
à Domino impetrent . *Ioan-*
nes . 300
in Infirmitate consuetas exercita-
tiones non omittit . Aldobran-
desca . 35
Annon . qui grauissima feбри cor-
reptus mandatum lotionis pe-
dum implet . 60
Anselmus , qui quotidie in Ora-
torium se portari facit vbi Mis-
sam audit . 63
Augustinus , qui nunquam præ-
dicationem intermisit . 85
Bernardus , qui etiam acetum , &
aquam rosaceam recusat acci-
pere , ne à contemplatione di-
strahatur . 111
Blessilla , quæ licet infirma sem-
per Euangelium , aut Prophetas
legit . 115
Carolus Borromeus , qui con-
suetas exercitationes spiritua-
les , nec etiã dum grauer agro-
taret , intermittere voluit . 123
Dominicus Loricatus , qui nec
psallere , nec se flagellis de more
cedere omisit . 166
Elgils , qui febrem dissimulans
in oratione pernoctat . 184
Elzearius qui sapius in Infirmitate :
quotidiè propè lectũ Missam
audit , ac iugiter de Deo
sermonem , aut lectionem vult
apud se haberi . 188
Francisca Rem quæ etiam vltima
ipsa die Missam audit , & corò-
- nam , ac Vesperas B. Virginis
recitat . 217
Franciscus Xauer , qui eadem facie
moribundus , quæ facere sanus
consueuerat . 222
Geraldus , qui agrotans nunquam
Missæ deesse voluit . 232
Godefridus , qui nunquam cho-
rum deserere voluit . 245
Guillelmus , qui etiam febricitans
concionem , orationem , & diui-
num officium non vult intermit-
tere . 250
Hermannus , qui quotidie officium
recitat , & Missam vel celebrat ,
vel audit . 263
Honoratus Episcopus , qui relu-
ctantibus doloribus , sermonem
ad populum in festo Epiphaniæ
habere voluit . 269
Humbertus , qui diuinum officiũ
recitare non prætermisit . 271
Io. Chrysostomus , qui difficilli-
mum , & longum agit iter . 291
Io. Hortulanus , qui iamiam mo-
riturus accedit ad vocandum
Confessarium . 298
Io. Mycus , qui non vult concio-
nem omittere , & in ea deliquium
patitur . 303
Io. de Niella , qui in agone positus
confessionem hominis vagi , ac
perditissimi audire voluit . 305
Lucas Abb. qui vltimo suæ vitæ
die , ac si non agrotaret , adit Ec-
clesiam , & ibi Missam audit ,
atque communicat . 330
Ludouicus Episcopus , qui sapius
in lectulo genuflectens , Crucem
adorat . 335

Index Rerum.

Lyduina, quæ in accessu febrium aptabat se ad passionis Domini-
cæ exercitia. 340. Vide Crux,
Eucharistia, Missa.

Nicolaus, qui se visitantes rogat
ne sibi colloquijs attentionem,
ad Deum impediunt. 392

Odilo (qui) licet infirmus, limi-
na vult inuisere Apostolorum, &
vigilijs, atque ieiunijs iugiter se
affligit. 402

Otho, qui vel sedens, vel ambu-
lans, baculo innixus psallit, &
orat. 410

Petrus Dam, qui ipsa nocte, qua
obiit, matutinis officijs vult in-
teresse. 426

Philippus, qui ipsamet extrema-
sue vitæ die sacrum facit, con-
fessiones audit, suos Eucharistia
eficit, Horas canonicas cum
ipsis recitat, Sanctorum vitas
perlegit, cæterasq. peragit pijs
exercitationibus, quas incolumis
peragere consueuerat. 438

Richardus Episcopus, qui à con-
suetis Episcopalibus muneribus
non cessat. 466

Stanislaus, qui pluribus oppres-
sus infirmitatibus nihil de spiri-
tualibus exercitationibus re-
mittit. 499

Thomas Aquinas, qui in vltima
ægritudine explicat Cantica
Canticorum. 526

Tristanus, qui Missam, Chorum,
& consuetam flagellationem nun-
quam intermisit. 529

Vbaldus, qui in vltimo vitæ ter-
mino precibus Deo oblatis, ob-

tinet de lecto surgere, celebrare,
& concionem habere. 532

Vdalricus, idem facit, & obti-
net. 533

Vuazo, qui nequies Ecclesiam
adire, Domi psalmodiam per-
soluit. 556

Vuillhelmus Abb. qui sustentatus
ab alijs celebrat, & interest
diuinis officijs. 548. Vide Con-
cio, Horæ canonicæ, Missa,
Psallere.

Infirmis plurimum prodest.

Infirmis modica vitari posse
pœnam perpetuam, & intolera-
bilem docetur à B. Virgine Ge-
bizo. 231

Cuidam tertiana laboranti, & sa-
nitatem petenti respondetur:
rem tibi necessariam cupis abij-
cere in Ioanne. 301

Infirmis ad quæcunq. à Deo
impetranda plurimum valere, di-
cebat. Iutta. 314

Fractura costæ in causa fuit, vt
ad Dominum se conuerteret Ly-
duina. 339

Per infirmitatem seruatur, & su-
stinetur, ne cadat, eadem ibidem.

Morbo correptus neglecto lu-
cro, se dat Dei seruitio, & elee-
mosynis. Neuolonus. 391

Infirmum patienter ægritudinem
tolerantem, magnum præmium
adipisci, dicebat discipulo suo.

Pachomius. 412

In infirmitate gaudet.

Aldegundis, quæ tanquam accepto
diuinitus dono, congaudens gra-
tias agebat. 34

Alqui-

Index Rerum.

- Alquirinus medicus ægrotans ,
qui dixit Christum omnem lan-
guorem à se abstulisse , omniaq.
sibi facta esse gaudij materiã . 40
- Amatus Abbas , qui carnibus
exesis , & perpetuo cruciatus do-
lore , mirificè exultabat in Do-
mino . 43
- Bathildis , quæ non cessabat gra-
tias Deo agere . 96
- Beda similiter . 98
- Bernardus conualescens dolet se ad
mortem reuocatum . 106
- Bona , vermem , quem ostende-
rat S. Dominico , ab eo repetit ,
vt in vlcere reponat . 165
- Carolus , qui oblectabatur se in-
firmitatibus suis , easque volup-
tatis loco ducebat . 124
- Catharina , quæ clamabat in dolo-
ribus , bene veniat hæc passio ,
& si quid est aliud . 128
- Didacus in infirmitate exultat .
161
- Dominicus in ægritudine sem-
per est hilaris , & Deo gratias
agit . 164
- Elzearius in maximo dolore Deum
laudat . 189
- Fina in martyrio horribilis in-
firmitatis , & in summa pauper-
tate degit sine querela . 215
- Francisca pariter sine quarimo-
nia infirmitatem sustinet . 217
- Franciscus Afsis . grauissimis vn-
dequaque cruciatus doloribus ,
gratias agens , eisdem centupli-
citer augeri rogat . 219
- Franciscus de Montecchiello exul-
tat feбри correptus . 220
- Franciscus Xauerus nihil aliud
in infirmitate dolet , nisi non ob-
tinuisse martyrium . 222
- Gaspar in ægritudine nullũ edi-
dit perturbationis signum . 230
- Honoratus nihil se perferre ait ,
Sanctorum considerans crucia-
tus . 269
- Ioannes Lucensis , infirmitate
exoptata correptus , exultans
ait , completa sunt iam vota
mea . 300
- Juliana in egritudine læta , que-
rula nulla promebat verba . 312
- Macrina morbum , quem ad in-
teritum tendere sciebat , in me-
lius verti ait . 345
- Otho gratias agit in infirmitate
sua . 410
- Plato in infirmitate dolet solum-
modo non posse sacra obire my-
steria & corporis vacare labori-
bus . 450
- Seruulus in dolore semper gra-
tias agit . 482
- Vbaldus bienniò infirmitate de-
coctus , cum A postolo glória-
tur . 532
- Conuersus quidam in doloribus
intolerabilibus gratias agit . 563
- Vide gratias agere .
- Infirmitatem pati optat .*
- Aldegundis , quæ multis lachry-
mis à Deo postulauit , vt hic pur-
gari mereretur . 34
- Ambros. Sanfed. qui repellit Dx-
monem sibi sanitatem pollicen-
tem . 48
- Baptista , quæ leuamen sibi in do-
loribus exoptanti , respondit .

Index Rerum.

- Hoc Deo dimittamus. 89
- Bramidulana, quæ ne nuberet ægritudinem obtinet; & mortē. 117
- Carolus oblectabatur infirmitatibus suis, easq. voluptatis loco ducebat, 124
- Catharina, quæ omni consolatione destituitur, & amaritudinibus repletur. 128
- Coleta, quæ post Iesu Christi apparitionem sibi factam, pœnas sustinet grauioribus. 147
- Grimbaldus à Deo precibus obtinet, vt igne languoris antequam obitum probetur. 250
- Ioachim orat, & obtinet in se transferri morbum impatientis ægroti. 286
- Lyduuina ex abundantia interni feruoris prouocat quodammodo Dominum, vt innumeris suis infirmitatibus dolores addat. 340
- Maria cessare facit ab oratione, pro sua sanitate rogantem, sentiens illius precibus dolores non nihil minui, & nolens precum medicina, suæ castigationis detrimentum accipere. 367
- Pius V. in grauissimis doloribus orabat, Adauge Christe dolorē, sed adauge patientiam. 451
- Infirmitatis curatio.*
- Alquirinus nullam curationem, aut medicinam admittere voluit. 39
- Clara Assis. diebus decem, & septem in ægritudine à cibo abstinent. 141
- Cuthbertus ægrotus neminem voluit apud se remanere, neq. cellam ingredi, & cum quinque dies nihil gustasset, nisi cepæ frustulum è cella exiens sedit in scamno, donec fratres eum reuiserēt. 156
- Idem rogatus vt aliquem iam tandem ad sui curationē admitteret elegit infirmum longo ventris fluxu laborantem. 157
- Dominicus sacco contectus noluit in lecto iacere. 164
- Dositheus sciens ova ad sanguinis sistendum vomitum, quo laborabat, valde opportuna, ea sibi non dari flagitauit. 168
- Edmundus nunquam lecto decubuit, quamuis ægrotus, sed vel sedens, vel caput in manibus reclinans. quiescebat. 176
- Eligius febrem dissimulans, baculo innixus, obambulabat. 184
- Eutichius nullum medicamentum, nec à Medicis ab Imperatore, missis sibi passus est adhiberi, dicens, Medicum habeo (cœlestem scilicet) qui pro arbitratu suo medebitur. 210
- Franciscus Xauer. in grauissima ægritudine omni humano subsidio cibi, potus, Medici, & ministrorum caret. 221
- Fulgentius ægrotans balnea recusat. 226
- Ioachim, licet scateat verminibus non vult à Medicis curari, nec Deū pro sua sanitate orari. 286
- Io. Mycus in æstu, & siti maxima noluit potu recreari, nec tunicā exuere. 304
- Iuo noluit medicamenta accipere. 313
- Lau-

Index Rerum .

- Laurentius** Iustinian. videns in infirmitate mollem sibi culcitram parari , Crucem Domini , cogitans, indignanti similis, ad propriam, & consuetam mattam facit se reportari . 318
- Idem** videns sibi ministrantium studium, cogitat, & compatitur pauperum incommoda . ibid.
- Macrina** grauer ægrotans super tabulam humi positam, & facco stratam cubat, nec morbum insanabilem, quem patiebatur in pectore, medico vult ostendere . 344
- Malachias** fratribus de medicamentis sibi adhibendis sollicitis ait : sine causa hæc, sed charitate vestri quidquid iniungitis facio. pag. 350
- Martinus** febri laborans iacet sine stramentis in cinere, & cilicio . 368
- Otho** nunquam in lecto (licet ægrotus) recubuit, sed sedens, vel baculo innixus psallebat, & orabat . 410
- Stephanus** Episcopus ægrè fert ministrantium famulatum . 505
- Thomas Aquinas** queritur de nimio fratrum ministerio, dicens : Quis ego sum, vt serui Christi pro mea causa tantos suscipiant labores ? 526
- Tuscanæ** non vult medicamentum, nec vinum, quod Medici ad euitandam Hydropisim, consulebant . 531
- in** Infirmitate curari se permittit, & medicamentum sumit, licet dissolui cuperet. *Ioannes.* 306
- Infirmus** lac concupiscens, non nihil pœnarum ob id sub mortem subire cogitur. *Erebodus.* 197
- Corporis** mei non recordabor amplius, tu curam illius suscipe dixit Infirmario. *Bernardus.* 111
- Medico.** *Carolus.* 123
- Benedici** à sancto Viro postulan s, vt sanetur, præparari se ad mortem certo die sibi imminentem suadet. *in Vincentio.* 538
- Monachus** accedit ad Virginis cuiusdam domicilium, vt ab ea in ægritudine curetur ; & scandalum ex hoc patientibus miraculo Deus Monachi, & Virginis innocentia, ac puritatem comprobat . 566
- Infirmus** decumbit leui infirmitate correptus, qui graues contempserat. *Bernardus.* 109
- Horribilem** Eremita Infirmum curandum suscipit, fitq. inter eos maxima præ humilitate contentio, dolens Infirmus per huiusmodi ministerium sibi premium minui. 578. Vide Curatio.
- Infirmitates** multas toto tempore vitæ suæ patitur. *Aloysius.* 38.
- Io. Chrysost.* 292. *Lyduuina.* 339.
- Quas** patitur commemorat. *Augustinus.* 84. *Bernardus.* 106
- Duodecim** Infirmitatum generibus laborat. *Baptista.* 89
- Multos** patitur morbos, quos in Epistolis suis recenset. *Bernardus.* 106
- Virginis** pectus vermibus scater. *in Dominico.* 165

Index Rerum.

Maximis in morte premitur doloribus. *Catharina.* 130
 Infirmus immobilis iacēs maximos patitur dolores, nec villo leuatur medicamine. *Catharina.* 128
 Immanissimis doloribus à dæmone cruciatur. *Catharina.* 132
 Pedes tument horribiliter vicerati. *Daniel.* 159
 Cœlestibus assuetus consolationibus in vltima ægritudine in tantam animi tristitiã deuenit, vt penè in desperationem incidat. *Didacus.* 162
 Eò infirmitatis deuenit, vt eum sindone gestare oporteat. *Dositheus.* 168
 Infirmitate adeò graui laborat, vt in lectulo vix volutari possit, & in carne à vermibus consumpta, lata conspiciãtur foramina, quin & tabula ipsa substrata ex corporis tabe computrescat. *Fina.* 215. *Lyduuina.* 339
 Nullum habet in corpore sine passione membrum. *Franciscus.* 219. *Lyduuina.* 339
 Paralyti laborans neque voluere se in latus potest, nec manus ad os admouere. *Gingurianus.* 242
 Aegritudine fractus non nisi funi adherens, surgere potest. *Hieronymus.* 264
 Catenis vltro in pœnitentiam vinctus, vermibus scætet. *Hospitalius.* 270. Vide Vermes.
 Febrem, stomachi, & capitis dolores; frigus item, & æstum extremum patitur. Medicorū ope; & cæteris carens necessarijs. *Io.*

Chrysoft. 292
 In ægritudine manus agit, pallet, sudat, rugit, voces terribiles emittit; vsū loquendi amittit; omnibusq. sensibus priuatur. *Lubertus.* 326
 Infirma laborat spasmate, calculo, fellis vomitu, fractura costæ, vermium scaturitione, viscerum putrefactione, apostematibus, & foraminibus in corpore, febribus, dolore capitis, dysenteria, & pluribus alijs morbis; itaut nullum sibi sit sine plaga membrum. *Lyduuina.* 339
 in Infirmitate grauissimis premittitur doloribus. *Nicolaus.* 392.
Pius. 451
 Cadentes de carnibus suis vermes, reponit in loco vnde ceciderant, dicens, Manducate, quæ vobis Dominus dedit. *Simeon.* 493
 Infirmitatibus pluribus, & grauissimis laborat. *Stanislaus.* 492.
ad 502
 Frequenter ægrotat. *Augustinus.* 84
 Diuturno morbo laborat. *Anselmus.* 63
 Tribus hebdomadibus ante obitum graui pœna, & extrema debilitate afficitur. *Coleta.* 147
 Septuaginta diebus acerbissimas patitur passiones. *Fulgent.* 226
 Sex mensibus ægrotat. *Eugenius.* 201
 Sex mensibus lethaliter febriçat. *Robertus.* 468
 Totidem mensibus abundantia, flegmatis laborat. *Romuald.* 470

Index Rerum.

- Infirmi-
tatem annuam fert patiētis-
simē. *Hermannus*. 263
Bienniū vlceribus in toto corpo-
re obsidetur; ita vt moueri ne-
queat. *Theobaldus*. 515
Bienniū ægrotat. *Vbaldus*. 532
Trienniū paralyſi laborat im-
mobilis *Gregorius*. 249
Quinque annis grauissimis de-
tinetur morbis. *Otilo*. 402
Septem, & amplius annis, cæci-
tate laborat. *Geraldus*. 233
Septem annorum spatio, febri
laborat, episcopari nolens.
Goar. 242
Nouem annis, tam graui fuit af-
fectus morbo, vt caro eius vix
ofſibus hæreret. *Thoridgid*. 518
Quatuordecim annis, dissente-
ria laborat. *Bernardinus*. 104
Quatuordecim annis, grauissi-
mis laborat infirmitatibus.
Margarita. 358
Decem & nouem annos, in infir-
mitate laborat. *Plato*. 452
Viginti & octo annos, ægrotat.
Clara. 141
Triginta & nouem annis, Infir-
mitatibus pluribus laborat. *Li-
duuina*. 339
A primâ ætate ad obitum vsque,
paralyſi laborat. *Seruulus*. 482
Infirmi-
tatem perpetuam, & dolo-
res patitur, etiam exſis carni-
bus. *Amatus*. 43
Infirmi-
tatum speciebus diuerſis
laborauerunt Iuſti.
Anhelitu, seu Aſmate, & difficul-
tate respirandi. *Beda*. 98. *Bru-
no*. 119. *Plato*. 452. *Romualdus*.
470. *Trifſtanus*. 529
Ardore Catharina, quæ omne,
quod tangebatur, ferueſcere facie-
bat. 128
Ignatius, qui ardorem in præ-
cordijs patiebatur. 283
Io. Mycus, qui ardore, & ſiti tor-
quebatur. 304
Apoſtemate. *Benedictus*. 103. *Di-
dacus*. 161. *Lyduuina*. 340. *Ma-
crina*. 347. *Anonym*. 563
Vide Cancer. Vlcera.
Calculo. *Arnulphus in Gerardo*.
233. *Lyduuina*. 319
Cancro. *Aldegundis*. 34. *Galla*.
229. *Marcus*. 356. *Anonym*. 563.
Capillorum depilatione. *Gal-
lus*. 229
Capitis dolore. *Dominicus*. 166.
Io. Gbryſoſt. 292. *Lyduuina*. 340.
Paulus. 418. *Theodorus in Pa-
chomia*. 412
Cæcitate. *Audomarus*. 83. *Geral-
dus*. 233. *Lyduuina*. 340
Deliquio, & animæ defectu. *Ioan-
nes*. 303. *Monica*. 387
Dentium dolore. *Amicus*. 48.
Lyduuina. 340. *Rembertus*. 462
Dæmonum arreptione. *Alexan-
der*. 36
Difſenteria, ſeu ventris fluxu.
Aloyſius. 38. *Bernardinus*. 104.
Dominicus. 164. *Ludouic*. 337.
Matthæus. 371. *Stanislaus*. 499
Epilepſia. *Ioachim*. 286
Ethiſia, ſiue ethica. *Anſelmus*. 65.
Anonym. 569
Exochade, ſiue Raghade. *Augu-
ſtinus*. 85
Gutturis morbo. *Bernardus*. 106
Hydro-

Index Rerum.

Hydropisi. <i>Beniamin.</i> 103. <i>Lyduuina.</i> 340. <i>Myrogenes in Beniamin.</i> 103	Pleuritide. <i>Floridus.</i> 216
Illeos, seu dolore intestinorum. <i>Anaxanon.</i> 54. <i>Batbildis.</i> 96. <i>Bernardus.</i> 106. <i>Catharina.</i> 133. <i>Iacobus.</i> 180	Podagra. <i>Annon.</i> 58. <i>Benedictus.</i> 103. <i>Bonitus.</i> 116
Inappetentia. <i>Anselmus.</i> 63. <i>Beda.</i> 98. <i>Ebrulphus.</i> 175. <i>Egidius.</i> 181. <i>Franciscus.</i> 221. <i>Ioannes.</i> 292. <i>Isidorus.</i> 309. <i>Maria.</i> 365. <i>Petrus.</i> 431. <i>Stanislaus.</i> 500	Pulmonis tabe. <i>Romualdus.</i> 470
Laterum dolore. <i>Anaxanon.</i> 54. <i>Maurus.</i> 376. <i>Paulinus.</i> 416. <i>Seuerinus.</i> 484. <i>Vuillhelm.</i> 549	Ragade. <i>Augustinus.</i> 85
Lepa in Romano. 470	Sincope. <i>Decorsus.</i> 161
Lingux & oris ariditate. <i>Cuthbertus.</i> <i>Macrina.</i> 346. <i>Theodorus.</i> 519	Sanguinis inflammatione, & concretione. <i>Gorgonia.</i> 246
Lingux motu triduo caruit. <i>Thoridgid.</i> 528	Sanguinis fluxu. <i>Otho.</i> 410
Macie confectus in exilio moritur. <i>Dionysius.</i> 163	Sanguinis vomitu. <i>Dositheus.</i> 168. <i>Philippus.</i> 437
Mammillarum dolore. <i>Aldegundis.</i> 34. <i>Galla.</i> 229	Siti. Vide lingux, & oris ariditas.
Ofsium fractura. <i>Lyduuina.</i> 340	Stomacho. <i>Beda.</i> 98. <i>Bernardus.</i> 106. <i>Dominicus.</i> 166. <i>Hugo.</i> 277. <i>Io. Cbrysoft.</i> 292. <i>Isidorus.</i> 309. <i>Iuliana.</i> 312. <i>Theodor.</i> 519
Paralyfi. <i>Gingurianus.</i> 242. <i>Gregorius.</i> 249. <i>Maria.</i> 367. <i>Romula.</i> 475. <i>Serulus.</i> 481	Spasmate. <i>Lyduuina.</i> 340
Pectoris dolore. <i>Nicol.</i> 391. <i>Plato.</i> 452	Thorace. <i>Plato.</i> 452
Peste. <i>Cuthbertus.</i> 157. <i>Efica.</i> 199. <i>Ioannes.</i> 306. <i>Lippus.</i> 324. <i>Lubertus.</i> 324. <i>Macbarius.</i> 342. <i>Mellitus.</i> 382. <i>Michael.</i> 383. <i>Theodorus.</i> 518	Tumore. <i>Augustinus.</i> 85. <i>Daniel.</i> 159
Phlegmatis abundantia. <i>Romus.</i> 470	Tufsi. <i>Romualdus.</i> 470
Putrefactione membrorum. <i>Lyduuina.</i> 340	Ventris fluxu. in <i>Cuthberto.</i> 157. <i>Stanislaus.</i> 499. Vide Dissenteria.
	Vermium scaturitione. in <i>Dominico.</i> 165. <i>Lyduuina.</i> 340. <i>Stimeon.</i> 493
	Vigilia. <i>Egidius.</i> 181. <i>Hubertus.</i> 271. <i>Io. Cbrysoft.</i> 292. <i>Stanislaus.</i> 500
	Viscerum, & ventris dolore. <i>Anaxanon.</i> 54. <i>Bernard.</i> 106. <i>Iacobus.</i> 280. <i>Stanislaus.</i> 499
	Vlceribus. <i>Daniel.</i> 159. <i>Fina.</i> 215. <i>Macrina.</i> 347
	Vomitu. <i>Io. Cbrysoft.</i> 292. <i>Lyduuina.</i> 340
	<i>Infirmities non patiuntur.</i>
	<i>Abra virgo, eiusque mater.</i> 19

Index Rerum.

in Aichadro Monachi quadringenti, & quinquaginta simul. 27
Albertus. 32. *Bartholomeus*. 94
Benedict. de Ponte. 102. *Bernardus* cū duobus pueris. 112. *Bergerus*. 113. *Castrensis*. 127. *Chariton*. 138. *Corbinianus*. 154
Demetria. 161. *Anony. in Ebrulpho*. 174. *Faufstus*. 214. *Felix*. 214
Gaudentius. 231. *Hilaria*. 266
Homobonus. 268. *Ioannes*. 300
Orsola. 312. *Leocadia*. 322
Leontius. 323. *Lucianus*. 331
Onuphrius. 407. *Pambo*. 413. *Siméon*. 491. *Vuillhelmus*. 551
Anony. in Abra. 20. *in Hug*. 275
Anonym. 561. 565. 569. 581. 587
Ab infirmitate cœlitus

liberantur.
 Annon, vt nocte Resurrectionis populo sacra ministret. 60
 Benedictus, qui podagra, & apostemate laborans, Religionem ingressus, illicò sanatur. 103
 Bona, cuius pectus scatebat ver-
 mibus, benedicta à S. Dominico
 illicò sanatur. 165
 Columbanī discipuli, qui eius
 iussu ad operandum surgentes,
 illicò sanantur, nolentes autem
 surgere, diutina atteruntur in-
 firmitate. 151
 Dunstanus statim sanatur. 171
 Eugenius S. Ambrosij discipulus
 surgit omninò sanus, iturus quò
 vir sanctus iusserat. 202
 Friardus, vt Episcopum tunc im-
 peditum in suo transitu possit ha-
 bere præsentem, expectare co-
 actus, surgit omninò sanus, &

mortē differt, donec veniat. 223
 Hollonius Episcopus Infirmus
 accersitus à Monacho moribun-
 do, surgit illicò sanus, & ei Sa-
 cramenta ministrat. 268

Vide Miracula.

Philippus Nerius cœlitus illicò
 sanatur. 437

Infirmus surgit ad orandū, & mor-
 tis dilationem impetrat. *Edbe-
 lum*. 175

Surgit in extremis iam positus,
 prouoluitur ad pedes se visitan-
 tis, & eidem incolumis ad men-
 sam, maximo vigore ministrat.
Eupraxius in Nilo. 401

Surgit intempesta nocte, ad Ec-
 clesiam properat; ante Altare
 procumbit, Altari caput admo-
 uet; & inde recedere nolens, do-
 nec sanitatem consequatur, pro-
 tinus euadit incolumis. *Gorgo-
 nia*. 246

Surgit incolumis surgere iussus
 à S. Andrea sibi apparente. *Ioan-
 nes*. 302

Sanatur Paralyticus, & à Dæmo-
 ne liberatur, sancti Viri id ne-
 scientis iussione. *Bessarion in
 Sisoï*. 495

Infirmus docetur quid pro obti-
 nenda sanitate agere debeat. *Ge-
 rardus*. 233

Ad infirmum veniunt plures in-
 firmi pro salute animarum sua-
 rum. *Gerardus*. 235

Eosdem infirmos ad se venientes
 iubet securè mori, si bonam ha-
 beant voluntatem. *Idem ibid.*

Infirma, & à Dæmone vexata sana-
 tur

Index Rerum .

- tur mox, vt olei vasculum (quo erat vngenda) in cellula sancti Viri id nescientis ponitur. *Marcianus* . 355
- Infirmis ministrare* .
- Ministrat' Monachus infirmo, quem in angiportu iacentem repererat, cellam conducens, & ex opere manuum suarum obsequiū ei quatuor mensium præstans. *Agathon* . 24
- Oppræssus quidam ægritudinibus musicis concētibus recreatur, & in lachrymas erumpens, cœlestia contempletur. *Aloysius* . 39
- Infirmis ministrans, sua sibi esse peccata dimissa à Domino audit. *Alquirinus* . 40
- Ministrans, infirmari & ipse, ac mori exoptat, vt defunctis iūgatur, quibus ministrauerat, & voto potitur. *Bernardus* . 109
- Peste laborantibus Sacramēta proprijs manibus ministrat, eosque mirum in modum solatur. *Carolus* . 123
- Pro infirmis Episcopus amplissimas ædes constituit, in quibus illi diuina officia, quæ in Basilica peragebantur, audire possent. *Casarius* . 138
- Ministrat omni humilitate ægrotis eorum etiam plagas pure plenas lingua lambere non exhorrens. *Didacus* . 162
- Audiens in Fabriani Oppido pestē grassari, accedit illuc, vt ægrotis ministraret, nec inde discedit, nisi luc cessante. *Idem ibidem* .
- Contractum super humeros ad Ecclesiam portat, vt ille sanetur. *Eduardus Rex* . 178
- Infirmo morti proximo ministrans dum audit Refectorij pulsari signum, inbetur ab eodē moriente ad Refectōrium pergere. *Godfridus* . 245
- Eidem ministro se videndum in Refectorio præbet, sicut promiserat, qui in cellula eodem tempore in agone defudabat. *ibid.*
- Pedes lauat nouem Leprosorum, collocat se cum illis in lecto, & ex eius contactu mirabiliter sanantur omnes. *Romanus* . 470
- Solitario ægrotanti (dum à nemine visitatur) Angelus ministrat triginta diebus, qui accedentibus ad eum fratribus, illic disparet. 578
- Sedulo ægrotis ministrat, & leprosos mundat, ac leuat. *Iulianus* . 314
- Infirmos visitare* .
- Infirmus vificationes ægrè ferens, dictum vult aduenientibus in animæ suæ negotio se esse occupatum. *Dominicus* . 167
- Docet visitantes infirmos, quomodo eos admonere debeant. *Dunstanus in Elsgina* . 187
- Nullum dat responsum ijs, qui de temporalibus loquuntur; colloquitur autem cum spiritualia conferentibus. *Eberardus* . 172
- Matthæus* . 372
- Infirmum nepotem visitare non vult, vt ex hac afflictione maiorem ille post mortem consequatur

Index Rerum.

- tur letitiam. *Nilus.* 400
 Frequentissimè ægrotos visitat,
 omni ope iuuat, & apud eos etiā
 sæpius pernoctat. *Philippus*
Narius. 442
 Infirmus monetur, vt semper men-
 tem ad Deum habeat. *Dost-*
theus. 168
 Sollicitè suadet infirmis confes-
 sionem, & extremam vñtionem;
 mulierem autem id agere detre-
 ctantem arguit, ac virgis ca-
 stigat. *Elisabet.* 187
 Frequens fuit in visitatione infir-
 morum. *Ioachim.* 286
 Ex visitatione B. Catharinæ im-
 patientissimus in infirmitate,
 patientissimus euadit. *Mar-*
cus. 356
 Dolet infirmus, quod omnes eū
 ad cibum corporalem sumendū
 hortentur, & nemo de spirituali-
 bus moneat. *Stanislaus.* 500
 Ægrotos, & moribundos à tenta-
 tionibus liberat, & Dæmones il-
 lis apparentibus fugat. *Philip-*
Ner. 442. ad 447
 INIURIA. Iniurias tolerasse gau-
 det moriens. *Abacyrus.* 15
 vbi plura de iniuriarum tole-
 rantia.
 Iniuriarum tolerantia immunem se
 à Dæmonum tentationibus eua-
 disse ait moriens. *Idem ibid.*
 Ob iniuriarū tolerantiam Chi-
 rographum peccatorum suorum
 ab Angelo conscissum ait. *Ano-*
nym. 583
 Iniurijs laceratus dum viueret, Mi-
 racula cupit post mortem edere,
 vt eius auferatur opprobrium.
Annon. 60
 Iniuriæ, & contumeliæ aculeum dif-
 ficillimè à Viris prudentibus fer-
 ri posse, fatetur moriens, quam-
 uis ipse nullius offensa se pertur-
 batum vnquam fuisse dicat. *Bernardus.* 111
 Deum orat moriens, vt omnibus
 qui in ipsum peccauerunt, igno-
 scat. *Anselmus.* 62
 Iniuriarum oblitus Episcopus videt
 Regis animam sibi infestā à Dæ-
 monibus ferri, cum lachrymis
 orans, liberationem eius obti-
 net. *Dunstanus.* 171
 Interfectores suos monet Episco-
 pus, vt statim fugiant, ne com-
 præhendantur. *Fridericus.* 224
 Crucifixi imago caput inclinat
 ei, qui inimico pepercerat. *Io-*
Gualbertus. 297
 Iniuriam sibi irrogantem, & satisf-
 facere nolentem iubet læsus, vt
 in hora suæ mortis ad Tribunal
 Christi secum accedat, & eadem
 hora incolumis ille moritur. *Meinuerus.* 380
 Occisori suo à se detecto igno-
 seit. *Stephanus Rex.* 510
 In omni iniuriarum genere à Magi-
 stro suo exercetur. *Stepha-*
nus. 508
 Iniurias plurimas & molestias pa-
 tienter sustinens Virgo quæ sub
 habitu viri in Monasterio degēs,
 crimen, quod non admiserat, sibi
 imputari passa fuerat, miracu-
 lorum dono decoratur. *Theo-*
dora. 518
 Iniu-

Index Rerum .

Iniuriôsè Episcopus in calcem de-
iectus , deiciëntem non vult à
populo lædi , sed vindictæ loco ,
osculum pacis ab eo sibi præbe-
ri . *Vbaldus* . 533

INNOCENS . Innocentes Viri
opem sancti cuiuspiam implo-
rantes , à S. Annone liberantur .
Annon . 61

IOCARI . Iocatur , & lepidè loqui-
tur mox moriturus . *Cedmon* . 134

ITER . Agere mox moriturus à mi-
litibus coactus , reducitur ab ijs-
dem inuitis , quò ipse volebat .
Io. Chrysost. . 291

Iter agens , mortis cupidus , sæpè
alijs quiescentibus , componebat
sefe quasi moriturum . *Godefri-
dus* . 244

Agere iubet quendam moriens ,
& rediturum incolumem , ante-
quam ipse moriatur , pollicetur .
Bernardus . 106

Agit prosperum ex obedientia ,
quod alioqui arduum , & pericu-
lis plenum erat . *Albertus in
Guillbelmo* . 253

Iter se ingressurum , cælum versus ,
ait moriens , valedicens amicis .
Petrus . 434

Itinere suo vult spiritum abire mo-
riens , supinus iacens . *Mar-
tinus* . 368

Iter secum agere vult discipulum
suum moriturus . *Gotbardus* . 246
De itineris mora conqueritur ,
mortis dilationem pati coactus .
Friardus . 223

IVDÆVS . Iudzos è Ciuitate iu-
bet expelli Vir sanctus ad pro-

pulsandam ab ea pestem voca-
tus . *Nicon* 396. Fuste arrepto
ipsemet expellit . *Ibidem* .

Iudzos auersatur adeò , vt nec lin-
gua , nec auribus eorum nomen
vsurpare vellet . *Idem ibidem* .

Iudzorū Patronus malè perit in
eodem . 397

Iudzos viginti quinq. millia Vin-
centius conuertit , de qua con-
uersione apud ipsos habetur men-
tio in libro , quem appellant .
Gazareth. Vincentius . 540

IVDICARE . Iudicasse neminè
gaudet , moriens , se idcirco non
iudicandum sciens . *Anonym.* 583
Angeli ob id lacerant chirogra-
phum peccatorum eius . *Ibid.*

IVDICIVM DEI cogitat , & per-
timescit moriens . *Adbelardus* .
21. *Arnulphus* . 74. *Hieron.* 265
Hubertus . 271. *Ioannes* . 296
Anonym. 584

Pertimescens repetebat sapius
illud Pauli (Hebr. 1.) Horrendum
est incidere in manus Dei vi-
uentis . *Beda* . 98

Audire sibi videbatur iugiter .
Surgite mortui venite ad iudi-
cium . *Hieron.* 265

Ad iudicium separat sub mortè .
Bruno . 118. *Elisabeth* . 186
Parari vult discipulos suos .

Adbelardus . 21. *Maurus* . 377

Iudicio Dei se totum committit cū
Dæmone luctans . *Elzearius* . 189

Iudicium Dei cogitans , & pertime-
scens , triduo immotis oculis ma-
net , dicens , aliud hominum , aliud
Dei esse iudicium . *Agathon* . 24

Fratri-

Index Rerum.

- Fratribus cum interrogantibus ait, nolite mecum loqui, quia occupatus sum. *Ibid.*
- Iudicandus ante tribunal Christi per visum sistitur, ubi peccatorum remissionem recipit. *Bernardus.* 106
- Ante tribunal Christi à Dæmonibus accusatur, qui peccata in confessione celauerat, quare contritus integrè confitetur. *Bernardus.* 109
- Episcopus, qui sibi Nepotem (quamvis idoneum) successorem elegerat, in Purgatorium destinatur. *Vdalricus.* 333
- Ante tribunal Christi per visum constitutus Monachus, qui micæ panis ex regulæ præscripto sub finem mensæ sumere neglexerat, accerrimè à Dæmonibus accusatur. *Anonym. in Odone.* 404
- Iudicandus à Christo sibi apparente pauet, angitur, & præ angustia sudorem emittit, dicens admirantibus, ad Iudicium tunc venisse suum. *Anonym.* 384
- Tubam particulare Iudicium, & mortem propinquam sibi denunciantem audit quinquies. *Anonym.* 372
- Terribili Dei Iudicio se iam iam præsentandum, scribit amico mortuus. *Lubertus.* 325
- Dei præsentandus cōspectui, non vult infirmus in vltima ægritudine rigorem remittere. *Gebizo.* 231
- Vocari se dicit ad reddendam rationem; & inter spem, & metum esse. *Bruno.* 119
- Iudicium Dei vt metuant, monet suos moriens. *Clarus.* 143
- Monet, & idipsum metuens genūflexus orat: Non intres in iudicium cum seruo tuo Domine. *Eligius.* 184. *Ephrem.* 193
- Ad spectaculum defuncti à ferebro se erigentis, & se iudicatum esse dicentis, conuertitur. *Bruno.* 118
- Cum Dæmone altercatur in morte, aliquando metuens, respondens aliquando, aliquando ridens. *Catharina.* 133
- Iudicandus voces Dæmonum se ante Deum accusantium meditatatur iugiter. *Ioannes.* 296
- Quasi in iudicio constitutus moriens, accusantibus respondere auditur. *Stephanus.* 309. *Tarasius.* 313
- Ad tribunal Dei per visum raptus, non Iudicij, sed misericordiæ, diem suæ mortis futurum ait moriens. *Hugo.* 274
- In iudicio ante Dei tribunal contendere se velle cum discipulis minatur moriens, si suas alicui tradant illi reliquias. *Arsen.* 77
- Ad iudicium, & tribunal Dei citat Monachum schismaticum, qui infra annum secum percussus moritur. *Eustachius.* 209
- Citatur à Presbytero, per visum iusso, Episcopi aduersarius, & impius successor ad respondendum coram Deo causam, & eadē hora moritur. *in Sidonio.* 489

Index Rerum I

Scribunt sibi inuicem Episcopi mortuo Imperatore dicētes, Eamus igitur & nos, & iudicemur cum illo. *Elias.* 183
Ad Tribunal Christi eadem hora quæ expiraret, prouocat Episcopus iniuriosum ad satisfactionem tertio vocatum, accedere nolentem, & eadem infelix ille migravit. *Meinuerus.* 380
Iudicia Dei veneratur, & ea reprehensibilia quodammodo ducens seuerius reprehendit. *Francisc.* 219. Venerari docet. *Maurus.* 577
IVRAMENTVM. Exposcit ab assistantibus moriens. *Ioannes.* 290. *Marcianus.* 354
Iuramento, mendacium in Confessione confirmans, Eucharistiam deglutire nō valet. *Anonym.* 557

L

LABOR. In labore manū, diei partem traducit inclusa. *Alexandria.* 37
Molam versando carnis tērationes, & corporis abigebat somnum. *Amatus.* 44
Laborare iubetur assidue Monialis, ne a demone tentetur. *Euphrasia.* 207
In coquina, & in immūditijs purgandis laborat, suamq. facit hebdomadā Monialis olim Regina. *Batbildis.* 96
Laborare manibus non valens, ægritudine oppressus, queritur quod a laboribus eum vacare

oporteat. *Plato.* 459
Laborat in messe, vel in area rota die, senio, ac morbis pluribus gravatus. *Stephanus.* 509. I
Laborare iubet in messe infirmos, qui statim sanantur. *Columbanus.* 153
a Labore ad requiescere transire vidēs, ridet sub mortem. *Anonym.* 563
LACHRYMÆ. Lachrymari, & plangere hic ex voluntate, aut illic præ tormentis necessarium, esse dicebat. *Arsenius.* 78
Ob iuges lachrymas abstergendas, pannum semper habet in siru; eademq. causa, pili sibi defluunt oculorum. *Idem ibid.*
Lachrymatur ingiter, & ubique, etiam in palatijs, & populi frequentia, dicens id ad ministribus Plango me, quia me plangendum noui. *Abbelardus.* 23
Conscientiam examinans, ea etiā deflet, quæ ad ipsum non pertinebant. *Idem ibid.*
Lachrymantem in Ecclesia reprehendens, eiusdem lachrymantis oratione lachrymis ipse perfunditur, & discit non esse in hominis potestate, eandem spiritu flāte compescere. *Maria.* 366
Sudariolum, quod lachrymas abstergebat, testamento relinquit Confessario suo. *Bad. ibid.*
Lachrymatur videns leporem a canibus insecutum, quasi animam videret a demonibus in morte coangustatam. *Anselmus.* 65
Lachrymis in terram decurrentibus, & puluere simul, lutum faciens.

Index Rerum.

- tiens, viceri insanabili medetur
 suo, & illud sanat. *Macrinus*. 347
 Lachrymis contritionis, & pœni-
 tentiæ madet. *Arsenius*. 78. *Be-
 nedictus*. 103
 cum Lachrymis, & contritione ma-
 xima, peccata sua confitetur. *I*
Iosbertus. 308. Publicè. *Hugo*.
 276. *Vuillhelmus*. 552
 Generalem confessionem totius
 vite suæ facit, ad mortē se præ-
 parans. *Margarita*. 358. *Pe-
 trus*. 431
 Deslet amarissimè mortuæ negli-
 gentiam, ob quam puer sine Cō-
 firmatione obierat. *Maurit*. 375
 profusis Lachrymis veniam à fra-
 tribus petit. *Didacus*. 161. *Iaco-
 bus*. 280. *Lubertus*. 325. *Sug-
 erius*. 511
 cum Lachrymis orat. *Annon*. 58. *A*
Bella. 98. *Dunstanus*. 171. *Gal-
 tus*. 130. *Hubertus*. 271. *Hugo*.
 273. *Malactias*. 352. *Onuphrius*.
 407. *Seuerus*. 488. *Stanislaus*.
 502. *Stephanus*. 506. in *Theodoro*.
 519. *Anonymi* in *Ebrulpho*. 174
 cū Lachrymis orando suscitāt mu-
 lierem, quā sacra Vnctione per-
 tingere neglexerat. *Malactb*. 352. *I*
 Lachrymatur Musicam audiens.
Aloysius. 39
 Psalmodiam audiens, & ed lar-
 gius quō psallentes voce psallūt.
 altiori. *Adbelardus*. 22
 De Natiuitate Domini differēs. *I*
Petrus. 425
 De Christi lachrymis. *Blisabeth*.
 187. De Lazari Historia. *ead. ibid.*
 Lachrymatur visa Crucis imagine.

- Amitius*. 48. *Edmund*. 176. *Lina*.
franc. 317
 Sumpturus Eucharistiam. *Ama-
 ssius*. 42. *Philippus*. 437. *Maria*.
 362. *Stanislaus*. 502
 Celebrans Missæ sacrificium. *I*
Ambrosius. 48. *Philippus*. 440
 ad Lachrymandum secum astantes
 mouet. *Amitius*. 48. *Ioannes*. 294. *I*
Philippus. 437
 Lachrymis multis ad obitum se pa-
 rat. *Seuerinus*. 482
 Postremam suæ vite diē in la-
 chrymis pœnitentiæ transigit.
 Rēx. *Ferdinandus*. 215
 Lachrymatur ob desiderium cœle-
 stis patriæ. *Antonius*. 71. *Bar-
 tholomæus*. 93. *Bonitus*. 116
 Ob dilatam mortem. *Columban*.
 151. *Bugendus*. 201
 Sub mortem. *Arsenius*. 78. *Bo-
 nitus*. 116. *Hubertus*. 272. *Iacob*.
 286. *Lubertus*. 326. *Anonymi*. 377
 Obitum suorum, nempe
 Patris, in *Abenner*. 17
 Filij. *Francisca*. 199. *Ioann*. 290.
Monegundis. 386. *Anonym*. 596.
 & 593
 Fratris, in *Gerardo*. 236. *Heri-
 bertus*. 260
 Amicorum. in *Anastasia*. 51. *I*
Euphrasia. 204. *Paulus*. 417
 Filiorum inconsolabiliter deslēs,
 à lachrymis in se reuersa, cessat,
 & se iisdem lachrymis Deum vœtur.
Monegundis. 386
 Lachrymæ guttula non fluit mulie-
 ri ad pedes deuolutæ Christi, quæ
 mariti mortui corpusculo calēte,
 duos perdidit filios. *Blissilla*. 115

Index Rerum

Lachrymantur astantes aliorum
obitum. *in Anastasia*. 51. *Bernardus*. 105. *Euphrasia*. 204. *Frä
eisca*. 199. *Ioannes*. 290. *Lupici-
nus*. 338. *Monegundis*. 385. *Phi-
lippus*. 439. *Seuerinus*. 484. *Sido-
nius*. 489. *Stanislaus*. 503. *V dal-
ricus*. 534. *V unibaldus*. 553
Lachrymatur, lachrymari videns
astantes. *Amabilis*. 41. *Bernar-
dus*. 105. *Eligius*. 184. *Eusebia*.
208. *Landelinus*. 315. *Lübertus*.
326. *Monegundis*. 385
Lachrymari videns ridet. *Anonym.*
pag. 563
Consolatur, & flere prohibet.
Amator. 42. *Bernardus*. 105. *Ca-
tharina*. 131. *Gerardus*. 234. *He-
ribertus*. 260. *Honoratus*. 269.
Hugo. 274. *Ioannes*. 303. *Land-
lin*. 315. *Launomarus*. 321. *Lau-
rentius*. 318. *Melania*. 381. *Mo-
doaldus*. 385. *Monegundis*. 385.
Patapius. 414. *Paulus*. 417. &
418. *Seuerinus*. 484. *Stephanus*.
506. *Suitbert*. 512. *Taurin*. 513
Ad leuandum astantis fletum, &
de suo transitu dolorem, mittit
eum ad accipiendum pallium, ne
sibi adsit ille morienti. *Paul.* 417
Lachrymis perfusus benedicit suos
moriens. *Hugo*. 274. *Maiolus*.
350. *Odo*. 403
cum Lachrymis postulat ne in al-
tiori loco sepeliatur. *Disib-
dus*. 163
Lachrymans migrat, qui sub mor-
tem (suggerente dæmone) ni-
mis exultauerat. *Anonym.* 577
Cælum respiciens. *Hubertus*.

272. *Iacobus*. 280
LAMENTARI. Lamentatur, ac do-
let Infirmus se non obiisse in fe-
sto S. Petri. *V dalricus*. 534
Se Prælatam, non subditam, vt
optauerat, mori. *Catharina*. 120
Lamentationes, Carmen, & Vah
præcessisse ait moriens. *Maria*.
363. Vide supra Conqueri.
LAMPADES. Extinctæ accendun-
tur Diuinitus, vt lumen ministrēt
morienti, qui eas ex deuotione
B. Virgini accendere consueue-
rat. *Petrus*. 430
Lampas in Viri sancti funere Diui-
nitus accenditur. *Anthelmus*. 66
Super morientis tumulum appo-
nitur, quæ plerunque lapsa non
frangitur, & plena permanet. *Al-
ferius*. 38
ad Lampadem in suo sepulchro sub-
uehendam, catenulam, sub mor-
tem, collocari facit. *Annon*. 57
cum Lampadibus perducitur in Tē-
plum. *Clemens*. 145
cum Lampadibus, & facibus cele-
bratur funus. *Daniel*. 160
Vide Candela, Cercus, Funus, Lu-
cerna.
LAPIS. Lapidem, super quem vi-
uens recubuerat, vult post mor-
tem eius supponi corpori, in na-
ui ponendo. *Gilda*. 241
Lapidi insidentem dæmonem agno-
scit, & eiicit orans. *Osuuald*. 409
LATRO. Latrones benignè exci-
pit moriturus. *Meinardus*. 378
Latro pœnitens ad Virum sanctum
fugit, & columna vbi ille mane-
bat amplectitur, amarissimè de-
flectens,

Index Rerum .

- flens, ac dicens, Veni, hic pœnitere. *Ionathas*. 307
- LAVARE. Pedes vult pauperibus sub mortē. *Hugo*. 273. *Osuald*. 409. *Vuillhel*. 549
- Lauat corpus ob reuerentiam Extremæ vñtionis, qua erat inungendus moriens. *Vuazo*. 545
- Lauat ipsemet suum corpus moriens, quod erat post mortē (de more) lauandum. *Saluius*. 476
- LAVDARE. Laudari se audiens turbatur, à se laudantem eiecit, & sua peccata deflet, moriens. *Benedictus*. 102
- Vide Humilitas.
- LECTVLVS. Lectulo decumbere non vult moriturus. *Aldobrandesca*. 35. *Dominicus*. 164. *Edmundus*. 176. *Laurentius*. 318. *Romualdus*. 470. Nisi suprema die. *Otho*. 410. *Paulus*. 420. *Petrus*. 434
- in Lecto nunquam recumbere solitus, dixit discipulis, se tunc moriturum, quando in lecto videret eum extendere. *Petrus*. 434
- Lectulum parari sibi recusat. *Laurentius*. 318. *Martinus*. 368
- Ante Altare sibi in Ecclesia parari iubet. *Maria*. 365
- Lectulo paleis instructo recubat. *Bartholomæus*. 95
- Lectuli loco, Humo lapillis strata, vtitur moriens. *Amatus*. 44. *Petrus*. 430
- Tabula. *Petrus*. 425
- Sarmentorum ingreditur fascē, ibiq. moritur. *Petrus*. 431
- Super scamnum se collocat. *Ho-*
- spitius*. 270. *Martinianus*. 367
- In vilibus stramentis, & cilicio vult se collocari. *Vuolbodus*. 554
- ante Lectulum suum Missæ sacrificium vult celebrari. *Infirmus*. *Paulinus*. 415
- è Lecto in terram se deponi velle, innuit in agone positus, vt ibi moriatur. *Bernardinus*. 104
- Sergit, & in medio fratrum residens, adhortationem ad eos habet. *Romuald*. 472
- Subleuari vult ab astantibus, vt Apostolo Paulo ad se venienti possit occurrere. *in Odone*. 405
- Eleuatur ab astantibus dum recitatur Antiphona, Ascendo ad Patrem meum &c. *Gotbard*. 247
- Eleuatur terriò diuinitus cum lectulo in quo iacebat moriens. *Dunstan*. 170
- Vide Cilicium, Humi cubatio, Pœnitentia.
- LEGERE. Legebat semper Evangelia, aut Prophetas. *Infirma*. *Blesilla*. 115
- Euangelium legi sibi facit à Sacerdotibus ad se venientibus. *Aloysius*. 39
- Legitur morienti. *Franciscus*. 218
- Legi sibi volebat Passionem Domini. *Coleta*. 148. *Elzearius*. 289. *Iutta*. 314. Secundum Matthæū contra dæmonis tentationes. *Petrus*. 432. Secundum Ioannē. *Franciscus*. 218. Secundum quatuor Euangelistas. *Matthæus*. 372. *Vincentius*. 536
- Passionem Domini, & Psalms, morosè tamen, vt attentius de-

Index Rerum.

- gustaret. *Pius.* 451
 Legi sibi facit D. Augustini soliloquia. *Baptista.* 89. Eiusdē D. Augustini meditationes. *Ioann.* 303
 Meditationes S. Bernardi. *Benedictus.* 102. Sanctorū historias, præsertim S. Bernardini Senen. vltima vitæ die legi sibi facit. *Philippus.* 438
 Legit semper diuinos libros, vel legi sibi facit ab alijs, cum ipse non posset. *Ludgerus.* 333. *Plato.* 452. Literas nesciens emit Sacræ Scripturæ Codices, & eos à Religiosis viris astantibus legi sibi facit. *Seruulus.* 482
 Lectores quatuor per vicem legentes aderam morienti, qui si inter legendum nonnihil errassent, ab illo, manu agitante, corripiebantur. *Annon.* 59
 Lectiōibus sacris, & psalmis se parat ad mortem. *Rembert.* 462
 Lectiōi se dat, & orationi Episcopatu relicto. *Fulgentius.* 126
 Lectiōi, quæ in mensa legebatur attentius intendens, obliuiscitur micæ de more sumere, quas in manu habebat, quæ quidem in margaritas conuertuntur. *Anonym.* in *Odore.* 404
 Lectiōes de more legit quotidie, & suos Infirmus docet Discipulos. *Beda.* 98. *Boisilius.* 115. *Gerold.* 217. *Paulus.* 419
 Lectiōes reputari discētibus, sicut Orationem Dominicam, si piam illi habeant intentionem, asserit moriens. *Gerardus.* 235
 Legendus Codex ostenditur morituro Imperatori. in *Elia.* 184
 Legenda ostenditur ab Angelo epistola morituro, in qua suum erat descriptū nomen. *Mellitus.* 382
 Vide Scientia.
 LEPROSVS. Leprosi reciproco mundantur contactu. *Romanus.* pag. 470
 LÆTARI. Lætatur, & exultat sub mortem. *Alquirinus.* 40. *Baptista.* 90. *Bauo.* 97. *Carilephus.* 122. *Castrensis.* 127. *Cedmon.* 134. *Clara.* 141. *Columba.* 148. *Conradus.* 154. *Didacus.* 161. *Dominicus.* 164. *Edmundus.* 176. *Godfridus.* 244. *Henricus.* 259. *Iacoponus.* 282. *Magdalena.* 349. *Marculphus.* 355. *Maria.* 365. *Nicolaus.* 395. *Pachomius.* 412. *Plato.* 452. *Radbodus.* 458. *Theobaldus.* 514. *Vincentius.* 536. *Vrsinus.* 543. *Anonym.* 563
 Lætitiæ, & exultationis materiam sibi fieri quodcunque cōsiderat, ait moriens. *Alquirinus.* 40
 LIBER. Vide supra Codex.
 LIBERTAS. Libertatis paginam accipit ab Angelo morituro. *Athanasia.* 79
 Libertate se donatum Dei seruus moriens profitetur. *Ioann.* 295. *Marculphus.* 356
 LICENTIA. Licentiam abeundi antequam moriatur postulat. *Dositheus.* 169. *Gregorius.* 250. *Vunibaldus.* 553
 Abeundi sibi facta, statim moritur. *Anonym.* in *Bernard.* 103
 Licentiā postulat Infirmus à Prælatō suo generaliter confitendi, & ad

Index Rerum .

- ad mortem se præparandi . *Nicolaus* . 391
- Licentiam à S. Dunstano apud eius sepulchrum postulans , apostatare volens , ab eodem sibi apparente retinetur , ac flagellatur . *Eduardus* . 179
- LIMINA Apostolorum visitare vult Infirmus , qui sub eorum pedibus mori cupit . *Odilo* . 402
- Vide Peregrinatio .
- LINGVA . Linguam refrenans , Abbas vocari meruit , quamvis iuuenis . *Agathon* . 25 . Mafieri curat moriens , ut psallere possit . *Vuolbodus* 555
- Linguae officium perniciosum non conceditur Mutæ à S. Viro . *Anonym. in Vincentio* . 538
- Lingua abscissa loquuntur Eimerammus , & alij plurimi . 182 . & 183
- Loquela amissa . per nutum confitetur , & confessione peracta loquelam illicò recipit . *Eberardus* . 172
- LINTEVM . De more contra morientis faciem extendendum tradit ipse moriens astantibus . *Cassius* . 125
- Ad inuoluendum corpus sibi missum fereat , & eo moriens se inuolui iubet . *Cuthbertus* . 156
- Linteo Virgineis texto manibus curat inuolui post mortem . *Cuthbert* . 156 . *Humbert* . 277
- Vide Velum .
- LITANIAE . Publicæ pro moriente indicuntur . *Stanislaus* . 503
- Ab ipsomet moriente canuntur . *Bertholdus* . 114 . *Chunegundis* . 139 . *Iacobus* . 281
- Recitantur apud morientem . *Austrebertus* . 87 . *Catharina* . 131
- Eduardus* . 180 . *Vincentius* . 536
- Litaniam dum recitantur , vires refumit moriens ad S. Dunstani ingeminationem ; & Confessionis , ac absolutionis beneficio , eius intercessionem potitur . *Eduard* 180
- Dum recitantur , ad inuocationem omnium Sanctorum subdit moriens , Qui estis hic . *Petrus* . 429
- Litanias recitantes sisti iubet moriens , eosdem Sanctos , quos inuocabat iam adesse dicens . *Austrebertus* . 87
- LOCVS . Locum sibi in Cælo paratum videt moriens . *Bernardus* . 109
- Dari Domino Iesu , ac Sanctis aduenientibus iubet moriens . *Quisilinda* . 457 . *Tharsilla* . 514
- Locus morientibus in Monasterio designatus , ab Angelo benedicitur . *Eppo* . 196
- Locum in sepulchro præbere , vel negare . Vide Sepulchrum .
- LOQVI . Amplius recusat moriens . *Agathon* . 24 . *Coleta* . 147 . *Stephanus* . 506
- De Deo iubet astantibus . *Eberardus* . 172 . *Elisabeth* . 187
- Loqui de Deo gaudet . *Mattheus* . pag . 372
- Cupiens , & impediri nolens morti proximus , pluuiam impetrat , ne qui loquebatur secum , discedat . *Scholastica* . 478
- Loqui breuiter vult astantes moriens , & ad inuocationem San-

Index Rerum.

- florum, & orationem tantum
 excitari, alioquin cum silentio,
 & compunctione eisdem apud se
 orare iubet. *Lubertus.* 329
 Locutum nihil fuisse, quod eum
 pœniteat, affirmat moriens.
Pambo. 413
 Loquelam amittit illicò ægrotans,
 qui aliena vsurpauerat, nec po-
 test peccata sua confiteri, nisi fa-
 cta restitutione sibi iniuncta.
Iosbertus. 308
 Loquelam petenti, & panem, panis
 conceditur, loquela negatur.
Anonym. in Vincentio. 538
 Colloqui cum Angelis auditus
 est moriens. *Dominicus.* 166
 Cum sanctis. *Elfgina.* 188
 Colloquia cum Deo iam sibi fu-
 tura dicens, rogat aduenientes,
 ne molestiam ei faciant. *Nico-
 laus.* 392
 Vide lingua. Silentium.
 LVCERNA. Lucernam in suo se-
 pulchro poni vult moriens. *An-
 non.* 57
 Lucernarij hora adueniente, Para-
 ui ('inquit) lucernam Christo
 meo. *Paulinus.* 416. Vbi quæ
 nam sit lucernarij hora. *Seue-
 rus.* 485
 Lucernarij Psalmi qui sint. Vide
 Psalmi.
 LUMEN. Vt accendatur curat, &
 innuit moriturus. *Ioannes.* 299
Meinardus. 378. *Petrus.* 436
 In mortis hora, vt sibi concede-
 retur, sæpius orauerat. *Petr.* 436
 Lumen sub mortem postulans, &
 Ecclesiæ lampades extinctas au-
 diens, mittit, qui suo nomine
 B. Virgine lumen, quod ei sæpius
 accenderat, retribui postulet.
Petrus. 430
 Extingui iubet in cella moriens,
 dum eam videt splendore illu-
 stratam cœlesti. *Erchantru-
 dis.* 197
 Luminaria duo iugiter ante lectum
 ardere curat. *Galla.* 229
 Ardere diuinitus visa sunt ad pe-
 des defunctæ Virginis. *Noit-
 burgis.* 401
 Lumen oculorum. Vide Oculus.
 LVX morienti ostenditur ab ipso
 inhabitanda. *Agibod.* 25
 Lux refulget supra morientis do-
 mum. *Aldegundis.* 35. *Earcon-
 gota.* 172. *Elfgina.* 188. *Eucha-
 rius.* 200. *Eusebia.* 209. *Guth-
 lacus.* 256. *Hunegundis.* 278
Romula. 473. *Seuerinus.* 482. *Si-
 sois.* 495
 Supra defunctum. *Medardus.*
 378. *Osuualdus.* 409. *Pela-
 gia.* 421
 In facie morientis. *Athanasia.*
 80. *Castrensis.* 127. *Clara.* 143
Onuphrius. 407. *Sisois.* 494. *Ano-
 nym.* 568
 Circa morientem. *Aldegundis.*
 35. *Andreas.* 55. *Barbildis.* 96
Columba. 150. *Eucharis.* 200
Earcongota. 172. *Erchantrudis.*
 197. *Eusebia.* 209. *Galganus.* 228
Leontius. 323. *Limbania.* 323
Seruatius. 481. *Troianus.* 530
 Circa defunctæ corpus. *Ma-
 ria.* 363
 Lucem ingentem circa Martyrem
 videns,

Index Rerum.

videns, baptizatur, & paulò post
(nullo grauatus morbo) mori-
tur. *Leontius*. 323
Vide, Facies, Splendor, Prodigia.

M

MAGNVS. Magni Viri multa
patiuntur, ait moriens. *Ho-*
noratus. 269

Quinam sint docet. *August.* 84

MANSVETVDO. Vide Correctio,
Humilitas, Iniuria, Patientia,
Zelus.

MANVS. Astantiũ osculatur mo-
riens. *Benno*. 104

Sacerdotum præcipuè. *Aloy-*
sius. 39

Manus morientis osculantur
astantes. 503

Exosculans sanatur infirmus.
Famianus. 213

Manus in cælum eleuat moriens in

Aichadro. 27. *Annon.* 59. *Bar-*
tholomeus 95. *Bauo* 97. *Benedi-*
ctus. 100. *Clara.* 143. *Claudius*.

144. *Conradus.* 153. *Cuthbertus*.

157. *Didacus.* 161. *Dominicus*.

165. *Eligius.* 184. *Franciscus*.

220. *Galganus.* 228. *Guthlacus*.

256. *Hospitius.* 270. *Iacobus*.

280. *Iacoponus.* 282. *Lubertus*.

229. *Macbarius.* 342. *Mar-*
culphus. 355. *Margarita.* 359

Martinus. 368. *Modoaldus.* 385

Nicolaus. 395. *Paulus.* 420. *Pe-*
trus. 424. 431. *Poppo.* 453. *Seu-*
rus. 486

Manus imponit super astantes mo-
riens. *Malachias.* 351. *Nicon.* 395:

Manus super pauimentũ expandit
morigerus. *Eugenius.* 205. *Hö-*
mobon. 168

Expandit, assurgere non valens,
vt Episcopum honoret ad se ve-
nientem. *Martinianus.* 368

Manum sibi à Iesu Christo porrigi
vult moriens. *Ioannes.* 287

Manum eleuat, vt se signet, sed ea
sic eleuata remanentẽ, moritur.

Anonym. in Bernar. 108

Manum mortua eleuat, & nutricem
tangens infirmã sanat. *Fina.* 216

Manũ apprehendit morientis cæ-
ca mulier, eaque oculis admota.

suis, lumen recipit. *Lamber-*
tus. 315. Defuncta comprimit

Episcopi vt solet inter amicos.

Catharina. 129

Extendit defunctus, vt anulum

recipiat. *Arnulphus.* 76

Vt vestibus induatur. *Athana-*
sia. 80

Manum Viri sui martyris seruat
vxoꝝ, & secum defert. *Nata-*
lia. 489

Manu Eucharistiam tenet, & ante-
quam eam sumat moriturus,

astantes interrogat. *Cedmon.*
134

Carbones accensos, thuribuli

loco, sustinet. *Ioannes.* 187

Manu ab alijs eleuata, suos benedi-
cit moriens. *Carolus.* 123. *Co-*
lumba. 150

Manibus iunctis, & eleuatis mori-
tur. *Bertholdus.* 95. *Clara.* 143

Claudius. 144. *Conradus.* 153

Dominicus. 165. *Galganus.* 228

Protenfis. *Trudo.* 530. *Olo.* 406

Quid

Index Rerum.

Quid utrumque significet, vide
in *Bartholomæo*. 95
Manibus in similitudinem Crucis
conformatis. *Amasius*. 42
Ambrosius. 42. *Bartholomæus*.
95. *Odo*. 406. *Pius*. 451
Robertus. 469
Manibus plaudit sub mortē. *Hen-*
ricus. 259. *Maria*. 365
Vide Cælum. Mori. Oratio.
MARIA VIRGO. Inuocatur à mo-
riente. *Annon*. 59. *Antonius*. 71
Antoninus. 72. *Bernardus*. 106
Franciscus. 222. *Lubertus*. 326
Nicolaus. 392. *Richardus*. 467
Stanislaus. 504. *Stephanus*. 510
Anonym. 584
Apparet morienti, & auxiliatur
ei. *Antoninus*. 71. *Arnulphus*.
76. *Bernardus*. 106. *Dominicus*.
167. *Florentius* in *lo*. 298. *Gebi-*
zo. 231. *Godefridus*. 245. *Oppor-*
tuna. 408. *Radbodus*. 458. *Vlri-*
cus. 541. *Anonym*. in *Odone*. 405
Maria Virgo apparet sibi deuot-
is, dum attollens manus exclam-
mat, Sancta Maria succurre mi-
seris, succurre Colonix. *An-*
non. 59
Bernardo, & eum sanat. 106
Bonito, cui vestem donat. 117
Musæ, quam à risu, & cæteris pue-
rilibus monet abstinere. 387
Petro Fauerio, quem à desperatio-
nis tentatione liberat. 429
Radbodo, cui sanitatem, & paulò
post, mortem secururam prædi-
cit. 458
Reginaldo, cui pretiosam donat
vestem. 461. *Anonymo* propè

mortem nimis exultanti, monens
eum in Dei potius timore mor-
tem expectare. 577. *Anonymo*
alteri, qui rogat idcirco astan-
tes, ut pro illo Salue Regina re-
citant. 584
Maria Reuelat obitum morituro.
Albertus. 32. *Andreas*. 56. *Ar-*
nulphus. 76. *Radbodus*. 458. *Re-*
ginaldus. 461. Vocat moriturū.
Musa. 387. Arguit in morte de
seipso præsumentē. *Anonym*. 577
Consolatur Albertum Magnum,
pollicetur ei Philosophiæ scien-
tiam, & in integra fide eum mor-
iturum. *Albertus*. 32
Maria mater misericordiæ appel-
latur à moriente, & vult appel-
lari, ac inuocari iugiter ab astan-
tibus verbis illis. Maria mater
gratiæ, &c. *Richardus*. 467
Maria matrem se dicit esse mise-
ricordiæ. *Anonym*. in *Odone*. 405
& exinde Mater misericordiæ
vocari cepit. *Ibidem*.
Maria Virgo accipit de manu pue-
ri pomum suæ oblatum imaginī.
Hermannus. 262
Docet puerum sibi deuotum ubi
nummos reperiat, quibus ne-
cessaria prouideat. *Idem* *ibid*.
Cappellanum suum cum vocat.
Idem *ibid*.
Mariæ Virgini deuotissimum se
ostendit moriens. *Franciscus*.
220. *Hedunigis*. 259. *Ioānes*. 302
Mariæ Virgini commendat animā
suam. *Albertus*. 31. *Ioannes*. 299
Nomen inuocat in medicamen-
tis corpus lædentibus. *Vinc*. 536
Beatz

Index Rerum.

Beatae Mariae Virginis Coronā,
& Vesperas, ultimo suae vitae die
recitare voluit, cuius Officium
ob nullam unquam infirmitatem
se omisisse asseruit. *Frācisca.* 117
Cantica sapissimē canebat, &
descripta in libro habebat. *Maria.* 365.

Mariae Virgini deuotus, singulis fab-
batis in lectionibus, quas disci-
pulis praelegebat, dimidū tem-
poris ad hoc sibi destinato, de
eius laudibus, cum lachrymis
differebat. *Franciscus.* 221. Vbi
plura de eius in B.V. deuotione.
In octaua Assumptionis B. Vir-
ginis ægrotat, & die Natiuitatis
eiusdē migrat, repetens frequen-
ter Salutationem Angelicam.
idem ibid.

In Natiuitate B. Virginis, cui
erat deuotissimus, moritur, sicut
prædixerat. *Conradus.* 154

In ægritudine se commendat deu-
otione maxima, orans, vt pec-
cata quæ confiteri oportebat, in
memoriam ei reuocet. *Ioan.* 302
Lubertus. 326. qui à Dæmone,
tentatur, & arguitur, quod nimis
in B. Virgine confideret. *ibid.*

B. Virginis Ecclesiam frequentis-
simē visitat, cereis illustrat, &
pretiosis muneribus ornat.
Emma. 191

In eius Altari ponit cereum, quē
in transitu suo apud se ardere vo-
lebat. *Ioannes.* 299

B. Virginem, in cuius Ecclesia,
lampades sæpē accenderat, orat
moriens, vt in transitu suo lumē

ei præbeat, audierat enim lam-
pades esse extinctas, nec lumen
alibi tunc reperiri, & illicō lāpa-
des cælitus accēduntur. *Petr.* 430
Vt in B. Virginis gratiam vēstē
meliorem erogat in pauperes,
orat matrem filia, post mortem
ei apparens. *Anna.* 57

Mariae audito nomine, vel Im-
agine visa, salutationem recitat
Angelicam. *Franciscus.* 221
Prostrat sese in terram. *Her-
mannus.* 261. Oculos in cælum
eleuat. *Matthæus.* 373

Prostrat sese audiens, vel can-
tans verba illa. Tu ad liberan-
dum &c. non horruisti Virginis
vterum. *Odilo.* 402

Iesu, & Mariae nomen facit sibi
sæpē pronuciari sub mortem.
Nicolaus. 392. *Richardus.* 467

Mariae Virginis Imago.

Mariae Virginis Imaginem par-
uam apud se iugiter habebat, &
cum ea signans ægrotos sanabat.
Hedwigis. 259

Imaginem eandem in manibus ha-
bere voluit moriens, & cum ea-
dem sepeliri. *ead. ibid.*

Post vigintiquatuor annos tres
digiti, qui illam tenebant, in-
tegrī sunt reperti. *ead. ibid.*

B. Virginis Imaginem vbique
conuersari contingit, poni cu-
rat. *idem ibidem.*

Mariam Virginem in sponsam,
sibi eligens, Annulum eius Im-
gini tradit, alterumq. simile ipse
gestat, Angelica inculpsum sa-
lutatione. *Edmundus.* 177

MAR-

Index Rerum.

MARTYR : Filium Viduæ vnicum
(suæ oblatam protectioni) in
cælum transfert. *Anonym.* 189
Martyris corpus pia mulier recon-
dens , & (Viri cadauere callidè
relieto) illud asportans , filium
vnicum inperato amittit , quem
tamen cum eodem Martyre glo-
riofum videt . *ead. ibid.*
Martyrem efficere vult infanus , ad
Martyris altare celebrantem ,
fuste eum ad necem percutiens .
Laurentius. 317
Martyrē sciens filiū futurū . exultat
mater. *Theoclia.* 515. *Sophia in*
Clemente. quæ exoscularur fu-
turi martyris membra . 146
Martyrum audiēs diros cruciatus ,
orat genibus flexis , & reddit spi-
ritum . *Leocadia.* 322
Martyrij cupidus in Oratorium
admittit sicarios solus , & eosdem
trepidantes hortatur iussa perfi-
cere . *Fridericus.* 224
Martyrij palmam sibi in manibus
infringi dolet moriens . *Fran-*
ciscus. 222
in Martyrio , idest in loco martyri-
bus dicato , prandet iussa sub
mortem . *Anonym.* 587
MATER . Filiam defunctam vidēs ,
mori , & ipsa postulat , ac obtinet .
Anonym. in Abra. 19
Videns filiam morientem postu-
lat ab ea , vt vitam illa producat ,
vel ipsam quoque secum ducat .
Anonym. 571
Moritura post filiam , sicut roga-
uerat , quadrāginta dierum spa-
tio , antequam migret , in corpo-

re flagellatur , & dæmōrum ter-
retur aspectu . *ead. ibid.*
Mater mori desiderat , & precibus
obtinet , vt filius , & vir eius con-
ualescant . *Cardida.* 122
Nummos carnificibus elargi-
tur , vt filium (in cruce agendū)
contraria , qua Christum ratio-
ne affigant . *Theoclia.* 515
Mortuum filium cathecūmenū ,
precibus , ac lachrymis suscitari
impetrat ; quem baptizatum , ac
mox defunctum , lata desert ad
tumulum . *Anonym.* 593
Mater non mortem filij tempora-
lem , sed æternam luget . *ead. ibid.*
In complexu filij crucifixi mori-
tur . *Theoclia.* 515
Ad filium properat in carcere
detentum , & vulnerū eius cruo-
rem abstergens , beatam se dūcit .
ead. ibid.
Moriens adhortatur filium cer-
tis verbis ad martyrium , suo
tempore subeundum . *Sophia in*
Clemente. 146
Mater ad filiorum Martyrum sepul-
chrum orans , & mori cupiens ,
inter precandum moritur . *Hi-*
laria. 266
In flumen cum filijs se mergens ,
ne simul lenonibus traderentur ,
eandem secum Deo , certis ver-
bis , in Hostias offert . *Anonym*
in Pelagia. 422
Mater filium monachum , ad quem
venerat , videre non valens , eo-
dem orante , somno corripitur ,
& in somno pacis requiescens ,
moritur . *Anonym.* 569

Index Rerum:

- Mater siccis oculis, filiorū (simul, & i viri) mortem sustinet, Christo adhærens. *Blessilla*. 115. De filiarum morte nimium dolens, in se reuerſa, lugubres exuit vestes, & Dei mancipat se ſeruitio. *Monegundis*. 386. *Anonym.* 589
- Mater præ nimia ſuſcitati filij lætitia, moritur; ſed poſtea ſuſcitur & ipſa. *Anonym. in Spiridione*. 498
- Moriens rogat filiam, vt eam ſepelire non ſeſtinet. *Pelagia*. 420
- Mater rogās filiā, vt pro remiſſione ſuorum oret peccatorum, donatur ab ea quidquid illuſcuſq; boni egerit, & læta moritur. *Petronilla*. 423
- Filiam paruulam, quæ ſe Chriſto deuouerat, Chriſto dicat, ad eius ſacram Imaginem illam adducens. *Euphrasia*. 207
- Matris in gremio ornat ſe velut ſponſa, ſpontaneo præcipitio Martyr futura. *Pelagia*. 421
- Matrem rogat moriens, vt orationem Dominicam, & Apoſtolorū Symbolum recitet, cum ipſa non valeat. *Anonym.* 571
- Matrem Abbati cuidam commendat Vir ſanctus moriens. *Theobaldus*. 515. Cōſolatur filius moriens conceptis verbis. *Euangelista*. 199
- à Matre non vult filius agnoſci, niſi ſub mortem. *Ioannes*. 289
- Vide Pater, Filius.
- MEDELA. Medelam reſpuit omnem, Infirmus. *Agatha*. 24. *Alquirinus*. 40. *Enticbius*. 210. *Fulgentius*. 226. *Ioſebim*. 286. *Iuo*. 313. *Macrina*. 347. *Modoald*. 385. *Petrus*. 430. *Tuſcana*. 531
- Medelā ſumere non reuinit. *Aug.* 83. *Ioan*. 306. *Nicolaus*. 393. *Probus*. 454. *Vincentius*. 536
- Ex lachrymis, ac puluere conſicit Infirmus, & eadem lethiferum ſanat vlcus. *Macrina*. 347
- Suauem ducit, ſel recordatus, & acetum, propinatum Domino. *Nicolaus*. Vide Potio. 393
- MEDICVS. Medicis obtemperat Infirmus, quamvis operam eos perdere certò ſciat. *Carolus*. 123. *Catharina*. 128
- Medicorum remedia paratus eſt ſuſcipere Infirmus (hac autem lege) ne pia conſuetæ exercitationes ſibi impediuntur. *Carolus*. 123
- Medicos ad ſe videndum ingredi permittit Infirmus; ceteros verò ea tantum hora, qua illi ingrediebantur. *Auguſtin*. 83
- Medicum ſibi præſto non eſſe, dolet Infirmus. *Io. Chriſt*. 292
- Medico, pauperum vlceribus ex charitate medenti, Chriſtus Ieſus ſua met vulnera per viſum exhibet curanda, & benedictionem impertit. *Alquirinus*. 40
- Vide Infirmitas.
- MEL. Ab inceſtuofa, in eleemoſynam erogatum, non accipit Vir ſanctus. *Ludgerus*. 333
- Abſconditum ab inobedientibus Diſcipulis, vt (inſcio Viro ſancto) ipſi acciperent, fracto vaſe omni-

Index Rerum .

- omnibus videntibus effunditur .
Idem . 334
- Mellis fauum ostendit Sanctus morienti . *Ioannes* . 304
- MELODIA . Melodiam cœlestem audit infirma . *Elisabeth* . 186 .
Dunstanus . 171
- Audit sex mensibus iugiter ante exitum . *Nicolaus* . 394
- Melodia cœlestis auditur in morte Monialis , ad quam accurrunt fratres . *Earcongota* . 171
- In loco ubi sancti . Viri conditi habentur capilli . *Eligius* . 185
- Melodias cœlestes propè mortem audiens Elisabeth , læta canit , & ipsa . 171
- Melodia cœlesti euocatur anima de corpore . *Audomarus* 83 . *Earcongota* . 172 . *Nicolaus* . 394 . *Rupertus* . 474
- Vide Angeli . Cantus .
- MENDACIVM . De ore suo (post fidei confessionem) exire non patitur Vir sanctus . *Anuph* . 74
- MILITIA . Ad militiam (cœlestem scilicet) vocantur morituri . *Gerontius* . 237
- Militasse se ait moriens , & iam libertate donatū . *Marcus* . 355
- MIRACULA . Facere cupit post mortem , pro Christi nominis augenda gloria , & pro suo auferendo opprobrio , quod viuens iniuste passus fuerat . *Annan* . 60
- Operaturum se post mortem prædicat . *Alferius* . 37 . *Annan* . 60 . *Famianus* . 213 . *Romanus* . pag . 469
- Miracula operatur* . 171
- Aldegundis , quæ sanat puerū morti proximum , collocans eum super altare . 35
- Augustinus , manu tangens ægrotum . 84
- Amatus , miraculosè liberans è carcere , qui eum percusserat . 49
- Beniamin , qui manuum impositione , & oleo à se benedicto sanat ægrotos . 103
- Bernardus Card . qui morientem , inuifere non valēs , grauibus impeditus negocijs , expectare eum facit , donec ipse veniat . *in Anonymum* . 587
- Catharina , quæ infirmū impatientissimum , oratione patientem reddit . *in Marco* . 356
- Columbanus , qui iussit fratres ægrotos surgere ad operandum in messe , & surgentes illicò sanantur ; inobedientes verò , longiori , ac grauiori detinentur infirmitate . 151
- Cuthbertus , qui infirmus ipse infirmum sanat diutino ventris fluxu laborantem . 157
- Daniel , qui aliquos furentes liberat . 160
- Eduardus Rex , contractum super humeros ad Ecclesiam deferens . pag . 178
- Ephrem , precibus , & impositione manuum , arreptum à dæmone liberans . 192
- Gallus , qui occurrit incendio , & apertis Euangelij illud extinguit . 230
- Iacobus , qui solos pluuiam dno cupi-

Index Rerum. I

- cupitam, & ab alijs frustra postu-
latam impetrat. 180
- Ioachim, qui epilepticū impatien-
tem liberat, morbum illius in se
transferens. 286
- Lambertus, cuius manus à cæca
muliere suis admota oculis, eam
sanat. 315
- Laurentius, qui infirmo, infirmus
ipse, & moriens, reddidit sanita-
tem. 319
- Macrina, quæ osculo sanat infirmū
puellæ oculum. 348. Eadem sibi
ipsi vulnus insanabile sanat, luto
ex lachrymis, & pulvere conse-
cto illud perungens. 347
- Marcianus, qui obsessam à Dæmo-
ne liberat. 355
- Nicolaus, qui infirmos, infirmus
ipse sanat. 394
- Nicon, qui Lacedæmones à peste
liberat. 396
- Patermuthius, qui solem stare iu-
bet, donec ad morientem disci-
pulum perueniat. *in Anonym.*
pag. 564
- Philippus, qui moribundi vires re-
uocat, ut peccata cōfiteatur. 447
- Rembertus, catenam precibus sol-
uens, qua Virgo quædam deti-
nebatur captiua. 463
- Romanus, qui nouem sanat lepro-
sos, vnus tantum, & alterius
tactu. 470
- Scholastica, precibus obtinens plu-
uiam, qua fratrem suum Benedi-
ctum apud se detineat. 478
- Seuerinus, qui Episcopum iamdiū
grauiter decumbentem, & lo-
quendi, atque audiendi benefi-
cio priuatum, porrigens ei ma-
num, surgere incolumem; & ea-
dem die Missam celebrare, ac po-
pulo benedicere iubet. 483
- Sisois, qui precibus liberat discipu-
lum à dæmone tentatum. 496
- Stephanus, qui benedicens mulieri
insanabili, sanā illicò reddit. 503
- Miracula operatur in seipso, vel inui-
tus. *August. 84. Bessarion in A.*
Sisois. 495. Catharina. 130. Mar-
gianus. 355. Sisois. 496. Vincen-
tius. 338
- Mortuos excitat.*
- Catharina excitat matrem, sine cō-
fessione defunctam. 133
- Ebrulphus, defunctum absque via-
tico. 175
- Emiles, defunctum ut veritatem
aperiat. *in Seuerus. 487*
- Franciscus, sine confessione defun-
ctam mulierem, ut peccatum
confiteatur. *in Anonym. 566*
- Mengozius, defunctum, cui præce-
perat ne moreretur ipso absen-
te. 383
- Osualdus, cuius meritis è feretro
surgit Fulbertus. 225
- Patermuthius, mortuum ad quem
visendum tardius venerat. *in*
Anonym. 564
- Philippus, defunctum, cuius con-
fessione audita, iterum defungi
imperat. 448
- Seuerus Episcop. & defunctū, ut ve-
ritatem aperiat. 486
- Seuerus Presb. defunctum, ut pœ-
nitentiam agat. 488
- Sisois, puerum defunctum apud se
dimissum, iubens illum surgere, &
& inde

Index Rerum.

& inde abire. 495
 Spiridion, filiam, vt mulieris orna-
 mentum, apud se depositum, vbi
 sit doceat. 498. Idē suscitāt pue-
 rum, & pueri matrem, prae gau-
 dio suscitati filij defunctam.
ibid.

Miracula fiunt Reliquijs Sanctorum.

Annulo S. Edmundi. 177
 Aqua S. Amatoris, qua scilicet eius
 defuncti corpus lotum fuerat. 43
 Baculo S. Petri in Materno. 370
 Canali, quo S. Lupicinus aquam
 hauriebat. 338
 Cupressi folijs, ex pectore natae
 Athanasij in tumultu conditi. 81
 Destinae frustula, apud quam S. Ai-
 danus occubuerat. 29
 Epistola S. Theodori. 522
 Sanguine, & sputis, ex muro cellu-
 lae S. Lupicini excauatis. 338
 Vino, quo corpus S. Anthelmi de-
 functi ablutum fuerat. 66
Miracula fiunt ad feretrum.
 Iacobi, vbi sanatur infirmus iuxta
 factam sibi ab eo promissio-
 nem. 279
 Noitburgis, vbi excitatur defun-
 ctus. 401

Ad Tumulum.

Amici, vbi miracula plurima. 50
 Anionis, vbi sanatur claudus. 61
 Romani. 469
 Stephani, super quem obiter tran-
 siens infirmus, redditur illic sa-
 nitati. 507

Miracula operatur Deus ad vi- tiorum correctionem.

Amabilis tumulum venerari con-

temnens, non potest equum de
 loco mouere. 41

Bernardo sacrum offerente pro z-
 groto, qui loquelam amiserat,
 zgroto loquitur, sed absoluto
 sacrificio, iterum obmutescit;
 nec peccata confiteri, aut loqui
 valet, nisi restitutis alienis, quae
 vsurpauerat. *Iosbertus.* 308

S. Gaudentij tumulum praeterire,
 non veneratum volens, minime
 valet. 231

S. Hospitiū percutere volentis bra-
 chium illic rigescit. 271

S. Io. Calybitae mater, pretiosis ve-
 stibus induens filij corpus con-
 tra eiusdem iussa, fit statim pa-
 ralytica. 290

Tuscanae Viduae domum tres iuue-
 nes ingredi tentantes, vnus post
 alium expirarunt. 531

Miracula occultat. *Bertholdus.*
 pag. 113

Ne faciat iubetur post mortem,
 & dictum patet. *Stephanus.* 507

Vide Prodigia.

MISERICORDIA. Misericordiam
 à Domino sibi exhibitam consi-
 derare quidam suadet à mo-
 riente. *Hermannus.* 261

Sibi exhibitam fatetur moriens.
Anonym. 584

Exhibet Dominus ei, qui alijs
 miseretur. *Anonym.* 592

In misericordia tua Domine sem-
 per spes mea fuit, orat sub mor-
 tem. *Eligius.* 185

In misericordia, in misericordia
 suscipe, exclamat moriens.

Hubertus. 329

Vido

Index Rerum :

Vide Charitas, Eleemofyna, Pau-
pertas.

MISSA. Missam celebrare vult sub
mortem. *Albertus.* 33. *Alferius.*
37. *Aloysius.* 39. *Amatus.* 44. *Bar-*
laam. 92. *Bergerus.* 113. *Ca-*
strensis. 127. *Corbinianus.* 154
Daniel. 159. *Dunstan.* 169. *Felix.*
214. *Fridericus.* 223. *Io. Cbris.*
291. *Ludgerus.* 333. *Philippus.*
438. *Rupertus.* 475. *Seuerus.* 487
Tarasius. 513. *Tristanus.* 529
Valerius. 532. *Vdalricus.* 533
Vincentius. 535. *Vuillbelmus.*
549. *Vinualocus.* 552. *Ano-*
nym. 560

Celebrare iubetur à sanctis sibi
apparentibus. *Daniel.* 159

Cogitur à suis, vt pro eis ad Do-
minum intercedat. *Callius.* 125
Vbaldus. 512

Celebrare quotidie curat infir-
mus. *Ludgerus.* 333. *Mat-*
thaus. 371. *Tristanus.* 529. *Sta-*
nisl. 499

Audire saltem. *Adbelardus.* 22
Anselmus. 63. *Coleta.* 147. *El-*
zearius. 188. *Geraldus.* 252. *Ge-*
roldus. 237. *Hermannus.* 263
Lucas. 330. *Petrus.* 430. *Pius.*
450. *Vuazo.* 545. *Vuillbel-*
mus. 548

Celebrat supremo vitæ die, &
communicat suos *Cassius.* 125
Philippus. 438

Celebraturus, expectare iubet
sui sicarios, donec eam perficiat.
Fridericus. 223

Celebrat super pectus (loco Al-
taris) in carcere positus. *Lu-*

cianus. 332

Super ministrorum manibus, in
Eremo. *Theodoretus in Lucila-*
no. *Ibidem.* 1

Dum super Altare celebrat Vir
sanctus, fuste ab insano ad necem
percutitur; sed aqua à se bene-
dicta lotus, sacrificium perficit
incolumis. *Laurentius.* 317
Pluries in die celebrat, à Domi-
no iussus. *Vdalricus.* 533. Vbi
de huiusmodi consuetudine.

Celebrare nunquã destitit, vsque
ad vltimum diem, licet senex,
ætatis 120. Annorum. *Alfe-*
rius. 37

Missam quotidie celebrat, licet in-
firmus, ne (inquiens) moriatur,
sine perceptione Sacramenti.
Tristanus. 529

Celebrat quotidie post pertra-
ctata negotia, tanta cum deuo-
tione, vt omnes obstupescerent.
Michael. 384

Celebrat pro infirmo, loqui non
valente, Bernardus redditur ei
loquela, sed Missa absoluta, ite-
rum ille obmutescit. *Iosber-*
tus. 303

Ad celebrand. m è ca- cere edu-
citur in veste candida cum lam-
padibus Vir sanctus, qui Sacri-
ficiũ celebras, participat fide-
les, & in ipso Altari Martyr oc-
cumbit. *Clemens.* 145

Quæ dicitur de requiem, vult
pro se celebrari, & audire inco-
lumis, ea die se morituum sciens.
Petrus. 434

Celebrant in nocte Natiuitatis
Y y Domi-

Index Rerum.

Domini, reuelatur à B. Virgine
fui obitus dies. *Andreas.* 56
Celebrans, extra se rapitur; à
terra sustollitur; & luce apparet
circumfusus. *Philippus.* 440
Celebraturus, spiritus vehemen-
tiam, & ardorem quo aestuabat,
comprimere cogebatur. *Idem*
ibidem.

Missam celebraturus, ea dimissa,
ad morientem iuuandum ire di-
uinitus iubetur. *Odo.* 404
Celebrare nunquam voluit, Sy-
moniacè se ordinatum recolens.
Dominicus. 166

Celebrare in secretiori, ac remo-
tiori loco, semotisq. arbitris cu-
rat, qui extra se rapi; vel resolu-
ti lachrymis consueuerat. *Am-
brof.* 48

Missam celebrans, celesti lumine
irradiatur. *Castrensis.* 127. *Phi-
lippus.* 440

Dum in Missa canitur Gloria in
excelsis, prædicit se migraturum
iubet autem paucos ad se exire
de Choro, ceteros verò, cum
omni denotione sacrificium pe-
ragere, ne quid negligereetur.
Erminoldus. 198

Missam pro se dici curat moritu-
rus. *Petrus.* 434. *Annon.* 58
Beda. 99. *Ethbinus.* 199. *Mo-
nica.* 387. *Opportuna.* 408. *Pe-
trus.* 434. *in Raingarda.* 460

Missarum Tricenarium in singulis
monasterijs, & à singulis mona-
chis missas duas pro matre sua
defuncta, celebrari vult *Petrus*
in Raingarda. 460

Missarum solemnia accelerare,
facit ea nocte, qua erat migra-
turus. *Annon.* 58

Missæ celebrata moritur. *Ama-
tus.* 44. *Bernardus.* 112. *Bertger.*
113. *Bonaiuncta.* 116. *Castrenf.*
127. *Clemens.* 136. *Daniel.* 159
Felix. 214. *Iuuent.* 311. *Remi-
gius.* 463. *Rupertus.* 474. *Serua-
tius.* 481. *Seuerus.* 487. *Valerius.*
532. *Vincentius.* 535. *Quinua-
locus.* 552. *Anonym.* 560

MODESTIA. Modestæ cultor in-
firmus, brachia sua sub mortem
nuda conspiciens, illicò tegit.
Pius. 451

Mortuus, dum lauatur, verenda
tegit. *Philippus.* 441

Modesta Virgo, nec à medicis par-
tē vllā sui corporis videri pati-
tur. *Clara.* 143. *Macrina.* 347
Non vult inter moniales recepta,
cum marito defuncto sepeliri.
Heduuigis. 258

MONACHVS. Monachum in me-
nasterio mori oportere, ait mo-
riens. *Nilus.* 400

Monachi habitum sub mortem in-
duere. Vide Religio.

Monachus factus inuito Patre, ab
eodem expoliatur habitu mona-
stico, & sericis induitur; sed ip-
se (semel) & iterum, illis discer-
ptis, protestatur se quoque po-
tius in frustra discerpendum, quàm
ad seculum rediturum. *Alba-
nensis.* 81

Monachis timentibus Io. Gualber-
tum recipere, ob sui patris po-
tentiam ipsemet se tondet, & ha-
bitum

Index Rerum.

bitum induit. *Ioannes*. 297
 Sub monachorum habitu degit
 inter monachos, soli Patri sub
 mortem, cognita. *Euphros.* 207
Monachus, vinculis, ac verberibus
 fieri coactus, adeo profecit, vt
 omnes monachos superauerit.
Eberhardus. 373
Vide Vocatio.
Monasterium, è super eminèti col-
 le, benedicit moriturus. *Co-*
lumba. 149
MONIALIS. Monialis fit Impera-
 trix, mortuo viro suo Imperato-
 re. *Chunegundis*. 139
 Post obitum Viri sui, in cellula
 se claudens, moniales colligit.
Monigundis. 386
 Condit in diuersis prouincijs.
Colita. 148
 In monialium monasterio degit cū
 filia. *Euphrasia*. 203
 Monialis efficitur puella, monialiū
 (sibi alloquentiū) pia callidita-
 te seducta. *Euphrasia*. 206
 Addicta sæculo, reprehenditur à
 moriente. *Ercbantrudis*. 196
 Abbatisa moritura adiurat suc-
 cessuram sibi, ne monasterio pos-
 sessiones, aut pecunias acquirat.
in Euphras. 205
 Moniales, ab Euphrasia vidua (nu-
 nera) & possessiones offerente,
 non nisi Thimiama, & cereos
 pro oratione accipiunt. *Ibid.*
 Moniales visitat moriturus, & eas
 consolatur. *Cesarius*. 137
 A monialibus non vult videri, ne-
 que post mortem. *Vulmar*. 553
MORS MORI. Mortē nihil aliud

esse dicit moriens, quā transi-
 tum de planctu ad risum. *Con-*
radus. 153
 Libertatem esse, ab Angelis do-
 cetur. *Athanasia*. 79
 Vitam appellat. *Bernardus*. 106
 Mortem naturale debitum esse au-
 diens, ingemiscit dicens. Quo-
 nam modo quispiam in incertæ
 mortis expectatione securo ani-
 mo erit? Et exinde, mortis me-
 moriam animo identidem reti-
 nuit. *Iosaphat in Barlaam*. 92
 Mortis diem, non iudicii, sed gra-
 tix, & misericordiæ sibi futurum
 esse, ait. *Hugo Episcopus*. 274
 De mortis vtilitate, ac de cœle-
 sti vita sermonem habet sub mor-
 tem. *Laurentius*. 319
 De bono mortis, librum edit.
Ambrosius. 47. De bono mortis,
 & vitæ contemptu disserit sub
 mortem. *Manica*. 387
 De exitu animæ, & Dæmonum
 tunc temporis accusatione dis-
 serit. *Bernardus*. 207
 De morte, quam sibi imminere
 præsenferat infirmus, identidem
 verba facit. *Pius*. 451
MORTIS MEMORIA. Mortis
 memoriam inculcat Eugenio Pa-
 pæ. *Bernar.* 107
 Memoriam suadet alijs, moriens
Beda. 98. *Bernar.* 111. *Elig.* 184
Heriber. 260. *Modoald.* 385
Theodof. 324. *Vuolbad.* 554
 Mortis diem iugiter ante oculos
 habet. *Ambros.* 47
 Ad mortis memoriam comparan-
 dam. Cadaverum aspectus plu-

Index Rerum:

- rimum prodesse asserit, & suo exemplo docet. *Carolus.* 124.
Ioannes. 296
 Mortis vt memoriam firmiter in mente retineat morientibus astat libenter, & eorū oculos in morte claudit. *Ioannes.* 296
 Vt memoriam iugiter habeat; monumentum sibi extrui iubet Episcopus, nec ei finem imponi, sed in festis solemnibus dici sibi ab operis præfectis, Monumentum tuum est imperfectum, iube ergo, vt finem accipiat; Incertum est senim qua hora morieris. *Idem ibid.*
 Mortem sepius meditat. *Iosaphat in Barlaam.* 93. *Godefridus.* 244
Ioann. 295
 Meditationem docet moriens. *Raingarda.* 459. *Vuolphang.* 555
 Docet necessitatem. *Iosaphat in Barlaam.* 93. *Godefridus.* 244.
Ioann. 295. *Launomarus.* 321.
Laurent. 320. *Theodosius.* 524.
Vuolphangus. 555
 de Mortis hora sollicitè cogitans, felix nuncupatur. *Anastasia.* 51
Mortis preparatio.
 ad Mortem se preparat. *Adbelardus.* 21. *Aichadrus.* 27. *Annon.* 57. *Bruno.* 118. *Dominicus.* 166. *Eusebia.* 208. *Godefridus.* 244. *Heribertus.* 260. *Honorat.* 269. *Ioannes.* 302. *Margarita.* 358. *Nilammon.* 399. *Odilo.* 402. *Rembertus.* 462. *Richarius.* 467. *Servulus.* 481. *Simeon.* 490. *Vdalricus.* 533. *Vuillhelmus.* 547. 549. *Anonym.* 568
 ad Mortem preparat se quamvis incolumis. *Petrus.* 434
 Preparari vult sanctus sibi deum. *Hugo.* 275. *Vuolpertus.* 541
 Vult, ac docet moriens assistentes. *Adbelardus.* 21. *Aichadrus.* 27. *Bruno.* 118. *Eusebia.* 208. *Heribertus.* 260. *Maurus.* 377. *Richarius.* 467. *Anonym.* 568
 Mori paratus, mortem non timet, à latronibus sibi minitatum. *Hilarion.* 267
 Paratos esse monet monachos suos, iam iam obituros. *Aichadrus.* 27. *Maurus.* 377. Parant se morituri, cōfessione, lachrymis, alijsq. pœnitentiæ operibus. *ibid.*
 ad Mortem se parans infirmus, à nemine vult visitari, nisi ea hora, qua à medicis visitabatur. *Angustinus.* 83. Parare se volens, neminem prorsus ad sui visitationem admittit, triduo ante obitum. *Elisabeth.* 186. Se parans de sæculi negotijs nihil vult audire infirmus. *Eberardus.* 172
 ad Mortem se preparans, triduo ante obitum se visitantes admittit, & admonet, deinceps visitationes renuit, vt magis contemplationi vacare possit. *Vincent.* 536
 Vt solus per triduum relinquatur, ad iter suum parandum postulat à Fratribus moriens. *Grimaldus.* 250. *Ioannes.* 300
 ad Mortem parari desiderans postulat dari sibi requiem per aliquot dies ante obitum, vt contemplationi plus solito vacet. *Simeon.* 490
 Elec-

Index Rerum.

- Eleemosynis**, ut se paret ad mortem, fratrem suum docet moriens. *Herbertus*. 260
- Parari** se ad mortem diligentius curans, qui paratum se esse dicit; nec aliquid tunc faciendum omittere volens, ab assistantibus sibi suggeri postulat, si quid ipse obliuiscatur. *Honoratus*. 269
- Schedulas** inueniens, in quibus descriptum erat, Dispone domui tuæ, morieris enim quinta die, parat se ad mortem, & omnia sua in pauperes distribuit. *Meinuerus*. 379
- Ad mortem** parare se volens, accersit Confessarium, & generalem peccatorum suorum confessionem ei replicat, ac orationes, & suffragia pro anima sua postulat. *Margarita*. 358
- Mortem** sibi instare cognoscens, ieiunia, orationes, vigilias, & labores auget. *Hugo*. 272
- Adolescens** ægrotus, omni corporis cura abiecta, ad Diuinam tantum clementiam innocendam, & ad ea cogitanda, quæ post mortem sequuntur, animum conuertit. *Ioannes*. 302
- Psalmis**, & Orationibus præparat se ad mortem, & eisdem fratribus se adiunari cupit, & rogat. *Petrus*. 425. Missam defunctorum celebrari facit, & audit, ac valedicens amicis, eosdem ad funus suum, eodem ipso die, prosequendum exorat. *Petrus*. 434
- Psalmi** modis, & sacris lectionibus, ad mortem se præparat. *Rembertus*. 462
- Mortem** appropinquantem expectans, cellam cum Oratorio sibi construi facit, in qua includitur, & usque ad mortem silentium seruat. *Romualdus*. 470
- Mortis** suæ tempus (Deo reuelante) cognoscens, Sarcophagum sibi componit; corpus abluit; vestes induit; & sic (intentum, semper Cælo spiritum) exhalat. *Saluius*. 476
- Suæ migrationis** tempus aduentare sentiens, in Oratoriū quoddam (lignis constructum) se recipit, ut à Presbyteris (in eo manentibus) funus suum curetur; ibique multis lachrymis, assiduissq. precibus, ad mortem se præparat. *Seuerinus*. 482
- Septem annos** in omni corporis maceratione mortem expectat, qui post septem dies se moriturū (Deo reuelante) crediderat. *Vuillbelmus*. 549
- Horam** sui transitus expectat, humi prostratus, balneatus, & sacris vestibus (ad funeris usum paratis) indutus. *Vadricus*. 534
- Mortis die** præoccupatū se dolet, qui emendationem vitæ iam dudum meditabatur. *Vuillbel*. 547
- Paratum** cor meum, repetebat sæpius moriturus. *Stanisl*. 599
- De mortis** preparatione pluram differit cum discipulis suis moriturus. *Suibertus*. 512
- Morientibus** parari locus consueuerat, ubi in cinere, & cilicio positi extremum illi redderent

Index Rerum :

93. *Aloysius*. 39. *Amicus*. 48. *Arnulphus*. 75. *Barlaam*. 91. *Bartholomeus*. 93. *Bauo*. 97. *Benedictus*. 101. *Benno*. 104. *Bernardus*. 109. *Burchardus*. 111. *Columba*. 136. *Columbanus*. 139. *Conon*. 140. *Eberardus*. 172. *Ebrulphus*. 174. *Eugendus*. 201. *Euphrasia*. 203. *Eustachius*. 209. *Eutichius*. 210. *Franciscus*. 217. *Franciscus*. 220. *Friardus*. 222. *Galganus*. 228. *Gertrudis*. 238. *Gilda*. 240. *Godefridus*. 243. *Gorgonia*. 245. *Hyacinthus*. 264. *Hieron*. 264. *Ioannes*. 300. *Julianus*. 312. *Launomarus*. 321. *Laurentius*. 318. *Lubertus*. 328. *Lucianus*. 331. *Lyduuina*. 338. *Maiolus*. 350. *Malachias*. 350. *Marchulphus*. 355. *Modoaldus*. 384. *Monica*. 386. *Nicolaus*. 394. *Nicon*. 395. *Odo*. 402. *Opportuna*. 408. *Praxedes*. 454. *Terentius*. 514. *Thomas*. 528. *Thoridgid*. 529. *Trudo*. 530. *Vadricus*. 534. *Veranus*. 535. *Vuandregefilus*. 544. *Vuolbodus*. 554. *Anonymi*. 569. Tanto tenetur desiderio, ut aliquando supinus iacens manus, & brachia, velut iam mortuus, componeret, & in cœlum suspiciens, diceret, ò utinam veniat hora illa. *Godefridus*. 243. Mori cupiens mittit monachus ad Patrem suum, qui eum roget, ne sibi transitum, orationibus suis impediatur. *Columbanus*. 151. Cupiens post Patrem suum, expectare iubetur, quoadusque coro-

nam sibi tegat splendidiorem. *Iosaphat in Barlaam*. 92. Cupiens loco viri, ac filij sui, mortem sibi, vitam illis, precibus obtinet. *Candida*. 122. Cupiens cum amico pridem defuncto, mori, ac sepeliri, id ipsum precibus obtinet. *Vuillbel*. 550. Mori cupiens antequam Episcopus, à quo vitæ institutionem acceperat, à se discedat, mortem precibus obtinet. *Emma*. 191. Cupiens, & morti iam proximus existens, expectare adhuc paululum iubetur. *Dositheus*. 169. *Friardus*. 223. Cupiens, sed permanere diutius à suis rogatus, diuinæ se committit voluntati. *Adelardus*. 23. *Francisca*. 227. *Mart*. 368. Mori cupiens pro Christo, se sicut scopat longo detritam vsu, in ignem projici, & ab eo consumi exoptat. *Godefridus*. 244. Cupiens, ne cladem imminentem videat, sui dissolutionem, orat, & obtinet. *Arsacius*. 77. *Augustinus*. 84. *Thomas*. 528. Cupiens orat Dominum, ut pestē (tunc grassante) corripiatur. *Lippus*. 324. Mori cupiens, ante pedes morientis procumbit, rogans illum; ne patiat post septem dies ei esse supersitem. *Anonymi in Anastasio*. 53. In mare proiectus, & aquis supernatans, emergi, ac mori rogat. *Quirinus in Andrea*. 55. Mori cupiens, dolet fratres pro sua

Index Rerum.

- sua fanitate orare, dicens, quid tenetis miserum hominem? Sinite abire. *Bernardus.* 106
- Cupiens, supinum sapius se in lecto collocat, manus, & brachia ad instar mortui componit, & exclamat, ò utinam veniat hora illa, qua hinc discessurus sum. Utinam illi horæ me præparare digneris, Domine Deus meus. *Godefrid.* 244
- Mori cupiens rogatur, ut vehemens remittat moriendi desiderium. *Francisca.* 217
- Maximo, qui tenebatur moriendi desiderio, arguit de suo obitu dolentem, dicens, se ob id habitum Religionis accepisse; pœnitentiam egisse, & pro Christo laborasse. *Godefridus.* 243
- Trienio ante mortem continuus vacat precibus, ad Patriam suspirans cælestem. *Gertrudis.* 238
- Mortis desiderio flagrans, diem extremum, solemnem, & festum dicit. *Gorgonia.* 246
- Repetit sapius. Quemadmodum desiderat ceruus, &c. sitiuit anima mea, &c. Quando veniā, &c. Quam dilecta tabernacula tua, & similia. *Eutichius.* 210. *Ioannes.* 297. *Launomarus.* 321. *Trudo.* 530. *Anonym.* 569
- Nil aliud magis, quam mortem optare, & Deum videre suum respondit moriens, Interroganti quid cuperet. *Ioannis.* 300
- Mori cupiens præmonitus de vicina suæ mortis hora, mira exhilaratione perfunditur. *Trudo.* 530
- do. 530
- A mortuis suscitatus ad hunc locum tenebrarum rediisse dolet. *Saluus.* 476
- Tanto tenetur mortis desiderio infirmus, ut fratres eum consolari volentes, dicere oporteret, mortem sibi propinquam esse. *Lubertus.* 328
- Mortis desiderio flagrans à moriente sibi obtineri flagitat ad senectutem perueniat, & eo mortuo, sapius eleuatis in cælum, oculis repetit, memento mei. *Bartholomæus.* 93
- Dissolutionem sui corporis orat pariter, & obtinet. *Bartholomæus.* 39. *Bernardus.* 105. *Conon.* 152. *Franciscus.* 220. *Galganus.* 228. *Gilda.* 240. *Illuminata.* 283. *Lucianus.* 331. *Lyduina.* 338. *Marculphus.* 355. *Nilammon.* 399. *Praxedes.* 454. *Sabina.* 476. *Thomas.* 528. *Vulhelmus.* 550
- Mori cupiens ad sepulchrum defunctæ triduo orans, reposcit ab ea mortis promissum, & læta moritur. *Iulia.* 312
- Ad sepulchrum Sancti viri orat instantissimè, ne ultra octo dies vita sibi prorogetur, & voto potitur. *Thietmarus.* 526
- Ad feretrum sancti Viri orans, mortem obtinet, quam poposcit. *Anonym. in Hugo.* 275
- Morientem rogat, ut sibi celerem impetret mortem. *Anselmus.* 65. *Bartholomæus.* 193. *Agnes in Clara.* 141. *Ebberardus.* 171. *Iuliana*

Index Rerum.

lia in Euphrasia. 205. *Otbertus in Vazzo.* 545. *Anonym. in Anastasio.* 53. *Anonym. in Ebrulpho.* 174. *Anonym.* 373
 Rogat id ipsum, sed non obtinet. *Anton. in Paulo.* 417
 Mori cupiens, parato iam communi sepulchro, ultro se offert eiusdem encenia celebraturū. *Basil. in Theodosio.* 323
 Mori simul cum grege suo cupit, & orat pius Abbas. *Aichadrus.* 26
 Mori recusantem animam, solatur moriens Psalmorum cantu. *Burchard.* 121
 Nescire se dicit moriens, an maiori solitudine, vel desiderio mortem expectet. *Benno.* 104
In Morte letitia.
 Moritur cum ingenti letitia. *Anselmus.* 65. *Brembochius.* 100. *Benedict.* 102. *Carilephus.* 122. *Catharina.* 131. *Didacus.* 161. 162. *Dunstanus.* 169. *Euphrasia.* 203. *Modoaldus.* 384. *Prosper.* 456. *Vincent.* 536. *Vuillhelm.* 549
 Ridet moriens, & interrogata quae de causa rideret, respondit, quia iam Domum perueni. *Baptista.* 90
 Latus, & hilaris moriens, alios super se plorantes consolatur. *Bauo.* 97. *Bruno.* 119. *Castrensis.* 127. *Catharina.* 131. *Claudius.* pag. 144
 Ea nocte, qua se moriturum noverat, iocatur hilaris cum ceteris aegrotis, in eodem cubiculo manentibus. *Cedmon.* 134
 Qui mortis desiderio tenebatur

febri correptus, exultat dicens. Benedictus Deus, qui recordatus est mei. *Franciscus.* 220
 Breui se moriturum audiens, letitia perfusus, canit præ iubilo: Gloria, laus, & honor tibi sit Rex Christe Redemptor. *Guillbel.* 254
 Perfusus gaudio moriens, canit tertio, Ascendō ad Patrē meum, vocem semper altius eleuando. *Elektus.* 183
 Lata admodum canit moriens, quæ mori lætatur. *Elisabeth.* 186. *Anonym.* 563
 Latus migrans sapē canit, Mihi viuere Christus est, & mori luctum. Misericordias Domini in aeternum cantabo, & alia huiusmodi. *Epiphanius.* 195
 In hora mortis canit præ iubilo, & canēdo moritur. *Michael.* 384
 Latus moriens, pronunciari sibi vult iugiter, Dirupisti vincula mea, tibi sacrificabo hostiā laudis. *Nicolaus.* 395
 Latus moritur canens, In Galilæa Iesum videbimus, Alleluia. *Anonym.* 577
 Mori gaudens, fixis in Cælum oculis, ridet; plaudit manibus; Alleluia, & Cantica quædam exultans canit; totamq. noctem, sibi postremam, in iubilo ducit. *Maria.* 365. Nihil nisi cælū spectat, & versiculos Patriæ desiderium exprimentes profert; astantes rogans, ne sibi cælestem Patriam inuideant. *Hieronymus.* 265
 Moriturū se sciens pectore correptus, hilarem se præbet omnibus; accumbit

Index Rerum.

cumbit cum fratribus; eosq. ieiunium soluere (ob lætitiā) iubet. *Macbar.* 342

Dum febri corripitur exultat, & orat conceptis verbis. *Franciscus.* 220

Maxima cum lætitiā apparentibus Sanctis sibi morienti, ait Bene veniant; Venio, venio, Gratias ago, Ecce venio, & hæc dicens lætus migravit. *Vrsin.* 543
Exclamat moriens, lætitiā perfusus, Cantate Domino canticū nouum alleluia; & ore iucundo, ac luculenta facie, in cælum digito extento, migrat. *Conradus.* 152

Mori gaudens, Crucifixi vulnera exosculatur, dicens, Haurietis nunc aquas in gaudio &c. *Edmundus.* 176

Audito Mortis propinquæ nuncio, lætus exclamat; Bonum mihi est dissolui, & esse cum Christo. *Guthlacus.* 256. *Hugo.* 272

Perfunditur gaudio, mortis habita reuelatione; & in Ecclesia biduū manens, in ea lætus (Missā celebrata) moritur. *Iuentius.* 311

Mori gaudens, arguit de sua morte plorantes, dicens, Abite hinc cū vestris lachrymis, Tempus lætitiæ est, non lachrymarum. *Laurentius.* 318

Læto animo esse iubet (de sua imminente morte) dolentem; dictum ei volens, morbum iam in melius verti, quia scilicet ad æterna præmia vocabatur. *Marina.* 345

Videre iam bona in terra viuentium, Deumq. fontem viuum totis medullis sitire, & anhelare se ait, mori gaudens. *Maiolus.* 350

Mortis propinquæ reuelationem habens, Deum benedicit. *Arnulphus.* 75. *Conon.* 152

Lætatur plurimum. *Albertus.* 32. 33. *Andreas.* 54. 55. *Arnulphus.* 75. *Dominicus.* 164. *Euphrasia.* 203. *Franciscus.* 217. *Franciscus.* 220. *Gertrudis.* 238. *Ioann.* 303. *Iuentius.* 311. *Iulianus.* 312. *Modaldus.* 384. *Nicolaus.* 392. *Opportuna.* 408. *Terentius.* 514. *Trudo.* 530. *Anonym.* in *Bernardo.* 108

Manibus præ gaudio claudit, & alios ad secum congaudendum, inuitat. *Iulianus.* 312

Orat Dominum, ne sententiam reuocet. *Aloysius.* 38

Mortem sibi vult à Confessario in penitentiam imponi moriens. *Conradus.* 154

Mortis prænotio.

Mortem sibi imminentem prænotat diuinitus. *Albertus.* 32. *Amicus.* 48. *Anastasia.* 51. *Annon.* 57. *Arnulphus.* 75. *Barlaam.* 91. *Boisfilus.* 115. *Cassrensis.* 127. *Cedmō ante quatuordecim annos.* 134. *Cæsarius.* 137. *Chariton.* 138. *Clarus.* 143. *Coletus.* 147. *Dominica.* 163. *Dominic.* 164. *Eligius.* 184. *Eugenius.* 203. *Gerald.* 231. *Gertrudis.* 238. *Gorgonia.* 245. *Gramatius.* 248. *Hedwigis.* 257. *Hubertus.* 271. *Ignatius.* 283. *Ioannes.* 286. 287. 291. 295. *Launomarus.*

Index Rerum.

- marus.* 331. *Margarita.* 359.
Maria. 361. 364. *Odulpbus.* 406.
Onuphrius. 406. *Opportuna.* 408.
Osuuald. 409. *Paulus.* 417. 419.
 420. *Petrus.* 424. 425. 429. 434.
Philippus. 438. *Raingarda.* 458.
Reginald. 461. *Rembertus.* 462.
Remigius. 463. *Richardus.* 465.
Richarius. 467. *Sabbas.* 475. *Sal-*
uius. 476. *Seuerin.* 482. *Seuerus.*
 487. *Simeon.* 490. *Spes.* 497. *Spi-*
ridion. 497. *Stephan.* 506. *Tauri-*
nus. 513. *Terentius.* 514. *Theodo-*
ra. 534. *Thomas.* 526. *Trudo.* 530
Veranus. 535. *Vuinuualoc.* 552
 Mortem, & Iudicium sibi instare
 prænoscit, tubæ sonum apud se
 audiens, ac neminem videns.
Anonym. 572
 Prænoscit, audiens Campanam
 pro agonizante (à nullo pulsata)
 sonare. *Gerard.* 235. *Reginald.* 461
 Mortem sibi imminere prænoscens,
 parat sepulchrum. *Simeon.* 490
 Sepulchrum sibi aperiri facit.
Benedict. 100. *Richard.* 467
 Sepulturæ locum designat. *Vua-*
lericus. 532
 Mortem sibi imminere prænoscens
 solitarius, & sciens neminem sibi
 (in spelunca morienti) affuturū,
 describit in schedula, Defunctus
 sum ego Ioannes humilis Indict.
 decimaquinta; & eandem sche-
 dulam (in manu habens) mor-
 tuus reperitur. *Ioann.* 288
 Describit in terra diem, in qua
 moritur. *Maria.* 363
 Moriturus ad locum ubi Presbyteri
 duo manebant accedit, ut ab
 eis sepeliatur. *Seuerin.* 482
 Accersit qui sepulchrū ei fodiat,
 in quo postea se collocans mori-
 tur. *Anonym.* 567
 In sepulchro manens, ac vitam
 ducens, quando migrationis tē-
 pus aduenisse cognoscit, seipsam
 componit. *Alexandria.* 36. *Ano-*
nym. in *Ephrem.* 195
Mors immines reuelatur.
 A Christo Domino sibi apparente.
Alquirino. 39. *Matthæo.* 371.
Niconi. 395. *Anonym.* 558. 569.
 in *Bernardo.* 112
 A B, Virgine. *Alberto.* 32. *Andrea.*
 56. *Musa.* 387. *Radbodo.* 458
 Ab Angelis *Agiboldo.* 25. *Aichadro.*
 26. *Aldegundi.* 34. *Antonio.* 70.
Austreberta. 86. *Columba.* 148
Cononi. 152. *Eucharario.* 200. *Ge-*
rontio. 237. *Gilde.* 240. *Gingu-*
riano. 241. *Ioanni.* 306. *Lippo.*
 324. *Michaeli.* 384. *Odoni.* 406
Paulo. 419. *Sebbi.* 478. *Seruatio.*
 480. *Anonym.* 579
 A duobus Angelis, schedula datur
 morituræ, in qua descriptū erat:
 En libertas tua. *Athanasia.* 79
 Epistola ostenditur ab Angelo obi-
 tum reuelante, & moriturus eam
 aperire, ac legere iussus, inuenit
 in ea, se, & alios breui migratu-
 ros, literis aureis descriptos.
Mellito. 382
 A Sanctis pluribus simul apparenti-
 bus. *Materno.* 369
 A S. Adriano. *Natalia.* 389
 A S. Basilio. *Io. Chrysost.* 291
 A SS. Cæcilia, & Lucia. *Opportu-*
na. 408
 A S.

Index Rerum

A S. Coluthio. *Anonym.* 587
A S. Dominico. *Alberto ad eius sepulchrum oranti.* 33
A S. Eucharzio. *Valerio.* 532
A S. Heriberto. *Volperto.* 541.
A S. Hugone. *Roberto.* 275
A S. Isidoro. *Ferdinando.* 215
A S. Laurentio. *Vuolbodo.* 554
A S. Petro. *Hugoni.* 272. *Servatio.* 480
A S. Paulo, & S. Dominico. *Vlrico.* 341
A Theodoro Archimandrita. *Tboma.* 528
Ab Abbatisa Anonyma. *Euphrasia.* 203. 205
A Peregrino quodā. *Gertrudi.* 238
Mortis Prædictio.
Mortem sibi imminentem præno-
scit, & alijs manifestat. *Abibus.*
18. *Albertus.* 31. *Aloyf.* 39. *Amabilis.* 41. *Amasius.* *ibid.* *Amicus.*
48. *Anastasia.* 51. *Anaxanon.* 54.
Anton. 67. 70. *Antonin.* 72. *Arnulph.* 75. *Arsenius.* 77. *Austreberta.* 86. *Bened.* & *Pet.* 101. *Bened.* 101. 102. *Benno.* 104. *Boisil.* 115. *Bramidulana.* 117. *Cassius.* 125. *Castren.* 127. *Cedmon.* 135. *Clemens.* 145. *Columba.* 148. *Corbinian.* 154. *Dominic.* 164. *Daniel.* 159. *Dunstan.* 170. *Earcongota.* 172. *Elias.* 183. *Erminoldus.* 198. *Euphrosina.* 207. *Famian.* 213. *Francisc.* 218. *Friard.* 222. *Frideric.* 223. *Gallus.* 229. *Gaudent.* 231. *Gerard.* 234. *Gothard.* 246. *Gregor.* 250. *Guillhelm.* 253. *Gunther.* 255. *Gutblac.* 256. *Hedduigis.* 257. *Hermannus.* 261.

Hiacynth. 264. *Hieronym.* 266.
Hospitius. 270. *Iacopon.* 281. *Iōannes.* 289. 291. 301. *Lanfranc.* 316. *Leobardus.* 312. *Lucas.* 330. *Ludgerus.* 333. *Lupicinus.* 337. *Macharius.* 343. *Malach.* 350. *Marcus.* 356. *Margarita.* 359. 360. *Maria.* 361. *Modoald.* 385. *Nicolaus.* 394. *Nicon.* 395. *Odo.* 405. *Odulphus.* 406. *Onuphr.* 407. *Opportuna.* 408. *Paulus.* 417. *Petrus.* 430. 434. 434. 436. *Philipp.* 438. *Procopius.* 454. *Radbod.* 458. *Rombertus.* 462. *Servatius.* 480. *Theodora.* 517. *Veranus.* 535. *Vincentius.* 536. *Virgilius.* 540. *Vlricus.* 541. *Vuinualocus.* 552. *Anonym.* 568. 569. 579. 580. 586
Mortem sibi imminentem manifestat in concione, quam ad populum habet inter Missarum solemniam. *Amabilis.* 41. *Amasius.* *ibid.* *Fridericus.* 223
Diem, quo moriturus est inscribi facit super lectum. *Germanus.* 236
Moriens designat alios morituros. *Albertus.* 31. *Galla.* 229. *Gothardus.* 247. *Hugo.* 275
Mortis suæ notitiam vult ab alijs haberi, vt omnes, in eo moriente, se morituros sciant. *Vuolbodus.* 554. *Vuolphangus.* 555
Notitiam vult haberi, ne piorum priuatur suffragijs. *Eduard.* 178. Non vult haberi. *Eudocimus.* 201. *Leobardus.* 322. *Stephanus.* 507
Mortis horę notitiam rogat Dominum, vt sibi concedat. *Petrus.* 436. *Veranus.* 535

Index Rerum.

- A Deo sibi concedendam fore,**
promittit Vir sanctus eleemosy-
nam elargienti. *Petrus.* 434
- Mortis aliorum reuelatio.**
Mors aliorum diuinitus reuelatur.
Aidrano, Ofuualdi Regis. 30. Al-
berto, sororis suæ. 31. Anselmo,
discipuli sui. 65. Claræ, Agnetis.
141. Clementis, duorum Marty-
rum. 145. Cuthberto, Amici sui.
157. Danieli Abbati, Anastasia.
51. Danieli Stylitæ, Simeonis
Styl. 159. Francisco. Affil, Hospi-
tis sui. Anonym. 588. Gothardo,
Brunonis. 246. Lannomaro, Epi-
scopi Carnotensis. 321. Laurétio
Iustiniano, Discipuli sui. 319.
Machario, duorum Monachorū.
342. Mauro, multorum Discipu-
lorum. 376. Mellito, Plurimorum
secum. 382. Petro, fratris sui. 100.
Quisilindæ, Persecutoris mona-
sterij sui. 457. Theodoro Archi-
mandrita, Thomæ Patris. 528.
Vincentio, sororis, & aliorum.
537. ad 540
- Mortem proximam denunciat qui-**
dam incolumi, & præparationem
suadet. *Gothardus.* 147. *Laurent.*
319. *Anonym.* duo in *Vinc.* 537.
Anonym. 588
- Sibi denunciatam non esse, do-**
let. *Euphrasia.* 204
- Denunciari sibi audiens, dolet se**
pœnitentiam non egisse, & dila-
tionem rogat. *ead. ibid.*
- Denunciari sibi audiens, exclam-**
at lætabundus. Gloria, laus, &
honor tibi sit Christe Redēptor.
Guillbelm. 254
- Lætus respondet nuncianti, Boni**
tibi Deus concedat nuncium.
Nicolaus. 392
- Mortis aliorum Postulatio.**
Mortem obtinent Sancti sibi deu-
tis. *Albertus.* 33. *Basil. in Ephrē.*
194. *Euphrasia.* 203. 205. *Anony.*
in Andr. 56
- Mortem alterius à Deo postulat, &**
obtinet. *Aichadrus.* 26. *Anselm.*
465 *Bathildis.* 96. *Cuthbert.* 157.
Hilarius in Abra. 19. *Marcell.*
in Luciano. 331. *Oda.* 405. *Tho-*
mas. 528
- Postulat, sed non obtinet.** *Bar-*
laam. 92
- Morientium Pietas, & Obe-**
dientia.
- Morti proximus, audire vult flagi-**
tiosi hominis confessionem. *Io-*
annes. 305
- Surgit, & properat, iussus, ad**
mortuum excitandum. *Euge-*
nius. 202
- Vult è lecto subleuari, vt S. Pau-**
lo (ad se venienti) occurrere,
possit. *Anonym. in Odone.* 405.
- Assurgit in genua, & demisso ca-**
pite benedictionem ab Apostolo
sibi apparente postulat. *idē ibid.*
- Morti proximus iubetur à Sanctis**
sibi apparentibus Missam cele-
brare. *Daniel.* 159
- Orationes Amicorum, datis ad**
eos epistolis, curat, & postulat.
Lutbertus. 325
- Accersit, qui sepulchrum ei fo-**
diat, in quo se collocans mori-
tur. *Anonym.* 567
- in Mortis articulo positus, reuo-**
catur

Index Rerum. I

eatur à Patre, ne insalutatus ab-
 eat; & iussus postea, oculos ite-
 rum claudit, & moritur. *Ano-
 nym. in Bernar.* 108
 Moriendi licentiam postulat. *Dosi-
 theus.* 169. *Eduard.* 181. *Petr.* 432
 Moritur statim iussus, obedientiæ
 cultor. *Catharina.* 131. *Colum-
 banus.* 151. *Dositheus.* 169. *E-
 duard.* 181. *Ionathas.* 308. *Petr.*
 432. *Samaritana.* 477. *Steph.* 508
Anonym. in Bernardo. 108. *Ano-
 nym. in Philippo.* 448
 Mori non potest laqueo suspensus,
 ac triduo manet in patibulo, do-
 nec Vir sanctus qui eum suspen-
 dendum Cruce signauerat, ad
 eundem liberandam redeat. *Cor-
 binianus.* 155
 Mori non finit Sanctus sibi deuotus,
 antequam sua confiteatur pec-
 cata. *Eduard.* 180
 Antequam in patriam, sicut con-
 cupierat, redeat. *Odo.* 403
 Mori finit Confessarius, flagris iam
 ab eo cæsum. *Petr.* 433
Morientium vocatio.
 Moriēs, vocatur à Christo Domino.
Hængund. 278. *Iutta.* 314
Odo. 406
 Vocatur à B. Virgine. *Andreas.*
 56. *Musa.* 387
 Confortatur ab eadem. *Gibi-
 zo.* 231
 Vocatur ab Angelis. *Aichadr.*
 28. *Columba.* 149. *Geront.* 237
Michael. 384. *Paphnutius.* 413
Paul. 419. *Tusc.* 531. *Anony.* 579
 Vocatur à sanctis. *Alber.* 33. *Cbu-
 neg.* 139. *Domit.* 168. *Æmthiana.*

190. *Hugo.* 275. *Iuent.* 317. *Ma-
 ternus.* 369. *Natalia.* 389. *Op-
 portuna.* 408. *Tbarilla.* 514. *Tbo-
 rid.* 529. *Volpert.* 541. *Vrsinus.* 543.
Anonym. in Euphrasia. 205
 Videtur sanctus Vir in cælis
 orare pro vxore sua, vt ipsa quo-
 que transferatur ad idem cæ-
 lorum Regnum secum possiden-
 dum. *Euphrasia.* 203
 Cum sanctis colloqui, eisque
 gratias referre auditur. *Elsgi-
 na.* 187. *Vrsinus.* 543
 Vocem se vocantis audit. *Anast.*
 53. *Antonius.* 71. *Galganus.* 228
Gramatius. 248. *Matern.* 369
 Respondet vocanti, se non habe-
 re sumptus ad migrandum. *An-
 tonius.* 71
 Morientem exorat frater, vt Iesum
 ad se venturum (sicut ille dice-
 bat) digito sibi demonstraret.
Conrad. 152. 140. *Anonym.* 577
 Morientis thalamus, à sanctis Vir-
 ginibus ornari videtur. *Clau-
 ra.* 142
Morienti adesse.
 Morienti, sibi, vult aliquos adesse.
Abibas. 18. *Bernard.* 111. *Clau-
 ra.* 141. *Euthim.* 212. *Friderie.*
 224. *Gingurizn.* 242. *Guillhelm.*
 252. *Gutberus.* 255. *Landelin.*
 316. *Lanfrancus.* 316. *Lupicin.*
 337. *Mauril.* 374. *Seuerin.* 482
 484. *Vuolphang.* 555
 Altare sibi vult vnum, aut duos,
 reliquos autem abire. *Euthim.*
 212. *Nicolaus.* 392. *Paul.* 420
Sebbi. 478. *Theodos.* 523
 Nullum adesse curat. *Eudoeim.*
 201. *Ly.*

Index Rerum.

201. *Lyduuina*. 339. *Marcel-*
lus. 353
Vide Abscondere.
- Mori, absque ullius mortalis con-
solatione, exorat. *Lyduuina*.
339
- Morienti absque ullius mortalis
consolatione, superuenit ex in-
sperato, qui suam Deo commen-
det animam. *Onuphr.* 406. *Paul*.
418. *Petr.* 428. *Anonym.* 568
Superuenit, qui finis eius curet.
Barlaam. 91. *Anonym.* 568. 578
580
- Morientium necessitates diuinitus
agnoscit Vir sanctus, & eisdem
occurrit. *Philipp.* 442. ad 450
- Morientibus adest libenter Vir san-
ctus, eorumq. oculos claudit,
mortis inde memoriam sibi fa-
cilis comparans. *Ioann.* 296
Anonym. 585
- Morituris iuuandis incumbens, Xe-
nodocheum diuino impulsu in-
greditur, hominem ibi morti
proximum inuenit, eundemque
loquela destitutum, loqui, pec-
cata confiteri, Viatico muniri,
pièque mori curat. *Philipp.* 447
- Mortuorum cadauera libenter aspi-
cit, & eorum interesse curat se-
pultura. *Carol.* 124. *Ioann.* 296
Morientium diuersa
genera.
- Moriuntur diuersimodè. Genibus
flexis. In Ecclesia. In terra.
Orando. Vide Genuflexio, Ec-
clesia. Cilicium. Oratio. & su-
pra in Ephrem. 195
- Moriuntur simul ex condicto. *An-*
dreas, & Anonym. 56. *Benedict.*
& Petr. 101. *Cuthbert. & Her-*
bert. 137. *Ebrulph. & Anonym.*
174. *Elias, & Flavian.* 183. *Go-*
thard. & Bruno. 246. *Medard.*
& Gildard. 377. *Patern. & Scu-*
bilio. 414. *Petr. & Arnold.* 432
Venceß. & Anonym. 546. *Vuil-*
helm. & Sueno. 550. *Anonym.*
plures in Aichadro. 27. in Man-
ro. 377
- Moritur adhuc loquendo, in eorum
(quæ loquebatur) veritatis testi-
monium. *Bernard.* 109. *Troian.*
530. *Anonym. in Ermenoldo.* 199
in *Stephano.* 507. *& Anonym.*
591
- Statim, confessione peracta pec-
catorum, *Ioann.* 299. 305. *Paul.*
in *Philippo.* 448. *Anonym. in*
eodem. 447. 449
- Vt audiuit, sancti Viri corpus
ablatum esse. *Constantia in*
Hilarione. 267
- Moritur, mortui animam in cælum
deferri videns, clamando post
eam, vt se expectet. *Andreas.*
42. *August.* 85. *Bruno in Go-*
thardo. 247. *Anonym. in An-*
dreas. 56
- Mortuum expectulans, cur se deser-
uerit, nolens post ipsum sepeliri.
Bruno. in Gotthard. 27. *Ebrulph.*
174
- Moritur ad mortui corpus prouo-
latus, indeque nullatenus rece-
dere volens, donec se quoque eū
sepulturū certò sciat. *Albert.* 33
Ad mortui corpus orans pariter,
vt eum sequatur sequenti nocte
moritur.

Index Rerum.

moritur. *Anon. in Hugone.* 268
 Moriens citat Schismaticum ad di-
 uinu n Iudicium ; & statuit ei
 tempus, intra quod infelix ille
 moritur. *Euslachi.* 210
 Citat persecutorem. *Sidon.* 489
 Liberat Prælatum suum à beati-
 tudinis promissione, quam sibi
 fecerat in Religionis ingressu.
Bernard. 109
 Draconi sibi videtur ad deuoran-
 dum dari, eò quod negligenter
 in Religione vixerit ; sed oratio-
 nibus astantium inuatur. *Theo-
 dorus.* 318
 Moritur, nullo præcedente morbo,
 seu dolore, nulloque apparente
 mortis indicio. *Bartholom.* 95
Basil. in Theodosio. 323. *Bened.*
 100. *Chariton.* 138. *Coleta.* 148
Corbinian. 154. *Edmundus.* 176
Euphrosina. 208. *Francisc.* 221
Homob. 268. *Hosp.* 270. *Leòt.* 323
Maçar. 343. *Martinian.* 368
Nilus. 40. *Onuphr.* 407. *Pambo.*
 413. *Petr.* 435. *Simeon.* 490. 491
 492. *Veran.* 535. *Virgil.* 540
Vlric. 541. *Volpert.* 542. *Ano-
 nym. in Onuphrio.* 407. *Sisino.*
 494. & *Anonym.* 565. 569. 570
 585. 587. 588
 Mori infirmi securè inbentur, si bo-
 nam habeant seruiendi Deo vo-
 luntatem. *Gerard.* 235
 Obediètes pariter. *Anonym.* 560
 Mori se dicit fideliter, Amicabili-
 ter, Confidenter, & Hilariter.
Conrad. 153
 Fortiter, & Constantiter se mori
 dicit. *Stanisl.* 504

Sine timore, qui neminem viquà
 iudicauit, nec ullius iniuriæ sibi
 irrogat & meminit. *Anonym.* 583
Mortui.

Mortuus loquitur. 501. *Ioan. Chris.*
 291. *Sisin.* 494. *Anonym. in Se-
 uer.* 486. *in Spiridione.* 498. &
Anonym. 565
 Interrogatus, num mortuus es-
 set? Respondit, Obedientem mori
 non posse. *Innoc.* 284
 Auditus est quadraginta dies in
 Choro (cum alijs) Cantica Ve-
 spertina canere. *Basilius in
 Theodosio.* 523
 In feretro se erigit, & se accusa-
 tum, iudicatum, & damnatum
 proclamat. *Anonym. in Bru-
 no.* 118
 Mortuus suscitatur, vt veritatem
 aperiat. *Anonym. in Seuero.*
 486. *in Spiridione.* 498. Vt san-
 ctitatem defuncti declaret.
Fulbertus. 225
 Dum suscitatur, queritur, & cum
 Christo potius eligit esse. *Paul.
 in Philippo.* 448. *Anonym.* 564
 Queritur, sed redire non permit-
 titur, imò creatur Episcopus, &
 decem annis Episcopus viuit.
Saluius. 476
 Mortuus suscitatur, quadraginta-
 dies in monumento habens, &
 factus Episcopus, tot annos in
 Episcopatu viuit, quot dies fue-
 rat in sepulchro. *Matern.* 369
 Suscitatur, septè annis iam mor-
 tuus, puer, quem Episcopus con-
 firmare neglexerat, & eidem in
 Episcopatu succedit. *Mauril.* 375
 Z z Iulius

Index Rerum.

- Iussus fratribus valedicere , & eisdem, quæ viderit, enarrare. *Agibodus.* 25
- Suscitatus iussus, vt salutet pariter, & osculetur, quem insalutatum dimiserat. *Anonym.* 383
- Iussus à sancto Viro, qui ad eum visendum serò venerat. *Anonym.* 564
- Mortuus absque sacro Viatico; reuocatur ad vitam, & eo percepto, moritur. *Ebrulpbus.* 175
- Anonym.* in *Eugenio.* 202. *Fulbertus.* 225. Absque extrema sacra Vnctione. *Anonym.* in *Malachia.* 352. Absque Confessione. *Lapa* in *Catharina.* 133. *Anonym.* in *Seuero.* 488. Absque Baptismate. *Anonym.* 593. Absque Sacramentis. *Anonym.* in *Vincentio.* 539
- Suscitatur qui peccatum in Confessione celauerat, cuius postea absolutione percepta, moritur. *Anonym.* 566
- Ad vitam reuocatus, penitentia (sibi iniuncta) peracta, moritur. *Anonym.* in *Malachia.* 352. in *Seuero.* 488
- Suscitatur, surgere, & egredi extra Ecclesiam iussus, à Viro sancto, qui illum mortuum nesciebat. *Anonym.* in *Sisoi.* 493
- Mortuus, super se orantem amplexatur. *Albertus.* 33
- Se amplexantem salutatur. *Sisinnius.* 494
- Manum comprimit Episcopi. *Catharina.* 129
- Manum eleuat, & anulum suscipit. *Arnulpbus.* 76
- Manum pectori adherentē ex obedientia relaxat, vt indui possit. *Athanas.* 80
- Manibus, semel, & iterum, quin & tertio, verenda contegit. *Gerardus.* 222. *Philipp.* 441
- Manum sepelienda attollit, & nutricem suam à morbo sanat incurabili. *Fina.* 216
- In manibus caput gestat abscissum. *Seuerinus,* & alij plures idem faciunt. 483
- Mortuus reperitur, chartam in manu habens, in qua nomen suum, & dormitionis tempus erat descriptum. *Ioannes.* 288
- Expellit semel, & iterum alterius Defuncti corpus, in suo sepulchro conditum. *Innocentius & alij.* 285
- Recipit, & locum iuxta se præbet. *Vincentia* in *Seuero.* 488
- Anonym.* 562. in *Odono.* 406
- Mortui corpus dum insepultum, manet, suauolenti madescit sudore. *Margarita.* 358
- Ex naribus sanguinem mittit, sicut viuens prædixerat. *Ludger.* 333
- Ex mortui corpore cupressus nascitur, cuius amplexu, & foliorum vfu, multi sanantur infirmi. *Athanasius.* 81
- Mortui corporis inhumati, crescunt iugiter, Barba, Cæsaries, & vngulae. *Gaudentius.* 231
- Ablutio, sanat infirmos. *Amator.* 43
- Mortui corpus in naui depositum, demersa

Index Rerum.

- demersa naui, integrū post tres
 menses in quadam domo reperit.
Gilda. 241
- Mortui corpus genibus flexis, quē
 admodum se ad orandum com-
 posuerat, remanet. *Arsacius.*
 77. *Conon.* 152. *Guilhelmus.* 253
Ioannes. 245. *Limbania.* 323
Paulus. 418. *Petrus.* 424. 431
Venerius. 535. *Verdiana.* 535
- Mulier defuncta, dum à Viro sepul-
 chro reconditur, & gratiæ Deo
 aguntur de seruata in coniugio
 pari consensu virginitate, subri-
 dens ait, file, file vir Dei, quia
 non est necesse fatearis nostrum
 nemine interrogante) secretum.
 Quibus dictis, recessit. *Ano-
 nym. in Elzeario.* 190
- MORTIFICATIO. Mortificatio-
 ni Passionum studens, qua sibi
 profutura negari obtinet. *Dosi-
 theus.* 168. Retributionem à Deo
 accipit etiam in præsentī. *Agri-
 bodus.* 26
- Non studens Monialis, à mo-
 riente publicè corripitur. *Er-
 chanti.* 196
- Mortificationibus exercet Vir san-
 ctus Nepotem suum, vt afflictio-
 ne parua, magnam ille consequat-
 ur læticiam. *Nilus.* 400
- Exercet discipulū vsque ad mor-
 tem, sciens illum bonum esse
 Agonistā. *Idem in Stephano.* 508
- Vide Infirmetas, Iniuria, Obedien-
 tia, Patientia, Humilitas.
- MYLIER. Mulierum consortia vi-
 tanda suadet moriens. *Dominic.*
 164. *Ioann.* 303. *Vrsinus.* 543
- Mulierem sibi morienti appropin-
 quantem recedere iubet. *Vrsi-
 nus.* 543
- Mulieres Sanctæ, si de Cælo ve-
 niant, in Cælum reuerti, ibiq-
 se expectare videndas, rogandæ
 sunt, ait moriens. *Ioannes.* 303
 Quæ, cum reliquo populo, Infirmum
 ad Ecclesiam euntē sequu-
 tæ fuerant, longius stare iubentur.
Isidorus. 309
- Mulieribus se videndum exhibere,
 non vult, nec etiam mortuus.
Vulmarus. 553
- Accessum ad sepulchrum suum
 prohiberi non vult. *Annon.* 57.
Romanus. 469
- Mulieri deuotæ concedit moriens,
 vt sepulchrum sibi parer, qui ab
 alijs id fieri prohibuerat. *E-
 phrem.* 193
- Vide Castitas, Virginitas.
- MVNDVS. Mundi gloriam, &
 Magnatum celsitudinem admi-
 rans, reprehenditur. *Spiridion.*
 499. Vanitatem, proficitur sub
 mortem Rex conceptis verbis.
Ioann. 287. Amore ne teneantur
 consulit suis, & pro hæreditate
 relinquit. *Honorat.* 269
- quæ Mundi sunt obliuisci iubet vxor
 Virum suum, martyrem futurū.
Natalia. 389
- Mundum relinquere, & sua omnia
 in pauperes erogare hortatur fi-
 lios. *Bartholom.* 95
- A rebus mundanis prorsus aliena,
 non proprio nomine, sed Hospita
 vult appellari. *Eusebia.* 209
- Mundana omnia despiciens, mise-

Index Rerum.

ros appellabat ea quærentes .
Clara . 143
 ad Mundi contemptum hortatur
 suos moriens . *Claud* . 144
 de Mundi contemptu plura differit
 moriens . *Suibertus* . 512
 de Mundo hoc nõ esse ait Infirmus,
 de quibusdam agẽdis requisitus.
Bernard . 105 . *Eberard* . 172
 in Mundum rediisse queritur mor-
 tuus reuiuiscens . *Saluius* . 476
 MVNVS . Munera mittit matri
 sub mortem . *Maacharius* . 342
 Episcopo relegato . *Anonym* 587
 Confessario . *Maria* . 364
 Munera tribuit Discipulis . *Beda* . 99
Pambo . 413
 Munera à pauperibus fœminis sibi
 afferenda prædicat moriens . *An-
 non* . 57 . Parua ad se afferẽda post
 mortem , ceræ nempe , lini , & hu-
 iusmodi , indignũ se ducens alijs
 consociari Sanctis . *Idem* *ibid* .
 Munera plurima offert Ecclesiæ
 suæ moriturus . *Petrus* . 425
 Munera libenter accipere consu-
 lentibus , non acquieuisse , gaudet
 sub mortem . *Cbuno* . 149
 Pretiosa oblata renuit accipere
 Abbatisa , thimiamã dumtaxat ,
 & cereos ad vsum orationis ac-
 ceptans . *in Euphrasia* . 266
 Oblatas ab Imperatore terras
 renuit , obsequia verò deuotissi-
 mæ fœminæ , & sui funeris ex-
 pẽsas ab ea acceptat . *Daniel* . 160
 Remunerat omnes Clericos (de
 more) feria quinta in Cœna Do-
 mini . *Ioann* . 305
 Vide Eleemosyna , Paupertas .

MVSICA . Musicis cõcentibus re-
 leuatur moriens , & eleuatur ad
 cœlestia . *Aloysius* . 39

Vide Cantus , Angeli , Melodia . 61

MVTVS . Muta interrogata quid
 vellet ? loquelam respondit , &
 panem . *Vincentius* . 538

Eidem panem non defuturum ,
 sed loquelam , sibi perniciosam ,
 non concedendam , ait Vir san-
 ctus . *ibid* .

Muta suscitata loquitur , sacramẽ-
 ta postulat , & ijs perceptis , mo-
 ritur . *Idem* . 539

Vide Miracula .

N

NATIVITAS DOMINI . Nati-
 uitatis Domini solemnia ,
 deuotè celebrat sub mortem .

Adbelard . 22 . *Andreas* . 56 . *Fer-
 dinandus* . 215 . *Matthæus* . 372

Petrus . 426 . Celebrans accipit à
 B. Virgine mortis optatæ respõ-
 sum . *Andreas* . 56

Recolit Historiam sub mortem .

Elisabetb . 187

NAVIS . in Navi ponitur Defuncti
 corpus , vt ad sepeliendum depor-
 tetur , & cum pluuia tunc erum-
 peret , pluuia in ea non decidit
 guttula . *Cerbonius* . 137

Poni vult corpus suum post mor-
 tem , & in mare eam depelli .

Gilda . 240

Posito corpore dum de eo con-
 trouersia oritur , Nautis demergi-
 tur . *Idem* . 241

in Navi posita Virgo vt combure-
 retur ,

Index Rerum.

- retur, oratio moritur, & flamma
in Incensores conuertitur. *Re-*
stituta. 465
- NEBVLA. Nebula corpus tegitur
defuncti, qui à Monialibus no-
luerat videri. *Vulmarus.* 553
- Nebula, seu nubes odore flagrans,
Ecclesiam implet, in qua mori-
turus celebrat. *Taurinus.* 513
- NEGLIGENTIA. Negligentiam
à se excutere cupiēs Monachus,
& compungi, sequitur decollan-
dum, vt eum mori videat. *Ano-*
nym. 585
- Negligentiam qui viuens excusse-
rat, latus in morte canit, Redē-
misti me Domine Deus operan-
tem. *Ioann.* 307
- Negligens infirma, virgis castiga-
tur. *Elisabeth.* 187. *Petrus.*
pag. 433
- Negligens corripitur, & resipiscit.
Erchantradis. 196
- Negligens micās de mensa collige-
re, à Dæmone, per visum, ante
Christi Tribunal accusatur. *Ano-*
nym. in Odore. 404
- Ad morientē accedere, cum de-
functum reperiens, plurimū de-
flet, & lachrymis suscitatur. *Seue-*
rus. 488
- Morientem extrema vnctione
munire, mortuam pariter inue-
niens suscitatur. *Maluchias.* 352
- In Sanctorum albo Sanctum de-
scribere, ab eodem corripitur.
Procopius. 453
- Negligens qui viuens fuerat, post
triduum moriturus, omni studio
se exercet. *Anonym.* 568
- Ad extrema deueniens multa pa-
titur. *Frideric.* 225. *Theodor.* 518
- Negligens quatuvis fuerit, iudiciū
tamen se non pertimescere ait,
eo quod neminem iudicauerit, &
omnibus dimiserit. *Anonym.* 583
- Vide Labor.
- NEGOTIVM. Negotia respuit se-
cularia, moriturum se cogitans.
Abibai. 18. *Bernardus.* 105. *Ebe-*
radus. 172
- Negotia impedimēto non sunt Vi-
ro sancto, quin vbique mentem
in Deum erigat, & deuotus Al-
tari (inter ipsa negotia) assistat.
Adelard. 23. *Michael.* 384
- NEPOTES. Nepotē suum sibi de-
legisse successorem dolet Episco-
pus moriens. *Vadric.* 533
- Auersatur elatū, nec visere vult
morientem. *Nilus.* 400
- Baptizatum ad Cælos migrare
cupit, orat, & obtinet. *Odo in*
Abra. 20
- NOCTIS. Hora prima orabant fi-
deles conceptis verbis. *Pauli-*
nus. 416
- NYPTIÆ. ad Nuptias Cælestis
sponsi vocatur ab Angelis mor-
iens. *Michael.* 384
- Nuptui tradenda fugit nobilissimā
Virgo, & in monasterium se tru-
dit. *Anastasia.* 52. *Eusebia.* 209
- Nuptui inuita tradenda, febri cor-
ripitur, & die nuptijs constituto
moritur. *Anna.* 56. *Brandu-*
lana. 117
- Secundas nuptias respuit. *Euphra-*
sia. 206
- Vide Castitas, Virginitas, Vocatio.

OBEDIENTIA. Obedientiam, studium, & orationem necessaria esse proficere volenti; pro Obedientia tamen cetera esse dimittenda, sicut & pro oratione studium, docet moriens.

Dominicus. 167

Obedientia virtute, non carnis nobilitate Cælorum Regnum acquiri intelligens, obedientiam colit, & eam ingiter præstitisse sciens fiducialiter moritur. *Anonym.* 339

Obedientiam, quam vivens coluerat, præstat etiam mortua.

Athanasia. 80

Obedientiam Ecclesiæ Romanæ commendat suis moriens, eandemq. proficitur, & in acta publica redigi curat. *Ioann.* 294

Commendat plurimum suis, & Instituti, etiam in minimis, obsequantiam. *Ioann.* 303. 306. *Suitbertus.* 512. *Vuenibald.* 353

Obedientiam erga Prælatos commendat astantibus, moriens. *Zenobius.* 356

de Obedientia, rationem esse reddituros astantes, admonet moriens. *Adbelardus.* 21

Inobedientia se reum accusat moriens, qui scopas (à superiore sibi iniunctas, non emerat. *Anonym. in Romualdo.* 472

Se accusat, qui fune abstulerat, qua se præcinxerat Cilicij loco, & (sine licentia) tunicam nudo dederat. *Anonym. in Odome.* 405

Obediens infirmarius audito Refectorij signo, ambigens an ad mensam accedat, vel cum Infirmo moriente remaneat, ab eodē rogatur Obedientiam præstare, & ad Refectotium properans, ibi eundem videt, licet in suo lectulo tunc in agone mortis esset. *Godefrid.* 245

Ægrota arguit monialem ad se absque licentia Abbatissæ ingredientem. *Hedunigis.* 258

Obediens monachus, panis micæ ex obliuione retentas, velut inobedientia reus, coram omnibus humiliter proferens, easdem in margaritas conuersas videt.

Odo. 404

Discipulus iter arduum carpit à morituro iussus, quod nesciebat.

Bauo. 97. *Albertus in Guillelmo.* 253

Discipulus occurrit nescius morientis necessitati, quam Director suus diuinitus agnouerat.

Cesar. in Phil. 448

Obediens monachus, literis incumbere iussus, simulq. monasterij operibus, vna manu exquebatur opus, in altera Psalterium, iugiter habebat. *Anonym. in Odome.* 405

Liberat sub mortem fideiussorē suum, qui sibi beatitudinem pollicitus fuerat, ea se iam potiturū dicens. *Bernardus.* 109

Obediens Confessario scrupulis vexata iugiter, sub mortem ab omni scrupulo liberatur. *Cath. Arg.* 134. *Chunegundis.* 140

Index Rerum.

- Iubente Abbate recipit stolam, Episcopus, quam præ humilitate sibi sub mortem detraxerat. *Anonym.* 58
- Sericas vestes respuens defuncta, eisdem (iussa) indui se permittit. *Athanas.* 80
- ex Obedientiâ nudus moriturus sumit femoralia, tunicam, & chordam à Guardiano sibi commodata. *Franciscus.* 218
- Obediens monachis utensilia omnia, quæ ex obedientia in custodiâ acceperat, ante pedes Abbatibus moriturus deponit. *Gin-gurianus.* 241
- Obediens puer Nouitiatu à Puero Iesu ad secum prandendum inuitatus in domo Patris sui, respondet, se id facere non posse sine Præpositi licentia, quam iussus petit, & obtinet. *Anonym.* 518
- Obedientes Infirmi ad Aream properant, ut triticum virgis cedât, & illicò sanantur. *Anonym. in Columbano.* 151
- Obedire Medicis, & sibi ministrantibus non renuit, mortis licet cupidus. *Carolus.* 123. *Ioan.* 306. *Malachias.* 350. *Nicolaus.* 393
- Obedire paratus Episcopus, qui Monachus fieri postulauerat, Episcopatus onus sustinere iubetur. *Otho.* 411
- Solitarius, iubetur sub obedientia degere. *Venerius.* 535
- ex Obedientiâ Religionem ingreditur, podagra & apostemate laborans, & illicò sanus efficitur. *Benedict.* 103
- Obediens securè moritur, nec presumptionis argui se posse docet. *Anonym.* 559
- Obediens, mori quomodo possit, mirari se dixit Vir sanctus. *Innocentius.* 284
- Obedientes vsque ad mortem, saluos futuros, asserit moriens. *Bernard.* 109
- Animam agens resedit in lecto iussus, & fratribus benedixit, deinde ex obedientia migrat. *Stephanus.* 508
- Morti proximus surgit iussus illicò sanus, & ad excitandum defunctum properat. *Eugenius.* 202
- Obediens discipulus respondet Patri vocanti in ipso mortis articulo. *Stephanus.* 508. *Anonym. in Bernardo.* 108
- Morti proximus expectare iussus, surgit incolumis. *Friardus.* 223
- Morti proximus, & expectare iussus, viribus tandem omnino destitutus, rogat Patrem, ut eum abire permittat. *Dositheus.* 169
- De Patris obedientia, vel licentia migrant ad Dominum. *Columban.* 151. *Dositheus.* 169. *Eduard.* 181. *Gregorius.* 250. *Petr.* 432. *Anonym. in Bernardo.* 108. *in Philippo.* 447. 448
- Iubetur Sanctus miracula non facere, ne (suam extollens sanctitatem) destruat monachorum humilitatem, & illicò cessat. *Stephanus.* 507
- Obedientiâ contemptores puniuntur. Inobediens Monachus, qui mi-

Index Rerum .

- cas ex instituto colligere neglexerat, à Dæmone ante Tribunal Christi se accusatum dicit; & ipsum Dæmonem sibi morienti adstare, saccum micis eisdem, plenum ferentem. *Anonym. in Odome.* 404
- Mortuus monachus absente Abbate, à quo iussus fuerat suum redditum expectare, ab eodem redeunte reuocatur ad vitam, & narrat se delatum in cælum, ubi sedes aurea ei parata erat, sed prohibitum fuisse in ea sedere, & sibi dictum: Non hic sedebis, inobedienter enim, huc venisti. *Mengozius.* 383
- Inobedientes infirmi monachi ad aream, vt triticum virgis cæderent, properare detrectantes, infirmitate grauiori corripiuntur. *Anonym. in Columbano.* 152
- Ad propinquos visitandos properans, & redire citius, sicut iussus fuerat, negligens, febri corripitur maxima, & statim reuerti cogitur. *in Attala.* 81
- Martyri sitienti potum exhibere quem postulabat, nolens, in eiusmodi inobedientiæ poenam, & exemplum, quoties potum ori suo applicat, amens euadit. *Anonym. in Eimerammo.* 182
- Pretiosam vestē pauperibus dare, sicut iussus fuerat, differens, à Dæmone arripitur. *Anonym.* 177. Vestem pretiosam pro cadaueretegendo, contra præscriptum, curans, à Dæmone arripitur. *Anonym. in Ephrem.* 192
- OBVIAM IRE. OCCVRRERE. Obuiam cælesti sponso ire se velle ait moriturus. *Laurent.* 318
- Iturus exercitui cælesti, in lectulo se erigit sub mortem. *Margarita.* 358. *Modoaldus.* 385. *Trudo.* 530
- in Occursum Christi egredere anima mea, dicit moriens, & hæc dicens egreditur ex hoc mundo. *Bauo.* 97
- Occurrunt sibi inuicem corpora ad sepeliendum delata Defunctorū, qui conspectu mutuo ante mortem frui non potuerat. *Paternus.* 414
- OCCASIO. Occasionem peccandi in ipso etiam articulo mortis timet, & fugit. *Vrsinus.* 542
- Occasionem peccandi ne præbeat alijs mulier in sepulchro vitam ducit. *Alexandria.* 36
- Occulta cognoscit infirmus. *Ambrosius.* 45. *Coleta.* 147
- OCVLI. Oculos triduo apertos tenet moriens. *Agathon.* 24
- Die ac nocte tota. *Iuo.* 513
- Oculos in cælum erigit moriens, vt suis è cælo benedictionem, quam postulabat impetret. *Philippus.* 439
- Oculis, ac manibus in cælum erectis orat dicens, educ de carcere Domine animam meam. *Iulianus.* 313
- Oculis reuerenter demissis migrat luce circumdatus. *Eucharis.* 200
- Oculorum imbecillitate grauatus, & medelam poscens, docetur sibi magis curandum, vt oculus vegetetur

Index Rerum.

- getetur interior. *Bonosus* in *Seuerino*. 485
- Oculorum lumine priuatus qudraginta annis, lumen sub mortem recipit. *Spes*. 497
- Priuatus paulò ante mortem, vt aptius contemplationi vacare posset, sub mortem restituitur. *Remigius*. 463
- Priuatur Episcopus, vt cœlestia intueatur. *Andomarus*. 83
- Septem annis priuatus manet. *Geraldus*. 233
- Vide Cælum. Miracula. Oratio.
- ODOR, Odore perfunditur cœlesti morientis locus. *Andomarus*. 83. *Eusebia*. 209. *Guthlacus*. 256. *Hunegundis*. 278. *Romula*. 475. *Tharfilla*. 514. *Meinardus*. 378. *Anonym.* 567
- Odore flagrat defunctæ corpus. *Limbania*. 324. *Pelagia*. 421
- Sustentatur triduo moriens. *Saluius*. 476
- Odore qui perfruebatur vano, factorem iugiter sustinere vult pœnitens. *Arsenius*. 78
- OFFICIUM DIVINUM. Recitat ipsa etiam extrema vitæ die. *Bruno*. 119. *Clara*. 142. *Clarus*. 144. *Gallus*. 229. *Geraldus*. 232. *Hiacynthus*. 264. *Hubertus*. 271. *Hugo*. 274. *Iacobus*. 281. *Ioannes*. 289. *Leutfr.* 323. *Matt.* 373. *Milania*. 381. *Paulinus*. 416. *Osual.* 409. *Otho*. 410. *Stanisl.* 503. *Taurinus*. 513. *Trifstanus*. 130. *Volpertus*. 541
- Officium recitare non valens, audire vult infirmus. *Carolus*. 123
- Guillbelmus*. 251. *Hermannus*. 263
- Psalmos suppleri ab astantibus rogat quos per se recitare non poterat. *Athanasia*. 80
- Officium cum fratribus recitare vult moriens. *Adbelardus*. 23. *Bruno*. 119. *Leufridus*. 323. *Petrus*. 425. 426
- Recitat etiam morbo oppressus. *Hubertus*. 271
- Inchoat, sed prosequi non valens, mente reliquum persoluit, & à fratribus audit. *Guillbelm.* 251
- ad Officium diuinum recitandum infirmus, in Ecclesiam se deportari facit. *Vuillbelm.* 548
- Officium diuinum, & consuetas preces non negligere, hortatur puerum moriens. *Theodora*. 517
- Persoluant fratres circa morientis lectum. *Antonius*. 72. *Hugo*. 274. *Petrus*. 426
- Celebraturus moriens, ad Ecclesiam ante alios pergit. *Columba*. 150
- Ad matutinum fratres, de more recitandum excitat. *Paulin.* 416
- Officium diuinum ab hora nona compleri vult vsque ad Completorium, sciens (eo absoluto) se moriturum. *Bruno*. 120. *Geraldus*. 232
- Vsque ad Nonam complet, Nonam verò cum Angelis recitaturum se ait moriens. *Stanisl.* 503. *Volpertus*. 542
- In Officio diuino ne aliquid erroris admittant fratres, aut negligentia sedulo curat moriens. *Ermi-*

Index Rerum.

- Erminoldus.** 198. **Anonym.** 561
Admittentes, ut ad morientem
pergerent, à moriente, ob id à
Dæmonibus territa, corripun-
tur, & redire iubentur. *ibidem.*
Ad horas canonicas, quibus sem-
per interesse volebat, accedenti
nocte quadà Ecclesiæ fores clau-
sæ, vltro patuerunt. *Homob.* 268
**Officia diuina, à laycis etiam reci-
tari vult Episcopus, alios Græ-
cè, alios Latinè, ne in Ecclesi-
ad fabulas conuertantur. Ca-
sar.** 138
**Egrotis amplissimas assignat
Episcopus ædes, in quibus diui-
na officia, quæ in Ecclesia reci-
tantur, auscultent. Idem ibid.**
**Officio Matutino interesse vult mo-
riturus, & eo absoluto moritur.**
Homobon. 268
**Officium Spiritus sancti, ab alijs
pro se recitari postulat moriens.**
Lubertus. 327
**Officium B. Virginis (quod nun-
quam omisisse, ex quacunq. in-
firmitate, fatetur) recitat in ipso
mortis articulo. Franc.** 217
**Recitari vult ab alijs. Luber-
tus.** 327
**Defunctorum, recitat quotidie
supra sepulchrum suum moritu-
rus, sibimet ipsi exequias cele-
brans. Albertus.** 32
**Ipsemet incipit moriens, in se-
pulchrum ingrediens. Frideri-
cus.** 224
**Officij Defunctorum Responsorium
illud, Subuenite Sancti Dei, &c.
canit ipse moriens, & ab astan-**
tibus prosequi iubet. Geraldus.
232. **Guillhelm.** 252. **Poppo.** 453
Dum cantant astantes, moritur.
Dominicus. 165
**Familia habebat, ac frequens
ad cuiuslibet casus euentum.**
Geraldus. 232
**OLEVM. quo vngantur, & sanen-
tur infirmi, benedicit moriens.**
Monegundis. 386
**Ex B. Petri sepulchro assumit Vir
sanctus, quo sanet infirmos. Bo-
nitus.** 117
**Olei vasculum ponitur in cubicu-
lo S. Viri id nescientis quo vnga-
tur infirma; & eodem tempore
illa sanatur, quamuis longè ab-
sens. Marcianus.** 354
**Opinio sanctitatis. Vide Sancti-
tatis opinio.**
**ORARIVM. Vsurpatum etiam est
pro velo, cui Romani Pontifices,
vel Archiepiscopi pallium, vel
stolam super humeros imponunt
in Beda.** 99
**ORATIO. Orat conceptis verbis
moriens. Abenner.** 17. **Agat-
tha** 24. **Albertus.** 31. **Andreas.** 55
Annon. 59. **Ansebarius** 62. **An-
toninus.** 73. **Audomarus.** 83
Austreberta. 87. **Baptista.** 89
Barbara. 91. **Beda.** 99. **Burchar-
dus.** 121. **Carilephus.** 122. **Clara.**
141. 142. **Conrad.** 153. **Decoros.**
161. **Didac.** 162. **Dofith.** 168. **Elig.**
184. **Epbrem.** 193. **Eusebia.** 208
Francisc. 218. 222. **Gaspas.** 230
Gerardus. 235. **Gorgonia.** 246
Guillhelmus. 254. **Iacopon.** 282
Ignatius. 282. **Ioann.** 286. 291
298

Index Rerum.

298. 300. *Julianus*. 313. *Laurent*.
 317. 319. *Lubertus*. 329. *Ludou*.
 335. 336. *Lupicinus*. 337. *Macri-*
na. 345. *Marculphus*. 355. *Mar-*
garita. 359. *Maria*. 365. *Mari-*
tinus. 369. *Matthaus*. 373. *Ni-*
colaus. 393. 394. *Nicon*. 395. *Pa-*
latiates. 412. *Paulus*. 419. *Petr*.
 424. *Pius*. 451. *Raingarda*. 459.
Richardus. 466. *Stantislaus*. 504.
Trudo. 531. *Anonym*. 570
 Preces eorum habentur seor-
 sum collectæ. 595. ad 628
 Orare conceptis verbis docetur ab
 Angelo. *Dunstan*. 171
 Orat supplex in genua sub mortē.
Albertus. 31. *Ambrosius*. 47. *Co-*
non. 152. *Eusebia*. 209. *Homobo-*
nus. 268. *Ioannes*. 294. *Leocadia*.
 322. *Palatiales*. 412. *Petr*. 424.
Pius. 451. *Venerius*. 535. *Ver-*
diana. 535.
 Cingulo ad collum alligato.
Barbara. 91
 Orat incolumis, vt moriatur, an-
 tequam Episcopus discedat, à
 quo cupit sepeliri, & exauditur.
Emma. 191
 Orat vt moriatur antequam suæ Ci-
 uitatis futuras videat clades. *Ar-*
facius. 77. *Augustinus*. 84. *Tho-*
mas. 528
 Antequam nubat. *Bramidula-*
na. 117. *Northurgis*. 401
 Orat, vt Sacramentis munitus, mo-
 riatur. *Iuanus*. 311
 Vt exitus eius incognitus sit, &
 obscurus. *Eudocimus*. 201
 Orat moriturus vt seruetur credu-
 lus, fidelis, & attentus. *Petr*. 436

Orando postulat vitæ spatium, in
 extremis iam positus. *Euphra-*
sia. 204. *Sisinius*. 493
 Orat pia filia, vt in se transferan-
 tur pœnæ (à moriente Patre) in
 Purgatorio sustinendæ. *Catha-*
rina. 132
 Orare vult pro se astantes moriēs.
Arnulph. 76. *Blesilla*. 115. *Brü-*
no. 120. *Didacus*. 161. *Earcon-*
gota. 172. *Epbrem*. 192. *Euchar*.
 200. *Hermannus*. 262. *Hieron*.
 266. *Hubertus*. 271. *Lubert*. 327.
Malachias. 351. *Odulph*. 406. *Pe-*
trus. 424. *Plato*. 452. *Richardus*.
 466. *Robert*. 469. *Vuolbod*. 555
 Vt exitus non differatur. *Ber-*
nard. 105. *Eugen*. 201. *Thomas*.
 528. *Vuolbodus*. 555
 Orari non vult pro sua incolumita-
 te infirmus. *Franciscus*. 229. *Io-*
achim. 286. *Maria*. 367
 Orat pro alijs moriens. *Anastasia*.
 51. *Barlaam*. 92. *Clemens*. 145.
Theobal. 515
 Pro astantibus, mantis super il-
 los imponens. *Nicon*. 395
 Orasse Fratres pro sua incolumita-
 te, vt audit infirmus, nihil de
 exauditione dubitans, illicò sur-
 git. *Cuthbertus*. 157
 Orando moritur. *Abenner*. 17. *Ag-*
tha. 24. *Aldobrandesca*. 35. *Alse-*
rius. 35. *Ambros*. 45. *Anastasia*.
 52. *Arfacius*. 77. *Barbara*. 91. *Bo-*
nitus. 116. *Carileph*. 122. *Conon*.
 152. *Conradus*. 152. *Conrad*. 154.
Annon. 59. *Decorosus*. 161. *Di-*
dacus. 162. *Eleelus*. 183. *Eligius*.
 165. *Eudocimus*. 201. *Eugen*. 203
 Ense-

Index Rerum.

Eusebia. 209. *Felix.* 214. *Flau.*
216. *Franciscus.* 220. *Galganus.*
228. *Gaspar.* 230. *Gorgonia.* 246.
Gramatius. 248. *Guntherus.* 255.
Hieron. 266. *Homobon.* 268. *Ho-*
spitius. 270. *Hungundis.* 278.
Iacoponus. 282. *Ignatius.* 282. *Il-*
luminata. 284. *Ioann.* 286. *Ioan.*
291. *Ioann.* 294. *Ioan.* 299. *Ioan.*
300. *Ioan.* 301. *Ioan.* 307. *Iuo.* 313.
Laurent. 317. *Leocadia.* 322. *Lim-*
bania. 323. *Ludovic.* 335. *Ludou.*
337. *Lupicin.* 337. *Marcellina.*
353. *Marculph.* 355. *Margarita.*
359. *Margarita.* 360. *Marti-*
nian. 368. *Martinus.* 369. *Ma-*
crina. 345. *Medard.* 377. *Me-*
inuerus. 380. *Nicol.* 393. *Nicol.*
395. *Neuolō.* 391. *Nicoñ.* 395. *Ni-*
lāmon. 397. *Odulphus.* 406. *Odo.*
406. *Onuph.* 407. *Palatiates.* 412.
Paul. 418. *Paul.* 419. *Paul.* 420.
Petrus. 424. *Petr.* 424. *Petr.* 424.
Petr. 425. *Petr.* 425. *Petr.* 426.
Petr. 428. *Petr.* 429. *Petr.* 431. *Pbi*
laretus. 436. *Pius.* 451. *Restituta.*
465. *Richard.* 465. *Richard.* 467.
Richarius. 467. *Seruatius.* 480.
Seuerus. 486. *Simeon.* 492. *Spes.*
497. *Theobald.* 515. *Theodosius.*
523. *Theophilus.* 525. *Trudo.* 530.
Verdiana. 535. *Virgilius.* 540.
Anonym. in *Euphr.* 206. *Anon.*
206. *Anonym.* 562. *Anonym.* 570.
Orare vult pro se astantes in si-
lentio, & compunctione cordis.
Lubertus. 327
Orationibus instare iubetur mo-
riens. *Dositheus.* 168
Instare amplius non valens, ora-

tionem dimittere iubetur, Dei
autem memoriam numquam.
Dositheus. 169
Orationibus astantium fugatur dæ-
mon. *Samaritana.* 477. *Theodo-*
sus. 518
Orans pro Infirmo in extremis agē
te, videt eum cum dæmone lu-
ctari, & eiusmodi intelligit lucta
purgari. *Barthol.* 93
Pro Infirmo impatiēte, patien-
tiam simul, & conuersionem illi
obtinet. *Marcus.* 357
Orans Martyrem, vt filium, quem
sibi obtulerat, custodiat, eodem
filio priuatur, ab eodemq. Mar-
tyre in Cælum assumitur. *Ano-*
nym. 590
Orationis vim pro se ad Deum fu-
sæ Infirma sentiens, orari prohi-
bet, ne à morbo subleuetur. *Ma-*
ria. 367
Oratione pluiam sistit consecratu-
rus Ecclesiam. *Annon.* 60
Incendiū extinguit. *Gallus.* 230
Suscitat mortuum, quem Sacra-
mentis Ecclesiæ munire neglexe-
rat. *Malachias.* 352. *Seuer.* 488
Liberat Vir sanctus à dæmone
vexatum, his verbis Deum com-
pellans. Vis non vis, non dimit-
to, nisi curaueris eum. *Bessa-*
rian in Syfoi. 495
Peccatori pro se orari nolenti,
conuersionem impetrat. *Stepha-*
nus. 506
Oratione lachrymas lachrymare
sibi prohibenti impetrat. *Maria*
Oegn. 366
ORATORIVM. Sibi edificari ve-
tuit

Index Rerum.

tuit moriens. *Marcianus.* 354
 in Oratorium se deferri curat Infirmus, ubi moriatur. *Bened.* 100.
Vuolphang. 555
 è conspectu Oratorij, in quo orare consueuerat humi positus, vult mori. *Beda.* 99
 ad Oratorium Martyris pergit moritura, vt ibi prandeat, & ab eo benedicatur. *Anonym.* 587
 Vide Ecclesia.
 ORDO. Sciens à parentibus Episcopo aliquid donatum, vt ipse Presbyter ordinaretur (relictò saeculo) fit Monachus, nec vnquàm præsumit Altaris ministerium sibi usurpare. *Dominic. Loric.* 166
 OSCVLVM PACIS. Osculo pacis osculatur astantes moriturus. *Abenner.* 17. *Agibod.* 25. *Ambrosius.* 41. *Ambros. Sanfed.* 47. *Anastasia.* 51. *Ausireberta.* 86. *Barlaam.* 92. *Beda.* 99. *Castrens.* 127. *Columb.* 151. *Dauid.* 160. *Elig.* 184. *Euerard.* 277. *Godefridus.* 244. *Hollonius.* 268. *Iulia.* 312. *Lucas.* 330. *Lupicinus.* 337. *Modoald.* 385. *Petrus.* 436. *Seuerin.* 484. *Vuinualoc.* 552. *Hollonius.* 268. *Sabbas.* 475
 Osculatur conceptis verbis. *Isidorus.* 309
 Osculatur manus astantium. *Benno.* 104
 Manus Pontificis, & eam visitatium. *Clara Affis.* 141
 Caput senis à se benedictionem poscentis. *Anastasia.* 51
 Osculatur moriturus eum, qui sibi soderat sepulchrum, & eo oscu-

lato, in eodem sepulchro se collocat. ac moritur. *Anonym.* 567
 Osculatur in Crucifixi imagine singillatim vulnerum loca, sub mortem. *Baptista.* 190. *Edmundus.* 176
 Crucem ligneam sapissimè in morte. *Didacus.* 162
 Loca, in quibus steterunt pedes Christi, Miles loca sancta visitans. 570
 Reliquiarum capsulas, à latronibus interficiendus. *Meinrad.* 378
 Altare (sacris peractis) ægrotaturus ad mortem. *Eutieb.* 210
 Mater singula membra filij martyris aliquando futuri dicens, felix ego membra martyris deosculans. in *Clem. Anc.* 147
 Osculatur Monachus S. Dominici defuncti corpus, nec inde potest auelli, donec mortis responsum accipiat. *Alber.* 33
 Osculatur frater mortuus Praefectum monasterij dicentem sibi, surge, & da mihi osculum. 583
 Osculantur morientis manum astantes post acceptam ab eo benedictionem. in *Stanisl.* 503.
 Osculantur astantes manus, ac pedes morientis. *Vbalus.* 532
 Manus, & oculos. *Paulus.* 443
 Osculantur se inuicem Monachi, siue morbo simul morituri. *Anonym. in Aiebadro.* 15
 Osculari pedes Iesu (sibi apparentis) iubet astanti Episcopo moriens. *Adbelardus.* 23
 Osculanda praebet Christus vulnera sua. *Alquirino.* 40
 Oscula plurima se Christo daturum polli-

Index Rerum .

pollicetur moriens, ne cum Pharisæo reprehendatur. *Baptista*. 89
de Oculis Domini sæpissimè loquitur. *ead. ibid.*

Osculetur me osculo oris sui dicit extra se raptâ. *ead. ibid.*

Osculum tantum exigit pro grauissima sibi illata iniuria. *Vbal.* 533

Osculum pacis (post recitatam orationem Dominicam, præbet Sacerdoti, sibi Viaticum porrigenti. *Maria.* 362

Osculo sanat puellæ oculum à morbo incurabili. *Macrina.* 348

OTIVM. Vide Labor .

OVA . Sorbilia sibi prodesse sciens Infirmus mortificationi additus, ea sibi negari curat. *Dositheus.* 168

PALLIVM. S. Athanasij deferri ad se iubet moriturus. *Paul. pag.* 418

Pallio tegi moriens à sanctis videtur ab astantibus. *Clara.* 142

PALMA. Palmam non nisi fortibus deberi, asserit moriens. *Laurentius.* 318

PANIS. Panem diebus multis non valet comedere. *Maria.* 365
Nurquam comedisse ex quo intravit in eremum, asserit moriens. *Pambo.* 413

Vide Abstinencia . Cibus . Ieiunium .

PARADISVS. Vide Gloria . Visio .

PARENTES. inuisere iubetur à moriente, discipulus. *Attala.* 82

Vocat sub mortem. *Euphrosina.* 207. *Ioannes. Cal.* 289

Secum migrare cupit, & voto potitur. *Illuminata.* 283. *Pelagia.* 422

Parentes corripit puer, & ad meliorem reuocat frugē. *Arbas.* 21
Vide propinqui .

in Parentum domo, tanquam pauper incognitus, diu moratur, ac moritur. *Alexius.* 37. *Ioann. Cal.* 285

Parentum nimio tentatus affectu Monachus, ad eorundem properat domum, & incognitus iuxta eos manens, cum eis nunquam loquitur. *Ioann.* 290

Ab eis non citò discedens, nec statim vt iussus fuerat, rediens, febri corripitur. *Attala.* 82

PATER. Filium suum secularibus implicasse negotijs, dolet sub mortem, & veniam ab eo petit. *Abibas.* 18. *Luber.* 330
Impedire nititur filij, propositum, sed non valens, compungitur. *Athan.* 81

Pater conuertitur monitis, & exemplo filij. *Abenner.* 16. *Achas.* 21

Filiam cœlesti Sponso, non humano iungi cupiens, orare non cessat, donec eadem, se præsentē, sine contagio ad Christum migrat. *Abra.* 19

Pater suadet filijs vt omnia in pauperes à se erogari permittant, quorum vnus libenter assentiens, ab eo benedicitur; diuitijs diuinitus augetur; & de eius progenie multi Reges originem ducunt.

Index Rerum. I

- cunt. *Arnulphus*. 74
 Suadet duobus filiis suis, ut secum mundum relinquunt, & Religionem ingrediantur, qui unanimiter pauperibus facultates suas omnes distribuunt. *Bartolomaeus*. 95
 Lætatur pariter, & confunditur. *Baptista*. 90
 Pater filium suum è cunis sublatum manibus tenens, offert S. Martino. *Odo*. 403
 Patrem suum sibi adesse vult morienti. *Euphrosina*. 207
 Pœnis Purgatorii liberare, eademque pœnas in se transferri curat. *Cathar*. 132
 Patrem, ut aiunt, spirituales discessurum sciens, mori ipso praesente cupit, & precibus Deo fusis obtinet. *Emma*. 191
 Mortuum sequi cupiens, illico moritur. *Anonym*. 593. *Anonym*. in *Sisino*. 509
 Patrem se habere Deum confiderans, plurimum lætatur. *Gerardus*. 236
 Vide Filius. Mater.
 PASCERE. PASTOR. Pascere, cupiens oves sibi creditas Episcopus, diuini verbi pabulo, ad Regnum ea die proficisci renuit qua inuitatur ab Angelo. *Dunstan*. 169
 Pastoris an rectè sanctus officio fuerit sedulo exquirat moriens. *Theodorus*. 519
 Vide Concio. Eucharistia. Verbum Dei.
 PASCHA. Paschatis solemnitatem in cœlis cupit celebrare moriens. *Anselm*. 63
 PASSIO CHRISTI IESU. Passionem Christi legi vult coram se moriens. *Anselm*. 64. *Clara*. 141
Elzearius. 189. *Francisc*. *Affis*. 218. *Franc*. de *Paula*. 210. *Herman*. 263. *Hieron*. *Ripa*. 266. *Iulita*. 214. *Matthaus*. 372. *Petr*. de *Malliano*. 432. *Pius*. 451. *Stanisl*. *boss*. 504. *Vincent*. *Ferr*. 536
 Passionem Christi audiens, manum identidem super librum ponit, legentem tacere iubens, ut attentius intendere possit. *Herman*. 263
 Audiens, dum alapa Domino inflicta fit mentio, os suum verberat moriens. *Stanisl*. 504
 Passionem Christi coram se legi audiens, in verbis illis. In manus tuas commendo spiritum meum, spiritum reddidit. *Ioann*. *Col*. 294
 In verbis, emissa voce magna. *Herman*. 264
 In verbis, inclinato capite, &c. *Ioachim*. 286
 In verbis illis, Per Crucem, & Passionem tuam libera eam Domine, migrat Bernardi mater. *pag*. 108
 Verba illa, Per Passionem, & Crucem tuam libera eum Domine, audiens sibi morienti legi, tertio repetit dicens. Hæc est spes mea, & subdit, magna Demonum vis, sed eam Incarnationis, & Passionis Christi merita enervarunt. *Elzearius*. 189
 Per

Index Rerum.

- Per Passionem tuam Christe salua
nos, repetit sapius sub mortem.
Idem ibid.
- Passionem Christi meditatur diu,
noctūq. in monte Varallo, vbi
sculptis Imaginibus representā-
tur Passiois Christi mysteria,
paulò ante mortem. *Carol.* 123
- in Passiois Christi meditatione
quotidie se exercet. *Gertrud.* 239
- Passiois eiusdem verbis auditis,
dæmonem tentantem redarguit.
Petr. 432
- Passiois Christi memoriam sua-
det astitibus moriens. *Clara.* 142
- Passiois Christi meditatione gra-
uissimas infirmitates suas ducit,
ac experitur. *Lyduina.* 340
- Fel, & acetum recordatus, po-
tionem amarissimam sibi propi-
natam, suauissimam esse ducit.
Nicol. 393
- De pœnis à Christo pro se tole-
ratis gratias agit moriens. *Ri-
card.* 466
- Passiois Christi loca perlustrans,
in Caluariæ loco, orando conce-
ptis verbis moritur. *Anonym.*
370. 385
- in Passiois Christi commemora-
tione, feria nempe sexta Para-
scenes, mori desiderat, & aliorū
orationibus obtinet. *Joachim.*
286. Moritur. *Franciscus.* 207
- de Passione Domini feruentius lo-
quitur moriēs. *Bona iuncta.* 116
- In corde iugiter Passionem Christi
meditantis, videntur post mortē
eiusdem Passiois mysteria, &
instrumenta. *in ead.* 143
- Passione Christi defendit se ab ac-
cusante dæmone ante Tribunal
Christi. *Bernard.* 106
- Vide Crux.
- PATIENTIA. Suadetur Infirmo à
Beatissima Virgine. *Gebizo.* 231
- A nolente pro eius incolumitate
preces fundere. *Pachomius.* 412
- Suadetur vxori à moriente viro,
& docente, eam esse cœli scalā.
Mar. 357
- Patientiam, & Indulgentiam po-
stulat iugiter Infirmus. *Fulgent.*
226. *Stanisl.* 501
- Patientiæ conseruationem vult sibi
(fratrum orationibus) à Domi-
no impetrari Infirmus. *Ioan.* 300
- Patientia, & benignitate S. Vincen-
tij confunditur eius persecutor,
& ab eo humiliter veniam petit.
in Vinc. 537
- ad Patientiam horratur suos mo-
riens. *Petr. Vrf.* 436
- In impatientiam corrucere videtur
moriens. *Didac.* 162. *Marc.* 356
- Patientem Infirmum, & longani-
mem, premium adipisci longē
maius abstinentē, & orante, as-
serit Vir sanctus. *Pachom.* 412
- Patientē se fuisse, testatur moriens.
Bernard. 105. *Clara.* 141. *Pe-
trus.* 426
- Patiens Infirmus ad fortiter feren-
dum mortis dolores monitus,
fortiter, subdidit, & constanter.
Stanisl. 520
- Reprehendit semetipsum, quod
morbos suos multiplices enarra-
uerit. *Baptista.* 89
- Pati ne velit in hac vita, vel in Pur-
gato-

Index Rerum.

- gatorio , in optionem morienti datur. *Eustachius.* 209
- Patienter iniurias tolerat, & retribuit bona pro malis. *Amat.* 44.
- Innocentius.* 284. *Stephanus.* 309. *Vbaldus* 533. *Anonym.* 583
- Tolerasse gaudet moriens, & ijs qui intulerunt, gratias agit. *Abac.* 15
- Tolerans (à sene ebrioso expendi, quod ipse lucratur) ab Angelo confortatur sub mortem, ac suscipitur. *Anonym.* 579
- Patienter, & cum gratiarum actione infirmitates, & dolores tolerare. Vide supra Infirmitas, & gratias agere.
- Patitur innumera pro Christo tormenta viginti octo annorum spatio. *Clemens.* 145
- Patitur innumera à militibus itinerare. *Io. Chrisf.* 291
- Mira patientissimè à persecutoribus in Conciliabulo, & à Custode. *Plato.* 453
- Exul, & captiuus, æstus, frigus, ægritudines, contumelias, & alia innumera patientissimè. *Theodorus Stud.* 521
- Patitur multa patientissimè ab eius persecutore. *Ignat. Patr.* 282
- Multa à monachis puella, cui in viri habitu inter monachos degenti, falsò stupri crimen illatù fuerat. *Theodora.* 518
- Patitur sibi imponi fornicationis crimen, & manus, pedes, ac linguam abscindi, vt criminis noxium liberet. *Eimeram.* 182
- Patitur sitim inter tormenta, nec à Monacho suo, aquæ potum obtinet. *idem ibid.*
- Patitur vltro (Christi amore) catenarum nexus, è quibus verines scaturiunt. *Hospit.* 270
- Patitur multa à matre, & famulis filius incognitus, in domo paterna, tanquam mendicus degens. *Io. Cal.* 289
- Pati cupiens, tot morbis, ac doloribus orat se affligi, vt post mortem (quampariter sine consolatione desiderat) sine Purgatorio in Cælum migrare possit. *Lydui.* 338
- Pati cupiens, & famulari sibi in Infirmitate dolens, exclamat, quid est hoc? Mercedem mihi Domine vis in hac vita tribuere. *Io. mycus.* 303
- In carcere positus (qui Pontificatui se abdicaauerat) nihil aliud pro lecto habuit, quàm tabulam absque culcitra, aut paleam. *Petr. Cælest.* 424
- Ab exilio reuocari noluit, sed exul vitam finire optauit. *Dionysius.* 163
- Adauge dolorem dum adaugeas & patientiam, in grauissimis doloribus orabat. *Pius.* 451. *Stanislaus.* 501
- Domorum, & cæterarum rerum suarum exultionem sereno vultu audit. *Richar.* 467
- Audiens filiū in viculis esse, donat mater libertate seruos; erogat omnia in pauperes; ad eū accedit; eius osculatur vulnera; &

Index Rerum.

- Deum laudans exclamat . Bene-
dictus fructus vëtris mei. *Theo-
clia* . 516
- PATRIA.** Patriam suam inuifere
vult moriturus. *Petrus* . 425
Non curat. *Monica* . 387
Hanc, cœlum duxille ſemper, ait
puer moriens *Euang.* 199
Patriſ excidium ſuæ videre nolens,
mortē à Deo precibus obtinet .
Aſſacius . 77. *Auguſt.* 84
in Patriam (ait moriens) ſibi eſſe
profiſciendum. *Goſſar.* 247
- PAVIMENTVM.** in Pavimēto nu-
dato, & cinere benediſto, in
crucis formam aſperſo, colloca-
tur moriens. *Hugo* . 274
Moritur expanſis brachijs . *Eu-
genius* . 203
Subiecto ſibi cilicio. *Beda* . 99
in Pavimento ſe poni velle innuit
moriens. *Bernardinus* . 104
- PAUPER, PAVPERTAS.** Paupe-
rum curam gerens Episcopuſ ,
quod reſiduum ſibi in morte fue-
rat, in eos vult erogari. *Fulgen-
ſius* . 226
Sciſcitatur à Procuratore mo-
riens, num aliquid eis deſit? *He-
ribert.* 260
Commendat eoſdem Eccleſiæ
Præpoſito, & Ciuitatis Aduoca-
to. *Heriber.* 261
- Pauperum incommoda conſiderās**
Infirmuſ, dolet ſibi miniſtrantiū
exhibita ſtudia. *Laurent.* 318
Incommoda cogitat, & compun-
gitur dum videt erga ſe ægrota-
tem miniſtrorum ſtudium. *Lau-
rentiuſ.* 318
- Pauperibus, miniſtrare, & eorum**
vult, ſub mortem, lauare pedes .
V. zillhelm. 549
- Pauperibus equum tribuens, à Re-
ge ſibi donatum, eundem Regem**
id ægrè ferentem reprehendit,
quod carior ei ſit filiuſ equæ,
quàm filiuſ Dei . *Aidan.* 30
- Pauperes appellat fratres ſuos mo-
riens.** *Heribert.* 260
Plurimi facit . *Aidanuſ.* 3
- Pauperes in magna annonæ carita-
te ſuſtentare vſque ad certum**
tempuſ ſtatuenti, vitam Deuſ
vſque ad idem tempuſ prorogat,
quo elapſo, ſtatim moritur. *An-
thelmuſ.* 66
- Pauperibus diſtribuit portionem**
ſuam, ſolitudinem adire volens .
Abibā. 18
- Pauperi mulieri veſtem ſuam dari**
curat, poſt mortem apparens
matri, & hoc ei iniungens .
Anna. 57
- Miſericordiam in pauperes Diacono**
commendat morituruſ, contra
dæmones eam ſibi profuturā
aſſerens. *Simeon.* 491
- Eleemoſynam poſcentem expe-
ctare iubet moriens, quò, ſe vita**
functo tunicam ſuam accipere
poſſit. *Procopiuſ.* 454
- Pauperibus, & monaſterio virginū**
poſſeſſiones, & pecunias pluri-
mas tribuit. *Euphraſia.* 207
- in Pauperes erogat omnia ſua.**
Famianuſ. 213
Omnia ſua cœnobio cui ſe tra-
dit elargitur Virgo, quæ ſpon-
ſum ſuum à nuptijs reuocauit.
rat.

Index Rerum.

fat. Hunegundis. 278
 Pauperibus omnia sua distribuit,
 neglecto lucro, qui lucro deditus
 erat. *Neuolonus.* 391
 Pauperum calceamenta reficit,
idem ibid.
 Dotem pro paupere puella po-
 stulanti, clauem tribuit arcæ, in
 qua triginta millia aureorum
 condita erant, facultatem ei fa-
 ciens quidquid vellet accipien-
 di; sumens autem trecentos tan-
 tum aureos ab eodem reprehен-
 ditur, quod maiorem non acce-
 perit aureorum summam. *Pe-
 trus.* 435. Ad mortem se præpa-
 rans, rem familiarem omnem in
 pauperes diuidit. *Idem.* 434
 Pauperibus dari facit Rex non mo-
 do aurum, & argentum; sed vasa
 quoque, & vestes quas domi ha-
 bebat. *Ludouicus.* 336
 Pauperibus ægrotans iubet omnia
 elargiri, & (ingrauescente mor-
 bo) pauperes enixè alijs com-
 mendat. *Heribertus.* 260
 Pauperibus curandis totam, nauat
 operam medicus, etiam plagas
 eorum osculando. *Alquirin.* 40
 Pauperes duodecim pascendos cu-
 rat à monachis vbique terrarū,
 pro matre sua defuncta. *Petrus
 Gbin. in Raingarda.* 460
Paupertatis Amor.
 Paupertatis amator testamentum
 condere noluit, dicens se nihil ha-
 bere, neque esse de hoc mundo.
Anthelmus. 65
 Paupertatis amator respuit pecu-
 niā sibi infirmo oblatā. *Anax.* 54

Gaudet, & exultat, literum se,
 & à rebus omnibus exoneratum
 mori videns. *Franc.* 218
 Videns ad mendicitatem se per-
 uenisse. *Arsen.* 78
 Alienam vestē induit Episcopus,
 honorare volens, sub mortē, San-
 ctorum reliquias. *Annon.* 58
 Paupertatis amator, pauperius mo-
 nasterium eligit, in quo moria-
 tur. *Gerardus.* 233
 Ne sepulchrum quidem vult ha-
 bere proprium. *Greg.* 249
 Paupertati studere suos docet mo-
 riens. *Dominic.* 164. *Steph.* 506
 Filia plurimas facultates relin-
 quit prædiues mater, pauperibus
 dispensandas, dicens ei. Sis in-
 terim pauper in terris, vt quan-
 doq. diues efficiaris in cælis.
Euphrasia. 204
 Ne monasterio pecunias, aut pos-
 sessiones acquirat, præcipit Ab-
 batissæ futuræ moriens. *in Eu-
 phrasia.* 205
 In vltima ægritudine iacet in-
 cella rerum omnium egenus.
Sabbas. 475
 Paupertatem appellat hereditatem
 suam præclaram. *Gerar.* 233
 Vide Eleemosyna.
 Ex improviso deliquio concidēs
 Rex, dum in se reuertitur exclā-
 mat, o infelicissimam potentiū
 conditionem, & felicissimam
 pauperum sortem. *Ioannes
 Rex.* 287
 In paterna domo incognitus, la-
 ceris vestibus tanquam mendi-
 cus, exofus omnibus diū manere
 A a a 2 gau-

Index Rerum.

gaudet. *Ioannes*. 290
 In morte agnitus prohibet pre-
 ziosis se vestibus indui, & ma-
 ter promissa non seruans, pa-
 ralytica efficitur, eundem, prio-
 ribus laceris vestibus induens,
 illicò sanatur. *ibid.* Sepeliri vult
 in eodem paupere tuguriolo quo
 degerat indignum se honestiori
 loco reputans. *idem ibid.*
 Ad contemptum diuitiarum hor-
 tatur suos moriens. *Ioann.* 306
 ad Paupertatis amorem suos hor-
 tatur moriens, vt à diuina pro-
 uidentia de omnibus prouideret-
 ur. *Steph.* 306
 Latam paupertatem ad omnia à
 Deo obtinenda valere, dicebat.
Iutta. 314
 Paupertatis donum ab illo solum-
 modo nosci dicebat, qui solitu-
 dinem, & contemplatione ama-
 ret. *Laurènt.* 320
 Regiæ stirpis Vir Episcopatum
 pauperrimum suscipit. *Mein-
 uercus.* 380
 Habitum, & cordam, qua sepe-
 liatur, à Guardiano petit. *Nico-
 laus.* 392
 Ne in pretiosa veste sepeliatur
 cauet moriens, sed si quis eam
 parasset, pauperibus dari iubet.
Ephrem. 192
 Paupertatē adeò coluit puer quin-
 quennis, vt non solum in lecto,
 victu, & indumento eam præse-
 ferre voluerit, sed cum aliquando
 interhibendum nummos in cali-
 ce absconditos ore tetigisset,
 quasi paupertatis violator, con-

sternatus ceciderit, & veniam à
 Domino postulauerit. *Acbas.* 20
 Ne nummum quidem, sed sum-
 mum es alienum filia relinquit.
 Mater olim ditissima, sed Christi
 amore pauperrima. *Paula.* 415
 Pedum calceamenta, dixit relin-
 quere filia mater moriens, qua
 nudo semper ambulauerat pede,
 calceosq. carneos in tenues mē-
 branas è pedibus deducit filia,
 qui hodie adhuc visuntur. *Mar-
 garita.* 359
 Solidos quadraginta æris alieni
 pro pauperum vestibus se con-
 traxisse reperitur moriens, qui
 tamen antequam moriatur, ab
 alio soluuntur, sicut prædixerat.
Paulin. 416
 Eleemosynarius insignis eò de-
 uenit eleemosynas erogando, vt
 ad victū necessaria sibi deessent,
 sed remunerator Dominus tri-
 buit ei duplicia, cumque ad Con-
 sulatus dignitatem mirabiliter
 euexit. *Philaret.* 437
 Pauperē sororem suā defunctā Gre-
 gorius Nyssenus coactus est pro-
 pria veste contegere, cum nulla,
 in morte eius, reperta fuerit sup-
 pellex, nisi capitis pallium, ac
 trita pedum calceamenta. *Ma-
 srina.* 347
 Solam sportam habet in morte,
 quam discipulo in sui memoriā
 relinquit. *Pambo.* 413
 Nec linteamina pro suo funere
 habebat moriens. *Bauo.* 98
 De trito pallio tantum, & melo-
 te disponere habet moriens.

Index Rerum

- Antonio.** 67
Vilissima suppellex superest Episcopo defuncto, dempto coeleari argenteo, quo ægrotans ad potiunculas utebatur. *Ant.* 73
Paupertatem voluntariâ testamento relinquit suis. *Dominic.* 164
Paupertas elucet in morte S. Viri. *Aidanus.* 30. *Amicus.* 30. *Annon.* 59. *Antoninus.* 73. *Didacus.* 161
Francisc. 118. *Ioann.* 290. *Ioann.* 295. *Laur.* 317. *Margarita.* 359
Pambo. 413. *Paula.* 415
Ad sancti Viri sepulchrum accedens, iubet ei ne amplius miracula faciat *Annon.* in *Steph.* 307
PAX. In pace requiescit moriens, 19
dicens discipulo, Pax tibi fili, ora pro me. *Anonym.* 368
Pace populo data moritur. *Etbbinus.* 199. *Felix.* 214
Pacem confratribus habere curat moriturus. *Cedmon.* 135. *Anonym.* 361
Commendat suis moriens, *Gramat.* 248. *Vinc.* 336
PECCATVM. Peccata commissa recogitat mærens Rex. *Aben-ner.* 16. 17
Peccata sua, & aliorum desiet moriens. *Dominicus.* 167
Peccata in confessione reticens, ad Iudicium Dei præsumptus sistitur, auditq. à Dæmonibus omnia peccata sibi obij. i, quare compunctus integrè confitetur. *Bernar.* 110
Peccata in confessione celata, sua det moriens monialem confiteri. *Quisil.* 437
Peccata sua ostendit Dæmon morienti in carta quadam descripta. *Petrus.* 429
Peccata sibi impropèrantibus, & in libro descripta ostendètibz Dæmonibus, respondit se eadè confessum esse. *Petr. Pauer.* 429
Peccata, quamvis confessa, à Dæmone cachinnante obijciuntur morienti, quem ob id valde timentem consolatur B. Virgo sibi apparens cum puero Iesu, dicens per illum omnia peccata sua sibi esse dimissa. *Petr. Pauer.* 429
Peccata an sibi sint remissa, postulat moriens à S. Petro, ei sub mortem apparente. *Galla.* 229
Remissa sibi esse audit moriens. *Antonius.* 71. *Arnulphus.* 76. *Arnulph.* 75. *Bernard.* 109. *Bened.* 102. *Marcus.* 357. *Michael.* 384
Galla. 229. *Petrus Pauer.* 429
Audit ab ipso Domino. *Alquirinus.* 40
Ad peccata per pœnitentiam delenda, vitæ prorogationem obtinet. *Eddelum.* 176
Peccatorum quorundem pœnitentiam agere volens, anulû suum in flumen projicit, dicens tunc se crediturum sibi remissa peccata, quando idem annulus ad eius manus deuenerit, quod & contigit. *Arnulphus.* 75
Peccatorum leuium remissionè per pœnitentiâ Sacramentum vult accipere, licet ad cælestia Regna vocatus. *Gramatius.* 248
Peccatorum generalem absolutionem, & indulgentiam ex Apo-

Index Rerum . I .

- Stolica auctoritate vult sibi dari*
propè transitum. *Catbarina*
Senens. 132
- Peccatorum plenariam Indulgentiã
ab Innocentio IV. (eam visitate)
obtinet. *Clara Affis.* 141
- Da nobis indulgentiã Rex Chri-
ste peccatorum, canere cœlitus
docetur. *Dunstan.* 171
- Peccatorum remissio, & plenaria
Indulgentia per visum tribuitur
ante Tribunal Christi. *Bernar.*
pag. 109
- Peccatorum maculis mundatam se
esse per angustias agnoscens,
gratias Deo sub mortem agit.
Margarita. 359
- Peccatorum veniam fratribus in-
dulsit, Sacerdotali stola indutus,
moriens. *Poppo.* 453
- Peccatum adeò amabat, & volebat
quidam, vt nollet virum Dei pro
ipso orare. *in Steph. Grad.* 508
- Peccati tabern permanere interius
volens, anima, nullo Sacramen-
torum medicamine sanatur.
Anonym. 575
- Peccatis vallatum se esse dicit mo-
riens, vnde timet Dei iudicium,
& orationibus monachorum,
omnium, humiliter se commen-
dat. *Arnulph. Episc. Mat.* 74
- Peccati occasio ne fiat alijs pulehri-
tudine sua, claudit se Virgo in
sepulchro, & per foramen ali-
menta recipit. *Alexandria.* 36
- De peccatis leuibus, tanquam
de grauissimis dolet; confitetur,
& eorundem remissionem orat.
Ioann. Mon. 322
- De leuissimis peccatis in iudicio
præsentatus moriens; rationem
reddere cogitur. *Anonym.* 584
- Si hinc peccatum, inde infernus
fuisset in infernũ potius se pro-
iecturum ait. *Anselm.* 64
- Malle se in inferno cum inno-
centia, quam in cœlo cum pecca-
to esse dicebat. *Idem ibid.*
- PECCATOR. Recidivus, & de-
mum conuersus, vlcere pessimo
purgandus corripitur. *Anonym.*
pag. 563
- Peccatorum omnium maximum se
esse coram Deo profitetur. *Id.*
pag. 309
- PECILVS. perungi sibi facit mo-
riturus. *Eugend.* 261
- Pectore vtitur loco Altaris in car-
cere, sub morte in celebrans.
Lucas. 331
- PECVNIA. Pecuniam in exequia-
rum vsum sibi seruat. *Annon.* 59
- Ex iniquitate partam agnoscit,
& respuit. *Launomarus.* 321
- Vide supra Eleemolyna.
- PEDES. Pauperum lauat sub mor-
tem. *Osuualdus.* 409
- Morbo affectos offert absin-
dendos medico, dicens, se ad Re-
gnum cœlorum, et si claudem,
peruenire nihilominus posse.
Stanisl. 501
- Pedum pellem, calceamentorum
loco, relinquit filie suæ moriens.
Margarita. 359
- Pedibus, fune ligatis, trahi se ad
sepeliendum iubet moriens.
Ansenius. 77-78
- Sub pedibus Apostolorum mori
deside-

Index Rerum. I

desiderat Infirmus, ad eorundem
limina veniens. *Odilo.* 402

Vide Humilitas.

POENA. Pœnas se daturum fate-
tur moriens, ob affectum carnis,
quo in suo promouendo Nepote
duci passus est. *Vadricus.* 334

Per pœnas hic momentaneas euadi
posse intolerabiles alterius sæ-
culi, & æternas, docetur moriens
à B. Virgine. *Gebizo.* 231

POENITENTIA. Pœnitentiâ pec-
catorum suorum vult agere mo-
riens. *Amatus.* 43. *Eimeramius.*
182. *Euphrasia.* 205. *Hugo.* 276.
Vuillhelm. 547

Pœnitentiâ agere cupiens Episco-
pus, relicto Episcopatu monaste-
rium petit, ubi pœnitentiæ ope-
ribus vacat. *Fulgentius.* 226.

Agere volens vani odoris, quo
fruebatur in sæculo, iugi fœtore
perfruitur in Eremito. *Arsen.* 78

Pœnitentiâ agit eximîa puer septen-
nis, hamis cubans, fune cinctus, &
nudis pedibus incedens. *Arbas.* 20
Agit insignem, unde & orbis
miraculum est appellatus. *Si-
meon.* 491

Agit molendo, & lapillos nudis
pedibus calcando, quo somnum,
& carnis tentationes superet.
Amatus. 21. 22. 23. 44

Pœnitentiâ agit catenis vltro toto
corpore vincitus, & vermibus sca-
tens. *Hospitius.* 170

Agit pestine ferreo membra ver-
berans. *Limbania.* 323

Agit, fune pilis contexto strin-
gens adeo ventrem suum (cuius

volens coercere ingluuiem) vt
dum eum propè mortem solue-
rent, cum sanie cutis cui inhære-
bat, secuta fuerit. *Anonym.* in
Odone. 405

Pœnitentiâ agit, licet senio cōsecutus,
& se flagris etiâ ipsa extrema sue
vitæ nocte, cædit. *Trifian.* 330
Agit decem annos in sepulchro
durissimam, in stupri, & homi-
cidij satisfactionem. *Jacob.* 279

Pœnitentiam agit septem annorū
pro Episcopo criminoso, & ea
completa moritur. *Gar.* 242
Agit Rex in solitudine quatuor
annis, capite cinere asperso; qui-
bus tamen completis, adhuc ti-
met, nec audet Dei nomen pro-
nunciare. *Abenner.* 16. 17

Pœnitentiâ agit triū annorum qua
cōpleta, reuocatur ad locū, vnde
morti proximus, vt pœniteret,
assumptus fuerat, & Deo confi-
gnatus moritur. *Anonym.* 485
Agit toto anno in culcitre (cine-
re, & cilicio confecta.) *Amat.* 43
Quadraginta dierum, qua com-
pleta migrat ad Dominū. *Theo-
philus.* 325. *Anonym.* 344

Ad agendam pœnitentiâ, triū an-
norū spatium obtinetur moribun-
do. *Anonym.* in *Paternuth.* 465

Ad agendam, & peccata lugēda,
rogat sibi annum saltē vitam cō-
cedi, citò se moriturum audiens.
Euphrasia. 204

Vnius horæ spatium precatur in
morte, qui pœnitentiæ operibus
iugiter vacauerat. *Michael.* 384

Rogat Angelum, vt eum adhuc

Index Rerum.

- aliquantulum expectet. *Edbe-*
lun. 175. *Sysois.* 494
- Pœnitentiam ut agere possit, de-
 functus excitatur. *Anonym. in*
Seuero. 487
- Agere volens insignis latro ad
 Simeonem Stylytem cucurrit; &
 ibi columnam amplexatus, ama-
 rissimè flendo moritur. *Iona-*
cus. 307
- in Pœnitentiam morula, ob quam
 puer sine confirmatione obierat,
 ab Episcopatu se subducit Epi-
 scopus, & non redire statuit, do-
 nec reliquiarum clauces, quæ sibi
 exciderant, & in mare cecide-
 rant, videat. *Maurilius.* 374
- Pœnitentiam agens, orare consue-
 uerat super vitis fasciculo, ubi
 sic orans moritur. *Petrus.* 431
- Pœnitentiam publicam suscipit in
 Ecclesia sub mortem, cinerem, &
 cilicium super se accipiens Rex,
 regalibus exutus vestibus. *Fer-*
dinandus. 214
- Suscepit certis verbis. *Isidorus,*
pag. 399
- Coram maxima Religiosorum
 multitudine, confessus contri-
 tione summa, & lachrymis sce-
 lera sua mortuus Episcopus, Pur-
 gatorii pœnas usque ad diem Iu-
 dicij sibi in pœnitentiam imponi
 postulat. *Hugo.* 275
- Mortem sibi vult à Confessario
 in pœnitentiam imponi moriēs.
Conradus. 134
- Cunctis qui aderant audientibus
 pœnitens moriturus Rex, pecca-
 ta, quæ secreta confessione ex-
- piauerat, publicè, contritione,
 maxima manifestat. *Vuillbel-*
mus. 547
- Discalceatus, & cilicio indutus
 Imperator pœnitentiam agit co-
 ram Episcopo, cui illuserat, ve-
 niam ab eo petens. *Anonym. in*
Meinuerco. 380
- Virgis ceditur ab Abbate mori-
 turus, cui nullum ad agendum
 pœnitentiam, spatium supererat
 vitæ. *Friedericus.* 224
- Pœnitentia pro moriente iniungi-
 tur astantibus à Sacerdote, qui
 eius cōfessionem audierat. *And-*
onym. 577
- Ut ab alijs fiat de peccatis à se
 publicè confessis, ipsemet moriēs
 curat. *Anonym.* 577
- Pœnitentiæ an initium fecerit, ne-
 scire se fatetur moriens. *Sysois,*
pag. 494
- Exemplum præbet insigne Chri-
 stianis Principibus Rex ab Epi-
 scopo correptus. *Vuillbel.* 547
- Præbet Dux optans, & orans hic
 luere quidquid contra æquita-
 tē. subditos grauaerit. *Ebe-*
rardus. 173
- Pœnitentiæ habitum post triennium
 infirmitatis compunctus postu-
 lat. Præfatus à sancto Viro, cui
 fuerat insensus. *Eupraxius in*
Nilo. 401
- Pœnitentiam agite clamat, circum-
 iens vniuersum Orbem, qui au-
 steritate vitæ omnes ante ipsum
 superabat; quiue idcirco Me-
 tanoita fuit appellatus. *Nicon.*
pag. 396

Index Rerum.

- Vide Abſtinentia, Cilicium; Con-
feſſio, Conſtitutio, Lachrymæ,
Mortificatio, Patientia, Peccatū.
PENTECOSTES. Sacro die ad cæ-
leſtes epulas vocantur morituri.
Anonym. 558
PEREGRINATIO. Peregrinari
perpetuò, & nunquam in Patriā
redire vouet ægrotus, vitæ dila-
tionem à Deo poſtulans. *Edbe-
lum.* 175
Peregrinationem ſuſcipit Episco-
pus à Sede pulſus. *Diſibodus.* 163
Peragrat Monialium monaſteria
in Ægypto. *Eupbraſia.* 206
Peragrat loca ſancta. *Famian.* 213
Ad Apoſtolorum limina venit,
ſecundo quoque anno, decem
ſolidos ad collum dependentes,
tanquam ſupplex ſeruus, tributi
loco, deferens. *Gerar.* 233
Duodecies venit. *Homobon.* 268
Venit ægrotus ſub eorum pedi-
bus mori deſiderans. *Odilo.* 402
S. Iacobum in Compoſtella de-
cies viſitat. *Homobon.* 268
Ad ſepulchrum S. Martini pere-
grinatur. *Odo.* 402
Viſitans loca Sancta in monte
Oliueti migrat ad Dominum.
Anonym. 570
Eadem loca peragrans, in monte
Caluario ruptis præcordijs
moritur. *Anonym.* 585
Septem Urbis Eccleſias viſitat
frequenter, & deuotiſſime. *Roben.
Card.* 468
Peregrino morienti, qui voluit eſſe
procul à ſuis, occurrit Angelo-
rum multitudo. *Anonym.* 579
Aperiuntur Cæli Peregrino mor-
ienti, qui negligentia culpam
peregrinatione deleuerat. *ibid.*
Peregrinos hoſpitio recipiens, &
paſcens ſingulis ſabbatis diebus
Angelos cum eis excipere mere-
tur. *Ambroſ.* 45
PERICVLVM. in Periculis prote-
ctor adest Vir ſanctus, quamuis
longè abſens. *Bern.* 206
Vide Occaſio.
PERSEVERANTIA. Iubetur mo-
rituro. *Caffius.* 125
In vitæ propoſito. *Iuanus.* 311
Vitæ propoſitum deferere, ac
fugam arripere cogitans, à San-
cto cui ſe deuouerat, flagellis in-
ſiſtis, detinetur. *Eduardus.* 179.
Anonym. ibid.
Perſeuerat in pijs exercitationi-
bus, eaſq. non vult deferere mo-
riens. *Baptiſta.* 89. *Carolus.* 123.
Eligius. 184. *Franciſc.* 221. *Ho-
noratus.* 269. *Huber.* 271. *Ludge-
rus.* 333. *Martinus.* 368. *Mat-
thaus.* 371. *Paulus.* 419. *Richard.*
466. *Romuald.* 470. *Staniſl.* 499.
Theodorus. 519. *Vincent.* 536
Vide etiam ſupra Abſtinentia, Au-
ſteritas, Officium.
PESTIS. Peſte, quæ tunc graſſa-
batur, corripitur, ac mori, precibus
obtinetur. *Lippus.* 324
Correptus moritur. *Cuthbertus.*
137. *Lippus.* 324. *Lubertus.* 325.
Macbar. 342. *Mellitus.* 382.
Michael. 383
Peſtem auertit, precibus Deo ſu-
ſis, & peſte ipſe corripitur. *Ma-
char.* 342
Ad

Index Rerum:

- Ad inferuendum peste laboran-
tibus properat, nec vult recede-
re, donec recedat & Pestis. *Do-*
minic. 167
- S. PETRVS. Ad altare S. Petri, qui
Missas celebrare, orare, & Con-
fessiones audire cōsueuerat, post
mortem cuiusdam apparet quasi
in eodem Altari celebraturus.
Bershold. in Eheranda. 173
- oleo ē S. Petri sepulchro desumpto,
ægrotoſos sanat. *Bonitus.* 117
- Vide Sancti apparet.
- S. Petri baculo mortuus suscitatur;
Maternus. 370
- S. Petro res à Deo sibi donatas of-
fert moriens, vt ille ianuam Re-
gni cælorū sibi aperiat. *Otha.* 410
- in S. Petri solemnitate non obiſſe,
ſicut concupierat, queritur.
Vadricus. 534
- SS. Petri, & Pauli ſepulchrum ſe-
cundo quoque anno viſitans, de-
cem ſolidos ad collū dependen-
tes, tanquam ſeruus deſert Do-
minis ſuis. *Geraldus.* 233
- PILEVM. Sæpè deponit ſub mor-
tem, cæleſtes ſalutando ciues.
Ioann. 306
- PLVIA. Non deſcendit ſuper de-
functi corpus. *Carbon.* 136
- Pluuiam impetrat moritura, ne fra-
ter ſuus ē ſe diſcedat. *Schola-*
ſtica. 478
- ſiſtis Eccleſiam conſecraturus.
Annon. 60. 61
- Pluuiā ceſſaturā prædicat moritu-
rus, ne eius impediatur ſunus.
Theophanius. 525
- Vide Miracula.
- POPVLVS. Populum aduocari iu-
bet moriturus. *Amabilis.* 41
Bruno. 120. *Prider.* 224
- Populi deuotio apparet maxima,
erga morientem. *Caffius.* 125
Sernatus. 480. *Valdus.* 532
- POSSESSOR. qui nullius rei fuit,
nec ſepulchri voluit eſſe. *Greg.*
pag. 249
- POTIO. Potionem amariffimam
ſumit morti proximus, & eam
ſuauiffimam ducit, ſellis recor-
datus, & a ceti, quibus Dominus
noſter potatus fuerat. *Nicol.* 393
- PRANDERE. Iubetur in marty-
rio (ideſt Eccleſia) moritura.
Anonym. 587
- PRECES. Quas non valet ſub mor-
tem proferre, ab alijs recitari.
Aſchar. 62. *Atbanafia.* 80
- PRÆDICERE. Prædicat ibi Sacri-
ficiū ſe vltimū oblatorum,
vbi primum obtulit. *Albert.* 33
- Succeſſorem ſibi. *Amator.* 42
Benno. 104 *Columba.* 150
- Ad eius tumultum futurum popu-
lorum concurſum, & oblationes,
ac munera afferenda. *Annon.*
57. Romanus. 469
- Prædicat ciuitatē, ſuo corpore fore
illuſtrandam. *Antonius.* 72
- Iurgia futura ob eius corporis
reliquias poſt mortem. *Aui-*
tus. 86
- Magnalia, quæ Deus erat factu-
rus per eum poſt mortem, iubēs
idecirco ſuum cuſtodiri corpus.
Pamianus. 213
- Prædicat moleſtias paſſuras monia-
des, ſi corpus ſuū ante Altare (ob
ocu-

Index Rerum.

- oculos eis, positum) sepeliatur, ob illud visitantium frequentiam. *Heduniger*. 258
- P**redicit ibi futurum suum sepulchrum, ubi sonus quidam auditus fuerat, illudque a populis frequentandum. *Hermannus*. 261
- Ad eius reliquias concursum populorum futurum. *Paul*. 419
- Cingulum suum post mortem, cuidam profuturum. *Petrus*. *Gonzal*. 431
- Exitum suum gloriosum futurum, festumq. sibi celebrandum, & cultum exhibendum. *Spirid*. 497
- P**redicit nunquam campanas pulsan-
das pro eius miraculis, & canonizatione. *Agidius*. 181
- Filium comiti nasciturum. *Anthelmus*. 66
- Futuras tribulationes & clades. *Arfacius*. 77. *Clarus*. 143. *Launomarus*. 321. *Procopius*. 454. *Theodorus in Thoma*. 418
- P**redicit clades futuras in Gallia (a S. Petro sibi reuelatas.) *Seruat*. 480. Regionem suam vastandam. *Seuerinus Horicorum*. *Episcopus*. 484
- Cuidam Patrem suum monachum futurum, & ab ipso sepeliendum. *Ludgerus*. 333
- Timenti ab infirmo, morti proximo, discedere, & in Germaniam proficisci rediturum incolumem, antequam ipse moriatur. *Anonym. in Bernar*. 106
- P**redicit inter hostes transituris, ut eius corpus sepeliant, nihil mali euenturum. *Cerbonius*. 136
- Duos tantum Martyres post se futuros, & Ecclesie pacem, eo mortuo, reddendam. *Clemens Anciranus*. 145
- Filiis suis, quasi nouus Isaac, singillatim quæ ventura erant; & cuidam Paulino (noua in studijs & sermonibus inuestiganti) in hæresim se lapsurum. *Ephrem*. 191
- Sanguinem e suo corpore, post mortem, emanaturum. *Ludgerus*. 333
- P**redicit diuinam ægritudinem se passuram; cibum exinde non amplius sumpturam, nec in suo codice lecturam. *Maria Ogn*. 365
- Certo tempore se ægrotaturam. *Maria*. 362
- Claudo sanationem, post mortem suam. *Annon*. 61
- Falso accusatum nihil passurum, sed honoribus ab Imperatore cumulandum. *Nicon*. 395
- Aeris serenitatem in morte sua futuram. *Theophanius*. 525
- A nebula tegendum corpus eius, ne a monialibus (ipsum aspiceret cupientibus) videatur. *Vulmarus*. 553
- P**redicit plura moriens. *Albertus*. 33. *Anthelmus*. 65. *Alquirinus*. 39. *Annon*. 57. *Clemens*. 145. *Disibod*. 163. *Agidius*. 181. *Macharius*. 342. *Seuerinus*. 482. *Spiridion*. 497. *Ephrem*. 192
- P**redicare mortem, diem, & mortis horam.
- Vide Reuelatio. Mors.
- P**RAEPARATIO. Supra. Mors.
- P**RAESVMPTIO. Timetur, & reprehenditur.

Index Rerum.

prehenditur in fratre moriente.
Alquirin. Anonym. 367
 Præsumptione, & vana læticia decipit morientem *Dæmon. Anonym.* 376
 Decipere nititur. *Luber.* 327
Gabr. in Phil. 443
 Præsumptuosè, man'ata se adimplere, veritus dixisse, subdidit statim, Humilitas, Humilitas.
Rober. 468
 Præsumens cum Dæmone inire certamen, & cum superare, vetulam sibi occurrentem, quam Dæmonè esse credit, aggreditur, & interficit. *Anonym. in Vinc.* 339
 PRESBYTERAE, Et Diaconissæ, quales fuerint, vide i *Vrsino.* 514
 PRODIGVM. Morientis cella tremotu quatitur, dum ipse migrat. *Paulinus.* 416
 Ter quatitur moriente. *Arnulpho Suef.* 75
 Quinquies terra quatitur tremotu ingenti ante obitum.
Theobaldi. 515
 Horror inuadit astantes morientem, ex Beatorum spirituum præsentia. *Macbar.* 342
 Eisdem aduenientibus, fugiunt astantes timore perculsi. *Steph. pag.* 510
 Cælestibus spiritibus aduenientibus, cella morientis miro odore perfunditur. *Guthlacus.* 256
Romula. 473
 Lumen splendidi obumbrat corpus morientis, qui cum ipsius claritate luminis migrat. *Onuphr.* 407. *Limbania.* 324

Globus ignis apparet magnus super defunctæ corpus. *Pelagia.* 421. *Osualdi.* 409
 Lux emissæ exilitis morientis cellam miro claritatis splendore illustrat. *Guthlacus.* 256. *Romula.* 473. *Saluius.* 476. *Seuerinus.* 492. *Sisin.* 510
 Stella apparet supra defunctæ domum, quæ antecedit funus, & in Ecclesia super idem manet, donec sepultura tradatur. *Cathar. Birg.* 129. *Anon.* 60
 Lucis indicio, quæ videbatur super eremitæ speluncam, reperitur corpus eius, ante septem annos defuncti. *Ioann.* 288
 Resplendet vultus, & oculi coruscant morientis. *Magdal. de Luc.* 348. *Maria Oegn.* 365. *Seruatius.* 483. *Anonym.* 381. *Bernar.* 110
 Corpus defuncti cædidiu, & pulchrius apparet quàm vnquam, antea visum fuerit. *Gregorius Vlt.* 248. *Guillbelmus.* 253. *Petrus de S. Seuer.* 433
 Vermes qui scatebant è catenis, quibus erat circumdatus Vir sanctus, eo moriente enanescunt. *Hosbitius.* 270
 E defuncti corpore, quarto die, priusquam sepeliatur, mirus efflagrat odor. *Pelagia.* 421. *Siméoni Styl.* 491. *Limbania.* 323
 Defuncti corpus in feretro nebula tegitur, ne, sicut prædixerat, à monialibus videatur.
Vulmar. 553
 Candela ad corpus defuncti posita,

Index Rerum.

sita, calitus accenditur. *Mein-*
dar. 378
 Candela calitus accensa, cali-
 tus extinguitur, dum sancti Viri
 membra contingit. *ibid.*
 Prodigiousè corui, qui ad famulū Dei
 venire cōsueuerant, & ab eo ale-
 bantur, eiusdē interfectores per-
 sequuntur, & clamoribus dete-
 gunt. *ibid.*
 Velamen sericum super defuncti
 corpus ab Angelis defertur. *Ser-*
uatius. 481
 Defunctæ Abbatisæ cadauer,
 post aliquod tempus, volentes
 sericis vestibus Moniales indu-
 re, non valent, ipsa renuente, &
 manus tenente pectori adhæren-
 tes; sed rogata, vt obedientiam
 præstaret mortua, quam viuens
 professā fuerat, manus illicō re-
 laxat, & se vestiri permittit.
Atbanasia. 80
 Vestibus pretiosis volens mater
 induere filium defunctum, sit sta-
 tim paralytica, quæ liberatur,
 eundem vilibus, sicut ille iusse-
 rat induens. *Ioannes.* 290
 Defuncti feretrum, quo ad se-
 pulchrum defertur, virtute diui-
 na eleuatur, nec tangit ferentiū
 humeros. *Berthold.* 114
 Surgit è feretro mortuus, tri-
 duō, solo odore, quo flagrabat, si-
 ne vllō cibo sustentatus. Post tri-
 duum, quæ viderat, reuelat: sta-
 tim recedit odor, & factus Epi-
 scopus, decem agit in Episcopa-
 tu annos. *Saluius.* 476
 Copiosis imbris de Cælo ca-

dentibus, ne gutta quidem cadie
 super defuncti corpus, quod nauī
 impositum, ad sepeliendum ef-
 ferebatur. *Cerbon.* 136
 Prodigiousè manū attollit defuncta,
 qua nutrice suā ab insanabili
 morbo curat. *Fina.* 216
 Manum defunctæ cōprimit Epi-
 scopi sui familiaris, eius se pre-
 cibus commendantis. *Cathari-*
na. 129
 Manum eleuat pectori adhæren-
 tem, ac digitos explicat defun-
 ctus Episcopus, vt annulum re-
 cipiat. *Arnulph.* 76
 Defuncti Antiocheni corpus, la-
 pidi alligatum, & in mare proie-
 ctum, à Delphinis suscipitur, &
 in Bithiniam defertur, vbi in
 eius honorem, Basilica constru-
 tur. *Lucian.* 332
 Defuncti corpus, columba pro-
 tegit expansis alis. *Osuald.* 409
 Defunctæ corporis pedes leo lā-
 bit, eidemq; sepulchrum fodit.
Maria. 363
 Defunctæ facies cælesti lumine
 corruscat. *Maria.* 363. *Pro-*
copius. 455. *Raingard.* 459.
Sisois. 494. *Galganus.* 228
 Defuncti corpus (post triginta
 annos transferendum) immobi-
 le redditur, donec supplices li-
 belli Imperatoris (veniam po-
 scientis) super eo imponantur.
 Translatum, in Episcopali thro-
 no collocatur, vnde salutat Po-
 pulum dicens, Pax vobis, *Io-*
Chrysof. 293
 De tumulati defuncti pectore
 nasci-

Index Rerum.

nascitur Cupressus, cuius folia morbos sanant. *Athanas.* 81
 prodigiosè duo corpora Episcoporum (in eodem sepulchro deposita) à se inuicem seungunt, & medium accipiunt corpus alterius Episcopi. *Ioannes.* 295
 Corpori in sepulchro condendo, ossa ibi prius humata locū præbent, & in angulum eiusdem sepulchri, nullo mouente recedūt. *Odo.* 406
 Ad vocem iubentis, cadauer (totum sepulchrum occupans) sese colligit, & alteri ibi sepeliendo locum præbet. *Seuerus.* 488
 In tumulo supinus iacens, vertit se in latus, vt alteri locum præbeat. *Anonym.* 562
 Mortuus interrogatus respondet. *Innocent.* 285
 Recens in sepulchro positus vocat alium, qui (post dies decem moriendo) vocantem est subsecutus. *Ioannes.* 302
 Defuncti corpus pluribus indumentis, sicut viuens postulauerat, induens, interrogat, an illa sufficiant, & respondet mortuus, sufficit. *Patermuth.* 564
 Vide Mortuos suscitare,
 Defuncti cadauer in alterius sepulchro tumulatum, semel, & iterum foras (ab ibi sepulto) eijcitur. *Innoc.* 284. *ubi plura similia.*
 Sepulchrum lapideum (quod breuius aptari contigerat, excrescit mirabiliter ad corporis defuncti mensuram. *Sebbi.* 479

Defuncti sepulchrum non tangit nix, quæ omnia in circuitu releperat. *Seruatius.* 481
 Prodigiosè tēpore æstiuo guttæ ro-
 ris super caput metētis Episcopi decidūt, mortis propinquæ indices; & fiunt capilli eius flauī, nigri, & albi simul. *Spiridion.* 497
 Ad sepulchrum à se Anachoretam rediens illicò, vt aliquid pro benedictione ex eius corpore accipiat, tumultum reperire non potest. *Anonym.* 567
 Manus volentis de barba defuncti aliquid pro reliquijs accipere, illicò arescit. *in Simeone.* 492
 Mouetur defuncti corpus, & perterrefacit volentē aliquid ex eo pro reliquijs accipere. *Sim. Styl.* 492
 Reliquias in Altari clausas aperire volens Episcopus, dum sigillum malleo percutit, statim sanguis de cistula currit, & ipse graui languore percutitur. *Otho.* 411
 E defuncti naribus sanguis profluit, sicut ipse prædixerat. *Ludger.* 333
 E Sancti reliquijs furto ablati copiosus emanat sanguis. *Modoald.* 385
 Dum de sancto corpore controuertitur, quinam illud sint habituri, Nauis, in qua (eiusdem Sancti iussu positum fuerat) demergitur, & post tres menses, vbi ipse condi voluerat, illæsum reperitur. *Gilda.* 241
 PROMITTERE. Promittens beatitudo.

Index Rerum .

- titudinem , perseveranti in obedi-
 entia , à promissione liberatur
 sub perseverantis mortem. *Bernard.* 105
 Promitti sibi vult à moriente Do-
 mini Iesu (ad se venturi) con-
 spectus . *Anonym.* 573
 Promissa moriens reposeit à Deo ,
 moriendi scilicet in die Natiui-
 tatis . *Matth.* 573
 Reposeit à Defuncto , mori cu-
 pidus . *Franciscus .* 220
PROPINQVI . Vide etiam supra
 Pater .
 Propinquorum consolationem in-
 morte accipiens , Angelica pri-
 uatur . *Anonym.* 578
 Propinquis persuadere non valens ,
 ut in cælibatu dimittatur , mor-
 tem à Deo postulat , & obtinet .
Bramidul. 117
 Propinquos videre non vult , sed sa-
 lutari iubet , moriturus . *Gutbl.*
 256
 à Propinquorum affectu duci se nō
 patitur . *Alex.* 37
 Duci se passus , Purgatorij pœnas
 subire cogitur . *Vdalricus .* 533
PROPHETIA . Prophetiæ dono
 claret . *Eutichius .* 211
 Prophetiæ spiritu , occulta digno-
 scunt sancti Viri .
 Venenatos cibos sibi paratos no-
 uit , & eum , qui parauerat , mor-
 tuum asserit . *Bonaiuncta .* 116
 Quæ in monasterio geruntur no-
 uit Monialis , in Oratorio ma-
 nens . *Coleta .* 147
 Longè positus Episcopus tacitos
 Diaconorum sermones (de futu-
 ro Episcopo eligendo , audit .
Anbrof. 46
 Prophetiæ spiritu novit Infirmus
 fratrum desiderium optantium se tran-
 ferri in ampliorē cellam , ut eius
 possēt frui præsentia . *Amicus.* 49
 Oblatam pecuniā respuit , agno-
 scens esse furtivam , & vnum tan-
 tummodo solidum ex ea accipit ,
 quem novit esse proprium offe-
 rentis . *Launomarus .* 321
 Secreta monasterij , emendatio-
 ne indigentia , aperit Monacho
 solitaria . *Maria .* 361
 Eiusdem Monachi prænoscit ad-
 ventum , eumq. (à se numquam
 visum) proprio appellat nomi-
 ne . *ibid.*
 Novit ad se venire , qui nunciet
 fratres infirmos longè positos
 morti proximos esse . *Odo.* 403
 Prophetiæ spiritu novit (longè pe-
 situs) adesse in Xenodochio absq;
 confessione morientem , cui opi-
 tulatur . *Philippus .* 447
 Novit , morientem suo auxilio
 indigere , & ad eum properat .
Idem ibid. & 448
 Novit alium sine viatico , & con-
 fessione mori , & mittit statim ,
 qui eadem sacramenta illi mini-
 strari curet . *Idem .* 449
 Novit pariter , mulierem in ago-
 ne positam , & ad eam iuvandam
 mittit . *Idem ibid.*
 Novit morientium (longè com-
 morantium) necessitates , qui-
 bus succurrit . *Idem .* 448
 Novit , Monialem quandam pec-
 catum in confessione celasse , &
 eam

Index Rerum .

- eam admonet. *Quisilinda*. 457
Purgatorij pœnas quendam tri-
duo luiturum prænoscit. *Vin-*
centius. 538
Mortem suam, mortisq. diem, &
horam prænoscere. Vide Mors.
- PROTECTIO.** Protectionem, &
auxiliū pollicetur alijs moriens.
Athanasius. 80. *Baptista*. 90.
Benno. 104. *Bernardus*. 105.
Castren. 127. *Columba*. 150. *Do-*
minicus. 164. *Dunstan*. 170. *Eli-*
gius. 184. *Euthimius*. 212. *Fran-*
ciscus. 217. *Fridericus*. 224. *Ge-*
rar. 234. *Ioan*. 294. *Laurent*. 320
Lucas. 330. *Malach*. 351. *Mo-*
dualdus. 385. *Monegundis*. 385
Odulphus. 406. *Petrus*. 431. *Pro-*
sper. 455. *Theodorus*. 520
Protectorem sibi dari S. Sebastia-
num, orat Vidua loco viri sui
militis defuncti. *Catharina*. 130
- PSALLERE.** PSALMI. Psallit sub
mortem. *Alber*. 31. *Amabilis*. 41.
Antoninus. 72. *Athanasia*. 80.
Anonym. in *Bernard*. 108. *Boni-*
tus. 116. *Burchar*. 121. *Carileph*.
122. *Clarus*. 144. *Dominic*. 166.
Gallus. 229. *Gertr*. 238. *Gothar*.
247. *Gramatius*. 248. *Heribert*.
260. *Hubertus*. 271. *Illuminata*.
284. *Ioan*. 301. *Luber*. 326. *Lud-*
ger. 333. *Margarita*. 360. *Mari*.
369. *Matern*. 369. *Odulph*. 406.
Opportuna. 408. *Plato*. 452. *Rad-*
bodus. 458. *Spes*. 497. *Vbal-*
du. 532. *Vincentius*. 536. *Virgi-*
lius. 540. *Vuolbodus*. 554.
& 555
Psallit sub mortem cum psallenti-
- bus. *Annon*. in *Bernard*. 108.
Gramat. 248
cum Psallentibus sanctis. *Vuan-*
dregefilus. 545
Psallere audiuntur Cœlestes Chori
coram moriente. *Romula*. 473.
Seruulus. 481. *Vuandregef*. 544
Psallere iubet astantes moriens.
Athanasia. 80. *Benno*. 104. *Hunc-*
gun. 278. *Luber*. 327. *Odulphus*.
406. *Petr*. 424. *Seuer*. 485
Hortatur moriens; ipse verò
(expansis in Cœlum manibus)
hilari facie, varios psalmorum
versiculos concinens, moritur.
Carilephus. 123
Psallunt astantes coram moriente.
Agibodus. 25. *Amatus*. 44. *Ami-*
cus. 50. *Anton*. 72. *Athanas*.
79. *Austreber*. 87. *Benno*. 104.
Bernar. 108. *Bruno*. 119. *Clarus*
144. *Eugen*. 203. *Frideric*. 224.
Gothar. 247. *Gramat*. 248. *Guil-*
lbel. 251. *Heribert*. 260. *Hunc-*
gund. 278. *Ioan*. 301. *Lucas*. 330.
Machar. 342. *Maternus*. 369.
Odulph. 406. *Opportuna*. 408. *Pe-*
trus. 424. *Robert*. 469. *Seruulus*.
481. *Seuer*. 485. *Spes*. 497. *Teren*.
514. *Theod*. 520. *Vincent*. 536.
Vuandregef. 545. *Anonym*. in
Bernard. 108
Psallendo moritur in illis verbis,
* Omnis spiritus laudet Dominū.
Petr. 424
Psallere post mortem auditur in
choro cum alijs per quadragin-
ta dies. *Basilius* in *Theodo-*
ro. 524
Psallit modò in lecto quiescens,
modo

Index Rerum .

- modo in sella sedens , infirmus .
Plato. 452
- Pfallere in Ecclesia volenti , eiusdē
 Ecclesiæ fores vtrò aperiuntur .
Dunstan. 169
- Pfallentes ne perturbent ad eius se-
 pulchrum aduentantes , vult ex-
 tra chorum sepeliri . *Annon* 57
- Pfallere vult etiam laicos , & popu-
 lares homines in Ecclesia , ne
 spatium illis ad fabulandum ibi
 suppetat . *Casarius.* 137
- Psalms recitare non intermittit ,
 ad mortem ægrotans . *Paulus.*
pag. 420
- Canere non cessauit vsque ad ex-
 tremam diem . *Dominicus.*
Lor. 166
- Iubet recitari attentè , & cum
 Salutatione Angelica in initio , &
 fine cuiuslibet Psalmi . *Luber.*
pag. 325
- Cum orationibus recitari iubet
 moriens . *Amicus.* 48
- Quotidie recitat , vel sedens , vel
 baculo innixus , ambulans etiam
 ægrotus . *Otho.* 410
- Psalms , & orationibus se parat ad
 mortem . *Petrus de Moron.* 424
Rember. 462
- Psalmodum decantatione exequias
 suas inchoare secum iubet mo-
 riens . *Heribertus.* 260
- Plures versiculos secū ipsa medi-
 tatur , & recitat moriens . *Clara*
de M.F. 142
- Pluribus versiculis , tardantē , & vt
 sibi videbatur , migrare recusā-
 tem animam , consolabatur .
Burchard. 121
- Psalmodum multitudinē non curat
 moriens ab astantibus recitari ,
 sed in eis meditationem cupit , &
 compunctionem . *Luber.* 325
- Psalms penitenciales recitat sub
 mortem . *Conradus Germ.* 152
Lubertus. 324
- Recitari iubet à sibi morienti
 astantibus . *Idem.* 324
- Recitant de more monachi co-
 ram obeunte . in *Eduardo.* 178
- Sibi legi facit propè mortem .
Pius V. 451
- Genus flexa recitando migrat .
Verdiana. 535
- Psalms graduales recitat sub mor-
 tem . *Conradus Germ.* 152
- Psalmodum quadragesimum tertium ,
 dū exponit Ambrosius , ignis ca-
 put eius cooperuit , & paulatim
 par os ipsius ingreditur , ex quo
 facta est illic facies eius sicut
 nix . *Ambros.* 45
- Psalms 118. Dum canitur , in illis
 verbis , non obliuiscar iustifica-
 tiones tuas , migrat . *Theodor.*
Stud. 519
- Meditatur , præcipuè in maxima
 Damonum tentatione . *Ludgerus.*
 333
- Psalmodum Latatus sum , exponit , ac
 perlegit suis moriēs . *Gerold.* 236
- Psalmodum , qui ea hora , iuxta morē ,
 canendus erat , inchoat moriens ,
 & recitando migrat . *Bonit.* 116
- Psalterium recitat vsque ad Psalmū
 90. reliquos , ipsa non valens , iu-
 bet à sororibus absolui . *Alba-*
nasia. 79
- Psalterium totū percurrit moriens .

Index Rerum.

Leusfridus. 323. *Vincent.* 336
 Psalterium recitat coram moriente, simul aliquando psallente. *Gotbardus.* 246
 Puer quotidie recitare vouet. *Edhelun.* 175
 Psalterij decantatione se solatur somni expers, dum lecto decumbit. *Hubertus.* 271
 Quo in Psalmis nimis confideret obijcit Dæmon. *Lube. t.* 327
 Psalmi lucernarij, qui sint, vide in *Orbone.* 410
 PVDICITIA. Vide Puritas.
 PVER. Nouitius cibos offert sapius Christo infanti, matris pectori adhærenti. *Herman.* 262
Anonym. 358
 Inuitatur à Christo infante ad cenam in domo Patris sui. *Anonym.* *Idem ibid.*
 Pueris in Ecclesia ieiuantibus, Christus paruulus, è sinu matris descendens se adiungit, eosque ad cenam Patris perducit sui. *Anonym.* in *Bernar.* 112
 Pueri sacro ministrantes, peracto sacrificio ad Dominum cum celebrante migrant. *Anonym.* in *Bern.* *idem ibid.*
 Puer nouennis sanctissimè moritur, & Angelorum apparitione in morte dignatur. *Euang.* 199
 Septem annorum Eucharistiam sub mortem impetrare non valens, protestatur se eam concupiscere, & certum esse Christi presentia in cælis se potiturum. *Achas.* 20
 Quinquennis, habitum S. Fran-

cisci induens, perfectionem Regulæ (fratres in omnibus imitando), assequi studet. *Achas.* 20
 21. Vbi miræ sanctitatis exemplum.
 Trium annorum, moriens vocat tertio monialem absentem, quæ eadem hora moritur. *Efeca.* 199
 Puerulum tantum, sibi morienti, vult assistere. *Probus.* 434
 Puerorum, & puellarum preces plurimi facit moriens. *Stanislauus.* 499
 Pueris plorantibus silentium imponebant matres, Ioan. Huniadis præsentiam minitando qui Turcis fuerat formidabilis, & sanctissimè postea obiit. 299
 Puellula visa Christi imagine, ostensa sibi à Monialibus, dicentibus eum esse illarum sponsum, illicò se Christo vouet, nec vult amplius è Monasterio exire. *Euphras.* 205
 PURGARI. Purgatorium. Purgari ne velit quadraginta dierum spatio pœna leuiori, vel triginta feruentiori, datur in optionem morituro. *Eustach.* 209
 Septem præsentis vitæ dies, potius quam diem vnicum in Purgatorio pati eligens, grauissimas patitur pœnas. *Ioan.* 306
 Missæ sacrificio se indigere ait virgo defuncta Moniali apparès. *Anna.* 56
 Orationes, & Missarum certum numerum petit moriens à Fratribus, quibus animam suam cõmendat. *Annon.* 57. *Ephr.* 191
 Oratio-

Index Rerum.

Orationes, Diuina officia, Vigili-
 as, & preces postulat ab amicis
 per epistolas moriturus. *Luber-*
tus. 324
 Pro Matre defuncta postulat per
 epistolas filius à monasterijs suis
 (vbique terrarum positus) pre-
 cum, & Missarum suffragia. *Petr.*
Clun. 425
 Vt orationem pro defunctis re-
 citent, rogat suos sub mortem.
Lubertus. 324
 Purgatorij penas defunctum quen-
 dam luiturum sciens, eundem
 liberat, tres Missas à pluribus
 Sacerdotibus pro eo celebrari
 faciens. *Vinc.* 538
 Defunctorum memoriam, secun-
 da die Nouembris, in Monaste-
 rij suis celebrari instituit.
Odilo. 402
 Purgari In hac vita cupiens, & pur-
 gatorij penas euadere, afflictio-
 nes sibi, & dolores postulat cu-
 mulari. *Aldeg.* 34. *Grimbald.* 250
Guillhelm. 250. *Lyduina.* 338
Marg. 359
 Vult infirmitate, quod, afflictio-
 nibus præteritis, minimè purga-
 tum ducebat. *Eustachius.* 209
Guillhelmus. 250. *Hertberth.*
in Cutbert. 157. *Villhel.* 549
 Purgatur per Dæmonum luctam,
 moriens. *Barth.* 93
 Per Dæmonum aspectum. *Ano-*
nym. in *Aichadro.* 28
 Purgatam se à Domino, tantis in-
 exitu suo angustiis, gaudet mo-
 riens. *Marg.* 559
 Purgatorij penas in se filia recipit

pro moriente patre. *Cathar.* 138
 Sibi imponi curat in penitentiā
 suorum peccatorum. *Hugo.* 276
 Subire cogitur, qui parum laetis,
 sibi infirmo, emi curauerat; ex
 pecunijs in pauperum vsum del-
 stinatis. *Ereboldus.* 197
 Qui, propinquorum affectu, se-
 duci passus fuerat. *Valsr.* 533
 Purgatorij penis anima detenta,
 orat, vt pro sui liberatione qua-
 draginta dies ab aliquo ieiune-
 tur. *Rember.* 462
 A Purgatorij penis liberari cupiēs,
 sacrificia, & orationes postulat
 amicorum sub mortem. *Lu-*
ber. 324. 325
 Vide Eleemosyna. Missa.
 Oratio.
 PURITAS. Puritate mentis, &
 corporis eximia refulget Dei Sa-
 cerdos. *Philipp.* 437

Q

QUADRAGENAE sunt pro
 morituro. *Basil.* in *Theo-*
dof. 1523
 Quanam sint, quæuè nouenæ, ac
 tertianæ. Vide ibid.
 Quiescere à tumultu, Vide Solitu-
 do, & Visitatio.
 Queri. Vide supra. Conqueri.

R

RAPTUS. Rapitur extra se ante
 Tribunal Christi, & impetrat
 peccatorum remissionē, ac ple-
 nariam indulgentiam. *Bern.* 109
 Bbb 2 Raptus

Index Rerum .

- Raptus extra se propè mortem,
bona cœlestia prægustat. *Didacus*. 162
- Rapitur in morte, & vsque ad cel-
læ trabes eleuatur. *Dunstan*. 169
- Extra se ægotans ad mortem,
dum audit diuina officia recita-
ri. *Matthæus*. 372
- Extra se in contemplatione sæ-
pissimè, sensibus omnibus desti-
tutus. *Vlricus*. 540
- Rapitur Eucharistia, & extrema
Vnctione se communiens. *idem*
ibidem.
In extasi triduo manet, morti
proximus. *Vuandregesilus*. 544
- Rapitur extra se dū celebrat, vnde
cogitur in remotiori loco & se-
motis arbitris celebrare. *Ambr.*
Sanfed. 47
- Sumpto Viatico, vimque sentit
diuini amoris. *Francisca*
Rom. 217
- Vide Amor in Deum. Charitas.
- RATIONEM REDDERE. Ratio-
nem se Deo redditurum cogitat
sub mortem, ac timet. *Adbe-*
lard. 21. *Agathon*. 24. *Bruno*.
118. *Hubertus*. 271
- Reddere videtur ab astâtibus. *Ste-*
phanus. 508. *Taras*. 508
- REFECTORIVM. Adit cum fra-
tribus moriens, & eos ieiunium
præ lætitia, mutare iubet. *Ma-*
charius. 342
- REGNUM. Rex vltro deponit, cū
Regali corona. *Abenner*. 16
Ferdinandus. 215. *Ludouicus*.
336. *Ranimirus*. 461. *Sabbi*. 475
- Deponit conceptis verbis. *Fer-*
dinandus. 215. *Ranim*. 461
- Deponit, & fit Monachus. *Seb-*
bi. 478
- Regnum cœlorum sperare se ait
moriens, merito fretus Passionis
Christi. *Bernar*. 106
- RELIGIO. Religionem Baptismo
comparari, pluribus probatur.
Anton. 69
- Ingrediens infirmus, illicò sana-
tur. *Benedictus Ies*. 102
- Religionē Ingreditur puella, Christi
imagine sibi à Monialibus osten-
sa, dicentibus, se illarum esse
sponsum. *Euphrasia*. 206
- Religionem Societatis Iesu, relicta
purpura, ingredi paratus erat
Cardinalis nisi, à Patribus ei-
usdem Societatis, id sibi non expe-
dire dictum esset. *Rober*. 468
- Ad Religionem vocatum, proferre
tota cordis deuotione sæpius
debere verba illa. Bonitatem,
fecisti cum seruo tuo Domine,
& illa: Magna est misericordia
tua super me, eruisti animam
meam ex inferno inferiori, docet
Herman. 261
- In Religione ad vltimum vsque,
diem, obediendo perseverans, li-
berat Prælatum suum à promif-
sione sibi facta beatitudinis.
Bernard. 110
- Religionis habitum induit morti
proximus. *Bernardus*. 114. *Lan-*
francus. 316. *Laurent*. 317. *Lu-*
douicus. 336. *Sebbi*. 478. *Anony*.
376. *Floren*. in *Ioann*. 298. *Hu-*
go Episc. 276
- Indui à Patre vetitus, atque eo-
dem

Index Rerum . I

dem violenter exitus , ac verberibus crudeliter laceratus , dixit Patri , se nunquam sententiã mutaturũ . *erſi non ſolum veſtes , ſed ipſummet diſcerperet . Athan.* 81
 Dimittere volens , à Sancto fuſte percutitur , & ad meliorem frugem reducitur . *Eduardus.* 179
 Indui cupiens , & fratribus reuolentibus , ob Patris ferociam , ipſemet caput ſibi tondet , & habitum induit . *Ioann.* 297
 Induit Venetiãrum relicto Ducatu . *Petrus .* 436
 Inuitis parentibus , Dei ſe mancipans ſeruitio , ab eiſdem poſtea veniam ſibi petentibus , hæres inſtituitur . *Lubertus.* 330
 Religionis gratiam Deum occultaffe , ne omnes homines ad eam ingrediamdã properarent ait . *Laur.* 330
 Vide Monachus / Vocatio .
RELIOVIÆ . Reliquias ſanctorum ſibi iubet afferri moriens , vt eas veneretur . *Annon.* 57. *Hugo.* 273. *Nicol.* 394
 Accipit ſub mortẽ ; deoſculatur , & eiſdem ſanctis ſuum commendat agonem . *Meinardus.* 378
 Transferri curat è loco mox ſubuertendo . *Seruatiſ.* 480
 Transferre volens , dum locum percutit , ſanguinẽ fluere videt , & ad mortem infirmatur . *Otho.* 416
 Alio transfert imminente ciuitatis , in qua erãt , excidio . *Seru.* 480
 Reliquias quas in capite deferabat Matri , moriẽs tradit . *Anony.* 570
 Martyris Viri ſui (manu . l. ab-

ſciſſã) apud ſe habebat . *Nat.* 389
 Reliquias ab Vrbe Roma aſportare cupiẽs , dente S. Caſarii donatur , quem alijs immobilem , facillimẽ ipſe extrahit . *Bernar.* 105
 Colens S. Marci , à S. Marco in morte iuuatur . *Iulianus.* 312
 Reliquiarum loco , ducuntur capilli , Pileus , & epistoſa ſancti Viri . *S. Bernar.* 105
 Ducuntur ſputa , & ſanguis ex ore proiecta . *Lupicinus.* 337
 Canalis , ex quo Vir ſanctus ſimperat aquã . *Lupicinus.* 337
 Pro reliquijs , ſumitur puluis circa ſepulchrum . *S. Amici.* 48
 Pulvinar , ſuper quo decubuit quidam , pro reliquijs apud ſe detinet . *Pbil. Ner.* 437
 Sancti Viri capilli ſuauem emittunt odorẽ , & ubi ſunt conditi cẽleſtis auditur melodia . *Elig.* 184
 Ad ſancti Viri reliquias pernõtat pia mulier , quã , eaſdem poſtea furto ſublatas agnoſcens , exanimata moritur . *Conſtantia in Hilarione.* 167
 Reliquiarum capſulam oſculatur , eiſque animam ſuam commendat iam iam occidendus . *Meinardus.* 378
 Martyris corpus ſecretò colligit mulier , aromatibus , pretioſiſq. veſtibus contegit ſub ſecto reponit ; ac ſufficitibus , & luminibus veneratur . *Cleopatra.* 592
 Reliquijs Viri ſancti , nolentes incolæ ſe priuari , excubias agũt eidem morienti . *Aegidius.* 181
 Reliquias ſuas , poſt mortem fore

Index Rerum.

- venerandas, prædicit. *Auitus*. 86
Anonym. 57. *Famianus*. 213
Paulus. 419. *Romanus*. 469. *Seruerinus*. 484
Asportari iubet, asportantibus profuturas asserens. *Seuer*. 484
Dari post mortem Populo iam postulanti, iubet. *Auitus*. 486
Dat cingulum suum ipsemet moriens. *Petrus*. 431
Daripost mortem prohibet. *Ap-
sinus*. 78. *Ephrem*. 192
Vide. Miracula. Prodigia.
- REQVIES.** Requiem suspirat infirmus, sed æternam. *Hugo*. 274
Concedi sibi vult à se visitantibus. Vide. Visitatio. Solitudo.
Hæc requies mea, &c. pronunciat cum se ægrotare cognouit moriturus. *Thomas*. 326
Pronunciat moriens, & requiescit in pace. *Fridericus*. 223
Vide lectulus. Quiescere. Somnus. Humus.
- RESIGNATIO.** Resignat sese diuinæ voluntati moriturus. *Adhelar*. 21. *Aichadr*. 26. *Anselm*. 64. *Antoninus*. 72. *Bapt*. 89
Bernardus. 105. *Catharina*. 139
Francisca. 217. *Franciscus*. 221
Laurentius. 316. *Martinus*. 368
Stanislaus. 499
- RESPONSORIVM.** In manus tuas Domine, &c. Cantat moriens alternatim cum assistantibus. *Ioannes*. 306
- RESTITVTIO.** Restituens monitu sancti Viri, quæ vsurpauerat, illicò loquelam recipit, quam ægrotus amiserat, & peccata confitetur. *Iosbertus*. 368
- RESVRRECTIO DOMINI.** Resurrectionis Domini solemnia celebrare cupiens infirmus, è lecto exilit, & eiusdem celebrationi incolumis astat. *Annon*. 57
Solemnij celebratis moritur. *Columba*. 148. *Iuentius*. 311
Ruper. 473
De resurrectione Domini, gaudium esse in cælis die Dominico, ait moriens. *Arnulphus*. 75
- RETRIBUTIO.** Retribuat tibi Deus, in Papyro describens, & in trutina ponens leuiora apparere facit elargita poma. *Antonius*. 73
- REVELARE.** Reuelans quæ tace-
re iussus fuerat, statim moritur. *Anonym.* in *Troiano*. 210 530
- Reuelatur sancto Viri ægritudo fratrum à se longè commorantium. *Columbano*. 151
Quendam post mortem triduo pænas Purgatorii luiturum. *Vincentius*. 538
Vbi corpus sit Viri sancti. in *Gild*. 240
Gloriam cælestem se adepturam. *Elgin*. 187
- Reuelari sibi postulat cui sit æqualis in meritis Monachus, & intelligit se negociatori cuidam coniugato parem esse. *Paphnutius*. 413
Vt reuelat statum animæ suæ post mortem, rogatur moriens. *Erboldus*. 197
- Revelatione diuina monita reperit Monialem mortuam, cælesti lumine circumfusâ. *Limbania*. 323
Vide

Index Rerum

Vide Apparicio. 387. *one. luno. C.*
 Rex fungitur officio interpretis.
 dum Anglis concionatur. *Al-*
danus. 29.
 RIDERE. Ridentes famulos, ob-
 feram: a canibus dilaniandam
 arguit Vir sanctus, docens eos
 idem futurum de anima exēte.
Anselm. 165.
 Ridet sub mortem. *Baptista.* 89.
Henric. 359. *Iuliana.* 312. *Ma-*
ria. 365. *Martinianus.* 367.
 Rideat, cum Dæmone luctans. *Ca-*
tharina. 132.
 Tribus de causis, ridere se ait
 moriens. *Anonym.* 563.
 ROMA: Romam venit ad S. Petri
 sepulchrum, illic pro Gallie li-
 beratione oraturus. *Sruat.* 480.
 Romam, ad caelestem scilicet Glo-
 riam, inuitant Angeli morientē.
Dunstan. 169.
 Vide Peregrinatio.

SABBATHVM. Sabbathi die,
 requiem significante, mori se
 gaudet. *Columba.* 148.
 Sabbathi sancti dies. Vide sup. ver.
 Cereus Paschalis.
 SACERDOS. Ne fiat, mortem,
 precibus Deo fufus, impetrat.
Nilam. 399.
 Sacerdotalem dignitatē laicali per-
 sona se subieciſſe, qdēt moriens.
Vuazo. 545.
 Sacerdotum manus ad ſe venientiū
 osculatur moriens. *Aloſſus.* 38.
 Sacerdotes vult ſibi aſtare moriēti.

Bernard. 111. *Clara.* 142. *Goar.*
 242. *Guilhel.* 352. *Iuanus.* 311.
 SACRIFICIUM. Vide Miſſa, Eu-
 chariſtia.
 SACRAMENTVM. Sacramenta
 Eccleſiæ neminem interſicere,
 ait Infirmus, qui Miſſæ celebra-
 tionem in infirmitate omittere
 nolebat. *Aloſſ.* 39.
 Sacramētis omnibus muniri ſe cu-
 rat, nullo grauatus morbo, ſed
 moriturum ſe ſciens. *Anonym.*
 561. *Anonym.* 572. *Anonym.* 586.
 Muniri ſe curat grauatus modica
 Infirmiſſe. *Cedmon.* 134.
 Muniri ſe Infirmus differt, quam-
 vis rogatus, horam nondum ad-
 ueniſſe ſciens. *Iacoponus.* 281.
 Vt muniri poſſit moritura, ſex
 dierum inducias impetrat. *Fran-*
ciſca Rom. in Catharina. 131.
 Vt ſe muniat, amputatum caput
 manibus ſuſtinens, Eccleſiā adiit.
Seuer. Boet. 483.
 Vt Religioſus quidam moriens
 muniatur, Clericos vocat Ange-
 lus. *Anonym.* 571.
 Sacramentum miniſtrat Infirmis
 proprijs manibus. *Carolus.* 124.
 SAL. Benedicit moriens, vt Infir-
 mis de more diſtribuat. *Mo-*
negundis. 386.
 SALVTARE. Salutat Populū mo-
 riturus. *Ioan.* 305.
 Salutare Populū quid ſit. *in eod.*
ibid.
 Salutat amicos, eoſdem ſub mortē
 accerſens. *Theodoſ.* 523.
 Sicarios, qui ſibi mortem illaturi
 erant. *Meinard.* 378.

Index Rerum.

Sanctos, sibi in agone apparentes. *Ioan.* 306. *Radbod.* 458.

Salutare iubet suo nomine absentes. *Guthblacus.* 256. *Honor.* 269. *Matthaus.* 371. *Theod.* 320.

Insalutatam abire non permittit Sanctus morientem. *Anon. in Bern.* 108.

Salutationem humilis familie Domino afferre iubetur moriens. *idem ibid.*

SALVTATIO ANGELICA. Salutationem Angelicam recitat moriens. *Alber.* 31. *Franciscus.* 220. Recitat iugiter deuotione maxima. *Reginald.* 461. Recitans moritur in illis verbis, in hora mortis mee. *idem ibid.* Insculptam habet in annulo, quę gestat. *Edmundus.* 177.

Singulis Psalterij Psalmis vult moriens, a sibi astantibus addi. *Lubert.* 326. & 327.

Salutationis Angelicę signum dum pulsatur, moritur Marię Virginis deuotus. *Marcus.* 356.

Sanctus, Sanctus, &c. se cantaturum in Cælis ait moriens. *Dunstan.* pag. 169.

Saluę Regina. Vide Antiphonā.

SANCTI. Monent sibi deuotos de proximo eis imminente obitu. *Ferdinan.* 215. *Hugo.* 272. *Ioan.* 291. *Vuolbod.* 554.

Sancti apparent morientibus. *Adbelardo.* 239. *Amabili.* 41. *Arnoldo in Petro.* 433. *Arnulpho.* 76. *Aufrebertba.* 87. *Bembroebio.* 100. *Clare.* 142. *Claro.* 143. *Columba.* 149. & 150. *Dominico Abb.* 166.

Domitiano. 168. *Aemiliana.* 190. *Euāgelista.* 200. *Ferdinan.* 215. *Fine.* 216. *Galle.* 229. *Godefrido.* 245. *Hedunigi.* 259. *Ioan.* *Achatio.* 28. *Ioan. Chris.* 291. *Io. Priori.* 306. *Io. Neap.* 304. *Iuliano.* 313. *Iutta.* 314. *Machario.* 342. *Margarita Rauen.* 358. *Materno.* 369. *Musa.* 387. & 388. *Opportuna.* 408. *Proba.* 454. *Quisilinde.* 457. *Radbodo.* 458. *Randiscio.* 461. *Romula.* 473. *Seruulo.* 481. *Seuero.* 485. *Sysoi.* 494. *Taurino.* 513. *Tharfilla.* 514. *Thoridgid.* 528. *Troiano.* 530. *Valerio.* 532. *Vlrico.* 541. *Vrsino.* 543. *Vuandregefilo.* 544.

Anonym. 455. Pro Sanctorum reuerentia, quos sibi astare cernebat, pileum saepe deponit. *Infirmus.* *Ioannes.* 306.

Virginum turba. visa est morientem pallio tegere, eiusq. thalamum ornare. *Clar. Aff.* 142.

Fauum mellis in manu habens, apparet Sanctus morienti, & eū ad simul comedendum inuitat. *Ioan. Episc.* 304.

Sanctis aduenientibus locum dari iubet moriens. *Vlricus.* 548. Venerationem exhiberi vult ab astantibus. *Anonym.* 584.

Sancti vocant morituros. Vide sup. Mors.

cum Sanctis loqui auditur moriens. *Elsgina.* 187. 188. *Sysoi.* 494. *Thoridgid.* 529.

Sācti auxiliantur morientibus. *Henricus.* 259. *Eduardus.* 180. *Clar.*

Index Rerum.

344. *Julian.* 373
 Sancti fugant Dæmones, morientibus insidiantes. *Eppo.* 196
 Occurrunt animabus exeuntibus, & eas comitantur. *Bathildis.* 96
Petr. 433. *Anonym.* 584
 Sanctos invocare prohibet morientem Dæmon. *Lubertus.* 329
 Inuocans, litanias recitando, dū ait, omnes Sancti, qui hic estis, orate &c. moritur. *Petrus Fav.* 429
 Inuocat, in hoc sæculo adhuc viuentes. *Anonym. in Vinc.* 537
 Sanctum, cui seruire conatus fuerat in occursum sibi morienti venturum sperat. *Stanisl.* 499
 Sancti cuiusnam commemoratio fiat, interrogat moriens. *Ignatius.* 282
 in Sanctorum peruigilijs durum sibi Ieiuniū indicit. *Hedwig.* 259
 Sanctorum solemnia celebrare vult moriturus. *Amicus.* 48. *Petrus.* 426. *Volpertus.* 542. *Vuillbelmus.* 548
 Celebrare cupiens Infirmus, eisdem inuocat, & illicō conualefcit. *Philippus.* 437
 Sanctorum memorias, & sepulchra. visitat moriturus. Vide infra Sepulchrum.
 Visitare negligens viator, sistere gradum cogitur, equo immobili remanente. *Amabilis.* 45
 Visitat, eorundem se futurum socium prænoscens. *Eugen.* 203
 Visitans, ab eisdem Sanctis visitatur ipse sub mortē. *Julian.* 312
 Ibi orando, celerē obtinet mortem, quam postulat. *Thietm.* 526. *Anony. in Thoridgid.* 529
Anonym. 275. *Anonym. in Mo-*
doaldo. 385
 Ibi orando moritur. *Eugen.* 203. A
Sabina. 475. *Sabina.* 476 A
 Sancti cuiuspiam opem implorans suspendendus, à S. Annone liberatur. *Annon.* 61
 Sancto Amato se commendātes in carcere vincti, ipso (quamuis procul esset) apparente, solutis vinculis liberi euadunt. 44
 Sanctum, incolæ curant interficere, ne (eo discedente) priuentur eius reliquijs. *Romuald.* 471
 Obitum suum annunciari iubet. *Simeon Styl.* 492
 in Sanctorum albo se deferri curat Sanctus. *Procopius.* 455
 Describere negligentem, corripit Sanctus. *idem ibid.*
 Describendi ritus, & forma illius tēporis, habetur in *Romual.* 471
 Sanctus suam Imaginem depingere non valenti apparet, & eandem in tabula impressam relinquit. *Nicon.* 398
 Sancti, & si in hac vita aliquando errent, & nubecula aliqua obscurantur, ad occasum tamen (nubibus expulsis) prioribus fulgoris radijs, ad instar solis, a se infuri descendunt. *Entich.* 211
 Sanctorum (adhuc in terris degentium) Imagines, deuotionis ergo effinguntur, ac in Templis apponuntur. *Daniel.* 160. *Simeoni.* 493

Index Rerum.

Sancti qui morientibus apparuerunt, vel quorum precipua in mortibus Iustorum habetur mentio.

Adrianus in Natalia. 389. Agrippinus in Seucro. 485.
 Albinus in Huberto. 271. Ambrosius in Augustino. 84. in Marcelina. 353. in Beda. 98. in Eugenio. 202. & 203. Amarantus in Eugenio. 203. Aldegundis in Huberto. 277. Andreas in Ioanne. 302. Antonius in Euagelista. 200. in Paulo. 417. Apollinaris in Catharina. 134. in Henrico. 259.
 Apostoli in Abiba. 18. in Cassio. 125. in Odilone. 402. Aredius in Pelagia. 420.
 Arnulphus Met. in Arnulpho Sueff. 76. Athanasius in Paulo. 418.
 Augustinus in Casario. 137. in Gerardo. 234. in Monica. 386. in Stanislao. 502. Agatha & Agnes in Vlrico. 541. in Radbodo. 458.
 Basiliscus in Io. Chris. 291. in Florentio. 298.
 Bernardus in Gerardo. 234. Blandina in Claro. 144.
 Cassianus in Petro. 425. Catharina in Vlrico. 541. Cecilia in Opportuna. 408. in Radbodo. 458.
 Columbanus in Columbano. 151.
 Cyprrianus in Augustino. 84.
 Dionysius in Aloyfio. 38. in Ludouico. 338. Dominicus in Petro. 433. in Vlrico. 541.
 Dunstanus in Eduardo. 179. in Elfgina. 188.
 Edmundus in Richardo. 466. Eleutherius in Probo. 458. Eucharius

in Materno. 369. in Valerio. 532.
 Euthimius in Domitiano. 168.
 Exuperantius in Paulino. 416.
 Edilburg. in Thoridgid. 529.
 Franciscus in August. 185. Fellicula in Petronilla. 423. Felix in Tharf. pag. 514.
 Genesius in Bathilde. 96. Godefridus in Emma. 191. Godegrandus in Opportuna. 408. Gregorius in Fina. 216. in Luberto. 329. Gregorius Niss. in Macrina. 345.
 Herebertus in Volperto. 342.
 Hilarius Arelat. in Honorato. 269. Hilarius Pictau. in Abra. 19.
 Iacobus in Ignatio. 282. Ioannes Euang. in Nilo. 399. in Othone. 410. Ioannes Baptista in Vdalrico. 534. in Iuano. 311. Ioseph. Patriar. in Seuerino. 484.
 Isidorus in Ferdinando. 215. Iuuenalis in Probo. 454.
 Lazarus in Elisabeth. 186. Laurentius in Bernardo. 106. in Vuobodo. 554. Leo in Amato. 43. Lucia in Opportuna. 408. Ludmilla in Iuano. 311. Lupicinus in Eugendo. 201.
 Malachias in Bernardo. 105. Marcus in Iuliano. 313. Marcellus in Clero. 144. in Hugone. 275. Maria Magdalena in Elisabeth. 186. in Stanislao. 504. Martinus in Adelardo. 21. in Annone. 59. in Bernuardo. 114. in Maur. 375. in Mauro. 376. in Monegunde. 386. in Odone. 403. in Pelagia. 422. in Radbodo. 458. in Troiano. 530.
 Michaelis Archangeli in Arnulpho 76. in Othone. 410.

Index Rerum.

Onuphrius in Euangelista. 200
 Ofualdus in Fulberto. 225
 Paris in Amasio 41. Patritius in Gertrude. 238. Paulinus in Ioanne. 304. Paulus Apost. in Charitone. 138. in Vlrico. 541. Petrus Apost. in Arnul. 76. in Catharina 134. in Galla. 229. in Othone. 410. in Eduardo. 178. in Hug. 275 in Petro Damiano. 426. in Seruatio. 480. in Vdalrico. 533. in Mat. 373
 Petrus, & Paulus in Cassio 125. in Abiba. 18. in Gerardo. 234. in Odilone. 402. in Othone. 410. in Stanislao. 499. in Vrsino. 543. Petrus Cauen. in Hugone. 272. Philippi, & Iacobi in Philippo. 437
 Rembertus in Anshario. 62. Robertus in Bernardo. 108
 Romanus in Eugendo. 201
 Sebastianus in Catharina. 130. Seuerinus Colon. in Annone 58. Stephanus in Randiscio. 461. Cyrus in Iuuentio. 311. in Anonym. pag. 593
 Syrus in Lanfranco. 617
 Tarsilla in Aemiliana. 190
 Thecla in Charitone. 138
 Valentinus in Seuerino. 484. Valerius in Mater. 369. Sanctorum Virginum in Arnulpho. 76. in Clara. 142
 De Apparitionibus. Vide Angeli, Cantus, Iesus, Maria, Vox, Visio, & similia.
 Sanctorum Reliquia. Vide supra Reliquia.

Sanctitatis Opinio.

Anastasia in tanta erat opinione

sanctitatis apud Hormisdam Papam, vt ab ea precum auxilium per epistolas postularet. 53
 in Andream Apostolum adeo propensus erat populus, vt Proconsul, eiusdem populi furorem timens, voluerit eum de cruce tollere. 55
 Catharina inuita trahitur a populo ad inundationem Tyberis (tactu pedum) sistendam. 130
 Clara Alsif. ab Innocentio Quarto visitatur. 141
 Clemens Ancyranus excipitur a populo, & perducitur in Ecclesia cum lapadibus, & suffitibus. 145
 Ad Daniele Stylicam (quem Leo Imperator Imperij sui miraculum appellabat) maximus erat concursus, Imperatoris, Regum, & omnium populorum ante eum, & procidentium, & eius pedes osculantium. 159
 Ad Ephrem morientem tota concurrat Ciuitas, eiusq. scripta, publicè in Ecclesia leguntur. 193
 Io. Gualberti familiaritate plures Summi Pontifices vsi sunt, eius sanctitatem suspicientes. 298
 Medardus a Rege visitatur, qui & eius Corpus summo honore transferens, desuper illud Ecclesiam edificat. 377
 Niconem accersunt Lacedaemonij, vt pestem a Ciuitate auerteret. 398
 De Lugderi sepultura loco, in populo dissensio oritur. 333
 Ad S. Hugonis Lincoln. funus Reges duo feretrum portant, & Archiepiscopi tres, Episcopi 14.
 cum

Index Rerum.

cum innumerabili Comitum,
Nobilium, Populique multitudine
concurrunt. 275
Odore obeunte undique aduolant
Monachi. 464
Romualdo Abbate à Gallia parti-
bus discedere cogitanti, necem
parant Incolæ, vt saltem eius ca-
daver in Regionis patrocinium
remaneat. 471
Simcon Stylita orbis miraculum,
appellatur, cuius sanctitatis, &
vitæ genus vniuerso innotuit
Orbi. 491
Vincentium Ferrerium decem mil-
lia hominum sequebantur, adeo-
ut præ multitudine, quam Eccle-
siæ capere non poterant, in cam-
pestribus conciones habere co-
geretur. 540
SCAMNYM. In scamno recubans
in quo orare consueuerat, mori-
tur. *Claudius*, 144. *Hospitius*.
270. *Martinianus*, 367. 368
SCIENTIA. Præditus, licet varijs
infirmis gravatus, lectio-
nes quotidie perlegit discipulis.
Beda, 98. 99
Euangelium S. Ioannis à capite
primo ad sextum, dum infirmus
decumbit, transfert in linguam
Anglicam. *Idem*. 98
Discite cum festinatione, dice-
bat discipulis citò moriturus.
Idem ibidem.
In indiculi suorum operum peror-
atione, Iesum orat, vt ad ipsum
fontem sapientiæ faciat se per-
uenire. *Idem*. 99
Euangelium S. Ioannis, septem

postremis diebus vitæ suæ, ex-
ponit discipulo moriturus. *Boi-
filius*. 115
Ecclesiasten exponit Hierony-
mus, Blesilla instante, vt facilius
illa intelligeret. *Blesilla*. 115
Cantica canticorum exponit in
ultima ægritudine. *Thomas
Aquinas*. 526
Celeberrimi Theologi illibatæ
doctrinæ acclamatur à Patribus
SS. Conc. Tridentini; isq. à Pio V.
inter Ecclesiæ Doctores adnu-
meratur. *Idem*. 527
Libros Moysis, Euangelium, &
scripturas, antea sibi ignotas,
recitat propè mortem. *Quisi-
vinda*. 457
Tria Monacho, proficere volen-
ti, necessaria esse; nempe ora-
tionem, obedientiam, & studium
sed hoc ordine, vt dimitatur
oratio pro obedientia, pro ora-
tione studium, dicebat Domini-
cus de S. S. 167
Scientia præditum, sed amore pri-
matus, & nominis saucium, in
hæresim prolapsurum prædicit.
Ephrem. 193
Habentibus in studendo bonam,
& piam intentionem, reputari
illis lectiones, sicut orationis
Dominicæ recitatio, dicebat.
Gerardus. 235
Scientiam veram esse, scire Deum
omnia esse, & se nihil, dicebat.
Laurentius. 320
SCRIBERE. Scribi facit in suo cu-
biculo diem obitus, sibi præco-
gnitum. *Germanus*. 236

Index Rerum.

- Scribi facit exhortationem, & monita, moriturus. *Theod.* 519
 Describuntur ab Angelis morituri, vno eorum vidente. *Geron.* 237
 Scribere Psalterium pergit morti proximus. *Columba.* 148
 SCRVPVLI. Scrupulis vita ladi-
 tur. *Petrus.* 433
 Scrupulis qui vexatur viuens, liberatur sub mortē. *Catharina.* 134
Chungun. 140. *Ioan.* 307
 Celeri eripitur, diuina clementia, morte, ne spatium habeat eis intendendi. *Chungun.* 140.
Petr. 433
 SECRETVM. Secreta pandit sub mortem. *Elzearius.* 188
 Pandēs illicò moritur. *Anonym.*
in Troiano. 530
 Reprehenditur à Defuncta. *Annon.* *in Elzeario.* 189
 SEDERE. Sedens extremam accipit Vnctionem. *Otho.* 410
 Sedens, non lecto decumbens, moritur. *Claudius.* 144. *Edmund.* 176. *Hospitius.* 270
 in Sede Episcopali moritur. *Taurinus.* 513
 SENECTVS. SENEX. Ad Senectū nē perueniat, orat sapius. *Barthol.* 93
 Senex ætatis annorum centum viginti sanus, & fortis vsque ad extremam perstat horam, non caligantibus oculis, missam celebrans, & cætera sui Pastoralis officij munia, valenter exercens. *Alferius.* 38
 SENTENTIA. Sententias profert aureas moriturus. *Laurent.* 318
 SEPELIRE. SEPVLCHRV. SEPVLTVRA. Sepeliri Corpus suū curat moriturus. *Agibodus.* 25.
Anton. 67. *Annon.* 57. *Arnulph* 76. *Bauo.* 97. *Cerbon.* 136. *Clarus* 143. *Corbin.* 154. *Eucharis.* 200
Goar. 200. *Gutblacus.* 256. *Iacobus.* 279. *Ludgerus.* 333. *Seuerinus.* 482. *Theophanius.* 525
 Apud sanctos Martyres vult sepeliri iuxta maiorum consuetudinem. *Ambros.* 46
 Sepeliri in Ecclesia. *Clarus.* 143
Corbin. 154. *Petr.* *Chrisol.* 425
 In Ecclesia se indignum putat. *Amatus.* 43. *Amicus.* 49. *Auitus.* 86. *Ephrem.* 191. *Iacobus.* 279
Ioan. 289. *Nicolaus.* 392. *Rembertus.* 462
 Sepeliri sub fratrum pedibus cupit. *Dominicus.* 164
 In stabulo. *Nicolaus.* 392
 In campis sepeliri se debere dixit. *Auitus.* 86
 In horto. *Famianus.* 213
 In loco aliquo incognito, sciens Oratoria sibi iam ædificari. *Antonius.* 67. *Marcianus.* 354
 In loco pœnitentium, & non in fratrum sepulchro. *Ephrem.* 192
 In loco à Longobardis obfesso, prædicens portitoribus sui cadaveris nihil mali ab eis passuros. *Cerbon.* 136
 Ante claustrī fores, vt ab omnibus teratur. *Iacobus.* 280. *Ioan.* *Columbin.* 294
 Ad claustrī partem. *Iacobus.* 280
Lanfrancus. 316

Index Rerum.

Sepeliri vult in aliquo humili O-
 torij vmbraculo, non in sublimi
 loco. *Disibodus.* 163
 Non operoso monumento, sed
 humi apud fratres suos. *Anta-
 ninus.* 32. *Ephrem.* 191
 In Tugurio, vbi vixerat. *Ioan.*
pag. 289
 In spelunca, in qua habitauerat.
Iacobus. 279
 In loco omnibus peruio. *An-
 onym.* 58
 Iuxta fratrem suum Imperato-
 rem. *Chunegun.* 139
 Iuxta amicum suum pridem de-
 functum. *Amasius.* 41
 Vbicunq. non curat, vndeunq.
 suscitanda. *Monica.* 387. *Ve-
 ranus.* 535
 Sepeliri vult in diuersorio, vbi se-
 pulchrum sibi parauerat. *Simeon
 Mon.* 490
 Extra Monasterium, propter fu-
 turum, ad eius tumulum, con-
 cursum. *Roman.* 469
 Ante aram non vult sepeliri, ne
 populorum concursus Moniali-
 bus sit impedimento. *Hedui-
 ges.* 258
 In cistella, quam sibi parauerat.
Gertrudes. 238
 Sicut erat indutus, non seruatis
 circa ipsum, quæ in mortuis ser-
 uari solent. *Eudocimus.* 201
 Sepeliri se vult indutum veste alte-
 rius sancti. *Bernar.* 105. *Paul-
 us.* 418
 S nalone, à Virgine sibi donata,
 & ad hoc seruata. *Cuthbert.*
pag. 156

Linteis, virgineis manibus con-
 sectis. *Humbert.* 277
 Ad sepulturæ suæ vsum lintea-
 mina, & cætera necessaria petit
 à Virgine quadam, anima sancti
 Viri, in ipsa sui exitus hora ei
 apparens. *Bano.* 97
 Catenis, quibus erat circun-
 datus, ducens easdem Reliquia-
 rum loco. *Babilas.* 88
 Sepeliri vult veste Monachali, non
 Regia, quamuis fuerit Impera-
 trix. *Chunegun.* 139
 Non veste Regia, sed in cilicio
 Rex. *Abenner.* 17
 Vili tunica Regina. *Elisabeth.*
pag. 186
 Cilicio tantum, & panno, quo
 illud tegebatur. *Gertrudis.*
pag. 238
 Mendici vestibus, quibus erat
 indutus. *Ioan.* 290
 Veste pretiosa sepeliens mater
 filium, contra eius præscriptum,
 paralytica efficitur. *Idem.*
ibidem.
 Sepeliri volens Virum sanctum, con-
 tra eiusdem præscriptum, à Dz-
 mone arripitur. *Anonymus.*
Ephrem. 192
 Cum sacco, & cruce lignea.
Odo. 406
 Cum cucullo, cilicio, & sago ru-
 stico. *Hilarion.* 267
 Nulla pompa. *Ephrem.* 191
Laur. Iustin. 319. *Odo.* 405
 Sepeliri vult cum schedula, in qua
 descripta erat fidei Confessio.
Ioan. 297
 Cum cruce, quam vinus conse-
 cerat.

Index Rerum.

cerat. *Odo.* 406
 Sepeliri se statim vt obierit, eo mo-
 do, quo erat vestita. *Anastaf.* 52
Hilarion. 267
 Statim non vult, ne concursus eo-
 rum, qui venturi erant, impedi-
 retur. *Pelagia.* 420
 Cupiens absque hominum con-
 cursu, voto se potiturum prædi-
 cit. *Columba.* 150
 Cupiens ab Episcopo eius insti-
 tutore, mortem precibus obti-
 net, antequam ille loco discedat.
Emma. 191
 Se velle vt Hierosolymitæ, non vt
 Egyptij, docetur senex respon-
 dere Angelo interroganti. 568
 Ad sepeliendum Onuphrium,
 mittit Deus Paphnutium. *Onu-
 phrius.* 406
 Ad solitarium sepeliendum, mit-
 tit Deus fratrem quendam. 164
Anonym. 568
 Quosdam fortuitò speluncam,
 ingredientes mittit Deus, ad
 Anum ibi manentem sepelien-
 dam. *Anonym.* 580. *Simile.* 581
 Ad sepeliendum perducti, occur-
 runt sibi inuicem amici defuncti,
 qui sub mortem conspectu mu-
 tuo, quem concupierant, fuere
 priuati. *Patern.* 414
 Ad se sepeliendum accersit Epi-
 scopum. *Hospitius.* 270
 Non vult Episcopos. *Vdalricus.* 534
 Accersit amicos, & ad suum fu-
 nus prosequendum inuitat, ea-
 die moriturus, quamuis incolu-
 mis. *Petr. Vel.* 434

Sepeliendus, vult, fune ad pedem,
 ligato, extra Ecclesiam trahi, &
 sepeliri. *Amicus.* 49. *Arsen.* 77
 Vult rudi se inuolui linteo, & su-
 per iumentum impositum ad se-
 pultura locum deferri. *Ioann.*
Columb. 294
 Ad euitandâ de corpore suo con-
 trouersiam vult infirmus aliò de-
 portari. *Anton.* 71
 Inhumatum in Ecclesia relinqui
 donec à Rege fiat, in loco à se
 delecto sepeliendi facultas.
Ludgerus. 333
 Feretrum suum non pallio, sed
 cilicio tegi iubet. *Bernar.* 106
 Sepeliri vult, sicut erat indutus, non
 seruatis circa ipsum, quæ in
 mortuis seruari solent. *Eudoc.*
pag. 201
 Supra sepulchri sui locum, nullum
 vult apponi ornamentum. *Ni-
 lus.* 399
 Sepeliendis cadaueribus libenter
 interest, & vitæ, ac mortis æter-
 næ comparat inde memoriam.
Carolus. 124
 Libenter interest, & corporibus
 humandis necessaria præparat.
Guillbelm. 252
 Sepultura suæ curam Deo, & astan-
 tibus relinquit. *Vdalr.* 534
Veran. 535
 Non de sepultura, sed de animæ
 salutē, se cogitare velle ait mo-
 riens. *Vinc.* 536
 Sepultura locum quotidie visitat,
 ibique officium defunctorum re-
 citat. *Alber.* 32
 Sepulchrū sibi designat. *Annon.* 59
Corbi-

Index Rerum:

- Corbinianus.* 154. *Cutbber.* 157
Disibodus. 173. *Dunflannus.* 170
Ethbinus. 199. *Famianus.* 213
Herman. 261. *Huber.* 271. *Ioan.*
 190. *Radbodus.* 458. *V. ualericus.*
 544. *Guillbel.* 251. *Ludger.* 333
Paul. Episc. 419. *Petrus. Chris.*
 425. *Vuillbel.* 550. *Anonym.* 362
 Sepulchrū sibi parat. *Gertrud.* 238
Cerbon. 136. *Rupertus.* 474. *Sal-*
uius. 476. *Simeon.* 490. *Seruat.*
 480. *Sifinnius, & discipulus.*
pag. 494
 Parari sibi curat, & iubet. *Ama-*
fius. 41. *Anastasia.* 51. *Arnulph.*
 76. *Barlaam.* 92. *Bauo.* 97. *Ia-*
cob. 279. *Gulbert.* 255. *Gutbl.* 256
Lanfranc. 316. *Lucas.* 331. *Mau-*
rilius. 374. *Richarius.* 477. *Theo-*
dofius. 522
 Sepulchrum Parari sibi permittit a
 denota muliere, qui ab alijs no-
 luerat. *Daniel.* 159
 Sepulchrum nullibi sibi deligit, sed
 in naui iubet deponi corpus suū,
 & sine ductore, quod Deus volue-
 rit deferri sepeliendum. *Gilda.*
pag. 240
 Sibi fodi non vult in die Dominico,
 sed in aliam reseruari diem.
Arnul. 76
 Fodit leo, prius pedes mortui
 corporis lambens. *Maria.* 363
 Sibi construi per cæmentarios au-
 diens morti proximus, ad illud
 videndum se perducit facit, & il-
 lud idem (eleuata manu) bene-
 dicit. *Lambertus.* 315. *Plato.* 452
 Sepulchrum sibi aperiri facit mor-
 ti proximus. *Benedictus.* 100
- Seuerus.* 487
 Sepulchri fossores accersit moritu-
 rus, & ipsis fodientibus moriēs,
 ab eisdem in eo sepelitur. *Ano-*
nym. 567
 Sepulchrum mortui Regis corpus
 non capiens, diuinitus extendi-
 tur, & fit eiusdem capax. *Sebbi.*
pag. 479
 Sepulchra duo inter se diuisa, in
 vnum coeunt, quæ (coniunctos
 animo) in se continebant. *Ano-*
nym. in Elzear. 190
 Sepulchrum suum venerandum fore
 prædicat. *Anonym.* 58. *Anton.*
 71. *Famianus.* 213. *Hedunigis.*
 258. *Hermannus.* 261. *Roma-*
nus. 469. *Paulus.* 419
 Ante sepulchrum suum lucernā
 ardere curat. *Annon.* 57
 Sepulchra Sanctorum visitat, ac ve-
 neratur. *Ferdinandus.* 215. *Hu-*
ber. 271. *Marcellina.* 753. *Na-*
talia. 389
 Mortem eorum intercessionibus
 ibi orando impetrat. *Iulia.* 312
Lucian. 331. *Marcellina.* 359
Thiethmarus. 526. *Anonym. in*
Thoridgid. 529. *Anonym. in*
Modoal. 385
 Ibi moritur. *Eugen.* 203. *Sabi-*
na. 475
 Ad Sancti Isidori sepulchrū orat
 mox moriturus; ibique Regalia
 deponit vestimenta. *Ferdinan-*
us. 215
 Ad sepulchrum S. Hereberti orās
 videt eundem ē sepulchro exire,
 qui sibi mortem propinquam
 denunciat. *Volpert.* 541
 Ad

*image
not
available*

Index Rerum.

- admodum in vita fuerè. *Pater-
nus, & Scubilio.* 414
- SOLIS. radius chirotecā fusti-
net piæ mulieris ad Altare acce-
dentis. *Chunegund.* 139
- Solem stare iubet ad morientem,
iuuandum properans. *Ano-
nym.* 364
- Solemnitatem Paschalem, noua,
indutus veste, celebrare vult mor-
proximus. *Vuillhelmus.* 550
- SOLITVDO. Solitudinem petit
Rex, vt in ea pœnitentiam agat.
Abenner. 16
- Eligit filius, quem Pater sæcula-
ribus negocijs implicare vole-
bat. *Abibas.* 18
- Solitudinem petit mulier, Impera-
toris fugiens nuptias, & viginti
octo annis nemini visa in ea de-
git. *Anastasia.* 51
- Solitudinem petit Episcopatu reli-
cto. *Maglorius.* 349
- Vt sola sine villis mortalis con-
solatione in solitudine moriatur,
orât. *Lyduusna.* 338
- Solitudinem in Palatijs, & in tur-
barû medio inuenire nouit pius
Vir. *Adbelar.* 23
- in Solitudinem montis Varalli
ante obitum se recipit, ibique
aliquandiu, victu asperam, me-
ditationibus autem suauem, vi-
tam ducit. *Carolus.* 123
- In solitudine degit. *Maria: Æ-
gypt* 361. *Theotifles.* 516
- in Solitudine septuaginta annos ma-
nens, neminem videt, nisi qui fu-
nus suum curet iam moriturus.
Onuphrius. 407
- in Solitudine degens, & ab ea, ob
Dæmonum infestationem disce-
dere cogitans, à S. Ioanne Bapti-
sta confortatur, & cruce contra
eosdem Dæmones donatur. *Ius-
nus.* 311
- Solitudinis amator, in cellam suam,
etiā graui morbo correptus,
neminem admittit. *Cuthber-
tus.* 155
- In eremo asperrimam agit pœ-
nitentiam quadraginta & octo
annis Episcopus, qui persecutio-
nis tempore, tormentorum me-
tu, Idolis sacrificauerat. 571
- In sepulchro se includit Virgo, ne
pulchritudine sua scandalû cui-
quam esset; ibique degit, per so-
ramen alimenta suscipiens. *Ale-
xandria.* 36
- In sepulchro degit decem annis
pœnitentiâ agens. *Iacob erem-
pag.* 279
- In spelûca, in qua diu vitam ege-
rat, petit ab Episcopo sepeliri.
Idem ibidem.
- Solitariam vitam ducit in Mona-
sterio inclusus. *Erebaldus.* 197
- Solitudinis amator in Monasteriû
super insula scopulum constru-
ctum, Episcopatu, & Monasterio
suo relicto, se recipit. *Ful-
gentius.* 226
- In raspè asperrimi Montis Mo-
nasterium construit, cuius ascen-
sus erat difficilis, & Monasterij
aditus adeo obstructus, vt nullus
per quinquaginta annos illud
intrauerit. *Ioannes.* 300
- In spelûca triginta & septè annis
degit,

Index Rerum.

- degit, nunquam inde discedere
volens. *Guntherus.* 274
- Solitudinis amator in turri inclusus
& catenis Christi amore victus
degit vsque ad mortē. *Hosp.* 270
- In specu sub Ecclesia degit.
Limbania. 323
- In cellula includitur post filio-
rum obitum, contempto mundi
ambitu, & soli Deo vacans.
Monegund. 386
- In cellula se includit, ostiumque
lapidibus obstruit, ne fiat Sacer-
dos. *Ntlammon.* 399
- in Solitudine inclusus vitam degit.
Leobardus. 322. *Lupicinus.* 337
- Saluius.* 457
- Inclusa, triginta annis in eremo
degit. *Verdiana.* 535
- Solitaria quædam anus In spelunca
triginta & octo annis degit ne-
minē videas, neminiq. visā. 580
- Inclusa Virgo sexaginta annis
nunquam de loco suæ exercita-
tionis egreditur. 587
- Ne Solitudinis amor relaxetur in-
suis, ob populorum ad eius tu-
mulum frequentiam, cessat ius-
sus miracula facere; obediens
etiam post mortem. *Steph.* 306
- Solitariam vitā agens, S. Romual-
di monitu, cuiusdā Abbatis obe-
dientiæ se tradit. *Vener.* 335
- Solitudinem rogāt sibi concedi mo-
riturus. *Atala.* 82. *August.* 83
- Dominicus.* 167. *Elisabeth.* 186
- Eudocimus.* 201. *Eusebius.* 208
- Franciscus.* 217. *Grimbal.* 250.
- Hedunigis.* 258. *Huron.* 266
- Iacobus.* 280. *Ioannes.* 300. *Leo-*
- bardus.* 312. *Lyduuina.* 338. *Ni-*
colaus. 392. *Romualdus.* 470
- Simeon.* 490. *Vincentius.* 536
- Ad solitariū, triginta diebus ægro-
tantes, & à nemine visitatum,
mittitur Angelus qui ei mini-
stret. *Anonym.* 578
- SOLILOQVIA. S. Augustini legi
sibi vult moriens. *Baptista.* 89
- SOLICITVDO. Soliçitudinem,
omnem respuit moriturus. *Ber-*
nar. 105
- Vide Negligentia.
- SOMNVS. Somnum odio habere
monetur puer à moriente. *in*
Theodora. 517
- Somnum, non in lecto iacens, aut
alibi adhærens, sed stando cape-
re duabus tantummodo horis,
consueuerat. *Petr.* 434
- Somnum capere non potest in vlti-
ma ægritudine. *Aegidius.* 181
- Somno laborans, solatur se Psal-
terij decantatione. *Hubert.* 271
- Molam versare, & lapillos nudis
pedibus calcare consueuerat.
Amatus. 44
- Vt à somno excitetur, qui vbiq.
& ad omnem actionem dormire
consueuerat Monachus, in scam-
no, vnum tantum habens pedem
federe iubetur, vnde sæpius in-
terram cadit. *Stephanus.* 308
- In vigilijs, & orationibus perno-
ctat, morbum dissimulans, de
proximo obitu sibi imminente
edoctus. *Eligius.* 384
- In somnis admonita, mittit Sacer-
dotem, qui solitario morienti
Sacramenta ministret. *Lud.*

Index Rerum.

- milla*. in *Iuano*. 311
- In somnis iubetur quidam dicere Presbytero, se accersiri à sancto quem persecutus fuerat, vt ad causam coram iudice respòdeat; eo autem iussa exequente, presbyter illicò expirat. In *Sidonio*. 489. & 490
- Vide *Humus*. *Lectulus*.
- SONITVS. Auditor in Monasterio, vbi se pulchrū futurū erat Monachi venerandum. *Herman*. 261
- Sonitum tubæ audit Monachus, quo cognoscit se ad mortem vocari. *Anonym*. 572
- SOROR. Sororis aspectum vult in hac vita etitare, vt eodem mutuo in æterna fruatur. *Guthicus*. 256
- Sororem salutari suo nomine iubet moriens. *Idem ibidem*.
- Dimittere nollet, ad cœlestia regna vocata. *Emiliana*. 190
- Secum eodem tempore agnoscit migraturā, quamvis longè positam. *Albertus*. 31
- SPEs. Spem in Deo se habere ostendit moriens. *Adhelardus*. 22
- Alquirin*. 40. *Ambros*. 45. *Bernard*. 105. *Bruno*. 119. *Castrensi*. 127. *Catharina*. 134. *Chunegundis*. 140. *Columbanus*. 151. *Elzearius*. 189. *Friardus*. 223. *Godofridus*. 244. *Hospitius*. 270
- Iacobus*. 281. *Iacoponus*. 282
- Lambertus*. 315. *Laurent*. 319
- Lucas*. 330. *Maria*. 365. *Paulus*. 419. *Robertus*. 468. *Anonym*. 560-583. *Theodor*. 520. 617
- SPLENDOR. Vide *Facies*. *Lux*.
- Lumen*. *Prodigium*.
- SPONSVS. Sponsum suum propè esse, ait moriens. *Laurent*. 318
- Sponso obuiam itura, vocatur moriens. *Opportuna*. 408
- Sponso cœlesti sibi promisso nuptui se tradi velle annuens, illicò moritur. *Abra*. 19
- Tanquam ad sponsum esset tradenda, ornat se Virgo mox moritura. *Pelagia*. 421
- Vide *Castitas*. *Virginitas*.
- SPORTA. Sportam quam texebat moriens, Discipulo tradit suo. *Pambo*. 413
- Sportam, & nihil aliud se possidere ait moriens. *Idem ibid*.
- STELLA. Apparet super Defuncti domum, funus antecedit, & in Ecclesia super eo manet, donec sepultura tradatur. *Catharina*. 119. *Anonym*. *ibid*.
- STOLA. Stolam Pontificiam à se remouet Episcopus sub mortem; humilitatis ergo. *Annon*. 59
- SVCCCESSOR. Pro successore, propè mortē, genus flexus orat. *Elig*. 184
- Successorem sibi eligit moriturus. *Amator*. 42. *Bertholdus*. 113
- Euthimius*. 212. *Pachomius*. 412
- Renuit eligere. *Paulus*. 420
- Successorem nepotem, qui eligi curauerat, quamvis virtute præditum, ad Tribunal Christi per visum rapitur, & ad Purgatorij penas luendas se destinatum dicit. *Valsricus*. 333
- SVDARIVM. Sudariolum testamento, relinquit moriens Confessario suo. *Maria*. 364

Index Rerum . I

SUFFRAGIVM. Suffragijs piorum
se iuvari post mortem curat mo-
riens. *Ephrem.* 192. *Lubert.* 325.
Margarita. 358. *Monica.* 387.
Opportuna. 408
Vide Missa . Purgatorium .
SURSVM CORDA. Pronuncians,
Pexcitat spiritum morientis, qui
Habemus ad Dominum respon-
det . *Bernard.* 111
SYMBOLVM APOSTOLORVM.
Recitat sub mortem . *Hubertus.*
127. *Iacoponus.* 281. *Robert.* 469
Recitando, articulos singulos,
quibusque Apostolis singillatim
tribuit . *idem ibid.*
Recitari iubet apud se moriens .
Nicolaus. 393. *Anonym.* 571

T

TACERE. Vide supra Silen-
tium .

TANGERE. Tangens leprosum,
Vir sanctus, illico eum sanat, qui
sanatus alium sanat se tangentē,
& huiusmodi vicario contactu,
nouem sanantur leprosi . *Roma-
nus.* 470

Tangi se permittēs ab Infirmo mo-
riturus, eundem sanat . *Cuth-
bertus.* 157

TEMPLVM. S. Amasio post obitū
ædificant Sorani . *Amas.* 42

Vide Ecclesia . Oratorium .

TEMPORALIA. Cogitare nō vult
moriturus . *Bernar.* 105

Cogitans ab vxore reprehendi-
tur . *Natalia.* 390

TEMPVS. Quando debeat se Sa-

cramentis muniri, nosse se ait
moriturus, eiusdemq. astantes
commonefacturum spondet. *Ar-
nulph.* 75

Temporis iacturam docet esse ti-
mendam moriens. *Francisc.* 200
Dolet se fecisse. *Petronilla.* 423.
Vuillbel. 547

Ne faciat, singulis horis occupa-
ri se curat. *Alexandra.* 51. *Mar-
cellus.* 353

Temporis spatium vnus anni, quo
pœniteat, postulat sub mortem,
Virgo, quæ Beatorum habita est
digna consortio . *Euphras.* 205
Paruum spatium, quo pœniteat,
exoranti sub mortem, trium an-
norum conceditur. *Anonym.* 565
Dierum septem viuendi sibi con-
cessum, totidem annorum esse
comperit. *Vuillbel.* 549

Vide Negligentia .

TENTATIO. Tentationum vera
imago, morientibus a dæmone
immissarum habetur in *Luber-
to.* 380. in *Persiano.* & *Gabriele,*
in *Philippo.* 442. 443

Tentationes Dæmonum a sibi sub-
dita arcere volens, eam assidue
exercet. *Euphrasia.* 206

a Tentationibus dæmonum immu-
nem se esse fatetur moriens, qui
per quindecim annos iugiter a
fratribus fuerat iniurijs lacessi-
tus . *Abacirus.* 15

Tentationes carnis, ac somnum
superare volens, molam versat
assidue, acutos lapillos pedibus
calcans . *Amatus.* 44

Tentationibus varijs, & insolitis,
Ccc 3 carnis

Index Rerum.

- carne præcipue, sub diuinis quo-
que mysterijs, morti proximus
acerrime vexatus, ad Sacerdotē
accedit, vt Dæmonem coerceat,
quo ab eo adiatato, liber ab eius-
modi molestijs euadit. *Herman.*
262
- Tentationem Accidix quomodo su-
peret, in Sepulchro mulier inclu-
sa, docet. *Alexandra.* 36
- Improbis cogitationibus grau-
tos ne despiciant, aut negligant,
admonet suus moriens. *Euthi-
mius.* 212
- Nē intret in tentationem, & si
intret, ne superetur, orare sem-
per docet puerum moriens.
Theodora. 517
- Tentatus de Religione dimittenda,
ob ingenij hebetudinem, confir-
matur à B. Virgine. *Albertus.
Magnus.* 32
- Vt Patri suo de Religione dimit-
tenda tentato succurrat, protip-
us è Galliæ partibus, magno
vitæ ipsius periculo, discedit. *Ra-
maus.* 471
- In magno certamine se esse ait
prope mortem. *Euphrasia.* 205
- In desperationem ferē inducitur
moriens, à dæmone peccata sua
sibi ostendente. *Ioannes.* 306
- Tentatus à dæmone tantam in fa-
cie, prope mortem, turbationem
ostendit, vt astantibus terrorem
incutiat. *Ioannes.* 387
- TERRA. Terram non vult respi-
cere, sed Cælum moriens. *Mar-
tinus.* 368
- Terram, terræ mandat reddi mo-
riens. *Barlaam.* 92. *Paulus.* 417
- TERRÆMOTVS. Fit in morte.
Sanctorum. *Arnulph.* 75. *Pauli-
lin.* 416. *Sæuerus.* 486. *Tibobald.*
515. *Volpertus.* 542
- à Terræmotibus liberatur. *Antio-
chia* scriptis pro domorum fori-
bus his verbis. CHRISTVS
NOBISCVM STATE. *Anaxa-
non.* 54
- TERROR. TERRERE. Teroquem
incutere animabus exeuntibus
permittuntur dæmones, vt eorū
illæ visione purgētur. *Aichadr.* 26
- Terrentur, qui morienti astant.
Arnulph. 75. *Paulin.* 416. *Ma-
chab.* 342. *Romula.* 473. *Syfo.*
495. *Steph.* 530
- Terretur puer, videns Sanctos ad
morientem venientes. *Prob.* 454
- Territus à Dæmonum turba, cir-
cunstantes aduocat. *Matth.* 371
- TERTIANÆ preces. Vide Qua-
dragenā.
- TESTAMENTVM. Facit moritu-
rus. *Antonius.* 67. *Antonin.* 72.
Brūno. 218. *Cæsarius.* 137. *Hila-
rion.* 267. *Hugo.* 274. *Petrus.* 425
Remigius. 463
- Facit conceptis verbis. *Ephrem.*
191. *Ioan.* 295. *Stanislaus.* 499.
Theod. 519. *Anonym.* 589
- Testamentum facere renuit. *An-
thelmus.* 65. *Hugo.* 274. *Stepha-
nus.* 505
- Facit vel inuitus, ne rapiat fi-
scus, et adetq. consuetudinis con-
dendi Testamentum, in Ecclesia
introducæ. *Hugo.* 274
- Testamentum facit, quamuis nihil
habeat

Index Rerum.

- habeat reliquendum, sed ut ab-
que pompa mortuus efferatur.
Laurent. 319
- Testamentū facit, ut corpus suum
rudi indutum linteo, & iumento
superimpositum, ad sepeliendum
(propē Claustrī monasterium).
ducatur. *Io. Col.* 294
- Testamentum condidit, altissima
humilitate plenum. *Ephrem.* 191
- Testamentum retardatē curant fa-
miliares morituri, sed non valēt.
Bruno. 118
- Facere suadent. *Stephanus.* 505
- de Testamento condendo admoni-
tus Episcopus, respondit, sibi ne-
quidem numinum reliquum esse;
omnia siquidē in Cœlestes trans-
miserat thesauros. *Laurent.* 317
- Interrogata mulier, à Viro suo
Martyrium subituro, quid ipsa
de facultatibus suis, facere con-
stituerit, Respondit, Noli Do-
mine mi, noli meminisse eorum,
quæ sunt Mundi. *Natal.* 389
- Testamento disponit, & num tremis-
sem dari pauperibus, qui solus
de suis facultatibus sibi reman-
ferat. *Io. Elem.* 293
- Relinquit moriens, Confessario
Zoram suam, & sudariolum, quo
lachrymas abstergebat. *Maria*
Ogeni. 364
- Relinquit S. Cassiano vasa omnia,
aurea, & argentea, quæ habebat.
Petr. Chriſol. 425
- Testamēto, pauperes relinquit ha-
redes. *Elisabeth.* 186
- Testamenti loco, scribit epistolam
hæredi suo moriturus, relinquēs
ei quidquid habebat, Euangeliū
nempē, Tunicam sacceam, Cu-
cullam, & Palliolum. *Hilarion.* 267
- Distribuit ipsemet moriens om-
nia pauperibus. *Elſgina.* 188.
- Gramatius.* 248. *V. Galricus.* 513.
- Vuolphangus.* 555
- Testamenti loco admonitiones, in
scriptis relinquit. *Daniel.* 159.
- Ephrem.* 191. *Ioan.* 297
- Relinquit suis fratribus virtutes.
Ephrem. 191. *Honoratus.* 269.
- Dominicus.* 164
- Pacem præcipuē. *Catharina.* 130
- Testamento condito, & rebus tem-
poralibus dispositis, extra manus
hominum se iam esse gaudet, &
in Dei manibus se commendat
moriens. *Anonym.* 589
- Vide Eleemosyna. Paupertas.
- TIMOR MORTIS. Vide Mortis
timor.
- TRISTITIA. Penē obruit mori-
ens. *Didacus.* 163
- Obrutus ex Dæmonum insidijs,
Sacerdotes nec vult aspicere, sed
Viri Dei manibus attactus, illico
ad animi tranquillitatem redit.
Sebast. in *Phil.* 446
- TVBA. Tuba signum audit mori-
turus. *Anonym.* 573
- TVNICA. Tunicam tradit sicariis
cum occisuris. *Meinard.* 378
- Tunicā Pauperi poscētī tradere vo-
lens morti proximus, eum super
mortem suam præſolari, & po-
stea accipere. *Procopius.* 454
- TYBER, Tyberis inundationem
sistit pedū tactu, ad Tyberim vel
inuia perducta. *Catharina.* 130

Index Rerum.

V

V ALEDICERE. Valedicit astantibus moriturus. *Baptista*. 90. *Bauo*. 97. *Bruno*. 120. *Burchardus*. 121. *Cassius*. 125. *Casarius*. 137. *David*. 160. *Didacus*. 161. *Ebrulphus*. 174. *Elig*. 184. *Erchantrudis*. 197. *Euang*. 200. *Eucharis*. 200. *Euphrasia*. 206. *Francisc*. 218. *Gallus*. 229. *Hermannus*. 262. *Hyacinthus*. 264. *Hollonius*. 268. *Ignat*. 282. *Julia*. 312. *Lubert*. 326. *Lupicinus*. 337. *Macbarius*. 342. *Margaritha*. 358. *Nicolaus*. 393. *Odo*. 403. *Odulphus*. 406. *Petrus*. 431. *Remigius*. 463. *Romuald*. 472. *Sabbas*. 475. *Stanislaus*. 503. *Steph*. 510. *Theobaldus*. 515. *Theophil*. 526. *Vuillhelm*. 549. *Anonym*. in *Euphrasia*. 206

Valedicit absentibus. *Franciscus*. 218. *Lubert*. 326. *Matthaus*. 371. *Theodorus*. 520

Amicis, tanquam iter peracturus. *Petr*. 434

Valedicere iubetur fratribus, ab Angelo, moriturus. *Agibodus*. 25

Valedicturus fratribus, ad eos properat, morti proximus. *Herman*. 261

Data pace fratribus migrat. *Ethbinus*. 199. *Gerard*. 233

Celebratis in Paschate sacris, salutatum Populum dimittit moriturus. *Eutichius*. 210

Salutatis fratribus migrat. *Gebozo*. 231

Valedicit suis per discipulum, pro-

pè obitum, non valens singulorū nomina proferre. *Honorat*. 269

Defunctus surgit iussus, & osculum præbet postulanti, quem absentem salutare sub mortem non potuerat. *Anonym*. 583

Valedicunt astantes moriēti, eiusq. orationibus se commendant. *Euphrasia*. 205

VANAGLORIA. Vanam gloriam nunquam, sed veram utique gloriam, & laudem præpotētis Dei, respondet moriens dæmoni, cum ea disceptanti. *Catharina*. 112

Vanagloria nihil mihi prodest, ait moriens, qui omnem pompam à suo funere prohibuit. *Ephrē*. 194

de Vanagloria tentatur moriens à dæmone sub specie fratris pridē defuncti sibi apparente, & dicente, se ad Gloriam absque Purgatorio venturum, eo quod in summa humilitate Mundo renūciasset, & quasi Martyr coram Deo fuisset. *Lubertus*. 328

VELAMEN. **VELVM**. Velamen nigrum in emissionē Professionis à Pontifice acceptum, in morte sibi imponit. *Coleta*. 148

Velamē super defuncti corpus Angelicis deferretur manibus. *Servatius*. 481

Velamen ori oppandi iubet moriens. *Hubertus*. 272

Quid sibi hoc velit, habetur ibidem, & in *Cassio*. 126

VENERATIO. Summa veneratione ante pedes Episcopi genuflectit Rex, veniam ab eo petens, quod ægrè tulerit, illum pauperibus

Index Rerum.

- ribus dedisse equum sibi donatū. *in Aidano.* 30
 Sacerdotum manus osculatur. *Aloysius.* 39
 Episcopi pedes Vrsus libenter lambit quod videns Totila, & ipse quoque eundem veneratur. *Cerbonius.* 137
 Veneratione summa, cum lampadibus, & suffitibus excipitur Sacerdos à carcere ad Ecclesiam celebraturus pergens. *Clemens.* pag. 145
 Venerari tumulum sancti Viri contemnens, non potest equum, cui infidebat, de loco mouere. *in Amabilia.* 41
 Sancti Viri caput amputare volens Longobardus, illicò brachiū eius atexit. *in Hospitio.* 270
 Sancto Viro infensus, incurabili morbo per triennium corripitur. *in Nilo.* 401
 Vide Corripere. Flagella. Miracula.
 VENIA. Veniam petit à suis propè mortem. *Adelardus.* 21. *Annon.* 59. *Baptista.* 90. *Bernar.* 111. *Bertholdus.* 112. *Catharina.* 131. *Didacus.* 161. *Fulgent.* 226. *Gingurian.* 241. *Godefrid.* 244. *Iacobus.* 280. *Isidorus.* 310. *Lubentius.* 326. *Nicol.* 394. *Opportuna.* 408. *Petrus.* 431. *Rembert.* 462. *Stamistaus.* 503. *Sugerius.* 511. *Tarentius.* 514. *Vadric.* 534. *Vanzo.* 546. *Vunibaldus.* 553. *Anonym.* 561
 Veniam à Fratrum cōuentu postulat, antequam lecto (post annum
- moriturus) decumbat. *Gingurianus.* 241
 Postulat certis verbis. *Isidorus.* 310. *Nicolaus.* 394
 VERBERA. Verberibus se subijcit, morti proximus, ut Deum placet. *Vuolbod.* 554
 Fustibus vsque ad mortem caditur ab Arrianis. *Amasius.* 43
 Nervis pro Christi confessione crudeliter ceditur. *Charitō.* 138
 A Venatoribus grauitè in capite percutitur. *Amatus Episcopus.* 44
 Vide Corripere. Flagella. Pœnitentia. Zelus.
 VERBUM DEI. Vide Concio
 VERITAS. Veritatis enunciatio, inuisibilem reddit, & à morte liberat occidendū. *Lyduuina.* 341
 VERMIS. Vermibus scatueriens lætus moritur. *Fina.* 215. *Hospitius.* 270. *Ioachim.* 286. *Lyduuina.* 340. *Anonym.* 563
 Vermes ex vlceribus decidētes colligi curat, & in eisdem ponit pascendos vlceribus. *Bona in Dominico.* 165. *Simeon.* 493
 Vermis in margaritā conuertitur. *in eisdem.* *ibid.*
 VESTIS. Vestibus albis indutus in Oratorium deduci se facit, Sacramentis Ecclesie sub mortem muniendus. *Vanzo.* 545
 Veste candida indutus ducitur ad celebrandum. *Clemens.* 145
 Vestibus Decani pretiosis induit se pauper Episcopus sub mortem, Reliquias veneraturus. *Annon.* pag. 58

Index Rerum.

- Vestibus candidis, & nouis induit se moriturus, prioribus inter astantes distributis. *Ioann.* 291
- Vestibus, quibus indutus erat spoliari, & alijs se vestiri curat. *Simon.* 490
- Vestibus nouis (cilicio scilicet) indui se moriturus postulat. *Vuilhelm.* 550. *Consuetis.* *Coleta.* 148
- Vilioribus indui se curat moriturus. *Didacus.* 161. *Guillbel.* 251
- Vestibus sacris indutus Missam celebrat; Oratorium ingreditur; ibiq. sicarios expectat, a quibus erat perimendus. *Frider.* 223
- Eisdem indutus, Tumulū ingreditur vulneratus, & ibi moritur. *Idem ibid.*
- Vestibus sacris concionem habet, & eisdem indutus moritur. *Bonnaiuncta.* 116
- Honestis induere se ut permittant rogat milites Virgo Praesidi praesentanda, quae orans interrim, ut ab eisdem intacta in Caelum ascendat, honesta in veste induta moritur. *ead. ibid.*
- Vestibus vanis induens se mater, a filio reprehenditur, ostendente ei Crucifixi Imaginē. *Arbat.* 21
- Vestibus renunciare mollibus, hortatur puerum moriens. *Throdor.* 517
- Veste pretiosa prohibet se sepeliri, & eam (si quis parasset) vendi, pretiumq. pauperibus dari iubet. *Ephrem.* 192
- Eam vendere renuens, a dæmone arripitur. *ibid.*
- Veste nobili, & serica sepeliri se renuit defuncta. *Athanasia.* 80.
- Chunegundis.* 139
- Serica induens mater filium sepeliendum, paralytica efficitur. *Ioan.* 290
- Tunicam vilem tantum, qua sepeliatur sibi reseruata, ceteris omnibus in pauperes distributis. *Elisabetb.* 186
- in Veste lanea, qua super nudo induebatur, moritur. *Pius.* 451
- Veste, qua S. Malachias Missarum solemnia celebrabat, vult sepeliri. *Bernar.* 105
- Veste S. Athanasij. *Paulus.* 418
- Veste, qua indutus erat, iubet se sepeliri. *Anastasia.* 52. *Eudocimus.* 201. *Ioan.* 290
- Ad sepulturae usum parata, induitur. *Simon.* 490. *Vadalr.* 534
- Qua consecratus fuerat Episcopus, in sepulturae usum seruata induitur. *Guillbel.* 251
- Vili Tunica induta mulier nobilis, sepulchro ministrat Martyris. *Cleopatra in Anonym.* 589
- Veste mirifica donatur a B. Virgine. *Bonitus.* 117
- Vestem, qua ornandus erat, videt moriens a B. V. sibi parari. *Roginald.* 462
- Vestem Sancti fratris sui viuentis imponit sibi moriens. *Anonym.* in *Vins.* 540
- Vestem nuptialem induit Virgo, ad Caelestē sponsum spontaneo praecipitio profectura. *Pelagia.* 421
- Vestis moriturus, alteri (secum morituro) tradit induendas. *Gothar.* 246

Index Rerum.

- Vestes** diuidit fratribus. *Nilus.*
 pag. 399
 Distribuit astantibus. *Antonius.* 77
 Relinquit Discipulo suo. *Hilarion.* 267
Vestes virginis manibus textas, in
 exequiarum usus seruat. *Cuthber.* 136. *Gertrudis.* 238. *Humberius.* 277
 Vestit se, abluto corpore, mori-
 turus. *Salulus.* 476. *Vadricus.*
 pag. 334
 pro Vestibus, Capilli inseruiunt
 Episcopo solitario. *Anonym.*
 pag. 380
Vide Tunica.
VIA. Viam docet Discipulos suos
 moriens, qua pergant ad Caelestē
 patriam. *Dunstan.* 170
 Docet Angelus discipulum senis,
 ex obediētia, quō nesciebat, pro-
 ficiscentem. *Bano.* 97
VIATICVM. Viatico munitur, de
 feretro surgens, & munitus ite-
 rum moritur. *Fulbertus.* 223
 Muniuntur Monachi plurimi, si-
 ne aegritudine mox morituri.
An Aichadr. 27
 Viatico, & Extrema Vnctione mu-
 niri se vult, quamuis incolumis,
 sciens paulo post se moriturum.
Anonym. 375
 sine Viatico mortuus, excitatur à
 sancto Viro, vt illud suscipiat. *in*
Ebrulpho. 175
 Viaticum sumit, quod ipse conse-
 crauerat moriturus. *Valerius.*
 pag. 332
Vide Eucharistia. Missa. Sacrifi-
 cium. Sacramentum.
VIDERE. Non videre, nec videri
 volebat. *Arsenius.* 74
 Videri se non patitur à mulieribus,
 nec etiam mortuus. *Gutblas.* 256
Vulmarus. 553
 Videri volens ab omnibus, dum
 moritur, ostium patefieri iubet.
Vuolbodus. 554
Vide Oculus. Visio.
VIDVA. Viduae pudicitiam viola-
 re contententes, illicò moriun-
 tur. *Tuscan.* 531
 Viduata virò milite, in S. militis
 Sebastiani custodiam se commit-
 tit, & ab eo defenditur. *Catha-
 rina.* 130
VINDICTA. Vindictā sumit mori-
 ens de ministri inhumanitate.
Elmeram. 182
 Vindictam de Impetratore mortuo
 sumere volentes, moriuntur ex
 conditō, & ad Iudicium prope-
 rant simul. *Elias, & Flau.* 183
 Sumit Deus de occidere voler te
 sanctum Virum. *Sidonius.* 489.
Bonaiunēla. 116
 Vindicem se futurum, vel Patronū,
 suis minatur moriēs. *Benno.* 104
Vide Iniuria. Patientia.
VINVM. Sibi afferri iubet, & alla-
 tum degustat sub mortem. *Cor-
 bin.* 154
 Gustare non vult. *Tuscan.* 531
 Gustare cogitur. *Cuthbert.* 156
VIRGA. Designat Angelus mori-
 tuos. *Aichadrus.* 26
 Castigat mulierculam morientē,
 vt illa resipiscat. *Elisabeth.* 187
 Virga Pastoralis S. Petri excitat
 mor-

Index Rerum

- mortuum. *Matern.* 370. vbi
plura de eadem Virga.
- VIRGINITAS. VIRGO.** Virgi-
nitatem commendans, & extol-
lens moriens, exclamat, Sancta,
& immaculata Virginitas, qui-
bus te laudibus efferaui, nescio.
- Antonin.* 72
- Virginitatem probat seruasse, licet
Imperatori nupta, ignis vo-
meres illaesa contrectans. *Cy-
negund.* 139
- Seruasse reuelat coniugatus mo-
riens. *Elzear.* 188. & ibi exem-
plum simile.
- Reuelans, ab vxore mortua re-
prehenditur. *Anonym. in Elzear.*
189. 190
- Virginitatem viro suo suadet. *Ma-
ria Oegn.* 364
- Illibata perpetuo seruauit. *Phil.
Ner.* 441. Vbi plura de amore
Virginitatis, & Castitatis.
- Virginitatis suae timens, orat Domi-
num iugiter, vt eam vnâ cum
Parentibus ex hoc mundo eri-
piat, & voto potitur. *Humi-
nata.* 283
- Timentes virgines, orant ad Sâ-
cti sepulchrum, & celerè obtinent
mortem. *Anony. in Madoal.* 389
- Virginitatis cultor, linteis, virgi-
neis textis manibus, corpus suum
in funere contegi cupiens, ad vir-
ginem mittit, vt vestes in ex-
equiarum usum sibi transmittat.
- Humbert.* 277
- Virgo nolens, modestiae causa, cor-
poris agram partem Medicis
ostendere, oratione, & lachrymis
- eandem sanat. *Macrina.* 347
- Nolens humano sponso nubere,
mortem orando obtinet, & Cae-
lesti iungitur. *Anna.* 56. *Brami-
dulana.* 117. *Nojburgis.* 401. *Pe-
tronilla.* 413
- Virgo Caelestem sponsum à Patre
sibi oblatum eligens, terrenum
recusans, magisq. mori eligens,
eodem orante moritur. *Abra.* 19
- Virgo aegrotans matri interrogan-
ti, an mallet mori, quam spon-
sum in terris habere, respondit,
Potius moriar, & illico expira-
uit. *Anna.* 57
- Nuptias fugiens nobilissima vir-
go Romana, peregrè proficisci-
tur, & facultatibus suis in pa-
peres erogatis, monasterium in-
greditur. *Eusebia.* 269
- Sponsum à nuptiis auocat, & sa-
crum ipsa velamen suscipit. *Ma-
negundis.* 278
- Virgo Cypria undecim annos na-
ta, spreto connubio, Patriam de-
ferit, & clam Naui conscensa, Ge-
nuam appulit, ibiq. Monialis ef-
ficatur. *Limbani.* 324
- Virgo Regis Vngariae filia, nuptias
respuens, fit Monialis. *Mar-
garita.* 361
- Virgo Praefidi praesentanda, & le-
nonibus tradenda, post orationem
sublimem se dat precipitem, &
ad sponsum ascendit Caelestem.
- Pelagia.* 421
- Gladio se transfigio. *Sophro-
nia.* 498
- In flumen se mergit mater cum
filiabus virginibus. *Andronia.* 498
- Pela-*

Index Rerum .

- Pelagia* . 422
 Virgo viro desponsata , speciosita-
 tem suam in deformitatem verti
 orationibus impetrat , vt virgi-
 nitas illibata seruetur , Monialis
 autem effecta , iterum speciosa
 euadit . *Anonym. in Aniser. 61*
 62
 Virginem vult permanere filiam ,
 suam Pater , ac mori . *Abra. 19*
 Virginem captiuam redimere vo-
 lens , nec pretium habens , equum
 tradit pro ea , quo vehabatur .
Rembert. 463
 Apud virginē degens infirmus Mō-
 nachus , vt ab ea curetur , bacu-
 lum super eius tumulum post
 mortem , ipso iubente , positum ,
 frondescere facit , ad vtriusq. pu-
 ritatem , & virginitatem com-
 probandam . *Anonym. 366*
 Puellæ virgines ad Ecclesiam B. Vir-
 ginis ab Episcopo mittuntur , vt
 ibi orent pro Cardinali infirmo .
in Stanisl. 303
 Virginis deuotæ vbera , à Natiui-
 tate ad Purificationem lacte ma-
 nant . *Gertrudis 239*
 Virginis captiua disrumpitur ca-
 tena , orantē sancto Viro . *Rem-
 bert. 463*
 Vide . Castitas .
 VISIO . Per visum de obitu sibi im-
 minente docetur . *Annon. 57*
*Arnulph. 75. Athanasia. 79. Eli-
 gius. 184. Gorgonia. 245. Huber-
 tus. 291. Raingarda. 458. Sab-
 bas. 475*
 Docetur per visionem Presbyte-
 ro factam . *Cassius. 125. Anonym.*
- in Sid. 482*
 Per visum Abbatissa monetur de
 Monialis olim viduæ imminente
 obitu , videns in cœlis virum ,
 suum exorantem Dominum , vt
 & illam transferat . *Euphrasia.
 pag. 203*
 Monetur per visum de obitu al-
 terius Monialis , viditque thala-
 mum , & coronam sibi in cœlis
 præparatam . *Euphras. 204. 205*
 Iubetur ægrotus surgere , & bis
 (eadem die) celebrare . *Vadalr.
 pag. 533*
 Per visum edocta mulier cæca , ap-
 præhendit sancti Viri manum , &
 cum ea oculos tangens , lumen
 recipit . *in Lamberto. 315*
 In visu videt luctam morientis cum
 Dæmone . *Aloys. 86. Phil. Ner.
 pag. 449*
 Videt cœlum sibi morienti aperiri ,
 & cœlestes occurrere ciues .
Clar. 142
 Videt cœlos apertos moriens , &
 grâtiâ agit . *Attala. 81*
 Videt albatos viros sibi apparentes
 qui denunciant ei plures Mona-
 chos morituros . *Geront. 237*
 Videt ægrotus cœlos apertos , &
 ibi Abbatem suum pridem defun-
 ctum . *Erminoldus. 198*
 Videt in morte sanctos sibi appa-
 rentes , cum quibus latine loqui-
 tur , & sic loquendo migrat . *He-
 duuigis. 259*
 Videt moriens Sanctos , proprijs
 humeris , feretrum ante lectulum
 suum portantes ; in eoque illum
 componentes ; sed cum in Ora-
 torium

Index Rerum.

torum vellent inferre, ad lectu-
lum suum ab occurrentibus fra-
tribus esse reportatum. *Eugen-
gend.* 217. *ut enobiv.* 2203
Videt moriens virum se excusantē,
non posse eius animam de cor-
pore educere, propter Abbatis
lachrymas. *Columbanus.* 151
In visu novit concessam fratri suo
mortis dilationē. *Edhelum.* 175
Videt Imperator virū cum codice
sibi apparentē, & quatuordecim
dies inde adimentē. *in Elia.* 184
Videt Episcopus moriens iuvenem
astantem, qui cum arguit dicens:
pari timetis, exire non vultis,
quid faciam vobis? *in Aug.* 84
Videt se vocari moriens a viro suo
de cœlis. *Chunegundis.* 139
Videt iuvenem candidum, Anti-
phonam quandam se docentem.
Dunstan. 139
Videt virum ad se propè mortem
venientem, ut eius lauet pedes,
a quo de peccato, in confessione
celato, reprehenditur, & illud
confiteri suadetur. *Gilbertus.*
pag. 217. *ut enobiv.* 2203
Videt Prophetas sibi apparentes
moriens, & in eorum visione mi-
grat. *Anonym.* 567
Videntur albat viri, morientis ani-
mam in cœlum deferentes. *in
Iuliano.* 1313
Vidisse mirabilia respondit moriēs
admiranti, & interroganti, cur
sic plauderet, ac leta caneret.
Maria Oegn. 365
Visione Christi Domini, & sancto-
rū dignatur sub mortem. *Adhe-*

land. 23. *Agibodus.* 25. *Amab-*
lis. 41. *Arnalphus.* 76. *August.*
85. *Austreber.* 87. *Glar.* 142
Cofet. 147. *Dominicus.* 167
Ioann. 286. *Italianus.* 313. *Ly-*
duina. 338. *Probus.* 434. *Steph.*
510. *Vadricus.* 533
Visionibus est assuetus. *Colum-*
ba. 151
Visione dignata gloriæ cuiusdam
sancti ad cœlos euntis, docetur
se quoque brevi hinc migraturū.
Aldegundis. 139
Mortur statim. *Anonym.* *in
Brimhal.* 1198
Visionem enarrans, qua dignatus
fuerat morti proximus, mortis
dilationem sustinere cogitur.
Kualbodus. 354
VISITARE. Suam Diocesim vi-
dens infirmus Episcopus, mor-
tis dilationem rogat, & obtinet.
Geroldus. 223
Visitare parentes iubetur moritu-
rus. *Anonym.* *in Attala.* 82
Visitare non vult infirmum vir san-
ctus, donec post triennium ad
extrema devenisse cognoscat.
Nilus. 401
Visitare morientem, si velit, ultro
se offerens solitarius, sin minus
in cœlo se vicissim conspecturos
promittens, in sua solitudine, &
quiete manere iubetur. *Tho-*
mas. 528
Visitat Diocesim suam moriturus.
Gregorius. 248
Monasteria sibi subdita. *Gerar-*
dus. 233. *Spes.* 497
Visitat discipulos, & amicos. *An-*
tonius.

Index Rerum.

Antonius. 67. *Dominicus*. 164. *Edar-*
congola. 172. *Hermannus*. 1261
Petrus. 434. *Saverinus*. 482
Tres Episcopos. *Exeodaf*. 523
Sororem suam Monialem. *Ca-*
sarius. 137
Infirmas earum preces postulas.
Farcongola. 172
Infirmos, & admonet conceptis
verbis. *Dunstan in Eligina*. 187
Visitaciones respuit. *Aloysius*. 39
Amhros. 47. *August*. 83. *Dom-*
nicus. 167. *Nicolaus*. 393
Visitacionibus letatur infirmus.
Paulin. 415
VITA. *Vitam mortalem, non vi-*
tam, sed mortem appellat. *San-*
ctus Bernar. 105
Vitam longiorem non vult a Do-
mino petere. *Amhros*. 45
Petendam esse, ait moriens.
Eimerammus. 182
Petit. *Euphrasia*. 204
Petens docetur sibi magis expe-
dire ex hac vita decedere. *Laps*
in Catharina. 133
Vitam componere ad diuinam vo-
luntatem docet, suus moriens.
Vulbodus. 554
Vite sue cursum enarrat. *Anu-*
ph. 73. *Brum*. 117. *Nicon*.
395. *Simon Salus*. 490
Vita pro rogationem, per sex dies
ut facris muniri possit impetrat
moritur. *Francis Rom in*
Catharina. 131. *Catharina Se-*
nensis. 133
Vita S. Antonij adhuc viventis a
S. Arhanasio describitur, & Ro-
mam affertur, ex qua plurimum

proficiunt nobiles Romani. *An-*
tonius. 63
De vite contemptu differit mories
Geroldus. 137. *Monica*. 137
Vide Mors.
VLCERA. *Pauperum libenter ca-*
ranti, Christi quoque vulneribus
datur per visum mederi. *Alqui-*
rinus. 40
Osculatur. *Didacus*. 162
Tangit venerabundus Impeca-
tor. *Daniel*. 159
Vlceribus scatet, & latatur. *Vide*
supra Infirmas.
VOCARE VOX. *Vocantur ce-*
litus ab Angelis, & a Sanctis
morituri. *Vide Mors*.
Vocanti respondet moriens, Ecce
venio. *Musa*. 388
Vocata celitus, eam audit Gloria
in excelsis &c. & Beati qui habi-
tant in Domo tua Domine &c.
Magdalena. 149
Vocatur e Cameterio frater, dum
ibi fratrem sepultura demandat
Ioan. 162
Vocantur erupel fratres octo mo-
rituri, & eodem ordine moriun-
tur, quo vocantur. *Anassas*. 73
Vocari se a viro suo predefuncto,
quem videbat, dicit moriens.
Chunegundis. 139
Vocatus a moriente, longe postea,
illius moritur. *Eslea*. 199. *Id-*
annes. 301
Vocari facit fratres ad exitum
suum imminenti moriturus.
Dominicus. 194. *Eligius*. 184.
Enthimius. 212. *Francis-*
cus. 218. 219. *Fridericus*

Index Rerum . i

227. *Gallus*. 229. *Gingurianus*.
 241. *Guillbelm*. 250. *Landeli-*
nus. 315. *Leobard*. 322. *Luber*.
 324. *Lupicinus*. 337. *Mala-*
chias. 350. *Maternus*. 369.
Matthaus. 371. *Maurilius*.
 374. *Pachom*. 412. *Paulus*. 419.
Petrus. 434. *Seuerinus*. 484.
Seuerus. 485. *Suitbertus*. 512.
Taurinus. 513. *Trudo*. 530.
Vuazo. 545
 Vocari facit Episcopum . *Marti-*
nianus. 367
 Vocatur diuinitus , qui morienti
 opituletur . *Ambrosius*. 45. *Flo-*
ridus. 216. *Iuanus*. 311
 Vocem Tubæ , mortem , & Iudicium
 sibi annunciantem , audit Reli-
 giosus . 572
 Vocem audit senex , rationem red-
 dentis , cur Angeli consolati fue-
 rint animam Peregrini in platea
 obeuntis , non autem Monachi .
Anonym. 579
 Voce terribili , moriens exclamat .
 Hora est . *Cassius* . 125
 VOLUNTAS . Voluntatem haben-
 tes bonam , securè mori iubentur .
Gerard. 235
 VOVERE . Vouens morti proxi-
 mus , si sanitatem recipiat , Pere-
 grinum semper viuere , nunquam
 in Patriam redire , quotidie Psal-
 terium , præter consuetas Horas
 Canonicas recitare , & in quali-
 bet hebdomada diem cum nocte
 ieiunare , illicò conualescit .
Edhelum. 175
 Vouet se puella Christo , eius Ima-
 gine à Monialibus sibi ostensa .

Euphras. 206
 VXOR . Virum suum reprehendit
 de facultatibus terrenis cogi-
 tantem , ac loquentem , qui erat
 mox moriturus . *Natalia*. 390
 Ad martyrium subeundum ani-
 mum ei addit , ac membra detrun-
 canda offerre vltro suadet . *ead.*
ibid.
 Vxor virum reprehendit , & filere
 iubet , qui virginitatem , quam
 coluerant , reuelabat . *in El-*
zear. 189
 Ne vir suus , & filius infirmi mo-
 riantur , mortem in se transferri
 orando obtinet . *Candida*. 122
 Vxori in sepulchro positæ , & lo-
 cum filix in eodem ponendæ oc-
 cupanti exprobrat vir , quod ad-
 huc mortua pergat esse molesta .
Seuerus. 488
 Vxori , & filix defunctis , medium
 se collocat in sepulchro viuens ,
 ibiq. genibus flexis orando mo-
 ritur . *Idem*. 487
 Vxorem consolatur vir moriens , de
 suæ sepulturæ impedimento me-
 tuentem . *Theophanius*. 525

Z

ZELVS . Zelans salutem ani-
 marum , inducias petit eun-
 di ad Regna Cælorum , donec
 eas doceat . *Dunstanus*. 169
 Zelans dedicationē Ecclesiæ sancti
 Seuerini Colon. , & à pluuia im-
 pediri se videns Episcopus com-
 minatur Sancto , se illi non con-
 secraturum Ecclesiam , nisi quàm
 cele-

Index Rerum.

- celerrimè coerceat imbres; & illicò pluuiæ cessat. *Annon.* 61
- Zelans fidei propagationem, vltro se offert ad prædicandum genti crudelissimæ, quod omnes facere renuebant; & adeo profecit, vt duos etiam Reges conuerterit. *Anscarius.* 62. & 63
- Zelo succensus, operantes die Dominico, igne cælitus impetrato, castigat. *idem ibid.*
- Comiti bonorum Clericorum, vsurpatori non vult benedicere, nec ignoscere Episcopus, nisi data fide, nunquam, se id in posterum facturum. *Antbel.* 66
- Zelo incensus vir Sanctus, accedit ad quendam discolum, pro foribus Ecclesiæ stantem, & sacratissimam Eucharistiâ secum deferens, in spiritu vehementi eum corripit, qui contremiscens, ad Terram prosterinitur, & conuertitur. *Bernard. in Gulielmo.* pag. 243
- Vindicem se perpetuum, ac Patronum Ecclesiæ, eiusq. Ministris futurum, pollicetur. *Benno.* 104
- Lacedæmones visere, & à peste liberare, sicut rogatus fuerat, pollicetur Vir sanctus, hac tamen conditione, vt Iudæi omnes à Ciuitate expellantur. *Nicon.* 396
- Zelo incensus Episcopus Regem, Ecclesiâ ingredientem, vt quosdam occidat, repellit; obiurgat; virga pastoralis percutit; carnificem appellat; pœnitentem tandem amplectitur. *Vuillhelm.* pag. 551. 552
- De nimio Zelo quo forsan fratres esset alloquutus, veniam ab eisdem petit moriturus. *Godefrius.* 244
- ZONA. Qua cingebatur, dari vult Confessario suo moriens. *Maria.* 364

F I N I S.

ERRATA SIC CORRIGITO.

Pag.	Linea	Mendum	Emendatio.
40		A ante Q	A ante M
49		A ante N	A ante M
53	<i>in marg.</i>	Januar. 2.	Januar. 11.
63	<i>in marg.</i>	Apr. 2	Apr. 21.
81		LVI.	LVII.
83		LVII. LVIII.	LVIII. LIX.
85		LIX.	LX.
86		LX. LXI.	LXI. LXII.
96	10	Bathildes	Bathildis
101	<i>in marg.</i>	Iun. 26.	dele
120	<i>in marg.</i>	Iul. 8.	Iul. 18.
127	<i>in marg.</i>	Febr. 1.	Febr. 11.
139	4	Chunegundes	Chunegundis
159	8	uem	eum
163	12	ne	ut
169	15	Dunstaues	DVNSTANVS
	penult.	alare	altare
	ult.	prædicaturus	prædicaturus
209		XXXVII.	XXXVIII.
210		XXXIV.	XXXIX.
225	3	Frederisus	Friderisus
240		H ante I	G ante I
282	<i>in marg.</i>	Oct. 29.	Oct. 23.
284	13	seum	cum
	16	lapius	sapius
354	4	affecti	affecti
358	3	Romana	Ratiennas
359	<i>in marg.</i>	Aug. 28.	Aug. 27.
369	<i>in marg.</i>	Sept. 3.	Sept. 13.
397	29	Curopolata	Cuopalata, <i>emend. in plurib.</i>
421		L ante E	P ante E
476	17	Sarcogaphum	Sarcophagum
541	32	dlexerat	dilexerat
543	<i>in marg.</i>	April. 6.	Iul. 4.

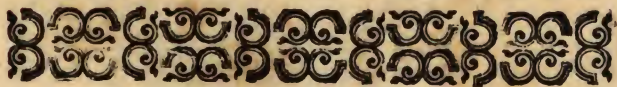
REGESTVM.

* a A B C D E F G H I K L M N O P
Q R S T V X Y Z.

Aa Bb Cc Dd Ee Ff Gg Hh Ii Kk Ll Mm
Nn Oo Pp Qq Rr Ss Tt Vv Xx Yy Zz.

Aaa Bbb Ccc.

Omnes sunt Quaterniones, præter *, Duernio, a, Ternio,
Qq, & Ccc, Quinterniones.

ROMAE, Ex Typographia Iacobi Mascardi, MDCXXVII.

SVPERIORVM PERMISSV.

REGESTVM

ANNO DOMINI MCCLXXV

1775

ANNO DOMINI MCCLXXVI

1776

ANNO DOMINI MCCLXXVII

ANNO DOMINI MCCLXXVIII

1778

ANNO DOMINI MCCLXXIX

1779

